

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Ophbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

F. V. J. RONGE,

Præst ved Rosenkranskirken.

◆ 57. Aargang ◆

KØBENHAVN.

Mohns Bogtrykkeri.

1909.

Indholds-Fortegnelse.

I. Smaa Indledninger.

	Side
1. Kapharnaum og Kana (Christianus).	689
2. To Dommere (Christianus)	705
3. Alle Helgensdag (Christianus).	721
4. Vor Livsopgave (Christianus)	737
5. Fordomme (Catholicus).	753
6. Sindsro (P. S.)	769
7. Kirkeaarets Præludium (Fr. Mm.)	785
8. Forargelse (F. F. M.)	801
9. Glæde i Modgang (Christianus)	817
10. Herren er nær (Digt af 1012)	833
11. Julenat (Louise Hensel).	849

II. Aktstykker, Afhandlinger og større Artikler.

Anordning om Kollekt for Syd-Italien.	49
Fastemandat	117
Hyrdebrev fra Biskoppen.	133, 157
Anordning i Anledn. af 11. Febr. 1659.	81
Nil novi sub sole (Niels Hansen)	2
Ave Maria i Middelalderen (W. Schmitz)	17
De ti Guds Bud i Middelalderen (W. Schmitz)	572, 578
Den hellige Messe under Forfølgelsen i Irland	677, 691, 707
En ubevist Paastand af Vilh. Rasmussen (Johs. Jørgensen)	52
St. Albans Helgenkrin (P. Steidl).	33
Mgr. Johannes von Euch, 1884—1909	97
Strømkæntring (Johan Johnsen).	84
Festtale ved Pavefest (P. Osterhammel).	65
Prædiken om Fædrelandssind.	120
Barmhjertighed (sr.)	181, 199
Breve fra Pius X til Vincentsforeningen	295
Mere Glæde (Johs. Jørgensen).	314
Dante om Kirken og Aflad	281

IV

Den glade Ungdom (Johs. Jørgensen)	343
Et interessant katolsk Sogn (Lindegaard-Petersen)	333
Den aandelige Kamp (Pintsebetragtning)	359, 377
Kristendom og Socialisme (Johs. Jørgensen)	409
Præstens Værdighed (F. Esser)	383, 397
Lægmandssvar paa Præstespørgsmaal (Thor Lange)	529, 545
Svar til Hr. Thor Lange (Niels Hansen)	548
Oprør eller Bekendermed (tt. og lo.)	449, 473, 508
Lægmandsapostolatet	520
Pater Deckers Død (N. H.)	559, 561, 577
Revolutionen i Barcelona og Ferrerbevægelsen	595, 616, 638, 665, 715, 744, 793, 852
Kundgørelse fra Biskoppen om Pavens Bispejubilæum	767
Er det Synd at fornøje sig? (sr.)	625
Messe og Skriftestol — med en Rettelse	643, 669
Vestjydske Minder (N. H.)	633
Hører Gud ikke vore Bønner (Columban)	609
Johs. Jørgensen hædret. Skrivelse fra Kardinal Merry del Val	593
Den fri Skole	554, 795
Der siges — — —! (P. S.)	648
Opad! (P. S.)	695
Den hellige Franz af Assisi og Naturen	698
Prinsesse Marie af Danmark (Niels Hansen)	819
Et lille Minde om Prinsesse Marie (L. St.-Ch.)	821
Prinsesse Maries Bisættelse	835, 860
Meddelelse fra det apostoliske Vikariat om Dispens Juleaften	847

III. Mindre Artikler af forskelligt Indhold.

En stor Påfve (ved G. Armfelt)	5
Kirkelige Forhold i Amerika	7
En Forespørgsel om Pligtbegrebet	73
Anglikanske Præsters Adresse til Paven	124
Pressens store Betydning	197
Kristusstatuen paa Andesbjergene	174
Rockefeller om katolsk Velgørenhed	184
Nødløgnen ved Syge- og Dødslejet (Sm.)	217
Mærkelig Omvendelse paa Island	265
Frafald blandt katolske Udvandrere	267
Skærtorsdagskommunion i Riga (G. Armfelt)	331
Den evige Tilbedelses Orden	352
Prot. Lovprisning af den kath. Gejstlighed (B)	387
En Kirkefest	401
Koralkursus i Bochum (J-n J-n)	413, 430, 458, 479
Alterskabe fra Middelalderen (J-n. J-n.)	435
Vore to Hospitaler	539

V

	Side
To middelalderlige Sekventser (Johan Johnsen)	791
Et Brev	585
St. Benedikt contra St. Knud	557
Lidt om Mariahjemmet (L. Stampe-Charisius)	755
Lidt mere om Mariahjemmet (E. Schreiber)	782
Endnu lidt om Mariahjemmet (L. Stampe-Charisius)	789
»Den Grund, vi bygger paa« (F. Ronge og H. Ussing) 448, 568,	604
»Kristeligt Dagblad« irecttesat (F. Esser) 254.	419
To Aftener i Bethesda (N. H.)	651
Enhedsbestræbelser	682
Nikolaj Taarn	618
Protestantisk Udtalelse om privat Skriftemaal	55
En morsom Kamp i Køge (F. F. M.)	56
En lille Polemik (P. Schmiderer, Johs. Jørgensen, P. Gamél og fl.) 204, 220, 230, 288,	307
Modernisterne	20
Ret forbavsende (sr)	125
En Protest (Aksel Sarrild)	144
Hieronymusselskabet og Paven (sr) 94.	145
Krigens Berettigelse	269
Abdul Hamid og de barmhjertige Søstre	420
Tiderne skifter	822
Til Ugebladets Abonnenter og Læsere	858

IV. Møder og større Fester.

A. C.s Foredragsrækker:

Frøken A. U. Ramsing: Kunsten at ville	72
Mogens Ballin: Théoplane Vénard	143
P. Günther: Alhambra i Spanien	218
P. Breitung: Fra den mikroskopiske Verden	703
Mogens Ballin: Louise Hensels Kærlighedsliv	797
August Hoffmann: Vandring i Lysbilleder gennem det katholske Danmark I.	846
Den eukaristiske Kongres i Køl'n 569, 581, 599,	612
Efterslet fra den eukaristiske Kongres	628
Jeanne d'Arc Festen i St. Peterskirken 302,	416
Kristi Legemsfest i Roskilde (F. M.)	425
Indvielse af St. Hans Kapel i Køge	702
Kirkeindvielse i Rostock	749
Pastor Schreiber's Jubilæum	151, 207
Dr. B. Hansens Jubilæum	454, 491
Biskoppens Jubilæum	129, 147
St. Clemens Hofbauer-Festlighederne i St. Annæ Kirke	370,
	768, 783, 798
Ansgarsforeningens Generalforsamling	106

VI

v. Fortællinger, Levnedsskildringer
og Digte.

A. Fortællinger:	Side
En florentinsk Legende (T. H.)	10
Mester Strünk (sr.)	91
Stille Kvinder — gode Kvinder	169
Consolatrix afflictorum (R. H. Benson)	246
Broen over Floden (R. H. Benson)	347
Eks-Sultanens Bedstemoder (N)	317
I en Helgens Skole	797
Georg Zoëga	82
Pastor Peter Schreiber (Johan Johnsen)	166
Garcia Moreno (N.)	213
En trofast, katolsk Kvinde	232
Den hellige Klemens Maria Hofbauer (P. Resch)	363, 381
Pave Pius X som Biskop af Mantova	771
Den hellige Stanislaus Kostka	311, 327, 368, 393, 436, 445, 481, 497, 513, 533, 550, 563
Min Moder (Brors)	806
B. Digte:	
Ved Aarsskiftet (Reiffenstein-Hansen)	1
Gennem Kamp	41
Marts (Fabe Torberg)	222
For de forældreløse Børn (T.)	229
Paaskemorgen (Rabe Torberg)	245
Hellig Trefoldigheds Fest (1012)	380
Foraarstemning (C. G.)	399
Kirkevielsesfest (1012)	641
Hymne til Biskoppen (F. H.)	154
De store Adventsantifoner (1012)	833
Du funklende Julestjerne (Carl Benzon)	851

VI. Litteratur.

Johs. Jørgensen: Fra Vesuv til Skagen (Francesco)	263
The Catholic Encyclopædia. IV. (Niels Hansen)	279
do. do. V. —	787
H. C. Frederiksen: Den personlige Skole.	296, 298
Ellen Jørgensen: Helgendyrkelsen i Danmark. (Johan Johnsen)	461
Villads Christensen: Jesuiterstaten i Paraguay (F. Esser)	485, 502, 517
N. P. Larsen: Begravelsespladser i Sorø (Johan Johnsen)	506
Skoleprogrammer (Johan Johnsen)	508

VII

R. H. Benson: Verdens Herre (Francesco)	657, 673
Bratli: Filip II (Niels Hansen)	712
Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling (Johan Johnsen) 723, 739, 759,	803
Johs. Jørgensen: Af det Dybe (L. Günther)	730
Siletzky: De orthodox-katholske Liturgier (Niels Hansen) .	778
Tennyson: Fire Digte, oversat af U. Birkedal (F. Maurer) .	781
Esser: Tre Prædikener (Johan Johnsen)	507
Varden (N. H.)	729, 763, 795
Kümmel: Adventsbilleder (N. H.)	763
Hans Olrik: Absalon I (J. F.)	811, 842
Julekærten 1909 (Niels Hansen)	826
Julebøger	856

Smaating.

Et Nytaarsbrev 30. — Om Jordskælvet i Messina 23, 47. — Om »Foreningen for tidligere Elever af St. Andreas Kollegie« 78, 94, 111. — Københavns Belejring og Niels Stensen 104. — Om Zoëga 105. — Om Jordskælv 112. — Om Frelsen 113. — Kollektterne i 1908, 115. — Om Anmeldelse af Dilettantkomedier 178. — Folketingsvalg 179. — Brug af Litanier 193, 226, 354. — Overbevisning 237. — En Sognepræsts Gravskrift 238. — Barndomsforeningens Regnskab 1908, 239. — Verdensuret 256. — Vatikanets Malerisamling 258. — Kongemord 353. — Pavens Automobil 354, 655. — Forskelligt 319. — Ansg.-Bon.-Foreningens Regnskab for 1908, 390. — Ved Vejbyrnet 405, 457. — Liturgisk Spørgsmaal 442. — Indsamlingen til »Troens Udbredelse« 527. — Blandinger 588, 637, 655, 750, 861. — Alle Vegne fra 727, 762, 793. — Firmänder og Førstkommunikanter 320, 406. — Københavnske Interesser 621. — Franske Nonners Heltemod 827. — Vievandsskaalen 828. — Opfordring til Mindegave om Prinsesse Marie 829, 846. — Elisabeth-Vincentiskonferensen Ø.s Regnskab 830.

VIII. Efterretninger fra Ind- og Udland.

A. Udenlandske.

Rom 14, 27, 43, 62, 109, 153, 209, 224, 276, 291, 323, 339, 355, 373, 388, 456, 495, 523, 587, 605, 686, 733, 764, 798, 816. Italien 25, 44, 46, 152, 276, 340, 355, 799. Spanien 177, 559. Frankrig 14, 46, 187, 211, 224, 373, 525, 542, 606, 734, 765. Belgien 61, 211, 324, 355, 524, 671, 687, 860. Holland 29. Tyskland 356, 442, 455, 492, 511,

VIII

558, 569, 587, 622, 830, 847, 861. England 28, 152, 190, 356, 493, 511, 686, 734. Irland 191, 236, 587. Østrig-Ungarn 276, 524, 636, 748. Schweiz 654. Tyrkiet-Grækenland 29, 733. Rusland 153, 440, 526. Sverige 77, 704. Asien 192, 309, 373. Amerika 7, 111, 152, 236, 442, 511, 588, 636, 655, 799. Australien 606, 766.

B. Indenlandske.

Island 265, 338. — Næstved 187. — Aalborg 292. — Randers 25, 209. — Horsens 14, 60. — Vejle 13, 259, 439, 605. — Esbjerg 322, 388. — Odense 152, 458, 491, 815. — Dalum 816. — Maribo 478. — Køge 61. — Ringsted 234, 292, 322, 371, 510. — Roskilde 24. — Helsingør 454, 492, 541. — Ordrup 77, 109, 130, 177, 275, 439, 510. Frederiksberg 43, 60, 77, 109, 320, 860.

København Foreningen Crescendo og dens Koncerter 93, 151, 223, 407, 605, 686, 747. — Nyheder fra St. Knuds Skole 176, 321, 490. — K. U. F. 59, 233. — Fra Vincentsforeningen 58, 76, 93, 205. — Fra Lætitia, Charitas og Fidelitas 23, 24, 129, 274, 321, 830, 860. — Fra Unio 151, 371, 783. St. Josefs Gilde 371. — Christi Legemsfest Processioner 421, 439. — Pave Lucius' Hjerneskal 42. — Takkegudstjeneste for 1659, 75, 128. — Organist Hammermøllers Rejse 259. — Johs. Jørgensens Rejse og Rünitz' Jubilæum 274. — Frk. Schwartzlohses Koncert 308, 341. — Biskoppens Rejser 454, 685. — Pastor Slumps Jubilæum 686. — Dr. Krogh-Tonnings Besøg 454. — Pastor Meulenbergs Besøg 478. — Abbé Lémire 510. — Præsteeksercitier 523. — Max Dinesen 558. — Pastor Hillebrand 654. — Forstanderskabsvalg ved St. Ansgars Kirke 338. — Forelæsninger ved Universitetet 732. — Pastor Resch rejser til Odense 816. Prædikenen om Pressens Betydning 860.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvarteret, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 1.

Søndag den 3. Januar.

1909.

INDHOLD: Vød Aarskiftet. — Nil novi sub sole. — En stor Påfve. — En florentinsk Legende fra det 14. Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Vejle. Horsens. Rom. — Bekendtgørelser. Omslag: Privat-Annoncer.

Ved Aarsskiftet.

I Julestjernens fredfulde Skær
I Det gamle Aar rinder ud.
For hvad det bragte af Naade, vær
Takket og priset, o Gud!

I Julestjernens blegnende Skær
Det nye Aar stiger frem.
Herre, Din Fred Du skænke enhver,
Velsign og beskyt Du hvert Hjem.

Ud da af Tidens Taagebræm
Hilse vi Aaret det ny.
Hvad det end bringer i sit Gem —
Himlen er klar over Sky.

Reiffenstein-Hansen.

Nil novi sub sole.

Af et Foredrag, holdt i afvigte Decembermaaned i A. C. af Hr. cand. theol. & mag. *Niels Hansen*, har Red. faaet Tilladelse til at gengive nedenstaaende Brudstykke, som sikkert er af almen Interesse:

De gamle Ord af Prædikerens Bog, har vi alle ofte erfaret, har deres blivende Gyldighed: »Der er intet nyt under Solen«. Sandheden af dem har atter i disse Dage slaaet mig ved Læsningen af en Bog, som, nærmest tilfældig, er faldet mig i Hænde, en Bog af den engelske Benediktinerabbed *Gasquet*. Bogen hedder *Lord Acton and his circle* og er en Skildring af de forskellige Personer og Forhold, hvori den bekendte engelske Katholik i forrige Aarhundredes Midte mere el. mindre var et Centrum. I 1848 begyndte der at udkomme et katholsk Maanedsskrift, the Rambler, som fortsattes til 1862, da det gik over til at blive et Kvartalskrift, hvilket saa gik ind efter et Par Aars Forløb. Den nævnte Lord Acton og en af de bekendteste Oxfordkonvertiter fra 1845, Mr. Simpson, var paa forskellig Vis fremragende Udgivere eller Medarbejdere ved det omtalte Tidsskrift, og det er disses og andres Breve fra de nævnte og følgende Aar, Abbed Gasquet har samlet og udgivet. Men forud for Brevene skriver han en meget interessant Indledning, under hvilken det Gang paa Gang har slaaet mig: nil novi sub sole! Hvad der nu er vore Bekymringer for Kirken her i Landet, hvad vor Kritik, vor Utilfredshed saa mangen Gang gaar ud paa, det har de gennemlevet for et halvt Hundrede Aar siden i England. Derfor har jeg udvalgt og oversat en Del Stykker af denne Abbed Gasquets Indledning, hvor jeg syntes, at vore egne Forhold til Dels blev kriticeret, belyst, forklaret, forsvaret etc.

Allerførst er der et lille Ord i et Brev fra Kardinal Newman, som enhver maa sande, der i det godes Tjeneste har søgt at kæmpe mod Dumhed, Overfladiskhed og gammel Slendrian: »Vi kan ikke gøre godt uden at vække Anstød og udsætte os for Kritik«. Det ved vi i Forvejen, men det er godt at høre det igen, at der er et vist Anstød,

der maa vækkes, en Forargelse, der bør gives, og en Kritik, det er, ikke en Skam, men en Ære at blive udsat for.

Den omtalte Mr. Simpson siger i et Brev til en amerikansk Trosfælle: »Vort Værk her i England er slet ikke lettere end det, I har i Amerika. Vore gamle Familier, det katholske Aristokrati, hvor de dyrker Litteratur, har saa længe været vant til at gaa til den almindelige engelske Litteratur, at det aldrig falder dem ind at søge hen til specielt katholske Bøger eller Tidsskrifter uden som Udstyr for deres Oratorier og Kapeller, og viser allerhøjest en halvt foragtelig, halvt medynksfuld Beskyttelse overfor dem, som anstrenger sig for at skabe en katholsk Litteratur. Vi er derfor nødt til at søge vor Beskyttelse hos de lavere Klasser, som er tilfredse med en periodisk Litteratur, som næsten hvilket som helst religiøst Samfund vilde have Grund til at skamme sig over.« Er det mon ikke en Mangel, vi føler til fulde her hjemme, at mange af vore intellektuelle, højt stillede Katholikker viser den totaleste Mangel paa Interesse for de Forsøg, der gennem Tidsskrifter, Foredrag, Møder etc. gøres for intellektuel og ethisk at hæve det katholske Niveau. Der ofres store Summer paa at hjælpe de legemligt fattige, der anvendes Tusinder efter Tusinder til liden Nytte for at understøtte dem, de fri Fattiggasser og andre Understøttelsesforeninger vilde hjælpe, og som ofte ikke har anden Interesse for Katholicisme end Understøttelse i Klæder og helst i Penge, medens der maa slides og skrubes sammen for at holde de Foretagender i Gang, der søger at hæve mange, ogsaa udvortes ret velstillede Katholikkørs intellektuelle, moralske og humane, til ogsaa rent religiøse Fattigdom blot en lille Smule opad.

Der var i Fyrrerne to katholske Tidsskrifter, hvis Aand og Tankegang var ret forskellig, det allerede nævnte »Rambler« og et irsk, »the Dublin Review«. Det sidstnævnte søgte, naar det paa nogensomhelst Maade var muligt, at undgaa at se alle ubehagelige Fakta i Kirkens Historie i Øjnene, at bortforklare, hvis det ikke kunde benægte, alle mørke Punkter i Kirkens Annaler, og helst lade som ingen Ting overfor alt, hvad der fortjente alvorlig Paatale. Herimod hævdede det andet Tidsskrift, at

Kirken intet havde at tabe men meget at vinde ved at møde Historiens Kendsgærninger, som de forelaa. Og i Følge dette Princip tog man ikke i Betænkning med fuldkommen Frihed at optage til Diskussion Renaissancepavernes Forhold og selv kanoniserede Helgeners Karakter, alt ud fra den Grundbetragtning, at selv ikke det højeste Embede eller konstateret Hellighed var nogen Garanti for Syndefrihed. Forøvrigt er »the Ramblers« Princip siden kommen til Ære og Værdighed, og Pave Leo XIII's berømte Ord er som et Valgsprog for alle dem, der sætter Sandhedssøgen som al ægte Historieforskning's højeste Maal: »Forti ikke noget, Kirken kan nok taale Lyset.« Men er der mon ikke endnu mange, der staar paa samme Standpunkt som det andet gamle Tidsskrift, at Renvaskning af alt, hvad der staar paa rette Side, er Historiens første Maal, i hvor nært eller fjernt Forhold man saa end kommer til at staa i til Ærligheden?

Det gælder om den Strid, som det gælder om saa megen anden Uenighed, at den kunde for største Delen være undgaaet, om de to Partier havde kunnet se paa Sagerne fra hinandens Standpunkter. Skønt the Rambler ikke kan siges at være egentlig specielt Organ for Konvertiterne, kom dog mange af de Idèer, det var Talsmand for, ind i det katholske Samfund ved og gennem Konvertiter. De var utaalmodige, naar de saa den Mangel paa Kundskaber og aandelig Forstaaelse hos mange Medlemmer af det Samfund, til hvilket de havde sluttet sig. De gamle Katholikker var for en stor Del undskyldt heri, da de gennem lange Tider havde maatte kæmpe med meget vanskelige Forhold, men Konvertiterne, der kom lige fra de engelske Universiteters rigt pulserende Liv, var ganske uforberedt derpaa, og de to Partier døjede længe med at forstaa hinanden; de gamle indsaa ikke, at de i mange Retninger ikke var fulgt med Tiden, og de ny forstod ikke, at de maatte være overbærende overfor Mangler, som ikke de, der havde dem, bar det fulde Ansvar for. Nogle af de mest irriterende Artikler i »the Rambler« var skrevet af Konvertiter, som, saa syntes man (maaske med Rette, maaske ej), antog en overlegen og belærende Tone, skønt de dog, trods al deres Iver og gode Mening, kun var Ne-

ophyter. Til Gengæld fandt disse, at de blev behandlet med en Giftlighed, en Ukærlighed, en Usømmelighed, som ikke fandtes i noget andet Samfund, der bekendte, at det lod sig lede af religiøse Principper. Hvor vidt der blandt os eksisterer et slikt Modsætningsforhold mellem Konvertiter og gamle Katholikker, betvivler jeg, personlig har jeg ikke mærket noget dertil; derimod har jeg af Katholikker undertiden hørt Ytringer, der gik ud paa, at Konvertiter bedre end fødte Katholikker kunde skønne paa den Lykke det er, at tilhøre den katholske Kirke, — en Anskuelse, jeg paa det mest afgjorte tager Afstand fra.

Interessant er ogsaa, hvad Kardinal Newman skriver i 1851 om de Fordringer, han stiller til det katholske Lægfolk. »Jeg ønsker et Lægfolk, som ikke er anmassende, ikke fremfusende i Tale, ikke disputeresygt, men Mænd, som kender deres Religion, som trænger ind i den, som ved nøjagtigt, hvor de staar, som ved, hvad de holder fast ved, og hvad de ikke holder fast ved, som kender deres Tro saa godt, at de kan allægge Regnskab for den, og som kender nok til Historien til at forsvare den. Jeg ønsker en intelligent, veloplyst Lægstand. . . Jeg ønsker, I maa udvide jeres Viden, uddanne jeres Fornuft, faa Indsigt i Forholdet mellem den ene og den anden Sandhed, lære at se Tingene som de er, forstaa, hvorledes Tro og Fornuft er stillet overfor hinanden, hvordan Grundlaget for Catholicismen ser ud, hvor Hovedmodsigelserne og Urimelighederne i den protestantiske Theori ligger . . . Til alle Tider har Lægfolket været en Maalestok for Catholicismen.«

Ogsaa disse Ord passer til vore Tider og vore Forhold.

En stor Påfve.

AF
Ernest Judet.*)
Öfversättning af Gustaf Armfelt.

Påfvens jubileum, som firats i Rom med så imponerande ceremonier har fixerat Konturerna af Pius X.s upphöjda bild. Genom de troendes hänförelse beseglar det hans pontifikats inflytande, ja, jag vågar säga dess framgång.

*) L'Eclair (Paris), Nr. 7295 — 1908.

Då Leo XIII.s efterträdare blef vald mot sin vilja, kom hans anspråkslöshed och samvetsgrannhet honom att bäfva inför del fruktansvärda uppdraget. Tiderna voro svåra för Kyrkan. Det Krig, som i Frankrike, börjats af fanatiska partigångare, gällde icke en påfves personliga politik, enär han, hvars visa tillmötesgående man stött tillbaka, var försonlig framför andra! De önskade förstöra Kristendomen. Alla följder af brytningen — svårast för presterskapet — skulle göra den konflikt obotlig, som åsyftade att träffa det religiösa lifvet i dess djupaste rötter, vida mer än den kyrkliga administrationen eller delningen af prerogativen mellan Paris och den Heliga Stolen.

Starka genom sin hänsynslöshet, genom allmänhetens likgiltighet, genom egoismen hos de materiella inträssena, som i vår tid så ofta ställe sig likgiltiga för andliga strider, säkra såväl på sina resurser som på den skräck, som de hoppades kunna utöfva genom järnhårda åtgärder, voro de maktägande redan på förhand öfvertygade om Pius X.s ohjälpliga och fullständiga nederlag. Man minnes deras förvåning då förföljelsen, konfiskationen, alla polisens och lagens vapen, visade sig maktlösa mot en oförskräckt påfves stolta oböjlighet. Hvarken diplomat eller politiker, lät Pius X leda sig uteslutande af sitt hjärta och af vissheten att Kyrkan, för att lefva, icke fick daglinga genom fege eftergifter och därmed förlora sitt existensberättigande.

Man bedömde honom efter hans dygder, ock icke utan föraktfullt nedlåtande, ty man kunde icke förlika sig med tanken, att en from prest, som besteg S:t Petri stol, också skulle kunna genomskåda den modärna tidens listiga anslag och ställa en lika orubblig fasthet mot snaror och lockelser som mot hot och våldsåtgärder.

Det triumferande frimureriets ledande tanke var framför allt att söka åstadkomma oordning i katolikernas led genom att utså tvedrägt, som skulle föra till skism. För att bryta den romerska enheten syntes alla förevändningar goda, och anlidades den ena efter den andra: med undantag af några få svaghetsyttringar, som snart blefvo öfvevunna, och som icke drogo med sig någon, så fanns det ingen som protesterade eller gjorde opposition mot att förkasta hvarje dagtingande med den oförsonlige fjenden. I ett så

kritiskt ögonblick, då hvarje tvekan kunde varit ödesdiger, blef Påfven åtlydd enhälligt och obetingadt.

Förvisso lidandena skulle blifva otaliga: ty ett alldeles nytt system, som kom såsom en öfverraskning efter det gamla bekväma, var ägnadt att ingifva forhågor äfven hos de rättänkande, som voro upprörda af det närvaranda och ännu mer oroliga för det kommande. Då Pius X angaf kursen, så uppväckte han icke endast hos hela världen beundran för sitt mod: han gaf äfven prof på klarsynthet och skarpsinne, hvilka komplettera fastheten i hans karaktär.

Den första skrällen har redan lagt sig; pröfningen, som mottagits utan tvekan, börjar redan blifva mindre hård; presterskapet finner i allmänhetens sympatier och vördnad belöning för sin offervillighet och sin energi. Vidare blir det allt tydligare, at anstiftarne af den processlystna och ateistiska separationen, hvilka inbillade sig kunna tillfoga Kyrkan ett dödsbringande slag, känna sig rätt besvärade af sitt fördärflika verk. Segarne äro besegrade. Makten hos en tro, som ingenting rubbar, hos en ordning, som ingenting kommer att vackla, skall ånyo stråla fram i glans, efter några år af fiendskap och svek.

Det är därför som det påfliga jubileet, firadt med så varmt och fast förtroende till Kyrkans framtid, bidrager att skänka ära åt Pius X:s redliga och kloka ledning. Katolikerna, som med hänförelse stå samlade kring Påfven, bringa honom det dyrbara vittnesbördet, att han styrt farkosten icke allenast utan fruktan, men också med framgång.

Kirkelige Forhold i Amerika.

Fra London skrives lil »Augsb. Postz.«:

Før sin Tilbagejelse til Amerika forrige Maaned udtalte *Rev. Dr. W. J. Dawson*, en protestantisk Præst, sig overfor en Interviewer om den foruroligende Nedgang i de kirkebesøgendes Antal, hvad de protestantiske Sekter i de forenede Stater angaar; utallige er de, som gaar tabt for deres »Kirker«. Ser man om Søndagen indenfor i en af de protestantiske Kirker i New York eller Boston, saa

bliver man smertelig berørt ved den øjensynlige Kendsgerning, at Kirken har mistet sit Hold i Folket. De rige betaler nok for deres Plads i Kirken, men det falder dem ikke ind at deltage i Gudstjenesten. De brede Lag af Befolkningen bekymrer sig overhovedet ikke om Kirkerne. Forsaavidt har Modernismen heller ikke nogen Betydning i Amerika, da de fleste Mennesker absolut ikke har nogen Interesse for Bøger af den Slags.

Dr. Aked, den bekendte Præst ved Mr. Rockefellers Kirke, fælder samme Dom om de amerikanske Sekter. Der gives, siger han, store amerikanske Kirker, i hvilke man om Søndagen med rolig Samvittighed kunde affyre et Kanonskud uden Fare for at ramme nogen. De *katolske* Kirker er de eneste, hvor Besøget i Reglen er *tilfredsstillende* men ogsaa mange Katholikker er i Indvandringens Tid gaaet tabt for deres Kirke, inden Præsterne fik Tid og Lejlighed til at stifte Sogne.

At de protestantiske Prædikanter i Amerika griber til alle mulige Midler for at lokke Folk til Kirke, er en velkendt Sag. I denne Henseende har vistnok *Rr. I. E. Sayers* i Chikago sat en Rekord, idet han i Flugt med Kirken har indrettet en Flirt-Salon med den mest indbydende Udstyrelse. — Eller hvad siger vore Læsere til følgende? Under Overskriften »Underholdende Gudstjeneste« skriver en *New-Yorker Avis*: »Den ny Mau-Kirke i Atlantic City var igaar stuvende fuld, thi der blev ikke blot budt de andægtige gratis Cigarer og Piber, som de kunde ryge i Kirken, men der blev ogsaa forevist levende Billeder, stereoptiske Illustrationer fra Bibelhistorien, og givet Numre af professionelle Kneipesangere o. s. v. Mellem de enkelte Numre prædikede saa, under Tilhørernes lydelige Bifald, Rev. Sidney Goodman om, at ethvert Menneske havde mere af Gud end af Djævelen i sig, og at man kun behøvede at drage det guddommelige frem i Mennesket. « Spekulationen slog, som Bladet meddeler, ikke fejl. Folk strømmede til i store Skarer. Men som selv »*Lutherische Kirchenzeitung*« bemærker, er det et sørgeligt Tegn, naar Folk kun paa den Maaade kan trækkes til Kirke, — og et sørgeligt Tegn ogsaa for den, som griber til saadanne Midler. Og det kalder man en »Gudstjeneste«!

Den katholske Kirke i Amerika behøver ikke at gribe til saadanne Midler for at holde paa sine troende; den kan tværtimod glæde sig ved den herligste Blomstring og, som den uafbrudte Tilstrømning af Konvertiter viser, absorberer den en ikke ubetydelig Del af de Protestanter, der mener det alvorligt med deres Kristendom, og som endnu ikke har ladet al Sans for det højere, aandelige Liv gaa til Grunde i Forlystelsernes Malstrøm eller i den umættelige Higen efter materielle Goder. Saaledes meddeler »Catholic Standard Times« i Philadelfia, at Ærkebiskop *Ryan* i Fjor i Majmaaned optog ikke mindre end syv Præster fra Episkopalkirken i den katholske Kirke, nemlig: *Rev. William Mc. Garvey, D. D., Rev. Maurice L. Cowl, Rev. William L. Haywood, Rev. William H. Mc. Clellan, Rev. Edgar N. Cowton, Rev. Charles E. Bowles og Rev. Otto W. Grommoll.*

Hvad man ogsaa med Glæde kan notere, det er den *Tolerancens* Aand, som nu hersker blandt de forskellige Konfessioner i Amerika. Da Ærkebispedømmet New York for nogle Maaneder siden fejrede 100 Aars Jubilæum, fandtes blandt de oprigtigste Gratulanter ved Siden af Præsident Roosevelt et stort Antal Gejstlige af de forskelligste Sekter. Saaledes har det ikke altid været i Amerika. Da Pius VII 1808 stiftede det første amerikanske Bispedømme, da havde de amerikanske Katholikker netop gennemgaaet haarde Forfølgelser, og selv endnu i det 19. Aarhundrede hændte det flere Gange, at Kirker og Klostre blev nedbrændt, førend den almindelige religiøse Frihed, som vi kender den fra den nyeste Tid, rigtig var trængt igennem.

Men hvem skylder man først og fremmest Tak for dette Opsving, som det katholske Liv har taget i de forenede Stater? Det samme Folk, hvis hele Historie saa at sige er sammenknyttet til den kristne Missions Historie, nemlig *Irlænderne*. Dem skyldes det, at New York blandt alle Storbyer er den, der har den største katholske Befolkning; dem skyldes det hovedsagelig, at den katholske Kirke i Nordamerika, som i 1808 kun bestod af faa tusinde troende med een Biskop, nu tæller c. 20 Millioner Medlemmer med 14 Ærkebiskopper, 90 Biskopper, 14,444 Præster, 11,584 Kirker og Kapeller.

Men ogsaa *Polakkerne* har hidraget deres til Kirkens numeriske Fremgang i Amerika. Det polske Kirkelivs stærke Tilvækst i Nordamerika belyses af følgende Tal:

<i>Buffalo</i>	havde i 1888:	2	polske Kirker	og	2	Præster.
	nu:	7	—	-	22	--
<i>Chicago</i>	— 1888:	6	—	-	8	—
	nu:	25	—	-	70	—
<i>Cleveland</i>	— 1888:	2	—	-	1	—
	nu:	6	—	-	10	--
<i>Detroit</i>	— 1888:	2	—	-	3	—
	nu:	9	—	-	22	—
<i>Milwaukee</i>	— 1888:	3	—	-	5	--
	nu:	9	—	-	22	—
<i>Pittsburg</i>	— 1888:	2	—	-	4	—
	nu:	6	—	-	16	—

Blot paa de nævnte 5 Steder er altsaa i Løbet af 20 Aar Kirkernes Antal vokset fra 17 til 62 og Præsternes fra 23 til 162.

Ligefrem enestaaende er det inderlige Forhold, som bestaar mellem Præst og Menighed i Amerika, saa at Kardinal *Logue*, Irlands Primas, som deltog i Centenarfestlighederne i New York, efter sin Hjemkomst endogsaa kunde opstille det som et Forbillede for selve Irland, som ellers selv altid har udmærket sig i denne Henseende. Han udtalte, at der gives vel næppe et Land i Verden, hvor der hersker en saa inderlig og sympatetisk Forening mellem Ærkebiskop, Klerus og Folket, som han havde været Vidne til i New York.

En florentinsk Legende fra det 14. Aarhundrede.

I Byen Florens boede der en Mand ved Navn Nikola Nerli. Vilde man tale med ham, gjorde man bedst i at

opsøge ham paa hans Kontor, thi der var han fra den tidlige Morgen til den sene Aften, altid i Virksomhed. Han var Vexelerer, laante Penge ud til højre og til venstre, til Bønder og Adelsmænd, til Embedsmænd og Købmænd. Ja han havde saamæn gjerne laant til selve Fanden, dersom han ikke havde frygtet for derved at komme til at staa paa fortrolig Fod med den Herre. —

Ved sin Ihærdighed og Klogskab havde han tjent sig en god Slump Penge, og kunde tillige glæde sig over at være en af de mest agtede Mænd i Byen. Huset, han boede i, var et sandt Slot; men paa Grund af dets mærkelige Bygningsmaade med smaa smalle Vinduer trængte Guds varme Sol kun sparsomt derind. Det var af Forsigtighedshensyn, Nikola Nerli havde ladet sit Hus bygge saaledes. »De Riges Boliger maa være som en Fæstning,« plejede han at sige. Derfor havde han ogsaa udvendig ladet det forsyne med Jærndøre og dirkefri Laase. Men i det Indre lignede det ingen Fæstning. Der var Væggene behængt med kostbare Malerier, og pragtfulde Tæpper bedækkede Gulvene.

Ja, Nerli var en rig Mand; men han beholdt ikke sin Rigdom for sig selv. Hvert Aar skænkede han store Summer bort i velgørende Øjemed. I Udkanten af Byen havde han ladet bygge et Hospital, hvis Vægge var smykkede med udskaaret Træværk og Malerier, som fremslillede de mest opsigtsvækkende af hans gode Gerninger. I Vor Frue Kirke var hans Billede ophængt i Koret til Tak for den Sum Penge, han havde skænket til Kirkens Opførelse. Man saa ham knælende, med foldede Hænder, ved den hl. Jomfrus Fødder. Billedet lignede ham fortræffeligt! Netop saaledes, med det gulblege, fede Ansigt og de skarpe Øjne, med den pelsforede Kappe og den lille, røde Hue var Florens' Borgere vant til at se ham færdes iblandt dem.

En Aften, da Nikola Nerli kom noget senere hjem end sædvanlig, blev han højst ubehagelig overrasket ved i Porten til sit Slot at blive omringet af en Skare Tiggere. Alle som en rakte de Hænderne ud imod ham og bønfuldt ham om Hjælp. Han blev vred og vilde trænge sig forbi dem, men Sulten gjorde dem paatrængende. De spærrede ham Vejen og blev ved med deres Bøn og klager: »Et Stykke Brød!

Blot et Stykke Brød! Nerli løftede allerede Armen for at slaa fra sig, men i det samme fik han Øje paa en af sine Tjenere, som gik over Gaardspladsen. Paa Hovedet bar han en Kurv fyldt med Brød, som var bestemt for Slottets Tjenerskab og Arbejdere. Nerli kaldte paa Tjeneren, og med egen Haand uddelte han nu Brødene til de fattige Tiggere. Derpaa gik han ind i sit Slot, gik i Seng og faldt snart i Søvn. —

Imedens han sov, blev han truffet af et Hjerteslag og døde. — Uden at faa Tid til at forberede sig, stod han paa en Gang Ansigt til Ansigt med Ærkeenglen Mikael. Englen holdt en Vægtskaal i Haanden og havde travlt med at lægge Lodder paa. Den ene Skaal stod meget dybere end den anden, og Nerli saa, at det, som tyngede saa meget i den, var nogle Smykker, han havde taget i Pant af en fattig Enke, og nogle Penge, han havde tilvendt sig ved Aager. Det gøs i ham! — Det var jo hans eget nu afsluttede Liv, den hl. Mikael stod der og vejede lige for hans Øjne. »Hr. Mikael«, sagde han med bævende Stemme, »jeg ser, du har lagt mit uretfærdig tilegnede Gods paa Vægtskaalen. Du vil nok være saa god at lægge alle mine gode Gerninger paa den anden Skaal. Glem endelig ikke Vor Frue Kirke, til hvis Opførelse jeg har bidraget en Trediedel, og Hospitalet, som jeg har opført paa egen Regning.« — »Vær ikke bange, Nikola Nerli, svarede Ærkeenglen, jeg skal ikke glemme noget.« Og med sin gennemsigtige Haand lagde han nu Vor Frue Kirke og Hospitalet paa den anden Skaal. Men den rørte sig ikke. Den kolde Sved sprang frem paa den rige Mands Pande. »Hellige Mikael, sagde han, du lægger nok ogsaa Vievandskarrene fra St. Johannes Kirken paa Skaalen, og Prædikestolen fra St. Andreas Kirken, den, hvorpaa der er udskaaret et Krucifix i naturlig Størrelse. De har kostet mig mange Penge.

Englen lagde det altsammen paa Skaalen, men den sænkede sig stadig ikke. Nikola Nerli rystede over hele Kroppen. »Hellige Ærkeengel, sagde han i frygtelig Angst og Spænding, er du sikker paa, at Vægten vejer rigtigt? Den hl. Mikael smilede og svarede: »Denne Vægt er ikke som^{de}de, hvorpaa I Vexelerere vejer Jert Guld.« — »Jamen hvor kan det dog være, udbød Nerli, bleg af Skræk, et

denne Kirke, denne Prædikestol, disse Vievandskar, dette umaadelige Hospital altsammen ikke vejer mere end et Halmstraa eller en Fjer?» — »Deraf ser du, Nikola Nerli, svarede Ærkeenglen, at det, du regnede for dine gode Gerninger, i Virkeligheden ingenting var«. — »Saa er jeg altsaa fordømt?» jamrede Nerli. — »Vent lidt, svarede den hl. Mikael, vi er endnu ikke færdige.« — Derpaa tog han nogle af de Brød, den Rige med egen Haand havde uddelt til de Fattige. Han lagde dem paa Skaalen med de gode Gerninger. Og se! — I det samme sænkede Skaalen sig saa der blev Ligevægt. De to Skaale stod nu aldeles i samme Højde. Den rige Mand vilde knap tro sine egne Øjne. — St. Mikael vendte sig nu om imod ham og sagde: »Som du ser, Nikola Nerli, passer du hverken i Himlen eller i Helvede. Gaa derfor tilbage til Floren og se til, at du giver meget til de Fattige. Men gør det selv, og gør det om Natten, at ingen skal se det. Kun derved kan du forlignes dig Himlen«.

Nikola Nerli vendte tilbage til Livet og gjorde som Englen havde sagt. —

T. II.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Vejle (J. K. M.). Faa Dage før Jul blev herværende Menigheds Sognepræst telegrafisk kaldt til sin Moders Dødsleje. Pastor *Brems* begav sig hurtigst af Sted, men naaede dog først sit Hjem, *efterat* hans Moder havde sagt denne Verden Farvel. Det var lungt for Pastoren, og det virkede forslaaeligt nok nedtrykkende paa Menighedens Juleglæde. Bortset fra dette forløb Julen her paa bedste Maade. For Pastor *Willekens* betød Pastor Brem's Bortrejse jo ikke saa lidt i Retning af forøget Arbejde. Men Pastoren tog fat med frisk Mod og klarede alle Skær. — Julemorgen overværedes Messerne af og uddeltes det h. Sakramente til en talrig Skare. I de sidste to Maaneder er Menigheden forøget med fem ny Medlemmer; og af disse modtog de tre for første Gang den h. Kommunion. Vist ikke alene over disse, men over hele Menigheden svævede den rette, ægte Julestemning — den, der har sit Udspring i hin fattige

Stald, hvor Frelseren første Gang modtog sine troendes Hyldest. Er der forresten ikke noget — om ikke just symbolsk, saa dog — skønt og opløftende deri, at vort smukke, lille, foreløbige Kapel, hvor den h. Messe for faa Aar siden læstes en Julemorgen for første Gang, netop er — en forhenværende Stald? Ligemeget — Julestemningen var der! De to Timer fra 6—7 svandt som Minutter.

For Børnenes Juleglæde maatte Pastor Brem's Sorg jo nødigt komme overtværs. Og den for disse paatænkte Fest forløb derfor efter Programmet. Lokalerne var fyldte til Trængsel, Juletræet var smukt, Pastor Willekens talte med Overbevisning om Opdragelse og om Juletræets sindbilledlige Betydning. Orkestret »arbejdede« utrætteligt hele Aftenen. Og over Scenen gik ikke mindre end fire Stykker — »Hyrdespil« i to Akter, »De smaa Haandværkere«, »Europas Stormagter samt Belgien besøger Danmark«, (sidst nævnte med Motiv fra Pavefesten, der overværedes af Præmonstratensernes Prælat fra Belgien), og endelig en munter Farce med Titel »Køkkenet«. Alt udført paa bedste Maade og til alles Tilfredshed. Kl. 10 var Festen forbi. —

Hermed et »Glædeligt Nytaar« til alle Ugebladets Læsere fra »os i Vejle«.

Horsens. Da St. Josefs Kirken blev opført i 1896 blev den forsynet med to Varmeovne; Midlerne tillod ikke mere. Imidlertid har de stadig vist sig utilstrækkelige til at opvarme Kirken. En Giver, der ikke ønskes nævnt i Bladene, har nu sørget for, at dette ændredes. Firmaet »Møller og Jokumsen« har derfor indlagt et Varmeapparat, der er taget i Brug og virker udmærket i enhver Henseende; — i Sandhed en udmærket Julegave til Menigheden.

Rom. Jomfruen af Orleans, eller med det gængse franske Navn *Jeanne d' Arc's* Beatifikationsproces er nu endelig saavidt afsluttet, at de Undergerninger, som er sket ved hendes Forbøn, efter lang og grundig Undersøgelse, nu er bleven godkendte, og det forlyder, at den højtidelige *Beatifikation* skal foregaa i næste Maaned i St. Peterskirken, ved hvilken Lejlighed saa godt som alle franske Biskopper agter at komme til Sted, for derpaa i Fælleskab at drøfte de kirkelige Forhold i Frankrig med den Hellige Fader.

Chambéry. Kardinal Lècot, Ærkebiskop af Bordeaux, er den 19 Dec. pludselig afgaaet ved Døden som Følge af Hjærneblødning. Kardinalen befandt sig her paa Gennemrejse fra Rom til Lyon, hvor han skulde bringe de franske Biskopper vigtige Meddelelser fra den Hellige Fader. — Kardinalen var født 1831 i Montscaut-Lizerolles; var bleven Kardinal 1893.

Berigtigelse.

Vi har bragt i Erfaring, at Oversætterens Anmærkning ved Slutningen af Artiklen om Island i sidste Nummer S. 889 beror paa en Fejltagelse, i det mindste delvis.

Den Sum, som man hidtil har indsamlet udgør 10,462 Kr. og 94 Øre, medens Opførelsen af en ny *Skole blot* i Følge det billigste Tilbud, som er fremkommet og som ogsaa er bleven accepteret, vil koste 25,000 Kr. Dertil kommer saa den indre Montering.

Her er altsaa endnu et Omraade, hvor danske Katholikker kan lægge deres Velvilje og Godgørenhed for Dagen. *Red.*

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Meddelelse fra Vikariats-Komitéen.

Samtlige Lokal-Komitéer gøres opmærksomme paa, at de bør indsende deres Aarsberetning inden 15. Januar til Vikariats-Komitéens Kasserer, Hr. cand. phil. J Hoffmann, Købmagergade 48 — Ansøgninger om Understøttelse til de respektive Missionær bør af d'Hrr. Gejstlige indsendes til Hr, Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komitéen, ligeledes inden 15. Januar.

R. R. D. D. Missionarii, ut Directorium anni 1909 accipiant, pretium (1 Kr. 25 Ø.) Hafniam mittant oportet (Rev^{do} H. Gamel Bredgade 64) statimque franco recipient.

„Charitas“ Juleforestilling finder Sted d. 1. og 3. Januar i Skolelokalet Hans Bogbinders Allé 4, hver Dag Kl. 7 Aften. Der opføres »Tre Livsveje«, Karakterbillede i 5 Akter. Billetter 25 Ø., Børn 15 Ø., faas ved St. Annæ Kirke.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund har Juletræ Søndag den 3. Januar Kl. 7 i Lokalet Bredgade 67^{1/2}, o. G.

Indsamlingen til Juleuddelingen

i St. Ansgars Sogn, St. Anna Sogn og Nørrebro havde følgende smukke Resultat: Den indsamlede Sum beløb sig til 805 Kr. som uddeltes i Portioner, bestaaende af Flæsk, Smør, Sukker, Kaffe, Risengryn og Sigtebrød til 170 Familier, foruden 25 Kr. kontant Pengenhjælp til nogle Enligstillede — baade i København K., S. og N.

Paa Frederiksberg indsamledes 249 Kr. 50 Øre, som uddeltes paa samme ovennævnte Maade til ca. 50 Familier og Enligstillede paa Frederiksberg. Desuden var der i Aar som ekstra Gave til Juleuddelingen skænket Spaankurve, hvori Portionerne nedpakkedes.

Alle Bidragsyderne bringes herved en hjertelig Tak for paa denne Maade at have hjulpet til at bringe lidt Juleglæde ind i mange fattige Familier. Indsamlingskomitéerne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Januar. Oktav af Ap. Johannes Fest. (Genovefa, Jomfru.) — **4. M.** Oktav af Uskyldige Børn. — **5. Ti.** Vigilie.

Onsdag den 6. Januar.*) **Hellig 3 Konger** eller **Epiphani (Herrens Aabenbarelse)** (Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe.) — **7. To., 8. F., 9. L.,** Oktavdage.

Søndag den 10. Januar. 1. **Søndag e. Epiphani.** Oktavdag.

*) Paa Hellig 3 Konger holdes i St. Ansgars Kirke Pontifikalmesse med Prædiken Kl. 10. I Jesu Hjerter Kirke læses samme Dag stille Messe Kl. 6, 7 og 8^{1/2}; Levitmesse med Præd. Kl. 10, Kl. 8 Aften Festandagt. I Rosenkranskirken Højmesse m. Præd. Kl. 10. Festandagt Kl. 7^{1/2}. I St. Andreas kirken (Ordруп) Kl. 10 Højmesse, Kl. 5 Festandagt.

Kirke-Kollekt. Paa hellig tre Konger: Kollekt i Følge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afrikanske Missioner.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 And.m. Pr.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm — — Kl. 6 And.m. Pr.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2° Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8¹/₄; i St. Annæ Kirke Kl. 6; og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag den 3. Januar**, Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — *Jomfruenes Forening* deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

1906

ET GLÆDELIGT NYTAAR

ØNSKES

UGEBLADETS MEDARBEJDERE, ABONNENTER, LÆSERE OG VENNER

AF
REDAKTIONEN.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 2.

Søndag den 10. Januar.

1909.

INDHOLD: Ave Maria i Middelalderen, særlig paa Dansk. — Modernisternerne. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Randers. Italien. Rom. England. Holland. Konstantinopel. — Et Nytaarsbrev til Redaktionen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Ave Maria i Middelalderen, særlig paa Dansk.

Af Wilh. Schmitz, S. J.

Allerede tidlig har de Kristne hilst den saligste Jomfru med Engelens Ord; ogsaa i Kirkens Liturgi møder vi allerede meget tidlig denne Hilsen^{*)}. Derimod kan man først i Aaret 1198 paavise, at denne Hilsen er brugt som egentlig Bøn. I dette Aar paalagde Biskoppen af Paris, Odo af Soliaco, nemlig sine Præster, at de skulde formane deres Menigheder til at bede Fader vor og Engelens Hilsen^{**}). Det er dog sandsynligt, at den allerede noget tid-

*) *Thomas Esser*, O. Præd., Geschichte des englischen Grusses i Hist. Jahrb. V, 88 ff. Efter sin egen Angivelse har han laant flere af Bevisstederne af Kirkefædrenes Skrifter fra d. salige *Canisius's* Værk: *De Maria Virgine incomparabili et Dei Genitrice sacrosancta*, lib III, cap. 10 (Ingolstadii 1577). Om dette Værk se *Riesz*: Der sel. Petrus Canisius. S. 432f, om Canisius's Udtalelser om Ave Maria særlig Side 442 f. — Smlgn. *Beissel*: Die Verehrung U. L. Frau während des Mittelalters, S. 118f og 44f; *Braunsberger*: Entstehung und erste Entwicklung der Katechismen des sel. Petrus Canisius, S. 38f, (66. og 55. Tillægshäfte til Stimmen aus Maria Laach).

***) *Esser*, anf. Skrift, S. 90 og 92.

ligere er bleven anvendt som Bøn. I det følgende Aarhundrede blev det mere og mere almindeligt at føje Engelen Hilsen til Fadervor, om man end ogsaa ofte bad dette alene.*)

Som »Ave« betragtede man imidlertid kun selve de Ord, Engelen talte til Maria, og selv heraf nøjedes man stundom med de to første (Ave Maria!), eller man udelod »iblandt Kvinderne«. Allerede i dette Aarhundrede udfyldte man dog Engelen Ord med Ord af Elisabeths Hilsen, saa at man paa den Tid synes i Regelen at have bedet: »Hil dig, Maria! du er fuld af Naade, Herren er med dig, velsignet er du iblandt Kvinderne, og velsignet er dit Livs Frugt«. Pave Urban IV (1261—64) skal da have tilføjet Ordene »Jesus Christus, Amen« og skænket dem, der andægtig bad saaledes og var i Naadens Stand, en Aflad paa tredive Dage for hver Gang; Johannes XXII skal have tilføjet yderligere tredive Dage.

Lanzkranna giver følgende Forklaring til Ave Maria: Og dette siger efter Pater noster, fordi vi i Pater Noster beder Herren om alt, hvad vi trænger til og har nødig til Gavn for vor Sjæl og vort Legeme, men vi erkender, at vi for vore Synders Skyld ikke er værdige til at blive bøn-hørte, og derfor søger vi Hjælp og Tilflugt hos hende, som næst efter ham, der er Gud og sandt Menneske, er den allerhelligste, mildeste, barmhjertigste og mægtigste, og hvem hendes allerkæreste Søn intet kan nægte. Og derfor ofrer vi hende den Hilsen, hvormed hun for vor Skyld er bleven Guds Moder og velsignet ikke blot frem for alle Kvinder, ja frem for alle Mennesker, men ogsaa frem for alle Engle og alle Skabninger, som Gud Herren nogen-sinde har skabt.†)

Kort før 1500 begyndte man at føje den endnu brugelige Slutningsbøn til Ave Maria; dog varede det en rum Tid, førend denne Skik trængte almindelig igennem. Ifølge Kirkebogen fra St. Christopher i Mainz skriver Tilføjelsen sig fra Alexander VI. Det hedder nemlig der:

»Ave Maria mit kurtzem Gebet Alexandri Papæ 6, ad quam Indulgentias dedit.

*) *Esser*, anf. Skrift, S. 92—96.

†) *Smlgn. Hasak*: Der christliche Glaube des deutschen Volkes beim Schlusse des Mittelalters, S. 290f.

Gegrust sistu Maria, uol Gnade, der Here mit dir, du bist gebenedydet unter den Frawen, und gebenedydet ist die Frucht dines Libes Jhesus Christus.

Antequam dicatur Amen, addita est oratio Alexandri, Papæ 6.

O du Helge Jungfraw Maria, Mutter Gottes, bidt Godt uor ons itzunde und in Stundt des Dodes. Amen.«*)

Middelalderen nærede stor Tillid til Ave Marias Kraft; denne Bøn blev derfor ikke blot bedt utallige Gange, men dens Ordlyd eller i hvert Fald Begyndelsesordene anbragtes ogsaa overalt. Saaledes finder vi den ganske særlig paa mange Kirkeklokker fra hin Tid. Hyppig findes den ogsaa paa Medailloner, paa Prælaternes Vaaben og Segl, paa biskoppeelige Ringe, ja selv paa Spiseskeer og Bordknive.

Om denne Bøns mægtige Virkning fortælles i Middelalderen bl. a. følgende Legende. En fattig Kone skulde bringe Maden ud paa Marken til sin Mand, men havde ingen til at passe et lille Barn, der laa i Vuggen. Hun gav da den lille sin Velsignelse og bad et Ave Maria over den. Da hun kom hjem igen, var Huset brændt ned, men Barnet uskadt: Maria havde vaaget over det.**)

Den danske Text fra Middelalderens Slutning kan findes i Christiern Pedersens »Den rette Vej til Himmeriges Rige« (1531) og lyder saaledes: Hil Maria fuld met naade, herren er met dig, velsigned est dw offuer al qwinder, velsigned er din liffuus fruct Jhesus Christus, amen.

Man kunde undre sig over at finde Ave Maria i et saadant Skrift; men Christiern Pedersen vil gerne have denne Lovprisning bevaret i Protestantismen, idet han hævder, at den jo aldeles ikke rummer nogen Bøn — saa lidt som Indledningsordene til Fadervor. Han vil da have Ave Maria brugt saaledes, at man for det første skal overtænke den store Naade, som Gud gav Jomfru Maria, og dernæst ønske og begære, at hun maa hædres og æres og holdes for Guds Moder af alle Mennesker.***)

Petrus Palladius, den første lutherske Superintendent

*) *Moufang*: Mainzer Katechismen. S. 77.

**) *Geffcken*, S. 65.

***) Christiern Pedersens danske Skrifter IV. 327.

paa Sjælland, har derimod kun onde Ord om Ave Maria. Han siger nemlig, at, naar Fadervor var ude, »plejede man tidligere af gammel Munkevildfarelse at pladre »Hil Maria«, og gjorde der en Bøn og en Vanbrug af lige tvært imod den hellige Skrifts Lydelse, Jesu Christi velsignede Moder Jomfru Maria til Spot og Spe, efterdi vi ere ikke Gabriel Engel, ikke heller Jomfru Maria her hos os, at hun kan høre, hvad vi sige til hende, fordi at hun er ikke almægtig, men hendes Søn er almægtig.«*)

Modernisterne.

Da Pave Pius X. udsendte sin Rundskrivelse mod Modernismen, modtoges den, som man maaske husker, i de fleste Lejre, ogsaa i de *troende protestantiske* Lejre, med Glæde og oprigtig Tilslutning.

Nogle Steder derimod, ja selv i enkelte katholske Kredse, som dog naturligvis kun var »katholske« af Navn mødtes Encyklikaen og dens Forskrifter med Kritik og Protester. Man lod ligefrem haant om den og vilde nu først rigtig vise, at man dog nok skulde trodse de modernistiske Idéer igennem. Der grundlagdes baade i Italien, Frankrig og Tyskland og flere andre Steder modernistiske Tidsskrifter, som vilde tage den tilkastede Handske op og udkæmpe Kampen paa Liv og Død.

Men allerede nu synes det at tynde stærkt ud i Modernisternes Rækker, medens Paven staar med Palmerne i Hænderne, ombøget af de troendes taknemlige Begejstring, som strømmer ham i Møde fra alle Verdens Kanter.

Blandt de italienske modernistiske Blade, som allerede har maattet opgive Kampen og er gaaet ind af Mangel paa Tilslutning, nævner den katholske Presses Centralbureau i Køln i en af sine sidste Løbesedler »Nova et Vetera« samt Minocchis »*Studii religiosi*«. Sidstnævnte Blad forlader

*) Visitatsbogen, S. 37; smlgn. S. 39 og 111.

Arenaen, idet det anmoder »den liberale og den radikale Presse« om at fortsætte Kampen.

Ogsaa i Tyskland ser det trist ud for Modernisterne. Deres Organ, det »katholske« (!) »20. Jahrhundert«, som forudsagde Kirkens Undergang paa Grund af indre Aarsager, har nu ogsaa sunget sit sidste Vers. Man havde forsøgt at holde sig paa Benene ved at samle ind til en modernistisk Propagandafond. Den 11. Oktober var der indkommen hele 100 Mark og 30 Pf. Senere kom endnu 10 Mark til, men det var ogsaa alt. Nu, ved Overgangen til det nye Aar, er Bladet gaaet til sine Fædre.

Det minder jo ligefrem om Luthers bekendte Spaadom:

Hør mig, Du Pav, jeg være vil
din Pestilens, mens jeg er til.
Naar jeg er død, skal du forgaa;
det siger Luther, var' derpaa!

Men det var bare ikke Paven eller »Pavekirken«, der forgik; men noget andet! Hvor findes nu til Dags, ja allerede kort efter Luther, den oprindelige Lutherdom?

Alligevel synes ogsaa her hjemme endnu protestantiske Præster at sværge til Luther, selv til hans vildeste Idéer, saa som den, der er udtrykt i oven citerede »Profeti«. Se f. Eks. Søndagstillæget til »Dagbladets« Nr. 282 (1908), hvor Pastor A. Fibiger (ved Eliaskirken, Kbhvn) med forloren Pathos deklamerer:

» . . . Tilsyneladende en uanselig Myre (Luther) mod den vældige, katholske Kirke. Urokket rakte den sit Spir mod Sky, uanfægtet af den ene fattige Munk, der stod ved de vældige Mures Fod; men hult klang Hammerslagenes Genlyd ind under de slanke Piller; det sukked under Hvælvingen i det dunkle Kirkerum, og for Guds Ordets Hammer i Luthers Haand sank den stolte Pavekirke i Grus . . .«

Man maa nærmest smile ad de »hule« Fraser!

Men for at komme tilbage til Modernismen og dens Velyndere, som yder den Protektion i Tyskland. — Hvem er da det, som protegerer den i sine Principper ikke blot antikatholske, men antikristelige Modernisme? Det er saamænd ingen ringere end det for sin Fanatisme imod den katholske Kirke bekendte *lutherske* Blad »Wartburg«. S. 487

i sidst afsluttede Aargang anser dette Blad det for sin »Pligt, at lade Modernistforfølgelsens Ofre komme til Orde, og det saa meget mere, som *de store politiske Blade desværre hurtig har tabt Interessen for Modernisterne*«.

Det er jo altid en Trøst for Modernisterne af finde Forstaaelse i det mindste hos Sekterne, naar Kirken ikke vil vide noget af dem; skønt de klager højt nok over denne manglende Forstaaelse fra Kirkens Side. En vis *Dr. Engert* f. Eks. skriver S. 506 i 20. »Jahrh.«: »Dag for Dag føler vi haardere og haardere det Slag, som Pius X.s Kundgørelser har rettet imod det videnskabelige Fremskridt«(!).

Lidt besynderligt tager det sig ud, naar *Dr. Engert* altid taler i »Tusinders« Navn. Thi selv hans Vänner vil smile, naar han skriver: »Jeg, og Tusinder med mig, føler ikke den ringste indre Foruroligelse, selv om Rom ti Gange vil udsende sin Bandstraale imod mig«. (20. Jahrh. S. 547). — *Dr. Engert* tager ogsaa højlig fejl, naar han tror, at der i Fulda er stiftet en »Forening for Mellemeuropas modernistiske Præster« med 220 Medlemmer. (20. Jahrh. S. 467.) Det biskoppelige Generalvikariat i Fulda har erklæret, at Efterretningen om Dannelsen af en saadan Forening er en »And«. Fuldas Præsteskab tæller netop 220 Medlemmer, men ikke en eneste af dem har modernistiske Tendenser.

Rent ud umulig bliver han dog, naar han endda vover at paastaa, at »den dannede katholske Verden, ja, alle tænkende Katholikker staar i Samvittighedskval og bange Tvivl foran det Spørgsmaal: Hvor er Sandheden?«

Nej, for alle katholske Kristne, dannede eller udannede, er *dette* Spørgsmaal for længst løst. Kun for dem er det endnu et aabent Spørgsmaal, for hvem Kristi Guddom er en Mythe, og for hvem hans Lære og hans Kirke ikke er ufejlbare.

Men saa er man rigtignok heller ikke mere katholsk Kristen!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vi har bragt i Erfaring, at den højærværdigste Biskop Msgr. *von Euch* straks efter Jordskælvs-katastrofen i Italien har sendt et forholdsvis større Beløb til den Hellige Fæder med Anmodning om at lade det sammen med andre Bidrag tilflyde de sydtalienske og sicilianske Biskopper til Afhjælp af Nødstilstanden.

Tænker andre paa at gøre noget lignende, da tilraades det stærkt, ligeledes at lade Hjælpen tilflyde de italienske *Biskopper* (eventuelt gennem Paven), da man saa er sikker paa, at Bidragene naar der hen, hvor de skal, og ikke f. Eks. havner i de italienske Frimureres Lommer som ved andre lignende Lejligheder. Tænk f. Eks. blot paa den bekendte *Nasi-Affære!* Sicilianeren *Nasi* bedrog for nogle Aar siden Staten for enorme Summer, som var bestemt til velgørende Øjemed men i Stedetfor gik i hans egen Lomme. Og det er langt fra det eneste Tilfælde af den Slags.

— (*Lætitia*) (—nb—) Mandag d. 21. December havde Foreningen »Lætitia« i Festsalen hos St. Josefssøstrene paa Toldbodvej foranstaltet en Udstilling af Beklædningsgenstande, som Foreningens Medlemmer havde forfærdiget i Aarets Løb.

Om Aftenen indfandt sig vor højærværdigste Biskop og P. Rektor *U. Sialm* (som i November Maaned havde holdt aandelige Øvelser for Lætitanerne), for at besigtige Udstillingen. I nogle faa hjertelige Ord udtalte Biskoppen sin Glæde over og Tilfredshed med Arbejderne, samt opfordrede Lætitanerne til med Iver at fortsætte i samme Spor. Foreningens livet var jo af største Betydning i vor Tid med dens nedbrydende og opløsende Tendenser. Det var derfor glædeligt, naar der fandtes ligesindede Personer, der sluttede sig sammen, for at den enkelte skulde finde Støtte i religiøs og moralsk Henseende, og for at alle i Fællesskab skulde medvirke til at fremme Kirkens og Samfundets aandelige og materielle Interesser. Det var et smukt Maal, Foreningen havde sat sig, og den Maade, hvorpaa der blev arbejdet var paaskønnelsesværdig. Med Ønsket om, at oprigtig Fromhed, indbyrdes Venskab og Kærlighed til de Trængende og og Nødlidende vedblivende maatte være det Kit, som forbinder Lætittas Medlemmer, og at Foreningen maatte vokse og trives, meddelte Hs. Højærværdighed alle Tilstedeværende den biskoppelige Velsignelse. Følgende Klædningsstykker var Arbejdsaarets Frugt: 19 Forklæder, 14 Klokker, 13 Huer, 8 Kjoler, 8 Trøjer, 7 Livstykker, 7 Par Strømper, 4 Uldtrøjer, 3 Skorter, 3 Sæt Drengetøj, 3 Par Vanter, 2 Drengbluser, 2 Chemisser, 2 Nederdele, 1 Skjorte, 1 Nattrøje, 1 Regnslag, 1 Pelskrave, 1 Tæppe — ialt 100 Numre.

Ved Skolebørnernes Juletræ d. 28. Decbr. udgjorde disse Genstande (hvoriblandt et af Prinsesse Margrethe udført godt varmende Haandarbejde) overordentlig kærkomne Gaver, som vakte øjensynlig Glæde, hvad der jo ogsaa tilsigtes af »Lætitia«.

I denne Forbindelse vil det maaske kunne interessere at erfare, at der eksisterer en international Børne-Liga, som skylder den bajerske Prinsesse Ludvig Ferdinand sin Oprindelse. Hun udtalte for nogle Aar siden i München, hvor smukt det vilde være, om allerede Børn, ved at forfærdige nyttige Sager, vilde hjælpe de fattige, og saaledes bidrage til det sociale Spørgsmaals Løsning. I Løbet af kun et halv Aar havde 5000 Børn meldt sig, og nu tæller Ligaen 8000 Medlemmer, som fordeler sig over Bayern, Østerrig, Schweiz, Italien og Frankrig. Denne Skare har indtil nu tilvejebragt den respektable Sum 60,000 (*tredsindstyve tusind*) Mark, som blev fordelt blandt fattige Børn. Fornylig blev der holdt en Udstilling i det gamle Raadhus i München, hvor Børnernes Arbejder vakte Beundring og Forbavselse baade ved deres Mængde og deres Udførelse, som i flere Henseender siges at beskæmme endog voksne Menneskers Arbejde. Dette er saa meget desto mere paafaldende, som Børnene kun forpligter sig til at anvende en Time ugentlig paa deres Velgørehedsarbejde.

— S. (L. P.) Sundby velgørende Forening »Charitas« fik sig en hel lille Sukces paa sin Juleforestilling, der fandt Sted 1. og 3. Januar i Skolelokalerne ved St. Anna Kirke. Selve Stykket var i høj Grad gripende og fængslende, og Spillet var ypperligt, saa at man flere Gange greb sig i at spørge, om det virkelig var Dilettanter, der udførte det.

Foreningen fortjener stuvende fuldt Hus, naar Forestillingen nu idag paa manges Opfordring gentages Kl. 7 Aften.

Roskilde. (P. J.) Søndag den 27. Decbr. 1908 afholdtes Juletræ paa Præstegaarden Sct. Marias Høj i Roskilde. Menigheden samledes næsten fuldtallig efter Andagten, og førtes ind i den festlig oplyste Forsamlingssal, paa 1. Sal, hvor 2 af Sct. Maria Foreningens Bestyrelse smukt pyntede Juletræer straalende de Indtrædende i Møde. Sognepræsten Pastor *Kerckhoffs* bød alle Velkommen og forklarede Julen og Juletræets Betydning. Efter at Julesalmerne var afsungel, plyndredes Træerne og Lodtrækningen begyndte. Blandt de talrige Gaver, var mange smukke, nyttige og morsomme Ting. Sct. Marias Syforening havde foræret ikke saa faa nydelige Genstande, som var forfærdigede i Løbet af Sæsonen. Deretter blev Menigheden indbudt til et rigeligt dækket Chokolade- og Kaffebord, hvor enhver lod Bordets Glæder vederfares Retfærdighed.

Der herskede en livlig og munter Stemning hele Aftenen, og henad Kl. 9 $\frac{1}{2}$ sluttede denne sjældne Fest, som sikkert har bidraget meget til at danne hele Sct. Laurentii Menighed til *en* stor Familie, fast knyttet til deres Sognepræst.

Randers. (*Pavefest*). Den 29. Decbr. f. A. holdt den herværende kath. Menighed sin Pavefest. Den kirkelige Del af Festen var jo allerede fejret d. 20. Septbr., mens den verdslige Del først var bleven ansat nu. St. Josefs Søstrene havde velvilligt overladt 4 Lokaler til behgl. Afbenyttelse, og den store Sal, Festsalen, var smykket med Flag, haade danske og pavelige, - en masse — takket være Hr. Dekorator *Christensens* øvede Hænder. I Baggrunden var Pavens Billede anbragt, omgiven af danske og pavelige Farver. To massive 5 armede Lysestager paa høje Støtter gjorde glimrende Effekt foran Baggrunden. Foran dette havde Orkesteret Plads — Harmonium og 5 Violiner — tilligemed det 4-stem. Sangkor. C. 80 voksne Medlemmer overværede Festen, og Programmet bestod af Musikstykker, 4-st. Korsang, Folkesang, Tale og Deklamation. Pastor *Osterhammel* talte for *Paven*, og om Rom som Kristenhedens Midtpunkt. Fabr. *C. Melchiors sen*, for *Biskoppen*. Bundtmager *Wenske* for Pastor *Osterhammel*, Fabr. *C. Melchiors jun* for Kongen. Den alvorlige Del af Festen varede c. 2 Timer, og derefter var Menigheden samlet endnu et Par Timer i de tilstødende Lokaler, for ved et veldækket Bord *gratis* at nyde alt, hvad Hjertet begærede.

Alt i alt forløb Festen paa det behageligste for alle Deltagerne, og man haabede snart at kunne holde en liden Festlighed igen, for derved at styrke Samholdet i Menigheden.

Italien. Den Jordskælvskatastrofe, som har truffet Syditalien og Østkysten af Sicilien, og som næsten fuldstændig har tilintetgjort *Reggio di Calabria*, *Messina*, *Siracus* og flere andre Byer, er noget nær den frygteligste Katastrofe af sin Slags, som Historien kender. Mont Pélées Udbrud for 6 Aar siden, St. Franciscos Undergang nogle Aar derefter, eller for at gaa længere tilbage, Lissabons Undergang i Midten af det 18. Aarhundrede, — alle disse frygtelige Katastrofer kan ikke maale sig med den, som Udgangen af det gamle Aar 1908 har at optegne; ikke at tale om Pompejis Undergang i Aaret 79; den Gang fik de fleste endnu Tid til at flygte; men her kom Katastrofen saa pludselig og uventet, at hele den blomstrende By *Messina* i et Øjeblik var jævnet med Jorden — *Messina*, som var det egentlige Handelscentrum paa Europas rigeste, smukkeste og frugtbarste Ø, den Ø, som allerede i Romertiden var Italiens Kornkammer, og som endnu den Dag

i Dag forsyner hele Europa med de herligste Sydfrugter, — den Ø, som er Digteres og Kunstneres Længsel og Maal, og om hvilken Goethe en Gang saa begejstret sang: »Kennst Du das Land, wo die Citronen blühn?« — Men, at der ikke gives noget uforstyrret Paradis her paa Jorden, det har man allerede ofte maattet erfare i disse skønne, men farlige vulkanske Egne; derom er man nu paany bleven én Erfaring rigere, — ikke mindst de, som opholdt sig dernede paa Lystrejse for at nyde Naturen og dens Skønheder eller søge Motiver for deres Kunst, — som f. Eks. den danske Kunstmaler Tvede, der netop befandt sig i Messina og formenes at være blandt de Omkomne.

Efter en saadan Katastrofe, hvor Mennesker paa én Gang omkommer i 10 ja 100 Tusindvis, er det naturligvis en Umulighed at foretage regelret Jordfæstelse. Der skal i Calabrien og paa Sicilien tilsammen være omkommet henved $\frac{1}{4}$ Million Mennesker. For at Ligene nu ikke skal forårsage Epidemier blandt de tiloversblevne, ser man sig nødsaget til at brænde Ligene i store Dynger, og, som Bladene meddeler, læser Præster samtidig Sjølemesser for de afdøde. Dette maa ikke forundre nogen, selv om Kirken ellers er Modstander af Ligbrænding. Nød bryder jo alle Love, i det mindste den Slags Love, hvori der ikke forbydes noget, som er ondt i sig selv, men kun gives en positiv Disciplinarforskrift.

I det hele taget lader det til, at Gejstligheden — den Del af den, som overlever Katastrofen, eller som er ilet til andet Steds fra — gør, hvad den kan for at trøste og hjælpe den hjemsogte Befolknings Rester, snart ved at kappes med de italienske, russiske, engelske og tyske Matroser fra Skibene, der laa i Nærheden, om at bringe legemlig Hjælp og Lindring, snart ved at bringe aandelig Trøst. Da f. Eks. (i Følge »Nttt«) en gentagen stærk Jordrystelse i Siracus truede med at fremkalde fuldstændig Panik og man overalt saa skrigende, grædende Mennesker, samlede Biskoppen hurtig de fortvivlede og arrangerede en Procession, i Spidsen for hvilken Præsterne gik med Monstransen og den hellige Hostie; ikke mindre end 20,000 Mennesker fulgte grædende efter. Mangen én forulykket, som maaske har ligget hjælpeløst kvæstet og indeklemt mellem Ruinerne, kan man godt tænke sig, har ved dette Syn og ved at høre de himmelvendte Bønner og Paakaldelser, fundet den Trøst og den Naade, som netop tiltrængtes for at udkæmpe den sidste Strid, medens Præsterne lyste Velsignelsen og Absolutionen over de døende og mindede dem om, at »alt tjener dem til gode, som elsker Gud.«

Tanken paa disse hjerteskrærende Scener — som, set eller ikke set af menneskelige Øjne, gentager sig under de

rygende Ruiner indtil ind i det ny Aar — har sikkert bevirket, at Folk ikke blot i Italien, men over hele Jorden, hvor Efterretningerne herom er naaet hen, denne Gang har fejret Aarsskiftet med større Aivor end ellers. — Med et kraftigere *Memento mori* er man vel sjældnen gaaet ind i et nyt Aar.

Rom. (*Paven og Katastrofen.*) Straks efter den allerførste Meddelelse om Katastrofen lod den Hellige Fader saa vidt gørligt telegrafisk paalægge Biskopperne i de hjemsogte Egne at udtrykke hans Deltagelse for Befolkningen.*) Han anordnede Sørgegudstjeneste i det sextinske Kapel og aflyste den til 4. Januar fastsatte Nylaarskur ved Vatikanet for den romerske Adel.

Senere forlyder det, at den Hellige Fader, ved at modtage endnu udførligere Efterretninger, blev dybt rystet over den forfærdelige Katastrofe; *han erklærede energisk, at han vilde til Sicilien for at bringe Trøst.* Hans Omgivelsers Forsøg paa at faa ham til at opgive denne Plan, var først forgæves, saa tog man sin Tilflugt til Lægerne, som bestemt modsatte sig denne Rejseplan med Henviſning til Pavens Helbredstilstand. Saa lod den hellige Fader igen telegrafere til alle Biskopperne i den hjemsogte Egn, at de nøjagtig skulde opgive ham Skadens Størrelse, da han af al sin Evne vilde tage Del i Redningsværket. Han skænkede straks 100,000 Lire til Ofrene for Jordskælvet og agter at stille en Sum paa 1 Million Lire til Disposition i samme Øjemed. Enkedronningen har skænket 20,000, Kejseren af Østrig 35,000 o. s. fr. Kongen og Dronningen af Italien afrejste begge til Sicilien for personlig at deltage i Redningsarbejdet og forblev der i flere Dage.

*) Dette meddeler »Kristeligt Dagblad« paa følgende Maade:

»Paven har paalagt Biskopperne i de hjemsogte Egne at udtale hans Deltagelse for Befolkningen. (Er det det hele, den romerske Kirkes Overhoved foretager sig? spørger man uvilkaarlig.)«

Nej! det gør man *slet ikke*, undtagen naar man i ægte *luthersk* Pave-Had finder sin Fornøjelse i straks at gøre saadanne giftige Bemærkninger, i Stedet for at afvente udførligere Efterretninger! — »Kristeligt Dagblad« skulde hellere spørge, hvormeget Europas næstrigste Konge agter at give til de skadelidte!

I det hele taget synes »Kristeligt Dagblad«, som en Tid lang var ret skikkelig og fornuftigt, nu igen at være bleven besat af Hadets og Uforsonlighedens Djævel. — Den 4. ds. sætter det f. Eks. i en Artikel om *Patriarken af Jerusalem* Ordet »Kristne« i Anførselstegn, naar det nævner de katholske Kristne, (saaledes: Jerusalems katholske »Kristne«). — Vi skulde bare vove at skrive: protestantiske »Kristne«! Naada! da vilde vi faa paa Puklen. Ganske vist sætter vi somme Tider lutherske »Biskopper« og »Præster« i Anførselstegn, fordi de bevislig ikke er virkelige Biskopper og Præster; men det kunde aldrig falde os ind at skrive: protestantiske »Kristne«, da vi anser enhver for Kristen, der har modtaget *gyldig* Daab, af hvem som helst han saa end er bleven døbt.

Dersom Omstændighederne havde tilladt det, vilde man som antydet, have haft det Særnsyn ogsaa at se den 74aarige Pave personlig deltage i Redningsarbejdet, ligesom han tidligere i sine yngre Dage plejede Kolerapatienterne i Venedig. Nu da det ikke gaar an mere, vil han i det mindste paa anden Maade gøre sit yderste for at lindre Nøden.

Det er i Grunden ikke andet end, hvad man kunde vente af den hjertensgode Pius X., som allerede ved forrige Jordskælvskatastrofe i Syditalien for et Par Aar siden ydede saa rigelig Hjælp, at al Verden forbausedes over, hvorledes den af Italienerne udplyndrede Pave endnu kunde og vilde vise en saa forbavsende stor Offervillighed overfor dem.

— I alle Roms Kirker blev der den 3. ds. afholdt Sørgegudstjeneste i Anledning af Katastrofen og foretaget Indsamlinger til de nødlidende i de hjemsogte Egne.

— *) Blandt de mange Gaver, som den Hellige Fader har faaet og endnu modtager i Anledning af sit Jubilæum, kan fremhæves: en meget kostbar Signet af massivt Guld, forestillende Markussøjlen i Venedig, indlagt med Topazer og andre ædle Stene, fra den *tyske Kejser*; et kostbart Brystkors med Diamanter og Rubiner fra den *østrigske Kejser*; et fuldstændigt Sæt Glasmalerier til det sixtinske Kapel fra *Piinsregenten af Bayern*; 360 Sølvkalke fra engelske og irske Damer med *Hertuginde af Norfolk* i Spidsen o. s. fr.

England. De engelske Katholikker arbejder ivrigt for at faa den engelske *Kroningsed* forandret. P. Bernhard Vaughan berørte fornylig dette Thema i en Prædiken i Westminster Kathedraalen og bemærkede, at de engelske Katholikker gentagne Gange havde betonet, at intet laa dem fjænere end at ville berøve Kroningseden dens protestantiske Karakter; man forlangte blot Slettelsen af de Sætninger, som er en ligefrem Fornærmelse imod dem, som samtidig er Kongens og den katholske Kirkes Undersaatter. Man forlanger ikke en Gang, at der af Kroningsedens Formular skal slettes enhver Erklæring imod Catholicismen, men blot at de ligefrem fornærmelige Udtryk bortfalder. — Et billigt Forlangende, som sikkert før eller senere *maa* efterkommes.

— Den for nogle Aar siden afdøde Ritualist Dr. Little-dale havde stiftet et *anglikansk Nonnekloster* i London, St. Katharinaklosteret. Nonnerne her, som for største Delen

*) Denne og de følgende Efterretninger er forsinkede af Mangel paa Plads i de sidste Nre.

rekruteredes fra de højere Kredse indenfor den anglikanske Kirke, beskæftigede sig altid meget med Spørgsmaalet om den sande Kirkes Enhed og Katholicitet. I deres Tvivl henvendte de sig til Benediktinerne i Abbediet Farnborough. Nu meddeles der, at Priorinden for kort Tid siden er bleven oplaget i den katholske Kirke. Den eucharistiske Kongres skal have en ikke uvæsentlig Del i den fattede Beslutning. De øvrige Nonner modtager nu ogsaa Konvertitundervisning og agter alle efter endt Undervisning at lade sig optage i den katholske Kirke.

Holland. Den snart 75-aarige Fyrste Karl zu Loewenstein-Wertheim-Rosenberg, der som tidligere meddelt her i Bladet for et Par Aar siden indtraadte i Dominikanerklosteret »Trans Cedron« i Venlo i Holland, er nu fornylig, paa Marias ubesmittede Undfangelsesfest, blever præsteviet af Kardinalærkebiskoppen af Köln. Den ny ærværdige Dominikanerpater bærer nu Navnet: Pater Raymundus Maria. Ikke blot Klostret, men saa at sige hele den lille By var i den Anledning festlig smykket.

Konstantinopel. (Unionslængsler). I Følge »Catholic Times« har »Giornale d' Italia« fornylig bragt et Interview af den *græsk-skismatiske Patriark i Konstantinopel*, som viser, at den Hellige Stols Bestræbelser for Udsoning mellem Østens og Vestens Kirker ikke er uden Frugt. »Jeg ved«, — saaledes udtalte Patriarken sig overfor Intervieweren, — »at Pius X. er en hellig Mand, og jeg haaber, at den Kirke, han slaar i Spidsen for, maa genvinde den Indflydelse, den før har haft. Min største og skønneste Drøm har altid været og er fremdeles: *Konstantinopels Udsoning med Rom*. Sig til Italiens Katholikker, som ønsker denne Genforening, at de vil udføre et helligt Værk ved at udbrede denne ædle Tanke, hvis Virkeliggørelse vilde forlene Katholicismen ny Kraft og ny Glans.«

En interessant og glædelig Udtalelse! Især naar man betænker, at de skismatiske Kirker tidligere altid indtog en meget fjendtlig Holdning overfor den katholske Kirke. Men maaske man ogsaa der — som andel Steds, ikke saa langt fra os — efterhaanden bedre og bedre indser, at det var et daarligt Bytte, at afryste det af Herren selv os paalagte Lydighedsaaag under hans synlige Stedfortræder, Petri Efterfølger, — for at ombytte det med det lidet opbyggelige og lidet baadefulde Statskirkeaaag.

Et Nytaarsbrev til Redaktionen.

Hr Redaktør!

Maa det herved være mig tilladt — nu ved Aarets Slutning — at sende en hjertelig Tak for det henrundne Aar, med Hensyn til det kære Ugeblad, — der som en god Ven hver Uge, Aaret rundt er kommen til vort Hus.

Hvor mange skønne, lærde, tankevægtige, interessante Artikler og Beretninger har det ikke indeholdt i det forløbne Aar; — hvor glædeligt og opbyggeligt har det ikke været at læse de mange Meddelelser om de forskellige Menigheder i vort kære Fædreland — saavel som i andre Lande.

Vor højærværdigste Biskop har ved mine Besøg her i vor Menighed ofte lagt os paa Hjerte Betydningen af *den gode Presse* — og da navnlig, hvorledes det skulde være os en kær Pligt at skatte og støtte vort Ugeblad.

Hs. Højærværdighed Biskoppen har bedet os betænke, hvilket stort Arbejde der blev nedlagt i Ugebladet, at Redaktøren (som dengang var den højærværdige — nu afdøde — Pastor Johansen) ofte maatte sidde halve Nætter oppe for at skrive til Ugebladet.

Nu har vi i vort Hjem i over 40 Aar med Glæde modtaget dette kære Blad. I en større Familierekreds skifter Forholdene og Tiderne jo ofte, — men altid kom Ugebladet som en god Ven i Huset, oplivende, vejledende, underholdende, opbyggende, — læst med Interesse af de ældre, som af de yngre.

Ligesom vi hos en af vore Slægtninge saa *alle* Aargangene indbundne staa i Række i Bogreolen, saaledes søggede vi ogsaa for at samle vore, og lade dem indbinde, — og benyttede dem da til Nytaars- og Fødselsdagsgaver, som var meget kærkomne hos vore ældre Børn, som tog dem med sig, naar de rejste bort fra Hjemmet, og med Glæde læste i dem.

Hvor ofte kan man have Interesse af at slaa op i ældre Aargange og se der de historiske kirkelige Begivenheder i vort Fædreland, hvori vi ofte selv eller vore Slægtninge og Venner har taget Del og medvirket ved, til det fælles Bedste.

Ofte er det Minder om de kære Afdøde, som har staaet os personlig nær, — og hvem vi skylder meget godt i vort henrundre Liv.

Og saa de skønne Digte — ikke at forglemme — de kunne fortjene at samles og særlig udgives, om det lod sig gøre.

I inderlig Taknemlighed for det kære Ugeblad og med Ønsket om et glædeligt Nytaar med god Fremgang sendes disse Linier til Dem, Hr. Pastor og højtærede Redaktør, af

Deres ærbødige

Jyde.

28 Dec. 1908

P. S. Jeg har ønsket ovenstaaende optaget, for at hidrage til at vække mere Interesse for det kære Blad, hvad det i Sandhed fortjener. Hvor ofte bliver det sagt, at man har ikke Raad til at holde det, — ja, jeg tænker undertiden, hvis man enkelte Gange undlod at gaa i Theatret — eller sparede Kager og Kaffe ved enkelte Lejligheder, saa kunde man ofte lægge en halv eller hel Krone hen til Bladet, som man havde en varigere Glæde af.

S. O.

Selv om man ved, *hvorfor* og for *hvem* man udfører sit Arbejde — det ganske rigtig ikke lille og fuldstændig ulønnede Arbejde — og rimeligvis vilde vedblive dermed, selv om man ikke en Gang fik nogen *Tak* og *Anerkendelse* for det, saa er Mennesker jo

dog Mennesker og kan ikke andet end føle sig opmuntret ved at erfare, et ens Arbejde paaskønnes, at — hvad vort Tilfælde her angaar -- »Nordisk Ugeblad« dog i det mindste nogle Steder bliver læst med Glæde og med Udbytte.

»Jyden« skal have hjertelig Tak for sin smukke Menings-tilkendegivelse.

Paa Redaktionens og Medarbejdernes Vegne
F. Ronge.

Unio Tirsdag den 12. Januar almindeligt Møde i Frederiksbergalle 11.

Søndag den 17. Januar Kl. 8 Musikalsk Aftenunderholdning for Medlemmer med Familie. Efter Underholdningen afholdes et lille Bal. Til denne Fest er Adgangen gratis.

A. C.s Foretagsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909).

Fjerde Foredrag: Onsdag d. 20. Januar, Aften Kl. 8¹/₄

Foredragsholder: Frøken **Augusta Utke Ramsing**

Emne: **Kunsten at ville.**

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes!

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).

Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen

ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

„Charitas“ Juleforestilling »Tre Livsveje« gentages Søndag d. 10. Januar Kl. 7, Hans Bogbindersallé.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Januar. 1. **Søndag e. Epiphani.** Oktavdag. — 11. **M.**, 12. **Ti.**, Oktavdage. — 13. **O.** Oktav af Epiphani. —

14. **To.** Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — 15. **F.** Paulus Eremit, Bekender. — 16. **L.** Marcellus, Pave og Martyr.

Søndag den 17. Januar. 2. **Søndag e. Epiphani.** Jesu Navnefest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 And.m. Pr.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 6 And.m. Pr.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$;
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{2}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$,
 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$, og 8 $\frac{1}{4}$; i St. Annæ Kirke Kl. 6;
 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$, og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl.
 5 $\frac{1}{2}$, og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$; i St. Knudskapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i
 St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.)

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde Søndag
 d. 10. Januar Kl. 7, i Lokalet Bredgade 67 $\frac{1}{2}$, o. G! An-
 dagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Jule-
 ferie sine ugentlige Møder Torsdag d. 14. Januar.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager sine ugentlige
 Møder efter endt Juleferie Mandag d. 11. Januar.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig
 Møde Onsdag d. 13. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søn-
 dag d. 17. Kl. 7 Morgen.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i
 Boyesgade.

Trykfejl. Rimeligvis paa Grund af nervøs Jule- og Nytaars-
 travlhed paa Trykkeriet er der i sidste Nr. af forrige Aargang
 Nr. 52, 1908 S. 889 indløbet en meget uheldig, meningsforstyrrende
 Trykfejl. Sætningen »hvad Midlerne til en ny Skolebygning an-
 gaar« er sat ind i Efterretningen fra København (Sundby) L.
 2 f. n., hvor den intetsomhelst har at gøre. Den skulde have
 staaet i Anmærkningen til Artiklen om Island.

Brevkasse. Hjertelig Tak til »den anonyme« for det tilsendte!
 God Bedring! Red.

NB Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit
Postbud eller det *Postkontor*, hvorigennem Bladet modtages,
 en **skriftlig Klage**; (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke
 modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse.)

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Tors-
 dag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets.
 Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelsen for
 regelmæssig Tilsendelse, ved *altid*, naar et Nummer udebliver,
straks at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret,
 og det helst skriftlig.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere i. Nr. i Maanednen.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnem. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 3.

Søndag den 17. Januar.

1909.

INDHOLD: St. Albans Helgenskrin. — Gennem Kamp. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Rom. Messina. Palermo. Frankrig. — Fra Vejbyrnet. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

St. Albans Helgenskrin¹⁾

ved

Petrus D. Steidl,

Præst ved St. Albani Kirke i Odense

Da den protestantiske Kirke ifølge sin Natur ikke har den ringeste Interesse for Helgendyrkelsen, maa det vel være det høje Ministerium magtpaaliggende, at det omstridte Spørgsmaal, hvem det andet Relikvieskrin i St. Knuds Kirke i Odense tilhører, maatte blive endelig løst.

Hvis Relikvieskrinet tilhører Prins Benedikt, saa er det med Rette, at det ogsaa for Fremtiden bliver staaende i St. Knuds Kirke; men kan det historisk bevises, at Relikvieskrinet tilhører St. Alban, saa har det tabt Retten til sin Plads i St. Knuds Kirke. Derfor skriver Stiftsprovst Damgaard: »Var det virkelig Helgenen St. Albanus, der her hviler med Pævens Kanonisation paa sig, saa var det bedst at udlevere hans Ben og Skrin til den katholske Kirke, i

¹⁾ Er udkommet som Brochure i Odense (Merkantiltrykkeriet), men aftrykkes her i Bladet efter Forfatterens eget Ønske. Red.

hvilken han hører hjemme; thi en katholsk Helgen som saadan har ingen Adkomst til Plads i en luthersk Kirke.»¹⁾

Dette Spørgsmaal blev i Aaret 1874 undersøgt af en af det høje Ministerium nedsat Kommission, men det fandt derfor dog ikke sin endelige Besvarelse, fordi Kommissionsmedlemmernes Meninger om Sagen divergerede for stærkt.

A. D. Jørgensen, Stiftsprovst Damgaard og Henry Petersen har senere søgt at besvare Spørgsmaalet, men uden at det lykkedes dem.²⁾

Nu er der imidlertid skaffet saa meget Materiale til Veje, at Spørgsmaalet virkelig kan finde sin endelige Besvarelse, og jeg tillader mig at fremføre Beviset for, at Relikvieskrinet uden al Tvivl tilhører St. Alban.

Den, som under sit Besøg i St. Knuds Kirke gaar ned i Krypten, vil der se to Relikvieskrin. Vi læser hos »Ælnoth«, at den h. Albans og Oswalds Relikvier stod i St. Albani Kirke. Paa den anden Side ved vi ogsaa, at samtidig med den h. Knuds Relikvier blev hans Broders Lig taget op af Jorden og højtidelig bisat. Ifølge dette maatte der jo findes 4 Relikvieskrin: Den h. Knuds, den h. Albans, den h. Oswalds og Benedikts — men der findes dog kun to. De forskellige Hypoteser blev nu fremførte, og det ene Relikvieskrin tilskreves snart Benedikt, snart den h. Alban og Oswald. —

Men denne Knude er dog lettere at løse, end mangan tror. — Vi besidder nemlig angaaende dette Spørgsmaal autentiske Kilder, som man desværre hidtil har været altfor ligegyldig over for; — jeg mener nemlig: Middelalderens Breviarer. Naar disse klart og tydeligt paaviser, hvem man i Middelalderen tilskrev de to Helgenskrin, saa er Spørgsmaalet jo i det væsentligste besvaret.

Hvad der fremfor alt er hævet over al Tvivl, er den Kendsgerning, at den h. Oswalds Relikvier i den senere Middelalder ikke længer kunde søges i Odense. Den h. Oswalds Relikvier forsvinder fuldstændigt af Odense Historie for senere at dukke op i Roskilde; og tilmed findes dér ikke blot en Partikel, men Helgenens fuldstændige Legeme.

¹⁾ »Kirkehistoriske Samlinger« 4 R. 1 B. 267.

²⁾ »Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie« 1886, 1887.

— Heraf drages den Slutning, at den h. Oswalds Relikvier er blevet overført fra Odense til Roskilde. I Roskildebreviaret læses nemlig i fjerde Lektion paa Fstedagen for Roskilde Relikvierne, der fejredes Lørdagen efter Kristi Legemsfest, følgende: ¹⁾)

»Nos quoque beatae semperque Virginis Mariae et sancti Martyris Lucii pratrociniis confisi ob sanctissima merita beati Oswaldi regis et martyris, *cujus corpus apud nos integraliter*, nec non et aliorum apostolorum, martyrum, confessorum et virginum, quorum *eximias preces*²⁾) habere gaudemus, praesens festum devoto mentis iubilo celebremus.«

Disse Ord er tydelige nok og trænger ikke til nogen videre Kommentar.

Deri indeholdes imidlertid ogsaa Svaret paa det af C. Paludan-Müller stillede Spørgsmaal. ³⁾)

Ifølge dette kan Relikvieskrinet i Odense *ikke* tilskrives den h. Oswald. —

Det kan heller ikke være Prins Benedikts, *men kun den h. Albans*.

Ingen betvivler vel, at Odense paa Knud d. Helliges Tid har ejet den h. Albans Relikvier. »Elogiet« og »Ælnoth« taler altfor tydeligt til Gunst derfor.

Senere faar vi endnu et Vidnesbyrd af Fyrst Pribislaus's Søn, Knud, om Relikviernes stadige Tilstedeværelse i Odense, idet han den 20. Marts 1182 forfattede et Dokument, hvori han udtaler om den h. Knud og Alban, at de hviler i Odense.

Mathæus Parisiensis fortæller rigtignok om »Relikvierovet« i St. Knuds Kirke. Men det fremgaar tydelig af hele denne Fortælling, at Relikvierovet, hvis det overhovedet har fundet Sted, ikke har kunnet gaa for sig paa den skilrede Maade; Beretningen fortæller nemlig følgende:

»Dag og Nat var Munken Egwin utrøstelig over, at de Danske havde ført d. h. Albans Relikvier med sig til Odense. Han fattede da den kække Plan at begive sig til

¹⁾) »Brev. Rosch.« CXC VII; S. R. D. III, 610.

²⁾) Der skal læses »partes«.

³⁾) »Helgenskrinene« S. 36.

Danmark og tilbageerobre Relikvierne. Hans Overordnede, Abbeden af St. Alban, billigede hans Plan. Alt gik efter Ønske. Egwin iførte sig verdslige Klæder og forstod snart i Odense at henlede Kløstrets Opmærksomhed paa sig. Hans Bøn om Optagelse i Ordenen tilstodes beredvilligt, og han tog sig vel i Agt for at forraade, at han alt i England var bleven Klosterbroder. Han vandt hurtig sine Foresattes Tillid i Odense i højeste Grad, og snart opnaaede han det saa længselsfuldt attraaede Embede som Sakristan. Han havde nu naaet sit Maal. Han lavede en hemmelig Aabning i Relikvieskrinet og bortfjernede derigennem Relikvierne, som han derpaa bragte i Sikkerhed til England.

Der findes imidlertid saa haandgribelige Urigtigheder i Fortællingen, at man kun maa modtage den med største Forsigtighed. —

1. Det engelske Kildeskrift beretter, at Aabningen var anbragt i Bunden af Relikvieskrinet. Men paa det omstridte Relikvieskrin var der imidlertid anbragt en Aabning paa Siden og ikke i Bunden.

2. Egwin skal have stjaalet alle Relikvierne; den omtalte Aabning er saa lille, at man næppe kan faa et Par Fingre igennem, endsig bortfjerne større Relikvier; det vilde være en ren Umulighed. Og der mangler da ogsaa i Virkeligheden kun de mindre Relikvier.

3. De engelske og danske Benediklinerklostre stod i en saa nær Berøring med hinanden, at et Bedrageri og Røveri paa den skildrede Maade ikke saa let havde kunnet finde Sted. —

4. Og endelig passer vist næppe den Tid, der angives i Kildeskriftet.

Hvis altsaa Relikvierovet overhovedet har fundet Sted, saa kan det kun have været et delvist Rov. —

Thi vi ved ganske bestemt, at største Delen af den h. Albans Relikvier endnu ved Stutningen af Middelalderen fandtes i Odense.

I Odense blev Relikviefesten fejret Søndagen efter Petri Lænkefest. Denne Omstændighed kaster Lys over et hidtil dunkelt Punkt i Dronning Kristines Optegnelser, idet vi nu ved, hvorfor der netop paa denne Dag blev afholdt en Procession med Relikvierne.¹⁾

¹⁾ Aarbøger for »Nordisk Oldkyndighed og Historie 1887, 141.

For denne Fest var der fastsat et særligt Officium, som i den 5. Lektion har følgende Ordlyd:¹⁾ »Nos quoque beatæ et gloriosæ Virginis Mariæ et sancti Kanuti regis et martyris, ac beati Albani martyris, quorum reliquiæ apud nos, necnon aliorum apostolorum, martyrum, confessorum et virginum, quorum eximias partes habere gaudemus.«

Her sammenholdes altsaa den h. Knud og den h. Alban med de andre Helgener, af hvem Kirken kun besad *betydelige* Relikvier.

For at helyse denne Passus skal jeg endvidere tillade mig at henvise til Lunds Relikviefest, som blev fejret den 11. Juli. Der hedder det i tredje Lektion:²⁾ »Et nos quoque in honore sanctæ Mariæ Virgines et sancti martyris Laurentii, ob merita sancti Martini pontificis et martyris et sanctarum Eufrosinæ et Florentiæ virginum, quorum corpora apud nos paene integraliter habere gaudemus, necnon Sanctorum pretiosas reliquias, præsens festum devota veneratione celebramus.«

Og til Slut vil jeg blot minde om det tidligere anførte Roskildebreviars Ordlyd. — Overalt sammenholdes de fuldstændige h. Legemer med betydelige Relikvier. *Odensebreviars Ordlyd taaler altsaa slet ingen Tvivl, og herved tror jeg at have afgjort det Spørgsmaal, hvem det andet Relikvieskrin skal tilskrives. Det er den h. Albans Relikvieskrin.*

Hermed stemmer jo ogsaa denne St. Knuds Kirkes Tradition overens, om hvilken Undersøgelserne af Relikvieskrinene d. 21. September 1696 og d. 26. Januar 1833 tilstrækkeligt bærer Vidnesbyrd. —

Iøvrigt viser jo hele Formen af Relikvieskrinet, at det har staaet paa Alteret; ifølge dette er det jo a priori ganske umuligt, at Relikvieskrinet kan have været Benedikts.

A. D. Jørgensen og Stiftsprovst Damgaard beraaber sig endelig paa Knytlingasagaen for at kunne hense Relikvieskrinet til Benedikt. De kunde imidlertid ikke have gjort noget uheldigere Træf; thi vedkommende Sted i Knytlingasagaen vrimler; af Fejltagelser og viser saa ret, med hvilken Forsigtighed man skal modtage Islænderens Ord, da han

¹⁾ Breviaret fra 1497 f. 322 verso; det ældre Breviar f. 381 recto.

²⁾ CCXCIX.

fordrejer og forvansker alt for at kunne hylle den lille Kerne af Sandhed i et stort, vidt, digterisk Klædebon.

Saaledes beretter Knytlingasagaen:

»Kong Erik lod alle de forstandigste Mænd i sit Rige, saavel lærde som ulærde, kalde sammen. Kongen tilkendegav, at det var hans Ønske, at man skulde undersøge Kong Knuds Gravsted, hvis Præsterne intet havde derimod, men han tilføjede, at det dog skulde komme an paa deres Formening. Alle bad Kongen selv sørge derfor. Med Biskoppernes og hele Almuens Samtykke drog de da efter Kongens Bestemmelse til Fyen med et stort Følge. Alle de ypperste Mænd i Danmark var da hos Kongen. Man undersøgte nu Kong Knuds Gravsted og tog Kisten op, og hans hellige Relikvier blev med Lovsange baaren omkring Kirken, men østenfor Kirken sad en Mand, som længe havde været en Krøbling; til ham kom de Mænd, som bar de hellige Relikvier; og da de havde baaret Kisten frem over ham, da stod han frisk op og gik med de andre omkring Kirken, lovede Gud og den hellige Kong Knud. Siden blev de hellige Relikvier indbaarne i Kirken og satte midt paa Kirkegulvet. Derefter gik Kongen og Præsterne til, og Kong Knuds Kiste blev oplukket, og hans Legeme var fuldkommen ligesaa ubeskadiget, som da han nylig var død, og dette fandt alle saare mærkeligt. Da blev Legemet taget ud af Kisten og lagt paa en Baare. Folk sagde da, at man skulde prøve Relikvierne, og alle henskød deres Forslag til Kongens Afgørelse. Da sagde Kongen: »Jeg synes bedre om, at de bliver prøvede, thi det kan hændes, hvis de ikke bliver prøvede; at det vil siges, at det er vi Danskes Bedrageri og Opspind; men vi haaber, at Gud for sin Martyr Kong Knuds Fortjeneste vil tilstede, at hans Hellighed vil blive saa meget klarere og utvivlsommere for alle, jo større Prøve der sættes paa den, saa at ingen længere kan være uvis derom.« Da lod Kong Erik tage ubleget Lærred og vikle sammen i en Bru, saa at det hverken var længere eller kortere end Kong Knuds Legeme; denne Bru blev nu lagt oven paa Legemet, og man tog viet Ild og antændte Lærredet, som opbrændte saa aldeles, at der blot var Aske tilbage, men den hellige Kong Knuds Legeme var ganske uforbrændt og saa aldeles uskadt, at ikke et

eneste Haar var sveden, men Legemet var endogsaa meget smukkere end tilforn. Da opløftede Præsterne et »Te Deum«, og alle priste den almægtige Gud og denne hans Martyr. Derefter begyndte man straks at holde hans Dødsdag meget højtidelig, og over hele Danmark blev hans Messedag holdt som de største Højtider. Dernæst optog man Kongens Broder Benedikts Ligkiste af Jorden, og alle hans Saar, som havde vendt mod Kong Knud, var ganske lægte. Kong Erik lod gøre et prægtigt Skrin, hvori Kongens Relikvier blev lagte. Dette Skrin blev sat over Alteret. *I et andet Skrin hviler Benedikt i Odense i Fyen.* I denne samme Kirke, som nu er helliget til Kong Knud, viser Gud for hans Mæglen og Forbønner stor Miskundighed og Jærtegn; der faa Blinde deres Syn, Halte gaa, Spedalske renses. Naar man anraaber eller paakalder ham med sand Tro, ydes ogsaa denne Hjælp andensteds vidt omkring med Samvirkning af vor Herre Jesus Krist, som lever, og regerer en Gud, til evig Tid uden Ende. Amen!»

Det er ubegribeligt, at Historikere stadig beraaber sig paa denne Passus, der vrimler af Fejl:

1. Knytlingasagaen siger, at Knud den Helliges Lig var endnu ikke gaaet i Forraadnelse efter Kanonisationen ved den højtidelige Translation. Men det er ikke Tilfældet. Naar skal da ellers Legemet være gaaet i Forraadnelse? Ingen vil da paastaa, at Knud d. Helliges Legeme paa den Tid, da Knytlingasaga blev skrevet, endnu ikke var gaaet i Forraadnelse. Og det maa man dog forudsætte, hvis man skænker Knytlingasagaen nogen som helst Tiltro. — Ælnoth og Elogiet beretter netop lige det stik modsatte, idet de ved den første Translation taler om, at Knoglerne (ossa) underkastedes en Ildprøve. Hvorledes kan da Knytlingasagaen fremføres som Vidne paa, at det andet Skrin skulde være Benedikts, da den jo dog ved dette sit Udsagn aabenbart har bevist, at dens Vidnesbyrd er fuldstændig værdiløst. Denne aabenbare Forvanskning viser jo tydelig nok, at Sandheden ikke spiller saa stor en Rolle for Knytlingasagaen.

2. Bægge Translationer forveksles her. Baade Ælnoth og »Historia martyrizationis« fortæller, at den første Translation fra Albanikirken til Krypten i den ny Kirke fandt Sted »8 Aar og omtrent 9 Maaneder« efter den h. Knuds Død. Det var ved denne Lejlighed, at Ildprøven foretoges¹⁾. Den anden Translation fandt Sted d. 19. April i Eriks sjette Regeringsaar. Knytlingasagaen skildrer nu Sagen, som om Ildprøven først blev foretaget ved denne Lejlighed. — Det er en Uting. — Man vil dog vel aldrig efter en Kanonisation undersøge, om vedkommende nu ogsaa er hellig. En Ildprøve ved den anden Translation taler ogsaa imod alle Kildeskrifter²⁾. Forfatteren til Knytlingasagaen har slet og ret hørt noget mystisk om en Ildprøve, og saa sætter han selv lidt Kulør paa. Og dette Sted vil man bruge som et Modbevis mod Ægtheden af den h. Albans Relikvier!

Af det her fremførte maa med logisk Nødvendighed den Slutning udledes, at det andet Helgen-skrin i Odense uden al Tvivl maa tilskrives den hellige Alban.

Idet jeg slutter, vil jeg endnu en Gang gentage Stifts-

¹⁾ Denne første Translation fandt Sted i Tiden fra 10. Marts — 10. April 1095. Desuden ved vi fra Elogiet, at den foretoges en Lørdag og følgende maa det have været en af Dagene: den 10., 17., 24., 31. Marts eller den 7. April 1095. Den 10. Marts er imidlertid udelukket af den Grund, at der saa ikke var gaaet »omtrent« 9 Maaneder. Den 24. Marts kan heller ikke medregnes, fordi det var en Paaskelørdag. Der bliver altsaa kun Valget mellem den 17. og 31. Marts og den 7. April.

²⁾ Man har antaget Aaret 1101 som Translationsaaret; men dette Aar maa absolut forkastes af følgende Grunde:

a) I Aaret 1101 faldt den 19. April paa en Langfredag. Naar A. D. Jørgensen mener, at denne Omstændighed netop taler for Aaret 1101, saa beror dette paa Ukendskab til den katholske Kirkes Liturgi; thi Translationen var tilladt paa alle andre af Aarets Dage, *kun ikke paa en Langfredag*, saa man kan ikke antage, at den netop blev foretaget paa den eneste Dag, hvor den var forbudt.

b) Skærtorsdag skulde Biskopperne ifølge gammel Vedtægt vie Olierne i deres Kirker; de kunde altsaa ikke allerede den næste Dag være i Odense.

c) Hvis den har fundet Sted Langfredag, saa havde Ælnoth sikkert foretaget en Sammenligning med Kristi Gravlæggelse. Jfr. Varden. 1907.

provst Damgaards Ord : »Var det virkelig Helgenen St. Albanus, der her hvilede med Pavens Kanonisation paa sig, saa var det bedst at udlevere hans Ben og Skrin til den katholske Kirke, i hvilken han hører hjemme ; thi en katholsk Helgen som saadan har ingen Adkomst til Plads i en luthersk Kirke.«¹⁾

Med Glæde accepterer jeg Stiftsprovstens Tilbud ; thi ogsaa jeg mener, at den h. Albanus hører til i St. Albani Kirke.

Gennem Kamp.

Vi lever i en vildsom Tid
 — en sær urolig Gaade —
 hvor Tvedragt farer frem med Splid,
 og onde Magter raade.

En Tid, der fødtes uden Sans
 for Traditioners Ælde ;
 der kroner kun med Sejerkrans
 Selvstyrels Magt og Vælde !

Men dog, — har Nutids Krav end Magt
 at daare Sind og Tanker,
 det Bedste i os staar paa Vagt
 at skærme Troens Anker !

Det Bedste i os fylkes tæt
 at favne Kirkens Banner,
 saa Broder kender Broder let
 i Skaren, hvor de stander.

— Om Jesu Navn vi elsker blot,
 det lyser frem af Skygger ;
 det baner Vej fra Vraa til Slot,
 det Navn, hvorpaa vi bygger.

¹⁾ »Kirkehistoriske Samlinger. 4. R. 1. B. 267.

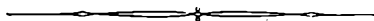
Hvad Kirken lærer, tror vi paa
 saa sikkert som paa Dagen;
 Hvad Kløgten grunder møjsomt paa,
 vi har som Hjertesagen.

I Sakramenter, Bøn og Sang,
 dér vokser Troens Vinger,
 i Fadervor, hvis Barneklang
 Fred ind i Sjælen ringer!

Om ærligt kun vi strider frem,
 hvor Kirken vil os have,
 saa naar vi nok det lyse Hjem,
 som er Guds Naadegave.

Der mødes vi med Helgen-Flok
 fra Øster og fra Vester;
 dér favner os Gudmoder nok
 som Jesu Kristi Gæster.

Der spørges ej om taaget Strid
 og ej om uløst Gaade,
 dér kender vi til evig Tid:
 Vort Liv var idel Naade!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Pave Lucius' Hjerneskal.*) I sidste Nr. af »Kirkel. Bekendtgørelser« meddeler den højærværdigste Biskop følgende interessante Faktum, som sikkert ogsaa vil interessere Ugebladets Læsere:

Indtil for kort Tid siden fandtes den h. Pave Lucius' Hjerneskal paa Nationalmuseet. Ved Kultusministeriets Vellivie er den bleven udleveret til mig paa den Betingelse, at den foreløbig opbevares i St. Ansgarskirken i København. — Henset til, at denne Relikvie af en Martyrpave i mere end fire Aarhundreder har været den kostbareste Relikvieskat, Roskilde Domkirke ejede, og at denne h. Pave i Kirkens Blomstringstid i vort Land baade har været Skytspatron for Roskilde Domkirke og for hele Sjælland, tror

jeg at finde Genlyd hos de højærværdige Hrr. Missionærer, naar jeg foreslaar, at vi ved fælles smaa Bidrag søger at faa tilvejebragt de fornødne Midler til at kunne lade forfærdige et Relikviskrin — maaske en Pavebuste, — der vilde blive et værdigt Gemmested for denne Relikvie, der har været vore Forfædre saa dyrebar.

En offentlig Kollekt anser jeg ikke for betimelig, men hvad de enkelte Missionærer eventuelt vil indsamle ved private Henvendelser, det skal jeg med Taknemmelighed modtage som et kærkomment Bidrag til at bestride Omkostningerne med. Det være endnu bemærket, at en passende Pavebuste vil koste ca. 1000 Kroner.

Frederiksberg. St. Elisabeth-Vincenskonerens paa Frederiksberg tæller 25 Medlemmer. Medlemmerne har i Aarets Løb understøttet 22 Familier.

Konferensen har uddelt 200 Pt. sød Mælk. Konferensens samlede Indtægt i 1908 har været 471 Kr. 31 Ø.

<i>Indtægt:</i>	<i>Udgift:</i>
Kassebeh. 1. Jan.	Maanedlig Hjælp
1908 13 Kr. 55 Ø.	til 4 enligstill. 94 Kr. 00 Ø.
Faste aarl. Bidrag 208 — 00 —	Kontant Hjælp t.
Renter 0 — 26 —	forskellige 29 — 75 —
Juleinds. 1908 . . . 249 — 50 —	Indk. til Systuen 55 — 33 —
	200 Mælkebillett. 26 — 00 —
	Fødevarer 14 — 73 —
	En h. Messe 2 — 00 —
	Juleuddelingen . 249 — 50 —
<u>471 Kr. 31 Ø.</u>	<u>471 Kr. 31 Ø.</u>

Til Systuen, hvor flere Damer har arbejdet, blev skænket forskellige større og mindre Klædningsstykker og Brugsgenstande, ialt 110 Stykker.

Paa Systuen forfærdigedes i Aarets Løb 40 Beklædningsgenstande.

Det vilde være ønskeligt, om flere Damer vilde slutte sig til Frederiksberg Systue.

Systuen er aaben hver Torsdag fra Kl. 1½-4, Frederiksbergallé 15&17.

Gaver modtages sammesteds med Taknemmelighed.

Rom. (*Paven og de Nødlidende; m. m.*). Over hele Verden saa at sige, men fremfor alt i selve Italien fortsættes med stor Offervillighed Indsamlingen til de ved Jordskælvet saarede og nødlidende. Ogsaa Kardinalerne bidrager store Summer. Foruden de allerede i forrige Nr. omtalte i Rom bosiddende Kardinaler har bl. a. Biskoppen af Sabina, Kardinal *Cassetta* alene givet 10,000 Lire, Kard. *Rampolla* og *Merry del Val* hver 1000, *Agliardi* 500 o. s. fr. Malteserordenens Stormester har udrustet et hell Am-

balancetog, som er bleven stillet til Krigsministeriets Disposition. Toget fik fri Befordring ad Statsbanernes Linjer.

Foruden den Million Lire, som Pius X som allerede meddelt har stillet til Disposition til Lindring af Nøden, har han ogsaa ladet Pilgrimshospitalet Santa Martha tæt ved St. Peterskirken indrette til Hospital med 400 Senge for at tage imod en Del af de saarede, som ankommer til Rom. Vatikanets Læger og barmhjertige Brødre skal tilse de syge. Dersom det bliver fornødent, agter den hellige Fader i Følge »Catholic Times« ogsaa at indrette Hospitaler i Vatikanets Museer og Gallerier. Enhver Øre, som han paa nogen Maade kan afse, vil han ofre paa Barmhjertighedens Alter.

Roms radikale Borgmester, Jøden og Frimureren *Nathan*, som ellers næppe vilde træde i Forbindelse med Vatikanet, har personlig bedt Kardinal *Merry del Val* takke Paven for hans store Offervillighed.

Hospitalet Santa Martha, som Paven har ladet indrette til Hospital, ligger, skønt det tilhører Vatikanet, egentlig udenfor dettes Omraade, saa at den hellige Fader for at besøge Hospitalet maa passere en mellemliggende romersk Gade. De Blade, som hører til Kategorien »italianissimi«, har derfor hver Dag ligget paa Lur for at kontrollere, om Paven vilde forlade Vatikanet. Den Fornøjelse har de nu endelig faaet, idet den hellige Fader ikke af politiske Hensyn vilde lade sig afholde fra at besøge de i Santa Martha internerede Syge.

Straks den første Dag, da det første Hold saarede ankom til Rom, aflagde den Hellige Fader personlig Besøg hos dem for at trøste og opmuntre dem. Hans Tilsynekomst forarsagede de mest rørende Scener og begejstrede Taknemlighedsudbrud. Mange af de lettere saarede sprang ud af Sengene for at kysse den hellige Faders Haand. Paven trøstede dem og forsikrede dem om, at han, lige siden han fik den første Efterretning om Ulykken, ikke havde gjort andet end at tænke paa dem og overveje, hvorledes han bedst kunde bringe Hjælp. I alle sine Bønner anraaber han Gud om Naade og Kraft for de ulykkelige til at kunne bære de svære Prøvelser og finde Trøst i Religionens Sandheder.

Messina.*) *Ærkebiskop Arrigo af Messina*, som man først formodede var blandt de omkomne, blev efter nogle

*) En af Kirkeforstanderne ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg, Hr. Handelsfuldmægtig *Pietro Stagno Balestrini*, har ved Katastrofen i Messina mistet ikke mindre end 29 Slægtninge, hvoriblandt én Familie paa 10 Medlemmer: Fader, Moder og 8 Børn. Hr. *Balestrinis* Søster, Frk. *Maria Balestrini*, som i Eftersommeren rejste til sine Slægtninge i Palermo, er undgaet Katastrofen.

Dages Forløb udgravet levende af det biskoppelige Palads's Ruiner. Trods den meget aarle Morgentime, Jordskælvet indtraf paa, befandt Biskoppen sig dog allerede i sit Kapel i nederste Etage; og medens ellers hele Bygningen styrtede sammen, saa blev Kapellet skaanet, men fuldstændig afspærret fra Omverdenen. Her tilbragte Biskoppen altsaa flere Dage i Bøn foran Alteret, indtil man halvt tilfældigt ved Oprydningsarbejdet naaede ned til ham. De, som var i Færd med dette Arbejde, maa vel næppe have vidst, hvor paa Lav de befandt sig; thi da Biskoppen lod sin Stemme høre og sagde, hvem han var, troede man først, at det var en af de mange, der var bleven vanvittige af Skræk, og at han i Sindsforvirring udgav sig for Biskoppen; indtil man endelig fik ham selv og hans nærmere Omgivelser at se. Efter at være kommet sig nogenlunde ovenpaa den flere Dages Indespærring, indrettede han sig, eftersom Omstændighederne tillod det, i det eneste Værelse, der var skaanet og veg trods den uudholdelige Liglugt, som omgav ham, ikke fra denne sin Post, undtagen netop for sammen med andre Præster at opsøge og trøste og hjælpe de forulykkede og de døende imellem Ruinerne.

I Følge »Catholic Times« er den Taknemmelighed ikke til at beskrive, som Italierne og især Sicilianerne føler over de Kardinaler, Ærkebiskopper, Biskopper, Præster, Munke og Nonner, som med fuldstændig Tilsidesættelse af dem selv og med største Dødsforagt udsætter sig for allehaande Farer for blot at komme de saarede og nødlidende til Hjælp. Der kunde anføres mange heroiske Eksempler i Lighed med dem, som Dagbladene har bragt om Kongen og Dronningen.

Medens den hellige Fader selv (se under Rom) og Kardinal *Merry del Val* besøger og trøster de kvæstede og syge, som ankommer til Rom, begav Kardinal *Nava di Bontifè* (som er 62 Aar) og Kardinal *Lualdi*, Ærkebiskop af Palermo, sig i Følge med en hel Skare Præster, Sygeplejere og Sygeplejersker, Vincensbrødre og -søstre til den mest hjemsogte By Messina for at deltage i Redningsarbejdet. Der fortælles, at da Kardinal *Nava di Bontifè* paa sin Vandring mellem Ruinerne mødte Ærkebiskoppen af Messina, som ligeledes var ude for at opsøge de lidende, omfavnede de to Kirkefyrster hinanden i Tavshed — under Taarer. Man advarede dem imod de overhængende Farer, der var forbundet med at færdes mellem Ruinerne, men de lod sig ikke afholde fra at trænge videre og videre frem for at opsøge de lidende og døende og bringe dem Kirkens Trøstemidler.

Palermo. Herfra skrives til »Germania«, at alle der-værende katholske Kræfter paa Kardinalærkebiskop *Lualdis* Foranledning straks efter Ulykken har organiseret sig og stillet sig til Kommunens Disposition. Daglig gør Kardinalen sin Runde paa Hospitalerne og bringer Hjælp og Trøst til de mange ulykkelige, som er bleven ført dertil fra Messina. Til en stakkels Barselskvinde, som i Mangel af andet Tilflugtsted var nedkommet i Kirken, skænkede Kardinalen sin store Kappe til Beskyttelse imod den ret følelige Kulde. Vincensforeningen skaffede mange Hjemløse Ophold, dels hos Kapucinerne, dels i det ærkebiskoppelige Seminar og i forskellige Nonneklostre. Kardinalen har midlertidig dispenseret Klostrene fra Klausuren, saa at de tør tage imod enhver husvild i denne Tid.

Manglen af et stort velindrettet Sygehus er nu meget følelig i Palermo. For to Aar siden blev der under stor Pomp lagt Grundstenen til et saadant Sygehus; Kongen selv var kommen til Stede i den Anledning; men bagefter opgav man Planen, da der ikke tilvejebragtes tilstrækkelig Penge. Til et »Politeama Garibaldi« fandtes der derimod Penge nok! I denne af mange Søjler baarne Rotunde har man nu maattet bringe Hundreder af de fra Messina flygtede under Tag. En Kone, som ikke havde reddet andet end et Madonnabillede, har anbragt dette oppe paa Tribunen eller Scenen, hvor der Dagen i Forvejen var bleven spillet »den sorte Satan«. Andre omgav Billedet med brændende Kærter. Hvilken Kontrast! Midt paa Parterret er rejst et lille Alter, hvor den hellige Messe bliver læst. Staklerne beder her med stor Andagt og takker Gud for at være sluppet med Livet. Forhaabentlig tænker de ogsaa i Bønnen paa de andre endnu værre farne, som maaske endnu lider Dødsangstens Kvaler under Messinas Ruiner. Helt umuligt er det ikke, at der endnu findes levende begravede under Ruinerne. Man har ved andre lignende Katastrofer, som f. Eks. ved Grubeulykken i Frankrig for et Par Aar siden, set, at Mennesker kan leve endog i 3 Uger under Jorden uden Levnedsmidler. Saadanne Stakler trænger sikkert til Forbønnens Hjælp, for at deres Tro ikke maa gaa til Grunde i denne deres store Kvide.

Frankrig. Pius X har udnævnt Biskoppen af Marseille, *Kardinal Andrieux*, til Ærkebiskop i Bordeaux og Primos i Aquitanien i afdøde Kardinal Lécots Sted.

Fra Vejbyrnet.

Var Jordskælvet i Messina en Straf for Blasfemi? IFølge »Centralauskunftsstelle der katholischen Presse« i Köln indeholdt det i *Messina* udkommende radikale og antiklerikale Vittighedsblad »Il Telefono« i sit Julenummer d. 25. Dec. 1908 følgende Parodi paa en bekendt sydtaliansk Julesalme:

O Jesusbarn guddommelige,
Du ved, vi alle kender Dig!
Sand Gud og Menneske tillige,
Lad høre snart Din Stemme blid
Og før os ind i Himmerige —
O, send os snart *et Jordskælv* hid!

Et Par Dage efter var Messina jævnet med Jorden ved den forfærdelige Jordskælvskatastrofe.

Man kunde maaske spørge, hvorfor skulde da alle de *andre* straffes for dette Blads Blasfemi? — Herpaa kunde der maaske svares med de Ord, som ogsaa har lydt herhjemme flere Gange i den senere Tid: Publikum har den Presse, som det *selv vil* have. Vi har alle mer eller mindre Skyld i Smudspressens Eksistens. — Selvfølgelig kan der ikke siges noget bestemt om disse to Tings Sammenhæng. Men — hvem ved?

✠ At min dyrebare Hustru, **Marie Siegler, f. Braun**, den 8. ds. er afgaaet ved Døden efter Modtagelsen af de h. Sakramenter, bekendtgøres herved paa fraværende Sønners og egne Vegne.

Johannes Siegler,
Lærer.

Den kære Afdøde anbefales inderligt til de troendes Forbøn. R. I. P.

A. C.s Foredragsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909).

Fjerde Foredrag: Onsdag d. 20. Januar, Aften Kl. 8¹/₄.

Foredragsholder: Frøken **Augusta Utke Ramsing**.

Emne: **Kunsten at ville.**

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes!

Unio Søndag den 17. Januar Kl. 8. Musikalsk Aftenunderholdning for Medlemmer med Familie. Efter Underholdningen afholdes et lille Bal. Til denne Fest er Adgangen gratis.

Den musikalske og teatrale Forening

„CRESCENDO“S

1. Aftenunderholdning til Fordel for Rosenkrans- og St. Anna Sogn finder Sted i **Wittmacks store Sal**, Holmens Kanal 17, **den 27. Januar 1909** Kl. 8 $\frac{1}{2}$ præcis.

Med Assistance af Skuespiller Adolf Jensen.

Af Programmet fremhæves: Juleprolog i 1 Akt — Herstemmig Sang og Musik — humoristisk Foredrag: Indkvarteringen af Henrik Hertz i 1 Akt.

Billetspriser: 1. Plads 1 Kr. 2. Plads 75 Øre. Balkon 50 Øre. **Efter Aftenunderholdningen Bal til Kl. 3.** Baltegn løses i Salen. Damer 0,35, Herr 50 Øre.

1. Rangs Orkester.

Billetter faas hos Hr. Schütten (Paraplyforretningen), Pilestræde 4, Hr. Hattemager Bækklund, Frederiksberggade 34, St. Josefssøstrene, Frederiksbergallé 15 & 17, samt hos Præsterne ved Rosenkrans Kirken og St. Anna Kirken.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Januar. 2. **Søndag e. Epiphani.** Jesu Navnefest. — **18. M. Petri** Stol i Rom. — **19. Ti. Knud**, Konge og Martyr. — **20. O. Fabian** og Sebastian, Martyrer. — **21. To. Agnes**, Jomfru og Martyr. — **22. F. Vincens** og Anastasius, Martyrer. — **23. L. Marie** Trolovelse.

Søndag den 24. Januar. 3. **Søndag e. Epiphani.** **Den hellige Families Fest.**

III. Orden. Den h. Franciscus III. Orden holder Møde Fredag, d. 22. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 17. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjerter Kirke.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, holdes en stiftet **højtidelig Levitmesse** i Anledning af Kong **Knud den Helliges** festsige Mindededag, hvortil Alle indbydes.

Den h. Families Forening.

Søndag den 24. ds. holdes i St. Ansgars Kirke og St. Anna Kirke Kl. 6 og i Rosenkranskirken Kl. 5 en **højtidelig Festandagt**, under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den h. Familie af Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

Ugebladet lykønsker i alle danske Katholikkers Navn den højerøverdige Biskop JOHANNES VON EUCH til 75-Aars Fødselsdagen den 21. Januar 1908.

Ad multos adhuc annos!

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 4.

Søndag den 24. Januar.

1909.

INDHOLD: Kollekt til Fordel for de Nødlidende i Italien. — Vilhelm Rasmussen: Dør Sjælen samtidig med Legemet? — En protestantisk Udtalelse om privat Skriftemaal. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Horsens. Køge. Belgien. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag. Privat-Annoncer.

Anordning

vedrørende en

Kollekt til Fordel for de Nødlidende
i de Egne i Syditalien, som ere ramte af Jordskælvet.

En Korrespondent i Rom til det tyske, katholske Blad »Westphälischer Merkur« skriver: Den hellige Fader, som flere Gange om Dagen faar Underretning fra sine Udsendinge, som befinde sig paa Ulykkesstedet, har — som jeg netop erfarer — telegrafisk meddelt Biskopperne i de Stifter, som ere ramte af Jordskælvet, at da den Million Francs, som han havde skænket, allerede er bleven opbrugt, giver han de nævnte Biskopper *nindskrænket* Kredit til i hans Navn at disponere over de Summer, som maatte være nødvendige for at drage Omsorg for Gejstligheden, Ordensfolk, Seminarister, katholske Institutioner og øvrige Velgørenhedsanstalter i de af Jordskælvet hærgede Egne. Desuden lader den h. Fader gennem en særlig Kommission indrette et Vajsenhus, hvor ét Tusende forældreløse Børn

skulle opdrages paa hans Bekostning og have deres Ophold, til de naa Myndighedsalderen. Desuden har han sørget for, at fire Hundrede Personer, som vare flygtede fra de ødelagte Byer, kunde faa Ophold i Hospitiet *Santa Martha*, og at andre katholske Institutioner i Rom, f. Eks. Passionisterne ved *Scala Santa*, *Istituto a Ponte Rotto* og andre, tage sig af de Flygtende og give dem al den fornødne Pleje. Den h. Fader selv føler sig paa det dybeste bevæget og rystet ved den ubeskrivelig store Ulykke, som har ramt Syditalien, og han vil personlig besøge og trøste de Syge, som have faaet Optagelse i Hospitiet *Santa Martha*, for at give dem den apostolske Velsignelse. Fra alle Verdensdele indløber der daglig store Summer til den h. Fader for at støtte ham i hans forskellige Foretagender til Fordel for de Nødlidende. Det er da meget at ønske, at disse Kilder maa flyde i endnu lang Tid; thi Nøden i de ramte Egne er i Virkeligheden altfor ubegribe- lig stor. Jeg har haft Lejlighed til at tale med Rektoren ved den katholske Opdragelsesanstalt i *Girgenti*; han forsikrede mig, at »alle Beretninger i Aviserne langtfra komme Virkeligheden nær; de stakkels Menneskers Lidelser have været altfor store; man kan slet ikke skildre dem; da jeg stod paa den Plads i *Messina*, hvor Domkirken nogle Dage i Forvejen havde hævet sit herlige Spir imod Himmelen, og hvor der nu ikke fandtes andet end en Mur paa 2 Alens Højde og Murdyngge ved Murdyngge, da græd jeg som et Barn. Jeg er sikker paa, at jeg under mit Besøg hos de Saarede i de af Jordskælvets hærgede Byer har mistet Lysten til at le for hele Resten af mit Liv.«

Saa langt den romerske Korrespondents Meddelelse. — I Tilslutning til den og ud fra den Følelse, at alle danske Katholikker gerne ville være med til at yde deres Skærv til Lindring af den ubeskrivelige Nød og Elendighed, der hersker i de ved Jordskælvets den 28. Dec. 1908 hærgede italienske Landsdele, anordner jeg en Kollekt for samtlige Kirker og Kapeller i det danske og islandske Vikariat.

Her er der Tale om en Hjem søgelse saa stor, saa uoverskuelig, at kun en fælles Hjælp fra alle Lande kan

raade Bod paa den Fattigdom og Hjælpe-sløshed, der har ramt Tusinder og Tusinder af Ulykkelige. — En Skildring af de stedfundne Tildragelser er vist ikke fornøden for at vække Medlidenheden. En sviende Smerte har grebet Alle, der i disse Dage have læst om de rystende Begivenheder fra Jordskælvsegnene. Vi leve saa at sige vedvarende under disse Indtryk. Alle, som have Øre og Hjærte for menneskelig Elendighed og Lidelse, ville derfor træde hjælpende til. Og jo hurtigere desto bedre.

Ved ædelmodige Giveres Hjælp har jeg straks efter Katastrofen, nemlig d. 29. Dec. 1908, kunnet sende et Beløb stort 500 Mk., til den h. Fader. — Et videre Beløb, 500 Fr., er blevet afsendt den 13. Januar.

Saa være da den forestaaende Kollekt paa det varmeste anbefalet til alle danske Katholikker. Enhver give af et godt Hjærte saa meget, som han ævner: den Fattige lidet, den Rige meget; enhver yde sin Gave med Bøn for de Mange, som ere bortrevne ved en pludselig Død, og for de mange baade Forsagte og Fortvivlede. Enhver huske paa, at han ved Ydelsen af denne Almisse vil trøste den h. Fader, som er den fælles Hyrde og Fader, fra hvis Haand nu Tusinder og atter Tusinder forvente Hjælp og Lindring.

Nærværende skal oplæses i alle Kirker og Kapeller Søndagen den 17. Januar. — Selve Kollekten skal afholdes den 3. Søndag efter Helligtrekongersfest, den 24. Januar.

København, d. 13. Januar 1909.

✠ Johannes.

Biskop,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island

Efterskrift. Efter at ovenstaaende er skrevet og sat, er der fra Rom ankommet følgende Skrivelse:

*Hans Helligheds
Statssekretariat.
Nr. 34725.*

Vatikanet, den 11. Januar 1909.

I Hans Helligheds Navn takker Kardinal-Statssekretæren for den sønlige Tilkendegivelse af Hengivenhed, som er bleven Hans Hellighed til Del ved den tilsendte Gave paa 615 Francs (500 Mark) til Fordel for de Nødlidende fra

Jordskælvsegnene, og meddeler dernæst Deres biskoppelige Højærværdighed, at Hans Hellighed af ganske Hjærte giver Dem og alle Giverne den apostoliske Velsignelse.

R. Kard. Mørry del Val.

Til Hs. biskoppelige Højærværdighed
Monsignore *Johannes von Euch*,
København.

Vilhelm Rasmussen.

Dør Sjælen samtidig med Legemet?
En ubevist Paastand.

Læserne af »Nationaltidende« maa undskylde, at jeg Lendnu en Gang*) her paa dette Sted vender tilbage til en Sag, som forlængst burde været ude af Verden. Fejlen er imidlertid ikke min. Der gives kun faa Træer, som falder ved første Hug, og der er da intet andet for end at vedblive at bruge Øksen. Og der gives Mennesker, som er saa lunghøre, at man kun ved forsæt Raaben kan vække deres Opmærksomhed. Til denne sidste Kategori synes den Mand at høre, hvis Navn staar over disse Linier.

Det var den 18. November 1906, at der i »Social-Demokraten« stod en Artikel af Folkeoplysningsmanden cand. mag. Vilhelm Rasmussen, som behandlede Kirkens Indflydelse paa Skolen. Der forekom i denne Artikel følgende Passus, hvori Udhævelserne er foretagne af mig:

»Hovedsagen (for Kirken) er, at en saa grov Overtro som Forestillingen af et Helvede, hvor de Ugudelige pines, skal indpræntes i Børnenes Hjerner, medens der vilde ligge et Hus, dersom nogen sagde dem *den sandfærdige Besked, at Sjælen dør samtidig med Legemet.*«

*) Da den forrige Artikel, her hentydes til, blev optaget i Ugebladet, mener vi, at det sikkert vil interessere Ugebladets Læsere ogsaa at læse nærværende Art. at kende.

Denne dristige Udtalelse vakte min Forundring. I mine unge Dage havde jeg givet mig noget af med Naturvidenskab og var naturligvis ogsaa kommen ind paa Spørgsmaalet om Forholdet mellem Sjæl og Legeme. Hvis jeg ikke huskede fejl, var Spørgsmaalet imidlertid den Gang bleven stillet hen mellem *de aabne* — det var en af de Verdensgaader, hvorpaa det var tilladt at anvende de berømte Ord af *Dubois-Reymond*: »Vi ved det ikke, og vi faar det aldrig at vide.« »Ignoramus et ignorabimus«!

Imidlertid — der var jo løben noget Vand i Stranden siden den Tid, da jeg studerede Naturvidenskab — det kunde jo være, at der siden var bleven gjort psykologiske og fysiologiske Opdagelser, hvorom jeg intet vidste, men som gjorde det klart, *soleklart*, at »Sjælen døde samtidig med Legemet«. Thi et var sikkert — Forfatteren af »Verdensudviklingen« og af saa mange udmærkede Skolebøger maatte være ganske vis i sin Sag, siden han endog ansaa Læren om Sjælens Dødelighed for moden til at indføres i Skolerne — maaske ved næste Reform af Mellem-skolen! Man belemrer dog ikke Børn med løse Hypoteser, men lærer dem kun, hvad man mener at kunne staa ved!

Saaledes tænkte jeg frem og tilbage, og for at komme ud af denne pinlige Uvished greb jeg Papir og Pen og skrev et »artigt Brev« (som Georg *Brandes* vilde sige) til Hr. Vilhelm Rasmussen, hvori jeg — omtrent med ovenstaaende Motivering — bad om nøjere Oplysninger. Spørgsmaalet havde, skrev jeg, for mig den højeste principielle Betydning. Klart er det nemlig, at Kristendommen bygger paa Læren om Sjælens Udødelighed. Og nu var det altsaa Videnskabens »sandfærdige Besked«, at Sjælen døde sammen med Legemet!

Hr. Vilhelm Rasmussen svarede lige saa artigt, som jeg havde spurgt. »Desværre«, skrev han, »er jeg for Tiden syg og kan ikke imødekomme Deres Ønske om Beviser. Men naar jeg bliver rask, skal det være mig en Glæde gennem en Artikel i »Social-Demokraten« »at gøre mit Bedste for at bevise, hvad jeg skrev.«

Man lægge Mærke til de sidste, her af mig understregede Ord! Sagen syntes altsaa *ikke* saa lige til, som man efter Artiklen at dømme maatte tro. Den »sandfærdige

Besked«, Hr. Rasmussen ankede over, at han ikke fik Lov til at lære Børnene, viste sig at være noget, han ikke saadan kunde bevise i en Haandevending, nej, det var noget, han skulde »gøre sit Bedste« for at dokumentere.

Imidlertid — Taalmodighed er en Dyd, og jeg gav mig altsaa til at vente paa, at Hr. Rasmussen en Dag skulde gøre sit Bedste. Dage gik, Uger gik, Maaneder gik — der fremkom intet. Rimeligvis var Hr. Rasmussen stadig syg, tænkte jeg, og kunde derfor ikke faa gjort sit Bedste.

Men nu er der gaaet, ikke to Uger eller to Maaneder siden hin dristige Paastand blev fremsat i »Social-Demokraten« — der er hengaaet to Aar og mere til! Og Hr. Rasmussens Bevis er endnu ikke fremkommet, ja det vil overhovedet aldrig fremkomme, af den simple Grund, at det ikke kan fremkomme. Der er lige saa lidt i 1908 som i 1888, da jeg dyrkede Naturvidenskaberne, af nogen Forsker ført Bevis for den menneskelige Sjæls Dødelighed. At Sjælen dør sammen med Legemet, det er Hr. Vilhelm Rasmussens private Overbevisning, men det er ingen »sandfærdig Besked« af Videnskabens Mund — og det kan Hr. Rasmussen da heller ikke for Alvor mene!

Men hvorfor skriver han det da? Jo, han skriver det, fordi han er blind af Fanatisme — fordi ethvert Middel er godt, blot det kan bruges mod Fjenden, som er Troen paa det Overnaturlige.

Der havde for Hr. Vilhelm Rasmussen efter Modtagelsen af mit Brev været eet at gøre — Offenlig at indrømme, at han havde sagt mere, end han kunde staa ved. Dette vilde han ikke — dette har han til Datum ikke villet.

Nu veed jeg meget vel, at der i den danske Omvæltningspresse Dag ud- og Dag ind fremsættes Hundreder og Tusinder af lige saa dristige og lige saa ubeviselige Paastande. Man kan imidlertid ikke anholde hver enkelt af disse Ytringer — ofte er det heller ikke nødvendigt, thi de bæres ikke oppe af noget Navn.

Men om og om igen bør det paatales, naar en Mand som Vilhelm Rasmussen gør sig skyldig i sligt. Thi han optræder i Videnskabens Navn, med al den Autoritet, som dette Navn i vore Dage sidder inde med, og som er saare stor, og han gør det over for et Publikum af Arbejdere,

der har *fuld Tillid* til ham, og som er ude af Stand til at kontrollere Rigtigheden af hans Udsagn. Saaledes at vildlede de Umyndige i Aanden er mindst et lige saa grovt Tillidsbrud, som hvis en Seende vilde føre en Flok Blinde, der stolede paa ham, ud i en Afgrund.

Jeg har ikke haft Lejlighed til i videre Omfang at gøre mig bekendt med hele Hr. Vilhelm Rasmussens Virksomhed. Det er imidlertid tilladt af det Enkelte at slutte til Helheden. Hr. Rasmusseu beklæder i Øjeblikket en Stilling, hvor Hundreder og atter Hundreder af Børn er udsatte for at modtage alskens »sandfærdig Besked« af hans Mund. Mange af disse Børns Forældre vilde det sikkert interessere, hvis Hr Vilhelm Rasmussen nu endelig fremkom med de Beviser, han vel dog i hvert Fald maa have ment at være i Besiddelse af, da han i November 1906 skrev sine forargede Ord om Umuligheden af at lære Børnene Sandheden i saa vigtigt et Spørgsmaal.

Paa disse Beviser ventes der altsaa med en ikke uberegtiget Længsel. Naturligvis — Hr. Rasmussen kan ogsaa nu vælge at tie! Men den Tavshed vil da ogsaa være mere talende end en hel Række Artikler.

(»Ntlt.«)

Johannes Jørgensen.

En protestantisk Udtalelse om privat Skriftemaal.

I »*Dansk Kirketidende*« for 3. Januar 1909 findes et officielt Referat fra et Aarsmøde, som »*Menighedskonventet af 1891*« har holdt i Vejle den 15. og 16. September 1908. Dette »Menighedskonvent« er paa en Maade den grundtvigske Retnings officielle Repræsentation, og »*Dansk Kirketidende*« kan betragtes som Retningens officielle Organ.

I det nævnte Referat finder vi følgende Stykke, som forekommer os at kunne gøre Krav paa særlig Interesse. Det hedder:

»Det blev til Slutning (under Forhandlingen paa Mø-

dets anden Dag) fremhævet, hvor nødvendigt det er, netop i vor aandelig bevægede Tid, at genoplive *det private Skriftemaal**), adskilt fra Nadveren, for atter at hjælpe anfægtede Mennesker til Fred ved *Tilsigelse af Syndernes Forladelse*. Og alle Præster er forpligtede til ubrødelig Tavshed overfor ængstede Samvittigheders Bekendelser«.

Naar man betænker, hvorledes der fra protestantisk Side hidtil er bleven talt om *det private Skriftemaal*, synes det os glædeligt at se Udtalelser som den ovenfor gengivne. Den menneskelige Natur forbliver den samme til alle Tider, og ingen har været en bedre Kender af den end vor guddommelige Frelser, som sagde til sine Apostle: »Hvem I forlade Synderne, dem er de forladte; og hvem I beholde dem, dem er de beholdne.« Man kan maaske for en Tid røve Menneskene det Middel til Sejr over Synden og Fremgang i det Gode, som Skriftemaalet er og i Følge Frelserens Indstiftelse skal være; men der kommer tilsidst det Øjeblik, da Mennesket kræver sin Ret. Den citerede Udtalelse synes os et Fingerpeg i denne Retning.

En morsom Kamp.

I Køge er der udbrudt en mærkelig Kamp, hvis Natur er saare betegnende for vor Tids Aandsretninger.

I September 1908 var hans biskoppelige Højærværdighed paa Besøg i Køge og saa paa nogle Ejendomme, som muligvis kunde komme i Betragtning for vor lille Mission hersteds. Som Følge deraf indgav hs. Højærværdighed nogle Uger senere et Andragende angaaende en Bygning, der hidtil tjener som Stadens Museum. Bygningen er ikke stor, men har en smuk Façade og -- bærer Byens Vaaben udhugget i Sten over Museumsporten.

Denne Sten og Bygningens Karakter har maaske været en Anstødelser Sten for Byens lutherske Sognepræst.

Han raaber nu Vagt i Gærvær og opfordrer ved offentlig Skrivelse Køge Byraad til at forhindre den kath. Kirkes Fremgang, hvad dette ominøse Salg angaar. Han slutter

*) Udhævelsen er af »*Dansk Kirketidende*.«

sit Brev med Ønske om, at Byraadets Medlemmer næppe vil bidrage til »paa denne indirekte Maade at støtte Romer-Kirkens Propaganda i Køge«, saa at ikke denne Romerkirke »paa en meget let Maade fik en smuk og meget billig Kirke!« [Pastoren glemmer nok, paa hvilken nem og billig Maade Statskirken er kommet til de fleste af sine Kirkebygninger].

Dette Brev er et Vidnesbyrd om, hvorledes man opfatter Tolerance fra en Side, der samtidig bebrejder den kath. Kirke Inkvisitionens verdslige Magtmidler i gamle Dage.

Men den luth. Sognepræst oplevede den for ham be-
drøvelige Begivenhed, at en her i Byen og vistnok ogsaa i
Landets politiske Kredse vel kendt og respekteret Mand,
Redaktøren for Østsjællands Folkeblad, *Søren Svarre*, giver
ham en ikke ufortjent Overhaling.

Efter at have hævdet sin egen protestantiske Overbe-
visning siger han: »Katholikkerne virker her i Landet med
Forfatningens Ret. Og de staar paa kristelig Grund —
hvem tør bestride det? Naar dette er Forholdet synes der
os ingen Grund til at ville vanskeliggøre dem at opnaa et
nogenlunde værdigt Hus til deres Gudsdyrkelse. Her er
iøvrigt ikke Tale om at bringe Offer for den Sags Skyld.
Katholikkerne er rede til at betale, hvad Museumsbygningen
er værd i Handel og Vandel. Kan de ikke faa denne
Bygning til Købs, vil de uden Vanskelighed kunne erhverve
en anden Grund og bygge et andet hensigtsvarende Hus
— for den samme Kirkes Penge. Saaledes forholder det sig.

*»Det er kun glædeligt, naar Katholikkernes Propaganda
forøger Nidkærligheden hos Folkekirkens Præster Men
denne Kamp bør dog sikkert begrænses til det rent aandelige
Omraade. Ogsaa Protestanter og Katholikker maa jo dog
have et fælles om end stærkt begrænset Omraade at mødes
paa. Og dette bør næppe glemmes, hvor de staar overfor
hinanden som Modstandere, der hver kæmper for sit Syn
og sin Ret!«*

Midt i en lille Missions usigelig vanskelige Dagsarbejde
er det godt at høre slige ærlige Ord; og den Slags For-
følgelse, disse Ord rammer, er nærmest en lille Forfrisk-
ning paa vor kirkelige

»Ærens Tornevej«.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (C. P.) Vincentiusforeningen afholdt sit fjerde og sidste Generalmøde for 1908 Søndagen den 13. December. Hans biskoppelige Højærværdighed præsiderede. Efter at Kvartalsberetningerne var aflagte og forskellige Konferensernes Virksomhed vedrørende Anliggender drøftede, oplæstes følgende Skrivelse fra Generalraadet i Paris:

»Overalt i den kristne Verden har de Troende i det nu snart henrundne Aar fejret vor hellige Fader Pavens 50-Aars Præstebubilæum med rørende Iver.

»Det kommende Aar bliver atter et Jubilæumsaar for Hans Hellighed, idet det da er 25 Aar, siden han viedes til Biskop (1884—1909).

»I Anledning af disse to Højtids-Lejligheder har vi tænkt, at Foreningen af den hellige Vincent af Paul, der er saa nøje knyttet til Kirken i alle Lande, skulde deltage som saadan i de fromme Ytringer, og at dens Medlemmer vilde være glade ved at kaste sig for Kristi Stedfortræders Fødder med Udtryk af Underdanighed og sønlig Hengivenhed og Kærlighed.

»Vel ved vi, at en Del Brødre har taget Del i de Pilgrimsture til Rom, der fra forskellige Sider er blevne gjorte. Men vi haaber, at der endnu er en stor Del tilbage, som kunde være villige til at følge vor Indbydelse.

»Generalraadet vil ved den paatænkte Pilgrimstur blive repræsenteret ved et Udvalg af dets Medlemmer, og haaber, at de mange Lokalraad og Konferenser vil sende saa fylldige Repræsentationer som muligt. Naar disse samles i den evige By, vil den hellige Vincent af Pauls store Familie kunne optræde som eet Legeme og een Sjæl for at modtage Overhyrdens Belæring og Velsignelse.

»Vort Forslag har allerede modtaget vor højstærede og elskede Kardinal-Protectors Bifald og Opmuntring. Det er blevet lovet os, at Audiensen hos Hans Hellighed højst sandsynlig vil blive tilstaaet efter Paaske, en af Dagene 11.—25. April 1909.

»Opmuntrede ved saa gunstige Udsigter beder vi Eder, Brødre, om straks at tage fat paa Forberedelserne. Det er nu paa Tide at paabegynde de Indsamlinger, hvis Beløb ved Audiensen vil blive overrakt Hans Hellighed.

»Vi bede Eder om i hver Kreds at aabne en Indsamling. Og da det er vort Ønske, at *alle* Brødre, ogsaa de mindre velsituerede, skulde kunne bidrage til denne Gåve til den hellige Stol, har Generalraadet besluttet, at der i *hver* Konferens skal gøres en *særlig* Indsamling i dette Øjemed. Indsamlingernes Resultat vil blive offentliggjorte i Foreningens Bulletin.

»Der maa selvfølgelig ved denne Lejlighed ikke disponeres over nogen som helst Indtægtskilde, der særlig er forbeholdt de Trængende.

»Vi beder dem, Hr. Sekretær, om at ville bringe dette vort Circulære til almindelig Kundskab i Deres Distrikt.

»Vi erklærer os villige til at give dem saadanne yderligere Oplysninger om denne Sag, som de maatte anse for ønskelige.

»De vil senere blive gjort bekendt med det nøjagtige Datum for Audiensen og med Pilgrimsturens Program.

Modtag o. s. v.

P. Calon,
Generalpræsident.»

Efter Oplæsningen af dette Brev fremhævede Hans Biskoppelige Højærværdighed det ønskelige i, at ogsaa danske Vincentius-Brødre vilde tage Del i den omtalte Pilgrimstur. Om nogle Brødre fra Provinserne vidste han allerede, at de vilde deltage i den.

— (H. G.) I Tilslutning til ovenstaaende kan meddeles, at det sidste Nummer af det franske Tidsskrift for Vincensforeningens Medlemmer (*Bulletin de la société de Saint-Vincent de Paul*) oplyser følgende vedrørende den ovenfor omtalte Fællesrejse til Rom: Der vil den 13. April om Morgen Kl. 7,40 afgaa et Særtog fra Paris; man ankommer til Rom den 14. April om Aftenen Kl. 6. Den 20. April Kl. 11 om Aftenen afgaar der Særtog fra Rom med Ankomst til Paris 22. April Kl. 7 om Morgen. Prisen er for 1. Klasse 270 Francs, for 2. Klasse 231 Francs og for 3. Klasse 203 Francs, deri iberegnet Udgifterne til Hotel, Ophold og Vogne i Rom. De, som ønsker at deltage, maa snarest henvende sig til Foreningens Sekretariat, rue Furstenberg No. 6, Paris.

Deltagerne i denne Pilgrimsrejse vil faa Lejlighed til at overvære de store Festligheder, som vil finde Sted i Rom den 18. April i Anledning af *Jeanne d' Arc's* Beatifikation.

— (H.) *Katholsk Ungdoms Forbund* holdt Søndag den 3. Januar, en meget smuk og stemningsfuld Julefest, med Juletræ, i Lokalet Bredgade 67, hvortil var indbudt Medlemmernes Familier, som ogsaa talrigt havde givet Møde. Forsamlingen bødes Velkommen af Formanden, hvorefter man samledes om et stilfuldt arrangeret Chokoladebord. Efter dette Traktement gik man ned i Skolelokalet, og marcherede under Salmesang ind til det pragtfuldt straalende Juletræ. Da nogle af de kendte Julesalmer var afsungne, holdt Foreningens Præsæs, Hr. Pastor *Haas*, en smuk Tale til den tilstedeværende Ungdom. Herefter plyndredes Træet for alt sit Glimmer og Stads med spiseligt Indhold. Da dette var vel besørget, begav Forsam-

lingen sig atter op i Festsalen. hvor der indtoges nogle Forfriskninger. Ved Bordet talte Hr. Pastor *Günther* for K. U. F. og udbragte et Leve for Foreningen, som besvaredes med rungende Hurraraab. Som Afslutning paa Festen blev trukket et Lotteri, der med sine smaa Overraskelser vakte megen Munterhed. Alt i alt en overordentlig vellykket Fest, under hvilken der herskede en hyggelig og fornøjelig Stemning, hvortil ikke mindst bidrog nogle Medlemmers gode Musikunderholdning. Foruden Hr. Pastor *Günther*, bærede d'Hrr. Pastorer *Braun*, v. *Kettenburg* og *Bannward* Festen ved deres Nærværelse.

Frederiksberg. Paa Onsdag den 27. ds. giver Foreningen »*Crescendo*« altsaa sin første Aftenunderholdning. Som det ses af Bekendtgørelsen bag i Bladet, er Formaalet at støtte de to fattige Sogne, Rosenkrans- og St. Annæ Sogn, paa hvilke der jo som bekendt hviler stor Gæld. Det er derfor ønskeligt, at saa mange som muligt hjælper »*Crescendo*« til et smukt Resultat ved at købe Billetter til Aftenunderholdningen.

Det er maaske ikke helt overflødigt at bemærke, at Foreningen »*Crescendo*« paa ingen Maade vil modarbejde eller lægge de andre Foreninger Hindringer i Vejen for deres Møder og Aftenunderholdninger, tværtimod er det snarere »*Crescendo*«s Maal, om muligt med Tiden at faa et Samarbejde i Stand mellem de forskellige Foreninger.

Man har spurgt, hvad den højærværdigste Biskop synes om »*Crescendo*« og dens Planer og Foretagender. Som Svar herpaa kan tjene, at hans biskoppelige Højærværdighed kender og godkender den ny Forening og med Spænding imødeser Resultatet af dens første Aftenunderholdning.

Horsens. Fredag den 8. ds. bortkaldtes Hr. Lærer *Sieglers* Hustru, *Marie Siegler*, f. *Braun*, — altsaa en af den faste Stok, et Medlem af den gamle, trofaste, katholske Familie *Braun* fra *Fredericia*. — Begravelsen foregik fra St. Joseph-Kirken Onsdag d. 13. ds. Kl. 8. sang Sognepræsten Hr. Pastor *Kerff* Requiemsmessen, og Kl. 12 forrettede Pastoren de liturgiske Ceremonier og holdt en lille Tale, hvori han mindede det talrige Følge om den alvorlige Formaning, som ethvert pludseligt Dødsfald giver os om altid at være beredte. Denne Afdøde havde den pludselige Død ikke fundet uforberedt. Pastoren havde kendt hende lige fra hendes Barndom, hvor hun voksede op i et ægte kristeligt Hjem, og han kunde vidne, at hun altid — hele sit Liv — og lige indtil det sidste havde været vel beredt ved et standhaftigt, kristeligt Levned.

Blandt de tilstedeværende bemærkedes, foruden en stor Del af Menighedens Medlemmer, den Afdødes Brødre Hr. Pastor *Braun* (Kbh.) og Hr. *Theod. Braun* med Fa-

milie (Horsens), Afdødes Søster, Mére Josefa, (St. Josefs-Hospital, Fredericia) samt en Del Slægt og Venner fra København, Fredericia og Kolding. Af signerede Kranse saas paa Kisten én fra Skolebørnene, én fra Sangforeningen »Cæcilia«, én fra Svendborg Menighed o. fl. — Den Afdøde fandt sit sidste Hvilested paa Horsens ny Kirkegaard ved Siden af afdøde Jens Busks Familiegravsted.

Køge. (*Postscriptum til Artiklen »En morsom Kamp«.* Side 56). Efter at nævnte Artikel er skrevet, har Byraadet vedtaget at sælge Museet, saa at den lutherske Sognepræsts Anstrængelser altsaa dog har været forgæves.

Belgien. (*Kardinal Mercier og den belgiske Kongostat*). I Anledning af den uafhængige Kongostats Indlemmelse i Kongeriget Belgien har Kardinal Mercier med de øvrige Medlemmer af det belgiske Episkopat udsendt en Rundskrivelse, i hvilken de gør Katholikkerne opmærksomme paa deres Pligter imod de til deres Land hørende Kolonier. Det er en stor og vanskelig Opgave, som paalægges et Land ved Overtagelsen af en Koloni. Ved Forvaltningen af en saadan bør Moderlandet ikke have den materielle Gevinst for Øje, men det eneste Maal for dets Stræben bør være Hævelsen af de Indfødtes kristeligmoraliske Niveau. Dette skulde Landet gøre sig til en hellig Pligt, thi ogsaa Folkene skylder hverandre gensidig Kærlighed. Derfor maa de, som allerede befinder sig paa et højere Trin af Civilisation, tage sig af de Folk, »som endnu hensmægter i Dødens Skygge«, og række dem en hjælpende Haand, for at lede dem ind paa den kristelige Kulturs Bane. Historien viser os desværre for det meste, at det modsatte er Tilfældet. Utallige er de Stater, som har forøvet de største Uretfærdigheder imod de Indfødte i Kolonierne. Mange har endog udnyttet disse Staklers Uvidenhed og moralske Elenighed til det yderste! Det maa naturligvis være Regeringen tilladt, at forlange Godtgørelse for de Anstrængelser og Udgifter, som Omsorgen for Koloniens Vel koster den, men altid maa den have Retfærdigheden for Øje. Derefter roser Kardinalen de oftervillige og modige Missionærer, som under de største Besværligheder og Savn helliger sig Missionsgerningen blandt Hedningerne i det vilde Centralafrika, disse unge Mænd, som gerne ofrer deres Liv, for at forkynde Evangeliet for de stakkels forladte Negre. Men alligevel er det ham en Smerte, at finde saa faa Arbejdere i Vingaarden. Patrene fra Scheutveld f. Eks. som besøger et Omraade, der er 35 Gange større end Belgien, har kun 97 og Jesuiterne, hvis Virkefelt er 4 Gange større end Belgien, kun 32 Missionærer til deres Raadighed. Ikke talrigere er Præsterne »af Jesu Hjerte« repræsenterede. Ogsaa de har i deres apostoliske Vikariat, som er 10 Gange større end Belgien, kun 97 Missionærer.

Kardinal Mercier udtaler derfor Ønsket om, at Gud vil kalde mange Ynglinge til en Missionærs ophøjede Stand. Han retter tillige en Bøn til alle sine Undergivne, at de maa komme hine offervillige Missionærer, som ofte har at kæmpe med den bitreste Nød, til Hjælp baade ved Bøn og Almisser.

Rom. Ærkebiskop *O'Connel* af Boston, som allerede tidligere har indledet Forhandlinger mellem Vatikanet og Mikadoens Regering, agter paa ny at begive sig til Japan, for at afslutte disse Forhandlinger.

Den hellige Fader har godkendt Rituskongregationens Beslutning, om at der kan indledes Beatifikationsproces for Pater Johannes Claudius Maria *Colins* Vedkommende, Stifteren af Maria Selskab (Maristpatrenes Orden). Den ny »ærværdige« Guds Tjener Johannes Colin blev født 1790 i Stiftet Lyon og døde sammensteds 1875; han var Skolekammerat og Ven af den salige Johannes Vianney, Sognepræsten af Ars.

— (*Berigtigelse*) Den gennem Reuters Burean udsendte Meddelelse om, at Paven, for at besøge de i Santa Martha internerede saarede Syditalienere, skulde have forladt Vatikanet og betraadt italiensk Jordbund, hvor han ikke har Exterritorial-Ret, er dog ikke saaledes at forstaa; Hospitiet Santa Martha er nemlig forbundet med Vatikanet ved en overbygget Luftbro, saa at man kan komme derover uden at betræde nogen romerk Gade.

I Anledning af Redaktionsbemærkningen til »Jydens« Nytaarsbrev er Red. fra forskellig Side bleven gjort opmærksom paa, at det ikke blot er »nogle« men *mange* Steder, ja formodentlig overalt, hvor Ugebladet naar hen, at det bliver læst med Glæde og med Udbytte.

Ogsaa for disse Udtalelser takkes hjerteligst.

Paa Redaktionens og Medarbejdernes Vegne.

F. Ronge.

Med det samme takkes ogsaa de af Ugebladets Venner, som har sat Red. i Stand til som Præmier for Opgaverne i Julnummeret at uddele saa gode Bøger som f. Eks. Johannes Jørgensens »I det Høje«, Niels Hansens »Frå Henrik den 8.s Dage« og Spillmanns »Et Offer for Skriftemaalet«.

Red.

Ansgariusforeningen.

Søndagen den 7. Februar Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingssalen Bredgade 67² o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, bedes indsendt til Formanden, cand. mag. Halfdan Kejser, Hyldegaards Tværvvej 7, Charlottenlund, inden Torsdag d. 4. Februar.

For al udvist Deltagelse i Anledning af Fru Marie Siegler f. Brauns Død og Begravelse bringes herved vor inderligste Tak.

Johannes Braun,
Sognepræst, København.

Johannes Siegler,
Lærer, Horsens.

Vincensforeningens Afdeling paa Frederiksberg

St. Marie Konferens

trænger højlig til Tilgang af ny Medlemmer, helst aktive eller i det mindste passive, d. v. s. saadanne, som er forhindrede i at komme til Stede ved Møderne, men dog tegner sig for et aarligt eller halvaarligt Bidrag til Konferensen. Indmeldelser baade af aktive og passive Medlemmer kan ske hos undertegnede, hos hvem man ogsaa kan faa Vincensforeningens Statuter.

De af St. Marie eller Rosenkranssognets Medlemmer, som af en eller anden Grund har sluttet sig til en anden af Vincensforeningens Konferenser, burde dog i det mindste være passive Medlemmer af deres eget Sogns Konferens, som ogsaa har mange Fattige at sørge for. Det er jo urimeligt, medens man støtter andre Konferenser, at lade sit eget Sogns Konferens saar at sige kæmpe en haard Kamp for Tilværelsen.

For at muliggøre mere fuldtallige og regelmæssige Møder af de aktive Medlemmer, har Konferensens Bestyrelse besluttet i Fremtiden kun at afholde ét Møde om Maanedn. Medlemmerne bedes da indtrængende at give Møde denne ene Gang om Maanedn (i Skolen ved Rosenkranskirken, efter Højmessn.)

Disse Møder vil hver Gang Søndagen forud blive bekendtgjort her i Ugebladet.

Boyesgade 8^a, Januar 1909.

F. Ronge, Kapellan,
Formand for St. Marie Konferens.

P. S. Man gøres herved ogsaa venligst opmærksom paa Rosenkranskirken »Antonius-Bøsse« i Krogen til venstre for Indgangen. Den bærer Paaskriften »Til de Fattige«, og dens Indhold tilfalder Vincensforeningen.

Hvad der indkommer ved »Kransekort«, som faas hos undertegnede, tilfalder ligeledes Vincensforeningen; men det er desværre kun sjældent, at man benytter sig af disse Kort. F. R.

Den musikalske og teatralske Forening

„CRESCENDO“S

1. Aftenunderholdning til Fordel for Rosenkrans- og St. Anna Sogn finder Sted i **Wittmacks store Sal**, Holmens Kanal 17, **den 27. januar 1909 Kl. 8^{1/2}, præcis.**

Med Assistance af Skuespiller Adolf Jensen.

Af Programmet fremhæves: Juleprolog i 1 Akt — Herstemmig Sang og Musik — humoristisk Foredrag: — Indkvarteringen af Henrik Hertz i 1 Akt.

Billetspriser: 1. Plads 1 Kr. 2. Plads 75 Øre. Balkon 50 Øre. **Efter Aftenunderholdningen Bal til Kl. 3.** Baltegnløses i Salen. Damer 0,35, Herrer 50 Øre.

1. Rangs Orkester.

Billetter faas hos Hr. Schütten (Paraplyforretningen), Pilestræde 4, Hr. Hattemager Bæklund, Frederiksberggade 34, St. Josefssøstrene, Frederiksbergallé 15 & 17, hos Præsterne ved Rosenkrans Kirken og St. Anna Kirken, samt hos Hr. Ingeniør Husson, Stenosgade 5 (Tlf. Vester 787 x).

Unio Tirsdagen den 26. Januar alm. Møde i Frederiksberg Alle Nr. 11, 2. Sal.

A. C. Tirsdag den 26. Jan. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Aften afholdes Møde i Søvavillonen. Hr. P. Günther vil indlede en Forhandling om Ungdomssagen. Administratores.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Januar. 3. Søndag e. Epiphani. Den hellige Familjes Fest. — **25. M.** Pauli Omvendelse. — **26. Ti.** Oktav af St. Knud. — **27. O.** Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — **28. To.** Votivofficium af Alterets allerh. Sakramente. — **29. F.** Frans af Sales, Biskop og Kirkelærer. — **30. L.** Martina, Jomfru og Martyr.

Søndag den 31. Januar. 4. Søndag e. Epiphani. (Petrus Nolasus, Bekender) **Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag.** (Ansgarius-Bonifacius Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikviskrin.

Den h. Families Forening.

Søndag den 24. ds. holdes i St. Ansgars Kirke og St. Anna Kirke Kl. 6 og i Rosenkranskirken Kl. 5 en **højtidelig Festandagt**, under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den h. Familie af Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

Da det er det eneste Møde, Foreningen holder om Aaret, forventes talrigt Besøg.

St. Johannes Broderskab. Medlemsmøde Tirsdag d. 26. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Lokalet Portugalsgade. Besøgende er velkomne. Forretningsudvalget.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde Søndag d. 24. Januar Kl. 7, i Lokalet Bredgade 67 $\frac{1}{2}$, o. G. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes.

St. Marie-Vincenskonferens holder Møde Boyesgade 8 $\frac{1}{2}$, Søndag den 31. ds. efter Højmessen i Rosenkranskirken (Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$.)

NB Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit *Postbud* eller det *Postkontor*, hvorigennem Bladet modtages, en **skriftlig Klage**; (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse.)

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Torsdag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelser for regelmæssig Tilsendelse, ved *altid*, naar et Nummer udebliver, *straks* at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret, og det helst skriftlig.

Rettelser Under Digtet S. 41 i forrige Nr. er at tilføje Mrkt.: E. R. C. — S. 44 L. 5 f. o.: har. . . ladet Pilgrimshospitalet Santa Martha indrette til Hospital; læs: har. . . ladet Pilgrimshospitiet — I Nr. 2 S. 30 L. 12 f. o.: ved mine Besøg; læs: ved sine Besøg.

NB. Husk, at Opløsningen paa Præmieopgaverne i Julenumret maa være indleveret senest 1. Februar.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaneden.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 6.

Søndag den 7. Februar.

1909.

INDHOLD: Anordning om Takkegudstjeneste i Anledning af Københavns Befrielse den 11. Februar 1659. — Georg Zoëga. — Strømkæntring. Mester Strünck. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — En rigtig Avisand. — Fra Publikum. — Ansgarius-Bonifacius-Foreningens Regnskab. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Anordning om Takkegødstjeneste i Anledning af Københavns Befrielse den 11. Februar 1659.

Den 11. Februar 1659 er en af de store Mindedage i Fædrelandets Historie; paa den Dag har Københavns Borgere for 250 Aar siden kæmpet en heltmodig og sejrrig Kamp paa Stadens Volde imod en overmægtig Fjende. Indsatsen var stor: Det gjaldt om Væren eller Ikkeværen. Med Løsenet: For Kongen og for Fædrelandet, for Arnen og for Hjemmet, har de tapre Mænd vundet Sejr, fordrevet Fjenden og frelst Staden og Landet.

En saadan Bedrift kan ikke gaa i Glemme, saalænge Fædrelandskærlighed og Opofrelse for Hjemmets Ukrænkelighed regnes iblandt Livets ideale Goder. Det er derfor et Tegn, der varsler godt, naar man i disse Dage i By og paa Land bereder sig til at højtideligholde Mindet om denne berømmelige Dag. Et Folk, som holder sine Minder i Ære, ærer sig selv; et Folk, der er begejstret for sine

Forfædres heltemodige Bedrifter, er endnu ikke vanslægtet; det vil, om det kræves, evne at løse lignende Opgaver med den samme Begejstring, med den samme Kraft og Hengivelse, Forfædrene har udvist.

Ogsaa Kirken har under saadanne Forhold sine Opgaver; thi som Psalmisten siger: »Dersom Herren ikke bygger et Hus, da arbejde de forgæves, som bygge derpaa; dersom Herren ikke bevarer en Stad, da vaage Vægterne forgæves.«

Jeg anordner derfor for alle katholske Kirker i det danske Apostoliske Vikariat en Takkegudstjeneste, der skal afholdes Onsdag den 10. Februar om Aftenen Kl. 8. Før Gudstjenesten skal der ringes med alle Klokker, og under den skal der afsynges et Te Deum og holdes en Tale, i hvilken der mindes om Dagens Betydning, og hvor det særlig kan fremhæves, at Gud er Naadegiveren, til hvem vi bør henvende os i tillidsfuld Bøn, og den rige og almægtige Herre, hvem vi skylder Tak for alle Livets naturlige og overnaturlige Goder.

Nærværende skal oplæses i alle Kirker Søndagen den 31. Januar.

† **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostolisk Vikar.

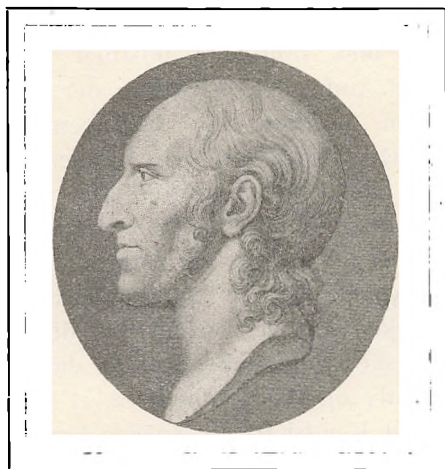
København, den 27. Januar 1909.

Georg Zoëga.

1809 — 10. Februar — 1909.

Zoëga, Georg egentlig Jørgen, en af de største Oldgranskere, fødtes 20. December 1755 i Daler Præstegaard nær Møgeltønder i Nordslesvig. De første 27 Aar af sit Liv tilbragte han i Hjemmet, i Altona, i Göttingen, hvor han kastede sig over Oldtidsstudier, i København, hvor han blev fortrolig med Guldberg, i Kerteminde og paa længere Rejser. Paa disse kom han to Gange til Rom, hvis rige

historiske Minder og Levninger af Oldtidens Kunst virkede ganske overvældende paa ham. 1783 kom han for tredje Gang til Rom og gjorde her to Bekendtskaber, der for bestandig fængslede ham til den evige Stad. Det ene var den lærde Oldsagsamler og senere *Kardinal Stefano Borgia*, med hvem han sluttede et inderligt Venskab, og hvis Velgerninger han senere gengældte, da Kardinalen efter Roms Besættelse af de Franske 1798 blev fængslet og berøvet alle sine Indtægter, ved her hjemme fra at skaffe ham en aarlig Pension af 2560 Kr. som Tak for det Venskab og den Beskyttelse, Kardinalen i Aaringer havde ydet mange

Georg Zoëga

betydelige danske Mænd i Rom. Det andet Bekendtskab var den skønne Romerinde *Maria Pietruccioli*, der blev hans Hustru. I Juli 1783 gik Zoëga over til den katholske Religion, af hvilken han længe havde følt sig dragen. Allerede som ganske ung havde han forsvaret Helgendyrkelsen, og i et Brev fra Kerteminde omtaler han sin Forkærlighed for den katholske Kirke som en bekendt Sag. Hans Konversion vakte vel Uvilje i Danmark, men han fik dog vedblivende Understøttelse her hjemme fra, blev dansk Konsul i Rom og udnævntes 1802 til Professor i Kiel, hvilken Plads han dog efter megen Betænkning afslog. Han blev ogsaa Medlem af det danske Kunstakademi og Videnskabernes Selskab. Han døde i Rom den 10. Februar

1809, saa at kommende Onsdag er 100 Aars Dagen for hans Død.

Zoëgas store Værker, der særlig behandler ægyptiske og romerske Oldsager, er af omfattende Betydning for Oldvidenskaben. En særlig Fortjeneste har han derhos indlagt sig ved sin store Indflydelse paa Thorvaldsens Udvikling. Denne bevarede ogsaa stadig stor Hengivenhed for sin Lærer i Antikken, vaagede over ham ved hans Dødsleje og tog en Dødsmaske af ham, der findes paa Thorvaldsens Musæum sammen med et Par andre Portrætter af Zoëga, ligeledes tegnede af Thorvaldsen. Omstaaende Portrait i Profil stammer ogsaa paa anden Haand fra Thorvaldsen.

Zoëgas Lig blev højtidelig udstillet i den romerske Sognekirke Sant' Andrea delle Fratte; der blev læst Sjælemesser over ham, og han blev begravet i selve Kirken. Ikke alt for unge Romafarere vil mindes at have set et Gravmæle over ham i denne Kirke. Det er der nu ikke mere. Formodentlig er det blevet borttaget, da det Sidekapel, paa hvis ene Væg det var anbragt, for en Del Aar siden blev ombygget. Der er nu imidlertid Udsigt til, at der i samme Kirke vil blive rejst et nyt Mindesmærke over denne store danske Oldgransker ved en dansk Kunstelers patriotiske Initiativ og Gavnildhed.

Mere fyldigt Kendskab til Zoëgas Levned og Betydning kan faas af den bekendte Historiker A. D. Jørgensens sympathetiske Mindeskrift »Georg Zoëga«, Kbhvn. 1881.

Strømkæntring.

Det Aar, der fornylig sluttede, vil i mere end een Henseende staa som et Mærkeaar i vort Folks Historie. Lad end Varlerne ved første Øjekast være mindre iøjnefaldende; den opmærksomme Iagttager vil erkende Tidernes Tegn. De vil stige frem for hans Øje med overbevisende Magt; han vil erkende de Kræfter, som nu maalbevidst

søger at hævde Livets Alvor. Ikke alene i Privatlivet, hvor de stadig har været til Stede, omgærdet af de gode Hjem, nej, de samme Kræfter træder nu frem fra Arnen og kræver, frejdigt bestemt, Respekt for Menneskelivets helligste Eje. De vil nu vove en Kamp, en Kamp uden Skaansel overfor enhver nedbrydende Magt i Samfundet.

I Pressen som i hele den offentlige Forhandling trænger Alvorens Stemmer mere og mere igennem; den Alvor, som ser det store knugende Ansvar, som med vaagen Bevidsthed gaar til Livets Opgaver, store eller smaa, vel vidende, at Løsningen ikke alene kan ske efter den enkeltes Forgodtbefindende; men at hele Samfundet stiller sine uafviselige Fordringer til den enkelte.

Der skulde en stor Skandale til for at ruske os helt vaagne. En Katastrofe, som ikke alene sved til Pengepungen, men ogsaa til Folkets Samvittighed, for saa vidt denne ikke var bortelimineret ved Halvfjerdsernes Omvurderen af Værdierne.

Tre Bevægelser forekommer mig at være typiske for den ny Indsats i vor offentlige Forhandling.

For det første, den vaagnende Følelse af vort Ansvar som Folk. To store Usandheder har de Danske hildet sig i. Den ene fremstod nærmest indenfor en bestemt kirkelig Retning, som i Tide og Utide kaldte de Danske for Guds eget lille Hjertefolk. Den anden havde forskellige Kilder, der ikke saadan i en Hast lader sig opsøge; men Paastanden kildrede Ørene, og bredte sig derfor vidt over Landet. Det var Læren om vort høje Kulturstade. Vi indtog jo saa at sige Højdepunktet blandt Folkene, i Kraft af vor glimrende Oplysning, vort Flæsk og Smør, vore Æg — og saa vor uangribelige Hæderlighed. — Men her begynder vi nu at opdage den store Vildfarelse, som let kan føre vor Selvstændighed til Afgrundens Rand.

Danmarkssamfundet er her den typiske Reaktion. Her skal samles under Fanerne alt, hvad der aander Kærlighed til Danmark — Landet, der fostrede en hellig Kong Knud, en Absalon og hele den uoverskuelige Række af Historiens Skikkelser, som har tjent Danmark med Ære. Det er Kærligheden til Danmark, der bryder frem med ustandselig Vælde, rivende overende al Internationalitetens Ynkelihood

og Afmagt, naar det virkelig gælder i Farens Stund. Pro-
testraabet vil lyde stødse højere fra de bedste i Folket:
»Vi vil ikke ofre vor nationale og moralske Frihed, vore
mange nationale Skatte, vort Modersmaal og vor Folkesang
paa det politiske Smaakævl's Alter! Bort med Smaalig-
heden! Bort med de snævre Partihensyn overfor den
offentlige Forhandlings store Opgaver! Vi vil den Kærlig-
hed til Livet, som er villig til at bringe Ofre og ikke be-
standig raaber paa Nydelser!«

En anden typisk Bevægelse er det af ansete Mænd
rejste Krav om uomtvistelige og klare Linier, naar det an-
gaar Hæderlighed eller Uhæderlighed. Den absolute For-
dring om en højere offentlig Moral end Straffelovens.

Den tredie Bevægelse, og det den, der foreløbig er
den vigtigste af alle, fordi den lægger Øksen ved Roden,
det er Kampen mod *Smudspressen*.

Denne Bevægelse rejstes som bekendt i Foraaret af
Pastor A. Schack, daværende Sognepræst ved Helligaands-
kirken, og Overbibliothekar Lange ved det kgl. Bibliothek.

Her stilledes et ubetinget Krav om gennemført Hygi-
ejne, ikke alene paa de materielle Omraader, men ogsaa
paa de aandelige. — En Række ypperlige Artikler udkom
i Fjor som Pjece, »Kampen mod Smudspressen«. Heri ef-
terviser Overbibliothekar Lange den store Samfundsfare,
som den tøjlesløse Journalistik i en vis Del af Pressen
rummer. Overbibliothekaren vender sig i en særlig Artikel
til Danmarks Kvinder: »Kvinderne maa ikke tie stille: de
har et Ansvar, og de har en Ret til at tale. Lad dem
først tage fat overfor deres eget Køn, saa at man kan
blive fri for det sørgelige Syn at se unge Kvinder fra
gode Hjem stirre sig Øjnene ud af Hovedet over disse
Blades lumre Griserier, Rufferiannoncer, Letfærdighed og
Raahed. Det er jo ikke saa let for en Mand at faa sagt
Fy! til en Kvinde, der i Sporvognen sidder saaledes for-
dybet lige overfor ham; det kan derimod uden Vanskelig-
hed gøres af en Kvinde, der kan pege paa, at det er
enhver Kvindes Pligt at værne Kvindens Palladium, hendes
klare, moralske Dømmekraft, og at dette Kvindens Kleno-
die ikke maa fornedres hverken ved Nyfigenhed eller ved
Frigjorthedens Snobberi.«

Forf. slutter sine Betragtninger med følgende Ord: »Vi, der spejder efter Lysningen, efter Morgenrøden, ser klart den dybe Sammenhæng i alle Dødstegnene paa Folkelegemet. For os er politisk og litterær, moralsk og religiøs Dekadence Utslag af den samme Sygdom. Den ene Form kan ikke bekæmpes for sig alene. Naar jeg derfor her har ringet med Stormklokken til Kamp mod Smudspressen, saa maa dette forstaas som et Led i den samlede Kamp for den nationale og folkelige Genoprejsning. Den Politik der skal værne og rejse Danmark, er ikke Partiernes Døgnpolitik, i hvilken Smudsbladenes Sladder og Letfærdighed er stærke Vaaben. Den Litteratur, der skal profetere for denne Slægt og de kommende og opdrage Nationen til at ville og til at handle, maa ikke ved sit Indhold være i aandeligt Slægtskab med Smudsbladenes liderlige Æsthetiseren. Moral og Kristendom undergraves og besudles systematisk af disse Blade; og det religiøse og moralske Gennembrud, der hører med til, ja dybest set vel maa ligge til Grund for en virkelig national og folkelig Fornyelse, kan kun skride frem gennem en tilintetgørende Kamp mod disse Forraadnelsens Mikrober.«

Det viste sig hurtigt, at denne Kamp ikke forsumpede i Ord; thi allerede i Efteraaret traadte Foreningen til Smudspressens Bekæmpelse ud i Livet. Der er noget betegnende i den Kendsgerning, at Formanden for denne Forening kom ude fra Landet, fhv. Højskoleforstander Dr. Jens Nørregaard.

Paa det første Møde i Oddfellowpalæets store Sal, hvor ogsaa vor højærværdigste Biskop og flere Præster var til Stede, fremlagde Dr. Nørregaard Foreningens Program. Det var Behudelsen af en maalbevidst, nøje organiseret Kamp paa Liv og Død. Doktors velovervejede Ord blev baaret af en glødende Varme, en flammende Veltalened.

»Disse Blade **skal** angribes! Vi vil vende os til Lovgivningsmagten med Krav om en reformeret Presselov. Vi vil vende os til Landets Domstole; de skal anvende de foreliggende Love **haardt** og **ubarmhæjrtigt**. Vi vil vende os til Politidirektøren; han skal ramme Utugtsannoncerne. De **skal** straffes for denne oprørende Forret-

ning! Vi vender os til Jernbånebestyrelsen. Den **skal** forbyde Salget af disse Blade. — Tusinder af danske Mænd og Kvinder staar bag os. Vi kommer i Kraft af en offentlig Menings Myndighed! Vi vender os til eder, som bliver skamskændede i denne Presse. Kom til os! Vi skal hjælpe eder at anlægge Sag, og mangler I Penge, saa betaler vi; thi et er Maalet: Denne foragtelige Presse **skal** slaas ned!»

Dr. Nørregaard vil sikkert vise sig som en ypperlig Fører. Han var den personificerede Villie; han var Staal fra Isse til Fod. —

Med Ironiens hele Overlegenhed erklærede Fængselsinspektør Grundtvig: »Det kan være, at Smudspressen hører med til en stor Bys Kloaksystem. Men er dette Tilfældet, da fordrer vi i det mindste — vi, som vil leve i Hygiejnens rene Luft, at denne Presse bliver nede i Muderet!» — — —

Den maalbevidste Kamp er saaledes indledet, og Virkningerne er allerede at spore. Jeg tror at have bemærket, at særlig de læsende Damers Antal er aftaget i betydelig Grad i vore Sporvogne.

Det er Kristendommens Mænd som først lagde Haanden paa Ploven. Men det er ikke alene fra denne Side, at manende Røster hæver sig.

Forfatteren, Magister Harald Nielsen har skrevet en Række Artikler i »København«, »Frisind og Moral« (Novbr. 1908), hvor han ogsaa peger paa den Kulturfare, som truer Samfundet fra Smudspressen.

Magister Nielsen gør først opmærksom paa den Kendsgerning, at man »paa den Liste af udmærkede Navne, som stod under Opraabet til Dannelsen af Foreningen mod Smudspressen, forgæves vil søge noget, der tilhører den Lejr, hvis Talerør »Politiken« er og har været.« Ligeledes gør han opmærksom paa det sørgelige Faktum, at der omtrent ganske manglede Navne fra Litteraturens og Kunstens Verden. — Grunden er hovedsagelig, at disse Mennesker, »selv om de i Virkeligheden deler den almindelige Mening om Smudspressens Forbrydervirksomhed, dog vil staa fast i Bævidstheden om, at det gælder — ja, hvad — jo, *Aandsfrihed, Frisind, Radikalisme* og hvad de hedder alle disse Skueretter.«

Det er derfor i disse Kredse »Tegn paa manglende Frisind at bekæmpe Smudspressen.« — Disse Forf.s Ord rammer Kernepunktet i hin vantro og jødiske Klikes Holdning.

Forf. fremhæver derpaa, at Kampen mod Smudspressen er blevet en ypperlig Prøvesten til at undersøge »det uholdbare i vort Frisinds Stilling til samfundsmoralske Spørgsmaal.« Forf. mener med Rette, at der er saa meget mere Grund for »Frisindet« til at vende sig mod Smudspressen, »som denne paa enhver mulig Maade søger at gøre Slægtskabet gældende, idet den *daglig snylter paa Frisindet* Ved sin ubegribelige Blindhed forbereder Frisindet sig selv et Nederlag og baner Vejen for den Reaction, som det siger sig at bekæmpe.« Og med et Suk maa Forf. indrømme, at Frisindets Frihed er en Bankerot nær: »Naar den fornemme Frihed, det vil lyksaliggøre os med, viser sig at være en Frihed for Slynglerne, vil det trods al Intelligens og Radikalisme og Fremskridt være vanskeligt at begejstres for den.« — Med en vis Haan kan Forfatteren derfor udbryde: »En Sammenslutning paa det moralske Omraade til gensidig Hjælp vilde for Smudsbladene betyde Ruin, og man kan derfor ikke undre sig over, at de er ivrigt »frisindedet.«

»Frisindets« Indflydelse paa Folket har i stadig mere rendyrkede typiske Former vist sine fordærlige Virkninger. Intet, bogstavelig: *Intet* har været disse Kredse helligt. Og Raahedens Udsæd bærer nu Frugter. Sædemændene har saadet flittigt. »Politiken« blandt Intelligensen, »Social-Demokraten« blandt Arbejderne. — Raaheden og Brutaliteten viste sig i hele sin nøgne Hæslighed den Dag, Dr. Nørregaard som Arbejdernes Gæst blev haanet i »Folkets Hus.«¹⁾ Det vil blive klarere Dag for Dag, at »Politikens« og »Social-Demokratens« Moral i Vestelommeformat vil vise sig magtesløs overfor Massernes raa Instinkter.

Nu er Krigen da erklæret. Alle, der hylder Livets Alvor og det personlige Ansvar, vil da i kommende Tid fylke sig om Fanen i Kampen mod Smudset og Løgnen.

¹⁾ Det er ogsaa saare betegnende for Socialdemokratiets moralske Sans, at her i Folkets Hus vovede Smudspressens Mænd sig frem. De følte sig blandt deres egne.

I de nærmest foregaaende Aar havde man en underlig Uhyggefølelse. Det var som de gode Hjem var uddøde, og dog vidste man, at Arnens hellige Ild brændte saa mange Steder ud over Landet. Det var som Familielivets Hellighed manglede Forsvarere blandt Intelligensens Mennesker. Men det var ikke saaledes. Man lod sig blot kujonere. Nu er Tiden inde! Nu vover man at protestere, og protestere højlydt.

En Forfatterinde offentliggjorde saaledes en begejstret Lovsang til Hildeskikkelsen i »Bygmester Solness«. Men hun døde ikke i Synden. Straks regnede der harmfulde Protester ned over hende, fordi hun i sin æsthetiske Begejstring havde offentliggjort denne Forhaanelse af den ægte-kabelige Troskab.

Man søger tilbage til de gamle Stier. Man maa gaa i Lære paa ny; i Lære hos selve Livet. Lære Respekt for sædelig Renhed, Begejstring for Troskaben, i Ægteskabet som i Livets andre Forhold. —

I Tilskuerens Decemberhefte findes en anonym Artikel, der maner Folket til sædelig Rejsning, »Mene, mene —« er den alvorsfulde Titel, og her prædikes paa underlig original Maade Livets og Dødens Alvor.

Forf. lader Døden, den rigtige, ærlige, usminkede Død besøge Danmark, hvor han ikke personlig har været siden sidste Krig. — Og Døden undres, undres over et Folk i Nedgang. — Alt er jo grundet paa Morskaben og Underholdningen. Variétéen har faaet en virksom Medhjælp i Biografteatergalskaben, alt kappes om at øde Folkets Kræfter. — Overalt møder Døden den overforfinede, nydelseslystne »Kulturs« Rædsel for Døden, og dens afmægtige Forsøg paa om muligt at nægte og forbyde denne uvelkomne Gæsts Eksistens. Døden er hadet mere end noget andet. Døden bruger det rammende Udtryk, at efter Krigen turde man »nævne hans Navn, uden at Hoben pek fornærmet i Fingrene!« — I Tilslutning hertil udbryder Harald Nielsen (i »Københavns« Kronik 31. Decbr. 08.): »Intet kan være værre end den bundraadne Humanisme, vi nu er lyksaliggjorte med, som ikke kan taale at se Blod og derfor foretrækker Gift og Slynge.«

Netop Forsøget paa at bortjage, eller i det mindste

skamskænde Dødsfrygten, at opfinde den Kunst at leve paa Trods af Døden, er »Frisindets«, det moderne Heden-skabs *mene, mene!*

Paa Aandslivets forskellige Omraader mærker vi da den begyndende Strømkæntring. Et Folk, der langsomt søger at vende tilbage til Livets alvorfulde Virkelighed.

Gid Overbibliothekar Lange da maa have Ret, naar han skriver: »Meget i vort politiske, folkelige, moralske og kirkelige Liv tyder paa, at vi staar overfor Besøgelsens Dag, der bryder frem med Tusinder af Røster, som hilser et nyt Morgengry. De, der lever i Nuet, det københavnske Variétépublikum, de, der er bastede i Partifanatismens Baand kan endnu hverken se eller høre Tegnene. Og dog er Idealismens, Lysets og Dagens Fugl, ved at udbrede sine mægtige Vinger.«

Strømkæntringen, det er Arbejdet mod Idealismen, Lyset og Dagen. Om dette Arbejde vil ogsaa Danmarks Katholikker flokke sig; thi det er Kristendommens Gerning, det er Kirkens Kulturgang over Jorden.

Johan Johnsen.

Mester Strünk.

Som foreløbigt Svar paa Hr. Johnsens Forespørgsel, hvorvidt Opfattelsen af Pligten som en Byrde er den rigtige, den ægte katholske, vil jeg tillade mig at hidsætte en lille Fortælling fra det daglige Liv, som jeg tager af et Brev fra P. Aug. Sträter.¹⁾

Gamle Strünk var Mester ved den store Hammer i Krupps Værksteder. Han var dengang en Mand paa 60 Aar. En Dag kom en Herre, som var ansat i Direktoret, til ham og sagde: »Hr. Krupp vil give de tre ældste Mestre en Foræring, nemlig et Guldur med Guldkæde; til Gængæld maa de en Gang imellem lade arbejde om Søndagen.«

¹⁾ P. Aug. Sträter er vistnok alle de gamle Katholikker bekendt som forhenværende Bestyrer af St. Knuds Skole.

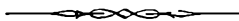
Helt forundret saa Strünk paa Herren og udbrød: »Hvad siger De? Jeg skal lade arbejde om Søndagen? Nej det gør jeg ikke. Saa giver jeg hellere Afkald paa Foræringen«. »Men«, trængte Herren ind paa ham, »De kan dog engang sende nogen for en Times Tid paa Værkstedet; saa kan jeg sige, at De har ladet arbejde om Søndagen«. »Nej, ikke engang for en halv Time; min Religion forbyder mig det!«

Embedsmanden gik. Et Par Dage efter kom han igen med Uret i Haanden og sagde: »Hr. Krupp sender Dem denne Foræring«. Men Strünk viste det tilbage med de Ord: »Nej, jeg lader ikke arbejde«. »Naa, vær bare rolig«, svarede Herren; »tag kun Uret som en Foræring fra Hr. Krupp, De behøver ikke at lade arbejde«. »Da skal De sige ham saa mange Tak«, svarede den gamle; »Uret skal stedse være mig en kær Erindring om min Herre«.

»Et Par Dage efter«, fortalte den gamle Mester mig (P. Sträter), »saa jeg Hr. Krupp i Fabriken komme hen til mig. Hvad har han mon at sige? tænkte jeg og lod, som om jeg ikke lagde Mærke til ham. Han traadte hen til mig, klappede mig paa Skulderen og sagde: »Bravo Mester!«

En anden Gang spurgte en Herre af Direktoriet ham: »Mester, hvorfor kommer De aldrig for at modtage de Foræringer, som alle paa Fabriken faar, som i 2 Aar hver Morgen er kommet i rette Tid til deres Arbejde?« Strünk svarede: »I 40 Aar har jeg arbejdet paa Fabriken og har hver Morgen været paa min Plads præcis Kl. 6. Men det gør jeg ikke for Gavens Skyld, men fordi det er min Pligt«.

Denne Mand følte sin Pligt ikke som et trykkende Aag, han elskede den; han havde den ægte katholske Opfattelse, som grunder sig paa vor Herres Ord: »Mit Aag er sødt, og min Byrde let«.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (C. P.). Som Følge af det i forrige Nr. aftrykte Brev fra Vincentiusforeningens Generalpræses har Vincentiusforeningens Lokalraad for København sendt Generalraadet i Paris 150 fr. som de københavnske Konferensers Bidrag til de nødlidende i Syditalien.

— (*»Crescendo«s Aftenunderholdning*) (J—n.) Den ny Forening *»Crescendo«*, hvis Navn jo allerede antyder en frejdig Tro paa Fremtiden, holdt sin *første* Aftenunderholdning den 27. f. M. Wittmack's store Sal var ved Forestillingens Begyndelse helt optaget af en festklædt Forsamling, hvoriblandt saas en hel Del kendte Katholikker og flere af Hovedstadens Præster. — Det kan kun siges, at Foreningen vandt sine første Laurbær med Glans. Under Hr. Ingeniør Hussons Ledelse løste det store blandede Kor sine Opgaver rosværdigt.

Der blev endvidere budt paa humoristisk Oplæsning af Hr. Skuespiller Ad. Jensen, og en lille Tyrolerkvartet sang med virkelig Lune. Frk. Schwartzlose var desværre forhindret i at akkompagnere, men havde fundet værdige Stedfortrædere i Frøknerne *Pechüle* og *Heiden*. Endelig spillede nogle af Foreningens Medlemmer med Liv og Lyst Hertz bekendte Lystspil: Indkvarteringen.

Det eneste, der kan være at sige mod Programmet er, at det var altfor righoldigt, thi en Aftenunderholdning maa ikke gerne trække saa længe ud, men derpaa kan der jo nok rettes i Fremtiden.

Hr. Ingeniør *Husson* fortjener virkelig stor Paa-skønnelse for det betydelige Arbejde, han her udfører til vort Foreningslivs Trivsel og Vækst. Desværre blev Overskuddet ikke saa stort denne Gang, men derpaa lægger Hr. Husson ikke saa megen Vægt, da det var ham magtpaaliggende at præsentere sin Forening denne første Gang saa smukt som muligt. — Vi skal ellers ikke nævne Navne, da Pladsen er meget indskrænket. Kun et Navn bør dog nævnes, nemlig Foreningens energiske Instruktice, Frk. *Gulstad*, der ogsaa har skrevet den smukke *»Juleprolog«*. *»Nord. Ugebl.«* ønsker Hr. Husson og *»Crescendo«* til Lykke med denne lovende Begyndelse og haaber, at de mere vidtgaende Planer, som den unge Forening nærer, maa lykkes.

En rigtig Avisand.

I »Sæd og Høst« for 3. Januar (Nr. 14) meddelte Pastor *Hoffmeyer*, at St. Hieronymus-Selskabet til Udbredelse af den hellige Skrift, som hidindtil har udbredt henved en Million Eksemplarer af en italiensk Oversættelse af de fire Evangelier, »efter hvad man meddeler mig« (*Hoffmeyer*), var blevet ophævet af Paven.

Denne Meddelelse tages ogsaa i »Tillæg til Nationaltidende« for 17. Januar for gode Varer.

Undertegnede har imidlertid forespurgt i Rom hos rette Vedkommende og faaet følgende Svar:

»St. Hieronymus-Selskabets Ophævelse er *en rigtig And.* Her ved man ikke noget om en Ophævelse; tværtimod ved man, at *P. Fonk* (Professor ved det theologiske Fakultet i Innsbruck, — ham, der optraadte saa kraftigt mod Prof. *Wahrmund*) lige nu i disse Dage er bleven optaget som Medlem af »Società di S. Girolamo.«

P. G. Schmiderer.

Fra Publikum.

Til en Kreds af jyske Venner, tidligere Kollegieelever. Ogsaa jeg som forhenværende Elev fra Kollegiet slutter mig til Redaktionens Bemærkning i Nr. 52 for 1908; men derfor straks at være overlegen og spydig som de ærede jyske Indsendere, synes jeg, ikke er paa Plads her.

Er nu en Gang Foreningen startet, saa lad os dog ikke stille os saa afvisende, selv om vi er blevne en Smule stødt over den mulige Tilsidesættelse. Saa mærkeligt et Fænomen, som de jyske Venner synes at antage den for, er den vist heller ikke, de kender maaske baade Soraner- og Herluvianersamfundet, som den ny Forening vist har taget til Mønstre.

Altsaa lad os glemme Tilsidesættelsen og gøre vort til, at Foreningen bliver det, der er dens Opgave, et Samlingspunkt for *alle* forhenværende Elever fra St. Andreas Kollegiet. Med Tak til Redaktionens for Optagelsen.

København 30. Januar 1909.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Lokal-Komitéen for København og Omegns
Regnskab for Aaret 1908.
(6te Regnskabsaar).

INDTÆGT.	Kr.	Ø.	UDGIFT.	Kr.	
Kassebeh. f. forr. Aar . . .	44	52	Indbetalt til Vikariats-		
Indsamlet i aarlige og halv-			Komitéen	352	30
aarlige Bidrag	191	50	Kassebeh. pr. ³¹ / ₁₂ 08	19	06
Indsamlet i fjerdingaarlige					
og maanedlige Bidrag .	102	45			
Indsamlet fra St Andreas					
Kollegiet	17	30			
Samlerforeningen:					
Solgt gl. Guld- og					
Sølvgenstande	9	79			
Renter	5	80			
	371	36		371	36

Lokal-Komitéen for København og Omegn:

Niels Hansen.
caud. mag. & theol.

P. v. d. Kellenburg.

J. Johnsen.

J. Monnet.

V. Monnet,
Kasserer.

Præmieopgaverne i Julenumret.

Løsningerne paa Præmieopgaverne i Nr. 51 (1908) er:

- I. *Niels Hansen*: »Fra Henrik den VIII's Dage«, S. 44 og 48.
- II. *Johannes Jørgensen*: »I det Høje«, S. 16 og 211.
- III. 1) Der er altid saa meget i Vejen, sagde Manden; han skulde til Himmerig.
2) Smaa Børn, smaa Sorger; store Børn, store Sorger.
Paa I. Opgave er indsendt 2 Løsninger; paa II. Opgave 4 Løsninger; paa III. Opgave 7 rigtige Løsninger.
Det var ikke mange, skønt Opgaverne dog ikke var vanskelige end i det foregaaende Aar.

Ved Lodtrækning tilfaldt *Johannes Jørgensens* Bog »I det Høje« *Indsenderen M. L.*; *Niels Hansens* Bog »Fra Henrik VIII's Dage« *Fru Th. M. Seitzberg*; *Spillmanns* Bog »Et Offer for Skriftemaalet« *Indsenderen M. B.*; *Scupolis* »Den aandelige Kamp« *D. P., Adelgade*; *A. Pergers* »Evangeliernes og den moderne Evangeliekritik« *Fru K. Jørgensen*, Kompagnistræde; samme Bog tilfaldt ogsaa *Germana Prütz*; endelig faar *Knud Jensen*, Nørre-Allé, et Pavebillede. Enhver af de andre kan ogsaa faa et Pavebillede, men det maa afhentes hos Redaktionen; Bøgerne bliver derimod sendt pr. Post.

Ansgariusforeningen.

Søndagen den 7. Februar Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingssalen Bredgade 67° o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Det var ønskeligt, om Interessen for Ansgariusforeningen vilde vise sig ved talrigt Besøg paa Generalforsamlingen.

Kirkelig Kaiender.

Søndag den 7de Februar. Septuagesima. Marie Renselse eller Kyndelmisse. (Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9¹/₂.)

Enhver, som ønsker Voksllys indviede eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen. — I Rosenkranskirken begynder Lysvielsen Kl. 9³). — 8. M. Johannes af Matha, Bekender. — 9., Ti. Herrens Bøn i Oliehaven. — 10. O. Oktav af St. Ansgar. — 11., To. Maria $\overline{\text{m}}$ Lourdes. — 12. F. Servitterordenens Stiftere, Bekendere. — 13. L. Polykarp, Biskop og Martyr.

Søndag den 14. Februar. Sexagesima.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Ffterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 21. Februar enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkeholms Allé 14 C) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10).

Joh. Braun, Sognepræst.

Mariakongregationen for Mænd holder **intot** Møde Torsdag den 11te ds.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde **Søndag** den 7de Februar, Kl. 7 Aften, i Lokalet, Bredgade 67² o. G. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælles-Kommunion Søndag den 7. Februar Kl. 8¹/₂, i Jesu Hjerter Kirke.

St. Johannes Broderskab. Møde Tirsdag den 9de ds. Kl. 8¹/₂, i Dr. Elisabeths Allé 3¹.

Forretningsunbaltgel.

Unio. Almindeligt Møde Tirsdag den 9de Februar i Frøderiksberg Allé 11.

Katholsk Sygekasse afholder Generalforsamling den 15. Febr. Kl. 8¹/₂. Talrigt Møde forventes, da vigtige Sager foreligger.

Fidelitas.

Søndag den 14. og Mandag den 15. Februar 1909, Kl. 8 Aften afholder Fidelitas sin aarlige Aftenunderholdning i velgørende Øjemed paa Toldbodvej 14. Der opføres: »Den hvide Dame« samt en lille morsom Bagatel.

Billetter à 50 Øre, reserveret Plads 75 Øre, kan faas hos Medlemmerne og hos St. Joseph-Søstrene, Toldbodvej, samt hos Hr. Pastor Ronge, Boyesgade 8.

Rettelse. Nr. 4 S. 62 L. 22 f. o.: hvor han ikke har Exterritorial-Ret; læs: hvor Regeringen ikke anerkender hans Exterritorial-Ret.

Brevkasse. »Den anonyme« bedes undskylde, at der først nu kvitteres for de 10 Kroner til de hjemsogte paa Sicilien! »Gott vergelt's« siger Tyskerne. Gud lønne Dem! Red.

Vincensforenings Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefskirken (Griffenfeldts-gade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

NB. Man bedes tænke paa Skolebørnernes Bespising. Kassen er tom. Bidrag modtages Toldbodvej 14.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlæet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglæder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Pale 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 7.

Søndag den 14. Februar.

1909.

INDHOLD: Msgr. Johannes von Euch, den danske Missions Overhyrde. 1884 - 17. Februar - 1909. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Ordrup. Rom. — Fra Publikum. — Fra Vejbyrnet. — Spørgsmaal og Svar. — Oversigt over Kollektterne. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Msgr. Johannes von Euch, den danske Missions Overhyrde.

1884 — 17. Februar — 1909.

Da den nidkære og højtagede apostolske Præfekt for Danmark Hermann Grüder den 15. Dec. 1883 kun 55 Aar gammel lukkede sine Øjne for denne Verden ved en altfor tidlig Død, da var dette Tab saa meget større og smerteligere, som den Hedengangne ved en 32 aarig uafbrudt Virksomhed i København saa at sige var sammen vokset med den katholske Menighed her i Hovedstaden og med den katholske Sag i hele Landet. Trods det, at Præfekt Grüder med fast Haand og ihærdig Konsekvens havde bragt mere ordnede Tilstande ind i de kirkelige Forhold herhjemme, end der tidligere havde været, saa havde han dog vundet manges Hjerter, og hans Bortgang følte som et dybt Savn af alle, som havde lært at kende og skatte denne Mand efter Guds Hjerte.

Skønt det derfor i og for sig ikke var let at finde nogen, som kunde udfylde den Hedengangnes Plads, vendtes dog straks alles Øjne imod Pastor *Johannes von Euch*, hvem Præfekt Grüder selv sagdes at have ønsket til sin Efterfølger.

Men Pastor *von Euch*, som ligefra Krigsaaret 1864 havde været Sognepræst i Fredericia, var netop kort i Forvejen bleven udnævnt til Domherre i Osnabrück og havde allerede modtaget Investituren, var den 6. December 1883, altsaa faa Dage før Præfekt Grüders Død, bleven indført i sit ny Embede ved Domkirken i Osnabrück. Dog havde han faaet Tilladelse til for kort Tid at vende tilbage til sin Menighed i Fredericia for at ordne det nødvendige og tage Afsked med den.

Netop i de Dage kom saa Budskabet om Præfektens Død, og det drøftedes derfor ikke blot herhjemme i Danmark, hvem der skulde blive Efterfølgeren, men ogsaa i Rom, hvor Spørgsmaalet skulde afgøres.

Længe svævede man i Uvished, om man nu virkelig skulde lide to store Tab paa en Gang, eller om den Mand, som var den danske Missions Senior ikke alligevel skulde kunne bevares for Danmark, hvilket Land han ved en næsten 25-aarig Virksomhed havde været knyttet til, hvis Sprog, nationale Ejendommeligheder og øvrige Forhold han kendte og var fortrolig med som næppe nogen anden.

Under 17. Februar 1884 faldt da i Rom Afgørelsen, som til de danske Katholikkers store Glæde lød paa, at Hr. Pastor *Johannes von Euch* var bleven udnævnt til Præfekt Grüders Efterfølger.

Herom hedder det i en Korrespondance fra Rom dateret 17. Febr. 1884 til »Nordisk Kirketidende« (Nr. 10, 1884):

»Efterretningen om den højærværdige Hr. Pastor *J. v. Euch's* Udnævnelse til Danmarks apostolske Præfekt er bleven modtagen med stor Glæde af de herboende katholske Skandinavere; mer end ét Land har nok reklameret Pastor *v. Euch*, og Kardinal *Simeoni* lod mig forstaa, han havde haft mange Vanskeligheder at overvinde, for at opfylde det almindelige Ønske og besætte Præfektposten med den Mand, der mer end nogen anden har Krav paa alle danske Katholikkers Taknemmelighed og Kærlighed.«

Ja, Valget kunde som sagt næppe have været heldigere. Pastor *von Euch* var den Præst, som havde virket længst og mest her i den danske Mission. Naar der i Løbet af 60'erne og 70'erne rundt om Fredericia baade i Jylland og paa Fyen var bleven grundlagt den ene Menighed efter den anden, naar der flere Steder her i det protestantiske Land øvedes kristelig Charitasgerning af katholske Ordenssøstre, saa skyldtes alt dette ikke mindst hans Initiativ, hans Iver og Nidkærhed.

Præfekt Grüders sidste Missionsanlæg var Svendborg, der dog kun var tænkt som en midlertidig Station. Men den ny Præfekt viste sin Pietet overfor sin Forgænger ved at gøre alt, for at dette den afdødes sidste Anlæg kunde gaa over i de faste Missionsstationers Række.

Præfekt *von Euchs* særlige Hjertebarn blev *Frederiksberg*. Da han tiltraadte Præfekturet, boede der kun faa katholske Familier i denne Kommune, men han viste her som ogsaa adskillige Gange senere sit store Fremsyn, idet han saa, at her, ved Byens Vækst, vilde blive Trang til ret omfattende kirkelige Bygninger. I 1884 købte *von Euch* derfor Ejendommen i *Frederiksberg* Alle 15 og 17. St. *Josefs Søstre*, der hidtil havde haft den franske Skole og deres Noviciat med Kapel paa *Bülowsvej* Nr. 128 og 130 (Hj. af *Thorvaldsensvej*), flyttede nu hen i Alleen, og i deres nuværende Privatkapel begyndte da *Sjæleplejen*, medens der oprettedes en ny Kirkeskole: »*St. Mariæ Skole*«. *Drengeskolen* ledet af *Maristbrødrene* og *Pigeskolen* af *St. Josefs Søstre*.

Paa den nyerhvervede Grund fandtes en ret tarvelig Bindingsværkshygning, der hidtil havde tjent til Hestestald og Atelier for en Billedhugger. Denne Bygning omdannede Præfekten til Skolelokaler, ligesom den dengang blomstrende Svendeforening benyttede Lokalerne til sine Møder. I 1885 indviedes denne Bygning ved *Viebiskoppen* af *Mecheln*, van den *Brandens Hænder*, medens Præfekt *von Euch* overværede denne Handling.

Senere — den 2. Febr. 1891 — indviede *von Euch* personligt *St. Mariæ Hospitium*, som i 1901 flyttedes til *St. Josefs Hospital*. — Endelig havde han den Glæde kort efter sin Bispevielse (8. Septbr. 1892) at indvie den ny Kirke,

Rosenkranskirken, den 13. Nov. 1892. — Under 11. Juni 1893 udskilte Biskoppen derefter Frederiksberg og en Del af København samt Kristianshavn og Sundbyerne fra St. Ansgars Sogn og oprettede et nyt Sogn, »St. Mariæ Sogn«, som lagdes ind under Rosenkranskirken.

I Hovedsognet opførtes i Aarene 1887—88 de to store Ejendomme Bredgade 67 og 69, som ogsaa afgiver Lokaler for St. Ansgars Dreng- og Pigeskole. Endvidere er den danske Missions Hovedkirke »St. Ansgar« fuldstændig restaureret og dekoreret i 1898.

Paa Nørrebro, som ad Aare tænkes udskilt fra St. Ansgars Sogn som et særligt Sogn, er erhvervet en centralt beliggende Byggegrund paa selve Nørrebrogade (Nr. 27 lige for Fælledvejen og Johanneskirken). Her er i 1901 opført en anseelig Ejendom, med Byggegrund til den vordende ny Sognekirke.

En anden betydelig Erhvervelse her i Hovedstaden er den katholske Vestre Kirkegaard, der anlagdes i 1887. Kapellet er opført 1888—89, i 1904 udvidedes det, saa det blev c. $\frac{1}{3}$ længere og i 1908 gennemgik dets Indre en fuldstændig Restauration og blev dekoreret. Ligeledes i 1908 rev man den gamle Mur ned og opførte en hel ny. — Det smukke Krucifiks i Anlægget foran Kapellet er en Gave fra Msgr. von Euch.

For at Læserne kan danne sig et klart Begreb om Fremgangen i Hovedstaden i Msgr. von Euch's Embedstid, vil vi først opregne de Institutioner, som fandtes ved hans Embedstillrædelse, og derpaa hvad der nu findes i Hovedstaden:

- I 1884: 1) *St. Ansgars Sognekirke* med Dreng- og Pigeskole,
 2) *St. Josephs Søstrenes Kloster* paa Toldbodvejen med et lille Kapel og den franske Skole.
 3) *St. Josephs Søstrenes Kloster* paa Bülowvej med Kapel og fransk Skole (i 1884 flyttet til Alleen) og Noviciatet (nu paa Strandvejen).
 4) *St. Josephs Hospital* i Griffenfeldtsgade med interimistisk Kapel.
 5) *St. Knuds Kapel*, der laa, hvor nu »Mariahjemmet« er opført.
 6) *St. Knuds Skole* i Stenosgade; først i de smaa

Huse ud mod Vesterbrogade; men efter at den ny Skolebygning i Stenosgade var bleven færdig i 1887, flyttede Skolen her hen.

I 1909: Foruden det under 1884 nævnte, følgende:

København. *St. Ansgars Sogn.*

- 7) Ejendommene Bredgade 67 og 69 med St. Ansgars Kirkeskoles Lokaler.
- 8) *Jesu Hjerte Kirke* (indviet 1895).
- 9) »*Mariahjemmet*« i »*Vesterhus*« med det ny:
- 10) *St. Knuds Kapel* (indviet 1902).
- 11) *St. Josephs Hospitals Kirke* (indviet 1901) afløste det gamle Kapel.
- 12) *St. Josephs Dal*, Strandvejen Nr. 91, St. Josephs Søstrenes Novicial, indviet 5. Septbr. 1905 med
- 13) *Immaculata Kirke* (indviet 5. Decbr. 1905).
- 14) Ejendommen Nørrebrogade Nr. 27.

St. Annæ Sogn, udskilt 1903.

I Hans Bogbinders Allé er opført et stort Bygningskompleks: Skolebygning, Præstebolig og

- 15) *St. Annæ Sognekirke* (indviet 1902).
- 16) *St. Elisabeths Hospital*, ledet af St. Elisabeths Søstrene, er i 1905 opført lige over for i samme Allé. Paa Hjørnegrunden ud mod Amagerbrogade har Biskoppen opført en smuk og anseelig Bygning, som foruden Apothek rummer Bolig for Apothekeren og Overlægen ved St. Elisabeths Hospital.

Frederiksberg *St. Mariæ Sogn*, udskilt 1893.

- 17) *St. Elisabeths Søstrenes Kloster*, Kastanievej 6, hvorfra øves ambulænt Sygepleje.

Og endelig har i 1908:

- 18) *Assumptionistinderne* taget fast Ophold i Sognet.

Som det let kan ses, er her udført et betydeligt Arbejde fra den apostoliske Vikars Side, et Arbejde, der nu ogsaa vækker Opmærksomhed blandt Udenforstaaende. Saaledes regnes i en Artikel i Natlt. (3. Febr. 09) Katholikkernes Bygninger blandt Hovedstadens mest monumentale.

Gaar vi nu til Provinserne, tyder her de mange oprettede Missionsstationer og Hospitaler paa, at vor højærvær-

digste Biskop i sin 25aarige Embedstid har taget sig den hellige Skrifts Ord til Hjerte: »Arbejder, medens det er Dag«, thi her er i Sandhed nedlagt et ikke mindre betydeligt Arbejde end i Hovedstaden. Hvor mange alvorlige Overvejelser maa ikke gaa forud for Grundlæggelsen af en ny Missionsstation, hvor mange Hensyn maa der ikke tages, hvor mange Aftaler maa der ikke træffes.

Vi opregner da her de ny Missionsstationer i alfabetisk Orden:

Aalborg, Esbjerg, Glorup, Helsingør, Køge, Maribo, Nyborg, Næstved, Ringsted, Roskilde, Silkeborg, Slagelse og Vejle (i Vejle opførtes i 1908 en stor, moderne Skolebygning). — Paa Island: *Reykjavik* med Kirke, Skole og St. Josephs Hospital.

Af Hospitaler er i disse Aar grundlagt 9 og eet betydelig udvidet, nemlig:

Aalborg: Foruden en smuk Kirke og en Skolebygning med Bolig til St. Josephs Søstrene, som arbejder ved Skolen, findes her ikke mindre end 2 Hospitaler og 1 Sanatorium: med. og chir. Klinik samt Tuberkulosesanatorium, ledet af Kammillianerpatrene — med. og chir. Klinik ledet af St. Josephs Søstrene.

Aarhus: St. Josephs Hospital.

Amager: St. Elisabeths Hospital i St. Annæ Sogn.

Esbjerg: St. Josephs Hospital.

Horsens: — —

Randers: — —

Roskilde: St. Mariæ — ledet af *les filles de la sagesse*.

Reykjavik: St. Josephs — — St. Josephs Søstrene.

Spangsbjerg: St. Josephs Søstrenes Sanatorium (ved Esbjerg).

I København er St. Josephs Hospital betydeligt udvidet i Aarene 1900/01. Der opførtes 4 ny Fløje, hvorved Sengepladsernes Antal forøgedes fra 150 til 400.

Til Slut nævner vi de store Udvidelser af *St. Andreas Kollegiets* Bygninger (1902/04).

Vi har allerede nævnt St. Elisabeths Søstrenes ambulante Sygepleje fra St. Mariæ Sogn i København og føjer hertil, at St. Vincent af Pauls Søstrene udøver den samme Gerning i Helsingør.

Af betydeligere Udvidelser paa de ældre Missionsstationer bør her nævnes:

Fredericia: Biskoppens gamle Sogn. Den ærværdige gamle Kirke har gennemgaaet en stor Restauration og er betydelig udvidet, idet de gamle Skolelokaler er sat i Forbindelse med Kirken. En ny Skolebygning og den imponerende »St. Knudsborg« paa en af Byens Hovedgader er opført i de senere Aar.

Odense. Missionsstationen oprettet paa Msgr. von Euchs Initiativ, medens han var Sognepræst i Fredericia. Den store Nybygning »Albaniborg« (1907) med Façade ud mod St. Albani Torv, og i Flugt med denne Bygning er opført den ny St. Albani Kirke (indviet 1908). — Endvidere har St. Hedvigs Søstre et Kloster i Odense med Vuggestue, Børnehave og Haandgerningsskole. (I Nyborg har disse Søstre ligeledes Vuggestue). Tillige ejer denne Orden »Dalum Kloster« tæt ved Odense. Dette Kloster optager nu enligt stillede Damer i Pension.

Horsens: Foruden det nævnte St. Josephs Hospital er her opført en ny Skolebygning af »Søstre af den kristelige Kærlighed«. Denne Bygning har Søstre senere udvidet betydelig.

Det er da et stort og betydningsfuldt Arbejde, som her er udført paa alle Omraader. Ganske vist har mange andre ogsaa sat meget Arbejde ind her; men det er Msgr. von Euch, der har været Sjælen i denne Gerning, og som har forstaaet at vække Interesse for den danske Mission ogsaa hos vore Trosbrødre i Udlandet, særlig hos Bonifaciusforeningen, uden hvis offervillige Støtte Midlerne vilde have manglet til en saa omfattende Virksomhed.

Naar vor højærværdigste Biskop da paa 25 Aarsdagen træder frem for Alteret, er det sikkert med dybtfølt Tak til Gud, fordi der forundtes ham en lang Arbejdsdag, vel rig paa Møje og Bekymringer, men ogsaa rig paa Forjættelser. Sæden, der er udsaaet i Agren, spirer og grønnes.

»Nordisk Ugeblad« udtaler da her i Overensstemmelse med alle Vikariatets Troende sin hjerteligste Lykønskning og føjer dertil det Haab, at Gud vil forunde vor ærværdige Overhyrde Kraft og Styrke til endnu i mange Aar at virke iblandt os.

Forskelligt.

Københavns Belejring og Niels Stensen. Det kan maaske have Interesse at vide, at vor berømte Landsmand, Anatomen, den senere Konvertit og katholske Biskop *Niels Stensen*, ogsaa tog Del i Forsvaret af Byen under Belejringen i 1659. Det var, medens han endnu studerede ved Universitetet og inden han var gaaet over til den katholske Tro, hvilket først skete 1667 i Florens. A. D. Jørgensen skriver herom i sin udmærkede Bog »Niels Stensen« følgende:

Foruden det gode videnskabelige Grundlag skulde Fædrelandet dog endnu udstyre denne sin sjeldne Søn med en anden Gave: det store Indtryk af et Folk i Enighed, et Folk i Vaaben for sin Frihed og sin Tilværelse. Niels Stensen havde endnu ikke ligget to Aar ved Universitetet da Karl Gustav ankom foran Hovedstaden og Studenterne »gik til Volds«. De fik Vagten paa Østervold, foran Rosenborg og St. Anne runde Kirke; her trillede de Jord til Brystværn, Obersten Keld Lange og de andre Officerer, Adelsmænd og lærde Folk, gik i Spidsen for de andre; ingen holdt sig for god. Bag Volden gravede de sig ned eller de byggede Smaahytter mod Nattekulden, Maden bragtes ud til dem af Slægt og Venner, eller de fik Føden af Kommunitetet, som lod opslaa Borde og Bænke i det frie. Tjenesten fortsattes i et Fjerdingaar indtil hen i November Maaned, da efter Hollændernes Ankomst den egentlige Belejring ophævedes; den blev stadig strængere, alt som Efteraaret rykkede frem, og de døjede meget ondt; men Følelsen af den fælles Fare holdt dem oppe.

Vi finder Niels Stensen i Rullen over første Kompagni, vistnok det, som kaldtes det norske. Endvidere træffer vi ham blandt de tilkaldte Vidner i Niels Krags Sag, da denne beskyldtes for Ulydighed og Fornærmelse mod Professorerne; han førte ikke færre end 86 Vidner paa, at han altid havde gjort sin Pligt paa Volden. Det er rimelig samme Niels Krag, til hvem Stensen senere fra Holland sendte Eksemplarer af sit der udgivne Skrift til Fordeling blandt Velydere.

Straks efter Nytaar opfordredes Studenterne til atter at stille sig til Tjeneste for at deltage i de vanskelige Nattevagter, da man hver Dag ventede en Hovedstorm. Kun Halvdelen af de tidligere meldte sig hertil, og vi finder ikke Niels Stensen blandt dem; rimeligvis har hans Helbred ikke været til det. Stedfaderen Johan Stichman, der som Borgerkaptajn deltog i hele Kampagnen og ved Siden af gav rigelige Pengebidrag til Soldaternes Underholdning, vilde næppe have holdt ham tilbage, hvis ikke et saadant Hensyn havde gjort sig gældende. I selve Stormnatten, da Hovedstadens og Rigets Skæbne blev afgjort paa de lave Volde, da Borgere og Studenter, Soldater og Matroser, Hoffet og Adelen, Mænd og Kvinder stod Side om Side for at modtage de krigsvante Tropper, som kastedes ind imod dem, i denne Nat var selvfølgelig ogsaa Niels Stensen med, hvis han da var oven Senge. Han vilde ellers have været sit Navn overfor sine Standsfæller.

Steno har ingensteds selv mindet om sin Deltagelse i denne ærefulde Tids Begivenheder; han var for blufærdig og beskeden en Natur til, at han skulde have søgt Lejlighed til at drage Ære deraf for sig selv. Men han havde paa den anden Side et saa blødt og trofast Sind, en saa udpræget Sans for alt hvad der var stort i Menneskelivet, at vi med fuld Sikkerhed kan gaa ud fra, at hine Efteraarsdage paa Volden aldrig er gaaet ham af Minde, og at den Kærlighed til Fædrelandet, som han bestandig senere var besjælet af, har slaaet mægtige Rødder netop under Trængslerne.

A. H.

A. D. Jørgensen om Zoëga. I sin Bog »G. Zoëga« (Kbh. 1881) siger Historikeren A. D. Jørgensen S. 78 om denne berømte Oldgransker, at det for ham »ikke var vanskeligt at finde Protestantismens Achilles-Hæl: Fordringen paa at staa i Forhold til en Aabenbarelse i Forbindelse med Protesten imod en Kirke, som i uafbrudt Følge naar op til Apostlenes Tid;« thi »det var en Selvfølge, at en Mand med det Alvor, den Sandhedskærlighed og det Mod til at tænke en Tanke til Ende, som han

havde i saa rigt Maal, ikke kunde slaa sig til Ro med andres religiøse eller filosofiske Overbevisninger; han maatte selv gøre sig Rede for den Ting.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (H—L.) Ansgariusforeningen afholdt sin aarlige Generalforsamling Søndag d. 7. Februar Kl. 12 i Forsamlingsalen Bredgade 69.

Tilstede var kun 19 Medlemmer.

Formanden, Hr. cand. mag. *H. Kejser* oplæste, efter at have budt velkommen og aabnet Mødet, Dagsordenen.

Sekretæren oplæste Protokollen fra sidste Generalforsamling, hvorefter Kassereren forelagde Regnskab og Status for 1908. Efterat Regnskabet havde cirkuleret, godkendtes samme. Fabriksforvalter F. Jørgensen takkede Kassereren for dennes let oversigtlige Regnskab, som det havde været ham en stor Glæde at revidere.

Formanden gav derefter en lille Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Foreningen havde i det forløbne Aar, som sædvanlig, udgivet »Nord. Ugebl.«, den 56. Aargang. Sideantallet havde været 892, ligesom i det foregaaende Aar, 60 Sider flere end det normale Sideantal; denne Forøgelse er en Merudgift for Foreningen paa c. 260 Kr. Abonnent-Antallet har i de sidste Aar været konstant. Underskuddet for selve Bladets Vedkommende androg c. 875 Kr.

Annonce-Tillæggene, som paabegyndtes 1906 samtidig med Ugebladets større Format, er atter i Aar fulgt med Ugebladet i et Antal af 52 mod 71 i 1907 og 92 i 1906. Fra 1. April 1908 har Tillæggene været bortforpagtede mod en bestemt Afgift pr. Tillæg, fra 1. Januar 1909 er Forpagtningen gaaet over paa andre Hænder.

Kalenderen 1908, som blev trykt i 900 Eksemplarer (samme Oplag som Kalenderen for 1907) blev næsten udsolgt. Aaret 1908 var iøvrigt et Jubilæumsaar for Kalenderen, der første Gang udkom i Aaret 1883; den er efterhaanden bleven uundværlig i et katholsk Hjem.

Med Hensyn til Foreningens Bog-Oplag, har Foreningen bekostet 200 Særtryk af »En Helbredelse i Lourdes«, som kartoneret sælges for 35 Øre pr. Eksemplar. For-

eningen har endvidere købt 50 smukke Billeder af Pius X i rød Farvetone. Billederne sælges for 1 Kr. Stykket.

Foreningens Medlemsantal var i 1908 steget fra 165 til 225. En særlig Tak skyldte Foreningen Hr. Pastor v. Kettenburg for den Iver, hvormed han søgte at skaffe Foreningen flere Medlemmer. Der havde været en Tilgang af 69 og Afgang af 9 Medlemmer, nemlig 4 døde og 5 udmeldte.

Foreningens kontante Formue var heldigvis i det forløbne Aar steget; fra c. 800 Kr. til c. 2200 Kr.; imidlertid manede Ugebladets store aarlige Underskud (c. 800 i de sidste 3 Aar) til Forsigtighed, medens man paa den anden Side maatte gøre alt for at skaffe Ugebladet flere Abonnenter. Som alt berørt har Bladets Abonnent-Antal været konstant i de sidste Aar. Stilstand er imidlertid det samme som Tilbagegang, det gjaldt om at finde Midler og Idéer til at skaffe Ugebladet flere Abonnenter. Bestyrelsen har jævnlig i Cirkulærer henvendt sig til de Gejstlige saavel her i København, som i Provinsen, for ved deres Støtte at skaffe Ugebladet større Udbredelse. Ogsaa vort Blad maatte være med i Kampen mod Smudspressen, der burde ikke findes noget katholsk Hjem, hvor Ugebladet ikke holdtes; 4 Kr. maatte enhver søge at afse, og flere Steder kunde maaske 2 Familier holde det sammen. Bestyrelsen havde ogsaa haft sin Opmærksomhed henvendt paa et tidligere fremsat Forslag om ved Kirkerne og i Skolerne at uddele Reklamesedler med Opfordring til at tegne Abonnement paa Bladet. Formanden henstillede iøvrigt til Generalforsamlingen om at fremkomme med Forslag i den Retning.

Endvidere burde enhver Katholik, som havde Raad til det, være Medlem af *Ansgariusforeningen*, næstefter hvad der er enhver voksen Katholiks moralske Pligt, at bidrage til sit Sogns Underhold. Ingen anden Forening har større Krav paa Støtte end Ansgariusforeningen, saa at den kan udvide Ugebladets Ramme. Den højærværdigste Biskop delte fuldstændig denne Opfattelse og havde som Udtryk for den store Betydning, han tillagde Ansgariusforeningens Trivsel, tilsagt den et aarligt Bidrag paa 200 Kr.

Et Forslag, om at forhøje Abonnementsprisen, som man drøftede i sidste Bestyrelsesmøde, kunde maaske foreløbig skrinlægges, naar enhver Katholik, næst efter sit Sogne-Bidrag, tegnede sig som Abonnent paa Ugebladet og saavidt mulig indmeldte sig i Ansgariusforeningen.

Ekspeditionen af Nordisk Ugeblad havde, som i det foregaaende Aar, været henlagt under St. Ansgars Menighedskontor. Foreningen betalte et aarligt Vederlag herfor til St. Ansgars Forstanderskab.

Til Slut bragte Formanden en Tak til dem, som i det

forløbne Aar havde haft Ulejlighed med at sælge Foreningens Kalender 'og en særlig Tak til dem, som forskellige Steder beviser Foreningen den Tjeneste at uddele Ugebladene og indkassere Pengene for Foreningen.

Formanden meddelte, at Forslag til Behandling paa Generalforsamlingen ikke var fremkommet, men gav Ordet frit til eventuelle Henstillinger og Ønsker, som den ny Bestyrelse, der skulde vælges, saa skulde tage under Overvejelse.

Cand. Niels Hansen ønskede et Bidrag, for Referater af A. C.s Foredrag, til dennes Bestyrelse, dersom der ved de to resterende Foredrag blev Underskud.

Pastor v. Kettenburg henstillede, om det ikke var heldigt om der indvarsledes til et Pressemøde. Ligeledes gjorde han opmærksom paa Piusforeningen i Wien, som havde lignende Formaal som Ansgariusforeningen. Piusforeningen solgte Brevkort rettet mod Smudspressen og Mærker til Paaklæbning paa Breve, i Lighed med de her i Danmark kendte Julemærker. Indtægten heraf anvendtes til Udgivelsen af et Blad og til Understøttelse af flere katholske Aviser. Ligeledes henstillede Pastor v. Kettenburg, at Udhængsskabene skulde laves større, da Ugebladets Side-tal ofte var forøget.

Fru Mohn og Pastor v. Kettenburg ønskede, at Generalforsamlingen holdtes lige efter Messen i Sct. Ansgarskirke, da vist flere Medlemmer ikke venter den halve Time og derfor gaar hjem. Cand. Hansen ønskede Generalforsamlingen henlagt til en Aften og støttedes heri af Grosserer C. B. Lohrer.

Bogtrykker Mohn og Cand. Hansen ønskede, at der sendtes et Brevkort til Medlemmerne med Angivelse af Tiden for Generalforsamlingen, for paa denne Maade at forma Medlemmerne til at møde til Generalforsamlingen og derved ogsaa vise deres Interesse for Ansgariusforeningen. Derefter skredes til Valg af Bestyrelsen. Formanden, Cand. Kejser, havde endnu to Aar tilbage af sin Valgperiode.

Til Næstformand genvalgtes Pastor *Brann* og til Kassierer genvalgtes Cand. *Jos. Hoffman*. Til Sekretær anbefalede Grosserer *G. Lohrer* Hr. Assistent *Thorkilsen*, som dog ikke ønskede at modtage noget Valg. Grosserer *G. Lohrer* genvalgtes saa til Sekretær.

Som Assistent foresloges Pastor v. Kettenburg, Grosserer Ansgar Lohrer, Cand. Niels Hansen og Bibliothekar Johan Johnsen. De to sidstnævnte ønskede dog ikke at modtage Valget. Det største Stemmeantal fik Pastor v. *Kettenburg*, der dermed var valgt til Assistent i Stedet for Pastor *Schmiderer*, der er rejst til Odense. Til Revisorer gen-

valgtes Observator *Pechüle* og Fabriksforvalter *F. Jørgensen*. Til Revisor-Suppleant valgtes Grosserer *Ansgr Lohrer*.

Frederiksberg. Under 4. ds. har den højærværdigste Biskop udnævnt Hr. Fabriksforvalter *F. Jørgensen* til Kirkeforstander ved Rosenkranskirken.

Ordrup. I Lørdags, den 6. Febr., afgik ved Døden paa den bekendte Ejendom »Ordruphøj« Hr. cand. phil. *Volmer Berling*, den sidstlevende Søn af den uforglemmelige Fru Kammerherreinde *Berling*. Da hans Moder i Midten af 60'erne blev Katholik, sendte hun med sin Mands fulde Samtykke sine 2 Sønner til det navnkundige Kolleg »*Stella matulina*« i Feldkirch-Vorarlberg (ikke langt fra Bodensøen), hvor de nød en katholsk Opdragelse. *Volmer B.* gjorde gode Fremskridt i Studierne og kunde saa efter nogen særlig Forberedelse samtidig med de første Studenter fra St. Andreas Kollegiet, som hans Moder imidlertid havde stiftet 1879, med Lethed tage dansk »Eksamen artium«. En Tid lang studerede han saa Statsvidenskab paa Universitetet, men vilde dog ikke overtage nogen offentlig Stilling. Efter sit Giftermaal levede han for det meste stille og tilbages trukken i Ordrup, særlig systende med fysikalske Studier. Af sin Moder arvede han det gode Hjerte for alle Slags Nødlidende; Gud alene ved, hvor mange der har nydt godt af hans Godgørenhed. Han havde nemlig det skønne Princip, at i slige Ting den venstre Haand ikke skal vide, hvad den højre gør, og magede det helst saa, at de understøttede selv ikke fik at vide, hvorfra Hjælpen kom. Det var af samme Grund, at han næppe nogensinde fremtraadte ved offentlige Foranstaltninger i det katholske Menighedsliv, skønt han var sin Tro oprigtig hengiven. Efter at have skrantet allerede i adskillige Aar, fik han forleden Influenza, som i Forbindelse med Lunge- og Lungehindebetændelse efter faa Dages Sygeleje hidførte hans Død i den bedste Mandsalder af ikke helt 50 Aar. Han vil nu hvile ved Siden af sin Moder i det bekendte Mausoleum, i Skyggen af St. Andreaskirken i Ordrup. Hans Sjæl anbefales til alle Trosfællers Forbøn. R. I. P.

Rom. Kardinal *Serafino Cretoni* er den 3. ds. afgaaet ved Døden i en Alder af 76 Aar. *Cretoni* var født 4. Sept. 1883 i Soriano, studerede i Rom i Seminario Pio, blev af Pius IX udnævnt til pavelig Husprælat og Minutant i Propagandakongregationen. Som Sekretær for samme Kongregations orientalske Afdeling udfoldede han en betydningsfuld grundlæggende Virksomhed, hvorpaa Leo XIII senere kunde bygge videre. I 1889 blev Msgr. *Cretoni* Assessor ved Sant' Uffizio, den højeste kirkelige Domstol, hvis Præsident Paven selv er. I 1895 blev han udnævnt

til Titularbiskop og sendt som Nuntius til Spanien og det efterfølgende Aar allerede Kardinal. I de senere Aar beklædte Kardinalen Stillingen som Præfekt for Rituskongregationen og Kongregationen for Aflad og Relikvier.

Om Kardinal Cretoni skriver en af de ældre Elever af Propagandakollegiet, som har kendt ham personlig, til Ugebladet:

»Han var Professor i Filosofi i en Aarrække og beskæftiget i Kollegiets Arkiv. I Vinteren 1871—72 døde Rektor *Jacovacci*, Roms dygtigste Palestrinist (Palestrina-Musik), og da man ikke vidste, hvem man skulde tage til Rektor, blev (da: Monsignore) *Cretoni* foreløbig ansat som Rektor, til den ny var valgt. *Cretoni* var en usædvanlig Mand, fin og dannet i sin Optræden, venlig, elskværdig og klog, mindede saa meget om den i 1869 afdøde Rektor *Tancioni*. Alle var ligefrem indtaget i ham, og der blev andraget af alle, om at faa Lov at beholde ham som Rektor, men dels var han i sin Beskedenhed helst fri, dels kunde Kongregationen ikke undvære ham i Arkivet — saa kom Rektor *Conradi*, og *Cretoni* blev i Arkivet, men opførte at være Professor. Han omordnede hele det store Arkiv og derved har han navnlig indlagt sig stor Fortjeneste for Eftertiden. Han blev jo saa, da dette var fuldført, Nuntius i Madrid og derpaa Kardinal. Ogsaa som Kardinal førte han en stille Tilværelse, men var den flittige Mand i Kongregationen. — Da *Pius X* blev valgt, læste jeg om hans Optræden ved denne Lejlighed. Da Messen blev læst som Indledning til Pavevalget, var det især *Card. Cretoni*, der viste en iøjnefaldende Andagt, skælvende og med Taarer i Øjnene overværede han Messen, man saa, at han var greben af Situationens dybe Alvor; — det lignede saa ret den inderlig fromme Mand, der sikkert ikke tænkte paa selv at blive Pave, men var opfyldt af Bevidstheden om det store Ansvar ved Afstemningen. Jeg har ikke kendt mange saa beskedne, fine og fromme Præster som denne Mand, der nu er gaaet bort«

— I Løbet af sidste Aar, 1908, døde 7 Kardinaler, nemlig 3 Kuriekardinaler: *Casali*, *Nocella* og *Mathieu*; og 4 i forskellige Bispedømmer: *Richard* (Paris), *Casanas* (Barcelona), *Portanova* (Reggio di Calabria), *Lécot* (Bordeaux).

I de snart 6 Aar, den nuværende Pave har regeret, døde i det hele 26 Kardinaler: 1 tysk, 6 franske, 3 spanske, 1 belgisk og 18 italienske. Af de 54 nuværende Kardinaler er Hs. Eminens *Oreglia* endnu udnævnt af *Pius IX* i 1873, 38 af *Leo XIII* og 15 af *Pius X*.

I indeværende Aar 1909 fylder Pave *Pius X* sit 74de Aar (2den Juni) og begynder (den 4de August) sit 7de Pontifikatsaar.

I Løbet af dette Aar vil der finde flere *Helgenerklæringer* Sted; nemlig den 18. April: *Jomfruen af Orleans*; den 25. April: *Eudisternes Stifter*; d 2. Maj: *Doninikaneren Capilla* og andre Martyrer fra Kina og Tonkin; paa Pintsefesten: Spanieren *Oriel* og Østrigeren *Klemens Hofbauer*.

— De direkte til den Hellige Fader indsendte Kollektur og Bidrag til de overlevende efter *Jordskælvene*, udgør tilsammen c. 3 Millioner Francs.

Bolivia. De saakaldte liberale Regeringer i Equador og — i den senere Tid — særlig Bolivia synes at ville bekæmpe den katholske Kirke med hensynsløs haard Haand. Den bolivianske Kongres har i Slutningen af 1908 vedtaget en Lov, i Følge hvilken alle Klostre skal ophæves og forbydes Ordensfolk Adgang til Landet. Ja, der skal endog iværksættes en direkte Udplyndring af Kirken, idet *alle Kirkegodser* (hvis Værdier er anslaaet til tilsammen 80 Mill. Pesos) skal *hjemfalde til Staten*.

Som man ser, det er den samme Maade, Kirkens Fjender opererer paa til alle Tider og overalt, hvor de føler sig stærke nok til frækt at kaste Masken og vise sig, som de er.

Fra Publikum.

Et Svar fra Foreningen „Fhv. Elever fra Sct. Andreas Kollegiet.“

Hr. Redaktør!

Maa jeg som Sekretær i Foreningen: »Fhv. Elever fra Sct. Andreas Kollegiet« give et Par Oplysninger angaaende den mer eller mindre retfærdige Kritik mod Foreningen.

Først vil jeg svare den ærede Kreds af jydsk Venner og først og fremmest oplyse, at Foreningen ikke er født i Dølgemaal (hvilket uparlamentarisk Udtryk) eller paa en dermed beslægtet Maade — tværtimod, den er et fuldbaaret Barn og er kommen til Verden paa en fuldtud lovmæssig Maade.

Naar vore jydsk »Venner« klager over, at ikke *alle* fhv. Elever har faaet Meddelelse om Foreningens Eksistens saa vil vi være de ærede »Venner« særdeles taknemmelige, hvis de vil give os Oplysning om, hvordan vi skal faa en saadan Meddelelse sendt til alle fhv. Elever.

Før Foreningens Start henvendte flere Elever, hvori blandt Undertegnede, sig til Kollegiets Rektor og forskellige af Skolens Patere og fik de kendte Adresser paa fhv. Elever; men da de er spredt rundt paa Jordkloden, saa vil »Vennerne« sikkert give os Ret i, at Arbejdet er umu-

ligt, naar vi ikke engang kan faa alle de tidligere Elevers Navne opgivet paa Kollegiet.

Og med Hensyn til Foreningens Formaal. — Ja, den er ikke beregnet for en »bestemt Gruppe« af gamle Elever, ingen skal udelades — heller ikke jydsk. Og skønt Foreningens Formaal nærmest skal være selskabelig, saa findes der endnu ikke noget Forslag paa Programmet om »Udstillings Middag i Aarhus« eller »Baderejse til Skagen« ligesaa lidt som at støtte andre jydsk Forlystelsesetablissementer. Og hvis nu »Vennerne«, i Stedet for at henvende sig til »Nordisk Ugeblad«, havde henvendt sig til Sct. Andreas Kollegiet, saa havde de sikkert fra Skolens Rektor, der er Æresmedlem af Foreningen, faaet fyldestgørende Svar, thi *sund Fornuft* (det skal ikke være en Spydighed til »Vennerne«) siger dog, at *Sct. Andreas Kollegiet maa være bekendt med en Forening, der bestaar af Skolens fhv. Elever.*

Hvad —y's elskværdige Kritik angaar, kan jeg give ham Ret i al, vor Forening netop er dannet med Soraner- og Herluvianersamfundet som Mønstre, og at der ikke er noget, Bestyrelsen arbejder kraftigere paa, end at gøre Foreningen til et Samlingspunkt for *alle* fhv. Elever fra Sct. Andreas Kollegiet.

Alle Indmeldelser modtages af Undertegnede og Foreningens Love tilsendes paa Forlangende gratis og portofrit (ogsaa til Jylland).

Adresser paa fhv. Elever modtages med Tak.

Med Tak for Optagelsen.

København 6 Februar 09.

Ærbødigst

Knud Rex,

Journalist, Gothersgade 165.

Fra Vejbyrnet.

En ny Theori om Oprindelsen af Jordskælv. Nu, da der bliver talt og skrevet saa meget om Jordskælv i Anledning af den frygtelige Katastrophe, der har hjemsøgt Sicilien, kan det maaske interessere at høre, hvorledes Birmanerne søger at forklare dette Fænomen.

De evropæiske Lærde siger, som bekendt, at Jordrystelser frembringes ved vulkansk Virksomhed, ved Sammenstyrtning af hule Rum i Jordens Indre eller ved Forandringer i Jordens Ligevægtstilstand.

Men »efter vore indfødtes Mening«, saaledes skriver en Missions søster fra Birma, (Kath. Miss., Dec. 08), »er disse Videnskabsmænd hildet i en stor Vildfarelse. Vore

spedalske har i Anledning af en voldsom Jordrystelse grundigt oplyst os om, hvad det i Grunden er, der bevirker disse forfærdelige Rystelser. »Jorden«, paastaar de, »bæres paa Skuldrene af fire Djævla. Selvfølgelig bliver ogsaa Djævla til sidst trætte, siden de er nødte til bestandig at staa ubevægelige paa samme Plet. Den tunge Byrde tvinger dem derfor fra Tid til anden til at skifte Skulder og at vælte Jorden f. Eks. fra venstre over paa højre Skulder eller omvendt. Derved bliver Jordkloden heftigt rystet, og der opstaar Jordskælv. Er det kun *een* Djævel, der skifter Skulder, saa er Følgerne kun smaa, ubetydelige Stød; indtræder derimod det Tilfælde, at de fire Djævla skifter alle paa een Gang, saa fremkommer de stærke, frygtelige Rystelser.«

Spørgsmaal og Svar.

(Forsinket af Mangel paa Plads).

I Johannes Jørgensens ellers meget smukke og opbyggelige Bog »I det Høje« findes Side 24 en Sætning, som jeg maatte »stejle« ved, da jeg læste den, nemlig: »Herre, selv om jeg hører til dem, du ikke vil frelse . . .« Disse Ord udtales af selve den h. Angela af Foligno og maa derfor forbause i endnu højere Grad.

Tør jeg spørge: Er der ikke virkelig Grund til at studse her? Tør man sige om **nogensomhelst**: »dem, hvem Gud ikke vil frelse?« Jeg troede nemlig ellers, at Gud vil og fra sin Side gør alt for, at alle skal blive salige og komme til Sandheds Erkendelse.

København i Novb. 1908.

En stadig Læser.

var. Ovenstaaende Spørgsmaal baade interesserer og glæder undertegnede. — Jeg maa nemlig tilstaa, at jeg selv, første Gang jeg traf paa det samme Udtryk, ligeledes blev i allerhøjeste Grad forarget. Det var, da jeg studerede Theologi i Rom og blandt andre Bøger ogsaa læste **Satollis** Dogmatik, hvori disse selvsamme Ord forekommer: ». . . quos Deus non vult salvos fieri« (. . . de, hvem Gud ikke vil, skal frelses). Jeg var stærkt fristet til at rive Bogen i Stumper og Stykker, men nøjedes med at tilføje den Bemærkning i Bogen, at dersom jeg var Pave, vilde jeg sætte Bogen paa Index. Jeg harmedes i det hele taget i min dybeste Sjæl over den saakaldte »thomistiske« Maade at docere Prædestinations- og Naadelæren paa; og havde jeg ikke funden Trøst og Klarhed dels i Hurters »Theologia Dogmatica«, dels i Krogh-Tonnings netop paa den Tid udkomne »Die Gnadenlehre und die stille Reformation«, saa ved jeg ikke, hvad der var sket. For hint **andet**, **det** forekom mig ikke mindre end den lutherske og kalvinske Prædestinationslære at være den rene Gudsbespottelse

Det var nu i den allerførste Iver og Begærlighed efter at komme til **Bunds** i Spørgsmaalet — og det helst paa en **Maade**, som paa en **Gang** kunde tilfredsstillende baade **Hjerte** og **Forstand!**

Men endnu den **Dag** i **Dag** kan jeg ikke andet end med **Hjertens Glæde** give hver den **Ret**, som i **Lighed** med **Spørgeren** her ovenfor forarges over at se en saadan **Sætning** fremsat **uden nærmere Forklaring**.

Spørgsmaalet »**Tør man sige om nogensomhelst**: 'dem, hvem Gud ikke vil frelse'?» kan nemlig ikke besvares rent ud med et **Ja** eller **Nej**. Man maa **skelne**. Eller, med andre Ord, man maa dele Spørgsmaalet i to:

1) **Tør man sige om nogensomhelst levende Mennesker**: dem, hvem Gud ikke vil frelse'?

Herpaa maa der svares med et absolut **Nej**. Det **tør ikke siges**. Det vilde være 'en **Gudsbespottelse**, — vilde være i **aabenbar Modstrid** med **Skriftens klare og tydelige Ord**: »Jeg vil ikke **Synderens Død**, men at han skal **omvende sig og leve**« (Ezec. 33,11.) og: . . . »Gud, vor **Frelser**, som vil, at alle **Mennesker** skal blive **salige** og komme til **Sandheds Erkendelse**.« (I. Tim. 2,4.) — Disse Ord gælder uden **Undtagelse** om **ethvert** **Menneske**, som endnu **befinder sig her paa Jorden**, her i denne **Prøvetid**, i **Naadens Tid**.

2) Om hvem **tør det da siges**, at »Gud ikke vil frelse dem«?

Jeg er mest tilbøjelig til ogsaa her at svare, at det slet ikke kan siges om nogensomhelst, ikke en **Gang** om de **fordømte** i **Helvede**. Ikke saaledes at forstaa, at der endnu er **Mulighed** for **Frelse** for de **fordømte**, eller at **Helvedes Straf** ikke skulde være **evigt**. Det er jo **udtrykkelig** og **uomstødelig** **Kirkelære** (**Dogme**) — og i **Grunden** heller slet ikke saa **vanskeligt** at **forstaa**, som mange mener. Tværtimod vilde det være aldeles **urimeligt** at forlange, at Gud **bestandig** og **bestandig** skulde være **nødt** til, **tvungen** til, at **forlænge** **Prøvetiden** (**Naadens Tid**) for en **forstokket Synder**, for at se, om denne maaske dog **tilsidst** vilde være saa **naadig** at tage **imod Guds Venskab** og **imod Himlen**. Det vilde jo **ligefrem** være at gøre **Nar** af sig selv eller lade **Mennesket** gøre **Nar** af sig, dersom Gud ikke tog sig **Ret** til, og brugte sin **Ret** til at **bestemme** en **sidste Termin** og sagde: »Saa, nu er det **sidste Gang**, jeg tilbyder Dig min **Naade**, herefter vil der ingen **Mulighed** være for dig at blive **frelst**. Og denne **sidste Gang**, ved vi, — det lærer **Kirken** os — er i **Dødens Øjeblik**. Naar **Mennesket da ikke vil**, saa er al **Mulighed** **forspildt** for **evigt**; **da** kan det **paa en Maade** siges, at **Gud ikke vil frelse** et saadant **Menneske mere**; **men** ogsaa **kun** »paa en **Maade**«; thi egentlig er det jo ikke **Gud**, men **Mennesket selv**, hvem **Viljen** mangler. Om **enhver**, som ikke naar det **Maal**, Gud har **til-tænkt** os alle uden **Undtagelse**, gælder vor **Frelseres Ord** til **Jerusalem**: »**Du** har ikke villet!«

Med dette in mente, i denne **Forstand**, kunde ovenstaaende

Spørgsmaal: »Tør man sige om nogensomhelst: 'dem, hvem Gud ikke vil frelse'?« — ogsaa rent ud besvares: **Nej!** Det tør **ikke** siges!

F. R.
Red. af N. U.

Oversigt over Kollektterne i 1908

(ordnet efter den samlede Indtægts Størrelse).

	Ansgar- Bonif.	Afrik. Miss.	Den hl. Grav	Propa- gation	Peters- penge	Samlet Indtægt	Do. i 1907.
St. Ansgar . . .	103,50	17,75	33,40	24,00	352,95	531,60	254,87
Jesu Hjærte . .	153,34	28,99	—	17,32	174,75	374,40	220,50
Svendborg . . .	21,95	3,00	9,00	5,50	193,80	233,25	72,17
Frederiksberg.	94,71	21,55	13,00	20,35	57,71	207,32	196,39
Ordrup	75,40	11,82	—	8,90	100,32	196,44	143,00
Maribo	41,76	1,50	1,11	9,27	119,40	173,04	54,97
Aarhus	87,99	4,66	10,30	9,52	30,03	142,50	126,80
St. Josef	50,90	10,18	—	11,10	33,58	105,76	98,14
Odense	39,52	7,50	10,00	9,70	34,37	101,09	94,94
St. Knud	19,62	6,17	—	7,20	59,73	92,72	42,44
Roskilde	33,50	5,00	8,60	7,20	36,00	90,30	78,70
Fredericia	26,70	8,60	7,00	5,75	26,25	74,30	68,00
Sundby	20,97	4,48	3,25	4,40	34,64	67,74	48,05
Silkeborg	28,00	5,00	5,00	5,00	17,00	60,00	62,50
Horsens	19,31	4,06	6,72	5,56	20,05	55,70	43,33
Helsingør	21,21	1,30	3,00	6,75	17,50	49,82	43,20
Reykjavik	20,79	—	1,11	—	23,28	45,18	9,40
Aalborg	13,95	3,00	1,20	2,00	15,35	35,50	30,75
Randers	10,33	2,47	3,30	2,52	15,79	34,41	36,08
Immaculata	11,47	3,50	—	2,00	12,25	29,22	18,63
Vejle	9,70	1,15	3,60	3,00	9,15	26,60	19,80
Ringsted	9,60	4,00	—	—	9,60	23,20	17,50
Slagelse	7,90	1,00	1,35	4,50	7,00	21,75	4,25
Næstved	5,50	—	—	—	10,00	15,50	—
Kolding	6,40	1,00	2,30	1,00	4,25	14,95	10,97
Køge	6,00	1,15	2,20	—	5,35	14,70	9,36
Esbjerg	4,83	1,23	1,00	0,90	6,50	14,46	6,89
	944,85	160,12	126,44	173,44	1426,60	2831,45	1811,63

København, den 14. Januar 1909.

Det Apostoliske Vikariat.

A. C.s Foredragsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909). Fjerde Foredrag. Onsdag den 17. Februar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$. Foredragsholder **Mogens Ballin**. Emne: **Théophane Vénard** og hans Kampfæller. Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade. Adgang for Alle.

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Fidelitas.

Søndag den 14. og Mandag den 15. Februar 1909, Kl. 8 Aften afholder Fidelitas sin aarlige Aftenunderholdning i velgørende Øjemed paa Toldbodvej 14. Der opføres: »Den hvide Dame« samt en lille morsom Bagatel.

Billetter à 50 Øre, reserveret Plads 75 Øre, kan faas hos Medlemmerne og hos St. Joseph-Søstrene, Griffenfeldtsgade og Toldbodvej, samt hos Hr. Pastor Ronge, Boyesgade 8.

Crescendo holder Prøve Fredag Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Boyesgade.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Ffterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 21. Februar enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkeholms Allé 14 C) eller Frk. M Siegler (Kompagnistræde 9) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10).

Joh. Braun, Sognepræst.

Katholsk Syge- og Ligkasse

afholder sin aarlige Generalforsamling **Mandag den 15de ds.**, Aften Kl. 8 præcis, i Forsamlingsværelset, Bredgade 64. — Da vigtige Sager foreligge, bl. a. om fri Medicin, forventes talrigt Møde.

Unio. Søndag den 21. Februar:

Stor Fastelavnstest.

Theaterforestilling og Bal for Medlemmer og Familie i Lokalet, Frederiksberg Allé Nr. 11.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Februar. Sexagesima. — 15. M. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer, — 16. Ti. Herrens Lidelse. — 17. O. Raymond af Gennaford, Bekender. — 18. To. Johannes af Britto, Martyr. — 19. F. Votivofficium af Herrens Lidelse. — 20. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 21. Februar. Quinquagesima (Fastelavn).

Mariakongregationen for **Ynglinge** holder Fælles-Kommunion Søndag den 14. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke.

Eksercitier for Damer

agtes afholdt i St. Ansgars Kirke fra den 28. Februar—7. Marts. Nærmere herom i næste Nr.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde Onsdag den 17de ds., Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften, og Fælleskomunion Søndag den 21de ds., Kl. 2 Morgens.

Mgsr. Johannes von Euch

lykønskes hjertelig til Jubilæet, Onsdag den 17de ds.

»Nordisk Ugebladets Redaktion.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Pabe 651. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 8.

Søndag den 21. Februar.

1909.

INDHOLD: Fastemandat. — Fædrelandssind. — En smuk Adresse fra anglikanske Præster til Paven. — »Ret forbavsende«. — Efterretninger fra Ind- og Udland; København. Ordrup. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Fastemandat.

For Tiden fra Askeonsdag 1909 til Askeonsdag 1910 bestemmer Vi i Henhold til de Os af den Hellige Fader overdragne Special-Fuldmagter Følgende for det Apostoliske Vikariats Omraade:

- I. *Fastebudet*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen*), men udelukker al anden Nydelse af Spise, gælder for alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Untagelse af Søndagene, desuden for alle *Tampredage og Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, før Marie Himmelfart og før Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene og Eredagene i Adventstiden*. Forpligtede til at faste paa disse Dage ere Alle, som have fyldt 21 Aar, men endnu ikke ere 60 Aar. Fastedagene skulle hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinensbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, gælder for *Askeonsdag, Skær-*

*) Theologerne regne gjerne indtil 12 Kvint,

torsdag, Paaskelørdag og Aarets samtlige Frestedage. De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser med den Indskrænkning, at paa samtlige befalede *Fastedage* (jfr. N. I.) tillades Nydelsen af Kød kun én Gang, nemlig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af deres Alder eller formedelst Dispens ere fritagne for at faste, ere ogsaa fritagne for Abstinenspligten paa Fastedagene.

- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den samtidige Nydelse af Kød og *Fiskespiser* forbuden ved ét og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for Alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke er alvorlig syge.
- IV. *Kødsuppe* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten slet ikke indeholde Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den *h. Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. Følgende Personer er aldeles fritagne for *Abstinensen* paa alle Abstinensdage med Undtagelse af den *h. Langfredag* a) de i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner og, hvis disse Personer fører egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; b) Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, der jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested; c) Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Arbejdere og andre, som holdes med Kost af Ikke-Katholikker; d) de af Ikke-Katholikker indbudne Gæster; e) Medlemmer af og Tjenestefolk i Familier, hvor enten Mand eller Hustru ikke er Katholik; f) Fattige, Rejsende og de paa offentlige Bade- eller Kuranstalter under Kur værende Personer.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Mynlighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forandre Faste- eller Abstinensbudet for *enkelte* Troende til en eller anden from Gerning; dog kunne kun Sognepræsterne eller Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er iøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra Forbudet mod den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (jfr. N. III.)

- VII. Af Hensyn til den for Alle eftergivne Strenghed af det oprindelige Faste- og Abstinensbud *skulle alle* Troende, som er i *Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som i denne Hensigt blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift »*Faste-Almisse*«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at

indsende til Vikariatets straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Psalmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Herrer Sognepræster at anordne det nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikonerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Emne til Genstand.

Paa *Søndagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

- IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl. maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.
- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige *Bud* om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart og for de Katholikker, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt mulig overholdt.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den *første* Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.
- Nærværende *Fastemandat* oplæses i alle Gudshuse i Vikariatet Søndag *Quinquagesima*.

København, den 15. Februar 1909.

✠ **Johannes,**
Biskop af Anastasiopolis
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Fædrelandssind.

(Tanker i Anledning af den 11. Febr. — Prædiken holdt d. 10. Febr. Aften).

Det er en lidt usædvanlig Anledning, i hvilken vi er forsamlet her i Aften. Vi fejrer jo ikke nogen særlig *kirkelig* Fest idag. Men — Kirkeklokkerne har a'ligevel kaldt os fra vore Hjem; vi har fulgt deres Kalden og befinder os nu her i Gudshuset for at forene vore Hjerter og vore Stemmer til fælles Bøn og Takkesang.

Hvad er da Anledningen hertil ?

Anledningen hertil er, at vi i Aften mindes en anden Aften for et kvart Aartusind siden, da Klokkerne vel ogsaa klemte i Byen, dog ikke for at kalde Folk til Tak og Festgudstjeneste, men for at kalde dem ud paa Voldene, til Forsvar for By og Land; thi — Landet var stedt i Vaade.

Den allerede nok som sørgelige og ydmygende Fred, som Kristian IV.s Søn, Kong Frederik III. havde maattet slutte i Roskilde med den svenske Konge Karl X. Gustav — den skulde ikke være det sidste Saar, som tilføjedes vort blødende Fædreland fra den Side; — i alt Fald var det den svenske Konges Hensigt helt at udslette Danmarks Rige af Nationernes Tal ved at erobre det og gøre det til en uselvstændig Provins af hans eget Rige. — Og hvad det vil sige, at miste sin nationale Selvstændighed, det behøves næppe nærmere at paapeges; det vil sikkert være umiddelbart indlysende for enhver, som elsker sit Fædreland, dets Historie, dets Sprog og alle dets Minder. Om fornødent behøver vi blot at spørge vore Landsmænd i Sønderjylland, hvad det vil sige. — Men altsaa, for at virkeliggøre denne sin højtlyvende Plan, bryder Svenskekongen et halvt Aar efter, uden videre, den indgaaede Fred og falder — endog uden Krigserklæring — ind i Landet. Med sine sejrsvante Tropper, som havde overvundet baade den tyske Kejsers, den polske Konges og den preussiske Hær, lander han i Korsør og rykker frem imod København.

Men da er det, at Fædrelandskærligheden indgyder Københavns Borgere et Mod, en Begejstring og en Tapperhed, hvis Mage man skal søge længe efter i Verdenshistorien.

Alt, hvad der hidtil kunde skille de enkelte Stænder og Klasser, det er nu med ét som blæst bort. Adelsmand og Borger, Rig og Fattig — alle er de kun besjælet af een Tanke, af eet og samme Ønske: at forsvare deres By med forenede Kræfter og frelse Landet fra Undergang. Valgsproget er for dem alle bleven det, som Kongen selv udtalte, da man raadede ham til at flygte: »Jeg vil dø i min Rede«.

Det er ikke muligt for mig at skildre den vældige Energi, den rastløse Virksomhed, den ubegrænsede Offervillighed, som Københavns Borgere lagde for Dagen i de Døgn, som hengik, inden den svenske Konges Hær stod samlet om København. Det husker I maaske ogsaa nok selv fra Fædrelandshistorien, hvorledes baade Mænd og Kvinder, Unge og Gamle, arbejdede Dag og Nat paa at udbedre Fæstningsvoldene, der var i høj Grad forsømte og lod meget tilbage at ønske, — og hvorledes de hin Nat mellem 10. og 11. Februar 1659, da Hovedstormen imod Byen ventedes, alle som En stillede paa Voldene med alle mulige og umulige, med alle tænkelige og utænkelige Vaaben og Midler og med Fortvivlelsens Mod — eller rettere sagt med Begejstringens Mod slog Angrebet tilbage.

Det er som sagt ikke min Opgave at skildre, hvad der foregik hin rædselsfulde Nat. Men da Solen næste Morgen stod op, laa der 3000 døde svenske Krigere omkring Københavns Volde; men København var forblevet i Danskernes Hænder; Landet var endnu dansk, — og derfor er det det endnu den Dag i Dag, et kvart Aartusind efter hin skæbne svangre Nat.

Og det er altsaa til Minde herom, at vi i Dag samles her i Guds Hus til Tak og Bøn. Det er ikke for at glæde os over og hovere over Fjendens blodige Nederlag; det er for at takke Gud, at han har bevaret vort gamle, vort dyrebare Fædreland, at han har bevaret det for den Ydmygelse at blive udsløttet af Nationernes Tal, at han har bevaret det — kan vi som katholske Kristne ogsaa gærne tilføje — for den Ulykke at komme ind under den svensk-lutherske Fanatisme, der vilde have lagt endnu større Hindringer i Vejen for vor hellige Kirke og gjort det endnu

vanskeligere for den at vinde tilbage, hvad der ved »Reformationen«s brutale Fremfærd er blevet fravristet den.

Ogsaa derfor egner denne Mindefest sig vel til at fejres i Kirken. Men i det hele taget er *Fædrelandskærligheden*, som bevirker, at man oprigtig deler baade Glæde og Sorg med sit Fædreland, — den er jo ogsaa en virkelig *Dyd* og en *hellig Pligt*, som netop *Kirken* lægger os paa Sinde, og som den paa alle Maader ærer, hædrer og anbefaler. — Om et Par Maaneder f. Eks. (det bliver vistnok den 18. April) vil der finde en stor Højtidelighed Sted i St. Peterskirken i Rom. Paa den Dag vil vor Hellige Fader beatificere Jomfruen af Orleans, *Jeanne d'Arc*; han vil erklære, at vi Katholikker bør regne hende med blandt Kirkens Salige. — Hvad er det da, som særlig kendetegner Jomfruen af Orleans, *Jeanne d'Arc*? — Ja, det er netop hendes Fædrelandskærlighed, hendes ubrødelige Trøskab mod Konge og Land. Hun er det skønneste Symbol paa det sande, ædle Fædrelandssind, der bæres oppe af den reneste Kærlighed til Gud og hans hellige Kirke. — Læs en Gang hendes Liv, og sig mig saa, om I kan gøre det uden at føle Hjertet svulme ved Synet af saa megen jomfruelig Renhed og saa meget Manddomsmød forenet her i en eneste svag Kvinde. Vi føler os opløftede ved Tanken om, at vor hellige Kirke i Fremtiden vil regne hende, som frelste sit Fædreland, med til dem, om hvem vi med Sikkerhed ved, at de har vundet den Sejr, som giver Adgang til det himmelske Fædreland.

Vor Tro er altsaa ikke og skal paa ingen Maade være os en Hindring i at elske vort Fædreland. Tværtimod. Kærligheden til Fædrelandet er en Følelse, som af Gud selv er bleven nedlagt i vort Bryst. Paa samme Maade, som det er Guds Vilje, at vi skal elske vort Hjem, vore nærmeste, vore kære, hvem vi skylder saa meget godt, — er det ogsaa *hans* Vilje, at vi skal elske vort Fædreland, det Land, hvor vi bygger og bor, hvor vi lever og virker, og som vi ligeledes i saa mange Henseender staar i stor Taknemlighedsgæld til. Thi baade Hjemmet og Fædrelandet hører med til de Gaver, de Livets og Naturens Gaver, hvormed Gud daglig overøser os, og som er Grund-

laget for de endnu kostbarere overnaturlige Gaver, som vi modlager af hans Faderhaand.

Men hvad nu dette *vort Land* og *dets Fremtid* angaar, saa er det aabenlyst, at der paany *kan* komme, ja muligvis *snart* kan komme tunge, mørke Tider for det. — Et Held for os alle er det da, at vi paa Forhaand ved, at Danmark aldrig vil kunne komme til at føre en uretfærdig Krig, en Krig, hvor vi maaske med den dybeste Sorg i Hjertet maatte erkende, at her er det ikke en Kamp for Ret imod Vold eller Overgreb, men hvor selve Kampen er et Overgreb og en Uret, der begaas. I saadanne pinlige, frygtelige Forhold vil vi ikke kunne stedes, fordi vort Land har erklæret, at det ikke vil føre Krig for andet end for at forsvare sin Selvstændighed. Kampen vil da ikke kunne blive andet end den i 1659 — en retfærdig Kamp for en retfærdig Sag. —

Gid denne Stund dog endnu længe maa lade vente paa sig. —

Imidlertid maa vi, ikke blot i Dag, men ret ofte, ja bestandig af Hjertet indeslutte vort Land i vore Bønner og bede Kongernes Konge om i Naade at værne Land og Folk med sin almægtige Haand imod Nød og Fare; — at han vil værne det ikke blot imod ydre Farer og materiel Nød: imod Krig, Pest, Hungersnød o. lign., men ogsaa imod Farer, som truer andetstedsfra og som i Grunden kan være endnu værre, nemlig moralsk og religiøs Slappelse, sædelig Fordærvelse, sjælelig Pest eller med eet Ord: *aandelige Nedgangstider*, som forringer Nationens Modstandskraft paa alle Omraader. —

— Men nu i Aften vil vi da, idet vi i Overensstemmelse med Biskoppens Anordning synger *Te Deum*, takke Gud den almægtige, den algode, fordi han i hin skæbnesvangre Nat, siden hvilken der nu er hængaet et kvart Aartusind gav danske Mænd og Kvinder Mod og Hjerte til at forsvare Landet til det yderste; fordi han i deres Sjæle tændte den Begejstringens Ild, der faar hin Nat til at staa for os som et lysende Billede paa, *hvad vi skal*, og *hvad vi evner*, hver Gang det gælder en hellig og retfærdig Sag. Amen.

En smuk Adresse fra anglikanske Præster til Paven.

Et engelsk protestantisk Kirkeblad »Guardian« medde-
ler, at der ved den anglikanske »St. Thomas af Canterbury-
Forening«s Aarsforsamling blev besluttet af anglikanske
Præster at sende en Lykønskning til Pave Pius X. til hans
Jubilæum, i Betragtning af det gode Forhold, som bestaar
mellem dem og forskellige katholske Kredse. Adressen,
som var underskrevet af Foreningens Præsident havde føl-
gende Ordlyd:

Hellige Fader!

Eftersom Du ved Guds naadige Ledelse staar i Begreb
med at fejre det halvtredsindstyvende Aar for din Præsteger-
ning, være det tilladt os Præster og Lægfolk i de ærvær-
dige Stifter Canterbury og York at tage nogen Del i den
hele Verdens fælles Glæde. Vi mindes, med hvilken hjer-
telig Tilslutning vi modtog den Efterretning, at Du kort efter
Din Ophøjelse paa den Apostoliske Stol i en offentlig Tale
havde lovet, af alle Kræfter at ville arbejde hen paa at
fornye alt i Kristus. Iblandt Dine mangfoldige omsorgsfulde
Bestræbelser paa med forskellige Midler at gennemføre
dette Dit Forsæt foresvæver os især Din ihærdige Nidkær-
hed for, at det Allereheligste Alterens Sakramente i Sandhed
maatte blive »vort daglige Brød« til Sjælenes daglige Ve-
derkvælgelse. Ikke mindre Tak skylder vi Dig, Hellige
Fader, fordi Du saa mandigt forsvarede de hellige Skrifers
Inspiration mod dem, som kun regner de hellige Bøger
iblandt den rent menneskelige Forstands ypperste Doku-
menter. Baade for dette og for mangt og meget andet, Du
har virket for den kristne Tro, ønsker vi at bringe Dig en
hjertelig Tak.

Og ihvorvel henrundne Tiders Meningsforskel har be-
virket, at vi alt længe har været skilte fra Samfundet med
Dig, saa indrømmer vi dog beredvilligt den romerske
Stols Embede og Værdighed alt, hvad saavel den øster-
landske som den vesterlandske Kirkes ærværdige Fædre,
hvis Lære af vort Samfund blev anerkendt som Rettesnor
for Tro og Sæder, har tilkendt denne Stol.

Stedse vil vi bede til Din og vor Herre, at han maa
skænke Dig mange Aar i Dit ypperstepræstelige Embede til
lykkelig Fuldendelse af Din saa værdigt begyndte Gerning,

hvorved alt skal fornyes i Kristus, og at der maa blive een Hjord og een Hyrde.

Man bliver dybt rørt ved at læse denne Adresse. Disse anglikanske Præster, som her udtrykker for vor Hellige Fader deres Glæde og deres taknemlige Anerkendelse for alt det store og gode, Pave Pius X. allerede nu har virket for den kristne Tro, lægger heller ikke Skjul paa den Smerte, de føler over at være skilt fra den Hellige Stol ved forbigangne Aarhundreders Uenighed, og anerkender den romerske Stols Forrang. — Hvilken Trøst maa det ikke være for den Hellige Fader ogsaa fra den Side at høre udtalt saa oprigtige Ønsker om, at vor guddommelige Frelsers Ord maa gaa i Opfyldelse: der skal blive een Hjord og een Hyrde.

I England, hvor Sektvæsenet flourer særlig livligt, tænker mange alvorlige Prostanter ligesom disse anglikanske Præster, at nemlig Opløsningen ikke saaledes tør fortsættes i det uendelige uden den allerstørste Fare for Kristenheden. De indser, at dersom man vil undgaa Opløsningens sidste Konsekvens, den fuldstændige Vantro, saa er det eneste Middel hertil: Genforeningen med Moderkirken. Derfor forener de allerede nu i det mindste deres Bønner med vore, om der dog af alle troende Kristne omsider maa blive een Hjord under een Hyrde.

„Ret forbavsende“.

Kære Hr. Pastor Rongel

De havde den Godhed at sende mig »Sæd og Høst« af 27. Dec. 08, hvori der til min Artikel om »Kina og Jesuiterne« (»Nord. Ugebl. Nr. 50 og 52«) var gjort følgende Bemærkning:

»I Anledning af den af Frk. Wolff i Artiklen om »Evangeliet i Kina« her i Bladet (Sæd og Høst) givne Be-

dømmelse af den katholske Mission i Kina forsvarer Nord. Ugebl. bl. a. Riccis Indgaaen paa Kinesernes Anedyrkelse med Henviſning til, at denne ogsaa havde »en rent borgerlig Karakter«, og tilføjer ret forbavsende: Rigtignok blev ogsaa dette senere forbudt af flere Paver; men af dette disciplinære Forbud følger endnu ikke, at Jesuiternes Opfattelse har været urigtig.«

Jeg maa sige, at *jeg* blev ret forbavset, da jeg læste denne Bemærkning. Thi hvad var der da egentlig forbavsende ved mine Ord. Jeg kan kun tænke mig, at Referenten anlager, at jeg derved har sat mig i Modstrid med den katholske Kirkes Lære om Pavens Ufejlbarhed.

Men dette er paa ingen Maade Tilfældet. Ordet »disciplinære Forbud« maatte have givet Ref. Svar paa hans mulige Tvivl. Havde Paverne udstedt dogmatiske Afgørelser for hele Kirken, saa havde Spørgsmaalet været definitivt løst. Disciplinære Anordninger falder derimod ikke ind under Ufejlbarheden. De kræver nærmest Lydighed ikke Tro.

Maa jeg her benytte Lejligheden til at gøre opmærksom paa et lignende Stridsemme, der fandt Sted i den første kristne Menighed. Det kan samtidig tjene til Forsvar for Jesuiterne og til Forklaring af Pavernes Handlemaade.

I 1. Kor. 8, 4-13, er der Tale om Deltagelse i hedenske Offermaaltider, resp. Nydelse af Kød, der var bleven ofret til Afguderne. Dette kunde have en overtroisk Karakter, og under dette Synspunkt var det absolut forkasteligt. Men for en, som var overbevist om Afgudernes Intethed, var det en helt indifferent Sag, og de kunde, som Apostelen selv indrømmer, uden Synd tillade sig disse Handlinger. Alligevel er Apostelen øjensynlig absolut imod en saadan Handlemaade, fordi mindre vel oplyste Kristne tog Forargelse deraf og let af de andres Eksempel kunde tage Anledning til Synd.

Se, det er ganske det samme som i Kina. Jesuiterne betragtede Afgudsdyrkelsen — i det mindste til Dels — som borgerlige Ceremonier og tillod dem som saadanne. Paverne derimod lagde mere Vægt paa den Forargelse, som andre tog deraf, og forbød derfor Sagen for alle og enhver. Begge Parter handlede ret, enhver ud fra sit Synspunkt.

Netop da jeg tænkte paa at underskrive dette, læste jeg »Dansk Kirketidende«, det samme Nummer, hvoraf De i Ugebl. Nr. 4 citerede den protestantiske Udtalelse om privat Skriftemaal.

Der stødte jeg nu paa en Passus, der forekom mig »ret forbavsende«, ja noget mere. Paa samme Møde i Vejle, hvor nævnte Ønske om Skriftemaalet blev fremsat, holdt Formanden, Dr. phil. Jens Nørregaard, en Tale om Præstevielsens Udspring. Han citerede 1. Tim. 4. og 2. Tim. 1., hvor »Indvielsen« kaldes »en Guds Naadegave« og vedbliver saa: »Spørgsmaalet bliver nu, om denne Naadegave bliver Mennesker til Del umiddelbart fra Gud eller middelbart fra Menigheden, om den, der indvier, gør det paa Guds Vegne eller paa Menighedens Vegne efter Herrens Aabenbaring. I det ny Testamente kan man kun finde Medhold for den sidste Opfattelse, d. e. at det særlige Præstedømme skyder op af det almindelige Præstedømme, der tilhører Menigheden«. Og noget senere: »Alle de, der vil hævde Præstevielsens umiddelbare Udspring fra Gud, henter Argumenter fra det gamle Testamente«.

Er dette ikke ret forbavsende? Er det ikke rettere sagt en ligefrem forbløffende Dristighed?

Sagen er jo den, at der i hele det ny Testamente ikke findes et eneste Sted, der giver Hr. N. Medhold, ikke et eneste Sted, som viser, at det særskilte Præstedømme skyder op af det almindelige Præstedømme. Der findes kun et Sted (Ap. Gern. 6, 3), som peger hen paa den Skik, som endnu findes i den katholske Kirke, at Menigheden aflægger Vidnesbyrd om Præsteaspirantens gode Navn. Ellers vidner alle de andre Steder, hvor der er Tale om Præstedømmet, kun om dets guddommelige Udspring. Ingen katholsk Theolog, ej heller nogen Kirkefader henter *Argumenter* for det katholske Præstedømme fra det gamle Testamente; i det højeste peger de kun paa dette for at vise, at der ved Siden af det almindelige Præstedømme godt kan eksistere et af Gud indstiftet særskilt Præstedømme; at det virkelig eksisterer, beviser vi stedse af det ny Testamente og af Kirkefædrenes overensstemmende Lære.

Interessant er, at Hr. N. gendriver sig selv, idet han indledede sin Tale med at sige: »Herren selv er den, der

skabte det kristelige Præstedømme og Indvielsen¹⁾ af saadanne Præster, idet han udsendte Apostle, som ikke blot skulde prædike, men ogsaa organisere²⁾ Menighederne ved Indvielse af Præster af de ældstes Raad?

Det er i Sandhed ret forbavsende, at man efter 2 Sekunder kan glemme, hvad man har sagt, og sige lige det modsatte deraf.

Med venlig Hilsen

Deres
sr.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ligesom i de andre Kirker fejredes ogsaa i de katholske Kirker Onsdag Aften den 10. Februar en Takkegudstjeneste i Anledning af Københavns Befrielse den 11. Februar 1659. I St. Ansgars Kirke holdt Sognepræsten, Hr. Pastor *Braun*, i Rosenkranskirken Hr. Pastor *Ronge* og i Jesu Hjerte Kirke Hr. Pastor *Günther* patriotiske Taler, hvori vore Forfædre, baade paa Sværdsiden og paa Spindesiden, mindedes for deres ærefulde Daad til Forsvar for Fædrelandet og opstilledes som Forbilleder for os paa, hvad vi skal og hvad vi evner paa samme eller lignende Omraade³⁾. (En af disse Taler findes aftrykt foran i nærværende Nr.) Takkegudstjenesten sluttede med *TeDeum*, som for St. Ansgarskirkens vedkommende blev afsunget under Basunledsagelse. Blandt de tilstedeværende i St. Ansgars Kirke bemærkedes foruden Hs. biskoppelige Højærværdighed Msgr. *von Euch* ogsaa Ds. kgl. Højheder Prinsesse *Marie* og Prinsesse *Margrete*⁴⁾.

Lignende Gudstjenester er blevet afholdt hele Landet over og den Tilslutning, som disse ikke mindre end de

¹⁾ Udh. af os.

²⁾ Og vel at mærke, Grundtrækkerne til denne Organisation er givne af selve Herren.

³⁾ Hr. Pastor *Gamél* vilde have holdt Taler i Immaculatakirken, men blev forhindret ved Sygdom.

⁴⁾ »Dagens Nyheder« (resp. »Nationaltidende«, »Dagbladet« m. m.) fortalte sine Læsere Torsdag Morgen, at Prinsesse Marie tilligemed de andre kgl. Herskaber havde overværet Mindefesten i Holmens Kirke. Redaktionen blev i et Brev gjort opmærksom paa, at denne Meddelelse maatte bero paa en Fejltagelse fra Reporterens Side, da Prinsessen paa det nævnte Tidspunkt havde været i St. Ansgarskirken. Anmodningen

højerlige Festligheder i samme Anledning fandt, vidner heldigvis om, at det trods »ærlige« Forsøg derpaa dog endnu ikke er lykkedes det *fædrelandsløse Socialdemokrati* rent at berøve det danske Folk al sund Fornuft, men at vort Folk endnu forstaar at skatte og holde højt Fædrelandets Minder. Dette giver Haab ogsaa i andre Henseender; thi et Folk, som viser Fædrelandssind ved at værne om sine Minder og holde dem i Ære, — det kan heller ikke helt være tabt for Religionen og for Kirken; medens omvendt: hvor der ingen Religion er, der er der heller ingen Fædrelandskærlighed.

— (*»Fidelitas« Aftenunderholdning.*) (*J—n.*) I Søndags og Mandags afholdt »Fidelitas« sin aarlige Aftenunderholdning i St. Joseph Søstrenes Festsal paa Toldbodvejen. Foreningens Medlemmer opførte i Aar: *Den hvide Dame*, et Stykke, hvori der stillede flere af de unge Aktricer ret vanskelige Opgaver at løse. Det maa siges, at de havde forberedt sig haade med Alvor og Flid. Til Slut udførtes en humoristisk Scene: *Ikke forknytt*, som var lidt for meget over Grænsen af det glade Vanvid, men som vakte Børnenes udelte Bifald. Frk. M. Heiden udførte paa en smuk Maade Musikprogrammet, som bl. a. indeholdt Boieldieus Overture til »Den hvide Dame«, Mendelssohn-Bartholdys March af »Skærsommernatsdrøm«. — Vi haaber, at Foreningen har faaet et stort Overskud. Det Arbejde, som ligger bag ved disse to Aftener, fortjener det.

— (*Biskoppens Jubilæum*). Skønt det havde været den højjærværdigste Biskops Ønske ikke paa særlig Maade at fejre 25 Aars Jubilæet som Chef for den danske Mission, da der næste Aar er Lejlighed til at fejre et større Jubilæum (Biskoppens 50 Aars Præstebjubilæum), saa kunde det naturligtvis dog ikke forhindres, at Hjorden hyldede sin Hyrde paa 25 Aarsdagen for dennes Udnævnelse netop til Overhyrde over hele den danske Mission. Allerede Aftenen i Forvejen, Tirsdag d. 16. ds., mødte *(rescendos)* store Sang-

om at bringe denne Berigtigelse, hvad der var saa meget desto mere Grund til, da Gudsstjenesten i de katolske Kirker var forbigaaet med absolut Tavshed, tog Redaktionen imidlertid ikke nogen Notits af.

Den Slags Ringeagt har vi jo allerede længe været Genstand for fra »Natt.«s Side, men en saadan Adfærd er aabenbar hverken loyal eller anstændig og klæder sikkert meget daarligt et Blad, som vil være fornemt og ikke ønsker at blive henført til Kategorien »Smudspressen«.

Kampen imod Smudspressen har, efter Dr. phil. Nørregaards Ord, det Maal at angribe Smudset i Pressen under hvilkensomhelst Skikkelse. Under Begrebet »Smuds« i Pressen falder — efter samme Taler — ogsaa enhver Løgn, Usandhed og Uærlighed.

Skulde »Nationaltidende«s Redaktion have glemt dette, eller er mon vi Katholikker retsløse og maa vi vedblivende lade os byde Løgn Usandhed, Uærlighed, Ringeagt, Hensynsløshed fra Pressens Side?

kor ude i Bredgade for at give Biskoppen »en Serenade«. Koret tog under Hr. Dirigent *Hussons* Ledelse Opstilling i Bibliotheket i Stuen og istemte *Bechgaards* »*Hvile*«. Hidkaldt af de kraftige, vellydende Toner kom Biskoppen da ned fra sin Lejlighed og modtoges ved Indtrædelsen i Bibliotheket med *Tresch's* »*Ecce sacerdos*«. — Efterat endnu forskellige smukke Sange var blevet givet som Prøve paa, hvad Crescendo kan præstere, traadte Hr. Pastor *Slump* frem og lykønskede Biskoppen i Crescendos Navn eller hvad der omtrent kommer ud paa eet: i de to Sogne Frederiksberg og Sundbys Navn. — Hs. biskoppelige Højærværdighed takkede for den udviste Opmærksomhed, som øjensynlig havde overrasket og glædet ham meget, og udtalte til Gengæld de bedste Ønsker for Crescendos Vedkommende, at Foreningen maa vokse og trives og være heldig med Opnaaelsen af sit Maal: at synge Bidrag ind til Afbetaling af den Gæld, som hviler paa de to Sogne. — Til Slutning meddeltes den biskoppelige Velsignelse og hver enkelt fik overrakt et lille Billede til Erindring.

Paa selve Jubilæumsdagen var det de tre Sognepræsters og Kirkeforstanderskabers Agt at overrække Biskoppen en kunstnerisk udført, kalligraferet Adresse i de tre Sognes og alle de københavnske katholske Foreningers Navn. — Herom ventes nærmere Referat til næste Nummer.

— I Anledning af Hundredaarsdagen for Oldgranskeren *Georg Zoëgas* Død agter Universitetet at fejre hans Minde ved en Fest, som er fastsat til Lørdag den 20. Februar Kl. 2. — Der holdes Taler af Prof. *A. B. Drachmann* og Overbibliotheker *Lange*.

»Det er da en gammel Gæld«, hedder det i Nationaltid. for 10. Februar (Aften), »fra dansk Aandsliv, som udredes, naar om kort Tid Universitetet mindes ham ved at fejre en Højtid til hans Minde, og der samtidig af *Carl Jacobsen* rejses ham et Monument i Rom, udført af *Vilh. Klein*, og en Statue i København, udført af *Ludv. Brandstrup*«.

Ordrup. Lørdag d. 13. ds. Kl. 11 fandt Hr. cand. *Volmer Berlings* Bisættelse Sted fra St. Andreas Kirke. Et Kvarter før 11 begav Hr. Pastor *Svensson* sig med Korsbærer og Ministranter til Hjemmet, hvor en ikke lille Sørgekare, bestaaende af Slægtninge og nærmeste Venner, havde forsamlet sig. Der blev bedt en lille Bøn foran den med et sort Tæppe dækkede Kiste, hvorefter Sørge-Processionen satte sig i Bevægelse gennem Parken forbi det smukke store Tyrolerkrucifiks og Familiens Gravkammer over til Kirken. Denne var i Sørgehøjtidens Anledning draperet med sorte Tæpper paa Vægge og Gulv. Kisten blev hensat foran Kommunionbænken mellem høje Kan-

delabere og slanke Laurbærtræer, medens de sørgende Efterladte tog Plads nærmest ved: Enkefru *Berling* med Datter, Fru *Hegermann-Lindencrone* til højre, Svigersønnen, Kammerjunker Premierløjtnant *Hegermann-Lindencrone* samt Familjens gamle Husven og tidligere Kapellan, Pastor *Desnos*, paa den anden Side, medens Orglet præluderede (Adolf Hesses Præludium).

Requiemsmessen forrettedes af Hr. Pastor *Droste* assisteret af Pastorerne *Svensson* og *Honnert* som Levitter, medens Koret sang Koralmessen med indlagte Stykker af *C. Ett* (Offertorium og Com.). Efter Messen holdt Hr. Pastor *Droste* ligeledes Talen, hvori han kort men smukt fremhævede den Afdødes med Aarene og med Studierne stadig tiltagende faste urokkelige Tro paa Gud og store Hengivenhed for Kirken samt hans sjældent udprægede moralske Sans og Respekt for Guds og Kirkens Bud. — Efter at den vanlige »Absolutio« ved Baaren var foretaget sang Koret det smukke »In paradisum deducant te angeli«, og derpaa blev Kisten (under Hartmanns Sørgemarch for Thorvaldsen) baaret ud af Kirken og af det talrige Følge, som havde fyldt hele Kirken, ledsaget tilbage til Familiens Gravkammer. Her foretoges Jordpaakastelsen, og de rituelle Bønner forrettedes, medens Koret udenfor ved Foden af Krucifikset samtidig istemte en sidste Bøn for den afdøde: »Pie Jesu Domine«.

Blandt Følget saas foruden den afdødes tre Søstre med Familie næsten alle Patres fra Kollegiet og flere Præster fra København, en Del Husarofficerer og Repræsentanter for »Berlingske Tidende«s Redaktion og Trykkeri o. m. fl.

Af signerede Kranser bemærkedes bl. a. ogsaa en pragtfuld Blomsterkrans fra Prins *Harald*, Kranser fra Familien, fra »Berlingske Tidende«s Redaktion og desuden fra mange, som den afdøde uden personligt at kende havde hjulpet paa forskellig Vis, og som nu vilde vise ham deres Taknemlighed.

Taksigelse.

Alle, som har lykønsket mig til Jubilæet, bringes herved en hjærtelig Tak.

✠ **Johannes von Euch**,
Biskop, apostolisk Vikar.

Som kærligt Offer for afdøde Hr. Volmer Berlings Sjølefred har vi fra en Unævnt modtaget 30 Kr. til Skolebørnernes Bøspisning, hvorfor herved taknemligst kvitteres.

For Gaven fra M. B. takkes ligeledes hjærteligst.

Sr. *Suzanne Therese*.

Crescendo holder Prøve Fredag Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Boyesgade.

Vincenskonferensernes 1. Generalmøde finder Sted Søndag d. 28. Febr. Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ i Bredgade 67 $\frac{1}{2}$ o. G.

✠ Vor kære Broder, **Peter Isidor Günther**, er den 14. ds. frømt og gudhengivent afgaaet ved Døden, 33 Aar gl., efter hyppig Modtagelse af de hellige Sakramenter. Hans Sjæl anbefales indstændigt til Menighedens Forbøn. **Hermine Mariboe, Ludvig Günther, A. V. Günther,** f. Günther. Præst. Murermester. Begravelsen finder Sted Lørdag den 20de ds. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ fra det store Kapel paa Assistens Kirkegaard.

Unio. Søndag d. 21. Februar Kl. 7 $\frac{3}{4}$: **Stor Fastelavnstest.** Theaterforestilling og Bal for Medlemmer og Familie i Lokalet, Frederiksberg Allé Nr. 11.
Tirsdag den 23. Februar almindeligt Møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Februar. Quinquagesima (Fastelavn). — 22. M. Petri Stol i Antiochia. — 23. Ti. Peter Damian, Biskop og Kirkelærer.
Onsdag den 24de, Askeonsdag, Fastens Begyndelse. — 25. To. Margrethe af Cortona, Bodfærdig. — 26. F. Ihukommelse af Frelserens Tornekrone. — 27. L. Matthias, Apostel.
Søndag den 28. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Askeonsdag.

St. Ansgars Kirke: Kl. 9 højtidelig Pontifikal-Askevielse og Højmesse.
Rosenkranskirken: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Askevielse og Højmesse.
St. Annæ Kirke: Kl. 8 — — — —
Jesu Hjerter Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{2}$ — — — —
St. Josephs Kirke: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ — — — —

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josephs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

St. Knuds Kapel: Den hl. Franciscus III. Orden holder Møde Askeonsdag, den 24. Februar Kl. 8 Aften.

K. U. F. Mødet Søndag den 21. Februar bortfalder.

Eksercitier for Damer

Fra Søndag den 28de Februar til den 7de Marts afholdes der i St. Ansgars Kirke under Ledelse af højærv. Hr. P. Rektor Sialm Eksercitier (aandelige Øvelser) for katolske Damer her i Staden. Alle Damer indbydes venligst til at tage Del deri.

Det første Foredrag Søndag den 28. Februar, Aften Kl. 6 (Adgang for Alle).

De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8. Lørdag Aften bortfalder Foredraget.

Søndag Morgen Kl. 8 Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for Alle).

St. Marie-Vincenskonferens holder Møde, Boyesgade 8 $\frac{1}{2}$, Søndag d. 21. ds. efter Højmessens i Rosenkranskirken (Kl. c. 11 $\frac{1}{4}$).

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. O. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 9.

Søndag den 28. Februar.

1909.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden. — A. C.s Foredragsrækker. — En Protest mod en Genganger. — Hieronymusselskabet og Paven endnu en Gang. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Fredericia. Odense. England. Nord-Amérika. Rom. Rusland. — Til Foreningen »Fhv. Elever fra St. Andreas-Kollegiet«. — Hymne til den højærværdigste Biskop. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

ved Guds Barmhjertighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! Den h. Kirkelærer Augustinus udtaler en dyb Sandhed, naar han i sine Bekendelser siger: »Vort Hjærte er uroligt, saalænge det ikke har fundet sit Hvilepunkt i Dig, min Gud.« Ønsker I Beviser herfor? Spørg det jordisksindede Menneske, som kun higer og jager

efter de Goder, som hører denne Timelighed til, om han er lykkelig og tilfreds, naar han her har opnaaet Alt, hvad han har attraaet? Spørg Embedsmanden og Hofmanden, Forfatteren og Kunstneren, om de nyder den fuldkomne Lykke, naar deres højeste Ønsker om at være de forreste i Samfundet, at blive hyldet i alle Kredse, at straaale paa Berømthedens Tinde, er blevet opfyldt? Spørg Levemanden, der hylder Grundsætningen: »Kun den, som nyder, han lever; at savne er ensbetydende med at være død«, om han er bleven mættet, om han virkelig er lykkelig, naar han i sin Jagen fra Nydelse til Nydelse, fra Sandserus til Sandserus, i fulde Drag drikker af Syndens gyldne Bæger! - Fra alle Sider vil I faa et Svar, der giver den hl. Augustinus Ret. Vi har søgt Lykke udenfor Gud, vi har ikke fundet den. Vi staar ved vort Livs Ende med Tomhed i Hjærtet, med Angest for det Kommende, kede og lede af alt, hvad der hører Fortiden til. Vort Liv var øde og tomt, uden Maal og Med. Sandelig, det er et evigt Smertensskrig, der opstiger fra utallige forvildede Menneskesjæle, et Smertensskrig, som den ulykkelige Kong Salomon for lang Tid siden udstødte, da han havde nydt alt, hvad Verden kunde byde af Lyst: *»Det er idel Forfængelighed, det er altsammen Forfængelighed. . . . Øjet mættes ej af at se, og Øret fyldes ej af at høre.»* (Prædikerens Bog. 1, 2. 8.)

Men hvoraf kommer det, at Jordens Goder ej formaar at fylde Menneskehjærtet? Man skulde dog tro, at den hele Natur var skabt for Mennesket, og at han i Kraft af de Egenskaber, han besidder, netop maatte være bestemt til at beherske Verden, at nyde dens Goder og deri og derved blive lykkelig. Og dog forholder det sig ikke saaledes. Han er vistnok ved sin Aands- og Legemskraft sat til at være Verdens Konge, at beherske den og udnytte dens Goder. Han kan nyde dem, men en fuldkommen Lykke kan han ikke vente af dem. Hvorfor ikke? *Saaledes er nu engang Guds Anordning og hellige Vilje.* Gud har sat en udødelig Sjæl i Menneskets dødelige Legeme; Sjælen bærer et evigt Liv i sig, medens Legemet er underkastet Forkrænelighedens Lov og bliver til Støv og Aske. I denne Sjæl har han nedlagt en uudslukkelig Attraa efter en uforgængelig, fuldkommen Lykke og samtidig sat den i

Stand til at erhverve og opnaa denne Lykke; men ikke i dette Liv og ikke i denne Verden. Alt hvad denne Verden besidder og tilbyder, kan kun vække og vedligeholde Længslen efter den sande Lykke, men den kan ikke opfylde den. Menneskets Hjærte er som en Afgrund. Kast en hel Verden med al dens Gods og Glands, med al dens Lyst og Nydelse ned i denne Afgrund; den vil dog aldrig blive udfyldt; Hjærtet banker uroligt, saalænge det ikke hviler i ham, i hvem det alene kan finde Hvile, i Gud. Gud har skabt Mennesket efter sit Billede, og derfor finder Mennesket først da den sande, fuldkomne Lykke, naar han besidder Gud, sit Urbillede og derved er bleven delagtig i selve Guddommen.

Hvad herligere kan vi vel tænke os? Billedet skal blive delagtigt i Urbilledet, Mennesket skal blive Guds Lige. Men under Livet i denne Timelighed kan det ikke opnaas. Først naar det forkrænelige Legeme bliver til Støv igen, hvoraf det er dannet, skal Menneskets udødelige Sjæl komme til Gud og i ham finde den evige, umistelige Lykke. Saalænge han lever paa Jorden, skal han stræbe efter den Lykke, som hans Sjæl længes efter, han skal ved Guds Naade vinde den i den modige, udholdende og kristelige Kamp og Sejr over sig selv og over Verden. Saa vil Herren over Liv og Død i sin Barmhjærtighed ved Løbebanens Ende række ham Kampens Pris, som er det evige, salige Liv.

Men Guds Barmhjærtighed har ikke ladet sig nøje hermed. Om end Mennesket først i Evigheden finder den fuldkomne Lykke i og ved Gud, saa skal han dog allerede henede, midt i Kampens Trængsel og Usikkerhed, faa en Anelse om og en Forudfølelse af, hvad han har i Vente i den evige Salighed. Guds evige Søn, vor guddommelige Frelser, har efterladt sin Kirke en underfuld Skat i Altreis Sakramente. Det er den uudtømmelige Naadekilde, hvoraf alle Troende kan øse Frelsens Vand, dette levende Vand, der delagtiggør dem umiddelbart i Gud selv og opfylder dem med hans fulde Naadesrigdom.

Dengang Frelseren før sin Vandring til Korsets Død holdt den sidste Nadvere med sine Disciple, tog han Brødet i sine hellige, ærværdige Hænder, løftede sine Øjne mod Himlen til Gud, takkede, velsignede Brødet, gav sine Disciple det og sagde: »Tager og spiser; thi dette er mit Le-

geme, som hengives for eder.» Paa samme Maade tog han Kalken, takkede atter, velsignede den, rakte den til sine Disciple og sagde: »Tager og drikker Alle deraf; thi dette er mit Blod, den nye Pagts Blod, som skal udgydes for mange til Syndernes Forladelse. Gører dette til min Ihu-kommelse.« (Math. 26, 26—28. I. Cor. 11, 24. 25.)

Men hvad han har villet og tilsigtet ved denne Meddelelse af sit Kød og Blod, det havde han i Forvejen forklaret for dem. *»Jeg er det levende Brød, som er kommen ned fra Himlen. Hvo, som spiser af dette Brød, skal leve evindeligt. Men det Brød, som jeg vil give eder, er mit Kød for Verdens Liv. . . . Sandelig, sandelig siger jeg eder: Dersom I ikke spise Menneskets Søns Kød og drikke hans Blod, skulle I ikke have Livet i eder. Hvo som spiser mit Kød og drikker mit Blod, har evigt Liv, og jeg vil oprejse ham paa den yderste Dag; thi mit Kød er sandelig en Spise, og mit Blod er sandelig en Drik. Hvo, som spiser mit Kød og drikker mit Blod, han bliver i mig og jeg i ham.« (Joh. 6, 51—57.)*

Sandelig, det er Ord af en uendelig barmhjærtig Gud, fulde af Naade og Liv! Den Enbaarne af Faderen er bleven Menneske for at forløse Menneskene og har hengivet ikke blot sit Legeme til Korsdøden og udgydt sit Blod som Søoffer, men han giver ogsaa dette selvsamme Legeme og Blod som en Sjælespise til alle Forløste. Han bryder ved sin Død og sit Blod ikke blot den Dødsdømtes Lænker, han gør ham ogsaa fri og trykker ham til sit guddommelige Hjærte, han slutter den inderligste Pagt med ham og gør ham delagtig i sin Guddom. Sandelig, virkelig og væsentlig, om end paa en hemmelighedsfuld Maade nærværende i Altrets Sakramente, lilhyder han under Brødets ydmyge Skiikkelse den menneskelige Sjæl sit eget Kød og Blod som Underpant paa den tilkommende Opstandelse. Livets Herre drager ind i vor Sjæl med alle sine Naadeskatte og tager der sin varige Bolig. Han kommer som Gud og Menneske, for at bo i den menneskelige Sjæl med sin Kærligheds Fylde. Med Rette kalder derfor den katholske Kirke den hl. Kommunion Samfund med Herrens Legeme og Blod.

O herlighedsfulde, salige Samfund! O højhellige Altrets Sakramente! Hvilken Skat besidder ikke den katholske Kirke i dig! Menneskeordet evner ikke at skildre, hvad

denne guddommelige Gave byder. I skjult Majestæt dvæler Frelseren her i Tabernaklet, og den af Kærlighed til Menneskene menneskevordne Gud bier paa sine Forløstes Komme. Uafsladelig lyder hans kærlighedsfulde Indbydelse: »Kommer til mig, *Alle som ere bekymrede og besværede!* og jeg vil vederkvæge eder. . . . Da skulle I finde **Hvile** for eders Sjæle.« (Math. 11, 28, 29.)

Og hans Ord bliver til Sandhed og Virkelighed for alle dem, der følger hans Indbydelse. Han kommer som Herren til sin Tjener for at dele sit Herredømme med ham. Han kommer som Befrieren til den Fangne, for at føre ham ud fra Syndens Trældom til den kristelige Frihed. Han kommer som en Læge til den Syge for at helbrede hans Saar. Han kommer som en Herre over Liv og Død til den Døde og opvækker ham til Livet. Han, den uendelige Rige, kommer til den Fattige for at meddele ham af sin Rigdoms Overflod. Han kommer som Sejrherre over Død og Helvede til alle dem, der er stødte i Kamp og Fare, og hjælper dem til at vinde Sejrens Krone. Saaledes oprejser han det urolige og ængstede Menneskeljærte, skænker det aandelig Lise og Lindring og lader det ligesom ane og forudføle, hvad intet Øje har set og intet Øre har hørt, men hvad Gud har beredt dem, som elsker ham.

Se, Højtelskede i Herren, det er den katholske Kirkes trøstefulde Lære om den hl. Kommunion, som tilbydes os, i Altrets højhellige Sakramente. Dette hl. Sakramente er Kristentroens og Kristenlivets Midtpunkt. I det findes Kirkens Hjærte, ja Guds Hjærte selv. Altrets Sakramente er Naadesolen, til hvilken de øvrige Sakramenter slutter sig som Planeter. De andre Sakramenter meddele Mennesket hver Gang særlige Naadegaver for særlige Livsforhold; men i Altrets Sakramente, i den hl. Kommunion, giver Herren sig selv i sin hele Guddoms Fylde, med alle sine Naadegaver. Hvad Under da, at Kirken stedse har værnet det som den kostbareste Skat, den ejede, at den med sejrrig Kraft har forsvaret det baade mod Vantroens hadefulde Angreb og mod Lunkenhedens snigende Gift. Og Kirkens Troskab mod Herrens naaderigeste Indstiftelse har baaret de herligste Frugter igennem de henrundne Aarhundreder. Vel skiftede Opgangstider med Nedgangstider, men stedse

lyste dog Troen paa det hl. Altrets Sakramente igennem alle Uvejrsskyer som den bærende og begejstrende Kraft, der bevarede Kristenhedens Kærlighedssamfund med den guddommeige Mester og skænkede de trætte Mennesker Hvile og Fred; — derom vidner de utallige Hellige, der har sunget og forkyndt det helligste Sakramentes Pris; — derom vidner de Festsdage, der er blevet indstiftede, og de højtidelige Processioner, der er blevet indførte til Sakramentets Forherligelse; — derom vidner ogsaa, som vi veed det af egen Erfaring, at ingen anden Bøn finder en større Genklang i Hjærterne end Menighedens fælles Bøn foran Tabernaklet: I Altrets helligste Sakramente være Jesus evig Tak og Pris og Ære; — derom vidner fremfor alt de store Skarer af Troende, der stedse samledes i Kirkerne ved Herrens Bord for at deltage i Kærlighedsmaal-tidet. Disse hyppige Kommunioner har til alle Tider været det ubedrageligste Tegn paa Kirkens usvækkede Kærligheds og Sandheds Liv.

Efter disse mere almindelige Betragtninger over det hl. Sakramentes Ophøjethed og dets Betydning baade for Kirken og for den Enkelte, hvorved jeg har søgt at vække i eders Hjærter den tilbørlige Ærefrygt for det allerhelligste Sakrament, vil jeg nu bede Dig, min kære Kristen, at følge mig videre i Betragtningen over den enkelte Katholiks personlige og praktiske Stilling ligeoverfor det hl. Sakramente, forsaavidt der nemlig er Tale om den Enkeltes Deltagelse i Sakramentet, altsaa om den hl. Kommunion. At Behandlingen af dette Spørgsmaal er af en fremragende praktisk Betydning, vil staa klart for Enhver. Hvor ofte skal man annamme den hl. Kommunion, hvilken aandelig Forberedelse udfordres dertil? — Disse og lignende Spørgsmaal er ofte blevet behandlede og diskuterede af fremragende Lærere, men ligesaa ofte er der blevet givet forskellige Svar derpaa; navnlig i de sidste Aarhundreder gjorde man mange Steder en strængere Opfattelse gældende, og Følgen deraf var, at de hl. Kommunioner blev sjældnere og sjældnere. Hvad er her det Rigtige, hvad skal de Troende holde sig til, saaledes spurgtes der af Alle og ikke mindst af de fromme Sjæle. Alene fra Rom, fra Jesu Kristi Stedfortræder paa Petri Stol, kunde

man vente en vejledende, beroligende Afgørelse. Og hvad man ventede, det kom. »Roma locuta est, causa finita est«, Rom har talt, Sagen er afgjort, kunde man atter sige. Den 17. December 1905 blev det af den hellige Konkilskongregation udarbejdede Dekret om Vilkaarene for den daglige hl. Kommunion forelagt vor hl. Fader Pius X. og godkendt og bekræftet af ham. Samtidig anordnede han, at dette Dekret skulde offentliggøres samt alle muligvis modstridende Anskuelser derved skulde sættes ud af Kraft. Vi skylder den hl. Fader vor hjærteligste og inderligste Tak for denne betydningsfulde Afgørelse, hvorved han paany har forkyndt os den sande katholske Lære om Modtagelsen af den hl. Eucharisti og vist os, hvorledes Herren har villet lette os Nydelsen af sit hl. Kød og Blod. Ja, selv fra Steder, hvorfra man ikke skulde ventet det, har den hl. Fader faaet en uskrømtet Anerkendelse af den Afgørelse, han har truffet. Det protestantiske engelske Kirkeblad »The Guardian« beretter nemlig, at, da den anglikanske Præsteforening »St. Thomas af Canterbury« afholdt sit Aarsmøde, afsendte den en latinsk Adresse til Paven, hvori der allerførst udtaltes en begejstret Tak til Pius X. fordi han under sit Pontifikat har arbejdet saa ihærdigt for, at den hl. Kommunion kan blive det »daglige Brød« for saa mange Sjæle som muligt. En i Sandhed trøstefuld og frimodig Anerkendelse fra protestantisk Side! Desto mere tør vi haabe, at det Ord om den hl. Kommunion, som Pius X. har rettet til alle Børn af den katholske Kirke, skal frigøre dem fra alle vrang, urigtige Anskuelser og Meninger og fra alle falske, dybt indgroede Vaner, som endnu holder mange fjernt fra det hellige Maaltid, hvortil den guddommelige Husherre saa kærligt indbyder. Frelseren har engang sagt til de troende Jøder: *»I skulle erkende Sandheden, og Sandheden skal frigøre eder!«* (Joh. 8, 32.) Disse vor Herres Ord har endnu ikke mistet deres Kraft; derfor vil ogsaa hans Stedfortræders Ord finde Genslyd i den hele Kristenhed.

I.

Det pavelige Dekret begynder med en Udtalelse af det hl. Tridentinerconcil i dets 22. Møde, Kapitel 6: »Den

hellige Kirkeforsamling er besjælet af det Ønske, at de Troende, saa ofte de bivaane det hl. Messeoffer, ikke nøjes med den aandelige, men modtage den virkelige sakramentale Kommunion«. Disse Ord, siger endvidere den hl. Fader, udtrykke med al ønskelig Tydelighed Kirkens Tanke, at alle Troende Dag for Dag skulle deltage i det himmelske Gæstebud og drage den størst mulige Helliggørelsesfrugt deraf.

»Dette Ønske, hedder det endvidere, stemmer fuldstændig med det, som den Herre Kristus tilsigtede med det guddommelige Sakramente. Han minder jo selv tidt og udtrykkeligt om, hvor nødvendigt det er ofte at nyde hans Kød og Blod; især gør han det med de Ord: *»Dette er det Brød, som er kommet ned fra Himlen; ikke som eders Fædre spiste Manna og døde; hvo, som spiser dette Brød, skal leve i al Evighed«*. (Joh. 6, 59.) Ud fra denne Sammenligning af den hl. Kommunion med Brød og med Manna kunde Disciplene af sig selv slutte, at ligesom Brødet er Legemets daglige Næring, og som Israeliterne i Ørkenen hver Dag fik Manna at leve af, saaledes kan den Kristnes Sjæl daglig næres og styrkes med Himmelbrødet; desuden paalægger Kristus os i Herrens Bøn at bede om vort daglige Brød, og Kirkefædrene er saa godt som enige om, at dermed menes ikke først og fremmest det naturlige Brød, Legemets Føde, men meget mere det eucharistiske Brød til daglig Nydelse«.

Og spørger vi nu, hvorfor Kristus og Kirken indbyder os saa indtrængende til den hyppige Annammelse af den hl. Kommunion, saa giver Dekretet os følgende Svar herpaa: »Hovedgrunden til, at Jesus Kristus og hans Kirke saa inderlig ønske, at alle Troende daglig skulle deltage i det hl. Gæstebud, er, at Sakramentet maa forene de Troende med Gud og styrke dem til at lægge Baand paa den onde Drift, udslette de daglige Smaasynder og forebygge de svære Synder, som det skrøbelige Menneske er udsat for«.

Hvor lykkelige er vi ikke, at vi i Daabens hellige Vand er aftvættede, helliggjorte og retfærdiggjorte i vor Heres Jesu Kristi Navn og ved vor Guds Naade! Uden vor Fortjeneste, men paa Grund af Jesu Kristi uendelige Fortjenester, er vor Sjæl bleven beriget med den helliggørende

Naade, og ved denne ufortjente, overnaturlige Gave er vi blevet retfærdige og hellige, Guds Børn og Arvinger til Himlen. Vi, som før var visne Grene, er blevet friske, frugtbærende Grene paa Vinstokken, som er Kristus. Men, mine kære Kristne, vi bærer denne kostbare Gave i et skrøbeligt Kar. Udsatte for tusind Slags Fristelser, er vi aldrig sikre for Fald. *»Hvo, som staar, han se til, at han ikke falder«*. (1. Cor. 10, 12.) Den tredobbelte onde Lyst: Øjnenes Lyst, Kødets Lyst og Livets Hoffærdighed, er vel svækket, men ikke forsvunden. I et givet Øjeblik, under farlige Omstændigheder, kan den bryde ud i lyse Luer og i et Øjeblik fortære, hvad Guds Kærlighed har skabt, — Menneskets Samfund med Gud, den helliggørende Naade. Saaledes gaar ofte ved et eneste svært Fejltrin, ved en eneste Dødssynd, Menneskets Livslykke tabt; det er Dødssyndens Ondskab og Forfærdelighed. Og *en* finder vi uafsladelig virksom ved denne Ødelæggelsesgerning, skadefro og haanligt smilende, — Forføreren fra Tidens Begyndelse af, — ham, om hvem den hl. Skrift siger: *»Djevelen gaar omkring som en brølende Løve, søgende hvem han kan opsluge«*. (1. Petr. 5,8.) Kun een Kraft kan skænke os Sejr i denne Kamp imellem det Gode og Onde, der gennemkæmpes i vort Indre, og det er Guds understøttende Naade. Men intet Sted faar vi den i rigeligere Maal end i den hl. Kommunion, der forener os med Kristus, som forøger det overnaturlige Liv i os og udruster os med |guddommelig Kraft.

Det pavelige Dekret fremhæver derfor med Rette, at den hl. Kommunion ikke først og fremmest skal opfattes som et Middel til at ære og dyrke Gud eller som Løn og Anerkendelse for Kommunikanternes dydige Levned, nej Eucharistien er, som Tridentinerkonciliet siger: *»En Modgift, der renses os for de daglige Fejl og bevarer for Dødssynder«*. Tilvisse en kraftig Bevæggrund til hyppigt at modtage det hl. Altrets Sakramente! Uden den helliggørende Naade intet kristeligt Liv, intet Salighedshaab! Men den helliggørende Naade kan vi kun bevare ved at ernære vore Sjæle med Livets Brød, hvilket er Kristus i det allerhelligste Sakramente. Ligesom vort legemlige Liv maa vedligeholdes ved den hyppige Nydelse af jordisk Spise, saaledes maa det gud-

dommelige Liv i os bevares ved Nydelsen af Himmelbrødet. Men desværre gælder det om mange Kristne, hvad der staar i den hemmelige Aabenbaring! »*Du har Navn for at være levende og du er død*«. (Aabenb. 3,1.) Hvad er Aarsagen til denne sørgelige Kendsgerning? Psalmisten giver Svaret: »*Mit Hjærte er slaget og tørret som Hø, fordi jeg har glemt at spise mit Brød*«. (Ps. 101, 5.) Ja, Højtelskede i Herren, dersom vi ikke glemte at spise vort Brød, men vilde ernære vor Sjæl ved Kristi Kød, da vilde vi være stærke i Kampen mod det Onde og bevare Sjælens overnaturlige Liv, thi Kristi Ord staar ved Magt: »*Det Brød, som jeg vil give, er mit Kød for Verdens Liv; hvo, som spiser dette Brød, skal leve i al Evighed*«. (Joh. 6, 52.)

Det er altsaa Kristi Vilje, at vi ved den hyppige Nydelse af hans Kød og Blod skal undgaa Syndens Død og bevare Naadens Liv. »I rigtig Forstaaelse af Guds Hensigter, saaledes fortsætter det pavelige Dekret, plejede de Kristne i de første Tider daglig at deltage i dette Livsens Styrkelsens Maaltid. *De holdt sig stadigt*, hedder det i Apostl. Gj. 2, 42, *til Apostlenes Undervisning og til Fællesskabet i Brødets Brydelse*. Og de hl. Fædre og kirkelige Forfattere godtgøre, at det ogsaa blev i Brug i de senere Aarhundreder til allergavnligst Vækst i Fuldkommenhed og Hellighed.«

»Men da Fromheden begyndte at svinde, og navnlig da senere Jansenismen som en Pest greb om sig alle Vegne, begyndte man at tvistes om Betingelserne for at faa Lov til at gaa hyppig eller daglig til den hl. Kommunion, og de forskellige Lærde kappedes om at stille store og vanskelige Betingelser. Ved disse Tvistemaal kom det saa vidt, at kun yderst faa blev holdte for værdige til at modtage den hl. Eucharisti hver Dag og saaledes drage den fulde Nytte af dette heldbringende Sakramente. De øvrige maatte nøjes med at kommunicere en Gang om Aaret, om Maaneden eller i det højeste om Ugen. Ja, man overdrev Strengheden i den Grad, at man ligefrem udelukkede hele Menneskeklasser fra det himmelske Bord, saasom Købmænd og Ægtefolk. Paa den anden Side gik nogle ogsaa for vidt i modsat Retning. De var af den Mening, at den daglige Kommunion var, i Følge guddommeligt Befaling, en ligefrem Pligt.«

Saaledes var Tingenes Tilstand, dengang den hl. Fader paalagde Koncilskongregationen nøje at undersøge Grundene for og imod den hyppige Kommunion. Resultatet af disse Undersøgelser blev, som tidligere anført, approberet af Pave Pius X. den 17. December 1905, og naar jeg nu meddeler eder, Højtelskede i Herren, disse Afgørelser og Bestemmelser, som vi kan sammenfatte i 7 Punkter, saa gør jeg det i den fulde Fortrøstning, at I i disse Afgørelser vil erkende Kristi Røst, der taler til eder igennem hans Statholders Mund, samt at I ved Guds Hjælp efter bedste Evne vil søge at gøre dem frugtbringende for eders Sjæle.

A. C.s Foredragsrækker.

5. Række 4. (5.) Foredrag.

Hr. Mogens Ballin: Théophane Vénard og hans Kampfæller.

Det var kun de færreste af de mange, der sidste Onsdag Aften var til Stede i Stenosgades Foredragssal, som anede, hvem den ukendte Mand med det fremmede Navn og hans Kampfæller var. De fleste havde vist tænkt sig, at ligervis som Hr. Mogens Ballin selv er en Kunstner og ofte havde lagt stor Interesse for Dagen for Kunsten og de med den sammenhørende Spørgsmaal, maatte ogsaa Mr. Vénard være en eller anden Banebryder i Kunsten, som endog havde haft en Del at udstaa paa sit Livs Bane, da han ogsaa havde Kampfæller. Men det viste sig at hænge helt anderledes sammen. Théophane Vénard var hverken i Kunsten eller Verden noget berømt eller fremragende, han var en jævn og fordringsløs fransk Præst, der satte sit himmelske Kald over alt jordisk, saa han var rede til at ofre, ja ofrede sit Liv og Blod som Missionær for Guds Riges Sag. Han virkede i denne Livsstilling i forrige Aarhundredes Midte i Bagindien og besøgte sammen med flere andre sin Tro med sin Død. Hr. Ballin paaviste gennem sin interessante Fremstilling af Vénards Liv, at

ingen bliver Martyr med et Slag, men at Martyriet blot er det sidste Trin paa en hel Skala af Martyrier hele Livet igennem. Interessant var det ogsaa her som ofte at bemærke, at Helgener og Martyrer i deres daglige Færden er tilsyneladende som andre Mennesker, ja et godt Humør, næsten Gemytlighed gaar Haand i Haand med et fuldkomment offervilligt og himmelvendt Sindelag. De mange Tilhørere lyttede med Interesse til det ret lange Foredrag, som dog manglede noget af den Ild og Fyrighed, som ellers plejer at være over Hr. Ballins Fremtræden; men denne var saa medtaget af Forkølelse og almindeligt Ildebefindende, at det ogsaa var lidt af et Martyrium for ham at tage den lange Vej til Stenosgade og holde Foredrag.

Derfor var Tilhørerne ogsaa Hr. Ballin dobbelt taknemmelige for hans Nærværelse og hans Foredrag, hvilket ved sit fra de andre Foredrag noget forskellige Emne passede særlig godt ind i Rækken af denne Vinters Foredrag.

Udvalget.

En Protest mod en Genganger.

Vi har modtaget nedenstaaende til Optagelse i Ugebladet: I det af Hr. L. Wiggers, redigerede »Aftenpostens Søndagsblad« for 14. Februar 09, findes en Artikel betitlet: »*Det hjalp.*« —

Det er sikkert med stor Beklagelse, at enhver Ven af Sandheden har læst denne lille Artikel. Ganske vist, »Søndagsbladet« er jo ikke særligt skrevet for *katholske* Kristne, men dog for Kristne; og selv om det er til de mindre belæste Klasser af Samfundet, at »Søndagsbladet« henvender sig (paa Grund af sin Prisbillighed!), saa synes det dog højst besynderligt, at disse skal bides slige Historier ind. Det er mig ufatteligt, at nogen endnu tør fremkomme med en saa *bevislig usand* Paastand som denne, at i den katholske Kirke kan man *tilkøbe sig Syndsforladelse!*

Naa, rent fraset dette, er Artiklen jo for enhver, der

har blot en lille Smule historisk og religiøs Kundskab, snarere en upassende Spøg end noget, der bør tages alvorligt; men, som sagt, overfor den Læsekreds, som »Aftenpostens Søndagsblad« jo særlig henvender sig til, turde den maaske nok have den Virkning, som Voltaire tilsigtede med sine bekendte Ord:

»Lyv og bagtal, noget hænger der altid ved«!

Axel Sarrild.

Der gives en Del Protestanter og Redaktører af protestantiske Blade, som holder eller læser »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne«, og som ogsaa af og til tager Hensyn til, hvad der heri skrives, retvises og paatales.

Det kunde anbefales »Aftenpostens Søndagsblad«s Redaktør at gøre det samme, saa vilde han næppe have ladet denne samme utrolige og umulige Afladshistorie gaa igen i sit Blad, efter at den allerede var bleven paatalt i vort Blads Nr. 31 for 2. August 1908.

N. U. Red.

Hieronymusselskabet og Paven endnu en Gang.

I »Stor-København« af A. Gnudtzmann og H. Lind I. Bd. hedder det S. 317: »Takket være Sættemaskinen kan en københavnsk Avis nu bringe en Nyhed, før den er blevet et Par Timer gammel«.

At den kan mere endnu, at den kan bringe en Nyhed, som slet ikke er sket og efter alle Julemærker at dømme næppe nogensinde vil ske, derpaa afgiver den korte Notis »en rigtig Avisand« i Ugebladets Nr. 6 et godt Eksempel.

Af P. Schmiderers Svar fremgaar klart, at Paven *ikke har ophævet* Hieronymusselskabet, som har sat sig den

smukke Opgave at udbrede Bibelen (d. e. Evangelierne og Apostlenes Gerninger) paa Modersmaalet blandt de Italienske talende Katholikker.

Det turde maaske ligesaa meget interessere Ugebl.s Læsere at høre, *hvad Paven da egentlig mener* om Selskabet og dets Formaal.

Undertegnede havde ligesom P. Schmiderer henvendt sig til en Ven i Rom og fik foruden det samme Svar, som ogsaa P. Schmiderer fik, oven i Købet tilsendt et Brev, som Paven den 21. Jan. 1907 havde udstedt til Kard. Cassetta, Foreningens Protektor, og hvori han udtaler sig i de mest anerkendende Vendinger om dens Formaal.

Paven minder om den Tid, hvor han som Patriark i Venedig havde vist dette Foretagende den mest levende Interesse, og forsikrer saa, at det ogsaa efter hans Ophøjelse paa Pavestolen har beredt ham den største Glæde at høre, med hvilke heldige Resultater Foreningen arbejdede ikke blot i Italien, men ogsaa blandt Italienerne i Amerika.

Han finder Foreningens Foretagende saa gavnligt og rosværdigt, dels fordi det i sig selv er saa godt at læse Jesu Liv, det virksomste Middel til at fremme Livets Hellighed, dels fordi denne Læsning forbereder Gemyttet til med større Frugt at lytte til Præstens Prædiken og til at fæstne den dybere i Hukommelsen, dels fordi Guds Ord ad denne Vej ogsaa naar til Folk, som ikke længere vil have noget med Præsten at gøre. Helt i Forbigaaende mener han ogsaa, at der herved stoppes Munden paa dem, som siger, at den katholske Kirke var hange for Læsning af Skriften paa Modersmaalet.

Paven roser af alle disse Aarsager i høje Toner den Iver, hvormed Foreningens Medlemmer hengiver sig til deres Gerning og opmuntrer dem til ikke blot at fortsætte deres Arbejde, men ogsaa at fordoble deres Anstrengelser i den Overbevisning, at det er en af de gavnligste og mest tidssvarende Foretagender, de har viet sig til.

Han ser i det smukke Foretagende ikke noget andet end et virksomt Middel til at fremme det store Livsformaal, han har sat sig selv som Pave, at »forny alt i Kristus«.

Det er da vistnok af et oprigtigt Hjerte, at han slutter

sit Brev med at give baade den høje Kårdinal-Protector og alle Selskabets Medlemmer den apostoliske Velsignelse.

Min Hjemmelsmand gjorde den Bemærkning: allerede denne Skrivelse kunde have forhindret denne Antagelse, at Paven i 1908 skulde have ophævet et Selskab, som han havde rost saa højt i 1907. Men denne pavelige Skrivelse var jo en Nyhed, som de københavnske Aviser trods Sættmaskine ikke havde bragt deres Læsere.

ST.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Biskoppens Jubilæum*). (J. H.) Som alt berørt i sidste Nr. af Ugebladet blev der paa Jubilæumsdagen overrakt Biskoppen en kalligraferet Adresse, underskrevet af Forstandere og Repræsentanter for de tre københavnske Sogne og følgende katolske Foreninger:

Academicum catholicum. Agnesforeningen. Ansgariusforeningen. Ansgarius-Bonifacius-Foreningen. Charitas. Concordia catholica. Crescendo. Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867. Den eucharistiske Forening. Elisabethforeningen. Elisabeth-Vincentius-Foreningen K. Ø. & F. Fidelitas. Katolsk Ungdoms-Forbund. Lætitia. Maria børnenes Forening. Mariaforeningen. Mariakongregationen f. Mænd. Mariakongregationen f. Ynglinge. Mariakongregationen paa St. Andreas Kollegiet. Mødreforeningen. Paramentforeningen. St. Annæ Menighedsforening. St. Franciskus III. Orden. St. Johannes Broderskab. St. Josephs Gilde. Unio. Vincentiusforeningen (St. Ansgars-, St. Mariæ-, St. Josephs- og St. Andreas-Konferens).

Den smagfulde, kunstnerisk udførte Adresse, der var udgaaet fra *William Christensens* Kunsthandel, var indfattet i en smuk Mappe af hvid Silkemoire med fine forgyldte Ornamentter. En Række Akvareller gengav de vigtigste af de Kirker og Institutioner, der i de forløbne 25 Aar var rejst eller henholdsvis udvidet i København og Omegn ved katolsk Initiativ. Akvarellerne var malet af Kunstmaler *Robert Fibiger*.

Saaledes var foruden St. Ansgars Kirken — Biskoppens Residens — gengivet følgende Kirker og Bygninger:

Rosenkranskirken, opført 1891—92, *Jesu Hjerter Kirke*, opført 1893—95, *St. Josephs Kirke og Hospital*, opført og udvidet 1900—01, *St. Anuæ Kirke*, opført 1902—03, *Immaculatakirken*, opført 1904—05. *St. Elisabeths Hospital*, opført 1904—05, *Mariahjemmet* med *St. Knuds Kapel* opført 1901—02, *St. Andreas Kolleg*, udvidet 1902—03. *St. Josephs Søstrenes Seminarium*, opført 1904—05.

Adressen, hvis Forside var smykket med Biskoppens Vaaben og Initialer i Guld og Farver, overraktes af Medlemmer af de tre københavnske Forstanderskaber med Sognepræst *J. Braun* som Ordfører. Den havde følgende Ordlyd:

»Højærværdigste Hr. Biskop!

Det bliver i indeværende Februar Maaned 25 Aar, siden Deres biskoppelige Højærværdighed tiltraadte Stillingen som Chef for den danske Mission.

I den Anledning tillader vi undertegnede os i Egenskab af saadanne, der repræsenterer det katholske Menighedsliv her i København, ærbødigst at frembære vor Tak og vor Lykønskning.

Naar vi ser tilbage paa den lange Tid, der er forløben, siden Deres biskoppelige Højærværdighed kom til os, opfyldes vi af Tak til Gud for de Beviser paa Naade, hvormed Han i Aarenes Række har velsignet Kirken her i Landet; men vor Erkendtlighed gælder ogsaa Dem, Monseigneur, som den Mand, gennem hvis Hænder Gud har rakt os sine Gaver.

Der er i det henrundne Kvart-Aarhundrede bleven arbejdet med Alvor og stor personlig Indsats af Gejstlige og Lægmænd til Fremme af Kirkens Sag iblandt os. Hvor Arbejdernes Antal ikke slog til, indkaldtes der Hjælp fra fremmede katholske Lande. Nye Virksomheder traadte i Kraft, og Bygninger til deres Udfoldelse rejste sig i stort Antal her i Hovedstaden og ude i Provinserne. Men ved Siden af det ny, der er kommet til, har ogsaa de Institutioner, der fandtes, vundet i Omfang og Styrke. Som Følge af alt dette har Kirken her i Danmark taget til i Agtelse og Anseelse, og Gud har naadigt betjent sig af det Arbejde, der er bleven udrettet, til at kalde mange til den sande Tro. Konvertiternes Antal har været større end i den forudgangne Tid.

De forløbne 25 Aar har i det hele været en Opgangstid for Katholicismen i vort Land, og naar vi herfor ogsaa retter en Tak til Deres biskoppelige Højærværdighed, saa sker det, fordi det for en ganske væsentlig Del skyldes Monseigneurs Begejstring, Mod og Handlekraft, at det er gaaet saa godt fremad.

Vi takker, og vi ønsker til Lykke. Vi udtaler vor oprigtige Deltagelse i den Glæde, der sikkert besjæler Deres biskoppelige Højærværdighed i Bevidstheden om at have været et fremragende Redskab i Guds Haand til Iværksættelse af hans Planer.

Vorherre har forundt Monseigneur et godt Helbred og et langt Liv. Vi kan kun ønske og haabe, at det endnu i en lang Aarrække maa være Dem forundt rask og rørig at forestaa den danske Mission.

Idet vi ærbødigt frembærer denne vor Tak og Lykønskning, beder vi om Deres biskoppelige Højærværdigheds Velsignelse for de københavnske Menigheder og for de Virksomheder, vi nyder den Ære at repræsentere inden for samme.«

Efter Oplæsningen og Overrækkelsen af Adressen takkede Biskoppen i hjertelige Ord, han betonedede blandt andet, at man først og fremmest maatte give Gud Æren for de i de henrundne 25 Aar opnaaede Resultater, uden Guds Naades Medvirkning var alt Arbejde, al Veltalenhed forgæves.

Biskoppen takkede endvidere de tilstedeværende Forstandere og Repræsentanter for deres Arbejde i Kirkens Tjeneste; han selv havde altid uden Nølen pareret Ordre fra sine Foresatte og formanede alle til ligeledes at rette sig efter Gejstlighedens Bestemmelser. Ved et Liv i Selvfornægtelse og Kærlighed til sine lidende Medbrødre skulde man give andre et godt Eksempel til Efterfølgelse. Til Slut meddelte den høje Jubilar alle tilstedeværende den biskoppelige Velsignelse.

— (—nb—) Ogsaa Roskilde Menighed mødte frem med en særlig Adresse, der blev overrakt Biskoppen af Sognepræsten Hr. P. Kerckhoffs. Adressens Pergamentsbind er paa Forsiden prydet med haandmalede Billeder af forskellige Helgener, hvis Navne staar i Forbindelse med Roskilde dels fra Middelalderen dels fra den nyere Tid. Øverst staar Gudsmoderen med Jesusbarnet paa Armen, omgivet af vilde Rosengrene. Nedenunder ser man imellem slyngede Ranke-Ornamenter i knælede eller staaende Stilling: Pave Lucius, Knud Hertug, Sankt Laurentius, den salige Grignon de Montfort, Frants af Assisi og den hl. Martin, der er ifærd med at flænge sin Kappe. Desuden er der gengivet følgende Vers af et — aabenbart ældgamelt — latinsk Digt, som har særlig Interesse paa Grund af sine aandrige Ordspil med Hentydninger til Byen Roskilde og dens Navn:

Salve vas reliquiarum,
 Mons, quo surgit fons rosarum,
 Fons aquarum, flumen charum
 Regnum Roe reficiens.
 (Hil Dig, Relikviers Gemme,
 Bjerg, hvis Kilde Roser bræmme,
 Vældets Kilde, Flod, hvis milde
 Strømme kvæge Roes Rige.)

Selve Adressen lyder saaledes: »Med den hl. Jomfru og sine Helgener i Spidsen og som Ledere kommer den lille Roskilde Menighed paa denne højtidelige Mindedag til sin nidkære Overhyrde og bringer ham sin ærbødige og hjærteligste Lykønskning i Anledning af den femogtyveaarige Jubelfest. Det er vort inderlige Ønske og vor ydmyge Bøn til Gud at vi endnu i mange Aar maa beholde den danske Kirkes virksomme og højt ærede Overhoved. Til denne oprigtige Lykønskning knytte vi vor dybtfølte Tak. Naar vi samles i den lille St Laurentii Kirke i Skyggen af den h. Lucii Domkirke glemmer vi ikke, hvem vi skyldte den Lykke, under den hl. Jomfrus Patronat at kunne fortsætte de forrige Tidens herlige Traditioner. Som et Udtryk for denne vor Taknemmelighed samler Menigheden sig paa denne Højtidsdag om vor højærværdige Sognepræst for at overvære den h. Messe, der bliver læst i Biskoppens Intention, og for at opofre den hl. Kommunion for den højtærede Jubilar.«

Paa St. Laurentii Menigheds Vegne

A. Kerckhoffs, Sognepræst.

Det tør nok siges, at denne Hyldest og denne Maade at fejre Jubilæet paa — der var henved 70 Menighedsmedlemmer, der modtog den h. Kommunion — har glædet og rørt den højærværdigste Biskop allermest, thi den vidner bedst om virksomt Røre og sundt katholsk Liv i en af vore yngste genopstandne Menigheder.

— (*Zoëga-Fest*) Lørdag den 20. Februar afholdt Universitetet i sin Solennitetssal en Mindefest i Anledning af Hundredeaarsdagen for Oldgranskeren *Zoëgas* Død, den 10. Februar 1809. Foran Talerstolen var paa en Sokkel henstillet en Model til den Zoëga-Statue, som Direktør *Carl Jakobsen* vil lade rejse.

Professor A. B. Drachmann og Overbibliothekar H. O. Lange holdt Festtalerne, hvori der bl. a. ogsaa meget smukt fremhævedes den Protektion og Opmuntring, som baade Paven og særlig Kardinal Borgia havde ladet blive denne saa vel som andre af vore berømte Landsmænd til Del i Rom. Det var ogsaa interessant at høre, hvorledes Zoëgas Konversion (naturligvis) ikke forhindrede ham i at ved-

blive med at være ægte dansk, interesseret og fuld af de oprigtigste Følelser for sit Fædreland og dets Skæbne lige indtil sin Død.

Festen overværedes af Hs. Maj. *Kongen*, Drs. kgl. Højheder Kronprins *Kristian*, Prins *Harald* og Prins *Hans*, af samtlige Professorer ved Universitetet og forskellige fremragende Videnskabsmænd, som havde faaet særlig Indbydelse, blandt disse ogsaa Hr. Observator, Dr. *Pechüle*. Adskillige af den katholske Studenterforening »*Academicum catholicum*« Medlemmer havde ligeledes indfundet sig for at hædre Zoëgas Minde.

— (*Unios Fastelavnsfest*) (F. J.) Søndag d. 21. Febr. fejrede den kath. selskabelige Forening »*Unio*« sin aarlige Fastelavnsfest i Lokalerne Frederiksberg Alle 11. Da Foreningen nu atter har en Stab af yngre »*Acteurer*«, havde man igen arrangeret Dilletantkomedie og opførte to Smaastykker »*Trine i Stuearrest*« og »*Fejl Hat*« samt en Monolog, der spillede med Liv og Fart og lønnedes med fortjent Bifald af de talrigt tilstedeværende Medlemmer, hvoriblandt ikke saa faa Gejstlige. Det var en Fornøjelse at høre den smukke Teksttudtale, der vidner om, at vore katholske Skoler værner om, at vort danske Sprog indøves Ungdommen paa saa fuldendt Maade som muligt.

Festen sluttede med et muntert Bal.

Frederiksberg. (X) Den unge, fremadstræbende Forening *Crescendo* vil atter glæde os med en Koncert Midtfastesøndag (Søndag »*Lætare*«, »*Fryd Dig*«) den 21. Marts i Casinos Concertsal. Paa Grund af Fastetiden vil der ikke blive Komedie, heller ikke Bal. Men man haaber at formaa en god Oplæser til at oplæse *Paludans Müllers* »*Benedikt af Nurcia*«, som netop passer godt til den Dag d. 21. Marts, St. Benedikts Dag, og tillige til dette Aar, hvor man særlig fejrer den nævnte Digtters Minde. Den 7. Februar var det jo 100 Aars Dagen for Paludan Müllers Fødsel. — I Koncertprogrammet, der hovedsagelig bestaar af religiøse, man kunde næsten sige: Faste-Sange, finder vi saa berømte Komponisters Navne som *Beethoven*, *Mendelssohn* og *Haydn*. Der vil blive sunget nogle af *Byrons* berømte Sange samt to af *Johannes Jørgensens* bedste Digte med Musik af *P. Zrysig*.

Man maa lade Foreningen, at den søger at opnaa gode Resultater for sit Formaal »at synge Gæld af for de to mindre velhavende Sogne«.

Fredericia. Mandag den 8. Marts kan Fredericia katholske Sognepræst Hr. Pastor *Schreiber* fejre 25 Aars Præstejubilæum. Menigheden er i fuld Aktivitet for at forberede Højtideligholdelsen af Jubilæet. Hr. Pastor Klemp

(Kolding) er indbudt til at holde Festprædiken og Hr. Pastor Osterhammel (Randers) til at holde Festtalen om Aftenen, dersom Pastoren bliver rask til den Tid; for Øjeblikket ligger han med Nervegift paa Hospitalet i Randers.

Odense. (J.) Søndag den 14. ds. blev i Albaniborgs Sal opført en lille Dillettantkomedie — »I Pensionatet« — i hvilken Rollerne udførtes af nogle Damer og Herrer af Menigheden.

Salen var fyldt til sidste Plads, og de Spillende høstede velfortjent Bifald. Derefter var der sluttet Kaffebord i den festlig smykkede Sal, hvor nogle unge Damer i Nationaldragter gjorde stormende Lykke, ved at sælge smaa Blomsterbuketter, som var skænket tilligemed »Provianten«, for at Overskuddet kunde blive saa stort som muligt, det var nemlig tiltænkt vor nye Kirke. Den gemytlige Aften sluttede med et Par Timers Dans. Søndag den 21. ds. gentoges paa Opfordring Forestillingen og Salen var igen fyldt til sidste Plads.

England. »Catholic Directory« indeholder følgende statistiske Optegnelser over Katholikerne i England:

I 1908 beløb de engelske Katholikkers Antal sig til 12,053,000. Dette Tal fremkommer paa følgende Maade: Storbritannien 2,190,000; Irland 3,310,000; Gibraltar og Malla 215,000; asiatiske Kolonier 2,085,000; afrikanske Kolonier 310,000; amerikanske Kolonier 2,810,000: australske Kolonier (med Ny Seeland) 1,093,000; tilsammen: 12,053,000. I Spidsen for disse over 12 Millioner over hele Jorden spredte engelske Katholikker staar 30 Ærkebiskopper, 180 Biskopper 34 apostolske Vikarer og 12 apostolske Præfekter.

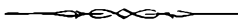
Nord-Amerika. I Følge det amerikanske »Catholic Directory«, udgivet af M. H. Wiltzius Co. i Milwaukee, er der 14,235,451 Katholikker i de Forenede Stater. Det er 358,025 flere end i Fjor. Naar man til de 14,235,451 lægger Antallet af Katholikerne i de amerikanske Besiddelser andetsteds, saasom Filipinerne, Porto Rico og Sandwichøerne, saa beløber Antallet af nordamerikanske Katholikker sig til 22,474,440, altsaa 12,474,440 flere end i England og de engelske Besiddelser, hvor de udgør 12,053,000.

Italien. (Lille St. Bernhards Vogter død.) Fra Majland kommer Efterretningen: Den 10. Februar er *Abbé Chanoux*, St. Bernhards Hospitiets Rektor uventet afgaaet ved Døden. Han var overordentlig populær i hele Olostadalen. Et halvt Aarhundrede har han tilbragt oppe paa lille St. Bernhard. Om Sommeren strejfede han omkring og samlede Alpefloraen; de seks Maaneder af Aaret var han med sit

Hospits begravet i Sneen. I en tilstødende Have havde han plantet samtlige Eksemplarer af de sjældne Alpeblomster. Trods sine 84 Aar vandrede han som en Yngling omkring i Alperne med sin Botaniskerkasse. Han ønskede ogsaa at blive begravet deroppe paa lille St. Bernhard.

Rom. Biskopperne paa Sicilien i Syditalien har gennem Kardinalærkebiskopperne af Palermo og Catania sendt den Hellige Fader en hjertelig Takskrivelse for den Kærlighed og Omhu, han har udvist imod de nødlidende efter Jordskælvet, og for den Hjælp, han har sendt dem.

Rusland. Imellem den hellige Stol og den russiske Regering er der kommet en Overenskomst i Stand, i Følge hvilken forskellige Stifter, som til stor Skade for det religiøse Liv i længere Tid har været uden Biskopper, nu igen vil faa anvist ny Overhyrder; som f. Eks. Stifterne Mohilew, Plotsk og Wilna.

Til Foreningen
»Fhv. Elever fra St. Andreas Kollegiet«.

Uden iøvrigt at ville indblande mig i de i Ugebladet rejste Drøftelser om ovennævnte Forening kan jeg dog som en af Kollegiets første Elever ikke undlade at udtale min Forundring over, at hverken »Kollegiets Rektor eller forskellige af Skolens Patere« skulde have kunnet opgive Adresser paa en Del fhv. Elever her i Jylland, *der faktisk ikke have faaet nogen Meddelelse om Foreningens Stiftelse eller nogen Opfordring til at indtræde i samme.* Af saadanne fhv. Elever, hvis Adresser ubetinget maa være Kollegiet bekendt, vil jeg i Flæng nævne Pastor Klemp, Sognepræst i Kolding, Konsul Gerlach, Bademester E. Møller, Konduktør V. Sønnichsen, Frisør Fr. Malachowicz, alle i Fredericia, Sagfører H. Schmidt, Aarhus og undertegnede.

P. Schreiber,
 Sognepræst i Fredericia.

Det samme gælder flere tidligere Elever her i København, bl. a. ogsaa undertegnede.

F. Ronje, Boyesgade 8.^a

Hymne
til
den højærværdigste Biskop
paa Jubilæumsdagen.*)

(Mel.: Kong Kristian stod ved højen Mast).

Ton, Malmets dybe Røster, ud
i Jubelkor:
Som Kirkedrot i Bispeskrud
med Ring og Stav Du stod i Gud
og vidned tro for Kristi Brud
i Ord og Daad!
I fem og tyve Aar Du stod
som Danmarks Bisp**) ved Altrets Fod
i Dannevang!

Saa vide Klokkens Toner naar
I Gry og Kvæld, —
saa længe Kirkespiret staar
og Kirken Sejr i Danmark spaar,
i glade og i trænge Kaar
vi signe Dig!
Dit Navn skal staa i Seklers Rad
og skrives ned paa Mindets Blad
i Fædres Land!

Med Kærlighedens milde Magt
og Smil paa Kind
for Kirkens Sag Du stod paa Vagt, —
— en Troens Kæmpe uforsagt —
mens Herrens Sæd i Muld blev lagt
med frejdigt Haab!
Og randt saa mangen bitter Stund,
ej Klage hørtes fra Din Mund
i Kamp og Strid!

Dit Ord i Kirkens Haller lød
med Aandens Kraft!
Du tændte Kærlighedens Glød
og Haabet i hvert Hjerte gød,
saa Livets Sol igen frembrød
ved Troens Ord!
Din Lærestol vi fylkes om —
med Mildheds Røst Du til os kom
som Kirkens Tolk!

*) Kom for sent til at følge med forrige Nr.

Red.

**) Ikke helt nøjagtigt. Msgr. von Euch blev først bispeviet i 1892. Red.

Du Hyrde god, Du Troens Vagt
 i Ufreds Tid!
 Vi have paa Din Stemme Agt!
 Dig Staven udi Haand blev lagt,
 og Ring og Mitra blev Dig bragt
 fra Roma hid!
 Vi følge trygge i Dit Spor!
 Dit Minde har Du rejst i Nord
 I Hjertets Dyb!

Vær hilset i Dit gyldne Skrud,
 vor Hyrde god!
 Lad Danmarks Saga bringe Bud
 om, hvad Du mægted her i Gud,
 som trofast Værn for Kristi Brud
 i Kærlighed!
 Lad fem og tyve gyldne Aar
 oprinde med den lyse Vaar
 og skænke Sejr!

F. H.

Svendborg, Februar 1909.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67° o. G. Søndag d. 28 ds. Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes.

S.J.G. Mandag den 8. Marts, Aften Kl. 8^{1/2}, afholder St. Josefs Gilde Møde paa sædvanligt Sted. Samtlige Br. forventes at ville deltage i Mødet; særligt anmodes de Br., der ere berettigede til at optages i I. eller II. Grad, om at komme tilstede.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Februar. 1. Søndag i Fasten. —

1. Marts M. Ferialdag. — 2. Ti. Karl den gode, Martyr. — 3. O. Ferialdag. — 4. To. Kasimir, Bekender. — 5. F. Ihukommelse af Herrens Lanse og Nagler. — 6. L. Ferialdag.

Søndag den 7. Marts. 2. Søndag i Fasten

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7^{1/2}; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Aften Kl. 8^{1/4}; St. Josefs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7^{1/2}; St. Anna Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

Vincenskonesernes 1. Generalmøde for i Aar finder Sted Søndag d. 8. Marts Kl. ca. 11^{1/2}. Til Mødet, som afholdes i Lokalet Bredgade 67° o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmer. Til Fællesskommunionen i de resp. Konferenskirker er samme Dag knyttet en fuldkommen Afпад.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Marts Kl. 8^{1/4} læses i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Første Fredag i Maaneden (den 5. Marts).

- St. Ansgars Kirke:** Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.
- Rosenkranskirken:** Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.
- St. Annæ Kirke:** Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
- Jesu Hjerte Kirke:** Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde Fredagen den 5. Marts i St. Ansgars Kirke til Tilbedelse til de aftalte Bedetimer i Dagens Løb.

Eksercitier for Damer

Fra Søndag den 28de Februar til den 7de Marts afholdes der i St. Ansgars Kirke under Ledelse af højærv. Hr. P. Rektor Sialm Eksercitier (aandelige Øvelser) for katolske Damer her i Staden. Alle Damer indbydes venligst til at tage Del deri.

Det første Foredrag Søndag den 28. Februar, Aften Kl. 6 (Adgang for Alle).

De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Lørdag Aften bortfalder Foredraget.

Søndag Morgen Kl. 8 Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for Alle).

Rettelser. I Nr. 7 S. 99 L. 17 og 18 f. n.: Bülowvej Nr. 128 og 130, læs: Nr. 28 og 30.

I Nr. 8: Side 119 16. Linie f. o., staar Søndagene, læs Søndagene. S. 126 L. 6 og f. n.: »Jesuiterne betragtede Afgudsdyrkelsen — i det mindste til Dels — som borgerlige Ceremonier . . . Her skal staa Aneyrkelsen i Stedet for Afgudsdyrkelsen (hvilket bedes rettet særlig af dem, som indbinder Bladet). — S. 127 L. 1 fr. o.: underskrive, læs: nedskrive.

Brevkasse. Redaktionen har for Øjeblikket en hel Del forskelligt liggende til Rubrikken **Spørgsmaal og Svar**, saa at den ser sig nødsaget til at bede de ærede Spørgere have Taalmodighed. Alle Spørgsmaalene kan ikke komme i paa en Gang. For Tiden er her i det hele taget snarere Pladsmangel end Stofmangel.

(Til »En Tilskuer«:) Annoncyer Artikler eller Indlæg kan ikke optages, med mindre Red. faar Navnet at vide.

(Til Hr. M. i R.) Jo, man har tilsendt Red. nævnte Nr. af omtalte Blad, hvori Biskoppens Jubilæum omtales paa en mildt talt mærkelig Maade. Men det er jo et Blad, som man ikke kan tage alvorligt og derfor heller ikke behøver at svare. Dersom man skulde tage Hensyn til alt Vrøvlet, som skrives baade her og der, og svare derpaa, saa fik man aldrig andet bestilt. En lignende ligefrem idiotisk Artikel, har jeg hørt, havde samme Blad om M. Egans Bryllup i St. Ansgars Kirke for nogle Maaneder siden.

Red.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aulgariusforeningen og udgaar hver Sondag. Abonnement, 1 Kr. Kvarfalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boghuder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 10.

Søndag den 7. Marts.

1909.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden (Sluttet). — Pastor Peder Schreiber. — Stille Kvinder — gode Kvinder. — Kristusstatuen i Andesbjergene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Madrid. — Fra Publikum. — Den 12. Marts. — Bekendtgørelser. Omslag: Privat-Annoncer.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

(Sluttet).

II.

1. Den første og vigtigste Afgørelse, som det pavelige Dekret træffer, lyder saaledes: »Da den hyppige og daglige Kommunion er Kristus vor Herre saa meget til Velbehag og i saa høj Grad er ønsket af Kirken, skal Adgang til den staa aaben for alle Troende uden Hensyn til deres Stand og deres forskellige Livsvilkaar; derfor kan det ikke forbydes nogensomhelst, der er i Naadens Stand og med fromt og oprigtigt Sindelag nærmer sig til Herrens Bord, at kommunikere hyppigt eller endog dagligt«.

Denne Bestemmelse indeholder tre Punkter:

1.) Det er Kristi og Kirkens inderlige Ønske, at de Kristne hyppig, ja endog daglig kommunikerer.

2.) Alle Troende kan daglig annamme den hl. Kommunion.

3.) For den hyppige, ja endog daglige Kommunion bestaar ingen andre Vilkaar end der overhovedet bestaar for Modtagelsen af den hl. Kommunion, nemlig Naadens Stand og den gode Hensigt.

At vor Frelser Jesus Kristus og hans hl. Kirke inderligt ønsker, at vi ofte, ja daglig tager Del i det himmelske Gæstebud, det fremgaar tilstrækkelig tydeligt af det hidtil fremførte. Naar endvidere Kirken ikke udelukker nogen fra Herrens Bord, men indtrængende indbyder dem Alle, hvad enten de er fattige eller rige, lærde eller ulærde, fuldkomne eller ufuldkomne, saa handler den her i lige Maade som dens guddommelige Mester, der i Lignelsen om Gæstebudet har givet Kirkens Hyrder en Rettesnor for alle Tider. »*Gaa hastigt ud, saaledes lader Frelseren Husherren sige til sin Tjener, paa Stadens Gader og Stræder, og før Fattige, Vanføre, Blinde og Lamme ind*«. Og da det var sket og der endnu var Plads, sagde Husherren atter til Tjenerne: »*Gaa ud paa Vejene og ved Gærderne og nød dem til at gaa ind, for at mit Hus kan blive fuldt*«. (Luc. 14, 21.). Det behøver vist ingen Forklaring, hvem disse Fattige, disse Elendige er; det er os selv med alle vore Svagheder og Skrøbeligheder. Uanset vor Uværdighed indbyder Herren os til sit Gæstebud; ja, hans Tjenere, Sjælesørgerne, skal nøde os til at følge hans Indbydelse. Man vilde tage fejl, hvis man troede, at kun de Fuldkomne kunde faa Lov til hyppigt at nærme sig til det hellige Bord; nej, Ingen er udelukket fra det festlige Maaltid. Den eneste Fordring, der stilles, er, at man maa være i Naadens Stand og besjælet af det rette fromme Sindelag. At nærme sig til Herrens Bord uden den helliggørende Naades Bryllupsklædning, det er, som I alle veed, en forfærdelig Helligbrøde. Til den, som gør det, henvender Frelseren de bebrejdende Ord: »*Ven, hvorledes er du kommen herind og har ikke Bryllupsklædningen paa?*« (Math. 22, 12.) Den Ulykkelige falder ind under den Dom, som Apostlen Paulus udtaler med de Ord: »*Hvo, som spiser og drikker uværdigt, han spiser og drikker sig Dommen, idet han ikke gør Forskel paa Herrens Legeme*«. (1. Cor. 11, 29.) Har nogen været saa

ulykkelig at tabe den helliggørende Naade, saa bør han derfor først i Bodens hl. Sakramente ved et sandt, ængstfuldt Skriftemaal rense sig fra enhver svær Synd; thi »*hvad Samfund har Retfærdighed med Uretfærdighed, eller hvad har Lys tilfælles med Mørke*«? (2. Cor. 6, 14.)

2. Hvo som er i den helliggørende Naades Stand, bør endvidere nærme sig til det hl. Bord med fromt og oprigtigt Sindelag, eller som man ogsaa plejer at udtrykke det, han bør opvække en god Mening. Hvori nu dette fromme og oprigtige Sindelag bestaar, bestemmer det pavelige Dekret saaledes: »Det bestaar deri, at den, der nærmer sig til Herrens Bord, ikke gør det af Vane, af Forfængelighed eller af menneskelige Hensyn, men at han gør det ud fra det Ønske at behage Gud, at knyttes nærmere til ham i Kærlighed, at overvinde sine Skrøbeligheder og Fejl ved Hjælp af dette guddommelige Lægemiddel«. Disse Ord er saa klare og tydelige, at de trænger mindre til at fortolkes end til at overvejes og at efterleves. Den hl. Fader har dermed ingenlunde villet nævne alle overnaturlige Bevæggrunde, der kan og skal føre os til Herrens Bord. Enhver Bevæggrund er god, saafremt den kun er overnaturlig og hunder i den kristelige Tro. Som saadanne Bevæggrunde, der kan tilskynde os til den hyppigere Modtagelse af den hl. Kommunion, kan vi med den hl. Kirkelærer Bonaventura anføre følgende: Ønsket om at finde hos Kristus den fuldkomne Forladelse for vore Synder, — Længslen efter Trøst og Styrke i Lidelsen, — at komme de Levende og Afdøde til Hjælp paa en virksom Maade, — at lovprise Gud og hans Hellige paa den værdigste Maade, — stedse mere at føøge Kærligheden til Gud; — endelig Ønsket om, at den helliggørende Naade maa blive os til Del i stedse rigeligere Maal, saa at vor Forening og vort Samfund med Kristus maa blive stedse fastere og inderligere.

Der kræves altsaa til den hyppige, ja endog daglige Modtagelse af den hellige Kommunion intet andet end Naadens Stand og det rette fromme Sindelag, den gode Mening, men deraf følger endvidere, som jeg allerede før har antydnet, at der ikke kræves mere af dem, der kommunikerer hyppigt, end af dem, der kommunikerer sjældent. Hvad en-

ten vi kommunikerer hyppigt eller sjældent: hver Gang, naar vi vil modtage det hl. Sakramente, bør vi være i Naadens Stand og have et godt Sindelag.

3. Den svære Synd udelukker os fra Herrens Bord. Men hvad er der at sige om Smaasynderne, de saakaldte tilgivelige Synder? Er de en Hindring for den hyppige eller endog daglige Modtagelse af den hl. Kommunion? Lad os høre, hvad det pavelige Dekret siger herom: »Selv om det er meget at ønske, at de, der ofte eller daglig gaa til den hl. Kommunion, holde sig fri for frivillige Synder og al Hang dertil, saa er det ikke destomindre tilstrækkeligt, at de ere fri for al svær Synd og have det Forsæt ikke at begaa nogen svær Synd i Fremtiden«. — Hvor sømmeligt det end er at feje ud af sit Hjærte alle Smaasynder og syndige Begæring, fordi de mishager ham, der elsker Renhed og Kyskhed højere end Alt, saa stiller vor Herre dog ingenlunde denne strænge Fordring om den absolute fuldkomne Hjærtes Renhed, naar Talen er om den værdige Annæmmelse af den hl. Eucharisti.

Han har Medlidenhed med sine svage Børn og lader sig derfor i sin Godhed og Barmhjærtighed nøje med, at vi er i Naadens Stand og fast besluttede paa ikke at ville fornærme ham ved nogen svær Synd. Den faste Beslutning: Ingen Dødssynd mere, — er uundgaaelig nødvendig, da jo uden et saadant Forsæt hverken sand Anger eller Syndstilgivelse er mulig eller tænkelig. Men med dette Forsæt bliver den hl. Kommunion det virksomste Lægemiddel mod de tilgivelige Synder. »Er dette Forsæt, ikke at ville begaa nogen svær Synd, til Stede, siger Dekretet, da vil det have til Følge, at de, der hver Dag gaa til den hl. Kommunion, efterhaanden arbejde sig bort fra tilgivelige Synder og Tilbøjeligheder dertil«. Altsaa langt fra, at vi ved vore daglige Forseelser og Smaasynder skal lade os afskrække fra at kommunikere, bør de meget mere tilskynde os til hyppigt at nyde den guddommelige Spise, paa det at vi ved den hl. Kommunion som det kraftigste Lægemiddel maa blive befriede for vore Fejl. I ser da heraf, Højtelskede i Herren, at den hyppige Kommunion ingenlunde er en Forret, der kun tilkommer de Fuldkomne, og I vilde tage højligen Fejl, om I vilde opstille den Fordring,

at enhver hyppigt Kommunikerende maatte være lydeløs og dadelfri. Deres Fejl bør ikke være eder til Anstød, thi de gaar jo netop derfor saa ofte til Herrens Bord, fordi de længes efter at aflægge deres Fejl og blive fornyede i Jesu Kristo. »De Sunde«, siger den guddommelige Forløser, »have ikke nogen Læge behov, men de, som ere syge«. (Math. 9, 12.)

4. Den helliggørende Naades Stand og det fromme gode Sindelag er de væsentlige Vilkaar for den værdige Modtagelse af den hl. Kommunion. Men at ligeledes en passende umiddelbar Forberedelse dertil saavel som en tilbørlig Taksigelse efter Kommunionen er fornøden, det begrundes Dekretet, saaledes: »Skønt Sakramenterne jo virke af egen Kraft, er deres Virkning desto større, med jo bedre et Sindelag man modtager dem. Derfor bør man sørge for, at der forud for den hl. Kommunion gaar en god Forberedelse, og at en passende Taksigelse følger efter den, saavidt enhvers Evner, Forhold og Pligter tillade det«. Jo omhyggeligere Jordsmonnet dyrkes, desto tjenligere er det til at bære god og rigelig Frugt; lige saadan er det med Sjælens Ager, — jo bedre Forberedelsen, desto rigere Naaden. Vor Herre forlanger af os, naar vi nærmer os til ham i Altrets helligste Sakramente, at vi skænker ham et troende, et længselsfuldt Hjærte, et Hjærte, der er blevet varmt og glødende ved hans eget guddommelige Hjæertes Kærlighed. Naar den hl. Skrift formaner os i Jesu Sirachs Bog til at forberede vort Hjærte til at bede, for at vi ikke skal blive som et Menneske, der frister Herren, hvor langt mere gælder da ikke denne Formaning, naar vi vil optage Gud Herren selv i vor Sjæl! Utaknemmelighed er altid en hæsleg Fejl, men den antager dog en særlig frastødende Form, naar vi viser den, efter at vi har modtaget det højeste og herligste, der findes i Himlen og paa Jorden. Gud forlanger intet umuligt af os; i sin nedladende Kærlighed lemper han sig saa at sige efter enhvers Forhold. Af et Barn fordrer han ikke saa meget som af en Voksen; af den syge ikke det samme som af den raske; han stiller ikke de samme Fordringer til dem, der er overlæssede med huslige Arbejder, som til dem, der raader over megen Fritid. At anvende et Kvarterstid paa Taksigelsen er under almindelige Forhold ikke for meget og

for de fleste overkommeligt. Tiden efter den hl. Kommunion er overmaade kostbar, og vi vil derfor ogsaa efter Evne udnytte den.

5. Den hl. Eucharisti er en underfuld Lægedom for vore syge Sjæle: ganske naturligt derfor, at vi ved Brugen af den følger vor Sjælelæges Raad. Dekretet udtaler sig paa følgende Maade om dette Punkt: »Med Hensyn til den hyppige og daglige Kommunion bør man raadspørge sin Skriftefader for at sikre sig, at man handler med Klogskab og til sin Sjæls sande Gavn«. I det, som angaar det indre Liv, Sjælelivet, kan Mennesket saare let skuffes; det er derfor uden Tvivl, kristeligt talt, klogere at følge sin aandelige Sjæleleders Dom end egenraadig at følge sin egen Mening. Annammelsen af den hl. Kommunion er tillige for-tjenstfuldere for os, naar vi i Ydmyghed gør den afhængig af en andens, Jesu Kristi Stedfortræders, Dom. Paa den anden Side bør Skriftefædrene vogte sig for enhver Vilkaarlighed, naar de bliver spurgt til Raads; de maa i et og alt rette sig efter de Anvisninger, der er givet i Dekretet, thi de er ikke Herrer over, men Forvaltere af de guddommelige Hemmeligheder. »Skriftefædrene«, siger Dekretet, »skulle imidlertid vogte sig for at afholde nogen fra den hyppige eller daglige Kommunion, naar han befinder sig i Naadens Stand og nærmer sig Herrens Bord med det rette Sindelag«.

6. Kirkens Lære om den hyppige Modtagelse af den hl. Eucharisti, saaledes som den klart er fremstillet i det pavelige Dekret, er desværre altfor lidet kendt og paaagtet af mange Kristne. Det bør derfor være enhver nidkær Sjælesørger magtpaaliggende at oplyse og vejlede det kristelige Folk angaaende denne Sag, der lilvisse kan kaldes Kristenlivets Centralpunkt. »Da det er udenfor al Tvivl, fortsætter Dekretet, at den hyppige eller daglige Annammelse af Altrets hl. Sakramente har til Følge, at Sjælen forenes inderligere med Kristus, at dens aandelige Liv vinder i Fylde, at den vokser i Dyd og Hellighed og modtager et stedse sikrere Pant paa den evige Lyksalighed, saa skulle saavel Sognepræster som Skriftefædre og Prædikanter — i Henhold til den romerske Katekismus' Anvisning — ofte og indtrængende anbefale de Troende denne fromme og heldbrin-

gende Skik«. Naar altsaa, Elskede i Herren, eders nidkære Sjælesørgere prædiker udførligere og mere indgaaende om den hl. Kommunionens herlige Virkninger, naar de atter og atter opmuntrer Eder til hyppigt at annamme det allerhelligste Sakramente, saa handler de derved ganske i Overensstemmelse med Krisli og Kirkens Ønske; tak dem derfor oprigtigt for slige Belæringer og Formaninger, modtag dem med et godt og lærvilligt Hjærte og bestræb Eder for efter bedste Evne at følge dem.

7. Endelig anbefaler det pavelige Dekret den hyppige og daglige Kommunion til Medlemmer af de forskellige Ordenssamfund, til Elèveerne i Præsteseminarierne og ligeledes til Disciplene i de øvrige Opdragelsesanstalter. Da den hyppige Kommunion allerede finder Sted i alle Klostre og Præsteseminarier, saa behøver jeg ikke nærmere at berøre denne Del af Dekretet. Men hvad jeg gerne særlig vilde fremhæve, er det Eftertryk, hvormed den hl. Fader anbefaler den hyppige hl. Kommunion til den opvoksende kristelige Ungdom, altsaa ogsaa til de Børn, som allerede i de sidste Skoleaar modtager den hl. Kommunion. Ungdomstiden er jo den farligste og vanskeligste i Menneskelivet; Lidenskaberne begynder at rejse deres Hoved; indefra og udefra kommer Angrebene paa Troen og Uskyldigheden. Kristelige Forældre! Det er jo eders inderligste Ønske, at eders Børn maa henleve en ren og ubesmattet Ungdomstid, at de maa bevare Troen og saaledes grundlægge deres Lykke for Tid og Evighed. Understøt derfor, saa vidt I kan, Sjælesørgeren i hans Bestræbelser for ofte at føre eders Børn til Herrens Bord, for at Kristus i den hl. Kommunion maa velsigne, styrke og beskærme dem mod Frelsens Fjender. Og sker det, at skolesøgende Børn ikke blot deltager i de sædvanlige Fælleskommunioner, men at de ogsaa til andre Tider af egen Drift og med et fromt Sindelag indfinder sig ved Herrens Bord, da betragt det som et trøstefuldt Bevis for, at Barnesindet fortrinsvis er lydhørt for Frelserens kærlighedsfulde Røst fra Tabernaklet, og erkend deri et haabefuldt Tegn paa, at der vokser en Slægt op; der vil blive from, kysk og stærk.

Indtil nu har der kun været Tale om de hl. Kommunioner, der uddeles og annammes i Gudshusene. Men

hvorledes forholder det sig med Sygekommunionerne? Vil ogsaa de Syge kunne kommunikere hyppigere, eller er de paa Grund af det strænge Bud om at være fastende udelukkede derfra? Den hl. Fader har ogsaa her vist sin kærlighedsfulde Omsorg for alle Troende ved at formilde den strænge kirkelige Lov, der paabyder, at ogsaa de Syge maa være fastende, naar de ønsker at kommunikere. En Undtagelse finder, som I ved, kun Sted, naar den Syge bliver berettet. Den hl. Fader har tilladt og bestemt, at alle Syge, som har været sengeliggende i en Maaned, og som ikke har Haab om snarlig Helbredelse, to Gange hver Maaned tør modtage den hl. Kommunion paa deres Sygeseng, og at de der skal have Lov til at have nydt *noget* flydende Føde, saafremt de ikke kan være helt fastende. Men hine Syge, som bor i en Anstalt, i hvilken det hl. Sakramente opbevares, kan under de nævnte Omstændigheder kommunikere endog to Gange hver Uge, uden at de er forpligtede til at være helt fastende, det vil altsaa sige, at de tør have nydt noget Flydende før Kommunionen. Maatte de Syge gøre flittig Brug af disse store Begunstigelser, til Gavn og Trøst for deres Sjæle!

Saa har jeg da, i det Foregaaende, fremstillet for eder, Højtelskede i Herren, hvad Kristus og Kirken lærer om den hyppige og daglige Kommunion. Det af Paven stadfæstede og approberede Dekret har under hele denne Udvikling været vor sikre og tilforladelige Fører og Vejleder. Maatte I da alle lægge eder paa Hjærte, hvad Kristi Statholder saa indtrængende formaner eder til. Er det eder umuligt at kommunikere daglig eller en Gang ugentlig, saa vil I dog som oftest kunne gaa hver Maaned til Herrens Bord. Den første Fredag i hver Maaned, som er viet til Jesu guddommelige Hjærte, tilbyder eder dertil den bedste Lejlighed. Jeg veed, at paa mange Steder Kommunionerne paa den første Fredag (eller paa den følgende Søndag) allerede er talrige, og jeg nærer det inderlige Ønske, at de maa blive stedse talrigere. — Endvidere udtaler jeg min uforbeholdne Glæde over Fælleskommunionerne, saaledes som de mange Steder er blevet indførte for Kongregationer og Broderskaber, for Mændene, for Kvinderne, for Ynglingene, for Jomfruerne

og for Børnene; denne Skik er et herligt og naadefuldt Baand, der forener os med alle Kirkens Børn.

Desværre maa jeg her, hvor jeg taler om Modtagelsen af den hl. Kommunion, ogsaa paapege den sørgelige Kendsgerning, at der gives Kristne, som holder sig helt borte fra Herrens hl. Bord. Ak, hvad mon Grunden er til, at de ikke erkender Guds Kærligheds herligste Foranstaltning, at de holder sig fjernt fra Livets Kilde, uden hvilken de dog for vist maa forsmægte paa deres jordiske Ørkenvandring? Og har vi Lov til at være Frelserens Alvorsord overhørig: »Sandelig, sandelig siger jeg eder: dersom I ikke spise Menneskets Søns Kød og drikke hans Blod, da skulle I ikke have Livet i edera. (Joh. 6,54.) Maatte Ingen være døv for Herrens kærlighedsfulde Indbydelse til det Naadens Gæstebud, som han har beredt os hernede, for at ikke heller nogen maatte udelukkes fra Himlens Gæstebud! Men lad det ikke være nok med den ene hl. Kommunion i Paasketiden; den er jo allerede ved Kirkebudet en streng Pligt for enhver katholsk Kristen. Hvilken Vinding vilde det ikke være for det katholske Menighedsliv i de enkelte Sogne, hvilken Fremvækst vilde der ikke aabenbares i den enkeltes religiøse Liv, hvilken Trøst vilde ikke enhver nidkær Sjælesørger føle, naar alle Menighedsmedlemmer, foruden i Paasketiden, ogsaa paa andre Højtider, saasom Jul, Maria Himmelfart og Allehelgen vilde indfinde sig som Gæster ved Herrens Bord! Jeg har kendt Menigheder, hvor saadant var Skik, og det gav sig tydeligt til Kende, at det bar gode Frugter; der pulserede et virksomt katholsk Liv baade hos de Gamle og hos de Unge. Vi maa ganske vist, naar vi ser hen til det pavelige Dekret, betragte de fire Højtiders Kommunioner som et Lavmaal af vore Ønsker og Forhaabninger om den hyppige hl. Kommunion, men er først dette faste religiøse Standpunkt naaet, saa tør vi haabe, at vi ved Guds Hjælp og ved vore nidkære Sjælesørgeres trofaste og udholdende Arbejde vil komme det attraaede Maal stedse nærmere.

Hil de Familier, hil de Sognemenigheder, i hvilke den hyppige Kommunion er bleven en from Skik! Rig Velsignelse vil udgyde sig over dem for Tid og for Evighed, — Renhed i Livet, — Trøst i Døden, — evig Løn i Him-

len. Er du, min Kristen, besjælet og gennemtrængt af disse Tanker, da vil ogsaa du kunne bede den fromme Thomas af Kempis' daglige Bøn: »Herre, min Gud, min Skaber og Forløser! Jeg ønsker at modtage Dig med en saadan Inderlighed, Ærefrygt, Lovprisning og Æresbevisning, med en saadan Taknemlighed, Værdighed og Kærlighed, med en saadan Tro, saadant Haab og saadan Renhed, som din hellige Moder, den hæderfulde Jomfru Maria, længselsfuldt har modtaget Dig med, den Gang hun gav Englen, der bebudede hende Menneskevordelsens Hemmelighed, det ydmyge og fromme Svar: »Se, jeg er Herrens Tjenerinde; det ske mig efter Dit Ord!« Amen.

Nærværende Fastemandat og Hyrdebrev bliver at oplæse i alle Kirker og Kapeller i Vikariatet Søndag Quinquagesima og 1. Søndag i Fasten.

Kjøbenhavn, 17de Februar 1909.

† Johannes,

Biskop.

Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Pastor Peder Schreiber.

1884 — 8. Marts — 1909.

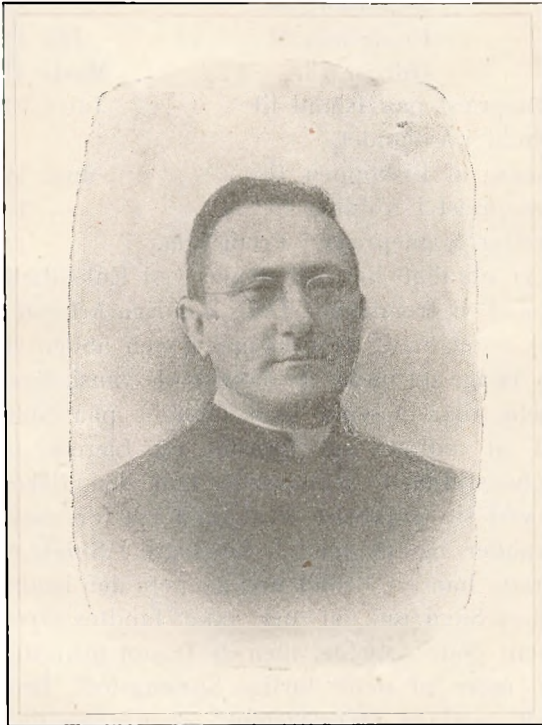
Den 8. Marts 1884 var for Pastor Schreiber den Dag, der for den katholske Præst er Livets største. Paa hin Dag for 25 Aar siden modtog han Præstevielsens Sakrament, i Laterankirken i Rom.

Det er da en Mindedag for Fredericias Sognepræst, Mandagen, den 8. i denne Maaned. En Mindedag, paa hvilken den bramfri og beskedne Præst aldeles sikkert vil modtage mangfoldige Beviser paa, at hans Gerning ikke er gaaet sporeløst hen i de Menigheder, hvori han har arbejdet.

Peder Schreiber er født 17. Septbr. 1858 i Ozas i Nedre-Schlesien. Ikke desto mindre er han dansk i Sind og Skind, men hans Moder var jo ogsaa dansk, og Forældrene havde fast Ophold i København; de opholdt sig kun paa Besøg hos deres Slægtninge i Udlandet, da deres Søn kom til Verden.

Sin Skolegang paabegyndte han, 7 Aar gammel paa Toldbodvejen, senere kom han i St. Ansgars Drengeskole i Bredgade. En Tid gik han derefter i St. Knuds Skole, og de sidste Skoleaar var han Elev paa St. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj, til hvis første Hold Studenter han hørte.

Studenterhuen kunde den unge Akademiker sætte paa sit Hoved, da han den 4. Juli 1879 blev dimitteret fra »Lyceum«.

Peder Schreiber.

Den unge Studiosus var ingenlunde i Tvivl om sit Livskald. Derfor drog han til Propagandaen i Rom, hvor han de følgende Aar studerede Filosofi og Theologi. Et Studium der altsaa afsluttedes den 8. Marts 1884 med den unge Theologs Optagelse i Præsteskabet.

Efter Hjemkomsten til Fædrelandet paabegyndte han

sin Præstegerning som Vikar i Odense, hvor han virkede i 5 Maaneder.

Pastor Schreiber er sikkert den Præst i den danske Mission, som har faret mest rundt fra Menighed til Menighed:

Vikar i Odense	1884.
Kapellan i Kolding til	Marts 1887.
— - Randers til	Decbr. 1887.
— - Odense til	Januar 1888.
— - Svendborg til	1891.
— - Fredericia til	Juli 1894.
— - Odense til	Marts 1900.
Sognepræst paa Island til	Julen 1903.
Ophold i Udlandet, udsendt af Biskoppen, til	Juni 1905.
Sognepræst i Kolding til	— 1906.
Derefter Sognepræst i Fredericia.	

Det er umuligt her at dvæle ved Enkeltheder. Kun to Ting skal vi fremhæve: Hans 5 aarige Arbejde i Odense Menighed — et Sted, hvor næppe nogen anden vilde have holdt saa længe ud under de daværende vanskelige Forhold.

Endelig maa nævnes hans Ophold paa Island. Ved Siden af at udføre sin Præste- og Lærergerning med Samvittighedsfuldhed, forbavsede han den fjerne Sagaos Beboere ved sin praktiske Dygtighed paa de mest forskellige Omraader og sit næsten fabelagtige Snilde. — Saaledes borede han en Brønd ned gennem den haarde Klippe. Der gaar et Sagn om, at der ikke fandtes Dynamit nok paa Øen til dette Arbejde, men at Pastor Schreiber maatte forskrive mere af dette farlige Sprængstof! Brønden fik han boret med en Overlegenhed og Koldblodighed, som selv imponerede Islænderne. Den Dag i Dag forsyner St. Josephs Søstrene en hel Gade i Reykjavik med Vand fra denne Brønd. Naar man taler med Islændere og nævner Pastor Schreibers Navn, forstaar man paa deres Tale, at Pastor Schreibers Navn først sent vil dø deroppe paa Sagalandet, hvor det praktiske Snilde altid har siddet i Højsædet. —

Naar man hører Pastor Schreiber omtale, hører man altid Lovord.

Han besidder et Lune, der er saa godt som uimodstaaeligt for den, der kommer i hans Nærhed i Selskabslivet. Mangen sund Latter har rullet og vil i Fremtiden lyde, hvor Pastor Schreiber er Deltager i en Festlighed.

Men den slagfærdige Vittighed er bestandig haaret af det gode, varme Hjerte. Og dette Lunes Ytringer er af den Art, at han bestandig kan gaa over i Alvoren.

Det rette Helhedsbillede af Jubilaren er Præsten, Sjølehyrden, der i uskyldig Samlag kan le med de glade og forøge Feststemningen ved rundhaandede Bidrag af sit eget Lune, men som ogsaa kan følge den sørgende ind i hans Kummer. — Skriftestolen og Sygelejerne kunde nok her tale.

Pastor Schreiber er allerede — trods den korte Tid, han har været Sognepræst i Fredericia — vokset sammen med denne Menighed; han elsker den ærværdige Kirke med dens Minder. Og det er vel det bedste Bevis paa hans Præstegernings Lødighed, at denne gamle, erfarne Menighed elsker sin Hyrde og bringer ham sin hjerteligste Hyldest paa Festdagen.

»Nordisk Ugeblad« frembærer da ogsaa herved sine bedste Ønsker for Jubilaren, at der endnu maa forundes ham en lang og rig Arbejdsdag.

Johan Johnsen.

Stille Kvinder — gode Kvinder.

Ikke et Menneske talte om hende i den lille By. Efter et gammelt Mundheld er det den bedste Kvinde, om hvem man taler mindst. Fru Emma A., den unge Læges blonde Hustru, var paa den Maade den aller fortræffeligste Husmoder. I alt Fald er det en Kendsgerning, at hendes Mand levede meget lykkelig og tilfreds med hende, at han ansaa sin Emma for den mest henrivende og elskværdigste lille Kone af Verden og var glad ved, at ingen talte om hende. Og dog havde Dr. A's Familje allerede været 5 Aar i

Byen. Midt i Novemberregnen havde de holdt deres Indtog og nedsat sig i deres Forgængers Villa ligeoverfor Apotheket, og hele Dagen sang og jublede den unge Kone under sit Arbejde, og det ikke blot Vuggesange for sine Dreng, men ogsaa Arier ved Klaveret, saa at de forbigaaende blev staaende og lyttede dertil.

Dr. A. havde meget at gøre; thi fra hele Omegnen hentede man den stille og venlige Læge. Og hun var ogsaa hele Dagen fuldt optaget: tre Børn, Villaen, Haven og dog kun en Tjenestepige. Her gjaldt det at tage fat. Her var ingen Tid til selskabelige Sammenkomster, Tillidshverv, Kaffevisitter, Skovture og Baller. Bevares vel! Hun blev i det hele taget kun færdig derved, at hun var den første ude af Fjere og den sidste til at lægge sig til Hvile. Men det bekom hende storartet: hun havde de dejligste røde Kinder, var sund, munter, smuk — ja endog meget smuk. Naar Dr. A. træt og mødig efter sine Besøg kom hjem, tilsmilte hun ham saa kærlig og glad, at han straks glemte al Træthed.

Tidlig om Morgenen gik hun regelmæssig til Kirke, og paa Vejen gjorde hun saa selv sine Indkøb hos Slagter og Grønthandler; dertil var hun vant, og derfra vilde hun ikke vige. Men hun hjalp ogsaa under alle Arbejder i Hjemmet, i Køkkenet, i Vaskehuset og under Rengøringerne. Iført hvidt Forklæde hang hun selv Vasken op, forestod Strygningen, syede og strikkede for sine trivelige Gutter, der saa lige saa friske ud som Børn paa Landet.

Straks ved deres Ankomst til Byen havde de allagt de nødvendige Besøg; men Omgang havde de ikke søgt, og det fandt man ogsaa naturligt, da den første Dreng Aaret efter kom til Verden og kort derpaa den anden og den tredie. Nej, den unge Frue havde virkelig ingen Tid, og ingen tog hende det ilde op, at hun ganske gik op i Husholdningen. Hun eksisterede, man kendte hende, men — man talte ikke om hende, og hermed var hun meget tilfreds. —

Kun paa den lille Raadhussal indfandt hun sig til Syarbejde, regelmæssig og punktlig, hver Onsdag. At sy og strikke for de fattige havde hun ikke kunnet afslaa, det var Næstepligt og Kristenkærlighed, og det passede hun

nøje. Helt nede ved den anden Ende af det lange Bord sad hun foran sin Symaskine; den snurrede højere og raskere end de andres Maskiner. Justitsraadens Frue og Lærerinden havde for længe siden opgivet at kappes med hende.

»De er ikke til at konkurrere med, Fru A.«, raabte de fra alle Sider. Hun lo; men hun løftede ikke engang Hovedet. Hjulet derimod snurrede videre sit rattata, rattata.

Alle Slags Nyheder blev omtalte: Redaktørens Dora var saa endelig bleven forlovet med Politifuldmægteren, og Prokurator B. havde faaet udbetalt sin store Arv. Købmand C. vilde for Alvor sælge ud og opgive Handelen for at flytte fra Byen. Lutter vigtige Ting. Men Maskeballet var dog det vigtigste. Kommerceraaden vilde sætte det hele i Scene: Kl. 6 Aften Gæsternes Modtagelse, alt i Kostume og med Maske! Det maatte blive herligt!

»Mit Kostume er allerede fikst og færdigt!« — »Mit ogsaa!« — »Ja mit med!« — Maskinerne standsede, Strikkepindene holdt Hvil, Hænderne laa ledige i Skødet. Kun Doktorfruen syede ivrigt et Knaphul i en Barneskjorte.

»De tager vel ogsaa med?« spurgte Apothekerfruen smilende den unge Frue. — »Aa, nej«, var Svaret.

»Har De i det hele taget nogensinde været maskeret og i Kostume?« Fru A. lo uden at se op fra sit Arbejde. Latteren klædte hende saa godt; et Par Smilehuller dannede sig i de friske Kinder, og man saa en dadelfri Dobbeltrække hvide Tænder. Hun lo, men sagde ikke et eneste Ord. Fru Apotheker D. stødte hemmeligt til sin Naboerske og hviskede: »Se, hvor hun bliver rød. Jeg vædder om, at hun dog møder hos Kommerceraaden. Disse stille Fruer er ofte uberegnelige«.

»Maskegøgl falder maaske ikke i Deres Smag«, spurgte en gammel Kaptajnsenke, som sad paa den modsatte Ende af Bordet. Men den unge Frue havde øjensynlig overhørt Spørgsmaalet; hun havde lagt den færdige Skjorte sammen og sad nu igen foran sin Maskine. Hun havde bøjet Hovedet lidt dybere end sædvanlig og syede saa flittigt, at hendes Kinder syntes endnu mere mørkerøde. — Fru D. gav sin Naboerske igen et hemmeligt Puf.

Fru A. var imidlertid snart igen glemte; man talte nu kun

om Festen hos Kommerceraaden. — Kl. 6 anbefalede Fru A. sig, og ingen søgte at holde hende tilbage. Hun havde straks fra Begyndelsen af sat det som en Belingelse at turde bryde op Kl. 6 i Stedet for Kl. 7. Hendes Mand var vant til at spise Kl. 7, og ham maatte hun passe. Hun tog da lidt Arbejde med hjem for ikke at staa tilbage for de andre Damer.

Da hun var gaaet, sagde Fru D.: »Jeg vil vædde om, at Fru A. gaar med til Kommerceraaden«.

»Men hvad tænker De paa?«

»Hun blev jo saa rød! Jeg gaar ikke fra mit Ord. Vi faar se, jeg skal imidlertid nok passe paa«, var Fru D.s Svar. — Næste Tirsdag opholdt Fru Apotheker D. sig i Gæsteværelset; der laa hendes Maskeradedragt udbredt, og fra Hjørnevinduet havde hun et Overblik over Doktorens Have og Gadedør. Intet skulde undgaa hendes Opmærksomhed. Den blonde Frue havde vistnok kun Udseende af at være saa sky og tilbageholdende. Hun skulde nok være paa sin Post.

Om Morgenen var Fru A. som sædvanlig kommen med sin Kurv fra Torvet, og saa var Doktoren gaaet ud. Men hun havde dog vistnok ikke rigtig passet paa; thi henimod Kl. 12 saa hun en meget proper Pige i en kort blaa Kjole og med hvidt Forklæde og en hvid Hue komme ud af Doktorens Dør med en stor Kurv paa Armen. Hun havde altsaa overset, da Pigen var gaaet ind i Huset. Havde Konditoren da virkelig faaet sig en ny Butiksjomfru, eller Bageren en ny Kokkepige? Og hvad var det, som blev bragt til Doktoren? Hun pressede Ansigtet op til Ruden og saa efter Pigen.

Imidlertid syede hun nu sine Knapper fastere paa sine hvide Glachéhandsker og lagde alt det øvrige til Rette, idet hun dog stadig holdt Udkig med Doktorens Villa.

Men hvad skulde dog det betyde? Kl. 3 kom den flotte Pige med den store Kurv igen til Doktoren. Og et helt Kvarter blev hun derinde. Og saa vendte hun sine Skridt henimod Arbejderkvarteret, altsaa kom hun hverken fra Konditoren eller fra Bageren. Klokkeren blev 4. I Doktorhaven kørte Pigen Børnene i Slæde paa de snedækkede

Veje. Doktoren var gaaet ud i Sygebesøg, og Fruen var ingensteds at se.

»Skulde jeg have taget Fejl?« mumlede Fru D og begyndte at gøre Toilette.

Aftendæmringen begyndte. I Doktorens Have var det stille, og Gaslygten kastede et blændende Skær hen over Gadedøren. Men hvad var det? Igen kom den blaa Kjole og det flagrende Forklæde til Syne.

Fru D. tog sin Hat og sine Handsker paa, kastede Aftenkaaben om sig og stirrede ud, stadig over paa Gadedøren. Pigen i den blaa Kjole kyssede i Korridoren Doktorbørnene, rystede hjerteligt, familiært, alt for familiært den hjemvendende Læges Haand og — gik leende gennem Skumringen med den tunge Kurv paa Armen hen ad Gaden.

Apothekerfruen fór sammen; Gaslygten ved Døren havde klart oplyst »Pigens« Ansigt. Det var jo Fru Dr. A. selv; her var trods Forklædning og uvant Haarpynt ingen Tvivl mulig. Fru D. kastede et Sjal over Hovedet og ilede ned af Trappen. »Efter hende!« det var al hendes Higen og Tragten.

Nu gik det hen over Torvet henimod de fattige Folks snævre Gader. Foran i den stadig mørkere Dæmring den flinke Skikkelse i den blaa Kjole, og ti Skridt bag hende Fru D. i den lange Aftenkaabe, som næppe kunde dække den fine Fløjlsdragt.

Nu laa den fattige, øde Gade foran dem. Uden Tøven ilede Fru A. ind i den sidste af Lejekasernerne med de stejle, smalle Trapper, og noget langsommere bag efter hende Fru D. med hede Kinder og spejdende Øjne. Hvor mon Doktorfruen gik hen i den Forklædning?

Hun bankede paa ved alle Døre, lige oppe fra Tagkammeret og ned til Kældrens skumle Boliger. I Armodens øde, slet udluftede og slet opvarmede Stuer lagde hun fra sin store Kurv hvide Pakker med duftende, brune Fastelavnsboller. Og naar Børnene jubledede og Konerne bevæget fremstammede deres Tak, saa lo hun glad, og Døren lukkedes efter hende med et hjerteligt: »Gud velsigne Dem derfor!«

Da hun med sin tomme Kurv traadte ud paa den

mørke Gale, lagde en Haand sig let paa hendes, og blødt hyllede den varme Pels sig om hendes kolde Arm.

»Fru Doktor! De er idag Barmhjertighedens Engel!« — Hun vilde ikke høre noget derom, men satte sit godmodige Smil op, med de smaa Huller i Kinderne, og sagde: »Ak, forraad mig endelig ikke til nogen!«

»Dei skulde man udbasunere!«

Da blev hun hange og sagde: »Jeg beder Dem ret inderligt om ikke at sige det til nogen, jeg vilde ikke synes om det. Det hele er jo ikke af stor Betydning. Den ene danser, den anden spøger, og jeg bager Boller til de Fat-tige i Fastelavnsdagene. Enhver handler efter sin Smag.«

Og bort ilede hun; thi Husbond og Børn ventede allerede paa hende.

En kort Tid talte man om den unge Frue i den lille By, fordi Apothekerfruen havde sladret det rundt omkring. Nogle roste hende, andre forhøusedes, enkelte trak misbilligende paa Skuldrene. — — —

Men da Paaskeklokkerne jublede, var alt igen glemt. Intet Menneske talte mere om Fru A..

Man siger, at de Kvinder, om hvem der tales mindst, skal være de bedste.

Doktoren er i al Fald klippefast overbevist derom.

Kristusstatuen paa Andesbjergene.

Paa Toppen af et af de højeste Bjerge i Andeskæden, der hvor Grænsen mellem Chile og Argentina løber, staar, 3900 Meter over Havet, en kæmpestor Kristusstatue. Dens venstre Haand holder Korset, medens dens højre er hævet til Velsignelse. Dens Fødder staar paa en mægtig Granitkugle, som forestiller Jorden. Fodstykket, der staar paa Grænselinien mellem begge Lande, bærer følgende Indskrift: »Disse Bjerge vil før styrte sammen og blive til

Støv, end at Landene Chile og Argentina vil glemme de højtidelige Eder, som de udvekslede ved Kristi Fod.«

Denne Plads er efterhaanden bleven til et Pilgrimssted; man kommer hertil, ikke blot fra de tilgrænsende Lande, men ogsaa fra hele Sydamerika, og i Juni Maaned 1908 udtalte Pave Pius X sin store Glæde herover og benaadede Stedet med Aflad.

I Løbet af det nittende Aarhundredes sidste 16 Aar herskede der ofte Krigstilstand mellem Chile og Argentina, og da Krig afløder Had, som er Spiren til ny Krige, foragtede begge Folk hinanden og beskyldte hinanden for at være uforsonlige Fjender. Uoverensstemmelse angaaende Grænselinien mellem Landene gav i 1900 Anledning til ny Stridigheder, som var ved at udarte til Krig.

Begge Folk ventede, kun fordi de endnu ikke var fuldt krigsberedte til at kaste sig over hinanden, da Biskoppen af Cuyo, Msgr. Benavente paa Paaskedagen i Aaret 1900 udstedte et Opraab til alle Kristne i Argentina om at undgaa Krig og udtrykte det Ønske, at en Kristusstatue blev opstillet paa Toppen af Bjergkæden, som adskilte Landene, for der at mane begge Folk til at holde Fred og elske hinanden. Hans Røst blev besvaret fra den anden Side af Andesbjergene af en derværende Biskop i Chile, Msgr. Jara, og begge Prælater begyndte at gennemrejse deres Lande, prædikende Fred og Genkærlighed. De rejste fra By til By, fra Landsby til Landsby og overalt prædikede de for store Skarer.

I Begyndelsen var det kun Præsteskabet og Kvinderne, som deltog, men efterhaanden kom ogsaa Mændene med, og fra alle Kanter i Landene blev der sendt Bønskrifter til de respektive Regeringer om at opretholde Freden og under Indflydelse af den offentlige Mening begyndte Regeringerne at indlede Forhandlinger med hinanden om Grundlaget for en vedvarende Fred, og i Juni 1903 sluttedes en Traktat, som fjernede Uoverensstemmelserne.

Nu var der kun tilbage at opfylde det Ønske, som Msgr. Benavente i Aaret 1900 havde udtalt, nemlig at rejse

en Kristusstatue paa Bjergtoppene til Minde om den evigvarende Fred, som herefter skulde bestaa mellem Folkene. En Kvinde, Fru de Costa, Forstanderinden for »de kristne Mødres Forening«, som er en af de mest udbredte kvindelige Foreninger paa Jorden, tog Initiativet. Ved denne Forenings Hjælp indsamlede hun de nødvendige Penge, og i Maj 1903 kunde hun, da Repræsentanterne for Chile kom til Buenos-Ayres for der at underskrive Traktaten med Argentina, vise dem Kristusstatuen, som var forfærdiget i det derværende Arsenal af Kanoner, som nu, da Freden var bragt i Stand, var overflødige. At faa den anbragt paa den for den bestemte Plads 3900 Meter over Havet paatog Regeringerne sig, og den 13. Marts 1904 var Værket fuldentt og blev afsløret under dundrende Kanonsalut under Overværelse af utallige Skarer fra begge Lande, medens Chiles Hær stod opstillet paa Argentinas Grund og Argentinas paa Chiles, og Ceremonien endte med en gripende Bøn til Gud om, at alle Nationer vilde følge Eksemplet og derved skabe indbyrdes Fred. —

Dette er Historien om »Kristusstatuen paa Andeshjergene«.

Efterretninger fra [nd- og Udland.

København. (*St. Knuds Skole faaet Dimissionsret.*) (J—n.) Ved Skrivelse af 26. Februar 1909 har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter derom indsendt Ansøgning meddelt St. Knuds Skole *Ret til at afholde Mellemskoleeksamen* (afholdes 1. Gang ved Slutningen af dette Skoleaar). — Efter at Eleverne Kl. 11, Lørdag Formiddag, klassevis havde taget Opstilling i Gymnastiksalen, meddelte Skolens Bestyrer, Hr. Pastor Bannwart, denne glædelige Begivenhed og opmuntrede Eleverne til ved fortsat Flid og Udholdenhed at gøre Skolen Ære. Efter Talen samledes Lærere og Elever i Jesu Hjerter Kirke, hvor Bestyreren ledede en kort Takkeandagt, der sluttede med *Te Deum*. — I Dagens Anledning fik Børnene fri Resten af Dagen, og særlig for de ældre Elever vil denne enkle og stemningsfulde Højtidelighed sikkert bevares længe i Erindringen.

Ordrup. (*St. Andreas Kollegiets Aftenunderholdning*) (J—n). Den aarlige Aftenunderholdning havde naturligvis samlet en Mængde Mennesker, saa mange, som den store, smukke Festsal paa nogen Maade kunde rumme. — Det er ikke med Urette, at man har anbragt de kendte Ord: »Ej blot til Lyst« over Prosceniet; thi de Opgaver, som her stilles Kollegiets Elever, har ikke ringe pædagogisk Betydning. Den enkelte opnaar ikke alene større Herredømme over sine Lemmer og sit Legemes Holdning, men Talen udformes, og Udtryksmaaden bliver mere behersket. Diktionen var saaledes beundringsværdig for flere af de unge Aktørers Vedkommende, et Resultat, der er en Ære baade for den Optrædende og Instruktøren. Dette bør saa meget des mere understreges, som Kr. Arentzens »Knud de: Hellige« stiller saa godt som uløselige Opgaver med Hensyn til Diktion og Pathos. — Hovedrollen var især overmaade vanskelig, men den spillede med virkelig Alvor, maaske manglede der noget af den mandige Kraft, som har besjælet Knud den Hellige, men til Gengæld gik der en Understrøm af Inderlighed og Begejstring gennem Fremstillingen, som gjorde Bønnen i Skoven og den religiøse Grebthed troværdig. — Da Kongen har givet Ordre til Blod-Egils Henrettelse, siger han, at i ham og Blod-Egil er to Tidsaldere stillet over for hinanden; man maa sige, at det gamle, vilde Hedenskab havde faaet en næsten sympathetisk Repræsentant i denne Blod-Egil. Man følte sig overbevist om hans urokkelige Tro paa de gamle Røveridealers Berettigelse. Det er selvfølgelig umuligt at dvæle ved hver enkelt Rolle. Hver enkelt gjorde sit bedste, og derved virkede Helheden harmonisk. — En meget theaterkyndig Herre udtalte efter Forestillingen, at Slutningsscenen, hvor Bønderne under vild Kamptummel stormer ind i Kirken, ikke kunde være udført bedre af virkelige Skuespillere. — Kollegiet havde anskaffet to ny, smukke Dekorationer til dette Stykke: 1. Akt, Landskab paa Bornholm og sidste Dekoration: St. Albani Kirke i Odense.

Musikprogrammet var som sædvanlig indholdsrigt og udsøgt.

Madrid. *Kardinal Sancha y Hervaz*, Ærkebiskop af Toledo og Spaniens Primas, er den 25. Februar afgaaet ved Døden i en Alder af 71 Aar. Den afdøde blev udnævnt til Kardinal af Pave Leo XIII i Konsistoriet den 18. Maj 1894. Som Ærkebiskop af Toledo tilkom ham samtidig Tittlen: Patriark af Ostindien. Der tilskreves Kardinal Sancha Hovedfortjenesten af, at det spanske Episkopat og Gejstligheden udsonede sig med de bestaaende politiske Forhold.

Fra Publikum.

Hr. Redaktør!

I Kritikken over det lille Stykke »Ikke forknyt«, som »Fidelitas«s Medlemmer spillede, hedder det, at det »var lidt for meget over Grænsen af det glade Vanvid, men vakte Børnenes udelte Bifald«. Den Dadel synes jeg er aldeles uberettiget, da ogsaa de Voksne, som var i min Nærhed, lod til at mere sig fortræffelig. Baade jeg og flere, jeg har talt med, har været meget forarget over slig en nedsættende Kritik.

En Tilskuer.

Vi giver samtidig vor Medarbejder Lejlighed til at svare paa ovenstaaende.

Red.

Skønt det ikke er nødvendigt at svare paa anonyme Angreb, tillader jeg mig at hidsætte følgende Linier — ikke saa meget for ovenstaaende Angrebs Skyld som, fordi her er en Lejlighed til i al Korthed at fremsætte de Grundsætninger, der leder Redaktionen og de faste Medarbejdere i deres Arbejde ved vort lille Blad.

»*Nordisk Ugeblad*« har en langt større og alvorligere Opgave end ved enhver Lejlighed at strø Virak for vore Foreninger. Udadtil repræsenterer det den danske katholske Mission i Pressen og har i denne Egenskab erhvervet sig en vis Plads herhjemme*), som absolut ikke maa forspildes ved det latterlige Skær, der falder over Bladet, naar vi idelig og altid vilde møde med sukkersøde Anmeldelser. Indadtil har Bladet bl. a. den Opgave at bringe saa paalidelige og udførlige Efterretninger som muligt om de Begivenheder, der forefalder paa de forskellige Missionsstationer herhjemme. Bliver denne sidste Opgave løst med størst mulig Samvittighedsfuldhed, opnaar Bladet to Maal: 1) Nutidens Læser faar et reelt Billede af nuværende Tilstande og Begivenheder, 2) der skabes et værdifuldt Arkiv for Fremtidens Historieskrivning, naar kommende Slægter vil stifte Bekendtskab med vort Fædrelands anden katholske Missionstid.

Derfor maa vor journalistiske Grundsætning være den størst mulige Objektivitet, en Standard, der i denne som ogsaa i enhver anden Henseende er den katholske Presses Maal. — Det vil ogsaa være vanskeligt for Foreningerne at faa en Pen, som paa Forhaand lover at rose alt.

Hvad nu nævnte Stykke angaar, saa var Kritikken ikke rettet *mod de Damer, som udførte Rollerne*, men mod selve

*) Redaktionen faar saaledes nu tilsendt alle nyudkomne Bøger, som kommer ind under vor Interessessfære.

Stykket, som i den Form, hvori det spillede, var en scenisk Umulighed, som selv Dilettanter ikke bør hyde Publikum. (Fruen, som bor i Byen, faar Besøg af Piger, som søger Plads — *inden* hun har skrevet Avertissement til Avisen!) De to Damer, som spillede Stykket, spillede med virkelig Lune; men selve Stykket var en Umulighed i den foreliggende Form.

Undertegnede har nu i flere Aar været fast Anmelder ved Bladet, og jeg kan fortælle min ærede Anonymus, at det ikke er en rent ublandet Fornøjelse. For en hel Del Læsere, som ikke altid betænker, at det er Dilettantforestillinger (hvorpaa man selvfølgelig ikke kan anlægge den virkelige Kunsts Maalestok) og Velgørenhedsforestillinger, man skal anmelde, faar Anmelderen let et vist latterligt Skær over sig, naar Anmeldelserne altid er præget af altfor stor Velvillighed og — maaske undertiden — indeholder overdreven Ros.

Det hændte mig engang, at 14 Læsere personligt over for mig rettede Anker mod en af mine Anmeldelser. Det var morsomt, at ved Optællingen viste det sig, at 7 bebrejdede mig, at jeg ikke havde rost nok — 7, at jeg havde rost alt for meget. Sapienti sat! — Det er umuligt at gøre alle tilpas.

Kbhvn. 27. Februar 1909.

Johan Johnsen.

Den 12. Marts.

Som danske Borgere mindedes vi for nogle Uger siden i fyldte festsmykkede Kirker Stadens Frelse fra Fjendehaand. Det var kun vor skyldige Pligt, men en endnu større Pligt paahviler der os i de kommende Dage.

Den 12. Marts vil vi i Borgernes Rækker møde til Kamp mod det fædrelandsløse Socialdemokrati, mod de gudsfornægtende, blodløse Radikale. Det er *en Pligt* for os at værne vor Bestemmelsesret over vore Børns Opdragelse, at bekæmpe Klassehad og gold Egoisme.

Hver stemmeberettiget katholsk Mand og Kvinde møder den 12. ved Valgurnen!

Tænk paa, hvad der er sket i Frankrig, hvad der er sket overalt, hvor det afkristnede Socialdemokrati og de Radikale har faaet Magten; det samme vil ske hos os, den Dag de faar Magten her.

Vi vil den 12. Marts og i kommende Tider *udøve vor Borgerpligt*, som gode danske Mænd og Kvinder tage Del i Genrejsningen og Hævdelsen af vor By og vort Land!

C. M. H.

„Crescendo“

indbyder herved Alle til sin anden Aftenunderholdning i **Casinos Koncertsal Midfaste Søndag**, d. 21. Marts 1909, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ pr., til Fordel for Rosenkrans- og St. Anna Sogn, og byder paa *Concert og Op-læsning* af Paludan-Müller's: »Benedict af Nurcia«.

Det bemærkes, det er Foreningens *sidsle* Optræden i denne Sæson.

Nummererede Billetter à Kr. 1,50, 1,00, 0,50 faas hos: Hr. P. v. Kettenburg, St. Ansgars Kirke, Præsterne ved Rosenkrans- og St. Anna Kirke, Hr. Hattemager Bækklund, Frederiksberggade 34, Hr. R. Schütten, Pilestræde 4, samt hos Hr. Ingeniør Husson, Stenosgade 5 (Tlf. Vester 787x)

Unio Tirsdagen den 9. Marts alm. Møde i Lokalet Frederiksberg Alle Nr. 11, 2. Sal.

St. Johannes Broderskab.

Medlemsmøde Tirsdag d. 16. Marts Kl. 8. i Dr. Elisabeths Alle 3ⁱ. Emne: Sommerplanen.

Mød Alle!

Fællesudvalget.

S.J.G. Mandag den 8. Marts, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde paa sædvanligt Sted. Samtlige Br. forventes at ville deltage i Mødet; særligt anmodes de Br., der ere berettigede til at optages i I. eller II. Grad, om at komme tilstede.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. Marts. 2. Søndag i Fasten

8. M. Johannes af Gud, Bekender. — 9. Ti. Franciska Romana, Enke. — 10. On. 40 Riddere, Martyrer. — 11. To. Thomas af Aquin. Bekender og Kirkelærer. — 12. F. Ihukommelse af Herrens Ligklæde. — 13. L. Gregor I., Pave og Kirkelærer.

Søndag den 14. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Rosenkransbroderskabet holder*) sin maanedlige Møde i St. Ansgars Kirke Søndag den 7. Marts Kl. 6 Aften med Prædiken og Procession. Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

*) Da *Eksercitierne* dog endnu maa udsættes.

St. Josefs Skole, Griffenfeldtsgade 7ⁱ. Tirsdag den 9de Marts afholdes Kl. 8—1 den aarlige Eksamen, hvortil alle Skolens Venner og Velyndere venligst indbydes.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 11.

Søndag den 14. Marts.

1909.

INDHOLD: Barmhertighed. — Rockefeller om katholsk Velgørenhed. — Efterretninger fra Ind- og Udland. — Næstved. Paris. England. Irland. Jerusalem. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Barmhertighed.

Efterfølgende Betragtning er oprindelig bleven holdt som Foredrag i Mændenes Mariakongregation i Anledning af en Indsamling til bedste for de skadelidte i Syditalien. Det er ifølge særlig Opfordring, at den her i noget forandret Skikkelse overgives til Offentligheden. Indsamlingerne for de nævnte ulykkelige er vistnok afsluttede; men en Betragtning over Barmhertigheden er stedse paa sin Plads. »I har altid fattige hos eder«, siger vor Herre. Barmhertighed er en Pligt, som hver Dag stiller sine Fordringer til os.

Hvad er Barmhertighed? Det er ikke blot *Medfølelse*, men *virksom* Medlidenhed med andres Nød. Barmhertighed er en Dyd, som driver til at afhjælpe Nøden, hvor som helst den møder den.

Hvad skal vi tænke om Barmhertigheden?

I. Den er en *stor* Dyd.

Den er stor *i sig selv*. Barmhertighed er en af de

ædleste Følelser, der kan rummes i et Menneskehjerte; den er en Følelse, der røber et vidt Syn.

Mennesket er — i det mindste efter Syndefaldet — mere eller mindre egoistisk anlagt. Den Naturlov, som siger, at den velordnede Kærlighed begynder hos en selv, er hos det faldne Menneske gerne bleven vanskabt, saa den ogsaa bliver staaende ved en selv.

Det er let at føle ens egen Nød; det er heller ikke saa svært at føle Familiens eller de nærmeste Venners Nød, ogsaa Fædrelandets Nød kan man være med til at føle; det ligger nu altsammen paa en Maade inden for Egoismens Ramme.

Men Barmhjertigheden sprænger Egoismens snævre Skranker; der føler fremmedes Nød som sin egen og søger at lindre den, som gjaldt det ens eget Vel. Hvor smuk og beundringsværdig er denne Dyd ikke, naar den omfatter vildtfrømmede Folk, Mennesker, som man i Livet ikke staar i noget Forhold til, Mennesker, man før maaske aldrig har hørt Tale om, Mennesker, som naturlig set maaske er én helt usympatetiske, Mennesker, som tilhører fremmede, maaske fjendtlige Nationer!

I denne Henseende har saa godt som hele Verden i Anledning af Jordskælvene givet et glimrende Eksempel. Thi fra alle Verdenskanter, fra hedenske saa vel som fra kristne Lande, strømmede Bidragene til som en bred Strøm. Og Katholikkerne med Paven i Spidsen var ikke de sidste i Kappetriden. Paven selv gav i første Øjeblik 200,000 Lire snart derefter en hel Million, og han endte med at give Biskopperne i de af Ulykken ramte Egne uindskrænket Kredit. Og hvad der fra katholsk Side hidtil er tilsendt Paven i samme fromme Øjemed, løb allerede i Begyndelsen af Marts op til over 5 Millioner (5,228,708,07 Lire).

Hvad der gør Barmhjertighedens Dyd endnu større end dette naturlig ædle Sindelag, det er, at *den er en Efterligning af Gud*. Hvor uendelig barmhjertig er ikke Gud! Vi ikke blot kan, vi maa kalde ham selve Barmhjertigheden.

Hans Barmhjertighed er saa meget beundringsværdigere, som den udøves mod dem, som har fornærmet ham saa svært og saa trodsig udæsket hans retfærdige Straf. Men

hvad taaler han ikke? Hvor langmodig venter han ikke paa Synderens Omvendelse! Hvor god er han ikke mod sine værste Fjender! Og naar han endelig straffer, saa er det som Regel Barmhertighed, der leder ham, idet han ved Straffen tilsigter Omvendelse og Frelse. Og selv hvor han ved, at nogen ved sin egen Skyld ikke vil komme til Frelse, da lønner han i sin Godhed endnu det rent naturlige gode, som dog endnu findes selv hos det værste Menneske. I Sandhed, Kirken har Ret, naar den i en af sine Takkebønner siger, at der er ikke Ende paa Guds Barmhertighed, og at hans Godhed er et udtømmeligt Skatkammer.

Det vilde føre for langt at gaa ind paa Eksempler paa Guds Barmhertighed. Det er nok at nævne Adam og Eva. . . Jødernes Historie. . . Hedningeverdenen (cf. Ninive). . . Ja, hele Menneskeslægtens Historie, hvad er den andet end en uafbrudt Række af Beviser paa Guds forbarmende Kærlighed? Hvordan har den handlet mod Gud? Hvordan handler den mod ham nu? Hvordan vil den handle for Fremtiden? Alt dette, hele dette Ocean af Utak, Misbrug af hans Naade, Synd og Fornærmelse har Gud kendt fra Evighed af — og dog! Hvad var det andet end Barmhertighed, forbarmende Kærlighed, at han har sendt sin Søn til Jorden? »Saaledes har Gud elsket Verden, at han har hengivet sin enbaarne Søn« (Joh. 3, 16). Den h. Paulus fremhæver udtrykkelig, at derved »beviser Gud sin Kærlighed til os, at medens vi var Syndere, døde Kristus for os« (Rom. 5, 8).

Kristus! Kan nogen nævne dette Navn, uden at tænke paa Guds Barmhertighed? Møder Kristus os nogensinde anderledes end i Skikkelsen af den legemliggjorte Barmhertighed? Betragt ham i Krybben . . . i Værkstedet . . . paa Vandringsen . . . paa Korset; alle Vegne er han den gode Hyrde, der søger det forvildede Faar, alle Vegne det store Offer, som skal sone vor Synd, alle Vegne den milde Frelser, som vil gøre alle uden Undtagelse delagtige i Naade her paa Jorden og i Salighed i Himmel.

Og saa tænke enhver paa sig selv! paa enhver svær Synd, han har begaaet! paa al den Trods, han muligvis har udvist mod Gud! Hvor ofte har vi ikke været Genstand for ufortjent, ja, ufattelig Barmhertighed!

Barmhjertighed er altsaa virkelig en stor Dyd, og intet gør os mere Gud lig end denne. Lad os huske, at vi er skabte i Guds Billede, at det derfor ogsaa er vor Pligt at søge at ligne Gud saa fuldkomment som muligt. »Værer fuldkomne, som eders Fader i Himmelen er fuldkommen«, siger vor Herre, og — vel at mærke! — han siger det netop med Henblik paa vor himmelske Faders Barmhjertighed, han, »som lader sin Sol opgaa over gode og onde, og lader regne over retfærdige og uretfærdige« (Mt. 5,48.45).
(Fortsættes).

Rockefeller om katholsk Velgørenhed. Billig og kostbar Administration.

I »Gads Danske Magasin«s Januarhefte*) 1909 fortsættes den amerikanske Millionær *John D. Rockefellers* »Spredte Erindringer om Mennesker og Forhold«. Ved at tale om forskellige Former for Velgørenhed (»Velgørenhedstruster«, »Nytten af Samarbejde i Velgørenhedens Tjeneste«. . . .) kommer han ogsaa ind paa »*Romersk-katholsk Velgørenhed*«, hvorom det hedder:

»Det forekommer mig passende netop her at omtale et Faktum, som jeg takket være mine Erfaringer kan attestere, nemlig, at den romersk-katholske Kirke udfører et stort Arbejde i Velgørenhedens Tjeneste.

»Jeg er bleven overrasket ved at se, hvor langt en Pengesum har kunnet strække til i en Præsts eller en Nonnes Hænder, og hvor megen Nytte den har udrettet. Jeg anerkender tilfulde det fortræffelige Arbejde, der ogsaa af andre Institutioner er bleven udført paa dette Omraade; men jeg har set, at den romersk-katholske Kirke er organiseret saaledes, at den faktisk faar langt mere ud af en given Pengesum; end nogen anden kirkelig Institution vilde være i Stand til.

»Jeg omtaler kun dette for at paapege det udmærkede

*) I samme Hefte findes en overordentlig interessant og ypperlig skrevet Artikel af *Johannes Jørgensen* om *Overgreb af Videnskaben*, som særlig anbefales dem til Læsning, som maaske har fulgt med i Tilskuerens sidste Aargang med dens mange Angreb paa den kristne Tro.

Organisationsprincip, som jeg har den største Tillid til. Den romersk-katholske Kirke har jo Aarhundreders Erfaringer at støtte sig til.«

Hertil er blot at bemærke, at det vel egentlig ikke ligger i den blotte »Organisation« eller Administration, men *Maaden*, hvorpaa noget organiseres og administreres. En vidtforegret Organisation og Administration kan netop ofte sluge en stor Del af den til Raadighed stillede Sum, naar *alle de enkelte* Administratorer og Medhjælpere skal *betales* for deres Arbejde.

Det er netop *det*, som gør, at der er Forslag i de katholske Velgørenhedsmidler, at de enkelte Administratorer og Medhjælpere i de fleste Tilfælde *ikke* kræver personligt Vederlag. Ordensfolk f. Eks., lad os sige barmhjertige Søstre paa et Hospital, et Asyl, en Opdragelsesanstalt eller lignende, faar jo ingen personlig Løn udover Kost og Logis og Klæder; og hvad hertil udkræves er saa lidt, at mange vilde forbavses, naar de fik et Klosterregnskab at se. Medens andre Damer holder hele Garderobes og hvert Aar maa have flere nye Kjoler og Hatté o. s. v., saa faar f. Eks. en St. Josefssøster kun *hvert femte Aar* (!) en ny Kjole! og Hat bruger de ikke, ligesaa lidt som andre Luksusartikler!

Vore ærede Læsere og — Læserinder smiler maaske, men den Slags Ting har *ikke saa lidt* at sige i det lange Løb.

Dette er noget, som Offentligheden allerede tidligere er bleven gjort opmærksom paa.

Vi har f. Eks. liggende foran os et Udtog af et Regnskab, som »Kristelig Forening for vildfarne Børns Redning« udsendte i 1899, hvoraf det fremgaar, at af de 41,575 Kroner 14 Øres Udgifter kun 6,185 Kr. 44 Øre er anvendt direkte til »Udgifter til Børnene«, altsaa $\frac{1}{7}$, medens det øvrige, de $\frac{6}{7}$, er gaaet til Bestyrelsesudgifter, Rejsseudlæg og andre Administrationsudgifter!! — Hertil bemærker derfor med Rette »Silkeborg Folkeblad« (den 9. Marts 1900): »Dette Regnskab bærer Vidnesbyrd om en energisk Agitation, men ogsaa om en *kostbar Administration*.«

Der kunde anføres flere andre lignende Eksempler. Vi vil nøjes med blot at hidsætte ét endnu.

Under Overskriften »Dyr Administration«, skrev »Silkeborg Avis« den 1. Nov. 1899 følgende, særlig vedrørende

Grevinde Danners Stiftelse paa Jægerspris for forsømte Pigebørn:

»Den Vise er tit sunget, at Statens Administration altid er for dyr, naar Talen da netop ikke er om de lavest lønnede Bestillingsmænd. Mange Samfundsstøtter sidder og gnaver baade det ene og det andet fede Ben i Læ af Statens Vinger, uden at den store Offentlighed véd rigtig Besked om den Ting. Det er jo f. Eks, ikke saa længe siden, det blev oplyst, at en hel Direktion sad og ernærede sig redeligt og rundeligt uden at have andet at bestille end én Gang om Aaret at udbetale den Sum Penge, den ældgamle Drewsen hævede indtil sin Død som den længstlevende af en hel Bunke Mennesker, der i Aarhundredets Begyndelse under Statens Garanti dannede en Art gensidig Livsforsikring.

En Gang imellem faar dog den store Offentlighed Besked om lignende Eksempler paa meningsløs dyr Administration. Et saadan Tilfælde kan man læse om i den nys udkomne Beretning om Grevinde Danners Stiftelse paa Jægerspris for hjælpeløse og forladte Pigebørn.

Af Beretningen sér man hvilke ubyre Pengemidler denne Stiftelse, som Grevinde Danner grundede til Minde om Frederik den 7de, raader over. Der er nu en Kapitalformue af henved 5 Millioner Kroner, og sidste Aar var Indtægten 281,762 Kr. Der er altsaa Penge til, at der kan virkes i stor Stil, og der kunde sikkert hjælpes flere forladte Piger, end Tilfældet er, hvis »Bestyrelsesudgifterne« ikke var saa urimelig store.

Men det er de. Løn til Bestyrelsen samt Rejser osv. er opført med det mærkværdig høje Beløb 26,725 Kr. Da der kun er 3 Bestyrelsesmedlemmer, hvoraf gamle Nellemann er det ene, bliver det en ganske antagelig Skilling til hver. Et rart »Ben«, særlig naar Vedkommende har adskillige af den Slags at gnave!

Grundet paa den dyre Administration koster hvert Barns Underhold i Følge Regnskabet henved 450 Kr. om Aaret, hvilket maa siges at være noget rigeligt, da hvert Barns Føde kun har kostet godt 116 Kr., medens Klæderne har andraget 36 Kr. Men naar 3 Bestyrelsesmedlemmer kan formøble over 26,000 Kr. for at styre de 363 Børn, saa kan man forstaa, det løber op.

Disse fede »Ben« rimer sig kun daarligt med Grevinde Danners smukke og humane Tanke.«

Altsaa ogsaa her hjemme vilde en Rockefeller kunne gøre lignende Erfaringer paa Velgørenhedens Omraade som derovre i De Forenede Stater.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Næstved. (X.) Ved det Fredag d. 5. Marts i Næstved Raadhussal afholdte Valg genvalgte Pastor Dr. theol. B. Hansen til St. Mortens Landsogns Distriktsraadsformand og Repræsentant i Næstved Købstads Byraad for Tiden fra 1. April d. A. til 31. Marts 1913. Valghandlingen varede fra Kl. 10—1 og 4—8 og saa godt som alle stemmeberetigede Vælgere var mødt. Pastoren takkede for Valget og udtalte bl. a.: »Det er under ny Forhold, vi denne Gang har givet Møde ved Valgurnen, efter at Skellet er slettet mellem privilegerede og almindelige Vælgere, for at udpege dem, der skal være de ledende i de følgende fire Aar, i hvilke Næstved efter Hovedstaden skal blive den stærkeste Militærby paa Sjælland.

For første Gang mødte til min store Glæde den danske Kvinde som valgberettiget og valgbar. Jeg haaber, at hendes Deltagelse i det *kommunale* Liv i By- og Sogneraad maa blive til Velsignelse for vort elskede Fædreland.«

I Næstved Købstad finder Valget Sted Mandag den 15. Marts. Af de 13 der valgte Byraadsmedlemmer bliver 3 kvindelige, en Højre, en Venstre og en Socialdemokrat.

St. Mortens Landsogns Distriktsraad bestaar af tre Medlemmer: Pastor Dr. theol. B. Hansen som Formand og to store Gaardejere. Af disse er den ene, Proprietær, Sognefoged J. P. Lauritzen, der Tirsdag den 2. Marts i Villa Alpha var med til den foreløbige Ansættelse af Indkomst- og Formueskat til indeværende Aars Statsskat, og som Medlem af Valgbestyrelsen at ordne Fremgangsmaaden ved det indviklede Valg den 5. Marts, Onsdag den 3. Marts pludselig afgaaet ved Døden.

Pastoren mindede ham med følgende Ord: »I de seks Aar, vi har arbejdet sammen i Distriktsraadet, har jeg lært ham at kende som en troende Grundtvigianer og en besindig og rettænkende Mand, der med Interesse deltog i Arbejdet indenfor sin Stands Organisation her paa Egnen, og derfor fuldt ud fortjente den Agtelse, han nød hos sine Medborgere. Maatte Herren være hans Sjæl naadig!«

Hans Plads indtager efter Valget idag en Skomagermester, der hører til Arbejderpartiet.

Frankrig. (*Frankrig og Vatikanet.*) Der er i den sidste Tid gentagne Gange opdukket Rygter om, at Vatikanet skulde være tilbøjelig til at forandre sin Holdning med Hensyn til de ved Adskillelsesloven skabte Tilstande. »Echo de Paris« er derfor bemyndiget til at give følgende

Erklæring: Den Hellige Stol tænker slet ikke paa at forandre sin Holdning, som mere og mere retfærdiggøres ved Udviklingens Gang. At Kirkens Stilling i Frankrig er meget precær, det er den Hellige Stol den første til at beklage, men den er — og alle oprigtige Katholikker er ligesom den — overbevist om, at det kun ved en konsekvent, standhaftig Holdning vil lykkes med Guds Hjælp at tilvejebringe bedre Tilstande.

— (*Den franske Kulturkamp. Hvad man tør tillade sig i Frankrig overfor Katholikerne.*) Jakobiner- og Frimurerblokken i Frankrig har ikke hvilet, før den fik gennemført Kirkens Adskillelse fra Staten. Nu da Kirken er fredløs, søger dens Fjender paa enhver mulig Maade overalt at chikanere og fornærme Præsterne og Katholikerne. Saaledes har en lille Hob Fritænkere i Chateaudun fundet paa en ganske ny Maade at vise sit Had mod Kirken. I den derværende Sognekirke fandt fra den 6. Dec. en Mission Sted, som skulde vedvare til Julen. Sognepræsten havde hidkaldt to Redemptoristpatre, der hver Aften opbyggede de troende med herlige Prædikener. Fritænkernes blev nu enige om at forstyrre disse Prædikener og udførte ogsaa denne Plan, idet de opførte sig paa den lømmelagtigste Maade, indtil Katholikerne, efterat Øvrighedens Hjælp var bleven nægtet, maatte ty til Selvhjælp, hvorved der opstod et beklageligt Slagsmaal i Kirken. Straks under den første Prædiken afbrød Banditterne Prædikanten paa den mest raa Maade. Ogsaa de følgende Dage gentog de skandaløse Optrin sig, idet Banden med hver Dag blev frækkere. De forsynede sig nemlig med Fløjter, som de paa det kraftigste gjorde Brug af under Prædikenen. Og naar de havde pebet længe nok, tog de til Afveksling nogle Klokker frem og begyndte nu med en øredøvende Ringning i Kirken. Ja de drev det endog saa vidt, at de under Velsignelsen sang den »Internationale«. Man bad Borgmesteren og Politikommissæren om at lægge sig imellem for at faa disse Scener til at ophøre. Men der kom man til de rette! Begge, baade Borgmesteren og Politikommissæren er indædte Kirkehadere. De svarede, at de ikke saa sig i Stand til at skride ind. En Petition, som var underskrevet af henvend 300 Personer, havde det samme negative Resultat. Da Katholikerne ikke havde Lyst til at lade sig forstyrre i deres Gudstjeneste af denne Bande, og da Politihjælp blev dem nægtet, greb de atter til Selvhjælp. Næste Dag, da Fritænkernes igen gjorde sig bemærket ved deres tølperagtige Adfærd, traadte et Antal behjertede Mænd frem. Man kom i Haandgemæng, hvorved der paa begge Sider vankede Hug, Stød, Puf og Ørenfigener i Mængde. Men nu skete der noget mærkeligt. Borgmesteren, der tidligere

ikke var i Stand til at opretholde Ordenen, følte sig nu paa én Gang kaldet til at skride ind, men ikke til Gunst for de saa haardt fornærmede Katholikker, nej, han forbød for Fremtiden Patrenes Prædikener! Saaledes forstaar man i Frankrig den saa højt priste »Liberté«. Kirkefjenderne tør, som det af ovennævnte Tilfælde saa tydeligt fremgaar, tillade sig alt, og saa bliver Skylden oven i Købet lagt paa Katholikkernes Skuldre. Borgmesterens Fremgangsmaade var i dette Tilfælde ligefrem ulovlig. Men det skader ikke noget, det gik jo ud over Kirken, og med den tager man det ikke saa nøje derovre. Men havde Fritænkerne været de fornærmede, da havde Hr. Borgmesteren næppe manglet Paragrafer, i Følge hvilke hankundeskrider ind.

Desværre er Katholikkerne i Frankrig selv Skyld i disse bedrøvelige Forhold. Medens Kirkens Modstandere i sluttede Rækker iler med Stemmesedlerne i Haanden til Valgurnen og erobrer den ene Plads efter den anden i Parlamentet, adsplitter Frankrigs Katholikker deres Kræfter i smaalig Kiv og Strid. Af den Behandling, som nu til Dags bliver dem til Del, har de desværre endnu ikke uddraget den rette Lære; thi endnu har man ikke hørt noget om fælles katholsk Organisation og om en enig og sluttet Plan ved Valgene. Alle Bestræbelser for at tilvejebringe en samlet Organisation er hidtil strandet paa nogle enkeltes Ærgærrighed, som alle gerne vil spille en fremragende Rolle. Men heller ikke fra de bestaaende mindre Grupper hører man mere noget, de synes at være sovnet ind.

— (*»En Tølperagtighed«.*) Med dette lidet smigrende Navn betegner det franske Blad »Univers« et andet lignende Udslag af det franske Blokregimentes »Friheds«begejstring, som viser, hvorledes man i Frankrig benytter enhver Lejlighed til at krænke den katholske Befolknings Følelser og derved tillige de simpleste Anstandsregler. Det var i Anledning af Kardinalærkebiskoppen af Bordeaux, Lecots Bisættelse. Man faar bedst et Indtryk af, hvad der her skete, ved at læse en offentlig Klage, som flere af selve Officererne i Bordeaux's Garnison offentliggjorde med Navns Underskrift i »Nouvelliste de Bordeaux« den 28. Nov. sidstleden. Denne Klage begynder saaledes:

»Officererne i Bordeaux's Garnison blev imorges meget overraskede og opbragte ved at modtage følgende Meddelelse fra Pladskommandanten: »De Officerer, som ikke er tilsagte til Tjeneste ved Opretholdelsen af Ordenen, kan kun bivaane Kardinalens Bisættelse privat og i Civil.« — Ved andre Ligbegængelser plejer Officererne at være til Stede i Uniform, og gjorde de ikke det, vilde de paadrage sig en Tilrettevisning. Men nu forbyder man os, selv om vi var den Afdødes personlige Venner, i Uniform at bivaane

en fransk Kardinals Jordefærd, fordi han var en Kirkens Mand. — Det er dog den dybeste Fornedrelse! Og det sker i Frihedens Navn!

»Hidindtil — det er fremdeles Klagens Ordlyd — skulde Tropperne, hvem Opretholdelsen af Ordenen blev betroet, vende Front til den Side, hvor der skal holdes Orden. Ved Kardinalens Ligbegængelse blev der derimod gjort en Undtagelse: paa Trods af al Anstand skulde Tropperne vende Ryggen til Ligtoget!«

Denne Forskrift havde, som de undertegnede Officerer mener, til Hensigt at forhindre Militæret i at gøre Honnør for Ligvognen, hvad der ellers er foreskrevet Tropper, naar de gør Tjeneste ved Ligbegængelse i Byerne (Arl. 227 i vedkommende Dekret.)

»Men nu — hedder det videre i Skrivelsen — bliver dette Reglement i Bordeaux forstaaet paa ovennævnte Maade, naar det drejer sig om Begravelsen af en Mand, der har tilhørt den franske Kirke. — Saaledes forstaa man i Frankrig „Lighed for Loven!“

Desuden fik de tjenestegørende Officerer Ordre til at bortvise enhver uniformeret Officer, som deltog i Ligbegængelsen. Med Rette bemærker »Univers«, at man vilde opløfte et Ramaskrig, dersom der blev truffet lignende Foranstaltninger ved hvilkensomhelst anden Ligbegængelse.

Man kan forstaa Soldaternes og Officerernes retfærdige Harmе, som mod deres Vilje tvinges til paa denne Maade at forhaane en ædel og højt anset Afdød. Det er nemlig ellers kun Højforrædere og dødsdømte Forbrydere, Tropperne skal vende Ryggen til.

Befolkningen i Bordeaux er yderst opragt over en saa uhørt Vilkaarlighed fra Øvrighedens Side, og selv liberale Blade, som endnu ikke af Had til Kirken fuldstændig har givet Afkald paa al sund Fornuft og paa en uafhængig Mening, er enige om at fordømme denne Nederdrægtighed, der er en Skændsel for Landet.

Og saa støtter man alligevel ved Valgene en saadan Regering! *Qui capere potest, capiat!*

England. (*Anglikanerne og de orientalske Kirker.*)

Det anglikanske »Church Times« og de Kredse, som staaar dette Blad nær, viser i Modsætning til andre Anglikanere stærk Antipathi imod den katholske Kirke og imod alle andre protestantiske Afdelinger; kun de orientalske Kirker viser det derimod i paafaldende Grad Sympathi for, ja har endog arbejdet hen imod en Union mellem Anglikanerne og de orientalske Kirker.

Herimod advarer nu en *anglikansk* Præst i »Catholic Times«, efter at han i 30 Aar har gjort de orientalske

Kirker, baade de »orthodokse« og »ikke-orthodokse« til Genstand for særligt indgaaende Studium. Han er nemlig ved dette sit Studium kommet til den Overbevisning, at den konstantinopolitanske Kirke altid har anerkendt den romerske Biskops Overhøjhed, naar den ikke netop havde kastet sig ud i aabent Skisma, — at den romerske Kirke i ethvert Melleinværende med den orientalske altid havde Retten paa sin Side, — at Rom altid repræsenterede Frihed og Retfærdighed, Konstantinopel derimod Absolutisme og Sneversynethed.

Hvad denne lærde og alvorlige anglikanske Præst skriver, er vel værd at overveje for de af hans Trosfæller, som holder af at kokettere med det orientalske Skisma.

Irland. (*Katholsk Universitet i Dublin*). Irland har fornylig faaet et af sine mest brændende Ønsker opfyldt: Oprettelsen af et katholsk Universitet i Dublin. Hvilken Sum af Arbejde og Besvær har dette Resultat ikke kostet. Tre Aarhundreder igennem er der øvet Uretfærdighed: det katholske Land, hvis Ordens- og Velgørenhedsstiftelser var bleven inddraget, hvis Indvaanere betaler det selvsamme i Skat, som de protestantiske Landsdele, havde kun et eneste Universitet og det af udpræget protestantisk Karakter. I Aaret 1845 blev der gjort et mærkværdigt Forsøg paa at yde Katholikerne Oprensning. Ved et Lovforslag blev der oprettet tre Universiteter, et i Belfast, et i Cork og et i Galway, som officielt skulde være neutrale i religiøs Henseende, men i Virkeligheden var de udpræget katholskfjendtlige. Først advarede det irske Episkopat, derefter den hellige Stol mod disse Hjælpeuniversiteter. Under Pius IX oprettede Irlænderne et katholsk Universitet med Newman som Rektor, men Foretagendet oversteg deres finansielle Kræfter.

I Aaret 1880 bevilligede den engelske Regering de irske Katholikker et »Universitet«, som kun uddelte Grader, men ikke kendte til nogen Undervisningsplan. Først nu for nogle Maaneder siden blev der af Budgettet bevilliget Katholikerne Midler til et regelret Universitet i Dublin, og ikke blot det; af de tre Universitetskollegier blev de i Cork og Galway overdraget dem til virkelig Kontrol. Regeringen har samtidig udnævnt en Komite, som skal sørge for, at Universitetet kan aabne sine Porte for den katholske Ungdom til Oktober. Den irske Presse har Ret, naar den betragter dette som en Sejr for dens nationalistiske Program. Det er endnu ikke »Home Rule«, men det er ikke langt fra Selvstyre, naar Højskoledannelsen ledes efter de hjemlige Traditioner. Regeringskomiteen har i Mellemtiden holdt sit første Møde, for at udnævne en Kansler til det ny Universitet. Valget er faldet paa Ærkebiskoppen af Dublin,

Msgr. Walsh. Da denne Prælat for 10 Aar siden offentliggjorde sit Værk om det irske Universitetssspørgsmaal, drømte han sikkert ikke om, at han selv skulde blive dets første Kansler. I samfulde 25 Aar har den nuværende Kansler arbejdet paa Realiseringen af Universitetsideen baade fra Talerstolen og i Dagspressen. — Ærkebiskoppens Udnævnelse til Kansler af et Statsuniversitet er ogsaa paa anden Maade af Betydning. For 130 Aar siden var der sat en Præmie for Hovedet af en katholsk Gejstlig; men nu er den katholske Kirkes Anseelse steget i den Grad, at en Biskop kan bestemme Gangen i Universitetsstudiet.

Jerusalem. *Anarkiet indenfor den græske Kirke i Syrien og Palæstina* breder sig stadig mere og mere. Sektdannelsen indenfor de protestantiske Trossamfund har sit ligesaa sørgelige Sidestykke indenfor den græsk-skismatiske Kirke; her viser Opløsningen sig blot paa en anden Maade, nemlig i en yderliggaaende Rivaliseren mellem de enkelte Metropoler indbyrdes og i disses Forhold til Patriarkatet. Overalt gaar Bestræbelserne ud paa at faa oprettet selvstændige uafhængige Patriarkater. Metropolitene paa Cypern f. Eks. er, selv om han nominelt anerkender Patriarken i Konstantinopel for sit Overhoved, dog faktisk fuldstændig uafhængig. Og nu lader det til, at det græske Patriarkat i Jerusalem vil blive løsrevet fra Patriarkatet i Konstantinopel. Agitationen imod Patriarkatets græske Karakter i Jerusalem begyndte allerede i 60'erne samtidig med den panslaviske Propaganda paa Balkanhalvøen. Under Kejser Alexander III. kom Bulgarerne og Panslavisterne imidlertid i Miskredit, og dermed gik det ogsaa tilbage med Agitationen imod Konstantinopel. Men saa begyndte i Stedet for de arabiske Skismatikere at røre paa sig og agitere imod den græske Patriark i Jerusalem. De fik sat igennem, at Synoden afsatte Patriark Damianos, og Biskoppen af Tiberias udnævntes til hans Efterfølger. Men baade den russiske og tyrkiske Regering vedblev med at støtte den afsatte Damianos, saa at han med Magt igen kunde sætte sig i Besiddelse af Patriarkatet, Kathedralen og begge de to græske Klostre i Jerusalem. De græske Munke blev forjaget og søgte Tilflugt i det russiske Kloster; men selv herhen forfulgte Araberne dem og myrdede endog Klosterets Abbed, en russisk Statsborger. Ogsaa fra Bethlehem er de græske Munke blevne uddrevne, og i Jaffa har Araberne med Damianos Vidende ligeledes sat sig i Besiddelse af de græske Kirker, Skoler og et Kloster. Fra flere andre Byer i Palæstina, ja selv i Ægypten meldes om en lignende græsk-fjendtlig Bevægelse.

Egentlig kan man ikke have megen Medlidenhed med den græsk-skismatiske Kirke, thi det er jo en bekendt Sag, hvorledes de gentagne Gange har ladet deres højst forarigelige Stridbarhed gaa ud ogsaa over den romersk-katholske Gejstlighed, ja selv paa de helligste Steder i Jerusalem og Bethlehem.

For den græske Kirke i Orienten er det imidlertid en meget alvorlig Krise, som den paa denne Maade gennemgaar. Paa Balkanhalvøen vil Rumænien ved Kutzovalachernes Hjælp rimeligvis snart løsrive sig fra det græske Patriarkat, og dersom der skulde komme en Overenskomst i Stand imellem Serbien og Tyrkiet, saa vilde de skismatiske Serbere sikkert tilstræbe Dannelsen af en uafhængig serbisk Nationalkirke. Hidindtil havde Patriarkatet i Konstantinopel et stærkt Rygstød i Lilleasien, Palæstina og Ægypten, hvad der kom det til Gode i Kampen mod Bulgarer, Serber og Kutzovalacher. Men naar nu ogsaa Orienten bliver Konstantinopel utro, vil der snart ikke være andet tilbage af den en Gang saa stolte »økumeniske Kirke« end en ussel lille græsk-national Kirkeafdeling.

Spørgsmaal og Svar.

Kunde Ugebladet maaske hjælpe mig til Forstaaelse af noget, som jeg — dersom jeg da ikke rent har misforstaaet det — forleden hørte i en Prædiken.

Det forekom mig, at der blev sagt, at det desværre ikke var tilladt at bede det smukke St. Ansgars Litani offentlig. — Jeg har ogsaa allerede i flere Aar savnet det ved Andagterne, og ikke alene dette, men ogsaa andre smukke Litanier, saasom Litaniet til Alterets allerh. Sakrament. Og jeg ved, at det gaar mange andre ligesom mig. Derfor, mener jeg, var det maaske dog ikke en Misforstaaelse, hvad jeg i Grunden haabede, det var.

Hvorledes forholder det sig da egentlig med disse Litanier?

Deres forbundne Abonnent.

Svar:

De slutter vistnok ganske rigtig af de andre antørte Kendsgerninger, at der næppe foreligger nogen Misforstaaelse fra *Deres Side*.

En saadan findes snarere paa *anden Side*, nemlig paa deres, som mener, at de nævnte Litanier ikke mere tør forebedes

ved offentlige Andagter. Dette maa nemlig være en Misforstaaelse af Rituskongregationens Dekret, hvori der foreskrives, at der ved **liturgisk** Gudstjeneste ikke tør reciteres eller synges andre Litanier end de gamle *latinske*: Allehelgens, Jesu Navn, og det lauretanske Litani, samt det ny Jesu Hjerter Litani.

Rimeligvis menes dermed, som allerede antydnet, *kun*, at der ved **liturgisk**, altsaa **latinsk** Gudstjeneste ikke maa synges andre end disse nævnte.

Det er vor Overbevisning, at der aldeles intet er til Hinder for, at der ved »Andagterne«, som jo ikke kan kaldes *liturgiske* Gudstjenester, forebedes *alle* de danske Litanier, da de jo alle er ligesaa meget og ligesaa lidt »approberede« som de andre Bønner i den danske Bønnebog, der dog benyttes.

Men *selv om* Dekretets Ordlyd eller andre endnu senere Bestemmelser kunde synes at være mere omfattende og gælde enhver offentlig »Andagt«, saa er Meningen dermed vistnok den, at ingen *ny* Litanier maa indføres uden Approbation, derimod ikke, at alle gamle, *som er i Brug*, skal afskaffes, naar de ellers er approberede; thi den Slags ny Dekreter og Bestemmelser *ophæver* (efter en gammel Retsgrundsætning) *ikke* en »usus ab immemorabili«, en hævdvunden Skik.

I Tyskland benytter man ved »Andagterne« paa Modersmaalet overalt ethvertsomhelst Litani.

Ja, selv ved de tyske Biskoppers Aarsforsamling ved den h. Bonifacius' Grav blev, nu sidste Aar 1908, *Litaniel til den h. Bonifacius* forebedt af Kardinalærkebiskop Kopp ved Kongressens højtidelige Slutningsgudstjeneste.

De tyske Biskopper synes altsaa at være af samme ovenudviklede Mening.

Forøvrigt lader vi (dersom nærværende Svar ikke skulde være fuldtud korrekt eller fyldestgørende) Spørgsmaalet gaa videre til højere Vedkommende. — Saa vidt vides, er der endnu ikke bleven truffet nogen endelig afgørende Bestemmelse herom for det danske Vikariats Vedkommende. I alt Fald har vi ikke kunnet finde en saadan under »Kirkelige Bekendtgørelser«.

Red.

Vor kære yngste Datter

Jakobine Ingeborg Fink

døde d. 4. Marts, 26 Aar gl.

I. H. Fink og Hustru.

Den kære afdøde anbefales til hendes Trosfællers Forbøn.

Kirkekollekten

til Fordel for de Skadelidte i Syditalien.

Kirkekollekten, som blev afholdt Søndag d. 24. Januar til Fordel for Ofrene for Jordskælvet i Kalabrien og paa Sicilien, har indbragt følgende Beløb:

København:		Køge.....	Kr.	20,75
<i>St. Ansgars Kirke</i> ...	Kr. 207,71	Maribo.....	—	21,66
<i>St. Josephs</i> — ...	298,47	Svendborg.....	—	92,00
<i>Jesu Hjerte</i> — ...	373,41	Odense.....	—	29,65
<i>St. Knuds Kapel</i>	67,65	Esbjerg.....	—	3,82
<i>Immaculatakirken</i> ...	10,00	Spangsberg.....	—	11,45
<i>St. Anna Kirke</i>	56,50	Kolding.....	—	5,00
Frederiksberg.....	111,44	Fredericia.....	—	40,00
Ordrup.....	109,33	Vejle.....	—	42,00
Reykjavik.....	40,00	Horsens.....	—	37,41
Helsingør.....	14,00	Aarhus.....	—	26,64
Roskilde.....	45,00	Silkeborg.....	—	16,00
Ringsted.....	9,00	Randers.....	—	16,33
Slagelse.....	27,00	Aalborg.....	—	21,75

Ialt har Kirkekollekten altsaa indbragt **Kr. 1753,97.**

Idet jeg ved Afslutningen af denne Indsamling til de Skadelidte i Italien udtaler min varmeste Tak for den Offervillighed og Redebonhed, hvormed Publikum i det danske Apostoliske Vikariat har fulgt min Indbydelse til at yde Hjælp i Anledning af den grufulde Katastrofe, der havde ramt saa mange Tusinder, tillader jeg mig samtidig at meddele, hvilke Beløb i det hele jeg har haft den Glæde at kunne afsende til den hl. Fader, Pave Pius X., til Hjælp for de Skadelidte.

- 1) Den 31. December 1908 til Kard. Gotti 500 Mark = Kr. 442,50
- 2) — 13. Januar 1909 — — — 500 Fr. = — 365,00
- 3) -- 28. — — — — — 2500 — = — 1825,00

Ialt Kr. 2632,50

Den sidstanførte Sum paa 2500 Frcs. blev af Kard. Gotti ved en Audiens d. 18. Februar overrakt vor Hellige Fader, som med Glæde modtog Gaven og paalagde Kardinalen at udtrykke sin hjerteligste Tak til alle ædle Givere, hvem han tillige meddeler den Apostoliske Velsignelse.

København, d. 28. Februar 1909.

† **Johannes von Euch,**
Biskop. Apostolisk Vikar.

A. C.s Foredragsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909).

Femte Foredrag: Onsdag d. 17. Marts, Aften Kl. 8¹/₄.

Foredragsholder: Højærv. Hr. Pastor **Ludv. Günther.**

Emne: **Alhambra i Spanien** (med ca. 50 Lysbilleder).

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade.

(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

„Crescendo“

indbyder herved Alle til sin anden Aftenunderholdning i **Casinos Koncertsal Midfaste Søndag**, d. 21. Marts 1909, Kl. 8¹/₄, pr., til Fordel for Rosenkrans- og St. Anna Sogn, og byder paa **Koncert og Op-læsning** af Paludan-Müller's: »Benedict af Nursia«.

Det bemærkes, det er Foreningens *sidste* Optræden i denne Sæson.

Nummererede Billetter à Kr. 1,50, 1,00, 0,50 faas hos: Hr. P. v. Kettensburg, St. Ansgars Kirke, Præsterne ved Rosenkrans- og St. Anna Kirke, Hr. Hattemager Bæklund, Frederiksberggade 34,

Hr. R. Schütten, Pilestræde 4, samt hos Hr. Ingeniør Husson, Stenosgade 5 (Tlf. Vester 787x).

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder aarlig Generalforsamling Søndag d. 14. Marts, Kl. 7 Aften. Alle Medlemmer anmodes indtrængende om at møde, da vigtige Sager foreligger.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Marts. 3. Søndag i Fasten.

15. M., 16. Ti. Ferialdage. — 17. On. Patritius, Biskop og Bekender. — 18. To. Gabriel, Ærkeengel. — 19. F. Josef, Jesu Plejefader. — 20. L. Johannes Sarcander, Martyr.

Søndag den 21. Marts. 4. Søndag i Fasten

St. Josefs Fest (Fredag den 19. ds.)

St. Ansgars Kirke: Højmesse Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Rosenkranskirken Kl. 9 Højmesse. Sakramentet er udstillet hele Dagen. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Josefskirke (Hospitalet) Højmesse Kl. 5 $\frac{1}{4}$.

Jesu Hjerte Kirke: Levitmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag d. 21. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde Onsdag d. 17. Marts Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Fælleskommunion Søndag Morgen d. 21. Marts Kl. 7.

En hjertelig Tak til den ædle Giver af den »røde« Mønt, som fandtes i St. Antoniusbøssen og som var meget velkommen i denne Tid, hvor der er saa mange, der skal hjælpes.

Paa Vincensforeningens Mariakonferens Vegne
F. Ronge, Kapellan.

Brevkasse. En Abonnent spørger, om Red. er i Stand til at meddele, hvorfor Prospektkort med Afbildning af St. Ansgars Kirkes Indre, som man kan købe paa Menighedskontoret (Bredgade 69), koster 10 Øre pr. Stk., medens man tellers kan købe Kort, med Afbildninger af de fleste andre katholske Institutioner, for 3 eller 5 Øre pr. Stk.

Svar: Grunden skal nok være den, at det er et privat Foretagende, som har kostet ikke saa lidt (c. 50 Kroner). Naar disse Udgifter er dækkede ved Salg af Kortene, vil det eventuelle Overskud gaa til velgørende Øjemed. — At andre Kort i større Forretninger kan sælges billigere, kommer vel af, at de der afsættes i Tusindvis, medens der ikke er Udsigt til at sælge nær saa mange Eksemplarer af dette Kort. Er Udgifterne først dækkede saa er det forresten ogsaa Meningen at nedsætte Prisen. Red.

Litteratur. Nu, da der i alle Blade reklameres for en ny Udgave af Darwins Hovedværker, er det sikkert paa sin Plads at minde om A. Breitung's ypperlige Bøger:

Abeteoriens Bankerot og vor populære Darwinisme	1899.	1,50
Udviklingslæren og Kristentroen — I. Del. Et »Baade-Og« imod Vilh. Rasmussens og andres »Enten-Eller«,	1905.	2,75
II. Del. En Advarsel mod Lettroenhed overfor Vantroens populærvidenskabelige Skrifter.	1905.	2,75

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Pale 651. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 12.

Søndag den 21. Marts.

1909.

INDHOLD; Det vigtigste Anliggende i vore Dage. — Barmhertighed. — Hen i Vejret. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Fredericia. Randers. Rom. Belgien. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Det vigtigste Anliggende i vore Dage.

Hvad siger *Frimurerlogen*?

Den italienske Avis »Corriere d'Italia« har offentliggjort en Skrivelse fra de italienske Frimureres Stormester, som meget indtrængende formaner Brødrene til at bemægtige sig Aviserne og i disse at virke i den store Loges Aand. Thi Pressen er det stærkeste Vaaben, — saaledes siger Logen. —

Hvad siger *Biskopperne*?

Af deres talløse Formaninger skal der kun anføres en, som findes i et af Biskoppen af Namur (Belgien) for nogen Tid siden offentliggjort Hyrdebrev angaaende Pressen: »Understøt den gode Presse med alle tilhædte Midler! Imod den ødelæggende og nedbrydende Strøm af en vantro og tøjlesløs Presse maa I opføre en fast Dæmning af hine Blade, som stedse aabent, med frejdigt Mod træder i Skranken for den sande Kristendom. Vær modige og raadsnare!

Kristelige Mænd, frygt ikke for Spot, I forsvarer jo en hellig Sag. Ligesom allerede min højærværdigste Forgænger, saaledes tilraaber ogsaa jeg Eder alle: Abonner dog paa katholske Blade, derved virker I som Apostle! Thi saaledes bekender I tydeligt for enhver eders hellige Tro, og I fortjener en Gang at høre de Ord af den guddommelige Dommers Mund: Fordi Du ikke har fornægtet mig for Menneskene, vil heller ikke jeg skamme mig ved Dig for den himmelske Fader.« —

Hvad siger *Paven*?

For nogen Tid siden sagde Pius X. til en katholsk Journalist, han modtog i Audiens: »Saare mange i den katholske Lejr har desværre stadig endnu altfor lidt Forstaaelse af Pressens uhyre Betydning og bringer derfor altfor faa Ofre for den gode Presses Udbredelse. Gamle Folk siger, at det er noget nymodens, og at man tidligere har frelst mange Sjæle uden at spørge efter Aviser. Det er let sagt: tidligere! i fordums Dage! Men tidligere var jo de katholikkfjendtlige, religionsløse, usædelige Avisers Gift ikke saa meget udbredt, som nuomstunder. Vi lever ikke mere i svundne Tider, men i vore Dage. Det er desværre en Kendsgerning, at det kristelige Folk nu ved kirkefjendtlige og usædelige Aviser og Tidsskrifter bliver ført bag Lyset, bedraget, vildledt, bortfjernet fra Troen og gode Sæder og overantvordet til Vantro. Byg kun Kirker, prædik, hold Missioner, grundlæg Skoler, forret alle mulige gode Gerninger — meget vel altsammen! Men alle eders Bestræbelser vil være forgæves, dersom I forsømmer det betydeligste og vigtigste Vaaben i vore Dage, nemlig det kristelige Avisvæsen, — dersom I ikke sørger for Masseudbredelse af kristelige Blade.« —

Hvad følger heraf?

Haand paa Værket overalt, I katholske Foreninger, Haand paa Værket for at udbrede vort katholske Ugeblad! Sørg for at sprede det overalt; arbejd paa, at det faar Indpas i alle katholske Hjem, i alle katholske Familier uden Undtagelse! Ikke et Øjeblik længer maa der nøles og tøves med denne vigtigste af alle Opgaver i vore Dage.

Paven, Biskopperne og — Frimurerlogen er for en

Gangs Skyld mærkværdig enige i dette Punkt. Alle værdsætter Pressens store Magt og opfordrer derfor højt og indtrængende til at benytte, fremme og udbrede den. —

(Efter Salz. »Kath. Kirchentg.«)

Barmhjertighed.

(Sluttet).

II. Barmhjertighed er endvidere en *nødvendig* Dyd.

Vi kan skelne mellem en positiv og en negativ Nødvendighed.

Den positive Nødvendighed ligger i selve Forholdene. Det er selve Nøden, der kalder paa Barmhjertighed.

Vi maa være barmhjertige *for de andres Skyld*, for deres Skyld, som lider, især naar de nødlidende ikke kan hjælpe sig selv.

Vi maa stedse huske Sammenhængen, der bestaar mellem os og de andre Mennesker. Vi er alle sammen Lemmer paa eet Legeme; hele Menneskeslægten danner en eneste stor Familie. Er der i en Familie en, som lider, da tager alle de andre Del i hans Lidelser og søger at hjælpe, saa godt de formaar. Noget lignende finder Sted i Legemet, naar et eller andet Lem fejler noget.

Vi maa ogsaa være barmhjertige *for vor egen Skyld*. Den samme eller lignende Ulykke kan ogsaa ramme os. Vi ønsker da, at man skal hjælpe os. Da maa vi heller ikke undlade efter Evne at hjælpe de andre. Ordsproget: »Hvad du ej vil, mod dig man gør, du andre ej tilføje bør« gælder ogsaa omvendt. Derpaa har vi selve vor Herres Ord: »alt, hvad I vil, at Menneskene skal gøre mod eder, det skal I og gøre mod dem« (M. 7, 12), siger han i Bjergprædikenen.

Han befaler ogsaa Barmhjertighed med ligefremme Ord: »Barmhjertighed vil jeg og ikke Offer« (Mt. 9, 13).

Han specificerer dens Udøvelse: »Elsker eders Fjender (en Akt af højsindet Barmhjertighed): gører godt og laaner

uden at vente noget derfor: og eders Løn skal være stor, og I skal være den Højestes Børn« (Luk. 6, 35).

Set fra den negative Side er Barmhjertigheden nødvendig paa Grund af de Straffe, der truer de ubarmhjertige.

»En Dom uden Barmhjertighed vil komme over den, som ikke øver Barmhjertighed; men Barmhjertighed er hævet over Dommen« siger den hl. Jakobus (2,13).

Mon han mindedes Herrens Lignelse om den ubarmhjertige Tjener (Mt. 18, 23 ff.)? »Du onde Tjener«, sagde Herren til ham, »burde du ikke have forbarmet dig over din Medtjener, ligesom og jeg forbarmede mig over dig?« Og han lod ham til Straf kaste i Gælds fængslet, hvorfra der paa Grund af hans Gælds Storhed ikke gaves nogen Frelse for ham.

Lignelsen om den rige Fraadser og den fattige Lazarus prædiker den samme Sandhed. Grunden, hvorfor den første »blev begravet i Helvede«, var bl. a. ogsaa den, at han, grusommere end Hundene, ikke engang vilde give den stakkels syge Tigger de Smuler, der faldt fra hans Bord.

Men allertydeligst taler vor Herre i Dommen. Han har jo kundgjort os Kendelsens Ordlyd i Forvejen. Hvorfor vil han da vise de onde paa sin venstre Side bort fra sig i den evige Ild? »Jeg var hungrig, og I har ikke givet mig at spise; jeg var tørstig, og I har ikke givet mig at drikke; o. s. v.« (Mt. 25, 42 ff.). Det er altsaa virkelig, som Jakobus siger: En Dom uden Barmhjertighed, fordi de ikke har øvet Barmhjertighed.

III. Barmhjertighed er endelig ogsaa en *gavnlig* Dyd.

»Hvo som forbarmer sig over den ringe«, hedder det i Salomons Ordsprog, »laaner Herren, og han skal betale ham hans Velgerning« (Ordspr. 19, 17).

Herren selv har knyttet særlige Løfter til Barmhjertigheden. Og Grunden er, at han identificerer sig selv med de trængende og anser alt, hvad vi gør mod dem, »de mindste blandt hans Brødre«, som var det gjort mod ham.

Han lover *timelig Velsignelse*. »Giver, saa skal eder gives; et godt, knuget, skuddet og overflødigt Maal skal man give i eders Skød; thi med det samme Maal, hvormed I maaler, skal der igen tilmaales eder« (Luk. 6,38).

Han har ofte vist dette ved Mirakler. Allerede i den

gamle Pagt fortælles der om den store Løn, Enken af Sarepta fik for sin Godgørenhed. Hun havde kun givet Profeten Elias at drikke; til Gengæld slap Melet i hendes Krukke og Olien i hendes Krus ikke op, saalænge den frygtelige Tørke herskede over Landet; ja, oven i Købet vakte Profeten hendes afdøde Søn til Live igen (3. Kong. B. 17. Kap.).

I den h. Frants Regis' Liv fortælles der, at han i Hungersnødens Tid hjalp de fattige med Korn, han havde samlet. En Dag kom Forvalteren til ham og sagde: »Der er Folk, som tigger; men der er ikke mere Korn paa Loftet«. Den hellige svarede ham: »Gaa bare og giv dem«. Forvalteren gentog sin Forsikring: »Der er ikke mere Korn tilbage«, men med samme Bestemthed svarede Frants: »Gaa og giv«. Forvalteren gik og fandt hele Loftet fyldt med Korn. Denne vidunderlige Forøgelse gentog sig flere Gange, indtil Hungersnøden var forbi.

Af langt større Værdi er *den aandelige Velsignelse*, Herren lover den barmhjertige. *Barmhjertighed fra Guds Side*. »Salige er de barmhjertige; thi der skal vederfares dem Barmhjertighed« (Mt. 5, 7). Er det ikke noget, vi stedse trænger til?

De Løfter, Gud giver i den 40. Psalme (v. 2—4), maa vi vist hovedsagelig forstaa om denne aandelige Velsignelse: »Salig er den Mand, som agter paa den nødlidende og fattige: paa den onde Dag skal Herren befri ham. Herren skal bevare ham og holde ham i Live; han skal gøre ham lykkelig paa Jorden og ikke overgive ham til hans Fjenders Vilje. Herren vil bringe ham Hjælp paa hans Sygeseng. Hele hans Leje forvandler du i hans Sygdom.«

Den vigtigste Plads blandt de aandelige Velsignelser indtager dog *Syndsforgladelsen*, som ogsaa knyttes til Barmhjertighedsgerningen. »Fremfor alt«, siger den hl. Petrus, »haver en vedholdende Kærlighed til hverandre indbyrdes; thi Kærlighed skjuler en Mangfoldighed af Synder.« Og saa vedbliver han: »Værer gæstfri mod hverandre uden Knurren. Tjener hverandre, enhver med den Naadegave, han har modtaget, som gode Husholdere over Guds mangfoldige Naade« (1. Petr. 4, 8—10). Gud betragter os altsaa som Husholdere over de Gaver, han har betroet os,

og vi skal ogsaa bruge dem i Næstens Tjeneste. En Løn for tro Husholdning, for den rette Anvendelse af det Gods, der er os betroet, i Barmhjerlighedens Tjeneste, skal det være, at han tilgiver os de Synder, vi ellers har begaaet i hans Tjeneste.

Al Velgørenhed er en Vej til Syndsforladelse, det udtales allerede af Profeten Daniel. »Gør dig fri for dine Synder ved Almisser, for dine Misgerninger ved Barmhjerlighed mod de fattige; da vil han (Gud) maaske tilgive dig dine Synder«, siger Profeten til Nabukodonosor (Dan 4, 24).

Det er for Resten en Iagttagelse, man ofte kan gøre, at vantro Mennesker, som er meget godgørende mod de fattige, efter kortere eller længere Tid vender tilbage til Troen.

Det trøsteligste blandt alle Guds Løfter er imidlertid, at Barmhjerlighed skal berede os *en naadig Dom*. Vi har allerede hørt den h. Jakobus' Ord: »Barmhjerlighed er hævet over Dommen«. Om Guds naadige Dom maa vi vistnok ogsaa forstaa Psalmistens Ord: »Lyksalig er den Mand, som har Medlidenhed og laaner ud; han ordner sine Taler i Retten (d. v. s. hans gode Gerninger bliver en virksom Forsvarstale for ham); thi han rokkes ikke evindeligt« (Pr. 111. 5, 6).

Atter taler vor Herre her det afgørende Ord. Ligesom han vil dømme de andre til Helvede, fordi de ikke har været barmhjertige, saaledes vil han indbyde de gode til Rigets Herlighed, fordi »jeg var hungrig, og I gav mig at spise; jeg var tørstig, og I gav mig at drikke.« Thi alt, »hvad I har gjort imod en af disse mine ringeste Brødre, det har I gjort imod mig« (Mt. 25, 34 ff.).

Lad os efter alt dette ikke blive staaende ved en tom Beundring af Barmhjerlighedens Dyd. Lad os endnu i Korthed stille det praktiske Spørgsmaal: *Hvorledes skal man øve Barmhjerlighed?*

1. Regel: *Giv*. Mange er bange for at give, fordi der bedrives saa meget Snyderi. Det er sandt. Men hvad gør det? Selvfølgelig skal du være noget varsom, men dog ikke altfor ængstelig. Selv om du en Gang imellem skulde give til en Bedrager, saa er det dog ikke dig, der bliver

snydt. I Grunden er det jo ikke Bedrageren, men Herren du giver, og han skal betale dig med rige Renter.

2. Regel: Giv *hurtig*. Det er en gammel gylden Regel: Den, som giver hurtig, giver dobbelt. At vente for længe kan derimod gøre den bedste Almissee virkningsløs.

3. Regel: Giv *praktisk*. Godgørenhed kræver stor Skønsomhed. Hvad kunde det f. Eks. gavne at give en Dranker Penge? Som Regel er det den bedste Almissee, som straks kan tages i Brug, Mad for den sultne, Klæder for den nøgne, Medicin for den syge, Arbejde for den, som endnu kan bruge sine Hænder eller sin Hjerne.

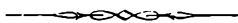
4. Regel: Giv *rigelig* som til vor Herre. En rig Dame gav sin Tjener Ordre til at give en Tigger en Skjorte. Tjeneren kom med en gammel laset en. »Nej«, sagde Damen, »hvor maatte jeg ikke skamme mig paa Dommendag, naar vor Herre viste sig for mig i den Skjorte og sagde: 'Den har du givet mig'«.«

Selvfølgelig maa der være Maade med at give. Ingen skal give over Evne. Intet kan være smukkere og visere end det Raad, den ældre Tobias gav til sin Søn: »Vær barmhjertig, eftersom du har Evne til det. Har du meget, giv rigelig; har du kun lidt, søg ogsaa med Glæde at give det lidet« (Tob. 4, 8. 9). Herren bekræfter denne Lære, idet han roste den fattige Enke, skønt det kun var saare lidt, hun havde ofret.

5. Regel: Giv for Herrens Skyld. Det er Hovedsagen. Uden dette har ingen Almissee, den være sig nok saa stor, nogen Værdi for Evigheden. Uden dette er al Godgørenhed, som naar man hælder Vand i et Sold. Denne Hensigt derimod: Det skal være for Herrens Skyld, gør ogsaa den mindste Gave stor i Guds Øjne. Hvad kan vel være mindre end et Glas Vand? Men, siger Herren, »hvo som rækker en af disse smaa et Bæger koldt Vand i en Discipels Navn (d. e. fordi han ser i ham en Herrens Discipel og saaledes i ham hædrer selve Herren), sandelig siger jeg eder: han skal ikke miste sin Løn« (Mt. 10, 42).

Vor Herre siger ogsaa — og jeg finder ikke noget bedre Ord at slutte med: »*Hoc fac et vives*, Gør det, og du skal leve« (Luk. 10, 28).

sr.

Hen i Vejret.

I et af sine »Strejftog« i »Nationalt.« ironiserede Johannes Jørgensen forleden paa det kosteligste over Herr Aage Madelungs »Det 20. Aarhundredes Renaissance«, idet han skrev: »Det er ikke ganske forkasteligt nu og da at vide lidt Besked om de Emner, man behandler. Men naturligvis er det bekvemmere at spinde alt ud af sit eget Indre. Saa bliver det ogsaa, som man vil have det, og er Kendsgerninger ikke i Grunden noget kedelig pedantisk noget?«

Næsten paa samme Tid, da jeg havde læst disse Ord, fik jeg »Aftenpostens Søndagsblad« at læse, og ved at gennemgaa Artiklen om »Tro og Gerninger«, maatte jeg konstatere, at her passede Johannes Jørgensens Ord lige saa godt som i det Tilfælde, han omtaler.

»Johs. B.«, som tegner under Artiklen, bærer sig ikke mindre forkert ad end Hr. Madelung. Hvad bryder han sig om, hvad den katholske Kirke egentlig lærer om Tro og Gerninger? I Stedet for at raadføre sig med den katholske Katekismus (koster kun 1 Kr. 25 Øre), sætter han sig ud over alle Kendsgerninger (her: den katholske Kirkes *virkelige* Lære) og paastaar, at Troen efter katholsk Lære kun er en »Antagelse« (en Hypothese?) og af langt mindre Betydning end Gerningerne. Han paadutter os uden videre, at vi i Stedet for at stole paa Kristi Fortjeneste tror at kunne »bygge os en Himmeltrappe« af gode Gerninger. Som Bevis for sin Paastand, at Gerningerne ikke kan nytte en Smule til Syndernes Forladelse, anfører han Røveren paa Korset, der »ikke fik Tid til at udføre nogen god Gerning, og dog blev salig«, — som om det ikke var nogen god Gerning, at han troede paa Jesus, forsvarede ham overfor den anden Røver, bad til Herren og bar sine Lidelser med Taalmodighed.

Interessant er ogsaa følgende Udtalelse: »Og dernæst hvorledes skal jeg egentlig kunne udføre nogen eneste *virkelige* god Gerning? Alt, hvad jeg udretter af godt, selv det bedste, er jo ufuldkomment, fuldt af Synd, Forfængelighed, Æresyge o. lign.« — Desto værre for ham! Men skønt meget afhænger af Hensigtens Renhed, hvormed den gode

Gerning udføres, tør man dog paastaa, at mangen en alvorlig Kristen virkelig i Reglen har den reneste Hensigt med sine Bønner, Almisser, Forsagelser og Taalmodighed i Lidelser.

At man, naar man skriver saadan hen i Vejret, som *Johs. B.* gør i »Aftenpostens Søndagsblad«, ikke kan undgaa at udvikle sig i alvorlige Selvmodsigelser, er klart. Saaledes bebrejder han først den katholske Kirke, at den siger: »Gør gode Gerninger! Gør saa mange som muligt! Desto mere nærmer du dig Saligheden, desto sikrere bliver du paa din Frelse!« — og saa længere nede, paastaar han alligevel, at de gode Gerninger »har deres Betydning som Troens *Frugter*, som *Vidnesbyrd* om Sandheden af den Tro, der bor i Hjertet. Som saadanne Vidnesbyrd kan de ikke undværes!« Altsaa: Man bliver *salig* ved Troen alene; men om man *virkelig* har Tro i Hjertet, ses af *de gode Gerningers* Vidnesbyrd; følgelig bliver man ved de gode Gerninger *sikrere* paa sin Salighed. Denne Slutning kræver den sunde Fornuft og Logiken, — eller er *Johs. B.* bleven »katholsk i Hovedet«?

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København (P.). *Vincentiusforeningen* afholdt sit første Generalmøde for i Aar Søndagen den 28. Februar. Det præsideredes af den højærværdigste Biskop og var besøgt af 27 Brødre fra St. Ansgar-Konferensen i den indre By (Præsens Hr. Pastor v. Kettenburg), St. Mariæ-Konferensen paa Frederiksberg (Præsens Hr. Pastor Ronge), St. Josefs-Konferensen paa Nørrebro (Præsens Hr. Pastor Neuvel), St. Andreas-Konferensen (Præsens Hr. Pastor Ewers) og Lokalraadet (Præsens den højærværdigste Hr. Biskop), der varetager Konferensernes Fællesanliggender og har sin egen Kasse. Hver af Konferenserne aflagde Beretning om sin Virksomhed siden sidste Generalmøde, hvorved baade St. Ansgar- og St. Andreas-Konferensen i varme Ord mindedes

afdøde cand. phil. *Volmer Berling*, der ved sine Bidrag havde været en god Støtte. Lokalraadet havde bevilliget 150 Frcs. som de københavnske Brødres Bidrag til Foreningens Hjælp til Vincentiuskonferenserne i de Byer, der havde lidt ved det sidste Jordskælv paa Sicilien og i Kalabrien. Foreningens Generalraad i Paris, hvis Præses er forhenværende dansk Generalkonsul P. Calon, havde (se »Nord. Ugeblad« af 24. Jan. d. A.) sendt Indbydelse til Deltagelse i et stort Møde af Vincentiusbrødre fra alle Lande, der vilde finde Sted i Rom kommende Paaske i Anledning af Pavens 25-Aars Bispejubilæum, og til i alt Fald at yde Bidrag til den Fællesgave, der ved denne Lejlighed vil blive overrakt Hans Hellighed. Den højærværdigste Hr. Biskop foreslog at sætte dette Bidrag til 150 Frcs., de 50 Frcs. vilde han selv bidrage. Ved en derefter foretagen Indsamling blandt de Tilstedeværende indkom der 60 Frcs., og de manglende 46 Frcs. vil nu, hvis de ikke indkommer ad anden Vej, blive udrede af Lokalraadskassen. To af de tilstedeværende Brødre meddelte, at det var deres Agt at give Møde i Rom. Hr. Pastor v. Kettenburg meddelte, at han havde modtaget to Forespørgsler fra engelske Vincentiuskonferenser, angaaende en Dansk, der havde præsenteret sig som tidligere understøttet af danske Vincentiuskonferenser, en anden, om de danske Vincentiuskonferenser holdt Sømændshjem, eller om hvor katholske Sømænd ellers skulde henvende sig i danske Havne. Dette Spørgsmaal om katholske Sømændshjem er forøvrigt allerede tidligere blevet stillet fra fransk Side. Men de danske Konferensers Forhold er jo endnu for smaa til at kunne magte saadanne Opgaver. Vore Konferenser har dog gentagne Gange haft Lejlighed til at tage sig af katholske Sømænd, der var indlagt paa Hospitaler.

Lokalraadets Sekretær (Hr. Observator Pechüle) forelagde en samlet Oversigt over nævnte fire Konferensers Virksomhed i Aaret 1908, hvilken nu er sendt til Generalraadet i Paris. Udgifterne havde i alt været 1781 Kr., der var anvendt dels til kontante Understøttelser, særlig til Huslejhjælp, dels til Uddeling af Brændsel, Fødevarer og andet Behov. Desuden er skænkede Klæder bleven uddelt. Brødrene har ogsaa beskyttet navnlig Lærlinge og støttet de Trængende moralsk ved personlige Besøg og ved Uddeling af god Lektüre, ligesom ogsaa Konferensernes Biblioteker, der nu tæller 1387 Bind, staar aabne for Udlaan til de jevnlig her i Ugebladet angivne Tider. Indtægterne havde i alt været 1971 Kr., der var indkommet ved Kollektterne i Konferensernes ugentlige Møder (956 Kr.), ved Bidrag fra passive Medlemmer og Gaver (797 Kr.), ved St. Antonius Bøsserne (167 Kr.), ved Kransekort (38 Kr.) og

andet. Ved Aarets Slutning havde Konferenserne 59 aktive og 32 kun bidragydende Medlemmer. I Aarets Løb var kun 1 Broder død, nemlig Hr. Partikulier *Riberholt* i Ordrup, der aldrig svigtede ved St. Andreas Konferensens Møder.

Konferenserne trænger til Tilgang af nye, særlig yngre Medlemmer. De anmoder tillige Menighedernes Medlemmer om at støtte dem ved Gaver i Penge, Klæder, gode Bøger og andet.

Fredericia. Baade den kirkelige og den selskabelige Del af *Jubilæumsfestligheden* for Hr. Pastor *Schreiber* den 8. ds. forløb smukt og stemningsfuldt.

Højtideligheden indledes med Levitmesse Kl. 8 i St. Knuds Kirke. Jubilaren assisteredes af Pastorerne *Osterhammel**) og *Verhein* som Diakon og Subdiakon. Et firstemmig Kor under Orgel- og Basunledsagelse udførte bl. a. ogsaa en i Dagens Anledning skreven »Bøn for Jubilaren«.

Sognepræsten for den katholske Menighed i Vejle Hr. Pastor *Brems* holdt Festprædikerens med særligt Henblik paa Dagen.

I Dagens Løb indkom mange Gaver, Blomster, Breve og Telegrammer fra nær og fjærn, fra Hs. biskoppelige Højjærværdighed Msgr. von *Euch* et smukt Sølvkrucifiks, fra Menigheden et Sølvbæger med en Pengegave, bestemt til en Romerrejse, tillige med en smukt kalligraferet Adresse, som overrakte Pastoren af Forstanderskabet, fra Skolebørnene et Røgelseskar af Sølv, fra St. Josefssøstrene smukke Lysestager og Broderier.

Om Aftenen Kl. 8 samledes Menigheden med Jubilaren i St. Knuds Skoles Festsal til en lille Festlighed »af en mere stille og beskeden Karakter paa Grund af Fastetiden«, som det hed i Programmet. Festsalen var smukt prydet med Blomster, Flag og Skjolde og med Billeder af Paven, Biskoppen, Jubilaren og af afdøde Pastor *Heiden*.

Papirhandler *Wenk* bød Velkommen og bad Pastor *Schreiber* efter god katholsk Skik aabne Festligheden med en Bøn.

Efter denne blev flere smukke i Dagens Anledning skrevne eller til Lejligheden passende Sange afsunget, ligesom Hr. *Wenk* til Orkesterakkompagnement smukt og smagfuldt reciterede den højtidsfulde og prægtige »Endelig — langelig havde Du længtes —« (af J. F.), hvorefter Pastor *Osterhammel* fra Randers holdt Festtalen for Jubilaren.

Muntert og morsomt fremdrog Taleren mange Smaa-

*) som trods et kort forinden overstaet Sygeleje ikke havde villet svigte sin Ven, men havde tilsidesat alle Betænkeligheder for at indfinde sig ved Festen.

træk fra Jubilarens Ungdom og Studentertid, samt fra hans Virksomhed forskellige Steder, særlig paa Island.

Taleren sluttede med Ønsket om, at Jubilaren i mange Aar maatte faa Velsignelse til at arbejde i denne Menighed, som han vidste, Pastor Schreiber elsker, og som han tror ogsaa elsker Pastor Schreiber. Et Leve for, at det maa forundes Pastor Schreiber endnu at leve mange lykkelige Aar her i Fredericia (Hurra! Fanfare).

Efter et Par Musiknumre og en Sang rejste Pastor Schreiber sig for at takke Festtaleren og sin kære Menighed for al den Glæde, der var beredt ham, og al den Kærlighed, der var vist ham i Dagens Anledning. »Den største Glæde har Menigheden beredt mig ved i saa stort et Antal at følge Festkomiteens Opfordring til at deltage i den hellige Kommunion i Søndags. Thi for en Præst gives der ingen større Glæde end den, at hans Virksomhed bærer Frugt, og at hans Menighed slutter sig sammen om Kirkens helligste Goder. Det er mit inderligste Ønske at faa Lov til at ofre mig for denne Menighed, hvor der findes saa gammel en Tradition og et saa ægte katholsk Liv, som man ellers kun finder det i de katholske Lande. Jeg takker Gud, fordi jeg er bleven kaldet hertil, og jeg bæder Gud velsigne mit Arbejde og lad det sætte Frugt i Fremgang og Trivsel for Menigheden her. En dybfølt Tak for al den Glæde og Hæder, man i Dag har beredt mig.«

Herefter talte Pastor Kerff (Horsens) om den Enhed og Enighed, som den katholske Menighed bør vise baade indadtil og udadtil i Udøvelsen af praktisk Kristendom.

Urmager Spetzler for Kirken, vor hellige Moder Kirken — og for Kirkebygningen i Fredericia, at den — hvor meget Menigheden end elskede den, — dog snart maatte afløses af en ny og større.

Pastor Frederiksen (Silkeborg) om Præstens betydningsfulde Kald og den Betyggelse, som for ham og for Menigheden ligger i den Omstændighed at have sin Sendelse fra Rom, fra selve Kristi Stedfortræder, Petri Efterfølger, den Hellige Fader.

Pastor Klemp (Kolding) for Konge og Fædreland.

Pastor Schmiederer (Odense) for Biskop von Euch, som saa mange Aar havde været knyttet til Fredericia Menighed.

— Denne smukke Festdag vil sikkert bidrage til at knytte Baandet fastere mellem Præst og Menighed i Fredericia; det var det Indtryk som alle Festsdeltagere fik af Jubilæumsdagen. Blandt Deltagerne i Festen bemærkedes bl. a. ogsaa Kolleger af Jubilaren nemlig fra Aalborg (1), Randers, Silkeborg, Aarhus (1), Horsens, Vejle (2), Esbjerg (2), Kolding, Odense (2), København (1); desuden

ogsaa Jubilarens Venner: Redaktør Jensen fra Fredericia og Redaktør Thastum fra Kolding.

Festens officielle Del endte med en Korsang ved Midnatstid, — dog skiltes de sidste Festdeltagere først henimod et betydeligt senere Klokkeslet, som ikke mere var saa fjernet fra det første Hanegal. —

Fredericiabladene bragte baae før og efter Jubilæet meget velvillige Artikler. Fredericia Dagblads Referat af Festen, som fandtes i Numrene for den 8. og 10. ds., har Ugebladets Redaktion hovedsagelig benyttet sig af til nærværende Meddelelse.

Randers. (W.) Den 10. ds. blev en af vore Trosfæller, en af Randers katholske Menigheds ældste Medlemmer valgt til *Byraadsmedlem*, nemlig Hr. Fabrikant *C. Melchior*, som var blandt Kandidaterne paa Højres og Venstres Liste. Der var opstillet 3 Lister og Hr. Melchior's Navn fandtes paa to af dem.

Omtrent samtidig er Hr. Fabrikant Melchior's bleven valgt til Medlem af en Komité, som er bleven nedsat til at forestaa Uddelingen af hvad der i Randers er indsamlet af Penge og Naturalier til Arbejdsløse og Nødlidende.

Skønt de Møder og Sammenkomster, som disse Tillidshverv forpligter til at deltage i, ofte trækker ud til langt ud paa Natten og saaledes lægger stort Beslag paa Deltagerens Tid, er Hr. Fabrikant Melchior's dog altid med Glæde med til ethvert Offer og ethvert Arbejde til sine Medborgeres Bedste.

Født i Zell a. d. Mosel kom Hr. Melchior for c. 30 Aar siden til Danmark som arbejdssøgende Svend, satte Bo her og er nu en »self made man«. Ved sin Flid, Dygtighed, Godgørelse og hæderlige Vandel har han i høj Grad vundet sine Medborgeres Agtelse.

Rom (*Ophævelse af Fyrsternes »Vetoret« ved Pavevalg*). Det fornylig udkomne 3. Bind af pavelige Kundgørelser indeholder blandt andre vigtige Akta ogsaa en ny Bulle »*Vacanti sede apostolica et de Romani Pontificis electione*«, som fuldstændig forandrer de hidindtil gældende Forskrifter angaaende Pavevalg. Hvad der heri er af størst Interesse for Offentligheden, er Konstitutionen »*Commissum nobis*«, som ophæver den saakaldte Vetoret eller »*Exclusiva*«, som nogle Magter tidligere har benyttet sig af, senest Østrig mod Kardinal Rampolla under Konklavet efter Leo XIII.'s Død. Konstitutionen er dateret 20. Januar 1904, men offentliggøres først nu.

Ordlyden af den vigtigste Passus i Konstitutionen er følgende:

»I den hellige Lydigheds Navn og under Straf af

Exkommunikation *latæ sententiæ*, som vil være den følgende Pave reserveret, forbyder vi alle det hellige romerske Kollegiums Kardinaler, som deltager i Konklave, at tage noget Veto imod fra hvilkensomhelst verdslig Magt, selv om det ogsaa kun var i Form af et Ønske, og at give enten det samlede Kardinalkollegium eller enkelte af dets Medlemmer mundtlig eller skriftlig, direkte eller indirekte paa anden Haand Meddelelse om et saadant Veto, som de paa den ene eller den anden Maade er kommet til Kundskab om. Forbudet gælder ogsaa hvilkensomhelst anden Art af Indblanding i det romerske Pavevalg fra de verdslige Magters Side«.

Til sidst hedder det: »Sluttelig formaner vi, i Lighed med vore Forgængere, paa det mest indtrængende, den hellige romerske Kirkes Kardinaler til, uden mindste Hensyn til verdslige Fyrsters Indblanding eller til jordiske Bevæggrunde, udelukkende at have Guds Ære og Kirkens Vel for Øje og derfor at samle deres Stemmer om den, som de anser for den værdigste af alle til paa en gavnlig og frugtbringende Maade at styre hele Kirken«.

»Vetoretten« har allerede længe ikke været anerkendt eller i alt Fald ikke været benyttet, hvorfor det vakte almindeligt Mishag, da Østrig ved sidste Konklave søgte at vække den tillive igen; og fra det Øjeblik af har det været et almindeligt Ønske endelig at faa den helt ud af Verden. Den, hvem Vetoretten menneskelig set endnu en Gang kom til Gode, og som — i Stedet for Rampolla, hvem mange havde ventet, — fremgik som Pave af Konklavet, har altsaa straks efter sit Valg sat en Stopper for al Gentagelse i Fremtiden. Det var den Gang Kardinalærkebiskop af Krakau Dr. *Puzyna*, som ved Konklavets anden Valghandling den 2. August 1903 rejste sig og henstillede til de forsamlede Kardinalers Overvejelse, »at Hs. Majestæt Franz Josef, Kejsler af Østrig og Konge af Ungarn, agtede at gøre Brug af gammel Ret og Privileg, idet han nedlagde Veto imod Valget af Hs. Eminens Kardinal Mariano Rampolla del Tindaro«. Dette uventede Veto vakte stort Røre i Forsamlingen og betragtedes som en Indskrænkning af Friheden ved Pavevalget.

Den *formentlige* Vetoret har en meget gammel Historie, gaar mange Aarhundreder tilbage i Tiden. Allerede Pave Gregor VII. dekreterede i det 11. Aarhundrede, at alene Kardinalkollegiet skulde have afgørende Indflydelse paa Pavevalget, i det højeste kunde der indrømmes de verdslige Magter et formelt Veto; tidligere havde nemlig flere Kejsere og andre Fyrster tiltaget sig en formelig Stadfæstelsesret ved Pavevalg. Dette gregorianske Dekret har staaet ved Kraft indtil vore Tider. Men Kejsler Franz Josefs Veto

imod Rampollas eventuelle Valg gav altsaa Stødet til helt at afskaffe al verdslig Vetoret.

Belgien. Monsgr. *van den Branden de Reeth*, Titular-ærkebiskop af Tyr, er afgaaet ved Døden i sin Fødeby Mecheln. Den afdøde var blandt de første, som Leo XIII efter sin Tronbestigelse udnævnte til pavelige Kammerherrer. I 1879 fik Msgr. *van den Branden* Titel af Biskop af Erythræa (Lille-Asien), hvilket ved en besynderlig Fejltagelse fra det italienske Toldvæsens Side skaffede ham fuldstændig Toldfrihed paa Rejserne til Italien, da man ansaa ham for Biskoppen paa Erythræa i Italiens afrikanske Kolonier. Den afdøde roses meget for sit gode Hjerte og store Gavmildhed, som gør, at han vil savnes meget af de fattige. — Msgr. *van den Branden* har ogsaa aflagt et Besøg her i Danmark og indviede ved den Lejlighed den første lille Skolebygning paa Frederiksberg, hvor nu Rosenkranskirken staar. R. I. P.

Frankrig. (*Arbejder-Pensionskasserne og Klostermilliarden*). Den franske Senatskommission, som skulde drøfte Lovforslaget om Arbejderpensionskasser, har nu tilendebragt Arbejde og angiver de efter dens Mening bedst egnede Midler og Veje til at værne den arbejdende Klasses Veteraner imod Nød og Elendighed. — Det vækker imidlertid almindelig Forbavselse, at Kommissionen ikke saa meget som med en eneste Ord berører Waldeck-Rousseaus pompøse Løfter. Da det gjaldt at faa de kirkefjendtlige Love igennem, stillede han nemlig som Løkkemad i Udsigt, at der ved Klostrenes Ophævelse og Salg vilde indkomme en hel *Milliard*, som kunde anvendes til Bedste for Arbejderpensionskasserne! Nu er Klostrene lukkede og solgte og Ordensfolkene udjaget af Landet; men hvor er *Milliarden* bleven af? Hvem har stukket den i Lommen? Og hvem hjælper nu alle dem, de Tusinder og atter Tusinder af fattige, som daglig fik deres Mad og anden Understøttelse ved Klostrenes Porte hele Landet over?

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Søndag d. 28. Marts Kl. 7 et offentligt Møde i Lokalet, Bredgade 67², o. G., hvortil enhver katholsk ung Mand indbydes.

Elisabethforeningens aarlige Basar

til Fordel for forældrelose Børn finder Sted Palmesøndag og Mandag, Bredgade 69, St. o. G.

Gaver til Basaren modtages med stor Taknemlighed af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, Nørrefarimagsgade 14, Frk. Stratböcker, Charlottenlund, og Frk. Tetzlaff v. Stranden 10.

Unio Tirsdagen den 23. Marts alm. Møde i Lokalet Frederiksberg Allé Nr. 11, 2. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Marts. 4. Søndag i Fasten

22 M., Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — 23. Ti. Katharina af Vadstena, Jomfru. — 24. On. Benedikt, Abbed. 25. To. Marie Bebudelse (fejres offentligt den 7. Maj). — 26. F. Ihukommelse af Jesu kostbare Blod. — 27. L. Johannes af Damaskus, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 28. Marts. Passionssøndag.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften m. Pr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag m. Pr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josephs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$. St. Anna Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

Immaculatakirken: Fredag d. 19. Marts (St. Josef): Højmesse Kl. 7 $\frac{1}{2}$, derefter Profesløfter og Iklædning. Det allerhl. Sakramente er udstillet hele Dagen.

St. Josefskirke, Griffenfeldtsgade: Onsdag Eftermiddag i den stille Uge (den 7. April) vil der her blive Lejlighed til polsk Skriftemaal; hvilket bedes meddelt de Polakker, man træffer paa.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Passionssøndag d. 28. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Den offentlige Eksamen i St. Mariæ Kirkeskole Boyesgade 8 afholdes Mandag d. 22. Marts i Drengeklasseerne, Tirsdag den 23. og Onsdag den 24. i Pigeklasseerne. Børnenes Forældre og Skolens Venner og Velyndere indbydes venligst.

Den offentlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 og 69 (Bagbygningen Mandag d. 29. Marts i Drengeklasseerne og Tirsdag d. 30. Marts i Pigeklasseerne, begge Dage fra Kl. 8—1, Onsdag d. 31. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag Gymnastikprøve i Drengeklasseerne fra Kl. 11—12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.

NB Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit *Postbud* eller det *Postkontor*, hvorigennem Bladet modtages, en **skriftlig Klage**; (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse.)

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Torsdag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelsen for regelmæssig Tilsendelse, ved *allid*, naar et Nummer udebliver *straks* at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret, og det helst skriftlig. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til **Ekspeditionen**, Bredgade 69, 2. o. G. (Kl. 1—4). Telf. Palæ 654.

Litteratur. Nu, da der i alle Blade reklameres for en ny Udgave af Darwins Hovedværker, er det sikkert paa sin Plads at minde om A. Breitungs ypperlige Bøger:

Abetoriens Bankerot og vor populære Darwinisme 1899.	1,50
Udviklingslæren og Kristentroen I. Del. Et »Baade-Og« imod Vilh. Rasmussens og andres »Enten-Eller«, 1905.	1,00
II. Del. En Advarsel mod Lettroenhed overfor Vantroens populærvidenskabelige Skrifter. 1905.	1,75

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 13.

Søndag den 28. Marts.

1909.

INDHOLD: Garcia Moreno. — Nødløgnen ved Syge- og Dødslejet. — A. Cs. Foretagsrækker. — Et Korrektiv. — Marts. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Rom. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Garcia Moreno.

I Anledning af Bemærkningerne i Ugebladets Nr. 7 om, hvorledes de saakaldte liberale Regeringer i Equador og Bolivia med haard Haand synes at ville bekæmpe den katholske Kirke, og da vi saa at sige hver Dag, snart her, snart der, møder den hadefulde Beskyldning, at den katholske Kirke, overalt hvor den har Indflydelse, ruinerer Folkene, synes jeg, at der kan være Anledning til at minde om, hvad den katholske Kirke gennem en af sine bedste Sønner, *Gabriel Garcia Moreno*, har været for en af de ovennævnte Stater, nemlig Equador, hvis Præsident han i sin Tid var, og hvor han, efterat den antireligiøse Urbino ved de Radikales og Frimurernes Hjælp havde styrtet Republikken ned i den dybeste Elendighed, i Løbet af faa Aar ved den katholske Kirkes Hjælp hævede den samme Stat til et meget højt Kulturtrin.

Født, af fattige Forældre, den 24. December 1821 i Guayaquil, Hovedstaden, Equadors Havnestad, kom han

efter sin Faders Død, som indtraf i 1834, ved en Velynders Hjælp til at studere ved Universitetet i Quito, hvor han hurtigt gjorde store Fremskridt, saa at han allerede i 1848 bestod den juridiske Eksamen med et udmærket Resultat, hvorefter han foretog en Rejse til Europa. Efter sin Tilbagekomst sluttede han Venskab med de paa den Tid fra Colombia udjagede Medlemmer af Jesuiterordenen, hvis ivrige Forsvarer han blev, og han opnaaede ogsaa, trods Colombias Protest, at den daværende Præsident for Equador, Noboa, gav dem Hjemsted i Equador. Denne Tilladelse benyttede de Liberale sig af, og efter en haard Kamp lykkedes det dem at styrte Noboa og sætte den ovenfor-nævnte Urbino paa Præsidentstolen, hvorefter Jesuiterne blev forjagne. Garcia Moreno tabte imidlertid ikke Modet, men satte sig til at skrive et, hvad baade Form og Indhold angaar, lige glimrende Forsvarsskrift for den saa dybt hadede Orden. Denne Bedrift indbragte ham Valget mellem Landflygtighed og Fængsel. Han valgte det første og begav sig til Paris, hvor han levede i 3 Aar i meget fattige Kaar.

I Equador herskede imidlertid et sandt Rædselsregimente. Alt, hvad der paa nogen Maade mishagede Tyrannen Urbino og hans tro Forbundsfæller Robles og Franco, blev forfulgt og undertrykt paa det ubarmhertigste, og Hæren havde til Slut kun den Opgave at beskytte de ovennævnte Herrers dyrebare Personer, thi, som det altid før eller senere gaar Tyranner, det undertrykte Folks Raseri gik over alle Grænser, og det ene Attentat afløste det andet. Til sidst, da hverken Vold eller Bestikkelser mere kunde dæmpe de overalt i Staten frembrydende Uroligheder, maatte Urbino endelig vige Pladsen; dog kun for at efterfølges af sin gode Ven Robles, medens han selv blev Krigsminister.

I 1856 gav Kongressen alle politiske Landflygtige Amnesti, og Gabriel Moreno kunde saaledes atter vende tilbage til Fædrelandet, hvor han blev modtaget af hele Folket som den, der skulde være dets Redningsmand. Efter sin Hjemkomst blev han Borgmester i Hovedstaden og Professor ved Universitetet og Kongresdeputeret. I denne sin sidste Egenskab og ved Hjælp af sit Blad

»Nationalforeningen« dannede han et stort Parti, som havde til Hovedopgave at bekæmpe »Urbinnerne«. I Marts 1859 blev han igen jaget i Landflygtighed; men denne Gang valgte han den umiddelbare Nærhed som Exil. Paa Perus Grænser ventede han paa Lejlighed til atter at tjene sit Land, og allerede den 1. Maj 1859 afkastede de nordlige Provinser Aaget og gjorde Oprør, idet de kaarede Garcia Moreno til Præsident. Men hvad kunde Moreno stille op mod Urbino og hans Fæller, som raadede over alle Hjælpe midler? Enden blev da ogsaa, at han blev fuldstændig besejret og maatte være lykkelig ved at frelse Livet, han fortvivlede dog ikke, men anbefalede sin Sag i Guds Haand, og Hjælpen kom, thi nu rejste saa at sige hele Equador sig mod Undertrykkerne, som endelig maatte vige, og *Gabriel Garcia Moreno* valgtes til *Equadors Præsident*.

En af hans første Regeringshandling er at slutte Konkordat med Pave Pius IX, og i Hovedstadens Domkirke lød igen det herlige »Te Deum«. Derefter begyndte Moreno at reformere Equadors Præsteskab. De uduelige af Præsterne blev erstattet med andre Præster fra alle Lande i den gamle og ny Verden, og han oprettede højere og lavere Skoler overalt i Landet, og ogsaa til Indianerne sendte han paa ny fromme Missionærer. Det var ogsaa i høj Grad nødvendigt at reorganisere Hæren, og med enestaaende Dygtighed lykkedes det ham ogsaa her at opnaa at se sine Ønsker opfyldte. Hospitalerne og Fængslerne, som efterhaanden var bleven Arnesteder for al Slags Umoralitet, reformerede han i sand kristelig Aand, paa samme Tid som han arbejdede paa at ophjælpe Handelen og Industrien ved Anlæggelse af Jærnbaner og Forbedring af Vejene, ligesom han sørgede for, at Hovedstadens Gader blev brolagte.

I 1864 udløb hans Præsidentskab og hans Ven og Medhjælper Carrion overtog hans Plads indtil 1869, da han atter ved Carrions Død indtog sin tidligere Plads efter enstemmigt Valg. I Hovedstadens Domkirke aflagde han efter dette sit Valg Ed paa Statens nye Konstitutioner, som Kongressen under Carrions Præsidentskab havde vedtaget. Det vil blive for vidtløftig i denne korte Skitse at nævne alle de Forholdsregler, som han til Gavn for Folk og Land

fik gennemført under dette sit andet Præsidentskab, kun skal anføres, at Equador efterhaanden ved hans Indflydelse var blevet et af de Lande hvor der i højeste Grad blev sørget for Børnenes Opdragelse og Undervisning, ligesom det ogsaa skyldtes ham, at Republikken Equador var den eneste Stat, som officielt protesterede mod Pavestatsens Annektion i 1870. Til Trods for alle sine Arbejder havde Moreno stedse hver Dag i Aaret haft Tid til at overvære den hellige Messe og hver Dag bede Rosenkransen, ligesom han hver Søn- og Festdag kommunicerede. Hans stadige Ledsager hjemme, paa Rejse, i Lejren og overalt, hvor han færdedes, var 'Thomas a Kempis' berømte Værk »Kristi Efterfølgelse«.

Til Trods for Advarsler fra Peru, lod han sig igen vælge til Præsident i Maj 1875, idet han udtalte, at Trusler om Attentat aldeles ikke skræmmede ham, men han vilde endogsaa prise sig lykkelig, hvis Gud vilde unde ham den Naade at besegle sin Troskab mod Gud og Fædreland med sit Blod. »Man vil dræbe mig«, skrev han til en Ven, »jeg er lykkelig ved at dø for Troen. I Himlen ses vi igen«. Den 6. August 1875 gik Moreno ind i Domkirken for at overvære den hellige Messe, under hvilken han modtog sin Frelsers Legeme. Da han forlod Kirken blev han tæt uden for dens Hovedindgang overfaldet af lejede Mordere, som gennemborede hans Arme og Bryst med Dolkestik og skød ham to Revolverkugler igennem Hovedet. Døende segnede han om paa Stenbroen, medens Folk fra alle Kanter strømmede til og bar ham ind i Kirken, hvor han modtog den »sidste Salvelse«. Hans sidste Ord, som han udtalte da Morderne skød ham ned, var: »Gud dør aldrig. Paa hans Statue, som den ædle Pave Pius den IX. lod rejse af ham i Rom, befinder sig følgende Inskription:

**Religionens trofaste Vogter,
Den hellige Stols modige Forsvarer,
Videnskabens utrættelige Hjælper,
Retfærdighedens nidkære Forkæmper, Forbrydelsens Besejrer.**

(Fra Esperanto).

N.

Nødløgnen ved Syge- og Dødslejet.

Den berømte Dr. *F. W. Förster*, Prof. ved Universitetet i Zürich, holdt den 26. Maj 1908 i Sarnen (Schweiz) et Foredrag, hvori han blandt andet fremhævede følgende Tanker angaaende Nødløgnen ved de syges og de døendes Leje:

»Selv alvorlige Mennesker mener, at Nødløgnen i Sygdoms Tilfælde har sin Berettigelse. Og i Virkelighed kunde denne Undtagelse synes at være allerbedst anbragt netop paa dette Sted. Men paa Grundlag af mange Iagttagelser udtaler jeg her min Overbevisning om, at Nødløgnen paa ingen Maade er berettiget eller tilladt, heller ikke ved Syge- eller Dødslejet. Lægen bør ganske vist ikke sige: »Nu skal du dø«, thi om Livets Ende er umiddelbart forestaaende, det kan ikke en Gang Lægen sige med absolut Sikkerhed; *men* han burde ikke lade den syge i Tvivl om Situationens Alvor. Hvilke Konsekvenser vilde dette ellers have, dersom denne Grundsætning fik Overhaand? Netop i det vigtigste og afgørende Øjeblik, hvor Mennesket ikke længere kan hjælpe sig selv; og hvor han mest trænger til Informationer fra andre, gaar det ikke an, at han har en Følelse af, at han bliver ført bag Lyset, at han bliver narret, saa snart han maa lægge sig. Og hvor stor en Uro maa dette ikke bringe angaaende Forberedelsen til Døden? Just de moderne Mennesker hengiver sig til overfladiske Tanker, hvor det dog saa meget kommer an paa, at Mennesket netop da endnu en Gang lader det bedste komme til Syne og giver det bedste til sine Paa-rørende, hele sin aandelige Arv. En elsket Moder blev fuldstændig holdt i Uvidenhed angaaende hendes Tilstand, saa hun døde uden saa meget som at sige farvel til sine Kære. Men en Gang havde hun dog ytret: ‚I er jo alle saa løgnagtige.‘ Hun havde omend utydeligt haft den Fornemmelse, at nu var al Forbindelse med hendes kære afbrudt. Men det er sørgeligt for et Menneske at maatte drage bort uden iforvejen at kunne tage Afsked med sine kære, saaledes som det indbyrdes Forhold kræver det.«

Vi kan tilføje, at det er langt sørgeligere for en døende Katholik, dersom en Læges Nødløgn eller Omgivelsernes misforstaaede Tavshed skulde hindre ham i at ordne sine timelige og evige Anliggender, eller dersom en Løgn angaaende den umiddelbare Fare berøvede den døende de døendes Sakramenter, Vandringsbrødet paa Rejsen ind i Evigheden, og bevirkede, at han aandelig død mødte op for Guds Domstol. Man skylder sine Medmennesker Sandhed, ved den syges og døendes Leje hensynsfuld, oprigtig deltagende Sandhed. »Der gives ikke en Situation, hvor det kunde være tilladt at lyve«, siger Dr. Førster. —

Kan man ikke selv oplyse den syge, da kalde man en Præst, som paa den rette Maade vil udføre dette Hverv.

Da den bekendte Sebastian Kneipp laa for Døden, sagde han i Monsignore Ant. Hausers Nærværelse til sin Læge: »De vilde fornærme mig meget, hvis de ikke sagde mig, naar Døden kommer. Husk paa, at det er en Synd at lyve.«

Hvor mange Afdøde vil ikke senere engang rejse Klage mod dem, der af misforstaaet Venskab med Løgn har søgt at hjælpe dem ud over Livets vanskeligste Situation! Lad os derfor ikke glemme de Ord, som findes i Katekismen: »den syges paarørende forsynder sig svært, naar de er Skyld i, at han ikke i rette Tid faar de hellige Døds sakramenter meddelte.«

Sm.

A. C.s Foredragsrækker.

V. Række. 5. Foredrag.

Pastor Günther: Alhambra i Spanien.

Onsdag d. 17. ds. holdtes denne Vinters sidste Foredrag i Stenosgade. Der var mødt saa mange, Salen paa nogen Maade kunde rumme, og en Mængde, baade Damer og Herrer, maatte lade sig nøje med Staaplads. Foredragsholderen var Hr. Pastor Günther fra Ordrup, som begyndte

med at beklage, at han i Vinter ved pludselig Sygdom var bleven forhindret i at holde det Foredrag, han først nu den Aften var bleven i Stand til at føre frem. Først fortalte Pastor Günther Alhambras og Granadas Historie de sidste Aar før Indtagelsen 1492, og det var overordentlig interessant at faa et Indblik i denne skønne, blomstrende, men nu ganske forsvundne Kultur, hvorom de herlige Ruiner i Alhambra er saa skønt et Vidnesbyrd. Det var en nydelsessyg og skønhedsdyrkende Slægt, som hørte hjemme i de dejlige Bygninger, det vidnede selve disse om; men ogsaa mangen en Indskrift røbede den religiøse Begejstring, der i alt Fald en Gang havde raadet i de muhamedanske Krigere. Efter Foredraget overraskedes Tilhørerne paa en meget behagelig Maade, ved at to Damer, Fru Paul Petersen og Frøken Lili Schwartzlohse, som Indledning til den følgende Fremvisning af Lysbilleder spillede firhændigt paa Skolens fortrinlige Klaver Lange-Müllers stemningsfulde Musikstykke: I Alhambra, hvorved der virkelig fremkaldtes noget af en »Stemning« der passede godt til de nydelige Billeder. Dette gjaldt for Resten endnu mere de faa Minutter, da der fremstilledes Løvegaarden i Alhambra i Maaneskin, medens Frøken Schwartzlohse dertil spillede et Stykke af Beethovens Maaneskinsonate: der var lydløst i Salen, og Billedet og Musikken smeltede overordentlig smukt sammen for Bevidstheden. Dog var det ikke alene dette Billede, men ogsaa mange andre, Tilskuerne længe vil bevare i Erindringen, saaledes den vidunderlig skønne Myrtegaard, de mange Portaler, det Mylder af Ornamentter, Arabesker, Buer, som traadte frem i alle Skikkelser fra Billede til Billede. Der var mange Billeder, og Klokken var næsten 10, før den interessante og, ikke at forglemme, i flere Henseender belærende Fremvisning var til Ende.

Med dette Foredrag sluttede A. C.s Foredragsrække for denne Vinter. Der har gennemgaaende været en stor Tilslutning til Foredragene, og der er ingen Tvivl om, at der ved disse Foredrag bydes noget, som mange sætter Pris paa. Just i vore Dage vrimler det med Foredrag, Møder, Oplysningsarbejde, saa det er sikkert højest tidsvarende, at der ogsaa fra katholsk Side præsteres noget

Arbejde i den Retning. Derfor kunde nok de, der tit med en Del personligt Arbejde holder dette Foretagende i Gang, fra adskillige Sider fortjene lidt mere Opmuntring og Anerkendelse, end der bliver dem til Del, saa sandt det er et Arbejde, der nødig maatte opgives, nu det har været godt i Gang i fem Aar. — Rektoren for Jesu Hjerter Kirke maa særlig takkes, da han atter i Vinter har stillet den opvarmede og oplyste Sal gratis til Raadighed for Foreningens Virksomhed, ligesom der ogsaa skyldes Tak til de enkelte, der har støttet Foredragsrækkerne med et aarligt Bidrag til Betaling af Stolelejning og Annoncering.

Udvalget.

Et Korrektiv.

I sin Artikel »Hen i Vejret« i sidste Nr. af Ugebladet var Hr. Pastor *G. Schmiderer* saa venlig at nævne en af mine Artikler i »Nationaltidende« og dertil at knytte en Polemik mod et andet af de Ferslewske Blade, »Aftenpostens Søndagsblad«. Jeg benytter denne Anledning til at anbringe et som det synes mig nødvendigt Korrektiv til en af Pater Schmiderers Ytringer. Den lutherske Skribent i »Søndagsbladet« havde skrevet følgende: »Og dernæst: hvorledes skal jeg egentlig kunne udføre nogen eneste *virkelig* god Gærning? Alt, hvad jeg udretter af godt, selv det bedste, er jo ufuldkomment, fuldt af Synd, Forfængelighed, Æresyge o. lign.«

Hr. Pater Schmiderer følger til dette Citat følgende Bemærkning: »Desto værre for ham!« Maaske har jeg ikke det rette Øre for Klängen i dette Udbrud — men saaledes som jeg nu hører det, forekommer det mig at have en Bilyd af Overlegenhed og Hoveren. Det er, som om Pater Schmiderer vilde sige: »Ja, højere kan han nu ikke drive det, men vi andre gør rigtig nok mange gode Gærninger, hvorom sligt ikke kan siges!« En saadan Tankegang forekommer mig imidlertid at være stærkt i

Slægt med Farisærens i Evangeliet og at stride mod de mest elementære Grundsætninger i det aandelige Liv. Hos *Bossuet*, der som bekendt ikke var Lutheraner, læste jeg netop nylig en skarpsindig psykologisk Udvikling af det menneskelige Hovmods Udryddelighed — en Skildring af, hvorledes endog en gudfrygtig Kristen kan komme til at *hovmode sig* over, at han nu er kommen saa vidt i *Ydmyghed*, at han ikke længere tilskriver sig selv, men Gud Æren for alle sine gode Handlinger . . . Saa sandt er det, at den menneskelige Forfængelighed uafbrudt er paa Spil og søger at rane Gud Æren. Mange ser det ikke. Men jo mere det indre Lys faar Magt i et Menneske, des klarere erkender han ogsaa, hvorledes alt, han gør, *selv det bedste*, er ufuldkomment, fuldt af Synd, Forfængelighed, Æresyge o. lgn.« Ikke *desværre* maa det imidlertid hedde om den, der føler saaledes, nej *desbedre!* Netop de største Helgener har mént om sig selv, at de var værdige til det dybeste Helvede.

Johannes Jørgensen.

.

Det Udtryk, som den ærede Indsender paataler, stødte ogsaa os i første Øjeblik, da vi i og for sig ogsaa synes bedre om, at Polemiken med vore fraskilte Brødre føres i Kærlighedens Aand. Men ved nærmere Eftertanke fandt vi dog, at Johs B. i dette Tilfælde næppe fortjente stort bedre Medfart; thi en Mand, som ikke en Gang vil være *saa* meget ydmyg at slaa op i den katholske Katekismus, før han sætter sig til Doms over den katholske Kirkes Lære om Tro og Gerninger, ham behøver man vist næppe at tage saa højtidelig, selv om hans øvrige Talemaader er saa ovenud ydmyge, at de minder om de allerydmygste Helgeners Ydmyghed.

Vi giver samtidig vor Medarbejder Lejlighed til selv at udtale sig overfor den velmenende ærede Indsender.

Red.

.

Undertegnede indrømmer gerne, at Udtrykket: »Desto værre for ham!« ikke var paa sin Plads. Men hvad der

var Aarsag til, at den undslap mig, var Johs. B.'s Ord: »Hvorledes skal jeg egentlig kunne udføre *en eneste* virkelig god Gerning?» osv. Herved benægtes jo *Muligheden af enhver virkelig* god Gerning. Og det er for meget. Mange gode Gerninger er *virkelig* gode, selv om Hovmodet *bagefter* skulde gøre sig gældende; den Gernings Godhed, som er gjort, kan ikke afficeres af en menneskelig Svaghed, der kommer *bagefter*. Noget andet er det med *Hensigten*, som man har, *medens* man udfører Gerningen; deraf afhænger Gerningens Godhed allermest. Men hvorfor skal *ikke en eneste* god Gerning kunne udføres med en ren, Gud velbehagelig Hensigt? Saadan en Paastand kunde jo tage Modet fra de bedste Kristne. Det er jo heller ikke os, der giver de gode Gerninger deres Værd, men, som det hedder i Katekismen (Sp. 461), Jesu Kristi uendelige Fortjenester.

P. G. Schmiderer.

Marts.

Sne, som smelter. Is, som tør.
 Det er Vinteren, der dør . . .
 Vand, som risler, og Bække, som rinder, —
 Det er Vinteren, der forsvinder.

End er Himlen mørk og graa,
 End er Vaarens Spirer smaa,
 Knopperne svage, sky og hange,
 End er Nætterne sorte og lange!

Snart dog kommer den lyse Tid,
 Da bliver Skovbunden atter hvid,
 Da skal de milde Blomslerdufte
 Spredes i viftende Foraarslufte!

Snart kommer Enden paa Vinterens Slud,
Da springer Vaarens Knopper ud,
Da bølger Roser svagt i Vinden,
Og Zefyr vifter igen om Kinden!

— Sne, som smelter, og Is, som tør . .
Vinteren drager sit Suk og dør. —
Snart kommer Vaaren, og Træerne løves
Hjerte! hvad er der, som end behøves?

Rabe Torberg.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*»Crescendo«s 2. Aftenunderholdning*). (J—n). Trods forskelligartet Modgang lykkedes det »Crescendo«s energiske Dirigent, Hr. Ingeniør *Husson* at arrangere Foreningens 2. Aftenunderholdning i denne Vinter, som fandt Sted i Søndags.

Der var megen Stil over denne Aftenunderholdning. Programmet var meget omhyggeligt valgt og var fuldt ud i Overensstemmelse med Fastetidens Passionsalvor.

Programmet indlededes med en Klaverkomposition: »*Fantasi*« af Mendelsohn, som udførtes af Frk. *Betty Pechüle*. Frøkenen udførte tillige Akkompagnementet hele Aftenen, ja, udfoldede en forbavsende Energi, idet hun desuden deklamerede Paludan-Müllers »Benedikt af Nursia«. — Det var i Virkeligheden ikke Oplæsning, som Programmet beskedent bød paa, men Deklamation. Frk. Pechüle traadte her ud af sin vanlige tilbageholdende Stilling og overraskede og glædede mange af Tilhørerne ved den fine, sjælfulde Maade, hvorpaa hun foretog Digterens herlige Værk.

Musikprogrammets danske Tekster var taget fra Johannes Jørgensens »Blomster og Frugter«. 1) »Udtog af Anfægtelse« — 2) »Naturen ved Korset«. — I »Udtog af Anfægtelse« lagde vi særlig Mærke til Frk. Heidens bløde klangfulde Stemme, da hun sang Solo: »Slaa Kors for dig og bed«.

Af det øvrige Program fremhæver vi særlig de hebræiske Sange af Byron: 1) »In ihrer Schönheit wandelt sie« og 2) »Beweinet, die geweint an Babel's Strand« (For Halvkor, Musik af Max Bruch.)

»Der storbende Erløser« (Halvkor a capella — Musik af Haydn) maatte gives da capo. — Vi tillader os at omtale en mærkelig Ukorrektbed i Teksten, som er bygget over to af Frelserens Ord paa Korset:

... »Gott, mein Vater, warum hast du mich verlassen?«
Neigte das Haupt auf seine Brust, gab auf dann seinen Geist!

Und rufet abermal mit lauter Stimme:

»Vater, in deine Hände befehl' ich meinen Geist!«
Neigte das Haupt etc.

Efter Teksten sker det mærkelige, at Frelseren taler *efter* at have opgivet sin Aand; men det kan muligt forsvares i musikalsk Recitativ som en Gentagelse af det foregaaende. Der kendes jo noget lignende fra Breviarets Liturgi.

Naar man tager Hensyn til det overraskende lille Antal Prøver, Koret har kunnet holde, og at en Del Sangere var forhindrede i at give Møde, var Udførelsen overmaade vellykket. — Det var en indholdsrig Aften, hvorfor vi maa sende den unge Forening vor Tak.

— (K. U. F.) Vi henleder vore unge mandlige Læseres Opmærksomhed paa »Katholsk Ungdoms Forbund«s offentlige Møde i Dag Søndag den 28. ds. i Festsalen, Bredgade 67, 2. o. G. — Alle unge katholske Mænd bør indfinde sig og engang se det Arbejde, som denne Forening søger at udføre blandt de unge.

Ungdomssagens utrættelige Forkæmper, Hr. Pastor Günther, og vor Medarbejder, Hr. Johan Johnsen, vil tale.

Frankrig. (*Høj over Høj eller Bestjaalne Type.*) Justitsminister Briand har meddelt Senatets Undersøgelseskommission, at han har besluttet at gribe til strænge Forholdsregler overfor Klostergodsernes Likvidatorer, i hvis Regnskab der er opdaget Uregelmæssigheder. Det hedder sig, at Likvidatoren i Seinedepartementet skal afskediges. — Først røver Regeringen fra Kirken, og saa stjæler dens egne Haandlangere igen det røvede fra Regeringen!

Rom. (*Kulturkamp i den evige Stad.*) For Tiden gaar Kampens Bølger højt i Rom. Det drejer sig om Religionsundervisningen i Skolerne. En ministeriel Kundgørelse havde bestemt, at Religionsundervisningens Bibeholdelse eller Afskaffelse i Folkeskolen laa i Kommunalraadets Haand; men dersom Religionstimen slettedes af Skoleprogrammet og Familjefædre ønskede Religionsundervisning for deres Børn, saa skulde Skolelokalerne staa til Raadighed i dette Øjemed udenfor Skoletiden. Men hvad

gør saa den romerske Kommuneblok under den anglo-italienske Jødeborgmester Nathans Forsæde? Den *udelukker* virkelig Religionen fra Skolerne i Rom, den evige Stad, Pavens Stad! »La direzione diocesana« (De katholske Foreningers Fællesorganisation i Bispedømmet Rom) samlede derpaa Underskrifter hos Familjefædrene, for i det mindste at kræve Benyttelsen af Skolerne til Religionsundervisning udenfor Skoletiden. 6000 Familjefædre skrev under. Ikke saa faa i og for sig, men dog for faa for en katholsk By som Rom. 150 Lærere og Lærerinder, som svarede til alle de Fordringer, Loven stillede, var beredt til at paatage sig Religionsundervisningen. Listerne med Underskrifterne og Ansøgningen sendtes, som Loven krævede det, til Provisialraadet, som bestemte, paa hvilken Tid Skolerne kunde benyttes til Religionsundervisning, og derpaa sendtes Aktstykkerne videre til Byraadet. Alle Lovens Fordringer var nu sket Fyldest; men Magistraten lod intet høre fra sig. Intet Svar paa Ansøgningen! Fuldkommen Tavshed! Selv gentagne Forespørgsler fra »Direzione diocesana«s Side formaaede ikke at faa de vise Fædre til at aabne Munden.

Der var intet andet at gøre end at fremkomme med en Interpellation i et offentligt Byraadsmøde. Saa kom endelig Skoledirektør *Canti*, Nathans Meningsfælle og Raadgiver, med et Svar. Kendsgerningerne kunde han jo ikke benægte, men — har man kendt Mage? — han betvivlede Ægtheden af de 6000 Underskrifter. Men *Canti* nøjedes ikke med at fremsætte denne uhørte Beskyldning; han kunde som Svar paa Interpellationen ogsaa fremlægge en Liste med Underskrifter, som var et slaaende Modbevis, mente han, imod Katholikkernes Liste. Paa hans Liste var der nemlig kun 1200 Underskrivere, som forlangte Religionsundervisning. Listerne havde været fremlagte hos Skolebestyrerne, til hvem Familjefædrene skulde begive sig hen for at underskrive. »I nogle Skoler« bemærkede *Canti* med selvbevidst Sejrsstolthed, »kom der kun 2 eller 3 for at underskrive. Dette viser Umuligheden af at gennemføre Lovens Fordringer. Thi hvorledes kan Skolerne stilles til Disposition blot paa 2 eller 3 Familjefædres Ønske? Desuden kunde jo ogsaa Protestanter, Valdensere og Jøder komme og forlange det samme. Saa blev Skolerne tilsidst til en Samleplads for alle Religionsbekendelser. Derfor havde Byraadet ment at maatte sætte sig ud over Ministeriets Bestemmelser.«

Det kalder man Frihed og Lighed! Ja, naar det gælder at komme Religionen til Livs, saa er selv Ministeriets antireligiøse Bestemmelser ikke brutale nok for Nathan og Konsorter; de sætter sig simpelthen ud over dem! Un-

dervisningsministeriets Reskript indeholdt slet ikke noget om, at der skulde være et bestemt Antal Børn eller Familjefædre, som ønskede Religionsundervisning, for at faa Skolerne overladt til dette Brug; derfor kunde, om det skulde være, én eneste Familjefader retsgyldig stille dette Forlangende. — Og hvorledes var for Resten Cantis Lister kommen i Stand? Det er bevist, at Listerne ikke laa et Minut længere end to Døgn hos Skolebestyrerne, og — at Forældrene *ingen Besked fik* og *ingen Besked maatte* faa om Listernes Tilstedeværelse!! Saa maa man endda undre sig over, at der alligevel samledes hele 1200 Underskrifter. Men nogle Lærere havde ogsaa, trods Forbudet, alligevel underrettet Forældrene derom, da de tænkte, det hele ellers jo kun var det rene Humbug. Herover var Hr. Canti bleven aldeles rasende og udtalte i Byraadet det hykleriske Ønske, at de egenraadige Skolebestyrere hellere maatte vise deres Iver paa andre Omraader!

Spørgsmaal og Svar.

I Anledning af Spørgsmaalet om Litanierne

har Redaktionen fra det apostolske Vikariat faaet Meddelelse om, at den højjærværdigste *Biskops Opfattelse* af nyere og nyeste Dekreter fra Rituskongregationen er den: at *kun de 4 Litanier* (Jesu Navn, Jesu Hjerter, Lauretanske og Alle Helgens) *tør benyttes ved offentlig fælles Gudstjeneste.*

Delte til Efterretning for dem, som er interesserede i Spørgsmaalet. Det meddeles her af skyldigt Hensyn til vor herværende kirkelige Øvrighed; og af samme Grund afholder vi os fra yderligere Kommentarer.

Red.

A.C. Congressus solito tempore ac loco tricesimo primo hujus. — Højærv. Hr. P. Breitung: Morsomt nyt fra gode gamle Bekendte og Frænder.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Søndag d. 28. Marts Kl. 7 et offentligt Møde i Lokalet, Bredgade 67², o. G., hvortil enhver katholsk ung Mand indbydes. Hr. Pastor Günther og Hr. Johan Johnsen vil tale.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Passionssøndag d. 28. Marts Kl. 8^{1/2}.

Elisabethforeningens aarlige Basar

til Fordel for forældreløse Børn finder Sted Palmesøndag og Mandag, Bredgade 69, St. o. G.

Gaver til Basaren modtages med stor Taknemlighed af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, Nørrefarimagsgade 14, Frk. Stratböcker, Charlottenlund, og Frk. Tetzlaff v. Stranden 10.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Marts. Passionsøndag.

29. M., Herrens fem hellige Vunder. — 30. Ti., 31. On. Ferialdage. — 1. April To. Ferialdag. — 2. F. Marie syv Smertes. — 3. L. Ferialdag.

Søndag den 4. April. Palmesøndag. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hl. Paaskekommunion.**

Søndagsgudstjeneste (den 29. Marts).

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And. med Prædiken.

Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 Højm. m. Præd.	Kl. 5 Andagt
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	Kl. 6 And. m. Pr
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	Kl. 6 And. m. Pr
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10 — — —	Kl. 2 ¹ / ₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₂.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₂; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8¹/₄; i St. Annæ Kirke Kl. 6; og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄; i St. Knudskapel Kl. 6¹/₂; i 6¹/₂; St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7, 7¹/₂ og 8¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

St. Josefskirke, Griffenfeldtsgade: Onsdag Eftermiddag i den stille Uge (den 7. April) vil der her blive Lejlighed til polsk Skriftemaal; hvilket bedes meddelt de Polakker, man træffer paa.

Korsvejandagt i Fasten.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften m. Pr. Kl. 7¹/₂; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag m. Pr. Kl. 8¹/₄; St. Josefs Kirke hver Fredag Aften Kl. 7¹/₂. St. Anna Kirke hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Knuds Kapel. Den h. Franciscus III. Orden holder Møde Fredag, d. 26. Marts Kl. 8. Aften. —

Den offentlige Eksamen i St. Annæ Skole, Sundby, afholdes Tirsdag d. 30. og Onsdag d. 31. Marts fra Kl. 8¹/₂—Kl. 12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.

Første Fredag i Maaneden (den 2. April).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig Prælatsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7½ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8½ Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 2. April til de aftalte Tider.

Tilbedelsen Skær torsdag og Langfredag bliver iaar een Fællestilbedelse fra Kl. 2—3 for alle Foreningens Medlemmer.

Den offentlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 og 69 (Bagbygningen) Mandag d. 29. Marts i Drengklasserne og Tirsdag d. 30. Marts i Pigeklasserne, begge Dage fra Kl. 8—1, Onsdag d. 31. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag Gymnaстикprøve i Drengklasserne fra Kl. 11—12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Hjælpsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kassere, Cand. phil. Prof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen

Obs. 1. April begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

„Man er til Stodighed endnu ikke klar nok over Pressens store Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øver andre gode Gjerninger, dersom man ikke fordaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katholske Presse.“

Pius X.

Virk derfor for Bladets Udbredelse! Skaf ny Abonnenter!

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen;

ved Rosenkranskirken daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 14.

Søndag den 4. April.

1909.

INDHOLD: Til Basaren paa Søndag for de forældreløse Børn. — Endnu et Korrektiv. — En trofast katholsk Kvinde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ringsted. Dublin. Amerika. — Forskelligt. — Oversigt over Jesu h. Barndomsforenings Indtægter og Udgifter. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Til Basaren paa Søndag for de forældreløse Børn.

Her er alle de smaa,
Som kan krybe og gaa,
Og vi store, som ogsaa kan tale,
For at be'e Jer for os at betale.

I de Dage, der gik,
Alt af Herren vi fik;
Han os gav baade Hænder og Arme
Og saa Solen til Lys og Varme.

Vi fik Øjne, saa vi kan se,
Vi fik Munde, saa vi kan le,
Vi fik Engle i myldrende Skare,
For alt ondt de skal os bevare.

Kun lidt Mad og lidt Klæ'r
 Savnes riglignok her;
 Men Vorherre sa'e, **det** var *her* nede,
 Og vi skulde *Jer* derom bede.

Derfor kommer de smaa,
 Som kan krybe og gaa,
 Og vi store, som ogsaa kan tale,
 For at be'e Jer for os at belale.

T.

Endnu et Korrektiv.¹⁾

I »Ugebladets« sidste Nummer har Forfatteren Hr. *Johannes Jørgensen* skrevet et lille Indlæg imod den Artikel »Hen i Vejret« af Hr. Pater *Schmiderer*, som fandtes i Bladets foregaaende Nummer.

I det jeg tillader mig at blande mig i denne venskabelige Strid mellem de to Herrer, som jeg begge har den Ære at kunne regne til mine Venner, maa jeg først komplimentere dem for den noble Tankegang, der har dikteret deres Udtalelser; Hr. Johannes Jørgensen har grebet Pennen for at forsvare en Anderledestroende imod et som det syntes ham ubeføjet Angreb fra katholsk Side, og omvendt har Hr. Pater Schmiderer, saasnart han hørte, at man blandt hans egne Venner havde ham mistænkt for at have været for skarp overfor en Modstander, straks villigt indrømmet, at det vel maatte være saaledes, og taget sine Ord tilbage.

Jeg har imidlertid det Indtryk, at begge d'Herrer har

¹⁾ »Kristeligt Dagblad« aftrykker den 29. Marts med synligt Velbehag Forfatteren Hr. Johannes Jørgensens »Korrektiv« efter »Nordisk Ugeblads« Nr. 13; men Bladet *undlader* — *naturligvis!* — at tage Redaktionens og Pater Schmiderers Svar med, skønt disse kunde synes nok saa nødvendige til en fuldtud retfærdig Bedømmelse af Sagen.

været altfor ædelmodige. Den lutherske Skribent har slet ikke fortjent, at Hr. Johannes Jørgensen skulde fælde en Lansse for ham og sluttelig udtale sin Glæde over, at der dog var Folk til, som var saa ydmyge og beskedne, og som Følge deraf mener jeg ogsaa, at Hr. Pater Schmiderer har været altfor redebon til at sænke Kaarden for sin »forurettede« Modstander.

Det er nemlig meget smukt, naar en Mand mener om sig: »Alt, hvad jeg udretter af godt, selv det bedste, er ufuldkomment, fuldt af Synd, Forfængelighed, Æresyge o. lign.« Saaledes har foruden »Søndagsbladets« lutherke Skribent de største Helgener ment, selv om de just ikke som denne satte det paa Tryk. Men Forskellen imellem dem ligger særlig deri, at Helgenerne mente, at de andre var ulige bedre end de selv, medens den lutherske Skribent jo aabenlyst underforstaar, at siden de andre naturligvis ikke er bedre end han selv, og siden hans egne Gerninger er fulde af Synd, Forfængelighed, Æresyge og lignende, maa de andres Gerninger være ligesaadan, og følgelig findes der ingen virkelig gode Gerninger.

Jeg tror derfor, at Hr. Johannes Jørgensen har haft Ret i at nære en vis Tvivl om, hvorvidt han har haft »det rette Øre for Klangen i det Udbrud«, som han mente at burde paatale. Naar Hr. Pater Schmiderer til den lutherske Skribents Syndsbe kendelse føjer den Bemærkning »Desto værre for ham«, saa har han sikkert ikke ment: »Desto værre for ham, hvis han føler saaledes«, men hans Mening har været: »Desværre for ham, hvis han kun taler ydmygt, men ikke mener det, hvad det jo næsten lader til, da han ikke kan tænke sig andre bedre end ham selv«.

At dette har været Hr. Pater Schmiderers Mening, fremgaar ogsaa af de Sætninger, som følger efter det paa-gældende »Udbrud«. Thi imod den lutherske Skribents Udtalelser sætter han ikke den Paastand, at hans egne Gerninger skulde være bedre end dennes, men derimod den Overbevisning, han nærer om, at »mangen en alvorlig Kristen virkelig i Reglen har den reneste Hensigt med sine Bønner, Almisser, Forsagelser og sin Taalmodighed i Lidelser.«

H. Gamél.

En trofast katholsk Kvinde.

I den udmærkede og smukke Bog af Niels P. Larsen: Begravelsespladser i Sorø fra den ældre Middelalder til vore Dage, (N. P. Larsens Forlag Sorø, 1908.) findes, foruden meget andet af Interesse for danske Katholikker, følgende smukke Stykke S. 90 om en indvandret fransk Kvinde, som døde den $\frac{9}{6}$ 1872 og blev begravet paa Sorø gamle Kirkegaard. I Følge samme Bog var hun og hendes noget tidligere afdøde Mand »Modellen« til Ingemanns Fortælling »Vægterfamilien«.

Selve Bogen vil senere blive gjort til Genstand for nærmere Omtale her i Bladet.

Alexandrine Knudsen, født Degang, Enke efter Staldkarl Peter Knudsen, født i Frankrig, Departementet Pas-de-Calais, Distrikt Carvin, Landsby Epinog, død $\frac{9}{6}$ 1872.

»Sorø Avis« bragte ved hendes Død følgende Artikel af Professor A. Rothe om hende: »Født i Norddepartementet i Frankrig, forelskede hun sig i den danske Dragon, Peter Knudsen, ved den danske Afdeling af den fremmede Hær, som holdt en Del af Frankrig besat i 1817—18, og trods al Modstand ægtede hun og fulgte sin Udkaarne. Trods alle Savn, al Møje og al Kummer blev hun ham tro og trofast i alle Dage og i Ordets fulde Betydning. Hendes Børn opdroges i luthersk Lære*), medens hun selv holdt fast ved sin romersk-katholske Tro og gentog indtil det sidste, Aften og Morgen, i Trængsels og Alvorstimer, de Bonner, som hun kendte fra sit Hjem og sin Barndom. Kærlig, mild og føjelig imod andre Mennesker, imod Mand og Børn, og opofrende til det yderste for dem, var hun streng imod sig selv, streng i sine Pligters Opfyldelse; hun var utrættelig i sin Gerning, i Orden, i Nøjsomhed og i Sparsomhed. Hendes Barndomshjem, som hun i mange Aar savnede og længtes efter, var en velhavende Almuesmands, og det maatte være hende en bitter Skaal, en haard Skuffelse at drage ind i en Arbejdsmands Indsidderstue, saa ringe som saadanne var her paa Landet for et halv Aarhundrede siden. Men hun klagede og fortrød aldrig:

*) Forhaabentlig mod hendes Vilje, ellers fortjente hun nemlig ikke fuldtud Ros som en trofast katholsk Kvinde.

hun lod ikkun Nøden og Fattigdommen være hende en Spore til Mod og Anstrengelse. Maaske af Deltagelse for hende og hendes Skæbne blev Manden hjulpen til at blive Natvægter og siden Staldkarl ved Sorø Akademi. Manden var imidlertid svag og sygelig, og er nu død for mange Aar siden. For at der ikke skulde klages over, at hans Gerning ikke blev udført, gjorde Alexandrine den tildels. Den kærlige, trofaste, driftige Hustru, foruden at passe Hus, Mand og Børn, striglede, fodrede, sadlede Heste, holdt Stald og Ridehus rene etc., hentede den svage Mand hjem fra Gaden efter Midnat, iførte sig selv Vægterdragten og gjorde Vægtertjeneste til henad Morgenstunden o. s. v.

Saaledes var den Kvinde, som nu længe i Svagelighed har længtes efter dette Livs Ende, som har været agtet af mange Hædersmænd, og som vil ihukommnes af mange, der har tilbragt Aar i Sorø.«

II.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. »Katholsk Ungdoms Forbunds« Agitationsmøde i Søndags den 28. Marts forløb tilfredsstillende. Efter Afsyngelsen af »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staar« betraadte Hr. *Johan Johnsen* Talerstolen og udviklede i et livligt og interessant Foredrag — krydret med mange Eksempler ikke blot fra Bibel- og Fædrelandshistorien, men ogsaa fra egen Erfaring — Ungdomsvenskabers Betydning, Betingelser, Hindringer og Farer for deres Trivsel og Bestaaen, og sluttede med Ønsket om, at *K. U. F.* virksomt maatte støtte alle opvoksende katholske Ynglinge i deres Bestræbelser for at blive sande *Mænd* med ranke Viljer. — Til Melodien »Ja, vi elsker dette Landet« blev en Foreningen tilegnet smuk Sang afsunget: »Bølger mødes, Strømme bryde, nu er Kampens Tid«, hvorpaa Hr. Pastor *L. Günther* betraadte Talerstolen og paa en fængslende Maade udviklede for de forsamlede, i hvilke Kredse den katholske Ungdom bør have hjemme, og hvor ikke. Det var efter Talerens Mening særlig de to Foreninger: *Ynglingekongregationen* og *katholsk Ungdoms Forbund*, som de unge skulde søge til og hvor de skulde føle sig hjemme, —

ikke blot de alt forlængst konfirmerede, men ogsaa de, som nu snart skulde konfirmeres, af hvilke det forøvrigt var en Glæde at se ikke saa faa her ved Mødet. Senere hen i Livet, ja maaske allerede naar de blev et Par Aar ældre, var der ogsaa andre Kredse og Foreninger, de kunde og burde slutte sig til, saasom Vincensforeningen, Ansgariusforeningen o. a., men foreløbig, den første Tid efter Udtrædelsen af Skolen, var det de to nævnte Foreninger, som fortjente hele deres Interesse.

Med Sangen »Fast skal min Daabspagt evigt staa« afsluttedes Mødets officielle Del, hvorefter man samledes med Gæsterne om Thebordene og Spillebordene til selskabelig Underholdning. — Et skriftligt Tilbud fra Medarbejder ved det esperantistiske Tidsskrift, Hr. Fuldmægtig *A. Nissen*, om at give *K. U. F.s* Medlemmer gratis Undervisning i Esperanto modtoges med Begejstring.

Indbydelsen til at overvære dette vellykkede Møde var, foruden af Hr. Pastor *Haas*, Foreningens Præsæs, og Hr. Pastor *Günther*, fulgt af tre andre af Hovedstadens Præster, som syntes at befinde sig ligesaa vel som selve Foreningen ved Samværet med hinanden.

— I den stille Uge vil der i *St. Ansgars Kirke* blive sunget flere af de gamle bekendte smukke Motetter. Navnlig vil Koret iaar foruden »Popule meus« af *Vittoria* (spansk Præst ca. 1600), »O vos omnes« og »In monte oliveti« af *Croce* (Venetianer † 1609) paa Langfredag udføre *Johannes-Passionen* af *Soriano* (Romer † 1620).

Ringsted. Forleden Søndag blev jo den gamle, tidligere katolske, *St. Bendts Kirke* i Ringsted genindviet efter endt gennemgribende Restauration. Med stor Pietet havde man søgt at føre baade Kirkens Indre og dens Ydre tilbage til dens gamle ærværdige — katolske Skikkelse, som man paa Reformationstiden med brutal Vandalisme havde ødelagt. Genindvielsen efter endt Restauration skete under stor Højtidelighed; Kongefamiljen var til Stede, Præsterne bar i Procession (!) Kirkens hellige Kar ind i Kirken, og Sjællands »Biskop« holdt Festtalen, hvori han manede Kirkens gamle Minder frem, som jo alle er — katolske. Ja, dersom det var bleven forundt vore Valdemarer og de andre gamle ærlige Danemænd og Danekvinder, som hviler i Kirken, blot en lille Stund at rejse sig af deres Grav og at tale et Ord med ved Festen, saa vilde de sikkert med største Forundring og — Indignation have spurgt Festsdeltagerne, hvem de egentlig var, og med hvilken Ret »Reformationens« Tilhængere var til Stede der i deres egen katolske Kirke, som de selv havde bygget til *katholsk* Gudstjeneste, til Herrens og hans Helgeners Ære,

for evige Tider; de vilde sikkert med skaanselsløse Ord have forekastet dem den Maade, hvorpaa den samme »Reformations« Tilhængere tidligere var faret frem imod Herrens og hans Helliges Billeder der i Kirken, hvilket der nu endelig er raadet Bod paa.

— I Ringsted er der jo nu igen en lille katolsk Menighed med en lille ny katolsk Kirke. Skønt Ringsted Menighed er den yngste her i Landet, er den dog ikke den mindst ivrige og nidkære. Den er saaledes den første, som har sat en Indsamling i Stand og sendt den højjærværdigste Biskop et Bidrag til Anskaffelsen af et Relikviarium til den h. Lucius Relikvi. (Se N. U. Nr. 3.)

Bidraget, som blev sendt Biskoppen gennem Ugebladets Redaktion, var ledsaget af en Skrivelse fra Hr. Pastor *Wynen* (Ringsted), i hvilken det bl. a. hedder:

»Ringsted Mission blev kanonisk oprettet for to Aar siden, i Marts 1907, tæller nu over 50 Katholikker, og jeg haaber, at dette Tal snart bliver større. Desuden er der i Omegnen fra April til December omtrent 200 Polakker, som søger her til Kirken. Den lille St. Knuds Kirke bliver ikke alene ivrigt besøgt af Katholikkerne, men ogsaa af Protestanter, og alle, især de sidste, taler meget rosende om den. Paa St. Bendts Genindvielsesdag blev den uden Overdrivelse besøgt af flere Hundrede Personer. Helt tilfældig hørte jeg, hvordan 'det religiøse og det hyggelige, som man kun finder i de katolske Kirker,' gjorde Indtryk paa dem. I »Sorø Amtstidende« fik vor lille Kirke forleden ogsaa en meget smuk Omtale af *Anders J. Eriksholm*, der bl. a. skriver:

... Saa helt anderledes er Indtrykket i de katolske Kirker. Jeg var nylig i en sjællandsk By, (Ringsted), der har katolsk Kirke. Kirken er ganske lille, men hjemlig og hyggelig. Lyset dæmpes af grønne Gardiner, og der er malet med lyse og varme Farver derinde. Der var friske Blomster paa Altret. Paa den ene Side af Altret stod en Kristusfigur, paa den anden en Mariafigur, begge smykkede med Blomster.

Og man gaar lige ind — skal ikke først rende til Graver eller Klokker.

Der kom en Mand ind fra Gaden og knælte ned paa Bedeskamlen — og gik stille sin Vej igen.

— Hvor tiltalende er ikke dette med de aabne Kirker — og Blomsterne og de lyse og varme Farver!

Om der stod Blomster paa Alteret i vore Kirker, om Kirkedørene var aabne for en og hver — i alt Fald visse Timer om Dagen!

Var dette ikke værd at efterligne?

Den trætte Vandrer, der undte sig et Øjeblik

Rast, vilde maaske i en saadan stille Time finde det store Udsyn, der gav ham Klarhed over Vandringens Maal, og høre Tonen fra Slægternes evige Sang tone hen under de hvide Hvælvinger. . . .

»Jeg slutter med at sige Dem, med hvilken Fornøjelse og Glæde jeg altid læser Deres Ugeblad. Det er altid med Utaalmodighed, at jeg venter Fredagen, som skal bringe mig det kære og interessante Blad, som taler til os om Kirkens Glæder og Kirkens Sorg baade med Begejstring og Veltalighed.«

Dublin. Hr. Pastor *John Flanagan* ved *The Pro-Cathedral* i Dublin skriver til Ugebladets Redaktion i Anledning af, hvad der fornylig stod her i Bladet om det katholske irske Universitet, bl. a.:

»Vi var her alle glade ved at se, at Katholikkerne i Danmark ogsaa interesserer sig for den katholske Sag i Irland. Jeg vil glæde Ærkebiskoppen med ogsaa at vise ham Deres Blad.

»Her er for Resten et vigtigt Spørgsmaal paa Dagsordenen med Hensyn til det irske Sprogs Stilling paa det ny katholske Universitet. Nogle ønsker, at det skal være et favoriseret, men dog kun fakultativt Fag; andre — og det er de fleste —, at det skal være obligatorisk paa et Universitet, der skal have Navn af at være nationalt og katholsk. Rimeligvis vil man komme overens om et Kompromis, saa at det foreløbig i nogle Aar blot er fakultativt og senere bliver obligatorisk.

Jeg har fornylig sammen med Rev. Father *Doherty* været i Rom to revisit like Hamleth's father 'the glimpses of the moon'. Vi overbragte den Hellige Fader 40,000 Lire Peterspenge som Jubilæumsgave fra vort Stift.«

Amerika. (*Konversioner i Amerika.*) Som et interessant Supplement til, hvad vi tidligere har meddelt om Katholicismen i Amerika, kan følgende tjene:

Det er bekendt, at England Aar for Aar kan opvise et stort Antal Konvertitter, baade Mænd og Kvinder, som er fremragende ved deres sociale Stilling i Stat og Kirke, eller hvis Navne er godt kendte i Kunsternes og Videnskabsmændenes Kredse. Mindre bekendt er det maaske, at noget lignende, omend i mindre Grad, er Tilfælde i Amerika. Scannel O'Neill har gjort sig den Umage, at samle de bekendteste Navne i en Bog paa 180 Sider, som han har udgivet hos Herder i St. Louis (*Distinguished Converts to Rome i Amerika, St. Louis 1907.*) Den indeholder 3000 Navne, og man forbauses over, hvor mange blandt dem tilhører de mest ansete Familier og de højeste

Kredse i Samfundet, f. Eks. Navne som: *Allen, Bache* (en Efterkommer af Benjamin Franklin), *Blaine, Brownson, Dewey, Field, Longfellow, Mc Master, Preuss, Revere, Robinson, Rosecrans, Sherman, Storer, Washington, Watterson* og m. a. Blandt Konvertitterne findes der 45 Senatorer og Deputerede, 12 Statsgouvernører, 8 Borgmestere af større Byer, 21 Diplomater, næsten 200 højere Officerer fra Hær og Flaade, 206 Forfattere, Redaktører, Musikere og Malere, 115 Læger, 126 Jurister og et meget stort Antal af Gejstlige fra andre Trossamfund; af disse sidstnævnte blev senere 135 katolske Præster, 3 Biskopper og 4 Ærkebiskopper. Som Forfatteren bemærker, er Listen slet ikke fuldstændig. Og hvad der er det glædeligste, er, at saadanne Konversioner endnu bestandig vedbliver og bidrager til at forøge den katolske Kirkes Anseelse i andres Øjne. — Mindre glædeligt er det, at aarlig Tusinder af indvandrende Katholikker bliver deres Kirke utro, saa at denne i Løbet af det sidste $\frac{3}{4}$ Aarhundrede paa denne Maade har lidt uberegnelige Tab. Man vil dog forundre sig mindre herover, naar man betænker, hvor mange der ogsaa gaar tabt af de Katholikker, som her i Europa flytter til Storbyerne og Industridistrikterne, trods den der velordnede Sjælesorg. I Amerika gaar ogsaa Børnene af saadanne lunkne Katholikker fuldstændig tabt, naar de heller ikke kan sendes til katolsk Skole og saaledes paa ingensomhelst Maade kommer i Berøring med Kirken.

Forskelligt.

Smukt Eksempel til Efterfølgelse. I en af vore større Provinsbyer var en velsitueret katolsk Herre forlovet med en ung Pige af god Familie, men som var Protestant. Alt tegnede udmærket. Ja, den unge Pige var vist heller ikke helt utilbøjelig til at blive Katholik med Tiden, naar hun lærte den katolske Religion nærmere at kende og blev overbevist om dens Sandhed. Der blev allerede truffet Forberedelser til Brylluppet. Men da den unge Dames protestantiske Familie absolut ikke vilde gaa med til at lade Vielsen foretage i katolsk Kirke, og den katolske Herre — som ret var — ansaa det for stridende imod hans Samvittighed at lade sig ægtevie andetsteds end i katolsk Kirke, saa hævede han resolut Forlovelsen i Betragtning

af, at en ægteskabelig Forbindelse ikke kunde vente at blive velsignet af Gud, naar den tog sin Begyndelse med grov Ulydighed imod Guds og Kirkens Love.

Dette Skridt har den katholske Herre sikkert ikke gjort uden blødende Hjerte ved Tanken paa sit Hjertes Udkaarede; men han har formodentlig ogsaa tænkt paa Herrens Ord: Hvo, som elsker Fader eller Moder, Hustru eller Børn, Søn eller Datter, ja sit eget Liv mere end mig, han er mig ikke værd, han kan ikke være min Discipel.

Maaske kan dog alt endnu blive godt. For Protestanten er det jo ingen *Samvittighedssag* at lade sig vie i den ene eller den anden Kirke, — saaledes som det er for Katholikken; saa maaske kan den unge Pige og hendes Familje endnu give efter! Men hvis ikke, ja, da vil Vorherre nok paa anden Vis belønne Katholikken for hans Samvittighedsfuldhed.

Historien er ikke opdigtet men *sand* og er som sagt gaaet for sig i en af vore Provinsbyer for nogle Maaneder siden.

En Sognepræsts Gravskrift. Paa en Kirkegaard i Syd-Bayern findes paa en gammel Sognepræsts Grav nedenstaaende smukke Gravskrift, som man ikke kan læse uden at blive dybt rørt:

- Jeg har i Daaben taget Løfte af Eder —
O, bryder det ej!
- Jeg har i Eders Hjerter saaet Troens Sæd —
O, mister den ej!
- Jeg har forkyndt Eder Herrens Bud —
O, krænker dem ej!
- Jeg har løst Eder af Syndens Baand —
O, forskertser Guds Naade ej!
- Jeg har vist Eder Vejen til Himlen —
O, forlader den ej!
- Jeg har velsignet Eders Ægteskabspagt —
O, svigter hinanden ej!
- Jeg har haft Eders Børn saa kær —
O, forsømmer dem ej!
- Jeg har stedet Eders Døde til Hvile —
O, forglemmer dem ej!
- Jeg ligger nu selv i Gravens Skød —
O, glemmer ej heller mig!
- Jeg skal staa til Regnskab for Eder paa Dommens Dag —
O, vandrer dog ej den brede Vej!

Spørgsmaal og Svar.

Ærede Hr. Redaktør!

I Ugebladets Nr. 7 besvares et Spørgsmaal fra en Læser, angaaende en Sætning i Hr. Joh. Jørgensens Bog »I det Høje«. Foranlediget heraf fik jeg den Tanke at bede den ærede Redaktion om at optage og besvare et Spørgsmaal, der syntes mig ligt det i Nr. 7 besvarede:

Har en Præst Ret til i en Prædiken at sige, at nogle af hans Menighedsmedlemmer er paa Vej til Helvede, eller gaar til Helvede?

Har et Menneske, selv om han ogsaa er Præst, virkelig Lov til at udtale en saa uforbeholden Dom i en saa vigtig Sag?

En trofast Læser.

Svar: Det er vanskeligt at svare paa et saadant Spørgsmaal, som angaar bestemte Forhold man ikke kender nøjere til. — Men i Almindelighed maa det vel siges:

1) at en Præst under givne Omstændigheder ikke blot har Ret til, men endogsaa den hellige Pligt at formane og advare, om fornødent ogsaa med meget alvorlige Ord at minde sine Tilhørere om den Fare, de løber ved maaske bestandig og bestandig at sidde Guds og Kirkens Bud og Indbydelser overhørig. Vor Frelser selv saa sig jo ogsaa sommetider nødsaget til at bruge Svøben ikke blot i virkelig Forstand, da han rensede Templet, men ogsaa i overført Betydning, i sine alvorlige Formaningstaler til saadanne, som bestandig viste et forstokket Hjerter og døde Øren overfor alle hans kærlige Indbydelser.

2) Men selv i saadanne Tilfælde burde Præsten (efter samme vor Frelser og hans Apostles og alle Tidens fromme Prædikanter Eksempel) altid lade skinne igennem, at det dog *kun* er *Kærlighed* til de vildfarnes Sjæle, som faar ham til en Gang imellem at gribe til Svøben; og helst bør det ikke ske saaledes, at *Adressen* bliver tydelig, at man kan pege med Fingre paa den eller dem, det gælder. I en *mindre* Menighed maa man i denne Henseende iagttage endnu større Forsigtighed end i en stor.

Med Undtagelse af, hvad der her er sagt om *Kærligheden* til de vildfarnes Sjæle, — er det andet dog (det ved jeg desværre af egen Erfaring) lettere sagt end gjort. Naar man nemlig er Vidne til de mange Ofre og Anstrengelser fra forskellig Side, baade fra Vor Herres og nidkære Menneskers Side, for at grundlægge en Menighed og faa den til at blomstre; naar man ser, hvorledes det ofte altsammen er forgæves, hvilken Utaknemlighed der vises fra deres Side, for hvis Skyld alle disse Ofre bringes, hvor lidet man skønner paa det altsammen o. s. fr., ja — da er det vanskeligt ikke tilsidst at blive bitter; i Sind og foreholde de utaknemlige deres Utaknemlighed, de ligegyldige deres Lige-

gyldighed, de daarlige Katholikker den Forargelse, de giver andre, og den Fare, de selv løber. Det kan som sagt endogsaa være en hellig Pligt at gøre det, men det bør da altid ske paa ovenforklarede Maade.

For til Slutning at give et ganske *kort, direkte* Svar paa selve Spørgsmaalet:

1) At paastaa, at en Del af hans Menighed er paa Vej til Helvede, det kan en Præst vel næppe, uden at der foreligger meget graverende, offentlige Forargelser.

2) *Ubelinget* at paastaa, at nogen sikkert gaar til Helvede, det kan en Præst aldrig, og gør han vist heller aldrig. (Der maa sikkert foreligge en Misforstaaelse, naar man mener at have hørt slikt.) Men naar ellers alle andre ovennævnte Hensyn tages, saa kan det under Omstændigheder nok siges *belingelsesvis*, nemlig: *dersom* man fremturer i Synd og dør i Synden — uden Omvendelse.

Forøvrigt egner *den Slags* Spørgsmaal sig vist ikke saa godt til at drøftes i Ugebladet; især dersom det skulde kunne mærkes, hvem det gælder. Da var det bedre at forelægge Biskoppen Spørgsmaalet. Ugebladets Redaktør har nemlig intet Mandat til at prædike for de andre Præster, hvad saadanne Svar som ovenstaaende let kunde give det Udseende af.

F. R.

N. U. s. Red.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 4. April** fra Kl. 9 Morgen til 8 Aften og **Mandag den 5. April** fra Kl. 10 Form. til Kl. 5 Efterm. i Skolelokalerne, Bredgade 69, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvilje.

Basaren er en **væsentlig Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed, og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Vi haaber i Aar, da Nøden er saa stor, og Foreningens Kaar derved vanskeligere end nogensinde, at alle vil besøge vor Basar, hvor det mindste Bidrag er en Hjælp.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,
Nørrefarimagsg. 15.

Frøken A. Tetzlaff,
Ved Stranden 10¹

Frøken F. Stratbøcker,
Villa Sommerlyst, Charlottenlund.

Joh. Braun,
Sognepræst.

Nogle Kalendere 1909, 25 Øre, kan endnu faas paa St. Ans-gars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. Telefon Palæ 654 (1--4).

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 4. April. Palmesøndag.** Lidelseshistorien efter Matth. oplæses. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hl. Paaskekommunion.** — **5. M., 6. Ti., 7. O.** Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus, resp. Lukas under den h. Messe; — under »Skolemessen« paa Dansk).
- Skærtorsdag den 8. April.** Kun een Messe i hver Kirke.
- Langfredag den 9. April.** Kun een »Præsantifikatmesse« i hver Kirke. Korsets Afhylling og Hylding. Lidelseshistorien efter Johannes.
- Paaskelørdag den 10. April.** Ilden og Paaskelysets og ev. Døbevandets Indvielse før den eneste Messe i hver Kirke.
- Søndag den 11. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.**
- Mandag den 12. April. 2. Paaskedag.**

Gudstjenesteordning.

St. Ansgars Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ højtidelig Pontifical-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse og Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus — **Skærtorsdag** Kl. 9 Pontifikalmesse, de h. Oliers Indvielse og derefter Procession. Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. Kl. 6 Aftenandagt til det allerhl. Sakramente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Pontifical-Gudstjeneste: Lektie: Lidelseshistorien efter St. Johannes synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsantifikatmesse, Kl. 6 Andagt m. Prædiken. — **Paaskelørdag** Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgner og Kl. henved 9 Højmesse og Vesper. — **Paaskesøndag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse, hvorefter Højmesse. Kl. 5 Katekese og Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 7 stille Messe. Kl. 5 Andagt til det allerhl. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken. Kl. 5 Korsvej med Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder Gudstjenesten Kl. 7, Højmesse henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$. **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Eftermiddag Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Højmesse Kl. 10, Festandagt Kl. 5.

St. Annæ Kirke. Skærtorsdag. Kl. 7 Messe. Kl. 6 Andagt til det allerhelligste Sakramente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste. Kl. 6 Aften Korsvej med Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Højmesse. — **Paaskesøndag** Kl. 7 Messe med Prædiken. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Palmevielse og Procession, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. — **Skærtorsdag** er der kun en Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste henimod Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Paaskelørdag** begynder Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Højmassen begynder henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$. — **Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen

Kl. 6 Præd. og Festandagt. — 2. Paaskedag Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Josefs Kirke. Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse; Kl. 3 Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ hl. Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt. — **Langfredag** Kl. 9 Præsantifikatmesse; Kl. 3 Korsvej. — **Paaskelørdag** Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og hl. Messe. — **Paakesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ hl. Messe, Kl. 9 Korssets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — 2. Paaskedag Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Skærtorsdag Morgen Kl. 7 stille Messe Langfredag og Paaskelørdag ingen Gudstjeneste i Kapellet. — **Paakesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — 2. Paaskedag Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

Immakulatakirken. Palmesøndag. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med Prædiken Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt. **Skærtorsdag** Kl. 7 Højmesse; Kl. 6 Andagt til det allerhl. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 7 Gudstjeneste; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Korsvej. **Paaskelørdag** Kl. 7 Gudstjeneste; **Paakesøndag** og 2. **Paaskedag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Onsdag i den stille Uge: Kl. 5 $\frac{1}{2}$ oplæses Breviarbønner med de sædvanlige Ceremonier. — **Skærtorsdag** Kl. 8 Levitmesse. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Breviarbønner. — **Langfredag** Kl. 10 højtidelig Gudstjeneste. Kl. 4 Breviarbønner Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Andagt. **Paaskelørdag:** Ceremonierne begynder Kl. 8, Levitmessens henvend Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Korssets højtidelige Optagelse og Festandagt. — **Paakesøndag** Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — 2. **Paaskedag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

Den aarlige **Kollekt** for de hellige Steder i **Palæstina** finder **Sted** Langfredag i samtlige Sognekirker.

Ligesom i Fjor vil der **Paakesøndag** under Messerne i **St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken** og **St. Anna Kirke** i Stedet for den sædvanlige **Kollekt** blive foranstaltet en offentlig **Indsamling** til **Bestridelse** af **Kirkens Udgifter** til **Lys**.

Mødreforeningens Møde bortfalder denne Gang.

Den eucharistiske Forening holder **Fælleskommunion** i **St. Ansgars Kirke** **Skærtorsdag** Kl. 8.

Tilbedelsen **Skærtorsdag** og **Langfredag** bliver iaar een **Fællestilbedelse** fra Kl. 2—3 for alle **Foreningens Medlemmer**.

Katholsk fransk Litteratur. Librairie Saint Paul, 6, rue Casette, et 14, rue de Mezières, Paris (6e) har udsendt 3die forøgede Udgave af:

La Tolerance Protestante!!! (8°, 332 pages),

Pris: 3 fr. 50; franco 3 fr. 75.

Ved Hjælp af talrige ny Fakta belyser Forf. den »protestantiske Tolerance« og de Historieforsvanskninger, som **Protestanter** og **Fritænkere** gør sig skyldige i for at kunne beskyldte den **katholske Kirke** for **Intolerance**. Bogen, som er god at faa Forstand af for **Protestanter** og **Fritænkere** i god Tro og et ypperligt Hjælpe middel for **Katholikker** til at tilbagevise **Angreb** paa vor **hellige Kirke**, indeholder bl. a. en kort og klar **Sammenligning** mellem den spanske **Inkvisition** og den **protestantiske frimurerske Inkvisition**, samt en ypperlig **Afhandling** om **Liberalismen**.

Blandt forskellige rosende **Udtalelser** om Bogen kan anføres ogsaa en **Røst** fra **Danmark**:

Un missionnaire du Danmarc (1er mai 1904): »Votrelivre est un arsenal où l'on trouvera des armes pour repousser les attaques dirigées contre l'Eglise catholique à propos de l'Inquisition, de la St-Barthélemy, de la révocation de l'Edit de Nantes. . . .«

Hos Hr. Pastor Schmiderer (Torvet 7, Odense) kan Bogen faa mod Postanvisning paa 3 Kr.

Brevkasse. (Til »— en«): Jo! Det af Dem indsendte skal nok komme i Bladet; men andre Ting har ligget endnu længere og ventet. Kommer Tid, kommer Raad! Red.

(Til — b —) De ønsker et »officielt« Svar paa Deres vistnok en lille Smule elskværdigt-ondskabsfulde Spørgsmaal om, hvormeget af mine nu henrundne 40 Aar jeg har sovet bort. — Skønt jeg ikke fuldtud indser, hvad disse mere intime Sider af mit Privatliv kan interessere Dem og andre, skal jeg dog for en Gangs Skyld svare derpaa, saa godt jeg kan. — Angaaende de første Aaringer af mit Liv kan jeg dog ikke selv udtale mig, der maa De hellere henvende Dem til min Mo'r, som maaske ved Besked derom (Adresse: Lykkeholmsallé 14). — Af den Tid, jeg var paa Andreaskollegiet, sov jeg daglig fra Kl. 9¹/₂, Aft.—5¹/₂, Mrg.; saaledes tror jeg Dagsordenen var paa den Tid; (nøjagtig Besked desangaaende kan De vistnok faa paa Kollegiet i Ordrup). I Rom i Propagandaen var det, saa vidt jeg husker, fra 10—5¹/₂, (nøjagtig Besked ved Henvendelse til Collegio di Propaganda Fede, Roma); dog maa bemærkes, at der i de sidste Par Aar baade i Ordrup og i Rom ofte gik et Par »stjaalne« Timer fra til ekstra Studering om Aftenen. — Nu herhjemme, særlig efter at jeg har faaet med det velsignede Ugeblad at gøre, kommer jeg meget sjældent til Ro før Kl. 12; som oftest senere end Kl. 12. Og saa godt som hver Morgen hele Aaret rundt skal jeg op og læse første Messe Kl. 6¹/₂; ja selv naar jeg om Søndagen har 8 Messen, skal jeg dog ned i Kirken Kl. 6¹/₂ for Søstrenes Skyld, som ikke som andre Mennesker kan vente med at kommunikere til Messen. — Saa tænker jeg, De selv kan gøre det ønskede Regnestykke færdigt, hvilket jeg tror ikke vil være mig til saa stor Skam, selv om De lægger den Middagslur¹⁾ til, som stikker Dem saa meget i Øjnene, men som jeg dog tror er ærlig fortjent, ialt Fald er den uundværlig for mig med mit ikke saa overdrevent stærke Helbred, saa længe jeg skal saa tidlig op og kommer saa sent til Ro, — et Par Timer efter, at De forlængst ligger i Morfeus Arme!

Jeg haaber ikke, at De ønsker mange flere af den Slags »officielle« Spørgsmaal besvaret; for de interesserer dog vist kun et Mindretal af Ugebladets Læsere og optager derfor en forholdsvis allfor stor Plads i Bladet.

F. R.

Red. af N. U.

¹⁾ Jeg kan dog ellers træffes saavel personligt som i Telefonen og staar til Disposition baade som Præst og som Redaktør hele Dagen, undtagen naar jeg er i Kirken eller i Skolen — og saa i nogle Middags-timer. Men man trænger jo dog ogsaa til lidt Motion og til lidt Hvile.

NB. Dersom det kan naas, udsendes næste Nr. en Dag tidligere (Onsdag), hvorfor Bekendtgørelser m. m. bedes indsendt ligeledes en Dag tidligere, saa at de er Red. i Hænde senest Mandag Aften.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 15.

Søndag den 11. April.

1909.

INDHOLD: Paaskemorgen. — Af den gamle Præsts Fortællinger. — Kristeligt Dagblad paa Krigsstien. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Vejle. — Bekendtgørelser. — Omslag Privat-Annoncer.

Paaskemorgen.

Endnu laa Natten tavs og mørk og øde
Om Kristi Grav, og Vagten slumred stille . . .
Saa havde Folket faaet, hvad det vilde:
Set den, som »spotted Gud«, sit Liv forbløde!

— End saas de sidste, matte Stjerner spille,
Da braged Klippen, og i Morgenrøde
Stod Kristus, ny og herlig, op af Døde,
Den Gud, som ud af Døden Liv kan skille.

Da svandt, som Dug for Sol, Langfredags-Sorgen
Og Glæden, som var død, blev vakt til Live,
Og Haabet aanded op paa Paaskemorgen!

Saa skulde Sejren atter Kristi blive
Trods Skam og Død og alle Korsets Kvaler —
Thi evig er der een kun, som befaler!

Rabe Torberg.

Af den gamle Præsts Fortællinger.

Robert Hugh Benson er Navnet paa en af Englands yngre, mest lovende katholske Præster. Hans Fader var Ærkebiskop af Canterbury, saa alene derved vakte hans Konversion stor Opsigt; men han har ogsaa som Prædikant og Forfatter vundet sig et fremragende Navn. Af hans fængslende og ejendommeligt betagende Bog: *The Light Invisible* skal her og i følgende Numre gives et Par gribende Smaafortællinger. Den talende deri er Forfatteren selv, som har en Ven, en gammel Præst, hvem han ofte besøger; denne har ingen praktisk Virksomhed længere, men bor paa sine Forfædres gamle Gaard, hvor hans Alderdomsdage hængaar med Læsning og Bøn.

Niels Hansen.

I.

Consolatrix afflictorum.

(De bedrovedes Trøsterinde)

Det var for nogle Aar siden, efter Juledagenes Travlhed, at jeg, som saa ofte før, søgte Ly hos min gamle Ven og tilbragte nogle stille, styrkende Dage hos ham i hans hyggelige Ensomhed. En Aften, som vi sad i hans Studereværelse og talte om gamle Dage og svundne Tider, rejste han sig og tog et lille, gulnet Brev frem fra en af Skatollets Skuffer og rakte mig det med de Ord: »Dette Brev rummer et af mine skønneste Juleminder; jeg ved, De føler Dem tiltrukket af alle Spor, vi i denne Tilværelse fornemmer af en højere, usynlig Verden, saa De vil sikkert ogsaa med Glæde læse disse Linjer, en mig ganske ubekendt skrev til mig en Jul for mange Aar siden.«

Brevet forklarer ganske sig selv, saa jeg skal blot give det her, som det lød, Ord til andet:

Decbr. 29, 18 . . .

Kære, højærværdige Herre!

Jeg lyttede med stor Opmærksomhed til Deres Prædiken paa Juledag; jeg bliver gammel og svag, saa De kan tænke Dem, jeg har kun faa Venner — og jeg frygter,

enhver af dem vilde tro, jeg var afsindig, om jeg fortalte ham den Historie, som jeg har i Sinde at fortælle Dem i dette mit Brev. Mange Aar igennem har jeg ikke berørt den Sag, siden den altid plejede at blive modtaget med Vantro af dem, jeg fortalte den til. Men jeg tror ikke, De vil være saa skeptisk. Da jeg ved et Tilfælde, om det da har været et saadant, Juledag hørte Dem prædike og nøje lagde Mærke til Udtrykket i Deres Ansigt, forekom De mig at være en af dem, for hvem det overnaturlige er mere end et smukt, symbolsk Fæventyr, og som ikke anser det for umuligt, at dette usynlige somme Tider aabenbarer sig for os. Som De selv i Deres Prædiken mindede os om, hviler Inkarnationens Religion paa det Faktum, at den uendelige og evige udtrykker sig til os i Tidens og Rumets Begreber; og deri bestaar Storheden af Guds Kærlighed til os. Og, som De selv sagde, er hele det sakramentale System paa forskellig Vis netop saadan Aabenbarelse, hvorfor det ej heller kan stride mod Kristendommens Aand og Mening at tro, at den himmelske Verden og de Personligheder, som hebor den, undertiden aabenbarer sig paa samme Maade som deres Skaber. Vil De derfor have Taalmodighed med mig, medens jeg fortæller Dem følgende lille Historie? Jeg synes ikke, at saadan Naade, som er bleven mig til Del, helt bør gaa i Forglemmelse.

Jeg var omtrent syv Aar gammel, da min Moder døde, og min Fader hovedsagelig overlod mig til Tjenestefolkenes Omsorg. Jeg maa enten have været et vanskeligt Barn, eller min Barnepige maa have været en haard Kvinde, for jeg skænkede hende aldrig min Tillid. Jeg havde hængt ved min Moder, som en Helgen hænger ved Gud; og da jeg mistede hende, var mit Hjerte ved at breste. Nat efter Nat plejede jeg at ligge vaagen og stirre hen efter Kaminilden og tænke paa, hvorledes hun plejede at komme hen til mig og dække mig til hver Aften; og naar jeg tilsidst faldt i Søvn, synes jeg nu, som om jeg ikke gjorde andet end drømme om hende; og naar jeg saa vaagnede igen var Tomheden dobbelt saa stor som før. Somme Tider pinte jeg mig selv ved at lukke mine Øjne og bilde mig ind, at hun var til Stede, og saa blev Savnet endnu større, naar jeg {aabnede dem igen og ikke fandt hende. Jeg

kunde ligge og vende og dreje mig og kaste mig frem og tilbage og hulke uden en Lyd. Jeg formoder, jeg var saa nær Grænsen mellem Fornuft og Vanvid, som det overhovedet er et Menneske muligt at være. Om Dagen kunde jeg Timer igennem sidde paa Trappen, naar jeg kunde slippe fra min Barnepige, og bilde mig ind, at jeg hørte min Moders Fodtrin ovenpaa, at hendes Dør aabnede sig, og at jeg fornem Lyden af hendes Kjole, der slæbte henad Gulvlæppet; men saa sagde jeg til mig selv, at hun var borte og kom aldrig igen, og havde en forunderlig Glæde af at pine mig selv. Andre Gange sagde jeg til mig selv, at der slet ikke var hændt noget, at hun blot var gaaet ud og vilde komme igen om Aftenen. Naar Aftenen da kom, blev jeg lykkeligere, fordi Tiden for hendes Tilbagekomst nu var nær; endogsaa medens jeg bad min Aftenbøn, længtes jeg efter det Øjeblik, jeg havde narret mig selv til at tro, at Døren vilde aabne sig og min Moder vende tilbage. Som Tiden saa gik, brast mit falske Haab igen, og jeg hulkede mig atter i Søvn for at drømme om hende og vaagne igen under Graad. Naar jeg nu ser tilbage til hin Tid, synes den mig at have været Maaneder igennem; dog tror jeg i Grunden ikke, at det gik saaledes uden nogle faa Uger. Og tilsidst blev jeg grebet paa Afgrundens Rand og draget kærlig tilbage til Tryghed og Fred.

Jeg plejede paa den Tid at sove alene i Børnekammeret, og min Barnepige sov i et Værelse, der stødte umiddelbart op til dette. Børnekammeret havde to Døre, den ene ved Fodenden af min Seng og den anden i den modsatte Ende af Stuen, skraat overfor det Hjørne, hvor Hovedenden af min Seng fandtes. Den første Dør førte ud til Gangen og den sidste ind i Barnepigens Stue, og denne stod i Reglen nogle faa Tommer aaben. Der var ikke Lys i min Stue, men en Nallampe brændte i den anden Stue, saa selvom Kaminilden var gaaet ud, kom min Stue aldrig til at ligge i fuldkomment Mørke.

Jeg laa vaagen en Nat, — Klokken kunde vel være elleve — og havde gennemlevet et Par frygtelige Timer, halvt i vaagen, halvt i sovende Tilstand. Jeg havde grædt ganske sagte af Frygt for, at min Barnepige skulde høre mig gennem den halvt aabne Dør, og havde begravet mit

brændende Ansigt mellem Puderne. Jeg følte mig fuldstændig udmattet og lyttede til mit eget Hjerte og søgte at bilde mig ind, at dets heftige Slag var min Moders Trin, som nærmede sig min Stue; jeg havde løftet mit Hoved og stirrede mod Døren ved Fodenden af min Seng, da denne pludselig aabnedes uden mindste Lyd; og der stod min Moder, med Lyset fra den lille Lampe ude paa Gangen skinnende paa sig. Det forekom mig, hun var klædt, som jeg en Gang havde set hende i London, da hun kom ind for at sige Godnat til mig, før hun gik ud i et Aftenselskab. Hendes Hoved skinnede af Juveler, der glimrede, alt som Kaminilden steg og sank i Stuen, en mørk Kaabe dækkede hendes Hals og Skuldre, den ene Haand hvilede paa Kanten af Døren, og en stor Juvel skinnede paa en af hendes Fingre. Hun syntes at se paa mig.

Jeg rejste mig øjeblikkelig op i Sengen, forbavset, men ikke bange, for var nu ikke det sket, jeg saa ofte havde foregøglet mig, og jeg raabte: »Moder, Moder!«

Ved det Ord vendte hun sig og saa ud paa Gangen og nikkede ganske lidt med Hovedet, som om nogen ventede der, hvem hun enten nikkede Ja til eller befalede at gaa, og vendte sig derpaa om mod mig igen. Døren lukkedes ganske stille, og jeg kunde ved Kaminilden og ved det sagte Skær fra den anden Stue se, at hun strakte sine Arme ud imod mig. Jeg kastede Dynen af mig i et Øjeblik og kravlede hen i Enden af Sengen, og hun løftede mig kærligt op i sine Arme, men sagde ikke et Ord. Jeg sagde heller ingen Ting, men hun løftede Kaabe'n lidt og svøbte den om mig, og jeg laa der lykkelig, med mit Hoved paa hendes Skulder, og min Arm rundt om hendes Hals. Hun gik stille og lydløst hen til en Gyngestol, som stod ved Siden af Kaminen, og satte sig paa den og begyndte at gyngte ganske smaat frem og tilbage. Maaske er der nu ingen, som vil tro det, men sandt er det alligevel, at jeg hverken sagde noget eller brød mig om at sige noget. Det var nok for mig, at hun var der. Kort efter formoder jeg, jeg faldt i Søvn, thi da jeg atter blev klar, græd og rystede jeg paany, men de samme Arme omslyngede mig, og jeg faldt snart igen til Ro; dog sagde hun ikke et Ord, og jeg saa ikke hendes Ansigt.

Da jeg atter vaagnede, var hun gaaet, og det var Morgen, og jeg laa i min Seng, og Barnepigen rullede Gardinet op, og Vintersolen skinnede ind paa Væggen. Det var den lykkeligste Dag, jeg havde haft siden min Moders Død, for jeg vidste, at hun vilde komme igen.

Efter at være kommen i Seng den Aften laa jeg vaagen og ventede saa fuld af Tilfredshed og Tryghed, at jeg faldt i Søvn. Da jeg vaagnede, var Ilden ude, og der var intet andet Lys end en snæver Stribe, som kom gennem Døren fra min Barnepiges Stue. Jeg laa et Minut eller to og ventede, at Døren ved Fodenden af min Seng hvert Øjeblik skulde aabne sig; men Minutterne gik, og det gamle Ur nedenunder slog tre. Da brød jeg ud i en lidenskabelig Graad; Natten var næsten gaaet, og hun var ikke kommet til mig. Pludselig, som jeg væltede frem og tilbage og søgte at dæmpe min Graad, saa jeg gennem mine Taarer den utydelige Lysstribe fra Døren, der aabnede sig, og hun stod der igen. I en Fart var jeg oppe i hendes Arme og mit Hoved paa hendes Skulder. Og atter faldt jeg i Søvn der.

Saaledes blev det nu ved at gaa Nat efter Nat, dog ikke hver eneste Nat, og aldrig uden naar jeg laa vaagen og græd. Det syntes, at naar jeg var Fortvivlelsen nær, kom hun, men ogsaa kun da.

Men der indtraf to mærkværdige Tilfælde, og de kom i den Rækkefølge, i hvilken jeg her skal fortælle dem. Det andet forstaar jeg nu, i hvert Fald til en vis Grad; det første har jeg aldrig helt forstaaet, eller snarere er flere Förklaringer mulige.

En Nat, som jeg laa i hendes Arme ved Ilden, faldt pludselig et stort Stykke Kul fælende ned fra Kaminristen og ud paa Gulvet og vækkede Barnepigen i Stuen ved Siden af. Hun troede formodentlig, der var noget i Vejen, for hun viste sig i Døren med et Sjal over Skuldrene og et Lys i Haanden. Jeg skulde lige til at tale til hende, da min Moder lagde sin Haand paa min Mund. Pigen gik ind i min Stue, tæt forbi os to i Gyngestolen, aabenbart uden at se os, traadte hen til den tomme Seng, saa ned paa de forstyrrede Sengeklæder, vendte om, som om alt var, som det skulde være, og gik tilbage til sit Værelse.

Den næste Dag fik jeg lokket ud af hende, ved at spørge lidt frem og tilbage, at hun var blevet vækket om Natten og havde været inde i min Stue, men at jeg havde sovet roligt i min Seng.

Den anden Begivenhed var følgende. En Nat laa jeg og døsede ved min Moders Bryst, med mit Hoved mod hendes Hjerter og ikke, som jeg ellers laa, med Hovedet paa hendes Skulder. Som jeg laa der, syntes det mig, jeg hørte en underlig Lyd, nærmest lig den, man hører, naar man holder en stor Konkylie for Øret, men mere melodisk. Det er vanskeligt at beskrive den, men den lød som en fjern Folkeskares Mumlen, iblandet underlige Toner. Jeg trykkede mig tættere op til hende og lyttede; og da forekom det mig, jeg kunde skælne utallige Kirkeklokker, der kimedede og rungede, men som fra en anden, fjern Verden. Saa lyttede jeg nøjere efter den anden Lyd; det var Ord, men jeg kunde ikke skælne dem. Atter og atter var der en Stemme, der syntes at hæve sig over de andre, men jeg kunde ikke opfatte noget enkelt Ord. Stemmerne havde de forskelligste Toner — Lidelse, Tilfredshed, Anger, Fortvivlelse og Glæde. Og saa, mens jeg laa og lyttede, faldt jeg i Søvn. Naar jeg nu tænker tilbage derpaa, har jeg ingen Tvivl om, hvad det var for Stemmer, jeg hørte.

Og nu kommer Slutningen af min Historie. Mit Helbred begyndte saa tydelig at bedre sig, at mine Omgivelser lagde Mærke til det. Jeg gav aldrig mere, i hvert Fald aldrig om Dagen, efter for de gamle, ynkværdige Fantasier; og om Natten, naar Viljen for en Del mister sin kontrollerende Magt, kom hun, naarsomhelst min Sorg naaede et vist Punkt, og trøstede mig. Men hendes Besøg blev sjældnere og sjældnere, eftersom jeg trængte mindre og mindre til dem, og tilsidst hørte de helt op. Men det er om hendes sidste Besøg, der fandt Sted det følgende Aars Foraars, jeg til Slut skal fortælle.

Jeg havde sovet godt hele Natten, men var vaagnet op lige før Dag af en eller anden Drøm, som jeg nu har glemmt, men mine Nerver var stærkt rystede. Da jeg i min Skræk begyndte at græde, gik Døren op, og hun var der igen. Hun stod der med Juvelerne i sit Haar og Kaaben over Skuldrene, og Lyset fra Trappen faldt halvvejs over

hendes Ansigt. Jeg kravlede straks op af min Seng og blev løftet op og baaret hen i Stolen, hvor jeg straks faldt i Søvn. Da jeg vaagnede, var Dagen lige brudt frem, og Fuglene var vaagnet og kvidrede, og et mildt Morgenlys var udbredt over Stuen; og jeg laa endnu i hendes Arme. Det var første Gang, undtagen i det ene Tilfælde, jeg har nævnet, at jeg var vaagnet andet Steds end i min Seng, og det var en stor Glæde at finde hende der. Da jeg vendte mig lidt, saa jeg Kaaben, som dækkede os begge; den var af en dyb, blaa Farve med et indviklet Mønster af Blomster og Blade og Fugle mellem Grene. Saa vendte jeg mig endnu mere for at se hendes Ansigt, som var saa nær ved mit, men det var vendt bort; og lige som jeg rørte mig, rejste hun sig op og bar mig hen til Sengen. Mens hun holdt mig i den venstre Arm, lagde hun med den højre Sengeklæderne til Rette, og derefter puttede hun mig ned i Sengen, med mit Hovede paa Pudsen. Og da saa jeg for første Gang klart og tydeligt hendes Ansigt. Hun bøjede sig over mig, med den ene Haand paa mit Bryst som for at hindre mig i at rejse mig op, og saa mig lige ind i mine Øjne; og — det var ikke min Moder!

Det var først som et Slag af Sorg og af Skræk, jeg begyndte at hulke og vilde have rejst mig i Sengen, men hendes Haand holdt mig nede, og jeg greb den med begge mine og blev ved at se ind i hendes Øjne. Det var ikke min Moder, og var der alligevel nogensinde et saadant Moderansigt som det? Jeg syntes, jeg saa ind i et Hav af ubeskrivelig Ømhed og Styrke, og jeg støttede mig til denne Styrke i disse Fortvivlelsens Øjeblikke. Jeg hulkede en Gang eller to endnu, medens jeg saa paa hende, men jeg var roligere, og tilsidst kom der Fred til mig, og jeg havde lært, hvad jeg skulde.

Jeg vidste ikke den Gang, hvem hun var, men min lille Sjæl saa dunkelt, at min egen Moder af en eller anden Grund ikke kunde komme til mig, da jeg trængte saa saare til hende, men at en anden stor Moder havde taget hendes Plads; dog følte jeg, da det allerførste Øjeblik var gaaet, hverken Vrede eller Skinsyge, for naar man blot een

Gang havde set ind i dette kærlige Ansigt, kunde man ikke nære saadanne uværdige Tanker.

Saa husker jeg, at jeg løftede mit Hoved lidt og kysede langsomt og ærbødigt den Haand, som jeg holdt imellem mine egne to. Jeg ved ikke, hvorfor jeg gjorde det, kun var det den naturligste Ting at gøre saa. Haanden var stærk og hvid, med en yndig Duft. Saa trak hun den tilbage, og hun stod ved Døren, og Døren var aaben; og saa gik hun ud, og Døren blev lukket.

Jeg har aldrig set hende siden, men jeg har heller aldrig trængt til det, for jeg ved, hvem hun er; og med Guds Hjælp skal jeg se hende igen; og næste Gang haaber jeg, min Moder og jeg skal være sammen; og maaske vil det ikke vare længe; og maaske vil hun tillade mig at kysse sin Haand igen.

Min kære Herre, jeg ved ikke, hvorledes De vil se paa alt dette; maaske synes De, skønt jeg egentlig ikke tror det, at det kun er en Historie for Børn. Dog ønsker jeg i en vis Forstand heller ikke andet, for vor Frelser bød os at være som Børn, og han laa ogsaa en Gang selv som Barn ved sin Moders Bryst. Jeg ved nok, jeg er ved at blive en gammel Mand, og at gamle Mænd somme Tider bliver meget taabelige, men jeg synes mere og mere, at saa vel Erfaring som hans egne Ord lærer mig, at Porten til Himlens store Kongerige er saare lav og snæver, saa at kun smaa Børn kan komme ind, og at vi store og gamle maa blive smaa igen og kaste alle Bytter af, vi slæber paa, om vi vil igennem.

Dette er, kære, højærværdige Herre, hele min Historie. Tør jeg bede Dem huske paa mig i Deres Bønner, og naar De staar for Alteret; for Gud vil sikkert kræve meget af den, han som mig har givet saa meget, og dog har jeg intet at kunne fremvise; og min Tid er maaske snart omme, selv om hans uendelige Langmodighed ikke er det.

Modtag til Slut Forsikringen om
min dybeste Højagtelse.

Deres ærbødigt hengivne

„Kristeligt Dagblad“ paa Krigsstien.

„Krist. Dgbl.“ har igen engang faaet Bersærkerang. Er det daarlig Fordøjelse, det lider af? Er det en natlig Mare, der har redet det? Er det en politisk Skuffelse, det har lidt? Er det Ærgrelse over en politisk Fejl, det har begaaet? Maaske er det alle disse Aarsager tilsammen, som har inspireret det den stygge Artikel, hvormed det har skæmmet sit Nummer af 23. Marts.

Der vilde for os ikke foreligge nogen Grund til at beskæftige os med denne Artikel, dersom den ikke indeholdt et yderst groft Angreb paa en katholsk Institution.

Havde Bladet kun skrevet mod »Jesuitisme«, saa vilde vi have tænkt: Lad gaa! Dette Ord er vel en uhæderlig Misbrug af et hæderligt Navn; men det Begreb, man har knyttet dertil, har intet med Jesuitismen at gøre.

Men Bladet taler om selve Jesuitismen, og det paa en saa uretfærdig krænkerde Maade, at dets Paastande ikke maa forblive uden Indsigelse.

Straks den første Sætning er en Taabelighed. »Politik og Jesuitisme har altid haft Tilbøjeligheder til at gaa i Spand sammen.« Det er ikke »Jesuitismen«, »Krist. Dgld.« mener, det er selve Jesuiterordenen; men Jesuiterordenen som saadan har intet med Politik at gøre, og dens Medlemmer skal ifølge Ordenens Regler ikke befatte sig med Politik. Har enkelte Jesuiter alligevel gjort det i Modstrid med Ordenens Aand, nu vel, saa har ogsaa enkelte danske forraadt deres Fædreland; er derfor hele vort Folk et Folk af Fædrelandsforrædere? Eller giver den danske Grundlov Anledning til Fædrelandsforræderi?

Den følgende Sætning kan man nærmest betegne som morsom: »Det er et Tidernes Tegn, at Machiavellis berygtede Bog om »Fyrsten« fremkom omtrent samtidig med Jesuiterordenens Stiftelse.« Skal man virkelig tro, at alle de, der levede eller blev født paa den Tid, var smittede af Machiavellis Aand? »Krist. Dgbl.« har ingen Anelse om Jesuiterordenens Aand, ellers vilde det vide, at den staar i

den allerskarpeste Modsætning til Italienerens med Rette berygtede Bog.

Hvad der derefter siges om Machiavellis Grundsætning, er kun altfor sørgelig sandt, men den følgende Hjertedgydelse over Jesuitismen præsterer næsten det umulige i Retning af Fordrejelse og Usandfærdighed.

»Selv om *Jesuitismen* ikke ligefrem i sine Skrifter havde den berygtede Sætning: »Hensigten helliger Midlet«, er Sætningen jesuitisk nok. Hvad »Fædrelandet« er for Machiavelli, er »Paven« for Jesuiten. »Der gives kun een ubetinget og uforanderlig Pligt, Lydighed mod Paven. Alle andre Pligter er foranderlige og modifikable efter Omstændighederne og maa bestemmes efter Hensigtsrædsigheden«.

Allsaa ifølge »Krist. Dgbld.« *har Jesuitismen ligefrem i sine Skrifter den Sætning: »Hensigten helliger Midlet«.* Har »Krist. Dgbld.« ingen Anelse om, at selv de betydeligste Modstandere af Jesuiterordenen ærlig indrømmer, at dette ikke er Tilfældet? Ved »Krist. Dgbld.« ikke, at Eksjesuiten Hoensbroech efter sin Udtrædelse af Ordenen højtidelig har erklæret, at alle de grove Beskyldninger, man har fremsat om Ordenen, allsaa ogsaa denne, beror paa Usandhed? Har »Krist. Dgbld.« ikke hørt, at samme Hoensbroech, da han efter sit Frafald fra Kirken forsøgte at bevise, at Jesuiterne alligevel i deres Skrifter forsvarede denne Grundsætning, gjorde et ynkeligt Fiasko?

Alligevel »er Sætningen jesuitisk nok.« Hvor er Beviset? Har »Krist. Dgbld.« nogen Sinde læst jesuitiske Skrifter eller Ordenens Konstitutioner og der fundet noget, der giver det Ret til at skrive en saa perfid Sætning?

»Hvad »Fædrelandet« er for Machiavelli, er »Paven« for Jesuiterne«. Nej, aldrig. For Fædrelandets Skyld tillader Machiavelli enhver Skurkestreg. En Jesuit vilde for Pavens Skyld aldrig gøre noget ondt. Han vilde heller aldrig blive fristet dertil.

Den følgende Sætning »Der gives . . .« synes efter Gaaseøjnene at dømmes at skulle være et Citat. Men ganske vist ikke af et jesuitisk Skrift. Det er hvorken ærligt eller hæderligt af »Krist. Dgbld.«, at det ikke navngiver sin Kilde.

Senere hen beskylder »Krist. Dgbld.« sine politiske Modstandere for »Jesuitisme«. Jeg kan overlade det til dem at retorkvere.

Ved Slutningssætningen: »Der kan fra kristen Side ikke gaas paa Akkord med, hvad der er Usandhed og Uærlighed« tænker man uvilkaarligt paa Ordsproget: »Falsk slaar sin egen Herre paa Hals«. »Krist. Dgbld.«s Artikel er præget af Usandhed og Uærlighed fra første Ord til det sidste.

F. Esser.

Forskelligt.

Verdens-Uret. Allerede i længere Tid har man her i København set Reklamer, som indbød Publikum til at bese: Verdens-Uret, og det kan siges med Sandhed, at dette Kunstværk, som vidner om stor mekanisk Snilde, virkelig er et — ja, flere Besøg værd. Forskellige kongelige og fyrstelige Personer i Udlandet har ogsaa med stor Interesse taget Kunstværket i Øjesyn.

Hr. Urmager og Mekaniker, August Noll er dette Urs Bygmester (det er bygget i Villingen i Baden). Hr. Noll er ikke for intet født i Schwarzwald, Ur-Industriens Fædreland. — Det Arbejde, han her viser Publikum, vidner ikke alene om stor teknisk Dygtighed og utrættelig Energi over for de store Vanskeligheder, som hans Opgaver stillede, men tillige om hans katholske Sindelag.

Uret er bygget som en Kirkeportal i Renaissancestil (4,5 M. høj, 4 M. bred og 1,5 M. dyb). I Midterpartiet fører en Række Trappetrin op til Portalen, over hvilken et Maleri er anbragt, dette skifter efter de forskellige kirkelige Fester.

Bygningen er flankeret af to Taarne og afsluttes i Midten af en Kuppel, i hvis Lanterne Timeslaget lyder.

Der findes tre Skiver paa Uret. Den midterste viser Klokkeslettet paa det Sted, hvor Uret findes, medens Skiven i venstre Taarn viser Tiden i New York og Skiven til højre Tiden i Kalkutta.

Den midterste Skive har ingen Visere, men er konstrueret som Valses, saa Tallene skifter henholdsvis hvert Minut og hver Time.

Uret viser dernæst Dage, Datoer og Aar, idet det her

tager Hensyn til Skuddagene. Ja, ved en sindrig Mekanisme og matematisk nøjagtig Udregning tager Uret ogsaa Hensyn til de bevægelige kirkelige Fester. Julebilledet over Portalen viser sig Natten mellem 24. og 25. December og bliver staaende til Langfredag; men da Paasken jo retter sig efter Foraarsfuldmaanen, er den forskellig hvert Aar i en vis Face. Men selv dette er der taget Hensyn til, og Urværket er her beregnet for 104 Aar frem i Tiden, en Beregning, som er godkendt af ansete Fagmænd ved tyske Universiteter.

Endvidere fremviser Uret hvert Kvarter en af Mennekets fire Livsaldre; hver Time træder de tolv Apostle frem og bevæger sig forbi den siddende Kristusfigur, højer Hovederne for denne, medens Kristusfigurens højre Haand gør Korsets Tegn over hver enkelt. En mekanisk Bevægelse, som det har kostet meget Hovedbrud at fremstille.

Bestemte Tider paa Dagen ringer en Kapuciner munk sit Klosters Kirkeklokke, og seks Munke begiver sig til Kirken. Billedet her er en Gengivelse af det berømte Valfartssted, Einsiedeln.

Begge disse Optrin er overmaade stemningsfulde. Ved hver Aarstids Begyndelse veksler ligeledes en Række Figurer, som symboliserer disse.

Uret indeholder 8 Drivværker, som alle sættes i Gang af det store Urværk. Dette arbejder konstant og trækker sig selv op, saa man blot behøver at trække det op en Gang om Aaret; men det tager saa 2 Timer. Sekundpendulet er 1 Meter lang og vejer 6 Kg. — Hele Værket vejer sammenpakket i 8 dertil konstruerede Kasser 2700 Kg. — Det tager 5 Dage at opstille det.

Man maa beundre Opfinderens Snilde og Ihærdighed. Syv Aar har dette Arbejde taget ham (Fra 1890 til 97). »Vanskelighederne forekom mig ofte uoverkommelige«, siger Hr. Noll, og vi forstaar den Tilfredshed og kærlige Omhu, hvormed han betragter sit Værk.

Vi anbefaler vore Læsere her i Byen at aflægge et Besøg i Hr. Aug. Nolls Udstillingslokale (Gl. Mønt 2—4). Uret fremvises Kl. 12 — 1 — 2 og 5 — 6 — 7 og 8. (Entre: Reserveret Plads 50 og 25 Øre, 2. Plads 35 og 20 Øre — Børn 20 og 15 Øre).

Langfredag finder ingen Fremvisning Sted, men i Paaskedagene og den derefter følgende Uge vil der endnu være Lejlighed til at aflægge Hr. Aug. Noll et Besøg.

Fra København føres Uret til Udstillingen i Aarhus.

Vatikanets Malerisamling. Den 28. Marts indviede Paven det ny *Pinakothek* i Vatikanet. Højtideligheden bivaanedes af Kardinalkollegiet, det diplomatiske Korps og de vatikanske Hofembedsmænd.

En pavelig Malerisamling indrettedes i Vatikanet allerede efter Wienerkongressen, da Fransk mændene blev tvungne til at tilbagelevere de røvede kostbare romerske Antikviteter. Paa *Consalvis* Raad besluttede Pius VII. at lade Malerierne ophænge i la *Galeria degl' arrazzi* og betroede Ordningen heraf til *Canova*. Pius IX. berigede Samlingen ved Indkøb og lod den anbringe i Nærheden af de pavelige Gemakker, i de fem Rum, som Gregor XIII. havde beboet. Den Gang var der dog næppe flere end 60 Malerier, og de kom paa Grund af daarlige Lysforhold ikke til deres Ret. Desuden maatte Besøgerne op ad tre stejle Trapper og virkede forstyrrende for Pavens og Statssekretærens Privatgemakker lige i Nærheden. Præfekten for de apostolske Palæder, Msgr. *Misciatelli*, gjorde derfor Pius X. det Forslag at indrette Vognremiserne (Museet for gamle pavelige Køretøjer) til *Pinakothek*; deres gunstigere Beliggenhed paa *Belvederes* vestlige Side vilde afgive bedre Lysforhold. Pius X. gik straks ind paa Idéen, og Msgr. *Misciatelli* begyndte straks paa Omordningen sammen med Arkitekt *Schneider* og nu afdøde Kunstmaler *L. Seitz*. Nu er det ny *Pinakothek* færdigt. Det bestaar af 8 firkantede Sale af forskellig Størrelse. Maleriernes Antal er stærkt forøget, ja der er mindst 4 Gange saa mange som før. Malerier, som hæng rundt omkring i Vatikanet og i det lateranske Museum, er nemlig nu bleven samlet her. Billedernes kronologiske Rækkefølge er meget virkningsfuld, ligeledes Baggrunden af grøn Silke og Hvælvningernes Stukkatur, som fremviser Motiver fra Pius X.s Vaaben. Døre og Vinduer er indfattet i Marmor og overalt paa Architraverne læses Indskriften: *Pius X. fecit*. *Pinakotheket* kan ogsaa opvarmes for at skaane Billederne for Fuglighed, hvad de led af i Galleriet ovenover *Damasusgaarden*. Ved Hjælp af en Række sværere og lettere Forhæng kan Beskueren selv regulere den nødvendige Belysning. — Næsten alle de større Mestre af de gamle italienske Skoler er repræsenterede her, baade *Giotto*, *Raphael*, *Perugino*, *Paulo Veronese* o. a. Det hele vidner om, at ogsaa Pave Pius X. opretholder den gamle Tradition, at Pavernes Rom er Kunstens Hjemsted.

Dette ny *Pinakothek* kan vistnok regnes for et af de værdifuldste i Europa.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Første Paaskedag efter Pontifikalmessen agter Hr. Organist *J. Hammermüller* at afrejse til Tyskland for at deltage i en *Musikkonference*, som Paderborner Stiftets Kirkemusikere afholder i Bochum i Ugen efter Paaske.

Vejle. (Chr. N.) Søndag den 28. Marts fandt en lille Højtidelighed Sted i Anledning af Sognepræstens, Hr. Pastor *Brems*, Navnedag. Efter at den største Del af Menigheden med Hr. Pastor *Willekens* i Spidsen efter Aftengudstjenesten havde samlet sig i den store, smukke Skolesal, gik de to Kirkeforstandere Hr. *Malachoviez* og Hr. *Grünberger* for at hente Sognepræsten. Ved dennes Indtræden i Salen blev den belgiske Nationalsang istemt af Orkesteret, derefter blev en smuk Sang, som var skrevet i denne Anledning, afsunget under Orkesterledsagelse. Kirkeforstander *Malachoviez* tog derpaa Ordet. Han lykønskede Sognepræsten og overrakte ham en Gave paa 125 Kr. til den ny Kirke, hvortil hele Menigheden havde ydet Bidrag. Gaven var dannet i Form af en Kirke af Guld- og Sølvmonter. Hr. Pastoren takkede derpaa for den Velvilje, Tillid og Kærlighed, Menigheden havde vist ham. Det var en stor Overraskelse, der var bleven ham til Del fra den lille Menigheds Side, der jo kun har bestaaet i 4 Aar. Dernæst henvendte Pastoren nogle Ord til de forsamlede om Nødvendigheden af endrægtigt Arbejde mellem Præsten og Menigheden. Han haabede, at Menigheden vilde vise sig ivrig i Oplydelsen af de religiøse Pligter og saaledes ved deres gode Eksempel bidrage til, at andre fik Øjet op for Sandheden. Efter Pastorens Tale udbragte Hr. Kirkeforstander *Grünberger* et »Leve« for Hr. Pastoren. Med en Marsch af Orkesteret sluttedes denne lille Højtidelighed.

Mandagen den 29. havde Børnene indfundet sig for at holde Sognepræstens Fest. Denne begyndte med en højtidelig Messe, under hvilken Børnene sang forskellige smukke Sange, overensstemmende med Liturgien. Derefter samledes de i Skolen, hvor Hr. Pastoren modtog Børnenes Lykønskninger og en Pengegave (paa 22 Kr.) til den nye Kirke. Hr. Pastoren henvendte da nogle kærlige Ord til Børnene om altid at holde sig til Kirken og Skolen; og den lille Fest endte med en Kop Chokolade og Kager til stor Glæde for Børnene.

Den nye Skole, en Glæde for Menigheden, venter paa en Nabo, en ny Kirke, som vi haaber at faa her i Vejle om et Par Aar, takket være Sognepræsten, Hr. Pastor *Brems*

og hans Medhjælpers Iver, samt den højærv. Hr. Prælat, Dr. G. Crets i Averbode, som gør alt, hvad han kan for Menighedens Bedste.

Frk. Schwartzloses Velgørenheds-Koncert.

Trods de ikke faa Aftenunderholdninger og Basarer, dette Aar allerede har budt paa, vover *Frk. Schwartzlose* alligevel at indhyde til én Velgørenhedskoncert endnu, som tænkes afholdt Onsdag den 21. April (se nedenstaaende Bekendtgørelse).

Formaalet er det samme som for Frøkenens tidligere Koncerter, nemlig: fattige katholske Børns Fodbeklædning, hvorefter et ikke uvittigt Hovede har døbt dem »Træskoballer«. — For det gode Øjemeds Skyld haaber vi, at Frøken Schwartzlose ikke maa blive skuffet i sin Tillid til Katholikkernes Interesse for en god Sag, selv om der ogsaa lidt vel hyppigt er Bud efter deres Interesse og deres Velgørenhed.

Som sædvanligt har Frøkenen vidst at sikre sig udmærkede Kræfter til Assistance, saa det bliver sikkert en *god Aften*.

Elisabethforeningens Basar

sluttede i Mandags Eftermiddags med Lotteriets Trækning.

Tæppet blev vundet paa Nr. 46; Tasken paa Nr. 27; Dukken paa Nr. 512; Bordet paa Nr. 11; Armbaandet paa Nr. 90; Jærnbånen paa Nr. 85.

Alle, som har vist Interesse for Foreningens Basar ved Gaver eller Besøg, takkes hjærtelig for deres Bidrag til det gode Resultat, som senere skal angives nærmere.

Bestyrelsen.

St. Annæ Menighedsforening og Charitas afholder Aftenunderholdning og Dans i Portugalsgade 10—12 2. Paaskedag Kl. 8. Velvillig Assistance af »Crescendo« og Hr. Berg. Billetter til hele Festen à 50 Øre, Børn 25 Øre, faas i Præsteboligen ved St. Annæ Kirke og hos Foreningens Medlemmer.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katholske Børns Fodbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade Fru Enkelehnsbaronesse Stampe-Charisius afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Onsdag den 21. April** Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Citys Selskabslokaler, Citygade 23.

Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos:

Fabrikant Ernst Bæk lund, Frederiksberggade 34.	Murermester C. V. Günther, Bangerlsgade 11.
Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade 48.	Frk. L. Schwartzlose, Forhaabningsholms Allé 9.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde 2. Paaskedags Aften Kl. 7 i Lokalet, Bredgade 67², o. G., hvortil enhver katolsk ung Mand indbydes.

Unio Tirsdagen d. 13. April alm. Møde i Lokalet Frederiksberg Allé Nr. 11, 2. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. April. Herrens Opstandelse 1. Paaskedag.
Mandag den 12. April. 2. Paaskedag. 13. Ti., 14. O., 15. To., 16. Fr., 17 L., Oktavdage.
Søndag den 18. April. Hvide Søndag.

Gudstjenesteordning.

- St. Ansgars Kirke. 1. Paaskedag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.
Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyer Daabspagten og modtager deres første hl. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.
- Rosenkranskirken. Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; (8 Messen bortfalder); anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Eftermiddag Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Højmesse Kl. 10, Festandagt Kl. 5.
- St. Annæ Kirke. Paaskesøndag** Kl. 7 Messe med Prædiken. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt. **Hvide Søndag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens hl. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.
- Jesu Hjerter Kirke. Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8^{1/2}; Levitmesse med Prædiken Kl. 10 Om Aftenen Kl. 6 Præd. og Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt.
- St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade). Paaskesøndag** Kl. 6^{1/2} stille Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.
- St. Knuds Kapel. Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt, med Prædiken — **2. Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.
- Immakulatakirken. Paaskesøndag** og **2. Paaskedag.** Kl. 10 Højmesse med Prædiken Kl. 2^{1/2} Vesperandagt.
- St. Andreas Kirke (Ordrup). Paaskesøndag** Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

De Troende mindes om, at de paabudte Fastealmisser, som er forpligtende for Alle uden Hensyn til, om de har været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest 2. Paaskedag.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der lugesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og i St. Annæ Kirke i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Rev. D. D. Missionarii, ut sacra olea accipiant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, die 6. Aprilis 1908.

Secretar. Vic. Ap.

Maribo. Gudstjeneste for danske Katholikker i Maribo Søndag efter Paaske ved Pastor Maurer.

Som passende Gaver til Førstkommunikanter og Firmander anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (indb. fra 3½ til højere Priser). Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkearet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard, **Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Wisemann: **Fabiola** (4 Kr.); A. Breitung: **Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); Krogh-Tønning: **Kirkearet** (2,80); O. Offerdahl: **Salmernes Bog** (1 Kr.); Josef Spillmann: **Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); Fullerton: **Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); Johannes Jørgensen: **Den hl. Frans af Assisi** (6 Kr. 50 Øre); Niels Hansen: **Fra Henrik VIII's Dage** (2 Kr.) Samtlige Bøger og anden katolsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Cerimoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).

Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen:

ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

NB Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit *Postbud* eller det *Postkontor*, hvorigennem Bladet modtages en **skriftlig Klage**; (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse.)

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Torsdag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelsen for regelmæssig Tilsendelse, ved *alltid*, naar et Nummer udebliver *straks* at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret, og det helst skriftlig. Skulde dette heller ikke hjælpe, *saar* bedes man henvende sig til **Ekspeditionen**, Bredgade 69, 2. o. G. (Kl. 1—4). Telf. Palæ 654.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 16.

Søndag den 18. April.

1909.

INDHOLD: Fra Vesuv til Skagen. — En mærkelig Omvendelse paa Island. — Frafald blandt katholske Udvandrere. — Spørgsmaal og Svar. Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Rom. Østrig. Italien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

„Fra Vesuv til Skagen“.

Johannes Jørgensen, der baade er Poet og et godt Stykke af en videnskabelig Forsker, han har alle Dage været en fortrinlig Journalist. Han saa godt, han forstod at anvende sine omfattende Kundskaber og sin klare Forstand, fremfor alt han *skrev* saa udmærket.

Der er Folk, som kan se og forstaa, hvad de er vokset op med, medens ny Indtryk af fremmede Lande, fremmede Folk og andre Sæder gaar sporløst forbi dem eller forvirrer dem; *Jørgensens* Iagttagelsesevne er vokset med de Forhold, han er bleven stillet overfor; og uden at være mindre udsøgt er hans Stil bleven enkel og klar.

I Anledning af hans nyeste Bog med ovenstaaende Titel henviser et Dagblad begyndende Journalister til Studiet af hans *Streiftog* som mønstergyldig Journalistik. Læser man Bogens første Afsnit om Ødelæggelserne efter Vesuvs Udbrud i 1906, beklager man unægtelig, der ikke foreligger Skildringer af Messinas Undergang fra hans Haand; ingen af Korrespondenterne til danske Blade for-

maaede at anskueliggøre de Rædsler, de blev Vidne til paa Sicilien, som dog langt har overgaaet, hvad *Jørgensen* saa i Omegnen af Vesuv.

Monte Cassino, en Sum af Rejseminder og flittige Studier over den Hellige Benedikt og hans Orden, smeltet sammen saa behagelig, saa beskedent, at man tilegner sig Kendskab til en Mængde Forhold næsten uden at mærke det; en vel skreven Avisartikel læses ikke lettere. Man ser det gamle Kloster paa det høje Bjerg, man hører om den Helliges daadrige Liv, man faar endelig god Besked om Munkenes Liv ogsaa i vore Dage, særlig dvæler Forfatteren ved den kunstneriske Virksomhed i Ordenen, som har sat saa store Mærker netop dér. Under P. Desiderius kyndige Ledelse er den gamle Freskekunst vakt til nyt Liv; ja, i de senere Aar søger man endnu længere tilbage efter kunstneriske Udtryksmaader, Krypten om S. Bendikts og S. Scholasticas Grave prydes med Mosaiker paa Guldgrund.

Dog lad de italienske Skildringer, være saa velgjorte, de være vil, Hovedinteressen ved Bogen vil knytte sig til Tyskland og særlig til en lille By i Schwarzwald *Aichhalden*, til det som Digteren oplevede og drømte der. Hans Ven, som er kendt ogsaa her i Landet, den tidligere *Jan Verkade* og nuværende *Pater Willibrord Verkade* O. S. B., er i *Aichhalden* for at dekorere Kirken, ham besøger *Jørgensen* og er Gæst med ham hos Stedets Sognepræst. Livet i den Præstegaard skildres som den reneste Idyl, hver Formiddag sad jeg og læste i den lille, lidt vildtvoksende Præstegaards-have, mellem Iris og afblomstrede Lilier, ind under en Hæk af høje, rødblomstrende Pralbønner, medens henne ved Solvæggen Præstens gamle Forældre, som boede hos ham, stille og forsigtig pუსlende, plukkede de modne Abrikoser ned og lagde dem i en flad Spaankurv...«, det anførte og de andre Skildringer fra det »sonnige *Aichhalden*« som det var »Dag ud, Dag ind«, det var hos en anden og ringere Digter blevet til et artigt Glansbillede; *Jørgensen* har med hele sin sikre Kunst af Præstegaardsidyl og Præstemand, af Malermunken og sig selv skabt en fortryllende Ramme om et Helgebillede af en halvt eller helglet Nonne, den hellige *Luitgard* af *Wittichen*. I en gammel Foliant, som Præsten laaner ham, læser han om den lille

forvoksede Beghine, som efter Herrens gentagne Forlangende drager rundt for at samle Penge sammen til et Kloster, hun skal bygge. Efter mange Aars Vandringer og efter at have taalt den haardeste Spot lykkes det hende at faa Klosteret bygget, med 24 Søstre holdt hun højtidelig Indtog, »den første med et Kors i Haanden og de andre hver med et Marterbillede for Hjærtet...« Men »hele sit Liv igennem vedblev Søster Luitgard at vandre. Overalt trøstede hun syge, hjalp døende, formanede Hoffærdige, omvendte Syndere«. Mens Søstrenes Antal vokser, faar hun Vished om at have »naaet sit Maal og ført mange Mennesker bort fra det almindelige Kristenliv, nærmere til Gud«. — Skyldes det Indramningen, at Luitgard synes saa fjern, saa ulegemlig, en ren »Fra Angelico« i lyseblaa og lyserøde Farver paa gylden Grund?

Folk, hvis sarte Nerver var ilde berørt af de voldsomme Himmelstormere, som blev skildret »I det Høje«, de vil være glade for det sarte, stille Billede af Luitgard.

Alle vil have Fornøjelse af denne nye Bog, den har ingen døde Pletter; men søger man senere tilbage til den, bliver det for at genopfriske Mindet om *Aichhelden* og *Luitgard*.

Francesco.

En mærkelig Omvendelse paa Island.

I et Brev, som offentliggøres af *Les missions Catholiques* skriver Pastor *Meulenberg*, Sognepræsten i *Reykjavik*:

Vi har haft en stor Glæde i Julen. En protestantisk Præstefrue havde 2 Aar igjennem interesseret sig stærkt for vor hellige Religion. Hun kom ofte i Kirken, hvor hun bad knælende og fulgte Gudstjenesten med den største Opmærksomhed. Men det syntes umulig for hende at bestemme sig til det afgørende Skridt.

Den 26. December om Natten blev jeg pludselig vækket. — Der blev banket paa Døren; en omtalte Dame er farlig syg og ønsker min Nærværelse. Nogle Øjeblikke senere staar jeg ved hendes Seng. Hendes Mand, Pastoren, staar ved Siden af . . . Forgæves tilbyder han at berette hende . . . Da han ser mig komme, er han fast bestemt paa at hindre hende i at afsværgе den protestantiske Lære. Men hun forlanger klart og bestemt at blive optaget i den katholske Kirke. Tiden er for kostbar til at give bort til Diskussioner. Jeg vilde nu dog have Mandens Samtykke, at han ikke hagefter skulde forhindre sin Kone i at opfylde sine religiøse Pligter, hvis hun skulde komme sig.

Derfor sagde jeg til ham :

»Hr. Pastor, Deres Frue er alvorlig syg. Jeg haaber hun bliver rask, men hun kan dø fra et Minut til et andet. De ser selv, hendes eneste Ønske er i denne højtidelige Stund, at modtage Kirkens Sakramenter. Hvis hun dør, før hendes Ønske bliver opfyldt, saa staar De Gud og Menneskene, — som faar det at vide — til Ansvar for at have modsat Dem hendes sidste Vilje«.

Det er uden Tvivl Naaden fra oven, der rører Pastoren og faar ham til at svare :

»Gør, som hun vil«.

»Vil De nu selv«, fortsætter jeg, »sige Deres Frue, at det er med Deres Samtykke, jeg optager hende i i Kirken«.

Det gjorde han saa.

Den syge udtalte sin Afsværgelse og modtog Kirkens Naademidler med største Andagt. Hun græd af Glæde.

Den næste Dag gik jeg atter derhen for at se til hende. Bøn og Sakramenter havde bevirket et Under, hun var i Bedring. Nu er hun fuldstændig rask og lever som god Katholik.

Denne Omvendelse har vakt stor Opsigt i Reykjavik. Pastoren bærer ikke Nag til mig. Vi er bleven de bedste Venner af Verden.

Frafald blandt katholske Udvandrere.

Man taler ofte med Begejstring om den katholske Kirkes fri og kraftige Udvikling i de Forenede Stater i Nordamerika, hvorledes den begyndte for godt 100 Aar siden i Ny-Englands Stater med knap 30—40 Tusind Katholikker og nu omfatter over 14 Millioner Katholikker med 15 Ærkebiskopper, 90 Biskopper, ca. 16,000 Præster (ca. 12000 Verdens- og 4000 Ordenspræster), 12,923 Kirker, 4,703 Sogneskoler, 80 Seminarier med 5,687 Studerende, 213 Universiteter og Kollegier for unge Mænd, 708 »Akademier« for unge Piger, 290 Vajsenhuse med 44,966 Vajsenhusbørn, 1094 Sygehuse, Alderdomshjem m. m.

Men for den, der omhyggeligt studerer disse Forhold, udtrykker disse Tal ingeniende noget glædeligt; og som en amerikansk, katholsk Forfatter siger: »Der er mere Grund til at græde end til at juble«. For hurtigt at vokse, siger den samme Forfatter, havde Kirken kun behøvet at bevare for Troen de Millioner af Katholikker, som er indvandret til de Forenede Stater. At dette desværre ikke er lykkedes, viser tydeligt følgende Tal: Efterkommerne af de indvandrede katholske Irlændere kan anslaaes til 15 Millioner, dertil kommer endnu 5 Mill. katholske Tyskere og mindst 6 Mill. katholske Slaver og Romaner. Det bliver tilsammen 26 Millioner, hvilket ganske sikkert snarest er for lavt regnet. Trækker vi nu de ovenfor angivne 14 Mill. fra, saa paatrænger sig En uvilkaarligt det Spørgsmaal: »Hvor er de resterende 12 Mill. blevet af?«

»De er gaaet tabt ved at indaande den farlige Luft i de Forenede Stater«, siger den ovenfor citerede Forfatter. Den væsentligste Aarsag til dette uhyre Tab er de konfessionsløse Skoler¹⁾, som mange Børn af katholske Forældre besøger, de blandede Ægteskaber, den flere Steder herskende Mangel paa Præster og endelig de talrige Sektens ivrige Propaganda. De europæiske Indvandrere holder jo nok i de

¹⁾ Se ogsaa Bemærkningen herom i Nr. 14, S. 237 (Amerika), hvor det samme kortelig berøres.

fleste Tilfælde fast ved deres Hjemstavns Skik og Brug og ved deres Fædres Religion. De har bygget og bygger endnu katholske Kirker og Skoler, og de sørger for at skaffe sig Sjælesørgere, der taler deres Modersmaal, men Efterkommerne, den unge Generation, er amerikansk, den foretrækker den engelske Smudspresse for de katholske Blade, som deres Fædre og Bedstefædre har startet. Og desværre er ogsaa mange af Indvandrerne selv bukket under for Fristelsen og er faldet fra Kirken for at slutte sig til en eller anden Sekt, hvilket man ikke kan undres over, naar man husker paa, at Sekterne hovedsagelig har lagt an paa den mindst oplyste Del af Befolkningen, som netop paa Grund af sine faa Kundskaber mangler den fulde Forstaaelse af det Skridt, de gør, og som navnlig for de tyske og slaviske Emigranternes Vedkommende, kun fandt faa Præster i det fremmede Land, der kunde forkynde dem Guds Ord paa deres Modersmaal. Dertil kom endnu, at de skrækkelige Tilstande, der tidligere herskede i Gæstgiverierne og paa Udvandrerenskabene, var vel egnede til at have den daarligst mulige Indvirkning paa Udvandrerens Moral.

Katholikerne i Tyskland, Belgien, Italien, Schweiz og Amerika har ogsaa — allerede for flere Aar siden — faaet Øjnene op for dette og har som Modvægt stiftet »St. Rafaelsforeningen« til Beskyttelse for de katholske Udvandrere; den har til Opgave, gennem en af talrige Tillidsmænd repræsenteret Organisation, at beskytte de rejsende Katholikker og vogte dem for skadelig Paavirkning. De vigtigste Midler, hvormed denne Forening søger at bevare de Troende for Kirken, er: Oprettelsen i alle Havnebyer af »Udvandrerstationer«, hvor der kan holdes regelmæssig Guds-tjeneste, forbunden med Prædikener i de forskellige Modersmaal og Lejlighed til at modtage de hellige Sakramenter; Emigranternes Henvisning til Tillidsmændene i Amerika; Oprettelsen af katholske Emigranthjem i Amerika, hvor Udvandrerne foruden god og billig Kost og Logis kan modtage Sakramenterne og med en erfaren Præsts Bistand komme til Klarhed over, hvad de skal tage sig til i Fremtiden; og endelig Omsorgen for at sætte Udvandrerne nøje

ind i alle de Farer, der er forbunden med Rejsen til et fremmed Land.

Ogsaa set fra et rent humanitært Standpunkt har St. Rafaelsforeningens Virksomhed sin store Betydning, idet den tillige yder Emigranten Raad og Bistand i alle praktiske Anliggender og beskytter ham mod Optrækkeri og Snyderi. Det maa derfor betragtes som en Sag af Vigtighed, at alle katholske Udvandrere bliver gjort opmærksomme paa St. Rafaelsforeningen.

Spørgsmaal og Svar.

Hr. Redaktør!

Da jeg har set, at Ugebladet kan afgive Plads til Spørgsmaal og Svar, vil jeg gerne bede om Plads for nedenstaaende mere eller mindre direkte Spørgsmaal, hvilke sikkert vil interessere mange af Bladets Læsere. Maaske er mine Anskuelser fejlagtige — jeg haaber da, at en eller anden Theolog vil kunne overbevise mig — og de mange, der tænker som jeg — derom.

Jeg hader Krig af mit ganske Hjerte. Og det forekommer mig, at *Krig altid og absolut* er en *syndig* Handling. Det siges, at Kirken aldrig har erklæret, at Krig ikke er tilladt, men har den nogensinde *direkte* erklæret det modsatte? Gives der nogetsomhelst i Kirkens Lære, der berettiger en til ikke at overholde det 5. Bud nøjagtig efter Ordlyden? Og da hvilket? — En katholsk Præst har engang sagt, at Krig er tilladt, naar den er retfærdig, og en anden katholsk Præst har tilføjet, at Undersaatterne ikke altid kan afgøre, om dette er Tilfældet. Er det da ikke den kristne Soldats Pligt at undersøge, om Krigen er retfærdig — og saa eventuelt nægte at deltage? Skal man mon ikke *altid* »adlyde Gud mere end Mennesker«? Paa Ugebladets Side 122 staar der, at vor Tro paa ingen Maade skal være os en Hindring i at elske vort Fædreland. Men *burde* Troen ikke være en Hindring for det mildest talt ukristelige Slagteri, som *enhver* Krig er? Eller *vilde* Troen ikke være en Hindring, *hvis* alle kristne Fyrster og Regeringsmedlemmer levede efter deres Tro? Og dette, at en

Krig undertiden opstaar saa let som Tilfældet er (f. Eks. som Følge af en personlig Fornærmelse af en Gesandt — uden paafølgende Undskyldning), tyder dette ikke paa, at det ikke staar ganske rigtigt til med Kristendommen i de kristne Lande? *Er vi sande Kristne, saalænge vi ikke indser, at Krig altid er utilladelig? Og vi Nordboere, er vi Kristne, hvis vi endnu med Stolthed kan mindes vore Forfædre, Vikingerne?*¹⁾ Og er Danmarks-Samfundet en Forening af *kristne* Mennesker, naar der paa Samfundets Tryksager findes et saadant Billede: Et Barn søger Tilflugt hos sin Moder, Manden staar ved Siden — med den ene Haand *dragende Sværdet* og med den anden svingende Dannebrog? Kan *kristne* Mennesker samles under et saadant Mærke?²⁾ Det forekommer mig umuligt! Jeg *ved*, at mange — ogsaa Ikkekatholikker — deler mine Anskuelser; og jeg haaber, at Ugebladet vil give Plads for ovenstaaende, saa jeg kan komme paa andre Tanker eller faa Medhold!

— en.

Svar: For at give helt fyldestgørende Svar paa ovenstaaende Spørgsmaal, maatte der egentlig udarbejdes en lang moraltheologisk Afhandling, hvad Red. dog hverken har Tid til selv at give sig i Lav med eller Plads til i Bladet, -- i alt Fald ikke for Øjeblikket.

Men maaske dog nedenstaaende Bemærkninger vil kunne gøre nogenlunde Fyldest i ønsket Retning.

Saalænge vi Mennesker er som vi er, nemlig ufuldkomne Mennesker, saalænge vil det være umuligt selv for den bedste Vilje at udrydde alt ondt og al Synd, al Strid og Uenighed, og — al Krig fra Jordens Overflade. Den evige Fred er en udmærket Ting — en udmærket *Theori!* indtil der kommer én, som *bryder* den evige Fred! Og det er en Umulighed altid at forhindre det.

Ja *dersom* — vel at mærke: *dersom* — alle Mennesker, *alle uden Undtagelse*, alle Fyrster og alle Undersaatter *levede efter den kristne Tro* i Stort og i Smaat, saa var Jorden jo et Paradis, saa var der ingen Menedere og Gudsbespottere, ingen Horkarle og Ægteskabsbrydere, ingen Tyve og Røvere, hverken smaa eller store Tyve og Røvere

¹⁾ Hvem siger, vi skal det? Vi mindes tværtimod med Stolthed Absalon, som tæmmede Vikingerne. Red.

²⁾ Jo, udmærket godt! Se nærmere Forklaring i »Svaret«. Red.

til. — Men den ærede Indsender vil vistnok villig indrømme, at saalænge Verden har bestaaet, og saalænge Verden *vil bestaa*, saalænge har der været og *vil der være* Mennesker (selv blandt de kristne desværre), som sætter sig ud over Guds Bud og Forskrifter, som hensynsløst overtræder det I., II., III., IV., VI., VIII. og IX. Bud. Men naar man ikke respekterer disse 7 Bud, og ingen er i Stand til hverken med det gode eller det onde *helt* at forhindre deres Overtrædelse, hvorledes tror den ærede Indsender da, det vil være muligt at forhindre Overtrædelsen af de andre 3, det V., VII. og X.?

Man indvender maaske: Til at føre Krig hører der to Parter. Naar nu den ene Part er fornuftig og ikke vil, saa bliver der ikke noget af Krigen! — Ja, den ene Part finder det maaske ligesom den ærede Indsender ikke blot ufornuftigt, men endogsaa ukristeligt at føre Krig, og vil derfor paa ingen Maade indlade sig derpaa, ikke en Gang paa en Forsvarskrig, vil hellere lade sig opsluge med Hud og Haar af hvemsomhelst end at forsvare sig.

Nej! der er noget, der hedder *Voldgift*, indvendes der saa. — Ja, men sæt nu, den ene, mindre skrupuløse, Part bryder sig fejl om Voldgiftsdomstolen, hvad saa? Hvorledes vil man da *tvinge* den til Fred? Da vel aldrig ved at true med *Krig*? Det gaar da vel ikke? Naar man ikke maa *føre* Krig, maa man vel heller ikke *true* dermed, med en endnu større, almindelig europæisk Krig?

Men her staar vi altsaa overfor Spørgsmaalet: er det virkelig ufornuftigt og ukristeligt og derfor utilladeligt [at føre selv en Forsvarskrig i Nødstilfælde?

Tænk Dem, De er med Hustru og Datter ude at spasere i Skoven eller udenfor Byen paa et temmelig øde Sted, og der pludselig fra et Baghold springer et Par Bøller frem imod Dem, den ene maaske med en Revolver, den anden med en Dolk i Haanden og forlanger: Pengene eller Livet! — De er jo en fredelskende Mand, som hader Krig og enhver Blodsudgydelse, og er vel derfor næppe bevæbnet, hverken med Dolk eller Revolver, og selv om De var det, vilde De ikke for nogle usle Penges Skyld udgyde Blod og udleverer derfor — for den kære Freds Skyld — Penge og Ur og alt Deres Habengut til Bøllerne

og haaber saa at slippe med det. Men sæt nu, at Bøllerne ikke vil lade sig nøje med det, men ytrer Lyst til at kaste sig over Deres Hustru og Datter og mishandle dem . . . og derfor først vil gøre *Dem* uskadelig for lettere at kunne opnaa Deres Hensigter, — tror De da ikke, at De trods alt Had til Krig og Strid og Blodsudgydelse vilde ønske De havde en Revolver eller en Dolk hos Dem, og at De, dersom de havde et Vaaben, vilde bruge det, — om ikke andet saa Deres Stok og tilgavns slaa fra Dem med den i det mindste, og det uden at spørge: hvad kan det nytte? — Det vilde De ganske sikkert. Og det var ikke blot til-ladeligt, men ligefrem Deres simple *Pligt* at forsvare Dem og Deres, saa godt De kunde, og dertil brug: de bedste forhaanden værende Midler. De vilde derfor være i Deres fulde Ret til at sende Banditterne en Kugle, om end ikke gennem Hovedet eller Hjertet, saa i det mindste gennem Arm eller Ben, og saaledes gøre dem uskadelige. Kunde De ikke holde Dem dem fra Livet paa anden Maade end ved at sende dem over i den anden Verden ved en velrettet Kugle, saa var De ogsaa i Deres Ret til det. —

Jeg tror, De vil indrømme Rigtigheden af alt dette. Eller vilde De ganske rolig, uden Forsøg paa Forsvar, lade Bøllerne ekspedere Dem selv over i den anden Verden og overlade dem Deres Kone og Datter til Mishandling?

Men hvad der gælder i det smaa, med Hensyn til det private Forsvar, det gælder ogsaa i det store, om en *Forsvarskrig*. Er det ens Ret og Pligt under givne Omstændigheder indtil det yderste at forsvare sig og sine nærmeste, at forsvare Liv og Ejendele mod uretfærdige Angreb, saa kan det ligeledes under givne Omstændigheder være Ret og Pligt indtil det yderste — selv ved en blodig Krig — at forsvare de fælles nationale Goder, at forsvare Fædrelandets Frihed og Selvstændighed. »Under givne Omstændigheder«, herved forstaas bl. a., at før man indlader sig paa Krig, maa om muligt først andre Midler og Udveje være forsøgt, f. Eks. Voldgift eller andre Forhandlinger. Leo XIII. har jo saaledes et Par Gange forhindret Krig ved at være Voldgiftsdommer. Men naar Krigen trods alle Forhandlinger viser sig uundgaaelig, saa er den ogsaa ret-

færdig og tilladt (for den *ene*, den angrebne eller forurettede Part.)

Katekismen forklarer derfor det V. Bud ganske rigtig, naar den siger, at disse Ord »Du maa ikke slaa ihjel« betyder, at man ikke *uretfærdigt* maa dræbe, slaa eller saare sin Næste, og derefter tilføjer, at det, at dræbe et Menneske, kun er tilladt 1) Øvrigheden for at straffe Forbrydere, 2) andre kun til Fædrelandets Forsvar og til retfærdigt Nødværg. (Katholsk Katekismus, Høst & Søn, S. 74.)

Hvad *Angrebskrige* angaar, saa vilde det føre for vidt, her at komme nærmere ind paa Spørgsmaalet, *om* og under *hvilke* Omstændigheder disse kan være retfærdige.

At anstille Undersøgelser om dette i de enkelte Tilfælde (ligeledes om en Forsvarskrigs *Nødvendighed*) — det er selvfølgelig uhyre vanskeligt og indviklet og er naturligvis ikke de meniges Sag. De har derfor heller ingen *Forpligtelse* til at anstille en saadan Undersøgelse, men kan og bør forudsætte, at deres overordnede har gjort deres Pligt i denne Henseende, og stole paa, at deres Sag er retfærdig, — undtagen naar det modsatte skulde være aldeles evident.

Den ærede Indsender spørger i denne Sammenhæng, om man ikke altid bør »adlyde Gud mere end Menneskene«. — Jo, i alle Tilfælde, hvor det er aldeles utvivlsomt, at Menneskene befaler noget, som er imod Guds Vilje. Men det er, som sagt, her hvad dette foreliggende specielle Thema angaar (m. H. t. Krig), meget vanskeligt, ja næsten umuligt for den enkelte at undersøge og afgøre, *om* dette er Tilfældet; og man kan og skal derfor, hvor det modsatte ikke er umiddelbart indlysende, forudsætte det bedste — at Sagen er retfærdig — og overlade Ansvar til dem, som har det.

Red.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Alle vore Kirker har ikke blot paa selve Paaskedagene men ogsaa paa Skærtorsdag og Langfredag kunnet glæde sig ved meget stærkt *Kirkebesøg*. Den

allerede i og for sig smukke og gribende Gudstjeneste blev støttet ved vel indøvede Korsange. For Eks. i Rosenkranskirken udførte et nyt af Hr. Husson dannet Herre- og Dame-Kor paa første Paaskedag en smuk, men ikke saa let Messe af *Schweizer*: »Missa St. Aloysii.«

— St. Ansgars og Rosenkranskirkens *Regnskaber* foreligger nu færdig trykte og kan faas hos Kirkernes Præster og Forstandere. Med Regnskaberne følger i Aar en Fortegnelse over samtlige katholske Foreninger i København (over 30), med Angivelse af deres forskellige — kirkelige, religiøse eller selskabelige — Formaal.

— Som tidligere meddelt her i Bladet, er Forfatteren Hr. *Johannes Jørgensen* allerede i Fjor bleven indbudt til at holde et Foredrag om den h. Frans af Assisi ved en Kongres af Franciscusforskere, som tænkes afholdt i Pintsedagene i selve Assisi. Forfatterens foreløbige Maal for Rejsen, som han allerede har tiltraadt, er Coblenz, hvor han skal gennemse og ordne en litterært interesseret tysk Dames Efterladenskaber og Memoirer.

— (X.) *St. Anna Kirkes Menighedsforening* holdt anden Paaskedag sammen med Foreningen *Charitas* en vellykket Aftenunderholdning i Sundby. — Hr. Sekretær *Høhling* gjorde stor Lykke som humoristisk Oplæser og et Medlem af »Charitas« ydede sit alvorligere, opbyggelige Bidrag i Form af en smuk Epilog. — Foreningen »*Crescendo*« havde, tro imod sit Program at ville understøtte Rosenkrans- og St. Annæ Menighederne, stillet en dobbelt Kvartet til Raadighed, og udførte under sin Direktørs Ledelse største Delen af Aftenens Program og høstede derfor ogsaa velfortjent Bifald især ved sin Tyroler-Kvartet, som særlig synes at falde i Pøbliskums Smag. — Den vellykkede Aften sluttede med et meget animeret Bal.

— (50. aarigt Mesterjubilæum) (J—n) Den 19. April er det 50 Aar siden, at en af vore Trosfæller, Hr. Sukkervarefabrikant *W. Rünitz*, gjorde sit Mesterstykke som Bager her i Byen, hos daværende Oldemand *Juby*. Hr. *Rünitz* etablerede sig derefter paa Vesterbro, ved Slotskroen. Han fylder samme Dag 75 Aar og virker endnu i sit Fag som en meget agtet og velanset Mand. Straks efter at have aflagt Svendepøven rejste han til Udlandet, hvor han i 6 Aar arbejdede i flere store Byer: Hamborg, Berlin, München, Dresden, Triest og i Wien i over 3 Aar. Fra de store katholske Byer har han mange skønne Ungdomsminder, og selv om der gik mange Aar hen, inden han blev Katholik, saa stod hine Aars Kirkebesøg uudslettelig i hans Erindring, og Omgangen med Katholikkerne i Ungdommen har været medvirkende til hans endelige Bestemmelse at modtage Undervisning i den katholske Tro.

Efter Konversionen har han altid samvittighedsfuldt opfyldt sine religiøse Pligter og aldrig svigtet sin Kongregations Møder. Ogsaa hans Kendinge blandt Trosfæller sender ham sikkert en venlig Tanke paa hans Mindedag.

Ordруп. (W.) Skærtorsdag døde uden egentlig Sygdom ganske uforventet s. Andreas Kollegiets mangeaarige Portner Br. Joh. Bapt. Schmidt S. J. Han var født i det gamle Hertugdømme Nassau 1835 og indtraadte i Ordenen 1857. I 1868 kom han til Køln, hvor han under Krigen 1870—71 flittig arbejdede i de saarede og syge Soldaters Tjeneste og blev dekoreret med Erindrings-Medaillen. Da 1872 »Kulturkampen« var udbrudt, lod det taknemmelige Fædreland ham forvise fra Køln. Spurgt af Politimesteren, hvor han vilde tage Ophold, svarede han kun: »Hvor jeg finder Arbejde«. Dette Arbejde fandt han i København, hvor han ca. $\frac{1}{2}$ Aar boede ved St. Ansgar-Kirke og tillige med en Medbroder førte salig Præfekt Grüders Husholdning. I 1873 ledsagede han P. Stræter til Aarhus og hjalp ham med at grundlægge en Menighed der. I 1878 kom han til s. Andreas Kollegiet og fik Pladsen ved Porten, hvis trofaste Vogter han siden har været. Ved sin Hjertensgodhed og utrættelige Tjenstfærdighed gjorde han sig afholdt af de mange, han kom i Berøring med. Skønt han stedse stod lidt paa Kant med vort Lands Sprog og ofte berigede det paa en morsom Maade, kunde han dog klare sig med alle Folk. Med salig Kong Christian, der ofte spaserede forbi Kollegiet, havde han flere Gange en venlig Passiar. I sin tarvelige gammeldags Dragt — det var vanskeligt at paanøde ham noget nyt — og sit lange Graaskæg mindede han mange om de gode Munke fra Biskop Absaløns Dage. Opbyggelig var især hans Beskedenhed, hvormed han stedse tog til Takke med det ringeste for sig selv. Da han for 2 Aar siden fejrede sit Ordensjubilæum, var han helt ulykkelig over, at man skulde gøre Ophævelser af ham, skønt han dog bagefter glædede sig over de mange Beviser paa Agtelse og Velvilje, han havde faaet. Han var jo den mest bekendte Personlighed i Kollegiet. De sidste Aar plagedes han meget af Asthma, men holdt dog ud paa sin Post lige til selve Dødsdagen. Om Morgenens paa Skærtorsdag klavrede han nøjsommelig op ad Trappen til Huskapellet for der at modtage Paaskekommunionen. Senere sad han foroverbøjet i Portnerværelset. Da Rektoren opfordrede ham til at gaa til Sengs og talte om den sidste Salvelse, gjorde han store Øjne og mente, saa vidt var det dog endnu ikke. Han spurgte saa Sygeplejeren, om det virkelig var saa slemt fat med ham. Denne svarede: »De har saa ofte sagt: ,i Guds hellige Navn': saa sig det

ogsaa nu.« Og saa gik han 2¹/₂ Time før sin Død, til det anviste Værelse klædte sig af, lagde sig og følte nu selv, at det gik stærkt ned ad Bakke med ham. Ved fuld Bevidsthed modtog han den sidste Salvelse, og en Time senere, medens man bad hos ham, var han ganske stille uden al Stønnen og Rallen gaaet over til det bedre Liv. Paa hans Jubilæumsdag ønskede nogle Venner ham, at hans Embedsbroder ved Himmelporten, St. Petrus, engang ligesaa venlig maatte aabne for ham, som han saa ofte havde aabnet for dem. Vi tør haabe, at det nu opfyldes, men anbefaler dog hans Sjæl til de troendes Forbøn. R. I. P.

Rom. Den 18. April gaar Beatifikationen af *Jeanne d'Arc* for sig i Rom i Overværelse af en stor Mængde franske Præster, Biskopper og Kardinaler samt franske Pilgrimstog især fra Stiftet Orleans. I dette Stift og andet Steds, hvor der er givet ekstra Tilladelse dertil, vil der herefter i Kirkerne kunne oprettes Altre til Ære for den salige Jeanne d'Arc, dog maa disse Altre ikke være Kirkens Hovedalter, eller noget konsekreret Alter.

I politiske og kirkelige Kredse tillægger man den Forsamling stor Betydning, som de franske Biskopper ved samme Lejlighed vil afholde i Rom. Den katholske Kirkes Stilling i Frankrig vil her blive gjort til Genstand for indgaaende Drøftelse.

Østrig. Forholdet mellem Katholikker og Protestanter i Østrigs Hovedstad er som 25: 1. Nu skulde man vente, at der fandtes et lignende Forhold mellem den katholske og protestantiske Befolknings Forølgelse; men Katholikkerne kan ikke blot opvise 25 Gange flere Fødslers end Protestanterne, men 34,75 Gange flere.

Hvad »Løs-fra-Rom« Bevægelsen i Østrig angaar, saa synes den at være indtraadt i et Stilstands-stadium, eller snarere i et Tilbagegangs stadium, thi medens Udtrædelserne af den katholske Kirke bliver færre og færre, efter at nu de fleste daarlige Frugter og tørre Grene er faldet fra, saa tiltager paa den anden Side Udtrædelserne af den protestantiske Kirke, *trods* Guldregnen fra det protestantiske Tyskland, som var beregnet paa det modsatte.

Italien. Den katholske Folkeforening for Italien, som i December Maaned opfordrede til Dannelsen af *et katholsk Kvindeforbund* for Italien, har nu offentliggjort Statutterne for et saadant Forbund og har opnaaet den Hellige Faders Billigelse af Planen. Det katholske Kvindeforbunds Maal er at bringe nyt Liv i den praktiske Kristendom, hvor denne har Berøringspunkter med Kvindens karitative, sociale og kulturelle Virksomhed. Forbundet omfatter forskellige Lokalkomiteer og en Centralkomite i Rom.

Det bekendtgøres herved, at ærv. Søster **Henri du Calvaire** (Fille de la Sagesse) den 9. ds. er afgaaet ved Døden efter Modtagelse af de h. Sakramenter.

M. E.

Den Aldøde anbefales til de troendes Forbøn R. I. P.
 Sct. Maria Hospital Roskilde.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af de herværende katolske Menigheder er bleven ledig. Ansøgninger indsendes inden d. 4. Maj d. A. Skemaer erholdes og afleveres igen paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. fra Kl. 1—4.

Paa Forstanderskabets Vegne.
 J. Braun, Sognepræst.

Bekendtgørelse

angaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

I Anledning af, at der Søndagen d. 9. Maj skal foretages Valg af 1 Kirkeforstander, 1 Repræsentant samt 2 Revisorer, vil en Fortegnelse over St. Ansgars Menigheds valgbare og valgberettigede Mænd være fremlagt paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade Nr. 69, 2. Sal o. G. fra Mandagen d. 19. April til Mandagen d. 26. April (Søndag undt.) Kl. 1—4.

Samtidigt vil sammensteds i Henhold til Regulativets § 36 det fuldstændige specificerede Regnskab for Aaret 1909 være fremlagt til Eftersyn. Et kortere trykt Uddrag af samme er i disse Dage blevet udsendt.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katolske Børns Fodbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade Fru Enkelehnsbaronesse Stampe-Charisius afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Onsdag den 21. April** Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Citys Selskabslokaler, Citygade 23.

Assistance ydes bl. a. af Koncertsangerinde Frk. Oderwald-Lander, Violinistinden Frk. Philip og Hr. Skuespiller Chr. Schrøder.

Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos:

Fabrikant Ernst Bæklund, Murermester C. V. Günther,
 Frederiksberggade 34. Bangertsgade 11.

Fabrikant Herm. Hoffmann, Frk. L. Schwartzlose,
 Kobnagergade 48. Forhaabningsholms Allé 9.

Foreningen **Lætitia** afholder sin aarlige Aftenunderholdning Tirsdag d. 27. og Onsdag d. 28. April Kl. 8 præcis Toldbodvej 14.

Billetter à 75 og 50 Øre faas hos St. Josefsøstrene, Toldbodvej, Griffenfeldtsgade og Frederiksberg Allé, samt hos Foreningens Medlemmer.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. April. Hvide Søndag. — 19. M. Isidor, Biskop og Kirkelærer. — 20. Ti. Leo, Pave og Kirkelærer. — 21. O. Anselm, Biskop og Kirkelærer. — 22. To. Soter og Cajus, Martyrer. — 23. Fr. Georg, Martyr. — 24. L. Fidelis af Sigmaeringen, Martyr.

Søndag den 25. April. 2. Søndag el. Paaske. Marcus, Evangelist.

Gudstjenesten paa Hvide Søndag.

- St. Ansgars Kirke.** Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyer Daabspagten og modtager deres første hl. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. -- Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.
- Rosenkranskirken.** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Messe under hvilken Neokommunikanterne modtager deres første hl. Kommunion; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.
- St. Annæ Kirke.** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatsmesse og Meddelelse af Firmelsens hl. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.
- u Hjerter Kirke.** Stille Messe Kl. 6, 7, 7½ og 8½; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7½.
- Josefs Kirke.** Kl. 6½, stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Prædiken Kl. 3 Andagt.
- St. Knuds Kapel.** Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.
- Immakulatakirken.** Kl. 10 Højmesse m. Præd.; Kl. 2½ Andagt..
- St. Andreas Kirke.** (Ordrup). Kl. 9 højtidelig Messe, under hvilken Børnene modtager deres første hl. Kommunion, Højmessens Kl. 10 bortfalder denne Dag, men efter endt Højtidelighed læses Kl. 10½ endnu en stille hl. Messe. — Kl. 5 Prædiken og Festandagt.
- ☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager sine ugentlige Møder efter endt Paaskeferie Mandag d. 19. April.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag d. 28. ds. Kl. 7½, Aften og Fælleskommunion Søndag d. 25. Kl. 7 Morgen.

St. Francisci III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 23. ds. Kl. 8 Aften.

Som passende Gaver til Førstkommunikanter og Firmander anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (indb. fra 3½ til højere Priser). Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeæaret og dets Cereemonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard, **Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Wisemann: **Fabiola** (4 Kr.); A. Breitung: **Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); Krogh-Tønning: **Kirkeæaret** (2,80); O. Offerdahl: **Salmernes Bog** (1 Kr.); Josef Spillmann: **Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); Fullerton: **Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); Johannes Jørgensen: **Den hl. Frans af Assisi** (6 Kr. 50 Øre); Niels Hansen: **Fra Henrik VIII's Dage** (2 Kr.) Samtlige Bøger og anden katolsk Litteratur faas hos And. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Cerimoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.

Brevkasse. (Til C. S.) Deres Raad angaaende Papirkurven tager vi til Følge — og begynder med at lade Deres Skrivelse vandre den Vej. Red.

N.B. Flytninger maa meldes til Postvæsenet, dersom man vil undgaa Standsning eller Uregelmæssighed i Bladets Tilsendelse.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 17.

Søndag den 25. April.

1909.

INDHOLD: The Catholic Encyclopedia. — Dante om den ene-saliggørende Kirke og Aflad. — I Anledning af »Et Korrektiv«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Aalborg. Ringsted. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

The Catholic Encyclopedia Vol. IV.

(Anmeldelse ved Niels Hansen).

Det er forholdsvis hurtigt, det store amerikanske Kirkeleksikon skrider frem. Som Overskriften angiver, har nu det fjerde Bind, stort, stadseligt, tospaltet og tættrykt paa 800 Sider, set Dagens Lys. I dette, som i de foregaaende Bind, er det en overvældende Masse theologiske, historiske og geografiske Oplysninger, der bydes Læseren, i et let flydende Sprog og en klar, gennemsigtig Stil, saa selv Emner af vanskeligere Art fremtræder paa en tydelig og overskuelig Maade. En Mængde Billeder og Kort, deraf nogle og tredive fuld Sides Illustrationer, pryder det smukke Bind; at fremhæve enkelte er vanskeligt, de er alle saa smukke og fine, det skulde maaske være det ganske nydelige, kolererede Billede af Dante Alighieri, som indrammet vilde være en Pryd paa hvilkensomhelst Væg.

Hvad Indholdet af nærværende Bind angaar, kan aller-

først nævnes, at Bogstav C, som optog omtrent de sidste 700 Sider af 3. Bind, fylder nøjagtig de første 600 Sider af dette 4. Bind, hvorefter D begynder og naar med 200 Sider saa vidt som til Ordet Dioces. At opregne eller gennemgaa en Del særlig gode Artikler er absolut en Umulighed paa dette Sted, her skal kun fremhæves nogle enkelte, men det var at ønske, at dette udmærkede Værk maatte blive tilgængeligt nogle Steder her hjemme, i alt Fald paa vore offentlige Bibliotheker, da det giver en ganske fortrinlig Lejlighed til at stifte Bekendtskab med alt, hvad der i videste Forstand kan falde ind under Begrebet Catholicisme. Der er en Artikel i dette Bind, der for danske Læsere har ganske speciel Interesse, da det jo stadig væk endnu, som i Kobbersmedemester Schmidts Dage, er særlig morsomt at kigge ind ad sine egne Vinduer fra et fremmed Sted, og det er den lange, indholdsrige Artikel om Danmark, der optager ikke mindre end 10 af Leksikonnets tæltryste og meget omfangsrige Sider. Den er skrevet af Rigsarkivraad Wittmann af München og røber, ved Siden af bestemte Fejl, stort Kendskab og levende Interesse for vort Fædreland. Medens Danmarks geografiske Forhold kun berøres mere forbigaaende, gives der en lang og grundig Fremstilling, først af vor kirkehistoriske, dernæst af vor almenhistoriske og endelig af vor literaturhistoriske Udvikling, hvortil kommer en ret udførlig Omtale af Kunsten i Danmark. Flere kønne Billeder pryder Artiklen, saaledes af St. Ansgarskirkens Indre, af Rosenborg og Frederiksborg Slotte, under hvilke to sidste Navnene uheldigvis er ombyttede. En anden underlig Fejl har ind-sneget sig, idet Katholikernes Antal et Sted angives til 57,000, medens dog tre Sider senere Antallet, mere i Overensstemmelse med Sandheden, angives til godt 8000 foruden 7000 polske Landarbejdere. At der er grundlagt Missionsstationer i Grenaa, Struer, Thisted, Viborg er Fejl, der maaske kan undskyldes som Udslag af skønne Ønsker og Forhaabninger, det endnu ikke er lykkedes at realisere. Forøvrigt er Oplysningerne baade udtømmende og paalidelige, kun smiler enhver uvilkaarligt ved den Meddelelse, at »endog Vildsvinet er næsten forsvundet« i Danmark. Af Forfattere og Digttere nævnes en stor Mængde, og den

Karakteristik, der gives af dem, er i al sin Korthed næsten altid god og træffende; af katholske Digtere nævnes to, Johannes Jørgensen og Johannes Frederiksen.

For dog ikke alene at dvæle ved vort eget Land, skal her ogsaa nævnes enkelte andre Artikler eller Afhandlinger. Saaledes optager Biografier af Paver ved Navn Clemens ikke mindre end 26 Sider, Columbus fortæles der om paa næsten 10 Sider, hvad der jo ikke kan forundre i en Encyclopædi, hvis Fødeland er Amerika, om saa vigtigt et Spørgsmaal som Concordater mellem Kirke og Stat findes ogsaa 10 fulde Sider, for Firmelsens hl. Sakramente gøres der vidtløftig Rede paa 7 Sider, paa Kongo i Afrika er der atter ofret en halv Snes Sider, medens det dobbelte Antal Sider medgaar til den vigtige Afhandling om Constantinopel; om Concilier fortæles der paa 12 Sider, og de tyve økumeniske Kirkeforsamlinger beskrives, om Kritik, særlig Bibelkritik hører vi paa ikke mindre end 18 Sider, mere end 30 Sider fylder en lang Afhandling om Kors, omtrent den halve Plads indtager Korstogenes Historie, ti hele Sider optager Artiklen om Døden og de døde, om Djævelen og Dæmonologi afhandles der paa 7 Sider, om — — — dog, det er vist bedst at standse her. — Den nye amerikanske Encyclopædi er en Guldgrube baade for lærd og læg, for Theolog og Ikke-Theolog, og det Præg af absolut Rettroenhed i Forening med Frisind og nobel Hensyntagen til anderledes tænkende, der hviler over det hele Værk, gør, at det læses ikke blot med Udbytte, men ogsaa med Velbehag af enhver, der tyr til det om Oplysning.

7. 4. 1909.

Dante

om den ene-saliggørende Kirke og Aflad.

Hvor ofte faar vi Katholikker ikke at høre af anderledes troende for vor saa meget omstridte Trossætning: »Udenfor den sande Kirke findes ingen Frelse.« En mere utaalelig Trossætning gives der dog ikke, siger

man. — Hvorledes Svaret lyder herpaa, ved enhver blot nogenlunde oplyst Katholik.

For det første maa det bemærkes, at denne Trossætning er sand nok! Enhver, der ved egen Skyld og det ved en svær Forsømmelighed lever udenfor den sande Kirke, bliver fordømt. »Gaa ud i Alverden, og forkynd Evangeliet for al Skabningen«, siger Jesus Kristus, den evige Mildhedselv, »hvo som tror og bliver døbt, skal blive salig, men hvo som ikke tror, skal blive fordømt!«

For det andet maa dertil bemærkes, at enhver, ogsaa anderledes troende, der efter sin bedste Overbevisning søger at opfylde Guds hellige Villie, og som stræber efter Sandheden i religiøse Sager, faktisk hører til den sande Kirke, idet han paa aandelig, usynlig Maade er forenet med den. — Ingen som helst Pave eller Katholik overhovedet vilde nogen Sinde finde paa at paastaa, at alle Protestanter skulde gaa evig til Grunde, eller ogsaa blot, at de udøbte skulde være hjemfaldne til Helvedes Straffe. — Alle disse hører ind under den sande Kirke, som er grundlagt af Vor Herre Jesus Kristus, saalænge de er beredvillige til at gøre alt, hvad Gud eller den af Gud sendte Frelser forlanger af dem, at tro, hvad den sande af Gud aabenbarede Religion lærer, og ogsaa *udvortes* at slutte sig til den, saasnart de har fundet den. Men det er ene den Almægtiges Hemmelighed, hvor mange af Jordens søgende Sjæle der naar saavidt. — Sikkert er det langt vanskeligere for dem at virke deres Frelse end for den, der fødtes indenfor den sande Tro, da de jo mangler saa mange Naademidler først og fremmest »*Bodens Sakramente*«.

For det tredje: Ordet ene-saliggørende Kirke er jo dog heller ikke det samme som alle-saliggørende Kirke, efter hvilket altsaa alle Katholikker, som *udvortes* hører til den sande Kirke, skulde komme i Himlen. Enhver, der dør i Guds Unaade, gaar evigt til Grunde; ogsaa mange af dem, der engang paa Jorden kaldte sig Katholikker, vil hisset samles ved Dommerens venstre Side. »Hverken Skørlevnere . . . eller Ægteskabsbrydere . . . , eller Sodomiter, eller Tyve, eller Gerrige . . . skal arve Guds Rige.«

Hvis man paa denne Maade søger at imødegaa saadanne Indvendinger, faar man som oftest det Svar: »Det

er en Udflugt, opfundet i vore Dage for at mildne denne haarde Lære. Middelalderens Pavekirke vidste ikke af andet end, at alle Kælttere, alle Jøder og Hedninger blev fordømt.«

Det vil da være interessant at høre, hvad Middelalderens dybsindigste Digter siger til dette Spørgsmaal; — den store Italiener, *Dante Alighieri*, der levede omkring Aar 1300, altsaa i den »allermørkeste Middelalder«, paa Bonifacius d. VIII.s Tid. Han stiller nemlig udtrykkeligt sig selv dette Spørgsmaal i sin »Guddommelige Komædie«. (Paradiso Canto 19 & 20¹):

»Desaarsag sænker Blikket sig hos eder
Ned i Guds Retfærd, som i Havets Bølger.
Et Øje ser, og efter Bunden leder;
Thi denne sees kun, naar man Kysten følger,
Paa Havet ej; dog skønt den der forsvinder,
Saa er den dog, men Dybden selv den dølgør.
Det er ej Lys, der fra hint Skær ej rinder,
Som aldrig mørknes; Mulm det er og Taage,
Og Kødets Gift og Skygge kun, som blinder,
Oplukket er Dig nu det Gjemsels Laage,
Der skjulte for dit Blik Retfærdigheden,
Hvorom du spurgte tidt, du lidet Kløge!
Der fødes, mæled Du, ved Indusbredden
En Mand, og aldrig vorder Kristus nævnet
I Ord hvadheller Skrift for ham histnedet,
Alt hvad han vil, hver Gerning, han faar evnet,
Er, saavidt Mennesket seer og kan formode,
Foruden Synd i Tale, som i Levnet.
Han dør udøbt og uden Troens Gode;
Hvor er den Retvished, der ham anklager?
Hvor er hans Brøde, naar han ikke troede?
Hvo er da du, som Dommersædet tager,
Og med et Syn, der knap et Spand kan vinde,
I tusind Miles Afstand Slutning drager!
Vel kunde den, der grubler saa iblinde,
— Stod ikke over eder Skriftens Stjerner, —
Righoldigt Stof til alskens Tvivl sig finde.
O Støvets Afkom, o I sløve Hjerner!
God Førsteviljen er, og ingentider
Fra sig, det højeste Gode, den sig fjærner.
Kun det er retvist, som mod den ej strider;
De skabte Goder ej den Vilje lede,
Men *den* udstraaler *dem* til alle Sider«.....

¹) Teksten gengives her efter Molbechs Oversættelse.

.....»Ingen værd blev regnet
 At stige hid, som ej har troet paa Kristus,
 Før eller efter han paa Korset blegned.
 Men se, saamange raabe: Kristus! Kristus!
 Og skulle dog ved Dommen længer vige
 Fra ham end den, der aldrig kendte Kristus.
 Selv Æthioperen skal beskæmme slige,
 Naar de adskille sig de tvende Hære,
 Den evig fattige, den evig rige«.

Saa følger en hel Række af Navne paa kristne Konger, som ikke har gjort deres Pligt paa Jorden, og som derfor maa bøde haardt derfor hinsides, f. Eks. Kejser Albrekt, der besmittede sit Sværd med Kristenblod; Filip af Frankrig; dernæst Spaniens Hersker og den »Lamme fra Jerusalem« o. s. v. — I Modsætning til disse skuer Digteren den romerske Kejser Trajan, der allerede nyder den himmelske Salighed — skønt han var en Hedning til sin Død. — (Canto 20 v. 43. ff.): Dante ansaa denne hedenske Kejser for en retfærdig og gudfrygtig Hersker og fortæller om ham et Træk af sjælden Barmhjertighed og Retfærdighed over for en fattig Enke, hvis Søn var blevet dræbt. Paa Forbøn af den h. Pave Gregor tilsteder Gud ham at vende tilbage til Livet og der opnaa Erkendelsen af den sande Religion som Løn for denne Gerning. Endvidere skuer Dante Ripheus, den retfærdigste blandt Trojanerne, der ogsaa skønt Hedning allerede nyder Himlens Glæder; derimod vises der ham adskillige Paver i Helvede. — Vers 67. o. ff.:

»Hvo tænkte vel blandt Verdens blinde Skare,
 At Ripheus fra Troja skulde skinne
 Som femte Lys paa denne høje Vare?
 Nu ved han mangt, som Verden ingensinde
 Kan se af Himlens Naadevæld, skønt lige
 Ned til dets Bund kan selv hans Blik ej vinde.«

Han synger saaledes om Trajan og Ripheus (v. 100 o. ff.):
 »Det første og femte Lys som findes
 I Brynet, undrer Dig; thi ej Du troede
 At se Guds Engles Hjem af dem beskinnes.
 Som Hedninger de Legemet ej forlode,
 Men troede paa de hellige Fødders Vunder,
 En at de var, En at de forestode.
 Thi fra det Dyb, hvor Viljen aldrig stunder
 Mod noget godt, kom een af dem tilbage
 Og Haabet fik sin Løn ved dette Under;

Hint stærke Haab, som i fremfarne Dage
 Med al sin Kraft bad Gud om ham at vække
 Og Viljen paa den rette Vej at drage.
 Den hæderkronte Sjæl brød Gravens Dække,
 Men tøved kun i Kødets til den vendte
 Sin Tro mod ham, der kunde Hjælp den række;
 Og Troen slige Flammer i den tændte
 Af ægte Kærlighed, at uden Hinder
 En anden Død til denne Fryd den sendte.
 Ved Naadens Hjælp, der fra sligt Dyb údrinder,
 At ingen Skabnings Blik, trods al sin Møje,
 Ind til den første Bølge Vejen finder,
 Fulgte den anden Retfærds Sti saa nøje,
 At Gud derfor til Naade søjded Naade,
 Og aabned for Forløsningen hans Øje,
 Saa, Iroende paa den, han haded baade
 Fra nu af Hedenskabets Stank, og trued
 De blinde Folkeslag, der lod den raade.
*Ham blev til Daab, som det Gud Herren hued,
 De trende Møer ved Vognens højre Side, [Tro, Haab og Kærlighed].
 Vel lusind Aar før nogen døbt man skued.*
 O Naadevalg! hvor er Din Rod dog vide
 Bortfjernet fra de Blikke, der ej evne
 Ind i den første Grund tilbunds at glide!
 I Dødelige! Vogt jer for at stævne
 Til Dom, da vi, som skue Gud, ej er
 I Stand til dem, han udvalgt har, at nævne.«

Saaledes synger Dante, den største blandt alle kristne
 Digtere — og overhovedet en af de største, der er fostret
 i Tidernes Løb, — saaledes synger han paa Overgangen
 fra 13. til 14. Aarhundrede.

I sin Udlægning af Læresætningen om Naadevalget
 følger Digteren sin store samtidiges, den h. *Thomas af*
Aquins Lære; denne var dengang netop død (1270).
 Han siger, det er hans faste Tro, at hvis et Menneske er
 opvokset fjernt fra Menneskers Samkvem alene i Skoven's En-
 somhed, til en saadan vil Gud snarere sende en Engel for
 at aabenbare ham de vigtigste Trossandheder, end at lade
 ham uforskyldt blive dømt til Helvede. Her maa man
 fastholde det Sted, hvor den h. Paulus siger: »Den, der
 træder frem for Gud, maa tro, at Gud er til og gengælder
 dem, som søger ham!« En Hedning behøver ikke særligt
 at have kendt Jesu Kristi Menneskevordelses Hemmelighed.

Hvorvidt Gud oplyser den, der har god Vilje, er naturligvis Guds Sag. —

Troen kaster altsaa allerede i det 13. Aarhundrede et trøstende Lys over hin tilsyneladende saa haarde Dom, at der uden for den sande Kirke ikke findes nogen Frelse. Den sande Kirkes Grænser er videre og rummer flere Sjæle, end vi arme dødelige ved af.

»Allerede inden Luthers Tid blev Helgen- og Relikvie- dyrkelsen, Valfarter, Afladslæren, Læren om Pavedømmets Magt forkastet af de mere indsigtfulde.« Hvor ofte høres ikke disse Ord af Akatholikker. Ethvert dadlende Ord om Misbrug indenfor Kirken bliver med beundringsværdig Iver noteret, og den h. Frans af Assisi, den fromme Thomas a Kempis, Savonarola, og mange andre maa stille til Parade som Forløbere for Reformationen. Det hændte ogsaa den store *Dante Alighieri*, netop fordi hans glødende Begejstring for den katholske Kirke, Jesu Kristi udvalgte Brud, lagde ham saa skarpe Ord paa Læberne. — Han undgik ikke sin Skæbne. — Det er interessant at læse, hvad Digteren, hvis Omvendelse falder i Aaret 1300 (Jubelaaret), og hvem vi ser som en af de mest troende Pilgrimme drage til Rom for at vinde Jubilæumsafladen,*) — hvad han siger om Misbrug ved Forkyndelsen af Aflad, især om forfalsket Aflad i Aaret 1300, altsaa 200 Aar før Luther. Blot denne sidstnævnte havde taget Eksempel efter Dante i dette: at *højagte og skatte Aflad og dog tillige at kunne afvise de ganske uhjemlede Misbrug.*

Dante dadler paa ovenfor citerede Sted den letfærdige og gøgleragtige Maade, man ofte prædikede paa i hans Tid, at man ofte paa Prædikestolen gav sig af med de mest spidsfindige Skriftudlæggelser i Stedet for slet og ret at forkynde Guds rene Ord; han fortsætter saa med Henblik paa uhjemlede Afladsforkyndelser, der aldrig stadfæstedes af Paven (»Mønter uden Stempel«): (Canto 29 v. 118 o. ff.)

»Men slig en Fugl i Hætten [Munkehætten] bygger Rede,
At saa man den, da vilde Folkets Skare

1) Smlgn: *Commedia. Paradiso* Canto 31, v. 31 ff., hvor han skildrer det Indtryk, som Lateranet gør paa den fremmede og taler om »sit Løftes Tempel«.

Snart se den Aflads Værd, hvorom de bede,
 Og for hvis Skyld saa taabelig de fare
 Paa Jorden frem, at de hvert Løfte tager
 Selv uden Vidnesbyrd, for gode Vare.
 Saa mæsker St. Antonius alle Dage
 Sit Svin og andre værre Dyr end dette,
 Og Folket faar ustempled Mynt tilbage.«

Vi maa bære over med den sikkert ikke ganske passende Ytring om den h. Antonius' Svin (Djævelen viste sig for den h. Antonius i Skikkelse af et Svin); det bliver beriget (mæsket) ved saadanne uberettigede Indkomster; vi tilskriver dette Digterens glødende Begejstring for Fattigdommen, denne den h. Franciskus' Brud. — Hvem der ønsker at kende Dantes inderlige Kærlighed til den h. Franciskus og til Franciskanerordenen, han behøver blot at læse II. Sang af »Paradiso«. Denne Helgen var som en ny Sol paa Firmamentet, siger Dante, Fattigdommen var hans Hustru, og da han døde,

»Befol han først sin hjertenskære Kvinde
 Til dem, der var hans Arvinger med Rette,
 Til Brødrene, og bød dem elske hende. —«

Vi behøver vel næppe at tilføje en Forklaring over det bekendte Sted i »Thomas a Kempis« om Valfarter og Relikviedyrkelse. Det staar i 4de Bog af »Kristi Efterfølgelse«, Cap. I, 9:

»Der gives mange, som løber snart til det ene snart til det andet Sted for at besøge Helgenes Relikvier; de forbavses, naar de hører om deres Gerninger, de betragte de store Tempelbygninger og kysse de i Silke og Guld indfattede hellige Ben af Helgenerne. . . . Ofte er det kun Nysgerrigheden og Nyheden af de hidtil endnu ikke sete Ting, som tilskynder til hine Besøg og man mærker kun liden Frugt og Forbedring, især naar man saa letsindig løber frem og tilbage uden sand Hjærtets Anger.«

Og et andet Sted hedder det: »De som valfarter meget, bliver sjælden hellige.«

Enhver ser vel ogsaa her, at hverken Valfarter eller Relikviedyrkelse bliver dødlet, men kun Misbrug og Overmaal, og det med Rette, især da vi i Alterets allerhelligste Sakramente har en langt større Helligdom i vore Kirker.

Det fremgaar af Sammenhængen, at Digteren fuldtud

staar paa Kirkens Grund, hvad hjemmelfast Aflad angaar. Han paataler Misbrug, som forekom ved Almissernes Indsamling, og som førte til Klostreneres Berigelse ud over det nødvendige.

I Anledning af „Et Korrektiv“¹⁾

af Hr. Joh. Jørgensen og paafølgende Indlæg i Ugebladet beder vi den ærede Redaktion optage en lille Bemærkning fra det katholske Lægfolk. Vi vil ikke blande os i selve Striden, om man overhovedet kan anvende denne Betegnelse, siden højærværdige Hr. Pastor Schmiderer slet ikke tog Hr. Jørgensens Handske op, men straks rakte ham Haanden, kun altfor højmodigt. Men vi ønsker at benytte Anledningen til at advare andre, saavel som os selv, imod en Fare, der ligger vor Nation dybt i Blodet, nemlig den fordømte »Kritiseren«. Vi Danske gaar altid rundt med Kritikens Briller paa, vi tror gerne, at vi selv forstaar enhver Sag bedre end »rette Vedkommende«. Dette er et af de Punkter, hvor vi trænger haardt til at »konverteres«. Lad os af al Iver arbejde paa vor Konversion i denne Henseende; Kritik hedder med et godt, dansk Ord »Dømmesyge« eller »Dadlelyst« og er i meget nær Familie med det, man kalder »at tale ondt om sin Næste«.²⁾ Dette være sagt i al Almindelighed, men i Særdeleshed maa vi herved

¹⁾ Den ærede Indsender bemærker i et medfølgende Brev: »Ved en Misforstaelse af Postvæsenet har jeg først igaar faaet de sidste tre-fire Numre af Bladet ihænde, ellers var mit Indlæg blevet sendt forlængst«.

Dette er — foruden Artiklens meget snukke Indhold — Grunden til, at den optages, skønt det vel ellers havde været bedre nu at betragte Diskussionen om dette Emne som afsluttet. Red.

²⁾ Oprigtig talt, tror vi nu ikke, at den Kritik, det her drejer sig om havde sin Rod i Dømmesyge eller Dadlelyst, men i en ærlig og alvorlig, om end lidt forhastet, Forargelse. Ogsaa havde det maaske været bedre at øve denne Kritik i det stille, Mand og Mand imellem, ikke offentlig: Red.

føle os advarede imod at øve Kritik overfor vore højærværdige Præster; lad det ikke være et Mundsvejr hos os at kalde dem »højærværdige«. lad os i Tanke, Ord og Handling vise os som sande Katholikker, der har udrenset Protestantismens hovmodige Sårdejg af vort Hjerte og i sand Ærbødighed bøjer os for vore Præster. Skulde det hælde, at en Ytring eller Handling af en Præst forekommer os uforklarlig, lad os da tilskrive dette vor egen bristende Evne til at udlægge den paa rette Maade. Lad os fastholde Sct. Franciskus af Sales gyldne Løve-regel: »Naar Du ingen Forpligtelse har dertil, saa tag Dig ikke af en Sag«, og vi Lægfolk har *aldrig* den Forpligtelse at tage os af at korrigere vore Præster, — lad os overlade det til de protestantiske Menighedsråd etc. at korrigere deres! Dersom vi glemmer vor skyldige Ærbødighed paa dette Punkt, da gaar det som nys i den Sag, der har givet Stødet til nærværende Indlæg: Protestanterne noterer »med synligt Velbehag« vor utilbørlige Opførsel; og selv blandt vore egne vil en og anden svag Sjæl bringes til at vakle, idet den vil se paa Personen i Stedet for paa Embedet, og den stedse altfor vaagne, danske Dømmesyge vil øve sit nedbrydende Værk langt vidererækkende, end man tænker. Nej, lad os staa som en tro, ydmyg Hær om vore af Hjærtens Grund højt ærede Præster og Hyrder. Lad os blot lytte til den Salige Vianneys Ord, bedre kendt under Betegnelsen Sognepræsten fra Ars, hvor han taler om Præstevielsens Sakramente:

»Det er et Sakramente, der synes ikke at vedrøre nogen iblandt Eder, og som dog angaar alle. Dette Sakramente hæver Mennesket lige op til Gud. Hvad er Præsten? Et Menneske, som træder i Guds Sted, et Menneske, som er iklædt alle Guds Evner. Vor Herre siger: ,Gaar til Præsten. Ligesom min Fader har sendt mig, saaledes sender jeg Eder . . . Al Magt er mig givet i Himlen og paa Jorden. Gaar da, lærer alle Folk . . . Hvo som hører Eder, hører mig; hvo som foragter Eder foragter mig'. Naar Præsten forlader Synderne, siger han ikke: ,Gud tilgive Dig'. Han siger: ,Jeg tilgiver Dig'. Ved Forvandlingen siger han ikke: ,Dette er Herrens Legeme'. Han siger: ,Dette er mit Legeme'.

»Sct. Bernhard siger os, at alt er kommet ved Maria, man kan ogsaa sige, at alt er kommet til os igennem Præsten: ja, al Lykke, al Naade, alle de himmelske Gaver.

»Dersom vi ikke havde Præstevielsens Sakramente, saa havde vi ikke Vor Herre. Hvem er det, som har nedlagt ham i dette Tabernakel? Det er Præsten. Hvem er det, som har taget imod din Sjæl ved dens Indtræden i dette Liv? Præsten. Hvem har nærret den, for at give den Kraft til at gøre sin Pilgrimsfærd? Præsten. Hvem bereder den til at fremstaa for Gud, idet han for første Gang toer denne Sjæl i Jesu Kristi Blod? Præsten, atter Præsten. Og hænder det, at denne Sjæl dør¹⁾, hvem vil da oprejse den fra de Døde? hvem vil gengive den Roen og Freden? Endnu engang Præsten. Du vil ikke kunne mindes en eneste af Guds Velgerninger uden ved Siden af dette Minde at møde Præstens Billede.

»Gaa til Skrifte hos den hellige Jomfru eller hos en Engel: kan de give dig Syndsforladelse? Nej. Kan de give dig vor Herres Legeme og Blod? Nej. Den hellige Jomfru kan ikke faa sin guddommelige Søn til at nedstige i Hostien. Om du saa havde to Hundrede Engle nærværende saa kunde de dog ikke forlade dine Synder. En Præst, han være sig aldrig saa enfoldig, kan gøre det; han kan sige til dig: „Gaa i Fred; jeg tilgiver dig“. Oh! hvor Præsten dog er noget stort! Præsten vil vi først ret komme til at forstaa i Himlen . . . forstod vi ham her paa Jorden, vilde vi dø, ikke af Skræk, men af Kærlighed . . .

»Dersom jeg mødte en Præst og en Engel, da vilde jeg hilse Præsten, før jeg hilste Englen. Denne er Guds Ven, men Præsten er hans Stedfortræder.«

Det er fristende at fortsætte Citatet, men dette være nok til at minde os selv og det øvrige, danske, katolske Lægfolk om at være mere forsigtige i Tanke, Ord og Handling og ikke saa forhastede til at se Skæven i vor — *Faders* — Øje, men hellere henvende vor Opmærksomhed paa Bjælken i vort eget Øje.

Nogle Franciskaner-Tertiärer.

¹⁾ ved at falde i Dødssynd.

Enhver af vore Læsere — være sig læg eller gejstlig — vil vistnok være enig med os i at anerkende det overordentlige skønne i ovenstaaende Udtalelse, som vidner om en umaadelig fin og ædel Tankegang, og som sikkert bedre end *nogen* — ellers nok saa velment — Kritik og bedre end *nogen* Eksercitiemesterprædiken vil kunne bidrage til, at vi Præster vogter paa vor Tale og Adfærd. Naar vi ser, hvorledes *Lægfolk* tænker om vort høje Embede, da kommer det — selv om vi nok allerede vidste det — dog til at staa endnu klarere for os, at *Adel* (og Embede) *forpligter*. Red.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. (*Katholske Arbejdere fra Tyskland i Audiens hos Paven*). I Tyskland er det ikke blot de katholske Politikere, som er fast organiserede, i det store imponerende Centrumsparti; ogsaa de katholske Arbejdere har her sluttet sig sammen i Arbejderforeninger, som tilsammen tæller 400,000 Medlemmer. 160,000 af disse falder paa Vest-Tyskland, paa Ærkesliffet Köln. Repræsentanter for disse sidstnævnte var det, som paa Paaskelørdag havde Audiens i Vatikanet, skønt den Hellige Fader ellers ikke plejer at give Audiens de sidste Dage i den stille Uge; men for Arbejdernes Skyld vilde han gøre en Undtagelse.

I sit Svar paa den Adresse, Deputationen overrakte den Hellige Fader, udtalte denne sin Glæde over den Ærefrygt og Hengivenhed, som vistes den Hellige Stol ogsaa fra Arbejdernes Side, og tilføjede: »Jeg bønfalder Gud om at velsigne Eders Gerning, og jeg glæder mig over, at I efter min Forgængers, Leo XIII.s Anvisning har indrettet saadanne Arbejderorganisationer, som virkelig kan bære Frugt. *Det har ogsaa min fulde Billigelse, at I gennem de kristelige Fagforeninger udøver et saa velsignelsesrigt Apostolat og i Forening med Protestanterne arbejder paa de kristelige Idées Bevarelse*«. Sluttelig udtalte den Hellige Fader ogsaa sin Tilfredshed med de Præster, som i Tale og Skrift hjælper Arbejderne med at organisere sig.

— Sidste Søndag foregik da under stor Højtidelighed *Jomfruen af Orleans, Jeanne d'Arcs Beatifikation* i St. Peterskirken. Biskoppen af Orleans celebrerede Messen, 12 Kardinaler, hvoraf 3 franske, assisterede. Desuden var der 60 franske Biskopper til Stede foruden flere andre italienske og udenlandske Biskopper, Hertugen af Alençon, Efterkommere af Jeanne d'Arcs Familie og 30,000 franske Pilgrimme. Naar dertil regnes flere Tusinde Romere, saa kan man forstaa, at St. Peters Kirke havde en af sine store Dage. Ved Eftermiddagsgudstjenesten Kl. 5 kom den Hellige Fader selv til Stede for at hylde den ny Helgeninde. Pilgrimmene istemte ved Synet af Paven Jeanne d'Arcs Hymne: »Je suis chrétien«. Paven uddelte Velsignelsen til alle Sider, formanede Franskmændene til at være tro imod Kirken, selv om Regeringen bekæmpede den, og skal til Slutning have kysset det franske Flag, hvilket vakte en stormende Begejstring blandt Pilgrimmene.

Aalborg. (J. P.) *Hvide Søndag* blev i Aar en virkelig Højtidsdag for hele Menigheden. Ikke mindre end 12 Neokommunikanter, 7 Dreng og 5 Piger, fejrede deres skønneste Dag i Livet. Af Sognepræsten og Ministranterne blev Børnene i Procession førte ind i den festlig smykkede Kirke. Før det højtidelige Øjeblik kom, da Børnene for første Gang modtog deres Gud og Frelser, henvendte Hr. Pastor *Ikenmeyer* en smuk Formaningstale til dem, og der er vist mange, som ved denne Lejlighed opsendte en inderlig Bøn til Gud for de unge Sjæle, medens de mindedes deres egen første hellige Kommunion. — De to Kunstnere Hr. *Blanch* og *Filoramo*, som for Tiden opholder sig her i Byen, udførte under Messen et meget smukt »Ave Maria« for Orgel og Horn. — Efter Højtideligheden samledes Neokommunikanterne med deres Forældre i Klosterets Spisestue omkring Kaffebordet. — Om Eftermiddagen var Kirken igen overfyldt til Takkegudstjenesten.

Ringsted. (W.) Søndag den 4. April døde en af Ringsteds ældste Borgere og en af Danmarks ældste Katholikker, Partikulier *Marius Klint* i en Alder af 89 Aar. Den afdøde, som for c. 8 Aar siden blev optaget i den katolske Kirke, som hans Hustru, Børn og Børnebørn allerede havde sluttet sig til, havde den Lykke paa Dødslejet endnu en Gang at modtage de hellige Sakramenter.

Den højtidelige Sjælemesse med efterfølgende Jordfæstelse fandt Sted Onsdag d. 14. ds. under stor Deltagelse.

Marius Klint var først og fremmest den gæstfri og troende Katholik. Før Ringsted havde faaet en katolsk Kirke, fandt Præsterne i hans Lejlighed et Sted, hvor de

kunde frembære det hellige Messeoffer, medens Byens Katholikker samledes hos ham. Efterhaanden voksede den lille Menighed og blev snart saa stor, at der kunde være Tale om at bygge en Kirke. Marius Klint var da den, som udpegede Grunden, hvor Kirken bedst kunde staa.

Ingen kunde interessere sig mere for Landets og Byens Vel end gamle Marius Klint; det viste han bl. a. ogsaa ved sidste Valg; trods sin høje Alder og Svagelighed lod han sig dog afhente i Vogn for ogsaa at opfylde sin Borgerpligt og at afgive sin Stemme. Derfor nød han da ikke blot hos sine Trosfæller men ogsaa hos alle sine øvrige Medborgere stor Agtelse, hvilket særlig lagde sig for Dagen for et Par Aar siden, da han kunde fejre Guldbryllup med sin endnu efterlevende Hustru.

Enhver lyttede gærne til den erfarne gamle Mands Erindringer, Fortællinger og Raad, og de lokale Blade opfordrede ham gentagne Gange til at nedskrive sine Memoirer.

Den sympatiske Afdøde efterlader sig, foruden en 80 aarig Hustru, to Børn, Hr. Skomagermester Klint, Forstander for den katholske Kirke i Ringsted, og Frk. Albina Klint, Organist ved samme Kirke, samt syv Børnebørn, der alle hører til vor hellige Religion, og af hvilke én er indtraadt i St. Josefssøstrenes Orden for et Aars Tid siden.

Den Afdødes Sjæl anbefales til de Troendes Forbøn.
R. I. P.

— Hr. Pastor *Maurer* fra Køge agter at gæste vor By og den 25., 26. og 27. ds. at holde Foredrag her om 1) Kirkens Kendetegn; 2) Kristendommen i de første Aarhundreder; 3) Kirken paa Reformationstiden.

Bekendtgørelse

angaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Det bekendtgøres herved, at der Søndag d. 9. Maj foretages Valg af 1 Kirkeforstander og 1 Repræsentant til Menighedens Forstanderskab. Samtidig vælges 2 Revisorer. Valghandlingen finder Sted straks efter Højmessens c. Kl. 11½ i Forsamlingsalen i Bredgade 67, 2. Sal o. G.

Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.

Foreningen *Læticia* afholder sin aarlige Aftenunderholdning Tirsdag d. 27. og Onsdag d. 28. April Kl. 8 præcis, med velvillig Ass. af Fru Ylva Nielsen, Frk. A. Utke Ramsing og Frk. Betty Pechüle.

Billetter à 75 og 50 Øre faas hos St. Josefssøstrene, Toldbodvej 14, Frederiksberg Allé, 15—17, i Hospitalet Griffenfeldtsgade samt hos Foreningens Medlemmer.

Intet Billetsalg ved Indgangen.

Unio Tirsdagen d. 27. April alm. Møde i Lokalet Frederiksberg Allé Nr. 11, 2. Sal.

St. Knuds Skoles Elever agter **Torsdag d. 29. ds.** og **Fredag d. 30. ds.** at opføre Skuespillet »**Mahrværten**« eller *Samvittighedens Sejr* et Kulturbillede fra de tyrolske Frihedskampe 1809, hvis 100 Aars Minde falder i Aar.

Fri Adgang mod Forevisning af Kort, som faas paa Skolen fra **Søndag d. 25. ds.** — Til Bestridelse af Udgifterne samt eventuelt til en Skovtur for Spillerne vil frivillige Bidrag kunne nedlægges i de ophængte Samlebøsser.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af de herværende katolske Menigheder er bleven ledig. **Ansøgninger** indsendes inden **d. 4. Maj d. A.** Skemaer erholdes og afleveres igen paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. fra Kl. 1—4.

Paa Forstanderskabets Vegne.

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. April. 2. Søndag e. Paaske. Marcus, Evangelist. **26. M.** Cletus og Marcellinus, Paver og Martyrer. — **27. Ti.** Petrus Canisius, Bekender. — **28. O.** Poul af Korset, Bekender. — **29. To.** Petrus, Martyr. — **30. Fr.** Katharina af Siena, Jomfru. **1. Maj. L.** Philippus og Jakobus, Apostle.

Søndag d. 2. Maj. 3. Søndag e. Paaske. Den hellige Josefs Værnefest

Gudstjenesten paa 2. Søndag e. Paaske.

St. Ansgars Kirke. Kl. 9 højtidelig Prælatsmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles Børnene i St. Ansgars Sogn. Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken: Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 Børnenes første hellige Kommunion; Kl. 5 Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Jesu Hjerter Kirke. Stille Messe Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Prædiken Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.

Immakulatakirken. Kl. 10 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke. (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{4}$ stille Messer; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.

☞ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag d. 28. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag d. 25. Kl. 7 Morgen.

N.B. Flytninger maa meldes til Postvæsenet, dersom man vil undgaa Standsning eller Uregelmæssighed i Bladets Tilsendelse.

A.C. Congressus duodevicesimo hujus solito tempore ac loco. Studiosus Millech: Parva de arte Aegyptiaca.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 18.

Søndag den 2. Maj.

1909.

INDHOLD: Breve fra Pave Pius X. til F. Calon. — En protestantisk Skolemand om den hellige Josef. — H. C. Frederiksen: Den personlige Sko'e. — Jeanne d'Arc-Festligheden i St. Peterskirken. — Duplik. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Beirut. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Breve fra Pave Pius X.

til

F. Calon, Formand for Vincensforeningen i Paris, hvor han roser og anbefaler denne Forening.

Vor elskede Søn, Hilsen og Apostolisk Velsignelse!

Vincensforeningen har stedse, ved at øve den Kærlighed, som har sin Rod i Kristus, og som ikke aabenbarer sig i Ord eller Tale, men i Gerning og Sandhed, vakt Vor hengivne og oprigtige Beundring. Derfor vil Du med Lethed kunne forstaa, hvilken Glæde Vi maatte føle i Vort Indre ved at læse det Brev, hvori Du meddeler os denne Forenings seneste Fremskridt, der er saa betydelige og saa mangfoldige, at der ikke kan tvivles om, at den algode Gud paa særlig Vis har staaet Eder bi under Eders Bestræbelser. Thi det er sandelig et aabenbart Tegn paa Herrens Miskundhed, naar dette Foretagende gaar fremad ikke alene i andre Lande, men selv i hint Land, hvor en saa modbydelig Storm har rejst sig imod den kristne Religion. Vedbliver

da at anvende al Eders Kraft paa at understøtte de Trængende og retter Eders Blik paa Sjælenes Frelse, samtidig med at I tænke paa det nuværende Livs Tarv; de rige Resultater, som I have opnaaet ved Eders paaskønnelsesværdige Arbejde, bør være Eder Løn nok, og Eders Iver har næppe heller Tilskyndelse behov fra vor Side. Hvis Vor Opmuntring alligevel kan forøge Eders Iver yderligere, saa er det Vort Ønske at lade den blive Eder til Del i fuldeste Maal. Imidlertid takke Vi Eder for de Beviser paa Kærlighed og Hengivenhed, som I have givet Os ved Vort 50-aarige Præstjubilæum og med Glæde vente Vi Eders Komme til den evige Stad, idet Vi ville tage mod Eder med desto større Velvilje, jo større Lighed der er mellem Eder og Kristi Kærlighed. Vi ønske Eder Himlens Velsignelse i rigeste Fylde og give som Pant derpaa den Apostoliske Velsignelse til Dig, vor elskede Søn, som ogsaa til de fremragende Mænd, der ere Dine Raadgivere i Ledelsen af Vincensforeningen, og til alle Foreningens Medlemmer.

Givet i Rom ved St. Peter, den 19. Januar 1909, i Vort Pontifikats sjette Aar.

Pius X.

En protestantisk Skolemand om den hellige Josef.

I den andetsteds her i Bladet anmeldte Bog »*Den personlige Skole*« skriver Forf., fhv. Skolebestyrer i Ordrup *H. C. Frederiksen*, følgende smukke Ord om *Tømmermanden Josef fra Nazareth*:

Der er en Skikkelse jeg venter vil faa en fremtrædende Plads i Børnevennernes Historie; det er *Tømmermanden Josef fra Nazareth*. Hans Livsopgave er saa stor, og hans Livsførelse saa mærkelig, indholdsrig og lærerig, at han baade i det enkelte Menneskes, i den enkelte Skoles og i det en-

kelte Folks Udviklingsgang er god at ha¹⁾ ved sin Side. — Underligt nok, at han udenfor Kirken og Bibelshistorien er saa lidt kendt.

Der er Tider, hvor det gælder om med klar Tanke og roligt Overlæg at lægge en Plan, vælge Vejen, og saa gaa den trods Modstand og Hindringer. I saadanne Tilfælde faar vi maaske næppe Øje paa Josef.

Men der kommer andre Tider, hvor vi stilles paa en sværere Prøve. Det er, naar vi, saa at sige, stilles udenfor Nummer, udenfor det tilvante, udenfor os selv, d. v. s. udenfor det, vi selv kunde *udtænke* eller selv vilde *vælge*. Der er lagt en Vej for os — een eneste — netop den eneste, vi *ikke* vilde gaa, om det stod til os, — og det fordi den — for vore Øjne — ikke svarer til vore Kræfter, ikke fører til Maalet, men bort derfra, — ja, netop *lige i modsat Retning* af den, der for os er den rette.

I saadanne Tider er Josef Manden. Derfor peger jeg paa ham her, — netop nu.

*Aa, Josef, paa dig jeg tænker saa lil,
og lil jeg i Løndom dig gæster;
jeg vilde saa gjerne ligne dig lidt,
du gamle. velsignede Mester;
for du har jo lært mig, naar all staar paa Spil,
at bort fra Maalet gaar Veje dertil;
selv i Ørkenens Sand er der Veje,
naar en Josef tar Barnet i Pleje.*

— — —
Da Tømmermanden Josef hin Nat havde faaet Indvielsesordet, der aabenbarede ham, hvad der skulde være hans Livs Opgave:

*Tag Jomfruen til dig, og hos hende bliv,
du skal vogte Alverdens dyreste Liv!*

og han saa kom ud i Dagen, da var Nazareth ganske den samme som tilforn, deres Omgivelser ligesaa, alt var som i Gaar, — og dog var det, som Josef traadte ud i en helt ny Verden. Det gik ham, som der staa i Verset:

*Dagen brød frem, og all var som før
og dog som forvandlet tillige:
Nu var der i all som en hemmelig Dør
ind til Guds det usynlige Rige.*

¹⁾ Forfatterens egen Stavemaade er bibeholdt her.

Ja, det var der. Og det blev der ved at være for ham, vor gamle Mester, til hans Gerning var fuldbragt og hans Livs store Gaade var bleven løst. Og det er der, og skal blive ved at være, for os, hans Lærlinge, saa mange af os, der naaede inden for Grænselinjen og kan sige som han:

*Saligt mit lyttende Øre;
i Løn fik mit Kald jeg at høre!*

Da bliver, ogsaa for os, alt i vort Dagværk som før, og dog som forvandlet tillige, idet der i alt er som *en hemmelig Dør*, der fører ind til Skolen i Skolen, ind til det, der er vort Skolelivs Mening, Sandhed og Magt, og gør, at den og vi aldrig standser, altid er i Vækst, et Stykke større i Morgen, end vi var i Dag. Vi dur jo kun til den Gerning, vi vokser i.

H. C. Frederiksen: Den personlige Skole.

August Bangs Forlag.

I Indledningskapitlet »*Hvordan dette blev til*« skriver Forfatteren, fhv. Skolebestyrer i Ordrup, Professor H. C. Frederiksen:

»Ingen udenforstaaende ved, hvad der i Alvorsstunder foregaar i det Menneskes Sind, der med Børn omkring sig føler sig som Hovedperson i deres Livshistorie med Ansvar, ja i visse Stunder med hele Ansvaret, for, hvordan disse Børns Liv skal forme sig.

»I saadanne Stunder blev dette til, jeg her skriver«.

Og: det skulde gjerne være: »et Kærlighedsord fra ham til den danske Skole«.

Netop *det* er det ogsaa blevet, og det er *det*, der mest giver Bogen dens Værd. Fra hver af dens Sider aander Ær en i Møde en Interesse, en Ansvarsbevidsthed og en *Kærlighed* til Børnene og til Skoleungdommens Sag, som

ikke kan andet end faa ethvert Fader- og Moderhjerte og ethvert Lærerhjerte til at fænge og flamme for Ungdommens Sag, faa enhver til at arbejde med hen paa, at Luften før eller senere maa blive fuldstændig rensed for de sidste Rester af en forældret Opfattelse af Lærer- og Opdragergerningen som en mekanisk Prokrustes-Seng, som ikke skal tilpasses til den enkelte, men som alle de enkelte med Vold og Magt skal spændes paa.

Bogen gemmer en Rigdom af Tanker og Idéer, baade ny og gamle, gamle i nyt Klædebon, og ny i gammelt, mange gode Tanker og mange ejendommelige Idéer, en Del af dem maaske kun i første Øjeblik ejendommelige for os, andre, som vi maaske endog nikker genkendende til som til gamle Bekendte fra vort eget Indre, men som aldrig rigtig vovede sig frem. Det gælder — ser man her igen — om at tage Mod til sig og komme frem med sine Tanker og at forelægge dem i en tiltalende og fængslende Form.

Det er det, Forf. har gjort, og dermed sikkert gjort mange en stor Tjeneste.

Selvfølgelig er der det, som er af mere, og det, som er af mindre Værdi i Bogen; de smukkeste, de mest gripende, ja ligefrem rørende Partier i Bogen er uden Tvivl Afsnittene »Børnebilleder« og »Smaa Kærlighedshistorier« (d. v. s. om Lærerens og Opdragerens Kærlighed til sin Gerning). Her som ogsaa andre Steder i Bogen viser Forf. sig ikke blot som en skarp Iagtager, men ogsaa som en dyb Tænkter med ægte Digterblod i Aarerne.

Et Par smaa Prøver:

». . . Om Du saa hører til de faa lykkelige, hvem alle Børn iler i Møde og løber i Favnen paa; — om Du kan fængsle dem alle, og faa dem, om det skal være, til at gaa igennem Ild og Vand med dig; — det største og vigtigste bliver dog det Øje, der kan finde det enkelte Barnesind i dets inderste Løndom, og den Haand, der først faar sin rette Styrke, naar en Barnehaand hviler i den; — og endelig: det Hjerte, der kan lide, naar Barnet lider, og som kan bringe Offer for Barnets Skyld.«

Eller:

». . . Hyad var der saa sket?

»Udvortes set ingenting; men indvortes var der sket det,

at jeg havde faaet mig selv at se som Hovedperson i et andet Menneskes Livshistorie, og at jeg følte, det lille Barn var blevet Hovedperson i min.«

Eller en Perle som denne:

». . . der lyser ud fra hvert Barn den Bøn: Elsk mig mest, naar jeg ser grimmost ud, for saa trænger jeg mest til dig!«

Den, der kan skrive dette, og ikke blot skrive, men føle det i sit Hjerte og handle derefter, han maa have sænket sit Blik dybt i Guds egen Kærligheds Dyb.

Hvad der særlig maa tiltale os ved Bogen, det er det *kristne* Synspunkt, hvorfra Forf. betragter Lærerens og Opdragerens Gerning. Om den Kultur, som »Eksamenskolen« yder som Tilskud til Folkets Kultur, hedder det (S. 41), at den »i lange Tider har lagt sig mere og mere til af det udvortes Paahæng, der vildleder og sænker i Stedet for at vejlede og løfte den store Mængde; har faaet mere og mere i sig af det fine, det bløde, det nydende, men har skudt Gudsfrygt, Afholdenhed, Selvfornægtelse, Nøjsomhed og personlig Sandhed til Side.

»Derfor kan den gamle Mor vel udstøde et Suk, naar hun tænker paa sin stolte Søn.

»Jeg har hørt det Suk. Derfor skriver jeg.«

Ja, mod Slutningen af Bogen opstiller Forf. endogsaa paa en meget smuk Maade den h. Josef som Forbillede for Lærere og Opdragere. — (Dette Afsnit aftrykker vi for sig andetsteds her i Bladet).

Hermed skal dog ikke være sagt, at vi i et og alt er enige med Forf., ogsaa dér f. Eks., hvor hans *fri Personligheds* Trang fører ham lidt for langt ud i *Rousseausk* Retning. *Rousseau*, *Pestalozzi*, *Amos Comenius* og forskellige andre mere eller mindre værdifulde Pædagoger tilstaar Forf. ogsaa at have »besøgt«, og det kan nok mærkes! Derimod savner man Navne paa andre, som i ulige højere Grad fortjente at tages med paa Raad i pædagogiske og filantropiske Spørgsmaal, saasom *Gerson*, *Filippo Neri**), *Dom Bosco**) *Joh. Bapt. de la Salle*, *Fürstenberg*, *Sailer* o. a. For

*) Om ikke andet saa læs i det mindste i Johannes Jørgensens *Romersk Mosaik* om *Dom Bosco* og i hans *Romerske Helgebilleder* om *Filippo Neri*.

blot at nævne én endnu, som man ikke godt kan gaa udenom, og det blandt nyere *protestantiske* (troende protestantiske) Prædagoger: den bekendte, fremragende Socialethiker og Socialpædagog Dr. Fr. W. Förster ved Universitetet i Zürich.

Men som sagt i det store og hele kan man godt slutte sig til Forf.; ja selv der, hvor han synes at gaa noget for vidt i sine Fordringer, er man fristet til, i alt Fald til Dels, at stemme med i, som f. Eks. hvor han skriver om *Ek-samen, Karaktergioning, Censorer, Skriftlige Afgangsprøver, Frihed i Skolen* o. s. v. Thi intet er saa galt, at der ikke er *noget* sandt deri; de fleste Vildfarelser (ogsaa paa andre Omraader) er Misforstaaelse — fejl Anvendelse — Overdrivelse — af en *Sandhed*. Eller som Forf. selv udtrykker sig: man maa raabe højt for at blive hørt, stille store Krav for dog mulig at opnaa lidt.

Selv om ikke alle Forf.s Forslag er praktikable — *endnu*, saa er de dog allesammen Overvejelse værd, værd at forsøge, saa vidt mulig, saa vidt den nu gældende justerede Ramme tillader det. I hvert Fald er de egnede til at sætte Tanker i Bevægelse hos Forældre og Skolefolk.

Men saa maa man forøvrigt taalmodigt bie paa, at selve Livets Krav vil sejre over det kunstlede! —

— — Det er næppe Umagen værd at opholde sig ved et Par for os stødende Udtryk, som (S. 62): »Det er nemmere at købe Aflad end at angre og bekæmpe sin Synd« eller lign., da det kun benyttes af Forf. som *billedlige* Udtryk for at betegne noget helt andet; men selv Billeder skulde jo helst være taget fra *Virkelighedens Verden*!!

Dette og lignende tilgiver man dog gerne Forf., især da han selv slutter sin Bog med disse smukke Ord:

*Er her en Tanke, saa støt den;
er her en Sandhed, saa nyt den;
er her en Torn, saa afriv den;
er her en Synd, saa tilgiv den.*

Jeanne d'Arc - Festligheden i St. Peterskirken.

Fra Rom skrives den 19. April til »Germania«:
Da der i hele Vatikanet ikke gives en Lokalitet, som vilde kunne rumme de vistnok over 40,000 franske Pilgrimme, saa blev de efter Pavens egen Anvisning i Dag modtaget i Audiens i selve Peterskirken. Foran »Konfessionalteret« var rejst en høj Trone, paa hvis Trin den bedagede Kardinal Couillé havde slaet sig ned, allerede inden Paven viste sig.

Peterskirkens mægtige Haller fyldtes efterhaanden af de ventende Skarer, ganske som Dagen før. Da der var bragt nogenlunde Ro og Orden til Veje, istemtes den franske Sang:

*Ah, souviens-toi, Jeanne, de la patrie,
de ses vallons, tout émeillés de fleurs;
rapelle-toi ses riantes prairies,
que tu quillas pour essuyer mes pleurs!*

(Ihukom, Johanna, dit Fædreland og dets blomstrende Dale; ihukom dets smilende Enge, som du forlod for at aftørre mine Taarer!)

Ved to-Tiden blev den hellige Fader haaret ind i Kirken paa *Sedia gestatoria*, omgivet af 6 Nobelgardister og 12 Schweizere, og hilstes med Begejstring af den forsamlede Mængde, som istemte *Credo*.

Da Paven havde taget Plads paa Tronen, knælede *Biskoppen af Orleans*, *Msgr. Touchet* ned, kyskede Fiskerringen og holdt derpaa en længere Tale, et oratorisk Mesterværk, som mindede om Bossuets og Bourdalous Tider.

For at se Petrus, — saaledes indledede han — havde allerede Paulus foretaget en Rejse. Af samme Grund var nu de franske Biskopper og Pilgrimme kommet til Rom. Hvad Pavedømmet betyder for Kirken, det havde allerede Irenæus i det 2. Aarhundrede bevidnet, Prosper af Aquitanien i det 5. Aarhundrede, senere Bernhard af Clairvaux, Frans af Sales og Bossuet. — Han kunde ikke nægte sig den Tilfredsstillelse at anføre Landsmænd som Hjemmelsmænd for Pavens Primat. Allerede Frans af Sales havde maattet høre, at Katholikkerne blev kaldet Romere og

Papister. Endnu den Dag i Dag gaves der Gud ske Lov utallige Franskmænd som var værdige til denne Betegnelse. De er stolte af deres Religion, som samtidig med at den paa-byder Lydighed imod Øvrigheden, er Frihedens og Fædre-landskærlighedens Princip. »Vi er Papister og Romere, men ikke mindre Franskmænd, *vrais Français de France*, som *Jeanne d'Arc* udtrykte sig. Vi alle, som er her til Stede, kan med fuld Ret tale saaledes. Hellige Fader, i de nær-værende mørke Tider har vi kunnet gøre Erfaring om, hvor godt og hvor sikkert det er at vandre den Vej, som Kirkens Overhoved anviser, om den end er nok saa stejl. Der er Fred, trods Armod; dér er Glæde, trods Nød og Vanskeligheder; dér kalder Pligten, selv om det er Kamp, som venter os. Enhver af mine Embedsbrødre vildek unne aflægge dette Vidnesbyrd endnu bedre end jeg; enhver af vore Præster, hvis Offervillighed har hensat hele Verden i Forbauselse, vilde tiltræde det; enhver af vore Troende, saa ædelmodige og højhjertede som de er, vilde beredvilligt underskrive det. Ligesom den franske Kirke, der nu her staar repræsenteret foran Dig, — ligesom den for dum paa glimrende Maade har staaet sin Prøve, saaledes vil det ogsaa ske i Fremtiden, hvad denne end dølger i sit Skød.«

Derpaa takkede Kirkefyrsten i bevægede Ord for den store Naade og Velgerning, som Pius X. havde bevist hele Kristenheden og især det katholske Frankrig ved at erklære Jomfruen af Orleans for Salig. Han sammenlignede hende med den h. Agnes, Aloysius, Stanislaus, Ludvig den hellige og anvendte paa hende og hendes Aabnbareiser vor Frelasers Ord: »Salige er de rene af Hjertet, thi de skal se Gud«. Han takkede i alle deres Navn, som har omfattet hendes Proces med Interesse (særlig de to sidste Paver, Pius IX. og Leo XIII. samt Biskop Dupanloup af Orleans) og hvem Sagen laa særlig paa Hjerte, *Jeanne d'Arcs* Familie og Efterkommere, hendes Landsmænd og de tilstedeværende Pilgrimme; ligeledes i den næsten talløse Mængdes Navn, som smittet af Atheismen ikke mere tror paa Gud, men om hvem der er Haab, at de atter vil gøre det, idet de ser op til Jomfruen af Orleans og her erkender Guds Haand; — i deres Navn, som ikke mere tilbæder Jesus Kristus, men som vi vil føre tilbage til ham, det hellige Frankrigs (saa-

ledes har Du selv en Gang sagt) det hellige Frankrigs sande Konge; i dette saa ofte bedragne, men bøjelige og lærvillige Folks Navn, som Jeanne d'Arc tilhørte; i alle Fædrelandes og i den hellige katholske Kirkes Navn; i Frankrigs Navn, for hvilket det efter Jomfruens Eksempel er sødt at leve og dø, udtaler vi som Repræsentanter for Frankrig og for hele Verden Ønsket om et langt Liv, om Ære og Anseelse for Dig, Pius X., Jeanne d'Arcs Pave! Tusind Tak!«

Under denne Tale havde de franske Biskopper staaet i Halvkreds omkring Taleren.

Saasart denne havde sluttet, tog *Den Hellige Fader* Manuskriptet til sit paa fransk affattede Svar og oplæste det højt og tydeligt.

Først takkede han Biskoppen af Orleans for det i de franske Katholikkers Navn udtalte Troskabsløfte og de gode Ønsker. Han kendte allerede forlængst dette deres Sindelag. Uden at raadspørge Historien, som jo aflægger Vidnesbyrd om Frankrigs ubrødelige Troskab imod Den Hellige Stol og om dets Tros Frugtbarhed, og bortset fra det herlige Skuespil, som de Tusinder af Pilgrimme udfoldede for hans Øjne i disse Dage, havde han i selve de Hjem søgelser, som er brudt ind over Frankrig, de bedste Beviser paa dets Lydighed imod Paven, paa Enigheden imellem Klerus og Folk, mellem Biskopperne og Præsterne indbyrdes og mellem dem alle og Den Hellige Stol. Han formanede dem til trøstig at holde ud i dette Sindelag, det vilde midt i Hjem søgelsens Stund give dem Kraft og føre dem til Sejr.

Særlig smukke og interessante var Den Hellige Faders Udtalelser om *Fædrelandskærligheden*: »Med fuld Ret blev det før betonet, at alle franske Katholikker elsker deres Fædreland i samme Grad, som de gør sig fortjente til at kaldes ‚Romere og Papister‘. Ærværdige Brødre og elskede Sønner, netop fordi I uden Menneskefrygt, af Pligtfølelse og Overbevisning, bekender og efterlever Kirkens Lære, har I maattet lide allehaande Uret og er bleven Genstand for offentlig Foragt og beskyldes I for at være Fædrelandets Fjender. Vær ved godt Mod og lad denne skændige Bagvaskelse, som saarer Eders Hjerter, falde tilbage paa Eders Anklagere, som I kun ved Guds Naades Hjælp

er i Stand til at tilgive. Der gives i Sandhed ikke nogen mere nedværdigende Skændsel for Eder baade som Mennesker og som Kristne, da Katholicismen, dersom den virkelig var Fædrelandets Fjende, umulig kunde være en guddommelig Religion. Fædrelandet, hvis hellige Navn vækker de dyrebareste Minder til Live i vore Hjerter og sætter vore Sjæles dybeste Strænge i Bevægelse, — det fortjener ikke alene vor Kærlighed, men ogsaa vor Begejstring; det er jo det Land, hvor vor Vugge stod, og hvortil vi er knyttet ved Familjebaand og ved fælles Følelser og Traditioner. Denne Hengivenhed for den fædrene Jord og dette Fædrelandskærlighedens broderlige Baand er jo ganske vist fælles for alle Lande, men dog stærkest og mest udpræget dér, hvor det jordiske Fædreland er uopløselig forbundet med hint andet, som hverken kender til Forskel i Sprog eller andre naturlige Afgrænsninger formedelst Bjerge eller Have, men som paa en Gang omfatter den synlige og den usynlige Verden — nemlig med den katholske Kirke. Denne Naade deler I med andre Nationer, men I besidder den dog i en ganske særlig Grad, I mine elskede Børn fra Frankrig, I, som hænger saa inderligt ved Eders Hjemstavn, fordi I af Hjertet er Kirken hengivne, hvis Forsvarere I er, og for hvis Skyld I roser eder af at kaldes ‚Romere og Papister‘. Politikerne, som udgiver Kirken for at være Fjenden og skaanselsløst har erklæret den Krig; Sektererne, som uophørlig forfølger den med et satanisk Had; Videnskabens falske Pionerer, som sophistisk beskylder den for at være Frihedens Fjende og søger at lægge den for Had; — giv dem kun allesammen modig og bestemt den Besked, at den katholske Kirkes Verdensherredømme bestaar i, at den er Hjerternes Dronning og Sjælenes Vogterske; thi den er Kristi Brud og har alt fælles med ham; som Uddeler af hans Skatte og Vogter af hans Sandhed kan den gøre Krav paa Folkeslagenes ganske særlige Ærefrygt og Kærlighed.«

Enhver altsaa — saaledes fortsatte Paven — som sætter sig op imod den kirkelige Autoritet under Paaskud af, at den indblander sig i Statens Anliggender, — enhver saadan kommer i Konflikt med Sandheden. Og en Regering, som træder Menneskets helligste og dyreste Eje under Fødder,

kan umulig gøre Krav paa Agtelse og Kærlighed. . . Fædrelandet havde altid i de troendes Rækker fundet sine Redningsmænd og sine tapreste Beskyttere . . . Han lykønskede de franske Katholikker, som fylkedes under Jeanne d'Arcs, denne ægte Patriots Fane, hvis Devise var: — Religionen og Fædrelandet! — og betonedede særligt, at Katholicismen betød en Livskraft for Frankrig, og at et Attentat imod Katholicismen derfor ogsaa var ensbetydende med et Attentat imod Fædrelandet. Den Hellige Stol ønskede, at alle Katholikkerne maatte forenes paa et fælles Grundlag, som er hævet over alle Partitvistigheder, nemlig paa Kærlighedens fælles Grundlag, den trofaste og virksomme Kærlighed til Kirke og Fædreland. — Efter endnu nogle opmuntrende Ord til den tilstedeværende store Skare meddelte Den Hellige Fader dem alle den apostolske Velsignelse.

Kardinal Couillé knælede ned for Den Hellige Fader og blev kærlighedsfuldt omfavnet af denne.

Derpaa besteg Pius X. atter *Sedia gestatoria* og blev baaret ud under Pilgrimmenes begejstrede Hyldest. Da han kom forbi en Gruppe fra Stiftet Orleans, greb han med begge Hænder Trikoloren, som sænkedes foran ham til Hilsen, og kyssede den. Ved Synet heraf lød der Leve-raab og Haandklap, som syntes ikke at ville tage nogen Ende.

Den Hellige Faders ovenfor kort refererede Tale til de franske Biskopper og Pilgrimme har gjort et dybt Indtryk paa alle og anses for at være af særlig Betydning i vor Tid med dens internationale nivellerende Tendenser. Allervigtigst og mest betydningsfuld er dog Formaningen til de franske Katholikker om at slutte sig sammen i Enighed imod Kirkens og Fædrelandets fælles Fjender. Forhaabentlig vil den almindelige fælles Begejstring for deres Nationalheltinde, den salige Jeanne d'Arc, bidrage hertil. Det er nemlig det, de franske Katholikker hidindtil i høj Grad har savnet.

Duplik.

I og for sig har jeg ikke megen Lyst til en Debat med Modstandere, der »dølger Aasyn og Navn«. Jeg skal dog kort svare d'Hrr. anonyme Tertiärer følgende.

1. Den salige *Vianney* i Ære — jeg har selv høstet megen Ophbyggelse af hans Liv, skrevet af Monnin — saa er det dog højst misvisende at sidestille de forskellige præstelige Handlinger, saaledes som sket i det paagældende Citat. Naar Præsten ved Forvandlingen siger: »Dette er mit Legeme« o. s. v. saa er det *selvfølgelig* et Citat af Herrens Ord; et Blik i Messebogen vil overbevise herom. Lad os dog ikke give det Udseende af, at vi Katholikker tror, Præsten i Messen ofrer *sit eget Legeme og Blod!* Vianneys Ord er en Aandrigthed — intet mere.

2. Ingen fornuftig Præst vil gøre Fordring paa den Grad af Ærbødighed, som d'Hrr. anonyme Tertiärer her fordrer for ham. Naar en Præst f. Eks. deltager i Debatten om et eller andet Æmne, religiøst, moralsk, politisk o. s. v., saa gør han dette ikke som Præst, men som skrivende Privatmand. Hvor vilde vi ellers komme hen, naar vi skulde antage enhver Linje, hvorunder en Præst havde sat sit Navn, for Sandhed — eller i det mindste af Ærbødighed undlade at udtale os derimod? Det vilde jo simpelthen sige, at *ethvert Spørgsmaal, hvori en Præst havde udtalt sig, for Fremtiden ikke turde diskuteres af Lægfolk* — i hvert Fald ikke, uden de kom til samme Opfattelse som den paagældende Præst. Jeg er af den Formening — som jo ogsaa P. Schmiderer har vist, at han delte — at en Præst meget vel uden at tilsætte noget af sine Prærogativer kan diskutere med en Lægmand, især, naar denne Lægmands Grund til at indgribe er Frygt for, at den enkelte Gejstliges mindre heldige Udtryk skal give Anledning til, at den katolske Kirke som Helhed bliver lagt for Had.

Af en lignende Grund har jeg nu paany taget Ordet. — Hvis det da ikke snarere er »Protestantismens hovmodige Surdejg«, der atter har bragt mig til at glemme den Respekt, man rimeligvis ogsaa skylder Angribere, som ikke vil navngive sig.

Johannes Jørgensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Frk. Schwartzloses Citykoncert*) (J—n). Naar vi skriver: „*Frk. Schwartzloses Citykoncert*“, saa véd vore Læsere, hvorom det drejer sig. Disse »Koncerter« — thi det er i Virkeligheden saadanne — er nu bleven en aarlig fast Kendsgerning, som mange i al Stilhed gaar og glæder sig til. Ikke alene paa Grund af det animerede Bal, som danner Afslutningen, men en stor Del kommer udelukkende for selve Programmets Skyld, og er forsvundne, naar Terpsikores Kunst udfoldes.

Koncerten i Onsdags var uden Overdrivelse den som staar forrest i Rækken, og Programmet var udsøgt, ligesom alle de medvirkende var virkelige Kunstnere, hvis Navne er kendte i vor Bys Musikkredse.

En af vore Trosfæller, *Fru L. Seitzberg*, indledede Koncerten med en Fantasi af Rosellen. Fruens Udførelse var baaret af en stor og behersket Teknik og hendes Foredrag udmærket. — Det var en kærkommen Nydelse atter i Aar at lytte til *Frk. Philips* smukke og gennemkultiverede Spil. Naar man staar overfor den virkelige Kunst, er det som Øret bestandig er indstillet til Lytten, at de fine Nuancer ikke skal gaa upaaagtede forbi — og dog trættes man ikke. Haanden, der holder Buen med en saa velgørende selvfølgelig Naturlighed, det fine, yndefuldt højede Haandlede fører sig sikkert og frit; naar man sidder foran *Frk. Philip*, føler man straks denne Sikkerhed, der gør Nydelsen tryk. Der var da ogsaa i Aar rig Lejlighed til at beundre denne bærende tekniske Færdighed, som giver noget af Klassicismens Ro; men dette forhindrede ingenlunde hendes iltre musikalske Temperament i at bryde ud pludseligt og voldsomt, sendende Kaskader af Tøner ud over Tilhørerne; dette lagde vi ogsaa Mærke til i Fjor; men i Aar viste Frøkenen os ogsaa en anden Side af sin Kunsts Væsen: det bløde, indsmigrende, vemodigt dragende, der minder om Kirkens Orgeltoner. Det var da fuldt ud retfærdigt, at *Frk. Philip* høstede meget Bifald. — Ny paa Programmet var den i denne Sæson fra forskellige Koncerter meget roste Sangerinde *Frk. Oderwald-Lander*, der i flere Sange viste megen Ynde i Foredraget. Frøkenen glædede ogsaa Tilhørerne ved en rent ud forbløffende vokal Teknik, hvormed hun brillerede i flere Koloraturnumre. Der var noget saa frisk og umiddelbart over hendes Kunst, at hun Gang paa Gang henrev Tilhørerne til begejstret Bifald.

Sværd siden var ogsaa udmærket repræsenteret af d'Hr. *Aage Wang-Holm* og *Chr. Schrøder*.

Hr. Operasanger *Aage Wang-Holm* udfoldede hele sin

Stemmes Kraft og besad en Smidighed og Elegance i Udtrykket, hvad der ret fremhævede hans ualmindelig høje, men bløde Tenor.

Til Slut sang Hr. Skuespiller Chr. Schrøder nogle af sine Viser, der selvsagt gjorde stormende Lykke.

Efter Koncerten gik Dansen muntert og stilfuldt til langt ind i Natten.

Beirut. Urolighederne i Tyrkiet synes ogsaa at skulle gaa ud over de Kristne i Tyrkiets asiatiske Besiddelser. Fra Beirut meddeles der, at Halvdelen af den armeniske Befolkning i Antakias (det gamle Antiochia) er bleven masakreret. Lignende sørgelige Efterretninger indløber ogsaa andre Steder fra.

Bekendtgørelse

angaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Det bekendtgøres herved, at der Søndag d. 9. Maj foretages Valg af 1 Kirkeforstander og 1 Repræsentant til Menighedens Forstanderskab. Samtidig vælges 2 Revisorer. Valghandlingens finder Sted straks efter Højmessens c. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ i Forsamlingssalen i Bredgade 67, 2. Sal o. G.

Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.

I Anledning af det den 9. Maj stedfindende Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab, indbydes herved Menighedens valgbare og valgberettigede Mænd til at deltage i et **Prøvevalg**, som afholdes Tirsdagen den 4. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Forsamlingssalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

St. Josefs Gilde.

Foreningen »Unio«

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde Søndag d. 2. Maj Kl. 6 i Lokalet, Bredgade 67², o. G., hvortil enhver katholsk ung Mand indbydes.

Unio Fredag den 14. Maj Kl. 9 præcis afholdes Generalforsamling i Frederiksberg Allé Nr. 11, i Stueetagen.

Efter Generalforsamlingen afholdes en lille Dans, hvormed Vintersæsonen slutter.

Elisabethforeningens Basar har ialt indbragt Kr. 1844,59. Endnu en Gang hjertelig Tak paa Foreningens Vegne

Joh. Braun,
Sognepræst.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af de herværende katholske Menigheder er bleven ledig. **Ansøgninger** indsendes inden d. 4. Maj d. A. Skemaer erholdes og afleveres igen paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. fra Kl. 1—4.

Paa Forstanderskabets Vegne.

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 2. Maj. 3. **Søndag e. Paaske.** Den hellige Josefs Værnefest. — **3. M.** Korsets Genfindelse. — **4. Ti.** Monika, Enke. **5. O.** Pius V., Pave og Bekender. — **6. To.** Johannes, Martyr.

rium. — 7. Fr. Marie Bebudelse.*) — 8. L. Mikael, Erkeengel.

Søndag den 9. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer.

*) Paa Marie Bebudelse (Fredag efter 3. Søndag e. Paaske) den 7. ds. holdes i alle Kirkerne Gudstjenesten som paa Søn- og Helligdage.

3. Søndag efter Paaske afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker.

Gudstjenesten paa 3. Søndag e. Paaske.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aftenandagt med Prædiken og Procession.

Rosenkranskirken. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn. Kl. 5 Festandagt med Prædiken og Te Deum.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aftenandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Prædiken Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.

Immakulatakirken. Kl. 10 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke. (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Majandagten

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.; Hverdg. Kl. 8 Aften.

Rosenkranskirken: » » » » 5 Efterm.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Anna Kirke: » » » » 8 Aft.; » » 8 »

Jesu Hjerter Kirke: » » » » 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Josefs Kirke: » » » » 3 Efterm.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Knuds Kapel: » » » » 3 m. Præd.

Immakulatakirken: » » » » 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Andr. Kirke (Ordr.): » » » » 5 » » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Ansgars Kirke. Majandagten begynder Lørdag Aften den 1. Maj Kl. 8; men Prædiken og Procession holdes først Søndag Aften den 2. Maj Kl. 8.

Mødreforeningen holder Møde Tirsdag den 4. Maj i St. Ansgarskirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$, som sædvanlig. Da det netop er den h. Monikas Dag, forventes talrigt Besøg.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer gøres opmærksomme paa, at paa Grund af »Marie Bebudelse« kan Tilbedelsen Fredagen d. 7. Maj først begynde Kl. 11 $\frac{1}{2}$ i St. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Fredag den 7. Maj (Marias Bebudelse) i St. Ansgars Kirke Kl. 8. — Mødet den 6. Maj bortfalder.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 9. Maj sin Hoved- og Titularfest (Maria Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; samstedts Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm i Stenosgade 4.

Mandag d. 10. Maj Møde i Stenosgade Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalel, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 19.

Søndag den 9. Maj.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. — Mere Glæde. — Eksultanens Bedstemoder. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ringsted. Esbjerg. Rom. Belgien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.¹⁾

Profeten Esaias siger om sig selv, at Gud har kaldet ham til sin Tjeneste fra Moders Liv, de samme Ord kan anvendes paa den h. Stanislaus Kostka. Endnu før hans Fødsel, da hans fromme Moder bar ham under sit Hjerte, saa hun Jesu Navn — Bogstaverne **I. H. S.** — ligesom indbrændte i Lueskrift paa sit Bryst, og deri saa baade hun og hendes Ægtefælle et Tegn paa, at det Barn, Gud vilde betro dem, skulde være udvalgt og indviet til Herrens Tjeneste. Fra lille Barn medvirkede han med Guds Naade, og i en Alder, hvor andre Smaabørn først lidt efter lidt maa lære at elske og tilbede Gud, var Stanislaus allerede opfyldt af dyb Ærbødighed og Kærlighed til Herren, en Kærlighed, som han aldrig blev utro sit hele Liv.

¹⁾ Uddrag af: *M. Gruber* S. J.: Wunderbares Leben d. h. Stan. Kostka; *A. Arndt* S. J.: Der heil. Stan. Kostka, Patron der Jugend; *J. Juvenicus* S. J.: de vita & miraculis S. Stan. Kostkae (ex italico D. Bartoli S. J.).

Det var i Oktober Maaned 1550, at Stanislaus Kostka blev født paa Slottet Rostkow i Nærheden af Praschnisch, en lille By i Polen, en halv Snes Mil Nord for Warschau, og straks efter at han var kommen til Verden, blev han bragt til Sognekirken i Praschnisch for at modtage Daaben. Da den hellige Handling var endt, tog hans Fadder, Andreas Radwanowski, ham paa sine Arme, knælede med ham ned for Sakramentet paa Højaltret og indviede og ofrede det lille nydøbte Barn til Guds Ære. Ved denne Lejlighed blev Sognepræsten, der foretog Daabshandlingen, assisteret af sin Kapellan, en ung Præst ved Navn Albert Kurek; mange Aar senere kom denne som en ældgammel Mand til at aflægge Vidnesbyrd i selve dette Barns Kanonisationsproces, hvis Daab han d. 28. Oktober 1550 overværede i den lille polske Kirke.

Familien Kostka hørte til Polens første Adelsslægter; Faderen, Johannes Kostka, Herre til Rostkow, var Senator og Kommandant i Sakrotschin; Moderen, Marguerite, hørte ligeledes til en af de fornemste polske Slægter, Familien Kryski, der gjorde sig en Ære af at kunne regne Polens Skytspatron, den h. Hyacinthus til deres Slægt. Det var saaledes i store, rige Forhold, at den lille Stanislaus voksede op, men han havde den Lykke at leve i et strengt katolsk Hjem, og hans fromme Moder lagde allerede fra hans spæde Barndom Grundvolden til den dybe og inderlige Andagt til den h. Jomfru, som skulde blive saa karakteristisk for ham gennem hele hans Liv. Guds Naade virkede paa en særlig, synlig Maade i hans Sjæl, endnu medens han var et ganske lille Barn. Han har selv senere udtalt, at han allerede som ganske lille — »i den første Bøn, jeg kan huske at have bedet«, siger han selv — ofrede sig helt til Gud, til Hans Tjeneste. At et saa lille Barn kan forstaa noget saadant, er i og for sig noget overordentligt, og alle Husfællerne paa hans Fædreneslot var da ogsaa paa det rene med, at man her stod overfor noget udover det almindelige, at en ganske særlig guddommelig Naade hvilede over dette Barn. »Nu er han en lille Engel, sagde man, men en Gang bliver han en stor Helgen«. Hans et Aar ældre Broder, Paul, som han blev opdraget sammen med, var derimod en ganske anden Karakter; livslysten og

nydelsessyg vilde han i et og alt være sin egen Herre og nyde alle Livets Goder og Glæder i fulde Drag.

Andagten til Gudsmoder bevarede Stanislaus' Sjæl i en vidunderlig Renhed, og hvert anstødeligt Ord kunde foraarsage ham en ligefrem fysisk Lidelse. Som Kommandant i Sakrotschin førte hans Fader et stort Hus, og ved Bordet hvor der ofte var samlet mange polske Adelsmænd og Militære, herskede der en munter og fri Tone. Man gav sig hen i Glæde og utvungen Spøg, der imidlertid ofte udartede til Fortællinger og Udtryk af en upassende Karakter. Da kunde man se, hvorledes den lille Stanislaus formelig led derved. Hans Ansigt udtrykte mere og mere den Afsky, han følte; Taarerne traadte frem, en stærk Blegthed viste, hvor ulykkelig han følte sig ved at maatte sidde stille og høre paa den letfærdige Tale, og til sidst segnede han afmægtig om. Hans Fader mærkede snart, hvad det var, der fremkaldte denne Tilstand, og vogtede nu omhyggelig paa, at der ikke blev ført letfærdig Tale ved Bordet. Men ikke altid lykkedes det ham at lede Samtalen over paa et andet Omraade, og naar Gæsterne da muntert fortsatte deres letsindige Spøg, maatte han, der saa, hvorledes den lille Dreng begyndte at blegne, afbryde den talende og bede ham tage Hensyn til Barnet. »Lad det nu være godt,« kunde han da sige, »ellers gaar det ud over min lille Stanislaus, og saa ender det med, at han falder under Bordet«.

Da Paul og Stanislaus havde naaet den Alder, hvor de skulde begynde deres Skoleundervisning, anlog Faderen en ung Mand ved Navn Bielinski som Huslærer for de to Drengene. Under hans Vejledning begyndte de saa først med Undervisning i Latin, og Stanislaus gjorde hurtigt gode Fremskridt. Men ogsaa Paul maatte trods sin naturlige Overfladiskhed arbejde flittigt, thi Opdragelsesmetoden i Familien Kostka's Hjem var streng og bestemt. »Vore Forældre«, fortæller Paul senere, »holdt os i stramme Tøjler; vi blev grundigt undervist i vor Religion, Adspredelser og Fornøjelser kendte vi ikke til. Baade personligt og ved alle Husfæller holdt de os stadig til Andagt og lærte os at overvinde os selv; aldrig maatte der lyde den mindste Klage over os, og enhver i Huset havde Lov til

at vise os til Rette, naar vi maatte have forset os i mindste Maade overfor dem. Derved lærte vi at vise Agtelse overfor Husets Folk, og de kom til at holde oprigtigt af os.«

Det var saaledes en fredelig, lykkelig Tid, de første 14 Aar af sit Liv, som Stanislaus tilbragte paa Rostkow; saa kom det Tidspunkt, da hans Forældre maatte tænke paa at skaffe ham en videre Uddannelse end den, der kunde blive ham til Del i Hjemmet, og de besluttede at sende de to Sønner til Wien, hvor den nyoprettede Orden, Jesu Selskab havde aabnet et Gymnasium med Opdragelsesanstalt, som søgtes stærkt af Sønner af de bedste øster-rigske, ungarske og polske Familier. I Juli Maaned 1564 rejste Paul og Stanislaus til Wien, ledsagede af Bielinski og nogle Tjenere.

(Fortsættes).

Mere Glæde!

»En Paaskehilsen« kalder Dr. *Paul Wilhelm v. Keppler* sin nylig hos Herder i Freiburg udkomne Bog »Mehr Freude«. (196 Sider. Tisendt af Forlaget. Pris Mk. 1,80.)

Dr. *Keppler* har hidtil nærmest været bekendt i den tyske litterære Verden som Forfatter af et Par Bind Essays (»Aus Kunst und Leben« I—II) og af Rejseværket »Wanderfahrten und Wallfahrten im Orient«. Han træder nu ind i Rækken af de ethisk og religiøst opbyggende Skribenter, hvoraf Tyskland har ikke saa faa, og blandt hvilke f. Eks. *Førster* ogsaa er bleven omtalt her i Bladet.

»Uden Glæde kan Mennesket ikke leve«, siger *Keppler*, og Menneskets aller-oprindeligste Ret er derfor *Retten til Glæde*. For Kristendommen er det evige Liv da ogsaa rent umiddelbart det samme som den evige Glæde. Det største Menneske er den, som har efterladt Verden den rigeste Skat af Glæde. Intet Spørgsmaal er derfor vigtigere end om et Menneskes, en Tidsalders, en Kulturs Forhold til Glæden.

Lever vi nu om Stunder i en glædefattig eller glæderig Tid? Skal man tro Ordførerne for den moderne Tænkning, er det første Tilfældet. Nutidens Mennesker lever for det store Flertals Vedkommende et Liv uden Skønhed, uden Harmoni, uden Fred og altsaa uden Glæde. »Det skønne«, erklærer *H. St. Chamberlain*, er næsten ganske forsvundet fra vor Tilværelse. Der eksisterer næppe i dette Øjeblik noget vildt Folk eller i hvert Fald ikke noget halvciviliseret, som ikke ejer mere Skønhed og mere Harmoni i hele sin Tilværelse end den store Mængde af de saakaldte kultiverede Europæere«. Og *Rudolf Eucken*, sidste Aars litterære Nobelpristager, skriver om den moderne Menneskehed: »Vi søgte Sikkerhed og kom ud i den største Usikkerhed; vi vilde et ensartet Liv og saa Tilværelsen falde fra hinanden i modstridende Bevægelser; vi vilde en rolig Lykke og fandt bitter Strid, endeløs Møje og Sorg«. En *Talmkultur*, siger han, er det, vi har faaet — »en hvileløs Hasten og Jagen, en lidenskabelig Overbyden sig selv og Overbyden andre, ingen indre Problemer og indre Drivkræfter, kun liden ren Begejstring og ægte Kærlighed, men trods al prangende Tale, ja, endog trods alt dygtigt Arbejde, det egne Jeg som Hovedinteresse . . . Derhos er Mennesket sat til den øverste Dommer over godt og ondt, sandt og usandt, saa at al Stræben fornemmelig gaar ud paa at erobre Menneskers Gunst og vinde deres gode Mening. . . . Alt dette frembringer under ydre Skin af idealt Sindelag og ideale Former en indre Usandtærdighed, et modbydeligt Skinvæsen, en aaudelig Fladhed og Tomhed.«

En blot *teknisk Kultur*, denne Betegnelse for vor moderne Civilisation, bliver mere og mere den gængse hos alle, der ser lidt dybere. Menneskets hele Sind og Tanke, siger Förster, henledes paa det uvæsentlige, det, som rettelig burde komme i anden Række. Og *Friedrich Paulsen*, Berlins Høfding, klager over, at »det er, som om alle Dæmoner er slupne løs for at ødelægge det tyske Folkeliv.«

Ingen Glæde i alt dette — men vel mange Glæder, eller rettere: mange Forlystelser. Her har *Nietzsche* sagt et sandt Ord, naar han definerede Glædesløsheden som Fornøjelsernes Moder.

Og den larmende Glæde, siger *Ruskin*, er kun ved en

tynd Væg skilt fra den stumme Fortvivlelse. »En Gang var Tyskland et muntert Land«, udbryder *Ernst Wildenbruch*. »Det kunde le saa hjerteligt, maaske hjerteligere end noget andet Folk. . . Hvor er det altsammen blevet af? Tysklands Ansigt har faaet Rynker og Furer, hvori der lurder Mismod, Ængstelighed og Træthed.«

Grundene til denne moderne Glædesløshed er naturligvis mere end en, og flere af dem har Rod i sociale Forhold. Men Dr. v. Keppler har Ret, naar han ser en Hovedfjende af Glæden i den irreligiøse Tidsaad. Her er den egentlige skyldige at finde. »Tivl gør uglad, Vantro gør ulykkelig«. »Tidsaanden myrder Samvittighedens Uskyld; men uden god Samvittighed ingen Glæde. . . Den afkøler Hjertet og bringer det til at indskrumpe i Egoisme, men den, som er fattig paa Kærlighed, er ogsaa fattig paa Glæder. . . Tidsaanden er den store Bedrager og Charlatan, som foregøgler En, at han kan skabe hele nye Verdener, fulde af Glæde, og skænke Menneskene Glæder uden Tal, blot ved at løse Drifterne, slippe Lidenskabens Bur og gøre Lasten fri for Straf. Men Følgen og Frugten heraf er kun aandelig og legemlig Ødelæggelse; Nervesystemets Ruin; Livsmodets og Taalmodets Undergang; Livstræthed i Stedet for Livsglæde; Pessimisme, Fatalisme og Selvmord.«

Denne moderne Mangel paa Livsglæde giver sig vel neppe noget mere umiddelbart gribende Udtryk end gennem de stadig talrigere Selvmord. »Medens der i Bøger og Blade uafbrudt deklameres om Livsbejaelse og Glæde ved Tilværelsen, dens Arbejde og dens Nydelser, saa er Selvmordene i Europa taget til med 400 Procent i de sidste halvtreds Aar, medens Befolkningen samtidig kun er vokset med 60 Procent. Alene i Tyskland er der hvert Aar en Hær paa over 12000 Mennesker, som deserterer og kaster Livet bort. En grufuldere Satire paa den højtprieste moderne Kultur lader sig ikke tænke.«

Derfor tilbage til Glæden, medens det endnu er Tid — men dette Tilbagetog er kun muligt ved et Tilbagetog til Kristendommen. Forgæves vil man nemlig prøve paa at bringe Glæde og Kristendom i Modsætning til hinanden. Ikke for intet var det en Kapuciner, som i det attende Aarhundrede skrev en Bog til Forsvar for Glæden mod

Tidens mørke Rigorister (*Traité de la joie de l'âme*, af *Ambroise de Lombes*). Og gennem en Række Eksempler viser Dr. Keppler, at »de muntre, lykkelige og venlige Mennesker sikkert er langt flere i Tal i den troende, religiøse Del af Menneskeheden end blandt de Vantro«. Det er derfor grundfalsk, naar *Anatole France* omtaler Kristus som »Glædens Avindsmand med de blodløse Hænder«.

»Tilbage til Glæden!« vil tværtimod sige »Tilbage til Korset«! Den Kristnes Kamp gælder jo ikke Glæden, men netop Glædens Fjender: Synden, det Onde, det Lave og Urene. »Kristendommens strenge Moral er ikke glædefjendtlig — saa lidt som Gartneren er rosenfjendtlig, naar han beskærer og beklipper Roserne«. Pligt og Lov er ikke Hindringer og Skranker for Glæden, men Værn og Skærm om dens Trivsel og Vækst.

Saaledes bliver, i Kraft af den Kontrasternes Lov, som behersker den aandelige Tilværelse, Korsets Træ til Livets Træ, »og Tornekronen blomstrer med Roser«.

(»Nill.«)

Johannes Jørgensen.

Eks-Sultanens Bedstemoder.

I Aaret 1783 indskibede en 17aarig Pige, Du Buo de Revy, sig i Marseille for at rejse hjem til sin Familie paa Martinique. Under Vejs blev Skibet imidlertid overfaldet af Sørovere og bragt til Konstantinopel, og den unge Pige blev indlemmet i Sultanens Harem.

Nogle Aar senere fødte hun en Søn, Abud-Medjid, der senere blev Fader til den nu detroniserede Sultan Abdul-Hamid.

En Vinternat hørte Pater Krisostomo, der var Forstander for Kapucinerne i Konstantinopel, medens han var fordybet i Bøn, en vedholdende Banken paa Klosterporten. Da han aabnede Porten, stod der to Janitsharer udenfor, med et Brev fra Sultanen. Han læste dette og gik derpaa

ind i Kirken, hvor han opholdt sig et Øjeblik for at bede, hvorefter han sammen med de to Udsendinge indskibede sig i en tolvaaret Baad og forsvandt i Mørket.

Paa samme Tid, som dette skete, laa der i Sultanens Palads i et flot udstyret Værelse en Kvinde i Dødskamp, plaget af frygtelige Smerter. Hun kunde vel være en ca. 60 Aar og saa ganske godt ud.

En græsk klædt Læge opholdt sig der, medens to sorte Slavinder stod ved Døren og afventede Befalinger. Lidt længere fra Sengen stod der en ca. 30 aarig elegant klædt Mand, som syntes tynget af stor Sorg.

Kort efter Midnat hørtes en ringe Støj i Forværelset; en sort Slave kom ind og sagde, idet han bøjede Hovedet helt ned til Jorden: »— Han er kommen. Maa han komme ind?«

Fyrsten nikkede bejaende, hvorefter Pater Krisostomo indfandt sig; og Fyrsten, som de Tilstedeværende adlød, bød ved en Gestus alle forlade Værelset, hvorefter han nærmede sig den Døende og sagde: »Moder! Du ønskede jo at dø i dine Fædres Religion. Dit Ønske bør opfyldes! Se, her er en katholsk Præst. Da han havde sagt dette, forlod han Værelset.

En Times Tid sad Pateren med bøjet Hoved ved Sengen og hørte hendes Skriftemaal og fornåm hendes Anger.

Da Kongesønnen derpaa kom ind igen, løftede Præsten den hellige Hostie i Vejret og lagde den paa Dronningens Tunge, medens Fyrsten kastede sig paa Jorden og paa-kaldte Allah.

— I Konstantinopel talte man senere tidt om Pater Krisostomo.

(Fra Esperanto.)

N.

Forskelligt.

Adskillige Blade og religiøse Tidsskrifter har dels aftrykt, dels kort gengivet Nordisk Ugeblads Bemærkning til Indvielsen af St. Bendts Kirke i Ringsted, — og det snart med, snart uden nogensomhelst Kommentar.

»Nationaltidende«s Søndagstillæg er det imidlertid faldet svært for Brystet, at vi har sagt, at nævnte Kirke oprindelig har tilhørt Katholikkerne og derfor egentlig burde være i deres Hænder.

Vi kan saa godt forstaa, at man paa visse Steder ikke holder af at høre Sandheden.

I et andet Nr. af samme Blads Søndagstillæg findes nedenstaaende ret interessante og lærerige Beskrivelse af Forholdene indenfor den protestantiske Lejr:

»*Indre Mission* kommer nu til at opleve, hvad den grundtvigske Retning forlængst har set foregaa inden for sine Rækker, nemlig at der danner sig *forskellige Afskygninger inden for Retningen*, der stundom kan true med Spaltning. Ikke blot viser det sig, at der inden for indre Mission efterhaanden er blevet et Skel mellem en gammeldags sakramenthævdende Retning og en engelsk-amerikansk, for Sakramenterne temmelig ligegyldig Retning; men det viser sig, at der ogsaa har udviklet sig en Afskygning inden for indre Mission, der gaar temmelig vidt i Bibelkritik, noget, der nylig har givet sig til Kende i den her i Notitserne omtalte Strid mellem Provst *Zeuthen* og Pastor *Dreiøe*. Og allerede i lang Tid har den *N. P. Madsenske* Bevægelse voldt Besværligheder. Forhenværende Sognepræst Madsen i Thy, der fører en Helliggørelseslære, som i meget minder om »Bornholmerne« og synes temmelig ensidigt at gøre al Helliggørelse til Guds Gerning alene, med Underkendelse af Menneskets Medvirken, har stor Tilslutning inden for mange Missionskredse og er aabenbart — som det skønnes af hans Blad »*Filadelfia*« — en begavet Mand med stor vækkende Kraft. Ikke desto mindre er mange af de ældre Missionsvenner ret ængstelige for ham og har søgt at faa ham ud af Missionen, hvad tildels er lykkedes. Men nylig har en stor Kreds af hans Venner anmodet Bestyrelsen om at holde inde med denne Sætten uden for, hvorved der efter deres Mening vil voldsom unødigt Splittelse. Bestyrelsen har hidtil syntes at staa meget vaklende over for denne Bevægelse, der viser, hvor umuligt det i Tidens Løb bliver at holde en hel stor kirkelig Retning under en Hat.«

Til denne sidste Sætning » . . . hvor umuligt det i Tidens Løb bliver at holde en hel stor kirkelig Retning under en Hat« er der blot at bemærke: Ja, umuligt for dem, som har opagt den Hyrde deres Lydighed og Troskab, hvem vor Frelser selv har sat over sin Hjord. For

den ene Hjord med den ene Hyrde — den katholske Kirke, som er større end alle protestantiske Sekter tilsammen, — er det ingen Umulighed, men en Kendsgerning, som opfylder enhver alvorlig Iagttagelse med stedse stigende Forbauselse og Beundring.

Bøhmen og Mähren er helt katholske, og rundt omkring ved Vejene ser man ganske smaa Kapeller eller ogsaa bare et Jernkors paa en muret Fod. Protestantismen rev dem ned i Danmark og Tyskland i sin Tid af Had til Papisteriet, men det var en Udskejelset ligesom de Kirkestormerier, vi siden har maattet betale saa dyrt for. Saadan et stille Kors virker kønt, omtrent som Kirkeklokkens Klang ved Solnedgang. Og Protestanterne kan lære meget af Katholikerne i Retning af »Troens Bevarelse« hos Befolkningen. —

Saaledes skriver »Esbjerg Avis«. Men saa er det jo heller ikke saa mærkeligt, at »Løs-fra-Rom« Bevægelsen i Østrig nærmest gør Fiasko, som meddelt forleden her i Ugebladet, — derimod meget mærkeligt, at man søger at løsrive Folk fra den store hellige, almindelige eller katholske Kirke, som bedst forstaar at bevare dem i Kristentroen — efter Protestanternes egen Tilstaaelse.

[F.M.] *Nationaltidende skriver i Tillæg til N. 11, 889, 2. Maj, at »Katholikerne synes at forberede store Ting i Køge, hvor de har købt baade Museumsbygningen og Fattiggaarden for ialt 27,000 Kr.» — Helt saa galt er det ikke! Kun Museumsbygningen er købt, og »store Ting« forberedes lettere i en Reporters Fantasi end i en fattig Præsts beskedne Tanker.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København og Frederiksberg. (*Førstekommunikanter og Firmander.*) Antallet af de unge, som i Aar har modtaget deres første hellige Kommunion og Firmelsens hellige Sakramente i de tre Sogne, er som følger:

St. Ansgars Kirke: 35 Førstekommunikanter (16 Drengene og 19 Piger) og 45 Firmander (25 Drengene, 20 Piger).

Rosenkranskirken: 25 Førstekommunikanter (12 Dreng og 13 Piger) og 40 Firmander (21 Dreng og 19 Piger).

St. Annæ Kirke: 12 Førstekommunikanter (9 Dreng og 3 Piger); 11 Firmander (7 Dreng og 4 Piger).

Fra sidstnævnte Sted (Sundby) skrives herom til Ugebladet:

Søndagen den 18. April meddelte vor højærværdigste Biskop *Firmelsens* hellige Sakramente i St. Annæ Kirke til 11 Børn. Kirken var fyldt af Katholikker og Anderledes-troende. Med Medlemmer af »Crescendo« besørgede Hr. Husson Sangen, som lød baade smukt og festligt og vekslede med Menighedens Salmesang.¹⁾ Men frem for alt var det Biskoppens Tale, som gjorde denne Dag uforglemmelig for mange. Biskoppen talte hjerteligt og forstaaeligt om at være en god Kristen og en god Katholik, og hans Ord gjorde dybt Indtryk baade paa Voksne og Børn; de var — som en begejstret Tilhører senere skrev til Præsten — Sædekorn, der vil være spiredygtige og give mange hundrede Fold.

— (*»Lætitias« Aftenunderholdning.*) (J—n.) Den lille Festsal i St. Josephs Søstrenes Kloster paa Toldbodvejen rummede en talrig Tilskuermængde, da »Lætitias« unge Damer i forrige Uge prøvede deres Kræfter paa Scenen. Der bødes paa et 3 Akts Skuespil, betitlet: »033899«. I det store og hele maa man sige, at alt var godt tilrettelagt; Scenerne saa vel som Replikkerne faldt naturligt og med fornøjeligt Liv og Fart. — Til Slut spillede et 1 Akts Lystspiel: »*Den nye Pensionær*«, som gjorde megen Lykke baade paa Grund af de pudsige Scener, Forvekslingen fremkaldte, og det Lune, hvormed Rollerne behandledes. — Den instrumentale Del af Musikprogrammet udførte Frk. *B. Pechüle* med sin kendte Dygtighed, medens Fru *Yelva Nielsen* glædede Tilhørerne med en lang Række Sange i Mellemakterne. — Kærnepunktet i hele Aftenunderholdningen var dog Frk. *A. U. Ramsings* mesterlige Oplæsning. Ja, vi siger hellere: Deklamation; thi det dejlige Digt fra Bjørnsons »Fiskerjenten« var mere end Oplæsning. Det var en sand Nydelse at lytte til den fint kultiverede og overlegent beherskede Sprogbehandling. Endelig glædede Frk. *Ramsing* Tilhørerne ved den hyggelige Maade, hvorpaa hun fortalte H. C. Andersens Æventyr »Boghveden«. — Aftenunderholdningen sluttede med et stemningsfuldt Tableau, Fru *Jerichau-Baumanns* »Danmark«, under hvilket et lille Kor sang *Lange Müllers* »Vi elsker vort Land«.

— (*St. Knuds Skoles Aftenunderholdning.*) (J—n.) Torsdag og Fredag i forrige Uge havde St. Knuds Skole ind-

¹⁾ Det samme gælder om Firmelsessøndagen i Rosenkranskirken. *Red.*

budt saa mange Tilskuere, som Gymnastiksalen kunde rumme. Efter flere Aars Forløb opførte Skolens Elever atter en Skolekomedie: *Mahrvarthen*, eller *Samvittighedens Sejr*, et Kulturbillede fra de tyrolske Frihedskampe i 1809. Det smukke Stykke med de mange gribende Scener var ypperligt tilrettelagt for de enkelte Elevers Kræfter, og her var sat et stort Arbejde ind paa Indstuderingen. Diktionen var tydelig og Sprogbehandlingen god. Man glædede sig over den Alvor, hvormed der blev taget paa Fremstillingen, for enkeltes Vedkommende behandlede den endog med megen Omhu. Alle gjorde deres bedste lige fra Hovedpersonerne og ned til de mindste Biroller; en stor Ære for Instruktøren Hr. Pastor Bannwart.

Mellemakterne udfyldtes dels af en Trio (Violin, Cello og Harmonium), der udførte Kompositioner af Haydn, dels sang et Hold Elever: »Solang Tyroler Schützen« og »Zu Mantua in Banden«.

Ved Fredagsopførelsen var Undervisningsinspektøren, Hr. Professor Rønning, Hr. Magister Folberg samt enkelte af Byens kendte Skolemænd til Stede.

Ringsted. Den 25., 26. og 27. April holdt Hr. Pastor Maurer fra Køge sine Foredrag i vor lille St. Knuds Kirke.

Pastor Maurer talte i de tre Foredrag om Kristi Kirkes Kendetegn, om Kirken i de første Aarhundreder og endelig om Reformationen set fra katolsk Synspunkt.

Foredragene overværedes af et forholdsvis stort Antal Protestanter, bl. a. af Redaktørerne af to lokale Blade. Tilhørerne fulgte med største Interesse Foredragene. Man kunde se, at de ikke blot hele Tiden var med, men ogsaa følte Glæde ved at følge Taleren gennem de Emner, han udviklede for dem.

Esbjerg. (*Justitsministeriel Afgørelse angaaende Værgemaal*) Hidtil har det været omtvistet, om Fuldmyndighedsalderen (22 Aar) var tilstrækkelig til at være Værge for andre.

Skønt det i Christian V.s Lov hedder: »Ingen, som ikke sine fulde 25 Aar endt haver, maa være Værge for andre«, saa hældede Juristerne dog til den Anskuelse, at Myndighedsalderen (22 Aar) var tilstrækkelig. Og denne Anskuelse har Justitsministeriet sanktioneret i Anledning af et Spørgsmaal, som forelaa fra Præsten ved den katolske Menighed i Esbjerg, Hr. Pastor *Verhein*. Denne ønskede en 23 aarig ung Mand gjort til Værge for de mindre Søskende, da Forældrene var døde.

Paa Pastorens Forespørgsel har *Justitsministeriet* svaret, at det maa holde for, *at en Mand, der har erholdt Bevilling til at være fuldmyndig, ogsaa vil kunne være Værge.* Og

det samme, mener Ministeren, gælder ogsaa for Kvinder if. Loven om Kvindens Retsstilling af 27. Maj 1908, hvor det bestemmes, at ogsaa Kvinder kan beskikkes som Værger.

Rom Midt i forrige Maaned fandt *St. Vincenskonferensernes internationale Kongres* Sted i Rom. Der var mødt Dellagere fra mange forskellige Lande, baade fra Nord-, Syd- og Mellemeuropa, ogsaa fra Danmark (nemlig d'Hrr. Baroner *Rosenkrantz-Charisius* og *Løvenskjold*) fra Nord- og Sydamerika, ja saa at sige fra hele Verden. De fleste Deltagere kom dog fra Vincensforeningens Hjemstavn: *Frankrig*, hvor jo ogsaa Foreningens Generalraad findes. Kongresdellagerne mødte stor Venlighed og Imødekommenhed i Rom og blev bl. a. ogsaa modtaget i en særlig Audiens hos Den Hellige Fader, som indtrængende opfordrede dem til stadig at fortsætte og udvide deres smukke karitative Virksomhed i den h. Vincens' Aand.

— En Uge efter *Jeanne d'Arcs* Beatifikation fandt den samme Ceremoni Sted for »Ludisternes« Stifter. Pater *Johan Eudes* var en af den »indre Missions« ivrigste Venner og Medhjælpere i det 17. Aarhundrede. Født 1601 i Normandiet, indtraadte han i en ung Alder hos Oratorianerne. Da Pesten hærgede Landet, viste han sig som en Apostel i Næstekærlighedens Tjeneste. Senere gennemstrejfedes han en Mængde Byer og Landsbyer og prædikede Guds Ord med glødende Iver. Ved Kardinal Richelieus Hjælp grundlagde han den efter ham selv opkaldte Orden, som særlig tager sig af Præsternes Uddannelse, i Lighed med Sulpizianernes Orden. Den salige Eudes er ogsaa Stifter af *les sœurs de Notre Dame de la Charité*'-Ordenen.

— *800 Aars Dagen* for den h. *Anselms Død* er bleven fejret med stor Højtidelighed baade i England og i Rom. I England endogsaa af den anglikanske Kirke. Hovedfestligheden i Rom fandt Sted i St. Anselm-Basilikaen. Da den h. Anselm, hvis produktive Pen har erhvervet ham Navn af *Kirkelærer*, var Benediktiner og døde som Ærkebiskop af Canterbury og Primas af England, saa var naturligtvis særlig de engelske Benediktinere stærkt repræsenterede ved Festen; men forøvrigt var der Repræsentanter for alle de forskellige Afskygninger indenfor Benediktinerordenen; blandt de tilstedeværende Kirkefyrster bemærkedes Biskoppen af Aosta, den h. Anselms Fødeby.

— Den sidste Tid har været meget anstrængende for den Hellige Fader, da han bl. a. har modtaget alle de mange for Tiden i Rom nærværende franske Biskopper enkeltvis i Privataudiens og drøftet med dem de kirkelige Forhold i Frankrig.

— (J. R.) Redemptoristernes Generalatshus i Rom huser i

disse Uger Repræsentanter fra alle 17 Ordensprovinser fra hele Verden, der er forsamlet til Generalkapitlet, som tog sin Begyndelse den 26. April. — Da den sidste General, Matthias Raus, hvis Funktionstid ellers er for Livstid, paa Grund af høj Alder (80 Aar) trak sig tilbage, foretoges der Valg af en *ny General*; af Valgurnen fremgik Lørdag, den 1. Maj, Provinsialen for den irske Ordensprovins og den australske Viceprovins, *Patritius Murray*. Den nye General staar i sin bedste Mandalder: født 1865, præsteviet 1890. Ad multos annos!

Belgien. *Det katholske Universitet Löwen* fejrer i denne Maaned 75 Aarsdagen for dets Genoprettelse. Grundlagt i Aaret 1425 under Pave Martin V. maatte det i 1797 indstille sin Virksomhed paa Grund af de Tidens urolige politiske Forhold; men blev saa atter efter almindeligt derom udtalt Ønske genoprettet i 1834. I Begyndelsen gik det naturligvis smaat i Sammenligning med de statsunderstøttede Universiteter. I 1825 havde Löwen kun 37 Forelæsninger, medens Lüttich havde 66, Gent 64 og Brüssel 45 Forelæsninger. I 1905 er det katholske Universitet derinod rykket frem paa første Plads med 368, medens Lüttich havde 345, Gent 314 og Brüssel 275 Forelæsninger. Det har ikke kostet det katholske Universitet i Löwen saa lidt at hævde den første Plads, især da det hverken har faaet Understøttelse fra Stat, Provins eller Kommune; det er udelukkende Katholikkerne selv, som ved deres Gavnildhed har bestridt de stadig stigende Omkostninger. For Tiden lønner Universitetet i Löwen 125 Professorer, medens Statsuniversiteterne i Lüttich og Gent har 96 og 88, det liberale Universitet i Brüssel 85 Professorer. I alle Henseender gaar det katholske Universitet i Spidsen, haade hvad Fakulteternes, Professorernes og de Studerendes Antal angaar, og det som sagt uden at faa Statsunderstøttelse, medens de to Statsuniversiteter blot i Aarene 1879—1905 har kostet 16,854,201 Francs alene for Lokalerne. De øvrige Udgifter beløb sig alene for Aaret 1905 til 2,314,000 Francs.

(*Den fordomsfri Videnskabs Fordomme*). Ovennævnte katholske Universitet i Löwen har til Minde om sin Genoprettelse ved de belgiske Biskopper planlagt en Jubilæumsfest og havde hertil indbudt bl. a. Rektor Liard ved Universitetet i Paris. Da Pariser-Universitetets Senat skulde tage Stilling til denne Indbydelse, erklærede Rektoren: »Vi kan ikke tage Del i en Manifestation, som væsentlig er af religiøs Karakter. Jeg har allerede gjort et Udkast til et Afslag«. En af de tilstedeværende Professorer bemærkede: »Jeg indser ikke, hvorfor vi ikke skulde kunne deltage i Löwener Universitets Jubilæumsfest. Er maaske dets Videnskab mistænkelig? Jeg maa bevidne, at der blandt dets Profes-

sorer findes fremragende Retslærde; og mine Kolleger paa Videnskabens Omraade maa ogsaa indrømme, at flere af Professorerne i Löwen er ligefrem Autoriteter«. Trods denne Erklæring besluttede Senatet ved det første Universitet i det »frisindede«, af Logen regerede Frankrig *ikke at sende nogen Repræsentation* til Jubilæumsfesten i Löwen! — I Modsætning hertil agter de protestantiske Universiteter i Oxford og Cambridge at lade sig repræsentere ved Festlighederne i Löwen. Kun Frimurerne tør ikke nærme sig dette Videnskabens Centrum, som Belgiens første Universitet faktisk er. Rimeligvis i den fri, uafhængige, fordoms- og forudsætningsløse Videnskabs Navn!

Bøn.

Bud Carl Christian Nielsen (Ny Kronprinsessegade 3²), som har ligget paa Hospitalet siden Juni Maaned 1908, med nu er kommet hjem ude af Stand til at begynde sit Arbejde, er i stor Nød, især fordi Sygekasserne ikke udbetaler noget igen før til Juni Maaned; han beder derfor gennem Ugebladets Spalter gode Mennesker hjælpe ham og Familie.

Red. haaber, at han ikke beder forgæves. Bidrag kan sendes enten direkte til ovenstaaende Adresse eller gennem Redaktionen.

Valget

til

St. Ansgars Menigheds Forstanderskab

finder Sted i Dag, Søndag den 9. Maj i Forsamlingsalen i Bredgade 67, 2. S. o. G., straks efter Højmesse Kl. c. 11¹/₂.

Rosenkranskirkens Sogn.

Menighedens Medlemmer gøres herved opmærksomme paa, at Inkassationen af de tegnede Bidrag (Kirkeskat, Præstepenge og Skolebidrag) vil blive paabegyndt d. 11. Maj ved Forstanderskabets Inkassator, Hr. Avishud O. Jensen. De af Menigheden, som ikke yder noget Bidrag til deres Sognekirke — **Rosenkranskirken** — bedes erindre, at det er enhver Katholiks Pligt efter Evne at yde Bidrag til sin Sognekirke, og opfordres de derfor til at tegne sig for et saadant.

Til Rosenkranskirkens Sogn hører ifølge biskoppelig Anordning alle Katholikker, der bor paa Frederiksberg og i den der til grænsende Del af Vesterbro, indtil Stenogade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvsgade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaardens Terræn indbefattet), endvidere de, der bor i Valby Vigerslev og Vandløse Distrikterne samt i de vest derfor liggende Kommuner indtil Vestenceinten. Anmeldelser modtages af Sognepræsten, Boyesgade 8.

Forstanderskabet.

Unio Fredag den 14. Maj Kl. 9 præcis afholdes Generalforsamling i Frederiksberg Allé Nr. 11, i Stueetagen.

Efter Generalforsamlingen afholdes en lille Dans, hvormed Vintersæsonen slutter.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer. — **10. M.** Antoninus, Biskop og Bekender. — **11. Ti.** Frans af Hieronymo, Bekender. — **12. O.** Nereus og Fæller, Martyrer. — **13. To.** Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — **14. F.** Bonifacius, Martyr. — **15. L.** Johannes Baptist de la Salle, Bekender.

Søndag den 16. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Johannes Nepomuk, Martyr.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 8 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 8 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7½ And.
 med Prædiken.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¼
 og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6
 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl.
 5¼ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6½.

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

Majandagten

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.; Hverdg. Kl. 8 Aften.
 Rosenkranskirken: » » » » 5 Efterm.; » » 7½ »
 St. Anna Kirke: » » » » 8 Aft.; » » 8 »
 Jesu Hjerter Kirke: » » » » 7½ m. Præd., » » 7½ »
 St. Josefs Kirke: » » » » 3 Efterm.; » » 7½ »
 St. Knuds Kapel: » » » » 3 m. Præd.
 Immaculatakirken: » » » » 2½ Efterm.; » » 7½ »
 St. Andr. Kirke (Ordr.): » » » » 5 » » 7½ »

Vincenskonferensernes andet Generalmøde finder Sted 4.
 Søndag e. Paaske, Søndag d. 9. Maj henved Kl. 11½, efter Høj-
 messen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, der afholdes i Lokalet,
 Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes alle aktive og bidragydende
 Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 9. Maj
 sin Hoved- og Titularfest (Maria Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Præ-
 latmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; sam-
 mesteds Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. Ynglinge, som i
 Aar har modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at
 indmelde sig i Kongregationen hos *P. Sialm* i Stenosgade 4.

Mandag d. 10. Maj Møde i Stenosgade Kl. 8½.

Trykfej. I forrige Nr. S. 299 L. 5. l. o.: forældrede, læs: for-
 ældede.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnem. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Brødgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Pale 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 20.

Søndag den 16. Maj.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. — En Skärtorsdagskommunion i Riga. — Et mærkeligt katolsk Sogn. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Island. Rom. Verona. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat).

Efter Forældrenes Ønske tog de to unge Mennesker straks Ophold i Jesuiternes Konvikt, der laa ved Siden af Gymnasiet, og som stod under Opsyn af nogle Patres af Jesu Selskab, der boede i Huset.

Stanislaus havde ikke kunnet finde en Bolig og et Hjem, der mere stemmede overens med hans Tilbøjelighed. Der herskede en stor Orden og Regelmæssighed i Huset; Pensionærerne, som levede under de Ordensgejstliges Opsyn, blev holdt til Bøn og Studium, som om de havde været Klosterfolk og Stanislaus følte det ogsaa som en Naade fra Gud, at han var kommet derhen, — en Naade, som forpligtede ham til i Gerning at vise sig taknemlig ved at give et godt Eksempel. Der foreligger talrige Udtalelser fra hans Kammerater, hvoraf flere senere blev høje Gejstlige og ansete Lærde, om deres Meddiscipels sjeldne Fromhed og mønsterværdige Opførsel. »Jeg har kendt Stanislaus Kostka i Wien«, udtaler saaledes en af Kammeraterne fra Konvikten, den senere Huskapellan hos Kejser-

inde Maria, P. Anthon Mier, »og jeg har havt den Lykke at have ham til Ven. Trods hans Ungdom var dog hele hans Optræden præget af en Alvor og en dyb og inderlig Fromhed, som gjorde et stærkt Indtryk paa alle os unge Mennesker. Naar han bad i Kirken, i Messen eller under Vesperandagten, var der en ligefrem Kappelstrid om at komme til at knæle tæt ved ham, thi det blotte Syn af hans glødende Andagt og englelige Fromhed var i højeste Grad opløftende. Fulde af Beundring kunde hans Husfæller ofte fortælle om overnaturlige Tilstande, hvorledes han under Bønnen var omstraalet af en lys Glans, hvorledes han blev løftet op fra Jorden og knælende svævede frit i Luften. Mere end een Gang har jeg selv set ham saaledes svæve i Eksstase. Vi ansaa ham alle uden Undtagelse for en Helgen, og vi skammede os over os selv ved at se, hvor helt forskellig han var fra enhver af os.«

Hver Morgen hørte han flere hellige Messer, hver Søn- og Festdag modtog han den hellige Kommunion, og som Forberedelse fastede han sædvanlig Dagen forud. Det var, i det mindste i Begyndelsen ikke let for den purunge Stanislaus at følge med de andre Elever i Klassen, da de næsten alle var ældre end han, men hans stadige Flid overvandt dog snart alle Vanskeligheder. Han fulgte Undervisningen med største Opmærksomhed og noterede straks Lærernes Forklaringer og Bemærkninger. Der findes endnu flere saadanne Hefter, skrevne af ham med en usikker, barnlig Skrift og omhandlende grammatikalske Regler o. l. — Omtrent paa hver Side har han skrevet en Anraabelse af den h. Jomfru, hyppigst: O Maria, sis mihi propitia (o Maria, vær mig naadig). Naar han studerede, saa man ham fra Tid til anden afbryde Læsningen for at kysse det Sted, hvor han havde skrevet Marias Navn og opsende en kort Bøn til sin himmelske Moder. Hans Yndlings-Andagtsbog var Biskop Nausea's Mariale, hvori de forskellige Mariafester omhandles med megen Varme og Veltalenhed; den og saa den bekendte Hortulus animae (Seelengärtlein) saa man hyppigt i hans Hænder. Om Natten plejede han at staa op af sin Seng efter et Par Timers Søvn; han knælede da paa Gulvet, og med Armene udstrakte i Korsform bad han længe, ofte under Taarer med den inderligste

Anger over de Synder, han i sin Ydmyghed mente at have at afbøde, ligesom han ofte piskede sig selv og det saa stærkt, at Gulv og Vægge i hans Stue var plettet af hans Blod.

Dette Liv i Konviktet var for meget efter Stanislaus' Smag til, at det kunde vare længe, Gud plejer ikke at lade sine Hellige nyde fredelig Ro i lang Tid; den, der her i Livet vil stræbe efter at ligne og efterfølge det guddommelige Forbillede, skal snart faa sit Kors at bære, ja hans Liv bliver som oftest en uafbrudt Række af Lidelser. Dette skulde nu ogsaa for lang Tid blive Stanislaus' Lod.

Dagen førend Paul og Stanislaus var ankomne til Wien, var den fromme Kejsers Ferdinand død. Jesu Selskab mistede i ham en mægtig Beskytter og en trofast Ven. Hans Søn og Efterfølger, Maximilian II, der som bekendt ansaas for at have Sympathi for den lutherske Lære, var naturligvis særlig ugunstig stemt mod den ny Orden, der ved sine Medlemmers Fromhed, Sjæleiver og den Dygtighed, hvormed den bekæmpede Vranglærdommene, allerede den Gang var hjertelig forhadet af Sektererne, og uagtet Pave Pius IV selv skrev et Brev til Kejseren, hvori han varmt anbefalede ham disse Kirkens ny Stridsmænd, lod Maximilian dog ved enhver Lejlighed Jesuiterne føle sin Unaade. Det Hus, hvori de havde oprettet deres Konvikt, tilhørte dem ikke, men var kun overladt dem af den afdøde Kejsers; nu lod hans Søn dem underrette om, at de til Marts 1565 skulde fraflytte det, da Kejseren »havde Brug for det til anden Anvendelse«. Der var da ikke andet for dem at gøre end at indskrænke sig til alene at fortsætte Skolen i deres eget Hus, hvorimod Konviktet maatte opgives, saa at alle Eleverne maatte søge Privatbolig rundt om i Wien.

Denne Efterretning kom som et Tordenslag for de unge Mennesker, der havde tilbragt en lykkelig Tid i det fredelige Hjem, men for ingen blev Forandringen haardere end for Stanislaus. Hans Broder, der imidlertid var ganske fornøjet ved Udsigten til at blive sin egen Herre, valgte en Bolig i en af de livligste Gader i Wien hos en fanatisk Lutheraner, en Wiener-Raadsherre ved Navn Kimberker. Førgæves forestillede Stanislaus sin Broder, at de dog

hellere maatte bo i et katholsk Hjem, selv om Beliggenheden maaske ikke var saa god; ogsaa Bielinski var betænkelig ved denne Ordning, men Paul blev blot endnu mere opsat derpaa, for op i Heflighed mod Broderen, som han udskaeldte for et Hældøre og en Hykler, og af hvem han som den ældre forlangte fuldstændig Underkastelse.

Nu begyndte der et lystigt Liv for Paul; den ene Fest afløste den anden; hver Aften var der Gilde, og Theatret blev flittigt besøgt. Bielinski, der skønt han var over 30 Aar gammel, selv kunde trænge til en Mentor, var saa lidt Mand for at lægge en Dæmper paa sin Elevs Hang til uafbrudt Morskab og ubunden Frihed, at han tvertimod selv fik Smag for et saadant Liv og trolig tog Del i alle de overgivne og kaade Gilder, som Paul holdt sammen med sin gode Ven, Rosraschewski, en ung polsk Adelsmand, der var flyttet sammen med Brødrene Kostka, samt en ung Slægtning af dem, der ogsaa hed Stanislaus Kostka.

For Stanislaus var denne forandrede Husordning en haard Prøvelse. Sædvanlig holdt han sig for sig selv paa sit Værelse, naar han ikke var i Kirken eller ved Undervisningen, men Maalfiderne, hvor han mødtes med Broderen og dennes lystige Venner, blev især pinlige for ham. Det var Historien om igen fra Rostkow, hvor den fromme Yngling led ved at høre letfærdig Tale og Skæmt, kun at Kaadheden her gik videre, og en vis Værdighed manglede, som Faderen dog alt i alt havde vidst at holde over blandt Gæsterne ved sit Bord. Ofte, naar det blev ham for broget, stod han under et eller andet Paaskud op fra Bordet og gik saa til Kirken, hvor han under hede Taarer kastede sig ned for Alteret for at gøre Afbigt. For Paul og Bielinski var Stanislaus's hele Opførsel en stille, men veltalende Prædiken, der generede dem i deres Festglæde og bragte — navnlig den heftige Paul — i et sandt Raseri overfor Broderen, hvem han idelig overfaldt med haanlig Tiltale. Ogsaa Bielinski foreholdt Stanislaus i lange Foredrag, hvor lidet hans Optræden passede sig for en ung Mand af hans Stand og Forhold.

»En Kostka maa kunne omgaas andre Mennesker; naar Deres Fader sender Dem og deres Broder til Ulandet, saa er det, for at De skal opnaa den Dannelse og fine

Tone, som Omgangen med Folk af Deres Stand giver, men ikke for at De skal blive et Hængehoved og leve som en Munk. Hvad tror De, Deres Fader vilde sige, hvis han vidste, hvordan De opfører Dem? De tror vel, at De skal blive en Helgen; men saa maa De da først og fremmest begynde Fromheden med at adlyde Deres Lærer . . . «

(Fortsættes.)

En Skärtorsdagskommunion i Riga.

Riga är näst S:t Petersburg det ryska rikets mest betydande Östersjöstad och räknar mer än 400,000 invånare af olika nationalitet: letter, som äro Lifflands staminvånare, polackar — staden tillhörde en tid det gamla polska riket — lithauer, tyskar, ryssar, armenier, tartarer, turkar m. fl.

Af invånarna tillhöra ungefär 60,000 romersk- katolska kyrkan. Katolikerna, som under medeltiden ägde en mängd härliga kyrkor i Riga, bland andra den stora präktiga domen, men under den s. k. reformationen beröfvades dessa, hafva nu till sitt förfogande tre kyrkar, Mater Dolorosa, S:t Frans af Assisi och S:t Albert — alla uppförda under de senaste 120 åren, byggda genom bidrag af till stor del fattiga församlingsmedlemmar, ett vittnesbörd om katolsk offervillighet.

Då katolikerna utgöras af polackar, lithauer, letter och tyskar, predikas i kyrkorna omväxlande på dessa fyra språk.

De bildade klasserna bland katolikerna i Riga äro i allmänhet af polsk nationalitet. Polska seder och polskt fromhetslif voro ingalunda främmande för mig ved min ankomst till Riga. Ty under mina resor på kontinenten åren 1894, 95, 96, 97 och 98 hade jag lärt känna många

intelligenta och fint bildade polackar och äfven vistats i trakter, där jag hade tillfälle se den präktiga polska landt-befolkningen med dess sympatiska katolska fromhet.¹⁾

Då jag 1902 kom till Riga såsom sekreterare vid vårt konsulat därstädes, kom jag alltså icke såsom en främling bland främlingar utan såsom en gammal vän af Polens ädla ridderliga folk. Och en katolik känner sig ju hemma, hvarhålst en katolsk kyrka finnes: *ubi Sanctissimum, ibi bene.*

Det katholska fromhetslifvet i polsk gestalt har alltid öfver sig något mycket tilltalande, och detta gäller särskildt under den heliga veekan.

Skärtorsdagen har i alla katolska kyrkor i hela världen en underbart vacker präget, ty den dagen är altarsakramentets instiftelsedag, och Eukaristien, Kristus i Sakramentet, är den katolska kultens medelpunkt och lifgifvande källa. Den dagen äro Rigas katolska kyrkor ännu mer fyllda än annars, och det vill icke säga litet, då trängseln äfven vanliga sön- och hälgdagar är så stor, att prästerna från predikestolen måste uppmana folket att icke bevista mer än *en* Mässa. Men Skärtorsdagen läses, som bekant, endast en Mässa, och då samlas alla till den samma.

Redan en timme före mässans början är kyrkan Mater Dolorosa fylld. Icke endast i bänkarna utan också på stengolfvet knäböja de troende, rika och fattiga, herrar i pälsar och enkelt klädda arbetare, damer i éléganta dräkter och allmogekvinnor, om hvarandra. Hvilken mångfald af språk och nationer. Där vid ett sidoaltare, prydt af en sällsynt vacker målning, föreställande Jesu heliga hjärta, knäböja polackar och helt når ett antal resliga lithauer. Här ser jag män med tyska bönböcker och där några lettiska bondgummor, andäktigt läsande i bönböcker; som äro af dimensioner så respektabla som mindre lexika.

Mässan börjar klockan 11, och då den framskridit till kommunionen gå först prästerna fram till altarrunden och mottaga det heliga sakramentet. Men de öfriga kunna icke idag komma fram till själfva högaltaret, enär trängseln där skulle blifva allt för stor bland de tusentals personer, som fylla kyrkan. Därför gå prästerna omkring i kyrkan,

¹⁾ Jfr. L. van Norman »Poland the Knight among nations«.

korgossar hålla en hvit duk, de troende komma fram på gångarna och mottaga det heliga Sakramentet. Och fastän prästerna, som gå omkring i kyrkan, äro många, räcker likväl kommunionen till klockan två eftermiddagen. Det är ju sent för oss, som äro vana vid förhållandena i västra Europa, men ej något ovanligt för polackarna.

I Riga har jag många gånger sett kommunionen utdelas klockan sex på eftermiddagen, beroende därpå att antalet biktande är så stort, att Prästerna icke hinna med alla före sista Mässan på dagen, hvarför de troende återvända hem och därefter åtar komma, alltjämt *fastande* till kyrkan för att på eftermiddagen mottaga den heliga kommunionen. Sådan offervillighet att underkasta sig svåra försakelser, för att få lyckan mottaga Frälsaren i sakramentet finner man ofta bland goda polska katoliker.

I dag behöfver man ikke vänta så länge som till klockan sex, ty vid två-tiden är kommunionen slut. Men skarorna dröja kvar i kyrkan för att tillbedja ved det altare, där på Skärtorsdagen det heliga sakramentet är utställt. Icke långt därifrån finnes en bild af Madonnan i Ostrobama¹). Och! vi följa de troendes föredome och stanna för att anropa Guds Moders förbönner — stanna hos Matka Boska Ostrobramska.

Stockholm S:t Katarinas af Siena dag, d. ³⁰/₄ 1909.

Gustaf Armfelt.

Et interessant katholsk Sogn.

Under denne Overskrift giver den protestantiske lic. theol., cand. mag. V. Lindegaard Petersen i »Nationaltidendes« Søndagstillelæse for 2. Maj en meget smuk, upartisk og objektiv Beskrivelse af sine Indtryk fra Paris. Det maa kaldes et glædeligt Fremskridt, da man ellers ikke er vant til slig upartisk Fremstilling af franske Kirkeforhold fra denne Theologs Side. Det er derfor med Glæde, at vi aftrykker det hele her i Bladet.

¹) Ostrobama nära Wilna är jämte Czestochowa en af Polens berömdaste vallfartsorter.

Det er vistnok en ret udbredt Forestilling, at *Paris* ikke er nogen synderlig religiøst interesseret By. Denne Forestilling er ikke ubetinget rigtig. For Øjeblikket er det vel nok saa, at *Paris* er den Del af Frankrig, hvor Befolkningen er mest lydhør overfor religiøse Spørgsmaal og mest tilgængelig. Man bør maaske herfra undtage et Par Egne, hvor Landbefolkningen i sit store Flertal endnu er velvillig overfor Kirken.*)

Det er interessant og lærerigt at se, hvorledes der ved de katholske Gudstjenester er et ikke helt ringe Antal af Mænd, ofte (og især) yngre Mænd. Det er muligt, at »Adskillelsen« i nogen Grad kan have haft Indflydelse paa dette Forhold, men det skyldes sikkert i første Linie det mægtige Arbejde, der fra katholsk Side gøres for at indvirke paa den opvoksende Slægt, især da paa Drengene; thi gennengaaende lægger man ikke saa megen Vægt paa Pigebørns Opdragelse. Dog gør man ogsaa i denne Henseende et stort Arbejde fra Kirkens Side. Den bekendelsesløse Statsskole stiller ny Opgaver og Pligter for Kirken. Jeg skal ved en senere Lejlighed udførligere omtale denne Statsskole og dens Følger for Befolkningen. Her maa jeg kun anføre, at man faktisk bliver stillet overfor en Generation af unge *Hedninger*, saa Kirken faar nogen Lighed med Missionskirke, hvis man ikke udenfor Skolen faar Indflydelse paa Ungdommen. Man kan delvis naa det ved kirkelige Friskoler; men Konkurrencen med Statsskolen er i Længden umulig; og i alt Fald er det kun en højst utilstrækkelig Hjælp. Man maa gribe til andre Midler.

Det er naturligvis væsentligt de samme Midler, der anvendes de forskellige Steder; man vil jo det samme Maal. Men i Maaden, hvorpaa Anvendelsen sker, kan der godt være en Del Forskel. Det beror i frejnragende Grad paa den Personlighed, der bærer Arbejdet frem. Man skal vistnok lede temmelig længe for at finde en Personlighed mere rigt udstyret end den Mand, der staar i Spidsen for det katholske Sogn Notre-Dame du Travail i *Paris*. Sognet ligger i den sydlige Del af Byen, i Kvarteret *Plaisance*, tæt ved den store Vestbanegaard. Det er meget folkerigt, og

*) Denne *Indledning* forekommer os dog en lille Smule uklar.

Befolkningen er overvejende fattig. Det gik længe for Paris' fattigste Sogn. Den nuværende Sognepræst Hr. *Soulange-Bodin*, der nu har virket som Præst der i 25 Aar, har i den Tid næsten gjort Underværker. Han har med stor Elskværdighed og Imødekommenhed taget imod mig og har givet mig et lille Indblik i Arbejdet og i den Kamp, der føres for at bevare næste Slægtled for Kirken. Da han kom dertil, var Uvillien mod Kirken stor. I Begyndelsen kunde han ikke færdes i Sikkerhed paa Gaden i sin Præstekjole. Men da han havde slaaet to af Kvarterets Bøller i Stenbroen, ændredes Forholdet, og samtlige Bøller hilste ham med en Blanding af Ærbødighed og Frygt. Naar hans Kæmpeskikkelse nu viser sig, flokkes Børnene fra Gaden om ham. Han er uhyre populær, og det med god Grund. Som Medhjælper har han i alt 9 Kapellaner. Hver af disse har sin særlige Arbejdsmark, hvor han har Ledelsen og Ansvar. Alle Traade samles naturligvis sidst i Sognepræstens Haand. De ti Præster bor alle i Præstegaarden. Det er et af de faa Sogne i Paris, hvor Præsteskabet har bevaret Fælleslivet, der frembyder mange Fordele baade i økonomisk og aandelig Henseende. Ingen Kvinde maa nogen Sinde træde over Tærskelen til Præstegaarden. Foruden Spisesal og Konversationsstue er der et ganske fortrinligt Bibliothek med talrige theologiske Værker og med en Mængde kirkelige Blade og Tidsskrifter. Præstegaarden og Kirken, der er af Jernkonstruktion og virker yderst tiltalende ved sin lyse og lette Stil, og tilhørende Bygninger har *Soulange-Bodin* faaet rejst ved frivillige Gaver, saa godt som udelukkende fra de mere velstillede Sogne. Maaske det dog var lidt af en Overdrivelse, naar han sagde til mig, at af de 1,127,000 Frcs., det havde kostet at rejse disse Bygninger, havde selve Sognet ikke givet 10 Frcs. Han er endnu ikke bleven jaget ud af sin Præstegaard, fordi han, da man kom og forlangte Bygningen af ham, sagde: »Ja, værsgod! Men giv mig saa de 1,127,000 Frcs. det har kostet mig at bygge den! For Tiden føres der Proces derom — og saa længe bor han gratis i sit eget Hus. Dels omkring Kirken, dels i de tilstødende Gader findes der en Mængde Lokaler, hvor man søger at gøre et opbyg-

gende og et forebyggende Arbejde. Det er dels *opdragende* Art, dels *Kærlighedsgerninger* i snævrere Betydning.

Af den første Slags vil jeg omtale en stor Pigeskole, der med afgjort Held har kunnet tage Kampen op med de kommunale Skoler, hvad der er en stor Sjældenhed. Man har ikke Plads til at modtage alle de Elever, der ønsker at frekventere Skolen. Der er ogsaa en Husholdningsskole og en stor Syskole, som gør overordentlig stor Nytte, idet de hjælper talrige unge Piger til paa en hæderlig Maade at tjene til deres Livsophold. I næsten alle Sogne har man nu dannet en Slags Drengeforeninger, der kaldes »Patronages«. Om Torsdagen, der er Fridag i de franske Skoler, og om Søndagen aabner man her for Kvarterets Drenges dels store Legepladser, dels Gymnastiklokaler o. s. v. Børnene er under stadig Opsigt, dels af den Præst, under hvem denne Patronage sorterer, dels af en Del Lægmand, der har tilbudt deres Hjælp. Der findes i dette Sogn to Patronages, som hver har ca. 500 Drenges indskrevne. Der er ogsaa Vuggestuer og Lokaler, hvor man beskæftiger større Børn. Børnenes Tid optages mest af Leg, de større kan sysle med Sport og Sløjd, desuden er der Religionsundervisning for dem begge Dagene. Det er til disse »Patronages«, man mest sætter sit Haab, især hvor der kan komme et Samarbejde i Gang med Forældrene. Det er kun de sidste 15 a 20 Aar, man har haft dem. Nu har næsten alle Sogne i Paris et eller flere Patronages. I et Sogn som St. François Xavier, hvor jeg ogsaa har haft Lejlighed til at studere et Mønsterpatronage, er der indskrevet 800 Drenges. Man beholder dem kun til den skolepligtige Alders Ophør. Og saa er det uundgaaeligt, at Forbindelsen med saare mange af dem brydes. Det er ifølge Sagens Natur ugørligt at have nogen Statistik over, hvor mange af disse Drenges der senere hen i Livet bliver deres Kirke tro. Dertil er Spørgsmaalet af en altfor delikat Art, og den hele Institution er, som bemærket, af saa sen Oprindelse, at man endnu ikke kan drage sikre Slutninger af denne Art. Man har naturligvis ogsaa mange Steder maattet give Lærepenge i Begyndelsen. Men der er ingen Tvivl om, at man har begyndt Sagen fra den rigtige Ende. Jeg tvivler heller ikke om, at man vil stræbe at sætte saadanne Mænd i Spidsen for Arbejdet,

som vil lede det med den rette Forstaaelse af, hvad Drenge-
genaturen kræver.

Efter Skolealderen søger man at faa de unge ind i Yng-
lingeforeninger. Her glemmer man ikke Spórten, ved Siden
af hvilken ogsaa Musikken tages op. Ligeledes gives der
Kursus af forskellig Art og Smaakredse, der morer sig med
at spille Dilettantkomedie o. lign. Det sidste er uhyre
almindeligt i de forskellige Sogne. Ved Hjælp af en Spare-
kasse søger man ogsaa at vende Ungdommen til Sparsom-
melighed, en Egenskab, der er ved at tabe sin Kurs her i Fran-
krig, da Staten nu lover alle Arbejdere Pension uden disses
egen Medvirken. Foredrag af almindelig og af religiøs Art
sørger for den aandelige Paavirkning. Noget lignende For-
eninger findes der for de unge Piger. Endelig findes der
en »Jeanne d'Arc«-Forening for de Voksne. Det er maaske
denne sidste, hvis Virksomhed lettest spores i Øjeblikket;
de andre arbejder jo mere for Fremtiden. Den raader over
hyggelige og venlige Lokaler, hvor man kan spille Billard,
læse Blade og Tidsskrifter, arbejde, høre Foredrag, deltage
i Diskussioner o. m. a.

Endnu en mærkelig Art Møder maa omtales. Rundt
om i Sognets Vinstuer lader en Forening hver anden Uge
afholde Møder med Foredrag og paafølgende Diskussion.
Jeg har ogsaa overværet et saadant Møde. De har utvivl-
somt en betydelig opdragende Mission, saa meget mere som
de udelukkende ledes af Lægmænd.

De egentlige Kærlighedsgerninger adskiller sig næppe
i nævneværdig Grad fra, hvad man andetsteds kender.
Særlig Interesse har dog Pastor S.-B.'s energiske Kamp
mod Smudspressen og hans tilsvarende Arbejde for at ud-
brede »den gode Presse«. Pastor Soulange-Bodin har ende-
lig forstaaet at organisere Sognearbejdet udmærket efter
Adskillelsesloven, saa der er i den Henseende meget at lære
hos ham. Men det har vi heldigvis endnu ikke Brug for
hjemme i Danmark.

Han er en Prælatskikkelse og en af disse store Per-
sonligheder, der præger sit Arbejde. Saa længe Kirken har
mange af den Slags Mænd, er der ingen Fare for, at den
skal dø af »Alderdomssvaghed«.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (J. H.) Søndag d. 9. Maj foretoges der Valg til *St. Ansgars Menigheds Forstanderskab*. Valghandlingen fandt Sted i Forsamlingssalen Bredgade 67 og lededes af Formanden for Forstanderskabet, Hr. Pastor *J. Braun*, Sognepræst ved St. Ansgar. Til Stede var 15 stemmeberettigede Medlemmer af St. Ansgars Menighed. I Henhold til den før Valget fremlagte Liste, var Antallet paa de stemmeberettigede Medlemmer af St. Ansgars Menighed ialt 69.

Formanden aabnede Mødet med en kort Bøn og meddelte, at Valget i Henhold til Valg-Regulativet var rigtig indvarslet; sidste Valg havde været d. 28. April 1907, og da Valgperioden efter Regulativet, approberet 23. Jan. 1907, nu var 6 Aar med Valg hver 2. Aar, skulde der altsaa foretages Valg i Aar. Efter Tur fratraadte Hr. Murmester *A. V. Günther* (valgt $\frac{10}{6}$ 1900 paa 9 Aar) som Forstander og Hr. Grosserer *Georg Lohrer* (valgt $\frac{28}{4}$ 1907 paa 2 Aar) som Repræsentant. Ligeledes fratraadte efter Tur d'Hrr. Assistent *L. A. Nielsen* og Kontorchef *A. H. Wulff* som Revisorer og Hr. Fuldmægtig *R. Schütten* som Suppleant for Revisorerne (alle valgte $\frac{28}{4}$ 1907 paa 2 Aar).

Resultatet af Valghandlingen blev, at Hr. Murmester *A. V. Günther* genvalgtes til Forstander, Hr. Grosserer *Georg Lohrer* til Repræsentant (begge paa 6 Aar). Til Revisorer (for 2 Aar) genvalgtes Hr. Assistent *L. A. Nielsen* og Kontorchef *A. H. Wulff*, og som Suppleant for Revisorerne valgtes Hr. Grosserer *C. B. Lohrer* i Stedet for den fratraadte Suppleant, som ikke var til Stede.

Efter at Valghandlingen var færdig, sluttede Formanden Mødet med en kort Bøn.

Valgene er samme Dag bleven stadfæstet af den højærværdigste Biskop.

— (A. O.) *Syforeningen* i Griffenfeldtsgade 7 har i Vintrens Løb udfoldet en forbausende stor Virksomhed, som er kommet mange af Nørrebros fattige til Gode. Flittige Hænder har forarbejdet 42 Beklædningsgenstande til spæde Børn, 615 dito til større Børn og 39 til Voksne.

Ialt er der uddelt i Vinterhalvaaret 1908—1909: 701 Stk. Tøj, 622 Potter Mælk, 82 Pakker Urtekramvarer, 49 halve Tdr. Kul, 22 Pakker Cacao og 6 Pd. Garn.

Island. (*En kirkelig Mærkværdighed*). Til Præsteembedet ved Domkirken i Reykjavik blev fornylig indstillet en Docent ved Præsteskolen, der er almindelig kendt som en ivrig Tilhænger af Spiritisme.

Af de nyeste islandske Blade kan vi se, at den omtalte Docent, Pastor *Haraldur Nielsson*, er med stort Flerlial bleven valgt af Menigheden til anden Præst ved Domkirken i Reykjavik. Dette er i Sandhed en kirkelig Mærkværdighed, som ikke kan undgaa at vække Opsigt, — skriver med Rette »Kristeligt Dagblad«.

Rom. I et forleden afholdt *Konsistorium* bekendtgjorde Den Hellige Fader Udnævnelsen af ikke mindre end 134 ny Biskopper. Ved denne Lejlighed benyttedes for første Gang det ny Ceremoniel, som Pius X. selv har anordnet i Dekretet »*Sapienti Concilio*«. I sin Tale til de ny Biskopper advarede Den Hellige Fader imod Modernismen og imod at tilstede saadanne Kandidater Adgang til Præstevielsen, som ikke er i Besiddelse af den rette præstelige Aand.

— Søndag den 2. Maj foregik under de sædvanlige Ceremonier *Beatifikationen* af Kinas første Martyr, Dominikaneren *De Capillos* og 33 andre Martyrer af det franske Selskab for Hedningemissionen, dels Franskinænd, dels Indfødte.

— (*Ny pavelig Encyklika*). I Anledning af det ogsaa her i Bladet forleden omtalte St. Anselms-Jubilæum har Pave Pius udsendt en ny Encyklika, hvori den h. Anselms Betydning fremhæves, samt hans Lære og Eksempel anbefales til Efterligning for Nutiden. Paven indleder med at omtale Katholikkernes Højtideligholdelse af hans eget Jubilæum, den eukaristiske Kongres i London og Jubilæet i Lourdes. Disse Kendsgerninger, der er ligesaa mange Vidnesbyrd om levende Trosiver hos Kirkens Børn, gyder Balsam i de Saar, som indre og ydre Fjender tilføjer Kirken og Paven. Den Hellige Fader minder i dette Sammenhæng om den ondskabsfulde Fortielse og Bagvaskelse, som man satte i System overfor Præsteskabets utrættelige Foretagsomhed under Jordskælvskatastrofen, ligesom ogsaa om den haardnakkede og hensynsløse Maade, hvorpaa man i katholske Lande bekæmper Kirkens fundamentale Rettigheder og søger at berøve Folket dets Religion samt at underkue Kirken. Han minder om den h. Anselms Ord: »Der er intet, Gud elsker mere her paa Jorden end sin Kirkes Frihed.« Til Slutning advares der imod fejt Neutralitet over for Modernismen. En saadan Neutralitet støtter sig kun til tomme Udflugter og uværdige Kompromisser og kan kun skade Sandhedens Sag.

— (*Mindefest for Zoëga*). Fra Rom skrives den 4. Maj til »Vort Land«:

Idag er der her i Rom fejret en smuk Mindefest for Zoëga, den store danske Arkæolog, Numismatikens Grund-

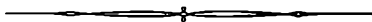
lægger. Det er iaar hundrede Aar, siden han døde, og den store Kunstmæcen, Brygger Jacobsen, har i den Anledning villet hædre hans Navn ved at lade opsætte et Monument over ham i den Kirke, hvor han ligger begravet. Paa Grund af forskellige Omstændigheder har det trukket noget ud med Udførelsen, saa Mindesmærket, der skulde have været afsløret den 10. Februar, først kunde blive det den 4. Maj.

I den store, anselige Kirke, St. Andrea delle Fratte, der ligger ved Foden af Monte Pincio, samledes idag Kl. 9¹/₂ de herværende Skandinaver og Danske, der havde faaet Nys om Mindefesten. Man saa her Arkitekten, Professor *Klein*, der har tegnet Monumentet, ledet Udførelsen og sørget for Anbringelsen deraf i Kirken, den danske Konsul, Kammerjunker *Konow*, der har vist levende Interesse for Sagen, Baronesse *Wedel-Jarlsberg* med Datter, Frk. *Castonier*, Billedhugger *Hasselriis*, Oversælterinden, Frk. *Regitze Winge*, Dr. *Gormsen* med Frue, Malerinden Frk. *Anna Petersen*, Fru *Hansen*, Overretssagfører *Kragh* med Frue. Endvidere saa man samtlige i Rom studerende danske, norske og svenske Propagandister, hvoraf en dansk og norsk assisterede ved den kirkelige Handling.

En stille Messe blev læst, og man betragtede det smukke Monument, en høj Marmortavle med en meget vellykket Portræt-Medaillon, udført af Billedhugger Paulsen, og med følgende Inskription: Her hviler Johan Georg Zoëga, født 1755, 20. Dec. i Dalen, Jylland, død 1809, 10. Febr. i Rom.

Da Monumentet var indviet og den højtidelige Handling sluttet, takkede Professor Klein og Konsul Konow de Tilstedeværende, fordi de var mødt, og man gik ud af Kirken med en glad Følelse af, at her havde en berømt dansk Mand vundet et nyt Eftermæle blandt dem, der ærer hans Minde.

Verona. Den italienske Præst *Fantozzi* i Verona har deponeret 10,000 Frcs, som skal tilfalde en vis Dr. Perego, dersom denne, hvad han har pralet med, kan bevise, at Helbredelserne i Lourdes er Humbug. Men det lader han nok være med.

Regnskabet for „Træskoballet“ 1909.

UDGIFT.		INDTÆGT.	
Leje af Sal	30.00	Ved Billetsalg	310.50
Fortæring til de Optr.	3.55	Ved Programsalg	7.10
Drikkepenge til Kellneren	3.45		
Programmer og Billetter	16.75		
Porto	1.70		
Vogne til Damerne	9.00		
Sangeren	15.00		
Frk. Jakobsen } Akkomp.	12.00		
Hr. Resen }			
Dansemusik	21.00	Ialt Kr. 317.60	
Leje af Flygel	4.00	+ Udgift	116.45
	<u>Kr. 116.45</u>	Overskud	<u>Kr. 201.15</u>

Fordeling:

St. Ansgars Sogn og Nørrebro.	Kr. 67.05
Rosenkrans Sogn	— 67.05
St. Annæ Sogn	— 67.05
	<u>Kr. 201.15</u>

¹⁰/₃ 09.

L. Schwartzlose.

Mariakongregationen for Mænd.

Møderne slutte før Ferien i Jesu Hjerter Kirke Torsdag den 20. Maj (Kristi Himmelfarts Fest) med Prædiken og Andagt Kl. 7¹/₂.

Adgang for Alle. Møderne aabnes atter den 2. September.

Unio. Søndag den 23. Maj Cykleudflugt Stor-København rundt. Man mødes Kl. 9¹/₂ ved Lokalet Frederiksberg-allé Nr. 11. Den medbragte Frokost spises ved 12 Tiden i Damhuskroen. Henad Kl. 7 slutter Turen ved Tuborg. Turen bliver ikke anstrængende, saa enhver kan deltage. Besøgende er velkomne.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne vi, at der atter i Aar før Pinsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*
2. Bønnen om den Helligaands syv Gaver. Bønnebog S. 202.

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 10. Maj 1909.

✠ Johannes von Euch.

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

St. Josefs Gilde

afholder sit aarlige Generalmøde Mandag den 24. Maj Kl. 8¹/₂. Efter Generalmødet afholdes Møde for I. og II. Grad.

Vincenskonferensernes

andet Generalmøde finder Sted 5. Søndag e. Paaske, Søndag d. 16. Maj henved Kl. 11¹/₂, efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, der afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Johannes Nepomuk, Martyr. — 17. M.) Paschalis Baylon, Bekender. — 18. Ti.) Erik, Konge og Martyr. — 19. O.) Peter Coelestin, Biskop og Bekender, Vigilie.

Torsdag d. 20. Maj. Kristi Himmelfart. Gudstjenesten som paa Søndagens; efter Højmessens synges Te Deum i Anledning af Paaske-tidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hellige Paaskekommunion for deres Vedkom-mende, som bor i Byer, hvor der findes et katolsk Gudshus. —

21. F. Felix af Cantalicium, Bekender. — 22. L. Venantius, Martyr.

Søndag den 23. Maj. 6. Søndag e. Paaske.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge er kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelse af Litaniet til alle Helgener.

Den sædvanlige Kirkekollekt til Fordel for Hødingemissionen finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa Kristi Himmelfartsdag i alle Vikariatets Kirker og offentlige Kapeller.

Majandagten

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft. ;	Hverdg. Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken:	» » »	» 5 Efterm. ;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» » »	» 8 Aft. ;	» » 8 »
Jesu Hjerte Kirke:	» » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd. ;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» » »	» 3 Efterm. ;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel:	» » »	» 3 m. Præd.	
Immakulatakirken:	» » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm. ;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» » »	» 5 » »	» » 7 $\frac{1}{2}$ »

Bekendtgørelse.

Paa anden Pintsedag agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til Voksne. De Troende, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige, forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 20. Maj, Kl. 5 Efterm.

St. Francisci III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 21. ds. Kl. 8 Aften.

St. Johannes Broderskab. Møde Tirsdag d. 18. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Hans Bogbinders Allé 4e. Vigtige Sager foreligger.

Forretningsudvalget.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Skovtur for Medlemmerne Søndag den 16. Maj. Der tages med Toget til Charlottenlundstationen fra Klampenborg Kl. 9⁰⁰.

Til den i sidste Nr. omtalte Familie i Ny Kronprinsesseg. 3^a (Bud Nielsen) er der til Redaktionen indkommet fra N. N.: 2 $\frac{1}{2}$ Kr.; fra n. n. 5 Kr. hvorfor takkes. Bidrag modtages fremdeles.

NB. Paa Grund af Helligdagen, Torsdag d. 20. ds., udgaar næste Nummer en Dag før.

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 21.

Søndag den 23. Maj.

1909.

INDHOLD: Den glade Ungdom. — Af den gamle Præsts Fortællinger. — Den evige Tilbedelses Orden. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Bologna. Belgien. England. München. Berlin. Amerika — Bekendtgørelser. Omslag: Privat-Annoncer.

Den glade Ungdom.

„Gott segne die frohe Jugend“ — saaledes stod der over det Program, som jeg en Morgen fandt paa Bordet i mit Værelse, og hvorved jeg blev indbudt til at overvære en musikalsk-dramatisk Aftenunderholdning, som den stedlige Ungdomsforening¹⁾ førstkommende Søndag Aften agtede at afholde i den store Sal i »Hotel Reichskrone«.

Ved Middagsbordet forhørte jeg mig om, hvad det var for en Forestilling, der ventede mig, og om det var noget som var værd at se. Husets Frue lo. »Aa, det er noget, Franz har lagt ind til Dem — det er hans Forening! Naturligvis vil han blive umaadelig glad, hvis De kommer!«

Og saa fik jeg at høre om Franz, Husets Gartner, og om den Virksomhed, han udfoldede.

»Han er af fattig Familie, født et Steds ovre østpaa. Faderen havde ønsket at holde ham til at studere, men havde ikke Raad. Der var Tale om, at Franz skulde blive Lærer, men det følte han ingen Lyst til. Derimod havde han fra Dreng af gerne syslet i Haven, og da han

¹⁾ I en lille tysk By i Nærheden af Coblenz.

saa fik at vide, at der gaves noget, som hed Kunstgartneri, saa stod det ham klart, at her var hans Livsopgave. Han rejste til Westfalen og blev uddannet paa en Herregaard, og derfra fik *vi* ham — han har nu været hos os i snart tyve Aar.

At han er en dygtig Gartner, det haaber jeg De allerede har set! Baade Blomsterhaven og Frugthaven er i mønsterværdig Stand. Men ved Siden deraf er han en Mand med mange Interesser. Han har et helt lille Bibliothek, holder »Hochland«, »Der Guckkasten« og endnu et Par Tidsskrifter, tror jeg. . . .«

»Ja, gnädige Frau«, indskød her den lille Frøken Schaezman, Husets Selskabsdame, leende, »jeg kom netop i Aftes forbi hans Vindue, som stod aabent, saa jeg kunde se lige ind. Og hvem ser jeg der uden Mester Franz, magelig henslængt i en Lænestol og til alle Sider omgivet af Litteratur, som han ivrigt studerer. . . .«

»Franz er lidt over sin Stand«, bekræfter Husets Frue. »Det er ogsaa kun os, der tør kalde ham ved Fornavn — ude i Byen hedder han altid Hr. Rittel. Og hvad jeg egentlig vilde fortælle Dem var, at nu har Franz her i Byen grundet en Ungdomsforening, som efterhaanden tæller henved et Hundrede Medlemmer. Det er jo meget i saadan en lille Redel! Jeg har indrømmet ham et Lokale her i Huset, nede i Parterre-Etagen — til Jul forærede jeg ham en »Hest« til Gymnastikbrug — iøvrigt er der Borde og Bænke, et lille Harmonium, Billeder paa Væggen — Lys og Varme sørger jeg ogsaa for. . . . Der samler Franz saa sine Drengene om sig hver Søndag Eftermiddag — de synger, samtaler, spiller. Nu og da er der Foredrag, og et Par Gange aarlig holdes der en stor Forestilling — som nu paa Søndag. De maa endelig gaa derhen! De faar bl. a. Franz at høre som Taler!«

Nu var min Interesse for Gartner Franz Rittel tilstrækkelig vakt. Jeg erindrede mig, at han en Dag var kommen ind i mit Værelse, bukkende og paa beskedne Hosesokker, havde sat en Vase med Tulipaner paa mit Bord og atter bukkende havde trukket sig tilbage.

En høj, mager, sorthaaret Mand med store brune Øjne og et lidt forskræmt Ansigtstryk. Og han var altsaa en

Foreningsstifter og Ungdomsleder — »ja, han digter ogsaa«, sagde Husets Frue med et Smil...

Søndag Aften henad 8 steg jeg da op ad den smalle Trappe til Festsalen i Hotel Reichskrone. Jeg kom ind i et stort, aflangt Rum, tre kvart fyldt af lange Borde med Bænke og Stole til begge Sider. Publikum var allerede mødt næsten fuldtalligt — Ungdom, Forældre, Søstre og Kusiner til Ungdomsforeningens Medlemmer, alle bænkedede ved de lange Borde med høje Flasker og buede Rhinsk-vinsglas for sig. Jeg søgte op imod Scenen, hvis primitivt malede Fortæppe straaede mig broget i Møde, og her mødte mig Hr. Franz Rittel, i sort Frakke og hvidt Slips, og bragte mig til Sæde mellem et Par stedlige Gejstlige.

Snart efter bruste en »Begrüzungsmarsch« gennem Salen — saa gik Tæppet til Side og paa Scenen stod Gartner Franz, men ikke ydmygt bukkende som forleden, nej, selvbevidst, hvidslipset, hvidhandsket, i lang, sort Frakke.

»Gott segne die frohe Jugend!« sagde han højt og klangfuldt ud over Salen. Og Svaret bruste ham i Møde »Gott segne sie!«

Saa begyndte han at tale. Om Ferskentræerne, der netop nu stod i Blomst, og ved hvis rene Skønhed han lignede Ungdommen. Om Blomsternes Fjender — og om Midlerne til at skærme Blomsterne. Om Vigtigheden af uskyldige Glæder. »Fader Kolping«, udbrød han (og der gik en Tavshed gennem Salen, da han nævnede den store Ungdomsvens Navn) »Fader Kolping plejede at sige, at gode Theaterstykker er vigtigere haade end Kirkegang og Bøger, naar det gælder at uddanne Ungdommen, at lære den at føle stort og tænke høje Tanker. Derfor er det med Urette, man bebrejder os, at vi saa hyppigt spiller Komædie — det er et vigtigt, ja et uundværligt Led i al virksom *Jugendfürsorge*...

Med det samme Ønske, hvormed han havde begyndt, sluttede Gartneren sin Tale, der havde været holdt, som kun den fødte Taler er i Stand til at holde den — uden en Tøven, uden en Vaklen eller Søgen, frit, kraftigt, ildfuldt. Og op mod ham lød atter de Forsamledes Tilslutning: »Gott segne sie!«

Saa begyndte Forestillingen — først den musikalske

Del, saa den dramatiske. Vidunderligt var det, hvad der var lykkedes den energiske Gartner at faa ud af disse ukultiverede Drengene fra Gaden. Alle talte de hjemmefra Dialekt — og han havde allerførst maattet øve dem i at tale Højtysk; nu gjorde de det fejlfril. Theaterstykket, de opførte — »Førræderen Murroch eller Kampen om Irlands Krone« — var som den Art Skuespil nu en Gang er, fuldt af Uhyrligheder og Naiviteter. Men Franz Rittel havde selv spillet hver Rolle igennem for sine Drengene, havde spillet den med dem, til de kunde den, og til der var kommen i hvert Fald saa stærkt et Skær af Menneskelighed derover, at Illusionen ikke stadig brast. Der var en Fader og hans Søn i Stykket — Franz Rittel havde faaet dem til at se paa hinanden, naar de talte sammen, at se ømt, kærligt, med Hengivenhed, med Ærbødighed... Og disse Drengene paa 14—16 Aar, de holdt ikke op at spille, naar de havde afleveret deres Replik, nej, de vedblev at spille stumt med, at følge de Optrædende med Blik og Miner... »Men Hr. Rittel rejser ogsaa hvert Aar til Frankfurt og Stuttgart og studerer Komædie«, sagde en ung Kapellan, som sad ved min Side...

Komædien blev kraftig applauderet, og applauderet blev det smukke Drengekor, da *Mozarts* Foraarssang, som vi ogsaa har paa Dansk, lød fra Scenen: »Kom Maj, Du skønne milde«.

Men til allersidst blev *Vilhelm Müllers* Sang om Lindetræet istemt, og da sang alle, som var i Salen pludselig med. Om mig steg Stemmerne, stærke, dunkle Mandsrøster, klare Drengestemmer, og sammen sang de:

Am Brunnen vor dem Thore
da stelit ein Lindenbaum;
ich träumt' in seinem Schatten
so manchen süssen Traum
Ich schnitt in seine Rinde
so manches liebe Wort.
Es zog in Freud' und Leide
zu ihm mich immerfort.

Ich musst auch heute wandern
vorbei in tiefer Nacht,
da hab ich noch im Dunkeln
die Augen zugemacht;

und seine Zweige rauschten,
als riefen sie mir zu:
Komm hier zu mir, Geselle,
hier findest du deine Ruh!

Alt som Sangen skrider frem, slutter flere Stemmer sig til. Sangen vokser om mig, omskyller mig til alle Sider — den tyske Sang og det tyske Sprog i al deres højtidelige Svulmen.

Nu kommer det sidste Vers:

Die kalten Winde bliesen
mir grad in's Angesicht;
der Hut flog mir vom Kopfe,
ich wendete mich nicht.
Nun bin ich manche Stunde
entfernt von jenem Ort,
und immer hör ich's rauschen:
Du fändest Ruhe dort,

Sangen forstummer. Det er for mig, som havde jeg hørt Tyskland selv synge af sit dybe Hjerte.

(Nill.)

Johannes Jørgensen.

Af den gamle Præsts Fortællinger.

II.

Brøen over Fløden.

Vi sad en Aftenstund, min gamle Ven og jeg, paa den lille lave, teglhængte Veranda, som strakte sig paa den ene Side af et gammelt Lysthus. Et højt, flettet Gærde, bevokset med vilde Roser, tog Udsigten til den største Del af Haven fra os, og Solen, som var ved at gaa ned, lod Lysthuset og Haven med ligge i kølig Skygge. Tjeneren havde bragt The og Kopper ud, men vendte et Øjeblik

efter tilbage med noget af Rædsel paa sit Ansigt. Den gamle Præst rettede sine Øjne paa ham.

»Hvad er der i Vejen, Parker?« spurgte han.

»Der er sket en Ulykke, Herre. [Tom nede paa Avls-gaarden er blevet trukket ind i noget Maskineri, og de siger, han mister begge Armene, ja, at han maaske ikke engang kan leve«.

Den gamle Mand blegnede, og hans Øjne blev større og klarere.

»Er Doktoren hos ham?« spurgte han med en fuldkommen rolig Stemme.

»Ja, Herre, og de har sendt Bud herhen, om De vilde være saa god at se ned til ham. Sognepræsten er borte, og Toms Moder græder saa frygteligt. Dog ikke straks, ikke før Klokkeren syv. Før kan Doktoren ikke være færdig og der er ingen øjeblikkelig Livsfare«.

»Sig, jeg skal være der Klokkeren syv,« svarede Præsten. Parker gik tilbage til Huset, og straks efter hørte vi Fod-trinene af et Barn, som løb ned ad Kørevejen til Avls-gaarden.

»Hvor er det forfærdeligt!« sagde jeg et Øjeblik eller to efter.

»Aa!« sagde den gamle Mand smilende, »jeg har lært min Lektie. Det er i Virkeligheden ikke saa forfærdeligt, som De synes. Det lyder maaske noget haardt af mig at sige saa?«

Jeg svarede ingen Ting, for det forekom mig, at alle Religionens Trøstegrunde kunde ikke mildne det rædselsfulde i saadanne Begivenheder. Hvis saadanne Kvaler er nødvendige, som Renselses- eller Soningsmidler, er de i det mindste forfærdelige.

»Jeg lærte min Lektie«, vedblev den gamle Mand, »der nede paa Vejen udenfor Hækken — nede ved Broen. Kunde De have Lyst til at høre den? Eller er De træt af en gammel Drømmers Historier?« føjede han til med et venligt Smil.

»Jeg mærker godt, De synes, jeg er haard, at jeg er ligesom lidt fremmed for Menneskelivet, at jeg ikke har Medfølelse med dem, der lider under hvad mange kalder den blinde Skæbnes haarde Slag; og De vil maaske med

en vis Skepsis høre paa Toms Moder, naar hun fortæller mig, hun godt ved, der er en viis Styrelse ogsaa bag denne Ulykke; De mener vel, hun siger det blot, fordi saadan noget passer det sig at sige til en Præst. Men saaledes forholder det sig i Virkeligheden ikke; denne forslidte Sætning er personlig Sandhed for disse Folk og, som jeg haaber, ogsaa for mig selv. For der er ingen Ting, jeg mere ønsker, end at være et Barn som de. Det er den tilsyneladende Meningsløshed, som volder Dem Anfægtelser; det er den vel overlagte Mening deri, som trøster mig. Godt, skal jeg fortælle Dem, hvad jeg saa?»

Jeg følte mig en Smule frastødt ved denne, saa forekom det mig, føleløse Sindsligevægt, men jeg svarede, jeg gerne vilde høre hans Historie.

»Jeg stod en Aften — det er vel nu omtrent fem Aar siden — nede paa Marken, nær ved Floden. De husker nok Broen, som Vejen fører over, lige udenfor Hækken. Jeg holder saa meget af at se paa rindende Vand, og jeg gik langsomt op og ned langs den lille Flod. Der var Børn paa Vejen, som kom fra Skole. og de standsede paa Broen for at se paa Vandet, som Børn og gamle Mænd gerne gør. De saa mig ikke, fordi Marken ligger lidt lavere end Kørevejen, og desuden vendte de Ryggen til mig. Jeg kunde se en lyserød Bluse eller to og et Par smaa stærke, bare Ben. To Piger fulgtes hjem med deres lille Brøder, han gik imellem dem, og de holdt ham hver fast i en af hans smaa brune Hænder. Jeg tror, den ældste Pige var omtrent ni Aar gammel og Drengen fem. De talte højtideligt med hinanden, og jeg kunde høre hvert Ord.

Hvorfor formoder Folk saa ofte, at Børn altid er muntre? Der er ingen Højtidelighed i Verden, der kan sammenlignes med en lille Drengs Højtidelighed eller hans Søsters, som passer paa ham.

En af Pigerne sagde: »Se, Johnny, der er smaa Fisk der nede!«

»Naar jeg bliver stor —« begyndte Johnny, meget langsomt.

»Se, Johnny«, sagde den anden Pige, »der er en blaa Blomst!«

Saa vidt husker jeg hvert Ord. Men da begyndte jeg at lægge nøjere Mærke til Johnny.

Pigerne blev ved at tale sammen, men de stod lænede ud over Broens Rækværk og stirrede ned i Vandet, og jeg kunde ikke rigtig høre, hvad de sagde. Johnny trak ganske stille en Haand ud af hver af sine Søstres og begyndte at se sig om efter en Sten til at kaste efter Fiskene eller den blaa Blomst, formoder jeg; for Mennesket er Skabningens Herre. Nu kunde jeg tydelig se ham gennem Hækken, hvorledes han taalmodig gravede med de smaa Fingre og løsnede en Sten, som sad fast i Vejen. Og i det Øjeblik hørte jeg et fjernt Raab og en Hund gø noget borte.

Aftenen var vidunderlig stille, intet Blad rørte sig, og fjerne Skyer samledes i Vest og taarnede sig op over hverandre. Vi fik et vældigt Tordenvejr den Nat, husker jeg. Floden var rolig og gled som en lydløs Strøm fra den ene Krumning til den anden.

Johnny blev stadig væk ved med at grave og Pigerne med at tale sammen. Saa kom der igen fra Landsbyen ovenover os fjern Larm. Jeg kunde høre Rumlen af en Vogn og Hoves Trampen, saa et Raab eller to og en Hunds Bjæffen, meget nærmere end før. Men Pigerne var ivrigt optagne af Bækken og Johnny af Stenen.

Jeg forstod endnu ikke, hvad der straks skulde ske; men jeg blev urolig — og med stor Vanskelighed, for jeg var allerede den Gang en gammel Mand, prøvede jeg paa at kravle op ad den høje Brink ved Broen. Da jeg naaede op, saa jeg, at den ene af Pigerne var gaaet. Jeg tror, hun var løbet ned ad Skraaningen paa den anden Side af Broen. Den anden Pige stod endnu paa Broen, men hun saa forskrækket op ad den skraanende Landevej. Ned ad den kom den høje Rumlen af en Vogn og Lyden af trampende Hove, forfærdelig nær ved Broen.

Pigen ved Siden af Vejen begyndte at skribe til sin Søster, som straks for afsted, men lige saa hurtig kom i Tanker om sin Broder og vendte om. Johnny rejste sig øjeblikkelig og løb hen til Rækværket, som han lænede sig op imod.

Nu begyndte jeg ogsaa at raabe, gennem Hækken, men

jeg kunde ikke gøre andet, intetsomhelst andet, for Hækken var høj og tæt, og jeg var en gammel Mand. Saa kom jeg til at tænke paa, at det maaske kun vilde forvirre dem, at jeg raabte, og jeg holdt op. Det var heller ikke til nogen Nytte. Jeg kunde absolut intet gøre. Men det var meget svært.

Saa saa jeg gennem Grenene en galopperende Hest med en tung Slagtervogn rullende afsted efter sig. Der var ingen paa Vognen.

Der var Plads nok, til at Vognen kunde komme forbi Drengen uden at gøre ham Fortræd. Paa Hjulsporene saa jeg bagefter, at der var tre Fod fri — hvis Drengen blot havde staaet stille.

Pigerne syntes forstenede, hvor de stod, den ene lige i Færd med at løbe, den anden sammenbøjet og med sit Ansigt skjult i Hækken. Vognen var nu kun ti Alen borte saa vidt jeg kunde se, skønt jeg blev ved at stirre paa Johnny.

Da var det, jeg saa, et eller andet Sted bagved ham over Broens Rækværk, at der stod en Skikkelse. Jeg husker intet nærmere af den undtagen Ansigtet og Hænderne. Jeg tror aldrig, jeg har set saa ømt og kærligt et Ansigt. Øjnene saa nedad og hvilede paa Drengens Hovede med ubeskrivelig Kærlighed, medens Læberne smilede. Den ene Haand laa over Drengens Øjne, den anden bag paa hans Skulder. Jeg tænkte straks paa andre Historier, jeg havde læst og hørt, og jeg udstødte et Lettelsens Suk, da jeg saa, hvor gode Hænder Drengen var i. Men ligesom de jernbeslaaede Hove og de rullende Hjul gav Genlyd paa Broen, drev Haanden paa Drengens Skulder ham pludselig lige hen imod dem; og dog var der ikke mindste Forandring at spore i de milde Øjne og den smilende Mund, og Barnet tog et Skridt lige hen imod Hesten og blev styrtet til Jorden uden et Skrig; Vognen gav et Hop til den ene Side, kom straks paa ret Køl igen og var paa faa Øjeblikke ude af Syne.

Da Støvskyen var trukket bort, laa det lille Legeme roligt paa Vejen, og de to Piger stod og klyngede sig til hinanden, skrigende og hulkende, men ellers var der slet ingen Ting.

Jeg var først saa vred, som en gammel Mand kan blive. Jeg var nær ved at »bande Gud og dø« (han tilgive mig det nul). Men Erindringen om det milde Ansigt gjorde sin Virkning. Det var som en Moders Ansigt, naar hun pusler sin førstefødte lille, som Ansigtet paa et Barn, der kysser et saaret lille Dyr, ja det var, som jeg tænker mig Faderens Ansigt, hvilket de smaas Engle altid skuer, da han saa ned paa sin eneste Søns Offer.

Vil De nu tilgive mig, om jeg syntes haard for nogle Minutter siden? Maaske synes De endnu, det var Haardhed, der fik mig til at tale, som jeg gjorde? Dog haaber jeg, jeg tør kalde det med et bedre Navn end som saa.«

Den evige Tilbedelses Orden.

Det er vist mange af vore Trosfæller i Danmark bekendt, at »den evige Tilbedelses« Orden allerede i en Aarrække har ejet en Byggegrund ude paa Jagtvejens østlige Del, og at Tanken er der at bygge et Kloster.

Maaske er det af Interesse at høre lidt om denne Orden, og hvorledes det er gaaet til, at den kommer til Danmark. Det var i 1898, at vor højærværdigste Biskop gennem Bekendte hørte om Ordenen, blev begejstret for den og paa sin hjertelige Maade opfordrede Søstrene af den evige Tilbedelses Orden i Innsbruck til at komme til Danmark og stifte et Kloster. Priorinden, besjælet af en ualmindelig varm Interesse for al Missionsgerning, jublede ved Tanken — men Midlerne dertil! Gud sørgede for dem, nogle Maaneder efter at Priorinden havde modtaget Biskoppens Indbydelse, kom en yngre velhavende Dame til hende og bad om Optagelse, hun ønskede at give sin Formue til en Foundation. Hun blev optaget, man købte Grunden paa Jagtvejen (1903), og Forberedelserne tog deres Begyndelse i det stille, ja, i Ordets sande Betydning »i det stille«, nemlig i Tilbedelsestimerne foran det allerselligste Sakramente.

Den evige Tilbedelses Orden er en Orden, ikke en Kongregation. Den blev stiftet i Rom 1807 af Søster Maria Magdalena de Incarnatione (Katharina Sordini født 17. April 1770 i Porto S. Stefano, Toscana). I Ordenskonstitutionerne (Reglen er den augustinske) er der taget alle mulige Hensyn til det 19. og 20. Aarhundredes Mennesker der jo ikke mere er i Stand til — det hører i al Fald til Undtagelserne — at udholde de ældre Ordners Strenghed i Faste og Bodsøvelse. Man sover otte Timer, Kosten er, omend tarvelig tilberedt, sund og solid, og hver Søster har sit lille Værelse.

De daglige Rekreationer tilbringes saa vidt mulig Vinter og Sommer i Haven. Dagen er ellers optaget af Arbejde og Bøn. Arbejdet er for Korsøstrenes Vedkommende Haandarbejde og Husgerning, og for Lægsøstrenes, Vedkommende Havearbejde og grovere Husarbejde. Klausur gælder saavel for Kor- som for Lægsøstre og Adgang til Taleværelset har man som Regel kun to Gange om Aaret. Korsøstrene beder daglig Breviaret og har desforuden i Rækkefølge en Tilbedelsestid. For at blive optaget paa Prøve i denne Orden maa man have en sund Sjæl i et sundt Legeme, en Smule Talent for Haandarbejde (Broderi, Skræddersyning, Stoppen og Lappen), eller for Madlavning, eller endelig for Orgelspil og Sang; endvidere forlanger man en lille »Medgift«, dog maa det bemærkes, at ifølge Konstitutionerne er Manglen af denne ikke en absolut Hindring for Optagelse; den sidste og vigtigste Betingelse er, at man har en stor og offervillig Kærlighed til vor Herre og Frelser i Alterets helligste Sakramente.

Innsbruck April 1909.

Forskelligt.

Kongemord. Den liberale »Angsburger Abendzeitung« erklærer Fyrstemord for *en politisk Nødvendighed*. I sit Nr. 128 af 9. Maj skriver den:

»Ungtyrkerne har ved at underkaste Konstantinopel endnu ikke tilendebragt Dramaets første Akt; denne er først afsluttet, naar Modparten, i første Linie Eks-Sultan Abdul Hamid *har hørt op at leve*; modbydelig og usigelig tung er denne Akt af *Statsnødvendighed*, den gaar de europæisk dannede Ungtyrkere fuldstændig *contre coeur*; men *det maa være*. Først da har det ungtyrkiske Parti bestaaet sin *Kraftprøve*, først da kan man sætte *Lid* til det, fordi det først da har vist Viljen til Magt.« (Efter Germania af 14. Maj).

Det skulde en Jesuit have sagt!

sr.

Litanierne. I en Artikel »De kirkelige Bededage og Litanierne« bringer »St. Olaf« (Nr. 20 S. 154, 2. Spalte) nogle Udtalelser, som — selv om det ikke siges udtrykkelig — tydelig nok er et Svar paa, hvad »Nordisk Ugeblad« skrev i sit Nr. 11 om Litanierne.

Vi skal ikke indlade os nærmere paa en fornyet Drøftelse af dette Spørgsmaal, men blot henvise Artiklens Forfatter til Salzburger »Katholische Kirchenzeitung« Nr. 31 S. 250, hvor *Ærkebiskop Meszmer* af *Milwaukee* (en født Schweizer) i Anledning af et lignende Spørgsmaal bl. a. skriver følgende:

»Es ist eine alte Regel, die von jedem weisen Gesetzgeber anerkannt wird, dasz sein Gesetz nicht zu verpflichten beabsichtigt, wenn dessen Beobachtung entweder unmöglich oder sehr schwierig oder herbe oder geeignet ist, mehr Uebles als Gutes zu stiften.«

». . . . Es war immer ein Grundsatz des kanonischen Rechtes, dasz die Bischöfe das Recht haben zu bestimmen, wie und in welcher Weise und in welcher Ausdehnung ein allgemeines Gesetz der Kirche, (welches als *lex humana* den selben Interpretations- und Applikationsregeln unterworfen ist wie alle anderen Gesetze, die von menschlicher Autorität ausgehen), ausgeführt werden soll unter den aktuellen, gegebenen Umständen und Bedingungen ihrer Diöcese.«

»N. U.«s Red.

Paven skal i Følge engelske og tyske Blade have faaet et *Automobil* foræret af en eller flere amerikanske Rigmænd; man formoder, at Pierpont Morgan staar bagved. Vognen er forfærdiget i Turin og er smukt udstyret; den er bl. a. endogsaa forsynet med en lille Reol, hvor et fint indbundet Breviar og en Notisbog har Plads; paa den ene Side er ogsaa anbragt en stor massiv Guldmedaille af den h. Josef, Pavens Navnepatron. *Automobilen* skal staa til Disposition under Pavens Ture gennem Vatikanets Haver og Anlæg. Det er vel dog et Spørgsmaal, om den vil blive benyttet.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

(De fleste forsinkede af Mangel paa Plads.)

København. Vor Trosfælle, den amerikanske Gesandt Dr. *Egan*, synes at holde meget af Danmark. Han har i al Fald fornylig afslaaet Tilbudet om en Gesandtskabs-post ved et af de største europæiske Hoffer, fordi han foretrækker at blive i København.

Rom. Den 20. ds., Kristi Himmelfartsdag, foregik den højtidelige Kanonisation af den bekendte Redemptoristpater, den salige *Clemens Maria Hofbauer*, som i sin Tid har virket som en sand Reformator bl. a. i Østrigs Hovedstad.

Nærmere herom i et følgende Nummer.

— Den øverste Ledelse af den »katholske Bevægelse« i Italien har fornylig haft Bestyrelsesmøde i Rom. Til Stede var Præsidenterne for de tre Hovedafdelinger: for Folkeforeningen (*Unione popolare catholica italiana*): Professor *Toniolo*, for den socialøkonomiske Forening: Grev *Medolago-Albano*, og for den katholske Vælgerforening: Commendatore *Pericoli*, samt andre fremragende Personligheder. Paa Mødet skulde der særlig tages Stilling til de italienske katholske Kvinders ny Organisation og dennes Indlemmelse i den store katholske Aktion.

Tillige bestemtes paa Mødet, at den aarlige »sociale Uge« (*Settimana sociale*) i Aar skulde afholdes i Neapel i September Maaned.

Bologna. Den 3. Maj blev der her i Nærværelse af Bologneser Erkebiskoppen, Msgr. *Della Chiesa*, og forskellige fremragende Aristokrater og Borgere stiftet en katholsk Forening »*Pro cultura*« med det Formaal at fremme og udbrede Kultur og Viden blandt Folket. Som andre Steder, saaledes gør sig ogsaa i Italien Trangen til »Folkeuniversiteter« gældende. Denne Trang er det, den nævnte Forening vil inødekomme ved at lade afholde folkelige Aftenkursus og Foredrag for dem, som ikke har Tid og Raad og øvrige Betingelser for længere, grundigere Studier. — Hovedtalen blev ved nævnte Lejlighed holdt af den for sine fagvidenskabelige, medicinske Skrifter bekendte forhenværende Læge og Socialist, men nuværende Francis-kanerpater Dr. *Gemelli*. Hans Emne var »Universets Gaader«.

Belgien. Som bekendt er i Modsætning til andre »katholske« Lande Regeringen i Belgien virkelig katholsk og har udrettet og udretter fremdeles umaadelig meget godt paa alle sociale Omraader. Denne katholske Regering,

som i 1884 afløste en »liberal« Regering, kan i Aar fejre 25 Aars Jubilæum. Hele Landet forbereder sig dertil. Foreningen »Association catholique«, som har set flere af sine Medlemmer blive indlemmet i Rigets højeste Raad, har allerede begyndt at fejre Jubilæet. Mange Senatorer og Deputerede var tillige med en umaadelig Menneskemængde til Stede ved Højmessens, som blev holdt i denne Anledning i St. Michaels Kirke i Gent.

I den derefter afholdte Festbanket deltog ikke mindre end 1600 Personer. Ved Siden af Foreningens Formand sad Rigsdagens Præsident, Trafikministeren og et større Antal Deputerede, Borgmestre og Repræsentanter for de nærmeste Byer. Den første Skaal som blev udbragt var for Paven og Kongen. Ministerpræsidenten var ikke til Stede her, men ved en anden lignende Festlighed i samme Anledning, som samtidigt blev holdt i Turnhout. Disse Festligheder fylder alle med patriotisk Begejstring og befæster »Generalerne« og »Soldaterne« i den store katholske »Hær« i Overbevisningen om, at deres Faner er i gode Hænder. — Saaledes slutter Korrespondenten til Salzburger Kirchenzeitung sit Brev herom fra Gent.

England. I den høje Alder af 84 Aar døde den 18. April i Ushov (Durham) Biskoppen af Hexham og Newcastle *Thomas Wilkinson*. Biskoppen var Konvertit, var bleven Katholik som Følge af den aandelige Indflydelse, der udgik fra Kardinal Wisemann. Paa Grund af sin sjældne Iver og Dygtighed steg han hurtig op ad den hierarkiske Rangstige, blev den 15. Maj 1888 Titularbiskop. I de senere Aar maatte han paa Grund af Sygdom og Svagelighed overlade Ledelsen af Bispedømmet til sin Viebiskop.

München. 4. Maj afgik Ærkebiskop Dr. Franz Joseph *von Stein* ved Døden i sit 77. Aar. Ærkebiskop von Stein var født i Amorbach i Franken, havde efter sin Præstevielse først været Religionslærer og Theologiprofessor i Würzburg, inden han 1878 af Regeringen blev foreslaaet til Biskop. Fra 1897 var den afdøde Ærkebiskop af München. Han styrede sit store Stift alene uden nogen Viebiskops Hjælp. I Følge sin Karakter var han meget beskeden og tilbageholden, traadte sjældent offentlig frem, man var alligevel baade som Præst og som Menneske et lysende Forbillede for sine undergivne, hvorfor det katholske Folk ogsaa var ham hjertelig hengivent.

Berlin. I Berlins nordlige Bydel er der fornylig bleven fuldendt en ny stor smuk katholsk Kirke, — en St. Josefs Kirke. Kirken er treskibet, romansk, med to Taarne og en Façade, der minder lidt om Viborg og Lund Domkirker.

Det er Façaden og det indre, der er ofret mest paa, da Kirken ellers ligger indbygget mellem høje Huse i Lighed med den her hjemme paa Vesterbros Torv. Façaden er dels af Basalt, dels af Tuf. Taarnene er 37 Meter høje, og Frontbredden 28 Meter. Midterskibets Længde er er 35 Meter, hvortil kommer Presbyteriet eller Koret, der er 9 Meter dybt. Midterskibets Brede er 12 Meter og dets Højde 18 Meter. Foreløbig er der kun 380 Siddepladser, men der er i det hele beregnet Plads til 3000 Personer.

Kirken blev indviet den 2. Maj af Kardinal *Kopp* under Assistance af Sognepræsten *Cortain* og flere andre Præster.

Kirken er bygget for frivillige Bidrag fra Katholikker i Berlin og andre Egne i Tyskland.

Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.

Den første og anden Ansgarius-Bonifacius-Kollekt (paa den h. Ansgars Fest og paa 3. Søndag efter Paaske) har i 1909 indbragt følgende: St. Ansgar 53,75, St. Knuds Kapel 15,96, Jesu Hjærte Kirke 87,35, St. Josefs Kirke 23,00, Immaculatakirken 6,00, St. Anna 10,62, Rosenkranskirken 67,63, Ordrup 27,75, Helsingør 3,19, Roskilde 19,72, Ringsted 4,00, Slagelse 2,26, Næstved —, Køge 7,95, Maribo 9,98, Svendborg 27,80, Odense 25,44, Esbjerg 3,72, Kolding 2,82, Fredericia 17,00, Vejle 4,42, Silkeborg 28,00, Horsens 11,45, Aarhus 33,75, Randers 7,25, Aalborg 7,81, Reykiavik 4,55, ialt 513 Kr. 17 Øre. København, den 15. Maj 1909.

Det Apostoliske Vikariat.

A.C. Congressus vicesimo sexto hujus solito loco ac tempore. Candidatus theologiae S. A. Sørensen e Norvegia dissertationem de rebus ecclesiasticis hodiernis Norvegiae habebit. Postea concilium generale extraordinarium ad eligendum unum trevirorum orationibus in Stenosgade disponendis.

Administratores.

Unio. Søndag den 23. Maj Cykleudflugt Stor-København rundt. Man mødes Kl. 9 $\frac{1}{2}$ ved Lokalet Frederiksbergallé Nr. 11. Den medbragte Frokost spises ved 12 Tiden i Dainhuskroen. Henad Kl. 7 slutter Turen ved Tuborg. Turen bliver ikke anstrængende, saa enhver kan deltage. Besøgende er velkomne.

St. Josephs Gilde

afholder sit aarlige Generalmøde Mandag den 24. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Efter Generalmødet afholdes Møde for I. og II. Grad.

✠ At min elskede Hustru **Elna Lydia Schmidt**, f. Møller, stille og rolig er indgaaet til den evige Hvile, bekendtgøres herved.

Alfred Schmidt,
Sadelmager.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Maj. 6. **Søndag e. Paaske.** — 24. **M. Maria,** de Kristnes Hjælp. — 25. **Ti. Gregor VII.,** Pave og Bekender. — 26. **O. Philip Neri,** Bekender. — 27. **To. Oktav af Kristi Himmelfart.** — 28. **F. Augustin af England,** Biskop og Bekender. — 29. **L. Pinselørdag,** Vigiliefastedag.
Søndag den 30. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pinsedag.
Mandag den 31. Maj. 2. Pinsedag.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 8 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 8 Andagt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ And.
 med Prædiken.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Bekendtgørelse.

Paa anden Pinsedag agter den højværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til Voksne. De Troende, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige, forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 23. Maj, Kl. 5 Efterm.

St. Annæ Kirke. I Anledning af den salige Klemens M. Hofbauers Kanonisation er der højtidelig Gudstjeneste i St. Anna Kirke paa Kristi Himmelfartsdag Kl. 10.

St. Francisci III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 21. ds. Kl. 8 Aften.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag den 23. Maj, Kl. 8. Om Aftenen Kl. 6 Møde i Lokalet Bredgade 67° o. G., hvortil enhver katholsk ung Mand indbydes.

Til Familien i Ny Kronprinsessegade 3^a (Bud Nielsen) er der gennem Redaktionen endvidere indkommet fra A. M. H. 2 Kr.; fra K. K. 10 Kr.; fra F. M. 2 Kr.; fra M. S. 1 Kr.; fra J. R. 2 Kr.; fra N. P. 2 Kr., hvorfor hjertelig takkes.

NB. Paa Grund af Helligdagen, Torsdag d. 20. ds., er dette Nr. udsendt en Dag tidligere end ellers, nemlig Onsdag d. 19. dennes.

(Redaktionen sluttet Mandag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungartiusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 22.

Søndag den 30. Maj.

1909.

INDHOLD: Den aandelige Kamp. — Den hellige Klemens Maria Hofbauer. — Den hellige Stanislaus Kostka. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ringsted. Rom. Frankrig. Manilla. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den aandelige Kamp.

Naar to saa modsatte Elementer som Vand og Ild kommer i Berøring med hinanden, da hvisler og hvæser det, suser og bruser det ofte med en øredøvende Larm. En lignende Lyd — som af en vældig fremfarende Storms Brusen — opstod der hin første hellige Pintsedag, da de to hinanden modsatte aandelige Elementer, om man saa tør sige, for første Gang mødtes paa Kamppladsen: denne Verdens Aand paa den ene Side og den Helligaand paa den anden Side.

Disse to mægtige Modstanderes Kampbulder lyder endnu den Dag i Dag hen over vore Hoveder — de ligger endnu i den haardeste Strid med hinanden. *Og hvorom drejer deres Kamp sig vel?* — Om intet ringere end om vor *udødelige Sjæl*.

Den Fred, som Jesus vor Frelser har efterladt os, den vil den ene af disse Modstandere berøve os, den anden vil bevare den for os og værne om den. Der kan jo ganske vist ikke være nogen Tvivl om, hvem af de to der har størst Adkomst, størst Rettighed til vor Sjæl; skabt som

den er af Gud, i hans eget Billede, og løskøbt med Jesu Blod, er den jo ubestrideligt den Helligaands retmæssige Ejendom, men denne Verdens Aand eller Verdens Fyrste vil alligevel endnu gøre sine formentlige gamle Fordringer gældende fra hin første Sejr, som han vandt i Paradiset over de to første Sjæle, der var udgaaet fra Guds Haand. De kæmper derfor ihærdigt disse to Rivaler, med skarpe Vaaben og med Allierede paa begge Sider.

Den Helligaands Vaaben: det er Sandhedens Sværd, Guds Ord, som er levende og virksomt og skarpere end ethvert tveægget Sværd (Hebr. 4,12), hans Forsvarsvaaben det er: *Retfærdighedens Pantser, Troens Skjold og Frelsens Hjelm*; og disse Vaaben byder han os at iføre os for selv ogsaa virksomt at deltage i den Kamp, som jo netop drejer sig om vort eget Vé og Vel, om vor udødelige Sjæls evige Frelse. »Saa staar da, opfordrer han os gennem Apostlen (Eph. 6,14), saa staar da omgjordede om Eders Lænder med Sandhed og iførte Retfærdighedens Pantser, Fødderne ombundne med Beredvillighed i Fredens Evangelium; men fremforalt griber Troens Skjold, med hvilket I kan udsukke alle den ondes gloende Pile og tager Frelsens Hjelm og Aandens Sværd, som er Guds Ord.« —

Men den Helligaand har ogsaa Allierede, som staar under hans Befaling og Ledelse og som med Iver og Aarvaagenhed hjælper med til, at vi alle maa gaa frelste og sejrige ud af Kampen; og disse allierede er: fremfor alt Jesu egen Brud: hans hellige Kirke med alle dens Naademidler og Institutioner, dens Præstedømme og Sakramenter. Sammen med den Helligaand arbejder saaledes paa Sjælens Frelse imod Verdens Aand en utallig Skare af Gud indviede Personer, gode Præster, gode samvittighedsfulde Forældre og Opdragere og alle, som bestræber sig for ved deres gudfrygtige Vandel at give deres Næste et godt Eks., og endelig ogsaa Samvittighedens Stemme i det indre og heller ikke at forglemme: Englene i Himlen, som gives Menneskene til Værn og Beskyttelse. — Det er altsaa Helligaandens Vaaben og hans Allierede.

Men paa den anden Side søger nu *Modstanderen*, Verdens Aand eller Verdens Fyrste at ødelægge disse Vaaben eller at afstumpe dem: Guds Ord søger han at mistænke-

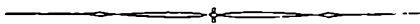
liggøre og at rokke ved det, snart hedder det sig, at det er galt fat med det gamle Testamente, snart med det nye, saa er *den* Bog ikke forfattet paa den Tid og af den Forfatter, som Kirken lærer os det, saa er *det* Evangelium eller *hint* Brev uægte eller forfalsket o. s. v., snart hedder det sig, at Jesus af Nazareth har bragt Løgnen ind over Europa, snart er han derimod det bedste, ædlest, viseste Menneske, Menneskehedens Ideal, men Guds Søn og selv Gud det er han ikke, og det har han heller aldrig selv paastaet, siger man, og for ikke deri at modbevises af Skriften, stryger man simpelthen paa Forhaand Halvdelen omtrent af det nye Testamente, alle de Steder, hvor Jesu eget og Apostlenes Vidnesbyrd om hans Guddom er fremsat. De erklæres for uægte eller for forfalskede. — Og har Modstanderen først saaledes rokket ved Guds Ord, slaet os Sandhedens Sværd ud af Haanden, da har ogsaa Troens Skjold og Frelsens Hjelm snart mistet deres Betydning, deres Modstandskraft, da er det en let Sag for ham at gennembore dem med sine gloende Pile og at forgifte vort Hjerte. —

Og i dette sit Ødelæggelsesværk bistaas Verdens Aand af en hel Skare andre Aander, som han er i Slægtskab med, saasom: Hovmodets og Stolthedens Aand, Løgnens Aand, Urenhedens Aand, Verdslighedens Aand o. s. fr. Aander, som alle er den direkte Modsætning til den Helligaand og hans 7 aandelige Gaver: Visdommens Aand, Fromhedens, Gudfrygtens Aand o. s. fr. Medens saaledes f. Eks.: den Helligaand ved Visdommens og Kundskabens Aand søger at befæste os i Troen, idet han ved disse Gaver skænker os en dybere og klarere Indsigt i og Forstaaelse af Troens store evige Sandheder, saa søger derimod Verdens Aand ved sine allierede: Løgnens og Tvivlens Aand at undergrave Troen og udrydde den helt af vort Hjerte; medens den Helligaand ved Gudfrygtens og Fromhedens Aand søger at bringe os Religionens Sandheder nærmere, saa at vi ikke blot fatter dem med vor Forstand, men ogsaa omfatter dem med vort Hjerte og vor hele Kærlighed — saa søger derimod paa den anden Side hans Modstander ved sine allierede: ved Hovmodets og Stolthedens Aand og ved Verdslighedens Aand at gøre os alt

det kedeligt og modbydeligt, som smager af Gud, af Religionen, af Kirken o. s. fr.

Og *disse sidste*, Hovmodets og Verdslighedens Aand, de er hans *allerværste allierede*, netop fordi de forstaar saa godt at paatage sig et ganske uskyldigt Udseende — og saaledes ogsaa at paatrænge sig de troende Kristne, uden at disse mærker Uraad. — De gør jo, hvad de skal, faar han dem til at tænke, og kan jo saa forøvrigt godt gaa aldeles efter deres eget Hoved; Gud kan jo ikke forlange mere af os end det, som er vor absolute Pligt; men har Verdsligheden først faaet én til at tænke saaledes, da vilde vedkommende, naar han rigtig en Gang gik i sig selv, finde, at selv det, han saaledes mener at gøre, fordi det er hans Pligt, det gør han egentlig ikke af den Grund, ikke for Guds Skyld, af Hensyn til Gud, men af Hensyn til Menneskene: af denne usle Grund nemlig: »det er jeg jo nødt til, hvad vilde man ellers tænke om mig, hvad vilde Folk ellers sige.« — Men i Reglen gaar den hovmodige og verdslig sindede slet ikke en Gang saa meget i sig selv, at han skulde tænke lidt over Motivet til sine Gerninger. — Verdslighed og Overfladiskhed er nemlig for saa vidt ét og det samme. — Og derfor er det ogsaa (som en from engelsk Skribent en Gang har sagt), at et saadant verdslig sindet Menneske i Grunden har langt vanskeligere ved grundigt at omvende sig end en almindelig grov aabenbar Synder. »Toldere og Syndere« siger han, »stod Herren langt nærmere end Farisæerne«, hvis Hovedfejl netop kunde siges at være den hovmodige, selvsikre Verdslighed, som er sig selv nok.

(Sluttet).

Den hellige Klemens Maria Hofbauer.

(I Anledning af hans Kanonisation).

(Ved P. Resch).

Paa Kristi Himmelfartsfest har vor Hellige Fader, Pave Pius, bevist en af Kirkens Salige den største kirkelige Ære og Udmærkelse, idet der nemlig paa den Dag foretoges Kanonisationen af den salige *Klemens Maria Hofbauer*.

Den hellige Klemens Maria Hofbauer var den første tyske Redemptorist; det var ham, som omplantede den af den h. Alphonsus i Italien stiftede »Kongregation af den helligste Forløser« dennesides Alperne, hvorefter den er bleven til et stort Træ, som nu udstrækker sine Grene over alle Verdensdele. Den h. Klemens æres som en Apostel af Warschau, men især tilkommer ham Hæderstitelen: Apostel af Wien.

Hans Liv indeholder ikke noget særligt usædvanligt, men han var hele sit Liv igennem »Herrens trofaste Tjener«, hvis Arbejde bar hundred Fold Frugt. Han maa betragtes som en Fornyer af det katkolske Liv i Østrig, og hans aandelige Sønner og Medbrødre fortsætter nu hans Gerning i næsten alle Lande i Europa; derfor fortjener den hellige Klemens at mindes ved nogle Ord ogsaa i vort katholske Ugeblad.

Den h. Klemens Maria Hofbauer blev født i Tasswitz i Østrig den 26. December 1751 og endnu paa samme Dag blev han i den hellige Daab et Guds barn og fik Navnet Johannes. Hans Moder var meget from og lærte ham alt godt allerede fra den tidligste Alder af. Naar den lille Johannes var særlig brav og god, tillod hans Moder ham — at faste og at give Almisser til de fattige. I en Alder af 6 $\frac{1}{2}$ Aar mistede han sin Fader; det var et svært Slag for Moderen, da hun nu skulde forsørge 9 Børn, men hun tabte ikke Modet. Vi ved kun det ene, at hun førte sin yngste Søn — Johannes — hen til et Krucifiks, og dér talte hun disse Ord til ham: »Sé, mit Barn, *han* vil fra nu af være din Fader, pas paa, at du vandrer ad de Veje,

som behager ham.« Johannes glemte aldrig mere disse Ord.

Han længtes efter at blive Præst, men nu var jo alt Haab ude. Dog Herrens Forsyn er ikke blot alvist, men ogsaa almægtigt. — Johannes kom i Lære som Bager, han blev Svend, og som saadan fik han Stilling i Klostret Bruck ved Znaim. Abbeden erkendte straks den unge Mands Fromhed og Dyd, og da han ogsaa hørte om hans inderlige Længsel efter at blive Præst, tillod han ham at besøge Klostrets Latinskole. I en Alder af 21 Aar begyndte han at lære Latin, og han fortsatte dette Studium i fire Aar — naturligvis ved Siden af sine Arbejder som Bager. Da døde hans oprigtige Ven, Abbeden, og da han ikke følte sig kaldet til at blive en Søn af den h. Bruno, forlod han Klostret. Han manglede alle Midler til at kunne fortsætte Studierne; derfor vilde han blive Eneboer, og han begyndte ogsaa dermed og levede lykkeligt i sin Ensomhed i en lille Skov i Nærheden af Tasswitz. Men det var allerede den Gang »oplyste« Tider, og det var derfor forbudt at leve som Eneboer. Saa maatte Johannes forlade sin Ensomhed; han kom til Wien, og dér arbejdede han igen som Bager, men hans Hjerte og hans Tanker stræbte stadig højere. Han foretog nu sin første Rejse til Rom, han gik hele Vejen, bad og sang og besøgte alle hellige Steder i Rom og Italien.

I Aaret 1782 kom Pave Pius VI. til Wien; han vilde personlig forhandle med Kejser Joseph II. og aabne hans Øjne, Paven blev en hel Maaned i Wien uden at opnaa noget Resultat. Men der levede allerede dengang i Wien den Mand, som senere skulde knuse Josephinismens Magt og styrke og genoprejse det katholske Liv og den ægte kirkelige Aand. Han var iblandt dem, som glædede sig over Pavens Nærværelse og ofte modtog hans Velsignelse, og han hed Johannes Hofbauer. — Da Paven rejste tilbage til Rom, begav ogsaa Hofbauer sig igen paa Vejen til Rom; tilligemed en Kammerat gjorde han den lange Rejse, idet de bad og sang undervejs, om Natten maatte de ofte være tilfredse med den Seng, som de fandt ude i Guds store Natur; Hofbauer havde af sin Moder lært at anbefale sig

til sin hellige Skytsengel og de hellige Apostle og at stole paa Guds Forsyn og Beskyttelse.

I Rom og i det nærliggende Tivoli, som var et Valfartssted, levede han igen et halvt Aar i Ensomheden og fik dér af Biskoppen, den senere Pave Pius VII., Navnet Klemens, og fra nu af kender vi ham under Navnet Klemens Maria.

Fra Rom gik Vejen igen tilbage til Wien. Der finder han paa en næsten vidunderlig Maade to Damer, som i deres Godhed gør det muligt for ham at kunne fuldende sine forberedende Studier. Saa besøger han Universitetet og hører de theologiske Forelæsninger; men hverken hans Aand eller hans Hjerte bliver tilfredsstillet, thi de fleste Professorer var Frimurere og besjælede af den josephinistiske, kirkefjendske Aand. For at blive Præst maatte enhver besøge de josephinistiske Generalseminarier, hvor de unge Mænd fuldstændig blev berøvet al kirkelig Aand. Klemens Hofbauer hadede dette Tidens Barn — Josephinismen og hele dens Følgeskab. Allerede dengang erklærede han den Krig; han er f. E. ikke bange for at sige til Professorerne paa Universitetet: Hr. Professor, det, hvad De siger, er ikke katholsk. At han ikke vilde betro sig til disse Anstalter, for at blive Præst, kan man allsaa meget godt forstaa.

Saa gaar han for tredie Gang til Rom, og der bliver han af det guddommelige Forsyn ført til den h. Alphonsus Familie (1784). Da den h. Alphonsus hørte om Klemens Hofbauers Indtræden i Kongregationen, forudsaa han i Aanden hans fremtidige underfulde Virken til Guds Ære i de nordlige Lande. — I Aaret 1785 blev han præsteviet — han var 34 Aar gammel, — og nu gik hele hans Stræben ud paa at omplante den h. Alphonsus' apostoliske Værk hinsides Alperne og at indføre Redemptoristkongregationen i andre Lande. — Pater Klemens kommer til Wien, men der findes endnu ikke den rigtige Jordbund. Saa følger han Propagandaens Opfordring og gaar til Warschau, Polens Hovedstad. Den pavelige Nuntius anviser ham Kirken »St. Benno«, hvor der blev holdt Gudstjeneste for Tyskerne.

Og her var det, at Pater Klemens Maria i 22 Aar ud-

øvede en Apostels Gerning. — Han bliver en Fader for forældreløse Børn og bygger et Vajsenhus for dem, uden at eje Midler, hverken til at bygge for eller til at skaffe Føde for. P. Klemens gaar selv fra Hus til Hus og indsamler Penge og Midler: og naar Nøden er størst, saa gaar han i Kirken og banker paa Tabernaklet og siger til sin Herre: »Herre hjælp, nu er det paa højeste Tid«, og Hjælpen kom hurtig. Han grundlægger en Friskole for flere hundrede Børn, danner Kongregationer for forskellige Stænder, og opretter endogsaa et Præsteseminarium for at give unge Mænd Lejlighed til at forberede sig til Præstestanden. P. Klemens ser sin Kongregation vokse; i Aaret 1799 har han allerede 29 Præster, — tyske og polske — om sig. Den apostolske Virksomhed i St. Benno ligner en bestandig Mission, hver Dag synges der flere Højmesser, hver Dag holdes der flere Prædikener og Andagter baade for Tyskerne og Polakkerne, — foruden alle de andre Arbejder, som udføres baade i Rusland og i Tyskland. Flere tyske Biskopper opfordrer ham til at grundlægge nye Stationer i deres Dioceses; saaledes opstod der Kollegier i Triberg, Babenhausen og i Wallis. Men den napoleonske Æra var ikke til Gavn for den katholske Kirke, hvormeget man end ellers forguder Napoleon. Disse Kollegier faldt for Magthaveren, og i Aaret 1808 maatte P. Klemens ogsaa forlade sit elskede Warschau. Hvor velsignelsesrigt et Arbejde der var udført der, derom faar man et Begreb, naar man læser, at man i Aaret 1807 havde uddelt langt over 100,000 hellige Kommunioner. Men nu blev Warschaus Apostle ført bort som Forbrydere og hensat paa Fæstninger. Efter nogle Maaneders Forløb fik de vel Lov at gaa, men det blev dem forbudt at arbejde som Missionærer.

P. Klemens Maria Hofbauer blev nu af det guddommelige Forsyn ført til Østrigs Hovedstad; der skulde han virke som Reformator og træde op imod Tidens Aand, imod Illuminaternes og Frimurernes fordærlige Gift, som allerede havde gennemtrængt hele Folket. Og den fattige Ordensmand fulgte Guds Kald og blev Wiens Apostel, en Fornyer af det katholske Liv og et Eksempel for Præsterne, man kalder ham med Rette: *et Forbilledet for en Storstadspræst*. Pater Klemens virker i al Stillehed; men som Prædi-

kant, Skriftefader og aandelig Vejleder lægger han det gode Sædekorn i utallige Hjerter, saa at man igen begynder at tænke og at leve katholsk. Snart er han bekendt i hele Wien. Adelige og fattige, lærde [og ulærde kommer til ham, hører hans Prædikener og giver sig ind under hans Ledelse. — Fra hele Wien henter man ham til de syge og især til saadanne, som ikke vilde vide noget af Omvendelse, og P. Klemens fører dem alle tilbage til den gode Hyrde. Og naar Pater Klemens havde arbejdet hele Dagen igennem og kom hjem fuldstændig træt og trængte til Hvile, da ventede allerede en stor Skare af unge paa ham, haade Studenter, Svende og Kontorister. Hans Hus stod altid aabent for dem, de kunde gaa ind i hans Lejlighed, saa ofte som det behagede dem. Naar han nu fandt dem forsamlede der, hilste han dem med de alt andet end smigrende Ord: »Das ist mir ein Volk, das ist ein Gesindel.« Og denne Hilsen gjorde dem saa vel, som om han havde sagt dem den fineste Kompliment. —

Saaledes arbejdede Pater Klemens i 12 Aar i Wiens Hovedstad — men uden Myndighedernes Tilladelse, og det er en Forbrydelse. Han bliver udvist fra Wien og Østrig, men da den hjertensgode Kejser Franz erfarer det, annullerer han ikke blot Udvisningsordren, men modtager ham endogsaa i Audiens; og da Kejseren tilbyder at vise ham en eller anden Gunst, som han selv kunde ønske sig, saa beder han om at turde oprette et Ordenshus; Kejseren tillader det og anviser ham Kirken »Maria Stiegen«, som paa denne Maade blev til et Moderhus for en Mængde Kollegier i næsten alle europæiske Lande og i Amerika. — Men endnu inden den kejserlige Haandskrivelse blev ham tilstillet, døde han den 15. Marts 1820. Hans Legeme var ligesom et frugtbart Sædekorn; det maatte først lægges i Jorden, men der frengik et stort Træ, som overskygger mange Lande. Fra Østrig udbredtes Kongregationen over hele Europa, ja over alle Verdensdele.¹⁾

Pater Klemens, hvis hellige Levninger hviler i Redemp-

¹⁾ Det er vist næppe mange af Ugebladets Læsere bekendt, at den h. Klemens Medbrødre ikke blot besøger Sjælesorgen i Odense og paa Amager, men at de ogsaa er de eneste katholske Præster, som virker paa vore vestindiske Øer.

toristernes to Kirker i Wien, blev i Aaret 1888 erklæret for salig, og nu den 20. Maj, paa Kristi Himmelfartsdag, er der bleven tildelt ham den højeste kirkelige Ære.

Hellige Klemens Maria, bed for os!

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat).

Det havde kun kostet Stanislaus et Ord, han havde kun behøvet at skrive et Brev til Forældrene for at sætte dem ind i Forholdene, og der vilde snart være blevet gjort Ende paa hele det lystige Wienerliv for Pauls og Bielinskis Vedkommende; men han bar med stille Underkastelse den haarde og ukærlige Behandling i Tavshed som et Kors fra Gud, og til de haanlige Bebrejdelser svarede han blot: jeg er ikke skabt for lave, forgængelige Goder, men for evige; dem vil jeg stræbe efter, de andre foragter jeg. Saadanne Ord og den stadige, konsekvent gennemførte Fasthed, hvormed han fortsatte sit strenge Bodsliv, bragte efterhaanden Paul i et saadant Raseri imod ham, at han hyppigt ude af sig selv for ind paa Broderen, kastede ham til Jorden og slog og sparkede ham. Stanislaus forsvarede sig ikke, raabte ikke om Hjælp, ja rettede end ikke et bebrejdende Ord til den unaturlige Broder. Ofte trængte Larmen, naar saadanne voldsomme Scener fandt Sted, ind til Bielinski, der da ilede til for at befri Stanislaus, men samtidig rettede han, i Stedet for at give Paul en streng Tilrettevisning, Bebrejdelser mod den uskyldige Stanislaus: Ja, der ser De, det er Deres egen Skyld; opfør Dem som et fornuftigt Menneske, saa er der ingen, der vil lægge Dem et Halmstraa i Vejen, o. s. v.

End ikke om Natten havde den hellige Fred for sine Plageaander. De to Brødre delte Værelse med den unge Rosraschewski; ved Skinnet af en svagt brændende Lampe lagde de Mærke til, at Stanislaus hver Nat, naar han

troede, at de andre sov, stod op af Sengen og knælede i Bøn paa Gulvet. »Ofte«, saaledes beretter Rosraschewski, »listede jeg mig op og hen mod Stanislaus; jeg lod som om jeg ikke saa ham i det halvmørke Værelse, stødte til ham og væltede ham om paa Gulvet, hvorpaa jeg gav mig til at trampe paa ham og med min hele Vægt træde paa ham. Under alt dette gav han ikke en Lyd fra sig — han var saaledes henrykt i Gud, at han intet følte.«

En Aften bad Stanislaus længere end sædvanlig foran sin Seng. Dette ærgrede Rosraschewski, og med vrede Ord bebrejdede han ham, at han ved sine evindelige Bønner forstyrrede andres Nattero, og forlangte, at han skulde gaa i Seng. Stanislaus adlød straks, men i Stedet for at lægge sig til at sove, gav han sig til at læse lidt paa Sengen og havde i den Anledning et Lys staaende ved sit Hovedgærde. Det varede ikke længe, saa faldt han i Søvn; Lyset brændte ned i Stagen, faldt saa over paa Sengen, og tændte Ild i denne. Ildskæret og Røgen vækkede Rosraschewski. »Forfærdet for jeg op,« fortæller denne, »og da jeg saa Stanislaus' Seng helt indhyllet i Flamme, maatte jeg antage, at han var frygtelig forbrændt. Jeg raabte af al Kraft, vækkede alle i Stuen, og nu sprang Stanislaus ud af Sengen. Seng, Madratser, Hovedpuder, alt var brændt, men ikke saa meget som et Haar var svedet paa hans Hoved, han var helt uskadt.«

Men selv et saadant øjensynligt Tegn paa, at Guds Beskyttelse hvilede over Stanislaus, formaaede ikke at bevæge hans Broder til at forandre sin Opførsel. Forgæves gjorde Stanislaus sig al optænkelig Umage for at vinde hans Hjerte, og søgte, hvor han kunde, at imødekomme hans Ønsker. Saaledes fik Paul Lyst til at lære at danse, og forlangte, at Stanislaus skulde deltage i Undervisningen. At dette var denne meget imod, kan man let forestille sig, men for at føje sin Broder, indvilgede han deri og viste ved denne som ved mange andre Lejligheder, at naar han gjorde Modstand mod Pauls Forlangender, skete det ene og alene af Frygt for at begaa Synd, men at han iøvrigt, naar hans Samvittighed tillod det, adlød Broderen.

Dog alle hans forsonlige Bestræbelser var til ingen

Nytte; Pauls Opførsel blev stadig mere og mere raa og voldsom; det var et skjult Martyrium, som Stanislaus uden Klage saaledes bar i flere Aar. Man bemærkede, hvorledes hans Ansigtsudtryk lidt efter lidt forandredes; den barnlige, glade Mine gav Plads for et Udtryk af stille Resignation.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (P.) *Vincentiusforeningen* afholdt Søndag den 16. Maj sit *andel Generalmøde* for i Aar, der præsideredes af den højærværdigste Hr. Biskop og overværedes af 20 Brødre. Efter at Beretningerne om de fire Konferensers Virksomhed i sidste Kvartal var aflagte, oplæstes Pariser-Generalraadets Svar paa Aarsberetningen for 1908 samt Pavens Skrivelse til Foreningens Generalpræs Calon, der er gengiven i dette Ugeblads Nr. 18.

— (M. F.) Paa Kristi Himmelfartsdag fandt en overordentlig smuk Fest Sted ude i *St. Annæ Kirke*. Den lille, venlige Kirke var udvendig festligt smykket med Flag, og i det indre straaledede Højaltret i et Lyshav; navnlig var den Række Gasblus, som er anbragt om Alterbilledets Ramme, af udmærket Virkning. Maria-Alteret er fornyet og fremtræder i sin smagfulde Udførelse som en virkelig Pryd for Kirken. Det har tilmed den Fordel, at der nu kan læses Messe ved det. En dygtig Lægbroder har kunstfærdig udført dette smukke Arbejde. --

Den overordentlig gode Sang, som skyldtes Hr. Hussons fortrinligt indøvede Sangkor, udførte under hans egen Ledelse *St. Aloysius' Messen* — og hidrog væsentlig til den harmoniske Helhed, som prægede den festlige Gudstjeneste.

Hr. Pastor *Paulus* fra *St. Andreas Kollegiet*, samt to af Kirkens egne Patres forrettede *Levitmessen*, assisterede af mange Ministeranter.

Festtalen holdtes af Sognepræsten, Hr. Pastor *Resch*, som varmt og begejstret, i korte Træk skildrede den netop paa samme Tid i Rom kanoniserede Pater *Clemens Maria Hofbauers* (C. ss. R.) Liv.

De smukke Klokketoner sang det ud over Land og By, at atter er den nidkære Redemptorist Orden bleven

beriget med endnu en ny Helgen, og det var under dyb Stilhed, at det for første Gang lød ud over Menigheden: *hellige Clemens Maria, bed for os!*

— *St. Josefs Gilde* afholdt Mandagen den 24. Maj i Forsamlingssalen Bredgade 67 sit aarlige Generalmøde, der paa vanlig Vis aabnedes med den katholske Hilsen og Bøn til den h. Josef. Saa godt som samtlige Brødre havde indfundet sig. Formanden gav en kort Oversigt over Virksomheden i det forløbne Regnskabsaar. Gildet, hvis Opgave særlig er at støtte sine Medlemmer under Forhold, hvor Hjælp tiltrænges, havde til Graderne udbetalt ca. 517 Kr., hvilket Beløb i Aarets Løb er anvendt til Understøttelse. I Julehøjtiden uddeltes til trængende Brødre og Enker nogle Understøttelsesportioner paa 5 à 10 Kr. Efter Regnskabsafslutningen 31. Marts d. A. er der til Graderne udbetalt 391 Kr., hvorefter Gildets Kapitalformue ved det ny Regnskabsaars Begyndelse androg 8,213 Kr. 57 Øre (heraf 8000 Kr. i Østift. Kredif.s Oblig. og 213 Kr. 57 Øre vedrørende »Stiftelsesfondene«). Desuden haves en mindre Kassebeholdning til midlertidige Udgifter. — Ved Valget af Medlemmer til Bestyrelsen istedetfor de efter Tur fratrædende valgtes til Næstformand Hr. Skræderm. *J. Nielsen* og genvalgtes til Kasserer Hr. Sakristan *Jensen*. Til Revisorer valgtes Hr. Bogbinder *Schloemer* og Hr. Vicevært *Wiehe*.

— (F. J.) Fredag d. 14. Maj holdt den kath. selskabelige Forening »Unio« Generalforsamling i Lokalerne Frederiksberg Allé 11. Af Beretningen om Foreningens Virksomhed fremgik, at der saavel i Sommerens som i Vinterens Forløb var arrangeret forskellige Udflugter og Sammenkomster, ligesom der i Vintermaanederne hver anden og fjerde Tirsdag havde været Møde i Foreningens Lokale; alt arrangeret uden ekstra Udgifter for Medlemmerne, hvis Tal ogsaa var steget betydeligt, navnlig ogsaa ved Tilgang af yngre Damer og Herrer.

Kassererens Beretning viste, at der trods disse forskellige Festligheder dog var et lille Overskud i Kassen. Bestyrelsen genvalgtes.

Formanden Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* meddelte sluttelig det væsentlige Program for Sommersaison, samt oplyste, at man til Vinter havde sikret sig de hyggelige Selskabslokaler paa 1. Sal, men at Mødeaftenerne vilde blive hver 2. og 4. *Onsdag* i Maanederne. Med en Opfordring til alle Medlemmerne, særlig de unge, om at virke for Tilgang til »Unio«, der til næste Aar kan fejre sit 25 aarige Jubilæum, sluttedes Generalforsamlingen.

Ringsted. (A. K.) Den højærværdigste Biskops Komme til Ringsted Menighed for at meddele Firmelsens hellige Sakra-

mente, var imødeset med Længsel og Forventning. Siden Reformationen havde jo aldrig mere en katholsk Biskop udøvet Bispefunktioner i denne ældgamle, ved saa mange store katholske Minder berømte By.

Den 19. Maj indtraf Hans biskoppelige Højærværdighed paa Banegaarden, blev modtaget af Sognepræsten Hr. Pastor Wijnen samt af Kirkeforstanderne d'Hrr. Klint og Ruhnau og straks ført til den smukke og smagfuldt prydede lille St. Knuds Kirke. Efter en kort Bøn foran det Allerehelligste tog Biskoppen med synlig Overraskelse de mange festlige Foranstaltninger i Øjesyn, der var bleven udført i Anledning af den forestaaende sjældne Højtid. Højt oppe paa Taarnet legede Pavens Flag og Dannebrog broderligt sammen. Ringsted og Ledreborg Skove havde leveret deres Foraarsgrønt til Udsmykning af Kirkens Facade, hvilket tilligemed de to kunstnerisk udførte Skjolde med de biskoppelige Insignier gav den et malerisk Udseende. En lang Allé af høje Flagstænger, paa hvis Top smaa Dannebrogflag lystig vajede for den friske Brise, førte fra Kirken til Præsteboligen. Med disse ydre Dekorationer vilde den lille Menighed vise sin Livskraft og sin Hengivenhed for Kirkens nidkære Overhyrde.

Den 20. Maj, Kristi Himmelfarts Dag, oprandt skøn og straalende, som en dansk Foraarsdag kan være det. Længe før Gudstjenesten begyndte, var Kirken fyldt, endskønt de talrige Polakker var bleven henvist til en senere Messe, med polsk Prædiken af Hr. Pastor Knapen.

Ved 9 Tiden holdt Biskoppen sit Indtog i Kirken og meddelte Firmelsens Sakramente til 43 Personer, 6 Børn og 27 Voksne, hvoriblandt c. 20 Polakker. Smukt og gripende talte Hans Højærværdighed om dette Sakraments Betydning og ytrede sin Glæde over for første Gang at kunne udøve denne kirkelige Handling i en By, hvor saa mange historiske kirkelige Minder omsvæver os, hvor Sjællands kære Folkehelgen og Ringsteds Skytspatron, den h. Knud Lavard særlig blev æret og hyldet, hvor St. Benedikts Sønner virkede i saa mange Aar Gud til Ære og Danmark til Gavn. —

Samtlige stedlige Blade bragte velvillige Referater. Saaledes skriver »Ringsted Folketidende« efterat have fremhævet, at Dagen havde været en af de store Dage for Katholikerne i Ringsted: »Børnene samledes ved 9 Tiden i Sakristiet og gik derefter i Procession ind i Præsteboligen for at hente Biskoppen, der var iført sit Bispeskrud og støttede sig til Krumstaven. Højtideligheden indlededes med en Messe, hvorefter Biskoppen talte om Firmelsens Sakrament og dets Betydning.

Kirken var overfyldt, og den sjældne Højtidelighed forløb særdeles smukt fra først til sidst.

Dagen havde for saa vidt historisk Betydning, som det var første Gang efter Reformationen, at en katholsk Biskop gæstede Ringsted.« —

Ja, nu kan Ringsted Menighed atter optegne en smuk og uforglemmelig Dag i sine Krøniker.

Rom. Kanonisationsfestligheden i St. Peterskirken paa Kristi Himmelfartsdag forløb paa lignende Maade som fornylig beskrevet her i Bladet i Anledning af Jeanne d'Arcs Beatifikation. Tilligemed den salige *Klemens Maria Hofbauer* blev ogsaa en spansk Verdenspræst, den salige *Josef Oriol*, som har virket særlig i Barcelona, kanoniseret. 20 Kardinaler overværede tilligemed en umaadelig Menneskeskare Højtideligheden. Den hellige Fader skal være blevet en Del anstrængt, saa at han efter Lægernes Raad maatte opgive de vanlige Audienser i nogle Dage.

Frankrig. (*Læsning af daarlige Blade »reserveret«.*) Biskoppen af Nancy, Msgr. Turinaz, har fornylig ladet meddele fra alle Prædikestole i sit Stift, at regelmæssig Læsning af daarlige Blade er at betragte som en »reserveret« Synd, d. v. s. at Biskoppen forbeholder sig selv Retten til at absolvere for denne Synd. — Ved daarlige Blade forstaas ikke blot dem, som aabent undergraver Religion og Sædelighed, men ogsaa saadanne, som under falsk Maske, paa en perfid Maade giver det Udseende af at tjene religiøse Interesser.

Manila. Præsteskabet paa Philippinerne har i Følge »Manila Times« indlagt sig stor Fortjeneste ved Koleraens Bekæmpelse. Ærkebiskop Harty paalagde i et Hyrdebrev Præsterne at bekendtgøre de officielle hygiejniske Forskrifter for de troende. Efter Prædikenen skulde de forklare disse og kontrollere deres Overholdelse. I Løbet af 6 Uger har 400 Præster undervist 2 Millioner Mennesker om Forholdsreglerne imod Koleraen; de har uddelt store Mængder af Desinfektionsmidler og bevæget mange ligegyldige og uforstaaende til at overholde Forskrifterne. Archipellets Regering har sendt Ærkebiskoppen en varm Takkeskrivelse.

Unio. Lørdag d. 5te Juni, Grundlovsdagen, Udflugt til Charlottenlund. Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurve kan medtages. Der spises til Aften ved Stalden. Børn kan ogsaa deltage i Turen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pindsedag.
Mandag den 31. Maj. 2. Pindsedag. — 1. Juni Ti. 3. Pindsedag. —
 2. O. Oktavdag. *Tamperfastedag.* — 3. To. Oktavdag. — 4. F.
 Oktavdag *Tamperfastedag.* — 5. L. Oktavdag. *Tamperfastedag.*
Søndag den 6. Juni. I. Søndag e. Pintse. Den h. Treenigheds
 Fest eller *Trinitatis Søndag.*

St. Ansgars Kirke. 1. Pindsedag: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse med Præd.; Kl. 8 Aften Festandagt. — 2. Pintsedag: Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Firmelse af Voksne. Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe. Kl. 8 Aften Andagt m. Prædiken og Procession (Majandagten Slutning).

Jesu Hjerter Kirke. 1. Pindsedag: Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$, og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt. 2. Pindsedag: Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt.

I Rosenkranskirken og St. Annæ Kirke samt de øvrige Kirker og Kapeller holdes Gudstjenesten paa Pindsedagene som ellers paa Søn- og Festdage (se forrige Nr.).

Første Fredag i Maaneden (den 4. Juni).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken: Efter 8 Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

Da det er Meningen snart at genoptage denne Rubrik i Bladet, bedes de højjærværdige Sognepræster i Provinserne meddele Red., om der er sket Forandringer; indløber ingen saadan Meddelelse, saa forudsættes, at alt er uforandret.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgar Kirke 1ste Fredag, d. 4de Juni. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen.

Hermed ophører Tilbedelsen for den eucharistiske Forening i Sommermaanederne.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Juni.

Tak. Hjærtelig Tak til alle, som har ydet os Hjælp, samt til d'Hrr. Gejrlige for al Imødekommenhed, særlig til Hr. Pastor Braun for de gentagne Besøg paa Hospitalet.

Carl og Johanne Nielsen,
 (Ny Kronprinsessegade 3, 2.).

Rettelse. I sidste Nr. under Dødsannoncen skulde staa Alfons Schmidt (ikke Alfred).

Husk Vincensforeningens Kransekort!

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 23.

Søndag den 6. Juni.

1909.

INDHOLD: Den aandelige Kamp. — Hellig Trefoldigheds Fest. — Et interessant Billede af P. Klemens Maria Hofbauer C. S. s. R. — Præstens Værdighed. — Protestantisk Lovprisning af den katholske Gejstlighed. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup, Esbjerg, Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag Privat-Annoncer.

Den aandelige Kamp.

(Sluttet).

Paa denne Maade føres altsaa Kampen imellem de to store Modstandere, Helligaanden og denne Verdens Aand; snart synes den ene at sejre, snart den anden; snart hører man om den Fremgang, som Vantroen vinder og den moralske Tøjlesløshed, snart igen om herlige Naadens Sejre, som Kirken ved Helligaandens Hjælp vinder baade blandt troende og vantro. Men det er dog *ikke blot ude* paa det store Verdensmarked, saa at sige, at Kampen staar, nej den egentlige *Valplads* for denne store Kamp det er — som allerede antydet — *hver enkelt Menneskesjæl*; der staar egentlig den hedeste Strid, og *der* bliver Kampen afgjort; af vor, af hvert enkelt Menneskes egen fri Vilje er det afhængigt, *hvem af de to der skal gaa af med Sejren* baade i den enkelte og derigennem ogsaa i det store og hele. Dette er ogsaa den sidste og egentlige Grund til, at denne aandelige Kamp i det hele taget finder Sted; thi i og for sig kunde den Helligaand jo ligesaa godt først som sidst fuldstændig tilintetgøre eller uskadeliggøre sin Modstander,

men det vil han ikke: Livet *skal* være en Kamp, vi *skal* ved vor egen fri Viljes Medvirkning indhøste os Sejrens Løn. Og derfor er det ogsaa nødvendigt, at vi aabent be-
kender Farve, under hvis Fane vi vil staa, med hvem vi vil kæmpe. Neutralitet anerkendes ikke; hvad vor guddommelige Frelser har sagt om sig selv: »Hvo som ikke er med mig, han er imod mig, hvo som ikke samler med, han adspreder«, dette samme gælder ogsaa ham, som han har sendt i sit Sted, Trøsteren, Sandhedens Aand, den Helligaand, vor hellige Kirkes usynlige Leder og Styrer: hvo som ikke er med ham, er imod ham: derfor gælder det om bestemt og aabent at stille os paa en af Siderne.

Begge Parter søger ogsaa at overtale os hertil, at drage os til sig, hver paa sin Maade baade ved Løfter og Trusler. *Verdens Aand* lokker os med jordiske Goder, med verdslige Glæder og med Frihedens falske Løfter; den siger til os som til vor Frelser i Ørkenen: Alt dette vil jeg give Dig, dersom Du vil falde ned og tilbede mig, dersom Du vil sværge til min Fane, anerkende mig som din Herre og følge mig. — Den *Helligaand* derimod lover en anden Slags Goder og en anden Frihed: Guds Børns sande Frihed, den indre Sjælefred, han lover de evige Goder, Himlens evige Salighed, Goder, som ganske vist — de fleste af dem i al Fald — ligger langt fremme i Tiden, vi kan endnu ikke se dem med vore Øjne og gribe dem med Hænder, men det er Goder, som uendeligt langt overgaar hine, som *Verdens Aand* lokker med, baade i Lødelighed og Varighed; om den Lykke, som den *Helligaand* lover os, gælder det, at intet Øje nogensinde har set blot noget lignende, og det er ikke opgaaet i noget Menneskes Hjærte, hvad der er beredet dem, som stiller sig paa hans Side, under hans Fane. — Begge *truer* ogsaa med Ulykke og Fordærvelse, dersom vi ikke følger deres Kald. *Verdens Aand* truer med et trist og kedeligt Jordeliv, med Udelukkelsen fra de verdslige Glæder og Nydelser, som han forestiller os næsten som helt uundværlige; han truer med Spot og Foragt fra hans Tilhængeres Side. — Den anden derimod truer med ganske anderledes frygtelige Straffe, som jo rimeligt er, da det: ikke at ville følge *hans* Indbydelse, at modstaa

den Helligaand, efter vor guddommelige Frelasers eget Udsagn er den allerstørste Synd, den eneste Synd, som hverken kan tilgives i dette eller i det andet Liv; han truer altsaa med evig Ulykke og Fordærvelse, med evig Fortvivlelse og Samvittighedsnag, med Ormen, som ikke dør, og Ilden, som ikke slukkes; — og *hans* Trusler er ikke som hine blot tomme Trusler; thi han har virkelig Magt til at fordærve baade Sjæl og Legeme i Helvede.

Naar vi saaledes overvejer begges Løfter og Trusler, saa kan det herefter sikkert ikke være vanskeligt for os at bestemme os til, hvem vi skal følge, paa hvis Side vi vil stille os; thi *Verden* forgaar jo og dens Lyst, som Ev. Joh. siger, men den, som gør Guds Vilje, bliver i al Evighed. Og allerede uden at se hen til disse Løfter og Trusler, allerede Kærligheden og Taknemmeligheden vil sikkert tilskynde os til det rette Valg, naar vi betænker, hvad vi er den Helligaand skyldige baade i naturlig og overnaturlig Henseende. Ligeledes Kristi, vor Frelasers, eget Eksempel og alle hans Helliges Eksempel vil sikkert ogsaa sige os, hvilken Bestemmelse vi skal tage. Kristus, vor guddommelige Frelser, valgte altid det, som var Verdens Aand stik modsat, og de Hellige ligeledes — og det gjorde de sikkert ikke uden Grund; thi som den *h. Bernhard* siger: »Enten tager Verden fejl, eller Gud fører os i Vildfarelse, men dette sidste er jo umuligt« — Altsaa lad os følge *ham*. Ja, lad os snarest mulig tage vor Bestemmelse; inden Natten kommer, hvor ingen mere kan arbejde, maa vi have bestemt os; lad os derfor kun straks villigt og lydigt give os ind under hans Ledelse, hin Sandhedens Aand, Trøsteren, den Helligaand, som vor Frelser har sendt os fra Faderen i sit Sted, og som taler gennem vor hellige Kirke; da vil vi sikkert erfare, at han (Helligaanden) har Vilje og Magt til at efterkomme vor Bøn, som vi beder i Pinse-Hymnen:

Hold langt fra os vor Fjendes Magt,
 Vær for vor Fred en stadig Vagt,
 Vær Du en Fører paa vor Vej,
 At vi til Synd forvildes ej.

Hellig Trefoldigheds Fest.

(Psalmebogens Nr. 113 og 173 omarbejdede.)

Lovsyng vor Gud i Evighed
 og tak ham for hans Naade,
 fordi han skænker os sin Fred
 med Kraften overmaade.
 Han selv med os har sluttet Pagt;
 vi frygter ej for nogen Magt,
 thi han har alt at raade.

Gud Fader! Himlens Stjernepragt
 forkynder højt din Ære,
 og om din rige Skabermagt
 kan Jorden Vidne bære.
 Og du, vor Konge, viis i Raad,
 hvis Bud er Lov, hvis Ord er Daad,
 du vil vor Fader være.

O Jesus, Guds enbaarne Søn,
 som lod paa Jord dig føde,
 din Kærlighed fik dærlig Løn,
 da du paa Korset døde.
 Hav Tak for al din Kval og Skam,
 du rene, lydige Gudslam,
 som bar Alverdens Brøde.

O Helligaand, du Sandhedsaand,
 kom selv blandt os til Stede,
 led kærligt os med sikker Haand,
 og trøst os, naar vi græde.
 Giv du os Kraft i Kampens Tid,
 og før os gennem Livets Strid
 til Himmeriges Glæde.

O hellige Trefoldighed!
 Hvo kan dit Dyb udgrunde?
 Et Glimt dog af din Herlighed
 du her paa Jord os unde,
 saa vi kan nynne svagt din Pris,
 der toner lydt i Paradis
 med Fryd fra Englemunde.

Et interessant Billede

af den

h. P. Klemens Maria Hofbauer C. Ss. R.

Omkring 1840 levede der i Redemptoristkongregationen en Lægbroder, hvem det Uheld hændte, at han ved sit Arbejde i Kirken styrtede ned fra en Stige og forslog Hovedet saa slemt, at han fuldstændig mistede Forstanden. Han blev derefter sendt til Klosteret i Mautern. Her lagde en af hans Medbrødre Mærke til, at han ofte i Timevis stod og betragtede Malerierne. Nærmest i Spøgrakte han ham Papir og Blyant og opfordrede ham til at kopiere. Den stakkels Sindsforvirrede adlød straks og forsøgte paa at tegne. Og mærkelig nok, jo mere han fordybede sig i dette Arbejde, desto mere vellykket blev det, og — samtidig vendte Forstandens Brug tilbage. Han blev igen fuldstændig normal, og ikke blot det, men det viste sig, at der havde udviklet sig et helt Kunstnertalent hos ham. Han gjorde kæmpemæssige Fremskridt og vandt snart stort Ry som Tegner og Maler.

I Aaret 1848 udsattes der en Præmie for det bedste Udkast til et gothisk Højalter i Kirken »Mariastiegen« i Wien. Blandt andre indsendte ogsaa nævnte Redemptoristbroder et Udkast, — og han vandt Præmien. Efter dette Udkast blev da ogsaa det meget smukke og meget beundrede Alter i »Mariastiegen« udført, som staar der endnu.

I samme Aar blev imidlertid Redemptoristerne udvist af Wien, saa at flere af Kongregationens Medlemmer i den Anledning blev løst fra deres Løfter og vendte tilbage til Verden. Blandt disse ogsaa vor Redemptoristbroder, som herefter ernærede sig som Tegner og Maler og senere stiftede Familje.

Blandt hans Efterladenskaber fandt hans Datter efter hans Død for en halv Snes Aar siden ovenstaaende, her noget forstørrede Blyantstegning. Det kan vistnok betragtes som det mest tiltalende og mest vellykkede Portræt af Pater Klemens Hofbauer. Foruden dette gaves der kun to andre Fremstillinger af Hofbauer, som stammer fra Jesuiten Rinns Haand. Det ene stjal han sig saa at sige til at tegne i al Hemmelighed; det andet udførte han efter Pater Hofbauers Død, da denne laa Lig. Men ovenstaaende Billede fra Redemptoristbroderens Haand, er efter nogles Mening det mest vellykkede. Ikke blot Pater Hofbauers indre

Sjælefred og hjertevindende Kærlighed, men ogsaa hans glade Sind, ja selv hans Skælmskhed er her bleven udtrykt paa en Maade, som næppe kunde tænkes bedre.

(Billede og Tekst efter »Klemens Hofbauer-Kalender« 1909.)

Præstens Værdighed.

Ogsaa katholske Skribenter kan forløbe sig. I deres Iver for at gøre det rigtig godt, kan de komme til at gøre det rigtig galt.

For nogen Tid siden omtalte et af de mest ansete katholske Blade i Tyskland et Angreb, som kirkefjendtlige Blade havde rettet mod et af de »Schutzengelbriefe« (Skylsengebreve), som udkommer hos L. Auer i Donauwörth.

Ifølge Modstanderens Referat læstes der i nævnte Brev følgende: »Om den katholske Præsts Værdighed. Ingen menneskelig Tunge er i Stand til at skildre den katholske Præsts ophøjede Værdighed. Den overgaar Kejseres og Kongers Højhed, ja selv de ophøjede Himmelfyrsters Majestæt. Englene er Guds Sendebud, denne Verdens Magthavere Guds Stedfortrædere i de jordiske Ting. Højt over dem staar Præsterne, thi de er Guds Stedfortrædere i den evige Frelses Anliggender. Deres Værdighed maa derfor kaldes guddommeligt. Den allersaligste Jomfru Maria har ikke en saadan Magt, thi hun kan ikke tilgive den allermindste Synd. Han er derfor sin Menigheds Fader, Folkets største Velgører. Hvad følger deraf? Foreskriver Katekismen Børnene Kærlighed, Lydighed og Ærbødighed mod Forældrene, i hvor langt højere Grad skyldes dette da ikke Præsterne, hvis Værdighed og Velgerninger er uforlignelig større end Forældrenes! Derfor bør du aldrig krænke Præstens gode Navn ved at tale om hans mulige Svagheder, - Forbandelse over Læber, som drager en Præsts hemmelige Synd for Lyset eller blot meddeler andre en svær

Forargelse, han har givet! Derimod sørger godt for hans legemlige Vel, vær punktlige i at betale eders Afgifter! Hvad I forholder ham, nægter I Gud selv, hvis Stedfortræder han jo er.«

Nævnte katholske Blad gjorde derefter selv et heftigt Udfald mod »Brevet«, støttel, som det sagde, paa forskellige Henvendelser baade fra Præsters og Lægfolks Side, som kaldte »Brevet« snarere en Forhaanelse end en Forherligelse af Præstedømmet. Da »Centralauskunftstille« gjorde opmærksom paa en meget væsentlig Forfalskning af »Brevet« — i Stedet for: »Forbandelse over de Læber...« staar der nemlig i Brevet: »Forbandelse over de onde Tunger, som *med løgnagtige Læber* taler nedsættende om Sjælesørgeren eller Præstestanden!« og i det følgende hedder det: »som *uden Grund* meddeler andre en stor Forargelse o. s. v.« — saa mente det katholske Blad, at det deri ikke kunde se nogen nævneværdig Forandring.

Dette kan man vel kalde en sørgelig Løben af Sporet. Thi det manglede bare, at vi Katholikker ikke mere skulde have Lov til at sige om Præstedømmet, hvad Kirkens ældste Fædre har sagt derom, blot fordi Kirkens Modstandere tager Forargelse deraf.

Jeg har ikke læst selve »Skytsenglebrevet« og formoder, at der i Modstanderens Gengivelse endnu findes flere Tillemper. Men i det væsentlige maa enhver Katholik underskrive, hvad der staar skrevet, og dette gælder ganske specielt om de stærkeste Udtryk i »Brevet«.

»Ingen menneskelig Tunge er i Stand til at skildre Præstens Værdighed«. Lad os spørge den h. Ephrem, hvad han mener herom. »O forbavsende Mirakel, o uudsigelige Magt! Præstedømmets ærefrygtindgydende Hemmelighed! Du aandelige og hellige, ophøjede og ulastelige Embede, som Kristus efter sit Komme til Verden har gjort os delagtige i!.. Det er et skinnende og uforligneligt Skjold, et urokkeligt Taarn, en uovervindelig Mur. Det er en fastgrundet Bygning, som fra Jorden rager op til Himmelhvælvingen...«

Ved Præstedømmet faar Verden Frelse, Skabningen Lys... Ved det er Dødens Magt bleven brudt, Helvede mistede sin Kraft, Forbandelsen, som hvilede paa Adam,

blev løst og det himmelske Brudekammer udsmykket... Men hvortil saa mange Ord og Lovtaler? Præstedømmets Værdighed, som er skænket os, er jo *ophøjet over ethvert Udtryk og Begreb*, og efter min Mening peger den h. Paulus hen derpaa, naar han ligesom ude af sig selv udraaber: »O Rigdoms Dyb paa Guds Visdom og Kundskab! Hvor urandsagelige er hans Domme og hans Veje usporlige (Rom. 11, 32)«. (Se Ephrem, Tale over Præstedømmet n. 1—3).

Præstedømmet overgaar Kejseres og Kongers Højhed. — Hvad siger de gamle til denne Paastand? I det ældgamle Skrift, som kaldes »Apostoliske Konstitutioner«, og som har staaet i den højeste Anseelse hos de ældre Fædre, hedder det: »Anser Præsterne for eders Fyrster og Konger«, og lidt senere: »*Saa højt som Sjælen staar over Legemet, staar Præstedømmet over Kongedømmet*; thi det binder og løser, alt eftersom nogen fortjener Straf eller Tilgivelse. Derfor skal I elske Biskoppen (Ordene Biskop og Præst brugtes dengang endnu i Flæng) som Fader, frygte ham som Konge, ære ham som Herre« (Ap. const. 2. Bog. 34 Kap.).

»Præstedømmet overgaar Himmelfyrsternes Majestæt.« Jeg mener at have læst Mage til denne Sætning hos den h. Ephrem. Efter at have sagt, at Præstedømmet rager op til Himmelen, vedbliver den veltalende Kirkefader: »Ind til Himlenes Himmel trænger det frem uden Hindring og vandrer midt iblandt Englene.« Saa retter han sig straks: »Hvad siger jeg: midt iblandt Magterne? Med selve Englenes Herre, med Lysets Skaber og Giver har det fortrolig Omgang og nærmer sig ham, naar det vil, med fri Fortrøstning«. Ikke mindre bestemt taler den h. Bernhard. »Hvor ophøjet og ærværdig er eders Magt, I Præster! Næst efter Guds Almagt gives der ingen Magt i Himmelen og paa Jorden, som i kan sammenlignes med eders, naar I frembærer Herrens Legeme og Blod. Over denne Magt og Værdighed forbavses Himmelen, undres Jorden, fyldes Mennesket med Forfærdelse, *for den trækker Englenes Majestæt sig sky tilbage*«. (cfr. J. B. Lohmann, Ueber den Priesterstand. 1899. S. 18. f.) Ogsaa den h. Augustinus er af den Mening, at, naar Præsten frembærer

Messeofret, »saa staar Englene tjenende ved hans Side« (s. St. S. 21), og straks derefter: »Englenes Majestæt viser« Præstedømmet »den dybeste Ærbødighed« (S. 22).

Hvad specielt Jomfru Maria angaar, saa siger det andet Plenarkoncil i Baltimore, at »selv den allersaligste Jomfru Maria ikke kan røre ved Præstedømmets Værdighed, skønt hun ved sin Hellighed og sin Plads (i Himmelen) overgaar alle de øvrige Dødelige« (Hos Lohmann, S. 19).

For Resten taler »Brevet« kun om Præstens Magt til at forlade Synd, som Maria ikke deler med ham. Samme Mening har aabenbart ogsaa den hl. Ephrem, naar han skriver: »Betænk, at der uden det højærværdige Præstedømme ikke ydes de dødelige nogen Syndsforladelse« (a. St. n. 3). Det samme maa siges om Alterets Sakrament. Kun — aldeles udelukkende kun — igennem Præstens Mellekomst stiger Frelsen ned paa vore Altere og fra Altrene ned i de troendes Hjerte: ingen Engel og heller ikke Englenes Dronning, Jomfru Maria, kan forvalte denne Hemmelighed. Derimod sammenligner den hl. Augustinus Præstens Virksomhed ved Alteret med, hvad der skele i Marias Lønkammer i Nazareth. I Præstens »Hænder fornyes Guds Søns Menneskevordelse ligesom i Jomfruens Skød« (hos Lohmann S. 21).

»De er Guds Stedfortrædere i den evige Frelses Anliggender«. Dette Ord er der da sandelig ingen Grund til at forarges over. Præsten er virkelig Guds Stedfortræder, især i Bodens Sakrament, — han forlader jo ikke Synder i sit eget Navn, men i Guds Navn, — og i Alterens Sakrament, — han forvandler jo ikke i sin egen Kraft, men i Kristi Kraft. Som Abbé Vianney ganske rigtig bemærker: »Ved Forvandlingen siger han ikke: Dette er Herrens Legeme. Han siger: Dette er mit Legeme« (Ugehl. S. 289). Hans Ord er ikke nogen Aandrigthed, som om han vilde sige, at Præsten ofrede sit eget Legeme og Blod, men en streng dogmatisk Sandhed, som med samme Ordlyd kan læses hos Kirkefædrene. Præsten »fungerer i Kristi Sted, idet han efterligner, hvad Kristus gjorde« (Cyprian. Ep. 62 ad Cæc. n. 14). »Præsten agerer Kristi Person, medens han udtaler: hint (Forvandlingens) Ord« (Chrysostomus, Hom. 1. de prod. Judæ, n. 6).

Protestantisk Lovprisning af den katholske Gejstlighed.

Methodist Recorder, som i *Les Missions catholiques* betegnes som Hovedorgan for Amerikas Methodister, indeholder en saa uskrømtet Lovprisning af vor Gejstlighed og dens Uddannelse, at den nok er værd at kendes her til Lands:

»Det er mer og mer indlysende, at den katholske Kirkes Gejstlighed har glimrende Fremgang. Det skyldes i første Række, at den katholske Kirke ikke forlanger, at Præsterne skal være adelige, det skyldes dernæst den store Uddannelse og den lange Forberedelse, man forlanger af de studerende.

»H. H. Pius X har yderligere skærpet Fordringerne; i Anledning af sit 50 Aars Præstejubilæum offentliggør han et Brev, hvori han forordner, at man overalt skal fordre endnu mer Uddannelse af de vordende Præster, og kun yderst sjældnen maa det tillades, at Præstevielsen modtages før den fastsatte Tid.

»Dette er i direkte Modstrid med protestantisk, særlig methodistisk Fremgangsmaade; hos os vil man have Præsterne til at udøve deres Embede saa tidlig som mulig, om de er forberedte eller ej.

»Den katholske Kirke har aldrig nogen sinde ment, at en 40aarig Mand ikke mere var egnet til at blive Præst; tvertimod, den erkender, at i den Alder er man klogere og mere erfaren, kan følgelig faa større Indflydelse paa Sjælene og føre dem til den evige Frelse.

»Pavens Brev forlanger, som vi allerede har nævnet, en endnu større Uddannelse for det katholske Præsteskab. — Hvad mon methodistiske Præster vilde sige, hvis de før deres Ordination maatte tilbringe 4 Aar paa en Latinskole som Forberedelse til 6 Aars alvorlige Studier paa højere Skoler? Ja vi kalder det alvorlige Studier; først læser man Filosofi i 2 Aar, dernæst 4 Aar igennem Theologi, Bibelkundskab, Exegese, kanonisk Ret, gregoriansk Sang, Fransk, Hebraisk, Italiensk, Naturvidenskaber, Veltalenhed og undertiden Tysk.

»Det er ikke forbavsende, at den katholske Kirke har øvet en stor Indflydelse, og at denne stadig vokser.

»I Almindelighed forlanger man godt Værktøj til det, som man vil gøre. Saadan er det ogsaa med det Arbejde, Gejstligheden skal udføre. Seminarierne uddanner gode Præster; Jesus Kristus begynder først sit virksomme Liv ved 30 Aars Alderen.«

B.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Processionen afholdes ogsaa i Aar paa selve Kristi Legems Fest, Torsdag den 10. Juni Kl. 6^{1/2} Eftm.

Esbjerg. (F.) Lørdag den 29. Maj døde ganske uventet Hr. Lokomotivfører J. P. Hansen 1. Kirkeforstander for St. Nicolaj Menighed. Den Afdøde var Konvertit, og har som Kirkeforstander røgtet sit Hverv paa den bedste Maade; særlig har han indlagt sig stor Fortjeneste ved at indsamle Kirkeskatten; han var en rettænkende, flittig, trofast og hjælpsom Mand, hvis Minde vil bevares.

Tirsdag den 1. Juni holdtes en Højmesse. Begravelsen fandt Sted samme Dag.

Hans Sjæl hvile i Fred!!

Rom. Forskellige danske Blade bringer den Meddelelse fra Rom, at der dér i Følge pavelig Resolution skal oprettes et Fakultet for Studiet af den hellige Skrift, omfattende herhenhørende Historie, Arkæologi, Geografi, orientalske Sprog o. s. v., og Fakultetet skal kunne besøges saa vel af Italienerne som Udlændinge.

Det lyder noget misvisende, næsten som om det var noget nyt: »Katholsk Bibelforskning« (*Kristeligt Dagblads* Overskrift). Der har selvfølgelig altid ved ethvert katholsk Præsteseminar været ansat en særlig Professor i »Sacra scriptura« (Bibelkundskab) som et særligt Fag; men Meningen med den ny Ordning er at udvide dette Fag eller Fakultet saaledes, at der kan tages Doktorgrad specielt i Bibelforskning.

— Den anden katholske Universitetskongres i Verdens Hovedstad er i disse Dage blevet afsluttet. Forinden havde de mange Professorer og Studenter Audiens hos den hellige Fader, som holdt et meget indtrængende Foredrag for dem. Til Stede var Repræsentanter fra 16 Universiteter, hovedsagelig italienske. Efter at have hørt paa en Adresse, som blev læst op for ham, udtrykte Paven sin store Tilfredshed ved at være blandt saa mange unge

Mænd, hvis Liv var helliget Videnskaben. »Bliv ved«, fortsatte Pius X, »med at staa fast i Forsvaret af eders Tro nu i vore Dage, hvor saa mange bekæmper den og mister den; hold fast ved Guds Ord i eders Hjerter og vis, hvad der bor i eder, ved eders Geringer, nu da saa mange har drevet Guds Ord ud af deres Hjerter; vær trofast i Erhvervelsen af sand Kundskab, og overvind de Hindringer, som I kan møde paa denne Vej. Frygt ikke for, at vi ønsker at paalægge eder store Ofre eller hindre eder i nogen tilladelig Lyst eller Nydelse; vi ønsker kun at gøre eders Ungdom virkelig lykkelig, Ungdomstiden, hvor de store Forhaabninger fødes, ønsker kun, at eders Fremtid maa blive saadan, at Frugterne i Livets Efteraar kan blive en herlig Høst efter en ædel Udsæd i Livets Vaar.« Efter senere hen at have hentydet til den moderne Kritiksuges og Ulydigheds Aand fortsatte den hellige Fader: »Kære unge Mænd, hør paa en, som kun ønsker eder godt. Lad eder aldrig bedrage af Skin og Blændværk; modstaa alle Skuffelser og al Smiger, og I vil være i Behold. Tro det ikke, naar det siges, at *den officielle Kirke* ønsker Uvidenhed, hindrer Udviklingen af de religiøse Studier og hævder utaaelig Disciplin og fordummende Tavshed. Nej, nej, kære unge Mænd, Kirken, som er Jesu Kristi Stedfortræder, prædiker uafsladelig, hvad denne selv sagde til Jøderne: »Min Lære er ikke min, men hans, som udsendte mig«, og han tilføjede: »Hvis nogen vil gøre Guds Vilje, skal han erfare, om min Lære er fra Gud, eller jeg taler af mig selv.« Og I ved alle, at Kirken altid har hædret saavel Fædrene og Lærerne som enhver lærd Mand i enhver Tidsalder, som læste og skrev med det Formaal at belyse Sandheden, forsvare den mod de vantros Angreb og paa-vise den fuldkomne Harmoni, som findes mellem Troen og Fornuften.« Efter at Paven ved Slutningen af sin Tale havde lyst den apostoliske Velsignelse over Professorerne og Studenterne, kunde deres Begejstring ikke længere holdes i Tømme; og skønt Vatikanets gamle Mure ofte har givet Genlyd af begejstret Hyldestraab, har de sjældent genlydt af mere hjertelige Glædesudbrud end de, som udgik fra 200--300 nye Mænd fra forskellige Egne af Europa. Man tillægger dette Møde stor Betydning, for det er et Skridt fremad i Organisationen af den dannede Del af Italiens Befolkning til en solid Hær til Forsvar for den katholske Tro og Moral. Hvad der nok kan være nødigt, thi naar sekteriske Proselytmagere, støttede af engelske Guinearer og amerikanske Dollars, ophører at vække Miskredt mod den katholske Kirke, saa begynder Materialister, Frimurere og flere af den Type i Italien at virkeligøre deres Program, som gaar ud paa at udrydde og ødelægge alt, hvad der blot smager af det overnaturlige.

Ångarius-Bonifacius-Foreningen

Uddrag af Vikariats-Komitéens Regnskab for 1908.

(6. Regnskabsaar).

INDTÆGT:		UDGIFT:	
Kassebeholdning f. f. Aar	14,11	Udbetalt i Understøttelse	
Fire <i>Kvartals-Kollekter</i> i		til følgende <i>Missioner</i> :	
Vikariatet ved den Apo-		Aarhus (til Udvidelse	
stolske Vikar	944,85	af Skolen)	150,00
Fra Elev. i Tjenestepige-		Bornholm (til en Mis-	
skolen (Mariahjemmet)	10,00	sionsrejse)	40,00
Fra <i>Lokalkomitéerne</i> :		Esbjerg (til en ny Kirke)	300,00
Aarhus	26,25	Fredericia (til Afbet. af	
Esbjerg	126,07	Gæld paa Skolen) . .	125,00
Fredericia	118,65	København (Nørrebro)	
København & Omegn.	325,21	(til en ny Kirke) . . .	1275,00
Do. do. (Samlerforen.)	9,79	København (Sundby)(til	
Do. do. (Nørrebroafd.)	1210,15	Afbet. af Gæld)	250,00
Do. do. (St. Andreas		Køge (til Missionsudg.)	100,00
Kolleg.)	17,30	Næstved (do. do.)	150,00
Odense	130,00	Odense (til Afbet. af	
Ringsted	19,00	Gæld)	200,00
Roskilde	21,00	Ringsted (til Missions-	
Silkeborg	10,00	udgifter)	200,00
Slagelse	4,00	Roskilde (til Afbet. af Gæld	150,00
Svendborg	63,00	Slagelse til Missionsudg.	100,00
Indvundne Renter	20,47	Diverse Udgifter (Porto)	3,30
		Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ ,08	26,55
	Kr. 3060,85		Kr. 3069,85

Ovenstaaende Regnskab fremsendes senere, end det de foregaaende Aar har været Tilfældet; Grunden dertil er, at en Skrivelse fra Hovedbestyrelsen i Paderborn, indeholdende en Godkendelse af det paagældende Regnskab, er gaaet tabt undervejs. Først den 13. ds. fik Vikariats-Komitéen, Meddelelse om Hovedbestyrelsens Godkendelse af Regnskabet.

Idet vi da fremsender det, udtaler vi vor varmeste Tak til alle dem, som enten ved personligt Arbejde eller som Bidragydere har virket til Gavn for Foreningen. Vi havde i Fjor Lejlighed til at udtale, at siden Foreningen i Aaret 1903 fik sin definitive Organisation, har der hver Aar regelmæssigt fundet Fremgang Sted med Hensyn til Foreningens Indtægter. Ogsaa i Aar har dette gentaget sig, idet Indtægterne fra i Aar sammenlignede med Indtægterne fra i Fjor opviser en Tilvækst paa mere end ti Procent. Vore Indtægter er nu ikke saa langt fra at være næsten dobbelt saa store som det Aar, vi begyndte, og som Følge deraf har vi kunnet uddele Understøttelser til Landets forskellige Missioner i tilsvarende større Maalestok.

Alligevel mener vi, at vi endnu ikke er naaet saa vidt, som det med Rimelighed kunde forventes. Thi, som Regnskabet viser, findes der endnu Menigheder, endda blandt de ældste her i Landet, hvor der ikke er oprettet

en eneste Timandskreds. Efter Sigende skyldes dette ikke saa meget Mangel paa Ydeævne indenfor de paagældende Menigheder, som snarere den Omstændighed, at man ikke med Lethed vil kunne finde nogen, som vil staa i Spidsen for en saadan Timandskreds og indsamle Bidragene hos Medlemmerne.

Vi tillader os da indtrængende at anmode vore Trosfæller om at tage Arbejdet op, hvor det endnu ikke er begyndt. Vi er stadig af den Formening, at vor Forening og Arbejdet for dens Fremme er en Livssag for den katolske Kirke i Danmark, og at alle danske Katholikker, som sætter en Ære i at bære dette Navn, bør støtte den enten som Medarbejdere eller som Bidragydere eller allerhelst som begge Dele paa én Gang.

København, den 18. Maj 1909.

Vikariats-Komitéeen.

<i>A. Neuvel,</i> Formand.	<i>H. Gamél,</i> Sekretær.
<i>Jos. L. M. Hoffmann,</i> Kassører.	<i>A. V. Günther,</i> Revisor.

Kollekt.

Kollekten paa Kristi Himmelfartsdag til Fordel for Foreningen til Troens Udbredelse (propagation de la foi. Paris) har i Aar indbragt følgende: St. Ansgar 22,06, St. Knuds Kapel 4,52, Jesu Hjærte Kirke 13,83, St. Joseph 5,65, Immaculatakirken 3,00, St. Anna 8,52, Rosenkranskirken 17,50, Ordrup 8,22, Helsingør 5,71, Roskilde 9,75, Ringsted 2,20, Slagelse 2,87, Næstved —, Køge 6,00, Maribo 11,85, Svendborg 29,94, Odense 10,00, Esbjerg 0,97, Kolding 1,50, Fredericia 7,00, Vejle 3,00, Silkeborg 1,00, Horsens 6,82, Aarhus 15,09, Randers 1,35, Aalborg 3,84, Reykjavik 2,00. Ialt 204 Kr. 19 Øre.

København, den 29. Maj 1909.

Det Apostoliske Vikariat.

St. Annæ Menighedsforening.

Foreningens Skovtur afholdes **Søndag d. 6. Juni**. Mødested Østbanegaarden Kl. 12²⁰. Medlemmerne erholder fri Udrejse og Traktement. Besøgende à 1 Kr. pr. Deltager er velkomne.

Bestyrelsen.

K.U.F. Katholsk Ungdomsforbund afholder Møde Søndag den 6. Juni Kl. 6 i Lokalet Bredgade 67² o G.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6te Juni. 1ste Søndag efter Pintse. Hellig Trefoldigheds Fest eller Trinitatis Søndag. — **7. M.** Bonifacius, Biskop og Martyr. — **8. Ti.** Beda, Bekender og Kirkelærer. — **9. O.** Votivofficium af St. Ansgar. —

Torsdag den 10. Juni. Kristi Legemsfest (Befalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe). — **11. F.** Barnabas, Apostel. — **12. L.** Juliana af Falconieri Jomfru.

Søndag den 13. Juni. 2den Søndag efter Pintse. Antonius af Padua, Bekender.

Gudstjeneste paa Kristi Legemsfest.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Procession** og **Pontifikalmesse**; Kl. 8 Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt (med Novene til Jesu allerhl. Hjerter).

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Sangmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Søndag i Oktaven (13. Juni) Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med **Procession** i Søstrenes Have ligeoverfor Kirken; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt.

Søndag den 13. Juni. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Præd. og **Procession**. Begge *Mariakongregationer* deltager i Processionen.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Præd.

Immaculatakirken. (Strandvej 91). Kl. 10 Højmesse; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt. **Procession** den 10. Juni Kl. 4. (I Tilfælde af daarligt Vejr udsættes Processionen til Søndag den 13 Juni Kl. 4).

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kristi Legemsfest, **Torsdag d. 10. Juni.** Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. **Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Efterm.** Prædiken og **Procession gennem Kollegiets Have**: Processionen begynder henved Kl. 7.

Kristi Legems Fest-Procession.

St. Ansgars Kirke: paa selve Festdagen Kl. 10 i Forbindelse med Pontifikalmessen — og paa Oktaven Kl. 8 Aften.

St. Annæ Kirke: paa Søndagen i Oktaven i Søstrenes Have efter 10-Messen.

Jesu Hjerter Kirke: paa Søndagen i Oktaven Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Immaculatakirken: paa selve Festdagen Kl. 4 i Haven. I Tilfælde af daarligt Vejr udsættes den til Søndagen i Oktaven Kl. 4.

St. Andreaskirken (Ordrup): paa selve Festdagen i Kollegiets Have Kl. 6 $\frac{1}{2}$.

Roskilde: paa Søndagen i Oktaven (den 13. Juni) i Mariahospitalets Have efter Højmessens, som begynder Kl. 9.

(Samme Dag i den Gudstjeneste paa Ledreborg).

Slagelse. Søndag den 6. Juni: Kl. 9 stille Messe.

Søndag den 13. Juni: Kl. 10 Messe med Prædiken.

Korsør. Søndag d. 6. Juni Kl. 11 Messe med Præd. (i Raadhuset).

St. Francisci III. Orden holder Møde Fredag den 11. Juni Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Vor elskede Datter **Maria d'Auchamp** er død i Dag.
R. I. P.

D. 2 Juni 1900.

E. d'Auchamp, født Richard. F. L. d'Auchamp.
Begravelsen finder Sted Mandag d. 7. Juni Kl. 10 fra
St. Ansgars Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palm 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 24.

Søndag den 13. Juni.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. — Præstens Værdighed. — Foraarsstemning. — En Kirkefest. — Fra Vejbrynet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat).

Den 4. December fejrer Kirken den h. Barbara's Fest. Stanislaus havde stedse festligholdt hendes Mindedag med stor Andagt. Hun er jo Patronesse for en god Død, og det er en from Tro, at hun ved sin Forbøn hos Gud udvirker, at hver den, der har Andagt til hende, før sin Død modtager de hellige Sakramenter. Stanislaus havde som sagt stedse med Tillid anraabt Martyrinden og særlig efter at han var indtraadt i Maria-Kongregationen i Wien, da den h. Barbara var denne Kongregations anden Skytshelgeninde. Et Par Uger efter, at han havde kommunikeret til hendes Ære i Aaret 1566, blev han syg og maatte gaa til Sengs. De polske Tjenere, der var fulgt med til Wien, og som elskede deres unge Herre, hvem de beundrede som en Hellig, udtalte højt og tydeligt, at Sygdommen ene og alene skyldtes hans altfor store Bodsøvelser og Broderens Mishandlinger, og man mente, at han snart vilde blive rask igen, naar han fik nogle Dages Hvile og god Pleje. Men Sygdommen tog tværtimod en alvorlig Vending, og Lægerne begyndte at mistvivle om, at han kunde gaa den igennem, saa mat og svag han var. Den onde Fjende, der stedse

lurer paa at forvirre og angribe en Sjæl, især naar Døden nærmer sig, søgte at opfylde ham med Rædsel og røve hans Sjælefred. Stanislaus var en Dag ene i Værelset; da saa han pludselig en kæmpemæssig stor, sort Hund med funklende Øjne, som styrtede hen imod ham. Den Hellige forstod straks, hvad dette betød, og i samme nu gjorde han Korsets Tegn imod Skikkelsen, der veg tilbage for det hellige Tegn, men kun for et Øjeblik efter atter at fare frem imod ham. Atter hævede Stanislaus sin Haand til Korstegnet, og paany gøs Skikkelsen tilbage; det gentog sig endnu tredje Gang, saa forsvandt Synet ligesaa pludseligt, som det var kommet.

Fra dette Øjeblik gjorde Sygdommen stærke Fremskridt, og Lægerne erklærede nu, at alt Haab om Redning var ude. Bielinski sad uafbrudt ved den dødssyges Seng; thi man ventede nu fra Time til Time, at Døden vilde indtræde. Stanislaus var fuldstændig klar over sin Tilstand og forlangte at modtage de sidste Sakramenter. Dette bragte Paul og Bielinski i den største Forlegenhed. De vidste nemlig, at Kimberker, hos hvem de boede, i sit fanatiske Had mod Kirken ikke for nogen Pris vilde tillade en katholsk Præst at bringe Sakramentet ind i hans Hus, ja at han før skulde kaste dem og selve den døende paa Gaden end at give efter for dennes Bøn. De søgte derfor at faa Stanislaus til at tro, at hans Tilstand ikke var saa farlig, som han tænkte sig, og at der ikke var nogen fornuftig Grund til, at han skulde modtage Dødssakramenterne.

Da Stanislaus saaledes saa sig forladt af Menneskene, vendte han sig mod Himlen om Hjælp og opsendte en inderlig Bøn til den hellige Barbara om, at hun dog vilde opnaa ham ikke at dø, før han havde modtaget den h. Kommunion som Vandringsbrød. Og han blev bønært paa en vidunderlig Maade.

Herom fortæller Bielinski følgende:

»Jeg vaagede hos den salige Stanislaus i flere Nætter; thi man ventede hvert Øjeblik, at en dødbringende Krise skulde indtræde. En Nat, da jeg sad ved hans Seng, rejste han sig pludseligt op med et forklaret Udtryk, og idet han bøjede sig ærbødigt, sagde han med en klar og tydelig

Stemme: Knæl, knæl ned! Se den h. Barbara nærmer sig, hun kommer nu med to Engle ind i Stuen for at bringe mig den h. Kommunion.« Og i det samme kastede han sig paa Knæ, slog sig for sit Bryst og gentog tre Gange: Domine, non sum dignus — og: Deus cordis mei, aabnede sin Mund og modtog med den dybeste Andagt denne mystiske Kommunion. Derefter lagde han sig med et henrykt Smil tilbage i en lang og inderlig Bøn. Jeg var stum af Forbavselse og dybt greben af Øjeblikkets Alvor og Højtidelighed.«

Den h. Stanislaus har selv bekræftet dette Vidunder. Da han var Novice i St. Andrea i Rom, underholdt sig med en af sine Ordensbrødre, P. Stephan Augusti, nogle Dage før S. Barbara's Fest, og ved den Lejlighed faldt den Ytring fra hans Side: »Hvad skylder jeg ikke denne Helgeninde!« Den anden trængte ind paa ham for at faa en Forklaring paa disse Ord, og efter nogen Vægning fortalte Stanislaus saa følgende:

»Jeg laa engang farlig syg i en Lutheraners Hus og ønskede saa meget at modtage den h. Kommunion; da henvendte jeg mig til denne Helgeninde, og i det Øjeblik, da jeg anraabte hende, saa jeg to Engle træde ind i mit Værelse i Følge med den h. Barbara; de bar den h. Eukaristi, og jeg kommunikerede i mit Hjertes fuldkomne Glæde«. Efter disse Ord tav den Hellige med et Suk, og en dyb Rødme farvede hans Ansigt, — jeg mærkede det, og af Beskedenhed vovede jeg ikke at bede ham om en yderligere Forklaring, — saaledes udtalte P. Augusti for den Kommission, der i Aaret 1602 indhentede Oplysninger til Stanislaus's Beatifikationsproces.

Det Værelse i Wien, hvori det store Mysterium foregik, er senere omdannet til et Kapel, hvor der den Dag i Dag læses Messe, og som besøges meget af andægtige.

Efter Modtagelsen af denne vidunderlige Kommunion tvivlede Stanislaus ikke om, at Døden var nær forestaaende, og han forberedte sig med stor Fatning paa at møde frem for sin himmelske Dommer. Da skete det i den Nat, som Stanislaus mente vilde blive hans sidste her paa Jorden, at hans Værelse pludseligt blev oplyst med en himmelsk Glans; den h. Jomfru selv stod for ham med sit guddom-

melige Barn paa sin Arm, nærmede sig hans Seng, trøstede ham og rakte ham Jesusbarnet, som den Hellige tog i sine Arme, kyssede og omfavnede i henrykt Glæde. Nogle Øjeblikke efter tog Maria atter det guddommelige Barn tilbage i sin Arm, og idet hun bød Stanislaus indtræde i Jesu Selskab, forsvandt Synet.

Om dette Vidunder har Bielinski aflagt følgende Beretning:

»Udmattet af Nattevaagen havde jeg set mig nødsaget til at søge Hvile og paalagt to Tjenere at vaage hos den Døende for straks at kalde paa mig, hvis en Forandring skulde indtræde. Jeg sov fast hele Natten og vaagnede ved Daggry, hvorpaa jeg listede mig ind i Sygeværelset. Begge Tjenerne laa i dyb Søvn, men til min Forbavselse saa jeg Stanislaus sidde oprejst i Sengen og smilende indbyde mig at komme nærmere. Han sagde nu, at han var fuldstændigt helbredet, og forlangte at faa sine Klæder for at gaa i Kirke. Jeg troede, at han talte i Vildelse; men da jeg nærmere betragtede ham, saa jeg, at han talte sandt. Imidlertid forbød jeg ham dog at staa op, forinden Lægerne havde konstateret hans Helbredelse. De kom ikke længe efter, og deres Forbavselse var ikke ringere end min. De undersøgte ham nu grundig og kom til det Resultat, at han, der nogle Timer forinden omtrent maatte siges at ligge i Dødskamp, virkelig paa een Gang var bleven fuldstændig rask og sund. Af Forsigtighed mente de, at han dog endnu en Tidlang burde holde Sengen; men da han vedblivende saa meget ønskede at kunne takke Gud i Kirken, tillod jeg ham at staa op, og vi gik sammen derhen. Fra det Øjeblik var hvert Spor af denne Sygdom forsvundet.«

(Fortsættes.)

Præstens Værdighed.

(Sluttet.)

Efter alt dette skulde det ikke forekomme nogen saa besynderligt, naar det i »Brevet« hedder videre: »Deres Værdighed maa derfor kaldes guddommelig«. Ethvert Menneske, der er i Besiddelse af den helliggørende Naade, er derved delagtiggjort i den guddommelige Natur; Præsten er desuden udstyret med særlige guddommelige Fuldmagter. Hvad Under, naar den h. Ephrem skriver: »Præstens Værdighed er stor, ja af en overordentlig, uendelig Ophøjethed!« (a. St. n. 6). Den h. Pave Gregor den Store siger: »I Skriften kaldes Præsterne undertiden Guder, undertiden Engle« (Brev til Kejser Mauritius).

Heraf følger ganske af sig selv, hvilken Ære der skyldes Præsten. »Er det vel noget stort«, spørger Pave Gregor, »naar Deres Fromhed ærer dem, hvem Gud selv viser Ære ved enten at kalde dem Engle eller Guder« (s. St.)? »Brevet« træder sandelig ikke Forældrene for nær, naar det siger, at der skyldes Præsten større Kærlighed, Lydighed og Ærbødighed, for saa vidt nemlig som hans Værdighed og Velgerninger er større. At der herved ikke skal gøres Brud paa Forældrenes Rettigheder, trænger vel ikke til at bemærkes.

Heller ikke det trænger til Forsvar, at man aldrig »bør krænke Præstens gode Navn«. Det 8. Bud forbyder al ærekrænkende Tale og Bagvaskelse. Ført imod Præsten er den Slags Tale endnu langt forkasteligere paa Grund af den Forargelse og Skade, den maa afstedkomme. Kirkefædrene taler herom meget klart og strengt. »De troende«, siger Pave Gregor, »bør omhyggelig vogte sig for, hemmelig eller offentlig, ved Bagvaskelse eller ærekrænkende Tale at rive ned paa deres Biskop, Herrens Salvede«, »selv«, føjer han senere til, »om de skulde bemærke nogen dadelværdig Handling hos ham« (Brev til Biskop Felix). »Vil den«, spørger de apostoliske Konstitutioner, »gaa fri for Straf (fra Guds Side), som taler ilde om en Biskop« (II, 32)? Præsten staar paa et højt Stade; der stilles store Fordringer til ham, de største sikkert af selve Præsten; alles Øjne er

rettede paa ham, manges med fjendtlig Hu. En ringe Fejl hos ham vil bedømmes strengere end hos andre Folk. Ve den Præst, som giver Forargelse! Men ve ogsaa den, som uden Grund tager Forargelse af ham! Thi, som den h. Krysostomus med Rette bemærker: »Mange Domme beror paa blot Mistanke«; »men«, vedbliver han, »selv om du er nøje underrettet, selv om du nøje har prøvet Sagen og fundet den rigtig, saa vent paa Dommeren og foregrib ikke Kristus. Det er ham, der skal dømme, ikke dig« (Hom. in 2. Tim. 1,12). Med en vis Animositet taler han om den Smædelyst, som mange syntes at være grebne af. Præsten »beder for dig, han meddeler dig Guds Naade i Daaben, han vaager over dig, han formaner og advarer dig, ja midt om Natten kommer han til dig, naar du kalder paa ham. Og for alt dette faar han af dig ikke nogen anden Løn, end at du stadig kun kritiserer, maaske endog haaner ham« (Hom. 10 in 1. Thes. 5,13). »Hvo, som elsker Kristus«, vedbliver han, »elsker ogsaa Præsten, hvordan han end er beskaffen«, hvormed der selvfølgelig ikke skal være sagt, at han skal holde Præstens Fejl for Dyder eller uden Skel anse alt for godt, hvad Præsten taler og gør. »Naar Præsten forkynnder en falsk Lære«, siger Krysostomus, »skal du ikke tro ham, selv om han var en Engel« (Hom. in II. Tim.) Ligesaa lidt skal nogen bifalde en forargelig Handling, Præsten gør sig skyldig i; men i saa Tilfælde er ikke Offentligheden den rette Domstol, ej heller Sladderer den rette Dom; da er det Præstens Foresatte, man skal henvende sig til, og hans Sag er det at undersøge og dømme.

Saa kommer endnu den ominøse Bøn om Bidrag til Præstens Underhold. Jeg tror næppe, at Ordene i »Brevet« faldt, som de er gengivne af den fjendtlige Presse. Men selve Sagen er der ikke noget at anke over. Jeg kunde beraabe mig paa Kirkefædrene, men vil hellere straks gaa til den h. Paulus. »Hvo tjener nogensinde i Krig uden Sold?« spørger han Korintherne. »Hvo planter en Vingaard og spiser ikke af dens Frugter? Hvo græsser en Hjord og nyder ikke af Hjordens Mælk?« (1. Kor. 9,7). Saa anvender han Lignelsen paa de apostoliske Arbejdere. »Naar vi har saaet eder de aandelige Ting, er det da noget stort, om vi høster eders timelige?« (v. 11). Paulus har ganske

vist ikke rejst dette Krav for sig selv; han gav Afkald derpaa; men hans Handlemaade skal ikke være nogen bindende Regel for de andre. Tvertimod. Reglen er, »at de, som arbejder i Helligdommen, spiser det, som kommer fra Helligdommen, og at de, som tjener ved Alteret, deler med Alteret. Saaledes har ogsaa Herren forordnet, at de, som forkynder Evangeliet, skal leve af Evangeliet« (v. 13,14. — Angaaende Herrens Forordning jvf. Luk. 10, 7,8).

Af alt dette følger for Præsten den hellige Pligt at leve i Overensstemmelse med sin høje Værdighed. Thi om det end er sandt, hvad den h. Ephrem skriver, at »Præstedømmet (d. e. dets Værdighed) ikke bliver plettet af nogen, selv om den, der har modtaget det, er uværdig« (a. St. n. 6), saa er dog en Præsteskandale den værste af alle Skandaler og den største Ulykke for Menighederne. Præsterne bør stedse ihukomme, at de efter Herrens Ord skal være Jordens Salt, et Lys i Lystestagen, en Stad paa Bjerget.

Gud ske Tak, er Præsteskandaler sjældne Undtagelser; de fleste, som fortælles, er opdigtede. Maaske har siden Apostlenes Dage Præstedømmet aldrig staaet saa rent som i vore Dage, saa Katholikerne gerne maa se op til deres Præster saaledes, som det svarer til den smukke Skildring af Abbé Vianney, som for kort Tid siden blev gengivet her i Ugebladet.

F. Esser.

Foraarsstemning.

Yndigstille, solbelyste Morgen!
 Brudesmykket os Naturen vinker.
 Løft Dig, Hjerter, o lad fare Sorgen;
 Underdejlig Hav og Strandbred blinker.
 Prægtigt, guldklædt straalers Fjeldet,
 I det Fjerne lyder Fossevældet;
 Hist fra Skovens dunkelgrønne Krone,
 Som en Hilsen fra den blide Sydens Zone,
 Lyder tusind Fugles klare Sangertone.

O Guds Aand, Du alle Goders Kilde!
 Giv, at skøn're Morgen hist jeg skuer.
 For Din Storheds Kraft, o Fader milde,
 Dyb Beundring i mit Hjerte luer.
 Udryd Vantro, fjern dens tunge Mørke,
 Guds frygts Dug befugte Sjælens Tørke.
 Giv ydmyg Tro og Haab med Kærligheden.
 Ved Livslyst, Mod og Arbejds kraft hernelen
 Paany genfindes labte Sjælefreden.

Ja, velkommen vær, Du Morgen skønne!
 Naturen Du forvandler til Guds Tempel.
 Ak, om Skaberens Godhed vi formaa at lønne,
 I vort Hjerte præge Kærlighedens Stempel,
 Ingensinde vilde Livets tunge Dage
 Bringe vore Læber til utidig Klage.
 Thi hist os viser Troens sikre Øje
 En vis, en algod Fader i det Høje,
 Som evigt lønner hver, selv mindste Møje.

O Gud, Du Verdens Skaber og Opholder,
 Dig hylder Tusinder af Englehære,
 Dig ligger aaben Hjertets skjulte Folder,
 Du hersker over Himlens høje Sfære.
 Kun Mennesket alene hyppigt svigter
 Mod Dig, dets Ophav, sine Hyldingspligter,
 Tilsidesætter Dig, som ved Dit Almagtsord
 Fremkalder aarlig Jordens Skov og Blomsterflor,
 Og satte Støvets Søn til Herre over Hav og Jord.

Alverdens Gud, sku naadig til de Arme,
 Som blindt sig lader lede af de Blinde.
 Din Faderkærlighed sig ømt forbarne,
 At hellig Retfærds Sag engang kan vinde.
 Barmhjertig aabenbar Din Guddoms stærke Vælde,
 At Dødelige rørt maa Andagtstaarer fælde.
 Belyst af Tros og Guds frygts milde Kerte
 Forvandles lettelig al Jordlivets Smerte
 Til Trøst, til Fryd for prøvet Men'skehjerte.

En Kirkefest.

Fra Ostendes Strandbred, fra den middelalderlige Stad Brügge med dens Kanaler, Karnapper og Taarne, forbi smaa og store Landsbyer i flade, grønne Marsklunde, forbi Brüssel og ind gennem Lüttichs Kulbjærgene fører Iltoget den Rejsende. Saa breder det vide Sletteland sig ud for hans Blik; Karl den Stores ærværdige By, Aachen, ligger alt bagved ham. og Toget skynder sig med fornyet Fart ad Köln til. Det er i Begyndelsen af Juni Maaned; oppe i Bjærgene var Træernes Løv endnu nysudsprunget, men i Lavlandet er Kornet alt skredet og Sommeren inde. Er det for at fejre Sommerens Indtog, at man ser Festforberedelser overalt? Eller ventes en Konge eller Kejser at ville passere Byerne og Landsbyerne? Overalt, hvor Toget er kommet frem, har den Rejsende set Travlhed: Flagstænger, hele Mastetræer rejses, Vimpler og Bannere hejses, Guirlander hæftes op i Buer og Festons, der bygges Æresporte, Skovene yde deres Grønt og Haverne deres Blomster. Hvad er det for en Begejstring, der har grebet disse Landes Befolkning? Og nu Köln? Den gamle, graa By, der ved Ankomsten i Aftes forekom den Rejsende endnu mere graa end ellers, den ligner ikke sig selv, nu har Morgensolen kastet vældige Straalebundter ned over Gader og Pladser og synes at udgyde en hel Kaskade af Lys over den majestætiske Domkirkes Taarne og Façade. Atter spørger man: Kommer Kejseren? eller hvorfor er hele Byens Befolkning paa Benene fra den aarle Morgenstund, festligt klædt og med et Glædens Smil paa alle Ansigter, ret som sad Sommersolen ogsaa inde i deres Hjerter og lyste ud gennem deres Blik. Nej, Kejseren kommer ikke. Men den, der er større. — Kongernes Konge og Herrernes Herre holder sit Triumftog igennem By og Land »fra Solens Opgang og indtil dens Nedgang« (Ps. 112) for at hyldes af sit jublende Folk. Det er »Corpus Domini«, Herrens Legemsfest. Overalt paa Jordkloden, hvor de tre Hundrede Millioner katholske Kristne tilbede Gud »i Aand og Sandhed«, der fejres i Dag denne Fest for Hærskarernes Herre, Dødens Sejrherre, Paaskemorgenens Triumfator.

Kirken har alt paa Skærtorsdag fejret Indstiftelsen af Alterets hellige Sakrament; dog var den da saa betaget af Sorg over Lidelsesugens Mysterier, at den ikke med tilbørlig Jubel kunde hengive sig til Glæden over den store, den for Menneskeslægten største af alle Hemmeligheder, der rummes i den ene Sætning: »Ordet blev Kød og boede iblandt os«. (Joh. Ev. I, 14). I Treenighedens guddommelige Raadslagning var det fra Evighed af bestemt, at Skabningens Krone, Mennesket, skulde delagtiggøres i Skaberens Guddomsnatur, og »Ordet«, »det store Raads Engel«, (Engel-Sendebud) var udset til at iværksætte Beslutningen. Nu har Kirken siden Advent fulgt Begivenhedernes Gang, først forventningsfuldt tilbedende den i Jomfruens ubesmittede Moderskød skjulte Gud, saa i Bethlehem, (Brødets Hus) erkendende »det levende Brød, der kommer ned fra Himlen« (Joh. Ev. VI, 51) i det spæde Guddomsbarns Skikkelse. Derefter har Kirken gennem Barndom og Manddom fulgt Gudmenneskets Liv paa Jord, har set ham lide og dø, thi »uden Hvedekornet falder i Jorden og dør, bliver det ene, men dersom det dør, bærer det megen Frugt.« (Joh. Ev. XII, 24). Langfredag Aften har Kirken siddet med Graad ved sin guddommelige Brudgoms lukkede Klippegrav, men derefter har Paaskens »Alleluja« lydt. De fyrretyve Dage til Himmelfarten er svundne i Samfund med den Opstandne, der i denne Tid har undervist de første Biskopper, Apostlene, om mangt og meget Kirkens Stiftelse vedrørende (sml. Ap. Grn. i Beg.), som han ikke før sin Død og Opstandelse havde kunnet betro deres »lidet troende« Hjærter. Kirken har i Aanden staaet paa Oliebjerget og set ham fare til Himlen, aabnende dens Porte for den frelste Menneskeslægt. Pintsedag har den fejret sin egen Fødselsfesi, og endelig, efter saaledes at have beskuet det store Frelserværk fra Begyndelse til Ende, er den sunket tilbedende paa Knæ for den hellige Treenighed, »Alfa og Omega, Begyndelsen og Enden, den som var, og som er, og som bliver«. (Joh. Aab. I, 8).

Men Kronen paa den kirkelige Festcyklus mangler endnu. Den lange Ørkenvandring forestaar, — hvor er Mannaen, Himmelbrødet, Vandringsbrødet? Gud har ikke glemt sit Folk: Det Hvedekorn, der faldt i Jordens Skød

Langfredag, er blevet mangfoldiggjort (sml. Luk. IX, 16), og derfor jubler det kristne Folk »som paa Høstens Dag«, (Es. IX, 3), thi enhver, der æder af denne »de Udvalgte Hvede« (Zach. IX, 17), som Gud vil mætte sit Folk med, skal »have et evigt Liv«, (Joh. Ev. VI, 54). »Dette er mit Legeme« (Luk. XXII, 19), lyder Gudmenneskets Ord, og hvor de af en retmæssig viet Præst gentages over Brødet, der gentager sig Miraklet fra den første Nadvere, den første, hellige Messe.

I de tidligste Aarhundreder af Kirkens Liv paa Jorden samlede Tilbedelsen sig mest om Jesus i Messeofferet; men uden i mindste Maade at tabe denne første og vigtigste Side ved Sakramentet af Syne følte Kirken i Tidens Løb mere og mere Træng til at yde ham sin Tilbedelse som den i Sakramentet stedse i dens Midte levende og boende, sandeligt nærværende Herre. Intet er et større Enhedsmærke for Kirken end det ene Brød, som alle dens Børn er delagtige i, »et Brød, et Legeme ere vi mange«, siger Skt. Paulus (I Kor. X, 17.) Saa fejrer da Kirken sin store, guddommelige Enhedsfest: »Corpus Domini«.

Her staar altsaa den Rejsende paa Dompladsen i Køln. Alle Kirkeklokker sender deres fulde Toner rungende ud over Staden. De ventende Menneskeskarer ser op til Domkirkens Portal, de har ventet længe og taalmodigt, endelig, endelig ser man en lille, glimrende rød Farve komme til Syne oppe mellem de sorte Menneskemasser, der staar tæt pakkede indtil den høje Kirketrappes øverste Trin; en Ministrant bærende Processionskorset viser sig i Spidsen for Toget, som kommer, Symbolet paa, at Kirken følger sin korsfæstede Herres Spor, ihvor han gaar. Saa følger Skolernes Børn, Universitetets Studenter, mange af dem i deres middelalderlige Kostumer; den skønneste Gruppe i Toget danner de ca. fem Tusinde, smaa, hvidklædte Piger med Blomsterkranse paa Hovederne: uvilkaarligt mindes man Ordene i Skt. Johannes Aabenbaring (VIII, 9): »Der-efter saa jeg, og se, en stor Skare, hvilken ingen kunde tælle, . . . som stod for Tronen og for Lammet, iførte lange, hvide Klæder. . . .«

Nu kommer Ordensbrødre og Præster, Hæderspladserne indtages af alle Kølns Sognepræster i pragtfulde Korkaar

og ledsagede af deres Diakoner, Ministranter og Kirkeforstanderskaber. Efter endnu en Række højrodtklædte Ministranter bliver man Baldakinen var.

Medens et Par smaa, skingrende Klokker forkynde, at det allerhelligste Sakrament nærmer sig, ser man Fyrstbiskoppen, Kardinal Fischer, skride frem under Baldakinen, bærende Monstransen i sine Hænder. Tusinder og atter Tusinder af Bispedømmet Kølns Beboere hylder, knælende Kristus under Brødets Skikkelse; Millioner og atter Millioner Kristne hylder, ham saaledes fra By til By, fra Landsby til Landsby, over Bjærg, over Dal, over den hele vide Verden. Kirkeklokkernes, Hymnernes og Fanfarernes Toner smelter sammen til en eneste Jubelsang fra Jord til Himmel: »Dig skulle Folkeslagene prise, o Gud! Dig skulle alle Folkeslagene prise: Jorden har givet sin Frugt.« (Ps. LXVI, 5).

Ogsaa her i vort Fædreland, ja her i vor gode, gamle By Roskilde, kan vi blive Vidne til det hellige Triumftog. Søndag Morgen, den 13. Juni, ved Højmessens Slutning ca. Kl. 10, vil de katholske Kristne afholde Processionen i Skt. Marias Hospitals Have. For første Gang efter henved fire Aarhundreder vil Jesus Kristus, levende nærværende i sit Sakrament, træde ud under vor aabne Himmel, udstraalende Velsignelse til alle Sider og til ethvert Hjerte, der vil modtage den. Vi katholske Kristne vil tilbede ham knælende:

»Christum regem adoremus dominantem gentibus,
Qui se manducantibus dat spiritus pinguedinem.«

(Af Festens Breviarbønner.)

»Lader os tilbede Kristus, Kongen, der hersker over Folkestammerne; ham, som skænker sig selv som Fylde for deres Sjæl, der modtage ham som Føde.«

Roskilde.

F. M

Ved Vejbrynet.

Naar man sammenligner Katholikerne med Protestanterne, vil man lægge Mærke til, at de sidste er langt mere aabenmandede, naar det gælder om at omtale Fejl, som begaas af deres Kirke eller dens Mænd. Katholikerne er langt mere tilbageholdne, indesluttede i den Retning. Er dette nu et Tegn paa mindre Sandhedskærlighed hos Katholikerne? — Jeg tror det paa ingen Maade; thi man vil vanskeligt kunne finde saa aabenhjertige og frimodige Karakterer hos Protestanterne, som man finder dem blandt Katholikerne saa at sige ved hvert Skridt, og ikke mindst i rent katholske Egne, f. Eks. Italien, Bayern, Østerrig. — Hvad er da Grunden til det ovennævnte Forhold? Jeg tror, at Grunden er den, at den katholske Kristens Forhold til sin Kirke er et ganske andet end Protestantens til sin Kirke. Selv den mest troende Protestant omfatter ikke sin Kirke med den dybe, varme, beundrende Kærlighed, hvormed den katholske Kirke omfattes af dens Børn. Man vil aldrig kunne høre Protestanter omtale deres Kirke som deres »Moder« Kirken, og det vil aldrig falde dem ind at bruge et Udtryk som Kirkens »Børn«. Enhver ved derimod, at disse Udtryk er blevne os Katholikker i den Grad mundrette, at vi slet ikke er os bevidste, hvor ofte vi bruger dem. Protestanten betragter ikke sin Kirke som sin Moder; han elsker den nok, men snarere med en Kærlighed, som kan sammenlignes med den, som man har til lidt fjærnere Slægtninge. Men paa samme Maade som man ikke tager sig det saa forfærdelig nær, selv om man hører nogen tale lidt nedsættende om ens Onkel eller Tante, medens man derimod straks føler sig krænket paa det dybeste ved det mindste nedsættende Ord, som bliver sagt om ens Moder, saaledes vil en Katholik heller ikke være i Stand til med den samme Sindsro som Protestanten at høre Beskyldninger fremsat med sin Kirke, endstige til selv at tale nedsættende om den. Som man ser, har dette aldeles intet med Sandhedskærlighed at gøre. — Om man fremdeles vil betragte Protestanternes Opfattelse som mere ideel og mere svarende til *Kristi* Tanker og Følelser, det er et andet Spørgsmaal, som det dog næppe vil være vanskeligt at give det rette Svar paa. H. G.

Protestantisme og Vantro. Forlagsboghandler I. C. L. Mohr (Poul Liebeck) i Tübingen, som med særlig Forkærlighed udgiver protestantiske theologiske Værker, gør Læseverdenen opmærksom paa en ny Bog af Prof. Dr. Heinrich i Tübingen, som snart skal udkomme eller nu maaske allerede er udkommet. Dens Titel er: *Ved Filo-*

sofiens Grænse. Melanchthon, Lavater, D. Fr. Strausz. Formodentlig med Forfatterens Samtykke anbefaler Forlaget Bogen med følgende Ord:

»Det er tre Personligheder, som behandles videnskabeligt her i Bogen: *Melanchthon*, den reformatoriske Filosof, den ny Tros Apologet, den protestantisk-skolastiske Filosofis Grundlægger, som dog ogsaa kan bibringe Nutiden Arven fra Fortiden; *Lavater*, Züricher-Pietisten og endelig *D. Fr. Strausz*, Kritikerens af Jesu Liv og Troslæren, som, udgaaende fra den romantisk-historiske Videnskab og fra Hegel, tilendebringer det kritiske Arbejde og sluttelig indløjer Materialistens Verdensbillede i sin idealistiske Pantheisme *Melanchthons Apologetik det første, Strausz Kritik det sidste Led i en Udviklingsrække*, og ved Siden af Lavater, en af de første »Emotionaler« i Filosofien og Theologien.«

Naar man engang imellem fra katolsk Side — bemærker hertil med Rette »Stimmen aus M. Laach« — henpeger paa Protestantismens Udvikling til Pantheisme og Materialisme, saa optages det i Reglen som en Fornærmelse af Protestanterne. Men her er det nu engang én af deres egne, som siger dem det samme.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vor højærværdigste Biskop har desværre forleden under sit Ophold i Ringsted paadraget sig en ret heftig og haardnakket Forkølelse, som hindrede ham i at holde Pontifikalmessen første Pintsedag. Derimod kunde han anden Pintsedag efter Prælatmessen i St. Ansgarskirken meddele Firmelsens hl. Sakramente til ialt 51 Personer, hvoraf 13 Elever fra St. Andreas Kollegiet. De øvrige var alle Voksne og, paa enkelte faa Undtagelser nær, det sidste Aars Konvertiter, for hvilke det nok maatte være en Skuffelse, at Biskoppen var nødt til at skaane sin Stemme og derfor ikke kunde prædike. —

Om Aftenen sluttedes Majandagten med en kort Prædiken og Procession i St. Ansgarskirken, som i denne Anledning var ret godt besøgt, hvad der var saa meget desto glædeligere, som man derved fik et Bevis paa, at det dejlige Pintsevejr ikke havde formaaet at hindre Deltagelsen i en opløftende religiøs Manifestation. Gid den saligste Jomfru maa lønne hvert Offer, som den enkelte har bragt til hendes Ære!

— (*Crescendo*). Redaktionen har fra Foreningen *Crescendo* modtaget den Meddelelse, at den indtil August Maaned holder Sommerferie, samt at den første musikalske og dramatiske Aftenunderholdning i næste Sæson antagelig vil finde Sted den sidste Onsdag i Oktober, hvilket man har bedt os bekendtgøre her i Ugebladet for at kunne undgaa at genere andre Foreninger i deres Planer.

En passant tør vi nok fortælle, at der forberedes store Ting til den kommende Vinter, som f. Eks. Opførelsen af *Schwalms* Oratorium: »Der Jüngling zu Naim« med Orkester.

Forhaabentlig vil der i Fremtiden blive stor Tilslutning til »Crescendo«s Fester; det er jo den eneste Løn, Foreningen har for sit Arbejde, og — det er tillige det, der skulde hjælpe vore to yngre Sogne lidt paa Benene.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Oprævning af Nord. Ugeblads Abonnements-Kvitteringer **forud** for Juli Kvartal paabegyndes ca. 14 Dage før Kvartalets Begyndelse, da Ekspeditionen skal opgive Abonnent-Antallet før Kvartalets Begyndelse til Postvæsenet.

Ligeledes kan Afbestilling af Bladet kun modtages før Kvartalets Begyndelse.

Unio. Søndagen den 20. Juni stor Udflugt til Skodsborg — Hjortekær — Søllerød. — Udførligere Program i næste Nummer af Bladet.

v. Hurcks Legat.

En Portion af dette Legat er ledig og kan søges baade af Mænd og Kvinder. Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan indsendes til undertegnede inden Udgangen af Juni Maaned.
J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. Juni. 2den Søndag efter Pintse. Antonius af Padua, Bekender. 14. M. Basilius, Biskop og Kirkelærer. — 15. Ti. Oktavdag. — 16. O. Johannes Franciskus Regis, Bekender. — 17. To. Oktav af Kristi Legems Fest. — 18. F. Jesu Hjerte Fest. — 19. L. Juliana af Falconieri, Jomfru.
Søndag den 20. Juni. 3. Søndag e. Pintse.

Gudstjeneste paa Søndagen i Kristi Legemsfest Oktaven og Fredagen derefter (Jesu Hjerte Fest).

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{2}$, højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Andagt.

Torsdag den 17. Juni Kl. 8 Aften højtidelig **Slutningspro-
cession**, hvori som sædvanlig følgende Foreninger deltager: **Begge Mariakongregationerne, St. Josefs Gilde og Jomfrernes Forening.**

Fredag den 18. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$, højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.
Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Kl. 5 Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver

Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt (med Novene).

Fredag den 18. Juni, Jesu Hjerte Fest. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ st. Messe Kl. 9 Højmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ And. Det Allerhelligste er udstillet hele Dagen.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd. Kl. 8 Aften Festandagt. I *hele Oktaven* hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Andagt.

Fredag den 18. Juni højtidelig Messe med sakramental Velsignelse; Aften Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjerte Kirke. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge *Mariakongregationer* deltager i Processionen.

Fredag den 18. Juni. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Det helligste Sakramente er udstillet hele Dagen. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Præd.

Immaculatakirken. (Strandvej 91). Kl. 10 Højmesse; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt.

Kristi Legems Fest-Procession.

St. Ansgars Kirke: Aftenen før Jesu Hjerte Fest Kl. 8.

St. Annæ Kirke: paa Søndagen i Oktaven i Søstrenes Have efter 10-Messen.

Jesu Hjerte Kirke: paa Søndagen i Oktaven Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Roskilde: paa Søndagen i Oktaven (den 13. Juni) i Mariahospitalets Have efter Højmessen, som begynder Kl. 9.

(Samme Dag i den Gudstjeneste paa Ledreborg).

St. Francisci III. Orden holder Møde Fredag den 11. Juni Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag d. 13. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ og deltager i Processionen samme Dags Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Mandag d. 21. Juni den h. Aloysius Fest. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften slutes Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for Alle.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 13. Juni Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 23. Juni Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Rettelse. I forr. Nummer staar der i Anmærkningen nederst paa S. 367, at Redemptoristerne er de eneste katholske Præster, som virker paa vore vestindiske Øer. — Man har gjort Redaktionen opmærksom paa, at dette kun passer for de sidste Aaringers Vedkommende; tidligere var det Verdenspræster, som havde Sjaelesorgen der.

Tak. Hjertelig Tak for Bidragene gennem St. Antoniusbøssen, særlig for den større Gave, som fandtes deri for nogen Tid siden. Vincentsforeningens Mariakonferents.

Trykfejl. Nederst S. 386 tilføjes: (Sluttet). S. 389 L. 11 f. n.: nye Mænd, læs: unge Mænd.

NB. Flytning paa Landet maa meldes paa Postkontoret.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 25.

Søndag den 20. Juni.

1909.

INDHOLD: Kristendom og Socialisme. — Koralkursuset i Bochum. — Polemik. — »Kristeligt Dagblad«s Ærlighed. — Abdul Hamid og de barmhjertige Søstre. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Kristendom og Socialisme.

Sidste Vinter er der offentligt paa Møder og i Pressen bleven opkastet det Spørgsmaal: »Hvilket indbyrdes Forhold er der mellem Socialisme og Kristendom? Og hvilket Forhold burde der være?«

Det samme Problem tiltrækker sig naturligvis tænkende og følende Menneskers Opmærksomhed ogsaa i andre Kulturlande. *Selma Lagerlöf* skrev over dette Thema sin mærkelige, tankevækkende Roman »Antikrists Mirakler«. Og den her i Bladet tidligere omtalte Züricher-Pædagog og Filosof, *Fr. W. Förster*, har nylig viet Æmnet sin aandfulde Pen og har paa et Züricherforlag (Schulthess & Co.) udgivet sine »socialethiske og socialpædagogiske Betragtninger« over Sagen under Titlen »*Christentum und Klassenkampf*«.

Den 300 Sider store Bog omhandler en hel Række af Tidens interessante sociale Foreteelser. Jeg anfører rent eksempelvis nogle Overskrifter: »Den angelsachsiske Universitets-Udvidelse«, »Toynbees Livsgerning«, »Carlyle og Kingsley«, »De amerikanske Studenters sociale Kolonier«,

»Hull-House-Settlement i Chikago«, »Tyendespørgsmaalet«. Vistnok især beregnet paa de i Zürich saa stærkt repræsenterede *russiske* Studenter er et stort Afsnit med Titlen: »Kan Attentater fortne det sociale Fremskridt?«

Sit principielle Standpunkt har Förster fremsat i Bogens første Afdeling — »Den Gejstliges Stilling til det sociale Spørgsmaal«. Den schweiziske Tænkter, der oprindeligt tilhørte det saakaldte »Selskab for ethisk Kultur«, men nu indtager et afgjort kristeligt Stæde, ser saa dybt i det paa-gældende Spørgsmaal og fremsætter sine Anskuelser saa klart, at hans Ord ogsaa her hjemme vil kunne paaregne Opmærksomhed.

Den radikal-socialt Kristendoms Forkynder — siger Förster — ser i Mammondyrkelsen den centrale Synd og henviser til Nødvendigheden af en dybtgaaende social Reform. Den Kristendom, erklærer de, som ikke vil arbejde med herpaa og saaledes i Ordets egentlige Forstand fremme Guds Riges Komme paa Jorden, er intet værd, har ingen indre Kraft, intet virkeligt Liv. Man kræver derfor en daadkraftig Kristendom, der viser sin Tro af sine sociale Gerninger.

»Men hvad hjælper mig«, skriver Förster derimod, »al flammende Tale om social Elendighed og social Pligt, om Mammonstrældom og Samfundsuretfærdighed, hvis min individuelle Sjæl ikke bliver befriet, lutret, saliggjort? Hvorfra skal jeg hente Kraften til at være noget for mine Medmennesker, saafremt Frelseren ikke mere viser sig for mig, og jeg ikke hører om andet end alle det ydre Livs Tilstande, der ikke formaar at skænke mig noget nyt Liv. . . . Ganske vist er de fleste af de sociale Præster troende Kristne og ved meget vel, at det er af de omvendte Sjæle, den omformede og omskabende Kraft kommer. Men hvem omvender nu Sjælene og hvorledes? Med sociale Anklageskrifter og Truselsprædikener mod Samfundet maaske?«

De sociale Præster — siger Förster videre — ser ikke, at hele Kristendommen for dem er bleven til en eneste Ting: *social Retfærdighed*. »Er det ikke til syvende og sidst et Tilbagefald til det gamle Testament? Er det ikke Loven og Profeterne uden Evangeliet?«

Naturligvis, hedder det videre, har Kristendommen ogsaa en social Side, er ikke blot noget individuelt. »Men Kristendommen har sin ganske særegne Maade at virke for Samfundets Fornyelse paa. Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skal og alle disse Ting tillægges Eder. Og dette: at søge Guds Rige, vil *ikke* sige at søge efter det fuldkomne jordiske Samfund. Men det vil sige: Søg først hin Villiens Omvendelse, som bringer alt i Eder, der var faldet fra Gud, tilbage til alt Livs Kilde. Grib og begrib i Sønnen Faderens hele Herlighed og Virkelighed. Da vil Mammon miste sin Magt over Eder... Da sejrer overalt Kærligheden over Selvhævdelsen, Endrægtigheden over Egenvillien... Saaledes, og kun saaledes, er Kristendommen den største sociale Magt til alle Tider. Men løsriver man sig fra denne Grundvold... *taler man for meget om denne Verden i Stedet for den anden*, — da svigter netop hine højere Kræfter, som alene formaar at omskabe denne Verden. *I denne Frembringelse af sande Mennesker ved Gudmennesket bestaar Kristendommens Bidrag til det sociale Spørgsmaal*. Dens Pædagogik her paa Jorden hviler helt og holdent paa dens Opdragelse af Menneskene til Himlen. Hvo, som ikke forstaar det, er allerede selv verdsliggjort og vil derfor aldrig være i Stand til at befri andre fra Mammons Aag, som jo kun er et Udtryk for, at Mennesket, af Mangel paa Hvile i det Evige og Vished derom, har samlet sig om det Timelige....

»Middelalderen troede, at Dæmonernes *sorte Magi* kun kunde brydes ved Kristi *hvide Magi*. Saaledes kan ogsaa Guldets Dæmoner med deres glødende Løfter kun overvindes ved aandelige Forjættelsers begejstrende Storhed og Virkelighed, men ikke ved en udvandet og i det Verdslige forvildet Kristendom. Kristendommen vil sandelig ikke overlade hine verdslige Spørgsmaal til sig selv, — men den sørger netop for dem derved, at den ikke taler saa meget om dem, men er hensunken i højere Ting. Kun derfra kommer al Dom over det Bestaaende, al foryngende og verdensgennemtrængende Sjæleenergi, al Forløsning fra Tingenes Tyranni, al Befrielse fra Bekymringerne for det, som ikke er noget værd. Om dog blot Kirkens Mænd vilde forstaa, at den af det Synlige og Haandgribelige

fangne menneskelige Lidenskab kun kan overvindes af en heroisk og virkelig hinsidig Kristendom, som ikke lider af nogen verdslig Forfladelse, nogen Underkastelse under Dyrkelsen af det Synlige og det Haandgribelige.«

Förster ser klart, at al moderne Socialisme, moderat som radikal, ligesom sin første Stamfader *Rousseau* lider under det optimistiske Fejlsyn, at Mennesket af Naturen er godt, men bliver ondt som Følge af Samfundsindretningerne. Ondet er tværtimod i os selv, og Samfundet bedres kun i samme Grad, som Individerne forbedres.

»Kristendommen«, skriver han, »gør alle Problemer, selv de mest indviklede, simple, idet den fører dem tilbage til deres dybeste Rod — det store Spørgsmaal om den indre Genfødelse... *Den fører fra Periferien til Centrum* og opdrager Mennesket til at betænke og begynde alt ud fra et stort Midtpunkt... Ogsaa alt socialt Arbejde svæver i Luften, naar det ikke inspireres og oplyses fra dette Midtpunkt.«

«Men nu er Livet, netop for den virksomme og hjælpssomme Villie, een eneste stor Fristelse til at lade sig slæbe ud i Periferien, lade sig lokke bort fra Livets formende Grundkræfter og fortabe sig i de ydre Symptomers Mangfoldighed, indtil Villien selv er bleven en Del af det Kaos, den vilde ordne. Derfor behøves der en stor og stadig Modvirkning mod hin Tendens til at sprede sig. Saa stor er Forvildelsens Magt, at der behøvedes selve *Guds Menneskevordelse* for at kalde den forvildede Sjæl tilbage til alt Livs Kilde! Atter og atter sker det derfor, at selv begejstrede Forkæmpere for den Religion, der vil frelse os fra Mangfoldigheden over i Enheden, — at ogsaa de falder for det Periferiskes Forførelse, i Stedet for i første Linie at pleje de centrale Kræfter, af hvilke dog ogsaa tilsidst Periferien bestemmes og formes.«

Saa mange er Ordene. De synes — som sagt — en Art Kommentar til en af Dagens Tekster.

(»Ntlt.«)

Johannes Jørgensen.

Koralkursuset i Bochum.

Den gregorianske Koral er Kirkens liturgiske Sang. I Samklang med dette siger den kendte Beuroner-Benediktiner, Pater *Dominicus Johner* i sin — 1906 udkomne — *Neue Schule des gregorianischen Choralgesangs*: »Som ingen senere Kompositioner udfylder Koralen Liturgiens ydre Rammer. Dens Melodiers Omfang har det rette Maal, saa at de ikke bliver for korte og fattige, naar de lyder i Domkirkerne under de højtidelige Funktioner, ej heller er de for langvarige eller uoverkommelige under beskedne Forhold.«

Den gamle, herlige Koral lød ubeskaaret, i hele sin Fylde Middelalderen igennem, saavel i Middelhavslandenes pragtfulde Kathedraler som i den fjerne Sagaøs smaa, uanselige Kirkehuse.

Først paa Palestrinas Tid mente man, at den gregorianske Koral var for kompliceret. I Aarene 1614—15 udkom i Rom et Graduale, den saakaldte *Medicæer-Udgave*, med stærke Forkortninger og gennemgribende Forskydninger i de gamle Sanges Melodier. De var sammenstillede af *Anerio* og *Suriano*, men har længe været ansete for et Arbejde af *Palestrina*, hvem Gregor XIII i 1577 havde overdraget Revisionen af Koralbøgerne i Anledning af en ny officiel Udgave af Breviaret og Missalet. — *Medicæer-udgaven* fandt dog kun ringe Udbredelse udenfor Italien og var næsten helt glemt, da den atter udkom med meget gennemgribende Forandringer i 1848 som Graduale for Stiftet *Mecheln*. For Tyskland fik det større Betydning, idet Pius IX for at opnaa større Enhed i Kirkesangen autoriserede *Mechelner Gradualet*, der kun undergik faa uvæsentlige Forandringer. Dette Graduale benytter vi endnu her i Vikariatet. I 1903 fratog Pius X det dets officielle Karakter.

Omkring Midten af det forrige Aarhundrede vaagnede atter Interessen for de gamle, ubeskaarne Melodier. Det var hos Mænd som den liturgiske Sangs Reformator i Frankrig, Abbed *Guéranger* af *Solesmes* († 1875). Hans Grundsætning var: Naar et stort Antal gamle Haandskrifter

fra forskellige Lande stemmer overens, saa indeholder de den oprindelige gregorianske Koral. — Dette Princip blev Ledetraaden i den franske Jesuitpater *Lambillottes* Forskninger. Han foretog udstrakte Rejser, hvor han flittigt afskrev de forskellige Bibliotekers og Arkivers Haandskrifter for derved at samle alle de oprindelige Musikketekster. — I England har der i nogle Aartier været arbejdet i samme Retning med stor Interesse og Flid af: *The Plain-song and Mediæval Music Society*, som har udgivet *Salisbury's* Graduale, en Frugt af Selskabets Forskninger. — I Tyskland er det fremfor alt Beuroner-Kongregationens Benediktinere, der med stor Begejstring søger at føre den ældre Koral frem. — Men Hovedfortjenesten for Genoplivelsen af de gregorianske Melodier tilhører fremfor alt Benediktinerne fra Solesmes, særlig Pater *Pothier*. Frugten af hans 24 aarige grundige og udstrakte arkivalske og praktiske Studier udkom 1884 [under Titlen *Liber Gradualis* (2. Oplag 1895)]. Som Indledning til dette skrev han det af alle Fagmænd højt skattede Værk: *Mélodies grégoriennes* (1880). — *Mocquereau* paabegyndte i 1889 det monumentale Værk: *Paléographie musicale*. Det er rigt paa fotografiske Gengivelser af ældre Haandskrifter, ledsagede af Forklaringer. I det hele hviler dette Værk paa et omfattende videnskabeligt Grundlag, der ikke alene tager Hensyn til Koralsens Teori, men ogsaa behandler de historiske og æstetiske Problemer, som er knyttede hertil. For alle, der interesserer sig for Kirkemusik, tjener til Underretning, at sidstnævnte Værk findes paa det kgl. Bibliotek i København.

Disse omfattende Bestræbelser fik en officiel Anerkendelse, idet Leo XIII i et Breve »*Nos quidem*«, af 17. Maj 1901, udtrykte sit Bifald overfor Abbed *Delatte* af Solesmes.

Da Kardinal *Sarto* besteg det romerske Sæde, fik den gregorianske Sang en ivrig Befordrer; thi Pius X er et udpræget Musikmenneske, og han har fra sin tidligste Ungdom af elsket den gregorianske Sang; ja, som Domherre beklædte han endog en Lærestol i denne Videnskab. Det kan da med Rette siges om ham, at han har generjst den gamle gregorianske Sang (*cantum gregorianum restauravit*), som Rituskongregationen udtrykker sig i sit

Dekret af 8. Januar 1904. — Det var dog først ved sit berømte *Motu proprio* af 25. April 1904, at Pius X endelig fastslog den ny Bane, idet han overdrog Benediktinerne fra Solesmes at redigere den ny Udgave af de officielle Koralbøger og gav dem gennem Kardinalstatssekretæren, under 24. Juni 1905, Anvisning paa som Grundlag at benytte deres eget, allerede omtalte Graduale fra 1895. — Som Resultat af dette Arbejde foreligger nu en *Editio Vaticana*. (1908).

Det vækker mere og mere Almenforstaaelse, at Arbejdet for den gregorianske Sangs Genindførelse i Kirken i sin oprindelige Renhed er en hellig Sag. Med Rette siger derfor Pater *Johner*: »Som liturgisk Sang er Koralen *Bøn* og *Handling*. Som liturgisk *Bøn* og liturgisk *Handling* maa den forstaaes og udføres af Sangerne. . . . Har disse fuldtud indlevet sig i Liturgiens Aand og i de kirkelige Aarstiders og Festers Liturgi, forstaaer de Sproget og Tegnene, har de optaget i sig Liturgiens Tanker og Hensigt, da vil det ikke falde svært længere at vinde den rette Forstaaelse ogsaa af de liturgiske Melodier.«

Da Biskoppen af Paderborn har paabudt den ny Korals Indførelse i sit Stift, udkastede Domorganisten i Paderborn, højjærv. Hr. Domvikar *Cordes*, Planen til et Stævne for Stiftets Organister og Kordirigenter for at indføre disse i de ny Melodier. Det lykkedes ham at arrangere et saadant Stævne, et Koralkursus, som afholdtes i Byen *Bochum* i Paaskeugen. Paa vor højjærværdigste Biskops Opfordring rejste Organisten og Kordirigenten ved det danske Vikariats Hovedkirke, Hr. *Jos. Hammermüller*, til Bochum, hvor han ogsaa deltog i Arbejdet.

(Sluttes).

Polemik.

At det en Gang imellem kan være godt at anholde vore Avisers Meddelelser om katholske Ting og heller ikke straks finde sig i, at en indsendt Berigtigelse afvises, kan ses af følgende, som stod at læse i en bekendt nordsjællandsk Avis den 29. Maj. Vi benytter tillige Lejligheden til at takke den Herre, som ved at insende et Udklip af Avisen foranledigede Berigtigelsen af en for alle Katholikker fornærmelig Paastand.

Den store Fest i Rom.

Hr. Redaktør!

I en Meddelelse, Deres ærede Blad bragte om Festen i Peterskirken i Rom den 18. April, var der bleven paa-staaet, at de mange Tusinder Katholikker, som var tilstede, havde *tilbedet* den salige Jeanne d'Arc, og at Pave Pius den Tiende om Eftermiddagen havde gjort det samme. Jeg indsendte Dem en Gendrivelse af denne for alle Katholikker krænkende Bagtale, men De nægtede Optagelsen med følgende Begrundelse: »Da Artiklen om Festen i Rom har været gengivet med »Berl. Lokal-Anzeiger« som Kilde, maa den staa for det tyske Blads Ansvar, og vi finde derfor ikke Anledning til at optage Deres Berigtigelse.«

Saa meget jeg end har undret mig over denne Begrundelse, saa vil jeg dog gjerne antage, at De har ment, at Sagen virkelig forholdt sig saaledes, som Artiklens Indsender fremstillede den efter det nævnte Blad. Thi havde De vidst, at De var bleven skuffet, havde De uden Tvivl anset det for en Ærespligt at optage Gendrivelsen af en Bagtale, som De paa denne Maade var kommen til at udbrede.

Men nu maa jeg meddele Dem, at De faktisk *er bleven skuffet*. Som Følge af Deres Afslag henvendte jeg mig nemlig til en Bekendt i Berlin med Bøn om at skaffe mig vedkommende Nummer af »Berliner-Lokal-Anzeiger«, da jeg havde faaet Mistanken, at Udtrykket »tilbede« slet ikke stammede fra »Lokal-Anzeiger«, men fra den danske Oversætter; det nævnte Blad vilde nemlig vel nok have vogtet sig for at slynge de 200,000 Katholikker i Berlin en saadan Fornærmelse i Ansigtet, og de katholske Blade vilde ogsaa straks have gendrevet Løgnen.

Jeg har nu her de tre Numre af »Berliner Lokal-Anzeiger« for vedkommende Dag liggende for mig; i alle tre omtales Jeanne d'Arc-Festen, men intet Steds med de fornærmelige Udtryk som i Deres Blads Artikel — ikke et Ord om, at »Højtideligheden formede sig som en fantastisk Drøm fra Middelalderen«, som Deres Indsender skrev og fremfor alt *ikke et Ord om Helgentilbedelse!* Havde ikke Redaktøren ønsket, at jeg skulde fatte mig kort, saa vilde jeg gærne have hidsat den virkelig interessante Skildring, som Deres Indsender har forkortet og forvansket paa en saare mærkelig Maade. Det vigtigste Sted, nemlig om den egentlige Beatifikation ved den højtidelige Oplæsning af det pavelige Dekret, har han helt udeladt. I Stedet gaar han straks over til Afsløringen af den ny Saliges Billede for at lade os se, »hvorledes alle stirrer betagne op mod denne forklarede Kvindes Billede«, og dertil at knytte de Ord: »Saa knæler hele Skaren ned og tilbeder hende, — Jomfruen af Orleans er erklæret salig. Om Eftermiddagen begav Paven sig til Peterskirken for ogsaa at tilbede hende«.

Efter den virkelige Text i »Berliner Lokal-Anzeiger« lyder Stedet saaledes: »Men alle stirrer i flere Minutter op mod den Forklaredes Billede og synker saa bedende ned« (*»betend«*, altsaa *bedende*, ikke *»anbetend«*, som vilde være *»tilbedende.«*) Og under en ny Overskrift: »Paven i Peterskirken« hedder det saa videre i det berlinske Blad: »Om Eftermiddagen begav Paven sig til Peterskirken for at bringe den for salig erklærede Jeanne d'Arc sin Hyldest« (*»seine Verehrung zu bezeigen«*, altsaa *Æresbevisning, Hyldest*, ikke *»Anbetung,«* *Tilbedelse*). Og saa følger endnu et længere og igen meget velvilligt holdt Privattelegram, hvor vi bl. a. faar den meget interessante Meddelelse, at den vældige Menneskemasse, især franske Pilgrimme, saa snart de fik Øje paa Paven, istemte Jeanne d'Arcs Sang: »Je suis chrétien« (Jeg er en Kristen). Og saa hedder det videre: »Paven, som saa meget alvorlig og træt ud, velsignede til alle Sider (de Troende). Foran Jeanne d'Arcs Billede forettede han en lang Bøn« (altsaa igen det ganske rigtige Udtryk *»Gebet«*, *Bøn* men ikke *»Anbetung«*, *Tilbedelse*).

Hvad skal vi nu sige til Deres Indsenders »Gengivelse« af »Berl. Lokal-Anz.«s Artikel? Der er jo kun de to Mu-

ligheder: Enten har han imod bedre Vidende brugt Ordene »at tilbede« i Stedet for »at bede«, eller han har i god Tro anset de to Udtryk »beten« og »anbeten« (at bede og at tilbede) for ensbetydende. Jeg vil ikke antage det værste om ham; jeg tror tværtimod, at han selv vilde finde det afskyeligt, naar én med Hensigt fordrejede Ordene saaledes, at han kunde sigte Medkristne for Afguderi. Jeg antager altsaa, at han holder de to Udtryk for ensbetydende. Men i saa Fald maa jeg have Lov at oplyse ham og enhver, som maatte have lignende Anskuelse, om, at han her viser sig uvidende i en Sag, der er ethvert katholsk Barn bekendt, som har lært sin Katekismus. Det er to himmelvidt forskellige Ting: »at tilbede én« og »at bede til én«. Hvad de mange Tusinder Katholikker og senere selve Paven gjorde, da de knælede for den Saliges Billede, det var, *at de bade til hende, men ikke, at de tilbade hende.*

At tilbede — i religiøs Forstand, hvormed det alene drejer sig — er nemlig at anerkende en som sin Skaber og højeste Herre. Derfor har vi ikke Lov til og det vil aldrig falde os ind at tilbede nogen Skabning, men Gud ene og alene. Derimod at bede til en Helgen er at henvende sig til ham, hvad enten det nu er for at lovprise hans Dyder eller bede ham om hans Forbøn hos Gud eller for at takke ham for den Hjælp, han har ydet os ved sin Forbøn.

At vi nu virkelig maa have Lov til at gøre dette, er indlysende. Helgenernes heroiske Dyder fortjener jo aabenbart vor Lovprisning, og deres Forbøn hos Gud, hvis Venner de er, kan ikke være andet end gavnlige for os; og, hvad der er Hovedsagen, ved denne vor Helgendyrkelse forherliges Gud selv, som ved sin Naade har gjort dem til sine Venner og ved sin Almagt selv yder os den Hjælp, de Hellige har bedt ham om for os. Det gør heller ikke nogen væsentlig Forskel, om jeg ved min Bøn til en Helgen staar eller knæler. Jeg har aabenbart lige saa godt Lov til at knæle for en Helgen, som selve Frelseren i sin Fortælling om den ubarmhjertige Tjener lader dennes Tjener falde ned for ham for at bede ham om Henstand; derfor har han dog vist ikke anerkendt den anden som sin Skaber og Gud! Ligesaa lidt har da den store Skare Pilgrimme i

Peterskirken derved, at de faldt paa Knæ, tilbød den ny Salige.

Alt det, vi her har sagt, vilde et katholsk Skolebarn, som spørges om *Forskellen paa Gudsdyrkelse og Helgendyrkelse*, sammenfatte i følgende Katekismussvar: »Naar vi dyrke Gud, da ære vi ham ikke blot, men vi *tilbede* ham som alle Tings almægtige Skaber og højeste, uindskrænkede Herre; naar vi dyrke Helgenerne, da ære vi dem blot som Guds tro Tjenere og Venner«. »Naar vi dyrke Gud, da gøre vi det for hans egen Skyld; naar vi dyrke Helgenerne, da gøre vi det for Guds Skyld og af Hensyn til ham«. Og endelig »til Gud bede vi, for at han maa hjælpe os ved sin egen Almagt; men til Helgenerne bede vi, for at de maa hjælpe os ved deres Forbøn hos Gud«.

De ser, Hr. Redaktør, det var nok »en *fantastisk Drøm*« — blot ikke »fra *Middelalderen*«, — hvad den ærede Indsender har drømt sig sammen om katholsk Helgentilbedelse.

Med Tak for den venlige Optagelse af disse Bemærkninger tegner jeg

ærbødigst

A. Breitung,

Lærer ved St. Andreas-Kollegiet,
Charlottenlund.

„Kristeligt Dagblad“s Ærlighed.

„Kristeligt Dagblad“ refererer i sit Nummer 207 det »Skytsengelbrev«, jeg i Nr. 23 af »Ugebl.« har gjort til Genstand for en indgaaende Kritik. Skønt det ved, at »Brevet« i alt Fald for enkelte Udtryks Vedkommende er forvansket, aftrykker det dog netop dets forvanskede Form med de indledende Ord: »Det omtalte ‚Skytsengelbrev‘ lyder saaledes«. Det undrer mig ikke, at Kirkefædrenes Udtalelser ikke gør noget Indtryk paa »Krist. Dgbld.«. Det sætter sig i mangt og meget ud over Skriftens Lære. Hvilken Betydning kan da vel endnu Kirkefædrenes Lære have for det? Men eet kunde man i alt

Fald have ventet, at, naar det nu engang vilde byde sine Læsere dette Bevis paa »det aandelige Mørke, den katholske Kirke er nedsunken i — ogsaa her i Danmark«, da skulde det i det mindste ogsaa have anbragt de betydningsfulde Rettelser, der fandtes i »Ugebladet«. Rigtigt vilde det have været, om det havde ventet, indtil det havde haft selve Ordlyden i Hænde. F. Esser.

Abdul Hamid og de barmhjertige Søstre.

Som bekendt levede Eks-Sultanen i bestandig Frygt for en skønne Dag at blive forgiven ved Bordet. For nu at være sikret imod denne Fare faldt han paa et ejendommeligt Middel. Ifølge »Linzer Volksblatt« fik han katholske barmhjertige Søstre til at tillave Maden for ham. Søstrene boede i Yildispaladset, men kunde uhindret efterkomme deres religiøse Forpligtelser. Med Hensyn til Køkkenet havde de at efterkomme de mest detaljerede Forskrifter. Men over for de barmhjertige Søstre følte den ellers saa mistroiske Hersker sig fuldkommen tryk, og disse stod højt i Gunst hos ham. Herom vidner ogsaa følgende Træk: For en Del Aar siden havde Sultanen dømt 2 fornemme Tyrkere til Døden for Deltagelse i den ungtyrkiske Bevægelse. Alle Anstrængelser for at faa dem benaadede var forgæves. Da henvendte de Ulykkeliges Paarørende sig til de barmhjertige Søstre med Bøn om hos Sultanen at udvirke de Dømtes Benaadning. Søstrene kunde ikke sige Nej; de bad om Foretræde hos Sultanen og frembragte deres Anliggende. Abdul Hamid modtog Søstrene meget venligt og afskedigede dem med de Ord: »Jer tør jeg da ikke nægte denne Bøn!« Begge de Dømte blev benaadede.

»Linz. Volksbl.« har dette »fra absolut troværdig Side« og tilføjer, at dets Hjemmelsmand for 3 Aar siden har

hørt ovenstaaende af den nu afdøde Biskop Doppelbauer, der selv har hørt det af en Prælat, der stod i Gunst hos Sultanen, og som personlig kendte Søstrene. Man kan vel antage, at disse Søstre ogsaa var de bedste Talsmænd hos Sultanen, naar det drejede sig om den kristne Religions Anliggender.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Forstander ved St. Ansgarskirke, Hr. Grosserer, Konsul A. J. *Hitzinger*, som i Oktober Maaned overbragte Kejser Franz Josef, i Anledning af dennes Regeringsjubilæum, en Lykønskingsadresse i de danske Katholikkers og særlig i St. Ansgars Menigheds Navn, har af den østrigske Kejser faaet tildelt *Ridderkorset* af Franz-Josefs-Ordenen og har af den hjemlige Øvrighed faaet Tilladelse til at bære samme.

— (H. G.) Kristi Legemsfest højtideligholdtes i St. Ansgar paa samme smukke og festlige Maade, som det har været Tilfældet de foregaaende Aar. Desværre følte Hs. Højærværdighed Biskoppen sig ikke saa vel, at han kunde holde Pontifikalmessen; alligevel deltog Biskoppen i Processionen, som fandt Sted før Levitmessen, og bar selv det Allerhelligste under Processionen. En Mængde hvidklædte Piger fra vore Skoler og flere unge Damer deltog i Processionen; Baldakinen blev baaret af Kirkens læge Forstandere. — Kirkens Indre var bleven smykket paa meget smagfuld Maade af nogle af Menighedens Damer, som havde udført et stort og paaskønnelsesværdigt Arbejde i saa Henseende. — Paa selve Festdagen blev der Kl. 9 læst en hl. Messe for en Del (henved et halvt Hundrede) engelske Officerer og Matroser fra et Krigsskib, som laa ude paa Reden. Allerede Søndagen i Forvejen havde et lignende Antal infundet sig ved Højmessens. Flere Officerer og enkelte blandt Matroserne modtog den hl. Kommunion, og i det Hele maa det siges, at disse engelske Marinefolk opbyggede ved deres andægtige Holdning og Adfærd i Kirken. Hr. Pastor v. Kettenburg, som læste Messen for dem, holdt en lille Tale paa engelsk til dem, efter at han havde oplæst Dagens Epistel og Evangelium paa engelsk.

— Ude i den store Have omkring *St. Josefs Søstrenes Noviciat* paa Strandvejen afholdtes en meget smuk og stemningsfuld Procession om Eftermiddagen Kl. 2^{1/2}. Alteret i den smukke *Immaculatakirke* var pragtfuldt smykket, og i Haven var der rejst 4 Altre, der var prydede med den mest udsøgte Smag. I Processionen deltog foruden Søstre fra de forskellige Institutioner i Byen en meget anselig Menneskemængde. Vejret var just ikke det allerfineste, særlig generede Blæsten en Del; men i Betragtning af det kolde Vejrlig, som vi har maattet lide under i den senere Tid, var man dog glad over Vejret, saaledes som det var. — Under Processionen fulgtes ganske nøje det Ceremoniel, som findes i det nye Rituale for vort apostoliske Vikariat, som er blevet approberet i Rom.

— **S.** Kristi Legemsfest fejredes i St. Annæ Kirke for første Gang i Forbindelse med en Procession i det Fri Søndag den 13. ds.

En saa smuk Kristi Legems Procession har næppe før været set i København, da Forholdene i de andre Sogne jo ikke byder saa god Lejlighed til Udfoldelse af den rette katholske Højtidelighed. Elisabeth-Søstrenes Have var i Søndags smukt pyntet med grønne Guirlander og Flag i Mængde, og fra Morgenstunden forundrede Udenforstaaende sig over, hvad alt dette mon skulde betyde. — I Kirken blev der holdt en overordentlig smuk Messe, som blev fortrinlig assisteret af Sangkoret »Crescendo«. Efter Messen begyndte Processionen, som drog ud fra Kirken, tværs over Vejen og ind i Hospitalets Have, hvorpaa den vendte tilbage til Kirken. Det første og sidste Evangelium blev sunget ved Højalteret, medens de to andre Evangelier blev sunge ved Altre, som i denne Anledning var rejste i Haven bagved Hospitalet. Helz Højtidelighen forløb i skønneste Orden og uden nogen Mislyd. De katholske Deltageres Andagt og Samling gjorde øjensynligt Indtryk paa de talrige Anderledestroende, hvis respektfulde Adfærd fortjener al Paaskønnelse.

Festen sluttede med *Te Deum*, som blev afsunget af de talrige Tilstedeværende skiftevis med Koret. Det var en smuk Dag for St. Annæ Menighed, en Dag, som dens Præster vil have megen Glæde af. (— R. G. A. —)

— **F.** Vi maa desværre gøre Læserne den Meddelelse, at »Ugebladets« Redaktør, Hr. Pastor *F. Ronge*, er blevet syg. Allerede i nogen Tid følte Hr. Pastoren sig svag og trættet, og efter en Lægeundersøgelse har han maattet indlægge sig paa en Klinik her i Byen. Sandsynligvis vil hans Ophold der kun blive af kort Varighed, men derefter vil han være nødsaget til at tage sig en muligvis noget længere Ferie for atter at komme til Kræfter. »Ugebladet«

vil ikke undlade at bringe Hr. Pastorens mange Venner Meddelelse om, hvorledes hans Tilstand i Fremtiden vil blive. — Saa længe Hr. Pastor Ronge er syg, bedes alle Henvendelser »Ugebladets« Redaktion vedrørende sendte til Hr. Pastor v. Kettenburg, Bredgade 64, K. (Tlf. Palæ 58.)

Litani til den hl. Josef.

Det nye Litani til den hl. Josef, som den hl. Stol nys har approberet, er nu udkommet paa dansk. Udstyrelsen af denne danske Udgave er særdeles smagfuld; paa første Side findes et smukt Billede af den hl. Josef; paa anden og tredje Side findes selve Litaniet; paa den fjerde Side er aftrykt den Bøn til den hl. Josef, som bedes ved Rosenkransandagterne i Oktobermaaned.

Ved Henvendelse til Vikariatet vil man kunne faa Pakker, indeholdende 100 Stykker, for en Betaling af 1 Kr. pr. Pakke.

Da Litaniet endnu ikke findes i nogen af de hidtil udgivne Andagtsbøger, er Formatet holdt saaledes, at Litaniet kan lægges ind i Bønne- eller Psalmebøgerne.

Det Apostoliske Vikariat.

v. Hurcks Legat.

En Portion af dette Legat er ledig og kan søges baade af Mænd og Kvinder. Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan indsendes til Undertegnede inden Udgangen af Juni Maaned.

J. Braun, Sognepræst.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Ermelunden Søndag d. 20. Juni. Mødested: St. Andreas Kirken i Ordrup, efter Andagten, som er Kl. 5. I Tilfælde af ugunstigt Vejr afholdes Mødet som sædvanlig i Bredgade.

Torsdag d. 24. Juni agtes afholdt en Sammenkomst i Søndermarken for Medlemmer med Familie. Nærmere herom ved Mødet.

Unio. Søndag den 20. Juni stor Udflugt for Medlemmer med Børn.

Kl. 10¹⁹ tages fra Østbanegaarden til Skodsborg, hvor den medbragte Frokost spises i Thepavillonen. Kl. c. 12^{1/2} spadseres forbi Bøllemosen over Stampen til Hjortekjær, hvor der holdes Hvil til Kl. 4.

Turen fortsættes nu over Lundtofte, Ravneholt til Søllerød. Her spises Kl. 6^{1/2} i Fællesskab til Aften; (Smørrebrød og Øl à 1 Krone for Personen). Hjem med Banen fra Holte.

St. Johannes Broderskab.

Frokosttur til »Kastruplund« Søndag d. 20. Mødested: St. Annæ Kirke efter Højmassen. Madkurve medtages. Besøgende er velkomne.

Den årlige Skovtur afholdes 11. Juli.

Forretningsudvalget.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Opkrævning af Nord. Ugeblads Abonnements-Kvitteringer forud for Juli Kvartal paabegyndes ca. 14 Dage før Kvartalets Begyndelse, da Ekspeditionen skal opgive Abonnent-Antallet for Kvartalets Begyndelse til Postvæsenet.

Ligeledes kan Afbestilling af Bladet kun modtages før Kvartalets Begyndelse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjerter. 21. M. Aloysius, Bekender. 22. Ti. Votivofficium af St. Ansgar. 23. O. Votivofficium af St. Josef. 24. To. Johannes, Døberens Fødsel (St. Hans Dag). — 25. F. Vilhelm, Abbed og Bekender. — 26. L. Johannes og Paulus, Martyrer. Vigiliiefaste.
Søndag d. 27. Juni. 4. Søndag efter Pintse. Apostelfyrsternes Petri og Pauli festlige Mindedag. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.

St. Ansgarskirke. Mandag d. 21. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, højtidelig Messe med Exhortation i Anledning af d. hl. Aloysius Fest.

Mødreforeningen. Paa Grund af Sommerferierne holder Mødreforeningen Møde **Tirsdag d. 29. Juni** i Stedet for den første Tirsdag i Juli Maaned.

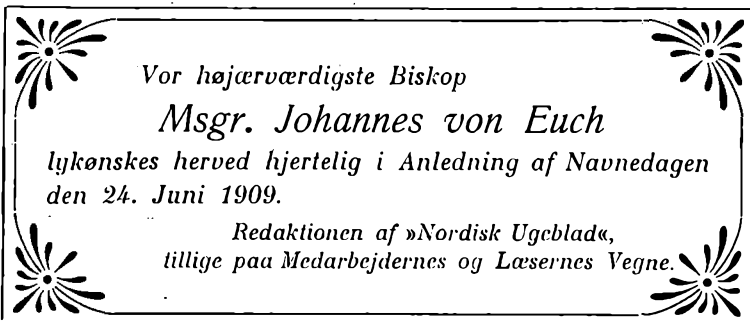
St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag d. 23. Juni Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften.

Slagelse: Katholsk Kapel, Søndag 20. Juni Kl. 9 stille Messe, Søndag 27. Juni Kl. 10 Messe med Prædiken.

Korsør: Raadhuset 1. Sal, Søndag 20. Juni Kl. 11 Messe med Prædiken.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

NB. Redaktionen af »Nordisk Ugeblad« er indtil videre: Kbhvn. K. Bredgade 64.

NB. Flytning paa Landet maa meldes paa Postkontoret.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aulgariusforeningen og udgaar hver Sondag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København K., Bredgade 64. Telef. Palæ 58.

Nr. 26.

Søndag den 27. Juni.

1909.

INDHOLD: Corpus Domini. — Koralkursuset i Bochum. — Restaurerede Alterskabe fra Middelalderen. — Den hellige Stanislaus Kostka. — Efterretninger fra Ind og Udland: Ordrup. København. Vejle. Maribo. St. Petersburg. München. Amerika. — Spørgsmaal og Svar. — Katholske Skolebørns Ferieophold. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Corpus Domini.

Efter mange, travle Festforberedelser oprandt endeligt det store Øjeblik for Roskilde Menighed, da den offentligt skulde skride frem og bekende sin Tro paa Kristi personlige og væsentlige Nærværelse i det allerhelligste Sakrament. Ord kan ikke beskrive den Glæde, der besjælede Menigheden paa denne historiske Dag, da Gud tillod den at genoptage Forfædrenes Tradition og gengive Roskilde, i Danmarks Storhedstid kaldet »Nordens Rom«, en af sine skønneste Skikke. Allerede længe før Kl. 9 var den festligt smykkede, lille St. Laurentii Kirke overfyldt af saavel danske som polske Katholikker. De gode Polakker havde alt Dagen iforvejen langvejs fra sendt Blomster og kom nu selv i store, festligklædte Skarer pr. Bane og Skib eller tilfods, medbringende endnu flere Blomster til Pryd for Alter og Kirke. En særlig Glæde var det for Roskilde Menighed at kunne byde Ringsted Menighed med dennes nidkære Sognepræst, Hr. Pater *Wijnen* Velkommen i sin Midte ved denne Løjlighed og sammen med de kære Naboer at hylde den fælles, guddommelige Herre. Lidt

før Kl. 9 ankom i flere Vogne Grevinde Holstein fra Ledreborg, Komtesserne Holstein og Sparre, Frøken Severin, samt de unge Grever Holstein; Lehnsgreven var paa Grund af Bortrejse til Udlandet forhindret i at komme tilstede. Gæsterne indtog de dem reserverede Pladser sammen med St. Mariaforeningens Forstanderinde og St. Laurentii Fornings Formand.

Kl. 9 begyndte den højtidelige Levitmesse, der læstes af den højærværdige Sognepræst, Hr. Prior Kerckhoffs, assisteret af de højærv. Patres Wijnen og Houben medens højærv. Hr. Pater Knapen fungerede som Ceremonimester. De flinke Ministranter medvirkede til at forhøje det smukke Indtryk af Festen. Efter Messens Slutning ordnede Ceremonimesteren Processionen, som derefter skred gennem den med Grønt, Blomster og Faner smykkede Port, over Vejen og ind i Hospitalets store, parklignende Have, som Søstrene ikke havde sparet paa Anstrængelser for at gøre endnu smukkere, end den i sig selv er, idet de havde pyntet med Guirlander og Flag overalt; ud for den lille »Ecole Française« saas en smuk Opstilling af en Jesu Hjerter-Statue i rig Blomsterdekoration.

Processionen aabnedes af Gonfalonieren med Processionskorset, ledsaget af Ministranter; saa kom de polske Kvinder, nogle bærende smukke Bannere og Faner, andre strøende Blomster; derefter gik Orkesteret under Hr. Direktør Sørensens ypperlige Ledelse; nu kom de kvindelige Menighedsmedlemmer fra saavel Ringsted som Roskilde, derefter Roskilde St. Mariaforening, kendelige paa deres lyseblaa Foreningstegn, Damerne fra Ledreborg ledsagedes af Foreningens Bestyrelsesmedlemmer. Nu saa man St. Maria-Hospitalets ærværdige Søstre, »les Filles de la Sagesse« i deres sorte Hættekaaber. Alle kvindelige Deltagere i Processionen gik i to Rækker, ladende Midten af Vejen fri for Processionens Hovedgruppe: Præsterne med det allerhelligste Sakrament. Seks hvidklædte Smaapiger med lyseblaa Skærf og Blomsterkranse paa Hovederne beredte Vejen foran Sakramentet ved at strø Blomster af deres pyntelige Kurve, og efter en lille Gruppe Ministranter saa man Baldakinen, hvorunder Frelseren bares i Triumf. Medlemmer af Kirkeforstanderskabet, af St. Laurentii For-

ening, med deres røde Foreningstegn, samt flere af Ringsted Menigheds Herrer skiftedes til Ærestjenesten som Baldakinbærere og Bærere af de to nydelige Processionslygter. De mandlige Katholikker i tæt Skare, med Greverne Holstein i deres Tal, sluttede det imponerende lange Tog, der talte henved trehundrede Dellagere.

Ligesaa fuldtonende som den gregorianske Messe var bleven sunget i Vekselsang mellem Søstrene og Menigheden inde i Kirken, ligesaa begejstret lød nu de indøvede, danske Salmer under aaben Himmel til smagfuldt og diskret Akkompagnement af Blæseinstrumenterne. Smukt udstyrede Programmer, trykte paa hollandsk Böttepapir og indeholdende de danske Salmers fulde Tekst, hidrog ikke lidt til at alle kunde deltage i Sangen.

Det første Maal for Processionen var et i hvidt og gult (Pavens Farver) holdt Alter, som hævede sig smukt paa Baggrund af den lille Lund, der skygger over den gamle, katholske Helligkilde, — i Sandhed vigslet Grund! Idet man nærmede sig, sang de polske Kvinder en Hymne, der lød meget stemningsfuldt, særligt da de Syngende var vandrede ind bag Lundens Træer, saa Tonerne naaede én, man vidste ej hvorfra. Da Processionen var standset, og det Allerhelligste hvilede paa Alteret, sang Søstrene flerstemmigt et »Pie Pellicane« og »Tantum ergo«, der var af stor Virkning og forberedte den dybe Stilhed, som nu fulgte, medens alle knælende oppebiede Velsignelsen. Aldrig føler vist et dansk Hjerte sig saa forenet med sit Folk og sit Land, som naar man bedende knæler paa den fuglige, sorte Jord, man er udrundet af, og hører sin Barndoms Fuglerøster, Lærke, Bogfinke, Sisken og Stillids kvidre Guds Pris, medens man højer sit Hoved under det allerhelligste Sakraments Velsignelse. Det er i et saadant Øjeblik at Bønnen former sig mere brændende end ellers om ens Folks Tilbagevenden til dets Fædres Tro, og at man med fuld Erkendelse tilbeder ham, som har villet iføre sig Støvets Klædebon i Brødets Skikkelse, for at vore Hjerter af Støv skulle kunne fatte og modtage ham og levendegøres ved ham.

Fra det første Alter begav Processionen sig atter paa Vej, beskrev en Bue udenom Hospitalsbygningen, og man

knælede nu ned paa den aabne Plads mellem Hospitalet og Hovedporten, hvor der ved Foden af den store Maria-statue var rejst et smukt Alter, som tilligemed den hvide Statue var indrammet af en smagfuld Dekoration af Flagstænger, fra hvis Toppe vajede danske, franske og pavelige Flag, og som var sammenholdte med rosafarvede og hvide Guirlander og smykkede med forskellige Vaabenskjolde; (det danske Vaaben og Jeanne d'Arcs Skjoldmærke saas Side om Side, ikke at forglemme vore Præsters, »la Compagnie de Marie«s Vaaben.)

Her blev Velsignelsen atter givet under lydløs Stilhed. Da man rejste sig, maatte man føle, at der var hændet den gamle Bispeby noget Vidunderligt, som kun de færreste af dens Indbyggere kunde forstaa, men som ikke kan gaa sporløst hen over deres Hoveder, enten de saa ved det eller ej. Festen vakte uhyre stor Interesse i Byen, og flere hundrede Mennesker, deriblandt ikke saa faa betydelige Personer, saasom Professorerne Kornerup, Sigurd Møller, Lunding-Smith o. fl. a. indfandt sig for at tage den i Øjesyn. Vor Procession er, saavidt vi ved, den eneste her i Landet, der passerede offentlig Vej, og herfra strømmede Tilskuerne frit ind ad Hospitalshavens gæstfrie Porte for paa nært Hold at betragte den gribende Andagtsøvelse. Det var en beundringsværdig ærbødig Holdning, hele den store Tilskuermasse iagttog, mange Herrer blottede Hovedet idet Sakramentet blev baaret forbi, og flere saas endog at knæle.

Tonerne af »Fast skal min Daabspagt evigt staa« brusede frem, og Processionen vendte i samme smukke og værdige Orden tilbage til sit Udgangspunkt: Kirken. Her lystes Velsignelsen for tredje Gang, og »Store Gud vi love Dig« afsluttede Festen. Sjældent, — maaske aldrig, har Menigheden sunget den ambrosianske Lovsang af saa fulde og taknemmelige Hjerter; Tonerne naaede viden om og forplantede Menighedens Begejstring ogsaa til andre Hjerter.

Men vender vor Taknemmelighed sig først og fremmest til vor Gud og Frelser, saa maa det derefter være os en saare kær Pligt ogsaa at udtale vor Taknemmelighed overfor Mennesker, ja, vor varme Tak til de talrige, op-

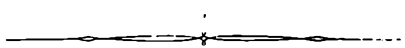
ofrende Udlændinge, uden hvis Selvfornægtelse og Kristenkærlighed vor By aldrig havde kunnet opleve en Dag som denne. Roskilde Menighed bringer sin ærbødige og kærlige Tak til de ærværdige Søstre paa St. Marias Hospital for alt, hvad de gør for os, og alt, hvad de er for os; og sidst men ikke mindst til de højærværdige Præster og gode Lægbrødre, der har virket og virker iblandt os. Den største Sum af Tak skylder vi upaatvivleligt vor opofrende og selvforglemmende Sognepræst, højærværdige Hr. Prior Kerckhoffs, og vi bringer ham denne Tak af ærlige Hjerter! Maatte vi vise ham vor barnlige Taknemmelighed ved stedse mere lydhørt at modtage hans nidkære Forkyndelse og faderlige Vejledning, saa han altid maa kunne have Glæde af sine Sognebørn.

En Efterklang af Festen maa ikke gaa uomtalt hen. En sand Glædesstemning opfyldte ikke blot Menigheden men hele Byen efter Festens Afslutning. Folk stod stille paa Gaden og talte sammen om den smukke Begivenhed; hvem der ikke havde været tilstede vilde høre derom af de andre og beklagede at være gaaet glip af saa sjældent og skønt et Syn. De lokale Aviser af alle Retninger har givet Festen den smukkeste Omtale, som man kunde ønske, i deres Referater. Det som havde gjort dybest Indtryk paa de Anderledestroende var dog aabenbart ikke »det Ydre«, som saa ofte lægges os Katholikker til Last, men netop »det Indre«: den dybe Alvor og Overbevisningens Inderlighed, der prægede hver enkelt Deltager i den skønne Fest til Guds Ære.

Deo gratias!

Roskilde.

F. M.

Koralkursuset i Bochum.

(Sluttet.)

Da hele denne Sag er af saa stor Betydning, ønskede Redaktionen at erfare lidt nærmere om dette Stævne. Men Hr. Hammermüller er en meget optaget Mand og først nu er det lykkedes os at underkaste ham et Interview. —

»De vil høre noget om min Rejse?« siger Hr. Hammermüller med stor Elskværdighed. »Ja, derom kan vi godt tale sammen i Timevis! Det var en lærerig Rejse, rig paa Enkeltheder, som egner sig til at vække Eftertanke. —

Vi var godt og vel 100 Herrer. Ikke faa af dem tilhørte Præsteskabet, men det overvejende Antal tilhørte naturligvis Lærerstanden. Alle var Organister eller Kor-dirigenter, eller — som jeg f. Eks. — begge Dele i For-
ening.

Et saadant Stævne maa ingenlunde opfattes som den pure Fornøjelse. Nej, hver Dag arbejdede vi strængt fra 9 til 12 Fm. og 3 til 6^{1/2} Eftm. Og der arbejdedes uafbrudt i den Tid; for største Delen var den opfyldt med Øvelser i at synge og øve Koralen. Jeg var forhavset over mine Kaldsfællers Jernenergi og den begejstrede Interesse, hvormed de ofrede deres Paaskeferie for gennem saa strængt Arbejde at sætte sig ind i den ny Sangmetode. Jeg for mit Vedkommende maatte melde Pas den sidste Dag; det var mig umuligt at følge med længere, og jeg var da ogsaa syg, da jeg kom hjem. — Det var ogsaa rørende at være Vidne til det udmærkede Eksempel, Stævnets Deltagere udviste gennem deres villige Underkastelse under og Hengivenhed for en Sag, som rent naturligt var de allerfleste af dem imod; det drejede sig om, at de alle skulde forandre den Maade at foredrage paa, som de havde tilegnet sig fra Barnsben af. — Det var overmaade opbyggeligt at være Vidne til ikke alene den Samling og spændte Opmærksomhed, hvormed Foredragene og Øvelserne fulgtes, men ogsaa den Andagt, hvormed der blev sunget, saavel under som udenfor Gudstjenesten.

Domvikar Cordes fra Paderborn var Stævnets Leder,

og han holdt flere Foredrag for os. Han er en ualmindelig dygtig og gennemdannet Kirkemusiker; som Orgelspiller er han i Besiddelse af en sjælden teknisk Overlegenhed.

Vor egentlige Lærer og Forsanger var Benediktinerpater *Fidelius Böser*, en mangesidigt dannet Mand, der for nylig har udgivet et Værk om den h. *Ludgerus*. Pater *Fidelius* er en af disse fint kultiverede Personligheder, som Klostrene er saa rige paa, og som uvilkaarligt tiltrækker alle — selv Kirkens Fjender. Han besidder en saa rolig Natur, er saa behersket i sin hele Fremtræden, at dette i Forbindelse med den ægte Fromhed, der lyste ud fra hans Ansigt, vandt ham alles Hengivenhed. Jeg fik i de Dage ofte Lejlighed til at beundre den uhyre og elskværdige Taalmodighed, hvormed han fandt sig i vore hyppige Fadæser. — Pater *Fidelius* forklarede os først i Begyndelsen af hver Øvelse de Regler, vi skulde følge, og sang derpaa Gang paa Gang med os. Det drejede sig jo her om en hel ny Syngemaade og et helt nyt Foredrag. For blot at nævne et Eksempel paa det mere komplicerede, saa har den gamle Korral undertiden omkring 50 Toner paa een enkelt Stavelse, hvor Medicæerudgaven nøjes med 8 a 10. —

For at vi kunde faa Lejlighed til at høre og indøve Korralen i Forbindelse med Liturgien, var der anordnet Højmesser (altid Levitmesse) i forskellige Kirker. Ogsaa ved disse Lejligheder var Pater *Fidelius* vor Forsanger. Den sidste Dag var der Højmesse i Provstens Kirke; den var i Dagens Anledning dekoreret saa overvældende rigt, og der straaede den indtrædende et saadant Væld af Lys i Møde, at jeg aldrig har set noget lignende.

Trods det uvante i Situationen og den korte Tid, Øvelserne havde varet, udførte de udvalgte af Stævnets Deltagere disse uvante og vanskelige Koralsange med en saa stor Dygtighed og Andagt, at jeg blev i højeste Grad imponeret over deres musikalske, kunstneriske Dygtighed. Jeg har aldrig hørt Korral synge af c. 50 Mandsstemmer, der klang saa fint og blødt og dog saa fyldigt. — Naar man hører Korralen synge paa denne Maade, saa bliver man begejstret, og man kommer til at elske disse gamle Kirkemelodier, som har denne middelalderlige Patina over

sig. — Der er noget udpræget kysk og lutret ved denne Koral, som ligger langt fjernet fra alle moderne indsmigrende Klange og Melodier.

Under alle vore Højmesser var Kirkerne fyldte til Trængsel — ikke af nysgerrige, nej, af virkelig andægtige Kirkegængere. Det lod paa ingen Maade til, at de blev jagne bort af den ny Koral, der jo baade er længere og endnu er vanskelig at forstaa.

Aftenen før Afrejsen var der en selskabelig Sammenkomst for Lederne og Deltagerne i Stævnet. Her fik Hr. Hammermüller Lejlighed til at hævde det danske Flag, idet han blev anmodet om at synge nogle danske Sange. Med stor Opmærksomhed paahørte Forsamlingen vor Kongesang — »Der er et yndigt Land« og »Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre«. Hr. Hammermüller sluttede med »Du gamla, du friscka . . .« og »Ja vi elsker dette Landet«. En af Deltagerne rejste sig og bemærkede bl. a. i sin Tale: ». . . og nu, mine Herrer, har vi hørt den danske Deltager synge sine danske Folkemelodier; det er Sange hvori der er Rythme og Musik, (dette ytrede han med en særlig stærk Betonning) og ikke saa sødladne som mange af vore tyske Melodier.«

»Om min Rejse frem og tilbage?« siger Hr. Hammermüller. »Ja, ogsaa derfra har jeg mange gode Minder. De bedste er fra *Dülmen*, hvor jeg besøgte *Katharina Emmerich-Haus* og dvælede ved den fromme og i sine Lidelser saa trofaste Augustinerindes Grav.

Naa, Søstrene i *Emmerich-Haus* er jo saa vante til Besøg, at der naturligvis ikke lægges Mærke til en stakkels Organist fra det fjerne Norden. Jeg kunde dog ikke dy mig, men fortalte Søsteren, som viste mig rundt, at naar jeg nu var i *Dülmen*, saa kunde jeg takke en udmærket Trosfælle og Landsmand derfor, den danske Digter, Johannes Jørgensen, der i en af sine Bøger havde skrevet saa smukt om *Dülmen*, at jeg absolut maatte gøre Op- hold her.

Hvor blev Søsteren dog ikke glad ved at høre, at de for hende saa kære Steder ogsaa var kendt helt oppe i Danmark, og at der var skrevet om dem her! — Jeg maatte da nu endelig hilse paa Katharinas Biograf, Pater *Wegener*; denne gamle Augustinerpater har ogsaa gjort sig bekendt ved den Iver, hvormed han har arbejdet paa at faa indledet Katharina af Emmerichs Kanonisationsproces. — Ja, der var en Betænkelighed ved at lade mig besøge Husets gamle Præst. Han havde netop i Dag følt sig saa utilpas, at han ikke var staaet op; dog havde han fastet til Kl. 11, men havde saa alligevel ikke følt sig stærk nok til at turde læse sin Messe.

Augustinernonnen forlod mig for at spørge til hans Befindende, og et Øjeblik efter sad jeg ved den ærværdige Oldings Seng. Hvor var han ikke elskelig og mild! Minutterne fløj for mig, medens jeg lyttede til hans Tale.

Da jeg vilde tage Afsked, kom Priorinden. Hun beordrede mig ud at se Byen og Katharinas Grav; men saa maatte jeg endelig vende tilbage og drikke Kaffe!

Se, al den Hjertensgodhed, jeg her mødte, skylder jeg jo egentlig Johannes Jørgensen, til hvem jeg da ogsaa medbringer Hilsener, som jeg dog først kan overbringe, naar han vender hjem fra Franciskanerkongressen.

De vil forstaa, at disse faa Timers Ophold i Dülmen hører til mit Livs kæreste Minder. —

I *Osnabrück* aflagde jeg Hr. Domherre *Freund* en Visit. Han har jo i sin Tid været Sognepræst ved »St. Ansgar«. Han er nu meget svag og affældig. —

I *Münster* hørte jeg det — ogsaa blandt vore hjemlige protestantiske Organister — berømte Kirkekor i Domkirken. Det bestaar af ca. 40 Dreng (Sopraner og Alter) og ca. 20 Herrer (Tenorer og Basses). De staar i Rochet foran Alteret i Højkoret og skjuler til Dels de fungerende Præster. — De sang med et Udtryk og en Forstaaelse, som er ganske enestaaende, en gammel Messe af *Orlandus de Lassus*. Og skønt der kræves en høj musikalsk Kultur for at kunne værdsætte en 300 Aar gammel Messe, saa var Domkirken fyldt af andægtige allerede før Messens Begyndelse.

I det hele taget er det opbyggeligt at se med hvilken

Iver, Katholikkerne opfylder Kirkebudet om at høre *hele* Messen. Idealet er her naaet: *Det er ikke Præsten der venter paa Menigheden, men omvendt.* Naar Messen begynder, saa er Folk samlet; de benytter ikke den første Del af Messen til at samle sig. Under Prædikenen, enten den er før eller under Messen, er Kirkerne fyldte«. —

Og Hr. Hammermüller slutter: »Hovedresultatet af af min Rejse er, at jeg som Kirkemusiker har faaet en større Ærefrygt for og Kærlighed til den gamle og ærværdige Korol. Men den kommer jo selvfølgelig til at fremtræde i sin skønneste Form, naar den foredrages med den Dygtighed, og der er de Kræfter til Raadighed, som jeg fik Lejlighed til at høre paa min Rejse. — Desværre er Interessen for den kirkelige Korsang ikke nær saa levende, som den burde være herhjemme. Aarsagen er sikkert bl. a. den Mangel paa musikalsk Indsigt og Dannelse, som ofte træder os i Møde. Men de, der har Evner, har saa meget mere Pligt til med særlig Iver at ofre Tid og Kræfter i Kirkens Tjeneste til Gudstjenestens Forherligelse; thi Kirken foreskriver og fordrer Musik ved sin Liturgi, og det fordi dens Liturgi helt igennem er musikalsk Højmesse¹⁾ er efter Kirkens Mening og oprindelige Hensigt *Reglen*, stille Messe — *Undtagelsen*. — Det ses derfor i Udlandet, at der i alle Kirker er Højmesse, hvor Forholdene tillader det (saa vidt muligt: *Levitmesse*) *hver Dag* (f. Eks. i Domkirken i Køln: *Levitmesse hver Morgen Kl. 9.*)«

Vi føler os overbeviste om, at mange af vore Læsere vil være glade for disse interessante Meddelelser, Hr. Hammermüller har stillet til vor Raadighed.

Maatte nu disse Linier ogsaa vække hos den enkelte en dyb Følelse af Anerkendelse og Respekt for de Mænd og Kvinder, som bringer det store Offer uden Vederlag eller Godtgørelse at møde til Prøverne og Opførelserne af de musikalske Værker. Menighederne skylder disse Sangere megen Tak. Lad os, der nyder godt deraf, ofte mindes dem i vore Bønner under Messen. Ganske vist er deres

1) Med »Højmesse« menes i Kirkesproget kun den Gudstjenesteform, hvor de liturgiske Sange paa Kirkens eget Sprog ledsager Offerhandlingen.

Sang: *Bøn*; men det er dog som om vi, der knæler nede i Kirken, har Lejlighed til at modtage mere umiddelbar Velsignelse. Lad os altid huske, at de synger til Guds Ære og *vor* Opbyggelse. Lad os huske, at Kirken har hædret Sangerne ved oprindeligt at anvise dem de fornemste Pladser i Kirken efter Præsteskabet, nemlig i Sanktuariet, der endog endnu bærer Navnet »*Koret*« efter dem.

Gid dog disse Linier maatte bære Bud til den ene eller anden, som *har* Evnerne, at vore Kirkekor maatte faa ny Kræfter til Raadighed. J—n J—n.

Restaurerede Alterskabe fra Middelalderen.

Paa Nationalmuseet er i disse Dage udstillet tre Alterskabe, som nu er restaurerede og om kort Tid sendes tilbage til deres Kirker. De straalet nu atter i hele deres oprindelige gyldne Pragt, som dog først kommer helt til sin Ret, naar de ses paa deres Plads i Kirken. Den meget omhyggelige Restauration er foretaget af Hr. Figurmaler *Eigil Rothe*.

De to Skabe er fra *Henne Kirke*, 2^{1/2} Mil N. V. for Varde, ved Vesterhavet. Kirken var indviet til *St. Nicolaus* og er i flere Henseender interessant, da den besidder flere middelalderlige Minder.

Det ene Alterskab rummer Guds Moder, som staaende holder Barnet paa Armen. Barnet holder et Æble i sin Haand. Hele den billedlige Fremstilling er rigt forgyldt; selv den hellige Jomfrus og Barnets Haar straalet i Guld. Ansigtudtrykket er som hos mange af vor Middelalders billedlige Fremstillinger rørende ubehjælpsomt; men her findes dog alvorlige Forsøg paa at lade Moderens Ansigt lyse af et ømt Smil. Den h. Jomfru staar i Mandorlaen, hvis Flamme ender i Roser. Øverst er Skabet afsluttet af en

gennembrudt, rigt udskaaret gothisk Bue. — Predellaen har en Indskrift fra den lutherske Tid: »*Christus er komen til Verden, Søndere at saliggjøre*«.

Det andet Skab rummer en Bispeskikkelse; rimeligvis den h. Nicolaus (dette Skab har hidtil været anbragt i den tilmurede Norddør). Biskoppen staar i hele sit Skrud og hæver Haanden til Velsignelse. Selve Ansigtet er ret godt karakteriseret. Glorien er dannet ved runde Fordybninger i den glatte, ægte forgyldte Baggrund. Foroven en gennembrudt Bue, der omtrent skjuler den høje Mitra.

Det tredje Skab er fra *Bjerreby Kirke*, den sydligste Kirke paa Taasinge, en god Mil Syd for Svendborg. Ogsaa denne Kirke, der var indviet til *St. Morten*, ejer flere Middelalderminder. Som et Kuriosum skal lige nævnes, at Alterkalken bærer følgende smagfulde Indskrift paa Foden: »*Jeg skal bruges efter Kristi Skik og ej efter Pavens vrange Digt, 1634*«.

Ogsaa dette Skab rummer en Bispeskikkelse, som rimeligvis forestiller Kirkens Navnehelgen. Han sidder i biskoppeligt Skrud med Staven i venstre Haand, medens den højre er løftet til Velsignelse. Hele Figuren er ejendommeligt plant anlagt og Ansigtstudtrykket saa godt som intetsigende.

Begge Bisper har et Utal af Ringe paa deres Fingre. Helt ud paa andet Led sidder der Ringe.

Disse Skulpturer fortjener nok et Besøg, og vi henleder her vore københavnske Læseres Opmærksomhed paa dem. Dog man maa skynde sig, da de kun er udstillede i kort Tid.

J—n J—n.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat).

Allerede et halvt Aars Tid før denne Begivenhed havde Stanislaus følt sig draget til at indtræde i Jesu Selskab, men han havde ikke omtalt dette Ønske til nogen. Ikke blot havde en vis Følelse af Usikkerhed, om han ogsaa

var værdig til at blive Ordensmand, holdt ham tilbage, men han var overbevist om, at Faderen, naar han fremsatte et Ønske for ham om at forlade Verden, vilde blive fortørnet paa ham og straks kalde ham tilbage til Polen. Efter at Guds Moder nu ikke blot havde bragt ham Helbredelse, men direkte opfordret ham til at træde ind i Selskabet, vaklede han imidlertid ikke et Øjeblik. Bittert bebrejdede han sig, at han ikke allerede tidligere havde fulgt sin Indskydelse: »Hvor let kunde jeg ikke have mistet mit Kald ved saaledes at udsætte og udsætte at fatte en Beslutning, -- det havde kun været Løn som forskyldt, om Gud havde berøvet mig den store Naade, som Ordenslivet er«.

Dybt bevæget meddelte han sin Skriftefader, P. Nicolaus Doni, Beretningen om sin underfulde Helbredelse og den h. Jomfrus Bud til ham, og fra den Stund af følte han en saa stor aandelig Trøst og Fred i sin Sjæl, at han fik Mod til at trodse alle Vanskeligheder, der maatte møde ham paa den Vej, han fra nu af var fast besluttet paa at slaa ind paa. P. Doni var ganske klar over, at Stanislaus i en særegen Grad var kaldet til Ordenslivet, men han kunde kun henvise sit Skriftebarn til Provincialen, P. Maggi, som den, der skulde træffe Afgørelsen i denne Sag.

P. Maggi beklædte dengang Stillingen som Provincial ikke blot for den østerrigske Provins, men ogsaa for de faa Huse, som Selskabet da besad i Polen. Bedre end nogen anden kendte han derfor den kostka'ske Families Betydning og Indflydelse, og have ikke glemt, hvilken Strøm af Forbitrelse der var bleven rejst mod Jesu Selskab i wienske Kredse, da nogle unge Studenter mod deres Familiers Ønske havde forsøgt at indtræde i Ordenen. Nu at fremkalde lignende eller maaske endda værre Stormløb mod Selskabet fra den mægtige Familie Kostka's og de med den beslægtede høje polske Adelsfamiliers Side vovede han ikke, og da derfor Stanislaus henvendte sig til ham med Bøn om at blive optaget, svarede han, at han vel med Glæde vilde give ham Adgang, men kun paa den Betingelse at hans Fader gav sit Samtykke. Det var det samme som at afvise ham. Den unge Kostka kendte allfor vel sin Faders Karakter til at turde gøre sig Haab om

hans Indvilgelse. Vel var denne en god Katholik, men han var tillige opfyldt af Familiestolthed og vilde betragte det som en Nedværdigelse, om hans Søn, en Ætling af hans berømte Hus, skulde blive en fattig Ordensmand og det oven i Købet Medlem af den i Verden saa forfulgte og bagtalte Jesuiterorden. Et saadant Offer vilde Gud efter hans Mening ikke fordre af ham — ja havde end ikke Ret til at fordre det! Stanislaus blev derfor yderst bedrøvet ved Provincialens Afgørelse, og i sin Nød vidste han ikke bedre end at henvende sig til selve den pavelige Legat i Wien, Kardinal Commendone, der nylig havde været Nuntius i Polen og personlig var bekendt med Stanislaus' Familie, for at bede ham interessere sig for ham og bevæge P. Maggi til at frafalde sin Fordring om Faderens Samtykke. Kardinalen gjorde virkelig ogsaa et Forsøg paa at omstemme den Ordensgejstlige, men efter at have hørt hans Grunde maatte han give ham Ret: det vilde være uforsvarligt at bringe hele den polske Adel i Oprør mod Ordenen for den unge Mands Skyld.

For Stanislaus var der saaledes ingen Hjælp at finde hos Menneskene, men desto tillidsfuldere vendte han sig nu til Gud. Med Modstanden voksede hans Kraft. Gud vil, at jeg skal indtræde i Ordenen, tænkte han, og i Wien vil man ikke tage imod mig — nu vel, Jesu Selskab har jo ogsaa andre Huse, i andre Provinser. Længe overvejede han Sagen, og efter moden Prøvelse gjorde han det Løfte, at han vilde vandre rundt i Verden, tigge sit Brød fra Dør til Dør, fra det ene af Selskabets Huse til det andet, indtil man tilsidst forbarmede sig over ham og optog ham i Ordenen. Det var en heroisk Beslutning, men han øste Mod af den Tanke, at da det jo var Guds Moder selv, som havde befalet ham at indtræde i Ordenen, vilde hun sikkert ogsaa paa en eller anden Maade gøre ham det muligt at opfylde hendes Bud.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordруп. (*Kristi Legems-Procession*) (J—n). Paa selve Fesdagen afholdtes ogsaa i Aar den højtidelige Procession gennem Kollegiets Have, der var smykket med talrige Flag og Guirlander. Festprædikenen holdtes af Hr. Pastor Günther, og det Allerhelligste blev baaret af Provincialen, *P. Thill*. Mange Medlemmer af de københavnske Menigheder deltog i Processionen.

København (*Processionen i Jesu Hjerter Kirke*) (J—n). Det er sikkert yderst sjældent, Jesu Hjerter Kirke har rummet saa stor en Mængde Mennesker som til Processionen Søndagen i Oktaven. Festprædikenen holdtes af Hr. Pastor Esser, og det Allerhelligste blev ogsaa her baaret af Provincialen. Begge Kongregationer deltog i Processionen.

— (*Slutningsprocessionen i St. Ansgars Kirke*) (J—n). I Torsdags Aftes ved Oktavens Slutning havde en talrig Forsamling indfundet sig, da Hr. Pastor Braun besteg Prædikestolen og holdt Festprædikenen. Det Allerhelligste blev baaret af den højærværdigste Biskop, og Kongregationerne samt St. Josefs Gilde, »Katholsk Ungdomsforbund«, Rosenkransbroderskabet og »Lætilia« deltog i Processionen.

— (*Doktordisputats.*) (J—n). Mandag den 21de dennes forsvarede Frk. cand. mag. *Ellen Jørgensen* sin for Erhvervelsen af den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: *Helgendyrkelse i Danmark*. De officielle Opponentter var Professorerne Dr. *Johannes Steenstrup* og Dr. *Kr. Erslev*. Fra Auditoriet opponerede Hr. Pastor *Fr. Esser*. — Disputatsen vil senere blive anmeldt her i Bladet.

Vejle. (B. S.). Søndag den 13. Juni blev der første Gang holdt Procession med det Allerhelligste i Haven. Angaaende denne højtlidelige Ceremoni skriver Vejle Amts Avis.

»I Søndags fejrede den katholske Menighed her i Byen en af sin Kirkes største Højtidsdage, kaldet »Kristi Legemsfest«, paa en Maade, som man ellers kun ser det nede i katholske Lande.

Skønt Vejret just ikke havde været allergunstigst de foregaaende Dage til Udsmykning af den store Have, var Arrangementet dog bleven saa smukt og stilfuldt gennemført med Guirlander, Flag og Vimpler og 3 smukke Altre, at Arrangørerne kunde være ret tilfredse dermed. Af særlig dekorativ Virkning var Baggrunden til det ene Alter, som var pyntet med allegoriske Figurer, dannet af Løv og Blomsterblade.

Kl. 10 læstes en højtidelig Messe i Kirken og Kl. c. 11 tog Processionen sin Begyndelse med Korset i Spidsen, derefter Messetjenere, hvidklædte Piger, som strøede Blomster, Faner og Fakkeltæerere, og igen Messetjenere med Røgelsekar. I festligt Skrud og under en kostbar Baldakin bar Præsten det »Allerhelligste«. Med Musik og Salmesang drog man fra Alter til Alter, hvert Sted holdtes en kort Andagt.

Menigheden samt mange Trosfæller fra Fredericia, og endvidere en stor Del Anderledestroende overværede denne ægte katholske Fest.«

Maribo. Vor højærværdigste Biskop *Johannes* agter idag (27. Juni) at meddele Firmelsens hellige Sakrament i Maribo til et Antal Polakker, og foretager derefter den kanoniske Visitats.

St. Petersborg. Den 4. Juni om Morgenen døde her efter flere Maaneders Sygdom den katholske Kirkes Metropolit i Rusland, Ærkebiskop af Mohilew *Apollinaris Wnukowski*. Han blev kun 61 Aar gammel og var først for knapt et halvt Aar siden fra sit tidligere Bispesæde Plock i russisk Polen bleven forfremmet til Ærkebiskop af Mohilew. Som saadan var han den katholske Kirkes Metropolit i Rusland, med Residens i St. Petersborg. Da den russiske Regering trods Czarens Tolerance-Edikt vedblivende indtager en vrangvillig, for ikke at sige fjendtlig Stilling til den katholske Kirke, egenmægtigt afsætter katholske Biskopper og hindrer Rom i at besætte ledige Bispestole, saa havde Ærkedioeset Mohilew ogsaa været fire Aar uden Overhyrde, indtil det endelig lykkedes at tilvejebringe en Overenskomst mellem Vatikanet og den russiske Regering. Den 6. December 1908 holdt Ærkebiskop *Wnukowski* sit højtidelige Indtog i St. Petersborg for at overtage Styrelsen af det ham anbettede vældige Stift. Ved sin Tiltrædelse holdt han med graadkvalt Stemme en gribende Tale i Kirken og opfordrede alle til Endrægtighed, gensidig Kærlighed og Standhaftighed i Troen. Man haabede almindelig paa en langvarig og velsignelsesrig Virksomhed, den højtbegavede og nidkære Biskop i sin nye Stilling skulde udfolde; saa meget desto større er Sorgen, da allerede nu efter saa kort Tids Forløb Døden har fravristet ham Hyrdestaven. Med de hidtidige Erfaringer in mente har den Hellige Stol allerede i Forvejen sørget for, at Ærkebispesædet ikke kom til at staa ledigt, idet en af de to Viebiskopper i St. Petersborg, Biskop *Cieplak*, tillige med sin Udnævnelse havde faaet *jus successionis*, d. v. s. Ret til at blive Ærkebiskop *Wnukowski*'s Efterfølger. For Tiden skal Ærkebiskop *Cieplak* befinde sig paa en Visitatsrejse i Sibirien.

Foruden ham er der f. Tiden endnu en Biskop i St.

Petersborg, men for at det kirkelige Arbejde kunde udføres paa virksom Maade, maatte hele Ærkestiftet mindst deles i en Snes mindre Distrikter. Saaledes som Forholdene er for Øjeblikket er Arbejdet ganske uoverkommeligt.

Selv den stærkeste og sundeste Mands Kræfter vilde i Løbet af kort Tid blive opslidte, hvis kun nogenlunde vilde udføre de allervæsentligste biskoppelige Funktioner. For at danne sig et lille Begreb om de Vanskeligheder, alene Administrationen af Ærkestiftet Mohilew medfører, maa man vide, at den kirkelige Jurisdiktion spænder over et Omraade, som i Størrelse vistnok ikke har Mage i den hele Verden. Det uhyre Dioces omfatter ikke blot den største Del af det europæiske Rusland, men ogsaa hele Sibirien (ialt ca. 16 $\frac{1}{2}$ Million Kvadratkilometer), og rækker saaledes fra Østersøen indtil det stille Hav og fra Ishavet indtil det kaspiske Hav og Kina. Paa dette umaadelige Gebet er der spredt en Mængde mindre og større katholske Menigheder. Under den øjeblikkelig herskende forholdsvis Religionsfrihed er det tilladt at bygge Kirker og Kapeller, og Befolkningen vender i store Mængder tilbage til det praktiske religiøse Liv. Desværre hersker der en meget stor Mangel paa Kirker og Præster, og der er saaledes en næsten uoverskuelig Missionsmark. Men dens Dyrkning kræver et jernstærkt Helbred og uendelig megen Forsagelse, Hengivelse og kristeligt Offermod. Flere Ærkebiskopper i de sidste Aar havde enten et skrøbeligt Helbred eller de virkede kun kort Tid, et eller halvandet Aar, og derefter fulgte saa lange Vakancer, saa at der ikke kunde være Tale om egentlige Visitatsrejser eller om Opstilling af en ensartet Reorganisationsplan.

Kun i Ny og Næ blev der foretaget en Visitats. Men mange Egne af det vældige Ærkestift har i Aartier ikke haft Besøg af nogen Biskop, ja Størstedelen har overhovedet endnu aldrig set en saadan. Hertil kommer, at mange Sogne er saa udstrakte, at den tilhørende Sognepræst i Sibirien fører som oftest et rent Nomadeliv. Naar han til Paaske har forladt sin Præstegaard vender han først det næste Aar til Paaske tilbage fra sin Sjælesøgerrejse. Under saadanne Forhold har endog Biskopperne fuldt op at gøre, selv om de udelukkende vilde indskrænke deres Virksomhed til Visitatsrejser.

Hvor maa vi ikke ynkes over vore Trosfællers sørgelige Skæbne i det russiske Rige! De ere »plagede og forvildede som Faar, der ikke have nogen Hyrde.« Og medens vi af Hjertensgrund vil takke Gud for, at vi herhjemme lever under saa uforlignelig lykkeligere religiøse Vilkaar, skal det tillige være os en kær Pligt at bede »Høstens

Herre, at han sender Arbejdere til sin Høst« og atter giver den store Hjord Hyrder efter sit Hjerte!

München. Domdekan i Speyer, *Franz Bettinger*, er bleven udnævnt til Ærkebiskop i München. Dette betydelige Ærkebispesæde har saaledes kun været vakant i nogle Uger. Den nye Ærkebiskop er kendt som en overordentlig klartseende og nidkær Mand, der sikkert vil kunne gøre Fyldest paa den vanskelige Post, som han er kommen til at indtage.

Amerika. (*Grand Rapid, Minnesota*). Vore Læsere husker maaske nok, at vi i Fjor kort efter Paaske her i København havde Besøg af en ung amerikansk Præst, Hr. Pastor *Büchler*, tidligere Elev af St. Ansgars Skole og Kollegiet i Ordrup. Efter sin Tilbagekomst til Amerika har han genoptaget sin utrættelige, meget omfangsrige, præstelige Virksomhed med fordoblet Iver. Det amerikanske Blad »The Duluth News Tribune« bringer under 25. Marts en Meddelelse fra Pastor *Büchlers* Sogn, hvori det bl. a. hedder, at Sognekirken under hans Ledelse er undergaaet en gennemgribende Restaurering til Menighedens udelte Glæde og Tilfredshed. Kirken maa ikke være saa lille, siden der tales om Anskaffelse af flere ny Statuer i naturlig Legemsstørrelse. Menigheden selv har bekostet Kirkens Forskønnelse og paa de store ny Glasmalerier i Vinduerne er Givernes Navne anbragte. Der tilføjes dog til Slutning; »Æren for det meste heraf tilkommer dog for det meste Kirkens nidkære Sognepræst Hr. Dekan L. *Büchler*, der altid har vist sig som en overordentlig energisk og begejstret Kirkens Tjener.«

Spørgsmaal og Svar.

1. Blandt Votivmesserne i vor Messebog savner jeg en saadan til Jesu allerh. Hjerte. Hvad er Grunden heril? Gives der maaske ingen saadan Votivmesse?

2. Hvad forstaas ved en Ferialdag?

Ærbøigst

O. J.

Svar: ad 1.) Der gives ikke nogen særlig Votivmesse til Ære for Jesu allerh. Hjerte; men naar der skal læses en Votivmesse — som f. Eks. paa de første Maanedsfredage i de Kirker og Kapeller, hvor man med Biskoppens Tilladelse holder en Andagt til Jesu Hjerte — saa bruges den samme

Formular, som paa selve Festdagen. (Se Messebog S. 494). Noget lignende gælder om alle Tilfælde, naar der skallæses Votivmesse til Ære for en Helgen.

ad 2.) *Ferialdag* er den kirkelige Betegnelse for Søg-nedag. Medens Ugedagene hver har sit eget Navn paa Dansk, hedder de paa Latin kun »*feria secunda*« »*f. tertia*« o. s. v. — I den kirkelige Kalender kaldes Ferialdage saadanne Dage, paa hvilke der ikke falder nogen bestemt Fest. Saadanne »tomme« Dage finder man flere af ved at gennemblade Kalenderen foran i Messebogen.

I Kirkeaarets Kredsløb gives der dog ogsaa nogle saakaldte *privilegerede* Ferialdage med særlig høj Rang, som ikke viger for nogen Festdag, men omvendt fortrænger endog enkelte Helgenfester Saadanne Ferialdage er: Aske- onsdag, alle Dage i den stille Uge samt Oktavdagene i Paaske- og Pintseugen. —nb—.

Katholske Skolebørns Ferieophold.

Skulde der mon blandt »Ugebladets« katholske Abon- nenter eller Læsere paa Landet ikke findes saadanne, der var villige til at tage imod Feriebørn, som er svagelige og trænger til et styrkende Landophold?

Her er der Lejlighed til at øve flere Barmhjertigheds- gerninger paa én Gang, og det er at haabe, at ret mange af vore Trosfæller, som er istand dertil, vil efterligne det smukke Eksempel, som en stor Del af Landbefolkningen i de sidste Aar har givet ved gæstfrit om Sommeren at modtage trængende Børn fra Hovedstadens Kommuneskoler.

Eventuelle Tilbud med tydelig opgivet Adresse bedes indsendte *snarest*, da Ferierne staar for Døren, til

Redaktionen af »N. U.«,
Kbhvn. K., Bredgade 64.

St. Andreas Kollegiet, Ordrup. Lørdag den 3. Juli afsluttes Skoleaaret med en Takkegudstjeneste i Kirken Kl. 8³/₄ (i Tilslutning til Skolemessen Kl. 8¹/₄) og med Præmieuddeling i Skolens Festsal Kl. 10. Ved denne Høj- tidelighed er Elevernes Forældre og Skolens øvrige Venner hjerteligt velkomne. — Det ny Skoleaar begynder Torsdag den 26. August Kl. 9. Indmeldelse af ny Elever kan ske daglig, sikrest mellem 9 og 1 og mellem 5¹/₂ og 7¹/₂.

v. Hurcks Legat.

En Portion af dette Legat er ledig og kan søges baade af Mænd og Kvinder. Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan ind- sendes til Undertegnede inden Udgangen af Juni Maaned.
J. Braun, Sognepræst.

Mødreforeningen. Paa Grund af Sommerferierne holder Mødreforeningen Møde **Tirsdag d. 29. Juni** i Stedet for den første Tirsdag i Juli Maaned.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. Juni. Apostelfyrsterne Petri og Pauli festlige Mindedag. Kollekt af **Peterspenge** i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller. — **28. M.** Leo II. Pave og Bekender. — **29. Ti.** Petrus og Paulus, Apostle (fejredes i Søndags). — **30. O.** Pauli Ihukommelse. — **1. Juli, To.** Oktav af Johannes Døberen. — **2. F.** Marias Besøgelse, fejres paa Søndag. — **3. L.** Irenæus, Biskop og Martyr.

Søndag den 4. Juli. 4. Søndag efter Pintse. Ihukommelse af vor Frelasers kostbare Blod. **Marias Besøgelse.**

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 8 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 8 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7½ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordруп): - 10 — — — Kl. 5 Andagt

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7½ og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5½ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6½.

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Maribo. (St. Birgitta Kirke). Søndag den 27. Juni: Kl. 10 læser Hs. Højærværdighed Biskoppen Prælatmesse og meddeler Firmelsens hellige Sakrament.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

ved Rosenkranskirken om Søndagen efter Højmassen (hos Pastor Slump.)

ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

NB. Redaktionen af »Nordisk Ugeblad« er indtil videre: Kbhvn. K. Bredgade 64.

NB. Flytning paa Landet maa meldes paa Postkontoret.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København K., Bredgade 64. Telef. Palæ 58.

Nr. 27.

Søndag den 4. Juli.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. — »Den Grund vi bygger paa«. -- Oprør eller Bekendermod. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Helsingør. Næstved. Münster. Rom. — Fra Vejbrynet. — Fra Publikum. — Bekendtgørelser. — Om slag; Privat-Annoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat.)

I Kollegiet i Wien opholdt sig paa den Tid en portugisisk Jesuit, P. Francisco Antoni, med hvem Stanislaus havde sluttet et varmt Venskab. Til denne betroede han sig, fortalte ham med fuld Aabenhed alt, hvad der var passeret og meddelte ham sin Plan, at ville flygte fra Wien. P. Antoni, der saa, at det var Guds Villie, at Stanislaus skulde blive Jesuit, bestyrkede ham i hans Forsæt og raadede ham til at henvende sig til Provincialen for den tyske Provins, P. Canisius — »og«, sagde han, »vil han heller ikke modtage Dem i Selskabet, saa drag De i Guds Navn lige til Rom og bed vor General, P. Franz Borgia, om Optagelse«. Samtidig lovede han at medgive ham en Anbefalingskrivelse til P. Canisius. Stanislaus fik nyt Mod efter denne Samtale og besluttede nu at bringe sin Plan til Udførelse; han ventede blot paa en gunstig Lejlighed, og den frembød sig snart.

Det var i August Maaned 1567; Paul havde i nogle

Dage været i et ondt og trættekært Lune, og som sædvanligt skulde det gaa ud over Stanislaus. Fra Skældsord gik han over til Haandgribeligheder; rasende over Broderens Taalmodighed kastede han ham til Jorden og slog og sparkede ham. Som sædvanlig gjorde Stanislaus ikke Modstand, men da Paul omsider blev træt af Mishandlingen, rejste han sig rolig og sagde: »Ved din Opførsel tvinger du mig tilsidst til at forlade Wien. Du maa da selv se, hvordan du kan forsvare det overfor vore Forældre.«

Det var første Gang, at Stanislaus havde rettet et bebrejdende Ord til Broderen; denne studsede forbavset derved, og uvilkaarligt slog det ham, hvor hjerteløs hans Opførsel i det hele havde været overfor den blide, fromme Yngling. Men som det ofte gaar med heftige, ubeherskede Personer, naar de har forløbet sig: de indser det maaske i samme Nu, men skammer sig for at tilstaa, at de er gaaet for vidt i deres Hidsighed, og fortsætter Spektaklet for ligesom at overdøve deres egen Samvittigheds Stemme Saaledes ogsaa nu Paul. I Stedet for at indrømme sin Uret og slutte Fred med Broderen overvældede han ham med vrede Ord: »Pak dig«, sagde han, »bort med dig, og det jo før jo heller, du kan løbe din Vej, hvorsomhelst du vil, saa meget desto bedre.«

Disse Ord betragtede Stanislaus som en Slags Bemyndigelse fra den ældre Broders Side, og han besluttede sig til at bringe sin Plan til Udførelse. I et kort Brev meddelte han Paul og Bielinski, at han vilde være Jesuit, og at han, da han ikke kunde gennemføre dette i Wien, saa sig nødsaget til at forlade Byen for andetsteds at indtræde i Ordenen. Dette Brev lagde han ind i en Bog og bad en af sine Kammerater om Dagen efter at ville henlede Broderens Opmærksomhed derpaa.

Den paafølgende Nat tilbragte han i Bøn, og da Morgenens brød frem — det var en Søndag — kaldte han først paa en af Tjenerne og bad ham sige i Huset, at man ikke skulde vente ham til Middag, »da han var indbudet et andet Sted, hvor han ikke kunde sige Nej«. — Stanislaus gik derefter til Kirken; her hørte han Messen, kommunicerede og knælede længe i Bøn ved Alteret. Derfra gik han til P. Antoni for at hente den Anbefalingsskrivelse,

som denne havde lovet ham, og forlod saa Wien ad den Landevej, som førte til Augsburg. Kort udenfor Byen mødte han en fattig, som han gav sine kostbare og fine Klæder; selv iførte han sig en simpel Klædning, som han havde anskaffet sig til Rejsen, og skar sig en Stok i en Skov; med den i Haanden og med Rosenkransen ved sit Bælte vandrede han saa afsted uden at medføre et eneste Pengestykke til Underhold undervejs.

Paul og Bielinski sov endnu, da Stanislaus forlod Wien. Opad Dagen meddelte Tjeneren den Besked han havde faaet af Stanislaus, hvorfor man ikke ventede ham ved Middagsbordet som sædvanlig. Imidlertid gik Time efter Time, og det blev Aften, uden at han indfandt sig. Nu blev Paul urolig. Han huskede de Ord, han igaar havde udtalt i sin Vrede, og straks sendte han flere Bud rundt om til forskellige Bekendte for at høre, om Broderen skulde være dér hos nogen af dem. Men allevegne fra kom de tilbage med uforrettet Sag, og da han ej heller var Kirken, hvor man ellers aldrig plejede at søge ham forgæves, steg Pauls og Bielinskis Angst, og i deres Forskrækkelse henvendte de sig til Jesuiterkollegiet. Her vidste man intet om den unge Flygtning, og blandt Patres i Kollegiet vakte hans Forsvinder ogsaa Ængstelse. De kunde kun for saa vidt lede Paul paa Spor, som de kunde tænke sig den Mulighed, at han, da han ikke kunde blive optaget i Ordenen i Østerrig, maaske vilde forsøge sin Lykke i en anden Provins.

Kimberger, den ivrige Lutheraner, hos hvem Brødrene Kostka boede, var lige saa opsat paa at finde Flygtningen som Broderen selv. At en af de unge Adelsmænd, som boede hos ham, skulde blive Jesuit, skulde træde ind i den forhadte Orden, der i hans Øjne var Indbegrebet af al Ondskab og Lumskhed, det betragtede han ligesom en Haan mod sig og sit Hus; og, overtroisk som han var, skal han have henvendt sig til en Spaakvinde, der skulde sige ham, i hvilken Retning Forfølgelsen skulde gaa. Der var adskillige Grunde, som gjorde det sandsynligt, at Stanislaus vilde opsøge den tyske Provincial i Augsburg, og hvad enten denne Kvinde var snu nok til at drage Slut-

ning heraf, eller hun gættede sig frem, i hvert Fald skal hun have givet Kimberger Anvisning paa at søge ham i den Retning.

(Fortsættes).

„Den Grund, vi bygger paa“.

Ved det tyske »evangeliske Forbunds« Aarsfest i Eisenleben udtalte Mødets Præsident, en af Forbundets Ledere, Licentiat *Everling* i sin Festtale: »Luther var vort tyske Folks religiøse Genius. *Hans Opdagelse, at Jesus var Menneskehedens Forløser*, har været af ligesaa stor Betydning for Menneskeheden som Amerikas Opdagelse.«

Sligt Vaas er man nu vant til at høre fra den Kant. Det tyske »evangeliske Forbund« er som bekendt paa en Gang Indbegrebet af Fanatisme og af Uvidenhed, hvad katolsk Kristendom angaar.

Men at man ogsaa herhjemme i vort *oplyste* Land skal høre lignende Dumheder fremsat, det er der nok Grund til at forundre sig over, især naar de fremsættes af ellers lærde og ansete, ærlige og agtværdige Mænd.

Vi vilde næppe rigtig tro vore egne Øjne, da vi i den evangeliske Alliances Blad for April Kvartal, »Alliance-bladet« Nr. 2, 1909, som er bleven tilsendt os, læste en lignende Udtalelse af selve Hr. Lic. theol. Pastor *H. Ussing*.

Der var bleven forelagt »Den evangeliske Alliance« det Spørgsmaal: hvorfor Alliancen, som jo ellers omfatter alle kristne Trossamfund, ikke ogsaa omfatter den katolske Kirke. Ved Mødet i Koncertpalæet den 15. April gav da Pastor Ussing Svar herpaa og forklarede, hvorfor den evangeliske Alliance ikke er en Alliance med Rom, men tværtimod fra Begyndelsen af har gjort Front imod Rom. Den blev stiftet i 40erne i England netop af Angst for den katolske Kirke, »fordi en Del af den engelske Kirkes gode Sønner gik over til Rom«. Han vil aldeles ikke nægte, at

»den katholske Kirke er en stor Gren af Kristi Kirke paa Jord, eller at der i den Kirke findes mange troende Menesker, som vi glæder os ved at mødes med; men med alt det, er det umuligt at arbejde sammen med dem eller pleje aandeligt Fællesskab med dem, *saalænge den romerske Kirke forkaster selve den Grund, vi bygger paa.*«*)

Hvorledes er det da muligt, at den katholske Kirke i Pastor Ussings Øjne alligevel er en stor Gren af Kristi Kirke, naar han samtidig paastaar, at den forkaster selve den Grund, han og hans Trosfæller bygger paa?

Hvad der menes med *»den Grund, vi bygger paa*«, det forklares nemlig paa samme Side, næste Spalte, (hvor der er Tale om Unitarer og andre, som kalder sig Protestanter,) med følgende Ord: *»Den evangeliske Alliance bygger paa den gamle Klippegrund, Troen paa Jesus som Guds Søn*«), og den kan ikke have Fællesskab med nogen, som bygger udenfor den Grund.«

Der synes altsaa at fremgaa heraf at Pastor Ussing har villet faa sine Tilhørere til at tro, at den katholske Kirke ikke bygger paa den gamle Klippegrund, Troen paa Jesus som Guds Søn.

Men vi vægrer os, som sagt, ved at tro vore egne Øjne. Vi kan ikke antage, at dette er Pastor Ussings Mening, og vi venter, at han paa en eller anden Maade offentlig nægter at vedkende sig Udtalelserne i Alliancebladets Referat.

»N. U.«s Red.

Øprør eller Bekendermod?

Det synes at lysne i de religiøs-politiske Forhold i Frankrig. Ikke saaledes at forstaa, som om Uvejret, hvis mørke Skyer allerede i lang Tid faretruende har hængt over det ulykkelige Land, var ved at trække over; nej, saa langt fra; Luften er stadig endnu trykkende og lummer, og der er ikke megen Sandsynlighed for, at Luf-

*) Udhævet af os.

ten atter skal blive ren og Himlen klar, uden at den høje Spænding forinden bliver udløst ved voldsomme Begivenheder. — Men det er det Faktum, at den franske Regerings hidtidige Naalestikspolitik nu bliver afløst af brutale Voldshandlinger, som faar én til at aande friere, til frejdigere at løfte sit Hoved i tillidsfuld Forventning om, at Afgørelsens Time nærmer sig. Det er saaledes Lynglimt, hvis grelle Skær, ledsaget af Tordenbrag, maa være i Stand til at vække af Dvale alle dem, som hidtil har sovet altfor trygt, og lade selv Blinde se og erkende Tidens Tegn og Øjeblikkets Alvor. Den franske Frimurerregerings ledende Mænd har i lange Tider, aabenbart belært af den præjssiske Kulturkampes Fiasko, søgt at fare nogenlunde lempeligt frem og saa vidt muligt undgaa en altfor haardhændet Gennemførelse af de skrappe Bestemmelser, Adskillelsesloven nok saa rigeligt var spækket med. Man haabede aabenbart derved at kunne dysse de godmodige og spagfærdige Katholikker i Søvn. Denne Plan er jo delvis ogsaa lykkedes; thi selv om Kirkerne blev plyndret og Biskopper og Præster berøvet deres Ejendele og fordrevet fra deres Embedsboliger, hvad der fremkaldte en flammende Protest fra de forurettedes Side og en øjeblikkelig Storm af Uvilje og Harme hos den kirkeligsindede Del af Befolkningen, saa faldt de fleste dog hurtigt atter til Ro, thi den personlige Frihed var ikke bleven antastet endnu. Man nøjedes med at kalde Lovene for uretfærdige, men bøjede sig iøvrigt for den Kendsgerning, at de var traadte i Kraft, og søgte med Gudhengivenhed og Selvforsagelse at finde sig i det »Uforanderlige«.

Mange alvorlige Franskmænd udtalte derfor som deres Mening, at, skønt Tilstandene allerede var sørgelige nok i Forvejen, saa maatte de dog blive langt værre endnu, førend det atter kunde blive godt. Det maatte først gaa, som det gik i Tyskland under »Kulturkampen«; Biskopperne og Præsterne maatte vandre i Fængsel, de Troende maatte undvære deres Sjælesørgere og Kirkens Naademidler, inden hele Befolkningen vilde mande sig op, for — ikke i opblussende Vredesstemning med ophidsende Taler eller Avisartikler og ikke enkeltvis eller i spredt Fægtning — men maalbevidst og i sluttet Trop, Skulder mod Skulder,

at gøre Front mod Regeringen. At vælte den nuværende Regering eller den lovgivende Forsamling, det er ikke blot tilladt men ligefrem en Samvittighedspligt for enhver Katholik, forudsat at dette Maal naas, ikke ved Oprørets Vaaben og revolutionære Midler, men ad lovmæssig Vej, med Stemmesedlen i Haanden og med Løsenet: Frihed for Kirken og Retfærdighed mod dens Børn!

Det kan maaske lyde besynderligt at udtale slige Tanker og Anskuelser og det vil muligvis synes grusomt og utiladeligt at nære saadanne Ønsker. Men det er i Grunden ikke Tilfældet, lige saa lidt som det er grusomt at ønske snarlig Udførelse af en smertefuld Operation, som er nødvendig, hvis en Syg skal genvinde sit Helbred. Lignende Tanker og Ønsker nærede jo ogsaa vor guddommelige Frelser. Hvor meget han længtes efter sin Lidelse, fremgaar af hans Ord: »Jeg skal døbes med en Daab, og hvor knuger det mig ikke, indtil den er fuldbyrdet«. (Luk. 12,50.) Og hvor meget han end afskyede den Forbrydelse, som derved blev udøvet, saa at han udtalte et forfærdeligt Ve over Forræderen, (Math. 26,24. Mc. 14,21. Luc. 22,22), saa opfordrede han ham alligevel selv til snart at udføre sit Forehavende. (Joh. 13,27.) Naar man husker dette, saa vil man ogsaa kunne forstaa, hvorfor vi skal glæde os over uretfærdig Behandling og grusom Forfølgelse for Kristi Skyld. Det er ikke den onde Gerning som saadan, vi glæder os over: det onde maa vi altid og under alle Omstændigheder hade og afsky. Men vi glæder os over de gode Følger, som det onde ifølge Guds vise Forsynsstyrelse drager efter sig.

Dette Sindelag besjælede ogsaa den modige Bekenderbiskop *Eberhard* af Trier, som ved sin Tilfangetagelse i Halvfjerdserne udtalte det store og mindeværdige Ord: »Gud ske Lov! nu bruges der Vold!« De samme Ord er man fristet til at gentage nu, da den franske Regering er begyndt paa Voldshandlinger imod Biskopperne. Der er allerede bleven indledet retslig Forfølgelse imod seks Biskopper. Størst Interesse byder den sidste Proces, som for kort Tid siden blev paabegyndt imod den nye Kardinal-Ærkebiskop *Andrieu* af Bordeaux, forhen Biskop af Marseille. Hans Forgænger, Kardinal *Lecot*, en fredelskende

Mand, havde søgt at strække sig saa vidt som muligt for at undgaa Konflikter; indtil sin Død opgav han ikke Haabet om ved Indrømmelser og Forlig at naa til en taalelig *modus vivendi* med Regeringen. Hans Bestræbelser forblev imidlertid frugtesløse eller snarere blev mistydede og misbrugte af Regeringen, og denne undsaa sig end ikke ved at haane og foragte den afdøde Kardinal, idet det Kompagni Soldater, som blev udkommanderet ved Begravelsen, fik Ordre til at *vende Ryggen mod Liguognen!* Kardinal Andrieu følger en ganske anden Fremgangsmaade. Han har for længe siden erkendt, at Kirken ingen Vegne kom med Kompromisser og Koncessioner og har derfor lige fra det Øjeblik af, da han tiltraadte sit ærkebiskoppelige Embede, vist, at han var fast besluttet paa med Bestemthed og Ubhøjelighed at varetage Kirkens Interesser og forsvare dens Rettigheder. Han opløste derfor straks den Kultusforening, som var bleven oprettet under Kardinal Lecol, og som af Regeringen blev opfattet som et af de i Loven godkendte Kultusselskaber, hvis Dannelse Pius X havde nedlagt Forbud imod. Men Kardinal Andrieu gik endnu et Skridt videre. Han offentliggjorde et Hyrdebrev, hvori han berørte Skolespørgsmaalet og opfordrede med klare Ord Forældrene til ikke at adlyde saadanne Forskrifter fra Regeringens Side, som var uforenelige med en Katholiks Samvittighed.

Den bemærkelsesværdige Udtalelse har følgende Ordlyd: »Hvilket Svar skal vi give denne Cæsarinne? Intet andet end Apostlenes: *non possumus. Eders Love er uretfærdige.* Men de uretfærdige Love forpligter ikke i Samvittigheden, og da de af eder udstedte Love bringer Kirkens og Familiernes helligste Interesser i Fare, saa har vi ikke alene Ret, men ogsaa den Pligt ikke at efterkomme dem«.

Det er disse Ord, som har skurret Kultus- og Justitsministeren *M. Briand* i Ørene, og denne har beordret retslig Tiltale mod Kardinalen, paa Grund af Art. 35 i Loven af 5. Decbr. 1905: »Ophidselse til Modstand mod Statslovene«. Det første Forhør blev holdt Mandag d. 14. Juni. Kardinalen begav sig, ledsaget af sin Generalvikar og en Domherre, i lukket Vogn til Domhuset, hvor han blev modtaget af flere Præster og fremragende Læg-

folk. Da han fra Veventværelset begav sig op ad Trappen til Forhørsdommeren, udbrød et Par Hundrede Personer, der efterhaanden havde indfundet sig, i begejstrede Leve-raab for Kardinalen.

Forhørsdommeren, Mr Laussucq, meddelte Kardinalen, at hans Intronisationstale og hans Hyrdebrev af 28. Marts havde foranlediget Regeringens Indskriden imod ham. Kardinalen afgav følgende Erklæring:

»Hr. Dommer! De har kaldt mig til Deres Arbejds-værelse, og jeg er kommen af Agtelse for Domstolen. Men da den Forseelse, der lægges mig til Last, hænger sammen med Udøvelsen af mit Hyrdeembede, maa jeg erklære for Dem, at jeg ikke indrømmer nogen menneskelig Domstol Ret til at kontrollere og godkende den Lære, jeg forkynder i mit Bispedømme, og som er selve Kirkens Lære. I dette Punkt staar jeg kun under Paven og Gud. Forøvrigt er Kirkens Anskuelse angaaende Ulydighed mod de uretfærdige Love indeholdt i den Forklaring over Menneskerettighederne, som blev affattet af vore store Forfædre, og som ogsaa findes i alle sunde filosofiske Lærebøger. Derfor aflagde ogsaa en Gang i Deputeretkamrets offentlige Møde en Filosof, der ikke hørte til de Klerikale, men hvem Tyranniet oprørte, den bekendte Ed: »Hvis De skulde vedtage denne Lov, saa sværger jeg, at jeg ikke skal underkaste mig den«. Jeg fremhæver ogsaa udtrykkelig, at jeg ikke tilkender den ved Dem repræsenterede Domstol Ret til at indlede Forfølgelse imod mig paa Grundlag af en Paragraf i *Adskillelsesloven*. Denne Lov bestaar simpelthen ikke for Katholikker, da deres Overhoved, den ubestikkelige Vogter for de enkelte Menneskers og Nationers Moralitet, gentagne Gange har fordømt den som et Attentat paa Kirkens *Ejendom, Autoritet og Frihed*. Man kan ikke benægte disse tre Punkter, naar man tænker paa den i Loven foreskrevne Konfiskation af Kirkegods, det ved Loven organiserede Skisma, og de *Straffe*, Loven truer med, *hvilke jeg kun vil modtage, om man tvinger mig dertil*. Idet jeg herved kundgør denne Protest for Dem, hvilken min Samvittighed som Biskop dikterer mig, er det ikke min Hensigt at udfordre Dem som Dommer til at bruge Magtens Midler, men jeg frygter heller ingenlunde

disse, da jeg ved, at Magthaveres Sejre er af kort Varighed, og at Retfærdigheden stedse vil finde en Hævner for hans Domstol, der sælder den afgørende Dom over alle jødiske Domstoles Kendelser, efter hvilken der ingen Appel finder Sted. Jeg beder Dem derfor, Hr. Dommer, at bemærke, at saafremt der bliver Tale om Retsforfølgelse mod mig paa Grund af den Embedsforsøelse, man lægger mig til Last, tager jeg mig den Frihed *slet ikke at møde for Retten*, da det drejer sig om et helt igennem religiøst Anliggende, da endvidere jeg er indviet til Gud, og Statens Strafferet ikke gaar saa vidt, at den kan meddele Straffe, der hviler paa en Lov, der aabenbart strider mod Kirkens Rettigheder og den kristne Samvittighed.

(Sluttes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Lørdags afrejste vor højærværdigste Biskop til Mariibo for der — som bebudet i sidste Nr. — at meddele et Antal Polakker Firmelseens hellige Sakramente. Efter endt kirkelig Visitation vendte han i Onsdags tilbage til Hovedstaden.

— (*Dr. Krogh-Tønning*). Efter Indbydelse af Biskoppen kom Dr. theol. Krogh-Tønning i Besøg hertil i Lørdags, men rejste allerede om Mandagen videre til Aarhus, hvor han agter at tilbringe nogen Tid, for derefter endnu en Gang at vende tilbage hertil. »Ugebladet« ønsker sin norske Ven hjertelig Velkommen og haaber, at han maa have Glæde af sit Ophold baade i »Jylland mellem tvende Have« og her ved »Sjølunds Bred«, »nær sallen Østerstrand«.

Helsingør. »Ugebladet«s Redaktør, højærv. Hr. Pastor Ronge, har foreløbig taget Ophold her og befinder sig efter Omstændighederne nogenlunde vel, saa det er at haabe, at at han i den Hvile, han nu kan unde sig, snart maa faa de Kræfter igen, som han haardt trænger til.

Næstved. Forhenv. biskoppelig Sekretær, nu Missionspræst hersteds, højærv. Hr. Pastor Dr. theol. *B. Hansen*, kan den 6. Juli fejre sit 25 Aars Præstejubilæum. Han har ønsket at tilbringe Dagen i Stilhed, men »Ugebladet« vil dog ikke undlade

herved at sende Jubilaren en oprigtig Lykønskning til den Dag, da han for et kvart Aarhundrede i Rom af Kardinal *Parocchi* blev ophøjet til Præstestandens Værdighed.

Münster i Westfalen. (*To Jubilæer.*) I forrige Uge afholdtes der her store Festligheder i Anledning af to Jubilæer. Det ene er 1100 Aars Mindet for den hellige Biskop *Ludgerus'* Død, det andet hans 66. Efterfølger, den nuværende Biskop *Hermann Dingelstads* 50 Aars Præstejubilæum. Af praktiske Grunde blev Højtideligholdelsen af begge Jubilæer forenet. Lørdag d. 19. Juni fandt en storslaet Valfart Sted til Byen *Billerbeck*, det Sted, hvor den h. *Ludgerus*, Byen Münsters Grundlægger og første Biskop, døde d. 26. Marts 809. Pilgrimstoget talte over 300 Personer af alle Samfundsklasser, deriblandt Kardinal-Ærkebiskop *Fischer* fra Köln, Jubilaren, Biskop *Dingelstad*, Ærkebiskop *van de Wetering* fra Utrecht og fem andre Biskopper. Af disse maa nævnes Biskop *Dobbing* fra Nepri og Sutri i Italien og Biskop *Doring* (S. J.) fra Poona i Forindien, som begge er fødte i Westfalen. Efter Pontifikalmessen, som celebretes af Kardinal *Fischer*, holdt Biskop *Korum* fra Trier Festtalen ved den samme Kilde, hvor den h. *Ludgerus* for mere end 1100 Aar siden havde meddelt den hellige Daab, hvorpaa Biskop *Dingelstad* i alle Tilstedeværendes Navn højtideligt fornyede Daabspagten. Den 21. om Aftenen bragte Byen Münster sin Overhyrde en glimrende Hyldest ved et kæmpemæssigt Fakkeltog. Heri deltog foruden mangfoldige Foreninger og Repræsentanter for Byens forskellige Sogne ogsaa Deputationer fra Bispedømmets fjerneste Egne, i alt mere end 5000 Mænd. Toget, hvis fortrinligt ordnede Opmarsch varede det meste af en Time, drog til Domkirkepladsen foran det biskoppelige Palæ, og efter at et tusindstemmig Sangkor havde sunget Beethovens prægtige Komposition »*Die Himmel rühmen des Mächtigen Ehre*,« holdt Overborgmester *Dr. Jungeblodt* en begejstret Tale, i hvilke han paa hele den store Forsamlings Vegne lykønskede Biskoppen og lovede, stedse ubrødeligt at ville holde fast ved den Tro, den h. *Ludgerus* havde forkyndt deres Forfædre, og uadskilleligt at blive forenet med deres Biskop. Som en højtidelig Bekræftelse derpaa sang den vældige Skare som med én Mund den herlige Salme »Fast skal min Daabspagt evigt staa«. Med bevægede Ord takkede Jubilaren og medens Skarerne, der fyldte den store Plads, faldt paa Knæ, lyste han den biskoppelige Velsignelse over dem. Afsyngelsen af »*Te Deum*« og et prægtigt Fyrværkeri dannede Festaftenens Slutning. Den følgende Formiddag holdt Biskop *Dingelstad* Pontifikalmesse i Domkirken, som var fyldt til sidste Plads. Kardinal *Fischer* prædikede. I Dagens Anledning havde Skolebør-

nene og Gymnasiasterne faaet Ferie, hvad der er saa meget mere Grund til at fremhæve, som det var den verdslige Øvrighed, som havde givet fri. Af den prøjsiske Konge modtog Biskoppen Krone Ordenens I. Kl., — et synligt Bevis paa, at Kulturkampens Dage er forbi, hvad der er glædeligt. Men det, som sikkert vil have glædet Biskoppen mest paa hans Hædersdag, det er hans Katholikkers Troskab og Hengivenhed overfor Kirken og dens Præstestand, som gav sig saa tydeligt tilkende i disse Jubilæumsdage.

Rom. Til Rektor for det af Pave Pius X nyoprettede Bibelinstitut (se »Ugebl.« Nr. 23, S. 388) har denne udnævnt *P. Leopold Fonck S. J.*, som indtil sidste Efteraar var Professor ved Universitetet i Innsbruck.

P. Fonck blev født 1865 i Wissen, en Landsby i Nærheden af det berømte Valfartssted Kevelaer ved den hollandske Grænse i Diøceset Münster. Sine theologiske Studier gjorde han i Rom, hvor han blev præsteviet og erhvervede sig den theologiske og filosofiske Doktorgrad. Efter at have virket i et Par Aar som Spiritual og Lærer ved Gymnasiet i Telgte ved Münster indtraadte han 1892 i Jesu Selskab og fortsatte her sine bibelske Studier, som han altid havde næret den mest levende Interesse for. Til videre Uddannelse blev han af sine Foresatte først sendt til England, siden til Orienten (Beyruth i Syrien), hvor han opholdt sig i to Aar, og til Universiteterne i München og Berlin.

Med stor Grundighed satte han sig ind i de orientalske Sprog samt i historiske og geografiske Emner, som staar i Forbindelse med den hellige Skrifs Indhold. Om hans fremragende og mangesidige Kundskaber vidner en Række Artikler og Afhandlinger, som han offentliggjorde i flere videnskabelige Tidsskrifter og i det stort anlagte Værk »Lexicon biblicum«. I Aaret 1901 blev *P. Fonck* af den østerrigske Regering kaldet til det ledige Embede som Professor i nytestamentlig Eksegese og de orientalske Sprog ved Universitetet i Innsbruck. Her tog han ogsaa kraftig til Orde under den skandaløse »Wahrmundaffære« for et Par Aar siden, og blev derved nok delvis medvirkende Aarsag til, at Professor Wahrmund maatte fortrække fra Innsbruck. Hans sidste betydelige Arbejder, som delvis allerede er udkomne i flere Oplag, er: »Die Parabeln des Herren im Evangelium«; »Die Wunder des Herren im Evangelium«; »Der Kampf um die Wahrheit der heiligen Schrift« (en fransk og en italiensk Oversættelse forberedes); »Wissenschaftliches Arbeiten« (som snart skal udkomme paa Italiensk).

Man vil heraf kunne skønne, at Universitetet i Inns-

bruck i ham har mistet en betydelig Lærekræft, som ogsaa paa Grund af sine personlige Egenskaber var særlig afholdt af Studenterne, hvis Interesse laa ham meget paa Sinde. Men paa den anden Side har, som »*Osservatore Romano*«, Vatikanets officiøse Avis, fremhæver, den Hellige Fader truffet et overordentlig godt Valg ved at overdrage Ledelsen af det vigtige Institut for Bibelvidenskab til en Mand, hvis udmærkede Kvalifikationer gør ham i ualmindelig Grad skikket til at beklæde denne Post.

Fra Vejbyrnet.

Hvad det „evige Lys“ formaar. Denne Historie har ingenting at gøre med *Cordula Peregrinas* Digte om det evige Lys, thi den viser, at dette uskyldige Lys ogsaa kan være Anledning til Forskrækkelse og forstyrre en god Købstads velfortjente Nattero.

Forleden samlede der ved Midnatstid en Del Mennesker foran det kath. Kapel i X. og stirrede op imod dets Vinduer. Snart hørtes Raab og Støjen, Brandvæsenet blev alarmeret, Sprøjte og Mandskab kom, og Præsten blev vækket ved dundrende Slag og det Raab »Kapellet brænder!« — Heldigvis var Præsten ved tidligere Anledning gjort opmærksom paa at der var Folk, der havde anset det evige Lys som en Begyndelse til Ildebrand. Budskabet blev derfor modtaget med Skepsis, og i Virkeligheden laa Kapellet fredeligt som altid, svagt belyst af den evige Lampes Skær.

Naa, saa var der intet andet at gøre for Brandvæsenet og Menneskemassen, end med Ære at trække sig tilbage.

Næste Dag vilde Brandvæsenets Inspektion søge at faa Katholikerne til at slukke det evige Lys, men fik med det samme af en — forresten ikke katholsk — Herre det Svar, at den katholske Kirke næppe saa let vilde bøje sig for Brandvæsenets Vilje.

I Byens Blade kom der Referater af Nattens skrækelige Begivenhed og næste Aften stod der igen en Del Mennesker, saa op mod Kapellets Vinduer og sagde: »Der er den!« —

X. Y.

Fra Publikum.

Hr. Redaktør!

Med stor Glæde har jeg i Ugebladets 2 sidste Nr. læst om Koralkursuset i Bochum, og tiltræder af ganske Hjerte Forfatterens indtrængende Opfordring og Ønske om, at »disse Linier maatte bære Bud til den ene eller anden, som har Evnerne, at vore Kirkekor maatte faa nye Kræfter til Raadighed«; men samtidig vilde jeg rigtignok anse det for overmaade heldigt, om der blev arbejdet hen paa at faa det samme System indført hertilands, som Hr. Hammermüller saa smukt beskriver fra det berømte Kirkesangkor i Münster, med Dreng- og Herrekor, og den gamle, — man kunde næsten sige fornyede og fornygede — Korals Genindførelse. De Vanskeligheder, som hermed vilde være forbundne, kunde vel ikke være helt uoverstigelige, naar Sagen blev praktisk grebet an, og efterhaanden Stykke for Stykke blev ført frem mod sin fuldkomne Løsning.

Dette vilde jo ogsaa være efter vor hellige Faders inderlige Ønske og Anordning, og ganske sikkert bidrage meget til, at den Bekymring, Artiklen udtaler om, at »desværre er Interessen for den kirkelige Korsang ikke nær saa levende, som den burde være herhjemme«, kunde falde bort, og hele Kirkesangen komme ind i det rette Spor.

Med forbindtligst Tak for Optagelsen tegner
med Højagtelse

O. J.

Vi bringer dette Brev som et glædeligt, og vi tør vel haabe ikke enestaaende, Vidnesbyrd om den Interesse, der næres i vore Menigheder for Koralsangen. Hvis alle, der har en god Stemme, var rede til at bruge den *lidt* til Ære for Ham, som har givet dem den, saa maatte alle vore Kirkers Orgelpulpiturer udvides, og det kunde i alt Fald ikke volde Vanskelighed overalt at samle et Korpersonale, hvis sanglige Ydelser i *alle* Henseender vilde svare til de Krav, man med Føje stiller til et katolsk Kirkekor.

»N. U.«s Red.

Højærv. Hr. Pastor P. D. Steidl!

I Anledning af Deres Forflyttelse til Skt. Anna Menighed paa Amager finder vi undertegnede herigennem en pligtskyldig, om end vemodig Trang til at frembære vor hjærtelige og fuldttonende Tak til Dem for den Iver og Nidkærhed, hvormed De i en Aarrække har røgtet Kaldet som Sjælesørger for den herværende Menighed — ikke mindst for den store og opofrende Gerning, De har nedlagt i Medarbejdet for vor herlige Kirkebygning's Tilblivelse.

Modtag vor Tak og Ønsket i Bønnen om Guds Velsignelse og Naade over Deres fremtidige Virksomhed!

I .Erbødighed

Skt. Albani Kirkes Menighed,
Odense.

A.C. Excursio in silvam recreationis causa postridie Nonas Julias. Membra cœtus nostri accurate de hac re chartis postalibus certiores fient.

Administratores.

Skt. Andreas Kollegiet, Ordrup. Lørdag den 3. Juli afsluttes Skoleaaret med en Takkegudstjeneste i Kirken Kl. 8³/₄ (i Tilslutning til Skolemessen Kl. 8¹/₄) og med Præmieuddeling i Skolens Festsal Kl. 10. Ved denne Højtidelighed er Elevernes Forældre og Skolens øvrige Venner hjerteligt velkomne. — Det ny Skoleaar begynder Torsdag den 26. August Kl. 9. Indmeldelse af ny Elever kan ske daglig, sikrest mellem 9 og 1 og mellem 5¹/₂ og 7¹/₂.

Skt. Knuds Skole (Stenosgade 4) holder Aarsafslutning Mandag den 5. Juli med Takkegudstjeneste i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8¹/₂, Klasseeksamen Kl. 9¹/₂—11, Sangopvisning og Præmieuddeling Kl. 11¹/₄.

Unio. Aftentur paa Cykle, Onsdag den 7. Juli. Mødested St. Hanstovr Kl. 5¹/₄.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde paa Ermenlundsletten Søndag d. 4. Juli. Mødested: St. Andreas Kirken i Ordrup Kl. 5. I Tiltælde af ugunstigt Vejr afholdes Mødet som sædvanlig i Bredgade.

Søndag d. 11. Juli foretages Udflugt til Hillerød. Program faas ved Mødet.

Skt. Johannes Broderskab.

Den aarlige Skovtur afholdes **Søndag den 11. ds.** Afgang Kl. 9 Form. med Turistens Dampertil Rungsted. Mødested: Havnegade ved Børsbroen Kl. 8³/₄. *Forretningsudvalget.*

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Juli. 5. Søndag efter Pintse. Ihukommelse af vor Frelasers kostbare Blod. **Marias Besøgelse.** — **5. M.** Antonius M. Zaccaria, Bekender. — **6. Ti.** Oktav af Apostlene Petrus og Paulus. — **7. O.** Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekendere, de slaviske Folks Apostle. — **8. To.** Elisabeth Dronning af Portugal, Enke. — **9. Fr.** Nicolaus og Lidelsesfæller, Martyrer i Gorkum. — **10. L.** Felicitas' syv Sønner, Martyrer. (Ihukommelsen af Kong Knud den Helliges Død).

Søndag den 11. Juli. 6. Søndag efter Pintse. Veronika af Juliani, Jomfru.

Skt. Knuds Fest i Odense

fejres Søndag, d. 11. Juli. Kl. 8 er der stille Messe, Kl. 10 Prælatmesse med Prædiken og Kl. 5 Feslandagt med Prædiken, hvorefter man gør et fælles Besøg i St. Knuds Kirke for at ære Hellig Kong Knuds Relikvier. Katholikker fra andre Dele af Landet finder billigt Nattelogis paa Højskolehjemmet i Dronningensgade nær ved Hovedbanegaarden. (Nærmere om Festen i næste Nr.)

Holmegaard. Søndag d. 4. Juli Gudstjeneste til sædvanlig Tid.
St. Andreas Kirke Ordrup. I Sommermaanederne Juli og August læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 7³/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₂). Efter middagsandagten paa Søndag og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 8 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7¹/₂ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄. St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 7³/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Elterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	« -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	« -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	« 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	« 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	« 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	« 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	« -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1)	« -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7)	« 7 ¹ / ₂	» 9 ¹ / ₂	» 3
»	« -	» 11 polsk	» -
Nyborg (Kronprinsensgade 5)	« -	» 10	» -
Glorup	« 9	» -	» -
Dalum Kloster	« 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade)	« 8	» 10 polsk	» -
Næstved (Præstø Landevej)	« -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	« -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Roskilde (St. Olsgade)	« 7	» 9	» 5
Ledreborg	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	« -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8)	« -	» 10	» 3

Husk Vincensforeningens Kransekort!

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 651. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København K., Bredgade 64. Telef. Palæ 58.

Nr. 28.

Søndag den 11. Juli.

1909.

INDHOLD: Boganmeldelse. — Oprør eller Bekendermod? — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Maribo. — Fra Publikum. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Boganmeldelse.

Ellen Jørgensen: Helgendyrkelse i Danmark. Studier over Kirkekultur og kirkeligt Liv fra det 11. Aarhundredes Midte til Reformationen. (Doktordisputats.) (175 Sider.) — 4 Kr. — Kbhvn. 1909. — 8.

Den foreliggende Afhandling, som Frk. cand. mag. *Ellen Jørgensen* for kort Tid siden med Hæder og Ære forsvarede for Erhvervelsen af den filosofiske Doktorgrad, staar vel ikke saa højt i videnskabelig Værd som Forf.s i Fjor udkomne: *Fremmed Indflydelse under den danske Kirkes tidligste Udvikling*,¹⁾ men er dog præget af de fremragende Forskervner, Frk. Jørgensen besidder. — Hendes forrige Arbejde hvilede jo ganske vist ogsaa paa et langt bredere Grundlag og var ikke saa vanskeligt at behandle som Helgendyrkelsen.

Af to Grunde stiller en Skildring af Helgendyrkelsen

¹⁾ D. Kgl. Danske Vidensk. Selsk.s Skrifter. 7. Række, Historisk og Filosofisk Afd. I. 2.

store Vanskeligheder at overvinde. For det første, fordi det i den kortfattede Form, en Disputats fordrer, let bliver en for isoleret Stilling, de omhandlede Enkeltheder kommer til at indtage i Forhold til Helhedsbilledet. Og for det andet er det allerede paa Forhaand vanskeligt for en ikke-katholsk Forsker at behandle Emner, der forudsætter en dybere personlig Indtrængen i den katholske Kultus, end en rent abstrakt Betragtning kan føre til. — Helhedsbilledet er da heller ikke lykkedes; Frk. Jørgensen har her og der fortegnet det. — I sin Opposition ankede Professor *Erslev* bl. a. over, at Bogen paa mange Steder er saa kortfattet, at den læge Læser ikke let kan følge med. Det er vel noget tvivlsomt, om dette er en væsentlig Anke at rette mod en Doktorafhandling. Men støttet til denne Tanke kunde man nok anke over, at Forf. ikke har givet en kort Redegørelse for Helgendyrkelsens Stilling i Liturgien, hvor Messer til Ære for denne eller hin Helgen omtales. Den ikkekatholske Læser, der meget ofte møder blottet for den mest elementære Kendskab til Messeofret, vil let faa et forvrænget Billede af Helgendyrkelsens Plads i vor Kirkes Liturgi, ja, han vil i mange Tilfælde forveksle denne med det centrale.

Her ligger sikkert det springende Punkt i hele Frk. Jørgensens Undersøgelse. Her burde hun klart og tydeligt have angivet Helgendyrkelsens Plads i Gudstjenesten og *dermed i de troendes Bevidsthed*. — Det er dog yderst tvivlsomt, om en protestantisk Forsker nogensinde vil kunne naa en saadan Indsigt i de bærende Grundtanker, som fører vor Kirke til at ære og ty hen til alle Helgen. Dr. *Hermann Siebert* har sikkert Ret, naar han siger: »Selv i lærde Kredse fattes endnu meget i Besindighed i Dommen; man er allerede færdig med Bedømmelsen, endog før man er bleven klar over de religiøs-psykologiske og kulturelle Grundspørgsmaal, som i det hele taget er knyttet til Helgendyrkelsen, og ganske særlig gælder det om Middelalderen. Mange betragter Helgendyrkelsen ene som et Resultat af den religiøse Aands Forvildelser, enten som en utilladelig overdreven Værdsættelse af Mennesket — Forgudelse — eller som en Nedværdigelse af det guddommelige — Feti-chisme. Enkeltstaaende Foreteelser bliver gjort til Reglen;

en Sang, en Bøn, en Prædikants »überschwängliche« Udtryksmaade, dette anses for tilstrækkeligt Bevis for, at hele Helgendyrkelsen var udartet til anstødeligt Hedenskab, og dette bliver da skrevet paa Kirkens Skyldskonto.«¹⁾

Man faar fra først til sidst det Indtryk, at Frk. Jørgensen rent ubevidst har været hildet i disse forudantagne Anskuelser. Trods disse Lyder, som klæber ved hendes Arbejde, hilser vi Katholikker denne Bog »Velkommen« i vor Literatur, og hilser den med Glæde! Thi hendes fremragende Forskervener har helt igennem været baarne af den ærligste og redeligste Vilje til at forstaa Middelalderens for hende saa fremmede Andagter og Skikke, og skønt hun ingeniunde fornægter sit protestantiske Synspunkt, har hun dog ikke været bange for at vise Sympati overfor det gode og skønne, hun fik Øje paa, da hun vandrede over den store Arbejdsmark, Middelalderens Missaler, Breviærer og Andagtsbøger paa Modersmaalet danner. — Frk. Jørgensen har da ogsaa Æren af med fuld Bevidsthed at have brudt en ny Bane herhjemme, idet hun selv erklærer: » . . . den yngre Middelalder i dansk Kirkehistorie er oftest bleven behandlet ene som Indledning til Reformationen; det har været mig magtpaaliggende at skildre den katholske Tid som en selvstændig Periode med sin egen Værdi, og denne Fremstilling er ikke unaturlig, fordi man herhjemme kun i meget ringe Grad mærker, at en ny Tid forberedes; man hører ingen kritiske Røster, før Luther løser alle Tunger«. (Bogens Slutningsord. 135.)

Det bør sikkert udtrykkelig fremhæves, at Frk. Jørgensen — ligesom overhovedet alle moderne Historikere — har strøget Ordet »Tilbedelse« i Forbindelse med Helgenerne. Det er bemærkelsesværdigt, da nemlig adskillige danske lutherske Theologer ikke undser sig ved endnu at bruge dette Ord.²⁾ Frk. Jørgensen har kun: »Mariadyrkelse« (95),

¹⁾ Beiträge zur vorreformatrischen Heiligen- und Reliquienverehrung. Fr. im Br. 1907, Side 1. (Erläuterungen und Ergänzungen zu Janssens Geschichte des deutschen Volkes, Herausg. v. L. Pastor. VI. Band. 1. Heft. 1.)

²⁾ Ja, Anm. i »Natnl.« undser sig end ikke ved at bruge Ordet »Tilbedelse« i selve Anmeldelsen af Frk. Jørgensens Bog!

»— *forherligelse*« (87, 95, 103). Ligeledes glæder en saa nøjagtig theologisk Distinktion som denne: »*Maria optagen . . .*« (85) og »— *Optagelse i Himlen*« (89)¹⁾. I det franske Resumé staar et Sted »*vénération*« (166), et andet Sted det lidt uheldige »*adoration*« (174).²⁾ — »*Visitatio Mariæ*« gengives i følgende klangfulde, poetiske Oversættelse »*Vor Frue Bjergegang*« (95). — I det hele viser Sprogbehandlingen, med hvilken Omhu Forf. er gaaet til dette Arbejde. Hun har, som hun selv bemærkede under Disputatsen, dvælet saa længe og saa vedholdende ved hine fjerne Tiders Sprogbrug, at det kan mærkes paa hendes Fremstilling.

Da Frk. Jørgensen syslede med sin forrige Undersøgelse — »*Fremmed Indflydelse . . .*« —, gik det hende som det i saa mangfoldige Tilfælde gaar Forskeren: » . . . det ene oprindelige Spørgsmaal blev til hundrede og atter hundrede, der ikke alle fandt Svar. Maatte de ubesvarede Spørgsmaal og de mange halve Forsøg lære, hvor lidt endnu vides om den ældre danske Kirkehistorie, og hvor talrige de Problemer er, der kalder paa Historikeren«. (4) Disse Ord kan ogsaa anvendes paa Frk. Jørgensens sidste Bog. Det Kildemateriale, som skal samles, naar man skal behandle Helgendyrkelsen herhjemme, forudsætter Gennemgang og Analyse af et imponerende Stof, og naar dette Materiale endvidere skal behandles i en saa kortfattet Form, er det forstaaeligt, at der indsniger sig flere mindre

¹⁾ Naar vi møder Betegnelsen: »*Marias Himmelfart*«, bør vi altid gøre opmærksom paa, at dette aldrig har været officiel kirkelig Sprogbrug. Man kan møde Protestanter, som bliver meget overraskede, naar man gør opmærksom paa dette; de kan ogsaa blive slaaede af den Klarhed, hvormed den kirkelige Sprogbrug skelner mellem: »*Ascensio Domini*« og »*Assumptio B. Mariæ V.*«.

²⁾ Tidligere har man vist nok brugt Ordet, men da ogsaa udtrykkelig føjet den Forklaring til, at det i Forbindelse med Helgener, Korset etc. drejede sig om en hel anden Dyrkelse end Gudstilbedelsen. Nu derimod, siger *J. B. Terrien* (S. J.), anvendes dette Udtryk i den almindelige Sprogbrug kun, naar man vil udtrykke den Dyrkelse, der udelukkende tilkommer Gud. (*La Mère de Dieu et La Mère des hommes*. Partie II. Tome 2. 170. — Paris 1902).

nøjagtige Udtryksmaader, ligefremme Urigtigheder, eller maaske endog glemmes væsentlige Enkeltheder.¹⁾

Foruden det fortegnede Helhedsbillede har Bogen et andet svagt Punkt, nemlig hele Afsnittet om *Skærsilden* og *Afladen*. Vi faar nærmere Lejlighed til at dvæle ved dette, naar vi refererer Hr. Pastor Essers Indlæg ved Disputatsen. — At Frk. Jørgensen er kommen til kort i de theologiske Spørgsmaal er tilgiveligt; man tænke blot paa de Uhyrligheder, lutherske Theologer her kan præstere endnu den Dag i Dag! —

For Forf. er den middelalderlige Religjøsitet fremtraadt som »en Proteus med vekslende Skikkelse, vekslende med det Kildemateriale, gennem hvilket den aabenbarer sig for os« (67). — Men selv om ny Helgennavne kommer til og ældre træder tilbage i Slægternes Bevidsthed, saa er og bliver den katholske Religjøsitet væsentlig den samme.

Vel har Frk. Jørgensen Ret i, at historisk Forskning er en Gang over Mosegrund (68); men Prof. Steenstrups Opposition var dog berettiget; thi ganske vist er det »Ord, Ord, Ord«, men bag Ordene skimter vi dog »de levende Mennesker«, og der kan sikkert rejses vægtige Indvendinger mod Forf.s Paastand om, »at her bliver Usikkerheden større, fordi Ordene i mange Tilfælde slet ikke hidrører fra de Mennesker, om hvis Forestillinger og Følelser vi spørger«; Forf. indrømmer jo selv, at Andagtsbøgerne indirekte bærer Vidnesbyrd om »de Mennesker, som i Bøgerne Bønner fandt Udtryk for deres Frygt og Haab«. — Og hvor skulde de troende hente Indholdet til deres religiøse

¹⁾ Saaledes beklagede Prof. Erslev i sin Opposition, at Frk. Jørgensen fuldstændig havde udeladt et saa vigtigt Spørgsmaal som Relikviedyrkelsen. Professoren mente, at havde hun medtaget dette, var Billedet ikke blevet saa lyst og tiltalende! — Nu, fra katholsk Side vil man paa ingen Maade være bange for en grundig videnskabelig Undersøgelse af dette Spørgsmaal. Men her er sikkert som faa andre Steder uopdyrket Land. Det var sikkert ikke lykkedes for Forf. at behandle dette Spørgsmaal paa tilfredsstillende Maade i dette Arbejde. Side 76 siger Frk. J., at Helgenen identificeres med Helgenbilledet; man kan da let tænke sig, hvad Medfart Relikvierne havde faaet, om hun havde medtaget disse i Bogen. — Her trænges først og fremmest til selvstændige, grundige Studier; maaske der her ligger en Opgave for Frk. Jørgensen.

Forestillingskreds om ikke fra Kirkens Lære, som den udfoldede sig i Prædiken, Katekese og Liturgi? — Her viser det sig nu, at Frk. Jørgensen som mange andre Forskere er hildet i den mærkelige Forestilling, at der jævnsides med den af Kirken skabte Strøm af religiøse Tanker og Følelser er gaaet en rivende Understrøm af gamle, hedenske Forestillinger og kirkefjendske folkelige Opfattelser, som ret hyppigt har taget Magten fra de af Kirken autoriserede Forestillinger. — Det tjener dog Forf. til Ære, at hun ved Omtalen af Middelalderens Viser gør opmærksom paa, at man ikke ud fra »Visernes Hedenskab og Vildhed maa drage en almindelig Slutning om Kirkens ringe Magt over Tanker og Følelser. Mod en saadan Slutning taler mange Stemmer fra Middelalderen — de mange Ofre, der bragtes for Kirkens Skyld, og mod en saadan Slutning taler den katholske Kultus, der levede ud over Landet Aarhundreder efter Reformationen«. (69)

Indenfor den religiøse Forestillingskreds indrømmer Forf., at »Helgendyrkelsen trods alt bæres af kristelige Forestillinger — Helgenerne er skabte i den lidende Kristus' Billede, og efter Evangeliets Undere øves Jærtegn paa Jærtegn i Legendens Verden«. Men ikke desto mindre paastaar hun, at i den folkelige Kultus og Forestillingskreds »drages det egentligt kristelige dybt ned«. (71) Her som flere andre Steder (f. Eks.: »Det var tillige Lysten ved det ny . . . « 104.) viser det sig, at Forf. ikke helt har kunnet løsrive sig fra gamle protestantiske Fordomme. — Fantasiaen kan naturligvis af og til være løbet af med den ene og den anden, men dette danner ikke tilstrækkeligt Grundlag til, at Forf. kan udtale følgende: »De utallige Helgener og Helligdomme kom op, fordi der i den hjælpeløse Tid var en stadig Trang til Lindring i Sygdom og Nød, og fordi Fantasiaen hver Dag ventede paa Legendens Vidundere. De kirkelige Øvrigheder vilde øve Kontrol, men Spørgsmaal er, om alle de Kapeller og Kilder, der nævntes rundt i Sognene, var godkendt af Stiftets Bisp«. (46) — Denne Forf.'s stadige Fremhæven af de saakaldte folkekaarne Lokalhelgener i Modsætning til de af Kirken kanoniserede danner et af Bogens svage Punkter. Her fik Prof. *Steenstrup* under Disputatsen Lejlighed til at udfolde sin overlegne

Lærdom i et beaandet Foredrag om Navneetymologi. Det var ved Omtalen af *St. Ødbynd*, som dyrkedes i *Bøstrup* (46) og som Frk. Jørgensen regner blandt de folkekaarne Helgener. Foruden Formen: *Ødbynd* fremdrog Professoren: *Ødbøn* (1448) og udtalte som sin besteinte Mening, at der her menes den irske Helgen *St. Ethbinus*. — Med et fint Smil erklærede Doktoranden, at af den Slags Hypoteser er der jo saa mange; men Prof. Steenstrup lod sig paa ingen Maade slaa af Marken. Han hævdede, at man skal være meget varsom med at proklamere saadanne Folkehelgener. Det er værd at lægge Mærke til hans Ord: » Nej, man har altfor let troet, uden videre at kunne faa Folkehelgener indrangerede i den katholske Kultus Der er saa mangfoldige Maader, Navne kan forvanskes paa ned gennem Tiderne og ved Præsteindberetningerne!«

Frk. Jørgensen indrømmer ganske vist, at »Andagtsbøgerne viser en inderlig Forstaaelse af Evangeliets Apostelskikkelser, og ejendommeligt nok, er det Peters Fornægtelse og bitre Anger, der har grebet dybest« (108) Men dette viser jo netop, at de af Kirken autoriserede Bøger er Bærere af de kristelige Grundtanker. Og naar Forf. gør opmærksom paa, at disse Bøger tier, naar det angaar visse overtroiske Forestillinger (112), saa viser dette »at de kirkelige Øvrigheder vilde øve Kontrol« (46) Men dette er jo Bevis for, at Kirken bekæmpede den mulige Overtro.

Helt ude paa Gisningernes vigende Grund er Forf., naar hun siger: »I Bøgerne hed det varsomt: „Nest gwd tha er wort hob till 'heg'; men i Livet tog man næppe altid saadant Forbehold« (70) — Beviset? —

Ved Omtalen af Angelusringningen (96) omtales Klokkeringningen *Morgen* og *Aften*, men *Middagsringningen* nævnes slet ikke. Og dog omtales denne Ringning i flere Kilder.²⁾

¹⁾ Fra den lutherske Tid.

²⁾ Saaledes læses i en gammel dansk Aarvog (1455), at *Calixtus* III paabød Middagsringningen, at man da skulde bede for de Kristne, som stred mod Tyrkerne. (*Rørdam; Monumenta historiae Danica* I. I. 309.). Da dette staar i en dansk Aarvog, tør vi vel antage, at mange ogsaa i Danmark har efterkommet Pavens Ønske. — Men vi har ogsaa direkte Beviser: 1) *Niels Skave* (1486—1500) gav til sin

Ved Omtalen af *Johannes Janssen* siger Forf., at de kateketiske Skrifter og de Smaabøger, som handler om Døden og Forberedelsen til Døden just gav ham »de skære og fine Farver til det Billede, han malede af tysk Kirkeliv i Tiden før Reformationen«. — Forf. mener, at »hvis vi ene brugte det Materiale, kunde vi med den tyske Forsker sige: ‚Von Werkheiligkeit, verkehrter Verehrung der Heiligen, missbräuchlicher Lehre über den Ablass und dergleichen ist nirgends eine Spur‘«. (61) — Vi skal her rent forbigaa, at, naar Frk. Jørgensen tilsyneladende udtaler en Dom over Janssens Kildemateriale, er denne uretfærdig, og vil kun hævde som vor Overbevisning, at et grundigt, objektivt Studium af alle Kilder ogsaa vil skabe et Billede af den danske Middelalders religiøse Aandsliv, som paa ingen Maade vil komme til at savne rene og skære Farver!

Det er en Glæde at se, hvorledes Forf. har forstaaet at ramme det centrale i Rosenkransbønnen, idet hun formulerer dens Væsen som: »— den stille Fordybelse i den hellige Historie, mens Bønnen lyder«. (98)

Meget fornøjelig og overfor Protestantismen ret ironisk er Frk. Jørgensens Forklaring til forskellige danske Blomsternavne. (102—03) Der var »Marie Nøgler«, der hvert Aar stod i Skovens Udkant paa de høje Enge og ringede Vaaren ind. Der var de skære hvide »Marie Særkeærmer«, mens Grøfterne var fulde af »Jomfru Marie Sengehalm«. »Men,

Domkirke i Roskilde en Gaard i *Reerslev* under den Betingelse, at der hver Middag Kl. 12 skulde ringes 3 Gange til Ære for den helligste Trefoldighed, Kristi Lidelse og Marias Bedrøvelse, og hvem der vilde bede 1 »Fader vor« og »Ave« skulde vinde en Aflad. (*Behrmann.* 35) -- 2) d. 31. Okt. 1495 udstedte *Hans Pedersen* et Gavebrev til Olafskirken i Helsingør, at der ogsaa skulde ringes hver Middag. (*Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearkiv* IV. 5). — 3) d. 25. Juli 1513 læser vi i et Brev, udstedt af Ærkebiskop *Birger*, udtrykkelig om Angelusringningen om Morgenen, Aftenen og Middagen (». . . efter Højmesse« staar der i Brevet, hvormed der hentydes til Ærkebiskoppens storartede Stiftelse. — *Diplomatarium Norwegicum.* IV. 781.)

Side 96 siges der, at Aftenringningen i Danmark kan paavises fra *Midten* af det 14. Aarh.. Det er ikke helt korrekt, da det første Afladsbrev til Kirken i *Skaarup*, hvor denne Ringning omtales, stammer fra Aaret 1319, altsaa fra *Begyndelsen* af Aarhundredet. (*Pontoppidan: Annales* II. 118. *Repertorium Diplomaticum* til Aaret 1319.)

alt som Tiden slettede ud, blev det katholske »Jomfru Maria« eller »vor Frue« til det lidet sigende »Jomfru« eller »Frue«, ja, man møder endda en radikal folkelig Protestantisme, der sætter Vorherre og Fanden i Jomfru Marias Sted«. (»Marie Fingre« bliver til »Vorherres Fingre og Fandens Klør«.)

Frk. Jørgensen har da i sin Bog søgt at fremdrage alle de Elementer, hun fandt, og at give hver Del sin Plads, som hun nu har opfattet det. I Slutningsordet samler hun Resultatet af sine Undersøgelser i følgende Ord: »Man tør ikke forlade Middelalderen med et overbærende Smil og et triumferende: ‚Wie wir’s so herrlich weit gebracht‘; thi midt mellem grov Overtro, midt blandt meget hos Middelalderens Mennesker, som piner og forarger os, findes det, der aftvinger Ærbødighed: Selvtugten og den høje Stræben«. (134)

Hr. Pastor Fr. Essers Opposition.

Efter at Prof. *Erslev* havde endt sin Opposition, traadte Pastor Esser frem foran Kathederet og tog til Orde:

»I min Egenskab som katholsk Præst har jeg ønsket at deltage i Diskussionen her i Dag. Jeg vil først udtale min Glæde over og Anerkendelse af den store Dygtighed og Flid og den ærlige Vilje, som dette Arbejde vidner om. Kun maa jeg beklage en Del Fejl, som dog sikkert udelukkende skyldes Forfatterindens Ukendskab til den katholske Dogmatik — Jeg maa først dvæle ved den ejendommelige Opfattelse, mange Forfattere har, at Kirken kun har tillempt de hedenske Begreber og givet dem kristelig Form. Ganske vist er Præses ikke ligefrem bukket under for denne Fristelse, men helt har De ikke undgaaet den«. ¹⁾ (Saaledes: » . . . det hedenske, der endnu levede, blev kristeligt tillempt«. [74] Og Side 21 synes Forf. at antage, at Munkenes og Klosterfolkenes Visioner skyldes øster-

¹⁾ Frk. J. nævner dog ogsaa et Eksempel paa det modsatte Forhold: » . . . Luren — Dommedagsbasunen har Ærkeenglen tidlig laant til Hejmdal«. (6).

landske Eventyr. Side 7 staar, at Forestillingen om St. Michael som Sjælefører har heftet sig til den gamle Skik at tømme Bæger for Guderne«. I Virkeligheden skyldes ovennævnte Forestilling dog nok den h. *Judas' Brev* v. 9.)

Pastor *Esser*: »Med Hensyn til Overtroen, som omtales flere Steder, har vi paa ingen Maade noget imod, at man fremdrager alt det, som var Overtro; men vi kan dog fordre, at man ikke stempler noget som Overtro, der faktisk ikke er det, som naar der f. Eks. læses Messer mod Pest o. lign. Derimod skulde den ærede Præses Side 79, følgende Sted: »Der var en gammel Tro, at de fordømte i Helvede havde Hvile Søndagen igennem«, ikke have skrevet Tro men *Overtro*; thi det var sandelig en Overtro!¹⁾ — — Dernæst maa jeg erklære, at det var med den største Forundring, jeg paa Side 69 læste følgende Paastand: »Reformationen betød mangt og meget, men iblandt andet et Stemningsskifte fra dyb Pessimisme til frejdig Tillid«. — Nej, højtærede Præses, Middelalderens Mennesker kendte sandelig ikke til Pessimisme — tværtimod vidner dens Kunst og saa meget andet om et overmaade friskt og sundt Livssyn. I langt højere Grad kunde man beskyldes Nutiden for Pessimisme! For en Protestant laa det desuden nærmere at tænke paa Reformationen, hvis Hovedophavsmand mere og mere henfaldt til Pessimisme«.

Præses: »Det kommer her ikke an paa en enkelt Personlighed«.

P. Esser (med stor Bestemthed): »Det var ikke alene Luther, men alle de fremragende Reformatorer, der laa under for Pessimismen. — — Dernæst maa jeg anke over nogle Ytringer ved Omtalen af Helgen- og Billeddyrkelsen. Side 73 siger Præses: »Man kortede Vejen og satte sin Lid til Helgenerne alene«, og Side 76: »Men Helgendyrkelsen blev let til Billeddyrkelse, idet Helgenen identificeredes

¹⁾ [Desværre førtes Diskussionen mellem Præses og P. Esser undertiden saa sagte, at flere Tilhørere ikke kunde følge med. Dette maa sikkert være Grunden til den Uhyrlighed, »Vorl Land«s Referent har lagt P. Esser i Munden, idet han siger, at P. Esser stærkt betonedes, at naar [] Folk tror, at Helgenerne kan hjælpe Menneskene, saa er det Overtro. Nej, P. Esser sagde, at naar man vilde anse Helgenerne for »Forsyn«, vilde det være Overtro!

med Billedet, ja, Helgenskikkelsen spaltede sig i lige saa mange forskellige Skikkelser, som han havde berømte Billeder og Valfartssteder«. — Enhver Katholik ved, at Helgenerne ikke kan hjælpe ved egen Kraft, men kun bede for os til Gud. Katholikken ved endvidere klart og bestemt, at Billedet kun repræsenterer Helgenen; han vil aldrig identificere Helgenen med Helgenbilledet«.

Præses: »Dette skal De bevise«.

P. Esser: »Nej, det er sandelig *Deres* Sag, højtærede Præses, at bevise Deres Paastands Holdbarhed, eftersom dette er en Paastand, der strider mod al katholsk Tro! (Muntherhed.) — — De mener endvidere, at ,Reformatorenes Haan og uforsonlige Forfølgelse af Billederne er fuldgodt Bevis for, at Billeddyrkelsen havde fæstet Rod og bredt sig frodigt herhjemme«. (76) — Dette maaske nok, men Billeddyrkelsen som saadan er ikke forkastelig. — Og endelig at støtte sig til, ,Reformatorenes Haan! Man kunde lige saa godt søge at modbevise Kongedømmet ved Socialdemokraternes Haan, eller ved de moderne Pornografers Haan modbevise Sædeligheden! — — Jeg maa yde Præses min Anerkendelse, fordi De har forstaaet at give den rette Definition af *Aflad* som Eftergivelse af timelige Straffe. Det er ogsaa korrekt, at De har sat *Afladen* i Forbindelse med *Skærsilden*; men naar De paa Side 78 siger, at Tanken om *Skærsilden* allerede dæmrede hos oldkristelige Forfattere, saa maa dertil bemærkes, at denne Tanke allerede stod klart for Bevidstheden hos Makkabæerne (II. Makk. 12,43 og 46). Desuden indeholdes Læren om *Skærsilden* i Herrens Ord: Matth. 12,32 og Pauli Ord: I. Kor. 3,15. — Det er vistnok netop dette sidste Sted, der har givet Anledning til Ordet: »*Skærsild*«. — Pastoren anholdt derefter forskellige Fejl i Omtalen af *Aflad* og sluttede denne Del: Alle disse Fejl vilde have været undgaaede, dersom Præses havde raadført sig med katholske Theologer. — Absolut fordømmes maa en Sætning som: , . . . saaledes sælges Syndsforladelse for nogle Skilling«. (84.) — Under Debatten om *Afladen* indskyder Frk. Jørgensen følgende Bemærkning:

Præses: »Ja, dette Afsnit er ikke egentlig videnskabeligt«.

P. Esser (hæver forbavset Bogen): »Hvorledes, højt-

ærede Præses! Jeg staar her i den Formening, at hele Bogen skal være videnskabelig!« (Munterhed.)

Særligt Indtryk paa flere Tilhørere gjorde følgende Replikskifte. Pastor Esser havde med en vis Spydighed oplæst følgende Sætning: »...først med Luther fremstod en Mand, der havde Mod nok til at æske til Kamp, og Overbevisning nok til at føre den igennem«. (84) — Da Doktoranden hertil med dyb Alvor bemærkede, at hun aldrig havde følt sig saa meget som Protestant, som da hun læste Luthers Theses om Afladen, svarede Pastor Esser rolig:

»Og om disse Theses erklærede Luther senere under Ed, ,saa sandt Vor Herre Jesus Kristus har forløst mig, vidste jeg dengang ikke, hvad Aflad var«. — — —

Vi maa særlig paaskønne den overordentlig smukke og hensynsfulde Maade hvorpaa Doktoranden optraadte under Disputatsen. Pastor Esser sluttede denne for sin Del med at ønske hende til Lykke til Universitetets højeste akademiske Grad, hun paa saa smuk en Maade havde erhvervet sig.

Baade Prof. Erslev og Prof. Steenstrup endte deres Opposition med at udtale som deres Haab, at Præses nu vilde forlade Middelalderen og Emner af denne Natur og kaste sig over andre Opgaver. — Prof. Erslev havde dog Følelsen af, at dette lød noget mærkeligt; han sagde: »Det lyder vel noget ubarmhjertigt«, og vi vil tilføje »uforstaaeligt«. Vel kan begge Professorer have Ret i, at Frk. Jørgensen baade fortjener og trænger til at hvile nogen Tid og vælge ny Emner. Men vi fra vor Side kan kun udtale vor Beklagelse, dersom Frk. Jørgensen *helt* skulde forlade Middelalderens Kirkehistorie, denne store, frugtbare og løfterige Arbejdsmark, der endnu trænger til meget intensiv og omhyggelig Dyrkning. Vi haaber ad Aare atter at kunne hilse den unge Doktor Velkommen i den middelalderlige Kirkehistories Litteratur. — Frk. Jørgensen besidder unægtelig den Evne at pløje dybt og bringe nyt Muld op til Dagslyset.

Johan Johnsen.

○ Oprør eller Bekendermod?

(Sluttet.)

Dette er mandige og fyndige Ord, som ikke lader noget tilbage at ønske i Tydelighed. De minder om den h. Johannes den Døbers energiske Bebrejdelse mod Kong Herodes: »Det er dig ikke tilladt«, (Math. 14,4.) eller om den h. Johannes Chrysostomus' frimodige og uforfærdede Udtalelser overfor verdslige Myndigheders Anmasselse og byzantinske Tyranners Indgreb i Kirkens uafhængelige Rettigheder. Der er ikke nogen Leflen med Statsgunst, ingen Fraser og Talemaader, der kunde tydes som Indrømmelser. Der er ingen Bukken til højre eller til venstre, ingen Rysten for en Kontorchefs rynkede Øjenbryn, en Ministers vrede Blikke, en Dommers truende Mine. Man faar det Indtryk, at en Mand, der taler saaledes, ikke lader sig lede af egoistiske Bevæggrunde, af Forfængelighed eller af Magtbrynde for at hævde og forsvare rent verdslige Interesser og en selvtagen, forlorn Autoritet. Nej, det er evige Interesser, det gælder, til hvis Forsvar der hæver sig en Røst, som bæres oppe af guddommelig Autoritet, og som derfor heller ikke kan forfejle at gøre Indtryk. Det er et Sprog, værdigt en af Apostlenes Efterfølgere, til hvem Kristus har sagt: »Mig er al Magt given i Himlen og paa Jorden« (Math. 28, 18), »som Faderen har sendt mig, saaledes sender jeg eder«. (Joh. 20, 21.) Denne i aandelig Henseende ubegrænsede Magt, hvis eneberettigede Bærere og Udøvere er den katholske Kirkes Biskopper, træder os her i Møde med en majestætisk Ro og ærefrygtindgydende Værdighed, hvis Mage ikke findes hverken hos rent verdslige Magthavere eller hos selvbe-skikkede, religiøse Reformatorer.

Hvor imponerende lyder ikke det ene Ord, den indstævnedes Kirkefyrste udtaler for den verdslige Dommer: »I dette Punkt staar jeg kun under Paven og Gud«. Man føler det ligefrem som et Pust fra en højere Verden, der slaar én i Møde, og man kommer uvilkaarligt til at mindes Frelserens Udtalelse, hvormed han bebudede sine Disciple og deres Arvtagere de Trængsler og Forfølgelser, som ventede dem, samt den uimodstaaelige Kraft, de skulde

blive forlenet med for at kunne besejre og beskæmme deres Modstandere.

»Naar de føre eder for Synagoger og Øvrigheder og Myndigheder, — siger Jesus Kristus — saa bekymrer eder ikke for, hvorledes eller hvad I skulle svare eller tale. Thi den Helligaand skal i den Stund lære eder hvad I skulde tale«. (Luk. 12, 11. 12. Matth. 10, 19. 20. Mark. 13, 9. 11.) At disse Ord, som jo umiddelbart var rettede til Apostlene, ogsaa skulde have Gyldighed for deres Efterfølgere i det biskoppelige Embede indtil de seneste Tider, fremgaar med al ønskelig Klarhed af et andet Sted, hvor der er Tale om de rædselsfulde Begivenheder, som danner Indledningen til Verdens Ende. »Før alt dette (Krig, Jordskælv, Pest, Hunger og skrækkelige Tegn fra Himlen) skulle de lægge Haand paa eder og forfølge eder; de skulle overantvorde eder til Synagoger og Fængsler og føre eder for Konger og Fyrster for mit Navns Skyld. Men det skal vederfares eder til et Vidnesbyrd. Lægger eder derfor paa Hjerte, at I ikke forinden tænke paa, hvorledes I skulle svare. Thi jeg vil give eder Mæle og en Visdom, hvilken alle eders Modstandere ikke skulle kunne modstaa og modsige«. (Luk. 21, 12—15.)

For en troende Kristen er det en given Sag, at vor guddommelige Forløser's Ord til Punkt og Prikke vil gaa i Opfyldelse, og det er ingenlunde nogen Vilkaarlighed, naar man i Kardinal *Andrieu's* Optræden ser en delvis Virkeliggørelse af Frelserens Spaadom.

Herom kan imidlertid enhver have sin egen Mening, men en Kendsgerning er det i alt Fald, at Kardinalens Vidnesbyrd for Relten har vakt den største Opsigt rundt omkring i hele Landet, men ogsaa fundet en højst forskellig Bedømmelse, alt efter det Standpunkt, de stridende Parters Tilhængere indtager. Alle Kirkens sande, trofaste Børn har lyttet til Ærkebiskoppens Stemme og med inderlig Glæde genkendt i denne den gode Hyrdes Røst, som har fundet et jublende Ekkø i deres Hjerter. Med lydig Beredvillighed flokkes de om deres Fører og erklærer sig solidarisk med ham. Herom vidner en Hyltingsadresse, som Gejstligheden i Departementet Gironde har sendt til Ærkebiskoppen, hvori det bl. a. hedder:

»Den katholske Samvittighed, der saa længe har ligget i Dvale i Frankrig, blev vækket ved eders myndige Stemme og vil atter blive Grundvolden for den sociale Samfundsorden, og efter mange Kampe vil vi en Gang kunne hilse Retfærdighedens Sejr over Tyranni og Vold«.

Hvilken overordentlig Tilslutning Ærkebiskoppens Ord har faaet, fremgaar ogsaa af det radikale og rabiate Blad »*La Lanterne*«, som bl. a. skriver: »Det hele Episkopat fulgte det Eksempel, som blev givet fra saa højt et Sted. Vi vil modsætte os' raabte Biskopperne af *Cahors*, *Quimper* og andre Steder. Og Oprørets Signal genlød i alle Domkirker«.

I disse Ord har vi tillige et typisk Eksempel paa, hvorledes antikirkelige Kredse bedømmer Biskoppernes Optræden ligeoverfor Statsmagten. Man kalder det kort og godt for Oprør. Ogsaa tyske liberale (!) Blade nærer de samme Anskuelse, og et af dem behagede endda at betegne Kardinal *Andrieu* (og dermed selvfølgelig alle hans Meningsfæller) som *revolutionær*.

Imod en saadan Beskyldning fører Msgr. *Gieure*, Biskoppen af Bayonne, et ypperligt Forsvar for Retten. Denne Biskop var nemlig draget til Ansvar, fordi han gentagne Gange havde truet alle dem, med de strengeste kirkelige Straffe, der vilde formaste sig til at optræde som Købere ved de offentlige Auktioner over det af Staten indtagne Kirkegods.

Den første retslige Undersøgelse forblev resultatløs, fordi Dommeren var af den Mening, at Biskoppens Hyrdebrevbreve kun gengav kanoniske Bestemmelser, som ikke kunde straffes fra Rettens Side.

En saadan Afgørelse kunde Mr. *Briand* naturligvis ikke være tjent med; han lod derfor Kendelsen appellere, og Overretten viste herefter Sagen tilbage til fornyet Behandling i første Instans. Nu begyndte en Retsforfølgelse i større Maalestok. Alle Sognepræsterne blev afhørte, men forgæves; Biskoppen havde i Forvejen instrueret dem, at han alene bar hele Ansvar, og at de slet ikke behøvede at give nogensomhelst Oplysning om de Spørgsmaal, som maatte blive forelagt dem. Heller ikke de troende var det muligt at faa noget Udsagn fra angaaende Hyrdebrevenes

Oplæsning. Med Nød og næppe lykkedes det at opdrive to Vidner, som erklærede at have Kendskab til Biskoppens Udtalelser. Som Følge heraf er ogsaa to Præster, fra Biarritz og Bayonne, sat under Anklage for at have oplæst Biskoppens Kundgørelser.

Msgr. *Gieure*, som adlød Tilsigelsen for Retten, (medens Kardinal *Andrieu* har vægret sig ved at efterkomme Indstævningen) blev af Statsadvokaten gjort bekendt med den Straf, han ifølge Art. 36 i Udnævnelsesloven kunde blive idømt, nemlig Fængsel fra 3 til 24 Maaneder. Biskoppen fremførte i sin Forsvarstale bl. a. følgende:

»Af mine Hyrdebrevne vil man udlede, en direkte Opfordring til at yde Modstand mod Lovens Gennemførelse. Det er rigtigt, at jeg har forkastet og fordømt bestemte Love. Det er endvidere sandt, at jeg har sagt, der var Love, som det var en Samvittighedspligt ikke at adlyde. Men det er ogsaa meningsløst at kræve, at alt, hvad Loven byder, blindt skulde lystres. Det vilde være en Forherligelse af Trældom og Tyranni. *Dersom en Lov staar i Modstrid med den guddommelige Lov eller krænker Samvittighedens Frihed, saa er den ikke nogen gyldig Lov.* Man truer os Biskopper med Pengebøder, kan være, at man gaar endnu videre, med Fængselsstraf. Men man vil ikke kunne bøje vor Vilje. 80 franske Biskopper og 50,000 Præster vil give det enslydende Svar: *non possumus.* Hvad enten man nu opgiver det kæmpemæssige Foretagende eller ej, Resultatet bliver det samme. Kirkens Forfølgere vil blive besejret, ligesom de i de henrundne 20 Aarhundreder er bukket under, den ene efter den anden. Fordi man ikke lærer af Historien, begynder man altid igen forfra. Ved Afslutningen af sin Karrière indrømmede *Thiers*, at han havde spildt megen kostbar Tid, fordi han havde miskendt disse Sandheder. »Man maa tage Religionerne saaledes som de er, sagde han, man maa hverken antaste deres Organisation eller deres Bekendelse. At røre ved et religiøst og kanonisk Spørgsmaal er den største Fejl, en Regering kan begaa. De har ikke for Dem en Revolutionsmand — saaledes sluttede Msgr. *Gieure* sin dygtige Tale — thi Biskopperne er de mest trofaste Borgere i Overholdelsen af relfærdige Love. Men de er ogsaa Forsvarere for Samvittighedens Ret, og til visse Tider er det

deres Opgave at beskytte de svage ved at yde dem Modstand, som er stærke.«

I denne glimrende Forsvarstale er Grænseskellet ganske skarpt trukket mellem guddommelig og menneskelig Lov; naar en hvilken som helst verdslig Lovgivningsmagt ignorerer eller udvisker denne Grænse og tillader sig Overgreb paa den guddommelige Lovs ukrænkelige Omraade, saa fortjener sandelig en *saadan* Adfærd Betegnelsen »Oprør«; i samme Øjeblik ophører Øvrigheden at være i Guds Sted og kan ikke fordre vor Underkastelse i saadanne Punkter, som staar i Modsætning til guddommelige Forskrifter. Thi her gælder den makkabæiske Ynglings Ord: »Jeg lyder ikke Kongens Befaling, men jeg lyder den Lovs Befaling, som er given vore Fædre ved Moses«. (2. Makk. 7, 30).

Derfor har ogsaa de Mænd, som af Gud er satte til Vogtere over de evige Loves Ukrænkelighed, Krav paa vor Beundring og Højagtelse, naar de vover at trodse Statens Enevælde. Deres Handlemaade fortjener ikke Navnet Oprør, men Bekendermod.

De talrige mod franske Biskopper indledede og endnu svævende Retsforhandlinger vidner om, at dette ukuelige Mod den Dag i Dag findes hos Kirkens Gejstlighed; utvivlsomt findes det ogsaa hos store Kredse af Befolkningen. Gid alle nu maatte opgive de smaa politiske Kævlerier og Stridigheder for efter Pavens indtrængende Opfordring at flokkes om deres Biskopper paa det religiøse Grundlag til Forsvar for deres fælles aandelige Interesser.

François Veillot, den berømte franske Forfatter, udtalte dette Ønske fornylig i *l'Univers*: »Pavens Forskrifter er vort Løsen. Med Paven og Kirken staar vi paa Forfatningens Grundvold. Vi bevarer vor Sympathi for *l'action libérale populaire*, som paa samme Grund forsvarer Religionen, Folket og Fædrelandet. Men tillige rækker vi alle Katholikker Broderhaanden og er rede til, uden at befatte os med deres politiske Anskuelse, sammen med dem under Biskoppernes Ledelse at arbejde for Kirkens Frihed og den franske Folkesjæls Opløftelse. Gud give, at alle franske Katholikker, opfyldte af de samme Ønsker og det samme Sindelag, ved Arbejdet paa dette fælles Foretagende maa lære hinanden bedre at kende og mere at elske«.

Kun naar dette Haab bliver virkeliggjort, men heller ikke før, vil Frankrig blive frelst fra den Undergang, som *Øvrighedens Oprør* mod Gud fører Landet henimod, men som de *franske Katholikkers Bekendermod* alene formaar at bevare det for.

—11—

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Sognepræsten fra Reykjavik, højærv. Hr. Pastor *Meulenberg*, kom hertil paa Besøg i Mandags tillige med to islandske Drengene i 12—14 Aars Alderen, som er meget begavet, hvorfor de skal forberedes til højere Studier. Maaske at de en Gang med Guds Hjælp kan blive dygtige Præster i deres Fædreland. Paa Vejen hertil standsede det lille Rejseselskab en Dag i Aarhus, og nu befinder det sig i Roskilde, hvor der gøres et kortere Ophold, inden Rejsen fortsættes videre sydpaa til Holland og Belgien, hvor de unge Islændere foreløbig skal faa deres videnskabelige Uddannelse.

— Hs. Højærværdighed Biskoppen rejste igaar til Odense for at holde Prælatmesse og Prædiken i Anledning af Mindedagen for Knud den Helliges Martyrdød. Efter tillige at have holdt Visitats agter Biskoppen sig til Svendborg for ligeledes der at foretage den kirkelige Visitation. Antagelig i Ugens Slutning vender Biskoppen tilbage.

— (*Jesu Hjerte Kirkes to ny Madonnabilleder.*) (J-n.) Paa Midterskibets to forreste Piller er i Begyndelsen af Maj Maaned bleven anbragt to ny Madonnabilleder i smukke gothiske Rammer. Paa Epistelsiden en Kopi af det kendte Naadebillede: »*Madonna af den stedsevarende Hjælp*« og paa Evangeliesiden ligeledes en Kopi af det gamle berømte Naadebillede i *Genazzano* (Italien): »*Det gode Raads Moder*«. — De to ny Billeder er maalede af den kendte Korsvejmaler, *Windhausen* i *Roermond* (Holland). Billederne i de stilfulde Rammer gør Kirken endnu hyggeligere end den alt var i Forvejen.

Maribo. De polske Katholikker, der samles i denne Bys stemningsfulde lille St. Birgittas Kirke, har i disse Dage fejret en sjælden Fest. Den højærværdigste Biskop gæstede Byen fra Lørdag d. 20. Juni til paafølgende Onsdag, og Polakkerne strømmede til Byen i Hundredvis for at højtidelig holde St. Peter-Paulsdag og modtage Firmelsens hel-

lige Sakramente. Aldrig har vor Biskop haft den Glæde her i Danmark paa een Gang at kunne meddele dette Sakramente til saa mange, om Søndagen til 240 og om Tirsdagen til 35, baade Mænd og Kvinder.

Mange af disse havde gaaet den halve Nat for at kunne være til Stede ved den hellige Handling, der trak ud til langt hen paa Eftermiddagen. Kirken var stuvende fuld, og Varmen i denne næsten uudholdelig; selv for de store Vokslys paa Alteret blev det for hedt, nogle af dem blev saa bløde, at de krummede sig og maatte skæres midt over under Messen for ikke at falde ned paa Alteret.

Det er glædeligt at se, hvor megen Fromhed og Offervillighed der findes i det stakkels fortrykte polske Folk.

Fra Publikum.

→

Hr. Redaktør!

Som Svar paa »O.J.«s Indlæg i sidste Nr. af Bladet angaaende Koralkursuset i Bochum bedes De optage følgende: Det har glædet mig meget at se, at Hr. Johnsens Artikel har vakt Opmærksomhed og Interesse. Dog maa jeg gøre opmærksom paa, at den ærede Indsenders Forslag om Oprettelse af et Dreng- og Herrekor, som det i Münster, ikke let lader sig realisere under vore Forhold, og det af flere Grunde, hvoraf den mest afgørende er den, at vi mangler det store Antal Dreng, hvoraf et saadant Sangkor kunde vælges. -- Med Hensyn til Indførelsen af den officielle Kor, saa afhænger det kun af vor kirkelige Øvrighed at bestemme: *hvorvidt og hvornaar den skal indføres.*

Ærbødigst

Joseph Hammermüller.

Frederiksberg, 6. Juli 1909.

K.U.F. Katholsk-Ungdoms Forbund foretager Udflugt til Hillerød Søndag den 11. Juli med Toget 9,33 fra Nordbanen.

Cyklisterne kører fra St. Hans Torv Kl. 9 $\frac{1}{4}$ pr.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Juli. 6. Søndag efter Pintse. Veronika af Juliani, Jomfru. — **12. M.,** Johannes Gualbertus, Abbed. — **13. Ti.,** Anaklet, Pave og Martyr. — **14. O.,** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. To.,** Apostlenes Deling. — **16. F.** Vor Frue af Bjerget Karmel (Skapularfest). — **17. L** Alexius, Bekender.

Søndag den 11. Juli. 7. Søndag efter Pintse. Kamillus af Lellis, Bekender, Kamillianerordenens Stifter.

Skt. Knuds Fest i Odense

fejres Søndag, d. 11. Juli. Kl. 8 er der stille Messe, Kl. 10 Prælatmesse med Prædiken og Kl. 5 Festandagt med Prædiken, hvorefter man gør et fælles Besøg i St. Knuds Kirke for at ære Hellig Kong Knuds Relikvier. Katholikker fra andre Dele af Landet finder billigt Natteløgis paa Højskolehjemmet i Dronningensgade nær ved Hovedbanegaarden. Der er ikke planlagt nogen selskabelig Sammenkomst.

Vincentiskonferentsernes

3die Generalmøde holdes **Søndag den 18de Juli** paa St. Andreas Kollegium Kl. 5 Eftm.

St. Knuds Kapel. St. Franciskus' III Orden holder Møde Fredag den 16. Juli, Kl. 8 Aften.

St. Andreas Kirke Ordrup. I Sommermaanederne Juli og August læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 7¹/₄ (ikke som i Skoleaaret Kl. 8¹/₄). Efter middagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 8 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7¹/₂ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91): - 10 — — — m. Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 7³/₄; paa Toldbodvejen bortfalder Messen paa Hverdagene i Ferietiden).

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne,

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	« -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	« -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	« 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	« 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	« 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	« 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	« -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1)	« -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7)	« 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5) ...	« -	» 10	» -
Glorup	« 9	» -	» -
Dalum Kloster	« 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade)	« 8	» 10 polsk	» -
Næstved (Præstø Landevej)	« -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ...	« -	» 10	» -
Ringsted (St. Knudsgade)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Roskilde (St. Olsgade)	« 7	» 9	» 5
Ledreborg	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	« -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8)	« -	» 10	» 7 ¹ / ₂

Trykfejl. Side 452, L. 14 fra neden læs: »Cæsarinne«, i St. f. »Cæsarinne«.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København K., Bredgade 64. Telef. Palæ 58.

Nr. 29.

Søndag den 18. Juli.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. -- Boganmeldelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Næstved, Odense, Helsingør, Køln, England, Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat.)

Imidlertid var Natten forløbet under disse forgæves Eftersøgninger, og først den næste Morgen kunde Kimberger med sine to polske Husfæller begynde Forfølgelsen. De kørte saa hastigt afsted i den angivne Retning, at de efter et Par Timers Forløb indhentede Stanislaus. De saa vel en fattig Pilgrim vandre hen ad Vejen, men lagde ikke videre Mærke til den uanselige Skikkelse og fortsatte Kørselen. Efter nogen Tids Forløb kom de dog i Tanke om, at den fattige Vandringsmand havde haft en vis Lighed med Stanislaus. Det slog dem pludseligt, at det dog maaske havde været ham, de saaledes var faret forbi i deres blinde Iver, og de gav straks Kusken Ordre til at vende om.

Stanislaus havde ilsomt skyndt sig ad Sideveje bort fra Hovedlandevejen for at undfly sine Forfølgere; men ved at spørge sig for hos andre Vejfarende lykkedes det dem dog snart at opspore den Retning, han var slaet ind paa, og endelig ser de ham til deres Glæde et Stykke

forud. Da sker der noget forunderligt: Hestene bliver pludseligt som lammede og er ikke til at drive frem; Kusken pisker løs paa dem, forgæves — de rører sig ikke af Pletten! Uvilkaarligt følte Forfølgerne, at de her stod overfor en Magt, de ikke kunde kæmpe imod, at Himlen selv beskærmede Stanislaus. Skræk for at sætte sig op mod denne usynlige, uforklarlige Kraft, der som en Kæmpehaand stødte dem tilbage just i det Øjeblik, da de lige mente at have naaet Maalet, greb dem, og uden at veksle et Ord gav de, som ved en fælles Beslutning, Ordre til at vende om og køre tilbage til Wien. Aldrig saa snart var Vognen drejet om mod Byen igen, før Hestene atter gav sig til at løbe hurtigt hjemad, og snart naaede de Rejsende tilbage til Wien.

Denne Begivenhed blev straks bekendt i hele Byen; Paul og Bielinski skyndte sig til Jesuiter-Kollegiet for at fortælle, hvorledes det var gaaet, og blandt Kammeraterne, der alle kendte Stanislaus, maatte Paul gentage sin Fortælling, som han sluttede med de Ord: »Ikke for alt i Verden vil jeg fortsætte Forfølgelsen, da jeg har set, at Gud selv griber ind for at beskytte ham.«

At et ungt Menneske af fornem Slægt, fin og sart som han var, havde sat alle Hensyn til Side, givet Afkald paa Rigdom og Anseelse for at begive sig fattig og i en simpel Dragt, tilfods paa Vandring for at følge Guds Kald, det vakte hos de unge Mennesker i Konviktet den højeste Beundring, og hos flere af dem virkede det Eksempel saaledes til Efterligning, at de selv senere forlod Verden og indtraadte i forskellige Ordenssamfund.

For Paul og Bielinski forelaa der nu det ubehagelige Hverv at give Faderen i Rostkow Underretning om, hvad der var sket. Det kom da godt tilpas, at Brevet, som Stanislaus havde efterladt, blev fundet, som af ham angivet, i en Bog, thi Bielinski fandt det saa godt og fuldt af saa smukke Tanker, at han ansaa det for det bedste simpelthen at sende Faderen det. Stanislaus sagde bl. a. deri: »Søg ingen anden Grund til min Flugt end det faste Forsæt, som jeg er besjælet af, at ville forlade Verden og følge Guds Kald til at indtræde i Jesu Selskab. Naar min Fader og min Broder elsker mig saaledes, som de bør elske mig,

saa kan de heller ikke finde det urigtigt af mig, at jeg flygter bort for at opnaa det eneste, der er i Stand til at gøre mig lykkelig i Livet. Og naar Fader betænker, at han ofte har erklæret aldrig at ville give sit Samtykke til, at jeg maa indtræde i en Orden, saa vil han ogsaa forstaa at jeg ikke har kunnet meddele ham dette mit Forsæt uden at udsætte mig for, at det samtidig blev gjort mig umuligt at udføre det. Derfor har jeg maattet holde det hemmeligt, men jeg er fast overbevist om, at der vil komme en Dag, da Fader vil være tilfreds med, at jeg ved min Flugt har forhindret ham fra at sætte sig imod min Lykke og Guds Vilje.«

Under alt dette vandrede Stanislaus ufortrøden paa sin Fod den lange Vej fra Wien til Augsburg. Sit Brød tiggede han undervejs, og naar Natten kom, bad han om Tilladelse til at maatte lægge sig ind i et Skur eller en Lade, hvor det kunde træffe sig. Hans Begejstring og Længsel efter at indvie sig helt til Gud fremskyndede hans Vandring, saa at han forholdsvis hurtigt naaede Augsburg, hvor han straks opsøgte Jesuiter-Kollegiet og bad om at faa P. Canisius i Tale. Da han hørte, at denne opholdt sig i Dillingen, en Dagsrejse fra Augsburg, betænkte han sig ikke paa straks at fortsætte sin Vandring, som han nu foretog i Selskab med en Jesuit, der skulde dertil. Af denne har man erfaret, hvilken stor og vidunderlig Naade der atter blev forundt Stanislaus paa denne Vandring.

Tidligt om Morgenen i Nærheden af Augsburg kom han forbi en lille Kirke, der stod aaben, og han gik derind for, som han haabede, at modtage den h. Kommunion. Medens han bad og forberedte sig til den hellige Handling opdagede han til sin Sorg, at det var en luthersk Bedesal, han var kommet ind i. Den havde tidligere været katolsk Kirke, og havde endnu bevaret sit hele ydre Præg fra den Tid, hvorfor Stanislaus først, da Gudstjenesten begyndte, opdagede sin Fejltagelse. Det var en Sorg for ham saaledes at se sig skuffet i sit Haab, og han udgød sig i bitter Klage til Gud, men hans Bedrøvelse skulde snart forvandles til Glæde. Pludselig saa han en Engleskare stige ned fra

Himlen og stille sig op i to Rækker; derpaa nærmede en af dem sig til ham, bærende med dyb Ærefrygt det helligste Sakramente. Stanislaus kommunikerede nu i salig, henrykt Fryd, og derpaa forsvandt Engleskaren atter. Styrket ved denne overvættes store Naade fortsatte Stanislaus i uafbrudt Underholdning med sin Frelser begejstret sin Vandring til Dillingen. Saasnart han var naaet dertil, gik han lige til Kollegiet, hvor han omsider traf Provincialen, P. Canisius.

To Hellige stod her overfor hinanden, den 46-aarige kloge, erfarne Ordensmand, der da stod i sin fulde Kraft, og den 17-aarige, englelig fromme Yngling, der nu endelig stod ved Døren til den Helligdom, som den anden skulde aabne for ham. Stanislaus kastede sig ned for P. Canisius, og idet han rakte ham P. Antonis Brev bad han om Optagelse i Jesu Selskab. Canisius læste Brevet, der underrettede ham om Ynglingens fremragende Egenskaber og forklarede, hvorfor han fremstillede sig i en Fattigs Dragt; derpaa løftede han Stanislaus op fra hans ydmyge Stilling og trykkede ham kærligt til sit Bryst. Stanislaus aabnede nu hele sit Indre for den fromme Ordensmand som en Søn for sin Fader, og denne, paa hvem Ynglingens hele Ydre og beskedne Optræden gjorde et dybt Indtryk, takkede i sit Hjerte Gud, fordi Han betroede en saadan Skat til Jesu Selskab. Men han var en altfor forsigtig og erfaren Menneskekender til lige straks at indvillige i at optage ham uden foregaaende Prøve. Han tvivlede vel ikke om, at Stanislaus's Kald til Ordenslivet var fast og ægte, men han vidste paa den anden Side, at Ungdommen let begejstres og i sin Begejstring er i Stand til modige, ja heroiske Handlinger, men at dens Varme ogsaa let kan kølnes igen, naar Prøvelser og Trøstesløshed indfinder sig. Derfor stillede han først det Forlangende til Stanislaus, at han i nogen Tid skulde udføre en Tjeners beskedne Gerning hos Eleverne i det Konvikt, som Ordenen havde oprettet i Dillingen. Stanislaus gik med Glæde ind paa denne Fordring; han vartede op ved Bordet, børstede Elevernes Klæder og Sko, holdt deres Værelser i Orden og besørgede deres Opvartning paa alle Maader som et almindeligt Tjenesteyende.

For ret at forstaa den Ydmyghed, han øvede ved denne Gerning, maa man sætte sig ind i den Tids Tankegang og Opfattelse i det Hele. Standsforskellen var da langt mere udpræget end i vor demokratiske Tid; Afstanden mellem en Adelsmand og en Borgerlig var den Gang stor, og den nivellerende Tendens, som holdt sit Indtog med den franske Revolution, og som i vore Dage breder sig mere og mere, saa at Forskellen mellem de forskellige Stænder efterhaanden næsten ganske udviskes, eksisterede ikke for 300 Aar siden. De unge Mænd af fornem Slægt følte sig da saa højt hævede over Borgere og Bønder, at de vilde betragte det som en dyb Nedværdigelse, at paa tage sig en Gerning af den Beskaffenhed, som Stanislaus nu med den største Glæde forrettede. Hurtigt blev man opmærksom paa den Orden og Omhyggelighed, hvormed han udførte sit Arbejde, og da det snart rygtedes i Konviktet, hvem han var, vakte det Elevernes største Beundring, og de saa med Ærefrygt op til den fromme, beskedne Yngling, der havde bragt saa store Ofre for at følge sit Kald. Men for Stanislaus selv blev den Ære, man fra alle Sider begyndte at vise ham, en Kilde til ny Bekymring: han bævede for, at al den Auerkendelse og Ros, han mødte i Konviktet, skulde bringe hans Ydmyghed i Fare. Han fordoblede da sine Bødsøvelser og fastede saa strengt, at man i Huset med Forundring spurgte sig selv, hvorledes det var muligt for ham at bevare Kræfterne til det strenge Arbejde, han udførte, uden saa godt som at tage Næring til sig.

(Fortætttes.)

Boganmeldelse.

Dr. Villads Christensen: Jesuiterstaten i Paraguay.

I en Anmeldelse af denne Bog hedder det, at den er skreven paa Grundlag af Værker som *Pfotenhauers* »Die Missionen der Jesuiten in Paraguay«, samt at den skildrer »klart og grundigt den mærkelige Stats Historie«.

Disse to Paastande kan ikke rimes sammen; thi af Pfothenauers nævnte Skrift kan man ikke danne sig nogen klar og grundig Mening om »den mærkelige Stats Historie«. Det er ikke en rolig Historieskrivers objektive Fremstilling, men en tendentiøs Forfatters ondsksfulde Fordrejelse af Sandheden.

Den højtfortjente Udgiver af »Die katholischen Missionen« har viet Pfothenauers Skrift eller rettere sagt det Afsnit af hans Skrift, hvori han tydeligst stikker Hestefoden frem, et lille Modskrift: »Pastor Pfothenauer und die Erziehungsgrundsätze der Jesuiten« (Nr. 104—5 blandt »Germanias« Flugschriften zur Lehr und Wehr). Da han raader over et overordentlig stort Missionsbibliothek, kunde han følge Pfothenauer Skridt for Skridt paa nogle faa Citater nær, og Resultatet af sine Undersøgelser sammenfatter han i Indledningen i følgende Ord: »Blandt den uhyre Mængde af Tendensskrifter, som de sidste Aars Jesuiterfølgelse har spredt ud blandt Folket, fortjener Pfothenauers: »Die Missionen o. s. v.« for saa vidt nogen Opmærksomhed, som Forfatteren gør Krav paa for første Gang kritisk og efter Kilderne at have fremstillet dette Jesuiternes ejendommelige Værks Historie. Det maa indrømmes, at Pf. ikke har taget sig Sagen saa let som de fleste af hans Kollegaer, naar de skriver »objektiv Historie« imod den katholske Kirke. Ud af gamle Bøger, som det til Dels var svært at faa fat i, har han sammenhobet en Uendelighed af Detailler og med kyndig Hensyntagen til sin Læsekreds ledsaget enhver af sine Paastande med en saadan Sky af Citater, at Beviset synes at være uigendrivelig fastslaaet. Dette har heller ikke saa lidt imponeret Værkets Recensenter, og paa nogle forsigtigere Undtagelser nær har de ødslet med Ros over det »indgaaende grundige Kilstudium«, den »videnskabelig-kritiske Metode«, »den historiske Forskers objektive Ro og Retfærdighed«. Dersom de havde gjort sig den Umage ogsaa kun at prøve eet Kapitel nærmere og at sammenligne Citaterne med Originalkilderne, saa havde de fundet, at der her under Skindet af Kildeforskning skjuler sig en Historieforfalskning, som søger sin Mage«.

Pfothenauers Metode er den, at han fremlægger et

længere Sted af *Dobrizhoffer, Pauke (Baucke), Techo* eller andre Missionærer og dertil føjer andre Citater med blot Angivelse af Side og Bind. Det hele tager sig uhyre lærd ud, men tjener kun til at putte Læseren Blaar i Øjnene. Hovedstedet er revet ud af Sammenhængen og mere eller mindre forfalsket. Parallelstederne er ofte ikke andet end samme Sted refereret af en anden Forfatter, f. Eks. Histo-rieskriveren *Charlevoix*, saa det slet ikke bringer noget nyt; mange Gange tjener de blot til Pynt, idet de overhovedet slet ikke har med den Sag at gøre, som de skulde bekræfte; Citaterne synes at staa der tavse af Forundring over, at de skal aflægge Vidnesbyrd om Pastor Pfothenauers fænomenale »Lærdom«.

Af de mange Recensenter af Pfothenauers Bog har kun meget faa gennemskuet Forfatterens Kunstgreb. Men blandt disse faa befinder sig — og det er fældende for hele Bogen — »Die Petermannschen Mittheilungen«, den mest fremragende Autoritet paa Historiens, Geografiens, Ethnografiens o. l. Omraader. I 41. Bd. 1895. S. 181. Nr. 843 skrives der: »Læsningen af Pf.'s Skrift har paa ny leveret ham (Referenten Brackebusch) et Bevis for, hvad Slags Blomster den konfessionelle Iver kan drive frem. Vi vil heller ikke gøre Forfatteren nogen Bebrejdelse for hans Standpunkt, men vi maa paa det bestemteste rejse Indsigelse mod de paa Titelen anbragte Ord: »sammenstillet efter Kilderne«. De vigtigste Kilder for Studiet af Missionerne i Paraguay, deriblandt de, som er skrevne i selve Landet *sine ira et studio* (upartisk) i det spanske Sprog — i første Linie Pater *Lozanos* udmærkede Optegnelser — er ikke engang nævnte ved Navn (overhovedet ikke et eneste paa Spansk affattet Værk). Værket egner sig mindre til at omtales i nærværende Tidsskrift; dette burde hellere ske i et theologisk Blad, som har sat sig den særlige Opgave at omhandle konfessionelle Stridsspørgsmaal«. M. a. O.: Pf.'s Bog er ikke noget historisk Værk, men et konfessionelt Stridsskrift.

Forholder det sig nu, som ovennævnte Anmeldelse af V. Christensens Bog mener, at den er øst af Pfothenauer, saa maa man undres over, at det er lykkedes Forfatteren

at give en forholdsvis saa rolig og besindig Fremstilling, som vi møder de fleste Steder i hans Bog.

Imidlertid kunde Bogen ikke undgaa at bære Spor efter sin Kilde. Hans Kritiks Filter var ikke fuldkomment nok til at skillø Sandheden fra de urene Tilsætninger. Det Billede, han har tegnet, opviser mange gode Træk, mange smukke Enkeltheder, men er dog mange Steder upaalideligt og skæmmet ved grove Urigtigheder.

Det er ikke vor Mening at følge ham Skridt for Skridt for at vise, hvad der er sandt og hvad der er usandt; vi nøjes med at fremhæve enkelte Steder.

Hovedfejlen, en af Hovedkilderne til alle de andre Fejlsyn, ligger i, hvad Forf. skriver S. 25: »Fuldt færdig træder Planen ud i Livet, og uden nogen Tøven eller Vakløn føres Værket frem«. Det drejer sig om Planen til de store Indianerreduktioner, som Jesuiterne anlagde i Paraguay, og der, saa vidt muligt løste fra alle Samkvem med de derboende Spaniere og uafhængige af den paraguayske Regering, stod umiddelbart under selve den spanske Krone.

Forf. gentager sin Paastand S. 76, og her træder det fejlagtige ved den endnu skarpere frem. »Jesuiternes Stat var et Kunstprodukt, fremgaaet af kloge Overvejelser, vel beregnet og omhyggelig udført. Den Civilisation, som de bragte til Udfoldelse midt i Paraguays Urskove, var ikke naturlig fremvokset af Landets og Folkets egne Forudsætninger. Præsterne bragte den fuldt færdig med sig fra Europa o. s. v.«

Lidt Overvejelse skulde have sagt Forf., at saadant kunde det ikke være. Store Planer falder ikke ned fra Himlen, fødes heller ikke paa een Gang, selv af den klogeste Hjerne; de maa have Lov til at overvejes og prøves og lidt efter lidt udvikle sig til Modenhed. Forf. synes selv at have følt dette, thi S. 27 skriver han om den første Koloni Loreto: Den »blev Vuggen for det store og mærkelige Samfund, der *endnu kun laa som en Tanke* i deres (de to Stifteres) og deres Ordensbrødres Sjæl«. Altsaa blev den dog ikke fuldt færdig bragt med fra Europa.

Missionshistorien godtgør desuden paa det klareste, at Planen først opstod og udvikledes lidt efter lidt, og netop

fremvoksede »af Landets og Folkets egne Forudsætninger«. De første Jesuiter kom til Paraguay i 1589, den første Reduktion blev anlagt 1609. I de 20 mellemliggende Aar havde Jesuiterne viet sig til Vandremissionerne, saaledes som Franciskanerne havde gjort før dem. Det var de sørgelige Erfaringer, de gjorde i den Tid, som vakte Tankerne om Reduktionerne som bedre svarende til Indianernes Tarv. Missionsvirksomheden blev nemlig saa godt som umuliggjort, dels ved Indianernes omflakkende Liv, dels ved den trykkende Afhængighed, hvori de kristnede Indianere kom til de spanske Kolonier, dels ved det daarlige Eksempel, som en stor Del af de spanske Æventyrere gav dem. Da Jesuiterne saa, at under disse Forhold blev det, de med Møje havde opbygget i et Aar, ofte kuldkastet paa en Dag, saa opstod den Erkendelse hos dem, at Indianerne ikke stod til at frelse, med mindre de blev isolerede fra Spanierne og samlede i faste Kolonier. Dette var Planen til Reduktionerne, som kun kunde gennemføres under haardnakket Modstand fra Spaniernes Side og langvarige Brydekampe med Indianerne, og som dog under alt dette lidt efter lidt udvikledes til fuld Modenhed.

Forf. synes at antage, at de Skildringer, Jesuiterne har givet af Tilstandene i Reduktionerne, ikke er paalidelige eller fuldt objektive (cf. hans Ord paa S. 44: »saaledes som Jesuiterne selv ønskede, det skulde ses«). Denne Opfattelse har han vistnok uden videre adopteret efter Pfothenhauer; hans egen lille Bog kunde have overbevist ham om dens Uholdbarhed. Thi hvorfra har han da sin Kundskab om de mange mindre opbyggelige Træk, han beretter om? De viser, at Jesuiterne beskrev Tilstandene saaledes, *som de var*; de skrev det gode uden dog at fortie det onde.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*St. Knuds Skole slutter Skoleaaret.*) (J—n): Mandag d. 6. ds. efter at Skolens Elever og de besøgende havde overværet Takkegudstjenesten i Jesu Hjærte Kirke, og de forskellige Klasser var præsenterede for Forældrene i 3 korte Lektioner, fandt Afslutningshøjtideligheden Sted i Gymnastiksalen, som var smykket med Blomsterdekorationer, grupperede omkring Biskoppens Buste. — Efter at der var afholdt Præsentation i Sang, rejste vor højærværdigste Biskop sig og talte med indtrængende Alvor og stor Varme om Skolens ansvarsfulde Gerning og om den uskat-terlige Lykke, det altid vil være for enhver Katholik at bevare de talrige gode Minder, den katholske Skole skænker sine Elever, idet den ikke alene bestræber sig for at meddele Børnene de Kundskaber, som virker intellektuelt uddannende, men heller aldrig taber det højeste Maal af Syne: at opdrage en from, gudhengiven katholsk Slægt. I smukke og begejstrende Ord opmuntrede Biskoppen St. Knuds Skoles Elever til Flid og god Opførsel og lagde dem paa Hjerte, at Skolens gode Ry ogsaa afhænger af deres Medvirken. — Skolens Bestyrer, Hr. Pastor *Bannwart* betraadte derpaa Talerstolen og gav en kort Oversigt over Skoleaarets Resultater. Det er jo i Aar 40 Aar siden St. Knuds Skole oprettedes — ogsaa dette mindedes Taleren. Derpaa overrakte han Skolens første Dimittender deres Eksamensbevis, og udtalte en smuk Anerkendelse af deres eksemplariske Flid, Orden og Opførsel. — Efter Præmieuddelingen opførtes: *Columbus*, Melodrama af *Becker*, Tekst ved *Johannes Jørgensen*. Sluttelig besteg en af Dimittenderne Talerstolen og rettede i en velformet Tale en smuk Tak til St. Knuds Skoles Lærere for de uforglemmelige Aar, de havde tilbragt her under Præsternes omhyggelige Vejledning. Vel havde de matematiske Formler og den latinske Gramatik beredt dem tunge Timer, men ikke desto mindre laa den nu afsluttede Skoletid med kun lyse Minder for de bortdragende. Aldrig skal disse Aar glemmes, og »vi vil vise vore Lærere vor Taknemmelighed ved at mindes dem i vore Bønner«. — Det var en Glæde at se de mange Forældre og Skolens øvrige Venner, som havde givet Møde ved den smukke Slutningshøjtidelighed.

(—nb—) En Del katholske Elever fra det amerikanske Koffardi-Skoleskib »*Newport*«, som opholdt sig en Uges Tid her paa Rheden, overværede Ottemessen i Søndags i St. Ansgars Kirke. Omtrent en halv Snes af de raske »Dreng« (paa engelsk simpelthen kaldt *boys*) benyttede Lejligheden til at modtage de hellige Sakramenter.

Næstved. (*J. H.*) (*Dr. B. Hansens Jubilæum.*) Af en Artikel i »Vort Land« af 6. Juli uddrage vi nogle biografiske Oplysninger vedrørende Jubilaren. Dr. Hansen fødtes i København (K.) den 7. Juni 1860. Efter i nogle Aar at have besøgt St. Knuds Skole her i Byen, til hvis første Elevhold han hørte, kom han tillige med afd. cand. phil. Volmer Berling til Kollegiet »Stella Matutina« i *Feldkirch* (Vorarlberg), hvor han absolverede sine Gymnasialstudier. Da han havde besluttet sig til at blive Præst drog han til Universitetet i *Innsbruck* (Tyrol) og erhvervede sig her den theologiske Doktorgrad i den herhjemme uhørt unge Alder af 23 Aar (1883). For yderligere Uddannelses Skyld begav Dr. Hansen sig til Rom, hvor han Aaret efter — altsaa den 6. Juli 1884 — blev præsteviet (*ikke*, som det fejlagtigt blev meddelt i forrige Nr. af »Ugebladet«, af Kardinal *Parocchi* men) af Patriarken af Jerusalem, Msgr. *Lenti*, i den tyske Nationalkirke Campo Santo. Højtideligheden overværedes bl. a. af Munken *Fra Pietro* (Maleren *Albert Kùchler*). Fra Rom vendte Dr. Hansen hjem og var i flere Aar ansat som Præst ved St. Ansgars Kirke i København, og Sekretær hos Biskoppen. Som Missionspræst i Næstved har han nu virket i henved en halv Snes Aar.

Selve Jubilæumsdagen formede sig som en Festdag for Dr. Hansen. Flere af Dr. Hansens Konfratres, tidligere Skolekammerater og Venner fra København havde givet Møde i Næstved for personlig at overbringe Jubilaren deres Lykønskninger. Sammen med en Del Honoratiores fra Næstved og andre, som Dr. Hansen i sin Egenskab af Repræsentant for St. Mortens Landsogn i Byraadet kommer i Berøring med, tilbragtes Festsdagen; først ved et Festmaal tid i Hotel »Vinhuset« og senere i Dr. Hansens smukt beliggende Ejendom paa Møllebakken.

Af de mange Taler, som blev holdt for Jubilaren i hans Egenskab af Præst, Byrådsmedlem, Forfatter, Journalist og fremfor alt som den gode Ven, saa man i hvor høj Grad han havde sine Medborgeres Agtelse. Det er jo ogsaa et enestaaende Tilfælde herhjemme, at en katolsk Præst er Medlem af et Byraad; ved sidste Genvalg var der end ikke opstillet en Modkandidat.

Fra Ind- og Udland var der i Dagens Løb indløbet en Mængde Telegrammer og Breve. Vor højærværdigste Biskop havde sendt en Skrivelse og lod ved P. *Braun* overrække en smukt indbunden Messebog. Msgr. *Bitter*, Apostolisk Vikar i Sverrig, sendte fra Stockholm en telegrafisk Lykønskning.

Odense. (»Odense Avis« skriver om *St. Knuds Mindefest*;) »I disse Dage er der altsaa forløbet 827 Aar, siden

Knud Konge, hans Broder Benedikt og hans trofaste Mænd led Døden i St. Albans Kirke i Odense. 827 Aar er et antageligt Spand af Tid, og man forstaar, hvilken mægtig Betydning denne Helgen havde gennem de katholske Aarhundreder ikke blot for Odense, men for hele Landet, naar man ser, at Dagen er bevaret ud over Reformationen og fejres i vore Dage, selv om dens alvorlige Betydning er falmet og kun Markedet trækker Folk til Staden.

Katholikerne her i Byen er imidlertid efterhaanden atter bleven saa talstærke, at de har bragt den gamle Fest nyt Liv og atter sat Knud den Hellige i Højsædet.

I Gaar afholdtes i St. Albans Kirke en Gudstjeneste, hvor Pastor Schmiderer talte over Dagens Tekst og Biskop v. Euch holdt et interessant og livfuldt Foredrag om St. Knud. Gudstjenesten, der var overordentlig stemningsfuld, havde samlet Katholikker fra hele Landet og selvfølgelig en Mængde Polakker fra Omegnens store Gaarde. Man aflagde ogsaa Besøg i St. Knuds Kirkes Krypt ved Helgen-skrinene; Katholikerne hælder jo alle til Pastor Steidls Anskuelse, at det andet Skrin indeholder St. Albans Ben.«

Helsingør. Som meddelt andetsteds i Bladet afholdes der i Dag otte Dage og paafølgende Mandag Basar her i Byen. I denne Sommertid, hvor enhver, der kan, ryster Hjemmets Støv af Vingerne, finder ogsaa mange Vej til vor By med dens naturskønne Omgivelser. Der vil derfor være dobbelt Grund til nævnte Søndag at besøge Helsingør, da man baade kan forfriske Sindet og gøre en lille god Gerning ved at hjælpe vore Præster og Søstre med at bære de manglehaande Byrder, som Arbejdet i den unge og fattige Menighed lægger paa deres Skuldre.

Køln. I Begyndelsen af August Maaned afholdes her den 20de internationale eukaristiske Kongres. Ligesom sidste Aars Kongres i London synes ogsaa denne at skulle samle en Mængde Deltagere fra alle Verdens Lande, idet allerede tre Kardinaler og over et halvt Hundrede Biskopper har tilsagt deres Nærværelse. Paven sender atter en speciel Legat som sin Repræsentant, Kardinal *Vannutelli*. Ogsaa den danske Biskop ventes at komme tilstede.

Der er bleven anmeldt Foredrag paa 6 forskellige Sprog: Tysk, Fransk, Engelsk, Italiensk, Polsk og Spansk. Mange Hundreder har allerede anmeldt deres Deltagelse fra Italien, England, Holland og Frankrig. Et Ekstratog vil bringe en Skare paa 300 Arbejdere fra Mont-Martre-Sognet i Paris. Denne ene Kendsgerning er forøvrigt et meget talende Vidnesbyrd om, hvor megen Fromhed og dyb Religiositet der endnu findes i Frankrig.

England. Man husker sikkert nok, at den planlagte Procession med det Allerhelligste ved den eukaristiske Kongres i London ifjor blev forhindret ved Ministerens Indskriden i sidste Øjeblik. Det hed sig dengang, at det skete af Opportunitetshensyn, for ikke at udæske den protestantiske Befolknings Harm; men det turde vel være hævet over enhver Tvivl, at der bag Kulisserne var andre Kræfter i Bevægelse. Alligevel har Kongressens hele Forløb gjort et mægtigt Indtryk og frembragt velsignelsesrige Virkninger. En af disse Frugter er øjensynlig den højtidelige Afholdelse af Kristi Legemsprocession i flere Byer i England, deriblandt i selve *London*, vistnok første Gang efter Henrik VIII.'s Dage. Processioner med det Allerhelligste er vel ogsaa tidligere bleven afholdt, men kun lige omkring Kirkerne og højst tværs over Gaden eller under en Gennemkørsel. Denne Gang skete Processionen derimod offentlig og paa befærdede Gadestrækninger i *Walworth*, en Bydel i det sydøstlige *London*. *Father Rhead*, Sognepræst ved Kirken i *Walworth*, (Kirken blev først bygget i 1903 og indviet til de engelske Martyrer,) havde baaret sig overordentlig klogt ad. Ingen, end ikke hans egen Menighed, vidste noget om den planlagte Procession, og saaledes blev enhver Opsigt og dermed enhver tænkelig Forhindring udefra forebygget. Først selve Søndag Morgen blev Katholikerne underrettede om, hvad der skulde ske. Og Processionen forløb med et ganske udmærket Resultat. »Intet«, — saaledes fortalte *Father Rhead* til en Reporter ved *Catholic Times* — »er sket, som har kunnet forstyrre denne højtidelige Manifestation, og ingen Vegne gjorde det mindste Tegn paa Fjendtlighed sig gældende; i Sandhed den Æreltrygt, som de fleste Tilskuere lagde for Dagen, var overmaade opbyggelig.« — *Father Rhead* er aabenbart ikke blot en modig Mand, men han maa ogsaa have en veldisciplineret Menighed. Der er vist næppe ret mange Steder, hvor det vilde lykkes med saa kort Varsel at stille en Procession paa Benene og at føre den til Ende paa en værdig og opløftende Maade.

Ogsaa andre Steder i Landet kan man paavise lignende Fremtoninger, som godt kan anses for Frugter, den eukaristiske Kongres har baaret. *Catholic Times* bragte i sit Nr. for 13. Juli flere Referater om Kristi Legemsprocessioner. For første Gang siden Reformationen — skrives der fra *Bradford* (St. Mary's = Vor Frue Kirke) — blev der holdt en Procession med det Allerhelligste. Ogsaa her opførte Ikke-Katholikerne sig meget ærbødigt. Processionen fandt Sted paa den gamle Kirkegaard ved St. Peter, som i denne Anledning var særlig smykket. Denne Gang har man endnu ikke vovet at gaa videre. *P. Edvard,*

en Kapuciner fra Olten ved Birmingham, holdt for Tusinder af Tilhørere en gripende Tale om vor guddommelige Frelasers Kærlighed i Alterets helligste Sakramente. — Denne Begyndelse giver os Haab om endnu smukkere Resultater til næste Aar. I Løbet af kun nogle faa Aar venter vi noget stort, d. v. s. den almindelige Tilbagevenden til Kristi-Legems-Processionen i det protestantiske England¹⁾. En ikke ringe Del af de engelske Protestanter, nemlig de højkirkelige, har jo aldrig helt mistet Troen paa og Kærligheden til det allerhelligste Sakramente.

For første Gang efter Reformationen fandt Processionen ogsaa Sted i *Bexhill-on-Sea*, og ligeledes gennem *Leicester's* Gader holdt vor guddommelige Forløser atter sit Triumftog. Heller ikke her lod Mængdens Opførsel noget tilbage at ønske. —

Det samme skete endnu i flere andre Byer, et Bevis paa, at den store eukaristiske Kongres i London har bragt rig Velsignelse ned over England og paa ny faaet Kærligheden til det Allerhelligste vakt i mange lunkne og ligegyldige Hjerter. Sikkert vil alle de engelske Katholikker, som i Begyndelsen af August Maaned kommer til Køln for at overvære den eukaristiske Kongres, fatte nyt Mod og ny Begejstring til fortsat Arbejde for endelig at faa gennemført de sakramentale Processioner i hele Landet.

— De fleste af »Ugebladet«s Læsere har vistnok i sidste Uge i Aviserne set følgende Dødsanmeldelse:

Dødsfald. London, den 9de Juli. George Frederick Marquis af Ripon er i Dag afgaaet ved Døden, 81 Aar gl. Den Afdøde havde flere Gange været Minister, saaledes var han i 1886 Marineminister og i 1892—95 Koloniminister, 1880—84 var han Vicekonge i Indien. Han var Ridder af Hosebaandsordenen.«

Til disse nøgterne biografiske Data om en Mand, hvis Navn maaske mange har læst for første Gang ved denne Lejlighed, kan vi tilføje at den Afdøde i flere Aar var Stormester for de engelske Frimurere, en Stilling, han nedlagde i 1874, da han vendte tilbage til den katholske Kirke. Hans Konversion vakte selvfølgelig stor Opsigt, thi allerede den Gang var han en meget anset og fremragende dygtig Statsmand (1866 Statssekretær for Indien, 1868—73 under Gladstone Præsident for det gehejme Raad og 1871 Kommissær i Washington under Forhandlingerne angaaende en

¹⁾ Gid det samme maatte kunne siges om Forholdene herhjemme! Begyndelsen er jo allerede gjort paa flere Steder med udmærket Resultat. Maatte man de andre Steder, hvor man endnu har holdt sig tilbage, snart følge efter! Det gælder jo om at bringe den eukaristiske Konge den Hyldest, han har Krav paa, og som vi skylder ham.

Strid («Alabamaspørgsmaal») mellem de nordamerikanske Fristater og England). Det tjennr den engelske Regering til Ære, at den ikke i det politiske Liv lod Lord Ripon undgælde for det Skridt, han havde gjort af religiøs Overbevisning, men at han endog fik overdraget en saa vigtig Post som Vicekonge i Indien. Under sin Embedsførelse sluttede han Fred med Afghanistan og indførte ved adskillige Reformers en humanere Behandling af Hinduerne, hvad der vakte stor Forbitrelse hos Europæerne. — Hans sidste officielle Embede var Storseglbevarer. — Da Lord Ripon aldrig har lagt Skjul paa sin religiøse Overbevisning og stedse levet som en trofast Katholik, tør vi haabe, at Gud vil skænke ham den evige Hvile og lade det evige Lys lyse for ham.

Rom. Ærkeabbed *Bonifatius Krug* O. S. B. afdig ved Døden Søndag den 4de ds. i det berømte ældgamle Benediktinerkloster Monte Cassino. Han var født 1838 i Hünfeld ved Fulda, blev opdraget i Amerika (Pensylvanien) og indtraadte tidligt i Benediktinerordenen. Siden 1863 opholdt han sig i Monte Cassino og blev Ærkeabbed dér 1897. Den Afdøde var en fremragende Autoritet paa den kristelige Kunsts Omraade og gjorde sig fortjent baade af Kirkesangen og en værdig Udsmykning af St. Benedikts Kryptkirke paa Monte Cassino. R. I. P.

Bazar.

Med forventet Tilladelse agte **St. Vincents-Søstre** under Hendes kgl. Højhed *Prinsesse Marias* Protektion at afholde en Bazar til Fordel for Fattige og Syge i Helsingør førstkommende 25. og 26. Juli. — Gaver til nævnte Bazar modtages med Tak af Priorinden, Nygade 8.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Juli. 7. Søndag efter Pintse. Kamillus af Lellis, Bekender, Kamillianerordenens Stifter. **19. M.** Vincents af Paul, Bekender. — **20. Ti.**, Hieronymus Æmiliani, Bekender. — **21. O.**, Henrik, Kejser, Bekender. — **22. To.**, Maria Magdalena, Bodfærdig. — **23. F.**, Apollinaris, Biskop og Martyr. — **24. L.**, Vigilie til den h. Jakobs Fest. Christine, Jomfru og Martyr.

Søndag den 25. Juli. 8. Søndag efter Pintse. Jakob den Ældre, Apostel.

St. Annæ Kirkes Hovedfest (26. Juli) fejres allerede Søndagen d. 25. Juli med Levitmesse og Prædiken Kl. 10 og Festandagt om Eftm. Kl. 6.

Vincentiskonferentsernes

3die Generalmøde holdes **Søndag den 18de Juli** paa St. Andreas Kollegium Kl. 5 Eftm. i Tilslutning til en kort Andagt i St. Andreas Kirken. Medlemmerne (baade aktive og passive) opfordres indtrængende til talrig Deltagelse, ligesom det forventes, at alle saa vidt muligt vil indfinde sig til Fælleskommunion om Morgenen i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest, som fejres Dagen efter, den 19. Juli.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7½ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ørdrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½, i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7 og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5½ og 6½; St. Andreas Kirke (Ørdrup) Kl. 7½; paa Toldbodvejen bortfalder Messen paa Hver dagene i Ferietiden).

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67). I Sommermaanederne Juli, August er Bibliotheket kun aabent paa Søndagen efter Gudstjenesten i St. Ansgar,
 ved **Rosenkranskirken** om Søndagen efter Højmessens (hos Pastor Slump),
 ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
 Fra **St. Josefs Konferents** Bibliothek faas Bøgerne udleveret ved Henvendelse paa St. Josefs Hospital.

NB. Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit *Postbud* eller det *Postkontor*, hvorigennem Bladet modtages en **skriftlig Klage** (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse).

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Torsdag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelsen for regelmæssig Tilsendelse, ved *altid*, naar et Nummer udebliver *straks* at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret og det helst skriftlig. Skulde dette heller ikke hjælpe, *saa* bedes man henvende sig til **Ekspeditionen**, Bredgade 67, 2. o. G. (Kl. 1—4). Telf. Palæ 654.

Jesu Hjerter Andagten

af Ing. Schmid, Præst ved den katolske Kirke i Aarhus, er udkommen i tredje Udgave.

Kaliko med Guldsnit..... 1 Krone 50 Øre.

Læder med Guldsnit..... 3 Kroner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 3
NB. Redaktionen er f. T. København K., Bredgade 64. Telef. Palæ 58.

Nr. 30.

Søndag den 25. Juli.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. — Boganmeldelse. — Oprør eller Bekendermod? — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Ringsted. Aachen. London. Amerika. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat.)

Hans Prøvetid i Dillingen skulde imidlertid ikke blive af lang Varighed. P. Canisius, der var rejst til Ingolstadt paa Visitation af det derværende Kollegium, sendte derfra Befaling til, at Stanislaus skulde begive sig til Rom. Han frygtede nemlig for, at Familien i Polen gennem sin Indflydelse hos forskellige tyske Fyrstefamilier skulde udvirke hans Udlevering, og da der just paa den Tid tilbød sig Rejseselskab, idet to unge Jesuiter, Magister Fabricius Reyner og Fr. Jacobus Levanti, skulde til Rom, besluttede han at benytte denne Lejlighed til at fjerne Stanislaus. I September 1567 rejste da Stanislaus først til München, hvor han atter traf Provincialen. Efter at denne havde udstyret Stanislaus med de fornødne Klæder til den lange Vandring og taget en hjertelig Afsked med ham og hans to Ledsagere, gav han dem en Anbefalingskrivelse med til Generalforstanderen i Rom. I denne Skrivelse, som endnu er opbevaret, hedder det — næst efter en Beretning angaaende de to andre unge Jesuiter — om den Hellige:

» . . den Tredie, som jeg sender, er en ung Adelsmand fra Polen ved Navn Stanislaus, en dygtig og flittig Elev, som vore Patres i Wien ikke turde optage i Noviciatet for ikke at bringe hans Forældre i heftig Vrede derved. Han har opsøgt mig for at kunne realisere et forlængst fattet Forsæt; han har nemlig for flere Aar siden aflagt det Løfte at indtræde i Selskabet. Til en Prøve paa hans Standhaftighed lod jeg ham gøre Tjeneste i et Konvikt, og han viste derved lige saa stor Omhyggelighed i sin Gerning som Fasthed i sit Kald. Selv har han ønsket at blive sendt til Rom for at være fjernet fra sin Familie, for hvis Indflydelse og Forfølgelse han nærer Frygt, ligesom han ogsaa haaber derved at maatte gaa frem i Fromhed og Guds frygt. Endnu har han ikke været sammen med vore Novicer. De vil, højærværdigste Pater, straks efter hans Ankomst kunne optage ham i Noviciatet, for at han kan begynde sin Prøvetid; man er berettiget til at nære de største Forventninger til ham. Jeg haaber, at Ds. Højærværd. ikke misbilliger, at jeg sender ham til Rom uden forinden at have søgt Deres Samtykke dertil, men jeg mente at burde benytte den gode Lejlighed, der tilbød sig, og derhos brændte Stanislaus, hvem jeg endnu ikke formelig har optaget, af Iver efter at begive sig paa Vej. . . . «

Dette Brev er dateret d. 25. September 1567.

De tre Rejsefæller begav sig fulde af Forhaabninger afsted tilfods fra München den lange Vandring over Alperne og ned til Rom. Stanislaus jubledes af Glæde og Taknemmelighed over nu endelig at nærme sig det Maal, han saa længe havde stræbt efter. De unge Pilgrimme maatte ofte tænke paa den h. Ignatius og hans første Stalbrødre; ogsaa disse var jo paa deres Fod vandret ad ligesaa lange og besværlige Veje. Under stadig Bøn og Betragtning gik det mod Italien; naar de nærmede sig et af de i Syden saa hyppige smaa Kapeller langs Vejene, der bærer et Billede af den h. Jomfru, ilede Stanislaus forud, bad en lille Bøn ved det, og naar han forlod det, sendte han det et Blik fuldt af Kærlighed, en Hilsen til sin himmelske Moder. Fabricius Reyner kunde senere aldrig uden Rørelse tænke tilbage paa denne Rejse, og han erklærede,

at det egentlig først var i hans unge Ledsagers Skole at han havde lært, hvordan man rigtigt skal ære Maria.

Den 25. Oktober 1567 var endelig den lange Vandring til Ende, og de tre Rejsefæller naaede Rom, hvor de fremstillede sig for Ordenens Generalforstander den h. Franz Borgia.

Denne overordentlige Mand, der to Aar tidligere var bleven valgt til General for Jesu Selskab, hørte til en af Spaniens allerførste og fornemste Familier. Han var Hertug af Gandia, havde været Vicekonge af Catalonien, var en personlig Ven af Carl V og Philip II og beslægtet med saa godt som alle Europas Monarker. Al denne verdslige Storhed, Magt og Rigdom havde han givet Afkald paa for at indvie sig helt til Gud som en ydmyg, skjult Ordensmand i Jesu Selskab. Som enhver stor Karakter havde Franz Borgia et bestemt Ideal for Øje, for hvis Realisation han stadig kæmpede, og som var bestemmende for alle hans Handlinger, og dette Ideal var den højeste Grad af Ydmyghed. »I hele den romerske Kalender«, siger en berømt og lærd Protestant¹⁾, »finder man ikke en eneste Helgen, som har givet Afkald paa større jordisk Hæder og huslig Lykke end han. Naar man læser Beretningen om hans Bodsøvelser og de udsøgte Spægelsler, hvormed han hvert Øjeblik paa Dagen underkuede sine Sandser, da forfærdes man og tilskyndes uvilkaarlig til selv at gøre Bod. Hans Levned taler højere end alle S. Chrysostomus's Homilier og viser os klart Alvoren og Styrken af de Grundsatninger, hvorefter han formede sit Liv«. —

For denne Mand stod d. 25. Oktober 1567 den unge Stanislaus. Den h. Franz Borgia var da 57 Aar gammel, men de stadige Bodsøvelser og Anstrengelser havde højet den før saa raske Skikkelse og furet hans Pande, saa at han saa langt ældre ud end sin Alder. Som alle Hellige var han, ved Siden af at han var over al Maade streng mod sig selv, Mildhed og Overbærenheden selv overfor Andre. Fuld af Beundring for Stanislaus's Fromhed og Standhaftighed greb han ham i sine Arme, trykkede ham til sit Bryst og gjorde ikke den ringeste Vanskelighed ved at optage ham i Jesu Selskab. Men da den ungdommelige Pilgrim var udmattet og anstrengt efter den lange Fod-

¹⁾ Macaulay.

vandring, maatte han først udhvile sig nogle Dage for at samle Kræfter, forinden han kunde indtræde blandt de øvrige Novicer og begynde den sædvanlige Prøvetid i Ordenen. Han forblev i nogen Tid boende i Profeshuset, hvor Generalen selv opholdt sig. Her var der forøvrigt flere Novicer anbragte, thi Pladsen i det egentlige Noviciat-hus, S. Andrea del Quirinale, slog ikke til, saa at nogle af Novicerne maatte anbringes dels i Profeshuset og dels i det store Collegio Romano, hvor de uddannede sig i de forskellige Videnskabsgrene. Stanislaus boede efterhaanden alle disse Steder, saa at han, som P. Bartoli siger, i de forskellige Noviciatshuse »udbredte sin Helligheds Vellugt«.

Den 28. Oktober blev den sædvanlige Prøve, som sker ved Indtrædelse i en Orden, foretaget for Stanislaus's Vedkommende. I Protokollen over Novicerne hedder det ved hans Navn:

»M. H. t. de fem første Spørgsmaal er der ingen Hindring. Han hedder Stanislaus Kostka, har fyldt sit 17. Aar, er Polak af Fødsel. Forældrene lever begge. — Har studeret Grammatik, Humaniora og Rhetorik. Saavidt man kan dømme, er han udmærket begavet. Han nærer ingen Tvivl om, at Guds Naade vil hjælpe ham til med Trofasthed at opfylde alle Pligter, som hans Foresatte maatte ville paalægge ham, selv om han skulde blive sat til den laveste Gerning i Ordenen«. — Saa følger Underskriften med fast, tydelig Haand: S. Kostka.

Samme Dag indtraadte Stanislaus i Noviciatet, hvor han kom sammen med 40 Mænd af forskellig Nationalitet og Alder. Der var ikke blot Ynglinge paa en Snes Aar eller saa, men Mænd som den berømte Dr. Franz Torres, der havde været pavelig Theolog paa Tridentinerkonciliet, og som nu i en Alder af 56 Aar var indtraadt noget før Stanislaus. Hvor maatte Stanislaus ikke beundre denne Mand, hvis sjeldne Kendskab til den kirkelige Arkæologi havde gjort ham berømt i den theologiske Verden, og som trods sine graa Haar blev ung med de Unge og med største Iver forrettede de ringeste huslige Pligter, som paa-hvilede Novicerne. Men han var ingenlunde den ældste i denne Flok; fra Spanien havde nylig en Olding paa 80 Aar, en Præst ved Navn Hieronymus da Olave, og Franz de

Leon, en berømt Retslærd, sluttet sig til Novicerne i S. Andrea. Blandt de yngre var der især den 24 aarige Claudius Aquaviva, som vakte store Forhaabninger, og som ogsaa senere blev et af de mest udmærkede Medlemmer af Jesu Selskab og endte som General for hele Ordenen. Han var af fyrstelig Slægt, from, beleven og meget begavet. Hans Hukommelse var enorm; allerede som 11 aarig Dreng kunde han alle Psalmerne udenad, og hans Sprogkundskaber var enestaaende. Han havde studeret Mathematik og Retsvidenskab i Perugia, men var ved Overanstrengelse bleven syg, saa at han maatte holde inde med Studeringerne i nogle Aar. Pave Pius IV var bleven saa indtagen i den høje, smukke Yngling, at han knyttede ham til sig og overdrog ham en Stilling ved det pavelige Hof; og ligesaa lidt som den følgende Pave, den hl. Pius V, vilde Paven give Slip paa ham, skønt Aquaviva stadig ønskede at forlade Verden og træde ind i en Orden. Han havde imidlertid vaklet mellem flere. Gennem Beundring for S. Augustins Skrifter var hans Interesse bleven vakt for Augustiner-Eremiterne, og han tænkte paa at indtræde blandt dem, senere tænkte han, bevæget af sin Foragt for jordisk Pragt og Rigdom, paa at blive Kapuciner. Da udbrød der en smitsom Epidemi i Rom; ved at se den Offervillighed og det kristelige Mod, hvormed Jesuiterordenens Medlemmer tog sig af de Syge og Døende, blev han greben af Beundring for den Aand, der besjælede disse Mænd, og da han derhos ved det pavelige Hof havde Lejlighed til at se og høre Ordensgeneralen, den h. Franz Borgia, saavel som dennes Sekretær, P. Polanco, følte han sig lidt efter lidt draget saaledes mod denne Orden, at han henvendte sig til Generalen for at bede om Optagelse.

(Fortsættes.)

Bog anmeldelse.

Dr. Villads Christensen: Jesuiterstaten i Paraguay.

(Fortsættes.)

Naar man læser V. Chr.'s Bog, faar man enkelte Steder Indtrykket af, at de Skygger, han fremhæver, ikke var forbigaaende Fremtoninger, men Skavanker, som laa i selve Institutionen.

S. 108 taler han om »den stinkende Hytte, hvori han (Indianeren) tilbragte sine Nætter«. — De Indianere, som havde vænnet sig til den ny Civilisation, boede lige saa godt, som de fleste Spaniere.

S. 109 skriver han: »Det kan saaledes ikke skjules, at Indianere i Hundredvis deserterede fra Reduktionerne«. Dette skal efter Forf.'s Mening være et Tegn paa, »at Indianeren nok kunde ønske sig en anden Tilværelse«. Det, Forf. fortæller, er et ganske specielt Tilfælde fra Begyndelsen af en ny Reduktion. Det kan sandelig ikke undre nogen, at Indianere, som indtil for faa Uger eller Maaneder siden havde strejft vildt omkring i Urskovene, ikke saa hurtig kunde vænne sig til de faste Bopæle og den regelmæssige Dagsorden, der overholdtes i Reduktionerne, og at den gamle Frihedslyst en Gang imellem kunde faa Overhaand, naar andre Indianere, som endnu førte deres omflakkende Liv, lokkede dem. De Indianere, som havde vænnet sig til den ny kristelige Levemaade, følte sig særdeles vel tilpas derved. Naar Forf. slutter den antydende Episode med de Ord: »Endelig fik man dem indfanget, og Fædrene skyndte sig med at faa de Forbindelser, som de unge havde indgaaet i Mellemtiden, tilhørlig lovfæstede. Saaledes dækkedes der over Skandalen; det ydre var i Orden, og mere forlangte Jesuiterne egentlig aldrig af deres kristne Indianere«, saa er det kun Pfothenhauers hadefulde Sprog, som han uden Eftertanke kopierer. Er det da virkelig kun Udvorteshed, om unge Folk er lovmæssig viiede, eller lever i løse Forbindelser? Det sidste er jo mange moderne Aanders Ideal, — Jesuiterne foretrækker det sakramentale Ægteskab.

Forf. synes ikke om, at »i Jesuiternes Skildringer fremstilles Guaraniens¹⁾ stedse som et Mønster paa Ærbarhed

¹⁾ Indianeren.

og Fromhed, særlig i Modsætning til de fordærvede Europæere«, og med en vis Tilfredsstillelse bemærker han, at »en Gang imellem løber dog en lille Fortælling med, som viser, hvor tynd den Fernis var, der dækkede over den oprindelige, vilde Skovbeboer«; og saa beretter han efter P. Florian Baucke, hvorledes »en ellers from og venlig Mand« efter en sejrrig Kamp spiste af de faldne Fjenders Kød.

For at bemærke det i Forbigaaende, saa er netop dette Træk, som P. Baucke saa let kunde have fortiet, et Bevis paa, at Jesuiterne ikke, som Forf. før antydede, plejede at farve deres Beretninger. Gid de protestantiske Missionsberetninger i denne Henseende stod saa uantastelige som de jesuitiske, — de katholske i det hele taget!

Dernæst er det ikke alene Jesuiterne, som roste Indianernes Ærbarhed og Fromhed; det gjorde i langt højere Toner baade de kongelige og de kirkelige Myndigheder, som saa Livet i Reduktionerne paa nært Hold. Hvad der imod »de fordærvede Europæere« angaar, saa vilde vi som Europæere glæde os over, om Forf. kunde rense deres daarlige Rygte. Imidlertid føler vi — atter som Europæere som elsker vore Landsmænd — det som en navnløs Skam, at næsten alle Vegne, hvor Europæerne kommer i Berøring med Hedningefolkene, er de paa Grund af deres Vantro og Usædelighed den sidste Hindring for Kristendommens Udbrædelse.

Hvad saa den »fromme og venlige« Menneskeæder angaar, saa er P. Baucke ikke ene om at væmmes ved hans Tilbagefald i den hedenske Uskik. Det var virkelig dybt beklageligt. Men kan det være egnet til at kaste en Skygge paa hele Missionsværket, som om det ikke havde formaet andet end overtrække de vilde Indianernature med en »tynd Fernis«? Hvad vil Forf. da sige til den moderne europæiske Kultur? Er ikke alle europæiske Lande fulde af Skandaler netop fra deres Side, som staar paa Kulturens højeste Trin? Og hvad siger Forf. f. Eks. til de tre første protestantiske Missionærer paa Tahiti, som ved deres Afrejse blev roste paa Grund af deres »rent spirituelle« Karakter? Den første, Rev. Lewis, giftede sig med en hedensk Pige efter at have udvist en i høj Grad

uanstændig Opførsel overfor de tahitiske Kvinder. Den anden, Rev. *Broomhall* giftede sig med to Kvinder paa een Gang og fornægtede aabenlyst den kristelige Tro. Den tredje, Rev. *Veesson*, levede i fri Forbindelse med en Tonga-Kvinde og gik ligeledes over til Hedenskabet (Marshall, Die christl. Missionen, Mainz. II. Bd. S. 218 ff.). Hvorledes kan man da være saa forundret over, at en stakkels nyomvendt Indianer, ophidset af den blodige Kamp, glemmer sig selv et Øjeblik? Det maa udtrykkelig bemærkes, at han ikke hørte til de mildere, forlængst omvendte Guaraniere, men til den vilde Mokobistamme, blandt hvilken Missionsvirksomheden endnu stod i sin Begyndelse. Dette Fald er der altsaa ikke nogen Grund til at gøre et stort Nummer af.

De nysomtalte Anker beror alle paa den fejlagtige Opfattelse af Jesuiternes Opdragelsesmethode. Det er ikke Forf.'s egne Tanker, der bydes os her; det er helt igennem Pfothenauers Tanker, eller rettere sagt, Resultatet af de snedigste Uddrag, Udeladelser, Fordrejelser, Omdigtninger og Opdigtelser, hvormed Hans Velærværdighed har givet sit Had til Jesuiterne Luft. Lad os høre, hvad Pfothenauer ved at fortælle; jeg siger ikke V. Christensen, for hans Vedkommende beklager jeg kun, at han uden Kritik har udskrevet Pfothenauer. Med Hensyn til adskillige Paastande kunde han have fundet Eksempler noget nærmere; han havde ikke behøvet at søge dem i Paraguay. Vi skal se.

»Det ser nærmest ud til, at de (Indianerne) af den katholske Kristendom, som Jesuiterne bragte dem, kun havde faaet fat paa det allermest udvortes. De antog de Meninger, Fædrene bragte dem, fordi Fædrene forlangte det saaledes. De knælede for Mariabillederne og gjorde Korsets Tegn, omtrent som de tidligere havde tilbedt Medicinmændenes Ben« (S. 105). Bevis? Havde Hr. V. Chr. studeret Sagen i Kilderne og hos Forfattere, ikkekatholske saavel som katholske, jesuitfjendtlige saavel som jesuitvenlige, men som er ærligere end Pfothenauer, saa vilde han have betænkt sig ved at skrive disse Ord. For Resten hører man Klagen om Udvorteshed gerne fremført mod al Katholicisme; saasart man f. Eks. ikke forstaar

den ene eller anden Ceremoni, saa hedder det straks:
»Udvorteshed! Tomt Ceremonivæsen!«

»Gennem et aandløst Katekismusterperi hver Morgen og Aften læste de saa og saa mange Bud og Skriftsteder udenad, — et særdeles begrænset Udvalg og altid de samme (s. St.). Hvoraf ved Forf. dette? Og hvad det aandløse Katekismusterperi angaar, saa har jeg nu levet her i København i over tyve Aar og har i den Tid vel utallige Gange læst Avisernes Klager over det aandløse Katekismus- og Bibelterperi, der drives i Konfirmationsundervisningen. Jeg ved ikke, hvorvidt Aviserne taler Sandhed; det kommer heller ikke mig ved. Men hvad jeg ved, det er, at Pfothenhauers Anklage mod Indianermissionærerne er Usandhed. Aandløst Terperi kendes der ikke til i katholsk Religionsundervisning.

»Deres Kristendom var ligesaa automatisk som deres tekniske Færdighed, og den holdtes i Live ved Tvang og Optugtelse. Ikke for intet stod Gabestokken uden for Kirkedøren«. Alt ægte Pfothenhauersk! Men af en dansk Forfatter var det meget uforsigtigt at udskrive netop dette. I Danmark har vi jo for nylig faaet Pryglestraffen genindført. Tankegangen var vel den, at til Opdragelse hører der ogsaa Optugtelse. Rigtig betragtet og rigtig anvendt er denne Tanke ægte bibelsk. Hos Indianerne blev Optugtelsesmidlerne for Resten anvendt med yderste Maadehold. Pfothenhauer er iøvrigt ikke meget paalidelig i sine Citater. Som Bevis paa, at Jesuiterne egenhændig uddelte Pryglestraffen, citerer han Techo 162, 136; men vel at mærke: blot Sidetallet; han tager sig vel i Vare for at anføre Techos Ord; thi paa vedkommende Sted fortælles der — vil Hr. Villads Christensen høre efter — at en Jesuit fik et Ørefigen af en ophidset Høvding, men at han tog imod det med en saadan Sagtmodighed, at Høvdingen blev rørt og bad Pateren om Tilgivelse. En dejlig Historieskriver, den Pfothenhauer! Og saa Gabestokken! Naa ja, den havde jo gode Dage her i Danmark i Pietismens Tid. Derimod tror jeg, at, dersom de paraguayske Gabestokke havde kunnet tale, de vilde have ført højlydt Klage over deres Sinekure.

»De fleste af dem kunde ikke læse«. Maaske de, der

var for gamle til at sætte sig paa Skolebænken, men de unge ??? »Verdslige Kundskaber meddeltes dem ikke«. Usandhed! »Og fra enhver Paavirkning udefra var de afskaarne«. Kun fra de daarlige, der kunde have ødelagt deres gode Sæder. »De levede og døde som umyndige«. Hvis det er Tilfældet (???), saa var det i alt Fald deres egen indolente Naturs Skyld; Præsterne søgte at gøre dem saa myndige som muligt. »Kundskabens Træ paa godt og ondt voksede ikke i Reduktionerne«. Ikke det Kundskabens Træ, som fylder vor moderne Verden med sine Giftfrugter, Vantroens og Usædelighedens Træ; men al Kundskab, som kunde være gavnlig for Indianerne, endogsaa Latin, blev dem meddelt, alt efter deres Fatteevne.

(Slattes.)

Niels P. Larsen: Begravelsespladser i Sorø fra den ældre Middelalder til vore Dage. Med 44 Illustrationer. (106 Sider). — Sorø 1908. — Lille Folio.

Sammenlignet med *Høyens* og *Løfflers* monumentale Værker træder dette Arbejde i anden Række, men selv Pladsen i denne er ærefuld; thi Hr. Graver Larsens Bog hviler paa forudgaaende selvstændige Undersøgelser, ligesom han fører de vundne arkæologiske Resultater helt op til vore Dage, idet han har samlet, hvad der findes spredt i vore videnskabelige Tidsskrifter.

Enhver Læser, der møder med den mindste historiske Sans, vil glæde sig ved Gennemlæsningen. Medens Kirken og dens Gravsteder har været udførligt behandlet af andre Forfattere stod »den ældgamle Kirkegaard, der blev taget i Brug i Tiden omkring Aar 1200, endnu som et ubeskrevet Blad i Sorø Historie«. (Forord) Det er dette Blad, Forf. har søgt at udfylde, og hans Arbejde indeholder ogsaa gode og interessante Bidrag, der kan fængsle enhver Læser, medens den, der beskæftiger sig mere indgaaende med Middelalderens Historie, vil glæde sig over denne eller hin lille Note, der spreder nyt Lys over hidtil dunkle Enkeltheder.

Illustrationerne er omhyggelig valgte og Udstyrelsen helt moderne. — Vi har med Vilje udsat denne Anmeldelse for at gøre opmærksom paa Bogen netop nu, vi er midt i Sommeren. En Tur til Sorø fortryder man aldrig, og er man saa heldig at faa Hr. Graver Larsen som Fører gennem den gamle Klosterkirke, da er Besøget uforglemmeligt. — Enhver af vore katholske Læsere være da her ved opmuntret til at besøge Absalons Grav, netop i disse Maaneder, hvor Naturen ved Sorø Sø er saa henrivende.

»Kristelig Forening for unge Mænd« i København af lagde for kort Tid siden — flere Hundreder i Tallet — et Besøg ved Absalons Grav og nedlagde en pragtfuld Palmedekoration paa den berømte Ærkebisp's Ligsten. — Det er vel en Begivenhed, der vækker Tanker. —

N. P. Larsens Bog hører til de moderne Værker, der skaber forøget Kærlighed til vore gamle Minder.

Fred. Esser: Tre Prædikener. (44 Sider). — Sælges til Fordel for Elisabethforeningen.) — 30 Øre. — Kbhvn. 1909. — 8.

Atter foreligger et Arbejde fra Hr. Pastor Essers Haand. Denne Gang er det »Prædikener« — eller, man fristes næsten til at kalde de to første: *Forelæsninger!* — I alt Fald forener de paa en smuk og harmonisk Maade det apologetiske og eksegetiske med det opbyggelige.

De to første Prædikener er ny Blade til den Krans, Forf. binder til den allersaligste Jomfrus Ære, og det er skønne Blade, rene og skære i Farverne. — Titlerne er: »*Marias ubesmittede Undfangelse*« og »*Marias Jomfruelighed*«.

Den tredie Prædiken: »*Forskellig Løn i Himlen*« vil man (som Konvertit) ret værdsætte, naar man erindrer de taagede Fortolkninger, man har maattet høre, naar den lutherske Prædikant paa 6. Søndag efter Hellig tre Kongers Dag skulle udlægge *Matthæus* 20, 1—16. — Her i den katholske Prædiken har man fast Grund under Fødderne.

Den lille Bog er trykt paa smukt Papir, og hele Udstyrelsen er smagfuld — dertil kommer det smukke Formaal, hvortil Indtægten ved Salget gaar.

Skoleprogrammer. Meddelelser om Skoleaaret 1908—09.

Nu er det Skoleprogrammernes Tid! Man ser det i Dagbladene, der ofte har hele Spalter optagne af Anmeldelser. Ogsaa fra katholske Skoler er nu udsendt Programmer, nemlig fra *St. Andreas Kollegiet* i Ordrup og *St. Knuds Skole* i Stenosgade.

Programmet fra *St. Andreas Kollegiet* fremtræder i sin sædvanlige Udstyrelse. — Det meddeler, at Skolen har afholdt følgende Eksamina og Tillægsprøver i 1908: Mellemskoleeksamen — Optagelsesprøve til Gymnasiet — Tillægsprøve til bestaaet alm. Forberedelseseksamen — Realeksamen — Tillægsprøve for Farmaceuter og Studentereksamen. Denne sidste bestod 4, deraf 3 med første Karakter og 1 med anden.

St. Knuds Skoles Program — det første der er udsendt — udmærker sig ved sin overordentlig smukke Udstyrelse. Ikke alene er det trykt paa fint Papir, men ogsaa gennemillustreret med smukke Billeder af Skolens Grundlægger — Skolebygningen og det Hold Elever, som dels var det sidste, der gik op til alm. Forberedelseseksamen paa Universitetet og dels indviede Skolens Eksamensæra som det første Hold, der tog Mellemskoleeksamen.

Programmet, der er forfattet af Skolens Bestyrer, Hr. Pastor *Bannwart*, er et værdigt Minde om Skolens 40aarige Jubilæum.

Johan Johnsen.

„Oprør eller Bekendermød?“

(En Replik.)

Vi har modtaget følgende:

Hr. Redaktør!

Vil De tillade mig et Par Bemærkninger, først i Anledning af følgende Sætning i Ugebladet Nr. 27, S. 452: »Han (Kardinal Andrieu) opløste straks den Kultusforening, som var bleven oprettet under Kardinal Lecot, og som af Regeringen blev opfattet som et af de i Loven godkendte Kultusselskaber, hvis

Dannelse Pius X havde nedlagt Forbud imod«. Disse Ord er vildledende; den omtalte Kultusforening var bleven dannet, før Paven havde udtalt sig imod den, eller lignende. Den blev senerehen foreløbig tolereret af Rom. Kardinal Lecot var, kort før sin Død, i Audiens hos Pius X, og var Genstand for den hellige Faders ganske særlige Opmærksomhed og Venlighed, hvad der vel ikke havde været Tilfældet, hvis Kardinalen havde handlet mod Kirkens Forbud.

Med Hensyn til det øvrige Indlæg om franske Katholikker maa jeg endelig kort bemærke, at *et* bør frem for alt fremhæves i vort Ugeblad, det er den *Offervillighed*, de troende dernede fra først af har vist deres betrængte Kirke. Foruden alle Kirker, Præsteseminarier, Skoler etc., underholder de deres 86 Biskopper og 60,000 Præster. Og de kan da endnu yde betydelige Bidrag til Missionslande, hvoriblandt Danmark. Pengeoffer er ogsaa en Slags *Bekendermod*, som mange Katholikker, ogsaa der, hvor der ingen Kulturkamp er, kan tage Eksempel af.

Med Tak for Optagelsen

ærbødigst

—lo—

Hvad den ærede Indsenders Bemærkninger angaar, saa skal det villigt indrømmes, at den fremhævede Sætning i sin Kortfattethed kunde vildlede ved flygtig Læsning; dette var vi os ved Nedskrivningen vel bevidst, men paa den anden Side fremgik det — efter vor Formening — tydeligt nok af Sammenhængen, at Kardinal Lecot ved at strække sig saa vidt *som muligt* for at undgaa »Konflikter« (hvad der selvfølgelig betyder: saa vidt han kunde gaa uden at overtræde guddommelige eller kirkelige Bestemmelser) ikke havde Held med sig, men at hans Bestræbelser »blev mistydede og miskendte af Regeringen«, som *opfattede* den eksisterende Kulturforening paa en Maade, der ikke stod i Overensstemmelse med de pavelige Forskrifter. At Pius X alligevel taalte Foreningens Bestaaen skete udelukkende af Hensyn til den højtbedagede Kardinal, hvem Paven skattede meget højt og hvis fredelskende Natur han vilde spare for Ubehageligheder og Bryderier i hans sidste Levelid. Men derved kom Kardinal Lecot naturligvis i en uheldig skæv Position, og det maatte derfor hilses med Glæde, at Kardinal Andrieu med fast og sikker Haand greb til og atter bragte Orden i den forpurrede Situation.

De franske Katholikkers Offervillighed yder vi vor fulde Paaskønnelse og Anerkendelse, og det har ganske vort Bifald, naar den ærede Indsender siger, at dette Eksempel fortjener Efterligning. Men vi kan dog ikke give ham Ret i at kalde denne Rundhaandethed for *Bekendermod*. Man kan — og skal forøvrigt ogsaa — give i det Skjulte. Offermod er en Dyd, vi ikke kan frakende de franske; havde de i den sidste Menneskealder lagt *lige saa meget Bekendermod* for Dagen, saa stod Frankrig i Dag ikke der, hvor det staar, nemlig ved Afgrundens Rand.

Men selv endnu, i den ellefte Time, er der Tid til at vende om. Dog dertil er det ikke nok at sukke og bede, ej heller blot at gribe dybt i Pungen og øve en storslaaet Rundhaandethed overfor de forskelligste ædle Formaal, men der skal mere til, nemlig en frejdig Optræden i det offentlige Liv og flittig, fuldtallic Deltagelse ved Valghandlingen til Byraadene og til Deputeretkamret.

Det er *dette* Bekendermod, det hidtil altfor meget har skortet paa, men som nu, efter de sidste Begivenheder at dømme, synes at udvikle og brede sig i Befolkningen.

Dieu merci — Gud ske Lov!

—tt—

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Blandt de franske Parlamentarikere, som nylig gæstede Hovedstaden, var der ogsaa en fransk Gejstlig, den bekendte Pastor *Lemire*, som under Debatten om Adskillelsesloven med Kraft forsvarede Kirkens Rettigheder. Han læste hver Dag under sit Ophold Messen i St. Ansgars Kirke.

Ordrup. (C. F. P.) Vincentiusforeningen afholdt sit 3. Møde for i Aar Søndagen d. 28. Juli paa Ordrupshøj i St. Andreas Kollegiet Kl. 5 Eftm. i Anledning af den hl. Vincents af Pauls Fest (19. Juli). Der havde indfundet sig 33 Brødre foruden en norsk Vincentsbroder, Højesteretsadvokat *Unger* fra Kristiania. Mødet, der præsideredes af den højærværdigste Hr. Biskop, indledes med en Andagt i Kirken, ved hvilken Ansgarius Konferensens Formand, Hr. Pastor v. Kettenburg, prædikede om den kristelige Barmhjertighed.

Ringsted. Aviserne bragte forleden den længe ventede officielle Meddelelse:

Pastor *L. Wijnen* er anerkendt som Præst for den romersk-katholske Menighed i Sorø og Ringsted Købstæder, Ringsted Herred, Skjoldnæsholm og Svenstrup Birker samt Sorø Birk.

Samtidig er bifaldet, at den romersk-katholske Menighed, for hvilken Pastor *A. Kerckhoffs* er anerkendt som Præst, herefter maa omfatte Roskilde Købstad, Sokkelund, Smørum, Sømme, Voldborg, Tune og Ramsø Herreder under Københavns Amt, Horns Herred under Frederiksborg Amt, samt hele Holbæk Amt.

Aachen. I denne By opbevares, som maaske mange af vore Læsere ikke véd, nogle af de ærværdigste Relikvier fra Frelserens jordiske Livsdage, nemlig Jomfru Marias Klædning, Klædet, hvori Johannes den Døbers Hoved blev lagt, og selve Frelserens Svøb fra Krybben og Hofteklædet fra Korset. Disse Relikvier udstilles hvert syvende Aar under stor Tilstrømning fra alle Kanter, og i Middelalderen hører man, at der ogsaa fra de nordiske Lande valfartede mange Andægtige til den sjældne Fest. De nævnte Relikvier har været opbevaret i Aachen fra Karl den Stores Tid, altsaa i over elleve Hundrede Aar, og har just været udstillet i disse Dage, fra den 10de til den 26de Juli.

London. I vor Meddelelse om Marquis'en af Ripons Død har der indsneget sig en lille Fejl. Marquis'en var *ikke* Storseglbevarer, d. v. s. Lordkansler, da dette Embede ikke kan beklædes af en Katholik, men Lordseglbevarer (Lord privy-seal), et andet Embede indenfor det engelske Ministerium. —

Siden Henrik VIII.s Dage er aldrig nogen katholsk Prælat bleven udmærket med en britisk Orden, og Dronning Viktoria vilde ikke i dette Punkt fravige Aarhundreders Skik eller — Uskik. Ved den engelske Konges sidste Besøg paa Malta har der endelig fundet en Forandring Sted. Biskoppen paa denne Ø, Dr. *Pietro Pace*, er nemlig under Kongeparrets sidste Ophold der, bleven udnævnt til Kommandør af Viktoriaordenen. Før Kong Edwards Ankomst havde Biskoppen i et Hyrdebrev opfordret Malteserne til at modtage deres Hersker og hans høje Gemalinde med hin Kærlighed, som man bør nære for en Fredens Fyrste, og bede for ham og Rigets Vel. Kongeparret var behagelig berørt ved den Modtagelse, de mødte, og ved en Fest, hvor Biskoppen var tilstede, kaldte Kongen denne til sig og sagde ham med et venligt Smil, at han havde skænket ham nævnte Udmærkelse.

Amerika. Præsident *Taft* forstaar lige saa vel som sin Forgænger — i Modsætning til den franske Republiks Præsident — at han er Præsident for alle amerikanske Borgere, af hvad Tro eller Nationalitet de end er. Nylig har han saaledes deltaget i de amerikanske katolske Missioners Kongres. Formanden for denne hilste Præsidenten saaledes: »Vi byder dem her velkommen med den største Glæde. Vi er først og fremmest Katholikker; vi er dog samtidig amerikanske Borgere, og en god Katholik er nødvendigvis ogsaa en god amerikansk Borger. Da De var i Syden, kaldte man Dem den store Fredsstifter. Ogsaa vi hilser Dem som en saadan«. Præsidenten betonede i sit Svar de store Fordele, som fremkommer, naar Statens og

Kirkens Embedsmænd arbejder Haand i Haand, og anførte som Eksempel herpaa, hvorledes de katholske Præsters Virksomhed i Hæren og i Flaaden har bevaret en god Aand blandt Soldaterne. Senere omtalte Taft sit Besøg hos Pave Leo XIII, hvem han kaldte en af de største Paver og en Mand af udmærket Forstand. Han endte med følgende betegnende Ord: »Jeg betænker mig ikke paa at erklære, at hvis dette Besøg hos den Hellige Fader havde fundet Sted for 40 eller 50 Aar siden, vilde enhver Rege- ring være bleven styrtet derved. Men vort Land er stort og bredt nok til at kunne tillade alle at leve deri som amerikanske Borgere og tilbede Gud, som enhvers Sam- vittighed tilsiger ham det«.

Før Præsident Taft forlod Kongressen, lod han sig fotografere midt imellem alle tilstedeværende Biskopper og Præster.

Hjertelig Tak

for al udvist Opmærksomhed i Anledning af mit 25 Aars Præste- jubilæum.

Næstved, Alpha, d. 17. Juli 1909.

Pastor Dr. theol. B. Hansen.

Skt. Knuds Skole.

(Stenosgade 4). Det ny Skoleaar begynder Tirsdag, den 24. August Kl. 8 $\frac{1}{2}$. -- Nye Elever bedes om muligt indmeldte i Juli Maaned. Alle Oplysninger om Optagelses- og Betalingsvil- kaar faas ved Henvendelse til Skolens Bestyrer (Pastor Cl. Bann- wart), som træffes i Reglen Kl. 12—1 og efter Kl. 6.

Unio. Søndagen d. 1. August Cycleudflugt til Roskilde og Omegn (Boserup—Lejre—Herthadalen). Der tages med Toget Kl. 7 $\frac{1}{2}$ til Roskilde (Deltagerne maa møde 1 Kvarter forud for at faa Cyclerne indskrevne). Her overværes d. h. Messe Kl. 9. Hjemturen foregaar pr. Cycle med Afgang Kl. 6 fra Ros- kilde.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde paa Er- melundssletten Søndag den 25. Juli. Mødested: St. Andreas Kirken i Ordrup Kl. 5.

I Tilfælde af ugunstigt Vejr afholdes Mødet som sædvanligt i Bredgade.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 25. Juli. 8. Søndag efter Pintse. Jakob den Ældre Apostel. — **26. M.,** Anna, den allersaligste Jomfru Marias Moder. — **27. Ti.,** Votivofficium af den h. Ansgar. — **28. O.,** Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **29. To.,** Olaf, Konge og Martyr. — **30. F.,** Martha, Jomfru. — **31. L.,** Ignatius af Loyola, Bekender, Stifter af »Jesu Selskab«.

Søndag den 1. August. 9. Søndag efter Pintse. Petri Fængsel.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 31.

Søndag den 1. August.

1909.

INDHOLD: Den hellige Stanislaus Kostka. — Boganmeldelse. — Lægmandsapostolatet. — Efterretninger fra Ind-og Udland: København. Rom. Trier. Wien. Belgien. Frankrig. — Fra Vejbyrnet. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat.)

Da Paven blev underrettet om dette Skridt, lod han Aquaviva kalde og foreholdt ham, at en saadan Beslutning krævede en nøje, alvorlig Overvejelse. »Min Beslutning er hverken fra idag eller igaar, hellige Fader,« svarede Aquaviva, »min eneste Frygt er netop, at jeg kun altfor længe har modsat mig den Helligaands Kald til Klosteret.« — »Naar Herren virkelig kalder Dig, min Søn,« svarede Pius V, »saa ville Vi fra Vor Side ingen Hindring lægge i Vejen. Gaa med Gud; Han hjælpe og velsigne dig!« — Fuld af Glæde ilede Aquaviva i samme Stund til Jesu Selskabs Profeshus, hvor han straks begyndte sit Noviciat. Efter nogen Tids Forløb mødte Paven ved et Besøg i en Kirke Novicerne fra S. Andrea, og blandt dem Aquaviva. Paven vinkede ad ham og spurgte ham, om han var glad og tilfreds. »Ingen kan være lykkeligere end jeg,« svarede denne, »og for hver Dag, der gaar, føler jeg mere og mere Himlens Velsignelse ved at være indtraadt i Selskabet.« Den fromme Pave, der selv havde været en lykkelig Do-

minikanermunk, smilede vemodigt, idet han svarede: »Min kære Søn, ja du har ganske Ret; det er netop Ordenslivets Velsignelse, denne lykkelige Fred, man føler i Klosteret.« Og Aquavivas Begejstring for hans Ordenssamfund tog ikke af med Aarene. »Hvis man«, sagde han saaledes senere en Gang til sin Provincial, P. Rodriguez, »kunde tænke sig det umulige Tilfælde, at alle andre vilde træde ud af Selskabet, saa vilde jeg i det mindste med Guds Naade forblive i det.«

Det er en fast Regel, at enhver, der indtræder i Jesu Selskab, ved sit Noviciats Begyndelse holder »de store Eksercitier« — det vil sige, en Maaned igennem trækker sig tilbage i Ensomhed for under en erfaren Ordensmands Vejledning gennem de af den h. Ignatius af Loyola planlagte Betragtninger og aandelige Øvelser at vinde fuld Klarhed over sit Kald til Ordenslivet. Skønt han kun havde været 3 Maaneder i Noviciatet, havde den kloge og fromme Claudius Aquaviva gjort saa usædvanlig hurtige Fremskridt ad Fuldkommenhedens Vej, at man ikke tog i Betænkning at overdrage ham at give Stanislaus Eksercitierne. Denne var ikke helt ukendt med dem, da han havde holdt dem nogle Dage i Wien; han vidste, hvilken stor Virkning disse aandelige Øvelser kan udøve hos den, der holder dem med Hjertets fulde Hengivelse til at erkende Guds Villie, og at man kan gaa ud af dem som en Hellig. Med Forbavselse saa Aquaviva, hvorledes den Hellige ofte, straks efter at han blot havde hørt de første Ord af Punkterne til en Betragtning, blev henrykt i Gud; hans Øjne flammede, hans Ansigt glødede, og med sin barnlige, uskyldige Aabenhed fortalte han sin aandelige Fører om den overvættets store Trøst, han følte, og de ophøjede Tanker, som indgødes ham ved de Ord, den anden havde talt. Undertiden talte Stanislaus med en saadan Klarhed om de vanskeligste, mest subtile theologiske Spørgsmaal, at Aquaviva klart erkendte, at det var den Hellig-Aand selv, der oplyste ham. »Jeg er ikke værdig til at være hans Fører paa dette Omraade,« sagde han, »vi maa bytte Roller: Stanislaus skal ikke have mig til Lærer i Fuldkommenhed, men det er mig, som skal gaa i Skole hos ham.«

Efter Eksercitiernes Slutning begyndte først det egentlige Samliv med de øvrige Novicer. Vi er endnu i Besiddelse af Optegnelser, som Stanislaus har efterladt sig om hele sin Dagsorden, der iøvrigt var omtrent den samme, som følges i vore Dage i Selskabets Noviciatshuse, og vi kan derefter danne os et Billede af, hvorledes hans Liv hengik i denne Periode.

Klokken 4 om Morgenen lød Klokken, der vækkede alle i Huset; samtidig gik en Lægbroder fra Stue til Stue for at kalde paa dem, der muligvis ikke maatte have hørt Klokkesignalet. Til Paaklædning var der bestemt $\frac{1}{2}$ Time, og derefter kom en Times Betragtning i Huskapellet. Stanislaus var fra sin Barndom af allerede vant til betraggende Bøn og fandt deri en saa stor Glæde, at han næppe kunde afvente det Øjeblik, da denne skulde begynde. Saa snart han knælede ned, var han helt henrykt i Gud og mærkede intet af, hvad der foregik uden om ham. Som i sin Tid i Wien blev nu ogsaa i Rom hans Kammerater opmærksomme paa de overordentlige Tilstande, der fandt Sted med den hellige Yngling under Bønnen, og Pladserne i Nærheden af ham eller de, hvorfra man kunde holde Øje med ham, blev snart Genstand for ivrig Efterspørgsel. Blot Synet af hans glødende Andagt opbyggede; hans Ansigt lyste af Begejstring, medens rigelige Taarer vædede hans Kinder.

Efter Betragtningen vendte han tilbage til sit Værelse, som han beboede sammen med flere, for at feje Gulvet, rede Sengen og ordne sit Tøj. Ved dette Arbejde var han uafbrudt i Bøn og underholdt sig med Gud næsten med samme Glæde og Lethed som paa de til Bøn bestemte Tider. Hvad andre ofte har saa svært ved at bekæmpe, Adspredthed i Bøn, kendte han slet ikke noget til. Han sagde selv engang til en af sine Venner, P. Stefan Augusti, der klagede over, at han saa ofte led af saadan Adspredthed: »Tænk, det er noget, jeg slet ikke kender; jeg føler altid en saa varm Kærlighed til Gud, at mit Hjerte altid, selv om jeg har nok saa megen udvortes Beskæftigelse,

er forenet med Ham.« Denne stadige Kærlighedsglød brændte ligefrem i hans Hjerte og paavirkede ham fysisk, saa at han maatte søge Lindring for den Ild, der luede i ham. En Gang traf en af hans foresatte ham i Haven paa en usædvanlig Tid. Forundret spurgte han ham, hvorfor han var gaaet ud, tilmed da Vejret var koldt og raat. Stanislaus svarede, at det var for at afkøle sig — »under Bønnen var mit Hjerte blevet saa hedt, som om det brændte i mig.« Ofte maatte man give ham kolde Omslag paa Brystet for at dæmpe denne Hede, der fra hans fyrige Sjæl meddelte sig til hans Legeme, og især mod Slutningen af hans Liv gentog disse Tilfælde sig saa ofte, at Novicemesteren overdrog to af sine Assisterter at holde Øje med ham for straks at træde til Hjælp, hvor det gjordes nødvendigt, og man maatte til sidst paalægge ham at afkorte den Tid, der var bestemt til Bøn, da man indsaa, at der var Fare for hans Sundhed.

Lige saa stor som hans Kærlighed til Gud var hans Tillid. Han var fast overbevist om at opnaa, hvad han bad om. De andre Novicer henvendte sig ofte til ham og bad ham om hans Forbøn i al aandelig Nød og Fristelse, og han blev altid bønhørt. »Engang«, fortæller P. Marian Franchi, »var jeg forpint af en Ængstelse, som havde faaet Magt over mig og gjorde mig helt ulykkelig. Jeg traf da Stanislaus, og den Ærefrygt, jeg følte overfor ham, indgød mig den Tanke at betro mig til ham og bede om hans Forbøn. Med nogle overordentlig kærlige Ord svarede han mig, og vi gik sammen ind i Kapellet for at bede foran Sakramentet. Neppe havde han begyndt sin Bøn, førend jeg straks mærkede, hvordan den pinlige Fristelse forsvandt og i sit Sted efterlod en fredelig Glæde i min Sjæl.« —

(Fortsættes.)

Bog anmeldelse.

Dr. Villads Christensen: Jesuiterstaten i Paraguay.

(Sluttet.)

De følgende Beskyldninger bliver saa grove, saa ondskabsfulde, at jeg kunde føle mig alvorlig opbragt paa Hr. Villads Christensen, dersom det var ham, der fremsatte dem, og ikke hans ulyksalige Hjemmelsmand, Pastor Pfothenauer, hvem han desværre kopierer uden først at have forvisset sig om, hvorvidt det er et Kundskabens Træ paa godt eller paa ondt, hvis Frugter han plukker.

»Saaledes ønskede Jesuiterne det . . . Jesuiterne ønskede et saavidt ensartet Menneskemateriale at arbejde med. Deres Opdragelsessystem gik derfor ud paa at afslibe alle individuelle Forskelligheder, at gøre den ene Indianer saa meget som mulig lig den anden.« Lige det modsatte var Tilfældet. Indianerne skulde kun være ens i Tro og Sædelighed. I alle andre Henseender iagttog Jesuiterne nøje de enkeltes Karakter og Evner for at sætte enhver til den Gerning, der bød ham bedst Lejlighed til at udvikle sine Evner.

At Indianerne ikke var synderlig oplagte til at arbejde, kan gerne indrømmes. Der findes sandelig Ikke-Indianere nok, som ikke vilde arbejde, hvis de ikke var nødt dertil. Men alligevel beviser d'Hrr. Pfothenauers og Christensens Anker ikke det bitterste. Pfothenauer har med største Durkdrevenhed forstaaet at udpille alle de Steder, hvor Missionærerne skildrer de Vanskeligheder, de mødte ved at *grundlægge* Reduktionerne; de Klager, som her næsten lyder allesammen ens, men som ikke med Rette kan anvendes paa den senere frodige Udvikling, fremfører Pfothenauer, som om det gjaldt om Livet i Reduktionerne, ogsaa naar Begyndelsesvanskelighederne forlængst var overvundet. Alle de, som havde Lejlighed til at betragte Livet i Reduktionerne paa nært Hold — og det var mange, haade gejstlige og verdslige — var fulde af Ros over det mønsterværdige, virksomme og lykkelige Liv, som førtes der.

»Indianerne holdtes i systematisk Uvidenhed og Umyndighed hele deres Liv . . . Hele Jesuiternes Opdragelsessystem tilsigtede at holde dem nede i denne lavere Sfære«

(S. 107). Dette er en saa frygtelig Anklage, den staar i en saa skærende Modsætning til »hele Jesuiternes Opdragelsessystem«, som dette kendes baade fra deres Konstitutioner og deres Praksis hele Verden over, at den kun maa fremsættes med absolut uimodsigelige Beviser. Hvor er disse? Jo, Forf. siger jo, at »en af de Jesuiter, der virkede imellem dem, fortæller ganske ligefrem, at saaledes var det tilsigtet: »Af mere end 100-aarig Erfaring ved Fædrene, at hvis Indianeren kommer ud af *den lavere Sfære*, hvortil han er vant, saa er det ude med hans timelige og aandelige Velfærd.« Maa jeg spørge: Hvad hedder denne Jesuit? Hvorfra er Citatet taget? Mon fra Pfothauer? Da kan Forf. være mere end vis paa, at det er en af de utallige Forfalskninger. Jeg kan for Resten, selv saaledes som Citatet lyder, finde en Mening i det, men en hel anden end den af Forf. antydede. Meningen kan godt være, at Indianeren ikke maa fjerne sig fra Reduktionen, ikke blande sig med Spanierne, ikke tilegne sig *den spanske »Kultur«*, som var raadende blandt de fleste spanske Eventyrere, der levede i Paraguay. Da vilde det rigtignok efter al Sandsynlighed have været ude med Indianerens »timelige og aandelige Velfærd«. Har ellers ikke dette Ord »timelige« gjort Forf. mistænksom? Hvordan skulde vel Indianerens »timelige« Velfærd have lidt Skade ved en større Kundskabsfylde? Denne kunde jo kun have været gavnlig for dem. Men var han gaaet blandt Spanierne, saa havde det været ude baade med hans timelige og med hans aandelige Velfærd, den timelige, fordi Spanierne undertrykte ham, den aandelige, fordi de smittede ham ved deres Laster. Det var dette, en 100-aarig sørgelig Erfaring havde lært Fædrene.

Der fortælles senere endnu et lille Træk angaaende denne »lavere Sfære«. »Da en indiansk Yngling ytrede Ønsket om at blive Munk eller i det mindste Lægbroder i et Kloster, blev det ham nægtet: Indianere, som vilde hellige sig til Kirkens Tjeneste, kunde ikke naa højere op end til Kirkebetjent« (S. 113). Lad os først engang faa Ordlyden og Sammenhængen at vide. Pfothauer er ingen Hjemmelsmand, man kan tro. Hvorfor har han ikke fortalt, at Jesuiterne uddannede unge Indianere til Kateketer,

altsaa Lærere i Religion, hvilket er noget mere end Kirkebetjent?

Havde Forf. forladt sin troløse Fører og i selve Kilderne fulgt det Spor, han antyder samme Side (113), saa vilde han have fundet, at der virkelig hos Guaranierne (og ogsaa hos andre Indianerstammer) var »Udviklingsmuligheder til Stede . . . Spirer til et højere Kulturliv,« som dog »Jesuiternes Opdragelsessystem« ikke »har kvalt«, men opelsket med den størst mulige Omhu, saa *det* var Aarsagen til, »at Fædrene aldrig« har »manglet duelige og paalidelige Hjælpere til deres omfattende Arbejde«.

Hvad Forf. siger om den Kommunisme, der herskede i Reduktionerne, saa vilde det kræve for megen Plads, om jeg vilde paatage mig at gendrive hans falske Paastande. Det er jo ogsaa her kun Pfothenauers Fejlsyn, han gør til sit eget. Vi indrømmer gerne, at den Kommunisme, som tilstræbes af Socialdemokratiet, vilde gøre Livet tomt og meningsløst; den hinder det jo helt til denne Jord. Den Kommunisme derimod, Jesuiterne søgte at gennemføre hos deres Indianere, har haft sit store Forbillede i den Kommunisme, som Apostlene havde indført blandt de første Kristne. Den gjorde ingenlunde Livet tomt; thi den fyldte det med Enighedens Idealer. Gelpi og Ferro siger: »Jesuiterne realiserede i deres kristelige Indianerstat alt det gode og intet af det onde, som indeholdtes i de moderne Socialisters og Kommunisters Forslag.«

Om Jesuiterstaten i Paraguay har helt anderledes store og ærlige Mænd end Pfothenauer talt med den største Beundring og Berømmelse. Chateaubriand kalder den »et af de skønneste Værker, som Menneskehænder har opført«. Maaske var Chateaubriand lidt for meget Digter; han var dog ikke Opdigter som Pfothenauer. Derimod var Buffon, Dallas, A. v. Haller, Joh. v. Müller, Robertson o. a. helt igennem Videnskabsmænd, og de er alle enige om at lovprise Jesuiternes herlige Størværk. »Der er intet,« siger Buffon, »som i højere Grad tjener Kristendommen til Ære, end at den har civiliseret hine Folk og uden andre Vaaben end Dyden lagt Grunden til et Rige.«

Dette Rige er blevet ødelagt ved Jesuiternes Fjenders Brutalitet, men det er ikke glemt. Det lever endnu i Indi-

anernes Minde, et Tegn paa, at Jesuiterne dog har opnaaet større Resultater ved deres Virksomhed, end deres Modstandere vil indrømme. »Jesuiternes Minde,« siger Stein-Wappäus, »velsignes endnu blandt Indianerne, som med Begejstring taler om Fædrenes Regering som deres Guldalder.«

Til Slutning vil jeg give Forf. et Raad. Naar han hører eller læser noget ondt om den katholske Kirke eller en katholsk Institution, da gaar han den sikreste Vej, naar han ikke tror et eneste Ord. Tror han ingenting, da er Faren for Fejltagelse ikke meget større end 1 0/0, tror han derimod alt, hvad der siges, da gaar Faren for Fejltagelse op til 99 0/0.

F. Esser.

Lægmandsapostolatet.

Om Vigtigheden af Lægmands Samarbejde med Præsterne har der i tyske Tidsskrifter i den senere Tid flere Gange været forhandlet; vi gengiver her nogle af de Udtalelser, der nylig har været at læse i *Das Bonifaciusblatt*.

Det var Apostlenes Opgave at arbejde for Sjælenes evige Frelse, at forbedre Menneskenes Sæder og fremme deres Liv i Gud. Det er ganske det samme Arbejde, som den Dag i Dag paahviler alle Biskopper og Præster. Det er ikke let i vore Dage, hvor Arbejdsmarken er bleven saa stor, og hvor Forholdene mange Steder er blevet saa yderst forviklede og vanskelige. Gode *katholske Lægfolk* maa hjælpe til og støtte de gejstlige i deres Arbejde paa Sjælenes Frelse. Gør de det, *tager de Del i Lægmands-apostolatet*.

Paa hvad Maade kan nu dette ske? Ved *Bøn*, ved *Tale*, ved *Bøger*, ved *Gerninger*. De fleste Læsere kender sikkert baade en og flere, som er bleven ligegyldige i Troen og staar i Fare for at miste denne. En vil f. Eks.

af falsk Kærlighed til sin protestantiske Kæreste ikke lade sig vi katholsk, en anden spiller Fritænker og har i Aar og Dag hverken været til Messe eller Prædiken, en anden er i Tjeneste hos et Herskab, som paa alle Maader umuliggør Kirkebesøget o. s. v. Du, min Læser, ved alt dette. Du vil vel ikke sige med Kain: »Hvad bryder jeg mig om min Broder?« Har du nogen Kærlighed til din Næste levende hos dig, vil du sikkert sige til dig selv: »Her maa du gøre noget!« Tilmed ved maaske Præsten slet intet om dette ulykkelige Forhold.

Hvad er der nu at gøre for dig? Først maa du *bede* for denne stakkels Trosfælle. Du ved, enhver from Bøn formaar meget hos Gud. Bed kun vedholdende og fortrøstningsfuldt; maaske giver Gud for din Bøns Skyld hin Katholik Naade til at gaa i sig selv og ikke gøre sligt Skridt, der for evigt kunde styrte ham i Ulykke.

Dog at bede er ikke nok, du maa ogsaa *handle*. Du maa opsøge dem, for hvem du beder, og tale dem til Hjerte. Hav blot ingen Menneskefrygt! Og bryder man sig ikke straks om dine Ord, saa kom igen en anden Gang. Ofte vil man forstaa, at du handler ikke af egen Nytte, men i den bedste Hensigt. Hør en Gang et Eksempel!

Den, der har skrevet dette, traf en Aftenstund sammen med en Bjergmand, som vandrede træt til Hjemmet efter sit tunge Dagværk. Han fortalte om sin farlige Gerning og sit møjsomme Arbejde og bekendte sig ogsaa som Katholik; han var i den Henseende saa glad over, at nu havde han al Ting »klappet og klart«. »Og hvem kan jeg takke for det? En af mine Arbejdskammerater. Det var,« blev han ved, »en smuk Søndag Morgen. Jeg havde længst holdt op med at gaa i Kirke og gik hellere lange Ture ud i den friske Skov. Jeg havde just lagt mig ned i Græsset i Udkanten af Skoven, da min Kammerat kom forbi. Skønt vi ikke kendte hinanden, hilste han venligt paa mig og gav sig i Snak med mig. Snart fik han at vide, at jeg var Katholik, og ikke længe efter kom det ganske rigtigt: »De har dog vel allerede været i den hellige Messe?« Jeg svarede kort og afvisende: »Nej, der kommer jeg ikke mere. De, som idelig løber i Kirke,

er forøvrigt slet ikke de bedste Mennesker.« Dog mærkede jeg snart, at jeg var kommen til den rette. Han lagde sig ned hos mig i Græsset og talte saa venligt og gribende til mig om den Lykke, det var at være Katholik, at jeg blev helt varm om Hjærtet. Alle min Tvivl og Indvendinger forstod han at gendrive jævnt og ligefremt, og jeg maatte give ham Ret i alt. Og nu,« vedblev den gode Bjergmand, »gaar jeg i Kirke hver Søndag og ofte til de hellige Sakramenter og glæder mig vældigt over at have Ro i min Samvittighed. Det skal jeg aldrig glemme ham, saa længe jeg lever.«

Se, min Læser og Læserinde, det er at *handle*. Og dertil behøver man kun at have Mod og benytte det rette Øjeblik.

Hør et andet Eksempel! En god, katholsk Dame kom for mange Aar siden til mig og sagde: »Hr. Pastor, ude i Landsbyen G. ligger en ung Mand farlig syg. De maa besøge ham. Men han gaar ikke i Kirke.« Jeg drog afsted til ham og traf ham i stor aandelig Nød. Han havde levet mange Aar blandt Protestanter og havde næsten glemt alt, hvad der hører til Religionen. Han vilde gerne nu i sin Nød vende tilbage til Gud, men han var saa uvidende, at jeg ikke turde give ham Sakramenterne. Og jeg maatte snart hjem til min Bolig fra den fjerne Landsby. Men saa kom hin brave Dame til Hjælp igen. »Hr. Pastor, rejs blot, jeg skal nok tage mig af ham.« Og da jeg faa Dage efter kom igen, var den ulykkelige unge Mand saa vidt, at jeg kunde give ham Sakramenterne.

Hvor megen Uvidenhed hersker der ikke ofte blandt Katholikker, der maa leve blandt Protestanter og kun kan faa saa liden katholsk Paavirkning. Kære Læser, besøg dem, bring en god Bog med til dem, skaf den daarlige Avis ud af Hjemmet, laan dem eller giv dem om Søndagen dine katholske Blade. Du kan blive en Apostel, der redder hele Familier fra Undergang. Saaledes arbejder man i Lægmandsapostolatet.

Hvor mange kunde ikke blive reddet i blandede Egne, som endog længe havde været borte fra Kirken, hvis blot en eller anden vilde tage sig af dem. Præsten, der maaske somme Tider bor flere Mile fra Stedet, kender dem maaske

ikke en Gang ved Navn. Hvor mange Børn ligger ikke Maaneder hen uden Daab, fordi Forældrene er ligegyldige, fordi den katholske Moder er syg o. s. v. Sig det til Sognepræsten, tilbyd dig selv som Fadder, vis, at du elsker din Næste for hans egen, for hans Frelses Skyld.

I vore Dage har Kirken mange Fjender. Mænd fra de forskelligste Lejre er enige om at berøve Kirken saa mange af dens Børn som muligt, at slukke Troens overnaturlige Lys i saa mange Hjertær, de kan overkomme. Skal da Præster og Ordensfolk staa alene i Kampen for Troen mod alle dens Fjender? Nej, *Lægfolket maa ogsaa op paa Skansen og hver i sin Kreds arbejde med som »Apostle«!*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I disse Dage afholdtes de aarlige Eksercitier for Præster paa St. Andreas Kollegium. Ogsaa den højærværdigste Biskop deltog i disse sammen med flere Præster her fra Byen.

— Redaktionen af Ugebladet er foreløbig overtaget af cand. Niels Hansen. Redaktøren, højærv. Hr. Pastor Ronge, maa endnu for sit Helbreds Skyld holde Ferie i nogen Tid. Han opholder sig i Helsingør og befinder sig forholdsvis godt.

Rom. Prins Max af Sachsen, for nogle Aar siden bekendt som ivrig Præst i Londons Fattigkvarterer, er udnævnt til Rektor for det østerrigske Kollegium og Kirken Dell'Anima i Rom. Denne Udnævnelse vil vistnok faa stor Betydning, thi den aabner en vid Arbejdsmark for den nidkære Præst, hvis Arbejdslyst har været utrættelig siden den Dag, han blev ophøjet til den præstelige Værdighed.

I et af Roms ny Kvarterer begyndte man for mange Aar siden paa et Justitspalads. Det var oprindelig beregnet at skulle koste 8 Millioner Lire, men der er allerede anvendt 34 Millioner, og der vil sandsynligvis gaa c. 6 Millioner mere dertil. Saa meget bortødsler den fattigste af Europas Magter paa en eneste Bygning, medens Tusinder og atter Tusinder sukker under de utaalelige Skatter, der driver saa mange Italienere fra deres Fædreland til fremmede Lande.

Trier. Lørdag 31. Juli (den h. Ignatius af Loylas Fest) modtager her Diakon *Johannes Hillebrand* Præstevielsens hellige Sakramente. Da den unge gejstlige allerede hører til det danske Vikariats Præstestand og om en Maanedes Tid skal rejse til Danmark, vil det sikkert glæde vore Læsere saa tidligt at faa Meddelelsen, at de kan bede en Bøn for den unge Præst paa hans store Dag.

Wien. Den katholske Bevægelse i Østerrig, og ganske særlig i Wien, har i vore Dage vundet en Fremgang, som næsten ingen havde turdet haabe paa for en Snes Aar siden. Hertil har mange Grunde været medvirkende, men Hovedgrunden er sikkert, at den katholske Tro er bleven langt stærkere hos de enkelte og derigennem i Samfundet. Mange fremragende Mænd, baade Præster og Lægfolk, har med Iver arbejdet paa at drage deres Landsmænd fremad paa de gode Veje. Af Lægmand behøver vi blot at nævne en Mand som Borgmester *Lueger*, af Præster skal vi fremhæve Jesuiten *P. Abel*, der blandt Wien's mandlige Befolkning har udført et i Sandhed apostolisk Arbejde. For kort Tid siden har han ledet det syttende Valfartstog af katholske Mænd til Mariazell, som talte henimod 2000 Deltagere. Disse Valfartstog til Østerrigs Nationalhelligdom, der er det samme for dette Land som Lourdes for Frankrig og Loretto for Italien, har spillet en overordentlig stor Rolle i den katholske Bevægelse i Østerrig i de senere Aar. Mange har erklæret, at de skylder disse Valfarter, at de atter har fundet deres Tro og er vendt tilbage til Gud. Valfarten fra Wien tog denne Gang 3 Dage og var ligesaa vellykket som nogen af de andre. Formaålet med denne Valfart var at bede om Enighed i det østerrigske Folk, og Pater Abel mindede i en af sine Taler om, hvor meget Katholikerne — trods Løs-fra-Rombevægelsen — havde vundet frem i de senere Aar, saa de turde haabe, at ogsaa deres Bønner denne Gang vilde blive hørte. Han omtalte Østerrigs nye Helgen, Klemens Hofbauer, hvem Wien havde saa uendelig meget at takke for, og som selv havde bedet i denne Tyskernes, Slavernes, Magyarernes fælles Helligdom. Senere talte flere Gange en af den hellige Klemens Marias Ordensbrødre, der priste Jesuiterne som Efterfølgere af den store Helgen i hans Livsgerning, Wiens Kristianisering.

Belgien. Hvert femte Aar uddeler det kongelige Akademi i Belgien en Prisbelønning for det bedste filosofiske Værk, der er fremkommet paa Fransk i de forløbne fem Aar. Den sidste er nylig bleven uddelt. De tre konkurrerende Forfattere i Aar var Kardinal Mercier, Pater Castelein, Professor i Filosofi ved Jesuit-Kollegiet i Namur, og en Professor fra Gent, som har ydet godt filosofisk

Arbejde. Den sidstnævnte blev tidlig stemt ud, og Kampen stod blot mellem de to gejstlige, til stor Misfornøjelse for de liberale Kredse i Landet. Den 17. Maj blev Prisen, 10,000 Francs stor, tilkendt Kardinal Mercier. Denne var tidligere Professor i Løwen og beklædte den Lærestol i thomistisk Filosofi, som Pave Leo XIII havde oprettet. Han anses for Lederen af den saakaldte Ny-Skolastik og grundlagde og udgav i mange Aar denne Bevægelses særlige Organ, *La revue neo-scholastique*. Han er Forfatter af en velkendt og meget benyttet filosofisk Haandbog og et Værk ved Navn »Den moderne Psykologis Oprindelse«, for hvilket sidste han netop erholdt den meget eftertragtede Prisbelønning.

Frankrig. *M. Clémenceau's* Fald har endelig røbet, hvad vore Dagblade af alle Kræfter har søgt at skjule, hvor korrumpere de Tilstandene er omkring i franske Regeringskredse. Især er det Flaaden, Regeringen har forsømt paa det skændigste. Skibene mangler baade Kanoner og Ammunition. Deres Reparation er forsømt, og Penge, bestemte hertil, er slet ikke anvendt. Derimod har man forlængst bortjaget hver eneste katholsk gejstlig fra Krigsskibene, skønt Mandskabet var meget derimod. Var der Arbejdsstridigheder, gjorde han, den gamle Radikaler, Gang paa Gang ubarmhjertig Brug af Soldaterne. Han forfulgte enhver Lærer og Embedsmand, som vovede at tænke selvstændigt. Han brugte Domstolene som Vaaben mod andres Anskuelser. Paa den anden Side fik han ikke gennemført de store, sociale Reformer, som han havde sat paa sit Program, saaledes er hverken Loven om Alderdomsunderstøttelse eller Indkomstskat gjort færdige. Og det var ham, som paa den gemeneste Maade forfulgte Præster og Ordensfolk, ja alle og enhver, der vovede at bekende sig som troende Kristne. Derfor er der Glæde rundt omkring i Frankrig over, at man er bleven befriet for Clémenceau's nedværdigende Herredømme.

— Det er en anden Aand, der nu besjæler de franske Biskopper i Sammenligning med for ti eller tyve Aar siden. Vi har nys her i Bladet hørt om Kardinal Andrieu's modige og bestemte Optræden, nu fortælles der noget lignende om en anden af de franske Kirkefyrster. Mgr. *Delamaire*, Biskop af *Cambrai*, har tilsendt Hr. *Briand* et vidtløftigt aabent Brev angaaende Konfiskationen af Kirkens Ejendom i Departementet *Nord*. Biskoppen hævder, at naar han har maattet betale 20 Millioner Francs for at blive fri for Statens Overherredømme, har han ogsaa Lov til at kritisere Ministerens Handlinger. »I Stedet for at ødelægge os har eders Forfølgelse givet os vor Ungdom tilbage og erhvervet os henfarne Tiders Yndest hos Folket. I en vis Forstand skylder vi eder

Taknemmelighed. Men de Penge, I har stjaalet fra os, vil vise sig at være en Forbandelse for eders Regering. De har allerede begyndt at virke saaledes. Staten har mistet Hundreder Millioner ved Ulykker siden Bruddet med Rom.¹⁾ Det gamle Ordsprog: »Den, der spiser Paven, dør af det« gælder endnu. Gid de, som kommer efter eder, maa lære noget heraf, at Landet ikke skal styrte ned i den Afgrund, mod hvilken det allerede længe har gledet. Til Trods for eders og eders Venners Bespottelser ved jeg og tror jeg, at »Gud er altid paa Frankrigs Side«²⁾.

Helt i Traad med foranstaaende falder følgende Skrivelse, Biskoppen af *Coutances*, Msgr. *Guérard*, har tilstillet Hr. Briand:

»Hr. Minister! Gennem »Journal officiel« af 6. Juni har De meddelt mig Fortegnelsen over de Ejendomme, som har tilhørt kirkelige Institutioner i Departementet *Manche*, og som Staten ved en Lov, der bærer Deres Navn, drager ind under sit Herredømme. Jeg sender Dem derfor følgende Erklæring: I min Egenskab af Biskop nu som før Adskillelsen kræver jeg for mit fremdeles bestaaende Bispedømme alle Ejendomme tilbage, som er bleven fravendt os ved Kirkeran. Det er et af den sunde Fornufts Aksiomer, at ingen menneskelig Lov kan have Gyldighed imod Naturloven eller den guddommelige Lov. For Kirken er Ejendomsretten en umiddelbar Konsekvens af dens Eksistensberettigelse. Derfor er den Retsteori, som frakender Kristi Kirke den Evne at erhverve og at eje uden forlods at have indhentet Statens Samtykke, en bundfalsk Teori. Jeg erklærer herved enhver Beslaglæggelse, som af Civilmyndigheden bliver foretaget i mit Bispedømme, for ugyldig og uden Virkning i Samvittigheden. Jeg forbyder paany enhver Katholik at købe eller forpagte slige Ejendomme eller paa nogensomhelst anden Maade at gøre Brug deraf, med mindre man skulde have sikret sig den kirkelige Øvrigheds Godkendelse. Jeg appellerer til Guds Domstol mod den store Uretfærdighed, som Kirken af *Coutances* er bleven et Offer for«. —

Ogsaa Msgr. *Turinaz*, Biskoppen af *Nancy*, har protesteret paa samme Maade.

St. Petersborg. I Ugebladet Nr. 26, S. 440, bragte vi en Meddelelse om, at den afdøde Ærkebiskop *Wnukowski* havde faaet en umiddelbar Efterfølger i Viebiskop *Cieplak*. Vi er bleven gjort opmærksom paa, at dette ikke er rigtigt.

¹⁾ Enhver Avislæser vil have lagt Mærke til de mangfoldige Tab, den franske Stat har lidt i de sidste Par Aar, ikke mindst paa Marinevæsenets Omraade.

²⁾ Den sidste Ytring er vistnok tvivlsom, næppe mere paalidelig end Tyskernes gode »Sprichwort«: Gott verlässt keinen Deutschen.

Den ny Ærkebiskop er endnu ikke udnævnt, men der føres Forhandlinger mellem den russiske Regering og Vatikanet angaaende Kandidatspørgsmaalet.

Nogle Blade vil vide, at Biskoppen af *Wilna*, Baron *von der Ropp*, skulde have Udsigt til at blive Ærkebiskop af *Mohilew*. For Tiden befinder han sig i Landflygtighed i Kurland, medens hans Bispedømme paa hans Forslag og med Pavens Billigelse bliver forvaltet af Prælat *Michalkiewiez*.

Foreløbig Administrator af Bispedømmet *Mohilew* er Titularbiskop *Stefan Denisewiez*, som allerede før *Wnu-kowski* to Gange har forvaltet den samme Post.

Fra Vejbyrnet.

Indsamlingen til Fordel for Troens Udbredelse har for Aaret 1908 indbragt næsten 6½ Mill. Frcs. (hvad der omtrent er ¼ Mill. Frcs. mindre end i 1907).

Denne Sum er indkommet paa følgende Maade: Frankrig: 3 Mill., Tyskland: 677,000, Østerrig: 60,000, Schweiz: 90,000, Ungarn: 4000, Belgien: 385,000, Holland: 70,000, Luxemburg: 25,000, Irland: 70,000, England: 45,500, Skotland: 7600, Spanien: 172,000, Portugal: 25,000, Italien: 240,000, Orienten: 31,000, Rusland og de nordiske Lande: 2100, Asien: 8000, Afrika: 25,000, Kanada: 13,000, Newfoundland: 250, De forenede Stater: 1,000,000, Mexiko: 120,000, Mellemerika: 7000, Brasilien: 215, Chile: 52,000, Argentina: 150,000 og de australske Øer: 4300.

Til de Stifter, som har bidraget mest hører: Lyon: 500,000, Metz: 200,500, Prag: 11,000, Dublin: 24,000, Turin: 40,000, New York: 350,000, Mecheln: 100,000. — Det mindste Bidrag er sendt fra det italienske Stift *Callagirone*, nemlig: 2 Frcs.! — Trods de store økonomiske Vanskeligheder, som baade Præsteskabet og Lægløket har at kæmpe med i Frankrig, staar dette Land dog atter i Aar som Nr. 1. —

Unio. Søndagen d. 1. August Cycleudflugt til Roskilde og Omegn (Boserup—Lejre—Herthadalen). Der tages med Toget Kl. 7⁵⁵ til Roskilde (Deltagerne maa møde 1 Kvarter forud for at faa Cyklerne indskrevne). Her overværes d. h. Messe Kl. 9. Hjemturen foregaar pr. Cycle med Afgang Kl. 6 fra Roskilde.

St. Annæ Menighedsforening afholder Udflugt Søndag d. 1. August. Deltagerne mødes paa Raadhuspladsen ved Linie 15 Kl. 1. Besøgende er velkomne.

Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. August. 9. Søndag efter Pintse. Petri Fængsel. 2. M., Alfons M. af Liguori, Biskop og Kirkelærer, Stifter af Redemptoristordenen. — 3. Ti., Genfindelsen af den h. Stefans Relikvier. — 4. O., Dominicus, Bekender, Stifter af Dominikanerordenen. (Pius X valgt 1903). — 5. To., Maria i Sne. — 6. F. Kristi Forklarelse. — 7. L., Cajetan. Bekender.

Søndag den 8. August. 10. Søndag efter Pintse.

Første Fredag i Maaneden (den 6. Aug).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter 8-Messen og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aften-Andagt.

St. Knuds Kapel. Søndag d. 1. August læses den hellige Messe undtagelsesvis allerede Kl. 6³/₄ i Stedet for Kl. 7.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

Stille Messe. Højmesse Efterm.
m. Præd.

Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	« -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	« -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	« 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	« 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	« 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	« 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	« -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1)	« -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7)	« 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5)	« -	» 10	» -
Glorup	« 9	» -	» -
Dalum Kloster	« 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade)	« 8	» 10 polsk	» -
Næstved (Præstø Landevej)	« -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	« -	» 10	» -
Ringsted (St. Knudsgade)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Roskilde (St. Olgsgade)	« 7	» 9	» 5
Ledreborg	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	« -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8)	« -	» 10	» 7 ¹ / ₂

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

NB. Redaktionen af »Nordisk Ugeblad« er fra dette Nr. af indtil videre overtaget af Hr. cand. theol. & mag. Niels Hansen, Hans Bogbinders Allé 4. København S.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 32.

Søndag den 8. August.

1909.

INDHOLD: Lægmandssvar paa Præstespørgsmaal. — Den hellige Stanislaus Kostka. — Vore to Hospitaler. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Helsingør. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Lægmandssvar paa Præstespørgsmaal. *)

Af Thor Lange.

Højtærede Hr. Redaktør!

De sender mig et Udklip af »Kristeligt Dagblad« for 15. Maj d. A. med et Opraab »Evangeliet i Rusland« og æsker min Mening om dette Opraab, særlig om Ordene »Ruslands 140 Millioner, der vel er Kristne af Navn, men ikke kender Evangeliet om den Korsfæstede og den uforskyldte Naade i ham.«

*) Af forskellige Grunde traf Redaktionen Skrivelse først sent Hr. Statsraad Thor Lange, hos hvem vi vidste, der kunde faas bedst Besked. Nærværende Artikel har ligeledes været længe paa Vej til Redaktionen; men da Opraabet i »Kristeligt Dagblad«, som det her drejer sig om, har været gentaget flere Gange i Løbet af Sommeren, saa er den ærede Forfatters Svar sikkert endnu af almen Interesse.

p. t. Helsingør.

F. R.,

Red. af »Nord. Ugeblad«.

For det første er Tallet urigtigt, i det mindste i høj Grad ukorrekt, naar der, hvad Sammenhængen viser, sigtes til de græsk-orthodokse. Men dette kan være det samme.

For det andet skal jeg udtale, at jeg, skønt fremmed for »Indre Mission«, dog blandt alle Afskygninger af den lutherske Kirke i Danmark sætter denne Retning højest, fordi den har stærkest Tag i Folket og — Maaden uanset — vist nok har bragt mange til Troen paa Kristus. De mod »Indre Mission« fra radikal Side fremkomne flabede Angreb — Danmark er efterhaanden blevet Flaberiets Fædreland kat' exochén — fordømmer jeg paa det bestemteste.

Og for det tredie, hvorom De spørger: Opraabet og særlig da de ovenfor anførte Ord slaar mig her som næsten altid i dansk Omtale af Rusland ved tyk Uvidenhed om de virkelige Forhold og en lige saa tyk, for alle os Danske, radikale som indremissionske, fælles hjemmefødt Suffisance. Hvor kan virkelig alvorlige Mennesker, naar det gælder Ting, de ikke selv har prøvet, med en saadan apodiktisk Sikkerhed (for ikke at bruge et andet Ord paa »hed«) fælde en Dom efter menneskelavet Dogmetro og andres overfladiske eller partiske Udsagn?

Som Dansk ærgrer jeg mig over denne af hvert Partistandpunkt eller religiøs Anskuelse uafhængige fælles danske »— hed«. Vi Danske har ikke nok i til daglig Brug inden egne Døre at vaske og skure hinandens Ribben, hvad vor Sammenstuvethed i et lille Rum gør ret undskyldeligt. Nej, vi skal ogsaa tvætte, oplyse og efter vor Overbevisning øve Velgerning mod andre Nationer. I 1863 skulde vi, tilmed officielt, thi saa vidt kan vor danske »— hed« gaa, blande os i Polens Anliggender. Jeg hjælper gerne en Polak, hvor jeg kan; jeg har noget tilovers for dette Folk for dets Trosbekendelses Skyld, men sandelig ikke for dets politiske absolute Umulighed, som — maatte heri intet ondt Varsel rummes! — paafaldende minder om de sidste Aartiers Virvar i Danmark. Finis Poloniae. Men blande os deri skulde vi i 63 og fik Ruslands Tak derfor i 64. Vi skal i vor Presse, stundom ogsaa i den konservative, blande os i Ruslands ydre og indre Forhold, i dets Kampe mod Japanere, revolutionære, »Kadetter«, Jøder, Tcheremisser, o. s. v., o. s. v., og har i lang Tid gjort dette saa grundigt, at vi

Danske som Nation — herom kan jeg tale med; jeg taler kun med om det, jeg ved Besked om — efterhaanden saaledes har faaet Stemningen mod os i Rusland, at nogen politisk Støtte fra denne Kant i en overskuelig Fremtid næppe er ventelig. Vi skal ved Henvendelse fra Foreninger eller private til Brug ved Foredrag eller Avisartikler hente Oplysninger hos et kgl. Konsulat, til Eks. om russiske Armenieres politiske Stilling. Jeg holder meget af Armeniere og har i tredive Aar haft med dem at gøre. Var Henvendelsen sket i velgørende Øjemeds Tjeneste, saa med største Fornøjelse. Men nej, det er politiske Oplysninger. O, danske Ubegribelighed! En noget anden Ting er jo Hr. Verbitskys Mission, som i Hensigten maaske kan være sympathetisk. Konsulatet i Moskva kan imidlertid absolut intet have med Sagen at bestille, da russiske Myndigheder, saa meget mere som Navnet er polsk, let vilde betragte dette som fremmed Indblanding i indre Anliggender. Et dansk Konsulat har kun sin egen *savoir faire* at stole paa og maa undgaa alt, der kan skade dets Virksomhed til velvillig Behandling af danske Undersaatter.

Naar der indenfor Landets egne Grænser er fuldt op af Gudsfornægtelse, Nød og Elendighed at missionere iblandt, maa det blive Danskes egen Sag, om de har Raad og Kræfter til desforuden at tage 140 Millioner fremmedes Frelse paa Skuldrene. Ja, naar det gjaldt om at bringe Kristi velsignede Navn ud til udøbte Hedninger! Men at kalde Russerne for Kristne kun af Navn og med et Pennestrøg frakende de mange Millioner Kendskab til Evangeliet om den korsfæstede Frelser og den uforskyldte Naade i ham! Videnskabeligt set er sligt mildest talt uvidende letfærdigt, og hvorvidt Aanden i en saadan Dom er i Overensstemmelse med vor Frelseres ydmyge Aand, skal jeg som Lægmand lade henstaa uafgjort.

Denne Dom støttes — i det mindste indirekte — paa alles samstemmende Vidnesbyrd, der har lært Folket at kende. Aa, nej, ikke alles, heller ikke alle lutherske Theologers. Den baade som Præst og Videnskabsmand fordelagtig bekendte, nu afdøde Pastor, Dr. phil. Fechner har i min Nærværelse udtalt: Vi Lutheranere har i religiøs Henseende meget at lære af de orthodoxe. Og den endnu

levende Overpastor Heinr. v. Dieckhoff vil, hvad Øjeblik det skal være, i Tale og paa Tryk stadfæste ganske samme Mening. Jeg indestaar derfor, jeg kender ham nøje. Til denne Lutherdommens Nestor i Moskva burde Forfatteren af Opraabet i »Kristeligt Dagblad« sende sin Artikel i *ordret* tysk Oversættelse og æske Overpastor von Dieckhoffs Mening angaaende Udtrykket »Ruslands 140 Millioner, der vel er Kristne af Navn, men ikke kender Evangeliet om den Korsfæstede og den uforskyldte Naade i ham«. Hr. von D. har i henved 60 Aar været Præst i Moskva og maa antages at kende de stedlige religiøse Forhold. Ikke De eller jeg, men »Kristeligt Dagblad« selv bør sende den gamle Mand disse dømmende Ord og høre, hvad han vil sige dertil. Hs. Højærværdigheds Adresse er: Moskva, Pokrovka, Kosmodamianovsky peréoulouk.

Jeg er ikke græsk Katholik, langt ifra, ingenlunde. Men jeg kender den græsk-orthodokse Lære¹⁾ saa grundigt som vel de færreste Danske og agter den for det stærke Tag, den har i Folket, deriblandt ogsaa i Overklasserne. Læg Mærke til, at jeg siger Overklasserne, netop Overklasserne, højt dannede, intelligente Mænd og Kvinder. Jeg kender det nøje, jeg har levet og lever midt deri. Og saa agter jeg den for dens Tolerance overfor anderledes troende. Netop Tolerance. Aldrig har nogen russisk gejstlig — og jeg har haft at gøre med mange saadanne fra Metropolit ned til Landsbypræsten og hans Degn — sagt eller blot antydnet overfor mig, at jeg ikke kendte Evangeliet om den Korsfæstede og den uforskyldte Naade i ham. Tvertimod har mere end een iblandt dem fejltagelsesvis betragtet mig som troende Kristen og trods Meningsforskelligheder, helt uden Gunst og Gave, men kun af Venskab, indskrevet endogsaa mig paa den Liste over Navne til Forbøn, som læses ved Ekteniet under Messehandlingen. Saaledes er min Erfaring angaaende Præsterne, og — undskyld mit ved langvarigt Ophold i Rusland erhvervede Frisprog — alle-

¹⁾ Forfatteren mener hermed, som Lærerne maaske forstaar, det russisk-græske Skismas Lære.

vegne er det i Religionssager vanskeligst at have med Gejstligheden at bestille. Lægfolk, i det mindste af Mandkøn, er som oftest mere tolerante eller mere praktiske, endogsaa en af politiske Hensyn saa ivrig Forkæmper for Orthodoxien som min mangeaarige Chef, den stokreaktionære Katkov. Sikkert nok har han, der ikke uden Grund saa skævt til de polske Præster for disses stærke Driven Politik, syntes mindre godt om min Vane at gaa til Messe i den polske Kirke. At dette gentagne Gange af mine hemmelige Velyndere er bleven ham fremstillet i fejl Belysning, kan nok være. Men aldrig er han direkte eller indirekte kommet med en Bemærkning i saa Henseende, noget jeg ogsaa ærbødigt skulde haft mig frabedt, saasom det, naar et Menneske passer sin Tjeneste ordentligt, ikke kommer nogen Lægmand ved, om han i sin Fritid gaar i Kirke og i hvilken Kirke, eller om han helt lader være med at gaa i Kirke. Sligt falder ind under Begrebet privat personlig Frihed, en Frihed, jeg paa det mest reaktionære Tidspunkt og Sted har haft i Rusland, medens i det republikanske Frankrig den Embedsmand, som vover at gaa i Kirke, udsætter sig for at blive smidt væk fra sin Plads.

(Sluttet.)

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat.)

Efter Ordning af Værelse og Klæder anvendte Novicerne et Kvarterstid til den af den h. Ignatius foreskrevne Refleksion efter Betragtningen: »Naar Øvelsen er endt, vil jeg overveje, hvorledes jeg har holdt min Betragtning; hvis jeg ikke har holdt den godt, vil jeg se at finde Grunden dertil, opvække Anger og foresætte mig fremtidig at undgaa den samme Fejl; men hvis det er gaaet godt, vil jeg takke Gud derfor og fremtidig bære mig ad paa samme Maade.«

Derefter overværede Stanislaus sammen med de øvrige

Novicer den h. Messe, og efter den indtoges Morgenmaaltidet. Saa fulgte en Instruktion over Ordensreglerne, og efter denne Undervisning, der varede omtrent $\frac{1}{2}$ Time, delte Novicerne sig i Grupper paa tre eller fire, som saa indbyrdes drøftede det nylig foredragne og forelagde hverandre Spørgsmaal og forskellige Tvivlstilfælde, medens Novicemesteren opmærksomt fulgte og ledede Diskussionen. Tiden fra denne Øvelse til Middag blev anvendt paa forskellig Maade, enten til Haandarbejde, Læsning og Skrivning eller til Studier i Katekismus og Ordensregler; saa knælede, lidt før Middagsklokken lød, alle ned til en kort Samvittighedsransagelse.

Ved Bordet maatte nogle af Novicerne besørge Opvartningen, andre hjalp til i Køkkenet, og disse maatte saa indtage deres Maaltid efter de andre ved det saakaldte »2. Bord«. At forrette denne underordnede Gerning og især derved at blive set af andre var just noget for Stanislaus' Ydmyghed. En Dag var han beskæftiget i Køkkenet, da Kardinal Commendone, som kendte ham fra Wien, kom til Kollegiet for at besøge ham. Den Novice, der forrettede Køkkentjeneste, har under dette Arbejde en gammel aflagt og yderst tarvelig Dragt, som hang i Køkkenet til samme Brug. Uden at skifte denne vilde Stanislaus fremstille sig for Kardinalen, men hans foresatte mente, at den unge Mands Ydmyghed i dette Tilfælde maatte vige for den Ærefrygt, han skyldte den høje Kirkefyrste, og befalede ham at møde i standsmæssig Paaklædning. Paa Kardinalen gjorde den unge Kostkas Ydmyghed et dybt Indtryk, og han sagde ved sin Bortgang til Novicemesteren: »Den unge Mand maa De højagte, han er saa ualmindelig from, at man tør nære de allerstørste Forhaabninger til ham!«

Naar Middagen var sluttet, samles alle Novicer til en fælles Underholdning. Stanislaus, som, medens han levede i Verden, havde været ualmindelig tavs blandt andre, viste her blandt ligesindede sin muntre, glade Natur uden Tvang. Her følte han sig sikker, her turde han tale frit, og der var især to Ting, han aldrig blev træt af at udbrede sig over: sin Glæde over at være Ordensmand og sin Kærlighed til den hellige Jomfru.

»Hvilken uvurderlig Naade er det ikke at leve som vi

i en Orden, helt at høre Herren til. I Verden kan man skænke Gud saa meget, man vil — man er og bliver dog altid Herre over sig selv, sin Villie, sine Handlinger. Men som Ordensmand hører man Gud helt til, ved med Sikkerhed, at man hvert Øjeblik gør netop det, som han vil, man skal gøre, fordi man i alt udelukkende ledes og styres af den, der paa Guds Vegne befaler over os. Det er jo dog i Virkeligheden et Liv her paa Jorden som de saliges i Himlen.

Naar man ret vilde glæde Stanislaus, bragte man Talen hen paa den hellige Jomfru. Da straaede hans Øje, en stærk Rødme farvede hans Kind, og den stille, tavse Yngling blev pludselig veltalende; stadig fandt han paa nye begejstrede Udtryk for at lovprise sin dyrebare Moder, som han stedse kaldte hende, og altid vidste han at anføre Lovtaler af Kirkefædrene over Maria. Der er i Kirken S. Maria Maggiore et berømt, undergørende Billede af den hellige Jomfru; hver Dag, naar han vaagnede, og før hver ny Beskæftigelse i Dagens Løb vendte Stanislaus sig mod den Side, hvor Kirken ligger, hilste Guds Moder ærbødigt og bad om hendes Velsignelse. Denne barnlig fromme Skik har Novicerne i San Andrea bevaret indtil den Dag idag: hver Morgen og hver Aften vender de sig mod Kirken S. M. Maggiore og hilser Himmeldronningen i det gamle Billede i Kirken.

Inddelingen af Eftermiddagstimerne i Noviciatet var ikke meget forskellig fra Formiddagen. Efter Rekreationen samledes Novicerne med Novicemesteren og fremsagde det Pensum af Katekismus og Ordensregler, som de havde lært uden ad om Formiddagen; derefter havde de Øvelser i Deklamation og Prædiken. Derpaa fulgte Katekisation, ved hvilken en af Novicerne efter Omgang maatte besvare de Spørgsmaal, som af de andre blev forelagt ham; en halv Time før Aftensbordet var igen viet til betragende Bøn, medens den øvrige Tid var udfyldt med Læsning eller Haandarbejde. Enkelte korte Tidsrum blev givet helt fri, for at Novicerne kunde vænne sig til at højagte den kostbare Tid og ikke spille den i Ørkesløshed, men især for at give den, der ønskede det, Lejlighed til frivillig at beskæftige sig og sine Tanker med Gud ogsaa ud over

den til Bøn foreskrevne Tid. Efter Aftensmaaltidet og en kort Rekreation fulgte Samvittighedsransagelse over Anvendelsen af den anden Halvdel af Dagen; derefter blev Punkterne til Betragtningen for den kommende Dag givet, og efter Aftenbønnen lød saa Kl. 9 Tegnet til Nattehvilen. Paa Søn- og Festdage skete der visse Forandringer i denne Ordning, og ligeledes kunde de Novicer, der efter den h. Ignatius's Forskrift en Tid lang gjorde Tjeneste i Køkkenet eller ved Sygepleje i et Hospital, eller som maatte gaa ud at tigge, selvfølgelig ikke overholde denne Husorden; men ellers kan man sige, at Stanislaus's Dage gik, den ene efter den anden, som her beskrevet i den Tid, han levede som Novice i St. Andrea i Rom.

Medens Stanislaus tilbragte lykkelige Dage i Rom, herskede der i hans Fædrenejhem den højeste Forbitrelse imod ham og imod den Orden, han var indtraadt i. Det, at han alligevel havde vovet at blive Jesuit, og især at han til Fods og som Tigger var vandret gennem Tyskland og Italien, bragte hans Fader i en Tilstand af sandt Raseri. Den stolte Mand ansaa sit Familienavn for vanæret ved Sønnens Opførsel; i et harmfnysende Brev til Kardinal Hosius, som da var Protektor for Jesuiterne i Polen, truede han med at ville storme og nedrive Kollegiet i Pultusk, og til Sønnen skrev han, at denne aldrig maatte tro sig i Sikkerhed, han skulde nok vide at finde og forfølge ham overalt i Verden, hvor han saa end tyede hen. Han havde tænkt at give sin Søn en gylden Kæde at bære som Ærestegn; men naar han fik ham i sin Magt igen, skulde han i Stedet derfor give ham en Jernlænke, der Resten af hans Dage skulde holde ham fast i et Fængsel saa dybt nede, at Sol og Maane ikke skulde skinne mere for ham.

Dette Brev naaede Stanislaus, netop som han sluttede Eksercitierne; han brast i Graad ved at læse det. — »Jeg græder over mine Forældres Forblindelse,« sagde han, »de har jo ikke Begreb om, hvad Guds Naadegaver vil sige.« — Hans Svar, som vi endnu har, er holdt i en rolig, vær-

dig Tone. »Hvorfor er De dog saa vred, min kære Fader,« skriver han, »over at vide mig i Jesu Selskab? De skulde tværtimod glæde Dem over at have en Søn ved den himmelske Konges Hof og takke ham derfor. Forældre tror som oftest ikke at kunne gøre noget bedre for deres Børn, end naar de kan skaffe dem en Stilling ved en jordisk Fyrstes Hof, hvad der dog er en saa usikker Lykke, afhængig af et Menneskes Liv og Gunst. Men hvor meget mere er der da ikke Grund til, at De glæder Dem ved at vide, at jeg helt har indviet mig til Gud, der er saa langt fra at lade mig i Stikken, at Han engang vil lønne mig hundrefold for, hvad jeg nu kan gøre for ham. De maa ikke tænke, at jeg nogensinde vil forandre min Beslutning. Jeg har bundet mig til Herren ved det tredobbelte Løfte om Kyskhed, Fattigdom og Lydighed,¹⁾ og jeg er fast besluttet paa hellere at bære al Førfølgelse, alle Smerter, ja selv Døden end blive mit Kald utro. De vilde bevise mig en sand og virkelig Kærlighed, hvis De vilde bede Gud velsigne mit Forsæt og give mig Naade til at gennemføre det; derved vilde De erhverve Dem stor Fortjeneste i Guds Øjne, og jeg vilde for stedse være Dem den inderligste Tak skyldig.«

Nogle Dage senere kom en polsk Adelsmand ved Navn Lassozi, der i Tyskland havde besøgt Kardinal Hosius, efter at denne havde faaet det heftige Brev fra den gamle Kostka, til Rom og aflagde et Besøg hos Stanislaus, hvem han meddelte Faderens Optræden overfor Kardinalen. Den Hellige hørte rolig paa sin Landsmands Beretning og svarede ham derpaa kun ganske kort: »Hvis min Fader kunde se ind i mit Hjerte, se den Fred og Lykke, jeg føler ved at være Jesuit, saa vilde han sikkert tænke og tale ganske anderledes.«

Noviciatet er en Forberedelse til Aflæggelsen af de tre Ordensløfter om Armod, Kyskhed og Lydighed, en Prøvetid,

¹⁾ Den Hellige maa herved sigte til et saakaldt Devotionsløfte, som vel var bindende overfor Gud; de egentlig Ordensløfter havde han nemlig endnu ikke aflagt.

i hvilken man undersøger sig selv, om man tør stole paa sin Udholdenhed, sin Villie, sin Kraft til at overholde dem hele Livet igennem.

Stanislaus har lige fra den første Dag, han traadte ind i Jesu Selskab, paa enhver Maade øvet sig i at overholde de Regler og Bestemmelser, som foreskrives i Ordenen, og som alle gaar ud paa at forberede og styrke Ordensmanden til trofast Opfyldelse af disse Løfter.

Allerede i Wien havde han, saa vidt det lod sig gøre, søgt at undgaa at bære kostbare og altfor blødagtige Klæder, ligesom han saa lidt som mulig lod sig opvarte og betjene af sine Tjenestefolk. Da han blev Jesuit, valgte han stedse, hvor han kunde, de daarligste og uanseligste Klæder, og altid søgte han Lejlighed til at forrette den laveste Husgering, vel vidende, at man kun i Sandhed elsker Fattigdommen, naar man elsker dens Ledsagere: Mangel paa Velvære, Kulde, Sult, Menneskenes Ringeagt.

For at bevare sin Sjæls Renhed havde han i Wien døjet en lang og pinlig Forfølgelse fra sine Husfællers Side; i Noviciatet vogtede han ogsaa med den største Strenghed over alle sine Sanser, og han skaanede ikke sit Legeme; naar hans foresatte ikke greb ind og forbød ham det, var han endog haard mod sig selv, paalagde sig de strengeste Bodsøvelser og fastede ivrigt. Der maatte stadig holdes igen paa ham paa dette Omraade. Den Renhed, der straaled ud fra hans englelige Sjæl, meddelte sig til hans hele Ydre, over hvilket der hvilede et Præg af Uskyld, som betog alle, der kom i hans Nærhed, og hans samtidige har alle som een bekræftet, at man blot ved at se ham og møde hans elskelige Smil opflammedes af en saadan Kærlighed til Gud, at alle onde Tanker maatte fly fra Sjælen. De, som havde erfaret dette ved at se ham, da han færdedes iblandt dem, plejede senere efter hans Død, naar den onde Fjende pinte dem med en hæsliq Fristelse, at sende en Tanke, et Suk om Hjælp til ham, og i samme Øjeblik var Fristelsen forbi.

(Fortsættes.)

Vore to Hospitaler.

Der foreligger nu en trykt »Beretning om Virksomheden paa St. Josephs Hospital i København for Aaret 1908«. Det er et ganske stateligt Hæfte, paa hvis 49 Oktavsider der staar opført i Lapidarstil en kort Redegørelse over de forskelligste Sygdomme, som er bleven behandlet indenfor Hospitalets Mure. Og dog er det jo kun en Draabe i Sammenligning med al den legemlige Skrøbelighed og Elendighed, Menneskene sukker og klager under hver eneste Dag hele Jorden over. Man kan blive helt uhyggelig til Mode ved blot at læse den brogede Mængde af Sygdommenes latinske Navne, og en Bøn om, at Gud naadig maa bevare en for saadanne Hjem søgelser, kommer op fra et ærligt Hjertes dybeste Grund. Men skulde man nu alligevel blive syg og trænge til baade kyndig Behandling og kærlig, omhyggelig Pleje, kan man næppe ty hen til et bedre Sted end St. Josephs Hospital. Saa ansete og fremragende Læger*), som stadig er knyttede til Hospitalet, er den bedste Borgen for, at der bliver opbudt alt, hvad menneskelig Viden og Snilde evner, for at modarbejde Sot og Sygdom, dulme Smarter og lade Patientten igen finde den attraaede Helsen. Og at den guddommelige Hjælp der, hvor jordisk Kløgt ikke mere kan udrette noget, ikke skal mangle, det vil de gode Søstre nok sørge for med deres Bønner og deres fortsatte Offerliv, der stille opslides og langsomt fortæres paa Kærlighedens Alter.

Vi hidsætter nogle Tal, som turde paakalde mere end almindelig Interesse.

Patientantallet har været følgende:

Antallet af syge fra 1907	246
— - — indkomne i 1908	2726
hvoraf Mænd	848
— Kvinder	1626
— Børn	241

*) Vi anfører kun Dr. A. F. R. Halk, Overlæge H. V. Saxild, Prof., Dr. J. Schou, Prof., Dr. F. Levy, Prof., Dr. E. Schmiegelow, Prof., Dr. Edm. Jensen.

Udskrevne	2425
Døde	275
Antallet af syge ved Aarets Slutning ..	272
Antal af Sygedage	117349
Største Belægning (d. $1\frac{1}{2}$)	398
Mindste Belægning (d. $\frac{8}{10}$)	267
Frit behandlede	60
Til nedsat Betaling	346

Der er al Grund til med Tak til Gud at paaskønne den Gerning, der i det henrundne Aar er bleven udført paa St. Josephs Hospital, og til at ledsage den betydningsfulde Virksomhed, som udøves af dygtige Læger og barmhjertige Søstre i Forening, med vore bedste Ønsker og varmeste Bønner. —

Efter at ovenstaaende var trykt, er der ogsaa kommet os en Beretning i Hænde om St. Elisabeths Hospital i det yderste Søndn af København — i Modsætning til dets ældre Søster mod Nord. Som der med fuld Føje rettødes en hjertelig Tak til Lægerne og Søstrene der ude, er alle ogsaa enige om at yde Lægernes Dygtighed og Søstrenes omsorgsfulde Pleje paa Elisabeths Hospital deres fulde Anerkendelse. Beretningen fra dette Hospital er egentlig kun bestemt for Læger, men viser dog enhver, at det er et stort Arbejde, som er udført der ude; Overlæge Ernst, hvis Navn som Operatør har en ypperlig Klang indenfor hele den danske Lægeverden, har foretaget ikke mindre end 213 Operationer, og derimellem mange af meget indviklet Natur; paa de to specielle Afdelinger for Øjen- og Øre-Næse-Sygdomme, som ledes henholdsvis af Doktorerne Lundsgaard og Bentzen, er der udført noget over 100 Operationer.

Hospitalets Beliggenhed er ganske fortrinlig, idet det udenfor sin store, kønne Have har det frie, friske Land til Nabo, og indvendig er det smukt udstyret og især overordentlig rummeligt; de syge har overflødig Plads baade i Værelserne og paa de store Gange. Derimod er Hospitalet jo kun lille i Sammenligning med St. Josephs Hospital; med de c. 80 Senge, det rummer, bliver alle Tallene i de statistiske Oplysninger fire eller fem Gange mindre end fra det gamle St. Josephs. Saaledes var

Antallet af syge fra 1907	48
— - Patienter i Aarets Løb	501
— - Sygedage	20222
Nattevagter	586
Frit plejede	8 (337 Sygedage)
Plejede for nedsat Betaling	29

Der er i Aarets Løb død c. 50 Patienter, et ret stort Procentantal; men det forklares ved, at man her ikke, som det ellers undertiden sker, afviser uheldbredelig syge, men har modtaget selv døende; af de c. 50 afgik saaledes de 7 allerede ved Døden i det første Døgn af deres Hospitalsophold.

St. Elisabeths Søstrene fortjener vor Tak lige saa fuldt som St. Josephs Søstrene, og den skal ydes dem her; og de trænger til vor Forbøn lige saa vel som disse; den kan ikke gives dem her, men den bliver dem sikkert til Del af mange af deres Trosfæller og vil blive det af flere og flere i Aarenes Løb, eftersom deres Arbejde bliver mere kendt og skattet.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Helsingør. Den ogsaa her i Bladet hebudede Bazar afholdtes Søndag og Mandag d. 25. og 26. Juli med overordentligt Held. Om denne fortæller en helsingørsk Avis *Nordsjælland* paa følgende venlige Maade: »Den store, kønne Have ved Maison Scte Marie havde unægtelig skiftet Karakter igaar. Der, hvor ellers stille Fred hersker mellem Træer og Busketter, rører sig et larmende Liv. Ved Indgangen og inde i Haven vajede Dannebrog og Tricoloren Side om Side over en Række Boder, hvori lysklædte Damer betjente Bazar og Tombola, og ude paa Pladsen søgte unge Mennesker i fantasifulde Kostumer at skabe en livfuldere Stemning end den, der ellers raader under vore kolde Himmelsstrøg. Og mellem alle disse Mennesker gik de blaa-kjolede Søstre med de mægtige, hvide Vingehæfter stiltfærdigt smilende omkring. De nævnede med stor Anerkendelse Forfatteren Peter Kronborg som den, der havde haft et mæg-

tigt Arbejde ved Arrangementet. Himlen var Søstrene naadig, det blev fra en blæsende, regnsvanger Formiddag til en lun og lind Eftermiddag med en herlig Højsommer-aften, hvor Folk sad foran Restaurationen, til Festen sluttede Kl. 11. Kl. 8 var der Aftenunderholdning i et lukket Telt, i hvis Baggrund der var arrangeret en nydelig lille Scene. Her sang et Kor af unge, hvidklædte Damer franske Sange, Violinistinden Fru *Rendsberg* gjorde stor Lykke med nogle fortræffeligt udførte Violinnumre, Fru Ingeniør *Yelva Nielsen*, der for Tiden med Familie opholder sig paa Marienlyst Søbad, sang under stærkt og fortjent Bifald Sange af Heise og Sophus Andersen, Petersen-Bergers »Irmelin-Rose« og Mimis Arie af La Bohème. Endelig spillede unge Damer her fra Byen paa Fransk »Don Quijotes Paraply«. Det har været et stort og vanskeligt Arbejde at indstudere den franske Komædie. De unge Damer kunde de franske Repliker perfekt. Mest Liv kom der over Oprintrinene i Korsangene. Den engelske Dame, der optræder som Køber af den mærkelige, gulrøde Paraply, agerede med meget Lune. De brogede spanske Kostumer, hvori de optrædende agerer, flatterede.«

Om Mandagen forløb Bazaren om muligt endnu bedre end om Søndagen. Dette skyldtes til Dels Hendes kgl. Højhed Prinsesse Marias Medvirkning; hun med Datter og to Sønner samt Prinsesse Bonaparte af Grækenland forestod nemlig Blomsterudsalg. Mange andre Damer og Herrer assisterede ved Festen, blandt hvilke vi nævner Hendes Naade Enkelensgrevinde H. Rantzau, Fru og Frøken Osterhammel, Kirkeforstander Durafour o. s. v. Man haaber paa et lignende Overskud som ifjor (c. 1500 Kr.), der gennem Søstrene vil komme de syge og fattige i Helsingør til Gode.

Frankrig. Det store Plyndringsværk i dette Land fortsættes stadig trods den Harme alle, man behøver ikke at sige kristne, men blot almindelig rettænkende Mennesker mere og mere rundt om i Verden føler derover. Det herlige Benediktiner-Abbedi Solesmes, som har skænket Ly til saa mange Videnskabsmænd, Kunstnere og fremfor alt fromme Mænd skal nu sælges. Da den skandaløse Adskillelseslov vedtoges, indeholdt Bibliotheket 60,000 Bind, baade kostbare Manuskripter og smukke, sjældne Værker. Regeringen havde til Hensigt ogsaa at plyndre dette, men Tiden var for kort. Paa faa Uger var alle Skattene i Behold i England, hint Retfærdighedens Asyl for saa mange uskyldigt forfulgte. Da Likvidatoren kom til Klosteret, fandt han alle Boghylder tomme. Paa Øen Wight staar det herlige Bibliothek opstillet, uskadt af Røverhænderne, og Munkene fortsætter deres fromme Liv i det gæstfri

fremmede Land. Den 22. Juli var fastsat til den store Auktion over det herlige Kloster, men -- der meldte sig ikke en eneste Køber, saa Salget er foreløbig udsat. Abbeden havde fra England sendt en alvorlig Protest mod, at nogen solgte eller købte den Ejendom, som efter alle, guddommelige, menneskelige, naturlige Love var Benediktinernes gyldige Ejendom.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. August. 10. Søndag efter Pintse. — 9. M., Vigilie (Pius X. kronet 1903). -- **10. Ti.,** Laurentius, Martyr (med Oktav). — **11. O.,** Oktavdag. — **12. To.,** Clara, Jomfru. — **13. F.,** Johannes Berchmanns, Bekender. — **14. L.,** Oktavdag, Vigilie.

Søndag d. 15. August. 11. Søndag efter Pintse. Marias Op-
tagelse i Himlen (med Oktav).

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse	Efterm.
		m. Præd.	Andagt.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	« -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	« -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	« 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	« 8	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	« 7	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	« 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	« -	» 10	» 8
Svendborg (Havnegade 1)	« -	» 10	» 3
Odense (Torvet 7)	« 8	» 10	» 3
Nyborg (Kronprinsensgade 5)	« -	» 10	» -
Glorup	« 9	» -	» -
Dalum Kloster	« 6 ¹ / ₂	» -	» -
Maribo (Ny Østergade)	« 8	» 10	polisk » -
Næstved (Præstø Landevej)	« -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	« -	» 10	» -
Ringsted (St. Knudsgade)	« -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Roskilde (St. Olgsgade)	« 7	» 9	» 5
Ledreborg	« -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	« -	» 10	» 4
Helsingør (Nygade 8)	« -	» 10	» 7 ¹ / ₂

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7¹/₂ And.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — m. Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂, i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7 og 8¹/₂; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6

og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$, og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$, og 6 $\frac{1}{2}$; St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 7 $\frac{3}{4}$; paa Tolbodvejen bortfalder Messen paa Hverdagen i Ferietiden.

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Fra det apostoliske Vikariats Bibliothek

er i sin Tid udlaant: Allen, C. F.: *Breve og Aktstykker til Oplysning om Christiern II.s og Frederik I.s Historie*. I. Kbhvn. 1854.

Crone, A.: *Valdemar Knudsen, Biskop i Slesvig og Ærkebiskop i Bremen*. En historisk Skildring. Odense 1848.

Laanerne bedes snarest mulig tilbagesende Bøgerne til det apostoliske Vikariats Bibliothek, Bredgade 64, København K.

Johan Johnsen, Bibliothekar.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder **Fodtur til Klampenborg Søndag d. 8. August**. Man mødes ved Østbanegaarden Kl. 6 Morgen. Den hl. Messe overværes i St. Andreas Kirke.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67). I Sommermaanederne Juli og August er Bibliotheket kun aabent paa Søndagen efter Gudstjenesten i St. Ansgar.

Ved **Rosenkranskirken** om Søndagen efter Højmessens (hos Pastor Slump).

Ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferents Bibliothek** faas Bøgerne udleveret ved Henvendelse paa St. Josefs Hospital.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Adgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katolikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvar-talet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69 $\frac{1}{2}$ o. G. (Æl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kas-serer, Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen,

„Man er til Stadsighed endnu ikke klar nok over Preslens Bore Betydning. Forgivees bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke forklarar at benytte Forvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de budes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Vnus X.

Virk derfor for Bladets Udbredelse! Skaf ny Abonnenter!

NB. Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit **Postbud** eller det **Postkontor**, hvorigennem Bladet modtages, en **skriftlig Klage** (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse).

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Torsdag Eftn. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelsen for regelmæssig Tilsendelse ved *allid*, naar et Nummer udebliver, *straks* at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret, og det helst skriftlig. Skulde dette heller ikke hjælpe, *saar* bedes man henvende sig til **Ekspeditionen**, Bredgade 67, 2. o. G. (Kl. 1—4). Telf. Palæ 654.

Trykfejl. I forrige Nr. S. 519 l. 18 f. n. bedes »Enighedens« rettet til »Evhighedens« samt »og« rettet til »y«.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 33.

Søndag den 15. August.

1909.

INDHOLD: Lægmandssvar paa Præstespørgsmaal. — Svar til Hr. Thor Lange. — Den hellige Stanislaus Kostka. — Den fri Skole. — St. Benedikt contra St. Knud. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København S. Köln. Barcelona. — Dødsfald. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Lægmandssvar paa Præstespørgsmaal.

Af Thor Lange.

(Sluttet.)

Men tilbage til Evangeliet om den Korsfæstede, som ikke kendes af de 140 Millioner, der betegnes som Kristne kun af Navn. Naar Russeren slaar Kors for sig, skal han, hvad han i de allerfleste Tilfælde af et godt Hjerte ogsaa gør, sige eller tænke: Hospodi pomilui po velikoj milosti Tvojej i jako rasbojnika mja primi, (Herre, forbarm dig over mig af din uendelige Naade, og gør med mig, som du gjorde med Røveren paa Korset). Ja, dette siger de virkelig eller tænker, idetmindste som oftest; jeg ved det, jeg staar det simple russiske Folk nær, sandt at sige adskilligt nærmere end mine egne Landsmænd. Udenforstaaende, der ikke kender russisk Sprog og Tankesæt, kan jo sagtens a priori paastaa, at Korstegn og Kniks altsammen er tankeløs Vanesag. Det synes jeg ikke, men maaske ved de Danske det bedre trods Mangel paa Selvsyn, blot i Kraft

af Intuition; thi blind Tyrketro paa gammel Overlevering om alle Ikke-Protestanters Mangel paa Evangeliekundskab kan vel næppe absolut dominere Folk med Universitetsdannelse.

Adskillige Moskvarere vil mindes min gamle Kokkepige Eudoxia. Hun har været i mit Brød paa syvogtyvende Aar og er livsvarigt Medlem af Familien. Læse og skrive kan hun ikke, men desuagtet eller maaske netop som Følge heraf er hendes Hukommelse saa udviklet, at hun kan hele Kirkekalenderen og de fleste Evangelietekster til Søn- og Festdage udenad. Det kan jeg saamænd ikke. Mon Lægfolk i Danmark almindelig kan? Herovre er sligt blandt Menigmand ret almindeligt; deres Religionskundskab er jo oftest deres eneste aandelige Eje, og Analfabeter besidder en fænomenal Hukommelse; jeg har kendt en gammel Bonde fra Kostroma, der bogstaveligt i Timevis kunde deklamere sin Egns episke Folkeviser, de saakaldte bylini. Eudoxia er en Sinke, men sin Religion kan hun: »Imorgen, lille Fader, bliver der læst et Evangelium om Fuglene, der ikke sanker i Lader.« — »Ja, lille Moer, det kan du have udmærket af at høre om igen. Hør godt efter, og luk saa ikke Fadeburet af for mig, naar jeg i urette Tid vil have en Tallerken Tykmælk.«

Lidt dum er Eudoxia og temmelig stædig, men tro. Hun har sit Værelse ved Siden af vort for stadig at kunne være Fruen til Hjælp. Døren staar halvt aaben. Rigtig fornøjet over den langvarige Husholdningspassiar om Aftenen er jeg ikke, men tilsidst faar den jo Ende, Lysene slukkes undtagen Lampen foran Helgenbillederne. Inde ved Siden af under den lille røde Hængelampe ligger Eudoxia paa Knæ og mumler. Denne Mumlen dysser ind, jeg kender Ramsen, jeg har hørt den saa tit i fordums Aar, da Ørerne var bedre. Der er Navnene paa alle hendes Børn: Petja, Sascha, Mascha o. s. v., o. s. v.: Herre du har villet, at jeg skulde blive barnløs; du har selv lidt Pinsel paa Jord og befalet os at lide. Hun bøjer sig med Ansigtet ned til Gulvet, og den lange Navneremse kommer igen: Herre, i dit Hus er der mange Boliger; tag dem til dig i det evige Lys, og frikend dem fra al Synd i Tanke, Ord og Gerning; Straffen ligger jo paa dig. Alle har vi syndet,

du alene er uden Synd, hellige Gud, hellige stærke, hellige, som aldrig dør, forbarm dig over os. Hun bøjer paa ny Panden ned til Gulvet: Jeg bekender, at du er Kristus, Guds enbaarne Søn, Vorherre og Frelser, som ejer alle Sjæle, levende og døde. Frels og glæd i dit Rige de hedengangne Børn: Petja, Sascha, Mascha, Olja, og forbarm dig af Naade over de levende. Thi du er hellig, du alene er høj, Herren af Herlighed, Christe i Evigheds Evighed.

Endnu en Stund bliver hun liggende foran Kristusbilledet med Ansigtet ned mod Gulvet.

Saaledes bedes der i utalte Tusinder af Tilfælde indenfor begge de kristne Oldkirker.

Nuvel, man kan maaske sige, at Eudoxia trætter Vorherre med lange Ramser. Man kan ogsaa sige, at Eudoxia er paastaelig og sommetider kneben med Smørrebrøds-paalæg. Men man kan ikke sige, at Eudoxia ikke kender Evangeliet om den Korsfæstede, og at hun er Kristen kun af Navn. Kristen er hun og Millioner af hendes Landsmænd, i ethvert Tilfælde mange Gange bedre end jeg, men dertil fordres ganske vist heller ikke meget.

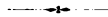
Nu har jeg, højtærede Hr. Redaktør, efter Evne paa Lægmandsvis besvaret Deres Spørgsmaal ud fra den Erfaring, som 34 Aars Ophold i Rusland giver mig, og svaret uden Polemik, hvilken jeg i Religionsspørgsmaal skyr, og uden Forudindtagethed for eller imod nogen bestemt kristen Konfession. Vil nu ikke De ud fra et ganske alment kristent Standpunkt besvare det Spørgsmaal: Har man rigtigt Lov til at sige, som der i »Kristeligt Dagblad«s Opraab staar »Vi, der har vundet Livet i Gud«? Maaske er det en Trykfejl for »Vi, der har fundet Livet i Gud«. Ganske vist staar der skrevet: »Leder, saa skulle I finde!« Men da vi som svage Mennesker atter kan tabe, hvis ikke den uforskyldte Naade stadig hjælper os til at bevare Fundet, bliver det saa mon ikke bedst at vente med denne kjække Udtalelse, til engang hinsides den højeste Dommer selv siger os, at vi har fundet Livet i ham? Kan ellers ikke Erklæringen herom, hvor ydmygt den end maaske er ment, let nok i Ørerne

paa saadanne, der betegnes som Kristne kun af Navn og uden Kendskab til den uforskyldte Naade, komme til at lyde af Selvsikkerhed og Selvfortjeneste, den Vildfarelse, der fra et mere ensidigt protestantisk Synspunkt stadigt rives Oldkirkens Konfessioner i Næsen? Er det mon ikke bedre at sige: »Vi, hvem Kristus i uforskyldt Naade har opsøgt.« De, Hr. Redaktør, ved, at ogsaa de katholske Oldkirker stadig betoner Naaden som det afgørende. Quia pius es, fordi du er naadig, qui salvandos salvas *gratis*, du, som frelser dine udvalgte *af uforskyldt Naade*, kata tæn apejron charin su, af din Naades Vælde o. s. v., o. s. v., o. s. v. De kender den gamle smukke Sang: Quærens me sedisti lassus, *søgende* efter mig er du sunket sammen af Træthed, redemisti crucem passus, du har genkøbt mig ved din Lidelse paa Korset, tantus labor ne sit cassus, maatte din store Frelsergerning ikke være spildt paa mig!

Svar til Hr. Thor Lange.

Af Niels Hansen.

Havde der ikke i Slutningen af foregaaende Artikel været rettet en direkte Forespørgsel, skulde der ikke fra Redaktionens Side være svaret anderledes paa Hr. Statsraad Thor Langes interessante og indholdsrige Bidrag til vort lille Ugeblad end med en hjertelig Tak, fordi han saa beredvillig havde fulgt Opfordringen til at udtale sig om en Sag, som han mere end de fleste samtidige var kompetent til at udtale sig om. Men da De, Hr. Statsraad, spørger saa direkte, skal jeg, næst efter ærbødigt at takke Dem, hvis digteriske Arbejder har skaffet mig saa rigt aandeligt Udbytte, fremfor alle Deres herlige Oversættelse af *The Golden Legend*, dog ogsaa svare, at jeg kan ikke andet end ganske give Dem Ret. Ganske vist forekommer det mig, at det bliver omtrent det samme, om det hedder: »Vi, der har fundet Livet i Gud«, eller: »Vi, der har vundet Livet i Gud«. Nej, der er et lille Ord i denne Ytring,

hvorpaa Eftertrykket forekommer mig at hvile, det er Ordet *vi*. Skulde nogen af Indre Missions Tilhængere læse dette, ved jeg saare vel, at disse vil betragte denne Udtalelse som Vidnesbyrd om »et uomvendt Hjerte«, men ikke desmindre vedkender jeg mig den trøstig. Det er ikke muligt her paa Jorden at stille de to Grupper op imod hinanden, som Indre Mission gør det; naar det slynges ud: »Vi, der har fundet Livet i Gud«, ægger det altid til Modsigelse, da det saa tydeligt føles, at der ligger bagved: »I, der ikke har fundet Livet i Gud.« Det forekommer mig — maaske ser jeg forkert, det beror jo for en Del paa en ren Følelse — at der er en hel anden Klang i Ordene: »Vi, der er saa lykkelige at tilhøre den katolske Kirke« end i Ordene fra »Kristeligt Dagblad«s Opraab: »Vi, der har fundet Livet i Gud.« Vel véd jeg, — jeg vil ikke gøre Indre Mission Uret — at de fleste mener ikke, at Livet i Gud er fundet saaledes, at det ikke kunde tabes igen, men denne og mange andre lignende Udtalelser tilslører den, selv for de mest fremskredne Kristne, absolut nødvendige Sandhed, at man maa kæmpe til det sidste Aandedrag for ikke at miste Guds helliggørende Naade. Apostlen Paulus opfordrer de Kristne til at arbejde paa deres Frelse med Frygt og Bæven (Fil. 2,12) og udtaler som en begrundet Ængstelse, at han selv kunde blive forskudt af Gud, hvis han ikke stred og kæmpede mod sig selv (1. Kor. 9,27).

Der er i Deres Ord om Rusland og russiske Forhold adskilligt, som jeg gerne vilde sætte et beskedent Spørgsmaalstegn ved, men jeg lader være, da jeg selv ikke ved saa meget om Sagen, som jeg gerne vilde vide, naar jeg skal tale om den. Derimod tror jeg ikke, De har Ret i, at vi Danske blander os mere i russiske Forhold end i f. Eks. engelske og tyske. Lad være, vi har nok at gøre med at sørge for vort eget, saa har dog de store Landes indre og ydre Forhold saa stor Interesse, at vi vel har Lov til baade at omtale dem og criticere dem. At Rusland har nogen Grund til at vente større Hensyn fra vor Side end andre Lande, vil jeg bestemt benægte, der er mange Folkeslag, vi skylder uendelig mere Tak end det vist i mange Henseender udmærkede russiske Folk.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Fortsat).

Lydighed skal være enhver Jesuits karakteristiske Dyd. Dette stod klart for Stanislaus; Forstandens og Villiens Underkastelse var saa fuldkommen hos ham, at hans Novicemester, P. Fazi, efter at have stillet ham paa Prøve paa forskellig Maade, erklærede, at han ikke troede, der kunde gives en højere Fuldkommenhed i Lydighed end den, som Stanislaus havde naaet. Da Troen sagde ham, at den foresattes Befaling er Guds Befaling, kunde man ikke befale ham nogetsomhelst, det være sig nok saa haardt og nok saa usædvanligt, uden at han straks var beredt til at udføre det, og P. Fazi kaldte ham derfor spøgende »Stanislaus den altformaende«; hvis Gud vilde virke et Vidunder ved en Novices Lydighed, maatte Stanislaus være Manden, ved hvem det skulde ske. Den senere Ordensgeneral, P. Aquaviva, fortæller et lille Træk om Stanislaus's Lydighedsaand. Som Novicer gjorde de begge en Gang Tjeneste i Køkkenet, da Kokken bød dem at flytte noget Brænde, idet han samtidig sagde, at de hver Gang kunde tage et vist Antal Brændestykker i Favnen. Aquaviva, der mente, at han let kunde bære noget mere hver Gang, lagde nogle Stykker til sin Part, men Stanislaus erklærede smilende, at han hverken vilde lægge til eller trække fra i det Antal Brændestykker, som deres foresatte — i det Øjeblik Kokken — havde bestemt: »— for saa er vi sikre paa at staa paa Lydighedens Grund.« Denne fuldkomne Underkastelse under de foresattes Befalinger blev for Stanislaus's Vedkommende i Slutningen af hans Liv sat paa en for ham vanskelig Prøve, da man af Hensyn til hans Helbred betydeligt maatte indskrænke hans Bøn og stadige Underholdning med Gud, men skønt netop dette faldt ham saa overordentlig tungt, adlød han dog straks uden Indvending.

I Slutningen af Juli Maaned 1568 kom P. Canisius til Rom. Han blev anmodet om at holde et Foredrag for Novicerne i San Andrea, men da hans Ry for Hellighed og Lærdom var saa stort, strømmede alle i Rom tilstedeværende Jesuiter, der paa nogen Maade kunde det, til dette Foredrag,

og det blev for en Forsamling af henved 300 ældre og yngre Ordensmænd, at P. Canisius traadte frem d. 1. August.

Paa denne Dag plejer Romerne at hilse hverandre med Ønsket om en »glædelig August«; — heraf tog den lærde Ordensmand Anledning til at begynde sit Foredrag med de Ord: »Ikke blot denne, men alle Aarets tolv Maaneder maa vi ønske Velsignelse over, ja over hver eneste Dag af vort Liv, og den bliver velsignet for os, naar vi tilbringer den saaledes, som om vi vidste, det var den sidste, der blev os forundt. Eet er vist: een Maaned bliver den sidste engang for enhver af os, og det er maaske netop denne. Hvor maa vi da ikke benytte Tiden, den kostbare Tid, hver Dag, hver Time —«; og derefter udviklede han Betydningen af altid at være forberedt paa Døden og den Fortjeneste, en Ordensmand kan opnaa ved selv de mindste Handlinger, udførte i Lydighedens Aand.

Da Novicerne om Aftenen samtalede om dette Foredrag, sagde Stanislaus: »Denne Prædiken var en Helligs Formaning til alle, men for mig var det særlig Guds Stemme, der talte, thi i denne Maaned skal jeg dø.« — Man lagde ikke videre Betydning i disse Ord, som man mente udsprang af den fromme Ynglings Længsel efter Himlen; først senere mindedes man hans Forudsigelse, som snart skulde gaa i Opfyldelse. Der var imidlertid intet i Stanislaus's Ydre, der lod formode, at han var Døden nær; han var rask og fornøjet som altid, og endnu den 5te August, Festen »Maria i Sne«, som er Titularfest for den dejlige Basilika S. M. Maggiore, ledsagede han en Præst, P. Emanuel Sá, til denne Kirke, hvor der var stor Fest. Det var ved denne Lejlighed, at Stanislaus, da P. Sá spurgte ham: »Elsker De virkelig Maria af ganske Hjerter?« gav det bekendte Svar: »Pater, Pater, hvad skal jeg dog svare Dem herpaa: *hun er jo min Moder!*« Og disse Ord udtalte han med et saadant Udtryk af Kærlighed og Begejstring, at hans Ledsager studsende syntes at se et overjordisk Væsen og ikke et Menneske i ham.

Da den h. Franz Borgia endnu var Hertug af Gandia, havde han indført den Skik i sit Hus, at enhver af Beboerne efter Lodtrækning ved hver Maanedes Begyndelse fik et lille Billede af en Hellig, hvis Fest faldt i Maanedens

Løb, og vedkommende skulde da særlig tage sin Tilflugt til denne Hellige som Skytspatron for den Maaned, søge at efterligne ham og fejre hans Mindedag. Da Franz Borgia senere var bleven Ordensgeneral, indførte han denne fromme Skik i Selskabets Huse og Kollegier, og Stanislaus havde for August faaet den h. Laurentius til Maanedspatron.

Dagen før hans Festdag, d. 9. August, mødte Stanislaus nu hos Novicemesteren med en lang Liste over alle de Bodsøvelser og Selvoervindelser, som han til Ære for S. Laurentius vilde øve, men hans gode Villie maatte træde i Stedet for Gerning; Novicemesteren strøg ubarmhertig alle Bodsøvelserne for Stanislaus paa en eneste nær. Stanislaus, der vidste, at Lydighed er bedre end Offer, takkede Novicemesteren og søgte ved indre Bodsaaend at erstatte, hvad der ikke blev ham tilladt at udføre i det ydre. I sin naive Tro og Kærlighed til den hellige Jomfru skrev han saa et Brev, hvori han bønfaaldt Maria om at forunde ham, at han maatte fejre hendes store Festdag, den 15. August, i Himlen; dette Brev lagde han ved sit Hjerte, og saaledes gik han om Morgenen d. 10. August til Kommunion til Ære for S. Laurentius, idet han bad denne store Helgen om at frembære hans Bøn for Himlens Dronning og understøtte den ved sin Forbøn. Hele Formiddagen forrettede han derefter Tjeneste i Køkkenet, men da han henad Aften følte sig noget utilpas og havde lidt Feber, fik han Ordre til at begive sig til Ro. Hans Tilstand var imidlertid saa lidet foruroligende, at ingen i Huset tænkte sig Muligheden af, at det kunde blive noget alvorligt, kun Stanislaus selv var overbevist om, at hans Bøn skulde opfyldes, at fejre Marias Himmelfartsfest i Himlen. De to næste Dage vedblev den syge at befinde sig ret vel, men da Feberens den tredie Dag blev stærkere og det tegnede til, at Sygdommen skulde blive en Art Koldfeber, blev han flyttet til et større Værelse i Husets øverste Etage.

Her knælede han straks et Øjeblik ned foran Sengen, gjorde Kortets Tegn over den og sagde: »Dette er min sidste Sygdom; fra denne Seng staar jeg ikke mere op;« — men da han saa, at disse Ord bedrøvede de tilstedeværende, tilføjede han straks: »— hvis det saa er Guds Villie.«

Skønt han baade denne og den paafølgende Dag ikke

syntes paa nogen Maade farlig syg, talte han dog stedse med stor Sikkerhed om sin nærforestaaende Død og sagde til den Lægbroder, der passede ham: »I Nat dør jeg.« Broderen lo ad ham og mente, at det snarere vilde være et Mirakel, om han døde af en saa lille Upasselighed, end om han næste Dag var helt rask — »det skulde da være,« tilføjede han, »at den hellige Jomfru vilde hjælpe Dem til at komme med til hendes store Fest deroppe i Morgen.« Nogle Timer senere skete det »Mirakel«, Broderen spøgende havde talt om.

Lidt efter Middag faldt Stanislaus pludselig i Afmagt; P. Fazi ilede til ham, og lidt efter kom han til sig selv. »Aa, De lille forskrækkede Menneske,« sagde Præsten til ham, »er det noget at blive bange for saadan en Smule Sygdom.« Stanislaus fandt sig af Ydmyghed gerne i at blive anset for overdreven ængstelig, men han tilføjede: »Denne Sygdom er mod Døden, og denne kommer snart.« Og da Aftenen nærmede sig, blev det for første Gang klart for alle, at han havde Ret. Hans Puls begyndte nu at slaa uregelmæssigt, og kold Sved brød frem, en hæftig Sitren rystede ham, og pludselig strømmede Blodet ud af hans Mund. Hans Skriftefader blev øjeblikkelig hentet, og efter at have skriftet beredte han sig til at modtage de sidste Sakramenter. Novicerne samledes om hans Seng; Stanislaus løftede med Besvær sit Hoved imod dem og bad dem om Tilgivelse for, hvad han maatte have forbrudt mod hver enkelt af dem, og derpaa nærmede Præsten sig med det helligste Sakramente. Idet han traadte ind i Værelset, rejste Stanislaus sig op i Sengen; hans Øjne straaede, hele hans Ansigt var som forklaret; dyb Rørelse greb alle de tilstedeværende, og næppe eet Øje var tørt, da Stanislaus for sidste Gang modtog sin Gud i den hellige Kommunion. Derpaa modtog han den sidste Salvelse og svarede selv paa alle Kirkens Bønner med et saa glad og lykkeligt Udtryk, at det var klart for alle, at han fast stode paa snart at skulle se Himlens Herlighed. Man gav ham en Rosenkrans i Haanden, og den vedblev han at holde fast paa, idet han af og til udtalte Jesu og Marias Navne. En Pater, der kom fra Profeshuset, spurgte ham, hvorfor han blev ved at holde Rosenkransen i Haanden,

da han jo dog ikke kunde bede den. Med et Smil svarede Stanislaus: »Den hører jo min Moder til; blot at se den er mig en Trøst.« — »Fat Mod, min Søn,« sagde Pateren rørt, »snart staar De for Deres Moder og skal se hendes Herlighed; hun vil selv kalde Dem til sig, og De skal kysse hendes Haand.« — Præsten havde ikke i dette Øjeblik kunnet sige noget, der bedre kunde trøste den døende og lade ham glemme, at han stod overfor den sværeste Stund i Livet. Som om han fik indgydt nyt Liv, løftede han Øjne og Hænder mod Himlen, greb en Medaille med Billedet af den hellige Jomfru, der hang ved Paterens Rosenkrans, og idet han fæstede sit Blik derpaa, kysede han alter og atter Medaillen. Man spurgte ham, om han følte nogensomhelst Uro, og om han helt underkastede sig Guds Villie, hvad enten det førte til Død eller Liv. »Jeg er ganske rolig,« svarede han, »jeg sætter alt mit Haab til Guds Barmhertighed og underkaster mig hans Villie. Mit Hjerte er beredt, o min Gud, mit Hjerte er beredt.«

(Sluttes.)

Den frie Skole.

Den over hele Landet udbredte Forening *Den frie Skole*, som tæller Medlemmer i alle Samfundskredse, ogsaa den katholske Præstestand, har i denne Sommer begyndt at udgive et Medlemsblad, foreløbig kun hvert Kvartal. Vi hidsætter her af Bladets første Nummer nogle ypperlige Udtalelser, som vi kan give vor fulde og udelte Tilslutning.

Nu har vi fri Religionsøvelse i Danmark. Ingen er paa Grund af afvigende religiøse Anskuelser afskaaret fra at nyde fuldt alie sine borgerlige Rettigheder. Sin Tro eller sin Vantro faar enhver Mand og Kvinde Lov til at beholde i Fred, sine religiøse Forestillinger maa enhver danne sig efter sin Samvittighed. Forældrene er fri; men de samme Forældres Børn vil Staten tage sig af og raade

for, i hvilken Aand de skal oplæres. Bliver Statsstyrelsen — som i Frankrig — gudsfornægtende, skal dog Kristne sende deres Børn hen for at opdrages i Skoler, hvor en saadan Styrelse selvfølgelig vil arbejde paa, at Undervisningen ledes og meddeles i dens Aand. Bliver Statsstyrelsen pietistisk, skal dog Fritænkere sende deres Børn hen i Statens Skoler for at indpiskes i den pietistiske Façon. Dette er Modsigelsen og Meningsløsheden. Imod denne soleklare Meningsløshed er det, at Foreningen »Den fri Skole« vil kæmpe. Den er ingen oprørsksk Forening; den hverken tænker paa eller drømmer om at ophæve Statsskolen. Saalænge Flertallet holder fast paa den, vil Foreningen være med til at ønske den saa god som mulig. Men den maa i et Land, hvor Samvittighedsfriheden er anerkendt, kræve Plads for Mindretallets Skole. Den gamle Tale, at Opdragelsen er Hjemmets Sag, Undervisningen Skolens, er vi for længe siden kommet ud over. Det er en Kendsgerning, som ingen tænkende Mennesker vil bestride, at Skolen, der har Børnene i de Aar, hvor Modtageligheden er saare stor, i allerhøjeste Grad kommer til at virke opdragende. Det er ligeledes en ubestridelig Kendsgerning, at den aandelige og moralske Paavirkning, hvorunder Børnene i Skolen lever i 7 til 14 Aars Alderen, er — uanset om Skolen er konfessionsløs eller ej — grundlæggende for hele deres Livsanskuelse som voksne Mænd eller Kvinder. Det gamle Ord »Hvad man i Ungdommen nemmer, man ikke i Alderdommen glemmer« er i langt højere Grad Sandhed med Hensyn til den sædelige Livsbetragtning end med Hensyn til Skriftsteder og Vers. Denne Tankegang er ogsaa stærkt gjort gældende i et Land som Frankrig, hvor der lige til det direkte Forbuds Grænse er gjort alt, hvad det er muligt at gøre for at udrydde den fri Skole. Man har forstaaet, at dersom det kun gjaldt om at sikre alle Frankrigs Børn et vist Lavmaal af Kundskaber, saa behøvede man ikke at fare saa haardt frem mod den fri Skole. Thi da behøvede man kun at give bestemte Forskrifter og forlange dem overholdte af de fri Skoler. Men man har villet mere, nemlig dette, at alle Frankrigs Børn skal opdrages i den samme Moral. Og med dette Maal for Øje har man forstaaet, at Forskrifter og Love er

magtesløse, saalænge man tillader kristne Personligheder at holde Skole. Statsskolen maa have Tag i Børnene, og den fri Skole maa slaas ned. For dette Maal er Tilhængerne af det fuldt gennemførte Statsskoleideal hos os heller ingenlunde fremmede. Derfor gælder det om at kæmpe, medens det er Tid, for den fri Skoles Ret, og dens Ret er let at se og let at forsvare lige over for alle, der vil Ret for alle og Uret for ingen og ikke vil Vold og Tyranni. Thi det er soleklart og let at indse det meningsløse og modsigende i at indrømme Forældrene Samvittighedsfrihed og saa paa samme Tid, aandeligt talt, tage Børnene fra dem. Det er nu sagt saa tit, at det næsten er kedsommeligt at skulle sige det igen, og dog er det nødvendigt atter og alter at gentage, at det ingenlunde er nok, at vi har Skolefrihed. Heller ikke i Frankrig har man udstedt noget direkte Forbud mod den fri Skole; men hvad hjælper det, naar kun Godsejerne og andre rige Folk, der har Raad til at holde de nødvendige Lærerkræfter i deres Hjem, kan have Gavn af denne Frihed? Hvad hjælper det, naar det, dels af økonomiske og dels af andre Grunde, er gjort umuligt for den jævne Befolkning at slutte sig sammen og opholde en fri Skole?

Det er Foreningen »den fri Skole«s Opgave at kæmpe for, at Skolefriheden hos os ikke bare bliver en Frase, en Ret paa Papiret, men en Ret i det virkelige Liv. Den opfordrer alle, der i dette store Samfundsspørgsmaal vil Ret for alle, men Uret for ingen, til Sammenslutning, for at vi med Vægt kan kræve, *at der lovgives saaledes, at det bliver økonomisk muligt ogsaa for de fattige at bruge denne Ret.* Og ikke mindst maa dog kristne Forældre forstaa, at de Dage kan komme, hvis de forsømmer den belejlige Tid, at det vil være umuligt for dem, eller at de kun under Forfølgelse kan kæmpe for at opfylde Vor Herres Befaling med Hensyn til de Børn, de har bragt til hans Daab: »Lærer dem at holde alt, hvad jeg har befalet eder.«

Skt. Benedikt contra Skt. Knud.

Fra Sognepræsten ved St. Knuds katolske Kirke i Ringsted har vi forleden Dag modtaget nedenstaaende lille Udklip af Ringsted Folkeblad, som vi hidsætter uden nærmere Kommentar. St. Bendts Kirke er jo, som bekendt, nys istandsat og ført tilbage til sin oprindelige, sjældne Skønhed, og en tilsyneladende berettiget Misfornøjelse over Adgangen til denne har affødt flere Indlæg og Beklagelser i de stedlige Aviser, af hvilke efterfølgende kan have en vis Interesse for Katholikker.

En af Ringsledegnens Lærere har udtrykt sin stærke Misbilligelse af, at Folkeskolens Børn er stængede ude fra Folkekirken i Ringsted, med mindre de vil betale for at komme indenfor Kirkedøren, ligesom naar man vil besøge et Biografteater.

Det er meget godt, siger vedkommende, at der i Kirken er en Mænd til at give de besøgende Forklaring, men Afgiften herfor skulde ikke være saaledes, at en Skole, der møder med 70 Børn, skal betale 7 Kr. for et Besøg paa en halv Times Tid. Iøvrigt finder Folkeskolelæreren, at en Kirke som den i Ringsted, hvorpaa Staten, d. v. s. det skatteydende Folk, har ofret saa mange Tusinder, som Tilfældet er, heller ikke af den Grund bør staa i en fornem Utilgængelighed, som den gør.

Vi er fuldstændig enige med den utilfredse Skolemand. Og vi vil, for at anskueliggøre den nuværende mod al Rimelighed og Villighed stridende Ordning, nævne et Eksempel, der godt illustrerer det meget uheldige Forhold med Adgangen til St. Bendt.

Ude i St. Knudgade ligger den lille venlige katolske Kirke. Den har slaaet sine Døre gæstfrit — og gratis — op for enhver, der vil aflægge Besøg i Kirken. Mange Landboere, der har lidt god Tid til at opholde sig i Byen, benytter da ogsaa Gæstfriheden til at tage det hyggelige Kirkerum i Øjesyn. Søger de derimod til den for sine historiske og kunstneriske Skatte berømte St. Bendt, vil de ufravigelig friste den Skæbne at løbe Panden mod den laasede Gitterlaage og kun faa Lejlighed til at se en Del af det stolte Bygningskompleks ved at kige ind gennem Giltterværket. Vi er jo velsignet med en Kirkegaardsmur, der saa nogenlunde kan »beskytte« Kirken for »vedkommendes« Blikke; hvad ikke denne Ringsted Kirkes Kinesermur evner i saa Henseende, besørger de mange høje og løvtætte Træer, der dækker Kirkens øverste Parti ud mod St. Bendts-gade saa tæt som Sløret en Muhamedanerkvindes Ansigt.

Hvor skærende er ikke dette Modsætningsforhold mel-

lem de to Kirker i Ringsted: den, der udelukkende er rejst op opretholdes ved private Midler, og saa Kirken, der ved sin Historie og store offentlige Pengeanbringelser maa have Krav paa at være et Folkets Hus. Mon ikke Ledelsen af St. Bendts Kirke vil kunne indse, at Folket har Ret til at gæste Kirken uden at skulle høre Nøgleknippets og Klingbøjtens evindelige Raslen?

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København S. De fleste Læsere ved gennem Dagbladene Besked med den frygtelige Ulykke herude, som berøvede en 14aarig Dreng Livet. De færreste ved dog maaske, at vedkommende Dreng, Max Dinesen, var deres Trosfælle, og at, lige saa frygtelig hans Død i een Henseende var, ligesaa skøn og opbyggelig var den ogsaa. Hans første Ord til Faderen, da denne ilede op paa Loftet, var, at han endelig maatte hente en Præst, et Ønske, som ogsaa blev opfyldt, saa snart den ulykkelige Dreng var bragt ud paa Kommunehospitalet. Medens han laa der, omringet af magtesløse Læger, raabte han, ikke een, men flere Gange højt og tydeligt, at han var Katholik, at han vilde skrifte og modtage Altrets helligste Sakramente. Ikke mange Minutter efter kom Pastor Neuvel, og da Barnet hørte hans Skridt i Korridoren, raabte han: »Skynd Dem, Hr. Pastor, vi har ikke megen Tid!« Derefter skriftede han og fik Absolutionen og den sidste Salvelse, hvorpaa han flere Gange bad: »Kom nu, Herre Jesus!«; men da Pastor Neuvel atter kom til ham med den hellige Kommunion, var han allerede bevidstløs. Dette er heller ikke til at undre sig over, thi hele Underlivet var revet op paa ham, og begge Hænderne revet saa fuldstændig af, at Fingrene fandtes nede paa Gaden, det var alene hans Længsel efter Naademidlerne, der saa længe havde holdt ham oppe. Han blev begravet under overvældende Deltagelse i Søndags paa Assistens Kirkegaard. Pastor Resch fra St. Annæ Kirke talte i det store Kapel der ude og forrettede Jordpaakastelsen, medens Pastor Neuvel holdt en Tale ved Graven og fortalte om Barnets sidste Timer, hvilket gjorde et stort og gribende Indtryk paa alle de tilstedeværende.

Köln. I Dagene fra den 4. til den 8. August er den eukaristiske Kongres afholdt her under stor Tilslutning fra

alle Sider. Vi haaber i næste Nummer at kunne bringe et vidtløftigt Referat af den gribende Fest.

Barcelona. Det synes jo, som om Revolutionens Bølger har lagt sig noget i denne By, selv om endnu Situationen baade her og i Spanien overhovedet langt fra er paalidelig for den unge Konge og hans Dynasti. Mange, der i Aviserne har læst om de frygtelige Begivenheder og særlig om det Fjendskab, der er udvist overfor Præster og Nonner, har maaske formodet, at disse maa have været særlig upopulære og ved deres Handlemaade vakt Folkets Fjendskab. De er paa ingen Maade upopulære hos gode Borgere, men hos de Partier, som har forkastet Religionen og fører Krig mod den. Det er nemlig et Faktum, at Revolutionen i Barcelona er Udslaget af en anarkistisk Sammensværgelse, at Sæden hertil er lagt for Aar og Dag siden, og at man med Begærlighed har ventet paa en gunstig Lejlighed. Hele Bevægelsen er uden Tvivl organiseret og ledet af indflydelsesrige Personer, angaaende hvis Identitet Klogskaben foreløbig raader en til at bevare Tavshed. Det er vel nok Spaniere, der har skudt Kuglerne ud, men disse er vistnok støbt af et hemmeligt Selskabs Medlemmer, hvis højeste Opgave er at kæmpe paa Liv og Død mod den kristne Religion.

St. Annæ Kirke paa Amager har Tirsdag den 10de ds. lidt et ligesaa uventet som frygteligt Tab, idet den unge og dygtige **Pater M. Decker**, er druknet ved Bading paa Kollegiets Badeanstalt ved Klampenborg. Han var sammen med sin Superior, Pater Resch, gaaet hurtigt ud af Strandvejen, og de glædede sig begge til det friske Vand. Badeanstalten var tom, og ingen af de to Herrer kunde svømme. Næppe havde Pater Decker været to Minutter i Vandet, da han med et Raab styrtede baglæns om og druknede før det var muligt at komme ham til Hjælp, skønt Vandet ikke naaede Mandshøjde paa Ulykkesstedet. Den unge Pater var en overordentlig sympatetisk Personlighed, hvis Død er et betydeligt Tab for de danske Katholikker. Han havde endnu ikke været eet Aar i Danmark. Begravelsen er fastsat til paa Søndag fra St. Annæ Kirke Kl. 1¹/₂, hvorefter Jordfæstelsen foregaar paa Vestre Kirkegaard. Den højtidelige Sjælemesse holdes i St. Annæ Kirke Mandag Morgen Kl. 8.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 15. August. 11. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen (med Oktav). (**Ansgarius-Bonifatius Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) — **16. M. Hyacinth, Bekender.** — **17. Ti.,** Oktav af Laurentius. — **18. O.,** Helena, Kejserinde, Enke. — **19. T.,** Oktavdag. — **20. F.,** Bernhard, Abbed og Kirkelærer. — **21. L.,** Johanne Francisca af Chantal, Enke.

Søndag den 22. August. 12. Søndag efter Pintse. Joachim, Bekender, den saligste Jomfru Marias Fader. Oktav af Marias Optagelse.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskomunion Søndag d. 15 ds. Kl. 7 Morgen, og offentligt Møde Onsdag d. 18. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$, i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 7 $\frac{3}{4}$; paa Toldbodvejen bortfalder Messen paa Hverdagen i Ferietiden.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Fra det apostoliske Vikariats Bibliothek

er i sin Tid udlaant: Allen, C. F.: *Breve og Aktstykker til Oplysning om Christiern II.s og Frederik I.s Historie.* I. Kbhvn. 1854.

Crone, A.: *Valdemar Knudsen, Biskop i Slesvig og Ærkebiskop i Bremen.* En historisk Skildring. Odense 1848.

Laanerne bedes snarest mulig tilbagesende Bøgerne til det apostoliske Vikariats Bibliothek, Bredgade 64, København K.

Johan Johnsen, Bibliothekar.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67). I Sommermaanederne Juli og August er Bibliotheket kun aabent paa Søndagen efter Gudstjenesten i St. Ansgar.

Ved **Rosenkranskirken** om Søndagen efter Højmessens (hos Pastor Slump).

Ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferents Bibliothek** faas Bøgerne udleveret ved Henvendelse paa St. Josefs Hospital.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 34.

Søndag den 22. August.

1909.

INDHOLD: Pater Mathias Decker. — Den hellige Stanislaus Kostka. — »Den Grund, vi bygger paa«. — Den eukaristiske Kongres i Köln — De ti Guds Bud i Middelalderen, særlig paa Dansk. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Mathias Decker.

Førrige Søndag, den 8de August, blev der i St. Annæ Kirke paa Amager prædikedet om en pludselig Død, og om hvor vigtigt det var, at man altid var forberedt paa Døden. Bagefter sagde en af Kirkens andre Præster: »Det var en god Prædiken, man trænger til at blive mindet herom«; og det var just ham, hvis Navn staar over disse Linjer, og om hvis ulykkelige Død kun to Dage efter vi i forrige Numer af dette Blad bragte en kort Meddelelse. Pater Decker havde kun været her i Landet i tre Fjerdingaar, men han havde allerede vundet sig mange Venner, og han vilde vistnok være blevet en betydelig Kraft i det kirkelige Arbejde i Danmark.

Pater Decker, som kun blev 38 Aar gl., fødtes i Nærheden af Trier i det skønne Land omkring Floden Mosel. Allerede som Barn kom han i Forbindelse med Redemptoristerne, idet han indtraadte i deres Latinskole i Nærheden af Aachen, hvor han hørte til de mest lovende Elever, baade hvad Evner og Opførsel angaar. En af hans gamle Kammerater husker endnu, hvorledes Skolens For-

stander en Gang overfor en fremmed, der var kommet for at bese Anstalten, fremhævede den senere Pater Decker paa følgende Maade: »I Stedet for at opmuntre ham dér til Studeringer har man ligefrem Besvær med at tøjle hans Iver, at han ikke skal læse sig ihjel.« Efter at have tilendebragt sine Studier paa Gymnasiet indtraadte han for et Aar i Redemptoristernes Noviciat i Luxemburg, hvorpaa han studerede Theologi i 6 Aar, dels i Belgien og dels i Trier. Sin Præstevielse modtog Pater Decker af den bekendte Biskop Korum i Trier. Adskillige Aar virkede Pater Decker i Tyskland i Redemptoristernes egentlige Kald som Præst og Sjælesørger blandt Folket, og der var mange, der med Tillid søgte Vejledning og Raad hos den milde, forekommende Præst med det medfølende Hjærte; selv da han 1908 blev forflyttet fra sit Fædreland til Danmark, var der stadig væk mange, der gennem Breve søgte at bevare Forbindelsen med deres trofaste Ven og Sjælesørger. Derfor har hans Død ikke vakt mindre Sorg og Forfærdelse nede i Tyskland end heroppe blandt hans Trosfæller og Venner.

Hans Begravelse fra St. Annæ Kirke i Søndags Kl. 1¹/₂ havde fyldt Kirken til sidste Plads. Der var Præster rundt om fra de andre Kirker, Søstre, saa godt som hele Sognemenigheden og mange andre Katholikker samt en Mængde udenforstaaende, Naboer og Bekendte, paa hvem Budskabet om det ulykkelige Dødsfald havde gjort Indtryk. Paa Kisten var henlagt mange smukke Kranse med hvide Baand, fra St. Annæ Menighedsforening, fra St. Ansgars Forstanderskab, fra Foreningen Charitas o. s. v. Sognepræsten, højærv. Hr. Pastor Resch, holdt Mindetalen over sin Medbroder, der var druknet for hans Øjne i Øresund. Han talte om den afdødes Fromhed, Oprigtighed og Sjælsrenhed og mindede om Herrens usporlige Veje og uransagelige Domme, hvilke man saa ofte, ligesom her, i Ydmyghed maa bøje sig for. En eneste Grund kunde der maaske findes, hvorfor den unge fromme Præst var kaldet bort, at Menigheden trængte til en Forbeder ud af sin egen Midte for Herrens Trone, og en saadan havde den sikkert nu i den fromme Sjæl, som var kaldet fra dem, vel nok uventet, men ikke uforberedt.

Paa Vestre Kirkegaard, hvor Jordfæstelsen fandt Sted, havde der samlet sig endnu flere end i Kirken, baade af Lægfolk og af Præster. Her bad Pastor Resch nogle Bønner og foretog Jordpaakastelsen, hvorefter han rettede en gribende Tak til sin afdøde Medbroder, hos hvem han kun havde fundet, hvad der var godt og rent og elskeligt. Langsomt opløstes den store Forsamling, i hvilken der næppe var en eneste, som ikke havde følt sig grebet af Dødens Alvor, men ogsaa af Kristendommens Sejrshaab.

N. H.

Den hellige Stanislaus Kostka.

(Sluttet).

Efter Midnat spurgte Stanislaus, hvor Novicerne var blevet af. Da han hørte, at de var gaaet til Ro, bad han om at hilse hver enkelt af dem fra ham og paa ny bede om Tilgivelse for, hvad han havde fejlet imod dem. Da han følte, at det lakkede mod Enden, sagde han til P. Rektor: »Tiden er kort; . . .« og da denne fortsatte: ». . . vi maa . . .«, afbrød Stanislaus ham og sagde: ». . . derfor forberede os«. En af de tilstedeværende gejstlige begyndte den h. Innocents' Bøn, som kort omhandler Christi Lidelse; derpaa gav man Stanislaus et Krucifiks i Haanden og begyndte Kirkens Bønner for de døende. Langsomt bad Rektoren for, for at Stanislaus kunde følge med; men da han lidt efter frygtede for at trætte ham, spurgte han, om det ikke udmattede ham at følge Bønnen. »Nej, nej, tværtimod,« svarede Stanislaus, »det er min største Trøst.« — Alligevel gjorde P. Rektor en lille Pavse, medens de rundt om knælende Patre bad ganske sagte; da begyndte Stanislaus selv at fremsige nogle smaa Bønner af Dionysius Cartusianus, som han kunde udenad — uden Bøn vilde han ikke dø.

Allerede forinden han skriftede, havde Stanislaus indstændig bedt P. Fazi om at lade ham dø, liggende paa det

blotte Gulv, »thi saaledes sømmer det sig, at en bodfærdig dør«. P. Fazi havde ikke villet indlade sig herpaa, men da han saa, hvor dette Afslag bedrøvede Stanislaus, havde han, for i det mindste delvis at imødekomme ham, indvilliget i, at en Madras blev lagt paa Gulvet og Stanislaus fra Sengen flyttet ned derpaa. Om ham knælede Patrene Ruiz, Fazi, Warschewizki og nogle flere. Pludselig straaledede den døendes Ansigt af Glæde; hans Blik vendte sig fra den ene til den anden af de tilstedeværende ligesom for at opfordre dem til at vise visse usynlige Gæster tilbørlig Ære, og da P. Ruiz rejste sig og højede sig ned over Stanislaus, hviskede denne til ham, at Guds Moder selv nærmede sig, omgivet af en hellig Skare af Jomfruer, for at føre ham op til Himlen, og det samme gentog han højt til alle tilstedeværende. Natten forud havde han sagt til den Broder, der vaagede hos ham, at han ikke vilde dø før paa Mariæ Himmelfartsdag. Nu nærmede denne Dag sig. Med Rosenkransen i Haanden, stille, og i en hemmelighedsfuld Samtale med Maria, døde Stanislaus just i det Øjeblik, da Morgenrøden d. 15. August 1568 begyndte at vise sig i Øst, Klokken 3¹/₄ om Morgen.

Hans Død var saa rolig og fredelig, at ingen i Værelset bemærkede den, og først da man saa, at det stille, søde Smil, som ellers altid gled over hans Læber, naar man holdt et Mariabillede hen for ham, ikke viste sig mere, blev man var, at hans Sjæl ikke længere dvælede her paa Jorden, men allerede glædede sig ved Guds Beskuelse hos hende, som han havde elsket saa trofast i Livet.

Mariæ Himmelfartsfest begyndte med Sorg og Klage i Noviciatet i San Andrea. Novicerne var alle dybt bedrøvede ved at erfare Stanislaus' Død, og grædende omringede de hans afsjælede Legeme. Men samtidig var alle som een fast overbeviste om, at han nu var en Hellig i Himlen, og denne Overbevisning var saa almindelig udbredt, ikke blot blandt Novicerne i San Andrea, men i alle Selskabets Huse, at der, da Rygtet om hans Død udbredtes, skete en sand Valfart til Noviciatet; alle vilde se ham endnu en Gang. Mænd, der var graanede i apostolisk Arbejde, kom ilende for at

knæle ved hans Lig og kysse hans Hænder og Fødder, og snart begyndte Roms Befolkning at strømme til Huset; i lange Rækker stod de opstillede for at »se den Hellige, som var død hos Jesuiterne«; Rosenkranse, Krucifikser, Billeder blev lagt paa ham for at berøre de Lemmer, der allerede blev betragtet som kostbare Relikvier.

Efter Ordensgeneralens Befaling blev hans Legeme lagt i en Kiste og under umaadelig Tilstrømning af andægtige bisat til højre for Hovedalteret i Kirken San Andrea del Quirinale. Allerede den Omstændighed, at man lagde Liget i Kiste, hvad der i Jesu Selskabs første Tider var et saa sjældent Privilegium, at det selv ved en Mand som den salige Petrus Faber ikke havde fundet Sted, er et Bevis paa den høje Ærefrygt, hvormed man betragtede Stanislaus' Hellighed.

Den Helliges Legeme blev ikke liggende paa det Sted i Kirken, hvor det først blev stedet til Hvile. Flere Aar efter blev det flyttet til et Sidealter i samme Kirke, og ved den Lejlighed skete der en ejendommelig Begivenhed, som er berettet os af et Øjenvidne, P. Wilkanowski.

»Da jeg var Novice i Rom,« fortæller han, »blev den salige Stanislaus Kostkas Relikvier overført fra den gamle Grav til den ny. Blandt de tilstedeværende var ogsaa Sakristanen fra Kirken al Gesu, som var behjælpelig med at lægge dem over i en Blykiste, og ganske hemmeligt, uden at nogen bemærkede det, saa han Lejlighed til at tage et lille Stykke af en af Ryghvirvlerne, som han gemte i Sakristiet ved Gesu. Straks opfyldtes Sakristiet af en liflig Vellugt; den bredte sig over hele Kirken og delvis til det tilstødende Hus. Man begyndte at undersøge, hvorfra denne Vellugt kunde komme, og da man overbeviste sig om, at den udgik fra Sakristiet, kaldte P. General Sakristanen for sig og forlangte en Forklaring af ham. Han maatte nu gaa til Bekendelse og tilstaa, at denne vidunderlige Lugt var opstaaet i samme Øjeblik, som han havde skjult Relikvien i Sakristiet; han var vis paa, at den ikke kunde stamme fra Tørklædet, hvori Bensplinten laa, og han havde heller ikke lagt noget som helst derind, som kunde forklare Aarsagen dertil. P. General bar nu selv Relikvien tilbage til S. Andrea og lagde den ved de øvrige,

og aldrig saasnart havde han forladt Sakristiet med den, før ogsaa den ejendommelige Vellugt straks ophørte saavel i Sakristiet som i Kirken.«

Senere er det af og til sket, at forskellige Personer, naar de bad ved den h. Stanislaus' Kiste, har mærket en saadan overordentlig liflig Vellugt, som udgik fra den Urne, der omslutter hans Legeme, og som opfyldte den, der mærkede den, med en vis indre Fred og Lykkefølelse. Man har undersøgt Kirken, om der skulde være Blomster eller Virak skjult i Nærheden, som kunde tænkes at forårsage denne Vellugt, men hver Gang kom man til det Resultat, at dette ejendommelige Fænomen ikke skyldtes en naturlig Aarsag, men at det udgik fra den Helliges Grav.

Kort efter Stanislaus' Død udkom der to Levnedsbeskrivelser, forfattede af hans Ordensfæller, P. Warschewizki og hans Novicemester P. Fazi. De blev oversat paa flere Sprog, og snart begyndte Andagten til ham at udbredes rundt om i Evropa, ja i Indien og Amerika. Det var især hans eget Fædreland, Polen, som gik i Spidsen; mangfoldige Helbredelser og Bønhørelser skete her paa hans Forbøn; med Biskoppernes stiltiende Samtykke oprettedes Altre og Kapeller til hans Ære, hans Billede saas alle Vegne, ikke blot i Kirkerne, men offentlig i Byerne, som Krackau, Lemberg, Posen, Lublin, paa Torve, over Portene, i Senaetet, i Kongens Slot, og hans Dødsdag fejredes med Processioner. Anderledes i Rom, hvor man altid er meget forsigtig og tilbageholdende; imidlertid lod Jesuiternes Ordensgeneral alle Beviser samle vedrørende hans Livs Hellighed og de Mirakler, som kunde konstateres efter hans Død. Alle disse Aktstykker overgaves tilligemed en Beretning til Paven, Clemens VIII. Efter en nøje Prøvelse af alle Dokumenterne blev ved et paveligt Breve af 18de Februar 1604 til Staden Pultow Dyrkelsen af »den salige« Stanislaus Kostka tilladt for denne Bys Vedkommende, og Aaret efter blev denne Tilladelse af Pave Paul V udvidet til Rom.

Imidlertid forøgedes Tallet paa Bønhørelser og Vidundere, der skete paa Stanislaus' Forbøn, saa at Pave

Urban VIII i 1634 nedsatte en Kommission, der ad kano-nisk Vej foretog de fornødne Undersøgelser, hvorefter Stanislaus 1670 blev højtidelig beatificeret og senere kano-niseret ved Pave Benedikt XIII i Aaret 1726. Stanislaus Kostka er den yngste af alle Hellige, der nogensinde er bleven højtidelig kanoniseret. Han er Patron for Polen og Litauen.

Til Slutning skal vi endnu se, hvorledes det gik hans Familie efter hans Død. De vidunderlige Begivenheder, som hans Broder Paul blev Vidne til ved Stanislaus' Flugt fra Wien, havde vel gjort et dybt Indtryk paa ham, men dette Indtryk udviskedes efterhaanden, som han efter sin Hjemkomst til Faderen saa og hørte dennes Forbitrelse over Sønnens Optræden, og efter nogen Tids Forløb besluttede han at rejse til Rom for om muligt at faa Bro-deren udleveret og ført tilbage til Polen. Men inden han naaede Rom, var Stanislaus død, og da Paul efter at have hørt Beretningen om sin hellige Broders fromme Liv og salige Død knælede paa hans Grav i Noviciatskirken, følte han sig med eet som helt omskabt: Anger over hans Haardhed, Kærlighed til Gud og Foragt for alle de verds-lige Goder, han hidtil havde sat saa højt, greb nu hans Sjæl, og i denne Stemning vendte han hjem til Forældrene. Pauls Beretning og al den Ære, man nu begyndte at vise Stanislaus' Minde i Polen, indvirkede ogsaa paa Faderens Tænkemaade, og lidt efter lidt gik det op for ham, at Sønnens Indtræden i Jesu Selskab saa lidt var en Skam, der var overgaaet hans Navn, at dette tværtimod vilde blive det sande Glanspunkt i hans Families Anna'er. Da saavel han som den yngste Søn kort efter døde, stod Paul som den eneste mandlige Repræsentant for Huset Kostka. Han stod flere Gange i Begreb med at indgaa Ægteskab, men hver Gang opstod der en Hindring, og da Paul heri saa et Vink fra Gud om, at han helt skulde ofre sig til Herrens Tjeneste, besluttede han at anvende sin store For-mue til Kirkens Bedste og forblive ugift.

I Praschnisch byggede han en Kirke og et Kloster for Franciskanerne samt et stort Hus, som han bestemte for Jesuiterne; men da disse ikke saa sig i Stand til at

overtage det, anvendte han det til et Asyl for fattige. Ogsaa den Kirke, hvor Stanislaus var bleven døbt, betænkte han med rige Gaver og opførte et Kapel ved den, som blev indviet til hans Broder, og i hvilket han selv ønskede at blive begravet.

Aldrig kunde han tilgive sig selv sit tidligere unaturlige Had overfor Broderen, og hans Liv blev en Kæde af Bodsøvelser og uafbrudt Bøn. Timevis kunde han ligge henkæstet paa Gulvet i Kirken foran Sakramentet med Armene udbredte i Korsform, som han saa ofte havde set Stanislaus gøre, og da hørte man ham grædende anraabe sin hellige Broder om Tilgivelse. Hans højeste Ønske var at blive optaget i Jesu Selskab, men af Ydmyghed vovede han ikke at bede derom; endelig efter et 40-aarigt strengt Bodsliv dristede han sig til at fremføre sit Ønske. P. Claudius Aquaviva var dengang Ordensgeneral og vel bekendt med Pauls hele Liv, og han gav straks Tilladelse til at optage ham. Da denne Efterretning kom, blev Paul opfyldt af den største Glæde; han skyndte sig at ordne sine Anliggender, men næppe var dette sket, før han blev heftig syg, og den 13. November 1607 — paa den Dag, da Kirken fejrer St. Stanislaus Kostkas Fest -- døde han saa angerfuld og gudhengiven, at vi tør haabe, at ogsaa Paul er bleven optagen i Himlens Herlighed og der fejrer Fest med Stanislaus paa samme Dag. Hans Grav findes i det Kapel, som han lod bygge ved Kirken i Praschnisch, og paa hans Ligsten staar den Inskription: Non erubesco evangelium (jeg skammer mig ikke ved Evangeliet).

„Den Grund, vi bygger paa“.

Ved min Hjemkomst efter en Rejse finder jeg et Nr. af »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« for 4. Juli d. A., hvori Redaktionen i et lille Indlæg med ovenstaaende Overskrift opfordrer mig til paa en eller anden Maade offentlig at nægte at vedkende mig nogle Udtalelser i

»Alliancebladet«. Jeg tør maaske derfor anmode den ærede Redaktion om at optage disse Linier.

De omtalte Linier i Alliancebladet har jeg virkelig brugt og vedkender mig dem fremdeles. Men det er mig en Glæde at faa Lejlighed til at berigtige den Misforstaaelse af dem, hvorefter Red. synes at mene, at jeg »har villet faa Tilhørerne til at tro, at den katholske Kirke ikke bygger paa den gamle Klippegrund, Troen paa Jesus som Guds Søn«.

Med de Ord, at »den romerske Kirke forkaster selve den Grund, vi bygger paa«, har jeg ganske ligefrem ment, hvad alle Katholikker ved, at den romerske Kirke regner Protestanterne for Kættere, altsaa underkender selve de evangeliske Kirkesamfunds Ret som levende og af Herren godkendte Grene af Kristi Kirke.

Naar jeg senere i Foredraget anvendte Udtrykket Kirkens Grund paa anden Maade overfor Unitarer o. a., saa ser jeg jo nu, at Ordligheden har givet Anledning til en Misforstaaelse. Efter hvad jeg forud havde udtalt om den katholske Kirke, vilde jeg unægtelig anse denne Misforstaaelse for udelukket, men saa meget er sikkert, at intet i den Retning har været i mine Tanker; efter Sammenhængen har Ordene her intet med den romerske Kirke at gøre.

Valby, 10. Aug. 1909.

Henry Ussing.

Den eukaristiske Kongres i Köln.

Medens Dagbladene ellers bringer Meddelelser om alle mulige og umulige Sammenkomster baade af Socialister og Gymnastikere og Hygiejnikere og alle Slags Folk i store og smaa Byer, paa Landet og i Hovedstæder, har der i vore danske Blade været Dødsstilhed om det mægtige Folkemøde, som den tyvende eukaristiske Kongres i

Köln formede sig til. Vi skal derfor sørge for at raade Bod herpaa og give vore Læsere en ret udtømmende Beretning om denne herlige kristne Fest, der, som tidligere nævnt, fejredes i Dagene fra den 4. til den 8. August.

Ligesom til den i Fjor under stor Tilslutning i London afholdte Kongres havde Paven sendt en speciel Stedfortræder, en saa kaldet Legat, og begge Gange faldt hans Valg paa den samme Mand, Kardinal *Vannutelli*. I England vakte det stor Opsigt, at Hertugen af Norfolk, Landets fornemste Adelsmand, havde modtaget Kardinalen med Knæfald, i Tyskland blev hans Modtagelse og hans Sejlur ned ad Rhinen til Köln et sandt Triumftog. Mandag d. 2. August, sent om Aftenen, ankom Kardinalen til Mainz og blev modtaget og fulgt til Vogns af en jublende Menneskemasse, der alle kunde se den høje Kirkefyrste, der ragede et Hovede op over hele Mængden. Kl. 9 den næste Morgen forlod Kardinalen Mainz og gik om Bord paa Damperen *Frauenlob*, ledsaget af et talrigt Følge. Damperen sejlede ned midt ad Rhinen, og overalt paa Bredderne stod Tusinder og atter Tusinder af Mennesker, som jublede og svingede Flag, medens Kirkeklokkerne ringede, Kanoner tordnede og Musikken spillede. I Nærheden af Koblenz forlod Kardinalen den første Damper og gik om Bord paa et andet Skib, *Rheingold*, smykket med Grønt og Faner, som skulde føre ham Resten af Vejen til Köln, hvilken ogsaa blev foretaget under stedse stigende Begejstring fra de utallige Skarer paa Bredderne. Fra Bonn blev Kardinalens Damper ledsaget af seks andre, festlig smykkede Skibe. Ved 7-Tiden naaede man, efter at være standset flere Gange paa Vejen, endelig Köln, hvor alle Kirkeklokker kimedede, og højt over alle Domkirkens Kejserklokke, der kun røres ved særlig højtidelige Lejligheder. Da Skibet nærmede sig Land, saa alle Kardinallegatens høje Skikkelse i den skinnende røde Purpurdragt, og baade paa Skibene og i Land begyndte Musikken og Menneskestemmer den herlige Sang: Store Gud, vi love dig. Ikke langt fra Landingsstedet var oprejst en Æresport, hvor den højtidelige Modtagelse af Kardinalen skulde finde Sted. Der havde forsamlet sig en stor Skare af fornemme gejstlige og Lægefolk, med Kölns Ærkebiskop, Kardinal *Fischer*, og Over-

borgmesteren i Spidsen; ogsaa den danske Biskop var til Stede ved denne festlige Lejlighed. Efter at der var holdt Velkomsttaler og Kardinalen havde svaret, satte Processionen sig i Bevægelse op imod Domkirken, og det var et meget gribende Øjeblik, da den mægtige Præsteskikkelse skred op gennem den vældige Domkirke, der straaledede i vidunderlig Belysning, medens Domkoret sekstemmig sang *Ecce sacerdos magnus* og siden *Tu es Petrus*, hvorefter Kardinallegaten højtidelig meddelte Velsignelsen. Ved Halvtitiden kunde endelig Kardinalerne trække sig tilbage til det ærkebiskoppelige Palads.

Først den næste Dag, Onsd. d. 4. August, fandt den egentlige Aabning af Kongressen Sted. Som Kongresrum tjener selve Domkirkens mægtige Langskib. Her er oprejst en lav Talerstol, og her omkring er grupperet, først de høje Kirkefyrster med andre Æresgæster og dernæst de øvrige Tilhørere, og for at indrette alt paa, at de tilstedeværende kunde høre Foredragene, havde man fjernet det Allerhelligste fra Koret, saa at Siddepladserne ogsaa kunde anbringes med Ryggen mod dette. Ved Tæpper og paa andre Maader havde man sørget for, at Lydforholdene kunde blive saa gode som muligt i det vældige Rum¹⁾.

Omtrent Kl. 5 Eftermiddag aabnede Biskop *Heylen* Kongressen med en Bøn og en kort Tale over Ordene: Lovet være Jesus Christus, hvorpaa den pavelige Skrivelse oplæstes, ved hvilken Kardinal *Vannutelli* var bleven udnævnt til Pavens Legat og Stedfortræder ved denne Lejlighed. Derefter rejste denne sig op og holdt med klar og tydelig Røst en latinsk Tale til den store Forsamling. Kardinalen dvælede mest ved Kölns store kristelige Minder og ved de herlige Vidnesbyrd, den rummer om baade Fortidens og Nutidens katholske Trosliv. Derefter holdt Kardinal *Fischer* en Velkomsttale til de mange, fra Tyskland og fra fremmede Lande, der var kommet til Stede, og for

¹⁾ Saaledes — og navnlig ved Sakramentets Fjernelse — var selve Domkirken omdannet til en vældig Mødesal, i hvilken alle de offentlige Forsamlinger fandt Sted hver Eftermiddag; men tillige holdtes der om Formiddagen mange sluttede Møder og Sektionsmøder, beregnede for særlige Stænder og Foreninger eller specielt for de fremmede ikke-tysktalende Nationer.

bedre at blive forstaaet ogsaa af disse sidste benyttede han det franske Sprog til et lille Afsnit af sin Velkomsthilsen. Til Slut betonedede han, at denne store Forsamling havde slet intet politisk Anstrøg, Deltagerne samledes ene og alene om det helligste Sakramente. Til Slut bragte Byens Overborgmester, smykket med sin gyldne Embedskæde, Byens Velkomsthilsen til det store Møde og aflagde et smukt Vidnesbyrd om, hvordan det rette Forhold bør være mellem den kirkelige og den borgerlige Myndighed. Efterat disse officielle Hilsner, der i høj Grad bar Hjertets Præg, var udvekslet, begyndte de egentlige, saglige Foredrag, men Omtalen af disse maa gemmes til de følgende Numre.

(Fortsættes).

De ti Guds Bud i Middelalderen, særlig paa Dansk. Af Wilh. Schmitz, S. J.¹⁾

Som *Dekalogen* eller *de ti Guds Bud* har Katholikerne til alle Tider kun betragtet de Bud, som Moses har faaet af Gud Herren selv paa de to Stentavler. De er overleveret os i Mosebøgerne og er i det væsentlige intet andet end en nøjere Formulering af selve Naturloven. I den gamle saavel som i den nye Pagt paahvilede det imidlertid den sande Religions Præster at forklare disse Bud og belære Folket om alt, hvad der falder ind under dem og rummes i dem. Paa den samvittighedsfulde Iagttagelse af disse Bud beror just den sædelige Renhed, hvortil i den nye Pagt Kristendommen skal føre Menneskene.

Alt taler nu ogsaa for, at Gejstligheden ved Middelalderens Slutning vel har været sig denne Pligt bevidst og har gjort sig Umage for at opfylde den. De mangfoldige Foranstaltninger, der blev truffet for at skaffe alle Kendskab

¹⁾ Efter *Theologisch-praktische Monats-Schrift*, XVII. (1907), S. 224.
Smgl'n. *Nordisk Ugeblad* 1908, S. 381, 761, 1909, S. 17.

til de ti Bud og tilskynde dem til at leve derefter, udgik jo for største Delen fra Gejstligheden.

Vi behøver kun at minde om de *Forordninger fra Koncilier og Biskopper*, som paalagde Sognepræsterne at sørge for, at deres Sognebørn tilegnede sig den kristelige Børnelærdom; herved tænkte der ikke mindst paa, at de skulde lære de ti Bud.

Bortset fra den egentlige *Fremsigelse* af denne Børnelærdom og den dertil knyttede korte *Forklaring* er ogsaa de *Prædikener* fra hin Tid, som er kommet til os, for en meget væsentlig Del af moraliserende Indhold; de opfordrede altsaa ogsaa Tilhørerne til at holde Guds Bud.

Ligesom ved Prædikenen blev der ogsaa ved den øvrige *religiøse Undervisning* lagt megen Vægt paa, at Menigheden tilegnede sig de ti Bud og førte et Liv, som stemmede med dem. Forældrene skulde udspørge Børnene om, hvad de i Kirken havde forstaaet af Budene, og Skolemestrene skulde undervise dem i Guds og Kirkens Bud. Netop med Hensyn til denne Undervisning henviste man til, at Børnenes Hjerter var som blødt Voks, hvori man med Lethed kunde præge et godt Billede; men det første Præg, som burde indtrykkes i dem, var Gudsfrygtens. Denne Udtalelse, der sandsynligvis stammer fra *Herolt*¹⁾, tilegnede herhjemme *Christiern Pedersen* sig, og han tilføjer flere andre Billeder. Barnehjertet ligner en Vokstavle, hvorpaa alt godt kan skrives; det ligner et nyt Kar, der endnu aldrig har været fyldt, og som let vil bevare Smagen af det første, man hælder deri; det ligner fremdeles en grøn og frisk Gren, som man uden Vanskelighed kan bøje, som man vil. Til alt dette henviser han Forældrene for at bevæge dem til i Tide at lære deres Børn at frygte Gud og holde hans Bud.

Den Slags Sammenligninger var almindelige i Middelalderen og har tildels holdt sig ned til vore Dage. I Middelalderen fremdrog man endnu en Omstændighed, der ikke kunde andet end gøre Indtryk paa hin Tids barnlige Sind. Gud har givet os ti Fingre paa Hænderne og ti Tær paa Fødderne — sagde man — og det just for at minde os om de ti Bud. Allerede *Suso* gør i sin Bog om den evige Visdom opmærksom herpaa, og som Mystiker begrundet

¹⁾ Smgln. *Geffcken*: Bilderkatechismus S. 69.

han sin Mening ved at fremhæve, at alt udvortes skal staa i det indres Tjeneste, og at alle Ting skal føre os til Gud.¹⁾

Hvor fortræffeligt et Middel Prædikenen og den religiøse Undervisning end var til paa det mest indtrængende at tilskynde Folket til at holde Budene, kunde man dog ikke nøjes hermed, da ikke alle om Søndagen kunde overvære en Prædiken eller Katekese, som mange Postiller netop med Beklagelse fremhæver.²⁾ I Prædikenerne maatte der jo ogsaa undertiden tales om andre Ting, især paa de høje Fester. En Erstatning kunde da de i Folkesproget skrevne Bøger byde. Hvad de ti Bud angaar, maa vi særlig tænke paa *Skriftebøgerne*. Selvom disse nærmest var, hvad vi nutildags kalder Skriftespejl, saa havde Forfatterne dog tydelig nok ogsaa til Hensigt at belære Lægfolk om de ti Bud. Af saadanne Skriftebøger fandtes der en stor Mængde, og adskillige af dem opnaaede tilmed en hel Række af Oplag.

Ogsaa ved de mere underordnede Midler til at lære smaa og store den kristelige Børnelærdom og skaffe dem en praktisk Forstaaelse deraf, stod Budene i første Række. Før vi gaar over til at betragte disse mindre betydelige Midler, vil vi imidlertid først se selve Ordlyden af de ti Bud, som de var ved Middelalderens Slutning.

Paa Dansk finder vi Budene dels hos *Paulus Heliæ*, dels hos *Christiern Pedersen*.³⁾ Hos den førstnævnte lyder de saaledes:

1. Thw scalt icke halfue andre oc fremende Gwder.
2. Thw scalt icke tage thijn Gudtz naffn forfengellige wdlij thijn mwndt.
3. Thw scalt holde oc hellig gøre Høylilagedage.
4. Thw scalt hedre oc ære tijn Fader oc thijn Moder.
5. Thw scalt icke y hiell slaa.

¹⁾ *Hasak*: Der christliche Glaube, S. 542. — »Hvorfor tror du vel, at Gud har givet dig ti Fingre og ti Tæer, fem ydre og fem indre Sanser, andet end for at de skal vise dig hen til hans Bud; thi du maa vide, at alt det udvortes alene er skabt af Hensyn til det indvortes, og at alle Ting er skabt for vor Skyld for at nævne Gud og vise os Vej til ham.« — Ogsaa *Christiern Pedersen* nævner dette Motiv, og *Petrus Palladius* hentyder flere Gange detil.

²⁾ Sm!gn. *Geffcken*, anf. Skr., Beilage, Sp. 35.

³⁾ *Povel Eliesen*: Danske Skrifter, S. 4 ff. — *Christiern Pedersen*: Danske Skrifter IV, S. 219 ff.

6. Thu skalt icke gjøre Hoord.
7. Thu skalt icke stiale.
8. Thu skalt icke sye (sige) falst vitne emodt thijn jeffncristen.

9.¹⁾ Thu skalt icke begere thin jeffncristens huss.

10. Thu skalt icke begere hans Hustrw, Dreng eller Pyge, Qwegh eller Noget handt eyer og besyder.

(Slattes).

¹⁾ Med Hensyn til Budenes, særlig de to sidstes, Rækkefølge er der i Middelalderen nogen Vaklen, som der jo ogsaa nu er nogen Uoverensstemmelse imellem de forskellige Konfessioner.

Henvendelse

fra

Fredericia katholske Skolekommission.

Naar Børnene nu efter endt Sommerferie atter møder her i deres smukke, sunde og praktisk indrettede Skolebygning, vil det sikkert være en Glæde for dem, at man til Brug ved Undervisningen har erhvervet en lille zoologisk Samling. Da det er Meningen efterhaanden at forbedre og forøge saavel vore fysiske som zoologiske Hjælpemidler, vil man være meget taknemlig for, hvis nogen kan give Skolen Underretning om, hvor saadanne Ting kan faas for en rimelig Penge. Om nogen af Interesse for Skolen skulde ønske os et eller andet i nævnte Retning, vil det selvfølgelig blive modtaget med Glæde.

St. Andreas Kollegiet, Ordrup.

Det ny Skoleaar begynder **Torsdag d. 26. August** Kl. 9. Indmeldelse af ny Elever kan ske daglig, sikrest mellem Kl. 5¹/₂ og 7¹/₂ Elterm.

St. Knuds Skole, Stenogade 4,

begynder det ny Skoleaar **Tirsdag den 24de August** Kl. 8¹/₂. — Ny Elever kan endnu optages i alle Klasser ved Henvendelse til Skolens Bestyrer, Pastor Cl. **Bannwart** (tr. i Reglen 12—1 og efter 6).

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager sine ugentlige Møder Mandag Aften d. 6. September. Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Sialm, Stenogade 4.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder **Torsdag Aften** d. 2. September. Mænd, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Esser, Stenogade 4.

Unio. Søndag d. 29. August Udflugt i 2 Afdelinger. Begge Afdelinger for baade Herrer og Damer.

1. **Afdl.** tager fra Østbanegaarden med Toget Kl. 9,37 til Rungsted. Herfra spadseres til Hørsholm, hvor den medbragte Frokost indtages. Derefter videre gennem Ruderskov til Søllerød, hvor man træffer sammen med

2. **Afdl.**, som tager fra Holtebanegaarden med Toget Kl. 1,14 til Holte og spadserer til Søllerød Kro, hvor der i Fællesskab drikkes Kaffe.

Turen forsættes nu over Nærum til Skodsborg, hvor Aftensmaden indtages.

Madkurve kan medtages.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde paa Ermelundssletten Søndag d. 22. Aug. Mødested: St. Andreas Kirken i Ordrup Kl. 4.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. August. 12. Søndag efter Pintse. Joachim, Bekender, den saligste Jomfru Marias Fader. Oktav af Marias Optagelse. — **23. M.**, Philip Benitius, Bekender. Vigilie. — **24. Ti.**, Bartholomæus, Apostel. — **25. O.**, Ludvig, Konge og Bekender. — **26. To.**, Votivofficium af Alterets helligste Sakramente. — **27. F.**, Joseph af Calasanz, Bekender. — **28. L.**, Augustin, Biskop og Kirkelærer.

Søndag d. 29. August. 13. Søndag efter Pintse. Marias reneste Hjærte.

St. Knuds Kapel. St. Franciscus' III. Orden holder Møde Onsdag d. 25. Aug. Kl. 8 Aften.

Hjærtelig Tak til de overordentlig mange, som har vist os saa megen Kærlighed under den store Ulykke og Sorg, der har ramt os.

St. Annæ Kirke den 22de Aug. 1909.

Jos. Resch.

P. Steidl.

Brevkasse. Hvis nogen af Ugebladets Læsere skulde vide Besked om følgende, vilde man gøre undertegnede en stor Tjeneste ved at indsende Svar til Bladet derom.

1) Hvor findes der en Levnedbeskrivelse eller lign. af Pastor Stub, hin fine norske Præst, hvis »Ledsagelse« har været saa mange søgende Sjæle til Vejledning og Gavn?

2) Hvilke Artikler eller selvstændige Værker er der fremkommet som Svar paa Grev *Hoensbrocks* Bog *Das Papsttum*?

E. O.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Patrø 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 35.

Søndag den 29. August.

1909.

INDHOLD: Pater Deckers Billede. — De ti Guds Bud i Middelalderen, særlig paa Dansk. — Den eukaristiske Kongres i Köln. — Et Brev. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Preussen. Irland. Rom. U. S. A. — Blandinger. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Deckers Billede.

Nærværende lille Billede, som med venlig Imødekommenhed er overladt os af *Hver 8 Dags* Redaktion, vil sikkert være en kærkommen Erindring om den saa brat bortkaldte, nidkære Præst for de mange, som havde fattet Højagtelse for ham og Tillid og Kærlighed til ham. Til hvad her tidligere er fortalt om højærv. Pater Decker, er der kun lidet at føje. Det burde maaske have været fremhævet, at Pater Decker var meget musikalsk, og at St. Annæ Menighed ogsaa, hvad Sungen og Orgelspillet angaar, har lidt et stort Tab ved hans Død.

De ti Guds Bud i Middelalderen, særlig paa Dansk.

Af Wilh. Schmitz, S. J.

—

(Sluttet.)

Blandt de mere underordnede Midler til at lære Menighederne de ti Bud og bevæge dem til at holde disse maa vi særlig nævne de mange Forklaringer og Omskrivninger af Budene, der fandtes baade i Prosa og paa Vers. Overalt i Europa finder vi versificerede Gengivelser af den Art, som f. Eks. endnu er i almindelig Brug paa Fransk. Herhjemme har Paulus Heliæ efter sin Forklaring over Budene optaget en saadan Omskrivning i Vers:

Thisse samme X Gudtz budt kortelligen vth set (udsatte) paa Rijm.

Thet Første.

Haff ey Gudt, mer en een,
Om tw wilt være vden meen,
Elsck saa hanom aff hiærtens grundt
Oc holdt hans budt y alle stundt.
I hwadt tw elscker lige met ham,
Thet blwffuer (bliver) thijn Gud, tig til skam.

Thet Andet.

Thijn Gud sckaltu altidt fyre oc ære
Medt erlig tafø oc hiærtens begære.
Skall hand være teg blid, oc icke wret (vred),
Tha wocte teg wel for løgen oc menet (Mened).
Then, som wyll gierne liwe oc swerie,
Sin egen siæl monde hand forherie (fordærve).

Thet Trædie.

Wiltu teckis thijn kiære Gudt,
Tha holt gierne helligdages bwd,
Som er Gutz ordt at gierne høre
Oc ingen synd met foracth att giøre.
Oc ther till bruge bode hender oc mundt
I gode giærninger, aff hiærtens grundt.

Thet Fierde.

Nest thin Gud, ther tegh haffuer sckapth,
 Elsck foreldre aff all thijn macth.
 Saa foer (faar) tw alder, lystigh oc lang,
 Oc evicht lif, vden sorgh oc twangh.
 I foreldris naffn besluttis (indesluttet) the alle,
 Som wy forstandere og høffuitzmend kalde.

Thet Femthe.

Haff siden aff alt thijt hiærte kiær
 Thijn ieffncristen (Medkristen), som sidder teg nær,
 Thij (derfor) wocthe tegh well for wrede oc mandrab,
 Om thu wilt bliffue vdtij herre(n)s wensckab,
 Desligest giør oc medt awindt oc had,
 Tha bliffuer tw med Gudt ewindelige glad.

Thet Siette.

Wær kysck oc ren vdtij giærning oc snack,
 At tw kandt findis vden meen oc lak,
 Giør ey hord, om tw est wiiss,
 Tha foer tw ewige loff oc priiss.
 Men kantu thin mage ickæ ombære (undvære),
 Tha gack y ectesckab met heder oc ere.

Thet Siwnde.

Gør een anden som tw wilt haffue,
 Tha følger teg gott røcte till grassue,
 Begær forthi (derfor) aff ingen mandt
 Wden thet, tw met mindhe betale kant.
 I huat tw faar modt rett oc sckiell,
 Tu thet for gudt bode røffuer oc stiell.

Thet Ottinde.

Skall tw thijn Gud rettelige frycthe,
 Gack eslter ingen mandz ære oc rycte,
 Thy tall aldri, om tw est from,
 Falst vitne eller wretferdig dom.
 Bagtal og løgen sckall tw ey føre,
 Ey heller andre thet giør giærne høre.

Thet Nyende.

Wyltu bliffue vdtij herrens hyllist,
 Tha giør hwer mand sckyell (Skel) og fyllist.
 Begær ey hans ager, eng eller iordt,
 Ey huss eller noget udt aff hans gaard,
 Wden thet meth mynde kan sckee,
 Om tw skalt vndgaa thet ewige wee.

Thet Tijnde.

Wyltu tiæne Gudt medt sandthed oc troo,
 Tha begær inttet aff een andhen mandtz boo,
 Wære sig enthen pige eller dreng,
 Eller Hustru, ther gaar medt hannom y sengh,
 Ellers kommer tw y then nødt,
 Som er then ewige sorg oc dødt.

Billeder, som vedrørte de ti Bud, fandtes paa *Væg-katekismernerne* eller i større Værker om Budene. Den tilføjede Tekst var vel ogsaa her som oftest versificeret; i hvert Fald er dette Tilfældet med de Billeder, som Geffcken har gengivet efter Heidelbergherhaandskriftet Nr. 438. Ogsaa paa *Bøntavlerne* spillede Budene en Hovedrolle. Ligesom de nordiske Folk tildels optog Trosbekendelsen i deres Love, saaledes findes ifølge Geffcken Budene stundom optaget i Frisernes og Anglernes *Love*.

De fem *Kirkebud* blev dengang som nu forklaret og indskærpet baade Børn og voksne. »Sjæleføreren« siger udtrykkelig, at Skolemestrene — og ikke blot de — skulde undervise Børnene ikke alene i Guds, men ogsaa i Kirkens Bud. Naar man lagde mindre Vægt paa Ordlyden af disse Bud, kommer det uden Tvivl af, at de, som Skriftebøgerne viser, blev behandlet ret indgaaende under det fjerde Guds Bud; dette hyder os jo ikke blot at adlyde vore kødelige Forældre, men ogsaa alle vore foresatte, ikke mindst de kirkelige.

Betragtningen af de ti Guds Bud forandrede sig naturligvis ikke væsentlig ved Reformationen. Vi finder derfor i *Palladius' Visitatsbog* Udtalelser, som ganske svarer til, hvad vi hidtil har set. S. 39 og 40*) taler han om, hvorledes man skal fremsige dem baade Morgen og Aften, Manden og Konen vekselvis, han det første Bud, hun det andet o. s. v.; naar man saaledes ved Budene bekender, at man er et armt og syndigt Menneske, i sit Credo flyer til vor Herre Jesus og i sit Fadervor beder om Syndernes Forladelse, da er det den rette Himmeltrappe i Modsætning til »hine ugudelige Psalterbaand« (Rosenkransen, ogsaa kaldt Himmeltrappe). S. 46 siger han, at ingen maa

*) Visitatsbogen anføres efter Sv. Grundtvigs Udgave.

berettes eller stedes til Ed efter Loven, med mindre han kan de ti Bud; er nogen ikke i Stand til at lære dem paa sine Fingre, saaledes som Sognepræsten hver Søndag skal opregne dem fra Prædikestolen, da skal der gøres Bøn for ham i Kirken, »at den Djævel, som sidder udi hans Hjerte, maatte vige fra hannem, ai han maatte end lære dem en Gang, inden han døde, og faa sin Syndsforladelse og blive salig og ikke fordømt«. S. 51 omtales, at de ti Bud skal synges i Kirken. S. 114 endelig nævnes Budene blandt den Børnelærdom, hvori man skal overhøre Tiggerne, inden man giver dem noget.

Den eukaristiske Kongres i Köln.

Vi skal denne Gang gengive mere eller mindre udførligt nogle af de mange interessante og tankefulde Foredrag, som blev holdt ved de talrige Møder, uden dog særlig at gøre Rede for, ved hvilket af de mange forskellige Slags Møder hvert enkelt Foredrag blev afholdt, enten det var et sluttet Møde eller Sektionsmøde eller almindeligt, offentligt Møde i det store Domkirkerum. Ej heller skal der blive lagt Vægt paa streng kronologisk Orden, men kun paa at faa det fremdraget, som efter et almindeligt Skøn har de fleste Betingelser for at kunne baade oplyse og opbygge.

Efter at de i det foregaaende Nummer omtalte Velkomsthilsener var udvekslet, holdt Professor i Theologi Dr. *Gerhard Esser* fra Bonn det første egentlige Foredrag: *Den hellige Eukaristi som Troens Hemmelighed*. Vi skal her gengive et enkelt Afsnit af dette Foredrag. »Mysterium fidei, Troens Hemmelighed, er den Ærestitel, som Troen og Theologien giver den hellige Eukaristi for at betegne dens op-højede og beherskende Silling i Troens overnaturlige Verdensorden. Saaledes kaldes den, fordi alle Troens store

Hemmeligheder mødes og forenes i den, fordi den rummer i sig en Fylde af vidunderlige Hemmeligheder, af Guds Størværker, og fordi dette den guddommelige Kærligheds Vidunder er ledsaget af ligesaa store Vidundere af den guddommelige Almagt. — Alle disse Vidundere fuldbyrdes i Stilhed, saaledes som ogsaa Guds største Underværker i alt det skabtes Opholdelse fuldbyrdes i Stilhed. Værkstedet, hvor Forvandlingens Vidunder foregaar, er vel nok synligt. Fuldkommen klart og bestemt har Herren sagt: Dette er mit Legeme. Vi ved Stedet og Tiden for hans Komme lige saa nøje, som vi kan gribe vor Vens Haand, naar han rækker den ud mod os. Men Øjet tør ikke se Forvandlingen, Øret intet fornemme, for at der ikke skal ske noget Brud paa Troens Orden. Skikkelsernes Slør tilhyller Herrens Nærværelse for det sanselige Øje, ligesom det angiver denne for Troens Øje. Og dette passer godt til Naadens og Naadelivets Orden i denne jordiske Tilværelse, passer godt til Guds Riges Væsen og Udvikling her paa Jorden og ogsaa godt til Sakramentets Formaal.«

Benediktinerpræsten *C. Wirz* talte om det *daglige Besøg ved det allerhelligste Sakramente*. Besøget ved Sakramentet, sagde han, er et naturligt Udslag af den katholske Lære om den hellige Eukaristi og har altid, om end under forskellig Skikkelse, været i Brug blandt Katholikerne. Denne fromme Skik er i lige Grad at anbefale baade for gejstlige og Lægfolk. Tillige er Besøget ved det Allerhelligste vistnok den letteste af alle eukaristiske Andagtsøvelser. Derfor vilde Taleren anbefale Dannelsen af stedse flere Foreninger med det Formaal regelmæssig at holde Tilbedelse foran det allerhelligste Sakramente.

Et andet indtrængende Foredrag holdtes af Pastor *Adolf Böhmer* fra Bonn om den *første hellige Kommunion og Skoleungdommens regelmæssige Kommunion*. »Den første Kommunion er det vigtigste Vendepunkt i en Kristens Ungdomsliv, mange Gange af afgørende Betydning for hans fremtidige Skæbne i Tid og Evighed. Derfor bør der anvendes den allerstørste Omhu paa Børnenes grundige og alsidige Forberedelse dertil. Dog skal man ikke først ved den egentlige Kommunionforberedelse begynde med at føre Børnene hen til den eukaristiske Frelser, nej, det skal

være den samtlige Opdragelses Hovedopgave, som man allerede tager fat paa i den tidlige Barndomsalder og i Aarenes Løb systematisk fører videre og videre. Paa denne smukke og taknemmelige Opgave maa Familie, Skole og Kirke i Forening arbejde under viis Benyttelse af den hos Barnet liggende Autoritetsfølelse og Efterlignelsesdrift, d. v. s. ved indgaaende theoretisk Belæring om den hellige Eukaristi og praktisk Øvelse af en inderlig Andagt til det allerhelligste Sakramente. Dette fælles Samarbejde mellem de tre Faktorer naar sit Højdepunkt under den egentlige Kommuniionsundervisning. Hvad selve Afholdelsen af den første hellige Kommunion angaar, bør denne foregaa saa gribende og højtideligt som muligt, men alt, hvad der kan afvende Børnenes Opmærksomhed, som f. Eks. elegante Klæder, Oversvømmelse med Gaver eller verdslige Festligheder, bør man naturligvis paa det bestemteste vise tilbage. — Saa længe Børnene gaar i Skole, er det sundeste vistnok hver Maaned efter omhyggelig Forberedelse at føre dem til Herrens Bord. Dog kan man godt allerede i Skoletiden raade til hyppigere Modtagelse af den hellige Kommunion, naar det blot sker med tilbørlig Klogskab og Hensyntagen til den enkelte.«

Den anden Dags Møde i Domkirken om Eftermiddagen fra Kl. 4¹/₂ til 7 bragte en ny Række interessante Foredrag, eet paa Italiensk af Kardinal *Ferrari*, eet paa Fransk af en Borgmester fra Luxemburg om det hellige Sakramentes sociale Velsignelser, hvorefter tre Præster og en Lægmand holdt tyske Foredrag. Professor *Meyenberg* fra Luzern talte gribende om *Eukaristien og Kirkens Enhed*. »Den hemmelige Grund til Kirkens Enhed er Alterets helligste Sakramente. Det er efter Kirkeforsamlingen i Trient Kendetegnet paa hint ene, udelte Legeme, hvis Hovede Christus er. Christus vil, at vi ved Alterets Sakramente alle skal komme i den fasteste Troens og Haabets og Kærlighedens Forbindelse med dette Legeme som Lemmer derpaa, saa at vi alle tror og taler det samme, og der ingen Splittelser bliver imellem os. — Dette Kirkeforsamlingens Ord straalere for os som en Solopgang. Altsaa Alterets Sakramente er Kendetegnet paa Kirkens Enhed. Al Enhed i Kirken hviler paa Enhed med Gud. Gennem hele Aabenbaringen, fra det

første til det sidste Blad i Bibelen, gentager denne store Tanke sig stadig væk: Menneskets Enhed med Gud. Men Alterets Sakramente er den højeste Opfyldelse af denne Enhedstanke. Hvad var det, som gjorde Paradiset til Paradis? Menneskenes Enhed med Gud. Menneskeheden skulde blive en stor Gudskirke. Da Jesus kom, fornyedes Tilstanden fra Paradis. Gud kom i personligt Samfund med Menneskeheden. Han selv besteg Davids Trone, som ikke vil styrte til Dagenes Ende. Men han lod ogsaa sine samtidige blive delagtige i det personlige Samfund med sig, Gudmennesket. Skulde denne vidunderlige, dybeste Enhed ophøre ved Christi Himmelfært? Nej! Alterets Sakramente er det Himmelbrød, som muliggør det personlige Enhedssamfund med Christus. Ved det eukaristiske Offer og den hellige Kommunion fremstraaler i alle Lande og i Millioner af Mennesker Kirkens hemmelighedsfulde Enhed.«

Om *Kommunionsbilleder* holdt Pastor, Dr. F. Kaufmann et meget underholdende Foredrag den næste Dag, om Fredagen. Den Skik, at Præsterne giver Børnene et Billede til Erindring om deres første hellige Kommunion, lader sig forfølge indtil ned i det 18. Aarhundrede. Da Litografien blev opfundet 1796, fik denne Skik et stort Opsving. Kommunionsbillederne maa være dogmatisk korrekte og kunstnerisk fuldkomne. Et saadant Billede kan kun stemme til Andagt, naar det er skabt af en from, troende Mand, som selv er en ægte, dygtig Kunstner. Man maa ikke glemme at ty tilbage til Fortidens store kristelige Kunstnere, naar man søger Emner til Kommunionsbillederne, ja ofte vil de gamle Billeder være at foretrække for nye, moderne Kunstneres. Alt, hvad der er overspændt eller sødladent, maa man bestemt tage Afstand fra; et Billede med simple, kraftige Linier, der ikke spreder Opmærksomheden ved forskelligartede Scener, men peger paa et eller andet Kærnepunkt i Dogmet eller i Frelserens Liv, er langt at foretrække. — Baade dette og alle andre Foredrag hilstes med livligt Bifald af Tilhørerne, hvad der lidt forundrer os, der ved Foredrag af opbyggeligt Indhold ikke saaledes plejer at give vor Tilslutning til Kende; men da det synes at være et naturligt Udslag af troende Hjerters Begejstring, kan ingen med Rette føle sig stødt derover. (Fortsættes).

Et Brev.

Det er ikke rart at blive bagtalt og forhaanet, og det er ikke Reglen, at man har Gavn af det. Dog sker det undertiden, ikke mindst, naar ens Fjender gør det saa eftertrykkelig, at mange opdager, det umulig kan være sandt alt sammen. Der er nemlig ikke saa faa Mennesker, hvis Karakter er saadan, at de, naar Lejlighed gives, har en uimodstaaelig Trang til at erfare, om det onde, de har hørt om andre, virkelig ogsaa er sandt; og opdager de saa, at det ikke er sandt, vil de komme til at tænke saa meget bedre om den, Folk havde søgt at give dem daarlige Tanker om.

Det fortælles, at Pastor Stein, som for en Del Aar siden var Præst paa Vesterbro, advarede sine Tilhørere i St. Matthæus Kirke paa det indstændigste mod at gaa i den nye katholske Kirke i Stenosgade, hvad der førte til, da han gjorde det ofte nok, at nogle af hans Tilhørere virkelig gik derhen for at erfare, om det var sandt, hvad de havde hørt, og saa — blev der med det samme. Der er en lille By her i Landet, hvor der er en stor, dejlig, protestantisk Kirke og en pæn, lille, katholsk Kirke, og hvor Præsten i den første skænder paa sin Menighed, fordi han ser saa mange gaa forbi sin Bolig og ned i den lille Kirke, medens der kun er saa faa i hans store, smukke Kirke. Det er ikke et Hovedmotiv til at blive Katholik, at der uden Føje siges saa meget ondt mod den katholske Kirke af Protestanterne, men at det ofte kan være et foreløbigt Motiv og ofte har været det, har man mange Gange hørt, og det bekræftes af efterfølgende Brev, som er sendt til Udgifveren af et stort engelsk, katholsk Ugeblad.

»Ærede Herre! Jeg tvivler ikke om, at disse faa Linjer, som jeg skriver til Dem, vil være af Interesse for Deres Læsere. Jeg har faret til Søs i de sytten sidste Aar, og jeg har i den Tid besøgt næsten alle Dele af Jordkloden. Jeg var i Messina, den Gang det skrækkelige Jordskælv fandt Sted der. Som De uden Tvivl ved, frelste vort Skib 400 Mennesker. Der var en Ting, som gjorde stort Indtryk

paa mig den Gang, det var Synet af 50 smaa Piger, som blev frelst ud af et Kloster.

Hvor var de rolige og ordentlige, hvor kom de stille vandrende ned til vort Skib med den gode Søster for at blive taget ombord. En af dem bar et Kors. Der syntes hverken at være Frygt eller Forvirring mellem dem, skønt man skulde synes, deres Hjærter maatte have været rædselsslagne ved det frygtelige Syn af de sammenstyrtede Huse og de knuste Mennesker under Ruinerne. Hovedhensigten med mit Brev er dog en anden. Jeg er Protestant, men skal snart optages i den ene sande Kirke. Jeg har paa mine Rejser i de sidste faa Aar hørt og læst en hel Del af de Indvendinger og Anklager, som rettes mod den katholske Tro og dennes Tilhængere. I min Fritid har jeg personlig *undersøgt*, saa vidt det har været muligt, hvad jeg havde hørt og læst, og i hvert Tilfælde har jeg fundet disse Paastande at være *de ondeste og skændigste Løgne*, som tænkes kunde. Da jeg er en Mand, som har set og rejst meget, har det gjort saa meget mere Indtryk paa mig at se, hvor lidt Sandhed har været agtet af dem, der har fremsat sligt, og jeg paastaar, det er skændigt, at saadanne Løgne kan fortælles og trykkes om Roms Kirke. Som Protestant og som en stor Ynder af Deres frisindede og noble Blad vil jeg slutte med, at jeg er kommen i Berøring med mange katholske Præster, hvem jeg betragter som de ivrigste og arbejdsomste Tjenere af Guds Ord, der kan findes i noget Samfund.«

Saa vidt den brave Kaptajns jævne Ord. Forresten har han af Paven faaet tilsendt en Medaille til Erindring om hans Redningsværk den 28de December i Fjor ved Messina. Vi opfordrer enhver af vore Modstandere til at gøre, som hin Sømand har gjort: Naar du hører noget ondt om den katholske Kirke, gaa saa hen og brug dine egne Øren og Øjne for at erfare, om det er sandt, og døm saa!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Preussen. I Kulm i Vest-Preussen er i disse Dage Tysklands ældste Præst afgaaet ved Døden. Sognepræst Stanislaus Machorski naaede den høje Alder af over 102 Aar og havde været Præst i 77 Aar, deraf de 76 Aar i det Sogn, i hvilket han døde.

Irland. I den næste Parlamentssamling vil der af Lord Curzon og andre, deriblandt den protestantiske Biskop af Exeter, blive indbragt et Lovforslag, som gaar ud paa at give Vicekongen af Irland Ret til at ansætte og lønne *en irsk Gesandt ved den apostoliske Stol*. I Indledningen til Forslaget siger Lord Curzon, at det britiske Rige har ikke mindre Interesse af at faa knyttet en diplomatisk Forbindelse med Vatikanet end det protestantiske Preussen og det orthodoxe Rusland, thi Pavedømmet er en Stormagt saavel i social som i moralsk og religiøs Henseende, især siden Marx' Lærdomme ogsaa er begyndt at trænge ind i det katholske Proletariat. Man har allerede en Person, der vil passe fortrinlig til Posten. Det er vel nok meget tvivlsomt, om Forslaget vil gaa igennem i Parlamentet, om den kloge Adelsmands *bill* vil naa at blive en *act*.

Rom. De ivrige engelske Damer, som søger at skabe »gode romerske Protestanter« i Pavernes By, fortsætter deres Arbejde Aar efter Aar med uformindsket Energi. Penge udstrøs med Rundhaandethed blandt de fattigste af Roms fattige, naar de bare vil forlade den Kirke, hvori de er døbt, og gaa ind paa at besøge et protestantisk Bedehus blot en Gang om Ugen. Man hører lejlighedsvis om den uværdige Fremgangsmaade, som disse energiske kvindelige Evangelister arbejder med. Naar de gaar ud i deres »apostoliske Arbejde« blandt de fattige, udser de sig særlig de arbejdsløse som et passende Bytte. Først vindes Familiens Overhoved og Herre ved nogle blanke engelske Guldstykker, dernæst Moderen, som maaske ikke har Føden til de smaa. Resten af Familien er det naturligtvis let at vinde. Det er sikkert, at mange bliver saaledes lokket bort fra den katholske Kirke, men det interessante Spørgsmaal er, hvor længe disse Konvertiter bliver i deres »nye Tro«. En, som kender Forholdene nøje, forsikrer, at disse stakkels Proselyter som Reglen aldrig bliver længe i Protestantismen, og det af den simple Grund, at de aldrig har troet paa dennes Lærdomme, men kun sluttet sig til den paa Grund af deres øjeblikkelige økonomiske Forlegenhed. En skønne Dag, naar Damerne banker paa Giovannis Dør, finder de, at deres Argumenter, de solide engelske Penge, ikke frugter mere. Han og Maria har faaet Arbejde, og de er begge

vendt tilbage til den Tro, de i deres Hjerter aldrig havde forladt.

U. S. A. Gang paa Gang hører man fra de Forenede Stater i Amerika klage over den Elendighed og Nød, som den hyppige Ægteskabsskilsmissen fremkalder i disse Lande i alle Samfundsklasser. Kardinal *Gibbons* trættes ikke af stadig væk at lægge det amerikanske Folk paa Hjerte, hvilken Samfundssygdom der her ødelægger dem alle, og hvorledes den æder sig dybere og dybere ned gennem Folkets Marv og Ben. Der er en anden af de amerikanske Biskopper, der nylig i et Foredrag har berørt denne Sag og derved fremkom med følgende karakteristiske Oplysning: »Jeg staar selv i Spidsen for to store Børnehjem og har derved faaet et vist Indblik i vort Lands sociale Forhold. Af hvert Hundrede Børn, som er anbragt i disse Hjem, hvis egentlige Bestemmelse er at være Vajsenhuse, 3: Hjem for forældreløse Børn, er kun tyve virkelig forældreløse, Resten stammer fra Hjem, der er opløst paa Grund af Ægteskabsskilsmissen.« — Det er ikke blot iblandt de mere velstillede, at Skilsmissen er saa almindelige, nej, ogsaa de arbejdende Klasser følger godt med efter det Eksempel, som ganske vist de saakaldte højere Klasser først har givet dem. Enhver, der blot har en Smule Fædrelandskærlighed, vil af alle Kræfter modsætte sig enhver Lovgivning, der tilsigter at lette Vilkaarene for Ægteskabets Opløsning.

Blandinger.

Gammel — dog ikke for gammel.

I Præstegaarden i Geulle, Bispedømmet Lüttich i Belgien, hænger der et gammelt Maleri med følgende Indskrift: »Anton Haasech, første Sognepræst i Geulle, Bispedømmet Lüttich, var Sognepræst i 100 Aar og døde i Aaret 1586 i en Alder af 125 Aar.« Der fortælles om ham, at Biskoppens Generalvikar besøgte ham, da han var 73 Aar gammel, og forlangte af ham, at han skulde nedlægge sit Embede. Præsten spurgte: »Hvor gammel var den sidste Pave, da han døde?« Svaret lød: »Lige saa gammel som De.« Præsten svarede: »Naa godt, hvis en i min Alder kan styre den hele Kirke, saa er jeg heller ikke for gammel til vor lille Landsby.« Efter mange Aars Forløb kom Biskop-

pen af Lüttich selv til Geulle for at bevæge den gamle Mand til at takke af. Han vilde bevise, at Oldingen gik i Barndom og ingen Ting kunde huske, og stillede flere Spørgsmaal til ham, hvilke denne dog besvarede kort og fyndigt. Tilsidst sagde Biskoppen: »Vil De opregne de hellige Sakramenter for mig?« Præsten gjorde det, men udelod den hellige Firmelse. Skønt Biskoppen søgte at hjælpe ham paa Gled, kunde Præsten dog slet ikke komme i Tanker om Firmelsen. Tilsidst blev Biskoppen utaalmodig og sagde: »Men De springer jo hele Tiden Firmelsen over!« Da svarede den 110-aarige Præst: »I mange, mange Aar har her aldrig været en Biskop i Geulle, og derfor troede jeg, at Firmelsen var afskaffet.« Biskoppen forstod ham og lod ham blive i sit Embede til sin Død.

Tre Nationaliteter.

Tre Herrer blev enige om at give en skriftlig Fremstilling af samme Emne, og de valgte at skrive en Afhandling om *Kamelen*. Den ene, en Franskmand, gik ud i Byens zoologiske Have, noterede sig nogle Smaaajendommeligheder, som han iagttog ved Kamelen, og allerede den næste Dag offentliggjorde han en glimrende Avisartikel, som endte med et helt Fyrværkeri af Vittigheder og Brandere. Englænderen — thi den anden var fra Briternes Ø — foretog en Rejse til Arabien, blev der tre Aar og kom tilbage svært belæst med Afhandlinger om Opdræt af unge Kameler, om deres Næring, deres store Vigtighed i Handelens Tjeneste o. s. v. Tyskeren, den tredje i hint literære Trekløver, lukkede sig inde i et af de højeste Tagkamre i et gammelt Hus i Heidelberg, og efter henved seks Aars Forløb offentliggjorde han et stort Værk med Titelen: »Om Kamelens Fundamentalidé paa Basis af det rene Jegs umiddelbare Begreb«.

Verdslig Magt og Kristendom.

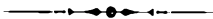
Der er et Ordsprog, som siger, at Selvros slinker. Det er der heller ingen Tvivl om, men der kan være Omstændigheder, hvor den alligevel synes at have en ganske behagelig Duft. Naar en Mand staar paa en Talerstol i en Folkeforsamling og siger til sine Tilhørere: »Vi er det ypperligste Folk i Verden, og selv om man gennemsøger hele Verden, vil man ikke finde vor Mage«, kan han være vis paa en begejstret Tilslutning fra alle Sider. Saaledes har Hr. Kensit baaret sig ad for nylig, da han skulde holde Tale til en Folkeskare. (Nogle Læsere husker vistnok, at Hr. Kensit er en engelsk Boghandler, som har vundet en noget tvivlsom Berømmelse ved sit »Korstog« mod alt, hvad der har det mindste katholske ved sig.

hvad enten det findes i selve den katholske Kirke eller i den anglikanske Statskirke eller overhovedet hvor som helst.) »I London«, bemærkede han, »har vi nylig været Vidne til en stor Flaaderevue, og ved at betragte de mange herlige vidunderlige Skibe har jeg ikke kunnet lade være med at rette det Spørgsmaal til mig selv: Er der nogen katholsk Magt, som kunde sætte saa herlig en Flaade i Søen? Er der nogen katholsk Magt, som paa nogen Maade kunde bemane disse Skibe? Er der nogen katholsk Magt — og her kommer det afgørende Spørgsmaal — som kan stilles frem til Beundring for britiske Øjne, og om hvilken det kan siges: Her er et Land, som I burde efterligne, og som I alle burde følge? Der findes ikke nogen saadan Stat, fordi Katholicisme er ødelæggende for en Stat.« Hvis Hr. Kensit blot et Par Øjeblikke havde tænkt sig lidt alvorlig om, før han talte til sine Tilhørere, saa vilde han ikke være kommet med sligt Nonsens. Han talte, som om der fandtes rent protestantiske Lande, som regerede over alle andre Lande. Der findes ingen ublandt protestantisk Førsterangsmagt i Verden i vore Dage. England er det ikke, for Katholikker saavel som Protestanter bemander dets Flaade og tjener i dets Hær. Ikke Amerika, om det gælder det samme, blot i endnu højere Grad. Ikke Tyskland, for der udgør Katholikkerne over en Tredjedel af Befolkningen. Hvis Hr. Kensit kendte en lille Smule til sit nye Testamente, vilde han vide, at Krigsskibe og Kanoner ikke er videre værdifulde som Maalestok for aandelige Værdier. Protestantismen har maaske den Opfattelse, men det har den katholske Kirke aldrig haft. Hvis det var et Tegn paa Himlens Naade, saa maatte vi anbringe de gamle hedenske Riger med alle deres Forbrydelser i Klasse med England. Ordene »Mit Rige er ikke af denne Verden« vidner højt om Usandheden af det Evangelium, som Hr. Kensit prædiker.

Hvem har Ret?

Har Herman Bang eller Charles Dickens Ret? Den første skriver i sin Bog »Ved Vejen«: »Minder er en Ulykke for baade Legeme og Sjæl.« Men Charles Dickens lader i »En Julefantasi« en gammel Mand have som sit Mundheld, ja, som sin daglige Bøn: »Gud, bevar altid min Hukommelse grøn!« Der var en anden gammel Mand her i Byen, han gav Dickens Ret, thi han citerede gerne:

»Mindet synes som ingen Ting,
er dog et lønligt Kildespring.«

† At min kære Mand, **Poul Møller**, er afgaaet ved Døden Søndag den 22de ds., meddeles herved for deltagende Slægt og Venner. R. I. P.

Adele Møller, f. Brolin.

Begravelsen foregaar fra Kapellet paa katolsk Vestre Kirkegaard Søndag den 29de August Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

R. I. P.

† At vor kære Niece, **Victoria Christine Lauritzen**, er hensovet paa St. Josephs Hospital d. 19de August efter 2 $\frac{1}{2}$ Aars tungt Sygeleje, hyppig styrket ved de hl. Sakramenter, bekendtgøres herved paa Familiens Vegne.

Caroline Lauritzen.

Henriette Lauritzen.

Unio. Søndag d. 29. August Udflugt i 2 Afdelinger. Begge Afdelinger for baade Herrer og Damer.

1. **Afdl.** tager fra Østbanegaarden med Toget Kl. 9,37 til Rungsted. Herfra spadseres til Hørsholm, hvor den medbragte Frokost indtages. Derefter videre gennem Ruderskov til Søllerød, hvor man træffer sammen med

2. **Afdl.**, som tager fra Holtebanegaarden med Toget Kl. 1,14 til Holte og spadserer til Søllerød Kro, hvor der i Fællesskab drikkes Kaffe.

Turen fortsættes nu over Nærum til Skodsborg, hvor Aftensmaden indtages.

Madkurve kan medtages.

S.J.G. Mandag den 6. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** Møde i Forsamlingsalen, Bredgade 67, 2. S. o. G.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 29. August. 13. Søndag efter Pintse. Marias reneste Hjerte. 30. M., Rosa af Lima, Jomfru. — **31. T.,** Raymund Nonnatus, Bekender. — **1. September O.,** Johannes Døberens Halshuggelse. — **2. T.,** Stefan af Ungarn, Konge, Bekender. — **3. F.,** Votivofficium af Frelserens Lidelse. — **4. L.,** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag d. 5. September. 14. Søndag efter Pintse. De hellige Værneengles Fest (med Oktav).

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$, i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6

og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Første Fredag i Maaneden (den 3. Septbr.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ -Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aften-Andagt.

St. Andreas Kirke i Ordrup.

Fra og med Søndag d. 29. August holdes Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage igen Kl. 5.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse	Efterm. m. Præd.	Andagt.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3	
Randers (Ladegaardsgade)	« -	» 10	» 3	
Silkeborg (Vestergade)	« -	» 9	» 7 $\frac{1}{2}$	
Aarhus (Rymsgade 26)	« 6 $\frac{1}{2}$	» 10	» 7	
Horsens (Nørregade 19)	« 8	» 10	» 3	
Vejle (Blegbanken)	« 7	» 10	» 3	
Fredericia (Sjællandsgade)	« 7	» 10	» 3	
Kolding (Alhambravej)	« -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2	
Esbjerg (Nørregade)	« -	» 10	» 8	
Svendborg (Havnegade 1)	« -	» 10	» 3	
Odense (Torvet 7)	« 8	» 10	» 3	
Nyborg (Kronprinsensgade 5)	« -	» 10	» -	
Glorup	« 9	» -	» -	
Dalum Kloster	« 6 $\frac{1}{2}$	» -	» -	
Maribo (Ny Østergade)	« 8	» 10 polsk	» -	
Næstved (Præst Landevej)	« -	» 9	» 2	
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	« -	» 10	» -	
Ringsted (St. Knudsgade)	« -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5	
Roskilde (St. Olgsgade)	« 7	» 9	» 5	
Ledreborg	« -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2	
Køge (Vestergade)	« -	» 10	» 4	
Helsingør (Nygade 8)	« -	» 10	» 7 $\frac{1}{2}$	

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder *Torsdag Aften* d. 2. September. Mænd, som ønsker Oplagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præsæs, P. Esser, Stenosgade 4.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager sine ugentlige Møder *Mandag Aften* d. 6. September. Ynglinge, som ønsker Oplagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præsæs, P. Sialm, Stenosgade 4.

Vincentforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8 $\frac{3}{4}$), St. Josefskirken Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 36.

Søndag den 5. September

1909.

INDHOLD: Johannes Jørgensen hædret. — Fra Barcelona. — Den eukaristiske Kongres i Köln. — »Den Grund vi bygger paa.« — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Vejle. Rom. Australien. Paris. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Johannes Jørgensen hædret.

Vi vurderer sikkert ikke Johannes Jørgensen højt nok som Digter og Skribent, er en Tanke, som vistnok slaar mange, naar de ved given Lejlighed aabner en eller anden af hans herlige Bøger som »Lignelser«, »Bogen om Rom«, »Rejsebogen« og adskillige andre og paany lader sig rive hen af de dybe, dejlige Tanker, af det rige Følelses- og Stemningsliv, som rører sig i disse Værker, iklædt en Stil og et Sprog, der næppe naas af nogen nulevende dansk Digter. Og det er en Tanke, som mange udtaler, der har været paa Rejse i Tyskland og har lagt Mærke til, hvor vore Trosfæller dernede beundrer og for-guder — ja, det er maaske for stærkt et Udtryk om deres Betragtning af vor fremragende Landsmand, men de ser i høj Grad op til Johannes Jørgensen. Vi har virkelig skønnet paa ham her hjemme, og det kan ikke gælde om ham, hvad der staar i Carl Plougs Digt:

»Nu, med en fremmed Æres Stempel,
var han ej mer at kimse ad;
nu var af hjemlig Glans og Hæder
tilfals saa meget som han gad.

Nu alle maatte lydt bekende,
 at stor han var i Ord som Daad — -- —«,
 men dog har vi godt af at høre, og det kan kun glæde os alle, at han ved sine Arbejder bringer Ære over sit Navn som dansk katholsk Digter. For nylig er han bleven paaskønnet fra allerhøjeste Side, og Hensigten med de forudgaaende Linjer er egentlig kun, at de skal være en Indledning til den Skrivelse, som Johannes Jørgensen for nogle Uger siden har modtaget fra den pavelige Kardinal-Statssekretær i den hellige Faders Navn. Skrivelsen, der er affattet paa Fransk, er foranlediget ved, at Digteren har lådet den franske Oversættelse af sit store Værk om den hellige Franciscus overrække til Paven, og Kardinalens Brev lyder saaledes i dansk Oversættelse:

Vatikanet, 22. Juli 1909.

Hr. *Johannes Jørgensen*, København.

Den hellige Fader paaskønner i høj Grad den sønlige Ærbødighed, De har vist Ham ved at tilsende Ham Deres Værk: Sanct Franciscus af Assisi, hans Liv og hans Gerning.

Min Herre Paven lykønsker Dem til, at De har anvendt de ypperlige Evner, som Himlen har tildelt Dem, til et Studium, der er saa værdigt til at beskæftige en Sjæl, der i Sandhed er grebet af Kristendommens Ideal.

Hans Hellighed billiger ganske særlig det Princip, der har ledet Dem ved dette Arbejde, der vidner om saa stor Kunst og saa mangfoldig Lærdom, at De nemlig »under Udfoldelsen af literær Iver stedse har tilsigtet et praktisk Resultat, en moralsk Belæring«. Ingen Belæring kan til visse være hverken skønnere eller virksommere end den, som har til Udspring Geniets Overvejelse af det ophøjede og det hellige.

Den hellige Fader har anmodet mig om at udtale Hans Taknemmelighed mod Dem og som Vidnesbyrd om hans særlige Velvilje sende Dem, med faderlig Opmuntring til Deres Gerning, den apostoliske Velsegnelse.

Til Slut bedes De, min Herre, modtage Forsikringen om min hjerteligste Hengivenhed.

R. Kardinal Merry del Val.

I Anledning af ovenanførte Skrivelse tillader Ugebladet sig at ønske vor udmærkede Landsmand og Tros-

fælle hjertelig til Lykke. Det vil sikkert være til Gavn for Johannes Jørgensens fremtidige Arbejde i Litteraturen, at han anvender en Del af sine rige Evner paa rent videnskabeligt Studium, saaledes som Tilfældet har været ved den omtalte Livsskildring af den hellige Franciscus; det har nemlig ofte vist sig, at en Digter ligesom forynges og beaandes, naar han ved Siden af sin rent poetiske Produktion arbejder som Videnskabsmand i et eller andet bestemt Fag.

Niels Hansen.

Fra Barcelona.

Det er forfærdelige Ting, der er foregaaet under Revolutionen i Barcelona, og endnu forfærdeligere Rygter, der er bleven udspreedt af Kristendommens Fjender og — mærkværdig nok — til Dels troet af ellers besindige Folk. Som Bevis paa, hvad selv Ugebladets Læsere, der dog i Aarenes Løb har læst og hørt saa mange Fantasier og Usandheder berigtigede, kan føle sig ængstede og ligesom lidt anfægtede af, skal vi først aftrykke følgende Brev, der er tilsendt os, dateret den 23. August.

Hr. Redaktør!

I »Møens Dagblad« af 15. ds. læser jeg et Uddrag af et Privatbrev fra en Nordmand til hans Familie. Uddraget er taget fra norsk »Aftenposten« og er af følgende Indhold:

Spansk Klosterliv.

Hvad Revolutionen har afsløret. Minder om uhyggelige Forbrydelser, der er begaaet bag Klosters Mure.

Et Øjenvidne fortæller:

. . . Arbejdernes Kaar er forværrede efter Revolutionen. Een Ting er imidlertid opnaaet. Munke og Nonner er jaget paa Døren for en kort Tid, efter at der er brændt og plyndret i Klostrene for adskillige Millioners Værdi. Men Befolkningen er desværre ikke derfor færdig med disse Parasitter paa Samfundslægemet. Det er en alminde-

lig Mening overalt, at det forargelige Munke- og Nonnevæsen atter vil rejse sig som en Fugl Fønix af Asken. De Millioner, som Klostrene har tabt, vil de nok meget snart faa presset ud af de angrende »Syndere« igen. Oplysningen er nu en Gang saa forskrækkelig lav her i Spanien. De, som selv ved deres Handlinger i disse Dage har afdækket saa megen Raaddenskab og Forbrydelser i Munke- og Nonneklostrene, vil om meget kort Tid atter bukke sig ydmygt for disse Samfundets Skadedyr under Trusler om al Straf og Pine, som vil træffe dem, hvis de ikke ofrer for at bygge Klostre og Kirker op igen. Jeg har gennemstrejft Ruinerne fra Tag til Gulv for at se, om alle de daarlige Rygter bekræfter sig, og det har de tilfulde gjort.

Fra et Munkekloster blev der i min Nærværelse bragt ikke mindre end seks Kvinder ud. De var i sidste Øjeblik blevet bundet paa Hænder og Fødder af Munkene, for at de skulde omkomme i Flammerne og saaledes for evig bringes til Tavshed.

I et Nonnekloster har jeg med egne Øjne set Liget af en 16—17 Aars Dreng og et 3—4 Aars Barn, begge nylig dræbte, Drengen med to Jernstænger skruede tværs igennem Brystet. I et tredje Kloster saa jeg et ensomt, stærkt isoleret Værelse uden Lys og frisk Luft, forsynet med en Jernseng med Jernplade til Madras og et Gasrør langs Pladens Underside til Opvarmning, og i samme Klosters Kælder Resterne af et Menneske, lænket til Murvæggen.

I flere af Nonneklostrene er der fundet adskillige Bernelig nedgravede i Klosterhaven.

Saa naar Folket finder saadanne Ting indenfor Klostrene, er der ikke noget mærkeligt i, at de brænder og plyndrer alt. De Grusomheder fra Befolkningens Side, som man skriver om i den udenlandske Presse, som f. Eks. Beretningerne om, at Præsterne blev myrdet foran Altrene og Nonnerne kastet i Ilden, er det rene Opspind. Tværtimod, de opfordrede dem til at forlade Klostrene der, hvor de ikke allerede var rømte, for Klostret *skal* brændes. Enkelte Mord paa Præster og Munke har vel fundet Sted, men da har det været, fordi de fandtes med Vaaben paa sig.

Mr. Strong.

Nu spørger jeg, forholder det sig virkelig saaledes? Er det spanske Klosterliv i den Grad bundfordærvet og Klostrene saadanne Røverkuler? Endvidere, hvor er det »en almindelig Mening«, at Munke- og Nonnevæsenet er forargeligt? *Overalt* i Spanien? *Overalt* i Europa eller maaske snarere kun indenfor et *enkelt* revolutionært Parti i Spanien?

C. K.

Paa denne direkte Henvendelse skal jeg tillade mig at svare lige saa direkte og begynder derfor:

Kære anonyme Brevskriver!

Hvor i al Verden kan De tro et eneste Ord af det Nonsens, De har fundet i »Møens Dagblad«, importeret fra den norske »Aftenposten«. De kan være saa vis paa, som at to og to er fire, at det er ikke et Privathrev fra en ædel, norsk Sømand, men til Norge importeret fra England, hvor der i visse Kredse fabrikeres mange af den Slags Afsløringer. Ogsaa paa Fastlandet laves der meget af samme Art, men det er dog ikke altid i den Grad til at tage og føle paa som det Vrøvl, der nu staar her at læse paa Ugebladets foregaaende Sider, og som jeg slet ikke vilde have taget Notits af, hvis det ikke var sendt ind med Anmodning om Optagelse. Dog, naar De, der efter Deres Brev at dømme synes at være en meget dannet og intelligent Mand og at have læst en Del, kan føle Dem forurologet heraf, maa det gaa adskillige flere ligesom Dem. Jeg ved ikke, hvad De kender til Munke og Nonner af personligt Sammentræf, men jeg har kendt mange af disse Mennesker, mest fra Danmark og Tyskland, men ogsaa fra Frankrig, England, Holland, Belgien og andetsteds. Jeg vil ikke sige, at alle har været fejlfri og Engle, men de har næsten alle staaet langt over de Mennesker, vi i det daglige Liv ser og møder og omgaaes baade offentlig og privat. Og kan man saa et Øjeblik tænke, at saa snart man kommer over Pyrenæerne, er det Munkenes og Nonnernes største Svir at skrue Jernstænger gennem Brystet paa unge Mennesker, at stege Folk i Jernsenge, brænde unge Kvinder, lænke Mennesker fast til Mure, til de sulter ihjel o. s. v. Nej, uden et Øjebliks Undersøgelse kan man gaa ud fra, at Hr. Strongs Privathrev, er — for at bruge et mildt Udtryk og ikke støde nogen af Læsernes Øjne og Øren — Ondskab, Løgn og Opspind fra Ende til anden.

Da jeg efter Gennemlæsningen af Deres Brev havde sagt dette til mig selv, tænkte jeg, det kunde være morsomt at se, om vort engelske Broderorgan, *Catholic Times*, der følger saa udmærket med i alle interessante Spørgsmaal vedrørende katholic Liv, havde noget om Forholdene i Barcelona, og noget af det første, mit

Øje faldt paa i Numret af 20de August, var et Stykke med Overskriften »Monstrøse Historier«. Det skal gengives her, da man næsten skulde tro, at den, der havde skrevet det, ogsaa havde læst Deres Privatbrev i »Møns Folkeblad«, og det lyder saaledes: »Naar et Dagblad udsender en Referent til en fremmed By for at skaffe Læserne interessante Nyheder, er det ikke andet end rimeligt, at vedkommende med Interesse forsøger efter alle sensationelle Rygter. Under sit Ophold i Barcelona hørte Korrespondenten, som *Daily News* havde udsendt, en stor Mængde Røverhistorier af den mest haarrejsende Natur. Men vi maa lade Hr. Journalisten vederfares Retfærdighed. Han undersøgte nøje Paalideligheden af disse Historier og fandt, at de udelukkende var Fostre af en levende Indbildningskraft. Han henvendte sig til Forstanderen for en stor religiøs Orden og fortalte ham, hvad han havde hørt — Rygter om underjordiske Gange, om indmurede Menneskelegemer, om Pinselskamre, om »en Martyrseng« o. s. v. Den gejstlige svarede ganske kort: »Altsammen Løgn, absolut Løgn, hvad jeg ikke behøver at fortælle en fornuftig Mand. Hvad der ikke er rent Opspind, lader sig let forklare.« Ved nærmere, personlig Undersøgelse i Klostrene kom Korrespondenten til selv samme Resultat, for efter at have beskrevet »Torturkamret« siger han: »At drage den vilde Slutning, at et Rum af den Slags, aabent til to Sider, blev brugt til Tortur, og at Sengen var en Stegerist for vantro er en Fornærmelse, ikke mod Religion eller Menneskelighed, men mod almindelig, sund Fornuft.« Men i et Kloster, som optog og opdrog faldne Piger, fandt han, hvad han formoder var en Straffecelle, som vi har dem i vore Fængsler — en Celle, hvorind Lys og Luft alene kom gennem en ganske lille Aabning over Døren. Korrespondenten indrømmer, at Paastanden om, at denne Celle blev brugt som Straffested, er en ren Gætning fra hans Side — »jeg tvivler ikke om, at det var en Straffecelle«. Hvoraf kan man dog drage den Slutning? Kunde ikke denne Celle have været benyttet til en halv Snes andre Ting? Korrespondentens Tanker har vist i Øjeblikket været paavirket af de forunderlige Historier, han havde lyttet til.«

Ved et underligt Træf finder jeg i samme engelske

Avis Svar paa de andre Spørgsmaal, som er rettet til mig i ovenanførte Brev. I omtalte Avis *Daily News* har der været en anden Paastand, som ogsaa var værd at anholde. Det hedder der i en Artikel d. 12. Aug.: »I vore Dage hades Religionen i de lavere Klasser i Spanien, og Præster og Nonner er Genstand for almindelig Foragt. Vi siger ikke, at dette er godt, men konstaterer det kun som et Faktum.« Herpaa giver vor engelske Hjemmelsmand et kort, men afgørende Svar: »Hvis den spanske Bonde afskyr Religionen, vil han i hvert Fald opgive den, naar han rejser uden Lands. Men han gør alt andet. Den spanske Udvandrer, han være højt eller lavt stillet i social Henseende, er som Regel en trofast Katholik, og dette ene Faktum er nok til at bevise det absolut uholdbare i den foregaaende Paastand.«

Ja, nu har jeg ikke mere at føje til disse Linjer. Jeg maa takke Dem for Deres Brev, thi det er meget muligt, at mange andre end De selv har læst disse vilde Beretninger fra det katholske Spanien, saa ogsaa dette Svar har kunnet være til Oplysning for disse.

Deres ærbødige
N. H.

Den eukaristiske Kongres i Köln.

(Fortsat.)

Et andet Foredrag, som det er værd at dvæle nærmere ved, holdtes af en Kapucinerpater, Provinsarkivar *Müller*, som talte om den hellige Eukaristis sociale Betydning.

»Christus appellerer i Budet om Kærligheden til Næsten ikke blot til vor medfødte Følelse af Fællesskab, som han giver Navn af Slægtskab med Gud, men opstiller sig selv i den hellige Eukaristi som det store Bindemiddel i det

menneskelige Samfund. Hvad der i særlig Grad formaar at vække Følelse af, at Menneskene hører sammen, er den fælles Natur, den fælles Elendighed og den fælles Trang til Frelse. Derved lærer Menneskene gensidig at agte, forstaa og hjælpe hinanden.

Den samtlige sociale Orden hviler paa Retten til en menneskeværdig Behandling. For denne Ret staar Gud selv inde. Ved Menneskevordelsen har Christus igen sat den almindelige Menneskeværdighed i det rette Lys, og i Eukaristien er han bleven det store Kendetegn paa vor Jævnbyrdighed. Som allerede om Krybben i Betlehem saaledes samles ogsaa om Jesus i Tabernaklet høje og lave til et Fredens og Endrægtighedens Billede. Brødre forsamler sig her omkring Familiens Overhovede. »Kommer alle til mig!« Den samfundsmæssige Betydning ligger derfor i Udjævningen af de berettigede sociale Forskelle. Jesus Christus virker forsonende i den hellige Eukaristi, idet han fremfor alle foretrækker de besværede og dem, som lider ilde. Saaledes er Alterets Sakramente en altid levende Paamindelse om Jævnbyrdigheden trods Standsforskellene, et Fredens Baand og Garantien for den udjævrende Retfærdighed. Man lærer at agte hinanden.

Mennesker føler sig endvidere knyttede nærmere sammen ved det fælles Arvestykke, de har i deres Synder og deres Lidelser. Foran Alteret, under den ublodige Fornylse af Korsofferet, maa Ære og Gods træde i Baggrunden, da Himlens Vrede og Kærlighed rykker det fælles Maal, Evigheden, i Forgrunden. Alle udbryder i de samme Ord: »Herre, vær mig Synder naadig!« Dette gensidige Blik ind i Hjerternes Elendighed frembringer ogsaa udenfor det egentlige kirkelige Liv gensidig Forstaaelse og er af forsonende Virkning i den moderne Klassekamp. Ja, her bliver Rollerne ofte ombyttet, da Rigdom og Ære ofte er Kilde til store Synder og Lidelser, medens Fattigdom og ringe Stand bringer Ro og Fred ned over Hjerterne foran Guds Alter. Saaledes drager Gud i den hellige Eukaristi alle til sig og lærer Menneskene at forstaa hinanden.

Ved Indstiftelsen af den hellige Eukaristi er den almindelige Trang til Hjælp for at naa den evige Frelse paa iøjenfaldende Maade dokumenteret. Den hellige Kommunion

er den fælles, overnaturlige Redning. Ved Kommunionens bænken mødes den nødlidende Menneskehed uden Rangforskjel. Mere endnu end ved dette ydre Fællesskab ved Herrens Bord forenes vi dog til gensidig Understøttelse og Hjælp ved det indre overnaturlige, som er givet med den hellige Kommunionens Væsen, og ved hvilket efter den hellige Paulus' Ord de bliver til eet Legeme, som tager Del i det ene Brød. Den eukaristiske Forening med Gud er i sine Virkninger den frugtbareste Kilde til sociale Dyder. Vor Tids dybe Afgrund mellem bemidlede og besiddelsesløse maa der slaas Bro over, men det er ikke alene Socialpolitikernes Arbejde. Nej, fra Gudshuset skal de Tanker udgaa, der gør Lovgivningen retfærdig og opliver Velgørenheden, fra Alteret og Offeret, som er det højeste Vidnesbyrd om Retfærdighed og Kærlighed.«

Af mange andre Taler, som blev holdt efter ovenstaaende, skal vi nu kun til Slut gengive en eneste, den allersidste, som Kardinal *Vannutelli* holdt paa Latin, men som her gengives paa Dansk efter den tyske Oversættelse. Den havde en udpræget højtidelig Karakter og lød saaledes:

»Eminencer! Højærværdige Herrer!
Kære Tilhørere!

Det er ingen let Opgave blot rent antydningssvis at skulle angive, hvor meget her er forhandlet og hvor rige Frugter her er høstet paa dette store kristelige Møde. For ikke at opholde eder for længe, vil jeg kun fremhæve dette ene, at vi under vor hellige Fader, Pius X.s, Overledelse og støttet af hans Bønner paa særlig tydelig Maade har erfaret det guddommelige Forsyns Bistand. Thi dette vort Forehavende kunde ikke have gaaet bedre, og vi tør sikkert offentligt vidne, at den eukaristiske Kongres i Köln i ingen Henseende staar tilbage for de tidligere 19 Kongresser.

For dette heldige Udfald siger vi da den eukaristiske Frelser uendelig Tak, og vor Glædes Følelser lader sig fortrinligt tolke i den gamle Hymnes Ord:

Pris, o Sion, din Forsoner,
pris i høje Jubeltoner,
Israel, din Hyrde kær!

Og alle, som har virket med til, at Udfaldet af denne

Kongres blev saa herligt og rigt, som det blev, ogsaa Dem alle bringer jeg min hjerteligste Tak, eder Eminencer, højærværdige Biskopper, Talere, Tilhørere, alle Myndigheder i Kirke og Stat og By, eder alle siger jeg Tak for, at I har virket med til, at Køl'n nu kan rose sig af at have rejst den guddommelige Majestæt et aandeligt Mindesmærke, som kan kappes med det Vidunderværk af gothisk Bygningskunst, hvori vi har holdt vore Møder, dette storartede Guds- hus, som med Føje forherliges og prises af alle, der ser det¹).

Og den Begejstring, som har gennemtrængt alle, er det at tilskrive, at Troen har slaet dybere Rødder og Forbindelsen med den hellige Stol bleven endnu fastere, hvorpaa jo den katholske Kirkes Styrke beror, at den Velsignelse, som Menneskeslægten ejer i den hellige Eukaristi, hvorved vi bliver delagtige i den guddommelige Natur, er straalet frem i endnu klarere Lys, at der er banet Vej for de pavelige Dekreter om den hyppige eller daglige Modtagelse af den hellige Nadvere, at Kirkens Tro paa Kristi sande og virkelige Nærværelse i Sakramentet er blevet endnu mere bekræftet og styrket; at Troen er bleven øget, Endrægtigheden fremmet, det ublodige Offers store Værd yderligere skattet, ja, det skylder vi alt sammen den Begejstring, som er vakt ved den eukaristiske Kongres.

Paa dette Grundlag, som jeg kun ganske kort har kunnet berøre, er det levende Tempel oprejst, kostbarere end enhver Sten og ethvert Metal, mere ophøjet end de herlige Taarne, med hvilke din hellige Kæmpebygning, o Køl'n, stræber mod Himlen. Det saaledes rejste Mindesmærke vil være varigere end Kobber og Jern. Med Guld- bogstaver er Mindet om denne Kongres indskrevet i den katholske Kirkes Annaler.

Men os, hvem det har været forundt at bivaane denne saa herlige Kongres, er det næppe muligt med Ord at udtrykke, hvor grebet vort Hjerte har været ved dette Kærlighedens og Troens Skuespil.

Mig har det været den højeste Ære at have ført Forsædet i denne Forsamling og i Pavens Navn at have talt

¹) Denne Kardinalens Taksigelse er her i Oversættelsen bleven meget sammentrukket.

til eder, og ham vil det glæde, naar han faar det at vide, som vi i disse Dage har set og hørt og beundret. Det vil bringe Glædestaarer i hans Øjne, som ellers mest græder af Smerte. Og da han maa sørge over saa manges Fra-fald, vil han fornemme en inderlig Glæde, naar han hører, at i denne Forsamling har man ikke regnet noget for saa vigtigt som den indre Enhed og den endrægtige Forbin-delse med den apostoliske Stol. Naar han hører dette, vil han opløfte sine Hænder mod Himlen og sige den Aller-højeste Tak, som har skænket dem i hans Navn forsamlede i saa rigt Maal sin faderlige Velsignelse.

Men vi, almægtige Gud, tror ikke paa nogen bedre Maade at kunne bevidne din Guddomsmagt vor ydmyge Lydighed og vort taknemmelige Sindelag, end ved at vi i Overmorgen bærer den hellige Hostie gennem denne Bys Gader, midt imellem disse den kristelige Kunsts ældgamle Mesterværker, som er opbygget til din Ære og til Folke-slagenes Beundring. Ved dette vor Herres Jesu Christi glimrende Triumftog vil Folket her, som trofast holder fast ved de gamle fromme Skikke, juble sammen med os i Glæde over at kunne vise Himlens Konge denne uforgængelige Ære. Ved de fromme Sange og Hymner, som de vil istemme af deres Hjerters fulde Kraft, vil det give Genlyd i de gamle Grave og Urner, hvor Relikvierne hviler af saa mange hellige Martyrer, Paver, Bekendere og frem-for alt af de ærværdige hellige Konger, som først ærede vor Frelses Grundlægger i Vuggen i Bethlehém, og Himmel og Jord vil istemme Englenes Sang: Ære være Gud i det høje og Fred paa Jorden med de Mennesker, som har en god Vilje. Lovet være Jesus Kristus!«

Ved Slutningen af dette Møde meddelte Kardinallegaten Forsamlingen den pavelige Velsignelse.

Kongressens Højdepunkt var den mægtige Procession, af hvilken tyske og andre Blade har givet Beskrivelser og Billeder. Om den og enkelte andre Ting skal der fortælles i næste Nummer i en fjerde og sidste Artikel om den eukaristiske Kongres.

(Sluttes.)

„Den Grund, vi bygger paa“.

Et Gensvar.

—

Da det var undertegnede, der i sin Tid (i Ugebladet Nr. 27) skrev Artiklen »Den Grund vi bygger paa«, finder jeg mig foranlediget til at indsende et Par Ord som Gensvar paa Hr. lic. theol. *Ussings* Svar i Nr. 34.

For det første glæder det mig meget, at det kun be-roede paa en Misforstaaelse, naar Hr. Licentiatens Ud-talelser var bleven opfattet, som om han mente, at den katholske Kirke ikke bygger paa den gamle Klippegrund, Troen paa Jesus som Guds Søn. Jeg kunde heller slet ikke rime det sammen med andre ganske anderledes Udtalelser og Anskuelser fra samme Side.

Men dernæst maa jeg tillade mig en lille Bemærkning i Anledning af Hr. Licentiat *Ussings* Udtalelse her i Uge-bladets Nr. 34, S. 569: » . . den romerske Kirke regner Protestanterne for Kættere, underkender altsaa selve de evangeliske Kirkesamfunds Ret som levende og af Herren godkendte Grene af Kristi Kirke.«

At Kirken underkender de »evangeliske« Kirkesamfunds Ret som levende og af Herren godkendte Grene af Kristi Kirke — det er fuldstændigt rigtigt. Og hvorledes skulde det vel være anderledes? Naar Herren kun har bygget een Kirke og har bygget denne sin ene Kirke paa Klippen Petrus og har paalagt Lammene og Faarene at være den af ham indsatte Hyrde underdanig som een enig Hjord — hvorledes kan saa de, som opsiger denne Hyrde deres Huldskab og Troskab og saaledes selv river sig løs fra Kirken, endnu gøre Krav paa at regnes med til den ene Hjord under den ene Hyrde — til Kristi ene, hellige, al-mindelige Kirke?

Men at Kirken derfor skulde regne alle enkelte Pro- testanter for Kættere, det er dog ikke i Overensstemmelse med Virkeligheden; *det gør Kirken ikke*. Den regner kun dem for Kættere (i Ordets egentlige Forstand, formaliter), som selv ved egen Skyld hovmodigt river sig løs fra Kir- ken og forkynder Lærdomme, som strider imod Kristi

Kirkens Lærdomme. — Dem derimod, som er født og opdraget i Vranglærdom, men ellers er »i god Tro« (og det er vel de fleste Protestanter), dem er Kirken saa langt fra at regne for Kættere, at den tværtimod regner dem som hørende med, om end ikke til Kirkens ydre synlige Legeme, saa dog i det mindste til Kirkens Sjæl.« (Se kath. Katekismus, Anm. til Sp. 208.)

F. T. Svendborg, 27. Aug. 1909.

F. Ronge.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Efter Sommertiden med dens spredende Egenskaber begynder Foreningen »Crescendo« nu atter sine Prøver og Sammenkomster i September Maaned. Foreningen bestaar af godt fyrretyve Medlemmer, baade Damer og Herrer, og der kan godt være Plads til nogle endnu, som maatte have Ører og Strube i den rette musikalske Orden. Prøver afholdes hver Fredag Aften Kl. 8¹/₂ i Forsamlingssalen, Bredgade 67, og den første Koncert med paafølgende Bal er berammet til Onsdag den 27. Oktober i den store Sal i Prins Vilhelms Palæ. Det bemærkes udtrykkelig, at der intet Kontingent betaales i Foreningen. Skulde nogen Herre eller Dame ønske Optagelse, bedes man henvende sig til Foreningens Leder og Dirigent, Hr. A. Husson, Stenosgade 5, København.

Vejle. Søndag d. 22. August afholdt Menigheden sin Sommerudflugt, som gik til Askebjerg. Trods det uheldige Vejr var Turen meget vellykket, hvad ikke mindst skyldtes det udmærkede Orkester, som fulgte med, der nu under Sognepræstens energiske Ledelse er naaet frem til at tælle c. 25 Musikere. En Menneskemasse fra Daugaard By hilste Musikken med Jubel, og Orkesteret maatte give flere Ekstranumre for at tilfredsstille Tilhørerne.

Rom. Flere Dagblade har bragt Meddelelser om en Skrivelse, som den hellige Fader skulde have rettet til Kejser Franz Josef af Østrig for at bede om Naade for nogle anklagede. Andre Blade har fortalt om en Konflikt

mellem den russiske Regering og Pavestolen angaaende russiske Katholikkers Gaver til den af Jordskælvet hjem-søgte Befolkning i Syd-Italien. Det meldes officiøst, at begge Efterretninger mangler ethvert Grundlag.

Australien. Her er i disse Dage død to Biskopper, Dr. *Doyle* og Dr. *Murray*. Den første efterlod sig i rede Penge kun 1 Kr. 35 Øre, den sidste efterlod sig endog slet ingen Ting. De havde begge anvendt alt, hvad der kom i deres Hænder, til Kirkens Gavn og Fremgang og havde et rigt Arbejdsliv bag sig. Om den sidste berettes, at han havde arbejdet i nogle og fyrretyve Aar som Biskop og udstaaet mange strenge Tider, men ogsaa set Kirken gaa frem og blomstre, langt over al Forventning. Det var ham, som fik Redemptoristerne indført til Verdensdelen, og i deres Spor fulgte mange andre Ordensfolk. Han var overordentlig afholdt, og ved hans Død mindedes han endog i adskillige protestantiske Kirker med stor Ærbødighed. Da han intet kunde efterlade sig til at lade læse Messer for sin Sjæls Hvile, haabede han, at hans Præster og Folket af Kærlighed ligefuldt vilde mindes ham for Alteret og i deres Bønner.

Paris. Under denne Overskrift tør vi maaske anføre en republikansk Ligtale, som nylig er blevet holdt her af en Borgmester, og som er saa karakteristisk, at den vel fortjener at reddes fra Forglemmelse. Ved et 1¹/₂-aarigt Barn Begravelse holdt han følgende »Trøstetale«: »Borgerinder og Borgere! Med Smerte kommer vi stedse til dette Sorgens Sted for af hellig Pligtfølelse at tilraabe dem, der forlader os, et sidste Farvel. Vi ledsager i Dag til dets sidste Hvilested et lille Væsen, som efter en flygtig Aabenbarelse allerede igen forsvinder. Naar Livet drager bort af en menneskelig Skabning, naar Legemet ligger ubevægelig efter det sidste Aandedrag, da kommer Sorg over de efterladte og tynger deres Hjerter. Det synes dem næsten, at de er blevet et Offer for den fortvivlede Indbildning, at dette trofaste Væsen, som de omgav med deres Kærlighed, ikke for stedse kunde forsvinde, og dog kan vi hver Dag opleve denne uafvendelige Begivenhed, uden at vi blot en eneste Gang tager det med stoisk Hengivenhed. Hvad Alder end den er i, som vi mister, altid hensætter den sørgelige Skæbne os i stum Sorg. Særlig dybt og skrækkeligt er det Indtryk, som fremkaldes ved et lille Barns Bortgang. Dette lille Barn vilde være vokset op under sine Forældres Øjne og have fulgt deres Eksempel; han vilde have kaldt Godhed, sund Dømmekraft, en fra religiøse Digtninger og Legender befriet Hjerne sin Ejendom, Sandheden vilde have været hans eneste Fører, den frie Tanke hans eneste Lære.

Præsterne har benyttet den Frygt, som Døden fremkalder hos viljeløse Mennesker, til at fremme deres Formaal. Men for Tænkeren eksisterer denne Angst ikke, og naar Oldingen efter et daadrigt Liv ser sit Endeligt komme, venter han Døden med Ro og Munterhed. Men naar et Barn dør, kan det kun efterlade Sorg hos Forældre og Venner. Kære Barn, i den fri Tankes Navn siger jeg dig et sidste Farvel. Hvad Trøst de sørgende Forældre kan have øst af saadanne Ord, er ikke til at forstaa. Os forekommer det, det havde været trøstefuldere at sænke den lille Kiste i Graven — uden Tale.

Brevkasse.

Fra højærv. Hr. Pastor Offerdahl i Kristiania har vi modtaget efterfølgende interessante Redegørelse, som vi med ærbødig Tak herved tillader os at aftrykke *in extenso*:

Kristiania, 26de August 1909.

Hr. Redaktør!

I Anledning af en Forespørgsel i Deres ærede Blads Nr. 34, om hvorvidt der eksisterer en Biografi af Pastor Stub, tillader jeg mig som den, der i denne Sag vist er den bedst underrettede, at meddele, at nogen egentlig Beskrivelse af denne saa ædle og daadrige Præsts Liv desværre ikke eksisterer. Pastor Grüners Ligtale over Pastor Stub er udkommet i Trykken; men den indeholder selvfølgelig ikke meget af biografisk Stof. I vort apostoliske Vikariats Annaler er optegnet hans forskellige Stillinger og Embedshverv, baade før han traadte i den norske Missions Tjeneste, og i sammes Tjeneste. Selv har Pastor Stub i sin Tid skrevet sin Selvbiografi paa Fransk *L'histoire d'un Norvégien*; men det har aldrig været mig muligt at faa fat paa et Eksemplar af denne Bog. Maaske findes et saadant i Bergen i det af Pater Stub selv efterladte Bibliothek. Fotografi eksisterer vistnok heller ikke af ham, da han altid viste Uvilje mod at lade sig fotografere. Hans ydre Udseende samt Forløbet af hans Liv er det saaledes ikke muligt at gøre sig nogen fuldstændig Forestilling om; men hans aandelige Fysiognomi vil ses af hans herlige Bog »Ledsagelse fra Fordomme til religiøs Sandhed.« Pater Stub var den gemytlige, lidt ironisk anlagte, men inderlig hjertevarme Personlighed, som han i denne Bog tegner sig selv gennem baade Stil og Indhold.

Dette er ikke skrevet egentlig for »N. U.«; meddel deraf, hvad De synes passer.

Ærbødigst

O. Offerdahl,
Sognepræst.

S.J.G. Mandag den 6. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde i Forsamlingssalen, Bredgade 67, 2. S. o. G.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 5. September. 14. Søndag efter Pintse. De hellige Værneengles Fest (med Oktav). — 6. M., Oktavdag. — 7. Ti., Oktavdag. — 8. O., den allersal. Jomfru Marias Fødsel (fejres højtideligt følgende Søndag). Biskoppens Konsekrationsdag 1892. — 9. T., Petrus Claver, Bekender. — 10. F., Nicolaus af Tolentino, Bekender. — 11. L., Oktavdag.

Søndag d. 12. Septbr., 15. Søndag efter Pintse. Den allersal. Jomfru Marias Fødsel. Oktav af de hellige Værneengles Fest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — m. Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$, i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{4}$; i St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 12. Septbr. (Marias Fødsel) i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mødreforeningen. Førstk. Tirsdag den 7. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$, afholder Mødreforeningen Møde i St. Ansgars Kirke.

Foreningen **Lætitia** genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder Mandag Aften d. 6. September Kl. 7 $\frac{1}{2}$ præcis.

Vincentforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8 $\frac{3}{4}$), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 37.

Søndag den 12. September.

1909.

INDHOLD: Hører Gud ikke vore Bønner? — Den eukaristiske Kongres i Köln. — Spansk Klosterliv. — Nikolaj Taarn. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Paderborn. Breslau. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Hører Gud ikke vore Bønner?

Prædiken af Fr. Columban, C. P.

Sandelig, sandelig siger jeg eder: Naar I bede Faderen om noget i mit Navn, da skal han give eder det!

D isse Ord har han talt, som hverken kan bedrage eller blive bedraget, og han staar ved dem personlig inde for, at vore Bønner til den Allershøjeste ufejlbarlig skal blive bønhørt, naar de blot frembæres i hans Navn. Hvoraf kommer det da, at man saa ofte kan høre Mennesker sige, at deres Bønner ikke er blevet hørt, at Gud har været døv over for deres bange Raab til ham? Synes det ikke at være i Strid med den guddommelige Forjættelse, at saa mange skulde føle sig skuffede i deres Forventninger og overvældede af Elendighed og Ulykke, skønt de tilsyneladende uophørlig bønfaldt den Almægtige om at have Medlidenhed med dem og lette dem Livets Byrder? Mange klager over, at de altid banker, og at Døren aldrig bliver aabnet for dem; at de altid beder, men at de aldrig faar; at de altid søger, men at de alligevel aldrig finder. Er Evangeliets Ord da falske, eller der en Grundmangel til

Stede ved de mange skuffedes Bønner? Det er umuligt, at Gud, som er den uforanderlige Sandhed, ikke skulde opfylde sine Løfter, derfor maa Fejlen nødvendigvis ligge hos dem, som beder. Og det er i Reglen to Grunde, som det maa tilskrives, naar Menneskenes Bønner ikke synes at blive bønhoerte: Naturen af det, de beder om, og Maaden, hvorpaa de fremfører deres Bønner. »I bede og faa intet,« siger St. Jakob, »fordi I bede ilde, for at kunne tilfredstille eders Lyster.« Det er Guds Barmhertighed, som holder ham tilbage fra at opfylde mange Bønner. Sker det ikke ofte, altfor ofte, at Mennesker beder om timelige snarere end om aandelige Goder: at de maa faa en indbringende Stilling, at de maa vinde en Proces, at de maa bestaa deres Eksamen godt, at de maa blive raske, eller at en eller anden truende Ulykke maa blive afværget? Hvis der saa sker noget, der ikke stemmer overens med deres udtrykkelige Ønsker, er de tilbøjelige til at tabe Tilliden til Bønnen og tro, at Gud handler saare ilde med dem. Saaledes bedrager Mennesker sig selv. Hvorfor giver Gud dem da ikke, hvad de begærer? Fordi de ofte beder om det, der er til Hinder for deres evige Frelse; fordi de ofte beder om det, der strider mod Guds Vilje; fordi de i deres Bøn ofte sætter de timelige Interesser forud for de evige. Der er intet forkert i den lovlige og fornuftsmæssige Brug af de timelige Goder; der er intet utilladeligt i at begære en vis, maadeholden Del af denne Verdens Goder; man tør ikke dadle den, som foretrækker Sundhed og Kraft for legemlig Svaghed; men det er urigtigt at sætte disse timelige Goder højere end Guds hellige Naade og alle de overnaturlige Gaver, som hjælper os til at vinde den evige Salighed. Menneskenes første og største Pligt er at bede om Ting, som hører til deres evige Frelse, og alle andre Ting kan kun have underordnet Betydning i Sammenligning dermed. —

Det fortælles om Hedningerne, at de undertiden bad om Ting, som de vilde have undset sig for at bede et Menneske om, og saaledes gaar det desværre ogsaa visse Kristne; de søger Gaver hos Gud, der er af saa intetsigende og betydningsløs Natur, at de næppe vilde bekvemme sig til at bede deres Naboer derom. Det er i Sandhed en

Naade, at mange at disse Bønner ikke bliver opfyldt. Lad os tænke paa rige Folk. Vilde det ikke være godt for mange i vore Dage, om de ikke var slet saa velstillede? Rigdom har været Skyld i, at mangt et ungt, lovende Livsløb er blevet ødelagt, at mangan en hæderlig Mand er blevet en Vellystning, at mangan Yngling tidlig og vanæret er baaret til Graven. Enhver ønsker, som rimeligt er, et godt Helbred. Men det vilde alligevel sikkert være bedre for mange, om de tilbragte deres Dage i Lidelser; bedre om Sygdom sløvede deres Sanser og afkræftede deres Legemer, for saa vilde de tænke mere paa Gud. Naar alt gaar godt, naar man har mange Venner, og alt ser saa lyst og straalende ud, bliver man let tilbøjelig til at glemme Gud, til at undlade at takke ham, der er alle gode Gavers Giver.

Undertiden kan man høre Mennesker klage, at de har blot bedet om overnaturlige Naadegaver, men at ogsaa de er blevet dem nægtet, skønt der vel næppe kunde tænkes nogen Grund dertil. Dog hertil kan man trøstigt svare, at saadanne har bedet om Naade efter deres eget Skøn og Tykke, men ikke i Overensstemmelse med den guddommelige Vilje. Lægen ved bedre end Patienten, hvad der er til Gavn for denne; men hvor ofte kan man alligevel ikke høre syge Mennesker klage og jænre over, at der er nægtet dem Føde og Drikke, de havde saadan Lyst til, skønt Fornuften maatte kunne sige dem, at det vilde være meget skadeligt for dem. Paa samme Maade beder disse aandeligt syge, om hvad der ikke er godt for dem, og Gud, den store Sjælelæge, som tilfulde ved, hvad der er nyttigt og hvad der er skadeligt for den enkelte, giver ikke aandeligt Føde, som er skadelig for den syges Tilstand.

Meget ofte kan man ogsaa finde, at der er en Mangel i den Maade, hvorpaa Bønnerne bliver baaret frem for Gud. Forsætlige Adspredelser, verdslige Tanker, Mangel paa Ydmyghed, paa Tillid, paa Udholdenhed berøver manges Bønner de nødvendige Betingelser. Endog farisæiske Egenskaber kan undertiden ødelægge Bønnen. Man kan saaledes høre Mennesker sige, de kan ikke bede paa Grund af de mange Besværligheder, Plager, Skuffelser og Lidelser, som Livet sender dem, at de ikke en Gang har Tid til at

tænke paa Gud. Saadanne Mennesker bør drage sig til Minde hin Smerternes Mand, som bad i Oliventrærernes Skygge i Gethsemane Have. Mon der nogensinde er bedet nogen Bøn under mere trykkende og vanskelige Omstændigheder? Al Verdens Synder hvilede tungt paa hans Skuldre, og dog blev aldrig nogen fuldkommere Bøn opofret til den himmelske Fader. Efter ringe Evner bør vi alle forsøge at efterligne denne vor guddommelige Mesters vidunderlige Bøn og lade vore Bønner være ledsaget af noget af denne Underkastelse under vor himmelske Faders Vilje og denne forunderlige Udholdenhed, som udmærkede vor Forlørsers Bøn, da »hans Sved blev som Bloddraaber, der faldt paa Jorden«. I vor Bøn maa vi altid lade det timelige følge bagefter og tjene det aandelige, ligesom vore Begæringer altid maa være i Overensstemmelse med den guddommelige Vilje; saa kan vi være visse paa, at forudsat det, vi beder om, kan blive os til Gavn, vil Gud ogsaa høre vore Bønner og give os rigelig Naade til at leve et helligt Liv, stride den gode Strid og vinde den evige Krone.

Den eukaristiske Kongres i Köln.

(Sluttet.)

Vi skal i denne sidste Artikel fortælle om den Dag, som blev Kronen paa alle Kongressens herlige Dage, om Søndagen den 8. August, da Kæmpeprocessionen med det allerhelligste Sakramente fandt Sted. Köln har i sin lange Historie modtaget mange Konger og Kejsere, har fejret store og glimrende Fester, men en Dag som denne har den næppe nogensinde oplevet.

Begunstiget af det herligste Vejr brød da denne mindeværdige Dag frem. Fra alle Kanter indgik fra den tidligste Morgenstund Ekstratog paa Ekstratog, som førte flere

hundrede Tusinder fremmede med sig til Rhinens Hovedstad. Det var en international Folkevandring til Køl'n. Den Dag saa man i Køl'n Repræsentanter for alle europæiske Nationer, og man hørte alle mulige Sprog paa Gaderne. Naar man forlod Banegaarden, saa man Menneskemassen bølge som et Hav henover Domkirkepladsen og de tilstødende Gader. I Domkirken læstes der uafbrudt Messer ved alle Kirkens mange Altre fra Kl. 6 til 12, og mange Tusinde tog Del i Generalkommunionen, som begyndte tidlig om Morgenen. Henimod Kl. 12 blev Menneskemængden i Gaderne saa kompakt, at den elektriske Sporvejskørsel maatte standses.

Ved Middagstid var alle Hoteller, Gæstgiverier, Spisehuse o. s. v. aldeles overfyldte, skønt saare mange havde medtaget Mad hjemmefra, som de fortærede i Anlæg, paa Torve og Pladser, helst hvor man kunde finde lidt Læ for Solen, men ogsaa mange Gange midt under dennes glødende Straaler. Flere Timer før Processionen søgte Folk sig Plads, hvor en Trappe el. lign. frembød et godt Udsigtssted, og der holdt de ud med beundringsværdig Taalmodighed, medens andre, der ikke havde været saa lykkelige, vandrede omkring i Gaderne og besaa Udsmykningen af Huse og Gader, der var af en Udstrækning, man aldrig havde set Mage til. Alle, baade Katholikker og Protestanter, havde opbudt alt, hvad Menneskehænder og Menneskesnilde formaar, for at berede Herrens Triumftog saa storartet en en Modtagelse som mulig. Ja, undertiden var der næsten ydet for meget af det gode, thi mange Huse var i den Grad overlæssede med Pynt, at det gik ud over den gode Smag. Mange Forretningsfolk havde anbragt elektriske Lysarrangementer foran deres Huse, hvilket om Aftenen forlenede Byen med et feagtigt Præg og blændede Øjnene paa de utallige Mængder, som beundrende drog gennem Gaderne. Smukkeste pyntet var det ærkebiskoppelige Palæ og de tilgrænsende Gader samt Nytorv, Køl'ns største offentlige Plads. Denne vældige Firkant var omgivet af en Skov af Flagstænger med brogede Vimpler, medens de prægtigste Guirlander snoede sig fra Stang til Stang. Paa den ene Side af Torvet var der bygget en vældig Estrade, paa Midten af hvilken der var oprejst et Alter, hvorpaa

de kølnske Kirkers herlige Sølvsager skinnede i Solens straalende Lys. Over Alteret var oprejst en Baldakin af klart Stof, saa høj som Husene.

Klokken eet var det umuligt at bane sig Vej over Domkirkepladsen. Folk stod som fastmurede og ventede i mønsterværdig Orden paa den store Stund, da det højtidelige Optog skulde forlade Domkirken. Der var truffet de mest omfattende og omhyggelige Forberedelser til Processionens værdige og storartede Forløb. Hver Afdeling havde faaet en bestemt Plads og en bestemt Tid til Opstilling anvist. De sidste Afdelinger, der skulde gaa nærmest foran det Allerhelligste, forsamledes i Nærheden af Domkirken. Kl. 3¹/₂ begyndte alle Domkirkens Klokker, ogsaa den vældige Kejserklokke, at kime højt i Sky. Det var et opløftende og gribende Skue, da man foran Domkirkens Portal saa den utalte Mængde Præster i deres Ornater, Kirkefyrsterne med den pavelige Legat, Malteserridderne i deres guldbroderede Dragt, den smukke Æresgarde fra Essen og Omegn, de mange Foreninger med deres pragtfulde Bannere og de utallige Tilskuere; og naar man saa lod sit Blik strejfe om i Omegnen af Domkirken, bemærkede man Tusinder af Tilskuere i de tilstødende Huse lige op til Tagkamrene. Alle vilde de være Vidner til det ophøjede Skue, hvis Mage Køln endnu aldrig havde skuets, saa rig dets Historie ogsaa har været paa Fester af denne og lignende Art.

Henimod et Kvarter før fire kom der Bevægelse i Menneskemasserne. Ud af Domkirken drog med talrige Kors og Faner de sidste, umiddelbart foran det Allerhelligste gaaende Afdelinger, nemlig c. 80 Abbeder og Biskopper med Mitra og Hyrdestav; Mængden stod i forventningsfuld Tavshed, som om det ikke var den frie Himmel, men en Domkirkes Hvælvinger, der udbredte sig over den vældige Forsamling. Efter Biskopperne kom Kardinalerne i *cappa magna* og til allersidst Kardinallegat Vannutelli med det Allerhelligste. Da han viste sig i Portalen, sank det tætpakkede Folk paa Knæ i Tilbedelse af det helligste Sakramente. Et Blik paa dette knælende Folk bekræftede det Ord, Kardinal Vannutelli havde sagt i sin Slutningstale, at det var en kristelig Folkefest, de havde været for-

samlede til. Der herskede en saa andægtig Stilhed i dette ophøjede Øjeblik, som om der ingen var til Stede paa den mægtige Plads, og dette Minuts Stemning blev yderligere forhøjet ved det straalende Solskin og den festlige Kimen fra de talrige katholske Gudshuses Kirketaarne.

Under denne Klokkernes højtidelige, til Andagt stemmende Klang satte Processionen sig saa i Bevægelse. Allerefst kom et stort Kors, baaret af Ministeranter. Saa aabnedes Processionen af Køln og Omegns Ynglingeforeninger i et Antal af 41, ledsagede af 3 Musikkorps. Derefter kom 94 Svendeforeninger med 4 Musikkorps og 258 Arbejderforeninger med 11 Musikkorps. Saa kom en Række Mandeforeninger, Handelsforeninger, Lærerforeninger, Studenterforeninger, udenlandske Deltagere o. s. v., o. s. v. Derefter kom forskellige Ordenssamfund, saa en Mængde gejstlige af alle Slags, Sognepræster, theologiske Professorer, Prælater, Domvikarer o. s. v. Den mest iøjnefaldende Afdeling dannede de talrige Abbeder og Biskopper. Af de første deltog ikke mindre end 14, af de sidste endog omtrent 60 i Processionen. Blandt disse maa vi særlig nævne vor gamle, ærværdige Biskop, som uden Men udholdt den 3—4 Timers lange Vandring i den glødende Sol, iklædt sin fulde Bispedragt og med Stav i Haanden. Til Biskopperne sluttede 4 Ærkebiskopper sig, fra Freiburg, Paris, Utrecht og Westmünster, og derefter kom Kardinalerne Fischer, Ferrari, Mercier og Vannutelli, hvoraf i hvert Fald de tre første ogsaa er Ærkebiskopper. Kardinal Kopp fra Breslau havde været til Stede Dagen i Forvejen, men han turde ikke deltage i Søndagens Fest, da han nylig havde været meget syg.

Paa Ny Torv blev Velsignelsen givet med det allerheligste Sakramente.

Ogsaa her fik alle tilstedeværende et uforglemmeligt Indtryk af dyb og rodfæstet Guds frygt, som ikke blot maa have gjort Indtryk paa troende, men ogsaa paa Tvivlere. Henimod Klokken syv naaede man Domkirkepladsen igen, hvor Velsignelse ogsaa blev meddelt, hvorpaa der holdtes en kort Andagt i Domkirken, der straaledede i pragtfuld elektrisk Belysning, og hermed var den mindeværdige Dag til Ende, der næppe nogensinde vil blive glemt i Køln.

I den store Procession deltog omtrent 60,000 Mænd,

et overvældende stort Antal, men af Kvinder kun forholdsvis faa, en hel Del forskellige kvindelige Ordenssamfund. Selv de store saakaldte Katholikforsamlinger, der har spillet saa fremtrædende en Rolle i Tysklands kirkelige Liv, har ikke formaaet at opvise noget saa imponerende som Processionen ved den tyvende eukaristiske Kongres i Kølñ.

Om Fredagen oplæstes der et meget elskværdigt Telegram fra den tyske Kejser til Kardinal Vannutelli; heri takkede Kejseren først for Kardinalens venlige Ønsker for ham, hvorefter det videre hed: »Jeg haaber, Deres Eminences Ophold i Tyskland blot maa være forbundet med de behageligste Erindringer. Jeg sender Dem mine bedste Ønsker for et lykkeligt Udfald af den eukaristiske Kongres, hvis Ledelse er betroet Deres Eminence efter den Hellige Faders overlegne Visdom. Wilhelm, Kejser og Konge.«

Det er allerede bestemt, hvor Kongressen skal afholdes i de nærmeste Aar. 1910 skal der holdes Møde i Montreal i Kanada, 1911 et eller andet Sted i Spanien og 1912 i Wien. Maa blot de følgende Kongresser blive ledsaget af noget af det Held, som hvilede over den 20. eukaristiske Kongres i Kølñ, saa vil de ogsaa blive til Opbyggelse og Velsignelse for Deltagerne.

Spansk Klosterliv.

Forrige Nummer af »Ugebl.« indeholdt en ypperlig Redegørelse angaaende de vilde Beskyldninger, der var bleven rejst mod de spanske Klostre, jeg kunde have Lyst til at føje et Par Ord til.

Da de første Efterretninger om de spanske Socialisters Rædselsgerninger indløb, var man paa katholsk Side straks overbevist om, at de vilde blive efterfulgt af Skandalehistorier: »Germania« gav paa Forhaand (jeg husker ikke mere Nummeret) en Gengivelse af visse Skandaler, som

ganske sikkert vilde blive fortalt og naturligvis ogsaa troet af mange. Det har til alle Tider været Brug, at Klosterets Velyndere har ladet sig begrave i Klostrenes Gravkapeller eller paa Kirkegaarden i Klosterhaven. Som ventes kunde, har de socialitiske Vandaler ikke blot vanæret Kirkerne og Klostrene, men ogsaa brudt Gravens Fred og drevet Spot med de afdødes Levninger. I Skandalejægerens urene Fantasi blev disse Lig af Kvinder og Børn ganske rigtigt, som forudsagt, til slaaende Beviser for Klosterbeboernes Umoralitet.

I Mr. Strongs Beretning (NB! Navnet lyder mere engelsk end norsk) er der for Resten adskilligt mysteriøst, som gør det hele i høj Grad fordægtigt. »Jeg har gennemstrejft Ruinerne fra Tag til Gulv,« siger han, jeg skulde tro, at af Tage blev der ingen tilbage paa *de brændte* Klostre. »Fra et Munkekloster blev der *i min Nærværelse* bragt ikke mindre end seks Kvinder ud.« Denne Nærværelse forekommer mig højst mistænkelig. Var han mon en af Mordbrænderne? Ørkesløse Tilskuere fik sagtens ikke Lov til at trænge sig frem. Men hvorledes skal man da fæste Lid til hans Ord? Endvidere — var de Kvinder levende eller døde? Dersom de var døde, maatte de enten være omkomne i Flammerne eller knuste under Ruinerne. I første Tilfælde er det vanskeligt at forstaa, at deres Baand ikke var brændt over; i andet Tilfælde tror jeg ikke, at Mordbrænderne vilde have givet sig Stunder til at opgrave dem. Var de derimod levende, hvorfor har saa deres kærlige Befriere ikke løst deres Baand? Eller har maaske det hele, hvis der da er et eneste sandt Ord deri, kun været en Komædie, som blev sat i Scene for at vække Skandale? Maaske har Mr. Strong ogsaa sagt Munkekloster i Stedet for Nonnekloster, og dersom det da var Lig, der blev baaret ud, saa var det vistnok Nonners Lig, der var bundet i deres Ligklæde. Dette — at binde Ligene — har sikkert været Brug mange Steder, er det maaske endnu i Spanien. Men dersom det var levende Kvinder, saa var det vistnok Nonner, som Mordbrænderne maatte binde for at faa dem levende ud af deres kære Kloster. Der siges jo, at Socialisterne mange Steder har villet spare Munkenes og Nonnernes Liv. — Men det er ogsaa sandt, at man andre Steder har

myrdet, ikke blot hvor de overfaldne satte sig til Modværg — noget som Hr. Strong med Urette syntes at være forarget over — men ogsaa, hvor Hadet alene var Drivfjederen.

Alt i alt er det vanskeligt at blive klog paa Mr. Strong's Beretning. Kun saa meget er vist, den bærer helt igennem Præg af Upaalidelighed, af ondskabsfuldt Opspind.

Saa vilde jeg endnu gerne spørge: »Hvordan i al Verden er han falden paa den vanvittige Ide at kalde Munke og Nonner for »Parasiter og Samfundets Skadedyr?« Har han da aldrig læst Historie? Maa ikke enhver oprigtig Historiker forsikre ham, at Grundlaget for — jeg vil ikke sige *hele* Europas, men dog — *hele det nordlige* Euopas (d. e. Tysklands, Englands og Skandinaviens) Kultur er bleven lagt af Munke og Nonner? Er ikke den Dag i Dag utallige Munkes og Nonners Liv helt viet til et opofrende Arbejde i Næstekærlighedens Tjeneste. Der har været Tider, hvor en Del Klostre var fordærvede. Men fordærvede Klostre — eller fordærvede Munke og Nonner indenfor Klostrene — har stedse været Undtagelser og har maaske aldrig været det mere end i vore Dage.

Til Slutning kun endnu en kort Bemærkning. De spanske Socialisters Adfærd kan være Verden en Advarsel om, hvad den kan vente sig, naar Socialdemokratiet kommer til Roret. De spanske Socialisters Had mod Klostrene beror hovedsagelig paa, at disse er det fasteste Værn mod deres Vantro og samfundsstyrtende Planer. sr.

Nikolaj Taarn.

Om Nikolaj Taarn og den herlige Kirke, der en Gang sluttede sig til det, kunde der af Katholikker anstilles mange og mærkelige Betragtninger. Vi skal dog — i hvert Fald denne Gang — afholde os fra alle saadanne og nøjes med at aftrykke følgende lille Indlæg, som er tilsendt Uge-

bladet. Det fandtes i »Sorø Amtstidende« d. 1. September 1909 og lyder saaledes:

Gammel Kultur og ny Tider.

Hr. Redaktør!

I Følge Referat i »Sorø Amtstidende« af Hr. Dr. Brygger Jacobsens Tale ved St. Nikolaj Taarns Indvielse hedder det: »Tak være Luther og Hans Tavsens, som satte en Bom for den Kultur.« Den sidste Del af denne Sætning er sand, blot den bliver stillet i sin rigtige Belysning. Desværre sattes der den Gang for lange Tider en Bom for Udviklingen af den nationale Kunst. Hvorfor da denne uforbeholdne »Tak« for den ny Tid og denne mindre værdige Udtryksmaade om den gamle Kultur? Slige Udtalelser overrasker, ikke mindst hos en dannet Mand i Almindelighed og en dansk Mæcen i Særdeleshed. Hr. Brygger Jacobsen maa sikkert vide, hvilken Betydning Middelalderen havde, ogsaa her i Danmark, for den religiøse Kunst. Derom vidner trindt om i Landet de stolte Domkirker med deres herlige Prydelser, som er levnede fra den Tid. Mangen en dansk Kunstkender og Kunstven har ønsket, at denne Kultur havde faaet Lov til at udvikle sig i oprindelig og national Retning og mulig naaet en Højde, som vi kun kan ane. Desværre er det jo en Kendsgerning, at den ny Tid fo'r haardt frem mod gamle Kunstværker, og Rationalismen, som fulgte efter, udtørrede Inspirationskilden til den kristelige Kunst. I denne dobbelte Henseende satte den ny Bevægelse en Bom for den gamle Kultur. Naar nu Landet med saa stor Pietet og Offervillighed arbejder paa at bringe disse gamle Kulturlevninger tilbage til deres oprindelige Skikkelse, er det dog for saa vidt, æstetisk talt, en Anerkendelse af den Tid, som har frembragt dem. Det er til lige en faktisk Indrømmelse af, at den ny Retning ikke fra først af forstod at vurdere den gamle Kunst og Kultur.

Katholik.

Vi giver den ubekendte Forfatter af disse Linjer vor fulde og udelte Tilslutning. Det sidste, han fremhæver i sit lille Indlæg, er unægtelig ogsaa slaaende. Intet var den lutherske Reformations Forkæmpere mere magtpaaliggende, da Sejren var paa deres Side, end at udrydde alle Spor af

det gamle. Kalkekosten var den Pensel, de flittigst brugte i de gamle Gudshuse, og Træskærerarbejder og Skulpturer blev ødelagt eller forandret. I saa Henseende er Eksemplet fra Holstebro Kirke særlig klassisk. Der blev, som maaske bekendt, Jomfru Maria, der paa sin Dødsseng tager Afsked med de tolv Apostle, ved et vældigt Skæg en—to—tre forvandlet til Patriarken Jakob med sine tolv Sønner. Men hvad gør denne Reformations Sønner og Efterkommere i vore Dage? Den ene efter den anden af vore gamle Kirker restaureres historisk, d. v. s. gengives den Skikkelse, den havde i de katholske Dage; hvorsomhelst der opdages Malerier paa Kirkernes Hvælvinger eller Sider, iler man til og bruger Tusinder Kroner for at redde det, som Reformationstidens Mænd ofrede et Par Dalers Penge paa at faa til at forsvinde. Ja, selv Jomfru Maria i Holstebro Kirke mistede for to Aar siden sit Skæg, og det smukke gamle Træskærerarbejde har atter den Skikkelse, som det havde i de gamle katholske Tider. Derfor var det altid en Glæde for vor saa brat bortkaldte Trosfælle Jens Busk, naar han som Rigsdagsmand skulde bevillige Penge til de gamle katholske Kirkers og Klosters Restaurering baade i Ribe og Helsingør og andetsteds; og han takkede ved given Lejlighed Kultusminister Sthyr, fordi han var saa elskværdig at interessere sig saa meget for *vore* gamle Kirker. Og derfor skal Brygger Jacobsen ogsaa have Tak, fordi han har sat det smukke Spir paa det gamle Taarn, selv om det ikke staar fra de katholske Dage. Ellers vil vi tage det med Ro, om der baade af ham og af andre er sagt og vil blive sagt en Del forkerte Ting om de katholske Tider, nu da der sættes Spir paa den gamle Ruin, naar det da ikke er altfor galt. Allerede har man fra anden Side søgt at bilde uvidende Mennesker ind, at Nikolaj Kirke var den første Kirke, hvori der *blev prædikeret paa Dansk*. Vi skal selvfølgelig ikke gendrive sligt Snak, at der skulde være prædikeret i 700 Aar i Danmark paa Latin, da alle jo ved — for saa vidt de ved noget — at dette er Usandhed, men blot gøre opmærksom paa det ene historiske Faktum, at Reformationen i 7 Aar bragte mere Tyskhed ind i Danmark, end den katholske Kirke havde bragt i 700 Aar.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hovedstaden staar for Tiden i Nordpolens Tegn. Allevegne diskuteres Mr. Cooks store Bedrift, og Interessen for ham er lige stor hos alle, hvad enten Talen er om Diplomater eller Rigsdagsmænd eller Skoledrengene. Hvor vidt det vil faa nogen virkelig Betydning, at Polen er fundet ud over det opmuntrende, der ligger i, at et længe attraaet Maal er naaet, er vel nok tvivlsomt; for danske Katholikker kan det have den Interesse, at Vikariatets Grænser er rykket et langt Stykke imod Nord, idet disse nordlige Strækninger alle er henlagt under den danske Biskop; og der bliver vel næppe nogen, der vil gøre ham Retten til disse stridig. Hr. Cooks Nærværelse har draget mange fremmede hertil fra alle Verdens Kanter, ikke mindst Journalister, og mellem dem alle rager *William Stead* højt op. Han er, som vel adskillige Læsere ved, Redaktør af det verdensberømte Maanedsskrift *Review of Reviews*, og hans Indflydelse er næsten enestaaende; han modtages af Czaren af Rusland lige saa vel som af Socialisternes Førere, og han har i mange vigtige Spørgsmaal lagt det tungeste Lod i Vægtskaalen. For en Del Aar siden er han blevet en af Spiritismens mest erklærede og uden Tvivl mest overbeviste Tilhængere, og vore hjemlige Forkæmpere for denne Religion har ogsaa i disse Dage holdt store Møder. Det er et mærkværdigt Tidens Tegn, at denne forunderlige Aandsretning kan vinde saa mange Tilhængere; det er et Vidnesbyrd om Menneskenes religiøse Trang, der vil stilles, om det overnaturliges Evne til at bane sig Vej selv Steder, hvor Materialisme og Tvivl syntes at have lagt alt aandeligt Liv øde. I denne Henseende har Spiritismen en stor Betydning, at den saa bestemt hævder den personlige Udødelighed, men i den Maade, hvorpaa man søger at sætte sig i Forbindelse med de afdøde Menneskers Sjæle er der saa meget uhyggeligt og fordømmeligt, at ingen Kristen tør indlade sig paa Spiritismen. Den katholske Kirke byder den eneste sunde og sande Vej, ad hvilken man tør søge Forbindelse med de hedenfarne, nemlig gennem Gud ad Bønnens Vej. — Ogsaa andre Møder og Kongresser samles i disse Dage i Hovedstaden, saaledes den store Materialprøvekongres, der vel mere end nogen af de andre samler repræsentative Medlemmer fra snart sagt alle mulige Lande. Nu, da Ferietiden er forbi, begynder med de lange Aftener mangt et Arbejde for vore katholske Foreninger og forskellige Virksomheder. Disse har vel nok,

sammenlignet med den store Bys pulserende Liv, en underordnet Betydning, men som Middel til at holde sammen paa Katholikerne, der drages til saa mange Sider af Hovedstadens travle Virksomhed, spiller de ingen lille Rolle.

Paderborn. Biskoppen af denne By, Dr. *Wilhelm Schneider*, er meget uventet død den sidste Dag i forrige Maaned. Hvem der havde set ham paa den eukaristiske Kongres i Köln, skulde ikke have anet, at han saa hurtigt skulde blive bortkaldt. Den afdøde, der blev 62 Aar gammel, har en rig Virksomhed bag sig, baade som Sjælesørg og som Forfatter af en Række fortrinlige Skrifter. I ni Aar havde Dr. Schneider været Biskop af Paderborn, og han nød stor Agtelse blandt den halvanden Million Katholikker, som stod under hans Hyrdestav.

Breslau. Det er i denne By, at »Efteraarsmanøvrerne« — saaledes kaldte Windhorst de store katholske Generalforsamlinger — er blevet afholdt i Slutningen af August og Begyndelsen af September. Det er den 56. tysk-katholske Generalforsamling, og den har som sine Forgængere været heldig fra først til sidst. Man havde næret nogen Ængstelse for, at det store Antal, der var samlet ved den eukaristiske Kongres i Köln, hvoraf naturligvis de fleste var Tyskere, skulde have lammet Deltagelsen i den katholske Generalforsamling, men det blev ingenlunde Tilfældet. Stemningen var fortrinlig, og der var mødt mange Deltagere. Saaledes talte Arbejderfesttoget paa Mødets første Dag ikke mindre end 26,000 Mand, et imponerende Antal, naar man tager i Betragtning, at af Breslau's Befolkning paa godt 400,000 Indbyggere er kun godt en Tredjedel katholsk, og at den russiske Grænse er nær, hvilken er som en stor Bom for al Deltagelse fra Østen. I Modsætning til den eukaristiske Kongres er de tyske Katholikers Generalforsamling selvfølgelig politisk, ligesom det er Centrums Mænd, der er Bærere og Ledere af disse imponerende Sammenkomster. Dog er det ikke udelukkende rent katholske Emner, hvorom der tales og forhandles, men man arbejder for overhovedet at fremme kristne Idealer i Styrelsen af Stat og Kommune. Derfor kan Centrums Kandidater ofte ved Rigsdagsvalgene faa ikke faa Stemmer fra ikke-katholske Vælgere paa Grund af Centrums almen-retfærdige Program. Kardinalbiskop *Kopp* aabnede Mødet, hilst af stormende Jubel. Der blev denne og de følgende Dage afholdt en Række interessante Foredrag, som vi blot her kan berøre nogle enkelte af. Saaledes talte Fyrst *Löwenstein* indtrængende om Hedningemissionen og fremhævede, hvorledes Muhamedanismen er Kristendommens store Fare i Afrika, hvorledes der baade i Tyrkiet, i Kina og Japan synes at

vide sig langt bedre Arbejdsbetingelser end tidligere o. s. v. Ligeledes blev den katolske Ungdomssag behandlet i flere betydelige Foredeag. Ogsaa om Bonifaciusforeningen og om de tyske Katholikkers Virksomhed paa socialøkonomisk Omraade blev der ført vigtige og interessante Forhandlinger.

En anden Dag holdtes der Foredrag om det kristne Kærligheds-Arbejde, om Literaturens Betydning og sunde Udvikling, om Alkoholspørgsmaalet, om den kristne Kunsts Maal og Veje og — ja, om flere andre Emner, men de her fremdragne er nok til at karakterisere det Præg, der hvilede over denne vellykkede, 56nde Generalforsamling for tyske Katholikker i Schlesiens gamle Hovedstad.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund foretager **Skovtur** for Medlemmerne **Søndag den 12. Septbr.** Der tages med Toget til Klampenborg Kl. 1,40.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 12. Septbr., 15. Søndag efter Pintse. Den allersal. Jomfru Marias Fødsel. Oktav af de hellige Værneengles Fest. **13., M.,** Jomfru Marias Navnefest. **14., T.,** Korsets Ophøjelse. **15., O.,** (Tamperdag)*), Oktav af Jomfru Marias Fødsel. **16. To.,** Cornelius og Cyprianus, Martyrer. **17. F.,** (Tamperdag), Frants af Assisis Saarmærker. **18. L.,** (Tamperdag), Joseph af Cupertino, Bekender.

Søndag d. 19. September. 16. Søndag efter Pintse. Marias syv Smerters Fest.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge er paabudte Tamperfastedage

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7½ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Tolddodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½, i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7 og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6½; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5½ og 6½; i St. Andreas Kirke (Ordrup) Kl. 6, 6½, 7, 7½ og 8½.

➡ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 12. Septbr. (Marias Fødsel) i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag den 15de ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag den 19de ds. Kl. 7 Morgen.

St. Franciscus III. Orden. Det til den 17de September anmeldte Møde forlægges til Fredag den 24de September Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. Alle har Adgang.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67). I Sommermaanederne Juli og August er Bibliotheket kun aabent paa Søndagen efter Gudstjenesten i St. Ansgar.

Ved **Rosenkranskirken** om Søndagen efter Højmessens (hos Pastor Slump).

Ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferents Bibliothek** faas Bøgerne udleveret ved Henvendelse paa St. Josefs Hospital.

Ausgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Adgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartals). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jos. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presens Aare Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øver andre gode Gerninger, dersom man ikke forstaaer at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katholske Presse.“

Pius X.

Meld Dem Straks ind som Abonnent nu til Oktober Kvartal!

NB. Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man straks tilstille sit Postbud eller det Postkontor, hvorigennem Bladet modtages, en skriftlig Klage (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse).

Bladets Ekspedition afsender alle bestilte Numre hver Torsdag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelser for regelmæssig Tilsendelse ved *allid*, naar et Nummer udebliver, straks at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret, og det helst skriftlig. Skulde dette heller ikke hjælpe, saa bedes man henvende sig til **Ekspeditionen**, Bredgade 67, 2. o. G. (Kl. 1—4). Telf. Palæ 654.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 38.

Søndag den 19. September.

1909.

INDHOLD: Er det Synd at fornøje sig? — Efterslet fra den eukaristiske Kongres i Köln. — Vestjydske Minder. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Wien. Sydamerika. — Blandinger. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Er det Synd at fornøje sig?

Under denne Titel bringer »Aftenpostens Søndagsblad« en af de Betragtninger, hvormed dette Blad regelmæssig indledes.

Der indeholdes i disse Betragtninger ofte saare mærkelige Ting, som man fra et theologisk Synspunkt kunde rejse stærk Indsigelse imod. Men saalænge Forf. ikke direkte befatter sig med den katholske Kirke, faar det blive en Sag mellem ham selv og hans Læsere.

I ovennævnte Betragtning derimod tillader Forf. sig en Del Bemærkninger imod den katholske Kirke, som vi ikke kan lade henstaa uimodsagt.

»Det kan nu næppe nægtes, at er der nogen, som har bidraget mægtigt til at bestyrke denne Anskuelse hos Folk, nemlig at levende Kristendom og Fornøjelse ikke kan forenes, saa er det den romersk-katholske Kirke, især saaledes som den var i Middelalderen.« Hvorfor skulde det næppe kunne nægtes? Jeg for min Del nægter det paa det bestemtteste.

»Jo,« siger Forf., »da hed det sig jo, at vilde man være en rigtig Kristen og for Alvor tækkes Gud, da skulde

man gaa i Kloster.« Nej, hed det sig virkelig saa? Det har jeg hidtil ikke vidst, og jeg mener dog at kende en lille bitte Smule til min Kirkes Fortid, eller skal jeg sige Stortid? Nej, den Gang hed det sig — ligesom i vore Dage — at alle uden Undtagelse skulde stræbe efter at være fuldkomne som vor Fader i Himmelen; men i Kloster skulde kun de gaa, som af Gud paa særlig Maade var kaldte dertil. Livet i Klostret og Livet i Verden var kun to forskellige Ruter til samme Maal, og Maalet blev naaet fuldkomnest af den, som vandrede *sin* Vej paa den fuldkomneste Maade. Kirken har ligesaa vel helgenkronet en Kong Ludvig og en Kejserinde Mathilde som en Frants af Assisi, Dominikus og andre Klosterfolk.

At de, der lever i Verden, har Lov til at fornøje sig — selvfølgelig paa en kristelig Maade — drager ingen i Tvivl; men gælder det nu ogsaa om dem, der er gaaet i Kloster? Forf. mener nej. »I det stille Kloster var jo al Livsglæde banlyst. Den, som havde set den tunge Klosterport falde i efter sig, vidste med det samme, at han havde sagt alt det lyse, muntre og fornøjelige i den skønne Verden derude Farvel for bestandig.« Disse Ord røber tydelig, at Forf. aldrig har sat sin Fod over et Klosters Tærskel, ialt Fald ikke dannet sig en Forestilling om Klosterbeboernes Liv. Ja, dersom han ved Livsglæde kun forstaar at gaa i Teater og til Koncert, til Diner'er og paa Bal, da kendte man i Klostrene ikke til Glæde. Men ellers kan Forf. være overbevist om, at der indenfor Klostermurene trives, ligesom renere, saaledes ogsaa mere Glæde, der virkelig tilfredsstillter Hjertet, end udenfor, og vel at mærke, det er ikke blot de overnaturlige Glæder, men ogsaa den uskyldige, naturlige Glæde. Har Forf. mon aldrig hørt om Glædens Trubadour, den hl. Frants af Assisi?

Jeg sagde, at Klosterfolk afholder sig fra Dans, Teater o. lign. Jeg maa føje til, at de derfor ikke uden videre fordømmer dem. De fordømmer kun de syndige Forlystelser — ligesom ogsaa Forf.; de fraraader al overdreven Hengivelse til dem; de siger med Forf.: »For et troende Menneske kan det at more sig aldrig blive en Hovedsag i Livet;« de giver dem, som vil nyde Livets Glæde, Anvisning paa, hvorledes de kan gøre det uden Synd. (Læs

f. Eks. den hl. Frants af Sales' smukke Undervisninger om Dans og andre Forlystelser i hans berømte »Philothea«). De underskriver altsaa uden Betænkning Forf.s Ord: »At en Kristen maa være glad, kan vi da snart blive enige om.« »Kan blive?« Nej, ingen Katholik ligefra Apostlenes Dage har nogensinde haft nogen Tvivl desangaaende. Og det er med »Glæde«, at jeg citerer Forf.s Begrundelse af den anførte Sætning: »Kristendommen kaldes jo netop »den store Glæde«, Evangeliet er »det glade Budskab«, og Apostelen siger: »Glæder eder i Herren; atter siger jeg: glæder eder.«*)

Adskillige Urigtigheder og Skævheder, som findes spredte hist og her, skal vi lade upaatalte. Men eet kræver en energisk Modsigelse.

Efter at have vist, at »vor Herre Jesus ikke fordømte eller forkastede menneskelige Glæder«, vedbliver han: »Det var ogsaa dette, Morten Luther hævdede i Modsætning til Pavekirkens mørke, menneskefjendske Livsbetragtning, at Livet ikke skal være et Slaveaag, en Spændetrøje for kristne Mennesker, at Gud vil gerne se glade Mennesker for sine Øjne.« Hvor har den katholske Kirke nogensinde lært sligt Nonsens, Forf. her paadutter den? Vil han lære en ægte katholsk Opfattelse af Glæden at kende, saa læse han Biskop Keplers Bog »Mehr Freude«.

Omtrent ligesaa galt er ogsaa følgende: »Pavekirken vil jo gjerne give det Udseende af, at Luther var en let-sindig Levemand, der kun vilde nyde Livet under et kristeligt Skin.« Pavekirken har kun dømt Luthers ukristelige Læresætninger, om hans Livsnydelse har den ikke fældet nogen Dom. Det har Historien gjort, og dens Dom lyder ikke gunstig. Vil Forf. ret lære Luthers Livsnydelse at kende, saa læse han hans Skrifter (ikke at glemme hans Bordtaler); den »sunde, jævne, livsglade og dog fromme og alvorlige »Kirkefader« stryger ikke sjældent det »kristelige Skin« helt af sig.

Hovedtankerne i Forf.s sidste Afsnit er særdeles klare

*) Forf. føler dog selv, at disse sidste Ord ikke taler om Nydelsen af de verdslige Glæder, men, som Ordene lyder, om »Glæden i Herren«, d. e. Glæden over det aandelige Samfund med Herren.

og smukke, og vi betænker os ikke ved at gengive dem ordret:

»For et troende Menneske kan det at more sig aldrig blive en Hovedsag i Livet. Han har meget bedre og ædelere Ting at glæde sig ved, der for ham staar højt over alle Fornøjelser. Og vi kan godt sige, at den Fornøjelsesyge og Morskabstørst, vi er Vidne til i vore Dage, baade i Byerne, hvor Forlystelsessteder og Varietéer er overfyldte, ved Aftenstid og om Søndagene, og paa Landet, hvor den ene »Fest« afløser den anden, den er af det onde, og den kan ingen alvorlig Kristen være med til at styrte enten sig selv eller sine unge ud i. Her maa der i Sandhed være Maadehold. Og dernæst maa vi bestemt hævde, at af alle Fornøjelser, Tidkort og Morskaber er der virkelig mange, som en Kristen ikke *kan* gaa med til. Det er slet ikke svært for et Menneske, der lever i Bøn til sin Gud, at afgøre, hvad det er, han ikke kan gaa med til uden Synd. Thi det er alt, som Guds klare Ord eller min egen Samvittighed siger mig, at jeg *ikke* kan have min Herre Jesus med til.«

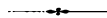
sr.

Efterslet

fra

den eukaristiske Kongres i Køl.

Fra højærv. Hr. Pastor *Klomp* i Kolding har vi modtaget et Par Numre af »Kolding Folkeblad«, hvori Hr. Lærer *Bundgaard* fra Vejstrup, en Mils Vej syd for Kolding, har skrevet to Rejsebrev, der kan have en særlig Interesse for Katholikker, da han deri ret underholdende fortæller om sine Indtryk fra katholsk Kirkeliv i Tyskland. Det er ikke til at undres over, at Forfatterens protestantiske Opdragelse tydelig røber sig; til Gengæld maa man sige, at den ikke i nogen videre Grad hindrer en fornuftig og ret-

færdig Bedømmelse og Gengivelse, af hvad han har hørt og set, og det er ikke mange Fejltagelser, han gør sig skyldig i, i alt Fald ikke i dette første Brev, som vi gengiver her nedenfor. Der har ganske vist i vort Blads foregaaende Numre været fortalt ikke saa lidt om den eukaristiske Kongres, men Hr. Bundgaards Fremstilling er ret forskellig fra dette, og da han tilmed ser med venlige Øjne paa vor Tro og vor Kirke, vil sikkert mange alligevel med Fornøjelse høre endnu en Gang noget om den eukaristiske Kongres.

Saaledes skriver Hr. Bundgaard i Numret af 1. Septbr. d. Aar: Køl'n stod en hel Uge i Præsteskabets Tegn. Man mærkede det allerede paa Banegaarden, hvor Klynger af Præster færdedes frem og tilbage, let kendelige paa deres afstikkende Dragter.

Hjemme kan man færdes paa Banegaarde og i Byer uden at ane, hvem af de mange, der er Præster; her er det anderledes.

I lange, sorte Dragter, der enten ligner vore Præstekjoler, kun at de slutter glat til Overkroppen, eller i lange, sorte Uniformsfrakker og med den flade, bredskyggede Hat paa Hovedet, færdes de paa alle Gader og Stræder.

Ikke en eneste af dem har Skæg, jeg ved ikke af hvilken Grund, men Skæg maa vel i deres Øjne være en særlig verdslig Prydelse. Imidlertid er der en Mængde med smukke og intelligente Ansigter. Her er samlet Præster fra alle katholske Lande i Verden, i Hundredvis færdes de her, saa man ikke kan gaa ti Skridt uden at træffe dem.

For første Gang saa jeg Munke; hvor de var fra, aner jeg ikke. I Modsætning til Præsterne bar de Skæg, men, var saa til Gengæld kronragede, saa man kun saa en Krans af Haar rundt om Hovedet. Barhovedede og barfodede, kun med Sandaler paa, færdedes de i deres graabrune, grove Munkekutter og gav det hele Billede et meget middelalderligt Præg.

Aarsagen til den store Tilstrømning af gejstlige var, at der i Domkirken holdtes internationalt »Eucharistischen Kongresses«^{*)}, der lededes af en pavelig Legat fra Rom.

*) Saaledes skriver Forfatteren, og vi lader det derfor staa.

Paa almindeligt Dansk vil det sige en Forhandling om Nadveren, om hvilken Katholikkerne som bekendt har en fra Lutheranerne afvigende Opfattelse.

Da det hører til en Begivenhed, at en pavelig Legat viser sig i Køl'n, var selvfølgelig en stor Del af Byens Befolkning paa Benene. I tætte Skarer stod de lige op til Domkirkens Døre; hver Plads var besat, og man spejdede og kiggede for at faa et Glimt af den store Personlighed at se.

Jeg var saa heldig at komme til at staa lige ved Hovedindgangen og glædede mig til at kunne iagttage ham paa nært Hold; men det glippede denne Gang. Da Tiden nærmede sig, at han skulde komme, blev Indgangen besat af Politiet, og saa maatte jeg fortrække.

Det var ligeledes umuligt at komme ind i Kirken; kun de, der bar Mødets Emblem, blev lukket ind.

Jeg tilbragte saa Tiden med at se paa det udvendige af Kirken, og det er ogsaa lønnende.

Jeg vil slet ikke forsøge at beskrive denne Perle af gothisk Bygningskunst med de himmelstræbende Spir; det formaar jeg ikke at gøre, saa det kan blive anskueligt for Læserne, kun saa meget vil jeg sige, at øjeblikkelig gribes man af det kolossale i Bygningen; men det viger snart for det skønne og harmoniske. Hver Pille, hver Bue, ja hver fremtrædende Linie er af uforlignelig Skønhed, der virker umiddelbart paa Iagttageren.

Klokken var imidlertid bleven 7, da jeg opdagede, at en anden Indgang til Kirken ikke blev saa strengt bevogtet som Hovedindgangen, og det lykkedes mig at smutte igennem og naa mine Ønskers Maal.

Jeg haaber, jeg aldrig glemmer det Indtryk, jeg modtog første Gang, jeg stod inde i det vældige Rum. Det var af en saa betagende Art, at jeg knap vidste, hvor jeg var. Det var ikke en enkelt Ting, der betog mig, men det var Sammenspillet af en uhyre Mængde Enkeltheder, der virkede saa overvældende harmonisk. For første Gang stod jeg i en Kirke, hvor Sindet uden nogen som helst anden Paavirkning end den, Rummet gav, stemtes til Andagt.

Disse talrige, slanke Søjler, der mødtes højt oppe i de

spidsbuede Hvælvinger! Om nogen Steds, saa føler man sig her som den uanselige. Det er Kirken, der rager op.

Det er den, der griber ens Tanker, renser dem, forædler dem, saa de kan svinge sig bestandig højere og højere, og man aner, at ikke en Gang de skyhøje Hvælvinger danner Grænsen for deres Flugt.

Kl. 8 aabnedes Dørene for alle. Der skal være almindelig Andagt, og ind strømmer de fra de forskellige Indgange.

Ustandselig gaar Strømmen, og dog er det, som Kirken ikke fyldes. Her er Plads til alle, og de kommer. Gamle og unge, rige og fattige, lærd og læg, i Tusindvis kommer de, stænker sig med Vievand, søger sig en Stol eller Bænk, knæler ned, og ubekymret om Omverdenen — tilsyneladende — vender deres Tanker sig til Gud. Nogle læser et Stykke, andre beder; ikke en Lyd kommer over Læberne, de bevæger sig kun, medens de med Andagt eller nervøst lader Rosenkransen glide gennem Fingrene.

Der høres kun en sagte Susen eller Summen som en Lyd langt borte fra; det er Fodtrinene af de Hundreder og atter Hundreder, der strømmer ind i Kirken. Saa godt som ingen af dem glemmer at knæle med Ansigtet vendt mod Højaltret.

Man staar midt i en Verden af knælende og bedende Mennesker.

Her knæler en Præst, hist en Munk, der en gammel Kone eller en ung Pige. Saa ser man en Moder komme gaaende med sin lille Pige lige hen til et Alter, hvor et stort Vokslys brænder foran et Madonnabillede. Begge knæler og anraaber Madonna. Den lille Pige kan dog ikke lade være med at skotte lidt til Siderne, mens Moderen beder om Beskærmelse for sit Barn. Andre kommer til, og saadan gaar det ustandselig. Hvis alle disse Bønner kommer fra ærlige, søgende Mennesker, maa de kunne røre Hjerter af Sten.

Jeg har senere i en anden katholsk Kirke faaet det Indtryk bekræftet, at Menighedens Bøn i det ydre har en ganske anderledes fremtrædende Plads ved Gudstjenesten end hjemme hos os. Det vilde ikke falde en eneste ind derhjemme at knæle ved en Gudstjeneste og ubekymret om

sin Nabo vende sine Tanker mod det høje. Det lader man Præsten om, og skulde det utænelige alligevel ske, vilde det blive betragtet som Særhed, for at bruge et mildt Ord, og mange vilde ligefrem opfatte det som en offentlig Forargelse i Kirken. Her er det en saa selvfølgelig Sag, saa lige til, at Folk i alle Aldre, af alle Samfundslag gør det, og nu ligger de der, hver med sit særlige, som Gud skal hjælpe dem til Rette med.

Pludselig intonerer Orgelet et Præludium, og derefter stemmes der i med en Salmesang saa højtidelig og kraftig, saa man formelig føler sig som løftet af Tonerne fra de Tusinder af Struber.

Saa prædikes der, vistnok af en Kardinal; men det var kun de nærmestsiddende Tusinder, der kunde opfatte Ordene; derefter atter Salmesang og saa en flerstemmig Hymne fra Koret, saa henrivende dejlig, at jeg ikke mindes, jeg nogensinde har hørt noget lignende.

Pludselig blev hele Partiet foran Højalteret oplyst af utallige elektriske Lamper, der fulgte Buernes Lineamenter og forvandlede det hele til et Feslot, der langt overgik min dristigste Fantasi om et saadant.

En Klokke lyder, og paa een Gang knæler saa godt som alle i Kirken i dybeste Stilhed.

En Præst eller Kardinalen læser en Bekendelse op, og fra hele Skaren svares der et »Amen« omtrent for hver Sætning. Det lyder kraftigt, men monotont, og bringer i hvert Fald mig tilbage til Virkeligheden, da det lyder utallige Gange.

Derefter lyses Velsignelsen over den store Skare, og syngende til Orgelets Musik forlader den Kirken.

Andagtstimen var til Ende. Jeg tog Plads udenfor Hovedindgangen, og nu fik jeg den pavelige Legat at se. Høj og slank, iført en rød Silketalar, kom han, fulgt af flere silkeklædte gejstlige. Deres Dragter skinnede og straalende i Skæret fra det elektriske Lys.

I Automobiler og Drosker kørte de bort, medens et tusindfoldigt Hochraab rungede over Pladsen og blandede sig med den vældige »Kejserklokke«s Malmtoner.

— — —

Saa vidt Hr. Bundgaard. Der er ikke Anledning til at

føje mange Ord hertil. For Katholikker er det tydeligt at mærke, hvor han tager fejl, men da det er Smaating, skal vi ikke opholde os derved. Hans »Bekendelse« synes saaledes at være et Litani, og »Erbarme dich unser« kan let for Forfatterens Øren — han synes ikke at være solid i Tysken — have lydt som Amen. Ellers kan vi kun ønske, at flere af den Slags Øjenvidner vil skrive rundt i vort Lands Blade, saa vil »Øjenvidner« som »Mr. Strong«, der optraadte her i Bladet for et Par Uger siden, komme i den Miskredit hos alle sandhedskærlige Mennesker, de ærlig fortjener at være i.

Vestjydske Minder.

Brudstykke af et Foredrag, holdt i Unio.

At der er mange religiøse Sædvaner ude paa Landet, ikke mindst i Vest-Jylland, hvis Oprindelse er at søge saa langt tilbage som i vort Fædrelands katholske Dage, er der næppe nogen Tvivl om. Jeg vilde gerne nævne nogle saadanne, Sædvaner, Anskuelser og lignende, som jeg mener at have truffet der ovre. Fremfor alle andre maa vel nævnes den Ærbødighed for Alterets Sakramente, som findes hos gamle og unge, man kunde næsten sige baade hos troende og ligegyldige. Selvfølgelig er der mangen gammel Slendrian med, som kun har liden aandelig Værdi; dog, en vis Ærhødighed ligger dog i det, at næsten alle skal til Alters de to Gange om Aaret, Foraar og Efteraar, hvad enten man ellers besøger Kirken eller ej, mange naturligvis flere Gange. Heller ikke mange ligger paa deres Dødsleje, uden at de henter Præsten, for at han skal berette dem. Og det Syn, som mangen troende har paa Sakramentet, er i Virkeligheden ganske katholsk. Jeg erindrer, hvorledes jeg en Gang blev hentet til en gammel Kone, som laa for Døden. Det er luthersk Skik, at Brødet og Vinen bringes ind i Sygeværrelset og først der indvies (saavidt

den luth. Præst kan det) med Indstiftelsens Ord. Da jeg hældte Vin i den lille Sygekalk, sagde den gamle Kone: »Hæld meget Vin i, at jeg kan faa meget af min Frelzers Blod.« Hun bad ikke om at faa Vin og Blod, som den lutherske Lære i sin meningsløse Forvirring udlægger Nadverunderet, og havde sikkert forarget sig, om jeg havde fremstillet Lutherdommens Lære for hende, om jeg havde sagt: »De tager fejl, det er kun Vin, De ser for Dem og faar; det er kun i, med og under Vinen, at Jesu Blod er til Stede,« men nikkede til hende, at hun skulde faa, hvad hun begærede. Som hun, tror mange Protestanter derovre, det er ikke med dem som med mange moderne troende, at det er Samfundet, der skal bestyrkes mellem de troende, de levende, nej, de tror, at faa Jesus i personlig Eje, og maaske giver Gud dem mere, end vi egentlig skulde mene, de fik; i hvert Fald er der jo noget, der hedder aandelig Communion! At modtage Nadveren fastende, var tidligere almindeligt, ja næsten Regel; nu er det sjældent blandt Protestanterne, den moderne Fremgangsmaade, at holde Nadvere om Efterm. el. Aften, umuliggør al Fasten; og man kunde være fristet til at tro, at Kirkestyrelsen ved denne Anordning til Dels ogsaa har søgt at nedbryde den gammeldags, og derfor katholske højtidelige Ærbødighed for den hellige Nadvere.

En anden tydelig Reminiscens fra den katholske Tid, som vel Indre-Mission især har gjort sig stor Flid for at faa udryddet, hvilket endnu ikke er lykkedes og vanskeligt vil lykkes, er Troen paa Kirkens Vidnesbyrd og paa Præstens Ord som Herrens Tjener. Indre-Mission har for saa vidt Ret i at forfølge denne Tro, som der skjuler sig Dumhed, Overtro og aandelig Ladhed derunder; men rettere er det dog at drage Sandheden i denne Tro frem og sætte den i det rette Lys. Vilde man spørge mange om Grunden til deres Tillid, vilde Svaret ofte blive: fordi Præsten har studeret, hvilket jo ikke er en fyldestgørende Bevæggrund; dog i Reglen er det en ubevidst Tro fra de gamle Dage, hvor Ærbødigheden for og Troen paa Præsten hvilede paa Bevidstheden om ham som den, der kunde bringe det rene Offer for Gud og havde den hellige Vielse. Et aabenbart gammelt Vidnesbyrd om denne Ærbødighed lig-

ger i den udbredte Skik, at, naar Præsten forlader Alteret og med Evangeliebogen i Haanden gaar hen til Prædikestolen, rejser hele Mandsiden sig op, medens Kvinderne bliver siddende. Thi endnu bestaar den gamle Orden i Kirken, at Mændene sidder paa Epistelsiden, medens Kvinderne indtager Evangeliesiden.

En anden gammel Skik, som tydeligt røber sin katolske Herkomst, bestaar i, at en afdøds efterladte skænker Lys til Kirken, hvilke i sorte Stager stilles paa Alteret ved Siden af Alterstagerne, og som saa siges at »brænde over den døde«. Denne Skik har ikke nu nogen religiøs Betydning, ikke mere, end at der ofres Kranse til den afdøds Kiste. Gaar det »rigtigt« til, som det skal — men ogsaa denne Skik er ved at dø ud — bæres Lysene til Kirken foran Ligtoget, og der stilles de op paa Alteret. Uden Tvivl har i gamle Dage Vokslys været en Gave til Kirken som de efterlevendes Paaskønnelse af den Sjælemesse, der læstes for den døde. Forøvrigt knytter der sig til Begravelser flere gamle Skikke. Naar den, der graver Graven, er færdigt med sit Arbejde, gaar han til Kirke-taarnet og ringer med Klokken, det er en Slags Indvielse, han derved giver Graven. Hvor gammel Skikken er, véd jeg ikke, den er vistnok meget gammel. — Naar Kisten kommer til Kirkegaarden, sættes den ned ved dennes Port og bæres ikke videre, førend Præst og Degn er kommet til; de gaar i Spidsen, og under Salmesang bæres Kisten hen til Graven. Foruden ved Præste- og Bispe-Ordination og Kirkevielse er det, mig bevidst, den eneste Rest af de gamle Processioner, der haves i den protestantiske Kirke i Danmark. En anden gammel Skik, hvis Oprindelse jeg aldrig har kunnet faa noget at vide om, er, at de efterladte af Kvindeskøn, saa længe de gaar i Sørgedragt og bærer det tætte sorte Slør for Ansigtet, ikke rejser sig op i Kirken, naar den øvrige Menighed rejser sig, f. Eks. under Evangeliets Læsning, naar Velsignelsen lyses fra Alteret o. s. v., men bliver haardnakket siddende ned. Selv ved man ikke nogen Grund, men Skikken er gammel, i hvert Fald saa gammel, at Oprindelsen ikke kan huskes. — Ogsaa staar den gamle Sædvane endnu ved Magt i Vestjylland, i al Fald nogle Steder, at Konerne bliver indledet i Kirken efter Barne-

fødslerne. Hele Ceremonien bestaar i, at der holdes en Tale til Barnemoderen, hvilket foregaar under den første Salme, der synges ude i Vaabenhuset, under Nærværelse af hende alene og en anden medfølgende Kone. Dette er jo tydeligt den katholske Velsignelse af Barselkvinden, som forøvrigt holdt sig længe i Protestantismen efter Løsrivelsen; men da det blev »fint« ikke at lade sig indlede, tabte Skikken sig hurtigt, og den holdes ikke meget i Hævd uden i Vestjylland, hvor den nu ogsaa er ved at forsvinde — af »Finhedshensyn«.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Wien. Her var planlagt en østrigsk-katholsk Kongres d. 5. September, men forskellige Brydninger af national Natur har bevirket, at man foreløbig har udsat Mødet. De tysktalende Katholikker kunde have holdt Kongres alene, men de vilde ikke paa nogen Maade bidrage til, at den katholske Kirke i Østrig med de mange Nationer skulde have nogen enkelt Nations særlige Præg, hvorfor de, som nævnt, foretrak at vente paa bedre Tider.

Syd-Amerika. Der er endnu ikke saa faa Mennesker, som tror, at Revolutioner og Borgerkrige er Hverdagsbegivenheder i denne Del af Verden. Det kan ikke nægtes, at efter det store Oprør, som gjorde Ende paa det spanske og portugisiske Herredømme i Syd-Amerika, fulgte mange og lange urolige Tider, men i de sidste tredive Aar er der dog indtraadt ret rolige Forhold i de større Republikker. Der har i den Tid f. Eks. kun været een Borgerkrig i Chile, og den betød Sejr for Lov og Orden, idet det var det forfatningstro Parti, som afsatte en Præsident, der vilde gøre sig selv til Diktator. Peru, Argentina og Brasilien har alle kraftige Regeringer, og disse Lande udvikler stadig væk deres umaadelige naturlige Rigdomme. Der er en tavs Forstaaelse mellem nævnte Lande og Chile, som gaar ud paa, at de skal virke sammen til gensidig Beskyttelse, og deres Program for Bygning af Krigsskibe er indrettet herefter. Da for seks Aar siden Grænsestridigheder mellem Chile og Argentina lykkelig var bilagt ved Voldgiftskendelse,

viste de to Republikker deres katholske Sindelag ved i Andesbjergene, paa selve Stedet, hvorom Striden havde staaet, at oprejse en kolossal Statue af Frelseren, paa hvis Fodstykke er indgraveret en Bøn om, at han vil indgyde de to Folkeslags Styrere Fredens og den gensidige Broderkærligheds milde og sagtmodige Aand. Ogsaa i flere af de mindre Republikker er der i de senere Aar bestemt Fremgang at spore. Columbia har været Skuepladsen for langvarige Stridigheder, som naaede Toppunktet, da de nordamerikanske Fristater benyttede sig af Forholdene og bemægtigede sig den meget eftertragtede Landtange ved Panama. Columbia maatte opgive Kampen om dette Landstykke og har i Stedet for Krig koncentreret sine Kræfter paa Landets indre Udvikling og Forbedring af Forholdene. Det er et lykkeligt Varsel for Fremtiden, at Columbia i disse Dage har valgt til Præsident en Mand af solid Tænkemaade og ægte katholske Anskuelser. Han er omkring 50 Aar gammel og stammer fra en af Landets ældste Familier fra »Erobringens« Dage, og i den sidste Borgerkrig kæmpede han med Tapperhed paa katholsk Side mod de revolutionære Frimurere. Han er selv en fint dannet Mand, og hans Sønner og hans Døtre har faaet en udmærket Opdragelse rundt om ved katholske Kollegier og Klostre, ligesom han selv altid aabent har været sig sin Tro bekendt. Valget af en saadan Præsident gør Columbia Ære og varsler godt for Republikkens Fremtid. Columbia er næsten $2\frac{1}{2}$ Gange saa stor som Kejserdømmet Tyskland, men tæller endnu kun 4 Millioner Indbyggere.

Blandinger.

Uklogt.

Saa uklogt var det af »Aftenposten« i sit Søndagsblad at fortælle følgende lille Historie under Overskriften: »Et skrap Svar«.

Der var en katholsk Præst, som fik et djærvt Svar af en Irlænder, hvem han vilde forbyde at læse i Bibelen.

Præsten sagde: »Bibelen er bestemt for Præsterne og ikke for Folk som dig.«

»Saa — aa?« sagde den anden, »jeg har da læst i min Bibel: ,I skal lære eders Børn dem', d. e. Herrens Ord — men I katholske Præster har jo da ingen Børn! Saa maa der være ment os.«

»Nej, Mikael«, sagde Præsten, »Du kan ikke forstaa

Bibelen. Den er virkelig ikke skreven for Folk som dig.«

»Men, Deres Højærværdighed, siden jeg nu ikke kan forstaa den, saa kan den jo da heller ikke skade mig. Og den Smule, jeg forstaar, har jeg virkelig godt af. Det kan jeg mærke.«

»Hør nu Mikael«, sagde Præsten, »gaa Du hellere i Kirke, saa vil Kirken forklare Dig Bibelen, give Dig Guds Ords Mælk.«

»Ja, Tak«, sagde Mikael; »men hvor tager da Kirken Mælken fra, hvis ikke fra Bibelen? Men undskyld, Deres Højærværdighed, saa vil jeg virkelig hellere have den fra Koen selv.«

Saadan Snak har aldrig nogen fornuftig katholsk Præst ført, og saadant Svar vilde ingen god katholsk Irlænder have givet sin Præst. Og — hvor ligger det ikke nær at svare Mikael, at det kun er de færreste, der forstaar at malke en Ko; det sker jo som bekendt ikke saa sjældent, at Koen sparker til Spanden, saa al Mælken gaar til Spilde. Og — kan ikke den danske Protestant med lige saa fuld Føje svare en af sine Præster: »Hvorfor samler I dog sammen til de mange nye Kirker, det er jo til slet ingen Nytte, vi kan jo ligesaa godt tage Guds Ords Mælk fra »Koen selv«!«

Brevkasse.

Fra den ærede Indsender af Mr. Strongs Beretning, som var optaget her i Bladet for et Par Uger siden, har Redaktionen modtaget et Brev med en lille Kritik over en enkelt Udtalelse i de Bemærkninger, som ledsagede nævnte Beretning med de vanvittige Beskyldninger. Det hedder i dette Brev blandt andet:

»Naar jeg direkte har henvendt mig til Dem med mine Spørgsmaal og selv stillet dem, var det ikke, fordi jeg personlig nærede nogen Tvivl om, at hele Munke- og Nonnehistorien var lavet, »fabrikeret«, som De selv skriver, i visse Kredse.

Nej, det var af helt andre Grunde. Jeg har nemlig truffet paa flere Protestanter — der iøvrigt var de bedste Mennesker af Verden — som var aldeles overbeviste om, at det forholdt sig saaledes, som Mr. Strong fortæller — han havde jo dog set det med egne Øjne!

Efter mange alenlange Forklaringer og Oplysninger lovede jeg dem yderligere at indhente Oplysninger fra paalidelig Kilde desangaaende, især da jeg var overbevist om, at det var gaaet mange andre som dem, og at en Berigtigelse af vedkommende Artikel vilde være paa sin Plads. Dersom De, Hr. Redak-

tør, havde læst Mr. Strongs Artikel, vilde De, efter hvad jeg kan forstaa af Deres Svar, ikke have brudt Dem det ringeste derom. Det kan jeg ikke forstaa!»

Jeg skal forsøge ganske kort at forklare hvorfor. Det er umuligt for Ugebladet at tage Hensyn til alt urigtigt og ondskaftsfuldt, der Aaret igennem fremkommer i Kongeriget Danmarks Dag-, Uge- og Maanedblade. Fremkommer der noget paa et særlig fremtrædende Sted, af særlig graverende Art og i et særlig udbredt Blad, vil Ugebladets Redaktion vel i Reglen bemærke det og bringe nærmere Forklaring, Rettelse el. lign. Men ellers maa det bero paa en eller anden nærmere Omstændighed, om vedkommende Angreb, eller hvad det nu er, kommer under nærmere Behandling. En saadan Omstændighed er fremfor alt den, (for Redaktionen mest behagelige) at en af vore Læsere viser Sagen og Bladet den Interesse, at de skriver derom, forklarer, hvad de kan, og forlanger Oplysning, hvor de finder, en saadan tiltrænges. Hvorfor jeg ganske særlig vilde have ladet være at tage Notits af omtalte Beretning, er dennes Løshed og Ubestemthed. Hvem er fremfor alt denne »Hr. Kraft?« Hvilke Klostre drejer det sig om? Hvad hed de, hvor laa de o. s. v.? Og — fremfor alt — Barcelona er saa langt fra Danmark! Nej, havde det f. Eks. hedt: Paa St. Andreas Kollegium, Ordrup pr. Charlottenlund har Pastor Günther og Kandidat Hansen skruet to Jernstænger tværs igennem Brystet paa en Dreng, og paa Toldbodvej, København K, har Forstanderinden ladet to Søstre inde-mure levende, medens man i Elisabeths Hospital paa Amager til behagelig Afbenyttelse for protestantiske Medborgere har indrettet en Jernseng med Gasrør til disses langsomme Stegning, saa havde man haft noget at holde sig til. Men det skal Bagvaskerne nok vogte sig for! Det kunde let blive for dyr en Historie for vedkommende i vort Fædreland, hvor Domstolene beskytter Katholikker lige saa godt som Protestanter. Men Barcelona er saa langt væk, og hvem skal desuden forlange sin Ære rensset, naar ikke et eneste Kloster eller Person er nævnet ved Navn? Det forekommer mig derfor, at man kan ikke paastaa, det havde været Ugebladets absolute Pligt at tage sig af »Barcelona-Affæren«, hvis det ikke havde faaet den, som antydet kærkomne Impuls til at underkaste Sagen en nærmere Undersøgelse. *Red.*

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 19. September. 16. Søndag efter Pintse. Marias syv Smerters Fest. — 20. M., Eustachius og Lidelsesfæller, Martyrer. Vigilie. — 21. T., Matthæus, Apostel og Evangelist. — 22. O., Thomas af Villanova, Biskop og Bekender. — 23. T., Linus, Pave og Martyr. — 24. F., Maria, de fangnes Befrielse. — 25. L., Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag d. 26. September. 17. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ And.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldtsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — m. Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$,
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7
 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6
 og 8; i St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og
 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke (Or-
 drup) Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

St. Franciscus III. Orden. Det til den 17de September an-
 meldte Møde forlægges til Fredag den 24de September Kl. 8
 Aften i St. Knuds Kapel. Alle har Adgang.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion
 Søndag d. 19. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).
 I Sommermaanederne Juli og August er Bibliotheket kun aabent
 paa Søndagen efter Gudstjenesten i St. Ansgar.

Ved Rosenkranskirken om Søndagen efter Højmassen (hos
 Pastor Slump).

Ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferents Bibliothek faas Bøgerne udleveret ved
 Henvendelse paa St. Josefs Hospital.

Asgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgielsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger
 at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker
 til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen
 (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvart-
 lalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. 6. (Bl. 1—4), i enhver
 Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kas-
 serer, Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presens store Betydning.
 Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øvr
 andre gode Gerninger, dersom man ikke fordaar at benytte Forvars- og Angrebs-
 vaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Pins 3.

Meld Dem fraks ind som Abonnent nu til Oktober Kvartal!

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglæder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redakteur: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 39.

Søndag den 26. September.

1909.

INDHOLD: Kirkevielsesfest. — Messe og Skriftestol. — Der siges . . . !
— To Aftener i Bethesda. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Schweiz. Boston. — Blandinger. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Kirkevielsesfest.

Her er Guds Hus og Himlens Port.
Her Træd ind og sku et Under stort,
det største, du kan finde.

Her er Guds Hus; thi fast vi tro,
at Jesus selv har taget Bo
som Gud og Mand herinde.

Guds Hus er Himmeriges Port;
thi alt det største, Gud har gjort,
forny sig herinde,
saa hver, der vil til Himlen naa,
maa gennem Kirkedøren gaa
for ej at gaa i Blinde.

Her slutter Barnet Pagt med Gud,
og Arvesynden slettes ud
i Døbefontens Vande.

Her sender Gud sin Helligaand
og salver ved sin Tjeners Haand
i Korsets Tegn vor Pande.

Her søger med vor Synd vi hen,
her bliver vi Guds Børn igen
og frelser fra hans Vrede.
Her mødes Sjælen med sin Gud
i Kærlighedens Gæstebud,
som altid staar tilrede.

Herinde lægges Haand i Haand,
her knyttes Livets faste Baand
imellem Mand og Kvinde.
Selv naar vi er i Graven lagt,
end bliver Frelsens Offer bragt
til Hjælp for os herinde.

Guds Hus er og et Bedehus,
hvor mildt, som Englevingers Sus,
Lovsangens Toner stige;
her klædes Hjertets Suk i Ord,
og Sjælen hæver sig fra Jord
mod Evighedens Rige.

Her føres Tale sand og klar;
den største Visdom, Verden har,
forkyndes grant herinde.
Al anden Lærdom slettes ud,
men Jesu Christi glade Bud
forældes ingensinde.

Ja, i Guds Hus er godt at bo;
thi her kan Sjælen finde Ro
for alle Døgnets Kampe.
Saa hav da Tak, vor Fader god,
at dette Hus du rejse lod
og tændte her din Lampe.

Messe og Skriftestol.

Under samme Overskrift, som Hr. Lærer *Bundgaard* selv benytter i »Kolding Folkeblad«, bringer vi i Dag den anden af hans Artikler, som vi omtalte i forrige Nr., og som oflentlygjordes i nævnte Blads Nummer af 10. September. Det er underligt nok i den ellers udpræget protestantiske By Dresden, at Forfatteren gør sine katholske Jagttagelser og modtager sine gunstige Indtryk af katholsk Kirkeliv. Han skriver saaledes:

I Dresden gik jeg en Eftermiddag og drev omkring nede ved Augustusbroen, der er Hovedforbindelsen mellem Byens to Dele, Altstadt og Neustadt. I Nærheden af denne Bro ligger nogle af Byens smukkeste og anseligste Bygninger, bl. a. den katholske Domkirke.

Jeg stod netop og betragtede det travle Liv paa Elben, da dybe Klokketoner fra Domkirkens Taarn naaede mig. Jeg gik ind i Kirken og ventede, at der paa den for mig usædvanlige Tid maatte være noget særligt paa Færde, og det var der i mine Øjne ogsaa. Det var intet mindre end en katholsk Messe, jeg kom til at overvære, og hvorvel der var noget, jeg ikke syntes om, var der dog meget, der greb mig, og jeg fortrød ikke, at jeg var gaaet derind.

Vi har nok noget i vore Kirker, der kaldes Messe; men det er langt fra det samme som en katholsk Messe. Hos Katholikerne er Messen en selvstændig Gudstjeneste, hvor Nadveren er Midtpunktet, og Hovedbegivenheden her er Præstens Frembæring af Messeofferet og Forvandlingen af Nadverelementerne til virkelig at være Jesu Legeme og Blod.

I det følgende vil jeg forsøge at beskrive, hvad jeg saa og hørte.

Der var ikke mange Mennesker i det store Rum; enkelte laa knælende og bedende hist og her; ellers var alt stille. Jeg kunde derfor i Ro og Mag betragte Kirken uden at forstyrre nogen. Den er bygget i romansk Stil, er et vældigt Rum, hvorvel den ikke i Størrelse kan maale sig med Kolns Domkirke; den er delt i 3 store Skibe, det midterste er

Hovedskibet, og for Enden af dette er Højaltret. Langs med Skibene er der brede Gange, som overskæres af en Tværgang, der gaar midt igennem hele Kirken. Det hvælvede Loft med de runde Buer bæres af vældige, murede Piller.

Der er noget tungt og trykkende over disse romanske Kirker. Det er ligesom Tankerne ikke rigtigt kan komme opad. De vil mødes af de hvælvede Buer og komme tilbage til en selv, og det er jo ikke Meningen. I Kirken skal man ikke høre et Ekko af sig selv; men ens eget skal derimod forsvinde, bæres stadig opad, højere og højere, og for en Stund skal man bringes til at glemme Smaatterierne, der til daglig kan fylde en. Det er for mig ganske anderledes symboliseret i den gothiske Bygningsmaade.

Fra et Alter høres en Klokke, og nu lyder der fra Kirkens Sangkor en melodios latinsk Hymne. Den skønne, flerstemmige Sang ledsagedes af Orgelspil, og imens de dejlige Toner lyder gennem Rummet, foregaar der noget oppe ved Alteret.

Hvidklædte Messedrenge tænder Lysene paa Højaltret, og de knæler og gør Korsets Tegn, hver Gang et Lys tændes. Derefter gaar de tilbage til et mindre Alter. En Præst, klædt i prægtige Messeklæder, har imidlertid taget Monstransen med Nadverelementerne ud af et Skab, og den skal nu bæres hen til Højaltret.

Foran gaar to hvidklædte Messedrenge og svinger Klokker og Røgelsekar, andre følger efter med brændende Vokslys, og tilsidst kommer Præsten, bærende Monstransen højt løftet til Højaltret. Mange Trappetrin fører derop, og for hvert Trin knæles der. Monstransen sættes paa Alteret, og nu gaar de tilbage og lægger sig knælende paa det nederste Trappetrin, medens Sangen og Musikken fortsættes.

Det hele er umaadelig virkningsfuldt og gribende, og man forstaar, at den katholske Kirke lettere kan faa fat paa de Mennesker, i hvis religiøse Liv Følelser og Stemninger har en fremskudt Plads. I vore Gudstjenester er der saa godt som intet for Øjet; i den Henseende er de kolde; men en døvstum kan overvære en katholsk Gudstjeneste og gaa bort med religiøst Udbytte, thi alene gennem

Øjet vil han kunne modtage Indtryk, der kan kalde Andagtsfølelsen frem hos ham.

Sangen og Musikken forstummer, og nu messer Præsten en Bøn, og Koret svarer; derefter messer han Nadverens Indstiftelsesord, under hvilken Handling Brødet og Vinen efter Katholikkernes Opfattelse forvandles til Herrens Legeme og Blod.

Atter messer han flere Bønner og, saavidt jeg kunde opfatte det, et Evangeliestykke, og under alt dette svares han en Gang imellem dels af Koret og dels af Messedrengene.

Der var i denne Præsts Maade at messe paa eller i hans Stemme ikke noget, der i særlig Gråd tiltalte Øret; men det er vel der som her, at ikke alle Præster er lige musikalske.

Da han er færdig, rejser han sig, tager Monstransen med det nu indviede Brød — Hostien — fra Alteret, og under Knælen paa forskellige Steder baade af ham og Kordrengene bæres den tilbage til det Alter, hvor den blev hentet, medens alle i Kirken knæler.

Ombrust af Klokketklang og ombølget af Røgelse sætter Præsten Monstransen ind i Skabet; Kordrengene ligger knælende rundt om.

Messen er til Ende.

Under alt dette er der paa et andet Sted i Kirken foregaaet noget, som jeg ogsaa vil omtale, da det er særlig karakteristisk for katholsk Gudstjeneste, nemlig Skriftemaalet.

Det er af de Ting, Reformationen afskaffede, og vi har kun Præstens Skriftetale og Tilsigelsen af Syndsforladelsen tilbage.

Det er vist ikke for meget sagt, at det, vi har, er den rene Parodi paa Skriftemaalet, og jeg kan ikke forstaa, at denne Rest ikke forsvinder. Enten maa Kirken tro Folk fuldtud og sige: »Ja, vi stoler paa, at I kommer som ærlige Mennesker for at faa Del i Jesu Kristi Kraft, og at I er eders Ansvar bevidst overfor den levende Gud«, og saa række dem Nadveren uden videre, eller ogsaa maa den, som den katholske Kirke, have Tag i hver enkelt og ved sin Repræsentant, Præsten, overbevise sig om, at den,

der møder og ønsker Nadveren, virkelig kan modtage dens Velsignelse, for saa vidt det i det hele kan undersøges af Mennesker.

Skriftemaalet foregaar i Kirken; enhver kan se det, men høre noget af det er selvfølgelig umuligt. Præsten tager Plads i Skriftestolen med Ansigtet vendt imod Kirken. Skriftestolen er lukket til de 3 Sider, og den er ikke større, end han netop kan sidde der. Til højre og venstre for ham er der i Højde med hans Hoved et Gitter med en Laage for, som kan lukkes op indvendig fra, saa at den dækker Præstens Ansigt, naar den aabnes. Til hver Side for Skriftestolen er der anbragt som en Skærm om en Skammel eller Trappe, og her knæler de ned, der vil skrifte. Præsten behøver blot at aabne Laagen og lægge sit Øre til Gitteret, saa hører han, og kun han, hvad den skriftende har at betro ham. Den Samtale, der føres mellem Skriftefaderen og Skriftebarnet, kan kun opfattes af de to.

Det var tilfældig, at det mest var midaldrende og ældre Kvinder og kun nogle enkelte Mænd, der skriftede den Dag; ellers er Skriftestolen selvfølgelig for alle, uden Hensyn til Køn, Stand, Stilling, Alder eller noget som helst andet. Og som den er for alle, er den ogsaa for alt.

Intet som helst af det, et Menneske kan gaa og pines med, er for lidt eller for meget for Skriftestolen; den tager mod alt, lige fra det groveste til det aufferfineste af Synd, hvis man kan klassificere saaledes.

Den ikke alene tager imod alt; men den kræver ogsaa alt; intet maa skjules, intet maa forties eller gennemses, for den har nemlig Raad for alt.

Den er jo ved Præsten Kirkens Repræsentant; det er netop Kirken, man henvender sig til i Skriftestolen, det er den, der bedømmer alt og vurderer alt. Den er raadgivende og vejledende i alle Forhold, og derfor kommer de og betror den alle deres Sorger og Bekymringer.

Selvfølgelig er Skriftestolen tavs, tavs som Graven; ingen risikerer noget ved at betro sig til den, og man tager imod den Afgørelse eller Dom, den afsiger, vis paa, alt er afgjort, naar den har talt.

Der er noget saa rørende i at se den Tillidsfuldhed, hvormed de skriftende kommer, og der maa nødvendigvis

danne sig et særegent fortroligt Forhold mellem Skriftebarnet og Skriftefaderen, og jeg tror, at mangan ærlig Præst her hjemme gaar og sukker i Løn for, at der dog maatte vises ham en Brøkdæl af den Fortrolighed, som den katholske Lægmand viser sin Præst.

Det maa vi nemlig være klar over, at det er umuligt for nogen at bringe Hjælp eller Raad i Sager, man kun delvis eller anelsesvis kender, saa skal Præsten virkelig være noget for de enkelte eller alle i Menigheden, maa de vise ham fuld Tillid og Fortrolighed. Det gør Katholikken over for sin Præst, og Resultatet er en Sammenslutning mellem den katholske Lægmand og Kirken, som vi vel i Almindelighed ikke kan opvise Mage til.

Det er store Krav, der stilles til Præsten i Skriftestolen, og jeg begriber ikke, at han kan opfylde dem.

Han skal kunne bede med de fortrykte, trøste de sørgmodige, give de forkuede nyt Mod, de efterladende og dovne maa han stramme op, og de onde maa han straffe med streng Bod, kort, han skal forstaa alle og være noget for alle, og han er dog kun et Menneske.

Jeg tror ogsaa, skønt jeg vel ikke ligefrem kan bevise det, at her, hvor den katholske Kirke har sin største Kraft, har den ogsaa sin største Svaghed, og den har tit forløftet sig netop ved sin Gerning i Skriftestolen.

Det kan ikke nægtes, at der tages Ansvarret bort fra fra den enkelte og lægges over paa Kirken, men det er vel det værste, der kan times at blive ansvarsløse, for det vil sige viljeløse Redskaber i en andens Haand, selv om denne Haand er Kirken.

Sammenhold er godt, og Skriftestolen kan bidrage mægtigt til Sammenhold mellem Kirken og dens Medlemmer; men den personlige Ansvarsfølelse er dog mere værd end Sammenholdsfølelsen; thi vi gaar ikke i Flok ind i Guds Rige. Enkeltvis skal vi frem for Gud, og vi kan ikke skyde hverken den ene eller den anden Magt imellem ham og os.

Hertil er der jo ikke saa lidt at indvende, hvor meget end Forfatterens velvillige Sindelag maa paaskønnes. At det ikke er en Messe, han har overværet en Eftermiddag,

ved alle katholske Lærere paa Forhaand. Hans Beskrivelse er paa mange Punkter uklar, han har ganske aabenbart misforstaaet mange Ting (»de gør Korsets Tegn, hver Gang et Lys tændes«), men det er dog utvivlsomt, at det er en sakramental Velsignelse, han har overværet. Hans Omtale af Skriftemaalet er venlig, men til Slut ganske misforstaaet. Selvfølgelig kan Skriftemaalet svække Ansvarsfølelsen — hvad godt og rigtigt kan ikke misbruges? — men dog tror jeg, at Reglen er, at den, der skrifter oprigtigt, i ganske særlig Forstand lærer at blive alene overfor Gud med sin Anger og Bod. Skriftemaalet stiller sig ikke mere mellem den enkelte og Gud end Jesu Kors paa Kalvariebjerget, thi det er begge Steder den samme Forløsnings Kraft, som »nedbryder Adskillens Mellemvæg« mellem Gud og Synderen. Ganske vist kommer der i Skriftemaalet en Magt mellem Gud og os, men det er den Magt, han selv har sat der som vort eneste Salighedsvilkaar, Forsoningen ved Jesu Blod, forvaltet som i de andre Sakramenter gennem deres Haand, som den gode Hyrde selv har udsendt dertil.

Der siges . . .!

I alle Samfundsklasser findes der Mennesker, der synes at føle Velbehag i at kunne fortælle noget, der vækker Sensation. Man kan vel næppe sige om disse Mennesker, at de fører ærekrænkende Tale eller bagtaler andre, ganske energisk vilde de protestere imod en saadan Opfattelse. De vil egentlig kun være interessante og underholdende og vise, at de kender det nyeste Nyt. Usikre Beretninger om en Person fortæller de videre som Sandheder. De siger da gerne: »N. N. skal have gjort dette eller hint«. Den følgende »Hjemmelsmand« siger: »N. N. har gjort eller sagt dette eller hint«. Saa kommer der en til, der tilføjer nogle Ord, og endelig er der en, som ved det hele fra »paalidelig Kilde«. Overraskende og forfærdende virker det paa to

eller tre fintfølede Sjæle. »Selskabet« desavouerer da N. N., og saa har han gjort sig umulig, mens Sandheden er, at onde Mennesker har gjort ham umulig. Saadanne Katastrofer begynder i Reglen med et uskyldigt: »Der siges...!

En Kristen, der har Forstand og Hjerte paa rette Sted, skulde hver Gang med rolig Alvor spørge: »Hvem siger det?« Alt for snakkesalige Mennesker skader uhyre meget med deres lille, let bevægelige Tunge. Kan man gribe slige Mennesker paa fersk Gerning, maa man aldrig slippe dem. Har man taget noget af dit Eje fra dig, kan du vel faa det tilbage, eller du kan faa Skadeserstatning, men har man røvet dig dit gode Navn, kan du kun meget vanskeligt faa Æresoprejsning. Man skulde ikke tro, at Kristne, der søger Kirke og beder og i det mindste tilsyneladende er fromme, at de saa samvittighedsløst vilde lege med Næstens Ære og gode Navn. Deres Samvittighedsransagelse maa da være saare overfladisk. Der er Mænd og Kvinder, som oven i Købet bilder sig ind at være aandrige, naar de leverer Bidrag til en eller anden Skandalekrønike. Den h. Paulus opregner i første Brev til Korintherne, 13. Kap., en hel Del Egenskaber, Næstekærligheden skal have. Men at Kærligheden ogsaa skulde være pikant eller aandrig, det taler han ikke om. Og vor guddommelige Frelser siger klart og tydeligt (Joh. 15, 17): »Dette byder jeg eder, at I skal elske hverandre.« Her er ikke Tale om et Forslag eller Raad, men om et Bud. Uforsigtig Ukærlighed eller Uvenlighed hører heller ikke med til den »gode Tone«. Hvad der ikke er i Overensstemmelse med Kristi Sindelag, har kun en daarlig Klang. At paavise, hvorledes et Menneske skal te sig, er langt fra det samme som at opdrage til Godhed og Forsigtighed. Mangen en forstaar at bevæge sig elegant i Salonen og at skride sikkert hen over det glatte Parketgulv, men i Guds Øjne er han lam og halter og snubler over sin egen Forfængelighed og Vigtighed.

Vore Aviser præsterer ikke saa lidt, naar det gælder om at sætte ugrundet Mistanke i Omløb; vi behøver derfor ikke at støtte dem eller i vore Samtaler at efterligne deres Eksempel. Vi Kristne skal være Værneengle for hverandre — dette er nobelt, dette kræver vort Navn af os. Den Snak og Sladder, man ofte kan høre mellem Kristne

indbyrdes, forudsætter en god Del Ondskab, Tankeløshed eller Haardhed. Grunden til dette Onde maa vel findes deri, at der gives Sammenkomster og Lejligheder, hvor der absolut skal tales, skønt der ikke foreligger Stof til en fornuftig Samtale. Mange Steder gaar det ikke an at tale alvorligt om alvorlige Ting. Man roser og søger de saakaldte »lette Causerier«. Men de er som oftest ikke andet end en aandelig og moralsk simpel Konversation. De lette Causerier stikker koldtsmilende Dolken i Hjertet paa Næsten og drejer under visse Omstændigheder Halsen om paa de mest intime Venner. Jo større Erfaring man har, og jo mere dannet man er, desto mere forsigtig skulde man være, naar man taler om andre. Det er baade taabeligt og vidner om et lavt Sind at udbrede Sladder og Snak. Og hvad mærkeligt er, denne Mangel paa Kærlighed smitter, især naar det er en »køn Dame« eller en »indflydelsesrig Mand«, der giver Tonen an. En elegant Dragt eller en glimrende Uniform kan i den Grad betage mangan en stakkels Fyr, at han slet ikke lægger Mærke til, hvor ringe Værdi det Menneske har, der i saa høje Toner taler og dømmer. Saadanne fattige paa Forstand gives der nok af i alle Samfundsklasser. De tror, at man ikke bør sige imod, naar saadanne ledende Aander aabner deres Mund. Hvorfor ikke? Hvert ædelt tænkende Menneske vil søge at hindre et Mord, dersom det er muligt. Hvorfor skulde man se roligt til, at en anden bliver moralsk dræbt og ødelagt? En temmelig forsigtig og faamælt Diplomat har engang sagt: »Er jeg nødt til ved Bordet at sidde ved Siden af en kvindelig Agent for den kendte *chronique scandaleuse*, har jeg en Følelse, som om min hele Diner var forgiftet«. De fleste Forgiftninger kan man gøre mere eller mindre uskadelige, men der gives ingen Beskyttelse imod og ingen Frelse for den Gift, onde Tunger giver fra sig. Blot: »Der siges . . .!« kan ruinere et Menneskes Eksistens. Lad os dybt indprænte os Apostlen Jacobus' Ord (1,26): »Mener derimod nogen at være gudfrygtig, men holder ikke sin Tunge i Tømme og bedrager sit eget Hjærte, hans Gudsdyrkelse er forfængelig.« Vor Samvittighed stadfæster Apostlens Ord.

P. S.

To Aftener i Bethesda.

Bare vi ogsaa havde saadant et Hus,« det er vist en „Tanke, som indfinder sig hos mangen Katholik, naar han stiger op ad »Bethesda«s brede Trapper og træder ind i den store, flotte Vestibule. Det er kun sjældent, at Referenten til dette Blad besøger denne Indre-Missions Hovedfæstning i København, men to Foredrag, vidt forskellige, kun ens i den ene Ting, at de begge holdtes paa Engelsk, havde lokket ham derhen to umiddelbart paa hinanden følgende Aftener.

Afvigte Lørdag Aften, meddelte Dagbladene, skulde Biskoppen af Salisbury, Dr. *Wordsworth*, holde Foredrag om den engelsk-biskoppelige Kirke og dens Forhold til andre Kirker, og den saakaldte Billedsal var fyldt til sidste Plads, for en stor Del af Damer. Biskoppen, en lavstammet Mand af et venligt, værdigt Ydre, begyndte med at beklage, at hans ærede Kollega, Biskop *Skat Rørdam* — det kneb for Englænderen at udtale Navnet — desværre ved Sygdom var forhindret i at være til Stede, hvad han havde lovet at ville være. Forresten var der for den engelske Biskop næppe særlig Grund til at beklage denne Fraværelse, thi *Skat Rørdam*, Lavkirkelighedens ivrige Talsmand, der aldrig taler om den hellige, almindelige Kirke, men om den hellige, almindelige Menighed, havde ingenlunde fundet Behag i Anglikanerens udpræget højkirkelige, halvt katholske Foredrag. Referatet i *Kristeligt Dagblad* er, som venteligt var, meget forsigtigt, meget uldent, og man faar ikke gennem det noget paalideligt Indtryk af Biskoppens Foredrag. Biskoppen begyndte med at indrømme den engelske Kirkes Karakter som Statskirke, men hævdede samtidig, at den var den frieste af alle saadanne. Lad det ogsaa staa ved sit Værd, unægtelig er det dog, at den med Hud og Haar er opslugt af Statsmyndigheden, den er stadig væk Parlamentets Værk og lydige Undersaat, det ved enhver, som følger blot lidt med i Udviklingen af engelske Forhold. Derefter gik Biskoppen over til at tale om Konfirmationen, hvilken kun udføres af Biskopper derovre i England, og han beviste Berettigelsen heraf ved

Henvisning til de bekendte Steder i Apostlernes Gerninger Kapitel 8 og 19. Dette Forhold bevirker, at den anglikanske Biskop kommer i et meget fortroligt Forhold til alle sine aandelige Børn i det hele Stift. Om end ikke i samme Forstand som Daab og Nadvere var ogsaa Konfirmationen et Sakramente; den svarede overfor Lægfolk til Ordinationens Sakramente overfor Præsterne. I sin *Common Prayer Book* — for en stor Del Bønner fra den katholske Messebog foruden Skriftstykker og Davids Psalmer — havde den engelske Kirke en Rigdomskilde, og i 200 af 500 Kirker i Salisbury Stift brugtes den ved den daglige Morgen- og Aftenandagt. Biskoppen talte smukt og hjerteligt, som en Mand, hvem Sjælenes Frelse er en Alvors-sag. Han sluttede med en inderlig Bøn om de Kristnes Enhed — paa Latin. Derefter lyste han med Værdighed Velsignelse over de tilstedeværende, dog uden at bruge Korsets Tegn.

Det var en noget andet Aften om Søndagen, da den frafaldne Jesuitpræst *Bartoli* fra Italien holdt Foredrag i den store Festsal. Der var forresten ikke saa mange til Stede, at de jo nok havde kunnet rummes i den mindre Sal, hvor Biskoppen havde talt. De, der havde ventet en Bunke Skandalehistorier om den hellige Kirke, gik skuffede hjem, Hr. Bartoli var ikke en Bagvasker i Chiniquys Stil. Meget af det, han sagde, var uholdbart og især lidet overbevisende, men det bar gennemgaaende et sømmeligt Præg. Her var Licenciat *Ussing* Tolk, hvorimod Biskoppen ikke havde haft nogen saadan. Der var et underligt selvmodsigende og naivt Præg over Hr. Bartolis Foredrag, en lang Historie f. Eks., han fortalte i Begyndelsen, sagde ikke mere, end hvad en anden kunde have forklaret i en Tiendedel af den samme Tid. Han vilde ikke fordømme Personer, sagde han, men Systemet i den katholske Kirke. Vantroen i Italien er ikke saa stor som i Frankrig, men Tilstanden er i saa Henseende dog yderst betænkelig. Ved Universiteterne arbejder en Mængde Professorer, der er erklærede Disciple af Tyskeren *Häckel*, og som med Iver udbreder dennes materialistiske Anskuelse. Hyperkritiken af Bibelen og Modsætningen mellem Kirken og Italiens Folk bidrager ogsaa til at forøge Vantroen. Hr. Bartoli paa-

stod, at Flertallet af Italiens Befolkning hader Præsterne som Kirkens Repræsentanter, og at de katholske Gudshuse væsentlig besøgte af Kvinder og Børn, to sikkert meget tvivlsomme Paastande. Blandt de italienske Præster fandtes mange sjæleivrige Mænd, men det ufri, romerske System lammede deres Virksomhed. Enhver Prædiken skal saaledes indleveres til Biskoppen eller Paven, før den maa holdes. (Saaledes sagde han virkelig!)

Der findes 64,000 Præster foruden 40,000 ordinerede Munke o. lign. Men trods disse 100,000 kirkelige Lærere staa Folk langt tilbage i mange kristelige Dyder. Der findes ingen almindelig Helligholdelse af Hviledagen, der finder megen Gudsbespottelse Sted og begaaes mange andre Synder. Grunden hertil er, at der findes en Afgrund mellem Folk og Kirke. Italienerne har intet Begreb om sand Kristendom; de tror, at Kristendom bestaar i Processioner, Musik, Optog o. s. v. I 1884 oprettede Leo XIII. Hieronymus-Selskabet til Udbredelse af Evangeliebøger, og der er udsendt i Hundredtusindvis af disse, men for 8 Maaneder siden har den nuværende Pave opløst Selskabet, fordi Læsningen af disse Bøger har fremkaldt Oprettelsen af for mange protestantiske Kirker(?). Der er Haab om, at Italien skal blive evangelisk; thi *Flertallet af det italienske Folk tror paa Jesus Christus*. (Saaledes modsagde han sig selv flere Gange. I »Kristeligt Dagblad«s Referat er Modsigelserne ved et sandt Held forsvundet.) Ligeledes udtalte han sig billert mod Paven, fordi denne forbød de unge theologiske Studenter at uddanne sig ved de italienske Universiteter. (Hvad skulde Paven gøre andet, naar de er slige Vantroens Arnesteder, som Hr. Bartoli selv indrømmer, de er?) Til Slut gav Foredragsholderen en kort og lidet karakteristisk Skildring af Valdenserkirken, som han troede havde gode Betingelser for at udbrede Evangeliet i Italien. Gør blot den evangeliske Kirke sin Pligt, vil Italien blive frelst. Den evangeliske Kirke gaar ogsaa godt frem, og den har et betydeligt Antal Menigheder. Den katholske Kirke havde en stor Opgave i Middelalderen, idet den delvis bragte Europas Folk Evangeliet. Men Gud vil nu give den tilbage, hvad den skænkede andre Folk.

Der er i dette og andre af Hr. Bartolis Paastande jo

meget, som indbyder til Modsigelse, men vi skal denne Gang nøjes med de Bemærkninger, som er indskudt i det foregaaende. Foredraget havde ikke nogen begejstrende Karakter, og adskillige Tilhørere gik vist hjem med et mat og ubestemt Indtryk af Valdensermenighedens Repræsentant.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Forrige Lørdag ankom her til Byen den ogsaa i Ugebladet før omtalte, i forrige Maaned ordinerede Præst, højærv. Pastor Hildebrand, som allerede med Iver har begyndt paa Studiet af vort ikke helt lette Modersmaal. Ugebladet tillader sig under denne Rubrik at bringe den nye Præst et hjerteligt Velkommen med Ønsket om Guds Velsignelse over hans Arbejde her i vort Fædreland.

— Den bekendte engelske Forfatter og Præst, *Robert Hugh Benson*, af hvem der her i Bladet har været offentliggjort nogle smaa gribende Historier under Navnet Af den gamle Præsts Fortællinger, har i Foraaret udsendt en forunderlig Fremtidsroman, *Verdens Herre*, der har vakt en ganske overordentlig Opsigt. Vi haaber i næste Nummer af Bladet at kunne bringe en udtømmende Anmeldelse af denne mærkelige Bog. Det er *Johannes Jørgensen*, som med stor Begejstring har oversat *Fathar Bensons* epokegørende Værk.

— Den højærværdigste Biskop *Bitter* fra Stockholm har i afvigte Uge opholdt sig nogle Dage i København paa Gennemrejse til Ludwigslust i Mecklenburg. Biskoppen var under Ophold her Gæst i St. Ansgars Præstehus i Bredgade.

Schweiz. Baron Wilhelm Wedel-Jarlsberg, Gehejmekammerherre hos den hellige Fader, døde den 6. ds. i Einsiedeln i dette Land. Han var gift med Baronesse Edle Rosenørn-Lehn, som 1881 sammen med sin Mand gik over til den katholske Kirke. Efter af den Grund at være afskediget fra sin Stilling ved det norske Hof af afdøde Oscar II. blev han 1882 ansat som Kammerherre ved Pavens Hof, hvorefter han tog fast Ophold i Rom. Hans Hjem i Rom stod gæstfrit aabent for mange katholske Nordboere. Hans eneste Datter blev i Sommer gift med en fremragende italiensk Politiker, Professor Boggiano.

Boston. I denne By er der udnævnt en ny Hjælpebiskop ved Navn *Anderson*. Skulde det mon være en Nordbo? Maaske kan ved Lejlighed en af dette Blads amerikanske Læsere give os Oplysning herom.

Blandinger.

Pavens Automobil.

Som bekendt har rige Amerikanere foræret Paven et Luksusautomobil med det pavelige Vaaben. Nu fortælles der i mange Aviser, at Paven bestiger sin Bil hver Dag og kører om i Vatikanets Haver, ja, amerikanske Blade offentliggør endog Beskrivelser af disse Køreture med Øjeblikksfotografier. Paven har dog kun en eneste Gang siddet i Automobilet og kørt tre Meter med det, men siden har han ikke brugt det. Paven besaa det nye Køretøj fra alle Kanter og udtalte sin Glæde over den gode Mening fra Givernes Side, som ikke har sparet noget for at gøre alt saa bekvent som muligt for Paven. Nogle Prælater opfordrede Pius X. til at bruge det smukke Køretøj til sine Ture i Haven. »Hvorfor,« svarede Paven, »skal jeg benytte dette kunstige Befordringsmiddel til min Tur i Haven, som jeg blot ønsker var meget længere. Det vilde være den rene Forfængelighed og Affektation.« Han tillod saa, at Chauffeuren foretog nogle Bevægelser og Vendinger med Maskinen, men bemærkede sukkende: »Ak, det er jo ikke noget i Sammenligning med de gode, gamle Gondoler i Venedig!« Derefter fortsatte han sin Tur til Fods. Saa meget — og ikke mere — har Paven indladt sig med den ny Maskine. Dette hindrer dog ikke de amerikanske Boghandlere i at sælge »autentiske Prospektkort,« paa hvilke man ser Pius X med en Hurtighed af 30 Kilometer i Timen fare afsted gennem de vatikanske Haver.

Katholsk eller protestantisk?

En jødisk Bankier og en katholsk Missionær var budt til Gæst hos Guvernøren over en britisk Koloni. Ved Bordet opstod der en religiøs Diskussion mellem den engelske Guvernør og den katholske Præst. Til sidst spurgte Guvernøren sin jødiske Gæst: »Naa, hvad siger De til vor Disput?« »Jo,« svarede denne, »enten var Jesus af Nazareth Messias, eller han var det ikke. Var han det, saa har Katholikkerne Ret, var han det ikke, saa har vi Jøder Ret. I Protestanter befinder eder i hvert Fald i Vildfarelse.«

A.C. Die undetricesimo hujus solito loco ac tempore concilium generale ad eligendos administratores, ad præparandum festum etc. Administratores.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund genoptager Møderne i Lokalet Bredgade 67° o. G. Søndag d. 3. Oktober Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Alle Medlemmerne anmodes om at give Møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 26. September. 17. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de gejstlige Breviarbønderne; Kl. 8 Aften Festandagt med Te Deum). — **27. M.**, Cosmas og Damianus, Martyrer. — **28. T.**, Venceslaus, Martyr. — **29. O.**, Ærkeenglen Michaels Fest. — **30. To.**, Hieronymus, Bekender og Kirkelærer. — **1. Oktober F.**, Oktavdag — **2. L.** Oktavdag.

Søndag d. 3. Oktober. 18. Søndag e. f. Pintse. Rosenkransfest.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen d. 1. Oktober i St. Ansgars Kirke til de aftalte Tider.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67). Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Slump).

Ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Ansgarinsforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Anmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. J. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Pressens Aare Betydning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke forstaaer at benytte Forvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bygdes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Vivs X.

Meld Dem straks ind som Abonnent nu til Oktober Kvartal!

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 40.

Søndag den 3. Oktober.

1909.

INDHOLD: Verdens Herre. — Revolutionen i Barcelona. — En Rettelse med lidt Indsigelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Køge. Brügge. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Verdens Herre.')

Boganmeldelse ved Francesco.

Man tænke sig godt 100 Aar frem i Tiden. Den moderne Teknik har indfriet alle de Løfter, den giver i vore Dage, og mere til. Allerede længe har man bygget underjordiske Huse uden Vinduer og Døre og ladet dem oplyse af en Art elektrisk Lys, der ganske virker som Sollys. Vægge og Døre er beklædte med grøn Emalje. Al Forbindelse med Omverdenen sker ved Hjælp af Elevator. Oppe i Gaderne er Lyden af Vognrummel ophørt, overalt er der brolagt med en lyd-dæmpende Gummimasse. Lynsnare Automobileer fører en af Sted ad over- eller underjordiske Motorveje; eller — særlig hvor det gælder lange Rejser — benytter man de store, fortrinligt indrettede Luftskibe.

Saadanne og endnu mange andre betydelige tekniske Fremskridt er ikke blevet fuldbyrdet uden enorme sociale

*) Robert Hugh Benson: Verdens Herre. Oversat af Johannes Jørgensen. (Gyldendal) København 1909. Indbunden i Pappbind 3,85.

og politiske Forskydninger. Europa er bleven til de forenede europæiske Stater, en Sammenslutning af socialistiske Republikker, Afrika er bleven delt dem imellem, hele Amerika er een Republik, og endelig er den øvrige Verdens forskellige Lande gaaet sammen i eet uhyre Forbund, *Østriget*. Der gives kun tre Aandsmagter af Betydning: Katholicismen, Humanismen og Østens Religioner. Kirken er efterhaanden blevet Tilflugtsstedet for alle, som tror paa det overnaturlige. Humanismen har antaget alle Katholicismens sociale Bestræbelser, forbundet sig med Panteismen og staar nu i Begreb med under Frimureriets Ledelse at skabe sig en Ritus. Dens Trosbekendelse lyder kort og godt: »Mennesket er Gud.«

Det er de væsentligste Træk af den Verden, som er Skueplads for *Robert Hugh Bensons* Roman med ovenstaaende Titel.

Bogens Hovedperson, Forfatterens Talerør, er den unge engelske Præst, *Percy Franklin*. Han har til Opgave i daglige Korrespondancer til Rom at skildre Forholdene i England, saaledes som de tager sig ud for hans Øjne. En højst pinlig Opgave. Det gaar nemlig Dag for Dag tilbage for Katholicismen. Irland holder trofast Stand; men i selve England og Skotland udgør Katholikkerne næppe en tresindstyvende Del af Befolkningen. Kan han berette om en anglikansk Ex-Biskop og fem tidligere Præsters Conversion, saa hører til Gengæld Frafald selv indenfor de gamle katholske Familier til Dagens Orden. »Den ydre Virkelighed var forfærdelig stærk nu om Dage, og hvis man ikke havde lært, at hvad det kom an paa var Viljen og Naaden, og at Følelsen var intet, saa var Troen som et Barn, der kravlede rundt midt inde i et uhyre Maskineri — — — i den nuværende Tvivlens Tid kunde ingen uden de helt ydmyge og rene staa Prøven igennem.«

Kun i inderlig Bøn og yderst højstemt Betragtning henter *Percy Franklin* selv Kraft til at modstaa de Tidens Røster, som endog formaar at gøre Indtryk paa ham.

Oliver Brand og hans unge smukke Hustru *Mabel* repræsenterer den sejrriige Humanisme. Brand er Rigsdagsmand, en energisk og overbevisningstro Mand, en ypperlig Taler, en god Søn og en kærlig Ægtemand; Mabel er

Robert Hugh Benson.

(Billedet er velvilligt laant Egebladet af Gyldendanske Forlag.)

begejstret Idealist, sikker i sin Forventning om Menneskehedens endelige Sejr og forelsket i den Mand, hvis Arbejde indvarsler den nye Tid. Ingen af dem nærer den ringeste Tro paa det overnaturlige Liv, Mabel kender end ikke det ringeste til Kristendommen. Men Oliver Brands gamle Moder er opdraget katholsk, og da hun føler sig Døden nær, vækkes de gamle Minder til Live, hun lader Pastor Franklin, som hun tilfældig har mødt, hente i al Hemmelighed. Dog Præsten overraskes hos den gamle Frue, og den ellers rolige og tolerante Oliver kan næppe styre sin Vrede, men Mabel tager Affære; med kvindelig Takt og

slet skjult Spot spørger hun Percy Franklin ud om, hvad han har gjort, og hvad han ønsker at foretage sig med den syge Svigermoder, og tilsidst lader hun ham slippe mod det formelle Løfte ikke at ville »renommere« med Fru Brands Omvendelse. Mabel har let ved at være ædelmodig, hun føler sig netop saa sikker den Aften; den truende Krig mellem Østens og Vestens Riger er bleven bilagt. Freden er sluttet.

»Endelig er der Fred paa Jorden.«

Den, som har sluttet Freden, er *Julian Felsenburgh*, en ung Amerikaner, som for faa Uger siden var ukendt; forbløffende Sprogtalent og store oratoriske Evner har gjort ham det muligt at tale for de forskellige store asiatiske Folkeslag, overalt blev han hilset med Jubel og hyldet som et himmelsk Væsen, en Messias. Nu er han i London. Hele Kæmpebyen er greben af en uhyre Begejstring. Da Percy Franklin midt om Natten forlader Brands, finder han Byen oplyst som af Dagslys, alle Huse illuminerede og Gaderne tætpakkede af forventningsfulde Mennesker, der vilde have et Glimt af ham at se, der først havde vist sig for og talt til en mægtig Forsamling i Pauls-Huset og nu lod sig hylde af hele Byens Befolkning, mens han svævede 4-5 Gange frem og tilbage paa sit hvide Luftskib over London.

Percy Franklin kaldes tilbage fra London, den By, som syntes ham »en bedre Lejlighed i Helvede. Det var en Verden, hvorfra Gud havde trukket sig tilbage, og som nu befandt sig i en Tilstand af *fuldstændigt Velbefindende*« Pr. Luftskib begiver han sig til Rom; i sine Betragtninger af de sidste Dages Hændelser var han »klar over, at der gaves en Fare, som var langt større end den for at blive forfulgt, og det var den voksende *Begejstring for det menneskelige*.«

Beundring for og Kærlighed til Mennesket i Julian Felsenburghs Person havde ligesom henvejret al Tro paa og Kærlighed til en overnaturlig Gud. Han maatte tilstaa for sig selv, at da han saa den sortklædte Mand, hvis Ansigt lignede hans, da havde ligesom en varm Haand grebet om hans Hjerte og kvalt al religiøs Følelse.

I Rom regerer Paven paany; den nuværende Pave,

Johannes XXIV. havde til Gengæld afstaaet samtlige italienske Kirker til Regeringen. Hans Bestræbelser gik ud paa at skabe en By for Helgener.

I sine Rundskrivelser erklærede han, »at *Kirkens eneste Formaal var at udvikle overnaturlige Dyder* i Mennesket og derved ære Gud, og alt andet var uden Betydning i Sammenligning hermed.« Skønt han ikke ansaa de moderne Opfindelser for at være i og for sig skadelige, saa mente han, de for Tiden kun tjente til at vende Menneskets Tanker bort fra de evige Sandheder. Rom blev ikke alene staaende, i flere Henseender blev det endog ført mange Aar tilbage i Tiden; der fandtes hverken elektriske Sporvogne, Fabriker, endsige Luftskebe, i den egentlige By.

Pavens Legater overbragte Tid efter anden de forbavsede Regeringer Haandskrivelser, »hvori han opfordrede alle Mennesker til at tænke paa deres udødelige Sjæl og paa Guds Majestæt og at komme i Hu, at om faa Aar skulde de alle stedes for Ham, der var alle Tings Skaber og Herre. . . .« Det vakte Latter rundt om i Verden, at denne gamle Mand fablede om Syndernes Forladelse og Død og Dom midt i Luftskebenes Aarhundrede, medens Menneskene forlængst havde opdaget, at der ingen Gud var uden de selv.

I de seneste Aar havde Roms udvalgte Befolkning faaet en ny og ejendommelig Tilvækst i alle Europas fordrevne Fyrsteslægter; ikke alene de gamle katholske havde søgt derhen, men ogsaa de protestantiske havde omvendt sig og søgt Beskyttelse i Rom.

Percy Franklin føres af den engelske Kardinalprotektor til Pave Johannes og aflægger Beretning om Forholdene i England og udvikler efter Pavens Opfordring sit Syn paa Fremtiden og de Muligheder, der endnu kan anvendes for at føre den gode Sag til Sejr.

Opholdet i Rom virker beroligende paa Percy. Sin første Ungdomsbegejstring faar han vel ikke tilbage, men i dens Sted naar hans Tro til en saadan Sikkerhed, at han ved, den aldrig vil kunne rokkes. Naturligvis var der mange Ting, han ikke begreb, men han følte heller ikke længere nogen Trang til at bevise Troens Sandheder med Fornuftgrunde. »Troen havde ligesom Mennesket et Legeme

og en Sjæl. . . .« En gribes mest af det legemlige, tror Kirken paa dens ydre Beviser. En anden føler den indre Sandhed i det, Kirken lærer, overgiver sig derfor til den og læner sig i Mørket til dens stærke Arm. Og fordi han har troet, kommer han til at se. . . .«

Imidlertid foregaar der de mærkeligste Ting ude i Verden. Felsenburgh er bleven udnævnt til Præsident for Europas forenede Stater. Det socialistiske Sammenhold har givet sig den geniale Tyran i Vold. Begejstringen er uhyre. En af hans første Regeringshandling er at stadfæste den nye Gudstjeneste, som forpligter alle til Deltagelse i de fire Hovedfester. Ved den første Fest, Fader-Festen, holdt den nye Minister, Oliver Brand, den begejstrede Festtale, medens jublende Skarer lovsang »det selvherlige Menne-ske, *Naturen, som var sig selv nok*«.

Roms Svar lader ikke vente paa sig. Paven følger Percy Franklins Raad, han opretter en ny og ejendommelig Orden, *den korsfæstede Frelzers Orden*; Tusinder følger Pavens Opfordring og drager ud som begejstrede Apostle, der enten ved deres Arbejde støtter de vaklende og fører de frafaldne tilbage eller ved deres Blod besegler deres offervillige Tro.

Den engelske Kardinalprotektor dør, og Paven udnævner i hans Sted Percy Franklin til Kardinal. Nogle Maaneder efter sin Udnævnelse erfarer han, at der i London er stiftet en Sømmensværgelse af Katholikker, som gaar ud paa at sprænge Westminster Abbediet i Luften, naar den næste store Fest 1. Januar skal finde Sted.

Øjeblikkelig begiver han og en anden Kardinal sig paa Vej for om mulig at besværgen den frygtelige Ulykke, der ikke alene vil koste mange Livet, men sikkert ogsaa blive blodig hævnnet paa Kirken. Det lykkes dem ikke. Det Luftskib, hvori Kardinalerne befinder sig, møder over Alperne en hel Flaade af Luftskibe. Katholikkernes Sømmensværgelse er røbet for Regeringen. Et frygteligt Raseri mod Kirken bryder løs, saasnart Befolkningen faar Nys om Planen. De forenede europæiske Magter beslutter at ødelægge Rom, og alle tager de Del i Ekspeditionen. Samtidig udbryder voldsomme Kristenfølgelser. I London sættes Ild paa Kirker og Klostre, hujende Pøbelskarer drager gen-

nem Gaderne med lemlæstede Lig af katholske Præster; ingen, der er kendt som Katholik, er sikker paa sit Liv.

Rom er bleven jævnet med Jorden; foruden Paven omkom alle Kardinaler, som var stævnedes til Rom i Jule-tiden. Percy Franklin og Kardinal Steinmann, der var rejst for at hindre Attentatet, samt den syge Patriark i Jerusa-lem er de eneste, som undslipper.

Paa Nytaarsdag fejres i London under ubeskrivelig Jubel Moder-Festen. Julian Felsenburgh kommer selv til Stede og taler for ti Tusinde Mennesker i Westminster: »Rom er falden, Blod er bleven udgydt i England og Ita-lien. . . . fordi Mennesket et Øjeblik er vendt tilbage til sin gamle Rovdyrnatur. . . .; Rom var lagt øde — og Luf-ten var blevet renere derved, Livet lifligere og sødere. . . .« Efter Ord, som hudflettede, havde han trøstet og løftet de skælvende Hjerter, og hans mægtige Tale var mundet ud i en vanvittig Lovprisning af den uhyre nøgne Kvindestatue som Symbol paa »Menneskeheden, den mægtige Moder til os alle«. I stadig stigende Ekstase havde han kaldt hende ved alle de skønne Navne, Jomfru Maria er bleven æret ved, og Mængden var henrevet i Begejstring, ude af sig selv havde man under Trommers Drøn og Basuners Tor-den hyldet Felsenburgh som Herre og Gud — som Gud-mennesket.

Den katholske Kirke var imidlertid ikke sunken i Grus sammen med Rom. Percy Franklin var af de to andre Kardinaler bleven valgt til Pave og residerede nu i en ussel Hytte ved Nazareth under Navn af *Sylvester den Tredie*. Det er lykkedes ham atter at udnævne Kardinaler, 12 i Tal, og gennem dem at reorganisere Hierarkiet.

Den Korsfæstedes Orden udretter store Ting; al For-bindelse mellem Biskopperne vilde have været umulig uden dem, men intet Hverv var dem for farefuldt, hver Maaned modtager Paven Beretning om Hundreder af Martyrer.

Rundt om i Europa er Katholikker i Tusindvis inde-spærret i Fængslerne, alle de, som ikke har villet tage Del i de nye Fester; hos dem, der er forblevet Kirken tro, er Begejstringen stor og oprigtig. Felsenburgh indser, der maa gribes til stærkere Midler. »Selve Grundtanken i Katho-licismen var Højforræderi mod Menneskeheden. De Kristne ydede et Væsen deres Hyldest, som foregaves at staa højere

end Verden.« Alle Kristne skal dø, men human og smertefrit ved Anvendelse af *Eutanasi* (Indaanding af dræbende Luftarter, som administreres af et Corps, der altid er rede med Hjælp til døende og livstrætte.)

Pave Silvester lader sine Kardinaler og de forskellige Ordensgeneraler kalde til Nazareth, paa Pintsefesten vil han raadslaa med dem, om hvad der nu er at gøre.

De møder alle med Undtagelse af den russiske Kardinal, han har forraadt dem, røbet Pavens Eksistens og Opholdssted, som kun kendtes af Kirkens højeste Dignitarer. Felsenburgh begiver sig rundt til de forskellige Regeringer og faar overalt Tilslutning til sit Forslag om nu at tilintetgøre Kirken fuldstændig ved at sende en stor Flaade til Nazareth og lade Paven og de forsamlede Prælater ombringe paa Pintsedagen, han vil selv lede Ekspeditionen, og fra hans Skib skal den første Bombe kastes.

Pave Silvester læser Pintsemessen i sit lille fattige Kapel; Kardinalerne og de andre høje gejstlige fylder knæ-lende Rummet, enhver af dem er hvidklædt. »Paa Alteret brændte de seks Kærter, og i Midten stod paa sin Trone den lille Sølvmonstrans med de hvide Hostie. . . .« Efter Messen knæler Paven i Tilbedelse foran »Monstransen med Guds hvide Hjerte«; nu lyder *O salutaris Hostia* fra alle de knælende, det lille Kapel ryster under de stærke Stemmers Klang. Paven rejser sig, og bærende den sølvstraalende Monstrans fører han de stadig syngende ud i det fri.

Himlen er mørk med glødende Lys bag ved; dens Lys er rødt. »Som Møl, der samles om Lyset, svævede der oppe i Luften en Kreds af sælsomme, hvide, fiske-lignende Skikkelser.« —

Sangen vedbliver — Tordnen ruller, Drøn paa Drøn. Endelig kommer Skibet, der bærer ham, »*Skabningen, der havde løftet sit Hoved mod Gud*«, Angrebssignalet lyder, de elektriske Klokker kalder, men Hymnen fra Pavens Skare overdøver alt. Nu standser Paven og velsigner, de sidste Strofer:

Procedenti ab utroque compar sit laudatio
har lydt for anden Gang. —

»Saa gik Verden under, og al dens Herlighed var ikke mer.«

(Sluttet.)

Revolutionen i Barcelona.

Det er forfærdelige Ting, der er foregaaet i Barcelona, saa det er ikke til at undre sig over, at Dagbladene stadig kommer tilbage dertil. Sjældent er det dog en paa-lidelig Fremstilling, der gives, i Reglen er det forvrængede og løgnagtige Beretninger, hentede fra udenlandske, kirke-fjendske Aviser. En fremragende Rolle ved Iværksættelsen af Ulykkerne i Barcelona spillede af en Mand ved Navn *Ferrer*, ja, han var maaske Lederen af hele Revolutionen. Han var stærkt mistænkt for Deltagelse i Attentatet paa Kong Alfonso kort efter dennes Bryllup, men maatte løs-lades paa Grund af manglende Bevis. Nu er han imidler-tid til Harme for franske, engelske og spanske Anarkister atter arresteret, som det synes med fuld Føje, naar man erfarer, at han kort før Revolutionens Udbrud har udstedt følgende Program:

»De bestaaende Love afskaffes!«

»De religiøse Ordener forjages!«

»Magistraten, Hæren og Marinen opløses!«

»Kirkerne ødelægges, Bankerne og de offentlige Penge-midler konfiskeres!«

Samme Ferrer fik af sin Ven, den som Anarkist be- kendte Lerroux*), en opmuntrende Skrivelse, hvorefter vi fremhæver nogle Sætninger:

»Min kære Ven! Dette Hundeliv, som fordrer saa megen Energi for den ædle Kamp, der skal føres for Idealet tiltrods for al den Bitterhed, der følger med, lader mig ikke nogen Ro.

Jeg kan nu ikke være Hovedmanden for det eller Chefen for noget, om jeg jo ellers altid staar i første Række, naar Jernet skal smedes.

De republikanske Ideer har ikke haft nogen mærkelig Fremgang. Vi maa bruge nye Former, opstille nye Pro- grammer, vi behøver nye Idealer!

Lad os gaa til Folket og sige til det: Paa Statens

*) Vi faar maaske Lejlighed til om nogen Tid at gøre Ugebladets Læsere nærmere bekendt med disse to Revolutionshelte og overhovedet med Barcelonas religiøse Forhold.

Bekostning lever Rigmanden, Præsten, Soldaten, Dommeren; de tager to Tredjedele af det, der tilkommer dig!

Vi maa kæmpe, indtil vi opnaar, at Menneskene ikke mere har Brug for Love og Regeringer, at de kan undvære Gud og enhver Herre!«

Af disse frygtelige Linjer ser man for det første, at endskønt der er sket saa gruelige Voldsgerninger, saa har det dog været langt under det Maal, som Anarkisternes Førere havde sat sig. Hvad vilde der ikke ske, om de engang virkelig fik Magten.

Men for at komme til vort egentlige Spørgsmaal:

I en Kamp, der efter Ophavsmændenes egne Ord skulde omstyrte enhver Øvrighed, enhver Orden, enhver Tro, ja Gud selv, hvis det var muligt, i denne Kamp gik det først og fremmest ud over Klostrene, over Munke og Nonner; er det en Skam eller ikke meget mere en Ære for Ordensvæsenet? En Fæstnings yderste og stærkeste Bolværker maa i enhver Krig udholde de værste Angreb. Jeg synes, det er en stor Ære saaledes af de moderne Vandaler at blive anset for den bestaaende kristelige Verdens mest fremragende Bolværk!

Der er blevet angrebet og ødelagt 14 Sognekirker, der ikke var bygget sammen med noget Kloster. Mennesker »uden Tro og Fædreland« har slaaet Helgenbilleder, Mariastatuer og Kors itu og begaaet usigelige Sakrilegier; tilsidst tog de et stort Krucifiks, plantede det op paa en Barrikade, de havde rejst i Gaden, og satte et Kar, der her ikke bør nævnes, ovenpaa det som en Haan-Baldakin.

Blandt de saaledes vanhelligede Kirker var der gamle, ærværdige Gudshuse, rige paa historiske Minder saavel som Kunstskatte, som en from Fortids længst hensvundne Slægter havde bygget og udsmykket i Tro og Kærlighed. Den spanske Historie med alle dens Krige og Omvæltninger var gaaet forbi disse Mindesmærker uden at røre ved dem, indtil vort oplyste 20. Aarhundrede maa se dem ødelagte — mon af Fjender eller Hedninger? Nej, af Mennesker, der staar langt lavere, Mennesker, der havde indsugt de Lærdomme, som »frisindede« Skribenter og Talere havde indpodet dem, Mennesker »uden Tro og Fædreland«.

Har det altsaa været Foragt for Munkevæsenet eller blindt Had mod Jesu Kristi Religion, der var den egentlige Grund til de skete Ugerninger? Nej, det var sandelig ikke de undertryktes Hævn paa deres Udsugere, men den gamle Slanges Rasen mod ham, der har søndertraadt dens Hovede!

Og da nu virkelig Klostrene mest har maattet lide under denne Rasen, er det saa en Skam eller en Ære for Klosterfolket?

Det kunde synes mangen en mærkeligt, at Jesuiterne dengang slap saa godt fra det, deres »Kollegium af det helligste Hjerte« mangler jo virkelig i Rækken af de beskadigede eller ødelagte Klostre; man har dog aldrig hørt, at Religionsfjender har skaanet dem.

Sagen forholder sig saaledes: Saasnart Rygtet om Revolutionens Begyndelse havde spredt sig i Byen, kom gamle Elever og Kongreganister i stort Tal bevæbnede til Kollegiet for at beskylte Patrene; de vidste jo godt, at en Revolution uden et Angreb paa Jesuiterne kan ikke tænkes. I Natten fra den 27de til 28de Juli kom der da ogsaa Hobe af Brandstifere, rigeligt forsynede med Petroleum og Brændsel; de rykkede tyst og lydløst frem til Porten, og da den selvfølgelig var lukket, vilde de begynde deres Gerning: Ildspaesættelsen; men da gjorde Kollegiets frivillige Forsvarere deres Pligt, de aflyrede en Salve — det har vel kun været løse Skud, idet mindste har man ikke hørt noget om saarede eller døde ved den Lejlighed, men Virkningen var forbavsende, i næste Øjeblik var baade Pladsen foran Kollegiet og de nærmeste Gader tomme. Hele den følgende Dag skete der ikke noget videre. Den følgende Nat gjorde Revolutionsmændene igen et svagt Forsøg; men saasnart Angriberne mærkede, at Kollegiet endnu var ligesaa godt forsvaret som Natten før, vendte de om og kom ikke igen.

I St. Andreasskolen forsvarede otte Maristbrødre sig i hele 2 Dage og 2 Nætter mod Pøblen.

Da en Søster foreholdt nogle Voldsmænd deres Utaknemmelighed, da de dog kun havde nydt godt af dem, svarede de: »Vi har faaet Befaling og maa udføre vor Ordre!«

Hvad følger heraf? Revolutionen var ikke et naturligt Udbrud af virkelig forurettede Mennesker, men Opstanden har været forberedt af Folkeforførere og er blevet iværksat af en fejsk Pøbel, der var frækkest mod dem, der ikke kunde forsvare sig; mødte de derimod energisk Modstand, viste de ikke en Smule Mod eller en Gnist af Begejstring mere. Og det var derfor, at de næsten udelukkende gik løs paa uforsvarede Kirker og Klostre, og særlig da paa Nonneklostre.

To Steder slog dog Begejstringen ud i lys Lue! Det var i to ødelagte Kvindeklostre. Brandstifterne havde ikke truffet Modstand, derved var deres Mod betydelig steget. Der var ikke mere noget at slaa i Stykker eller at brænde, men Begejstringen over den fuldførte Helte-daad var saa stor, at den maatte fejres med noget overordentligt, de maatte holde et Triumftog. Dertil skulde man have Fanger, besejrede, men nu var jo de levende Fjender, de stakkels stiltfærdige Søstre, flygtet. De døde var alligevel bleven paa deres Post, i Gravene; af dem havde man jo heller ikke noget at frygte. Og saa gik de hen disse — man kan ikke sige Mennesker — Kannibaler »uden Tro og Fædreland«, de brød Gravene op, trak Ligene frem, der tildels var indtørrede som Mumier, og bar dem omkring i et Tog, der skulde være en Haan paa de kirkelige Processioner, i hvilke der bæres Relikvier omkring. Gerningen i og for sig er der jo ikke noget videre at sige om, den taler nok for sig selv, men een Ting maa jeg dog henlede Opmærksomheden paa. Der var et Lig blandt dem, der saaledes blev vanæret, som var gennemboret af mange Søm og skrækkelig bundet med et groft Reb.

»Der har vi det jo! Saaledes er Menneskene blevet martret bag Klostrenes Mure. Se hvilken Gerning vi har fuldbragt, deres Marterkamre har vi brudt op o. s. v. o. s. v.!« Og saa kommer der disse Reportere, hvem intet er saa ligegyldigt som Sandheden og deres Næstes Ære,*)

*) Selvfølgelig findes der ogsaa hæderlige Reportere, og her har i dette Blad i et tidligere Nummer udtrykkeligt været nævnt en Korrespondent til en engelsk Avis, der stillede sig meget skeptisk overfor andre Blades løgnagtige Referater.

og skriver til deres Blad, at de havde set det med deres egne Øjne, Munkenes Slagtofre . . . og den forskrækkede Læser siger til sig selv: »Saa er det alligevel sandt, disse Rædselshistorier, som jeg aldrig saadan rigtig vilde tro paa!«

Og Virkeligheden? Fornuftige, ædruelige Mænd har set lidt nøjagtigere til, og de fandt, at Rebet var *nytt*, men Liget *gammelt*, at Sømmene var *nye og lige drevet ind gennem* de gamle Ligklæder! Man havde ødelagt Klostrene og ikke fundet noget af det i dem, man ønskede at finde, og da man dog maatte have Beviser for de Paastande, man altid havde fremført mod Klostrene, saa lavede man disse nævnte. Men saa kan ogsaa enhver let tænke sig: de Uhyrer, der kunde skænde Grave, vanære Lig og saa skrigende den Løgn ud i den vide Verden, at saaledes var de blevet fundet, de kunde ogsaa sagtens komme overens med nogle Fruentimmer — og saadanne af den laveste Benævnelse har igen i disse Dage i Barcelona overtruffet Mændene langt i alt, hvortil der ikke behøves andet end Nederdrægtighed — binde Fødderne paa dem, bringe dem ud og lade dem sige, at de allerede havde været længe i Klostret, og at Munkene havde bundet dem, for at de skulde omkomme i Flammerne. . . .

Valkenby.

En Rettelse med lidt Indsigelse.

Lad mig have Lov til at komme med et Par Rettelser til Hr. Bundgaards Artikel med de smukke Udtalelser om vore katholske Ceremonier og til Redaktionen Bemærkninger bag efter samme Artikel.

1) Hofkirken (St. Georgs Kirke) i Dresden er, som Gud og Hvermand ved, bygget i ren og skær Barokstil, formodentlig den reneste Barok i Verden. Den er lige saa *romansk* som f. Eks. Marmorkirken i København! Der er ganske vist »noget tungt og trykkende over disse romanske

Kirker«, ved Hr. B., men ikke over den enormt høje Hofkirke lige saa lidt som over hans gothiske.

2) »Tværgangen« er ogsaa fri Fantasi.

3) Hvoraf ved De, han har overværet Messen en »Eftermiddag«? Ja, der staar jo rigtignok, det »ved alle katholske Lærere paa Forhaand,« men det turde være en Trykfejl.

4) Det er ikke »utvivlsomt en sakramental Velsignelse, han har overværet«. Derimod temmelig sikkert Højmesse en Søndag eller snarere en Festdag i Ugens Løb. Paa Søndage og Festdage udstilles bestandig det hl. Sakramente under Messen, medens man i Almindelighed ikke gav Velsignelsen om Eftermiddagen; da blev der bedt Vesper. Saa klog er jeg blevet i Sommer.

M. B.

Det er kun Indvending 3 og 4, der direkte er henvendt til Redaktionen, jeg skal derfor blot svare paa disse. Hvad den første af disse angaar, maa jeg begynde med at beklage, at der virkelig er en Trykfejl; der skulde staa, som maaske ogsaa nogle har læst uden at opdage Trykfejlen: Læsere og ikke Lærere, og det er tilmed Redaktionens Fejl, hvad der ikke gælder om en anden Trykfejl i samme Nummer. Derimod maa jeg, hvad Indvendingen angaar, gentage Deres Spørgsmaal: »Det skulde vel ikke ogsaa være en Læsefejl fra Deres Side?« thi jeg har skrevet: »At det ikke er en Messe, han har overværet en Eftermiddag, ved alle katholske o. s. v.« Vi er altsaa ganske enige, han har ikke overværet Messen en Eftermiddag.

4) Jeg tvivler om, at Hr. Bundgaard har overværet en Højmesse. Jeg gaar ud fra, at denne, trods sit Ubekendtskab haade med katholske og arkitektoniske Spørgsmaal, dog, selv naar han betræder en katholsk Kirke, kan gøre Forskel paa Formiddag og Eftermiddag, og hans Artikel begynder: »I Dresden gik jeg en Eftermiddag og drev omkring. . .« En Højmesse begynder sjældent senere end Kl. 11, allersene Kl. 12, men det vilde en Jyde absolut kalde: »I Dresden gik jeg ved Middagstid og drev omkring. . .« Hvad han har været til Stede ved, er det jo vanskeligt bestemt at sige, men jeg kan ikke tro, det har været nogen Højmesse. — Trods de Fejltagelser, Hr. Bundgaard gør sig

skyldig i, synes jeg dog, hans Artikel baade var saa elskværdig og saa interessant, at det kunde nok forsvares at ofre de halvfemte Sider paa den, som den fyldte; thi var det end langt fra en lærd Mand, som talte i den, var det dog en fordomsfri Mand, som gerne vilde se og høre, hvor han fandt noget værd at lægge Mærke til, og som livligt og fornøjeligt forstod at gengive sine personlige Indtryk. Denne sidste Egenskab gav i mine Øjne hans Artikler deres særegne Interesse.

Efterskrift. Naturligvis, hvis Hr. B. absolut tør hævde, at der ikke i Sommer blev meddelt sakramental Velsignelse om Eftermiddagen i Dresdens Hofkirke, maa han jo have Ret i, at Hr. Bundgaard har overværet en Højmesse, thi Vesperen om Eftermiddagen er uden al Sang og Herlighed; men saa maa denne have husket forkert; det har da ikke været en Eftermiddag, men en Formiddag, han drev omkring i Dresden og faldt ind i den katholske Kirke der.

Red.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Køge. Som det fremgaar af omstaaende Annonce er Indvielsen af det nye St. Hans Kapel i denne By fastsat til Søndag den 10. Oktober. Sognepræsten, højjærv. Pastor *Maurer*, som nys er vendt hjem fra en Udenlandsrejse, glæder sig meget til det nye Kapel, som i Sammenligning med det gamle betegner et stort Fremskridt. De mange smukke Paramenter, som hører til Kapellet, vil komme langt anderledes til deres Ret i den ikke saa lille Sal, der er indrettet til kirkeligt Brug i Byens forhenværende Musæumsbygning, der nys blev erhvervet af Ansgarsstiftelsen.

Brügge. Der er et lille Blad her i Landet, som hedder »Danmark«, der udgaar fra det store Firma, der udgiver Nationaltidende, Dagbladet, Dagens Nyheder o. s. v., og som er en Slags Udtog el. lign. af Aftenposten. Der fortæltes for nogen Tid siden om en frygtelig Begivenhed i denne hyggelige, gammeldags By i Belgien. Der skulde være opstaaet Strid i et Nonnekloster, og en af dettes Beboere skulde have tilføjet sin Klostersøster et frygteligt Saar. Da den saarede mod Forventning kom sig, begik

den anden Selvmord af Fortvivelse herover. — Vi er i det heldige Tilfælde at kunne konstatere, hvad der ligger til Grund for denne Tragedie. I en af de mange Skoler, der i denne By ledes af Søstre, er to af disse blevet uenige, formodentlig paa Grund af indbyrdes Skinsyge, og de har begge forladt Skolen. Den ældste af dem er blevet ansat ved et Hospital, og den yngste har faaet Plads som Ekspeditrice i en Forretning. — Det er ikke første Gang, at een Fjer er blevet til fem Høns.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund genoptager Møderne i Lokalet Bredgade 67² o. G. Søndag d. 3. Oktober Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Alle Medlemmerne anmodes om at give Møde.

Kirkebygningen i Boyesgade.

En rummelig 5 Værelses Lejlighed med Køkken og Pigeværelse er billig til Leje paa 2. Sal. Anvises daglig fra Kælderen i Nr. 8.

Arbejde søges.

En gift Slagtersvend søger Arbejde, helst ved sit Fag, ellers ved hvadsomhelst. Redaktionen anviser.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 3. Oktober.*) 18. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. (Ansgarius-Bonifacius Kollekt til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet). — **4. M.**, Franciscus af Assisi, Bekender og Ordensstifter. — **5. Ti.**, Votivofficium af St. Ansgar. — **6. O.**, Bruno, Bekender og Ordensstifter. — **7. To.**, Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — **8. F.**, Birgitte, Enke og Ordensstifterinde. — **9. L.**, Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer.

Søndag d. 10. Oktober. 19. Søndag efter Pintse.

*) Paa Hverdagene i denne Maaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det lauretanske Litani og Bønnen til den hl. Josef, paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransandagt.

Søndagsgudstjenesten i Jesu Hjerter Kirke. Stille Messe Kl. 7 og 8^{1/2}. Kl. 10 Højmesse. Kl. 6 Eftm. Andagt med Prædiken.

Holmegaards Glasværk. Her afholdes Gudstjeneste Søndag den 3. Oktober.

Køge. Indvielsen af det nye Kapel er fastsat til Søndag d. 10. Oktober. Sognepræsten.

Mødreforeningen. Førstk. Tirsdag den 5. Oktbr. Kl. 8^{1/2}, afholder Mødreforeningen Møde i St. Ansgars Kirke.

Bogudlaanet i Mariahjemmet begynder Onsdag d. 6. Oktbr. og fortsættes Vinterhalvaaret hver 1. og 3. Onsdag i Maaned Kl. 3—4 Eftm.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palis 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 41.

Søndag den 10. Oktober.

1909.

INDHOLD: Verdens Herre. — Den hellige Messe under Forfølgelsen mod den katholske Kirke i Irland. — Enhedsbestræbelser. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. London. Rom. Belgien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Verdens Herre.

Boganmeldelse ved Francesco.

(Sluttet.)

Handlingen i Bensons Bog er fortalt i sine store Træk, og gennem Citater har man en Forestilling om hans ildfulde Stil, dristige og klare Tankesæt. Hvilket betydeligt Kunstværk, det drejer sig om, bliver man først klar over ved at læse Bogen igennem fra Ende til anden baade een og to Gange; den er saa »spændende«, at man slet ikke straks faar Øje paa al dens mangfoldige Skønhed. Robert Benson er en stor Kunstner, en af Tidens allerstørste. Hans Skildring af de to Kardinalers Luftrejse betegner maaske Højden af hans Kunst; den virker med en Fantasi og samtidig med en saa forbløffende Sandsynlighed, at man knap forstaar, hvorledes dette kunde skrives uden at være oplevet. — Aldrig vil man glemme Felsenburghs første Tilsynekomst i det hvide Luftskeib over de tætpakkede Menneskemasser i Londons Gader. — De straalende Fester i Westminster med deres Farvepragt og myldrende Tusinder, de giver ikke en Zola noget efter? Og dog er det ikke Massernes, de bro-

gede Optrins Skildrer, som Benson fornemmelig er, i sin Evne til at forstaa og klarlægge Sjælenes Liv staar han ikke tilbage for nogen moderne Psykolog. Lad nu være, at han har sit Kendskab til Hovedpersonen fra første Haand, hans Skildring af den gode, begejstrede *Mabel* er ikke mindre beundringsværdig; det Brev, hun skriver for at sige sin Oliver Farvel før sit Selvmord, som Humanismens grufulde Dobbeltansigt saa uhjælpeligt fører hende til, det Brev skulde man forsværge var skrevet af en Mand.

Saa fristende det end kunde være at skænke Bensons Kunst en nærmere Betragtning — vi overlader det alligevel til »de andre«, «de gør det uden Tvivl; selv om man er 100 Mile borte fra Bensons Standpunkt, saa læser man den Bog, og man læser den med levende Interesse. Her skal Bogen betragtes fra andre Synspunkter end det rent æstetiske; lad os prøve at forstaa, hvorfor Benson har skreven den, hvad han har villet sige med den, og hvad vi har Brug for i den, naar vi søger mer end blot og bar Underholdning.

Der er ingen Tvivl om, der findes mange andre Forestillinger om Verdens Undergang end de, der kommer til Orde i denne Bog, Forestillinger, som er lige saa begrundede, ja mere, haade i den hellige Skrift og i Traditionen; men, lad det være sagt med al Tydelighed, Father Benson har ikke villet slaa noget fast i den Henseende; saa sikker Logik der end er i hans Verdens Udvikling og Undergang, saa er det dog mer end tvivlsomt, om han selv mener, de sidste Ting skal gaa for sig paa den Maade. Johannes Jørgensen, Bogens ypperlige Oversætter, gør i en oplysende Efterskrift gældende, at Bogen er ment symbolsk.

Forfatteren er Søn af den anglikanske Kirkes Primas, Ærkebispnen af Canterbury. Han var seiv tidligere Præst i Englands Statskirke. Historiske Studier gjorde ham bekendt med de sande Forhold ved Englands Løsrivelse fra Rom, og i flere Aar følte han sig stærkt draget hen til Moderkirken. Af Hensyn til sin gamle Fader tøvede han med at konvertere. Ikke saa snart var Faderen død, før Robert Benson blev Katholik og Aaret efter, 1904, viet til Præst. Efter nogen Tids Forløb kaldtes han tilbage til England, hvor han nu er ansat som Kapellan i Cambridge.

Overgangen fra Livet i Roms »katholske Luft« til Englands protestantiske Taager har for saa følsomt et Gemyt været frygtelig. Fra Rom, hvor alt fører Tanken hen paa Kirken og dens Liv gennem Aarhundreder — her en dejlig gammel Kirke, der et Hus, hvor ens Yndlingshelgen har levet, nu en Messe i Katakomberne, nu Fester i Peterskirken, Audiens hos Paven — og hjem til det moderne England med sit hastige Forretningsliv, sine moderne Krav paa Velvære, sin Luksus, sine Fornøjelser, de politiske Kampe og ogsaa al den Velgørenhed, som kun har til Maal at gøre Livet her paa Jorden bedre og lykkeligere for de flest mulige, en meget følelig Overgang! Og netop fordi den unge Præst er saa god og saa sandfærdig, maa han spørge sig selv, om det Liv, der leves om ham, dog ikke er *Livet*, det eneste sande Liv i Modsætning til det, som han levede i Rom. Det moderne Liv om ham var jo dog ubetinget det, som havde Vind i Sejlene, det andet var jo næsten — set fra England — en arkæologisk Mærkværdighed, en ærværdig Fortidslevning, men udover det kun hemmende for Tidens rastløse Fremskridt. Tvivlen har grebet ham og holdt ham fast, maaske lige til han skrev sig Tvivlen fra med denne mærkelige Bog. Derfor maatte og skulde det moderne Liv og dets »Humanisme« sejre paa alle Omraader; han vidste saa godt som nogen, at Fornægtelsen af det *overnaturlige* fjerner fra *Naturen* og bringer snarlig Tilintetgørelse, ligemeget — det skulde gaa »Verden« godt, over al Forstand godt, og »Verdens« Mænd og Kvinder vilde han tænke sig dygtige og fulde af den bedste Vilje. Kirken derimod skulde det bestandig gaa tilbage for, trængt fra alle Sider, forladt af Tusinder af sine Børn, skulde den med sine sidste Martyrskarer være viet den visse Undergang. Saa vidste han da, han havde gjort Spillet let for de andre. Han havde givet dem alle Fordelene. Ingen Socialist kunde tænke sig ædlere Partifæller end Oliver Brand og Mabel. Ingen nok saa ivrig Reformator havde drømt om bedre materielle Forhold.

Naar saaledes de yderste Konsekvenser blev draget af de moderne Ideer og det helt i disses Favør, ja, saa viste det sig jo, hvor lidt de havde paa sig, hvor himmelhøjt

det overnaturlige stod over den materielle Kultur. Kirken skulde utvivlsomt være den, som fik Ret i sin Fordømmelse af Livet uden Gud. Vor Herre vilde trods alt beholde det sidste Ord. Father Bensons Tanke er saa gammel som Kristendommen, kun hans Form er ny, hans hensynsløse Mod forbløffende. Man kan føle sig pint og nedtrykt under Læsningen, men kun for at løftes desto højere ved Kirkens endelige og fuldkomne Sejr. Sandhed er god at høre, om den end er nok saa besk, naar det blot er den *hele Sandhed*. Hvorfor bestandig fortælle, at den gudløse er urolig, pint af sin onde Samvittighed, medens den gudfrygtige lever lykkelig og tilfreds; vi ser jo dog, hvor mange der lader haant om Gud, endda efter at have hørt til hans Kirke, og som befinder sig særdeles vel derved, medens de, der elsker ham og trofast tjener ham, lider aandelig og legemlig Nød. Father Bensons Skildring af Kirkens Liv er et Billede af den Kristnes Liv hernede, han maa vente at blive trængt tilbage, og — hvis han ikke røres af Verdens Smiger — isoleret, latterliggjort og forraadt af dem, han troede bedst om; alt imens den Gud, han venter Trøst af, synes døv for alle Bønner, kun god og gavmild mod dem, der fornægter ham, mod den »Verden, der gaar frem, stor og straalende, lykkelig«. Den Kristne maa *ville* holde ud, selv om Følelsen slipper op og Forstanden glipper.

I Bogen er Verdens sidste Dag Symbol paa vor sidste Stund. Vi kan være saa usle, vi være vil, Verden kan synes saa mægtig parat til at knuse os. I et Nu er alt forandret, omkring os er »en Virkelighed saa overvældende og selvindlysende, som ingen jordisk Virkelighed . . . en Enhed og dog mangfoldig . . . legemløs og dog stærkere end alle Legemer. . .«

Kirkevielsesfesten 1909.

Francesco.

Den hellige Messe

under Forfølgelsen mod den katholske Kirke i Irland.

Foredrag holdt af P. Ambrosius O. P. paa den eukaristiske Kongres i Köln).

Det er en bemærkelsesværdig historisk Kendsgerning, at Frembærelsen af det hellige Messeoffer var forbudt i Irland i et Tidsrum af 222 Aar; og det er en ligesaa bemærkelsesværdig Kendsgerning, at i hele denne lange Forfølgelsesperiode den hellige Offerhandling paa intet Sted i Landet nogensinde er bleven afbrudt. Intet andet Folk i Verden kan dele denne Ros med Irlænderne. Rigtignok har der jo ogsaa i andre Lande hersket en lige saa langvarig lovmæssig Undertrykkelse af den katholske Gudstjeneste; men Forskellen i Sammenligning med Tilstandene i Irland ligger deri, at f. Eks. i Norge og Sverige var den katholske Tro fuldstændig udryddet allerede efter to eller tre Generationer, at i England kun en forsvindende lille Rest af Befolkningen forblev tro imod sin Kirke, medens Irland ved Forfølgelsens Afslutning var lige saa katholsk som ved dens Begyndelse; saa urokkelig var den Standhaftighed, hvormed Folket for sin Tros Skyld taalte alle Forfølgelsens Lidelser og den grusomste Underkuelse fra en Haandfuld protestantiske Snyltegæster, som havde tilranet sig al Magt og Indflydelse og hele Landets Rigdom. Da der omsider i Aaret 1781 indtraadte en Formildelse af de haarde Forfølgelseslove, var den samlede egentlig irske Befolkning, som blev beregnet til henved $2\frac{3}{4}$ Millioner Sjæle, nu som før katholsk; protestantiske var kun de engelske, skotske og fra Kontinentet ankomne Kolonister, medens i England af et Indbyggerantal paa 6 Millioner kun omtrent 60,000 bekendte sig til den katholske Tro, og endda var der iblandt disse nogle Tusind af irsk Oprindelse.

Man vil lede forgæves i Kirkehistorien efter et Folk, som under en saa streng og langvarig Forfølgelse har udvist en lignende Fasthed i Troen. Lige saa lidt opviser Kirkens Annaler et Eksempel, som kunde sammenlignes med det irske Folks urokkelige Troskab mod og Højagtelse

for det hellige Messeoffer. Det Mod, den Udholdenhed og Behændighed, hvormed Befolkningen trods Loven, trods alle Farer og Vanskeligheder regelmæssigt kom tilstede ved Messeofferets Frembærelse, findes der ikke Mage til. I Prædikener og populære Skrifter plejer man gerne at føre det irske Folks Standhaftighed tilbage til den flittige Brug af Rosenkransbønnen. Uden Tvivl er denne Andagt et Moment, hvis Betydning ikke maa undervurderes, thi Andagten til Guds Moder gjaldt jo stedse som et Tegn paa Udvælgelse; men alligevel synes det mig, at man paa Spørgsmaalet om, hvad der bevarede det irske Folk i den katholske Tro, maa nævne Andagten til det hellige Messeoffer i første Række. Det var en Andagt, som ikke blev staaende ved ydre Former, men trængte ind til Sagens Kærne og Væsen; Gudstjenesten maatte jo den Gang give Afkald paa al Pragtudfoldelse og selv den beskedneste Prydelse, thi ofte kunde det hellige Offer ikke fejres paa andre Steder end i halvforfaldne Lerhytter, eller for det meste endda under aaben Himmel, paa ensomme Bjergskrænter eller i afsides Kløfter, medens de kirkelige Redskaber og Dragter var af den tarveligste Beskaffenhed; men alligevel var disse sørgelige Omstændigheder ingenlunde i Stand til at formindske Folkets dybe Ærefrygt for det guddommelige Offerlam paa Alteret eller blot i ringeste Grad at hemme deres Trosiver; trods alle Vanskeligheder og Farer samledes de paa alle Søn- og Helligdage fuldtalligt omkring Alteret. En Irlænder, som fornylig er vendt tilbage til Kirkens Skød, erklærede aabent, at det var dette Eksempel paa beundringsværdig Standhaftighed, Folket viste i hin Forfølgelsestid, som han havde sin Omvendelse af takke for.

Det første Forsøg paa at forplante Protestantismen til Irland skete i Edward VI's Regeringstid under Paaskud af, at den engelske Liturgi skulde indføres. At denne Forholdsregel hovedsagelig havde det Formaal at afskaffe det hellige Messeoffer, fremgaar af en Ytring, den daværende katholske Primas af Irland, *George Downfall*, gjorde. Efter at denne i nogen Tid modigt havde kæmpet for Kirkens Rettigheder, forlod han omsider Landet i Forbitrelse over de utaalelige Tilstande, idet han erklærede, at han »ikke gad være Biskop i et Land, hvor den hellige Messe ikke længer maatte

fejres«. Forsøget paa at knuse den katholske Tro mislykkes imidlertid fuldstændig, og da kort efter Dronning Maria I besteg den engelske Trone, blev den gamle Religion ogsaa udvortes genoprettet. Først under Dronning Elisabeth skete det, at Protestantismen for bestandig blev indført i Irland.

I Aaret 1559 blev den Lov, der foreskrev Ensartetheden i Gudstjenesten, vedtaget af Parlamentet i Dublin; saadan hed det sig i alt Fald. Ved denne Lov blev den officielle protestantiske Salme- og Bønnebog (*Book of Common Prayer*) gjort obligatorisk for gejstlige og Lægfolk, og hele »den papistiske Ritus med al dens Overtro« — først og fremmest naturligvis den hellige Messe — blev afskaffet. Det blev udtrykkelig bestemt, at fra nu af havde alle Præster ved Dom- og Sognekirker at rette sig efter den engelske Liturgi, og at enhver Præst, som fulgte en anden Liturgi, d. v. s. som læste den hellige Messe, skulde straffes, ved den første Lovovertrædelse med Inddragelsen af hans Embedsindtægter for et Aar og 6 Maaneders Fængsel, anden Gang med et Aars Fængsel og fuldstændig Fratagelse af hans Lønning, og tredie Gang med Formuestab og livsvarigt Fangenskab. Folket fik, under Trusel af en betydelig Pengebøde, Paalæg om at overvære den engelske Gudstjeneste paa alle Søn- og Festedage. Denne Lov stod ved Magt i Irland — bortset fra Jakob II's korte Regeringstid — indtil Aaret 1781, altsaa i et Tidsrum af 222 Aar.

Den umiddelbare Følge af denne Lov var, at Biskopperne og Præsterne fra samtlige Kirker i Landet blev bortjaget, undtagen i nogle fjernliggende Egne, hvor Elisabeths Magt ikke formaaede at gøre sig gældende. I deres Sted traadte en Skare af raa Staldkarle, Arbejdere, Haandværkere og andre Fyre, hvoraf mange ikke engang kunde læse, men som dog uhindret udøvede kirkelige Funktioner. At Gudstjenesten som Følge heraf blev holdt paa en højst skødesløs Maade, og at de fleste Kirker allerede efter nogle Aars Forløb kom i Forfald, var uden Betydning for Elisabeth, naar kun de kirkelige Indtægter saa meget desto rigeligere flød i hendes Kasse.

Saaledes var det irske Folk med eet Slag bleven berøvet alle sine Kultussteder, og Præsterne saa sig nødsaget til

hemmeligt at læse Messen i Privathuse og til at omdanne Lader, Stalde eller usle Hytter til Kapeller. Heraf kom Betegnelsen »Meshuse«, hvorunder ikke blot paa Elisabeths Tid, men endog indtil vore Dage saadanne Steder var kendte, samt ogsaa Udtrykket »Messepræst« (*massing priest*), hvormed de katholske gejstlige blev betegnet i de officielle Akter. Af Breve fra hin Tid erfarer vi, at Katholikkerne kom væbnede til Messe for at kunne forsvare sig mod pludselige Overfald fra engelske Soldater. I Aaret 1589 blev der en Gang et Sted holdt en Højmesse, hvilken et Øjenvidne betegner som en i fyrretyve Aar uhørt Begivenhed.

Det vilde føre for langt indgaaende at skildre den grusomme Udryddelsespolitik, som blev gennemført i Irland i en stor Del af Elisabeths Regeringstid. Det maa være nok at anføre, at mange Præster uden forudgaaende Retsforhandling simpelthen blev hængt; at ligeledes talrige Lægfolk, som havde modtaget Præster hos sig, blev fængslet og hængt, og at Overværelsen af den hellige Messe stedse var forbunden med Livsfare. En samtidig udtrykker i et Brev sin Glæde over, at Folk i enkelte Egne havde indført den Skik under Messen at lægge Offergaver paa Alteret til Præsternes Underhold, da disse var berøvet alle deres Subsistensmidler.

Ved Elisabeths Død nærrede Katholikkerne det Haab, at de under hendes Efterfølger, Jakob I, den fromme skotske Dronning Maria Stuarts Søn, vilde kunne glæde sig ved en taalsom Behandling. De tog derfor atter flere Kirker i Besiddelse og begyndte paany at fejre den h. Messe i dem. Dette undgik ikke Øvrighedens arvaagne Øjne. Overpræsidenten over Provinsen Munster skriver i et Brev, dateret fra Waterford: »Uden al Frygt holder de i deres forskellige Kirker hver Morgen utallige Messer. Jeg har grebet dem paa fersk Gerning; thi sidste Søndag Morgen Kl. 5 kom jeg lige tilstede, da de i Hobetal forlod deres Kirker.« Katholikkernes Forhaabninger blev bittert skuffet, thi allerede snart efter rasede den voldsomste Forfølgelse. I en eneste By blev f. Eks. 30 Katholikker paa een Gang kastet i Fængsel, fordi de havde modtaget den hellige Kommunion Paaskesøndag. Da efter nogle Aars Forløb Forfølgelsen stilnede lidt af og Folk mere frit be-

gyndte at besøge den h. Messe, blev der udstedt en Proklamation imod Gejstligheden, hvori det bl. a. hed, at »den midlertidige Unkladelse af kriminel Indskriden mod Lovovertræderne havde avlet en saadan Frækhed og Anmasselse hos dem, at det var blevet nødvendigt i Kongens Navn paa det strengeste at befale dem, at de aldeles skulde afholde sig fra deres papistiske Skikke og Ceremonier«. I et Brev til Primas Ussher fører en højtstillet Statsembudsmand Klage over, at denne Proklamation kun blev daarligt efterkommet. »Munkene og Præsterne viser hidtil kun saare ringe Lydighed mod Forordningen; i det højeste holder de Hovedindgangene til deres Meshuse lukkede, medens de før som efter forstaar at snige sig ind gennem hemmelige Bagdøre. De udøver deres overtroiske Gudstjeneste saa uindskrænket, som om der slet intet Forbud eksisterede.«

Under Cromwells tyranniske Herredømme, da to Tredjedele af Landet var fordelt blandt engelske Soldater og Eventyrere og Flertallet af det irske Folk blev trængt over i den vestlige Provins Connaught, straaledede atter de ulykkelige Katholikkers Trosiver i det skønneste Lys. Selv i denne skrækkelige Periode flokkedes de uforfærdet om Altrene, hvorpaa det hellige Offer blev frembaaret. Et Brev fra en Kapuciner, som besøgte flere af sine Medbrødre, kaster et interessant Lys over de irske Katholikkers Stilling i hine Dage. Han skildrer, hvorledes Præsterne fejrede den h. Messe fjernt fra menneskelige Boliger i smaa Hytter, og hvor de ængstedes for, at de Folk, der havde huset dem, skulde løbe Fare for at blive paagrebet; hvorledes nogle af dem hver Morgen før Daggry læste to Messer, hvortil af Forsigtighedshensyn kun et stærkt begrænset Antal troende fik Adgang; hvorledes andre var tvunget til kun om Natten at opfylde deres apostoliske vanskelige Kald og om Dagen at opholde sig i smaa bitte Hytter, som undertiden var saa lave, at de ikke kunde staa oprejst i dem; hvorledes de stundom i vidtudstrakte Missionsdistrikter havde flere saadanne Smuthuller, hvori de aldrig kunde opholde sig længere end een Dag, og at det kun om Natten var muligt at prædike og høre Skrifte. Med glad Tilfredsstillelse skildrer han endvidere, hvilken

ubegrænset Ærefrygt det trofaste Folk viste deres modige Apostle, og med hvilken Iver det var bestræbt paa regelmæssigt at være til Stede ved det hellige Offer og saa ofte som muligt at modtage de hellige Sakramenter. Umuligt kunde en saa from Befolknings Tro blive udryddet ved nogen Magt. Tværtimod; deres Eksempel hidførte talrige Omvendelser af deres Undertrykkere, og nogle Slægtled senere var en betydelig Brøkdæl af de cromwellske Soldaters Efterkommere bleven katholsk.

Hvilke forfærdelige Vanskeligheder og Lidelser, Præsterne var udsatte for, naar de udøvede deres Kald, derom vidner følgende gribende Eksempel. Medens Forfølgelsen rasede under Cromwell, fandt en gammel Dominikanerpater ingen anden Mulighed for at bringe det stakkels Folk Religionens Trøstemidler end ved at forklæde sig som Hyrde og fæste sig bort som saadan til en engelsk Godsejer. I denne Stilling havde han at udføre en overmaade haard Tjeneste, og det barske Klima, som han var udsat for paa alle Aarstider, tog omsider saa haardt paa ham, at han mistede Synet. Efter at være bleven blind maatte han selvfølgelig forlade sin Plads, og nu drog den stakkels Olding, ført af en Dreng, som en ringe Tigger omkring i Landet. Med en Sæk paa Ryggen vandrede han fra Hus til Hus, fra Sted til Sted, og tilbragte Resten af sine Dage paa denne rørende Vandring, idet han meddelte de ulykkelige Katholikker, der nærrede en ubegrænset Ærbødighed for ham som Guds Sendebud, de hellige Sakramenter og trøstede dem i deres Lidelser og Farer. (Fortsættes.)

Enhedsbestræbelser.

Det ligger i Luften i vore Dage mange Steder indenfor den kristne Verden, Tanken om Enhed blandt alle dem, der bekender sig som Christi Disciple. Baade Leo XIII og Pius X har flere Gange fremhævet Arbejdet paa Enhed mellem alle Kristne som det maaske mest gudvel-

behagelige Arbejde — næst efter Arbejdet paa ens egen Sjæls Frelse naturligvis — og mange Katholikker har med Iver taget dette Arbejde op. Ogsaa udenfor den katholske Kirke arbejdes der mange Steder paa at fremme Enheden mellem Kristne, og den for nylig her i Bladet omtalte anglikanske Biskop *Wordsworth* er en af de ivrigste Forkæmpere for denne Sag. Indenfor den danske Statskirke er Interessen for slige Bestræbelser nærmest lig Nul, og det maa vist snarest bero paa en Misforstaaelse, at den nævnte engelske Biskop holdt Foredrag i Bethesda. At det virkelig forholder sig saa, har man et meget talende Vidnesbyrd om i en Artikel, som forleden fandtes i »Kristeligt Dagblad«. Den havde til Overskrift »Højkirkelig Alliance« og lød saaledes:

»Den svenske Kirke er meget optaget i denne Tid af det Besøg, den anglikanske Kirkes Sendebud aflægger i Sverrig. Man har øjensynlig følt sig meget smigret over, at den anglikanske Kirke har kastet sine Øjne netop paa den svenske.

Og de Planer, der gennem længere Tid har været oppe om at faa en Forbindelse i Stand imellem de to Kirker, synes nu at nærme sig deres Virkeliggørelse.

Det meddeles fra Sverrig, at »Ærkebiskoppen af Upsala har paa Biskoppen af Winchesters Anmodning indvilliget i, at der nedsættes en svensk Komité, der kan træde i Forbindelse med en engelsk Komité, nedsat af Ærkebiskoppen af Canterbury, for af forhandle om en Alliance mellem den anglikanske og svenske Kirke«.

Den engelske Højkirke har længe stræbt efter at komme i Forbindelse med de ikke-romerske Kirker paa Fastlandet.

Der har endogsaa for fuldt Alvor været Tanker oppe om at søge en Forening med den græsk-katholske Kirke, og der har været ført foreløbige Underhandlinger derom.

Det fælles Foreningspunkt skulde her bl. a. være Oppositionen mod den romerske Pave og forøvrigt det katoliserende Drag, der ogsaa gaar igennem den engelske Højkirke.

Der er jo ofte ikke saa overmaade megen Forskel mellem Gudstjenesten i den anglikanske Statskirke og en

katholsk Messe; der er jo endogsaa Steder i Højkirken, hvor man har genindført Røgelse og Skriftestol.

Det, der har draget den anglikanske Kirke henimod den svenske, er det formentlige Fællesskab om *successio apostolica*: den uafbrudte Kæde af Bispeindvielser lige fra Apostlenes Dage.

Det har ganske vist været et stadigt Stridsemne blandt Historikerne, og der er spildt meget Blæk baade for og imod, om den svenske Kirke virkelig har denne Succession, men man synes dog nærmest nu at være naaet til Enighed om denne Sag.

Lægfolket vil vistnok meget vanskeligt kunne fatte den store Betydning af denne Succession, men indenfor de høj-kirkelige Teologers Kreds har den en ganske overordentlig Betydning.

Og for den anglikanske Kirkes Højkirkemænd har den saa afgørende Betydning, at disse vanskeligt eller umuligt kunde tænke sig en Alliance med andre end dem, der er i Besiddelse af dette Klenodie.

Der næres indenfor den svenske Kirke hos adskillige nogen Frygt for, at en saadan Alliance skal befordre de høj-kirkelige Tendenser, der allerede findes indenfor den svenske Statskirke i højere Grad end indenfor den danske, og at den skal give den katholske Propaganda endnu mere Vind i Sejlene, end den allerede har.

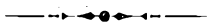
Hvordan det nu end forholder sig, har man sikkert al mulig Grund til at være tilfreds med, at der hidtil ingen Tilnærmelse er kommen i Stand mellem den engelske Højkirke og den danske Kirke.

Højkirkelighed har vi sikkert mere end nok af i Forvejen, medens vi nok kunde trænge til at faa mere af den sociale Interesse og det praktiske Greb paa Arbejdet blandt de store Masser, som ogsaa den engelske Højkirke har lært sig i Tidernes Løb.

Det sociale Spørgsmaal har unægtelig adskillig mere Betydning for Nutiden end alle teologiske Spørgsmaal om *successio apostolica*.« — — —

En sørgelig Udtalelse, fordi den vidner om den totaleste Mangel paa sundt, kirkeligt Begreb. Hvorfor stryger den, der skriver og tænker saaledes, ikke resolut Ordene om

Troen paa en hellig, almindelig Kirke i Trosbekendelsen, da han jo slet ingen Brug har for en saadan. Bispeembedet har aldeles ingen Betydning for den danske Statskirke; naar en Biskop er forhindret i at ordinere Præster i sit Stift, fungerer Stiftsprovsten i hans Sted, skønt der sidder seks Biskopper i Landet, der let kunde komme til Stede. Og hvilken Mangel paa Begreb om aandelige Værdiers Betydning vidner det ikke om, naar der med Forfærdelse tales om, at der er Steder i Højkirken, hvor man har gennemført Røgelse og Skriftestol — det ene en i og for sig uvæsentlig Ting, det andet Forvaltningsstedet for et af de hellige Sakramenter, hvilket endog Luther anerkendte for et saadant. Og rent komisk virker »Kristelig Dagblad«s Anerkendelse af det Greb, Højkirkemændene har paa Arbejdet blandt de store Masser trods den Vægt, disse lægger paa Rækkefølgen fra Apostlene og andre af den Slags i deres Øjne ligegyldige Ting. Bladet aner ikke, at naar Højkirkemændene faktisk har udført et stort og dygtigt Arbejde mange Steder, kommer det først og fremmest deraf, at de fra den katholske Kirke har laant saa mange sunde, kirkelige Principer, at de ud fra disse har haft en nogenlunde solid Basis for deres kristelige og sociale Arbejde. At den katholske Kirke ved disse Enhedsbestræbelser skal »faa mere Vind i Sejlene, end den allerede har«, er langt fra givet; vi kan forsikre vor protestantiske Kollega om, at denne »Propaganda« ikke har nær saa meget Vind i Sejlene, som del Gang paa Gang paastaas af dens ofte lidet loyale Modstandere.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. K. Et herværende, meget udbredt Eftermiddagsblad meddelte forleden Dag, at »den katholske Biskop Johs. v. Euch« var til Stede ved Biskop Rørdams Begravelse sammen med en Del andre fremragende Mænd i vort Samfund. Vi maa dog dementere denne Meddelelse, Biskop Johs. v. Euch kunde af mange Grunde ikke være til Stede ved Biskop Rørdams Begravelse, af hvilke en

meget væsentlig var den, at han slet ikke var i Hovedstaden, men udenlands. Hs. biskoppelige Naade er dog senere vendt hjem; han ankom her til Byen Lørdag den 2. Oktober om Aftenen.

K. Crescendo indbyder atter — ifl. omstaaende Annonce — til Fest. Ugebladet kan kun anbefale sine Læsere at støtte Foreningen ved at købe — helst mange — Billetter.

Det er jo første Gang, at en katholsk Forening har paataget sig saa stor en Opgave som offentlig Udførelse af et Oratorium, og man maa til Opmuntring for den ikke forsomme at fylde Salen til sidste Plads.

F. Højærværdige Hr. Pastor Ronge er kommet tilbage efter et Par Maaneders Fraværelse. Den sidste Maaned har han vikarieret i Svendborg under Sognepræstens Ferierejse til Udlandet.

Ugebladets Redaktions Adresse er dog endnu i Oktober Hans Boghindes Allé 4, København, S.

F. Det var i Tirsdags — den 5. Oktober — 25 Aar, siden Rosenkranskirkens afholdte Sognepræst kom første Gang til Frederiksberg. Det bliver sikkert en Skuffelse for mange i Pastor Slumps Menighed først nu at høre om denne smukke Mindedag, men de, der kender Pastor Slump nøjere, vil ikke blive forbavset ved at erfare, at han ikke fortalte noget derom før samme Dag. St. Josefssøstrene ude paa Frederiksberg beklager ikke mindst, at de ikke fik Lejlighed til at berede deres afholdte Sognepræst en festlig Dag. Ugebladet beder højærværdige Pastor Slump betragte denne lille »Efterretning« som en Lykønskning til Jubilæet.

London. Sir John Knill blev i Slutningen af forrige Maaned valgt til Overborgmester (*Lord Mayor*) i London. Dette Valg har vakt nogen Modsigelse, fordi Sir John er Katholik, men det blev dog gennemført uden Vanskelighed ligesom hans Faders Valg for 16 Aar siden. Før Valget blev han interPELLERET, om han vilde gaa til Gudstjeneste i St. Pauls Kirke, hvortil han svarede, at hvis Kong Edward ved given Lejlighed gav Møde der, vilde han ogsaa, ellers vilde han lade sig repræsentere af en af Raadmændene. Der synes jo i den lille Minoritet, som Katholikkerne udgør baade i England og Danmark, at være frugtbare Emner til at beklæde Samfundets højeste Poster.

Rom. Skønt Rygterne har haft meget travlt angaaende Afholdelsen af et Konsistorium i November Maanedes Begyndelse, er det dog sandsynligst, at der ikke vil blive afholdt noget før i Januar eller Februar 1910. Hvis dette passer, er det en usædvanlig Udsættelse. Der er for Øje-

blikket ikke mindre end 15 Sæder ledige i Kardinalkollegiet, et Antal, som ikke har været naaet i mange Aar. Det er overflødigt at gøre opmærksom paa, at de Udnævnelser, der paa Forhaand foretages af Dagbladene, ikke er andet end Gætninger. De eneste to gejstlige, hvis Udnævnelse er sikker, er Vatikanets Majordomus og Patriarken af Lissabon. To andre, hvis Udnævnelse er ret sandsynlig, er Ærkebiskopperne af Paris og Westminster, da Kardinalværdigheden i mange Aar har været knyttet til Indehaverne af disse to Ærkebispestæder.

Belgien. I Slutningen af forrige Maaned har her været afholdt en stor katholsk Kongres i *Mecheln*. Der holdtes en Række interessante Foredrag, af hvilke naturligvis en Del i et Land som Belgien drejede sig om sociale Spørgsmaal. Man har villet paastaa, at Katholicismen i dette Land var paa Retur, men denne Kongres har modbevist en saadan Paastand. Blandt andet afholdtes her en Procession, hvori der deltog 60,000 Mennesker. De liberale havde tænkt paa at afholde en Moddemonstration, men da de saa de Dimensioner, som det katholske Tog antog, opgav de ganske stille al Slags Demonstration. Det er 19 Aar, siden der har været holdt katholsk Kongres i dette Land. De belgiske Katholikker har Førerstillingen i deres Fædreland, og de styrer dette i en sand kristen og demokratisk Aand.

Meddelelse

fra

A. C.s Administratorer

Paa *Academicum Catholicum's* Generalforsamling d. 29. Septbr. i Aar vedtoges enstemmigt følgende Beslutning:

»Som et nyt Led i A. C.s Virksomhed beslutter Foreningen at yde de i København bestaaende katholske Ungdomsforeninger — mandlige og kvindelige — Hjælp i Form af Foredrag, Oplæsninger o. lign., saafremt saadan Hjælp maatte ønskes.«

I Henhold til ovenstaaende er undertegnede Administratorer rede til ved eventuel Lejlighed at yde Oplysninger om Medlemmernes Navne og Adresser o. s. v.

Holler,
stud. mag.
Nordrebrogade 45. N

Niels Hansen.
cand. mag.
Hans Bogbinders Allé 4. S.

Kirkebygningen i Boyesgade.

En rummelig 5 Værelsers Lejlighed med Køkken og Pigeværelse er billig til Leje paa 2. Sal. Anvises daglig fra Kælderen i Nr. 8.

„Crescendo“

afholder sin 3. Aftenunderholdning **Onsdag d. 27. Oktbr. 1909 Kl. 8¹/₂**, i Prins Vilhelms Palæes store Sal — St. Annæ Plads 13 — med sædvanligt Formaal. Der bydes paa Sang og Musik og som Hovednummer *Opførelsen af Schwalms Oratorium: »Der Jüngling zu Nain«* med Ledsagelse af Orgel og Strygeorkester.

Efter Aftenunderholdningen Bal til Kl. 3.

Billetter à Kr. 1,50 & 1,00 faas hos Hr. Pastor v. d. Kettenburg ved St. Ansgars Kirke, Præsterne ved Rosenkrans- & St. Annæ Kirker, Hr. Hattemager Bæklund, Frederiksberggade 34, Hr. R. Schütten, Pilestræde 4, Hr. Fr. Starup, Amagervej 3, samt hos Korets Dirigent, Hr. A. Husson, Stenosgade 5.

Baltegn à 50 Øre løses i Salen.

NB. Et lille Antal Billetter til reserveret Plads sælges hos Hr. Husson for 2 Kr. Stykket.

A. C.s Foredragsrækker.

(Sjette Række. Oktober 1909—Marts 1910).

Første Foredrag **Onsdag d. 13. Oktober**, Aften Kl. 8¹/₄. Foredragsholder: Højærv. Hr. Pastor *Breitung*. Emne: **Fra den mikroskopiske Verden**. Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Adgang for alle).

Unio. **Onsdag den 13. Oktober** begynder Vintersæsonen i Selskabslokalerne, Frederiksberg Allé Nr. 11, i de hyggelige Rum paa 1ste Sal. Opgang fra Alléen. Aftenen slutter med en lille Dans. Møderne afholdes fremdeles i de samme Lokaler hver anden og fjerde **Onsdag i Maanedn**.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 10. Oktober. 19. **Søndag efter Pintse.** Frants Borgia, Bekender. — 11. **M.**, Votivofficium af St. Ansgar. — 12. **T.**, Votivofficium af de hh. Apostle. — 13. **O.**, Eduard, Konge og Bekender. — 14. **To.**, Kallistus I, Pave og Martyr. — 15. **Fr.**, Theresia, Jomfru. — 16. **L.**, Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag d. 17. Oktober. 20. **Søndag efter Pintse.** Hedwig, Enke. **Søndagsgudstjenesten i Jesu Hjerter Kirke.** Stille Messe Kl. 7 og 8¹/₂. Kl. 10 Højmesse. Kl. 6 Eftm. Andagt med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion **Søndag den 17. Oktober Kl. 8¹/₂**, i Jesu Hjerter Kirke.

Køge. Indvielsen af det nye Kapel er fastsat til **Søndag d. 10. Oktober.** Sognepræsten.

Trykfejl. **Søndag d. 3. Oktbr.** var det Rosenkransfest. I sidste Nummer var der i den kirkelige Kalender atter sat Kirkevielsesfest paa denne **Søndag**.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermeister A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 65, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Bøvesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er F. T. København S., Hans Bøghinders Allé 4.

Nr. 42.

Søndag den 17. Oktober.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Den hellige Messe under Forfølgelsen mod den katholske Kirke i Irland. — Opad! — Den hellige Frans af Assisi og Naturen. — Indvielse af Sct. Hans Kapel i Køge. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

I.

Kapharnaum og Kana.

„Herre, kom hen til mig, inden mit Barn dør“. Joh. IV, 50. Det var en Mand fra Kapharnaum, som udtalte disse Ord. Hvis der var en By i det gamle hellige Land, som kan sammenlignes med vore moderne Storstæder, saa var det Kapharnaum. Forbi den førte den store Handelsvej, som forbandt de rige Lande ved Eufratfloden med Nildalens frugtbare Marker, der hyttede den fönikiske Kunstner sine fine Glasvarer og Purpurkaaber med Ægyptens Ibentræ og Elfenben; og skøn var Kapharnaum. Dens Marker bredte sig ved Søens Bredder, og selve Søen laa omkranset af Palæstinas brogede Blomster, af Oliventræer og Sykomorer. Fra denne herlige By er den kongelige Embedsmand kommen til Kana, den lille galilæiske Landsby, for at finde Jesus. Hvorfor leder han efter Vor Herre? Hans Søn var syg, og ingen kunde hjælpe. Og du, du lykkelige Kapharnaum, kan du ikke give ham Del i din Rigdom, give ham noget af din Glæde og tage den bitre

Smerte fra ham? Det lod sig ikke gøre. Verdens Herlighed er kun for de sunde og glade: i den første smertefulde Time visner de hen. Den ulykkelige Embedsmand vandrer bort fra den rige By for at finde en, som ikke ejer noget og dog kan hjælpe. Jesus siger et Ord og gør et Menneske saa lykkeligt, som det ikke kunde blive i noget jordisk Paradis. »Gaa hen, din Søn lever!«

Er der ikke mange i den moderne Verdens Kapharnaum, som er bedrøvede for et lille Barns Skyld, for en haabefuld Søns Skyld, der ligger paa Dødslejet, som er knugede til Jorden af en tyngende Sorg? Længes de ikke efter en Frelser, som er stærkere end Sygdom, større end Ulykke? Jo, de længes efter ham som hin Embedsmand; men de finder ikke Vej til Kana, den lille Landsby.

Jesus holder nu en Gang ikke af Verdens straalende Midtpunkter. Vel træder han frem ogsaa der, lader sig prise paa store Forsamlinger, eukaristiske Kongresser, af berømte Videnskabsmænd og store Talere. Men ofte søger han Hvile i smaa Byer; hans Tabernakler staar i beskedne Bygninger; hans Kors hæver sig ved ensomme Skovveje; det er ikke ofte hans Tjenere, som styrer Kongeriger, som bliver fejret og hyldet i den store Verden. Der, hvor en andægtig Sjæl beder alene foran den evige Lampe; der, hvor det lyder en ensom Aften: *Ego te absolvo*; der, hvor det hvide Brød forvandles til Kristi Legeme, medens Ministranternes smaa Klokker ringer over bøjede Hoveder — der hviler Jesus. Og som han vandrede rundt i Galilæa, saaledes vandrer han fra Aarhundrede til Aarhundrede, idet den ene Hyrde rækker Staven til den næste, fra den ene Slægt af Præster til den anden; Kristendommen lever gennem Tiderne, selv om Verden gaar andre Veje.

Men hvor er Magten? I Verdens Larm eller i Gudsrigets store Stilhed? Hvor var Rigdommen, i Kapharnaum eller i Kana? Hvor lød Ordet: Gaa hen, din Søn lever?

Lykkelige Borger af det lille Kana, bliv i din Fattigdom, men hold fast paa Jesus, saa ejer du mer end din Nabo i al hans Rigdom. »Den, som har fundet Jesus, har fundet en stor Skat, ja et Gode over alle Goder,« siger Thomas a Kempis paa sin stille, inderlige Maade.

Christianus.

Den hellige Messe under Forfølgelsen mod den katholske Kirke i Irland.

(Foredrag holdt af P. Ambrosius O. P. paa den eukaristiske Kongres i Køln.)

(Fortsat.)

Det er ikke muligt at dvæle udførligere ved de forskellige Forfølgelser, som hurtigt fulgte paa hverandre i Løbet af det følgende Aarhundrede; her skal kun i al Korthed omtales, at under en af Forfølgelserne maatte den ærværdige *Oliver Plunket**) holde sig skjult over et Aar i Skove og Kløfter for at undgaa sine Efterstræbere, at han derefter, trods sin Forsigtighed, faldt i Fjendernes Hænder og maatte lade sit Liv paa Tyburn, det berygtede Henrettelsessted. Endvidere skal der mindes om Rædslerne ved det williamske Indfald, om Masseforvisningen i Aaret 1698 og om Straffelovenes Skærpelse i det 18. Aarhundrede. Under denne lange Forfølgelsestid gik de irske Præsters Antal ikke særlig tilbage; Sakramenterne blev regelmæssig meddelt, Folket var paa det bedste undervist i Tros lærdommen, og det hellige Messeoffer var intetsteds nogensinde afbrudt.

Først i Aaret 1782 blev den berygtede Lov om Ensartetheden i Liturgien atter ophævet ved Parlamentsbeslutning. Ifølge denne Beslutning kunde fra nu af enhver Præst, som aflagde Lydighedsed efter at have opgivet Navn, Alder og sit tidligere skjulte Opholdssted, udøve gejstlige Funktioner uden at hjemfalde til tidligere Aars Straffe. Alligevel var der nok af Straffebestemmelser i den nye Lov. Ogsaa i Fremtiden blev det forbudt de katholske Præster »at udøve Embedshandlinger i Kirker eller Kapeller, som var forsynet med et Taarn; de maatte hverken i Kirken eller paa Kirkegaarden bivaane nogen Ligbegængelse; overhovedet maatte de give Afkald paa alle Rettigheder og Ceremonier af den papistiske Religion; de turde ikke bære gejstlig Dragt uden der, hvor de holdt Gudstjeneste eller i

*) Ærkebiskop af Armagh og Primas af Irland fra 1669 (født 1629 † 11. Juli 1681).

Privathuse, og endelig maatte de omhyggeligt vogte sig for at bære noget som helst Symbol eller Tegn paa kirkelig Værdighed eller Fuldmagt«.

Omendskønt en Del af disse hadefulde Indskrænkninger i den følgende Tid blev fjernet, saa er dog f. Eks. offentlige kirkelige Festligheder, Optog og lignende Foranstaltninger samt offentlig Bæring af gejstlig Dragt faktisk endnu den Dag i Dag forbudt ved Lov. At denne chikanøse Bestemmelse ved Øvrighedens Vilkaarlighed hvert Øjeblik atter kan træde i Kraft, blev jo i Fjor almindelig bekendt i den ganske Verden, da der blev nedlagt Forbud imod Afholdelsen af Processionen med det Allerhelligste ved den eukaristiske Kongres i London. Det samme Parlament, som tilbagekaldte den saakaldte *Act of Uniformity*, ophævede ogsaa den Straf, enhver Katholik blev truet med, naar han vægrede sig ved at afgive en edelig Erklæring for Retten om, hvor og hvornaar der efter hans Vidende var bleven holdt Messe, hvilken Præst der havde læst den, og hvilke Personer der havde været tilstede. Fra nu af var altsaa ingen strafbar, som læste Messe eller hørte den, naar kun visse Indskrænkninger, som vedblev at staa ved Magt, nøjagtig blev overholdt.

Den umiddelbare Følge, Parlamentsbeslutningen af Aaret 1782 havde, var Opførelsen af Kapeller uden Taarne og Klokker; de fleste af disse er dog for længe siden atter forsvundet og har vejet Pladsen for de herlige Kirkebygninger, som vi nu finder rundt om i Irland. Alligevel vilde det være forkert at mene, at den nævnte Genkaldelseslov med eet Slag havde gjort Ende paa de Vanskeligheder, som den katholske Gudstjeneste var udsat for. De protestantiske Godsejeres Snæverhjørtethed og Utaalsomhed var i utallige Tilfælde ikke til at overvinde, naar det drejede sig om at overlade Katholikkerne Byggepladser for Kirker eller Kapeller, og de Lejekontrakter, som blev afsluttet med katholske Forpagtere, indeholdt meget ofte en Klausul, hvorved der blev udelukket Fremleje selv af det mindste Grundstykke, som muligvis kunde have tjent til Afholdelse af katholsk Gudstjeneste eller til Opførelsen af en katholsk Skole. I de nordlige protestantiske Egne, som dannede Skuepladsen for den hadefuldeste Agitation fra det beryg-

tede Orangeforbunds Side, var det aldeles umuligt at bygge selv det tarveligste lille Kapel, fordi man i Forvejen vidste, at det straks vilde blive nedrevet eller stukket i Brand. Saaledes skete det endnu i det sidst henrundne Aarhundrede, endog saa sent, at nulevende Mennesker kan huske det, at de stakkels Katholikker i Nordirland blev udelukket fra den Frihedsvælsignelse, som dog ved Lov var bleven tilstaaet deres Trosfæller i Syd. Nu som før havde de at taale de haardeste Undertrykkelser, som om de gamle Forfølgelseslove endnu stod ved Magt. Den i Aaret 1861 afdøde Biskop af Raphoe, *Patrick Mac Gettigan*, plejede at fortælle, at han som Dreng ofte har maattet holde Vagt paa Toppen af en Klippe for at opdage »Præstjægere«, om saadanne muligvis skulde nærme sig, medens de troende fra Omegnen i en nærliggende Hule knælede omkring et Nødalter, paa hvilket deres nidkære Sjælehyrde frembar det hellige Offer. Endvidere havde han tit, navnlig i senere Aar, sammen med Kammerater maattet fungere som Lysbærer, naar den h. Messe blev læst under aaben Himmel. Der fandtes nemlig ingen Lysestager, og Drengenes Opgave bestod da hovedsagelig i at holde Alterkerterne og beskytte disses Flammer mod at blive slukket. Det være mig tilladt yderligere at anføre et Tilfælde, som ligger mig personlig nær. Min Mormoder har som Barn paa Søn- og Helligdage ikke bivaanet Messen anderledes end paa aaben Mark, og det til enhver Aarstid og ved alle Slags Vejrforhold. Den celebrerende Præst stod i den aabne Dør til en lille Lerhytte, og Menigheden knælede rundt omkring under aaben Himmel. Denne Nødstilstand hidhørte fra, at den hele Jord var i Protestanternes Hænder, og at ingen Ejer vilde afgive endog kun en halv Tønde Land til Opførelsen af et Kapel. Det er mig en stor Glæde at kunne tilføje her, at det Sogn, som der er Tale om, nu ejer en af de skønneste Kirker i hele Irland. Endnu et meget betegnende Eksempel kan jeg ikke forbigaa i Tavshed. En af mine bedste Bekendte, der som Købmand indtager en fremragende selskabelig Stilling i det sydlige Irland, har ofte fortalt os om den saakaldte »Ark fra Carrigaholt«, i hvilken han som Dreng regelmæssig havde tjent ved den hellige Messe. Denne »Ark« var bygget paa Zigøjnervog-

nes Art; den bestod af en rummelig Kasse, forsynet med Hjul og med store Glasruder i alle fire Vægge, saa at Præsten og Alteret, som var indenfor, bekvemt kunde ses fra alle Sider. Kærligheden, som jo gør opfindsom, havde udtænkt dette ejendommelige Køretøj som det eneste Middel, der gjorde det muligt for de troende fra Carrigaholt at høre den h. Messe. De derværende Grundejere var nemlig saa intolerante, at ingen af dem vilde give Lov til at bygge et Kapel; ja, de gik endog saa vidt, at de søgte og fordrev saadanne Forpagtere, som tillod, at der blev læst Messe i et uselt Skur, som var bleven opført i dette Øjemed. Selv den nævnte »Ark« maatte ikke staa paa den Jord, som var bortlejet til Forpagterne; det eneste Sted, hvor den kunde opstilles og bruges til sit Formaal, var Landevejens Krydsning, hvor saa Folket, flere Tusinde i Tal, knælende i fire Grupper, omgav den mærkværdige Helligdom.

I de fleste Egne i Irland er de Steder, hvor det hellige Messeoffer under Forfølgelsen plejede at blive frembaaret, endnu nøje kendte som saadanne; Folket værner om dem med den dybeste Ærbødighed og viser dem med Stolthed til fremmede. Alt efter deres Udseende kaldes de »Messeklippe«, »Messehave«, »Messebusk«, og i Sylam ved Tuam viser man endnu en Sandgrav, som bærer det irske Navn Closh-an-Afren, d. v. s. »Flittig-Offer-Kule«. Efter al Sandsynlighed peger disse Steder i de fleste Tilfælde tilbage til Dronning Elisabeths Tid og har formodentlig været i uafbrudt Brug mere end 200 Aar. Efter at man under de forhaandenværende Forhold var tyet derhen, syntes de snart at være de bedst egnede Steder, hvor Folket ubemærket og uforstyrret kunde samles. Ærværdige som gamle Relikvieskrin er disse Steder, omstraalte af Genskinnet fra det Hellige, i hvis Tjeneste de blev brugt, og det vilde være at beklage, om de og deres velsignede Minder nogen Tid skulde hjemfalde til Glemsel. Den nuværende Ærkebiskop af Sidney, Hs. Eminence Kardinal *Moran*, har nedlagt Frugterne af sine mangeaarige Forskninger over dette Emne i sine historiske Skrifter og saaledes søgt at bevare Erindringen om disse Steder, som dog endnu lever i Befolkningens Mund og Hjerte. Ingen anden Historie-

skriver har ved sit utrættelige Arbejde kastet saa meget Lys over Kirkehistorien i hin Forfølgelsestid som denne Kirkefyrste; de fleste Kendsgerninger med Hensyn til Offerstederne, som i det følgende skal blive meddelt, har jeg just hentet fra hans Skrifter. (Sluttes.)

Opad!

En tænkende Kristen undlader vel næppe af og til at spørge sig selv: »Gaar det nedad eller opad med mig?»

De mange Bønner, vi beder, de gode Gerninger, vi gør, de mange h. Messer, der frembæres til vort Bedste, den hyppige Modtagelse af de h. Sakramenter, Guds formanende og advarende Stemme i os — skulde alt dette have været uden Virkning paa os? Hvem der indser, at han *skulde* have draget Nytte deraf, har vundet noget ved denne Erkendelse, thi ligegyldige Mennesker interesserer sig jo ikke for en saadan aandelig Opgørelse. Er man derimod virkelig interesseret for sin moralske Udvikling, saa er der godt Haab om, at man ikke nedgraver sine Talenter, men udnytter dem.

Og er der Tale om Vækst og Fremskridt i Hellighed og Fuldkommenhed, saa kan det ikke angives ved Tal. Men derfor behøver vi ikke at tabe Modet. Tværtimod, det er bedre, at det forholder sig saaledes. Var vi nemlig paa det rene med, at vi havde opnaaet en høj Grad af Fuldkommenhed, saa kunde netop denne Bevidsthed og Sikkerhed faa os til at falde.

Til det moralske Fremskridt har Guds Visdom knyttet Erkendelsen af, at vi altid kan naa højere op, saa at vi ikke har naaet Maalet, før vi er kommen helt op. Jo højere vi er naaet op, desto farligere bliver det for os at se ned og udmaale den tilbagelagte Vej. De fleste Mennesker svimler derved.

Dog er det sandt, at vi kan kende og notere de moralske Sejre og Resultater. Jo flere Fristelser vi faar Bugt med, jo flere Fejl vi aflægger, jo mere godt vi gør af Kærlighed til Gud, desto mere gør vi ogsaa Fremskridt. I de fleste Tilfælde kan vi godt vide, om vi mere trofast eller med større Efterladenhed end før har overholdt Guds Bud, om vi med Alvor kæmper mod en Karakterfejl, og hvorledes vi bærer os ad mod ydre og indre Fristelser.

De store Lærere i det aandelige Liv, f. Eks. den h. Ignatius af Loyola, raader os til at øve den ene Dyd efter den anden eller at aflægge en Fejl efter den anden. Det vilde være ufornuftigt at ville opnaa alt paa een Gang. Hvem der hvert Aar bliver af med een Fejl, er paa Dydens Vej.

Af Vigtighed er det at tilraabe os selv: »Frem! Højere op!« Mennesker, som elsker denne Verden, bliver snart trætte, naar de skal opad, og saa glider de ned i Afgrunden. De formaar da ikke at drage Fødderne af den onde Lysts sejge Ælte, hvori de stamper og synker dybere og dybere, en Kristen derimod opsøger altid en renere Luft, et klarere Lys, indtil han har naaet Evighedens Bjerge.

Opad! Det er Kirkens, det er det kristelige Samfunds Løsen. Længslen opad er den sande Kristens Drivkraft. Det helt verdslig sindede Menneske drages nedad. Han elsker Jordens Duft, men vi Kristne stræber opad.

Himlen er det Sted, hvor alt er ophøjet, rent, fuldkomment og evigt varende. Helvede er Samlingspladsen for det lave, urene, urolige. Alle kristelige Ønsker og Bestræbelser gaar mod det høje.

Opad! Dette Ord bliver derfor ogsaa misforstaaet og forhaanet af alle dem, der føler sig vel i denne ufuldkomne, forgængelige Verden. Men dette kunde dog paa en Maade være os ligegyldigt, blot ikke vore Modstandere uafbrudt arbejdede paa med Vold og List at drage os ned til deres Standpunkt. Lykkes det dem engang at drage en og anden af os ned i Sumpen, saa raaber de op, som om hele det himmelske Jerusalem var gaaet i Stumper og Stykker. Sker det derimod, at en af deres gaar over til os, ja saa kalder de os for Forførere og Rænkesmede.

Den onde Verden finder det i sin Orden, at man gør

Propaganda for sine onde Tilbøjeligheder, men kalder det for Anmasselse, naar vi gør andre bekendt med vore Idealer. Den onde Verden hader Kirken, fordi dens Taarne og Spir rager mod Himlen, vore Præster, fordi de prædiker om at stræbe opad, vor Moral, fordi Evangeliet forkynder: »*Sursum corda*, Hjerterne opad!« De ondes Tænkemaade ligner den graa Hest i Apokalypsen, paa hvilken Døden rider, og hvilken Fordærvelse og Ødelæggelse følger.

Alt, hvad der spirer frem af Jorden, skal trampes ned. Alle blomstrende Marker og Vingaarde bliver i Kulturens Navn ødelagt, d. v. s. i den Kulturs Navn, hvis Idealer er Aphrodites Templer og rygende Fabriksskorstene. Vore Klokker, som indbyder og kalder til Offer og Bøn, vore Kors, der lyser i Solskin, vore Processioner, der opmuntrer til i Fællesskab at lovprise Herren, er en Gru for dem. Vor Literatur, Videnskab og Kunst er i deres Øjne af mindre Kvalitet, skønt vore Modstandere i deres hovmodige Uvidenhed saa godt som ikke kender vore Frembringelser. Hvad der stammer fra os, bærer jo Præg af en Stræben opad. Og den menneskelige Sjæl stræber nu engang ligesom Flamme mod Himlen, derfor skal man nægte Sjælens Eksistens.

»Vi vil ikke, derfor er der ingen Sjæl.« Dette er den selvgoede Materialismes Ukas. Maatte vi dog helt igennem erkende, hvor elendige og lave de Apostle er, der tjener denne Verdens Fyrste! Maatte vi dog ikke være saa fejge og svage, at vi hvert Øjeblik gør dem Indrømmelser, halvvejs giver efter for dem! Belial har snedige Diplomater til Raadighed, det gaar derfor ikke an at underhandle med dem.

Vi Kristne skal være adelige og trofaste Følgesvende af vor Bannerherre, som jo har sagt: »I kan ikke tjene to Herrer.« Paa vor Fane staar der: »Opad!« Det er et op-højet Kald at være en Kristen, og en Katholik, naar han er, som han bør være, leverer Bevis for, at Livet gælder mere end Maden, Legemet mere end Klæderne, samt at det lave skal tjene det høje; at Jordens Salt ikke er blevet kraftløst, at Lyset lyser i Mørket, at Staden paa Bjerget endnu ses vidt ud over Landet.

Men en daarlig Katholik, en Daabsattest-Katholik, er

den onde Fjendes hemmelige Agent. Mange Gange aner han ikke engang, hvortil Mørkets Fyrste misbruger ham. Den onde Fjende er selv en falden Engel, og derfor tør vi ikke undre os over, at han med Forkærlighed drager frafaldne Katholikker over til sig. Han finder snart sine Folk, naar han trænger til en Underfeltherre for at fremkalde en Sekt, en Forfølgelse, en Kulturkamp.

Lad os derfor anstrænge os for trofast at følge vor Fane og vort Løsen! Vi maa lære at svømme imod Strømmen, naar den truer med at rive os med ind i den onde Lysts Hvirvel eller ind i Gudsforglemmelsens Ocean. Lad os modigt springe i Strømmen: Guds Naade bærer os jo!

P. S.

Den hl. Frans af Assisi og Naturen.

(Efter en Artikel af *Georges Goyau* i *La Croix*.)

A anden, der aander, hvor han vil, vilde for nogle Aar tilbage, at en dansk Forfatter, der stod Kristen-
dommen fjernt, jeg mener Johannes Jørgensen, skulde finde Kristus i den hl. Frans af Assisis Fjed. Der er mange, baade uanselige og bekendte, Steder under Sydens Sol, der bevarer Minderne eller Fødsporene efter *il Poverello*: ved dem alle standsede Hr. Jørgensen, og for hver Gang han standsede, løftedes hans Sjæl højere. Den beundringsværdige Bog, »Den hl. Frans af Assisi, hans Liv og hans Værk«, for nylig oversat paa Fransk af en Kunstner, laaner netop fra disse Minder noget vidunderligt gribende og rørende. Det er Hr. Jørgensens Talents Særkende, at alt i hans Haand bliver til dejlig Poesi, Historien faar fra hans Pen Hymnens løftende Stemning; ukendte Strengte begynder deres fortryllende, sart begejstrende Siten. Hr. de Wyzewa fortjener Tak for at have givet sig

i Kast med denne vidunderlige Prosa og skaffet den en fin, glimrende Oversættelse.

Den hl. Frans vilde have glædet sig ved en Omvendelse som denne, hvor Naaden faar sit Tag i et Menneſke, uden at vedkommende i Begyndelsen selv mærker det. Han vilde have frydet sig ved at se, hvorledes den italienske Natur, den samme varme smilende Natur, han selv holdt saa meget af, ombølgede og forfriskede en træt og syg Sjæl og drog den op til Sandhedens Højder. Den samme Række Landskaber, der løftede Hr. Jørgensen og førte ham til Rom, var det, i hvilke Frans i from Fortrolighed betragtede Guds Værk. Og naar Hr. Jørgensen hist og her standser, og vi lytter med ham til Frans's fortrolige Samtaler med Naturen, bliver Historieskriveren en Slags Vidne, der overrasker en Sjæl, som forraader sine inderste Følelser. Og ved denne dybe, hemmelighedsfulde Fortrolighed kommer man til at spørge, hvis Sjæl det er, der aabenbarer sig og synger, Frans's eller Hr. Jørgensens.

Et Hovedtræk i den hl. Frans's Billede er jo hans Kærlighed til Naturen, og man tør antage, at hans Eksempel virkede paa Samtiden. En Fare truede den Gang fra Manichæismen, vakt til Live hos Katharerne i Italien og hos Albigenſerne i Frankrig. Man var tilbøjelig til at holde Livet for urent og forbandet, at betragte Naturen som Djævelværk, at se en afskyelig Forbrydelse i Viljen til Livet. Mellem Stifterne af de to store Mendikantordener var Rollerne mærkeligt fordelte. Sanct Dominicus gendrev de ny Manichæer ved sine Prædikener, Sanct Franciscus ved sine Lovsange. Den ene fremhævede den sunde Lære, den anden mere den rene Glæde. Skabelsen, syntes Frans, var et rent helligt Kunstværk, som han forherligede og selv blev forherliget ved. De Sjæle, han vandt, var for stedse værnede mod Manichæismens mørke Vildfarelser — ved den hellige Glæde var de sejrige paa Forhaand.

Skriftens Ord om Himlene, der forkynder Guds Ære, om de synlige Ting, der drager til de usynlige, havde indtil den Tid Beviskraft og Anseelse som et apologetisk Argument, for den fattige fra Assisi blev de en fortryllende Virkelighed. »Vi, som har levet med ham,« hedder det i *speculum perfectionis*, »vi saa hos ham en sand indre og

ydre Fryd over de skabte Ting: rørte han ved dem, eller betragtede han dem, syntes hans Aand at være i Himlen og ikke paa Jorden. »Han elskede dem som en vedvarende Anledning til at velsigne Skaberen. »Om Morgen,« sagde han, »naar Solen gaar op, burde alle Mennesker prise Gud, der har skabt denne Stjerne til deres Nytte; den har de nemlig at takke for, at de ser alle Tingene. Og om Aftenen, naar Natten bryder frem, burde alle prise Gud, fordi han skabte vor Broder Ilden, som giver vort Øje Lys i Mørket.« I hans Klostre maatte Gartnerne opelske »vore Søstre, Blomsterne«, for at deres Ynde skulde tilskynde Brødrene til at prise Gud.

Med en fin Ømhed elskede han ogsaa i Naturen en hel Række Symboler, i hvilke han paa sin Maade skimtede noget af Gud, Vandet f. Eks., »denne vor meget nyttige, ydmyge, kyske Søster«, mindede ham om Daaben og om Renselsen ved Boden. Hans Ærbødighed for dette »symbolske Underværk« var saa stor, at, skulde han vaske sine Hænder, saa valgte han et Sted, hvor Vanddraaberne, der faldt til Jorden, ikke kunde trædes med Fødder. Ved hvert Træ tænkte han paa Korset, dette døde Træ, hvorpaa Døden fremkaldte Livet. Hen over Klipper gik han varsomt, fordi han mindedes den symbolske Klippe, der kaldes Hjørnестenen.

Pantheisten bliver eet med Naturen, glemmer sig i den, nedsænker sig i den; for ham gælder det om en nydelsessyg Tagen imod. Ikke saaledes den hl. Frans. Han var ogsaa forskellig fra de Erobringsmennesker, der sætter deres Stolthed i at betvinge og beherske Naturen; den hl. Frans havde sin Maade, en hel personlig Maade, at tale paa til den som dens Herre. Bydende tillige og blid, den store Konges Herold og fortryllende Sanger, krævede han Naturens Samarbejde til sin hellige Dont. Han vilde, den skulde ikke blot lære at kende Gud, nej den skulde virkelig prædike Gud. Verden oplevede det mærkelige, at et Menneske lærte Tingene at tale ret.

Skulde han i de kirkelige Dagbønner gentage Ananias, Azarias og Misaëls Lovsang: »Lover Herren, alle hans Værker«, saa talte han inderligt og bønligt til alle de Skabninger, til hvilke skiftevis de tre unge Mænds Opfordring ret-

tes. En Gang rejste h n et lille Kapel, og over Alteret maatte der anbringes nogle af disse Opraab: »Lover Herren, Himmel og Jord! Lover ham, alle rindende Vandel! Lover ham, alle Himlens Fugle!« Han henvendte sig til Himmel og Jord og Vand, ligesom han vilde have gjort det til simple troende. Fuglene hørte i Lydighed paa ham: »Mine Søstre Fugle! I er nu Gud megen Tak skyldige og b r altid og alle Vegne love og prise ham.« De fik ogsaa at høre fra hans Mund, hvad de havde Gud at takke for: Vinger at flyve med, en dobbelt og tredobbelt Klædning, fin og broget Pynt, Føde, smuk Stemme, klare Kilder at drikke af og høje Træer at bygge Rede i. »Altsaa elsker Skaberen eder meget, vogt eder derfor vel, mine Søstre Fugle, at I ikke er utaknemmelige, men altid beflutter eder paa at love Gud.«

Nogle Maaneder før sin Død, da han var syg og overvældet af grusomme Smerter, blev han dog ved at prise Gud, saalænge han endnu havde Stemme. For hans halvt lukkede øje var Solen skjult, men alligevel var det Solen, »den dejlige, straalende Sol«, han skyndte sig med at takke Gud for. Paa Skellet ind til det andet Liv skjulte et Taagesl r Omverdenen for ham, men de lyse Landskaber, han saa ofte havde betragtet, beundret, talt til, oplyste endnu hans Sjæls l nligste Indre. og blev med dette til et eneste Billede; saa var det, at Solsangen svævede frem paa hans L ber.

Saaledes tog den hl. Frans Afsked med denne Verden i Glæde over dens Skønhed. Han ejede intet; intet i den hele Verden hørte ham til, men ingensinde har en menneskelig Røst ivrigere takket Gud for alt det store i Verden. Alle de Steder, som en Gang var Vidner til hans Taknemmelighed, forkynder syv Aarhundreder senere endnu for enkelte omvankende Sjæle Guds og hans ringe Tjener Frans's  re. Den Dag, Hr. Jørgensen gæstede den solrige umbriske Slette, huskede han samvittighedsfuldt den hl. Frans's indtrængende Opraab, og dens Sol og Vand og Lærker og Skyerne med priste Gud i saa begejstrede Udbrud, at den danske Digter maatte tage Del i Jubelen. Og den hellige fra Assisi fik saaledes en ny Levnedbeskriver.

Indvielse af St. Hans Kapel i Køge.

I Gaar indviedes, som omtalt, det katholske St. Hans Kapel paa Elisevej i Køge.

Den smukke Bygning, der tidligere ejedes af Køge Museum og Folkebibliotek, egner sig udmærket til sit nye Brug. Den store Museumssal i Stuen er indrettet til Kapel. Det er holdt i hvide og mørkegrønne Farver. Paa hver Side af Alteret staar en Statue. Statuerne, der forestiller Frelseren og Maria, er hvide med en let Førgyldning. Det er italiensk Arbejde, som er udført særligt for Kapellet. Ligeledes er et smagfuldt grønt Gulvtæppe foran Alteret ekstra vævet i Bryssel til Kapellet i Køge. Kapellet har ogsaa faaet en ny smuk evig Lampe. Paa Væggene findes smukt udførte Fremstillinger af Jesu Lidelseshistorie — den saakaldte Korsvej. Alteret er kronet med et Krucifiks af italiensk Arbejde fra det 17. Aarhundrede. Et Medlem af Familien Scavenius havde medbragt det fra Italien, og Kammerherreinde *Scavenius*, Gjorslev, der altid har vist særlig Interesse for det katholske Kapel i Køge, har skænket det til Kapellet.

Til Kapellet hører endvidere en Samling kostbare Messehagler, som Nonner har broderet til Køge Kapel.

Ved Siden af Kapellet ligger Præstens private Lejlighed, der passer godt til Ensemblet. Man bemærker her et smukt Billede af Pave Leo XIII., for hvem Pastor *Maurer* nærer særlig Forkærlighed.

I Anledning af Indvielsen var Kapellets Indre smagfuldt dekoreret med Guirlander, og Alteret med Omgivelser var festlig smykket med Blomster og Bladplanter.

Kapellets Ydre var ligeledes festlig smykket med Grønt, Blomster og Flag. Foran Indgangen var rejst to Flagstænger, hvorfra vajede Dannebrog og Paveflaget.

Under Morgengudstjenesten var Kapellet aldeles overfyldt, og om Eftermiddagen var det besat til sidste Plads. Ved Gudstjenesterne var Køge stærkt repræsenteret, men der var tillige mødt Trosfæller fra Holmegaards Glasværk, Gjorslev, Haslev, Roskilde og København samt en Del Polakker fra Omegnen.

Blandt Deltagerne bemærkedes Enke-Lehnsbaronesse

Stampe Charisius (Søster til Dronningens Hofchef) og Frøken *Birgitte Scavenius*.

Efter to forudgaaende Messer tog Kl. 10 den kirkelige Højtid sin Begyndelse. Da de tre Præster *Werhahn*, *Günther* og *Maurer* traadte ind i Kapellet, istemtes den ældgamle Koralhymne *Veni creator spiritus* (Kom Skaber-aand). Ved denne Sangs Toner blev de gamle katholske Kirker her i Landet indviede, altsaa ogsaa St. Nicolai Kirke i Køge.

Efter at have oplæst Indvielsesbønnen forrettede Pastor *Werhahn* Gudstjenesten og den hellige Messe.

Pastor *Günther* oplæste derpaa Dagens Evangelium om det store Gæstebud (Matth. 22, 1—14). Pastoren talte dernæst om det katholske Gudshus' Betydning, hvorved han særlig fremhævede Katholikkernes Ærbødighed for Alterets Sakramente og Bønnens Liv, idet han især henviste til, at alle Gudstjenestens ydre Former kun kunde tjene til at forøge Kærligheden til Kristus, den katholske Kirkes aandelige Hoved og Sjæl.

Derefter forsattes Messen, under hvilken smukke danske Salmer blev sunget med virkelig Begejstring. Til Slut sang Præster og Menighed staaende »Store Gud, vi love dig«.

Kl. 4 samledes en Del Katholikker i Hotel »Prinsen« Sal til en snevrere Sammenkomst, hvor Pastor *Maurer* indledede med en Tale for den katholske Kirke og dens øverste Chef i Danmark, Biskop von *Euch*, der paa Grund af Sygdom ikke var mødt; men Biskoppen havde telegrafisk sendt sin Hilsen og biskoppelige Velsignelse. Der indløb ogsaa adskillige andre Lykønskningstelegrammer i Dagens Anledning.

(Efter Østsjællands Avis.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Onsdags aabnedes sjette Række af de Foredrag, som den katholske Studenterforening (*A. C.*) lader afholde i St. Knuds Skoles Gymnastiksal i Stenosgade ved velvillig Imødekommenhed fra højærv. Hr. Pastor Sialms

Side. Der var mødt en talrig Forsamling, som med stor Opmærksomhed fulgte højærv. P. Breitung's Foredrag om den mikroskopiske Verden. Ved smukt udførte Billeder tydeliggjorde P. Breitung Infusionsdyrenes Liv og interessante Virksomhed, og ved snildt sammensatte og overordentlig slaaende Beregninger paaviste han, hvilken gennemgribende Betydning disse vore mikroskopiske Medskabninger har for mange højere Dyrs og Menneskers Liv og Velbefindende. Et Bifald, som næsten ikke vilde tage Ende, viste, hvilken Interesse Pater Breitung's let fattelige Foredrag havde vakt hos Tilhørerne.

Stockholm. I den katolske Kirke i Nørre Smedegade viedes i Slutningen af forrige Maaned Baron Carl Gustaf Armfelt til Frøken de Pomian fra Lithauen. Vielsen forrettedes af den svenske Biskop selv, Mgr. A. Bitter.

Kirkebygningen i Boyesgade.

En rummelig 5 Vær.s Lejlighed med Køkken og Pigevær. er billig til Leje paa 2. Sal. Anvises daglig fra Kælderen i Nr. 8.

„Crescendo“

afholder sin 3. Aftenunderholdning **Onsdag d. 27. Oktbr. 1909 Kl. 8 $\frac{1}{2}$** i Prins Vilhelms Palæ's store Sal — St. Annæ Plads 13 — med sædvanligt Formaal. Der hydes paa Sang og Musik og som Hovednummer Opførelsen af *Schwalms Oratorium: »Der Jüngling zu Nain«* med Ledsagelse af Orgel og Strygeorkester.

Efter Aftenunderholdningen Bal til Kl. 3.

Billetter à Kr. 1,50 & 1,00 faas hos Hr. Pastor v. d. Kettenburg ved St. Ansgars Kirke, Præsterne ved Rosenkrans- & St. Annæ Kirker, Hr. Hattemager Bæklund, Frederiksberggade 34, Hr. R. Schütten, Pilestræde 4, Hr. Fr. Starup, Amagertorv 3, samt hos Korets Dirigent, Hr. A. Husson, Stenosgade 5. Telef. Vester 787 x.

NB. Der løses *intel* Baltegn for at deltage i Dansen.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G., **Søndag d. 17. Oktober Kl. 7.** Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 17. Oktober. 20. Søndag efter Pintse. Hedvig, Enke. — **18. M.,** Lukas, Evangelist. — **19. Ti.,** Petrus af Alcantara, Bekender. — **20. O.,** Johannes af Kenty, Bekender. — **21. To.,** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Martyrer. — **22. F.** Margarethe Maria Alacoque, Jomfru. — **23. L.,** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 24. Oktober. 21. Søndag efter Pintse. Raphael, Ærkeengel.

Sankt Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 17de Oktober Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag den 20de Oktober Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 17. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjerte Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 43.

Søndag den 24. Oktober.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Den hellige Messe under Forfølgelsen mod den katholske Kirke i Irland. — Carl Bratli: Filip den II af Spanien. — Ferrer-Affæren. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

II.

Den gode Gud og det onde Menneske
eller
To Dommere.

Har De nogensinde kendt en Mand, der laante 40 Millioner ud? 40,000 er allerede ikke Smaating. — Men hvem vilde eftergive sin Skyldner en Gæld paa 40 Millioner, og det af lutter Godhed, kun fordi Skyldneren faldt ham for Fode og raabte: Hav Taalmodighed med mig, jeg kan ikke betale min Gæld!

Hvis et saadant Menneske eksisterede, burde hans Navn indskrives i Historiens Aarbøger, det burde kendes af alle Folk; denne Mands Barmhjertighed burde opstilles som et lysende Eksempel for alle Slægter.

Jesus Kristus fortæller os i Dag om en Konge, der har været saa overmaade god mod en af sine Tjenere,

Vil du kende Kongen og Tjeneren, saa husk Timen, da du første Gang blev ført frem for hans Domstol — eller rettere sagt, da du selv stillede dig brødefuld frem foran din Dommer. Du kunde ikke andet end skælve af

Rædsel og tilstaa, at din Skyld var stor, uhyre stor. Du skyldte Himlens Konge langt mere end 40 Millioner. Til din Retfærdiggørelse kunde du ikke andet end fremstamme de Ord: Herre, tilgiv mig; jeg kan ikke betale! Og næppe havde du tilstaaet dine Forbrydelser og bedt om Tilgivelse, før Frelsens Ord lød til dig: Jeg frikender dig!

Det var den himmelske Konge selv, som talte disse Ord til dig gennem sin Stedfortræder paa Jorden. Og saa rejste du dig, skyldfri og lettet — du var til Mode, som om du havde afkastet en tung Byrde. Hvor følte du dig frisk og rask, hvor bankede Hjertet ikke i dit altfor trange Bryst, hvor var Himmelen bleven lys og klar efter den sorte Nat! Paa sin mesterlige Maade skildrer *Alban Stolz* en saadan frigivens Glæde. »Det var«, siger han, »som om din Sjæl fik Vinger, saa at du kunde flyve opad lige ind i Himmelen.«

Der er mange lykkelige Mennesker, der har følt denne overvældende Salighed efter et godt Skriftemaal. *Klemens Brentano* fortæller om sig selv, at hans Hjerte var fuldt af Fred og Glæde og salig Beruselse, og en anden Gang synger han:

»Salig den, som Frelsen følte,
som det syndefulde Bryst
i et Skriftemaal afkølle,
i den fromme Angers Lyst!«

»Et Saligheds Hav ombølgede mig,« udbryder den store franske Konvertit *Louis Veuillot*, »nu sejler jeg for fulde Sejl i Lysets Fylde.« Ja, det er sandt, hvad en from Mand har skrevet: »Den sødeste Trøst, jeg kender, er kristelig Anger — Gud er saa god!«

Efter Skriftemaalet, efter Modtagelsen af den største Naade, vender vi tilbage til vort daglige Liv. I dets Travlhed møder vi en af vore Skyldnere. Han har fornærmet os groft. Om end ikke med Ord eller med Knæfald saa dog i Tanker og Ønsker beder han os nu om Tilgivelse.

Skal vi da ligesom den onde Tjener i Lignelsen gribe ham i Struben og raabe de grusomme Ord: Betal, hvad du er skyldig? Nej, lad os huske det Sted, vi kommer fra, og den milde Dommer, vi har mødt i Skriftestolen. En Skyld paa mange Millioner er bleven os eftergivet, og vi skulde ikke kunne eftergive en Gæld paa nogle Øre!

Christianus.

Den hellige Messe under Forfølgelsen mod den katholske Kirke i Irland.

(Foredrag holdt af P. Ambrosius O. P. paa den eukaristiske Kongres i Køln.)

(Sluttet).

Ved Landevejen, som fører fra Saul til Raholp, findes der er naturlig Fjeldplade, som er kendt under Navnet *The Lord's table* ∴ Herrens Bord. Den tjente i sin Tid som et Alter, der ikke var lavet af Menneskehænder. Et andet Sted kan man endnu se et Alter, som raat er bleven udhugget af det naturlige Klippeparti, og tæt derved havde man to Huller i Klippen, hvor de nødvendigeste Kirkesager og de hellige Olier gemtes. Indenfor Landsbyen Inchs Omraade er der midt i et Vildnis af gølge Klipper og tæt Gyvelkrat et gammelt Kapel med forvitret Straatag. Umiddelbart ved Siden deraf viser man »Messeklippen« og lidt længere borte den Bjergtop, hvor Vagtposten stod, som skulde give Signal, naar Fjenden nærmede sig. I Monntrath stod der et Kapel paa en Sandbanke midt i en Biflod til Nore, og hver Lørdag Aften kom nogle Mænd fra Omegnen for at rense Kapellet og navnlig bortfejle Vandet, som i Ugens Løb havde samlet sig i Gulvets Fordybninger. Et Sted i Grevskabet Carlow blev Messen læst i et Værelse paa den øverste Etage af et Privathus; det troende Folk befandt sig ude paa Marken og fulgte den hellige Handling gennem de aabne Vinduer. I Aaret 1700 skriver den protestantiske Biskop af Cork: »Den papistiske Præst læser Messen i en Grøft under et Tag, som er dækket med Grønsvær og Buskværk, undertiden ogsaa i en Hytte.« Ved Ballaghaderreen findes en Jordlod, kendt under Navnet »Messemark«. Paa et Sted kan man der endnu paavise Rester af gammelt Murværk, Levninger af en Bygning, som dannede en Slags firdobbelt Porthvælving, hvis Aabninger vendte mod de fire Verdenshjørner. Nødalderet kunde flyttes og blev hver Søndag opstillet efter Vindretningen, saa den celebrerende Præst nogenlunde var beskyttet mod Storm og Regn. I Nærheden af Hannahstown blev den hellige Messe fejret

bag Forskansninger af en lille Jordvold; endnu den Dag i Dag kaldes dette Sted i Folkemunde for »Messekrog«. De kirkelige Klædninger o. s. v. opbevaredes da i et nærliggende Bondehus, og indtil den seneste Tid ejede den der boende Familie det Kohorn, hvormed der blev givet Signal, naar Faren nærmede sig. I Ballygalget Sogn blev Messen læst under en gammel Hvidtjørn, som endnu bærer Navnet »den hellige Tornebusk«. I Aghaboe var det den forfaldne Del af det gamle Abbedi, hvor Messen læstes ved første Morgengry, medens Protestanterne senere plejede at holde deres Gudstjeneste i den velbevarede og overdækkede Del af Bygningen. Et typisk Eksempel paa de forskellige Stadier har vi i Kilmore. Der har man tæt ved Siden af hinanden tre særskilte Steder, hvor det hellige Offer blev frembaaret: først den naturlige Klippeblok, der paa de Tider, da Forfølgelsen rasede heftigst, tjente som Alter; dernæst den straa-tækte Lerhytte, som opførtes i Slutningen af det 18. Aarhundrede; og endelig den statelige Sognekirke, som den Dag i Dag benyttes til katholsk Gudstjeneste. Da Menigheden i Callan for sidste Gang var forsamlet i den gamle Klosterkirke, var Faren for Sammenstyrtning af det gamle Bindingsværk saa stor, at de troende med Hænderne maatte afstive det tunge Straatag, indtil Præsten havde endt den h. Messe. I adskillige Sogne brugte man et Horn til at sammenkalde Menigheden med i Mangel af Klokker. I de større Byer var det i den senere Periode ganske almindelig Skik, at Præsten med en Haandklokke gik gennem Gaderne for paa denne Maade at kalde sine Faar til Kirken. Dette har jeg selv hørt af en gammel Dominikanerpater, som endnu stammede fra denne Periode, d. v. s. fra Slutningen af det 18. Aarhundrede.

I Aaret 1731 opfordrede det saakaldte »Privy Council« i Dublin alle protestantiske Biskopper til at indsende en Fortegnelse over »alle Messehuse og papistiske Skoler« i deres Stifter samt over alle Præster og Munke, som udøvede nogen Virksomhed. I Henhold til denne Forskrift blev der faktisk indsendt et meget righoldigt Materiale, som giver overordentlig interessante Oplysninger for Nutidens Historieskrivning. Den protestantiske Biskop af Cloyne beretter bl. a., at der fandtes 70 Messehuse i hans Stift.

For det meste var det kun ganske almindelige Lader med Straatag, i Reglen aabne paa den ene Side. For omtrent tre Aar siden havde man gjort Forsøg paa i Cloyne og Charleville, hvor tidligere ingen Messehuse var, at oprette saadanne, ovenikøbet i Nærheden af Kirkerne i disse Byer. Men formedelst den Omhu, Stedets Øvrighed havde udvist, var det endnu ikke lykkedes.

I Aaret 1744 rejste den hadefulde Forfølgelse sig paany. Aarsagen var Skotternes Indfald under Prins Karl Stuart. Talløse Præster blev kastet i Fængsel, andre maatte flygte, og atter blev det hellige Messeoffer forvist til Huler og andre Skjulesteder. Denne Tilstand varede omtrent i et Aar; da fandt et Ulykkestilfælde Sted i Dublin, som rørte Politipræsidentens Hjerte, saa at han lod sig bevæge til atter at taale den halvoffentlige Gudstjeneste. Under den hemmelige Messe paa et Loftsrum i Dublin var nemlig det skøre Gulv gaaet itu, hvorved en halv Snes Mennesker, deriblandt Præsten, havde fundet Døden.

Da den irske Befolkning tog saa stærkt til i de første Aartier af forrige Aarhundrede, kunde de smaa Nødkapeller langtfra rumme den Masse Mennesker, som strømmede sammen til Gudstjenesten. *Montalembert*, den bekendte franske Forfatter, som besøgte Irland i Aaret 1829, skildrer i bevægede Ord det Indtryk, han havde modtaget af det fromme Folk. »Aldrig,« saaledes skriver han, »skal jeg glemme den første Messe, jeg bivaanede paa Landet. Den blev læst i et lille Skovkapel. Jeg red til Foden af en Høj, hvis nederste Del var tæt bevokset med Egeskov og Fyrrekrat. Her sprang jeg af Hesten for at stige op ad Højen. Allerede efter nogle faa Skridt standsede jeg ved Synet af en Mand, som knælede ved Foden af et gammelt Fyrretræ; kort efter fik jeg Øje paa flere andre i samme Stilling, og jo højere jeg steg, desto tættere blev Skaren af knælende Bønder. Da jeg omsider naaede Højens Top, saa jeg en i Korsform opført Bygning af yderst tarvelig Struktur; Murstenene var lagt ovenpaa hinanden uden Mørtel, og Taget var tækket med Straa. Rundt omkring knælede en Skare kraftige, kæmpestore Mænd, alle barhovedede, skønt Regnen faldt i stride Strømme og forvandlede Jordbunden til et Morads. Den dybeste Stilhed her-

skede overalt. Hvad jeg havde foran mig, var Egnens katholske Kirke, i hvilken en Præst læste den hellige Messe. Da jeg nærmede mig Indgangen, var man lige ved Forvandlingen, og ved Klokkens Lyd kastede hele Forsamlingen sig i from Ærbødighed med Ansigtet til Jorden. Det lykkedes mig med noget Besvær at trænge ind i Helligdommens Indre, som var overfyldt af andægtige. Nogensomhelst Udstyrelse var der ikke Tale om; Knælebænke og Stole manglede aldeles; der fandtes ikke engang et rigtigt Gulv; man saa den nøgne Jord, fugtig, ujævn og stenet, som det svarede til Stedets Natur. Taget var delvis faldet sammen. Paa Alteret brændte elendige Tællelys istedetfor Vokskerter. . . .«

Fem Aar efter Montalemberts Besøg indsendte en offentlig Forsamling af Katholikerne i Bispedømmet Killala en Ansøgning til Underhuset, hvori der bl. a. blev foreholdt Medlemmerne, at alene i dette Stift »mere end 30000 Sjæle Søndag paa Søndag var tvungne til at høre Messen under aaben Himmel«.

En Levning fra Forfølgelsestiden er de saakaldte *stations*, d. v. s. Sammenkomster, som endnu i vor Tid i de vestlige Bispedømmer regelmæssig bliver afholdt i Hjemmene. Jeg har engang selv tilligemed vedkommende Steds Sognepræst deltaget i en saadan Forsamling. Tidlig om Morgenen begav vi os paa Vej til det bestemte Hus; i dette Tilfælde var det en fattig Bondehytte, som kun havde to Værelser. Vi fandt allerede en Del Folk, som havde indfundet sig fra Naboskabet for at komme til Skrifte ved denne Lejlighed. Køkkenbordet blev omdannet til Alter, lige saa hurtig blev to Skriftestole improviseret, og kort efter hørte vi begge to de tilstedeværendes Skriftemaal. Derpaa læste vi efter hinanden den hellige Messe og uddelte den hellige Kommunion. Da Gudstjenesten var endt, traadte min Medbroders Sognebørn, Mand for Mand, frem og overrakte deres halvårlige Offergave. Fromme Sjæle i andre Lande frygter maaske for, at de tarvelige, for ikke at sige smudsige Omgivelser, hvori det hellige Messeoffer blev frembaaret her, kunde have gjort Afbræk i den Ærefrygt, der skyldes det helligste Sakramente. Men det er aldeles ikke Tilfældet, og jeg kan bevidne, at jeg aldrig har læst

Messe for en andægtigere Menighed. — Mange Præster bruger tre eller fire Maaneder for at holde saadanne Stationer fra Hus til Hus i deres Sogne.

Endnu et Eksempel paa Folkets Fromhed under den hellige Messe skal jeg til Slut drage frem. Jeg læste en Gang den hellige Messe paa en af de Smaaøer, som ligger foran Irlands Vestkyst. Ved Forvandlingen opstod der i det Øjeblik, da de hellige Skikkelser opløftedes, en almindelig Mumlen, hvis Betydning jeg ikke kunde tyde, skønt dog ellers netop dette Øjeblik udmærkes ved dybeste Tavshed. Senere fik jeg at vide, at det er en almindelig Skik hos de troende højlydt at hyde Frelseren, naar han stiger ned paa Altret, velkommen med den ældgamle irske Hilsen: *Cead Mile Failte* ∞. vær hundredtusindfold velkommen!

Det er en upaatvivlelig Sandhed, at et Folks Karakter kun kan forstaas og bedømmes retfærdigt ud fra dets Historie. Derfor sker det saa tit, at mange, som enten kun lidet eller slet intet kender til de grusomme Forfølgelser i tidligere Aarhundreder, fælder en forhastet og haard Dom over Irlænderne. Slaveriet vil stedse efterlade Mærker af Lænkerne paa de underkuede Ofres Lemmer; det varer længe, inden Saarene fra en brutal Mishandling bliver lægt.

Men Andagten til det hellige Messeoffer har baaret sine Frugter. Vort Folk udmærker sig endnu den Dag i Dag midt i en materialistisk Verden ved dyb Religiositet. Irlænderen har for længe siden truffet sit uigenkaldelige Valg; han ved, hvad hans Tro er for ham, og ingen Magt i Verden formaar at skille ham fra den. Forfølgelse gør ham lige saa lidt vaklende som Udsigten til jordisk Velvære og Æresposter, hvis han vilde falde fra.

Det, som Irlænderne yderligere har lært i Forfølgelsestiden, det er Offervillighed ligeoverfor Religionens og Kirkens Interesser og Fornødenheder. Irsk Rundhaandethed, hvor det gælder at underholde Præster og Kirker eller at grundlægge Velgørenhedsanstalter, er bleven til et Mundheld, og det ikke alene i selve Irland, men i alle Lande, hvor den irske Race har faaet Fodfæste. For den irske Arbejder og den irske Tjenestepiges Skillinger er de fleste Kirker i England bleven opført. Irske Udvandrere har bygget de tre Fjerdedele af Kirkerne i Nordamerika, Au-

stralien og Sydafrika. Hvem skulde have tænkt, at de stakels, nedtrampede Bønder, som i Aarhundreder kun med Frygt og Bæven turde knæle foran deres Klippealtre og usle Messehytter, vilde blive kaldet til paa saa herlig en Maade at tage Del i Troens Udbredelse paa den vide Jord!

I Sandhed, Guds Veje er vidunderlige!

Carl Bratli: Filip den Anden af Spanien.

Bog anmeldelse ved Niels Hansen.

Det er et overordentlig smukt udstyret Værk, Kandidat Bratli har udsendt om den meget omstridte — eller rettere sagt ilde berygtede — spanske Konge Filip den Anden. Det er, som Undertitlen siger, Filips Liv og Personlighed, Forfatteren vil undersøge, derimod ikke give en Skildring af dennes indholdsrige, fyrretyveaarige Regering, hvad der vilde kræve mange Bind og umuligt kunde gøres i et forholdsvis lille Arbejde som nærværende Bog. I denne Anmeldelse skal der ikke i nogen Maade forsøges paa en videnskabelig Bedømmelse af de Resultater, Forfatteren har naaet til, det er her hverken Anledning eller Plads til, men blot paavises det nye i denne Bog, som kan have særlig Interesse for den katholske Læser.

Fremfor alt er der eet, som fortjener vor absolute Anerkendelse, det er den loyale og upartiske Maade, hvorpaa Forfatteren behandler det sekstende Aarhundredes store, i mange Henseender for os noget fremmede katholske Skikkelser. Han forsøger — og det lykkes ham — at betragte Datidens Personer og fremfor alle Filip II med Datidens Øjne, han undgaar derved mangan skæv Dom, som en hastig, overfladisk Betragtning let kunde friste et Nutidsmenneske til. I sit Forord citerer han *Vilhelm Mauren-*

brechers Fordring til Historikeren, at denne bør betragte og fremstille sine Personer i deres egne Tidsoingivelser og under de derhen hørende Forudsætninger og ikke lade sine egne moderne Anskuelser komme til Orde, en Fordring, som Carl Bratli paa en ganske særlig Maade gør Fyldest. Og som en Videnskabsmand bør, tager han ikke nogen af Fortidens uretfærdige og løse Fordømmelser for gode Varer, men underkaster dem alle en nøjagtig Undersøgelse og dokumenterer alle sine Resultater med en næsten umaadelig Bunke Citater og Kildeangivelser, der optager mere end Halvdelen af hans Bog. Alle disse er nemlig samlet for sig selv i et tredje og sidste Afsnit, hvorved de fleste Læsere, der ikke interesserer sig for en nærmere Dokumentation fra Kilderne, læser den interessante Skildring uden idelige og langvarige Afbrydelser af Citater og Dokumenter paa alle mulige Sprog.

Bogens første Afsnit er en Gennemgang af al den Litteratur, der findes om Filip II, baade udenfor og i Spanien. Forfatteren har gjort i høj Grad omfattende Studier, har opholdt sig længe og gentagne Gange i Spanien ved Bibliotekerne der og ved mange andre Biblioteker i Mellem- og Syd-Europa, og han har indsamlet et overvældende Materiale. Det er lykkedes ham at paavise, at adskillige Haandskrifter, andre Historikere havde lagt stor Vægt paa som uudgivne historiske Kilder, allerede længe havde været kendt, ja endogsaa trykt. I sin Gennemgang af de historiske Værker om Filip viser han Gang paa Gang, hvorledes selv dygtige lærdes Skildring har været formørket af af de religiøse, nationale eller politiske Fordomme, hvori vedkommende, i Regelen uden at ane det, var uhjælpelig hildede.

Bogens Hovedafsnit er andet Afsnit, hvori Filips Person og Kongegerning skildres med klare og tydelige Farver. Det indledes med en Beskrivelse af Spaniens Tilstand paa Filips Tid. Forfatteren hævder her, at Spaniens Nedgang begyndte allerede under Filips Fader, Kejser Karl V, og at det kun var Filips dygtige Regering, der en Menneskealder formaaede at dæmme op imod den, idet den først tog rigtig Fart i den sidste halve Snes Aar inden Filips Død. Ligeledes paastaar Forfatteren, at Flamlænderne under

Karl V drev en systematisk Udplyndring af Spanien, hvorved dette Lands haarde Fremfærd mod Nederlandene jo faar en lidt lysere Baggrund. Om den spanske Inkquisition fortælles der ikke meget, men der paavises dog bestemt, at denne Domstol i mere end hundrede Aar bevarede baade Popularitet og Respekt i det spanske Folk. Tøjlesløshed og Raahed var der ikke lidt af i det daglige Liv, men det var der overhovedet meget af i Europa i Reformationens Aarhundrede, og det stod i hvert Fald ikke værst til i Spanien: i saa Henseende.

Filip fik af sin Fader selv en omhyggelig Uddannelse til sin Stilling som Verdens mægtigste Konge, og faa Konger har ogsaa opfattet deres Stilling og Ansvar saa alvorligt som Filip II. Han var en ægte Spanier, og han befandt sig daarligt baade blandt Flamlændere og Tyskere; deres Forlystelsessyge og Ædegilder var højst frastødende for Filips søbre, stive og indesluttede Natur. At Filip forfulgte Kættere, kan Forfatteren ikke nægte, men han paaviser, at Forfølgelsen var baade en religiøs og en politisk Nødvendighed for Filip, og at han personlig slet ingen Glæde følte herover, hvad hans Bagvaskere har paastaaet. Kærnen i Filips Karakter var hans inderlige Gudsfrygt, et Udslag af den mystiske Aandsretning, som fremkaldte saa mange fremragende religiøse Mænd og Kvinder i Spanien paa den Tid, f. Eks. Johannes af Korset og Teresa fra Avila. Den samme Længsel efter det beskuende Liv og Bekymring for Sjælens Frelse, som drog Karl V. i Kloster, hvilede over Filip II. fra hans unge Dage af. Han vaagede strengt over Gejstlighedens Liv, og Protektion har aldrig været saa uvirksom ved de høje gejstlige Embeders Besættelse som i denne Konges Dage. I en bestemt Retning var han langt forud for sin Tid, han var ikke overtroisk og foragtede Astrologernes Spaadomme og Varsler, et værdifuldt Bevis for hans ærlige og uskrømtede Gudsfrygt. Dog maa vi ikke tro, at Forfatteren frikender Filip for enhver Fejl. Saaledes finder han ofte en vis Underfundighed hos Filip, der i et Nutidsmenneskes — ogsaa nærværende Anmelders — Øjne undertiden faar et ret ondartet Præg, en stor Mistillid til alle og enhver og en Indesluttethed og Stivhed, der havde en afvisende Karakter og var alt andet end elsk-

værdig. Men i een Henseende var Filip II elskværdig, det var overfor sin Familie, sine Børn, sine Tjenestefolk; i sin snævre Kreds kunde han aflægge al Fornemhed, al Stivhed, og hans egenhændige Breve, man har fundet i 1884, afslører en hel anden Filip, end man hidtil kendte, den ømmeste og omhyggeligste Familiefader. Sin Karakterisering af Filip samler Forfatteren i følgende Ord: »Set i denne (o: at Drivfjederen i hele Filips Liv var Nidkærlighed for Guds Sag) Belysning bliver Filips »Fanatisme« religiøs Nidkærlighed, hans »Despotisme« ubøjeelig Herskervilje og hans »Grusomhed« hensynsløs Retfærdighed. Men selv bliver han en Martyr for højtspændte Idealer i en Tid, da den mellem-europæiske politiske og religiøse Udvikling brød sig nye Baner, hvis Midler og Maal han ikke forstod og derfor maatte anse for kirkefjendske og samfundsnedbrydende«.

Til Slut maa endnu tilføjes, at der var ikke saa faa Ting, man gerne havde hørt noget mere om, da det kunde have givet vigtige Bidrag til nærmere Forstaaelse af Filips Karakter. Saaledes vilde det have interesseret at faa noget at høre om Filips personlige Indsats i den hollandske Frihedskrig, om hans Sindstilstand under Krigen mod Elisabeth o. s. v. At Forfatteren somme Tider synes at vaske Filip næsten for ren, er antydnet i det foregaaende. At han har gjort den historiske Sandhed en stor Tjeneste ved at udsende sin smukke Bog er ogsaa nævnt og skal med Tak gentages her til allersidst.

Ferrer-Affæren.

Ligesom i sin Tid Dreyfus-Affæren satte Sindene i den voldsomste Bevægelse over hele den civiliserede Verden, har Europa atter faaet en ny »Affære«, der synes at være af en noget beslægtet Natur. Den har i hvert Fald den Lighed, at den har foranlediget en Mængde kirkefjendske,

fritænkeriske Blade til at udslynge en Række ondskabsfulde og løgnagtige Beskyldninger mod Præster og Munke og vække nyt Had mod Spaniens uskyldige og fromme Ordensfolk. Til Ugebladets Redaktion er der indgaaet baade skriftlige og mundtlige Opfordringer til at belyse denne Sag nærmere, da jo alle danske Blade syntes at være enige om i de skarpeste Udtryk at fordømme Ferrers Henrettelse og kaste hele Ansvar et over paa Jesuiter, Munke, den intrigante Gejstlighed o. s. v. Det var derfor Meningen her i Bladet gennem udenlandske, paalidelige Blade at belyse den virkelige Sammenhæng ved Ferrers Henrettelse. Men det har vist sig overflødig at ty til udenlandske Kilder, Stemningen for Ferrer synes at tabe sig noget, i hvert Fald har *Nationaltidende* forrige Lørdag indeholdt en saare interessant og paalidelig Artikel, vistnok fra Dr. *Besthorns* udmærkede Pen, af hvilken vi i det følgende skal give nogle Uddrag. Vi gør det med saa meget større Tilfredsstillelse, som man ikke paa Forhaand kan antage, at nævnte Dagblad lader sig lede af katholske Sympatier i Behandlingen af den celebre Affære. — — —

Hvad er Grunden til denne internationale Agitation, der har kostet adskillige Mennesker Livet og mange deres Førlighed?

Det Spørgsmaal er ikke saa let at besvare. Man vil rundt om i den radikale Presse af alle Afskygninger kunne se, at den spanske Regering har begaaet Justitsmord ved at lade den spanske anarkistiske Forfatter — han reduceres selvfølgelig nu til »Republikaner« — Ferrer dømmes til Døden af en Krigsret og skyde den 13. Oktober. Men vil man have nøjere Begrundelse af Beskyldningerne eller blot lidt at vide om Ferrers Personlighed og Virksomhed, er man ret ilde stedt. I alle de Masser af Spalter, hvori der deklameres om »Justitsmordet« og »Skurkestregen«, vil man kun finde meget faa positive Oplysninger. Selve »Berl. Tgbl.«s Redaktør tilstaar — mere naivt, end det egentlig er tilladeligt for en saa gammel og dreven Journalist: »Hvorledes det forholdt sig med hans (Ferrers) Karakter og Livsførelse, fortælles ikke, men det taler for ham, at han nød de mest fremragende, europæiske lærdes Venskab og Agtelse«.

Hvem var da *Francisco Ferrer*?

Ferrer, der var født i Omegnen af Barcelona, var omtrent 45 Aar gammel. Han har lige fra sin tidligste Ungdom af næret udpræget revolutionære Anskuelse og maatte af den Grund en Tid tage Ophold udenfor Spanien. Han levede som Lærer i Paris og blev senere i Stand til at virke for sin antiklerikale »Opdragelsesmethode« ved et betydeligt Legat fra en Frøken Meunier. Han oprettede i Aaret 1902 den saakaldte »Moderne Skole« i Barcelona. Blandt hans Medarbejdere var Anarkisten Morral, der forøvede Attentatet paa det spanske Kongepar, og Ferrer blev i den Anledning arresteret, men efter et Aars Forløb sat i Frihed, da der ikke forelaa noget Bevis for hans Deltagelse i Attentatet.

Francisco Ferrer var en anarkistisk Forfatter og Folketaler. Han virkede i den internationale Anarkismes Hovedsæde, det altid urolige Barcelona, hvor en Anarkist 1893 forøvede Attentatet mod Marskal Campos, hvor i November 1893 en anden Anarkist, under Opførelsen af »Vilhelm Tell«, kastede en Bombe ned paa Teatro Lyceos Tilskuersplads, hvorved 20 Mennesker blev dræbt og 90 saaret, og hvor der i de sidste 25 Aar er forøvet 114 Bombeattentater, som har kostet 47 Mennesker Livet, og hvorved 241 Personer er blevet saaret.

Den store og blodige Revolte i Barcelona den 27. Juli, der først blev dæmpet efter meget Blodsudgydelse, og efter at der var erklæret Belejringsstilstand i hele Spanien, havde for en væsentlig Del en antiklerikal Karakter, og de spanske Autoriteter havde Mistanke om, at Ferrer var en af Lederne. Denne Mistanke fandt særlig Begrundelse i den voldsomme Agitation, som Ferrer i egne Skrifter og i Skrifter, som udkom paa hans Forlag, og som fandt rivende Afsætning, havde ført mod Gejstligheden og den katholske Lære. »Skylden for alle sociale Misforhold« — hed det i et af disse Skrifter, en Skolebog! — »fremfor alt for den ulige Fordeling af Ejendom, hvorved Hundredtusinder af Mennesker er fordømte til Sult, Arbejde og Foragt, har kun Troen paa Gud og paa hans Mellemmænd (Kristus, Kirken, Præsterne). Præsterne er endnu farligere end vilde Dyr. Suverænerne, der holder Armeerne, er Menneskeslægtens Bødler.«

Man maa dog vel egentlig billigvis indrømme, at det ikke var saa underligt, at de spanske Autoriteter holdt skarpt Udkig med og nærrede stærk Mistanke til denne Mand, og Mistanken bestyrkedes ved, at han holdt sig skjult. For kort Tid siden blev han arresteret — han selv paastod, at han stod i Begreb med at overgive sig til Autoriteterne, da han erfarede, at han var efterlyst; han blev stillet for en Krigsret, dømt til Døden og skudt.

Processen mod Ferrer og Dødsdommen fremkaldte stormende Protester fra ledende Kredse, navnlig i Italien og Frankrig, og der blev fra Frankrig tilstillet den spanske Regering en Protest-Adresse for at redde hans Liv. Adressen var underskrevet af nogle ansete franske Videnskabsmænd, deriblandt Masson; men der er dog et langt Spring herfra til en Attest for Ferrer for Venskab og Agtelse fra »de mest fremragende europæiske lærde«, rent bortset fra, at vel mange af let forstaaelige og gode Grunde nødigt vil nægte deres Underskrift paa en Adresse, der maaske kan bidrage til at redde en Mand fra Bøddetens Hænder.

Det tyske katholske Organ »Germania« paastaar, at hele Agitationen for Ferrer skyldes den Omstændighed, at han var Medlem af den store Orient-Loge, en Formodning, der ganske vist støttes af et udpræget Fjendskab overfor »Logebrødrene«, men som dog lyder ret troværdig. Den store Orientloge har lige siden Mazzinis Dage — i Triest optræder ogsaa Mazzinister som Deltagere i Ferrer-Bevægelsen! — spillet en Hovedrolle i de revolutionære Bevægelser i de romanske Lande, og baade Jaurès og Nathan er ledende Mænd i Orientlogen. Dermed er Sagen imidlertid ikke afgjort. Hovedspørgsmaalet er — eller rettere burde være: Er Protestbevægelsen mod Retsfølgelsen mod Ferrer og mod Dødsdommen over ham berettiget eller ikke?

Paa dette afgørende Punkt savner man tilstrækkelige Oplysninger til at kunne fælde en begrundet Dom.

Det paastaas, at Forhandlingerne for Krigsretten er blevet ført paa uforsvarlig Maade, og der er fremkommet Oplysninger, som syntes at være rigtige, og som tyder paa, at Vidneforhørene ikke er blevet ført og behandlet paa rette Maade. Det har heller ikke gjort noget godt

Indtryk, at den anklagedes Defensor, den unge Kaptajn Don Francisco Galceran, der ganske vist synes at have holdt en meget agitatorisk Forsvarstale, blev arresteret. Men andet og mere, der kan tale mod Dødsdommen over Ferrer, ved man ikke, og de Agitatorer, der har rejst Ferrer-Bevægelsen, har ikke fremført noget Bevis for deres Beskyldninger mod den spanske Regering for »Justitsmord«.

Den største Del af den franske Presse tog straks Parti for Ferrer. Dette Fænomen finder sin Forklaring i de antiklerikale Stemninger, der behersker de ledende franske Kredse; der er iøvrigt efter Paris-Revoltens i Torsdags Tegn paa Omslag i den franske Presse. »Berl. Tagebl.«s Redaktør skriver i et Opraab, der i sin Overdrivelse nærmest maa øve komisk Virkning paa upartiske og tænkende Læsere: »Saa vidt vi har set, har foruden nogle *klerikale* Blade kun et tysk Agrarorgan (d.v.s. »Deutsche Tagesztg.«) og et saakaldt »upartisk« Berlinerblad (o: »Lokal-Anzeiger«) haft det sørgelige Mod at besmykke Skændselsgerningerne.« Læser man paa »Berl. Tgbl.«s Redaktionskontor ikke f. Eks. »Hamb. Nachr.« og »Köln. Zeit.«? Begge disse Blade har dog hævdet det fornuftige Standpunkt, at man savner Midler til at dømme om de spanske Autoriteters Optræden.

Det er Sandhed, og den Kendsgerning, at de spanske Regeringsforhold visselig ikke er gode, og at det nuværende Ministerium er under klerikal Indflydelse — hvad der i og for sig ikke er saa underligt i et bundkatholsk Land — berettiger ingen til, uden Kendskab til de faktiske Forhold, at stemple Dødsdommen over Ferrer og hans Henrettelse som Justitsmord. Der kan, som sagt, være Mistanke om, at ikke alt ved Retsforhandlingen mod Ferrer er gaaet rigtigt til; men det er i ethvert Tilfælde kun en ubevist og paa Grund af Krigsretsforholdenes Natur vel ubevislig Mistanke.

Det *kunde* være et godt, et opløftende Fænomen, at Pressen kan danne en offentlig Verdens-Mening. Men alfor ofte skabes denne offentlige Mening — og altid fra de samme Telegramkorrespondenter — paa et meget løst Grundlag med en bestemt Tendens. Altid glemmer ved saadanne Lejligheder den offentlige Mening, hvor mange politiske Forbrydelser der netop i vor Tid er fremkaldt

ved Agitationer i »Humanitetens Navn«. Den glemmer ligeledes atter og atter, trods næsten daglige Advarsler paa »Daadpropagandaen«s Omraade, hvor stor og frygtelig Udbredelse den anarkistiske Galskab har faaet ikke blot i Stater, der regeres i Obskurantismens Aand, men ogsaa i de efter de frieste Principper regerede Lande — ogsaa i Republikker. — — —

Til disse besindige og klare Ord har vi kun lidet at føje. Vi staar ganske paa samme Standpunkt som det ærede Blads Korrespondent, vi vil ikke blindt forsvare den spanske Regering, men have Sagen bedømt, naar en Gang Forholdene tillader det. Vi kan kun til Slut berigtige en Meddelelse i det foregaaende, Ferrers Defensor er atter sat paa fri Fod, saa hans Arrestation maa gaa ud som Agitationsnummer for den revolutionære Presse.

„Crescendo“

afholder sin 3. Aftenunderholdning **Onsdag d. 27. Oktbr. 1909 Kl. 8 $\frac{1}{2}$** , i Prins Vilhelms Palæes store Sal — St. Annæ Plads 13 — med sædvanligt Formaal. Der bydes paa Sang og Musik og som Hovednummer Opførelsen af *Schwalms Oratorium*: »Der Jüngling zu Nain« med Ledsagelse af Orgel og Strygeorkester.

Efter Aftenunderholdningen Bal til Kl. 3.

Billetter à Kr. 1,50 & 1,00 faas hos Hr. Pastor v. d. Kettenburg ved St. Ansgars Kirke, Præsterne ved Rosenkrans- & St. Annæ Kirker, Hr. Hattemager Bæklund, Frederiksberggade 34, Hr. R. Schütten, Pilestræde 4, Hr. Fr. Starup, Amagertorv 3, samt hos Korets Dirigent, Hr. A. Husson, Stenosgade 5. Telef. Vester 787 x.

NB. Der løses *intel* Baltegn for at deltage i Dansen.

Unio. Næste almindelige Møde Onsdag d. 27. Oktbr. i Lokalerne Frederiksberg Allé Nr. 11, 1. Sal; Opgang fra Alléen. **Stiftelsesfest** afholdes Søndag d. 7. Novbr.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Oktober. 21. Søndag efter Pintse. Raphael, Ærkeengel. — **M. 25.,** Relikviefest. — **Ti. 26.,** Votivofficium af St. Ansgar. — **O. 27.,** Vigiliedag. — **To. 28.,** Simon og Judas Thaddæus, Apostle. — **F. 29.,** Ferialdag. (Votivofficium af Frelserens Lidelse.) — **L. 30.,** Alfons Rodriguez, Bekender. (Vigiliefastedag.)

Søndag d. 31. Oktober. 22. Søndag efter Pintse. Wolfgang, Bekender og Biskop.

Mandag d. 1. November. Alle Helgens Fest. (Paabudt Festdag, som forpligter til Overværelse af den hl. Messe.)

St. Francisci III Orden. Møde afholdes i St. Knuds Kapel Fredag d. 22. Oktober Kl. 8 Aften.

Opmærksomheden

henledes paa, at man i alle Sager vedrørende Bladets Forsendelse henvender sig Bredgade 69, 2. S. o. G. til Ugebladets Ekspedition, derimod **ikke** til Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 44.

Søndag den 31. Oktober.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling, I-III. — Allevegne fra. — Johannes Jørgensen: Af det Dybe. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Grækenland. Frankrig. London. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

—
III.

Alle Helgens Dag.

Naar man i en katholsk Egn Alle Helgens Dags Aften vandrer hen til de ensomme Steder, hvor de afdøde hviler i Korsels Skygge, saa vil man se et sælsomt Syn. Sorte Skikkelser bevæger sig paa alle Veje, lister hen mellem de utallige Gravhøje, indtil de bliver staaende hist og her, tænder deres Lys, sætter det paa Graven og synker selv i Knæ. Og nu hører man det ene Ave efter det andet, medens Lys efter Lys blinker op i Natten og kaster et Glimt over de mørke Asketræer og Mindesmærkernes hvide Sten og forgyldte Indskrifter. Stjernerne skinner ned fra deres stille Højder, ligesom et Symbol paa Guds lykkelige Helgener, medens de skælvende Lys paa Gravene erindrer en om de afdødes Sjæle, som endnu ikke er rensat for al Skyld men længes efter Gud og Himlen.

Kirkegaarden alene giver den rette Stemning til den Hellig-Aften. Der, hvor alle jordiske Veje finder deres Afslutning, hvor saa mange Gravstene minder os om Mennesker, som var en Gang og ikke er mere, spørger vi: Hvor er de nu? — og vi ser op til Himlen, vort Haab.

Vort Haab! De fleste Mennesker har jo ingen smerte-

fri Vandring hen over Jorden og fremfor alt ikke vi, den katholske Kirkes Børn. Den synes ofte saa alvorlig, medens vore Modstandere gaar rundt og viser deres Glæde. Har du engang hørt Jesu Hjerte Kirkens store Klokker ringe hen over Hovedstadens Larm? Deres alvorlige, tunge Melodi synes at staa i Modstrid med alle de Smaaklokker paa Sporvogne og i Forretningerne, med Musikken fra de fine Hoteller, med Børnenes muntre Leg; de synes at formane de altfor letsindige Mennesker: Husk paa Livets Alvor, paa det evige! Men de færreste bryder sig om det; Storstadslivet gaar ubekymret videre. Der er to Verdener, som her klinger sammen. Paa den ene Side den, som søger at tage alle Byrder bort fra Menneskenes Skuldre, som fra Aar til Aar opfinder nye Bekvemmeligheder, som stadig haaber paa en Tid, da Kulturen er gaaet saa langt frem, at Mennesker kan blive fuldt tilfredsstillede af det, som Jorden og dens Herlighed skænker. Paa den anden Side den katholske Kirke, som ikke med et Ord siger, at den vil tage Lidelserne bort, som kun indbyder til at bære Korset efter Vor Herre, som stiller Korset paa de højeste Taarne; alvorlige er dens Hymner, dens Prædikener; den raaber stadig: Vogt dig for Verdens Glæder; selv dens Alleluja giver os en anden Glæde, en mere aandelig Glæde end den, som Sanserne saa ofte længes efter. Ja, den katholske Kirke har ikke Himlen her paa Jorden.

Er du, min Kristen bedrøvet derover? Saa kom med til Kirkegaarden Allehelgensaften. Der ligger Kristne og Hedninger mellem hverandre. Hvis du kunde, vilde du stille dem det ene Spørgsmaal: Er du nu lykkelig, har du nu efter Døden fundet en Himmel? Den, som ejer Evighedens Himmel, han er lykkelig, om han end bar et Kors paa Jorden. Derfor er vi, den katholske Kirkes Børn, trods alle Kors saa lykkelige, selv naar vi knæler ved vore kæres Grave; vi er lykkelige under Taarer. Og naar vi gaar hjem den Aften, saa drømmer vi med inderlig Glæde om Himlens Fryd, og Himlens Billede svæver over vort Arbejde, og naar Verdens Glæder af og til lyder stærkere til vort lille Hjem end sædvanlig, ser vi op til dette Billede og lider gerne med Ordet paa Læberne: Jeg ved, at min Frelser lever, og at jeg engang skal leve med ham i alle Helgeners Himmel.

Christianus.

Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling. I—III.

Kbhvn. 1908. — 8.

Boganmeldelse ved Johan Johnsen.

I Aaret 1899 udsendte Sekretæren for det sociale Sekretariat og Bibliotek, Hr. *Fernando Linderberg*, første Bind af en paatænkt Redegørelse for den socialøkonomiske Udvikling. Dette Binds Titel var: *Karl Marx og den historiske Socialisme*, en objektiv Skildring af den sociale Bevægelse i Midten af forrige Aarhundrede, som blandt andet gav Forf. Anledning til at udtale: »Den religiøse Intolerance, som endnu den Dag i Dag sidder til Højbords inden for Socialdemokratiet, taler tydelig nok om, hvilken Skæbne der vilde have ramt kirkelige Faktorer, hvis Proletariatet i 1848 var kommen til Regeringen. Før denne antireligiøse Fanatisme er fuldstændig overvunden, bliver Socialdemokratiet aldrig et regerende Parti.« (138).

Forf. har ført sin Fremstilling ned til Nutidens Socialisme, der »er udløst af Revolutionens Band og ført ind paa Evolutionens faste og sikre Grund«. (141). — At vise, hvorledes denne Proces er foregaaet, skulde to følgende Bind skildre.

Men under sine fortsatte Studier maatte Hr. Linderberg bryde den valgte Ramme. Der var en Faktor i den sociale Udvikling, som Forf. ikke kunde komme udenom. Det er *Kristendommen*, eller bestemttere sagt: *den katholske Kirke*; thi det er jo i Virkeligheden denne, som har baaret al Udvikling i halvandet Aartusind. — Dette var Hr. Linderberg fuldt ud klar over, og hans Fremstilling af Kirkens Indsats i Kulterudviklingen er i Virkeligheden en glimrende Apologi for den katholske Kirke.

Man sammenligne engang Forf.s sønderknusende Dom i *Karl Marx og den historiske Socialisme* over de protestantiske Landskirkers Blindhed over for den sociale Nød med den Ros, hvormed Middelalderens Kirke overvældes

Side efter Side i det Værk, vi her skal anmeldte! Og vi beder da alle vore Læsere erindre, at Middelalderens sociale økonomiske Tilstande væsentlig var en Frugt af Kirkens utrættelige Arbejde, medens vore Dages sociale Nød og Elendighed ikke lader sig forklare tilfredsstillende som den uundgaelige Resultant af Dampens og Elektricitetens Teknik i Forbindelse med Frikonkurrencen; nej, Ondets Rod ligger et helt andet Sted; det er Folkene, der har vendt Ryggen til Kirken og dens Sædelære. Lad den moderne Verden blive Katekismens Hørere og Gørere, og den store socialøkonomiske Nyskabelse, som de bedste i Tiden drømmer om, vil skride frem med mægtige Skridt. — Det er nu vor Opfattelse, som vel ikke er kongruent med Hr. Linderbergs; men her gaar Vejen ud af Uføret; alle andre Bestræbelser vil vise sig at være Utopier.

Skønt Hr. Linderberg stadig fastholder sit egentlige Maal: at levere en Værdsættelse af Karl Marx' Fortjenester, saa veg han ikke tilbage for at udkaste Planen til sit Værk: *Kristendommen og den sociale Udvikling*, hvoraf de nu udkomne 3 Bind her vil blive omtalt. Af Forordet til III. Bind fremgaar, at der endnu kan ventes to Bind, henholdsvis om det kapitalistiske og socialistiske Led i Udviklingens Kæde.

Forf.s Øjemed er »ved Fremdragning af historiske Udviklingslinier at tegne Billeder af de skiftende økonomiske og politiske Former og de sociale Tilstande, der fremstaar i Folkene under de vekslende Former. Formaalet med Tegningen af disse Billeder er derfor heller ikke i første Række at give Kundskab om svundne Tider, men at hidrage til Forstaaelse af, hvorledes de nuværende Former med deres Lys og Skygge er opstaaet, og hvorledes de i Kraft af den historiske Udviklings Lov nødvendig atter vil blive afløst af andre og nyere Former«. (Forord til III.)

Forf. har paa en Maade afvæbnet vor Kritik, idet han gentagne Gange indskærper, at det ikke er hans Hensigt at fortælle Historie; men det, der foreløbig interesserer os her, er netop den historiske Fremstilling, og vi er derfor nødtte til at anlægge en historisk Maalestok. Dels fordi Forf. jo opbygger hele sit Syn paa de historiske Enkelt-

heder, han grupperer til Helhedsbilleder; dels fordi vi vil vente med en egentlig Bedømmelse af Hovedtankerne, til hele Værket foreligger afsluttet. Til den Tid vil der da være Lejlighed til at bedømme det ud fra socialøkonomiske Synspunkter.

Vi vil da i det følgende omtale væsentlige Enkeltheder, hvor vi er i Uoverensstemmelse med Forf., ligesom vi vil fremdrage enkelte Lovord, hvormed Middelalderens Kirke hædres. Hr. Linderbergs Værk har i mange Retninger en saa stor Værdi, at en indgaaende Omtale er fuldt berettiget, og eventuel Kritik maa betragtes som alt andet end en Nedsættelse af dets Værd, ej heller som Bevis paa manglende Forstaaelse af eller Sympati for det indgaaende og ærlige Forskerarbejde, som her træder os i Møde.

Vi skal da ogsaa her til Slut, inden vi gaar over til Enkelthederne, fremhæve, at Forf. har samlet et stort Stof, som paa mange Omraader (om end ikke paa alle) er omhyggelig sigtet og bearbejdet paa en saadan Maade, at Læsningen er alt andet end trættende. Ved omhyggelig Gennemlæsning har jeg ikke fundet et eneste Afsnit, som virker tørt eller kedeligt. -- Forf. har sin Styrke i med faa korte Sætninger at give et rammende Helhedsbillede, saaledes, naar han ved Omtalen af Handelens Opstaaen siger: »Som Markedet danner Begyndelsen til Fred, bliver Byttehandelen en Spore til tekniske Fremskridt.« (I. 15.) — En af Grundene til, at Forf. holder Læserens Opmærksomhed fangen Side op og Side ned, er sikkert disse fyndige Sætninger, som dog ingenlunde altid undgaar Paradoxsets Skær og derfor ægger til Modsigelse.

I. Bind: Oldtidens sociale Tilstande og Kristendommens Gennembrud. Kbhvn. 1903. (194 Sider).

Allerede i Indledningskapitlet *Menneskets Fremkomst* er der adskilligt, hvori vi er uenige med Forf., der bl. a. hylder den ret forældede Hypotese, at det enkelte Individ gennemløber den samme Udvikling som hele Slægten — paa ægte darwinistisk Vis ført ned til den enkelte Celle. Forf. beraaber sig her paa de berygtede »Rudimenter« og maa altsaa have overset den alvorlige Videnskabs nyere og nyeste Resultater. Dog tjener det Forf. til Ære, at han slutter denne Fremstilling med Henry Drummonds Ord:

. . . i Stedet for at ophæve forudsætter Udviklingen en skabende Haand.« (4).

Mon der ikke er en Misforstaaelse i Gengivelsen af Beretningen i *Daily Chronicle* (3—1—98)? Ærkebiskoppen af Westminster, Kardinal *Vaughan*, har ikke været »Kannibalernes Biskop« ved Bredderne af Victoria Nyanza. (8).

Forf.s Fremstilling af Samfundsdannelsen burde absolut have haft Hypotesens Form, og dennes Berettigelse vilde endda ret ofte være meget problematisk; saaledes Paastanden om Forfædredyrkelsen som et alment Gennemgangsled for alle Naturfolk. (10).

I Kapitlet »Grækenland« giver Forf. et klart, anskueligt Billede af Kulturstadets. Særlig dygtig og betimelig er hans Hævden af Grækernes absolute Mangel paa etisk Følelse over for Kvinden, Trællene og de svage og undertrykte: »Den brutale Magt som Udtryk for den stærkeste Ret faar saaledes det sidste Ord i den græske Tænkning. Med Rette hævder Karl Bücher: »Ikke en eneste Gang i Oldtiden hæver der sig en Tanke om Afskaffelsen af Slaveriet!« — Til Slutning præsenterer Forf. den gamle Genganger: »Ved at betragte den sædelige Tilstand forstaa man, hvad der kunde bringe Kirkefædrene til at paastaa, at *Hedningernes Dyder var glimrende Laster!*« (51). Som bekendt skyldes disse Ord en fuldstændig misforstaaet Oversættelse af et Sted hos den h. Augustin.

Ogsaa Skildringen af Rom i Forfaldsperioden er ypperlig. Der er over denne Skildring en pinlig Crescendo, som viser de hedenske Idealers Afmagt overfor Folkets Laster. Guld og Sølv er Menneskenes Tørst og derfor »Faren for Fattigdom værre end alt andet. Af Frygt for Armod tager Marcus Apicius sig selv af Dage, da hans Formue er sunken ned til 1½ Million Kr.« (70). — Og hvad Familielivet angaar, er Forholdene ubeskrivelige. Det er ikke alene Skøgenes Tilvækst efter uhyggelige Progressioner, nej »Skilsmisser mellem Ægtefæller blev saa hyppige, at det endog kunde hænde, at en Mand, der havde haft 21 Koner, blev gift for 22. Gang med en Kvinde, der forud havde haft 23 Mænd.« — Derfor kunde Forfatterne med Rette hævde, at »ingen er trofast i Kærlighed« — at »man før kan rive Stjernerne ned fra Himlen end finde

Troskab hos den elskede.« (71). — »Toppunktet for det sædelige Forfald fandt sit Udtryk i, at Selvmord næsten blev en national Sædvanel« — »Flere af Kejserne saa med Forfærdelse paa Tilbagegangen af Folkemængden. Men Onderne var for store til, at de kunde afhjælpes ved, hvad Augustus forsøgte: at uddele Præmier for Indgaaelse af Ægteskaber. Kraften til den aandelige Fornøyelse, som skulde til for at vende Nedgangens Strøm, laa uden for Hedenskabets Grænser.« (72).

Overfor det romerske Samfunds forfærdelige sociale Uretfærdighed: Slaveriets grufulde Rædsler maatte Hedenskabet naturnødvendigt erklære sig uformuende til at bringe social Frelse. De bedste hedenske Filosofer kan kun tilraade Slaverne Selvmordet, naar Tilstanden bliver for uudholdelig. »Det viste sig her klart, at der i Hedenskab ikke voksede nogen Plante, der kunde helbrede den dybestgaaende Sygdom i Samfundet. Menneskeaanden maatte op til højere religiøs Erkendelse, før den kunde komme til Forstaaelse af Menneskenes Broderskab og vinde Kraft til at forkynde Broderskabets Evangelium.« (101).

Forf. fremhæver Kirkens store sociale Fortjeneste, idet den ogsaa ved Optagelse i Præsteskabet søgte at hæve Trælles Stilling i Samfundet. Dog forordnede Kirken for Præsteskabets Værdigheds og Friheds Skyld, at vedkommende blev frigiven, og at det skete med Herrens Billigelse. (124).

(Fortsættes.)

Alle Vegne fra.

For et Par Uger siden afholdtes i Studenterforeningens Sal et Møde for alle Akademikere og Polyteknikere, hvor Prof. *Anmundsen* talte om »Moderne Grundopfattelser af Jesu Person«. Taleren skildrede de forskellige Opfattelser af Jesu Person som 1) *det store Menneske*, Profeten, 2) *Sværmeren* og 3) *Sagnhelten*. Overfor disse forskellige Forsøg paa at forstaa Jesu Personlighed staar den evan-

geliske Opfattelse af Jesus som *Herren, Guds Aabenbaring*, der staar Gud saa nær, at Forholdet kun kan udtrykkes ved Fader og Søn. Saaledes inddelte den unge, theologiske Professor Opfattelserne af Frelserens Person, og han staar sikkert selv paa det sidste af disse Standpunkter, men hvor er ikke Udtryksmaaden, trods den vil være kristentroende, dog alligevel famlende og usikker. Det er hverken den apostoliske Trosbekendelses klare, troskyldige Betegnelse af Jesus som Guds enbaarne Søn og vor Herre eller den nikæniske Bekendelses skarpe, fine Bestemmelse af Jesus Christus som Gud af Gud, Lys af Lys, født, ikke skabt, af samme Væsen som Faderen, men de Harnack-Ritschlske modernistiske vage Udtryk, der nok siger noget, men samtidig kan udlægges, saa der næsten intet bliver tilbage af en overnaturlig Opfattelse.

Professor i Theologi, *Peder Madsen*, er, som Læserne allerede ved fra Dagbladene, udnævnt til Biskop over Sjællands Stift og den danske Folkekirkes øverste Tilsynsmand. I interesserede Kredse var man i stor Spænding, om det vilde blive den dygtige Pastor Ussing i Valby eller den fremragende theologiske Professor, der skulde indtage den højeste Plads — næst Minister og Konge selvfølgelig — i den danske Folkekirke, men det varede jo kun kort, inden det viste sig, at man af forskellige Grunde havde foretrukket den aldrende Professor for den yngre, praktiske gejstlige. Professor — eller nu Biskop — Madsen udmærker sig, baade sammenlignet med sin afdøde Forgænger Skat Rørdam og med enkelte af sine tidligere Kolleger, ved altid at have været loyal overfor den katolske Kirke. Naar han udtaler sig om Kirkens Dogmer, Institutioner o. s. v., kan man være vis paa at finde disse roligt og objektivt fremstillede, aldrig med de Fordrejelser, der skæmmer saa mange Protestanters Udtalelser om katolske Forhold.

I *Historisch-politische Blätter* har højærv. *P. Werhahn* fra St. Andreas Kolleg for nylig skrevet en lang og indgaaende Anmeldelse af Professor *Hans Ollriks* grundige Værk om *Absalon*. Anmeldelsen optages for største Delen

af en Gennemgang af Absalons Liv, som det ikke er fornødent at gengive her for danske Læsere; men et Stykke af Begyndelsen har Interesse for alle Læsere, og den skal gengives her. »Olrik kalder sin Helt «den største Dansker, der nogensinde har levet«, og denne Dom vil ingen Kender modsige. Absalon er ogsaa paa en Maade Grundlægger af København, hvor der i den sidste halve Snes Aar er rejst to Mindesmærker for ham, et over Indgangen til det nye, prægtige Raadhus, en Biskop i Ornat, af forgyldt Kobber, et paa et Torv, Absalon som Hærfører i krigerisk Udrustning. Og 1901 fejrede man med stor Pietet Syvhundredaarsdagen for Absalons Død. Dette er uden Tvivl et Vidnesbyrd om, at man her til Lands er kommet ud over den ældre Protestantismes Snæverhjørtethed. Dette falder en Dansker lettere end en Svensker. Svenskeren ser sit Fædreland paa Berømmelsens Toppunkt i den ærkeprotestantiske Tid, under Gustav Adolf og dennes Efterfølgere, og saaledes knyttes paa en vis Maade hans Patriotisme sammen med hans Religion. Danskeren finder derimod i sit Lands Historie siden 1536, da man »afskaffede Pavedømmet«, overordentlig meget sørgeligt og til Vemod stemmende, og derfor gaar han i Tankerne gerne tilbage til Danmarks Stortid, der ogsaa betegner dets katholske Perodes Højdepunkt, og finder der sin største Landsmand paa den ærkebispepelige Stol.«

* * *

Vardens 22. Hefte udkom i Slutningen af Oktober Maaned. Dets betydeligste Bidrag er en Fortælling *Sypigen*, oversat efter en engelsk Forfatter. Det er en overordentlig gribende Fortælling, der kan sætte mange Tanker i Bevægelse. Da vi desværre ikke kan aftrykke den her i Ugebladet, kan vi kun henvise alle vore Læsere til at stifte Bekendtskab med den i Varden.

* * *

Valgmenighedspræst *Morten Larsen* har udsendt en Bog, i hvilken han lægger sine, for øvrigt godt kendte frikirkelige Anskuelse for Dagen. I en Anmeldelse af denne Bog i Nationaltidendes Søndagstillæg forekommer følgende pudsig Vending: »[Disse Udtalelser] viser, hvor ufordragelig

Morten Larsen er mod anderledes tænkende (noget, som ikke er meget frisindet, ikke ret meget i Luthers Aand).«[!]

Johannes Jørgensen: Af det Dybe.

Boganmeldelse ved Ludvig Günther.

Hr. Johannes Jørgensen indleder sin nye Digtsamling med en »Vignet«, i hvilken han synger om, at han nu i Oktober, da Bladene atter hvirvles ned, kommer ihu, hvorledes han som ung Student sad bag Søndermarkens gamle Træer og hørte søde Minder kalde, mens Løvet faldt. De samme Minders røde Saar kommer atter til at bløde.

Og disse Minder er? En Vaardag mellem Buske ved en rislende Bæk, hvis Melodi gør den drømmende Digter bedrøvet...; en Solnedgang under en violblaa, bleggrøn Himmel i Guldtaager...; en Vandring i Skoven, hvor blanke Buske spærrer Digterens Gang med bløde, bedende Hænder...; Stemningstimer som Chr. Winthers, da han skrev »Flyv, Fugl«:

Der flyver en Fugl højt oppe
bag Skyer næsten i Gem,
den flyver ud over Landet
mod Skoven, som skjuler dit Hjem.

Der er en stor Skønhed over alle disse Vers og megen Vemod i Drømmene. Men de Timer, da de bedaaende Sange bliver til, fyldestgør ikke Livets Krav, og det er herom, *vox animæ* taler, naar den lidt længere fremme i Bogen bekender:

Der er ej Sol for mig, hvem Livet dømte,
fordi jeg aldrig handled, altid drømte.

I Digtsamlingens anden Del, »Af det Dybe«, Sange fra

senere Tider. er der saare meget, der endnu i højere Grad end de gamle Sange griber Læserens Sind og fra Digterens Sjæl gaar over i hans egen. Ikke kun fordi det er dette Afsnit, der indeholder de religiøse Poesier. Hvad vi skatter hos Johannes Jørgensen, er Gudskelov ikke mindre hans Kunst end det, at det nu er bleven kristne Tanker og Følelser, han giver Udtryk. Dermed skal det ikke være nægtet, at Forfatterens Produktion, haade hans Lyrik og hans skønne Prosa, har vundet med Aarene.

Afsnittet begynder med tre Smaadigte om Vaaren, den Tid, da hver en vinterfangen vandrer ud, hvor Fluerne »sommersummer«, og med en Række overordentlig smukke Vers til Pris for Sommeren, der trods sin Skønhed dog ikke bringer Glæde, fordi Sindet ikke kan afkaste sin Sorg.

Nej, det modne Menneske maa lide. Det er kun Børn, der kan være glade:

Raab og Latter blandt lyse Bøge
af Børn, der Bukkar og Blomster søge.

Inde imellem disse Aartidssange staar tre henrivende Strofer: »Himmelblaat«, med legende Allitterationer paa Bogstavet B, og der følger saa en hel Række Digte med religiøs Grundstemning. Alle taler de højt om Digterens Kunst, hans dybe Følelser og gode Hjerte; dejligt er ikke mindst »Agnete«, hvem han møder paa en liden grøn Sti, og hvem han lykønsker til, at hun hørte Himmeriges Klokker og fandt Vejen tilbage fra Havets Bund. Hertil slutter sig i Tanken Digtet »At tro«, der maaske ikke af faa vil blive anset for Bogens Perle:

At tro er at løfte sit Blik
til de evige Stjerner
og haabe mod Tvivl og vide mod Visdom,
at skjult i de svimlende Dybder
der vaager En, som vogter og værner.

Saadanne Verslinier er det værd at tilegne sig til Glæde og Trøst, men dem er der mange af i denne Bog, der er typisk for sin Forfatter, saa mange, at en Anmelder i et mindre Ugeblad kun kan faa gjort opmærksom paa nogle enkelte.

Bogen slutter med en pragtfuld Oversættelse af Ca-

milla Battista Varanis »Cupio dissolvi« (Jeg ønsker at dø) og en Række skønne tolinjede Strofer om »Danmark«:

En Bondestue staar bygt i Nord
saa yderligt paa Europas Jord.

Hvad hedder det Hus ved Nordenstrand?
Danmark er det, vort Fædreland.

Signe den Gud, der Landet os gav,
vor Stue Østen og Vesten for Hav!

Et Raad: Køb denne Bog, og læs den atter og atter, naar Dagens Byrde under Dig Hvilestunder. Den vil dulme din Smerte, glæde din Sjæl og løfte dit Sind mod ham, der baade giver Sandhed og Skønhed; den vil gøre dig til et bedre Menneske.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*I-n.*) Ved vort Universitet er nu paa-begyndt to Rækker Forelæsninger, som det sikkert vil interessere en eller anden af vore Læsere at følge.

Hver Tirsdag og Torsdag Aften Kl. 6—7 læser Prof., Dr. *Johs. Steenstrup* over Brydninger mellem den normanniske, franske og engelske Kultur i Normandiet og i England i det 11. til 13. Aarh. I disse Forelæsninger vil der ogsaa blive dvælet ved det rige Kirkeliv, som rørte sig i hin Gæringstid.

Hver Tirsdag Em. Kl. 3—4 læser Prof., Dr. *Angul Hammerich* over den danske Middelalders Musikhistorie.

I Dag (Tirsdag) begyndte Professoren Indledningen til den egentlige Middelalder med at udtale sin dybeste Beklagelse over det overmaade ringe Materiale vi her har at bygge paa. Takket være »Reformationen«, der musikalsk set har virket som en Slags »aandeligt Jordskælv«, er det kun yderst faa og dertil meget spredte Monumenter, vi nu har tilbage fra hin stolte Tid, vi kalder Middelalderen. Den historiske Forsker har Gang paa Gang Lejlighed til at beklage sig over det Barbari, der her er øvet. Den ene uvurderlige Pergamentkodeks efter den anden er ødelagt; enten ligefrem tilintetgjort, som naar Kristian IV. benyttede

Pergamentbladene til Hylstre om sine Fyrværkerisager, eller naar man rev de pragtfulde Missaler i Stykker for at bruge Pergamentet til Bogbind. — I intet Land har dette Hærværk været saa fuldstændigt som i Danmark.

Paa Grundlag af de Smaastumper, som man nu møj-sommelig har samlet sammen, kunde Professoren dog ud-tale en begejstret Lovtale over den gamle Kirkesang her-hjemme og dens Betydning for vore Forfædres aandelige Kultivering.

Rom Ogsaa her har Anarkisterne holdt deres saa-kaldte »Protestmøder« mod den spanske Forbryders Hen-rettelse, men her har de baaret hurtigere Frugt end de fleste andre Steder. Man, o: Pøbelen, har forsøgt paa at stikke Ild paa flere Kirker efter først at have hældt Petro-leum paa Dørene; heldigvis kom Municipalgardister hur-tigt til Stede, saa Ilden blev slukket, uden at der var sket videre Ulykke. Man har ogsaa truet nogle af de mest fremragende Kardinaler paa Livet, ligesom der paa Møder er udstødt de frygteligste Trusler mod alle Konger og Præster, særlig mod Pius X og Alfons XIII. Roms Betyd-ning i hele den dannede Verden er saa stor, at det næsten kunde synes betimeligt, at de civiliserede Nationer oprettede en Slags international Beskyttelsesvagt i Byen, da det jo synes, som Landets usle Regering ikke længere formaar at holde Hævd over Verdensbyens ældgamle Mindesmærker. De truede Kirker i Rom var: Santi Quaranti, S. Pasquale, SS. Celso og Giuliano, S. Apollonia og den genuesiske Kirke i Trastevere. — Elleve Professorer er blevet udvalgt fra ni Jesuitprovinser til at beklæde Lærestole ved det In-stitut for bibelske Studier, som Pave Pius X nylig har op-rettet i Rom.

Grækenland. Her har den bekendte Præst, Prins Max af Sachsen, i den senere Tid rejst rundt og gjort interessante Studier. Forinden han kom herhen, var han i Montenegro, hvor han var Genstand for et Attentat. Det har dog vist sig ikke at være en planlagt Forbrydelse mod den kongelige Præst, men en Hævnakt paa — Automobilet, hvori Prins Max kørte. Gerningsmanden, en fattig Faare-hyrde, havde Dagen i Forvejen mistet tre Faar, som blev overkørt af et Automobil, hvorfor han svor alle saadanne Køretøjer Hævn. Heldigvis lykkedes det ham hverken at saare Prins Max eller hans Ledsager. I Athen blev den berømte Orientalist modtaget med kongelige Hædersbevis-ninger af Kongen og Dronningen, og han undersøgte de fleste bibelske Manuscripter i denne By. Derfra tog han til Øen Patmos, bekendt som det Sted, hvor Apostlen Jo-hannes modtog sin hemmelige Aabenbaring. Der skal

Prins Max i det gamle Johannes Kloster, hvis Oprindelse gaar saa langt tilbage som til 1088, undersøge de ikke mindre end 250 ældgamle Haandskrifter, der endnu er som en forseglet Bog saavel for den lærde Verden som for selve Klosterets Munke. Man lover sig store Resultater for Kirkehistorien af Prins Max' Undersøgelser i det gamle Kloster, hvor han vil prøve paa baade at læse og fotografere det vældige Materiale.

Frankrig. Der synes for Øjeblikket at være Ro i dette Land i kirkelig Henseende. Man hører og læser ikke saa meget om Forfølgelser af Præster og Ordensfolk i de sidste Uger. Kardinal-Ærkebiskoppen af Bordeaux har foreslaaet, at der atter skulde knyttes diplomatisk Forbindelse mellem den franske Republik og den hellige Stol, og der har ikke lydt noget Ramaskrig over dette Forslag. Hr. Briand har talt i forsonlige Toner og ladet skinne igennem, at Forfølgelsen af Kirken skulde høre op. Han har atter — forgangen Mandag — været til Stede ved en religiøs Højtidelighed, ved en Sjælemesse for en af Paris' Pøbel nylig myrdet Politimand, da der fejredes Protestmøde til Ære for den meget omtalte Ferrer. Hr. Briand er vistnok ikke længere hildet i den Vildfarelse, han en Tid nærede i Forening med Hr. Combes, at Kirken kunde ødelægges og dens Indflydelse fuldstændig ophæves i Frankrig. Det føles tværtimod allerede, at Manglen af en officiel Repræsentant for Frankrig i Rom er skadelig for Landets Interesser. Lande, hvis Befolkning for største Delen er ikke-katholsk, har Gesandter ved Vatikanet, saaledes f. Eks. baade Preussen og Rusland. Har Frankrig, spørger man, ikke handlet taabeligt ved at afbryde den diplomatiske Forbindelse med den hellige Fader? Hr. Briand svarer vist i sit inderste Hjerte ja hertil, men det er næppe sandsynligt, at han vil genoprette denne Forbindelse, dertil er Logernes Indflydelse vist stadig væk for stor.

London. Det følger af sig selv, at denne Verdensby har ogsaa haft sine Ferrer-Møder, og i flere engelske Aviser har der været fantastiske Beretninger om storartede Demonstrationer udenfor den katholske Westminster Kathedral. Søndag den 17. Oktober holdtes, som saa ofte, et Folkemøde paa Londons smukkeste Plads, Trafalgar Square, hvor endog Parlamentsmedlemmer var til Stede, og hvor der af Socialisterne holdtes bloddryppende Taler om Ferrer. Da Klokken var fem, sluttedes Mødet, med at der dannedes en Procession paa nogle Tusind Mennesker i den Hensigt at drage hen og demonstrere udenfor det spanske Gesandtskab. En Mængde røde og sorte Flag saas overalt; et af de slemmeste med Indskriften: »Til Helvede med Alfon-

sus« konfiskeredes af Politiet, som var til Stede i et Antal af nogle Hundrede. Da Skaren lidt senere blev drevet bort fra Gesandtskabet, skilte en tre Hundrede Mænd og Drenges sig ud fra de andre og drog hen til Kathedralen, hvor de raabte: »Ned med Overtroen, ned med Præsterne« og lign. Det var just Tiden for Eftermiddagstjenesten, saa nogle katholske Mænd tog Plads paa Kathedralens mægtige Trappe, hvor de holdt Vagt, indtil nogle senere ankomne Betjente spredte Pøbelen. Ingen af de ledende Socialister var til Stede ved denne Demonstration, der kom uventet for alle Parter. Heldigvis havde to katholske Herrer i Tide opdaget, at en Skare drog ad Kathedralen til; de havde hurtigt taget en Vogn og var kommet saa betids, at man ved Kirken var forberedt paa Pøbels Komme.

A.C. Festum ad recipiendos novos sodales tertio die mensis Novembris hora octava vespertina in cubiculis Buriisianis. Venite omnes!

Unio. Stiftelsesfest afholdes Søndag d. 7. Novbr. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ i Nielsens Selskabslokaler, Frederiksberg Allé 11, Stue og 1. Sal. — Fællesspisning, Aftenunderholdning, Dans. Medlemmer 2 Kr. 50 Øre. Besøgende 4 Kr. 50 Øre. Adgangskort faas indtil Fredag d. 5. Novbr. Middag hos

Ernst Bæklund,
Frederiksberggade 34,
Telef. Byen 3161.

Herm. Hoffmann,
Købmagergade 48.
Telef. H 1389.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G., Søndag d. 31. Okt. Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Paramentforeningen begynder sine Møder Mandag den 8de November Kl. 1.

Syforeningen i Griffenfeldtsgade Nr. 7 genoptager sine Møder Torsdag d. 4. November. Nye Medlemmer optages gerne ved Henvendelse i Griffenfeldtsgade.

Syforeningen paa Frederiksberg genoptager sine ugentlige Møder Torsdag d. 4. Novbr. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4. Møderne holdes som sædvanlig hos St. Josephs Søstre, Frederiksberg Allé 15-17.

Skriftlig Hjælp.

En Eftermiddag om Ugen kan et ungt Menneske faa nogle Timer besatte ved at hjælpe til med at skrive Breve og desl. Billet, mrk. *Skriftlig Hjælp*, bedes sendt til Redaktionen.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 31. Oktober. 22. Søndag efter Pintse. Wolfgang, Bekender og Biskop.

Mandag d. 1. November. Alle Helgens Fest. (Paabudt Festdag, som forpligter til Overværelse af den hl. Messe.) — **Ti. 2.,** Alle Sjaeles Dag. — **O. 3.,** Oktavdag. — **T. 4.,** Carl Borromæus, Bekender og Biskop. — **F. 5.,** og **L. 6.,** Oktavdage.

Søndag d. 7. November. 23. Søndag efter Pintse. Oktavdag.

St. Ansgars Kirke.

Alle Helgens Dag (1. Novbr.) Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse. Kl. 8 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession.

Alle Sjæles Dag (2. Novbr.) Kl. 9 Pontifikal-Sjælemesse Kl. 8 Aften. Rosenkransbøn for de afdøde.

Kapellet paa Vestre Kirkegaard.

Alle Helgens Dag Kl. 5 Efterm. Andagt med Prædiken.

Alle Sjæles Dag Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Form. Requiemsmesse.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 7. November i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mødreforeningen. Paa Grund af Alle Sjæles Dag bortfalder Mødet i Novbr. Maaned, men Hustruene og Mødrene anmodes om at opofre den hl. Kommunion for Foreningens afdøde Medlemmer.

Første Fredag i Maaned (den 5. Novbr.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ -Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aften Andagt.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen den første Fredag (d. 5.) i November til de aftalte Tider St. Ansgars Kirke.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67). Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

Ved Rosenkranskirken daglig fra 6—7 (hos Pastor Slump).

Ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet, Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Meddelelse.

Alle Artikler samt de Annoncer, der skal optages i selve Bladet (ikke i Omslaget), bedes fremdeles sendt til Hans Bogbinders Allé 4, København S. Artikler maa være Redaktionen i Hænde senest Søndag, Annoncer og korte Meddelelser senest Tirsdag, hvis de skal komme med i den paafølgende Søndags Nummer. Red.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefskirken, (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Pale 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bøghinders Allé 4.

Nr. 45.

Søndag den 7. November.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling. I-III. — Ferrers Domfældelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Wien. Rostock. — Blandinger. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

—
IV.

Vor Livsopgave.

Vorder mine Efterlignere! — Det er de Ord, Dagens Epistel begynder med. St. Paulus fremtræder som de andre Helgeners Ordfører og gentager højlideligt den Formaning, der i denne Festoktav atter og atter lyder til os Pilegrimme fra dem, som gik forud og har naaet Livets Maal. Den kostbareste Frugt af Allehelgensfest og tillige en Kristens højeste Ideal rummes i det ene Ord: *at blive en Helgen*.

En Helgen! — I vore Dage! — Stiller Livet nu om Stunder ikke andre Krav til Mennesket? Hvorledes kan man i Fremskridtets Tidsalder give sig i Lag med Hellighed, nu, da Kampen for Tilværelsen lægger Beslag paa alle Kræfter?

Det kan man meget godt; ogsaa nu til Dags lever der hellige Mennesker paa Jorden; man kan føre et helligt Liv midt i den moderne Verden. Og vor Tid trænger netop ikke mindst til hellige Kristne.

Vi nævner her tre Mennesker fra de forskelligste Livsstillinger, der i Slutningen af det nittende Aarhundrede har naaet til Hellighedens Tinder. Den ene af dem, Præsten *Damien*, døde 1889 hos de spedalske paa Molokai som et Offer for Næstekærligheden. Hans beundringsværdige Helteliv er skildret udførligt i »En Apostel« af Joh. Jørgensen. Han er forlængst glemt af den store Verden, men alligevel er han en af Verdens største. Den anden er en adelig Dame, Søster *Maria Droste zu Vischering*, død i Portugal 1899, anset af alle for en Helgeninde, en gudbe-naadet Mystiker af den hellige Teresas Art. Den tredje er Pariserinden, *Fru Elise Hoskier*, som er os Danske bekendt gennem den lutherske Præst Morten Pontoppidans smukke Bog. Hun omkom, som man ved, under Basar-Branden i Paris 4. Maj 1897. Hendes Liv var en helligs Liv midt i den fornemme Pariser verden, hun »holdt Lampen brændende midt i Trækvinden«.

Og disse tre Mønstre paa kristelig Hellighed er ikke de eneste, der har levet i vore Dage. Ja, var det givet os, det herlige Syn af alle hine ædle Sjæle, der er spredt over hele Jorden! De tilbringer deres Dage i en stille Krog. — Verden gaar forbi og ser dem ikke eller foragter dem. Men det er disse kristne Helte, hele Menneskeslægten drager den største Nytte af. De er en stærk Vold overfor de truende Farer, der stiger op mod det hele Samfund. De er Verdens Surdejg, som skal gennemtrænge og forny alt. Det er ogsaa dem, Sandhedens Rige har mest Brug for. Er det ikke i mange Tilfælde netop Hellighed hos Medlemmerne af Kristi lille Hjord, som drager de vildfarende over til den sande Kirke? »Netop derfor, fordi den katolske Kirke har Martyrer og Helgener, ikke blot Hverdagsdyd, Gennemsnitmennesker, Slyngler — netop derfor bliver jeg Katholik,« skrev den berømte Forfatterinde *Ida Hahn-Hahn*.

Antallet af dem, der falder fra Kristus, er stort. Men vi, som selv under de vanskeligste Forhold vil bære vort kristelige Navn med Fryd og Stolthed, vi vil ogsaa gøre, hvad dette Navn kræver — og det ligger i de Ord: kristelig Pligtopfyldelse eller — *blive en Helgen!*

Christianus.

Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling. I—III.

Kbhvn. 1908. — 8.

Bog anmeldelse ved Johan Johnsen.

(Fortsat.)

Indledningen til Afsnittet »Kirkelig og social Virksomhed — Former og Lære« vrimler af de sædvanlige historiske Fejl (saaledes ogsaa Fremstillingen af Pavedømmets Oprindelse. II. 12). Man kan trøstigt sige, at hele Oldkirkens Litteratur rejser sig mod Forf.s Skildring af de tidligste kirkelige Tilstande: »Hver Lægmand, selv den ringeste Træl, kunde føre Ordet og forvalte Sakramenterne. Det almindelige Præstedømme var anerkendt. Et nyt Demokrati, stærkt ved aandelig Kraft, var bleven herskende midt i det romerske Aristokrati.« (135) — Det er beklageligt, at dette Værk er behæftet med slige Svagheder, og det vilde være yderst interessant at se Forf.s Kilder til denne Fremstilling.

Misvisende er ogsaa Forf.s fri Omformning: »Kun der, hvor Præsteskabet er, er Kirken,« af den h. Augustins berømte Ord. (136)

Forf. lader Romerbispen tilkendes den øverste Myndighed med Hensyn til Ledelsen af Kirkens Anliggender paa et Kirkemøde i Sardica 343. »Derved vandt Kirken den uafhængige Centralledelse, der var en Nødvendighed. Med Romerbiskoppen sejrede tillige den nicænske Trosbekendelse.« (143) — Nej, det hører til den kirkehistoriske Børnelærdom, at Roms Biskop længe, længe før den Tid var Kirkens Midtpunkt. Netop det reale Forhold, at den romerske Biskop var Knudepunktet for alle troende, giver den rette Forstaaelse af de dybere liggende Statsgrunde til de store Forfølgelser. Alle Menigheder over hele Romeriget følte sig gennem deres Biskopper knyttede til Roms Biskop, alle Traade førte over til ham og opredtes atter ud over hele Riget. I denne Belysning fatter man fuldt ud *Trajan's* Ord, som Forf. ogsaa anfører. Da Kejseren hørte, at der var valgt en ny Biskop i Rom, erklærer han,

at han med større Sindsro vilde have modtaget Efterretningen om en ny Tronprætendent! (129) Og denne Udtalelse falder meget over 200 Aar tidligere! — Forf. er dog ingenlunde bange for at udtale sin Anerkendelse: »Lykkeligvis blev Kejservælden heldig modvirket af Præsteskabet, med Romerbiskoppen i Spidsen. Kirkens Uafhængighed blev hævdet med Værdighed og Kraft.« (143)

Gennem en lang Række af typiske Eksempler giver Forf. et anskueligt Billede af det kristelige Broderskabs Udvikling og Vækst gennem de første Aarhundreder og slutter med følgende oldkirkelige Udtalelse: »Korset er blevet de fattiges Trøst, de riges Tøjle, de stoltes Ydmygelse, de unges Opdrager, de angrebnes Forsvar, de faderløses og de umyndiges Fader, Børnenes Bevogter, Mændenes Hoved, Trællenes Frihed, Barbarernes Filosofi, hele Jordens Fred.« (151)

Mange smukke og begejstrede Lovord helliger Forf. Kirken for dens formildende Indflydelse paa Slaveinstitutionen, saa Kristendommens Grundsætninger, om end langsomt, omformede de givne sociale og økonomiske Vilkaar.

Her laa uhyre vanskelige praktiske Opgaver at løse: »Det, som der var Mulighed for at gøre, var noget ganske andet og mere end at afskaffe den givne Form for det grove Arbejde. Den første og vigtigste Opgave var: at skaffe Arbejderne anerkendte og behandlede som Mennesker. Den anden var den: at opdrage Arbejderne til at gaa ind under Frihedens Ansvar, naar den Tid kom, da Trælleformen kunde afløses af Formen for det fri Arbejde. Begge Opgaver blev af Kristendommen løst paa lige fortrinlig Maade.« (158)

Kirkens Arbejde for Trællene samler Forf. i følgende Oversigt:

»1. Kirken forkyndte at Trælleformen hverken hørte med til Guds eller Naturens Orden;

2. Kirken hævdede Trællenes fulde og lige Menneskeret og Menneskeværd og krævede dem behandlede som Brødre;

3. Kirken skaffede Trællene et ordnet Familieliv;

4. ved Indførelsen af Søn- og Helligdage skaffede Kirken Trællene en betydelig Forkortelse af Arbejdstiden;

5. Kirken skænkede Trællene den samme Adgang til de kirkelige Tillids- og Æresposter som de fri Mænd;

6. Kirken foranledigede endelig, at talrige enkelte Trælle blev sat i Frihed, saa de paa ordentlig Maade kunde tjene deres daglige Brød.

Vi kan derfor trøstlig hævde, at ingen anden Magt i Verden har ydet det Indskud til Trællenes Frigørelse som den kristne Kirke.« (163-64)

Afsnittene, der behandler denne Omformning af hele Samfundsklasser, hører ikke alene til de interessanteste, men er ogsaa de vægtigste i hele Hr. Linderbergs Arbejde.

II. Bind: Kirken og Samfundet i den ældre Middelalder. Kbhvn. 1906. -- (168 Sider.)

I korte, malende Træk skildrer Forf. den store Folkevandrings Betydning og Kirkens Kamp mod Barbarerne. (5 flg.) Ogsaa Kirkens Arbejde paa Kulturfornyelsen er skildret med Liv og Kraft og er indledet med følgende Ord af *Macaulay*: »Kirken er ofte af gejstlige blevet sammenlignet med Arken, om hvilken vi læser i første Mosebog; men aldrig har den Sammenligning passet bedre end paa den Tid, da den svømmede ene om i Mørke og Storm paa Overfladen af den store Oversvømmelse, der havde slugt Oldtidens Magt og Visdom, medens Kirken ene bar den Spire, hvoraf senere en anden og herligere Civilisation skulde fremblomstre.« (10)

Forf. fortjener Tak, fordi han med saa stor Klarhed belyser de katholske Biskoppers Forhold til Kulturudviklingen. Gang paa Gang faar han Lejlighed til at vise den afgørende Betydning, de ofte fik paa Udviklingen, og den store Indflydelse, de besad.

Smukke og anerkendende Ord har Forf. ogsaa, hvor Kirkens Bestræbelser for at højne den sædelige Opdragelse omtales. Det gjaldt jo om at forvandle de raa og sanse- lige Folkeslags Karakter og Naturel, idet de ogsaa i deres indre Liv bragtes ind under Korsets Velsignelse. Forf. har her Blikket fuldt ud aabent for Kirkens gigantiske Arbejde. (4 flg.)

Overmaade værdifuld er ogsaa Skildringen af Kirkens Kamp for de fattiges og undertryktes Ret, den Kamp, som Kirken jo ogsaa førte herhjemme til det sidste. Forf.

frejhæver med Rette særlig den Nidkærhed og Uforfærdethed, hvormed Biskopperne træder op imod de mægtiges stadige Forsøg paa at undertrykke og kue de ringere. Han anfører bl. a. følgende typiske Eksempel paa Kirkens Fordring til sine Tjenere. Da Diakonen *Petrus* skal visitere paa Sicilien, faar han følgende Anvisning af *Gregor den Store*: »Mærker du, at fornemme Lægfolk øver Uretfærdighed imod de fattige, da lad straks Underdanigheden vige og hæv dig imod dem, at du baade maa være dem undergiven, naar de handler vel, og deres Modstander, naar de handler ilde.« Den samme Pave skriver til Biskop *Maximus* i *Salona*: »Du maa, saa meget du kan, gøre Modstand paa de fattiges og undertryktes Vegne. Vær overbevist om, at ingen paa een Gang kan behage Gud og slette Mennesker. Du kan antage, at du behager den almægtige lige saa meget, som du mishager de slette.« (17)

For Udviklingen af Folkenes Retsvæsen faar Kirken indgribende Betydning; ja, den har i Middelalderen anteciperet rent moderne Retsbegreber og søgt at realisere dem. Saaledes er det Hovedsynspunkt, som af Kirken blev lagt til Grund for Straffen, Forbedring af Forbryderen. (20)

Efter at have dvælet ved de forskellige Kulturopgaver kan Forf. slutte: »Saaledes blev Kirken til alle Sider den store Opdragerinde for Vesteuropas Folk. Den kom som den barmhjertige Samaritan og gød Olie og Vin i Folkenes Saar. Overalt optraadte den som de fattiges og de lidendes Ven. — Betegnende nok er det ogsaa fra denne Tid, at den Salme stammer, der begynder: *Med Sorgen og Klagen hold Maade*. (27)

Kapitlet »Klostrene og deres Kulturværk« er en eneste Lovprisning af de gamle Munke. Hele Fremstillingen er en naturlig Dokumentation af *Macaulays* Ord, som indleder den: »Havde ikke saadanne Asylere været spredte imellem en elendig Bondestands Hytter og en grusom Adels Borge, saa vilde det europæiske Samfund i den Tid kun have bestaaet af Lastdyr og Rovdyr.« (27)

Kun er det en beklagelig Mangel ved dette Værk, at mange vigtige Udtalelser er anden eller tredie Haands Citater. Ganske vist ønsker Forf., at man ikke skal anlægge en streng faglig Maalestok paa hans foreliggende Arbejde,

men derimod udelukkende bedømme det efter de social-økonomiske, kommunistiske Hovedtanker, som bærer det. Vi maa ikke desto mindre atter hævde, at Forskydninger i de enkelte historiske Fakta naturnødvendigt vil faa Indflydelse paa Helhedsopfattelsen. Saaledes er det meget beklageligt, at der ved Omtalen af daarlige Elementer i Præstestanden og Misbrug ikke findes de fornødne Kildeangivelser, naar Datidens Forfattere citeres (se bl. a. Udtalelsen af Hieronymus — 28). I det her anførte Eksempel er det saa meget mere at beklage, som Forf. netop paa dette et isolerede Grundlag udtaler følgende Dom: »I dette Billede har vi ikke blot en Tegning af en kirkelig Udvækst, men tillige et Udtryk for den Modsætning, som fandtes mellem Præsterne og Munkene.« (29) Det er dog uretfærdigt saaledes at skære alle Verdenspræster over een Kam.

Side 42 flg. indeholder en meget interessant Skildring, hvori Forf. viser det ynkelige Udfald, det østromerske Riges Forsøg paa en statssocialistisk Samfundsordning fik.

Side 55 flg. formulerer og udvikler Forf. den middelalderlige Kirkes Idealer, hvis Hovedlinier er:

1) at forkynde den kristne Tro som Kilden til Livets aandelige Kraft, som afgørende for Menneskenes timelige og evige Vel,

2) at lægge alle Folkeslag ind under Kirkens Herredømme og opdrage de enkelte Mennesker til kristelige Personligheder;

3) at søge den Retserkendelse anerkendt, hvorefter der

a) kun er to Kilder til Indtægt: Naturen og Arbejdet,

b) at al Ejendom er betroet Gods, der skal forvaltes saaledes, at de velstillede ved Gaver og Almisser hjælper de trængende og derved mildner og udjævner Uligheden i ydre Kaar,

c) at al Jord helst bør være fælles Ejendom under Kirkens og Klostrenes Forvaltning.«

Naar Hr. Linderbergs Værk er færdigt, og vi skal til at bedømme hans kommunistiske Teori, vil vi faa Lejlighed til at vende tilbage til »c«, hvorfor vi her skal lade det staa hen uden Kommentar.

(Fortsættes.)

Ferrers Domfældelse.

Efter et nordtysk Blad, der er alt andet end »klerikalt«, hidsætter vi følgende interessante Data om den meget omtalte Ferrers Domfældelse.

Ferrers Henrettelse har vakt langt større Opsigt i Udlandet end i selve Spanien, hvor Pressen har nøjedes med at gengive Øvrighedens Meddelelse om Processen og Henrettelsen. Nogen alvorlig Protest mod Krigsrettens Dom og dennes Fuldbyrdelse finder man intet Steds. Nogle faa republikanske Aviser har vel gjort opmærksom paa enkelte svage Punkter i Anklagens Ordlyd, men intet haft at indvende mod selve Hovedpunkterne, et Bevis paa, at de fuldt og helt maatte anerkende Dommen. Heller ikke har nogen bebrejdet Kongen, at han i dette Tilfælde ikke har benyttet sin Benaadningsret. Man har indset, at det var ham umuligt, da han i fire Tilfælde tidligere efter sin Regerings Raad har afslaaet at benaade lignende Forbrydere, som ogsaa stammede fra Barcelona.

Det var Udlandet forbeholdt at tilegne sig Ferrer-Affæren for, uvist af hvilken Grund, at benytte den til de skamløseste Anfald paa den spanske Retspleje, Regering og Konge. Trods denne Iver finder man næppe nogen Avis, hvor Processen mod Ferrer er underkastet nogen virkelig saglig Drøftelse eller fornuftig Kritik. Man udslynger blot en Række ganske grundløse Beskyldninger, af hvilke jeg blot skal nævne de allervigligste. Somme Steder indvendes, at Ferrer burde have været stillet for en borgerlig i Stedet for en militær Domstol, hvortil man maa svare, at i Følge spansk Lovgivning behandles alle Forbrydelser af den Art, f. Eks. Oprør, Forræderi o. s. v. af Krigsretter. Endvidere har man paastaaet, at Ferrer blev dømt, uden at der var ført Vidner mod ham, og at man overhovedet slet ikke havde forhørt ham under selve Hovedforhandlingen. Dette er ganske vist en Kendsgerning, men kommer af, at al Forhandling for en spansk Krigsret er skriftlig. Alligevel er Undersøgelsen her saa omfangsrig som næppe i noget andet Land. I Sagen mod Ferrer begyndte

Undersøgelsen, længe før han d. 1. Septbr. blev arresteret, og den blev først afsluttet i Oktober Maanedes Begyndelse; naar Talen er om Forhandlinger for en Krigsret, maa en Undersøgelse som her paa mindst 6 Uger kaldes endog meget samvittighedsfuld. De talrige Vidner er forhørt flere Gange, ogsaa i Nærværelse af den anklagede, for at Modsigelserne mellem hans og deres Udsagn kunde opklares. Det kan dog ikke lægges Dommeren til Last, om det ikke lykkedes den anklagede at afkræfte eller gendrive de for ham ugunstige Vidneudsagn.

Det er ikke sandt, at Ferrer er bleven dømt for sine anarkistiske Anskuelse og for sin i samme Aand drevne pædagogiske Virksomhed. Da sligt ikke kan straffes efter spansk Ret, er det overhovedet slet ikke blevet fremdraget for Krigsretten. Ligeledes er det absolut Usandhed, at Domstolen har været under stærk klerikal Paavirkning. Der er ikke fra nogen kirkelig Side gjort Forsøg paa at øve blot den ringeste Indflydelse i denne Sag. At Hovedvidnerne hørte til Ferrers egne Meningsfæller, er dog sikkert ikke Rettens Skyld. For en upartisk Iagttagere er det hævet over al Tvivl, at Ferrer ikke blot er ladt i Stikken af sine fortrolige, men endog paa den skændigste Maade forrædt af dem.

Hvad endelig Dommen selv angaar, maa man lægge Mærke til, at den blev fældet enstemmigt; den megen Tale om Justitsmord, som har oversvømmet saa mange ikke-spanske Aviser, savner derfor det fornødne Grundlag. Kun paa Raadhuset i Madrid har Socialisterne og Republikanerne, ikke af Sympati for Ferrer eller af Forargelse over den fældede Dom, men af helt andre, politiske Grunde benyttet Ferrers Henrettelse som Anledning til en frygtelig Skandale. I Rigsdagen havde man tænkt at sætte noget lignende i Scene, men der blev det forpurret. Det har, som alt nævnt, kun gjort lidet Indtryk rundt om i Spanien, at Ferrer har faaet sin retfærdige Straf, og der vil næppe blive Revolution som Følge deraf.

I selve Barcelona har ingen bekymret sig om Ferrers Henrettelse. Samme Dags Aften var alle Teatre og Koncertlokaler, hvor Ferrers Partifæller plejer at give Møde, lige saa fuldt besatte som paa alle andre Aftener. Ikke

en eneste af Ferrers Venner, Bekendte eller Tilhængere viste deres skudte Partifører den Ære, at de var til Stede ved hans Begravelse. Og overalt i Barcelona undrer man sig over, at Folk i Paris og andre Steder har fejret den Mand som en Helt og Martyr, der blot var en almindelig Oprører og har bragt usigelig Elendighed over Tusinder Familier. — — —

Ogsaa herhjemme tales og skrives der endnu en Del om Ferrer, men Tonen har dog forandret sig ikke saa lidt. *Politiken* indeholdt for nogle Dage siden en højst mærkværdig Artikel af *Martin Andersen Nexø*, kaldet Ferrers Spanien, det nok er værd at høre en lille Smule om. Adskillige af de Ting, der har været fremført som graverende Anklagepunkter mod den spanske Regering og mod Præsterne, afviser Hr. Nexø, der synes at have opholdt sig i Spanien, som ganske ubegrundede Paastande.

»Synspunktet *Justitsmord* lader sig ikke opretholde. Ferrer var en af Talsmændene for det ny, og de frister i Hovedsagen samme Skæbne overalt endnu. Han blev heller ikke *fældet af Præsterne*, ikke mere end af de *Soldater*, der skød ham efter Ordre. Den Magt har Præsterne i Spanien ikke; de er ligesom Politiet og Militæret det bestaaendes Haandlangere. Ferrer maatte falde, fordi han satte Systemet i Fare! Den liberale spanske Regering er med nogen Grund forhavset over det liberale Europas Holdning, men stoler paa, at »Sandheden« nok skal sejre. Hvad Vægt ligger der paa, om Ferrer var personlig til Stede ved Barcelona-Revolutionen eller ej, siden man taler om Justitsmord? Han var jo selve den spanske Revolutions Sjel! Ethvert Land vilde have gjort ham grundig uskadelig — og der kan højst være Tale om lidt Kluntethed. Det er god Latin at tale om det middelaldermørke Spanien som Modsætning til det oplyste Europa. Samfundsordenen er dog der den samme kapitalistiske som i de germanske Lande; Regeringsformen er parlamentarisk med alt, hvad dertil hører — allerede i en Aarrække har man i Spanien vippet et Ministerium hveranden Uge ved Anvendelsen af Mistillidsvotum — uden at det har øvet nogen nævneværdig Indflydelse paa Styrelsen. Den mekaniske Oplysning af Folket er endnu ringere end her Nord

paa — til Gengæld har ingen Almue, jeg kender, saa høj en sjælelig Kultur. Den spanske Almue er uvidende i germansk Forstand, *men intelligent og spilvaagen*, dens Sind er ikke afstumpet overfor Retfærdighedsbegreberne. Den reagerer overfor Tryk, er stolt, fribaaren og uselvisk.»

Som det fremgaar af disse Linier, nærer Forfatteren yderst radikale Anskuelse, ja, han synes, efter Slutningen af sin Artikel at dømme, at være fuldkommen Anarkist; men han er dog et yderst uvildigt Vidne for det, som i hele denne Sag har interesseret os mest, at det er fuldstændig ubegrundet, ja meningsløst at gøre den katolske Kirke eller dens Præster ansvarlige for denne Mands Henrettelse, hvor vel begrundet den end kan være.

I *Nationaltidendes* Søndagsnummer lager Hr. *Johs. Jørgensen* den omtalte Artikel under Behandling i et af sine bekendte »Strejftog«. Hr. Jørgensen, der benytter Lejligheden til et lille personligt, men overordentlig berettiget Opgør med Politiken, paaviser, hvorledes Hr. Nexøe paa afgørende Punkter giver den Presse Ret, som i hele denne Sag har forsvaret Anskuelse, der var *Politikens* diametralt modsatte.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. »Crescendo« havde megen Ære af sin 3. Koncert, som igen viste, at der arbejdes med Flid og Udholdenhed paa den heldig betraadte Bane, og hvor der arbejdes godt, vil Frugt og Fremskridt og Glæde heller ikke udeblive. Koncertens Program bød paa megen Afveksling, baade hvad Sangenes Stilart og Komponisternes Navne og Hjemstavn angaar; det var Navne lige fra Bach og Mozart med deres klassiske Ro og Renhed indtil Enna og Rosenfeld i deres moderne, brogede Dragt. Publikum, der vistnok ikke kedede sig et Øjeblik under hele Koncerten, tilkendte paa en Maade Palmen til N. W. Gades Høstsang, der maatte gentages. Stor Begejstring vakte og-

saa Labitzky's Idyl for 2 Violiner, som virkelig ogsaa blev udførl med stor Virtuositet; Solonamrene for Violin blev ligeledes fortrinlig udført. En anden S'ags, men maaske endnu større Kunst lagde Luth-Sangerinden, Frk. Vivi Pedersen, for Dagen; hun glædede ogsaa Tilhørerne ved efter gentagne Fremkaldelser at give flere Ekstranumre.

R. Schwalm's Oratorium: Der Züngling zu Nain, Hovednummeret, satte tilsidst Kronen paa Værket ved den omhyggelige Udførelse, det skønne Kunstværk fik. Sangkoret overvandt alle Vanskelighederne med Lethed; Solisterne skilte sig godt fra deres Partier, og det lille Orkester hidrog sit til, at der over det hele var Klang og Skønhed, der frydede baade Øre og Hjerte; thi det kunde ikke være andet, end at Hjertet reves med ved Højdepunkterne. hvoraf det falder vanskeligt at fremhæve enkelte; dog skal det til Foreningens Ære siges, at de tre Korsange i Begyndelsen, i Midten og i Slutningen var ganske dejlige; men af de tre maa Palmen dog tilkendes den midterste: *Arme Wittwe, weine nicht*. Vi slutter med at ønske den unge Forening til Lykke med sin Koncert og ønske den Tilgang af nye Medlemmer, især Herrestemmer. — V. —

Wien. I Anledning af P. Klemens M. Hofbauers Kanonisation blev der i alle Redemptoristkirker i Østerrig holdt en særlig Fest til Ære for den nye Helgen. Man kunde alle Vegne glæde sig over en overmaade stor Deltagelse; thi det katholske Folk var glad over sin egen Helgen. Paa en særlig pragtfuld Maade blev denne Fest fejret i selve Wien, som ærer den hl. Klemens som sin Apostel og gemmer hans jordiske Levninger. I Redemptoristernes Hovedkirke *Maria am Gestade* varede denne Højtidelighed i 8 Dage, og Kirken var hver Dag fyldt indtil Trængsel, thi Gudstjenesten blev fejret fra tidlig om Morgenen til sent om Aftenen, og Wiens mest bekendte Prædikanter forkyndte den hl. Klemens' Virken og Dyder 3-4 Gange om Dagen. — Paa Slutningsdagen, d. 17. Oktober, blev der afholdt en højtidelig Procession med P. Hofbauers Relikvier gennem Wiens Gader, fra *Maria am Gestade* til Domkirken *St. Stephan* og tilbage igen. Denne Procession var i Sandhed et Triumftog og varede i 3 Timer. Det var kun Mænd — man talte 10,000 — som tog Del i Processionen. Efter Mændenes lange Tog fulgte Verdens- og Ordensgejligheden, Abbederne og Domkapitlet fra *St. Stephan*. Den hl. Klemens' Ordensbrødre var mødte ikke blot fra hele Østerrig, men ogsaa fra Bayern, Tyskland, Holland, England, Rom og Surinam i Sydamerika. Efter de hh. Relikvier, som blev baaret af fire Præster, fulgte Biskopperne og c. 20 Medlemmer af Wiens Magistrat og Borgerrepræsentation med Viceborgmesteren og nogle Professorer fra Universi-

telet i Spidsen. Borgmesteren, Dr. Lueger, kunde ikke tage Del i selve Processionen, men ventede paa den i Domkirken tillige med Ærkehertug Franz Salvator. Hele den store Domkirke var fyldt med Mænd. Den gamle 90aarige Kardinal Gruscha modtog selv med stort Følge den hl. Klemens' Relikvier og Processionen. Der blev holdt Andagt og givet den sakramentale Velsignelse, hvorefter den alderstegne Kardinal paa en meget opbyggelig Maade ærede den hl. Klemens' Relikvier og anbefalede sig selv og sit store Dioces til hans Forbøn.

Paa Gaderne, hvor der stod mange Snese Tusinde Mennesker, herskede der en mønsterværdig Orden og Stilhed og, kan man med Rette tilføje, en stor Andagt iblandt de tilstedeværende. Mændene blottede deres Hoved, og man knælede i Andagt ned, medens den h. Klemens' Relikvier blev baaret forbi. Endogsaa et moderne Luftskib, som i samme Øjeblik svævede over Processionen, var ikke i Stand til at bortlede Wienernes Opmærksomhed fra Processionen. — Wiens Apostel har fortjent den Ære, som hans By har beredt ham paa denne Dag. — De fremmede Præsters Dom om Processionen var den: saadant er kun muligt i det katholske Wien!

— s —

Rostock. Den herværende Menighed fejrede d. 25. Oktbr. en stor Fest, nemlig Indvielsen af dens egen Kirke. Guds-tjenesten blev tidligere holdt i en Almueskoles Sal, hvortil en Præst hver Gang maatte komme fra Schwerin, og fra 1862 i et til Kapel omdannet Beværtningslokale. Da dette brændte, blev Kapellet indrettet i en Sal paa en Avlsgaard nær Byen, og 1885 fik man et tidligere Gæstgiversted omdannet til Kapel. Denne Bygning blev revet ned, og den 28. Juni 1908 nedlagde Biskoppen af Osnabrück Grundstenen til den herlige Kristuskirke, bygget i gammelgotisk Stil, som nu er færdig. Indvielsesfestlighederne begyndte allerede tidlig om Morgen. Kl. 6 læste Biskoppen Messen i den midlertidige Kirke. Kl. 7 begyndte Konsekrationen af den nye Kirke, og den varede til Kl. henimod 10. Kl. 8 blev Relikvierne bragt fra den midlertidige til den ny Kirke. Kl. ca. 10½ fandt en Procession Sted. Imidlertid havde de indbudne Gæster, blandt hvilke Repræsentanter for Statens, de civile og militære Myndigheder samt Afsendinge fra den evangeliske Kirke, indfundet sig i Kirken, hvis Omgivelser var festligt smykkede med Flag og Guirlander. Kl. lidt over 11 kørte Storhertugen af Mecklenburg-Schwerin samt Hertug Paul Friedrich op for Kirkens Hovedportal, hvor de blev modtaget og fulgt ind i Kirken af Biskoppen og Gejstligheden. Festgudstjenesten blev indledt med en Højmesse, som Menighedens Præst P. Seflers

læste, medens Biskoppen var nærværende *in pontificalibus*. Biskoppen holdt selv Prædikenen. Efter Velkomsthilsenen, som han rettede til de fyrstelige Personer, Gæsterne, Menigheden og ogsaa særlig til de talrige Protestanter, der havde indfundet sig, lagde han følgende Ord til Grund for sin Tale: »Dette er i Sandhed intet andet end Guds Hus og Himmelens Port.« Festen sluttede med et festligt *Te Deum*, under hvilket Kirken pludselig blev festligt oplyst. — Om Eftermiddagen fandt en Frokost Sted, i hvilken Hertug Paul Friedrich deltog, og ved hvilken Biskoppen udbragte den første Skaal for Paven, Kejseren og Storhertugen.

Blandinger,

Sandhedskærlighed.

Abd el Kader, Arabernes berømte Anfører mod Franskmændene i Nord-Afrika, var efter lang og sejrrig Modstand alligevel i Aaret 1847 kommet i fransk Fangenskab. Han begyndte i dette paa at skrive sin Livshistorie, af hvilken vi her skal meddele et lille Træk, der viser, hvor stor en Magt Sandhedskærlighed kan have.

Abd el Kader var kun et Barn, da han forlod sin gode Moder for at drage til Bagdad. Ved Afskeden tog denne en Pung med 80 Denarer, sagde til sin Søn, at det var hans og hans Broders Arv, og gav ham Halvdelen deraf. Saa bad hun ham aflægge det Løfte aldrig at sige en Løgn, gav ham sin Velsignelse og tog Afsked med ham under hede Taarer. Drengen sluttede sig til en Karavane, som havde den Ulykke under Vejs at blive overfaldet af Røvere. De rejsende, der indsaa, at de ikke kunde staa sig mod Røverne, der var dem langt overlegne i Antal og Styrke, opgav at forsvare sig og overlod Røverne alt, hvad de ejede og havde, glade over at være sluppet derfra med Livet. En af Røverne traadte hen til Abd el Kader og spurgte ham, hvad han havde hos sig. »Der er syet 40 Denarer ind i min Frakke,« svarede Drengen. Røveren lo og gik videre i den Tro, at Barnet drev Spøg med ham. Paa samme Maade gik det ogsaa med den anden, der havde rettet det samme Spørgsmaal til ham. Men da selve Røvernes Anfører spurgte, om han havde noget hos sig, svarede Abd el Kader: »Jeg har allerede sagt det til to af

dine Folk, at jeg har 40 Denarer syet ind i min Frakke.« Anføreren lod Frakken sprætte op og spurgte, da han virkelig fandt Pengene, med største Forbavselse: »Hvoraf kommer det, at du saa aabenlyst har tilstaaet, du havde disse Penge, da du dog saa udmærket kunde have skjult dem?« »Jeg har lovet min Moder aldrig at lyve,« svarede Barnet enfoldigt. Disse Ord gjorde et dybt, rystende Indtryk paa Synderen. »Hvad for noget,« udraabte han, »du, et Barn, er saa trofast og sanddru mod din Moder, og jeg i min Alder overtræder daglig Guds Bud. Giv mig din rene Haand, for at jeg i den kan nedlægge det højtidelige Løfte, at jeg vil angre og forlade Syndens Vej.«

Overraskede og overvældede af Sandhedskærlighedens Magt stod ogsaa de øvrige Røvere der. De bad deres Anfører, om han vilde give dem deres Frihed, og den første Frugt af deres forandrede Sindelag var, at de straks tilbagegav de rejsende det røvede Gods, hvorpaa de sluttede sig til deres Karavane for i en anden Egn at begynde et nyt og mere hæderligt Liv.

— f —

Arabisk Legende for Drankere.

Da Noe havde plantet Vinstokken -- saaledes fortæller Araberne — kom Satan og vandede den med Blodet af en Paafugl. Saasnart Vinstokken begyndte at skyde Blade, gød han Blodet af en Abe paa. Da Bærrerne viste sig, kom han en Løves Blod paa. Og da endelig Druerne modnedes, overhældte han dem med Blodet af et Svin.

Den med disse fire Dyrs Blod bestænkede Vinstok — siger de endvidere — har antaget nævnte Dyrs Egenskaber. Derfor bliver Drankeren, naar han har drukket nogle Glas Vin, selvtilfreds, storpralende og stolt; det er Paafuglens Blod, der fremkalder denne Virkning. Naar den lumske Driks Dunster stiger op til Drankerens Hjerne, bliver han overgivet og hopper omkring og fægter i Luften og skaber sig som en Abekat. Bliver han fuld, saa ligner han en rasende Løve. Og naar endelig Drukkenskabens har naaet sit højeste, falder han om, vælter sig som en So i Sølen, strækker sig og sover bedøvet ind.

sr.

En modig Præst.

Det var i Rezouville under den tysk-franske Krig i 1870. Byens Kirke laa fuld af saarede. Pludselig slaar Prøjsernes Granater ned paa Kirkens Tag. Alle de stakels syge syntes at være viede til Døden. Da tog Byens modige Præst et Stykke Lærred, tegnede med Blod et stort

Kors derpaa, forrettede en kort Bøn og steg saa op paa Kirkens Tag. Til højre og venstre regnede det med Granater, susende og hvæsende fo'r de forbi ham gennem Luftten. En af dem rev et Stykke af Fanens Skaft. Da svang han Fanen højt i Vejret og befæstede den paa Spidsen af det lille Taarn. Straks hørte Kirkens Beskydning op, og de ængstede syge var reddet.

✠ At vor kære Hustru og Moder, **Emma Christiansen**,
 † efter kun to Dages Sygeleje roligt er hensovet Søndag
 d. 31. Oktbr., vel forberedt ved Modtagelsen af de hellige
 Sakramenter, bekendtgøres herved.

Skrædermester **H. Christiansen**,
Georges, **Fanny**,
Axel, **Paula**.

Begravelsen finder Sted Lørdag d. 6. Novbr. Kl. 12¹/₂ fra
 Kapellet paa Katholsk Vestre Kirkegaard.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Unio. Stiftelsesfest afholdes Søndag d. 7. Novbr. Kl. 7¹/₂
 i Nielsens Selskabslokaler, Frederiksberg Allé 11, Stue
 og 1. Sal. — Fællesspisning, Aftenunderholdning, Dans.
 Medlemmer 2 Kr. 50 Øre. Besøgende 4 Kr. 50 Øre. Adgangskort
 faas indtil Fredag d. 5. Novbr. Middag hos

Ernst Bæklund,
 Frederiksberggade 34,
 Telef. Byen 3163.

Herm. Hoffmann,
 Købmagergade 48,
 Telef. H 1359.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 7. November. 23. Søndag efter Pintse. Oktavdag.
M. 8., Oktav af alle Helgen. — **Ti. 9.**, Laterankirkens Ind-
 vielse. — **O. 10.**, Andreas Avellinus, Bekender. — **To. 11.**,
 Martin af Tours, Biskop og Bekender. (Mortensdag) — **F.**
12., Martin, Pave og Martyr. — **L. 13.**, Stanislaus Kostka,
 Bekender.

Søndag d. 14. November. 24. Søndag efter Pintse. Marias
 Værnefest.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion
 Søndag d. 7. November i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8¹/₂.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 14. Novem-
 ber den h. Stanislaus' festlige Mindedag. Kl. 8¹/₂ *Fælleskommunion*
 i Jesu Hjerte Kirke. Kl. 6 Alten i St. Ansgars Kirke højtidelig
Festandagt med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te
 Deum.

NB. Mandag d. 15. November *bortfalder* det sædvanlige Møde.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgurinsforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Bøyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 46.

Søndag den 14. November.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Lidt om Mariahjemmet. — Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling. I-III. — Alle Vegne fra. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Frankrig. Australien. — Pave Pius X's 25aarige Bispejubilæum. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

v.

Fordomme.

Man siger nok, at en Aal er sejglivet. Det hedder ogsaa, at Ukrudt forgaar ikke saa let. Men der er dog noget, der er mere sejglivet end en Aal, der er sværere at udrydde end Ukrudt, og det er Fordomme. Det viste sig tydeligt i den saa meget omtalte Ferrer-Affære, det viser sig Gang paa Gang i det daglige Liv, og det viser sig ikke mindst i saa mange elskværdige og ellers forstandige Menneskers Syn paa den katholske Kirke.

En Gang var en Biskop paa en Jernbanetur kommen i Selskab med en hel Del Arbejdsnænder i en tredje Klasses Kupé. Der var en af de medrejsende, hvis Nærværelse Biskoppen følte sig ilde berørt af; det var en Mand, af hvis Mund der strømmede en sand Syndflod af Eder og Forbandelser. Biskoppen, som vilde give denne Mand en passende Tilrettevisning, sagde til ham med rolig Værdighed: »Min Ven, det er en uhyggelig Samling Eder, De er i Besiddelse af; maa jeg spørge Dem, hvor De har lært

alle dem?« Arbejdsmanden saa paa den fremmede og udbrød: »Lært dem? Ingen Steder. Det er en Gave, jeg har.«

Paa samme Maade har det sig vistnok med de fordomsfulde Mennesker, hvem alle Fornuftgrunde, alle Modforestillinger, alle Oplysninger preller af paa, som den bedste Bueskyttes Pile vilde prelle af paa et Panserskib. Skulde de sige, hvorfor de har deres ufejlbare Anskuelse om Katholikernes Afgudsdyrkelse, Grusomhed, Uvidenhed, Usædelighed o. s. v., vilde de ofte blive Svar skyldige; deres Kundskaber herom er noget nær en Slags »Gave«. Saadanne Menneskers Standpunkt har intet med Fornuft at gøre; de staar, hvad deres Fordomme angaar, udenfor Fornuften, over Fornuften, ja i sikker Tryghed fjernt fra al Fornuft; de er født og baaret i Uvidenhed, opdraget og ernæret i Uvidenhed, lever og aander i Uvidenhed og dør i Reglen ogsaa i Uvidenhed.

Og dog, som Kardinal *Newman* siger, skulde nogen i Verden være hævet over religiøse Fordomme, skulde det netop være Protestanterne. De, hvis Hovedkrav er den enkeltes Ret til selv at forme sig sin Tro, skulde give lige saa vel som tage, skulde indrømme andre, hvad de kræver for sig selv; der er derfor ingen, der har mindre moralsk Ret til at gro fast i Fordomme end netop de, hvis Fordomme mod den katholske Kirke ofte ikke er til at rokke.

Men — trods det, trods Fordommenes ofte knugende Vægt — tør vi ikke blive trætte af at kæmpe imod dem. I Søndagens Evangelium tales der om Surdejgen, der med sin Kraft gennemtrænger Brødets hele Masse. De Ord er talt til alle Christi Disciple; disse skal ved Ord, ved Vandel, ved deres hele Liv gennemtrænge det menneskelige Samfund. Der er mange Maader, hvorpaa vi Katholikker kan bekæmpe de mange Fordomme mod vor hellige Kirke. Men den bedste af dem alle er sikkert den, at vi tidlig og silde lever og virker som ægte katholske Kristne; saa vil der fra os — svage og syndige, som vi af os selv er — udgaa en gennemtrængende Kraft, der vil faa Fordommene til at svinde og — endnu mere, maaske skaffe Sandheden Sejr hos nogle søgende Mennesker.

Lidt om Mariahjemmet.

Af Lbsse Stampe-Charisius.

Den 1. April 1910 vil 8 Aar være forløbet, siden Mariahjemmet aabnede sine Døre for en Flok unge katholske Piger af den ubemidlede Borgerstand. I alle disse Aar har Mariahjemmet ført en tildels tilbagetrukket Tilværelse og hverken aflagt aarligt Regnskab for sine Indtægter og Udgifter eller meddelt offentlige Beretninger om sin Virksomhed. Bestyrelsen har nemlig anset saadant for ikke at være begrundet, eftersom det er oprettet for private Midler og ikke har modtaget noget Tilskud.

Men om end Mariahjemmet, set fra et pekuniært Standpunkt, er uafhængigt, er det dog i andre Retninger meget afhængigt, baade af vor Menigheds Interesse for det og af dens Forstaaelse af, hvad Mariahjemmets Maal er, og ved hvilke Midler det søger at naa dette Maal. Efterstaaende Linier fremkommer som et Forsøg paa at vække og forøge Interessen for denne forholdsvis nye Institution.

Tanken, der ligger til Grund for Mariahjemmet, er denne: 1) at give saa mange som muligt af vore katholske Piger, der forlader vore Almueskoler, en Uddannelse, der dog i det mindste nogenlunde sætter dem i Stand til at udføre en Tjenestepiges — senere maaske en Husmoders Pligter;

2) at befæste dem i deres katholske Tro og bevare dem for Kirken.

Mærkeligt nok synes det at være almindelig godkendt, at en Dreng sættes i Lære flere Aar, inden han kan tjene sit Brød i en eller anden Profession, medens derimod en 15-Aars Pige, som lige kommer ud af Skolen, skal kunne paatage sig en Plads »ved hvad som helst« uden at have lært noget som helst i Retning af praktisk Arbejde. Saadanne Pigebørn bliver anbragt i en Tjeneste uden at have nogen Anelse om, at de paatager sig en Forpligtelse til at udføre det Arbejde, som paahviler dem, og uden at deres Arbejdsevner er blevet udviklet. Selv de beskedneste Fordringer til Arbejdsdygtighed overstiger derfor disse

unge Pigers Evner og Kræfter, og Følgerne udebliver ikke: Misfornøjelse paa Fruernes Side og Ulyst og Modløshed paa de unge Tjenestepigers Side. Saa begynder denne Omflakken fra den ene Plads til den anden, som desværre er saa almindelig, og Erstatning for Dagens Møje og Besvær søger de i de Aftentimer, som de tilbringer paa Gader og Stræder, sædvanligvis i Selskab med Veninder, der ofte fører dem ind paa Veje, som ikke burde betrædes af nogen ung Pige, som har den gode Vilje til at forblive flink og brav, men som mangler den Uddannelse, baade den kristelige, den moralske og den praktiske, som vilde være en Støtte for hende.

For saadanne er Mariahjemmet stiftet — ikke for dem, som fejlagtigt mener at komme højere op i Samfundet ved f. Eks. at lære Modepynt, Dameskræderi eller Kontorarbejde. Heller ikke for dem, som vil lavere ned — arbejde i Fabrikker eller tjene i Beværtninger o. s. v. — men derimod for dem, som alvorligt ønsker at uddannes til at kunne tjene i saadanne gode Hjem, hvor Husmoderen har Omsorg for sine unge Tjenestepiger og gerne vil bære over med dem og lære dem, hvad de endnu ikke forstaar at udføre, men som dog fordrer nogen Foruddannelse hos dem og et nogenlunde fast Grundlag at arbejde videre paa.

Til at overtage saadanne Pladser er det Mariahjemmets Maal at gøre vore unge Elever skikkede. Men først og sidst gaar tillige vor Stræben ud paa at bestyrke dem i deres Tro og i deres Kærlighed til den hellige Kirke samt befæste hos dem de gode Grundsætninger, som er indpodet dem i Kirken, i Skolen og for manges Vedkommende i de gode Hjem, hvorfra de kommer til os. Desværre er dog netop dette en af de vanskeligste Opgaver overfor Nutidens Ungdom.

Mariahjemmet giver dem Lejlighed til at lære al Slags Husgerning, Madlavning, Rengøring, Opvartning, Vask, Strygning o. s. v. Læretiden er i Reglen 2 Aar, og efter disse Aars Ophold her vil de, hvis de har benyttet Tiden vel, være i Stand til at overtage Pladser, hvor der ikke stilles altfor store Fordringer til deres selvstændige Arbejde. Det er ikke vanskeligt at faa dem anbragt i gode Pladser med en Løn af 14—16 Kr. om Maaneden, og ofte har vi

Glæde og Ære af vore unge Elever, som vi udsender i Pladser; selvfølgelig dog ogsaa ofte det modsatte. Thi Udholdenheden hos de unge er ikke stor, og Ulysten til at tjene er i frodig Vækst. I tilsvarende Grad synes Lysten til at blive Elev i Mariahjemmet at aftage, hvilket jo er ganske naturligt, naar de unge mener, at de ikke har Brug for at lære husligt Arbejde.

Hvilken Vildfarelse, der ligger til Grund for denne Opfattelse, og hvor skæbnesvanger den er for hele deres Fremtid, behøver jeg næppe at udvikle nærmere her.

Hellere vil jeg søge at imødegaa nogle af de mange Indvendinger, der gøres mod Institutioner som Mariahjemmet i Almindelighed og mod Mariahjemmet i Særdeleshed.

Den almindeligste Indvending, som dog i Grunden maa gælde alle Skoler, Opdragelses- og Uddannelsesanstalter, hvor mange unge er samlede, er den, at de kan have en daarlig Indflydelse paa hverandre, en Indflydelse, som selv det mest aarvaagne Tilsyn næppe kan forhindre. Ja, dette er uimodsigelig sandt. Men paa den anden Side kan ogsaa det modsatte finde Sted, og Kammeratlivet sliber mange skarpe Kanter af, fremmer Kappelysten og giver Lejlighed til et Samliv, der ikke kendes under saa muntre og friske Former i et snævrere Hjem, selv om Søskendekredsen er stor.

Specielt mod Mariahjemmet indvendes der bl. a., at Læretiden er for lang, og at Eleverne *udnyttes* mere, end de *uddannes*.

Ja, sikkert er Læretiden for lang for den unge Pige, som higer efter at bevæge sig frit ude i den vide Verden. Men i og for sig er den for kort, thi det er næppe muligt i 2 Aar at omdanne en 15-Aars Skolepige til at blive en flink og dygtig Tjenestepige.

Om endnu mindre Forstaaelse af det Arbejde, som gøres her i Mariahjemmet, vidner det, naar der siges, at vi udnytter vore Elever i Stedet for at uddanne dem. Thi bliver de ikke netop praktisk uddannet, idet de bliver udnyttet? Mon det vilde være en heldig Uddannelsesmaade at lære dem Theori og ikke tillige øve dem praktisk i alle Slags huslige Arbejder? Og mon en mere hensigtsmæssig

Fremgangsmaade kan anvises os end den, at de øves i den vanskelige Kunst at søge at tilfredsstille forskellige Menneskers Krav derved, at de under stadigt Tilsyn og Vejledning uddannes, bl. a. ved at betjene et Pensionats højst forskelligartede Elementer? Man siger, at det sete afhænger af Øjnene, som ser — og disse Ord passer udmærket godt her, hvor der fra Pensionærernes Side undertiden gøres Bemærkninger, som gaar i lige modsat Retning, f. Eks. naar de hentyder til, at vore Elever bliver forvænt, at »alt i Mariahjemmet drejer sig om dem«, at »de altid skal mores, altid skal ud«, o. s. v.

Det er vistnok ogsaa gavnligt at vække vore Elevers Æresfølelse derved, at de ser, at skønt der intet betales for deres Ophold herinde, og at de endog efter endt Læretid medbringer herfra et fuldstændigt Udstyr, passende for en ung Tjenestepige, saa maa de dog indirekte betale for deres Ophold og Undervisning med deres Arbejde, og at det Udstyr, de modtager, naar de forlader Mariahjemmet, betragtes af os som en yderligere, samlet Løn for deres Arbejde herinde.

Det synes, som om en Del af vore Præster i Provinserne er tilbøjelige til nærmest at fraraade de unge Piger i deres Menigheder at tage ind i Mariahjemmet, inden de søger Tjeneste. Uden Tvivl frygter de for, at disse unge Piger senere skal foretrække at søge Tjeneste i København i Stedet for at vende tilbage til deres Hjemstavn. Hidtil har dog denne vistnok meget naturlige Frygt vist sig at være ubegrundet, thi kun aldeles undtagelsesvis har en eller anden Pige fra Provinserne ønsket at tjene her i Byen efter endt Læretid i Stedet for at vende hjem.

Vi trænger til alle vore Præsters, til hele vor Menigheds varme Interesse og Tilslutning, hvis det Forsøg, som gøres her i Mariahjemmet, paa at modarbejde den Strøm, som i stedse stigende Grad truer med at rive vor kvindelige Ungdom af den arbejdende Klasse bort fra Kirken og Pligtens Vej, ikke skal bryde. Thi naar den Anskuelse vinder Hævd, at der vises Mariahjemmet en Tjeneste, hver Gang en Elev indmeldes her, medens det burde være saaledes, at Præsten, Forældre, Lærere og Lærerinder kappedes om at faa de unge Piger, for hvilke det er stiftet, anbragt her-

inde — da vil den Tid snart komme, da Mariahjemmet i sin nuværende Skikkelse er overflødig.

Til Slutning nogle oplysende Tal, som maaske kan have nogen Interesse.

Fra 1. April 1902 indtil 1. Maj 1909 har Mariahjemmet optaget 81 Elever. Af disse har 44 gennemgaaet et fuldstændigt Kursus, og alle har taget Plads som Stuepiger, Enepiger eller Kokkepiger, dels her i København og dels i Provinserne. 37 Piger har ikke fuldendt deres Kursus af mange forskellige Grunde; en Del af dem er dog senere blevet godt anbragt i Tjeneste.

Mariahjemmet, Alle Sjæles Dag 1909.

Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling. I—III.

Kbhvn. 1908. — 8.

Bog anmeldelse ved Johan Johnsen.

(Fortsat.)

Overmaade glædeligt er det, at Forf. samtidig med, at han skildrer Datidens Barmhjertighedsgerninger, lige fra at give Almisser til at bygge Broer og Veje, rammer en Pæl gennem den forslidte protestantiske Paastand om »Gerningshelligheden«. Forf. anfører kirkelige Udtalelser, hvori der gøres klart Rede for Almissernes Natur: ». . . Hvad er det for en Retfærdighed, Brødre, at en Synder giver Gud sine Penge i Almisse, men Djævelen sin Sjæl ved onde Gerninger.« (58)

Naar Forf. vil føre Bandlysningen ned til Druiderne, saa er dette en stor Fejltagelse. Kirken behøvede ingenlunde at gaa i Lære hos Galliens Druider; Udelukkelse af Kirken er lige saa gammel som Kirken selv. (62)

Omtalen af den karolingske Tid er rig paa interessante Enkeltheder, og det er glædeligt, at alle Læsere her vil

faa et noget andet Syn paa denne Del af »den mørke Middelalder«, end der i Almindelighed hersker. — Bl. a. fremdrager Forf. Datidens Prædiken. Præsterne »skal vække Erkendelse af de Synder, der fører til Fordømmelse, og indtrængende formane til gode Gerninger: sædelig Renhed, Godhed, Medlidenhed, Almisser og Skriftemaal. De skal vidne om den store Gengældelsens Lov: at de ugudelige sammen med Djævelen vil blive ramt af Helvedes evige Ild, medens de retfærdige skal leve evigt med Kristus i Himlens Herlighed. Prædiken skal holdes paa Modersmaalet. Ved Siden af at prædike skal Præsterne optræde som Lærere for det almene Folk. Hver Præstegaard skal helst danne en Skole, hvor Omegnens Befolkning kan faa fri Undervisning. Lavmaalet for den Oplysning, som enhver i Riget skal sidde inde med, maa være det, at de kan deres Katekismus ordentlig.« (70)

Ved Omtalen af Kirkens Kulturarbejde i England siger Forf.: »Vi kan samle Fremskridtet om fire Hovedpunkter, om Kirkens Forhold: *til Hedenskabet, til de fattige, til Forbryderne og til Trællene.* Romerkirkens Mænd aabenbarede her en vidunderlig Evne til at udøve den vanskelige Kunst: at reformere ved at lægge nyt Indhold ind i gamle Former.« (88)

Overfor Angelsaksernes strenge Straffelovgivning, der i Aarhundreder var haandhævet med ubarmhjertig Haardhed, skildrer Forf. Kirkens Forsøg paa at gøre Strafferetten human og pædagogisk. Ja, Gregor den Stores Ord staar paa Højde med moderne Retslærdes Anskuelser. Forf. karakteriserer Kirkens Bestræbelser i denne Retning paa følgende Maade: »Det slaas her fast af Kirkens øverste Myndighed, at Straffen *ikke* maa foretages i Hidsighed, men skal udøves af Kærlighed, — at dens Øjemed *ikke* er at ødelægge, men forbedre Forbryderen, — at den maa rette sig efter Forbryderens Karakter.« (90)

Fremstillingen af Udviklingen i Danmark slutter Forf. med følgende Oversigt: »Ved Middelalderens Udgang er saaledes den sociale Omdannelse fuldt gennemført; i Danmark som andet Sted finder vi 3 skarpt udsondrede Klasser: den kirkelige Præste- og Munkestand, den adelige Kriegerstand og den arbejdende Bondestand. Til Bonde-

standen hører endnu et større Antal Trælle, men de forsvinder i Løbet af det 13. Aarh. — Bønderne frembragte de materielle Værdier, Adelen haandhævede Retten og forsvarede Landet, Præster og Munke udbredte Oplysning og øvede den sædelige Opdragelse. Det var en Tredeling, der nøje svarede til Samfundets Vilkaar og paa sin ganske vist ikke al Tid lige heldige Maade løste Tidens Opgaver.« (131).

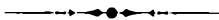
Forf. afslutter dette Bind med følgende Ord: ». . Ved Tidsrummets Udgang finder vi Underklassen langt overvejende repræsenteret af Bønder, der lever i lovformeligt Ægteskab, som har lovbestemte Søn- og Helligdage, som er Medlemmer af det bestaaende Landsbyfællesskab og af Kirkens Fællesskab, den kristne Menighed.

Markfællesskabet hviler paa den Grundsætning: alene kan Enkeltmand intet udrette. Som Markfælle deltager Bonden i alle Raadslagninger og Beslutninger, der angaar Dyrkningen af og Værnet om den fælles Mark: fælles Hegn, fælles Regulering af Vandløb og Anlæg af Veje og Broer, fælles Vogtning af Kvæget, fælles og gensidig Hjælp i Tilfælde af Ildebrand eller mislykket Høst, gensidigt Forsvar overfor alle Angreb paa Personer og Sammenslutninger.

Gennem Kirken har Bonden vundet endnu større Betydning. Dens høje himmelstræbende Bygning har han daglig for Øje; i dens Indre, omgivet af alle, høje og lave, udvider og løfter Fællesskabet sig op til en endnu større og højere Verden, Evighedens uendelige Rige. Allerede gennem det økonomiske Interessesfællesskab, men endnu mere gennem Kirkens aandelige Fællesskab løftes Bonden op til en Personlighed med hele Menneskets Ret og Værd.

Dette er den ældste Middelalders første historisk-socialt Fremskridt. Det næste og endnu større træder først klart for Dagen i det følgende Tidsrum: i *Stædernes Tid*.«

(Sluttes.)

Alle Vegne fra.

Den saakaldte »Skaarupsag« vakte i sin Tid ikke saa liden Opsigt indenfor kirkelig interesserede Kredse i Danmark. Det drejede sig jo, som vist adskillige endnu husker, om den lutherske Sognepræst i Skaarup, hvis Hustru var sindssyg, og som fik Skilsmisse fra hende, hvorpaa han lod sig ægtevie til en anden Kvinde. I *Kristeligt Dagblad* har Pastor Chr. Sørensen fra Garnisons Kirke i København atter taget denne Sag op til fornyet Overvejelse i et Par Artikler, der nærmest gør et saare ynkværdigt Indtryk. Pastor Sørensen hævder, at denne Sag konstaterer, at det ikke er en Folkekirke, men en Statskirke, der raader her i Danmark. Det har han været længe om at opdage, trods han, saa længe han har været Præst, har været forpligtet til at vie alle de mangfoldige fraskilte, hvis Ægteskabet verdslige Myndighed havde opløst, hvormedet dette end i Forvejen havde været indviet i den treenige Guds Navn. Og Pastor Sørensen finder i denne Sags Afgørelse en Nedværdigelse for Bispestillingen, for Præstestillingen, for Kirken, for den danske Menighed o. s. v. Men hvad skulde synes at ligge nærmere, naar man har saadanne Anskuelse, naar man offentlig betegner en af sine Præstebrødre som en »Ægteskabsbryder«, end at forlade et Samfund, der er saa vanhelliget og verdsliggjort i ens Øjne? Men se, om Pastor Sørensen gør det! Han taler nok om, at »Tiden peger i Retning af en Frikirke«, men han selv eller nogen-somhelst nævneværdig Del af det danske Præsteskab træder næppe ud og danner en saadan. Skulde der findes, lad os sige blot et Par Hundrede lutherske Præster her i Landet, som vilde forlade de sikre Embeder og begive sig ud i en Frikirkens usikre Stillinger? Maaske er det fejlt dømt, men det sker dog vist næppe, selv om der bliver mange, baade Skaarupsager og andre Sager i den danske Statskirke! Hemmeligheden er den, at en Statskirke overhovedet er en Indretning, der ikke kan bringes i Harmoni hverken med Guds Ord eller med den Kirke, der blev grundlagt Pintsedag.

Af *Varden* udkom d. 7. Novbr. dette Aars 23. Hefte. Det indeholder en meget ejendommelig Missionær-Biografi af *Huysmans*, et stemningsfuldt Eventyr af den franske Digter *Laboulaye* og Anmeldelser af en hel Del Litteratur og Skuespilkunst.

Nu, da Adventstiden nærmer sig, er det vistnok paa sin Plads at henlede Opmærksomheden paa en af *vore egne Bøger*, der mærkeligt nok ikke har været anmeldt før her i Bladet, men dog hører til den bedste katholske Litteratur, vi besidder paa Dansk. Det er *Konrad Kümmels Adventsbilleder*, en Samling ejendommelige og meget gribende Smaa-historier baade fra Fortiden og Nutiden. Kümmel er en sydtysk Præst, der besidder store Evner som Novelleforfatter og har udgivet og stadigvæk udgiver mindre og større Fortællinger; han er ogsaa Redaktør, og hvad han udsender, baade i Bogform og som Artikler i Blade, sluges af Snese Tusinder med Begærlighed. Der er en vis, ikke stor, men dog tydelig Lighed mellem Kümmel og den engelske Præst *Benson* i deres Smaafortællinger: det er Sjælens dybeste og inderligste Trang og Nød, de fortæller om paa en sjælden gribende og spændende Maade, ofte med en henuelig, mystisk Baggrund. Som Navnet angiver, er det Adventstiden, den her omtalte Bog nærmest tager Sigte paa, og det saa træffende, at der ikke er mange Bøger, der bedre kan forberede enhver som helst til at holde Jul paa Kristenvis. Bogen, som er henad 300 Sider stor og kun koster 1 Kr. 50 Øre, kan faas — — ja, det er med den, som med næsten alle vore katholske Bøger, de er praktisk talt saa svære at faa fat paa. Hos Boghandlerne staar de ikke, hos *Høst* i Bredgade kan man maaske faa dem, hvis de kan finde dem derinde eller overhovedet har dem paa Lager. Nej, vi skulde have en katholsk Boghandel paa et godt beliggende Strøg midt inde i Byen, hvor alle vore Bøger, fine, gode Billeder, Rosenkranse o. s. v. var nemt og bekvemt at faa fat paa for alle og enhver, som tilfældigt kom der forbi. En saadan Boghandel var saare nyttig og kunde maaske endog betale sig. Hvad Kümmels Bog angaar, kan den dog sikkert faas baade hos *Høst* og

— som andre Bøger jo endelig ogsaa kan — hos enhver Boghandler, som man heder forskaffe sig den fra Høst's Forlag.

I Sverige er man i Følge danske og svenske Blade i Færd med at optage *en Statistik over samtlige Statens Ejendomme* for derigennem at opnaa Styrkelse af Landets Kredit, naar det skal laane Penge. Men denne Gang skal *Kirkens* Midler, baade Præstegaarde og Kapitaler, medoptages i Statistikkens, hvilket ikke er sket ved tidligere Lejligheder. Den svenske Kirkelidende protesterer da ogsaa derimod og tilraader at anmode Kongen om, at ingen af Kirkens Ejendomme maa regnes som tilhørende Staten. — Men hvem skal man da betragte dem tilhørende? Protesterede man ikke mod den Udplyndring, Gustav Vasa foretog for halvfjerde Hundrede Aar siden af Kirken i Sverige, tør man lige saa lidt protestere mod den langt uskyldigere »Statistik«, som optages i vore Dage.

Vi henleder Opmærksomheden paa den Række Gudstjenester, der agtes afholdt i St. Annæ Kirke i denne Uge, og hvorom Meddelelse findes i Slutningen af Bladet. Da det jo ligger i Tiden, bliver denne Række »Vækkelsesmøder« uden Tvivl talrig besøgt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Man mener nu i kirkelige Kredse, at det Konsistorium, som skal afholdes i Decbr., vil blive efterfulgt af et andet i Januar. Ved begge disse vil Paven udnævne Kardinaler. Dette er ikke nogen almindelig Fremgangsmaade, men da der er hengaaet ikke saa kort Tid siden det sidste Konsistorium, og da der er 15 Kardinalpladser ledige, er det dog en rimelig Antagelse. En Prælat, som man for en Maaned siden var vis paa, skulde blive udnævnt til Kardinal, tvivler man nu om i den Henseende; Msgr. *Bisletti*,

Majordomus hos Paven, som hermed tænkes paa, er nok en udmærket Mand, vel værd den store Udmærkelse, men da det er meget vanskeligt at finde nogen anden, der kan udfylde hans meget delikate Stilling ved Pavehoffet, hvilken kræver overordentlig megen Takt, da alle Ansøgninger om Audiens skal gaa gennem hans Hænder, mener man, at hans Optagelse i Kardinalkollegiet vil blive udsat nogen Tid endnu. Som sikre Kardinalemner nævner man to Englændere, Ærkebiskop *Bourne* af Westminster og Benediktinerabbeden *Gasquet*, Formand for Vulgata-Kommissionen, og en Belgier, *Jansens*, ogsaa Benediktinerabbed. Der er nogle Vanskeligheder ved Patriarken af Lissabons Udnævnelse til Kardinal, da hans Forgænger, som i Fjor trak sig tilbage til et Franciscanerkloster, endnu er i Live.

Frankrig. I Dagbladene meldes, at Foreningen af Folkeskolelærere og Lærerinder, der ialt tæller over 190,000 Medlemmer, har anlagt Sag mod samtlige franske Ærkebiskopper og Biskopper i Anledning af Biskoppernes sidste Hyrdebrev, hvori de skildrede de verdslige Folkeskolers fordærlige Indflydelse. Lærerne kræver af hver Biskop en Skadeserstatning paa 5000 Francs, idet de hævder, at der ved Hyrdebrevet er tilføjet dem moralsk og økonomisk Skade. Skadeserstatningen vil blive tilstillet Skolekasserne. Den Hyrdeskrivelse, som her hentydes til, har været i høj Grad paa sin Plads. Hr. *Briand*, der ikke synes, trods modsatte Rygter, i nogen Maade at nære blidere Følelser overfor Kirken, forbereder nemlig et Lovforslag, der skal beskytte Folkeskolens fritænkeriske Lærerkæfter mod enhver retslig Forfølgelse fra Forældrenes Side, som var misfornøjede med, at deres Børn blev religiøst og moralsk fordærvet af deres Læreres ugudelige Lærdomme. Efter Lovforslaget er Børn at straffe, hvis de paa nogen Maade vægrer sig mod de Lærdomme og de Bøger, man byder dem i Skolen. Det er at haabe, at de franske Katholikker, som saa mange Gange har vist sig uenige og splittede, dog her maa kunne blive enige om at kæmpe for Bevarelsen af Forældrenes Rettigheder. — — —

I Følge »*Kristeligt Dagblad*« har Ærkebiskoppen af Rennes, *Dabourg*, overfor en Journalist erklæret, at Biskopperne ikke nærede nogen som helst Frygt — Kirken skulde nok vide at klare Vanskelighederne. Det var heller ikke Pavestolen i Rom, der havde presset Biskopperne frem til Kamp, sagde Ærkebispnen. Iøvrigt skal det være *Briand*, som har anbefalet Lærerne at bruge den af dem nu paa-begyndte Taktik, at Skolen ikke alene skal forsvares af Staten, men ogsaa af Lærerne. Et R. B.-Telegram meddeler i Gaar, at Forfatterne af de Skolebøger, som i Bi-

skoppernes sidste Hyrdebrev beskyldes for at øve en for-dærvelig Indflydelse, paatænker i Lighed med Lærerne at anlægge Skadeserstatningssag mod de franske Ærkebiskopper og Biskopper. Adskillige Boghandlere har paa Grund af Hyrdebrevet nægtet at forhandle disse Bøger. — Det bliver mere og mere klart, at Kampen i Frankrig ikke blot er Kamp mellem Frisind og Katolicisme, men for en stor Del en Kamp mellem Fritænkeri og Kristendom.

Den sidste Erkendelse har »*Kristeligt Dagblad*« været længe om at naa til. Ikke alle Protestanter har været saa tungnemme i det Stykke. Saaledes skrev afdøde Biskop *Fredrik Nielsen* kort før sin Død, at han ikke var nogen ligegyldig Tilskuer ved det, som foregik i Frankrig, og at han godt kunde se, at det var Brødre, som led Nød der.

Samtidig med, at »Øvrigheden« raser mod Kirken, gaar det stadig væk tilbage med Frankrig i det vigtigste Punkt af alle, nemlig med selve dets Befolkning. Den svinder Aar for Aar. Medens Tysklands Befolkning forøges med henad en halv Million om Aaret, tog Frankrig 28,000 af i første Halvdel af 1909. Der fødtes i det halve Aar 399,000 Mennesker i Frankrig, men der døde 427,000. Og Frankrigs Befolkning har taget af i mange Aar. Under det andet Kejserdømme havde Landet endnu med et Indbyggerantal paa 36—37 Millioner ca. 1 Million Fødsler om Aaret; i 1880 er Fødselsantallet nede paa 940,000, i 1889 paa 880,000, og Nedgangen er konstant til 1907, hvor Tallet er 773,000. Saa kom sidste Aar en ringe Bedring; men denne har vist sig at være ganske forbigaaende — i Aar fortsættes den tidligere Bevægelse. Og man mener, at den vil blive ved hermed, saa at, hvis der ikke dæmmes op mod denne Udvikling, Fødselstallet i Løbet af de næste 20 Aar vil synke til 600,000, og Frankrig ved Slutningen af det nuværende Aarhundrede vil være nede paa en Befolkning af kun 30 Millioner Indbyggere i Stedet for de nuværende 38 Millioner. Og trods det vedbliver Regeringen at rase mod den eneste Magt, der ved sin sunde Moral kunde dæmme op mod Ulykken, nemlig den katolske Kirke.

Australien. Denne Verdensdels katolske Indbyggere har fra den 26de September til den 4de Oktober holdt en stor Kongres i Hovedstaden Sidney, under Tilslutning af Prælater, Præster og Lægfolk fra alle Sider. Kardinal *Moran* ledede Forhandlingerne og tog aktiv Del i den store Kongres. Der blev holdt en Mængde interessante Foredrag af det mest brogede Indhold, og at opregne dem alle her er der ikke Plads til. Foruden om mangfoldige kirkelige

Emner holdtes der Foredrag om Jordskælv, om Klassikerne i Skolerne, om Astronomi, om sociale og historiske Spørgsmaal, og der var mange fremragende gejstlige til Stede, ogsaa fra andre Verdensdele, f. Eks. Kardinal *Gibbons* fra Nord-Amerika og en irlandsk Ærkebiskop. Kardinal Moran, Australiens Primas, var Genstand for særlig Hyldest, da han fejrede sit 25aarige Bispejubilæum under Kongressen. Han er Ophavsmanden til Idéen om at holde katholsk Kongres i Australien, men han har overhovedet ydet den katholske Kirke i denne Verdensdel utallige Tjenester. De kalder ham »den store Kirkebygger«, thi Listen over alle de Kirker, Klostre, Kollegier og andre katholske Institutioner, som han har tryllet frem i sit store Ærkebispedømme, vilde fylde Spalter i en Avis. Skønt Kardinalen er 79 Aar gammel, har han intet mistet af sin aandelige Friskhed, og aldrig har han ved nogen offentlig Lejlighed lagt mere Spændstighed og Kraft for Dagen end ved denne Kongres, hvilken han i saa høj Grad selv satte Præget paa ved sine mange Foredrag, Taler og hele sin mægtige, personlige Indflydelse.

Den hl. Fader, Pave Pius X's 25aarige Bispejubilæum.

Tirsdag den 16de November er det 25 Aar siden, vor h. Fader Pius X af Kardinal Parocchi modtog den hl. Bispevielse.

I Anledning af denne Højtid, der opfordrer os baade til Tak til Gud og til Bøn for den ophøjede Jubilar, forordner jeg, at der i alle vore Kirker paa selve Jubilæumsdagen Kl. 9 holdes en festlig Sangmesse Pro gratiarum actione med den 3. Oration Pro Papa. Efter Messen Udstilling af det h. Sakramente, Te Deum og Tantum ergo, hvorefter den sakramentale Velsignelse meddeles.

Kjøbenhavn, den 10. November 1909.

† **Johannes von Euch,**
Biskop. Apostolisk Vikar
for Danmark og Island.

A. C.s Foredragsrækker.

(Sjette Række. Oktober 1909—Marts 1910).

Andet Foredrag **Onsdag d. 17. November**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$. Foredragsholder: Hr. *Mogens Ballin*. Emne: **Af Louise Hensels Kærlighedsliv**. Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Adgang for alle).

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 14. November. 24. Søndag efter Pintse. Marias Værnefest. **M. 15.**, Gertrud, Jomfru. **Ti. 16.**, Willehad, Bekender. **O. 17.**, Gregor Undergører, Bekender og Biskop. **To. 18.**, Peterskirkeens Indvielse. **F. 19.**, Elisabeth af Thüringen, Enke. **L. 20.**, Felix af Valois, Bekender.
Søndag d. 21. November. Sidste Søndag efter Pintse. Marias Ofring.

St. Annæ Kirke.

I Anledning af Redemptoristpræsten, Klemens M. Hofbauers Kanonisation, som fandt Sted i Rom d. 20de Maj d. A., afholdes der i St. Annæ Kirke en Række Foredrag over den hl. Klemens' Liv og Virken. Søndag den 14de November Kl. 10 læser den højærværdigste Biskop Pontifikalmesse, og derefter holdes der Prædikener hver Aften indtil Fredag under velvillig Bistand fra flere fremmede Præsters Side. Søndag Aften er der Prædiken Kl. 6, fra Mandag til Fredag Aften inkl. Kl. 7^{1/2}. Højtideligheden finder sin Afslutning Søndag den 21de November under Hovedgudstjenesten.

St. Francisci III Orden. Paa Grund af Prædikenerne i St. Annæ Kirke holdes Mødet med Generalabsolution ikke — som bebudet — den 19de November, men først paa Elisabeths-festens Oktavdag **Fredag den 26de November.**

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder undtagelsesvis offentligt Møde den 4de Onsdag i November i Stedet for den 3die. Altsaa bliver Mødet **Onsdag Aften den 24de ds.**, Kl. 7^{1/2} Aften. Fælleskommunion Søndag der, 21de ds. Kl. 7 Morgen.

Syforeningen paa Frederiksberg er flyttet over i St. Maria Kirkeskole, Boyesgade 8, 1. Møderne finder Sted som sædvanligt hver Torsdag 1^{1/2}—4. Gaver modtages paa samme Tid og Sted eller hos Frk. Ronge, Lykkesholms Allé 14 C.

Brevkasse. Da Redaktionen har erfaret, at adskillige af Ugebladets Læsere allerede er blevet opmærksomme paa *Aftenbladets* Artikel i Gaar Aftes: »En katolsk Præst forladt Rosenkranskirken og giftet sig», skal vi dementere denne overraskende Beretning. Der er ingen katolsk Præst, hverken i København eller her i Landet overhovedet, der har forladt Kirken og giftet sig. Derimod har en katolsk Lærer, en af de saakaldte Skolebrødre, med sine gejstlige foresattes udtrykkelige Tilladelse opgivet sin Stilling som Skolebroder og giftet sig; men dette er allerede sket for snart et Aars Tid siden. Skønt vi saaledes har maattet dreje Halsen om paa Aftenbladets And, kan det ærede Blad dog trøste sig med, at der er blevet nogle pæne Fjer tilbage.

^{10/11} 1909.

Red.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalel. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Pale 654. — Ugebladets Redakteur: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bøghinders Allé 4.

Nr. 47.

Søndag den 21. November.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Pave Pius X. som Biskop af Mantova. — Udkomne Bøger. — Lidt mere om Mariahjemmet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

VI.

Sindsro.

Tiden, hvori vi lever, er fuld af Uro, Hastværk, Ophidselse. Forholdene er langtfra, som man ønsker sig dem. Menneskenes Gøren og Laden svarer ikke til Fornuftens og Kristendommens Fordringer. Og ser vi ind i Fremtiden, ser det om muligt endnu mere truende og farefuldt ud end nu.

Det er derfor nødvendigt at være udrustet med Sindsro. Sindsro er langtfra det samme som Ligegyldighed. Den Sindsro, vi nødvendigvis skal have, bestaar deri, at vi alle Vegne og til alle Tider fremmer det gode og trofast lever efter vor bedste Overbevisning, uden at blive ophidsede af de Ting, vi ikke har Herredømme over.

Vi skal nu engang leve i den Tid, Gud har sat os ind i. Og den Tid er netop vor Tid. Det forekommer os — maaske med Rette — at fordums Tider var bedre end vor; men hvorom nu alting er, vi maa klare os i vor Tid.

Og det gør vi lettest og sikrest ved trofast at arbejde paa Løsningen af den Opgave, Gud har givet os.

Præsten, Familiefaderen, den lærde, Forfatteren, Købmanden, Haandværkeren -- alle har de Pligter mod sig selv, mod andre, mod Tidens Krav. At opfylde disse Pligter, det kalder jeg i Sandhed at forbedre Tiden. Og vi kan til alle Tider gøre vor Pligt. I saa Henseende er der ikke Forskel mellem gode og onde Tider. Den, der kender og gør sin Pligt, er langt fra et unyttigt Menneske, det er ham, som hjælper med til at forbedre Verden. Lad Verden ligge i det onde — vi vil hverken tænke eller gøre det onde. Er end alt i Uro og Oprør — vi vil bevare vor Sindsro.

Man siger, at det er Arbejdet, som opholder Livet. Men kun den, der har Sindets Ligevægt, arbejder roligt og flittigt. Han alene arbejder tillige for at opnaa det evige Liv, han alene ved, at Livets Medgang og Modgang kan have uendelig Værdi for Sjælen, fordi han forstaar at benytte sig af dem. Uden Sindsro bliver Mennesket hovmodigt og uforsigtigt, naar heldige Resultater smiler ad ham, modløst og fortvivlet, naar han møder Modgang.

Forestil dig vor guddommelige Frelser. Han er det fuldkomneste Mønster paa Sindsro. Intet, heller ikke de største Lidelser, kunde forstyrre den hos ham. Jesus sagde det betydningsfulde Ord: »Jeg har en Mad at spise, som I ikke kende ... min Føde er, at jeg gør hans Villie, som har sendt mig.« (Joh. 4, 32. 34).

At gøre Guds Villie er den Mad, som styrker os til alle Arbejder. Og havde vi bedre Forstaaelse af denne Mad, havde vi ogsaa Nøglen til den sande Sindsro. Men vor nervøse Tid har en hel anden Føde, og Maaden, hvorpaa vor Tids Mennesker vil komme til Formue og Anseelse og skaffe sig Morskab og Adspredelse, viser klart nok, at Guds Villie ikke er den drivende Kraft.

Men lad os altid huske paa, at Gud lever endnu. Og er vi sande Kristne, saa tør vi aldrig tænke eller tale, som om Herren havde forladt sine. Lad os altid bevare Sindsro og huske paa Herrens Ord: »Se, jeg er hos eder alle Dage indtil Verdens Ende.« (Matth. 28. 20).

Pave Pius X. som Biskop af Mantova.

En Novembermorgen i Aaret 1884 kom en Præst som Pilegrim til St. Antonius' Basilica i Padova. Den gamle Sakristan, som tjente ved hans Messe, følte sig dybt grebet af hans Ydmyghed og Andagt og tænkte i sin Godhjertethed, at han vilde gøre noget stort for denne stakkels Præst, der med sine ca. halvhundrede Aar dog ikke syntes at være naaet ret højt i Samfundet.

— »Hvor er De fra?« spurgte han.

— »Fra Treviso,« lød Præstens Svar.

— »Jeg kender Biskoppen af Treviso,« fortsatte den gamle ivrigt, »han kommer undertiden hertil og læser Messe; hvis De har Lyst, skal jeg gerne anbefale Dem til ham.«

— »Tak, det vilde være mig kært.«

— »Ja, skriv saa Deres Navn her i Protokollen.«

Da Præsten havde gjort, som han sagde, fik den gamle Sakristan sine Briller paa for at læse Navnet paa sin Protégé; men hvem skildrer hans Forskrækkelse, da han fik det tydet og saa, at der stod: »Sarto, udnævnt til Biskop af Mantova.«

Monsignor Sarto var den Gang paa Vej til Rom, hvor han i Kirken St. Apollinaris d. 16. November modtog den biskoppelige Vielse af Kardinal Parocchi.

»Dersom Bispedømmet Mantova ikke elsker sin nye Hyrde, da beviser det, at det er ude af Stand til overhovedet at elske nogen, thi Msgr. Sarto er sandelig den mest ærefrygtindgydende og elskeligste Biskop!«

Dette Udbrud af Leo XIII viser klart nok, med hvilke Øjne han saa paa den Mand, der engang i Tiden skulde blive hans Efterfølger, og hans Røst synes fra Graven at tilraabe hele Kristenheden de samme Ord om dens nuværende Hyrde, som han den Gang rettede til et enkelt Stift.

Det var ingen lille Opgave, som ventede Msgr. Sarto i Stiftet Mantova, og vel maatte Evangeliet paa hans Indtogsdag, 2. Søndag efter Paaske d. 19. April 1885, være ham et Motto for hans fremtidige Gerning og den gode Hyrde blive hans Forbillede.

Som flere af de italienske Bispedømmer havde Mantova lidt under de politiske Kvaler, der hærgede Landet i forrige Aarhundrede. Undertiden havde Bispestolen staaet ledig i Aarevis; den sidste Biskop, Msgr. Rota, som Pius IX. havde udnævnt i 1871, havde den italienske Regering haardnakket forhindret i at tage sin Bispestol i Besiddelse, ja, han havde endog maattet lide Landsforvisning og Fængsling. I 1879 kaldte Paven ham til Rom og udnævnte ham til titulær Biskop af Carthago, men Forholdene i Mantova vedblev at være saadanne, at Msgr. Sartos Udnævnelse først kunde komme i Stand fem Aar senere. Stiftet havde da været uden Overhyrde siden 1868, og den italienske Rege-

ring, som havde besat Mantova i 1866, havde benyttet den Vacance, den selv havde fremtvunget, efter bedste Evne: alle Klostre havde den ophævet, alle fromme Stiftelser havde den lagt Haand paa, alt Kirkegods havde den belagt med tunge Skatter. Ikke blot i timelig Henseende havde den erklæret Kirken Krig, men, hvad værre var, den havde aabnet Sluserne for alt ondt, der som en uhumsk Bølge var gaaet hen over de ubeskyttede Sjæle. Det er lettere at ane end beskrive de Vanskeligheder, der frembød sig for Biskop Sarto ved hans Tiltrædelse. Læser man Beretningerne om hans Virksomhed som Biskop, bliver man slaet af den ofte omtalte Lighed mellem den nuværende Pius X. og hans Navne Pius IX.; som Biskop af Spoleto og Imola havde sidstnævnte anvendt de samme Lægemidler for de samme Saar, og begge forstod at gribe Ondet an fra Roden af og først og fremmest ved deres Eksempel og kærlige Omsorg skabe en Præstestand, der kunde blive sande Fædre for Folket. Overfor Præsterne gjorde Biskop Sarto St. Pauli Ord til sine: »Forkynd Ordet, hold ved dermed i Tide og Utide, overbevis, forman, irettesæt med al Taalmodighed og Belæring (II. Tim. 4);« han tilraabte dem sit »Prædiker, prædiker! Belærer de smaa og de store, de umyndige og de dannede! Hvad det først og fremmest kommer an paa er, at de troende lærer Troens Sandheder saavel som Guds og Kirkens Bud bedre at kende; saa vil ogsaa de eder betroede Sjæles Liv blive bedre.« Som alt nævnt gik han selv foran ved sit Eksempel, og paa hans Visitatsrejser saa man ham som oftest flere Gange om Dagen bestige Prædikestolen. En Ting, der laa ham særlig paa Hjertet, var Katekismusundervisningen, og i Anledning af den første katekistiske Kongres, der afholdtes i Piacenza 1889, skrev han saaledes til dennes Præsident, Msgr. Scalabini:

»Den hellige Stol har ladet udarbejde en Katekismus *ad Parochos* (for Sognepræsterne), der er den samme for hele Kirken. Det var at ønske, at den i Lighed hermed vilde lade udarbejde en folkelig Katekismus, sat op i Form af Spørgsmaal og Svar, som skulde oversættes paa alle Sprog og læres i alle kristne Skoler.

Hvo, som lever iblandt Folket, ved, i hvor høj Grad

det stedse har Behov at genfinde de Formler, som det har lært i sin Barndom. Særlig i vore Dage, hvor de stakkels Mennesker ofte er tvungne til at forlade deres Hjemstavn og endog i en fremmed Egn søge deres Livs Ledsagerinde, hende, der skal være deres Børns første Lærerinde, da er der intet saa nødvendigt som en ensartet Katekismus.

Ganske vist har vi allerede Den kristelige Lærebog, forfattet af den ærværdige Kardinal Bellarmin paa Clemens VIII's Opfordring. Men man maa dog erkende, at den er for svær, ikke blot for Børnenes Aand, men ogsaa for de voksnes, der paa disse Omraader forbliver som nyfødte Børn.«

Biskoppen af Mantova slutter sit Brev med følgende Ord: »Den første katekistiske Kongres udtaler det Ønske til den hellige Fader, at han vilde lade udarbejde en Katekismus over den kristne Lære, affattet i Spørgsmaal og Svar, let, kort, folkelig, delt i flere Afsnit, og at han vilde paabyde Brugen af den for hele Kirken. Dette Værk vilde ikke være det mindst hæderfulde for hans Regeringstid, og den første katekistiske Kongres vilde have Fortjenesten af at have fremkaldt en Forholdsregel, som vilde være til uendelig Gavn for Sjælene.«

Samme Ønske havde Biskop Sarto ogsaa udtalt i sin i 1888 afgivne biskoppelige Indberetning til Rom. Senere blev en af hans første Handlinger som Pave den at udgive en fortrinlig Katekismus, netop som han i ovenstaaende Brev giver Udkast til; til at begynde med paabød han dens Brug for Bispedømmerne i Provinsen Rom og udtalte Ønsket om, at den maatte vinde Udbredelse i det mindste i de øvrige italienske Diøceser, et Ønske, der lader til at gaa i Opfyldelse. Maaske vil Pius X. engang naa til helt at gennemføre Biskop Sartos Ide!

Det gamle Ordsprog »Drengen er Fader til Manden« kan i mer end een Henseende omskrives og hedde: »Bispen er Fader til Paven.« En af Pius X's epokegørende Handlinger, en Handling, der griber ind i hver enkelt Kristensjæls inderste Liv og Gudsforhold, nemlig Dekretet om den hyppige, ja daglige Kommunion, ser vi allerede Spiren til i Biskop Sartos Virksomhed i Stiftet Mantova. Da han til-

traadte sit Embede her, var Befolkningen saa afkristnet, at ikke blot Tusinder af Bybeboerne endog forsøgte deres Paaskepligt, men at »maaske den største Del« af Landbefolkningen gjorde ligesaa; de citerede Ord er Biskop Sartos egne. I 1891 ser vi imidlertid en Begivenhed, der antyder for os, i hvor høj Grad Biskop Sartos nidkære Virksomhed var trængt igennem i hans Stift, og som tillader os at drage den Slutning, at den hellige Kommunion var traadt i Forgrunden i Folkets Bevidsthed paa en anden Maade end før.

Allerede i 1885 havde han opmuntret sin Gejstlighed og sit Folk til med Andagt at højtideligholde den hellige Anselm af Luccas Ottehundreaarsfest († i Mantova i det ellefte Aarhundrede og begravet under Højaltret i Domkirken der). Men af langt større Betydning skulde den Begivenhed blive, der ovenfor sigtes til, nemlig den hellige Aloysius af Gonzages Trehundreaarsfest. St. Aloysius var født i Castiglione i Stiftet Mantova. Paa enhver Maade forberedte Biskop Sarto den tilstundende Fest. Han foranstaltede en Indsamling, som satte ham i Stand til at restaurere Kirken i Helgenens Fødeby meget smukt; men først og fremmest var det ham magtpaaliggende, at Hjerterne maatte være smykkede til Fest. Allerede Vinteren forud lod han afholde Missioner, der varede i ti Dage, og som med deres fire Prædikener hver Dag var af ikke ringe Virkning; da selve Festdagen nærmede sig, lod han den indlede med en Novene i Castiglione, til hvilken ni Biskopper indfandt sig. Paa hver af de ni Dage holdtes Festprædikener baade Morgen og Aften, dels af Biskopperne, dels af andre fremragende Prædikanter; overalt var der rig Lejlighed til at skrifte, og den gyldne Høst i disse hellige Dage var da heller ikke mindre end 20,000 Kommunioner. Vel maatte Biskop Sartos Blik hæve sig med Tak til ham, »der giver Vækst« (I Cor. 5, 6.), og vel maatte han med Smil paa Læben mindes Psalmistens Ord: »De, som saa under Taarer, skulle høste under Jubel.« (Ps. 125).

Inden denne lille Skildring sluttes, bør endnu nogle af de Midler nævnes, som Biskop Sarto anvendte i sin Hyrdgerning. Et af hans kæreste Midler til at komme i Berøring med de enkelte i hans Hjord var Firmelsens hellige

Sakramente. Han uddelte det ikke blot under stor Højtidelighed ved Pintsetid i Domkirken og dernæst i Aarets Løb paa sine Visitatsrejser overalt i Stiftet, men hans Huses Dør stod altid aaben for dem, der søgte dette Sakramente, og næsten daglig kom de, store og smaa, og gik bort, styrkede ved Biskoppens hjertevarme Ord og aivorsfulde Formaninger og ved det Sakramente, der ifører Sjælen »Guds Rustning, at vi kunne modstaa Djævelens Efterstræbelser«. (Eph. 6, 11.) I Italien meddeles Firmelsen ikke blot til store Børn, men allerede til Børn i Fem-Seksaarsalderen, saa snart de har naaet til at kende Forskel paa godt og ondt, og Livets Kamp altsaa begynder for dem. Biskop Sarto opsøgte de syge Børn i deres Hjem og paa Hospitalerne, for at de ikke skulde gaa bort fra dette Liv uden at have modtaget dette Sakramente og saaledes til evig Tid være berøvet en uberegnelig stor Sjæleværdi.

Paa Hospitalerne saas Biskop Sarto i det hele som en hyppig Gæst, og han var i Nød en Fader for sine Faar; ikke blot deres aandelige Trang søgte han at lindre, men han gav i Sandhed »alt sit Gods til de fattige« i sin overstrømmende Kærlighed til dem.

Foruden Firmelsen var et af Biskop Sartos væsentlige Hjælpemidler Foreningslivet. »Enighed gør stærk«; ogsaa vi danske Katholikker bør lade Biskop Sartos Eksempel tale faderligt formanende til os; vi staar muligt i endnu højere Grad end Mantovanerne overfor de Samfundsmagter, som, tildels uden at vi ret gør os det klart, begærer at ødelægge den sande, katholske Aand hos os. Vor egen højærværdige Biskop peger, ligesom Biskop Sarto gjorde, paa Foreningslivets uvurderlige Betydning; lad os da være lydøre, villige og offervillige med at sætte vor Person ind; men alle maa med, baade store og smaa, rige og fattige, gamle og unge — da vil vore Menigheder hver for sig blive som en stor Familie.

Et andet Middel var den gode, katholske Presse som Modvægt imod den altherskende Jøde- og Frimurerpresse. Biskop Sarto støttede rigeligt af sine egne Midler det katholske Blad i hans Stift i dets ædle Kamp mod Sjælefjenden.

Endnu blot et Blik paa Biskop Sartos Person. Føl-

gende lille Træk skildrer ham lyslevende. Det var i Pave Leo XIII's Jubilæumsaar 1888, da Biskoppen af Mantova var kommen til Rom for at deltage i Festlighederne. Ved et af Altrene i St. Peterskirken mødtes en Morgenstund to Prælater: Biskop Sarto og Mgr. Radini Tedeschi, Domherre ved St. Peter. Domherren skulde til at læse sin Messe og saa sig forgæves om efter sin Messetjener; men Biskop Sarto, der knælede tæt ved Alteret, gættede hans Forlegenhed og traadte stille og bramfrit hen til ham:

»Ønsker De, Mgr., at jeg skal erstatte den manglende Messetjener,« spurgte han sagte.

»Det kan jeg umuligt tage inod, Mgr., det er ikke nogen passende Plads for en Biskop at tjene ved min Messe!«

»Jo vist, jo vist — jeg forsikrer Dem for, at jeg godt kan klare det.«

»Det tvivler jeg ingenlunde om, Mgr., men jeg kan ikke tilstede at. . .«

»Berolige Dem, kære Ven — skynd Dem nu blot. . . *Introibo.* . .« Med de Ord lagde Biskoppen sig paa Knæ paa Altertrinet, og Domherren maatte pænt læse sin Messe med den højærværdige Messetjener.

For øvrigt var det kun yderst sjældent, at Biskop Sarto forlod sit Stift; som han forlangte af sine Præster, at de skulde holde sig hjemme i deres Sogne for til enhver Tid at vaage over og pleje deres lille Hjord, saaledes handlede han selv. Der var de Aar, hvor han kun forlod sit Stift to eller tre Gange i Aarets Løb og da kun for en enkelt Dag; det længste, han nogensinde var borte derfra, var vist nok en Gang, da han i ti Dage opholdt sig i Genova for at prædike paa den genovesiske Biskops Opfordring.

Han skriver i en af sine Indberetninger til Rom saaledes: »Intet er mig kærere end at være hjemme i mit eget Hus, paa det at jeg stedse maa være til Tjeneste for enhver, og paa det at jeg stedse maa dvæle iblandt mine Faar, til hvilke jeg er knyttet med det inderligste Kærlighedens Baand.«

Endnu højere ønskede han at dvæle i hint »eget Hus«, som er ethvert Menneskes eget Indre og det væsentligste

Hjem, som Gud har skænket os, paa det at vi maa bo deri efter hans Eksempel; thi »Gud bor altid i sit Hjem,« som den salige de Montfort skriver. Og i dette »Hjem« dyrkede Biskop Sarto hin himmelske Moder, som nævnte Marias Apostel henviser saa kraftig til. Hvor ofte saas han ikke knæle ved Marias Fødder i hendes lille Valfartskirke Grazie udenfor Mantova; didhen bar han sine Sorger og Byrder, og der hentede han Trøst og Kraft hos *Naadens Moder*; og i sit Liv forkyndte han den Gang som nu hin hemmelighedsfulde Leveregel: Til Jesus gennem Maria!

F. M.

Udkomne Bøger.

Den orthodox-katholske (orientalske) Kirkes guddommelige Liturgier.
Oversatte af C. Siletzky (Gad 1909).

Der synes for Tiden at være en ikke ringe liturgisk Interesse i vort Fædreland. Saaledes har Kultusministeriet d. 23. April d. Aar bemyndiget Statskirkens Biskopper til at tillade mindre Ændringer i Liturgien. Og forskellige af Statskirkens Præster udtaler med Bestemthed, at Lutherdommen i Danmark trænger til mere Liturgi for at modarbejde Tørheden og Ensformigheden i den lutherske Kirketjeneste. En ret interessant Udtalelse i den Retning finder vi i *Dansk Kirketidendes* Nummer af 12. Septbr. Pastor *Christiani* skriver heri i en Artikel »Det liturgiske Spørgsmaal« følgende:

»Sørgeligt er det at se, hvorledes mange af vore Kirker staar tomme. Skal det blive anderledes, maa nu for det første de Møder, der holdes udenfor Kirken — i Missionshuse eller andet Steds — sætte sig det som Opgave at drage Folk til Kirkehusene som et Sted, hvor vi især skal samles, og det er desværre ikke altid, at der arbejdes i den Retning; det store Skel, der er mellem de kirkelige Retninger hos os, lægger her Hindringer i Vejen. Men dernæst bør ogsaa vore Gudstjenester indrettes saaledes, at de kan virke

dragende paa mange forskellige Slags Mennesker. Dette vilde opnaas, naar vore Kirker mere blev indrettet til *Bedehuse* end til *Høresale*. Det hele skulde mere samle sig om Alteret og dets Tjeneste; vi skulde have en rigere Liturgi, ved hvilken Menigheden kunde være mere selvvirksom end nu, og ganske korte Prædikener. Vi maatte da selvfølgelig have Knæleskamler i Kirkerne. Mesningen burde ikke afskaffes — og erstattes ved Læsning, fordi mange Præster messer daarligt. Hvor der lyder en smuk Messe, som Tilfældet er mange Steder, er det meget højtideligt, og dernæst maa det erindres, at man ikke behøver at have megen Sangstemme for at fremsige Messen — som et *Recitativ* — noget, hvortil alle Præster burde uddannes. Endvidere burde vi efterligne Katolikkerne i at gøre vore Kirker smukke og hyggelige indvendig og lade dem staa aabne hele Dagen, at Folk til enhver Tid der kunde forrette deres Andagt. Det er en gruelig Uskik, som er fulgt med Protestantismen, at allaase Kirkerne undtagen netop til de Tider, da der holdes Gudstjeneste.

Luther var stemt for en rigere Liturgi, som vi ogsaa havde det hos os i den første Tid efter Reformationens Indførelse, og som de har det baade i Sverrig og flere Steder i Tyskland. Maa vi da ikke i det mindste faa vor gamle lutherske Liturgi tilbage, selv om vi ikke kan opnaa at faa en saa rig Liturgi, som man brugte i Oldkirkens Dage? Den egentlige *Menighedstjeneste* burde være indrettet saaledes med rigere Liturgi og kortere Prædikener; saa kunde der ved andre Lejligheder, navnlig om Aftenen, holdes nogle Gudstjenester, som mere var *Missionsmøder*. Ved at indrette Gudstjenesten i den omtalte Retning vilde man opnaa det store Gode, at det skarpe Skel mellem de forskellige Retninger bortfaldt, naar vi samledes i vore Kirker. Prædikenen skulde jo være kort, ikke saaledes Hovedpunktet i Gudstjenesten som nu; derfor vilde det have mindre at betyde, hvilken Retning Prædikanten tilhørte. Præstens Person vilde træde i Skygge. Altertjenesten med Nadverens Sakramente, Herrens eget Ord og hans Tilbedelse vilde træde i Forgrunden. Messeklæderne bør selvfølgelig bibeholdes — vi trænger til noget for Øjet som Symboler for det hellige; derfor har vi jo ogsaa Lys paa

Alteret og maa sæltes Pris paa smukke Altertavler og andre hellige Billeder i Kirken. Gudstjenesten maa ikke blive tør og prosaisk, den skal være rig og varm og stemningsfuld. Det vil naturligvis sine Steder — i flere Landsbykirker — have sine Vanskeligheder at faa de tilstrækkelige Musikmidler til Stede til en udvidet Liturgi, men der kan med en god Vilje udrettes meget i den Retning. Orglet bliver jo ogsaa mere og mere almindeligt i Landsbykirkerne.

I høj Grad sørgeligt er det, at der mange Steder kun er saare liden Sans for Nadverens Sakramente. Det burde betragtes som Hovedpunktet i Gudstjenesten og overværes af alle, ogsaa af dem, som ikke deltager deri. I mange af vore Kirker er der yderst ringe Altergang, i andre er der til visse Tider af Aaret temmelig store Altergange, medens der dog ved de fleste Gudstjenester ingen Altergang er. Muligt var det dog, hvis Gudstjenesten fik et mere liturgisk Præg, og det hele mere samlede sig om Guds Tilbedelse, at der da vilde vaagne mere Sans for Nadverens Sakramente, saa det kunde blive Reglen, at Nadveren blev fejret ved hver Højmesse-tjeneste.«

Og som et Udslag af den større Interesse for liturgiske Spørgsmaal kan ogsaa Fremkomsten af den Bog anses, hvis Titel staar over disse Linjer. Det er en overordentlig fint udstyret Bog, Provst Siletzky har udsendt, saa fin, at man slet ikke bliver forbavset ved at se, at den er tilegnet Enkekejserinden af Rusland, »den fromme Herskerinde og Kejserinde«, som Provsten kalder Hendes Majestæt i sin Tilegnelse. Selve Bogen med dens 140 store, vidt trykte Sider er en populær Forklaring af de græsk-skismatiske Kirkers Indretning, Præsteklædernes og Altergenstandenes Betydning og en Oversættelse af de tre Liturgier, der benyttes i de græsk-skismatiske Kirker. Oversættelsen fremtræder i et godt og let forstaaeligt Dansk, og skønt den er foretaget efter den i den russiske Kirke almindelige slaviske Tekst, synes den at stemme nøje overens med den græske Originaltekst. Ved at blade omkring i Provst Siletzkys Oversættelse har det atter været Anmelderen paafaldende, hvor Vesterlands Klarhed, Korthed og Naturlighed tiltaler — i hvert Fald os Vesterlændere — sammenlignet med Østerlands Vidtløftighed, evige Gentagelser og

overdrevne Fromhedsudgydelser, som de kommer til Orde i disse Liturgier. Selvfølgelig indeholder de store Skønheder, som falder sammen med den romersk-katholske Kirkes Liturgi, men hvor er de ovenfor nævnte Egenskaber dog ikke i Stand til Gang paa Gang at forstyrre eller udviske Indtrykkene af Skønhed og Fromhed! Hvor skønt et Udtryk eller en Tanke end er, bliver den ikke skønnere ved at gentages f. Eks. ti Gange. — Provst Siletzkys Bog vil være en god Haandsrækning for enhver, der uden liturgiske Forkundskaber ønsker at faa nogen Indsigt i saadanne Spørgsmaal. Men Protestanter, der skulde ønske at øse af nye Kilder til Berigelse af deres Liturgi, vil vi hellere tilraade at tage den romersk-katholske Messebog (udkommen for faa Aar siden her i København paa Latin og Dansk) i Haanden end den »orthodoks-katholske Kirkes guddommelige Liturgier«.

Niels Hansen.

Fire Digte af Alfred Tennyson. Paa Dansk ved Uffe Birkedal, (København, Johansens Antikvariat 1909.)

Det er en Nydelse at læse Tennysons aandfulde Digte i disse smukke Oversættelser. Hvorvidt de altid gengiver Digterens rige Sprog, er ikke saa let at bedømme. Birkedal selv kalder et Sted sin Oversættelse en Efterdigtning. I alt Fald er det nydelige Vers! Oversætteren fortjener særlig Anerkendelse for at have udvalgt netop nogle af de allerfineste og mest tankerige af Tennysons Digte, f. Eks. »Over Revlen« og »De to Røster«.

Enhver, der beundrer »Enoch Ardens« Digter, vil være Uffe Birkedal taknemmelig for her at have givet danske Læsere en Prøve paa Tennysons Poesi.

F. Maurer.

Lidt mere om Mariahjemmet.

Med Interesse har jeg læst Artiklen »Lidt om Mariahjemmet«, og de Tanker, som deri er fremsat, kan jeg fuldtud slutte mig til. Og jeg mener, vor Mission skylder de ædle Stiftere stor Tak for det Hjem, i hvilket unge Piger ikke blot faar en alsidig Uddannelse i Husgerning, men tillige styrkes og befæstes i Religionens uskatte- lige Gode.

Imidlertid er der nogle Udtalelser i Artiklen, til hvilke jeg kunde ønske at knytte en Bemærkning.

Naar det i Slutningen af Artiklen hedder: »Det synes, som om en Del af vore Præster i Provinserne er tilbøjelige til nærmest at fraraade de unge Piger i deres Menigheder at tage ind i Mariahjemmet«, saa fralægger jeg mig for mit Vedkommende en saadan Formodning, ligesom jeg tror at kunne udtale, at der næppe hersker nogen principiel Uvilje mod Hjemmet som saadant, men nok mod den Maade, paa hvilken unge Piger finder Optagelse i dette. I min Stilling som Sognepræst i Kolding og siden her i Fredericia er der et Par Gange kommet unge Piger til mig for at sige Farvel. Paa mit Spørgsmaal om, hvor Rejsen gik hen, fik jeg det overraskende Svar: »Jeg skal til Mariahjemmet.« Hvis det gaar mine Embedsbrødre i andre Byer paa samme Maade — om at fraraade kan der i slige Tilfælde ikke være Tale, da man jo ikke er bleven raadspurgt — er det forstaaeligt, om der kunde opstaa en Misstenning og Interessen svækkes. Nej, skal der paaregnes Præsternes »varme Interesse og Tilslutning«, saa maa, synes jeg, Præsten ogsaa have en Haand med i Hanke. Ved Optagelsen af en Elev i en eller anden Anstalt kræves der dog Attest fra kompetent Side og som Regel fra Præsten. Vilde det samme ogsaa kræves af Mariahjemmets Bestyrelse, saa vilde Interessen nok være til Stede. Og skulde saa maaske i enkelte Tilfælde en ung Piges Optagelse strande paa Præstens Modstand, saa vil der sikkert være gyldig Grund til Stede, mulig netop den, at den unge Pige ikke egner sig til Optagelse i Hjemmet. Derved vilde der maaske ogsaa opnaas, at den store Procentsats af de

Piger, der ikke fuldender deres Kursus, vilde synke betydelig.

I den Retning var det heldigt, om Mariahjemmet førte en mindre tilbagetrukken Tilværelse. Lad det blive bekendt, hvad der kræves til Optagelse, og lad navnlig Ansøgning om Optagelse gaa gennem Præsten. Det vil ogsaa bidrage til at knytte Menighedens Medlemmer til Præsten. Som det nu i Reglen gaar, maa det nødvendigvis vække Præstens Harm, naar han ser, at en ung Pige i al Stilhed uden hans Vidende — og hvis han var bleven spurgt, maaske mod hans Vilje — lister af Sted.

Fredericia, den 15. November 1909.

P. Schreiber.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Søndag d. 7. November holdt den katolske selskabelige Forening *Unio* sin 24aarige Stiftelsesfest. De talrige Deltagere samledes ved 8-Tiden i Foreningens Lokaler, der i Dagens Anledning omfattede saavel Stue som 1. Sal. Festen begyndte med Fællesspisning, under hvilken der holdtes Taler og blev sunget en Sang. For Biskoppen og Gejstligheden talte Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann og for Foreningen »Unio« Hr. Pastor Braun, der bl. a. udtalte, at det undrede ham, at ikke flere af vor Menigheds Medlemmer sluttede sig til Foreningen, da han, i de 24 Aar han havde været Medlem af *Unio*, kun havde lyse og glade Minder derfra. Pastoren haabede da ogsaa, at et endnu større Antal maatte være samlet, naar Foreningen næste Aar fejrede sit 25 Aars Jubilæum. Endvidere talte Hr. Hofforgylder Weber for de fraværende Medlemmer, og Hr. I. Monnet udbragte i en lille pudsig Tale Damernes Skaal. Efter Kaffen fandt en vellykket Aftenunderholdning Sted, hvorefter et lystigt Bal med Kotillon sluttete Festen.

— (S.) Søndag den 14de ds. begyndte, som bebudet, her i St. Annæ Kirke Klemens Hofbauer-Ugen. Den højærværdigste Biskop læste Pontifikalmesse i den tætfyldte Kirke, som var smagfuldt og enkelt udsmykket med lange Granguirlander. Højærv. Pastor Resch fortalte i sin Prædiken kort den hl. Klemens' Livsførelse og viste, hvorledes hans Tro paa Forsynet havde hjulpet ham i mangel

betrængt Stund. Om Aftenen prædikede Rektoren fra St. Andreas-Kollegiet, højærv. Pastor Hausmann, og fremhævede Troen som den store Kraft, der havde udmærket den h. Klemens i saa fremtrædende Grad.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Unio. Almindeligt Møde Onsdag d. 14. November i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 21. November. Sidste Søndag efter Pintse. **Marias Ofring.** — **M. 22.**, Cæcilia, Jomfru og Martyr. — **Ti. 23.**, Clemens I., Pave og Martyr. — **O. 24.**, Johannes af Korset, Bekender. — **To. 25.**, Catharina, Jomfru og Martyr. — **F. 26.**, Silvester, Abbed. — **L. 27.**, Leonard af Porto Mauricio, Bekender.

Søndag d. 28. November. 1. Søndag i Advent. (Det nye Kirkeaar begynder.)

St. Annæ Kirke.

Søndag, d. 21. ds. Kl. 7 og 8 stille Messe. Kl. 9. Afslutning paa Andagten til Ære for den h. Klemens M. Hofbauer med Højmesse, Fælleskommunion, Te Deum og sakramental Velsignelse. **NB.** Kl. 10 *ingen* Messe Kl. 6 Aften Andagt.

Hjælp os!

Paa Søndag d. 21. November er der Kollekt i vore Kirker til Fordel for Elisabethforeningen for forældreløse og forsøinte Børn. Alle bedes indtrængende huske denne Kollekt og trods daarlige Tider ofre i alt Fald noget til disse Børn, hvis Ve og Vel afhænger af Foreningens smaa Indtægtsposter. Det bliver sværere og sværere at faa vore Penge til at slaa til, om man for Resten kan bruge dette Udtryk om vort stakkels Regnskab, der ikke vil balancere. C. T.

A.C. Congressus solito tempore ac loco vicesimo quarto hujus. 1) Colloquium de orationibus habendis in aliis societati-bus. 2) Rev. P. Breitung pauca de novis observationibus narrabit. *Administratores.*

St. Francisci III Orden. Paa Grund af Prædikenerne i St. Annæ Kirke holdes Mødet med Generalabsolution ikke — som bebudet — den 19de November, men først paa Elisabeths-festens Oktavdag **Fredag den 26de November.**

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder undtagelsesvis offentligt Møde den 4de Onsdag i November i Stedet for den 3die. Altsaa bliver Mødet **Onsdag Aften den 24de ds.**, Kl. 7½, Aften. Fælleskommunion Søndag der. 21de ds. Kl. 7 Morgen.

Syforeningen paa Frederiksberg er flyttet over i St. Maria Kirkeskole, Boyesgade 8, 1. Møderne finder Sted som sædvanligt hver Torsdag 1½—4. Gaver modtages paa samme Tid og Sted eller hos Frk. Rønge, Lykkesholms Allé 14 C.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. T. København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 48.

Søndag den 28. November.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — The Catholic Encyclopedia. — Endnu lidt fra Mariahjemmet. — To middelalderlige Sekventser. — Alle Vegne fra. — I en Helgens Skole. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Syditalien. Canada. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-annoncer.

Smaa Indledninger.

VII.

Kirkeaarets Præludium.

Aldrig i mit Liv skal jeg glemme den Time, da jeg hørte min Lærer første Gang fortælle om den yderste Dag! Frem for alt var det Englenes store Basuner, hvis vældige Lyd den Gang lød i min Fantasi. Det var naturligvis Michael, som i Spidsen for alle de himmelske Hærskarere stormede gennem Luften og med sin frygtelige Stemme vækkede de døde.

Det var i en mægtig Domkirke ved Credoet, som blev ledsaget af store Trompeter, at jeg atter maatte tænke paa den yderste Dag. Jeg syntes at se, hvorledes Domkirken forvandlede sig til Josafats-Dalen, hvorledes Folk fra alle Sider strømmede til; Alterets Lys blev til straalende Stjerner, og Jesus traadte ud af Tabernaklet som Menneskets Søn med stor Magt og Herlighed, og jeg syntes at høre, hvorledes Millioner af Mennesker stente i med Sangerne i Koret og med Basunernes Lyd til et mægtigt *Credo . . . in*

Jesum Christum Og udenfor sang Bølgernes Brus og Stormen og alle Elementerne med i Verdens sidste Credo.

Da for en Gysen gennem mit Hjerte. Der bøjede jo mange Knæ sig for vor Herre, som aldrig havde gjort det i deres Liv. De havde tilbødt alle mulige Guder, men aldrig den, som engang skulde komme i Skyerne med stor Magt og Herlighed. Hans Magt bøjede dem nu ned i Støvet.

Men snart kom der en stor Glæde over mig. Vi elsker jo Jesus, og vi er bedrøvede, naar han lider, og han lider saare meget her paa Jorden; vi er snart vante til at se ham med det smertefulde Kors. Men i de sidste Dage, da straalte dette Kors, da ser vi Jesu Triumf. Da bliver det klart, at alle de sære, ofte saa dunkle Veje, som baade de enkelte Mennesker og Historien er gaaet gennem Tiderne, samles ved vor Herres Domstol. Verdensdramaets Helt er Jesus, og alle andre har spillet deres Rolle for at forherlige ham. Det sidste Ord taler han, og hans sidste Ord, det er Verdens Ende.

O herligste Frelser, da vil jeg ikke være blandt dem, som bøjer deres Knæ for dig for første og sidste Gang. Du vil kende mig og alle de gode Kristne, som saa ofte har bøjet Knæ for Tabernaklet. Lad os være stolte og glade, at vi kender og tilbeder vor Herre.

Er det ikke et storslaaet Præludium, som Kirkeaaet begynder med? Det er en vældig Akkord, som skal lyde det hele Stykke igennem. Jesus, han skal være den, vi følger i dette nye Aar.

Men nu er det ikke som Dommer, vi skal se ham. Nej, vi vil faa ham at se i den yndigste Skikkelse, som et lille Barn, og det er heller ikke Basunernes Brus, vi skal høre, men Gloriasangens søde Melodier: Julen stunder til, vi venter Jesusbarnet i Krybhen. O kære lille Jesubarn, vi vil være gode Venner; du er jo nok Verdens største Herre, alle levendes og dødes Dommer, men saa længe den yderste Dag endnu ikke er oprunden, vil du blive ved at komme med det nye Kirkeaar og kalde alle bodfærdige sammen til Bellehem, til den ydmyge Krybbe, hvorfra vort Haab om Himmel og evig Frelse har sin livsalige Oprindelse.

Fr. Mm.

The Catholic Encyclopedia.

5. Bind.

Boganmeldelse ved Niels Hansen.

Monumentum erexi ære perennius.

Ovenstaaende Motto: »Jeg har oprejst mig et Mindesmærke, mere uforgængeligt end Kobber,« som en lærd Mand engang i gamle Dage med berettiget Stolthed anvendte om et stort Værk, han havde udgivet, kunde Udgifverne af denne store, katholske Haandbog med Rette anvende om sig selv. Støt og sikkert skrider det ene Bind frem efter det andet, alle lige smukke, lige indholdsrige og lige interessante.

Nærværende femte Bind er lige som de fire foregaaende 800 Sider stort, i Kvartformat, dobbelt spaltet, tæt trykt, med smaa, men overordentlig tydelige Typer. Det omfatter Artikler fra Dioces til Begyndelsen af Bogstavet F, ikke et langt Stykke af Alfabetet, men er dog fyldt med lange og udtømmende Artikler og tit ligefrem hele Afhandlinger. Det er i Sandhed et Værk, som ikke alene omfatter alt, hvad der paa nogen Maade staar i Sammenhæng med Katholicismen hele Verden over, men som ogsaa viser sin Katholicitet ved Bidragsyderne, hvis Navne snart sagt hører hjemme i alle Verdens Lande. Af de 230 lærde, hvis grundige Arbejde er nedlagt i dette femte Bind, er 97 fra De Forenede Stater, 7 fra Canada, 47 fra England, 13 fra Irland, 1 fra Ny-Zealand, 1 fra Syd-Afrika, 11 fra Frankrig, 8 fra Tyskland, 9 fra Italien, 7 fra Belgien, 6 fra Holland, 4 fra Østerrige, 2 fra Spanien, 2 fra Schweiz, 7 fra Mejico, 1 fra Danmark, 1 fra Ny Guinea, 4 fra Tyrkiet og 2 fra Luxemburg. At opregne de enkelte Navne er her selvfølgelig ikke Plads til uden for et enkelt Lands Vedkommende, nemlig Danmarks, hvis eneste Bidragsyder er højjærv. Pastor v. d. Kettenburg, som har skrevet en historisk Artikel om Ærkebiskop Eskil.

I Stedet for at fremhæve en hel Del af de særlig interessante Artikler, hvad let kunde blive ugørligt her, da næsten alle Artikler er interessante, skal vi omtale nogle

enkelte Afhandlinger, som i ganske særlig Grad hendirger Opmærksomheden paa sig. Der findes f. Eks. en lang Undersøgelse om »Opdragelse« og dens Historie gennem Tiderne, af hvilken over Halvdelen, 15 tættrykte Sider, giver en udtømmende Udvikling af blindes Opdragelse og Undervisning. Paa 33 Sider fortælles Ægyptens Historie, Religioner o. s. v., og der dvæles særlig ved de ældste Tider; en Masse smukke Illustrationer ledsager den indholdsrige Tekst. At England underkastes en grundig Undersøgelse i et Værk, der udsendes fra De Forenede Stater; er en Selvfølge; men naar man hører, at det optager omtrent et halvt Hundrede Sider, forundres man dog, da den Artikel vilde udgøre en almindelig Bog paa en 300-400 Sider; at ogsaa denne Afhandling er forsynet med mange Illustrationer, og at den særlig beskæftiger sig med katolske Forhold i England, behøver maaske næppe at nævnes. Alle Spørgsmaal vedrørende den hellige Skrift behandles med særlig Omhu og Grundighed, og der ofres 14 Sider alene paa Begrebet Eksegese i al Almindelighed. Udviklingslæren behandles ogsaa i en længere Afhandling, forsynet med flere Illustrationer, og der indtages her som alle Vegne det samme Standpunkt: frisindet og alsidig Undersøgelse paa Kristendommens Grund. Om den hellige Eukaristi findes der en lang, dogmatisk-historisk Afhandling paa over tyve Sider, og interessante, oldkirkelige Billeder giver den, som saa mange andre Artikler, et Særpræg.

Saa vel i de foregaaende fire Bind som i nærværende femte er det foruden de selvfølgelige Spørgsmaal: theologiske, kirkehistoriske, bibelske og liturgiske særlig arkæologiske og kunstneriske Spørgsmaal, hvorpaa Hovedvægten lægges. Ikke mindst synes de sidste at være begunstigede i dette sidst udkomne Bind; der er en Række dejlige Gengivelser, enkelte i Farvetryk, af Kirker, Klostre, Slotte, Malerier, som i stort Antal findes spredt ud over det hele Bind.

Desværre har jo ikke mange Privatfolk Raad til at anskaffe sig denne udmærkede og saare nyttige, ja ligefrem underholdende Bog. Efter hvad den yder, er den ikke dyr; men trods det, evner jo kun faa at købe en Bog paa mindst 15 Bind, som i billigste Indbinding koster c. 20 Kroner for hvert enkelt Bind.

Derimod turde man maaske haabe, at vore større Bibliotheker, i hvert Fald vore tre Statsbibliotheker, kunde overkomme at købe den katholske Encyklopædi. Det vilde ikke alene være en Glæde for katholske Danske, men overhovedet til Gavn for hversomhelst, som beskæftiger sig med bogligt Arbejde. Naar Redaktionen tillader sig at sende dette Nummer af Ugebladet til Overbibliothekarerne for de nævnte tre Bibliotheker, er det en ærbødig Hønstilling til de tre Herrer, om det ikke var muligt, at den store Encyklopædi snart kunde blive anskaffet til Brug paa Bibliotekernes Læsestuer; den vilde sikkert ikke komme til at staa ubenyttet hen.

Endnu lidt om Mariahjemmet.

Jeg er Hr. Pastor Schreiber meget taknemmelig for hans særdeles velvillige Bemærkninger i Anledning af min lille Artikel om Mariahjemmet — ikke mindst, fordi disse Bemærkninger giver mig Lejlighed til at oplyse om et og andet, som ganske naturligt maa staa uklart for mange, der iøvrigt ser velvilligt paa det Arbejde blandt de unge, som gøres herinde.

At Præsterne i Provinserne ønsker at have »Haand i Hanke« med, om de unge Piger i deres Menigheder kommer ind i Mariahjemmet for at blive uddannede, eller om de bliver hjemme, finder jeg saa naturligt, at jeg endog aldrig har tænkt mig Muligheden af, at de kunde tage herind, uden at deres Sognepræst var bleven raadspurgt og havde billiget det. Ogsaa vi har oftere staaet i Forbindelse med de respektive Præster angaaende vore Elever, og i de første 4—5 Aar var det altid Skik, at vedkommende Sognepræst gav sin Paategning paa Ansøgningerne om Optagelse i Mariahjemmet.

Men Tiderne forandrer sig ogsaa i denne Retning: i de første Aar strømmede Ansøgningerne om Optagelse

rigeligt ind; men efterhaanden aftog Indmeldelsernes Tal, hvilket vi ansaa for et naturligt, om end sørgeligt Udtryk for Tidens Strømning, der bærer hen imod, at Ungdommen mere og mere mister Lysten til at tjene og foretrækker mere ubundne Stillinger. For Tiden faar vi som oftest vore Elever enten fra St. Josephs-Søstrenes Børnehjem paa Frederiksberg eller ved, at Forældre personligt kommer til os og beder om Optagelse for deres Døtre; først og fremmest selvfølgelig, fordi de ønsker, at de grundigt skal lære at udføre husligt Arbejde, men dernæst ogsaa, fordi de ikke tør sende dem saa unge ud i Verden, eller fordi de ikke tør paatage sig det Ansvar at vaage over dem i Hjemmet. Ofte har en og anden Moder sagt til mig, at først nu, da hun ved sin Datter vel forvaret i Mariahjemmet, kan hun sove roligt om Natten.

Det kunde maaske være klogest og mest betryggende for Mariahjemmet i Retning af at undgaa, at et saa stort Procenttal af vore Elever forlader det i Utide, om vi langt oftere, end Tilfældet er, mødte disse Anmodninger med et Afslag eller i det mindste forlangte Anbefalinger fra Præst og Skole. Men staar man overfor bekymrede Forældre, er man tilbøjelig til at sige: »Ja, lad os prøve«.

Naar der derfor spørges, hvad der kræves til Optagelse i Mariahjemmet, svarer jeg: *Trangen* dertil under den ene eller den anden Skikkelse. Men aldrig kunde jeg billige, at en ung Pige skulde liste sig hertil uden at have opnaaet Samtykke til at tage herind af sin Sognepræst og sine Forældre.

Endnu eet: Naar jeg ser Navnene igennem paa dem af vore Elever, som har forladt Mariahjemmet i Utide, er det ingenlunde væsentlig Piger fra daarlige Hjem — snarere det modsatte. Som jeg omtalte i min første Artikel, er Grundene til, at de forlader os før Tiden, mangfoldige og forskellige; jeg vil nævne nogle af de mest fremtrædende og hyppigst forekommende: Forkælelse fra Hjemmet, saa de ikke i Længden kan finde sig i det regelbundne, arbejdsomme Liv herinde; endvidere forandrede Forhold i Hjemmene, saa deres Hjælp er bleven nødvendig hjemme; undertiden viser det sig ogsaa, at de ikke kan overvinde deres Hjemvé.

Paa den anden Side hænder det ogsaa ofte, at det er Mariahjemmet, der bortsender dem, fordi de har skadelig Indflydelse paa deres Kammerater, eller fordi deres Opførsel i det hele ikke er forenelig med, hvad Mariahjemmet maa kræve af dem. Sligt er ikke let at forudse, og altid vil Mariahjemmet have at kæmpe med saadanne og lignende Vanskeligheder. Men opfattes Arbejdet herinde som en Menighedssag af væsentlig Betydning, vil det forhaabentlig vokse sig stærkt og ikke savne Præsternes og Menighedernes varme Interesse og Tilslutning.

Mariahjemmet, d. 20de Novbr. 1909.

L. Stampe-Charisius.

To middelalderlige Sekventser.

Ved Professor, Dr. *Angul Hammerichs* to sidste musik-historiske Forelæsninger glædede denne sine Tilhørere ved at gennemgaa to Sekventser, som har været brugt herhjemme i Middelalderen. Professor Hammerich havde anmodet Hr. Organist *Jos. Hammermüller* om at synge disse middelalderlige Kirkemelodier med sit Kor fra St. Ansgars Kirke, og Koret og Hr. Hammermüller høstede megen Glæde og Tak for sine Præstationer, ja, man kunde endog høre meget anerkendende Ytringer om den Overlegenhed, hvormed Koret forstod at fremføre disse gamle Melodier. Og dette er saa meget mere ærefuldt for St. Ansgars Sangkor, som Auditoriet rummede et gennemgaaende eksklusivt Musikpublikum.

Tirsdag den 9. ds. fremførtes en Sekvents fra c.1180: *Ab arce sideria*, som findes i *Liber daticus Lundensis*. — Tirsdag d. 16. ds. fremførtes den anden Sekvents, *Missus Gabriel de celis*, digtet af Lunds Ærkebisp, *Andreas Suneson*, efter et Haandskrift med Noder i det kgl. Bibliotek i Stockholm.

Melodierne stammer efter al Sandsynlighed fra Frankrig, atter et Bevis paa den livlige Forbindelse, hvori Danmark stod med Frankrig i Valdemarernes Tidsalder. Ja, Melodierne er vendt tilbage, berigede med Andreas Sunesøns Tekst, og er saaledes optaget i Middelalderens franske Missaler.

Andreas Sunesøns Sekvents — til Mariæ Bebudelsesdag — bærer vel nok Prisen for de to, baade hvad Teksten og Melodierne angaar. For at give en Forestilling om dette middelalderlige Arbejde, aftrykker vi her Sekventsens første og sidste Vers:

Missus Gabriel de celis,
verbi bajulus fidelis
sacris disserit loquelis
cum beata virgine.
Verbum bonum et suave
pandit intus in conclave,
et ex Eva formans Ave,
Evä verso nomine.

(Gabriel, sendt ned fra Himlen, fører, som trofast Overbringer af Guds Ord, hellig Samtale med den velsignede Jomfru. Et godt og sødtklingende Ord lader han lyde, idet han træder ind i hendes Kammer og, ved at vende Evas Navn om, af Eva danner Ave.)

Jesus noster, Jesus bonus,
piæ matris pium onus,
cujus est in celo thronus,
nascitur in stabulo.
Qui sic est pro nobis natus,
nostros deleat reatus,
quia noster incolatus
hic est in periculo.

(Vor Jesus, den gode Jesus, sin fromme Moders fromme Byrde, han, hvis Trone er i Himlen, fødes til Verden i en Stald. Maatte han, som er født saaledes for os, udslette vore Synder, eftersom vor Udlændighed her staar i Fare.)

Gennem en fin og aandfuld Analyse førte Professor Hammerich sine Tilhørere til Melodiernes talrige enkelte Skønheder og søgte særlig at vise, hvorledes Melodien bestandig nøje følger Teksten. Professoren brugte om det store Alleluja det smukke Billede, at Melodien bølger som tonende Røgelsesskyer. Først efter denne lærerige Gennemgang lød Korets Sang. Det var en ejendommelig Følelse at sidde og høre disse Melodier, der saa mangfoldige Gange har lydt under vore gamle Domkirkers Hvælvinger, ja, ud over det ganske Land, hvor man jo sang Koralen og sikkert har elsket en Sekvents som *Missus Gabriel de celis*, der jo havde Danmarks store Ærkebisp Andreas i Lund til Fader.

Man skal have hørt en Del af den gamle Kirkesang for fuldt ud at kunne nyde disse Pragtværker. — Vi tænker os altid en harmonisk Underbygning til enhver Melodi, ja, næsten til hver Tone i en Melodi, hvorimod den Tids Mennesker ikke kendte noget til Harmoni i moderne Forstand. Derfor stod de friere i deres Melodibygning og kunde derfor finde disse ejendommelige Tonetrin; som i deres Simpelhed gør en saa intensiv Virkning i melodisk Henseende. Men paa den anden Side er det vanskeligt for vor Tids Mennesker at faa rigtig Smag for disse Melodier, fordi det moderne Øre er forvænt, ja, ligefrem ødelagt af den harmoniske Undergrund, der øver en betydelig Virkning, men af en grovere Art. En anden Grund er tillige den, at den moderne Melodibygning ligeledes er af en grovere Art, som ganske vist er mere indsmigrende for Øret, men hvis Melodi ofte — selv i sin bedste Form — ikke naar op til den Renhed og Storhed, Kyskhed og Ynde, som disse gamle Melodier ejer, og som er en af den gregorianske Sangs fornemste Smykker. — Her ligger sikkert ogsaa Hovedgrunden til den Mangel paa Forstaaelse af og Begejstring for disse retlinede, skønne og alvorlige Klange. —

Af Professor Hammerichs Tilhørere nævner vi særlig Professorerne *H. Scharling* og *Gertz*, Bibliotekarerne ved det kgl. Bibliotek *Julius Clausen* og *Aarbo*, samt Pastorerne *Gamél, von der Kettenburg* og *Ronge*, København, og Pater *Grosse Bley*, Aalborg.

Johan Johnsen.

Alle Vegne fra.

Det har stilnet en Del af om *Ferrers* Navn, skønt man stadig væk endnu af og til kan læse Tilkendegivelser for og imod ham i Aviser og Tidsskrifter. Den Paastand, som vi hidtil har hævdet, skønt den blev benægtet fra mange Sider, at den katholske Gejstlighed intet har haft at gøre med *Ferrers* Sag, maa vi opgive; det synes nemlig, som om ingen ringere end den Hellige Fader selv har taget

Del i Bevægelsen angaaende Ferrers Henrettelse, idet han har henvendt sig direkte til den spanske Regering og anmodet den om, hvis det var muligt, da at skaane Ferrer. *Il Messagero*, et socialistisk Morgenblad i Rom, skriver saaledes: »Det kan altsaa ses — og vi lægger særlig Eftertryk herpaa — vi har Hjemmel for Paalideligheden af vore Ord fra allerbedste Kilde — at Pius X. var den eneste Hersker, som har taget Initiativet til at virke til Gunst for Ferrer ved denne sørgelige Lejlighed.« Altsaa: vi maa indrømme, at den katholske Gejstlighed har været impliceret i Ferrer-Affæren, idet dens ypperste Repræsentant har søgt at redde hans Liv.

For øvrigt synes det at være med fuldeste Føje, at den meget omtalte Ferrer har mistet sit Liv. Man har saaledes i Barcelona fundet et Cirkulære fra Ferrer til hans Meningsfæller, hvori det hedder: »Vort Program er: Afskaffelse af alle bestaaende Love. Fordrivelse og Tilintetgørelse af de religiøse Ordenssamfund. Ophævelse af Embedsstanden, af Hæren og af Marinen. Nedrivning af Kirkerne. — — — Hæren og Præsterne er Kapitalismens Arme, Menneskeslægtens Bødler, Folkenes Svøbe og den menneskelige Forløsnings store Fjende. Lad os afhugge disse Arme, da vil det være let at slaa Hovedet af dette Uhyre. Hold eder beredte, Arbejdere, Stunden er nær. — — — Vi er fast overbeviste om, at paa den Dag og i den Time, hvor den kongelige Families og Ministrenes Hoveder falder, eller de offentlige Bygninger, hvori disse befinder sig, styrter sammen, vil der indtræde en saadan Panik, at vore Venner med Lethed kan bemægtige sig de offentlige Bygninger og organisere de revolutionære Forsamlinger.« — Mon nogen kan undre sig, om en Stal ikke kan taale en saadan Mand eller hans Virksomhed indenfor sit Omraade, og at den spanske Regering høfligt afslog enhver Indblanding, da Kardinal Merry del Val paa Pavens Vegne tilbød sin Mægling. Derfor har ogsaa den bekendte Redaktør af *Die Zukunft*, Maximilian Harden, som var bleven opfordret til at underskrive en Ferrer-Adresse, paa det mest energiske protesteret herimod, idet han samtidig hævder, at Spanien er et af de Lande i Europa, hvor der er mest politisk og borgerlig Frihed.

I *Ringsted Folketidende* har der været ført en lille Forhandling om moderne Mirakler. Folketidenden havde aftrykt efter »København« en Artikel om Lourdes af Frk. Lily Læssøe, hvori denne udtaler ret rationalistiske Anskuelser om Miraklerne i nævnte By, og i et følgende Nummer giver Student Charles Klint et kort og fornuftigt Gensvar paa de omtalte, urigtige Paastande. Det er glæde-

ligt, at den katholske Ungdom, som er opdragen og oplært i vor egen Midte og i den danske, katholske Kirke, er rede til at aflægge et godt Vidnesbyrd, naar Tid og Lejlighed kræver det af den.

I *Vardens* 24. Hefte, som udkom den 21. ds., findes foruden Kritik af Bøger og Skuespil en lille Tidsbetragtning over Vinteren og en længere Fortælling, *Speculum Justitiæ*, overordentlig gribende og af sundt, kristeligt Indhold.

Indre Mission paa Frederiksberg arbejder for Tiden paa at faa oprettet en højere Skole der ude paa kristeligt Grundlag. I den Anledning har der været afholdt Møder med Foredrag og Basar. Ved et af disse Møder holdt den bekendte Skolemand, Pastor *Axel Plenge*, Foredrag om Menighedens Stilling til Skolen og udtalte sig i Følge *Kristeligt Dagblads* Referat saaledes: »Det er Formaalet med Almueskoleloven, at den skulde skabe en god Skole, der skulde være demokratisk og grunde sin Undervisning paa moderne Viden.

Det maa imidlertid vel mindes, at Skolens Opgave er ikke og kan ikke være alene at meddele moderne Viden, den, der er fælles for alle Mennesker, den maa ogsaa opdrage og give Forstaaelse af Tingenes Sammenhæng, sige, hvad Hensigten er med det hele, hvorfra vi er kommen, og hvor vi gaar hen.

Saa kommer Menigheden.

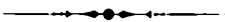
Thi Maaden, hvorpaa man benytter sin Viden som noget til at leve paa, en Livsopfattelse, en Tro, bliver yderst forskellig, eftersom Mennesker kommer til deres Viden med eller uden Tro. Dersom et Menneske ikke staar i Forhold til Aabenbarelsen, saa vil hele den moderne Viden lukke Vejen for ham til Tro og føre til Fornægtelse.

Ud fra denne Grundbetragtning rettede Taleren slutte- lig et meget skarpt Angreb paa den københavnske Skole- ring. Den staar ikke i noget Programs Tjeneste, den er hverken det ene eller det andet, den staar mellem Gud og Fanden. Og saa søger og faar den Statens Støtte for at holde andre Skoler nede. Direktør Hjort har endogsaa haanet Forældrenes Krav om, at Skolen skulde have et aandeligt Maal.

Han haabede, at der maatte komme saa stærk Mod- stand frem mod den tyranniske Ring, der støttes af Staten, at dens Magt kunde blive brudt, saa det maatte blive muligt for frie Skoler, der havde et bestemt kristeligt Program, at bestaa ved Siden af den offentlige Skole, og han ønskede

Held til, at det maatte lykkes at oprette en kristelig Privatskole paa Frederiksberg.«

Vi skal ikke tage noget Standpunkt i dette Mellemværende mellem Hr. Pastor Plenge og »Ringens«, der dog os bekendt ingen direkte Hjælp faar fra Statens Side, men kun notere disse Udtalelser som et interessant Vidnesbyrd om, at i een Ting er den katholske Kirke og Indre Mission fuldkommen enige, at ingen Magt paa Jorden har nogen-somhelst Ret til at stille sig hindrende imellem Forældrene og deres Børns kristelige Opdragelse.

I en Helgens Skole.

Det var paa den Tid, da Wiens Befolkning stormede Kirken for at høre Göthes og Fichtes Ven, Digteren Zacharias Werner paa Prædikestolen. Alle vilde se den mærkelige Mand, hvis Navn var paa alles Læber.

Zacharias Werner var født den 18. November 1768 i Königsberg. I 1789 udkom hans første Digte, der alle bærer et atheistisk Præg; 1807 udgav han det bekendte Skuespil „*Morten Luther*“, som blev opført paa alle Scener i det protestantiske Tyskland og der høstede megen Anerkendelse. Det følgende Aar finder vi Werner som Embedsmand i Warschau midt iblandt Hofbauers Fjender. Det yakte derfor stor Opsigt, da Werner 1810 blev Katholik, og endnu større Opsigt, da han 4 Aar efter blev viet til Præst.

Werner valgte den Mand til sin Skriftefader, han selv engang havde været med til at fordrive fra Polens Hovedstad, den hellige Klemens Maria Hofbauer. Efter at denne havde prøvet hans Aand og erkendt hans store Evner, befalede han ham at forkynde Guds Ord. Werner adlød, skønt nødig.

Og snart var hele Wiens Opmærksomhed henvendt paa den ideale Digterskikkelse paa Prædikestolen. Vel talte han kun om saadanne Ting, de fleste ellers ikke vil høre tale om, saa at Hofbauer kaldte ham for Domsbasunen,

men det var Maaden, han talte paa, som fyldte Kirken til Trængsel, saa at Politiet maatte opretholde Orden. Thi Werner var helt igennem Digter, ogsaa paa Prædikestolen, saa det var en Nydelse at høre hans billedrige Sprog. Og saa talte han ofte, uden selv at vide det, paa Vers. Intet Under, at ogsaa de protesantiske Fyrster og Diplomater ved Wienerkongressen hørte til hans Tilhørere.

Til hans Prædikener kom ogsaa regelmæssig en ung Student fra Altstätten i Schweiz, som paa den Tid besøgte det medicinske Falkullet i Wien. Da denne havde aflagt et Generalskriftemaal hos Werner, opgav han Medicinen og begyndte de theologiske Studier. Werner førte sit Skriftebarn til Samlingsstedet i Sailergade, hvor Hofbauer i sin Lejlighed holdt de berømte Aftenmøder, gennem hvilke Professorer og vordende Jurister, Læger og Præster blev begejstrede for Gud og Kirken og samtidig fandt en behagelig Adspredelse.

Og i denne Skole blev Schweizer-Studenten forberedt til sit høje Kald, som skulde føre ham op imod Norden. Da han 1862 blev viet til Biskop, talte han endnu med taknemmelig Erindring om disse Dage. Denne Mand er ingen anden end Grundlæggeren af de katholske Menigheder i Stockholm, Malmø, Gøteborg og Kristiania, den apostoliske Vikar for Norge og Sverig, *Biskop Laurentius Studach*.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Til Hr. Mogens Ballins Foredrag Onsdag den 17. ds. var Salen i St. Knuds Skole næsten fyldt. Det var ikke Louise Hensels Livsførelse, Foredragsholderen fortalte, men, som ogsaa Foredragets Titel udsagde, en Skildring han gav, overordentlig fin og gribende, af det dybe og rige Kærlighedsliv, hun levede med Frelseren. Taleren paahørtes med en sjælden Opmærksomhed, og da han afsluttede, var alle tilstedeværende grebet af en ejendommelig Stemning, der var nær i Slægt med Andagt, men fuldt forstaaelig, da det var saa skøn og from en Sjæls

Helligdom, Taleren havde ladet sine Tilhørere faa Indblik i.

(S.) Foredragene i St. Annæ Kirke i den forløbne Uge har haft overmaade god Tilslutning. Aften efter Aften — kun i Fredags gjorde det daarlige Vejr lidt Afbræk — har der været meget godt optaget af opmærksomme Tilhørere, og selv fra andre Sogne var der kommet Trosfæller. Mandag Aften talte højærv. P. Steidl om den h. Clemens' Forhold til Kirken og viste, at Pave Pius VII.'s Ord til Kejser Franz var fuldberetliget, at Clemens Hofbauer var en Kirkens Søjle. Højærv. Pastor Brinkmann skildrede Tirsdag Aften St. Clemens som en sand Apostel i en Apostels forskellige Virksomheder og Lidelser. Onsdag Aften talte P. Steidl om den h. Clemens' store Kærlighed til Bønnen og viste, hvorledes han ved dette vigtige Middel ofte har opnaaet underfulde Omvendelser og megen Velsignelse. Torsdag Aften talte højærv. P. Resch om den h. Clemens' store Omsorg for de forladte Børn og Ungdommen, hvorledes han blev en Fader for mange Hundrede unge Mænd, især Studenter, baade i timelig og aandelig Henseende. — I Fredags talte højærv. Pastor v. d. Kettenburg om hvad der behøvedes for at blive en Helgen, nemlig Opfyldelsen af de daglige Pligter i trofast Udholdenhed Dag for Dag — hele Livet igennem. —

Søndag Morgen bragte en værdig Afslutning paa denne Festuge; St. Annæ Kirke har vel aldrig før set en saa smuk Højtidelighed som paa denne Dag, hvor næsten hele Menigheden gik til Herrens Bord under Højmessen, som blev celebreret af højærv. Pastor Paulus fra Kollegiet. Kirken var opfyldt til sidste Plads. Højærv. P. Resch talte om den Ophøjelse, som blev St. Clemens, den fattige Ordensmand og den forfulgte Præst, til Del allerede her i Livet, men endnu mere efter Døden; han mindede om den Velsignelse, som St. Clemens' Arbejde havde baaret — ogsaa her i Missionen, hvor hans Ordensbrødre virker til Guds Ære. Hele Højtideligheden sluttede med Te Deum og sakramental Velsignelse. En særlig Tak skyldes St. Elisabethssøstrene, som overordentlig smukt har udført Sangen under Guds-tjenesten hele Ugen igennem.

Rom. I tre store Rum, der støder op til den vaticanske Basilikas Sakristi, er Domkirkens Skatte nu blevet anbragt. De talrige herlige Kunstværker, til Dels af uberegnelig Værdi, er udstillede i Glasskabe. Derimellem findes det berømte »vaticanske Kors« fra Midten af det 6. Aarhundrede, en Gave fra Justin II, og den saakaldte Kejser Karls Dalmatika, som Karl den store siges (?) at have skænket Pave Leo III. Hidtil har disse Sager været opbe-

varet i et lille Værelse bagved Sakristiet, og kun faa af dem var det muligt at se, og regelmæssig Adgang til dette lille Værelse var der slet ikke. Nu kan denne Samling beses til bestemte Tider af alle og enhver og ganske gratis.

Syd-Italien. I den lille By Isola del Liri, ikke langt fra Sora, fandtes en socialistisk Borgmester og et ligesindet Byraad. *Ferrers* Henrettelse gav her Anledning til forskellige Demonstrationer, bl. a. vedtog man at fjerne alle Kors i Kommunen. Beslutningen sattes straks i Værk, man fjernede endog Korsene fra Kommunens Ligvogn.

Det socialistiske Byraad var imidlertid, ligesom de fleste socialistiske Byraad, ikke populært, og det var derfor ikke nogle gejstlige vanskeligt at bevæge en Del af den angrende Befolkning til atter at sætte Korsene paa Plads. Det kom til Sammenstød mellem det socialistiske Byraad og dets Tilhængere og den øvrige Del af Befolkningen. Raadhuset blev stormet, Borgmesteren og hans Meningsfæller maatte flygte, og Befolkningen fjernede atter fra Gadehjørnerne de opslaaede Marmortavler med Indskrifter som »Piazza Ferrer« og »Piazza Bruno«.

Da Underpræfekten og Tropper kom til Stedet for at genoprette Ordenen, hilstes de med Hurraraab. En Deputation anmodede Underpræfekten om at afskedige det socialistiske Byraad, hvilket skete. Imidlertid vendte Borgmesteren og hans Byraad tilbage til Staden med en Del Tilhængere, men Troppernes Nærværelse forhindrede yderligere Uordener.

Antiklerikalisme, rettet mod Troens Emblemer, finder aabenbart ikke Støtte i det sydlige Italien.

Canada. Ligesom i De Forenede Stater har den katholske Kirke ogsaa i Canada i det sidste Aarhundrede udbredt sig overordentligt. Før knap hundrede Aar siden var der i hele Kanada kun eet Dioces og een Biskop. Nu til Dags styres den kanadiske Kirke af en apostolisk Delegation, otte Ærkebiskopper og omtrent tredive Biskopper.

† Vor kære gamle Moder,
Charlotte Franziska Dorph, født Brusck,
 døde stille og roligt i Morges.

København, den 22de November 1909.

Marie, Johan og Christian Dorph.

Den kære afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn.

St. Joseph-Søstrenes Basar.

Under Hds. kgl. Højhed Prinsesse Mariæ Protektion og personlige Medvirken finder vor aarlige Basar Sted i Odd-Fellow Palæets Riddersal Onsdag den 1ste og Torsdag den 2den December, begge Dage fra Kl. 3.

Basaren anbefales indtrængende til Publikums Velvilje.

Gaver modtages med største Taknemlighed Toldbodvej 14, Frederiksberg Allé 17 og Griffenfeldtsgade 44.

Begge Aftener Kl. 8: Aftenunderholdning med velvillig Assistance af fhv. kgl. Skuespillerinde, Fru *Betty Hennings*, kgl. Kammersanger *Cornelius* og kgl. Kammersangerinde, Fru *Ulrich* (med forventet Tilladelse fra det kgl. Theater).

Hds. kgl. Højh. Prinsesse Marie har lovet at være til Stede.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet K.U.F. Bredgade 67, 2. o. G. Søndag den 28de November Kl. 7. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

Lætittia. Det til Fordel for Foreningen bortloddede Sengtæppe er vundet paa Nr. 13 — blaa Seddel.

S.J.G. Mandag den 6. Decbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde alm. Møde. — Alle Br. anmodes om at give Møde.

Elisabethforeningen. For den særlige Gave, jeg har modtaget til Foreningen under Mærket »Et Løfte«, bringes herved en hjærtelig Tak.

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 28. November. 1. Søndag i Advent. (Det nye Kirkeaar begynder.) **M. 29.**, Ferialdag. — **Ti. 30.**, Andreas, Apostel. — **O. 1. December***, Ferialdag. — **To. 2.**, Bibiana, Jomfru og Martyr. — **F. 3.***), Frants Xaver, Bekender. — **L. 4.**, Barbara, Jomfru og Martyr.

Søndag d. 5. December. Anden Søndag i Advent.

*) Onsdag og Fredag i Advent er Fastedage.

Første Fredag i Maanedén (den 3. Decbr.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{2}$, højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ -Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aften Andagt.

Den eukaristiske Forening. Medlemmerne bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke den 3die December (første Fredag i Maanedén).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnem. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronze, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y
NB. Redaktionen er i 1 København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 49.

Søndag den 5. December.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Fernando Linderberg: Kristendomsmæn og den sociale Udvikling. I—III. — Min Moder. — Hans Olrik: Absalon. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Dalum. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

8.

Forargelse.

»Salig den, som ikke forarges paa mig!«

Med disse Ord slutter Frelseren sin Bevisførelse for, at han er den, der skal komme. Han siger til Johannes' Disciple det samme som nu til hver, der søger Sandheden: forarges ikke!

Det gjorde Verden, det gør den endnu, saa at Forargelse ligefrem er blevet til et Kendetegn for Christi Kirke. Og hverken Kirken eller Christus gør noget for at tage bort, hvad der støder. Tværtimod! — Vil ogsaa I gaa? spørger han Apostlene, efter at en Del Disciple havde forladt ham paa Grund af hans »haarde« Tale. Han bortforklarer ingenting, men hævder sin Læres æggende Natur. Det samme gør Kirken, og *deri ligger dens Kraft*. Der maa være saa at sige Saltsmag i dens Dogme- og Sædelære — Saltets Evne til at bevare for Opløsning.

Verden — og netop den moderne Verden — vil ikke være det, den kalder for »lænkebunden ved Dogmer« —

den vil kritisere i det uendelige og tvivle om alt mellem Himmel og Jord.

Kirken siger: bøj dig og følg den Styrelse, som Kristus har givet guddommelig Myndighed ved Indstiftelsen af et Hyrdeembede. Du skal selvfølgelig først overbevise dig om dens Berettigelse, men derefter være et Kirkens *Barn*.

Verden anser det for hierarkisk Overgreb, for »en Spekulation i Dumhed«.

Verden afskyr alt, hvad der er »Aabenbaring«, overnaturligt, Vidunder. Den er materialistisk, thi dens Interesser bunder og ender i dette Liv. Og hvis der er noget, Verden elsker, saa er det Velvære, Rigdom og »Kultur«, d. v. s. moderne Aandsdannelse.

Nu siger Kirken: jeg agter alt at være Tab formedelst Jesu Christi, min Herres alt overvejende Erkendelse, for hvis Skyld jeg agter alt for Skarn at være, imod at jeg vinder Kristus. Kirken siger: *sursum corda!* Tænk paa Evigheden, paa at samle Skat, der ikke fortæres af Rust og Møl. Hver, som er kaldet dertil, han følge den fattige, ydmyge Jesus af Nazareth.

Verden ligefrem skriger op imod slige Ord, som den anser for samfundsfarlig Verdensflugt eller mildest talt for Daarskab.

Den protesterer, den — »forarges«. . . .

Gud ske Lov, den gør det! Vi Katholikker kan netop i vor Tid, som i en vis Henseende er en Frafalds- og for de lutherske Statskirkers Vedkommende en Opløsningstid, være glade ved vor Kirke. Den staar der alligevel i det Herrens Aar 1909 som den største religiøse Magt paa Jorden. Den ødelægges ikke, *endog ikke i Frankrig og i de romanske Lande*; thi al den Kamp og den Krise dernede vil kun feje dem bort, der er Kristne af Navn, og hvad Kirken mister i Tal, vinder den i Ægthed. At Kirken endnu efter næsten 2 Aartusinders Kamp staar der — ganske vist forfulgt og miskendt, men døg oprejst, lyslevende og aarvaagen — det er noget rent vidunderligt at faa Øjnene op for. Det er kun muligt, fordi den *ikke* er af denne Verden, fordi den — og Kristus i den — er til Fald og til Oprijsning for mange, *et Tegn, der skal modsiges!*

F. F. M.

Fernando Linderberg: Kristendommen og den sociale Udvikling. I—III.

Kbhvn. 1908. — 8.

Bog anmeldelse ved Johan Johnsen.

(Sluttet.)

III. Bind. *Borgernes Fremkomst. Del sociale Gennembrud i den yngre Middelalder.*

Det er Bykulturens, den paa een Gang mere og mere differentierede og samtidig centraliserede Samfundsordnings Tilblivelse og Udvikling, Forf. behandler i dette Bind. Ogsaa her paaviser han gennem en Række Citater den store Betydning, Kirken og dens Idealer øvede paa Menneskenes Sind og paa deres hele Handlemaade. — Bogens Hovedtanke har Forf. bundfældet i 2 Citater, et af *Belov* og et af *E. Jäger*: »Det er Haandværkerne som de fornemste Bærere af Stædernes nationale Arbejde, der i første Række har frembragt Middelalderens Blomstrings-tid.« -- »Religionen helligede alt og var Grundlag for den broderlige Frihed.«

Der er et enkelt Sted i dette Bind, hvor vi maa protestere mod Fremstillingen. Under »Lehnstyreets Misbrug« omtales det saakaldte *jus primæ noctis*, hvilket dog de nyere Undersøgelser ganske har henvist til Eventyreets Verden. Salmonsens Konversationsleksikon er meget reserveret paa dette Punkt, og alle skriftlige Efterladenskaber fra Middelalderen, hvor man absolut maatte have hørt noget om det, hvis det eksisterede, tier fuldstændigt derom.

Ellers maa vi om dette som om de foregaaende Bind sige, at det er en Glæde at læse dette Værk. Vi skylder Forf. megen Tak for den Sandhedskærlighed, der præger hans Arbejde, og for den ubetingede Anerkendelse, han af den Grund lader Middelalderens Kirke blive til Del.

Enhver katholsk Haandværker vilde have megen Glæde af at læse om de forskellige Haandværks Udvikling i Middelalderen; det vilde sikkert forøge Kærligheden til Arbejdet og vække megen Eftertanke ved Sammenligning af nuværende Tilstande med hin blomstsende Fremskridts-

tid, der paa ingen Maade stod tilbage for vor med Hensyn til de sociale Kaar. Hvilket Billede maler Forf. ikke for os, naar han citerer Veltægterne i et Stenhuggerlav fra 1462, hvor det bl. a. hedder: »Mestre og Svende skal holde kristelig Orden, histaa hinanden, hver Søndag høre Højmessen og i det mindste een Gang om Aaret nyde det hellige Sakrament.« — »Den inderlige Forbindelse,« siger Forf., »mellem Kirken og Broderskabet fik sit første Udtryk deri, at næsten alle Broderskaberne til aandelig Forstander valgte en Præst, der i denne Egenskab fik Navn af Provst.« Derfor var det ogsaa »Religionen, der knyttede Lavets forskellige Sider sammen til den højere Enhed, der gjorde Lavet til et Livsfællesskab, hvis enkelte Deltagere havde at staa Last og Brast med hverandre baade i onde og gode Dage. Den indbyrdes og gensidige Hjælp var et Hovedled i deres praktiske Gudsdyrkelse.« (95)

Naar Forf. ved Omtalen af Folkeskolens Fremkomst siger: »Mangelen paa Bøger medførte almindelig Mangel paa tilrettelagt Stof. Man kendte derfor heller ikke Klasse-
deling,« saa er dette sikkert urigtigt. Læser man — for blot at nævne et Eksempel — den livfulde Beskrivelse, som *Strabo* giver af sin Skoletid, der jo falder længe før denne Tid (i Begyndelsen af det 9. Aarh.), faar man et anskueligt Billede af hele Undervisningens Systematik. Selv om man ikke vil betragte Stædernes Skoler som Kloster-
skolernes Aflæggere, vil det dog være urimeligt at antage, at de ny Skoler ikke skulde have lært af de gamle Skolers Metoder.

Forøvrigt rammer Forf.s Fremstilling, ogsaa hvad Skolen angaar, en forsvarlig Pæl gennem den gamle Forestilling om Middelalderens Vankundighed: »Ved Rhinen var der ved Aar 1500 saa mange Folkeskoler, at der kun var ca. 2 Timers Afstand mellem hver. Selv i mange smaa Landsbyer fandt Folkeskolerne Indgang.« — Med Henblik paa England hedder det ligesaa: »Ikke blot i Handelens travle Midtpunkter, men i de smaa Landsbyer, der laa skjult i Skov og Ødemarker, blev Børnene ved Udgangen af Middelalderen samlet i Skoler. Det var almindeligt, at Folk kunde baade læse og skrive!« Forf. hævder ogsaa: »Bedst stillede var Lærerne ved de kirkelige Skoler;

det var endnu fra Kirkens Side, at der blev gjort mest for Undervisningens Fremme.« — Saare bemærkelsesværdig er ogsaa Forf.s Fremstilling af Religionsundervisningen. »Ved Siden af at fremholde Betydningen af gode Gerninger hævdes det bestemt, at Menneskene kun frelses ved Jesu Kristi Naade.« (121—123)

Overalt, hvor Forf. skildrer Kirkens Forhold til Samfundslivet, er hans Ord gennemtrængte af en velgørende Varme og Forstaaelse: »Kirken var det store Midtpunkt i Stadens ydre Fremtoning. I god Overensstemmelse hermed var det, at Gud blev Midtpunktet i Borgernes hele baade ydre og indre Liv. Man færdedes bestandig som for Guds Aasyn. Haandværkernes Ordsprog var: *Ser ingen andre det, saa ses det af den kære Gud i Himlen.*« (141) — Af denne Aand udsprang Trangen til at bygge Gudshuse; den ene By kappedes med den anden. Ja, Forf. meddeler endogsaa, at Paven i 1471 henvendte sig til Borgerne i Frankfurt a. M. med Anmodning om ikke at gaa for vidt med Oflervilligheden, saaledes at »Staden skal lide Nød paa Grund af Gaverne til Kirkerne.«

Hele dette Bind's 2. Afsnit, der omhandler Udviklingen i de tre nordiske Riger, vil interessere enhver, selv den, der hverken møder med særlige historiske Forudsætninger eller Interesser; dette Afsnit er meget livfuldt og anskueligt. Vi har dog her indskrænket os til at drage Værkels Hovedlinier og skal derfor ikke dvæle ved flere Enkeltheder. Vi vil slutte med at anføre nogle af de Ord, hvormed Forf. opgør sine Resultater: »I Ly af Kirken foregaar dybtgaaende sociale Omdannelser i Staternes Indre. — Op af de rene Agrarsamfund med deres eneherkende Herregaarde og Landsbyer skyder de ny Fren-toninger: *blomstrende Stæder med fri Borgere.* Trællene forsvinder fuldstændigt. Baade Borgere og Bønder bliver agtede, fri og i økonomisk Henseende velstillede Mennesker. — Alle arbejdende Mennesker faar gennem Søndagshvilen og talrige andre Helligdage Arbejdstiden meget betydelig indskrænket. Baade Præster og Borgere kappes om, hvem der kan rejse de højeste og mest straalende Kirkebygninger . . . Kirken var og blev endnu for lange Tider det eneste Sted, hvorfra der afgørende blev virket for at mildne Sæderne, at blød-

gøre Sindene, at føre Folkene frem til bestandig højere Retfærdighed!« (301)

Kirkens mægtige karitative Arbejde gaar som den røde Traad gennem Forf.s hele Fremstilling, og netop denne Sag er Hovedtanken i dette Arbejde. Vi vil senere, naar Forf. har ført sin Skildring op til vor egen Tid, faa Lejlighed til at behandle hele dette Emne i Sammenhæng.

Vi vil slutte med at anføre de Ord, hvormed Hr. Linderberg i Forordet til 3. Bind karakteriserer Socialdemokratiets Holdning overfor Kirken, Ord, der faar Vægt ved den grundige Dokumentation, Forf. leverer til dem i sit Værk: »Som Grundtvig i sin Tid blev greben af Harme, da han hos *Kotzebue* mødte Spotten over »det visne Kors«, har det bestandig oprørt mig, naar jeg særlig fra Arbejdernes Tillidsmænd hørte og læste den uforstandige Tale om, at Kristendommen, Kirken, Præsterne stedse har staaet og fremdeles staaer som en Hindring for Arbejdernes Fremskridt, en Betragtning, der for nogle Aar siden fik sit bevingede Udtryk i den Majsang, hvori det bl. a. hed, at:

Broderkærligheden
i lange nitten Hundred Aar
skindød, gemt blandt Lig,
i Kirkens Kælder laa.

Det staaer mig fuldstændig klart, at saa længe den Opfattelse er fremherskende indenfor Arbejdernes kulturelle Bevægelse, stænger Arbejderne sig selv ude fra den Aandsmagt, uden hvis Medvirkning deres Sag aldrig føres til Sejr.«

Min Moder.

I en af de smaa Pjecer¹⁾, den folkelige Forfatter og Præst, *P. Franz Xaver Brors*, S. J., har begyndt at udgive til den sande Oplysnings Fremme, fortæller han om sin egen Moder:

¹⁾ Aufwärts! Leitsterne für das katholische Volk. Fredebeul u. Koenen, Essen. Der er udkommen: 1) Zum Licht. 2) Unser Gott. 3) Gottes Garten. 4) *Meine Mutter*. 5) Persönlichkeit. 6) Eine edle Phantasie.

»Moder var vor store Families Hjerter og Midtpunkt Livet, Blodet, Kærligheden, det bedste! Og naar jeg tænker paa, hvad min Moder var for mig i mine unge Dage, saa maa jeg sige: jeg var et lykkeligt Barn. Jeg har ikke talt de Nætter, hun har vaaget for mig; jeg har ikke set de Taarer, hun har grædt for mig; jeg husker ikke alle de Ord, hun har sagt mig — det er mig nok at vide, at hun var mig en Moder.

Hvad gør ikke en Moder for sit Barn! Alt det har min Moder gjort for mig. Hun skulde passe og pleje mig, lægge og bære mig, glæde sig over mig og have Sorger for min Skyld. — Moder har ikke rost os meget, og naar vi havde fortjent at straffes, sparede hun ikke paa Riset. Hun vidste, at hvem der sparer paa Riset, hader sin Søn (Ordspr. 13, 24). Moder straffede ikke ret mange Gange, men hun var heller ikke bange for sine Børn. Og aldrig vovede vi at sætte os op imod hendes straffende Haand. Vi vidste det: Moder er retfærdig, og naar hun straffer, saa har vi ogsaa fortjent det.

Moder holdt inderlig af sine Børn; men jeg husker ikke, at hun har kysset mig blot en eneste Gang. Det vil maaske forekomme mangan en Moder lidt sært, ja paa-faldende og koldt. Men saadan var nu min Moder, og det alene er mig Grund nok til at paastaa, at Kys og Klap og Kæleri endnu er langt fra at være Beviser paa sand Kærlighed. Det gaar ogsaa uden det, og maaske endnu bedre.

Moder var en from Kvinde. Paa Hverdage gik hun ikke saa tit i Kirke, vi boede for langt derfra. Men om Søndagen var hun altid først paa Færde. I det hele taget holdt hun af at staa tidlig op. Hun kaldte altid selv paa Pigerne og Døtrene; saa kom Turen til os Drengene, lige meget om Klokkeren var 5 eller 4. Thi Skolen begyndte allerede Kl. 7, og naar Kl. var 5½, var vi allerede paa Vej til Skole. Som sagt, om Søndagen var Moder altid først paa Kirkevejen. Om Vinteren begyndte Messen Kl. 7

7) Ein schmuckes Heim. 8) Braut og Bräutigam. 9) Der h. Clemens M. Hofbauer. 10) Ein Wunder. 11) Jesus v. Nazareth. 12) Die Kinder des h. Sakramentes.

og om Sommeren Kl. 6, men aldrig kom hun for sent. Under Højmessen sad hun hjemme, lavede Maden og læste i Goffines Postil. Morgen-, Aften- og Bordbøn glemte hun heller ikke. Hver anden Maaned omtrent gik hun til Skrifte og Kommunion. Kan gerne være, at andre Mødre har bedt mere og tiere, men hvad Regelmæssighed angaar, var der ingen, der overgik hende.

Hun plejede ikke at overlæsse sig med Bønner, men hun forsømte ikke sine Pligter i Kirke og Hjem. I Opfyldelsen af de religiøse Pligter var hun et glimrende Eksempel for os.

Søndag Eftermiddag besøgte hun Mormor eller en af Tanterne. Saa kunde hun sidde længe og snakke ved Kaffebordet, mens vi legede og sprang omkring. Men Kl. 7 om Aftenen var vi hjemme igen og gik alle tidlig til Hvile. Paa den Maade var vi om Mandagen friske og raske til vor Gerning i Hus eller Skole.

Moder sørgede forresten altid for, at vi kom tidlig i Seng. Tidlig til Sengs og tidlig op af Dynerne igen! det var hendes Leveregel lige til det sidste. Hun vidste godt, at Søvnens før Midnat er dobbelt velgørende.

Moder var ogsaa en barmhjertig Kvinde. Lige foran Huset, som laa ved Landevejen, stod der et gammelt Lindetræ med en Bænk nedenunder. Næsten hver Middag sad der en Stakkel og spiste den Mad, som Moders barmhjertige Haand havde rakt ham.

Hvor mange Gange og til hvor mange har hun ikke givet Nattekvarter i Låden paa den rene, friske Halm! Penge plejede hun ikke at give; hun sørgede helst for, at de fattige fik Arbejde i Haven og paa Marken hos os, saa de selv redelig tjente deres Brød. En saadan Almisse er den bedste Barmhjertighed.

Moder var en stille, beskedne Kvinde. Nogen Bog har hun ikke skrevet, heller ikke holdt nogen Tale. Verden har aldrig kendt hendes Navn, og alligevel har hun været Samfundets Velgørerinde som saa mange (12!) Børns Moder og som Hustru i saa stor en Familie.

Moder har heller ikke skrevet mange Breve, ikke engang til de Børn, der var langt borte. Hun ledede os ved sine Ord og sit Hjerte. Det bankede for os, om vi end

var hundrede Mil borte, og det bad for os. Og vi Børn følte dette kærlige Hjertes Pulsslag ogsaa ude i Verden, og vi kunde føle Kraften af hendes Bønner. I 35 samfulde Aar har hun kun skrevet mig et eneste Brev til, der rigtignok ogsaa kom af hendes Hjertes Inderste. Moders Liv var stille og beskedent i Menneskenes Øjne, men rigt paa Dyd og Fortjeneste for Gud, der skuer ind i Hjertets Lønkammer.

Moder var en ydmyg Kvinde. Vel kunde hun somme Tider være streng imod Tyendet, naar de stod og drev eller sladrede; men ellers var hun hjertensgod imod dem og passiarede med dem som med sine lige. Hun har aldrig ageret »Husets Frue«; hun satte derimod sin Ære i at være »Husets Moder«. Ved hvert Arbejde tog hun fat med, saa længe hun levede. Intet Arbejde var hende for svært eller for simpelt: hun fejede og vaskede, pudse, lappede og syede, hun kogte og bagte, hun var i Køkken og Kældere, i Stald og Hus og Have; alting forstod hun sig udmærket paa og opdrog ogsaa sine Døtre og Piger til dygtige Husmødre.

Og til Trods for alt det Arbejde, der hvilede paa hende, laa der altid et glad Smil over hendes Ansigt. Aldrig var hun gnaven eller vranten, om end alvorlig en Gang imellem.

Moder har beredt os saa dejlig en Ungdom, at vi Børn maa sige til os selv: gid vi dog havde erkendt det bedredne Gang og vist hende en større og hjerteligere Taknemmelighed! Nu er det for sent. Vi kan kun vise vor Taknemmelighed ved Bønnen; men det skal ogsaa ske hver eneste Dag. Moder synes forresten slet ikke at have gjort Regning paa vor Tak, slet ikke at have ventet den. Hun var altid den kære, hjertensgode Moder, hvad enten vi gjorde hende Glæde eller koldt og ligegyldigt tog imod hendes Velgerninger. Hun har aldrig klaget derover; uegennyttig og ren var denne smukke Moderkærlighed.

En Moders Liv er fuldt af Smerter, Sorg og Kummer og Angst. Der er mange Regnvejrsdage og kun lidt Solskin. Men hvor glæder en kristen Moder sig ikke, naar hendes Barn for første Gang træder hen til Herrens Bord; det er en straalende Solskinsdag for hende. Denne Festdag

var det forundt hende at opleve ti Gange. Men der kom flere og lysere Solskinsdage. De to yngste Børn, »de smaa Dreng«, kaldte Gud til sin hellige Tjeneste. Skridt for Skridt fulgte Moder sine Børns Uddannelse og Studiegang. Og hun saa det med sine egne Øjne, hvorledes Biskoppen, en ærværdig Olding paa 93 Aar, lagde sine rystende Hænder paa mit Hovede: »Modtag den Helligaand!« Hvorledes han salvede mine Hænder, gav mig Magt til at forvandle Brød og Vin til Guds Søns Kød og Blod. Moder var den første, der paa Primitisdagen af min Haand modtog sin Gud og Frelser, som jeg lige havde kaldt fra Himmelen ned paa Alteret. Salige Dage! Og en lignende Glæde fyldte hendes Hjerte, da den samme Lykke ogsaa blev min yngre Broder til Del. Moder talte ikke meget paa den Dag — hun tænkte efter og bad saa meget desto mere — og glædede sig allermest.

Tre af Børnene fandt Vejen til Klosteret. Det Offer bragte Moder med Glæde. Hun havde jo tænkt sig det, ønsket det, bedt derom, at nogle af hendes mange Børn maatte hellige sig til Kirkens Tjeneste.

Saaledes har Moder dog oplevet saa lykkelige Solskinsdage, som kun faa Mennesker oplever dem — det var allerede en Del af Lønnen for den urokkelige Trofasthed, med hvilken hun havde tjent Gud paa den Post, som Himmelen havde anvist hende,

Alle Børnene var forsørgede. Da lagde Moder, 72 Aar gammel, sig ned til den evige Hvile. Hun døde, som hun havde levet. Jeg kunde ikke ile hen til hendes Dødsleje: jeg stod midt i en Mission, langt borte fra Hjemmet. Men de gode Folk, som jeg prædikede for, de græd med mig, da jeg fortalte dem om min kære Moders Død.

Naar jeg nu i mine Tanker staar ved hendes Grav, saa kan det være, at en Taare lister sig frem i Øjet: en Taknemmeligheds-, en Angertaare. O Moder, hvor har du dog elsket os!

To Smaablomster lægger jeg paa din Grav. Rosen, der skal fortælle dig om min Kærlighed og Taknemmelighed. Og saa en lille Forglemmigej. Jeg kan og maa ikke glemme dig. Men glem du heller ikke mig! Hjælp mig,

at dit Billede aldrig maa udviskes i min Sjæl, saa jeg i Nød og Fare altid kan skue op til det.

Men til dig, o Himlens Gud, til dig, min Moders og min Gud, løfter jeg min Røst og beder og bønfalder dig: naar du engang kalder paa dine udvalgte, de gode, naar din Forjættelses Ord skal gaa i Opfyldelse, naar din Mund velsigner de frelstes hvide Skarer, naar du lønner dem, der har staaet Prøve i Livets Kamp, naar du gør alle dem, der var smaa og fattige her paa Jorden, rige og lykkelige, da, Herre, giv den smukkeste af alle Kroner til min egen, kære, lille Moder!«

Vi behøver ikke at føje andet her til end: Lyksalig den Moder, der ligner dette Billede! Lyksalige de Børn, der har en saadan Moder!

Vbg.

Hans Olrik: Absalon.

(Bog anmeldelse ved J. F.)

—•—

Optakt: »Hvad bliver det til med Anmeldelsen af Absalon? Ronge.«

Ja, hidtil er det jo blevet til ingenting, eller rettere sagt, til Samvittighedsnag og til den Slags Brosten, hvormed Vejen, den slagne, til Helvede lægges. Jeg burde følgelig fremsætte Grunde, Forklaringer og Besmykkelser, og jeg kan forsikre, jeg ikke vilde være stedt som Fandens Oldemor, der som bekendt fik Prygl af sin lede Descendent, fordi hun ikke kunde hitte paa Undskyldninger. Men Ugebladet er et lille Blad med indskrænket Plads, og Absalon er en stor Mand, og Hans Olriks Bog om ham er ganske ualmindelig interessant, saa jeg faar vist mere Tak, om jeg straks gaar i Lag med den.

Olrik har rejst Absalon et Mindesmærke eller arbejder derpaa, thi foreløbig er kun første Del udkommet. Værket er nemlig stort anlagt, og det er jo Gangen med store Sta-

tuer, at de støbes i Stykker, som senere sankes. Helt vil selvfølgelig heller ikke Orlriks Arbejde komme til sin Ret, før det foreligger færdigt.

Og da jeg nu er kommen til at bruge Ordet Statue, saa lad mig sige, at Absalon, saa sært det lyder, trængte til et ordentligt Mindesmærke, det være sig saa af Papir eller Bronze.

Af Bronze og Gips har han jo rigtignok faaet tre alle-rede, og paa de to er der ødslet med Ros, vist mer end fortjent. Der er først den Tykkert af Gips, som Bissen har stillet op i det gamle Raadhus og kaldet Absalon. Jeg gad se det Menneske, Bissen og Sigurd Müller billigvis undtagen, der kan forestille sig den gamle gæve Bisp saadan. Ikke at tale om, at han tænkes at gaa i Kamp med Sværd ved Lænd ovenpaa fuldt Ornat og, saavidt jeg husker ret, med Bispehue paa. Det maatte da være en ubekvem Dragt at færdes i ombord i de smaa Skuder! Og det Ansigt og det Udtryk! Det er en svær Mand, mulig Koffardikaptajn, der medvirker i et levende Billede, men Absalon aldrig! Man forstaar, at den Støtte ikke naaede ud over Gipsen.

Det gjorde imidlertid Nummer to, den springske Statue nede paa Højbroplads, som en københavnsk Rigmand bekostede til Ære for Absalon og sig selv, og hvortil Prof. Nyrop tegnede en meget original, meget smuk og meget lille Piedestal. Først jeg saa den, kom jeg fra Slotsruinen, og derfra ses der jo ikke stort andet end en uendelig, let behandlet Hestebug, rejst over to Bagben og en Hale. Jeg har siden tit og mange Gange kredset om den for at faa Øje paa Absalon, men har aldrig set andet end en ung Husarrekrut i nogenlunde ridderlig Dragt med Øksen truende løftet mod den danske Kongeborg. Det har næppe været Meningens dermed, men er der nedlagt anden Tanke deri, er den lagt godt ned.

Og saa endelig den yngste, den mindste og skønneste — den Absalon i drevet Kobber (herlig Teknik), som staar over Hovedindgangen til Københavns fagreste Pryd, det store, ny Raadhus, det Raadhus, der gnistrer af Tanke og Aand, det, som den tyske Kejser gav Prædikaten »Donner-

wetter!« med den velbegrundede Tilføjelse: »Havde jeg dog Magen i Berlin at vise mine Gæster!«

Er det saa Asger Rygs store Søn og Danmarks største? Jeg kunde tænke mig hans Ansigt, som det dér er formet af Kærlighed og Kunst. Der er ingen Pose, intet Theater-væsen, men en Mand fuld af rolig Kraft, en gejstlig Mand, hvis Studier har præget hans Træk, en viljestærk Mand, der kender sit Maal og ved, hvad det koster at naa, en begejstret Mand, men uden Begejstringens billige Surrogat, det sprælske Sværmeri, en behersket Mand og derfor som skabt til at herske. Og det turde være den rette Absalon. Ja vel, siger Professor Olrik.

Naar jeg alligevel ikke er helt glad for Billedet, er det, fordi der med sædvanlig dansk Kunstnerhøjhed er set bort fra Biting. Absalons Pallium har saaledes faaet fem Kors. Mindes jeg ret, er der ogsaa noget i Vejen med Stolaen, eller om han mangler den, men det er jeg ikke vis paa. Og endelig synes jeg, Kunstneren er kommen galt af Sted med det ene Symbol (de fæle Symboler!). Det skal vel være en Tovrulle, som Absalon staar paa? Men skulde jeg virkelig være den eneste, for hvem den stadig bliver til en Rulle Skraatobak?

Og selv som Skipperskraa virker det forstyrrende og anakronistisk. Men lad det være Tov. Er det Absalons Kommandobro? For der skal vel ikke dermed hentydes til den Del af Sømandsskabet, der bestaar i at spinde en Ende? Det besørgede Absalon som bekendt slet ikke selv; det overlod han til Sakso.

Og Sakso kan. Sin latinske Grammatik kan han, sine Gloser kan han, Sentenser kan han i Skæppevis, og selv er han Mand for at forme ny, Grammatikus er han med Ære. Men en Ting kunde gamle Sakso ikke, og kunde ingen kræve af ham. Sin kære, beundrede Herre og Bisp Absalon og alle de Bedrifter, han havde hørt af ham og om ham, kunde han umulig faa saaledes paa Afstand, at han kunde skrive deres egentlige Historie. Beretningen kunde han skrive med et varmt Hjerte, og Begejstringen strømmede ud i den snirklede Latin. Men Absalon optog saa mange Grader af hans Horizont, at det meste af Verden blev borte bagved ham. Det er egentlig ganske mær-

keligt, hvor lidt man trods al hans Omtale af Venderne faar at vide om dem, og hvor ensidig det i Grunden er set. Og ligesaa, hvor ringe Indblik Sakso aabenbart har haft i S sammenspillet mellem Tyskernes Kamp imod Venderne og de Danskes nordfra. Sakso har saaledes efterladt sig et uvurderligt Kildeskript til Valdemars og Absalons Historie, især den sidstes, men deres Historie har han ikke kunnet skrive.

Det var det, som Professor Olrik tog op. Og hvor kunde en Historiker med folkeligt Sind vel finde taknemmeligere Emne? Vi har fornylig set en dansk Mand sætte et stort Arbejde ind paa at skildre saa utiltalende og saa lille en Stormand som det nybagte tyske Riges første blodige Kansler — ham, der selv som gammel Mand stempede sit Liv med de Ord: »En Historie som min volder søvnløse Nætter.« Han var ogsaa en vældig Skikkelse, stor i Statskunst og paa en Maade ogsaa i Krig, i alt Fald ved Krig. Men hvor er han lille og snæversynet, og hvor er hans Idealer, om jeg maa bruge det Ord i Forbindelse med Hr. von Bismarck, vingestækkede, hvor er han ufin og ubehersket og magtskyg og egenkærlig stillet op imod Absalon. Professor Olrik har vist Smag allerede ved Valget af Emne. I Forordet meddeler Forfatteren, at Tanken stammer fra A. D. Jørgensen. Dertil er kun at sige, at er A. D. Jørgensen Tankens Fader, da har han faaet sat den i god og kærlig Pleje. Barnet har trivedes, saa det bliver til to fyldige Bind, og alt dets Væsen er frisk og sundt.

Det er næppe mig alene, der efter at have læst Bogen har en Følelse af en Oplevelse i den Forstand, at man føler, at man har faaet Absalon paa rette Plads eller paa en Maade har lært ham at kende. Under Professor Ollriks Behandling hliver den gamle Ærkebisp saa underlig virkelig og saa paafaldende moderne. Al Ingemannsk Romanlik gaar af ham og Tiden. Det var uægte Farver, som gaar af i Vask. Og det gør godt at blive de paa-satte Kulører kvit. Jo nærmere man kommer Manden Absalon selv, des interessantere bliver de skarpe Konturer; jo mindre bengalsk Belysning, des mere harmonisk bliver Farven, og det gælder baade ham og hans Tid.

Professor Olrik konstruerer ham paa en Maade, naar

man da ikke vil misforstaa mig. I enhver Personlighed, der er noget af en Personlighed, er der jo en Islæt af ganske individuelle Traade, og jo betydeligere Personlighed man staar overfor, des mer vil de springe i Øjnene og beherske Helhedsbilledet. Men de svæver aldrig i Luften. Der væves intet Stof af Islæt alene; der vil Rendegarn til. Det er det, der giver det lange Stræk og knytter sammen, de individuelle Træk i en Karakter paa tværs og Slægterne paa langs. Derfor træder Professor Olrik som Historiens Præst hen til Fortidens Grave og maner for vore Øjne de kendte blandt Forfædrene op. De maa lade sig undersøge for at faa Rede paa, hvad de har efterladt deres store Ætling i Arv.

Der gøres Rede for, hvad Paavirkning han kan tænkes at have været under i Hjemmet i Fjennesløvlille, der hvor Tvillingtaarnene endnu taler saa underlig om den store Mand, til hvis Fødsel Sagnet — om end med Urette — har knyttet dem. Nyt har det selvfølgelig været umuligt at fremdrage. Faa er de Sten, som Historien har levnet, men nok til at den rette Mand kan konstruere Hjemmet i Hovedlinjerne, Familjens Traditioner, Forældrenes Karakter, Børnenes Syssel og paapege, hvorledes det alt virker med til Dannelsen af den Stormand, som hedder Absalon.

(Sluttes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (S.) Søndag den 28. Novbr. holdt Hr. P. Resch Afskedsprædiken i St. Annæ Kirke. Han rettede en hjertelig Tak til Gud og til Menigheden for de 8 Aar, han havde arbejdet iblandt dem, og det var med Vemod, han efter den lange Tid sagde Farvel for at drage bort. I Fredags afrejste P. Resch til Odense for at blive Sognepræst der, medens Hr. P. Schmiderer efter et Aars Fraværelse vender tilbage til St. Annæ Kirke, hvor han stadig væk endnu har Statsanerkendelse som Sognepræst.

Dalum Kloster. Hr. Pastor *P. Brinckmann* har overtaget en foreløbig Stilling som Huskapellan hos Hedvigssøstrene her.

Rom. Pavens 25-aarige Jubilæum som Biskop har efter dennes eget Ønske ikke givet Foranledning til større Festligheder. I Kirken St. Apollinaris læste Kardinal Respighi, Pavens Generalvikar, Højmassen paa selve Jubilæumsdagen. Selvfølgelig modtog Paven en Mængde Lykønskninger, deriblandt Telegram fra flere Kejsere og Konger i Europa. Paven læste selv en Taksigelsesmesse i sit private Kapel, ved hvilken kun nogle ganske faa var til Stede, deriblandt Pavens Søstre og Niece, hans nære, personlige Venner, Patriarken af Venedig og Biskoppen af Mantua og faa til. Baade St. Peters og St. Apollinaris-Kirken var Dagen igennem i Anledning af Festen besøgt af mange troende.

Unio. Onsdag den 8de December Kl. 8 Aften afholdes **Præmie-skydning** i Lokalet, Frederiksberg Allé 11, Stuen, hvor Tegning kan ske selve Aftenen (à 25 Øre pr. Portion).

Mødet den 22de Decbr. bortfalder, men der afholdes i Stedet for Møde **Onsdag den 29de Decbr.** med Underholdning.

S.J.G. Mandag den 6. Decbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde. — Alle Br. anmodes om at give Møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 5. December. Anden Søndag i Advent. M. 6., Nicolaus, Biskop og Bekender. — **Ti. 7.,** Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. — **O. 8.,***) Marias ubesmittede Undfangelse (fejres offentlig næste Søndag). — **To. 9.,** Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — **F. 10.,** Loretofest. — **L. 11.,** Damasus I, Pave og Bekender.

Søndag d. 12. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

*) Onsdag og Fredag i Advent er Fastedage.

St. Ansgars Kirke.

Kl. 6 Aften Andagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Forening deltager.

Immaculatakirken. Onsdag den 8. Decbr. Titularfest. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ højtidelig Messe; Kl. 8 Profes og Novice-Iklædning. Det allerh. Sakramente er udstillet hele Dagen indtil Kl. 6 $\frac{1}{2}$, da der meddeles sakramental Velsignelse.

Mødreforeningen holder Møde Tirsdag den 7de Decbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i St. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 12. Decbr (Marias ubesmittede Undfangelse) i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Om Aftenen Kl. 6 i St. Ansgars Kirke Festandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade S, København V. Tilf. Vester 423 y NB. Redaktionen er i 1 København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 50.

Søndag den 12. December.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Prinsesse Marie af Danmark. — Et lille Minde om Prinsesse Marie. — Tiderne skifter. — Julekærten 1909. — Blandinger. — Opfordring til Danmarks Katholikker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Paderborn. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

9.

Glæde i Modgang.

A dvent har sin *Gaudete* Søndag ligesom Fastetiden sin *Laetare*. Midt i Alvorstiden opfordres vi af Kirken til at juble og være glade. Hvorfor det? »Fordi Herren er nær.« Det er, som om Kirken sagde: »Glem ikke, hvorfor I er bedrøvede, fordi I savner Frelseren; men glem heller ikke, at den, I venter paa, skal komme snart og tage Kummer og Sorg bort fra eder; han skal komme og forsøde eders Aag og lette eders Byrde.« Derfor: »Glæder eder i Herren; jeg siger det atter: glæder eder!«

Det gælder for hele Livet. Vi skal aldrig, ikke engang i Bedrøvelsens mørkeste Timer, give Slip paa Hjertets Glæde. Vel er det ikke givet enhver med St. Franciscus at anse de haardeste Genvordigheder som den fuldkomne Glæde og med den h. Lidwina at udbryde i Fryderaab midt i de frygteligste Lidelser, men — enhver Kristen skulde naa til aldrig at tabe Ligevægten, selv i de trange Tider. Vi skal, efter Apostelens Formaning, aldrig sørge som de andre,

der ikke har Haab. Haabet om en bedre Fremtid skal styrke os, saa vi ikke knuges ned af Livets Ve, men faar Bugt med vor Smerte. For os ligger Tilværelsens Tyngdepunkt derovre, i Evigheden. Evighedsmennesker skulde vi Kristne være og ikke harmes over, at dette Liv har tilmaalt os sine Glæder saa knapt. Vort egentlige Liv begynder først efter Døden. Nu lever vi i Prøvetiden, i denne Verden maa vi gennemgaa Prøvelser af forskellig Art. Men saasnart Prøven er bestaaet, viser Herren sig for os med den forjættede Løn. Om denne Herrens Ankomst kan vi med Rette sige: Herren er nær!

Men selv i Trængslens Tid er han ikke langt borte. Nej, Herren er altid nær og allernærmest, naar vi lider Modgang og synes at være forladte. Hvem har ikke følt sig ulykkelig og forladt trods Venner, der talte Trøstens Ord, trods Livets Glæder, trods Fremgang i alle Foretagender? Lad da kun den ene Tanke blive levende i dig: Herren er mig nær. Han, der ikke blot har Trøstens Ord, men er Trøsten selv. »Min Fred giver jeg eder.« Og med denne Fred al Sandhed, Godhed og Skønhed.

Selv naar vi ikke føler Herrens Nærværelse, skal vi dog være overbeviste om, at han staar ved vor Side, at vi strider under vor Feltherres Øjne. Den Tanke, at Feltherren ser paa ham, giver Soldaten Mod og Kraft til at efterkomme den vanskeligste Ordre. Han kæmper for en usikker Sag, vi kæmper med Sejrsvished for det højeste Ideal, der kan tænkes. Vor kære Feltherre skrider frem og bestaar selv alle Farer, der truer hans Soldater. Han har allerede vundet sin Sejr, og det gælder for os om at følge ham og tage Del i den.

Lad os saa da følge Kristus og de kristne Helte, der trods Modgang glade gaar deres Vej gennem Livet, og aflægge Bevis paa, at vor Religion, trods sin store Alvor, ikke er Fjende af den sande Glæde, men tvertimod fremmer Glæden og tæller de gladeste Mennesker blandt sine troende. Og den Glæde, vor Religion giver, bestaar ikke i Ord alene, den ligger skjult dybt i Sjælen og gennemtrænger hele vor Natur, den har sin Rod i vor sejrende Frelser, der tillige er vor Glædes Krone.

Prinsesse Marie af Danmark.

Der er virkelig Landesorg over hele Danmark ved Prinsesse Mariæ Død. Man vidste nok, at Prinsessen var afholdt, men at Sorgen vilde blive saa stor og almindelig, som den er, havde dog maaske ikke mange troet. Rundt omkring kan man blive Vidne dertil, i Sporvogne og paa Gader kan man høre de utvetydigste Vidnesbyrd, om hvor meget Folk af alle Stænder venten, at Prinsessen vil blive savnet. Ja, endog to vildtfremmede Damer, som mødtes inde paa Strøget, da Flagene hejstes paa halv

Stang, sagde grædende til hinanden: »Saa er hun da virkelig død!« og skiltes med Taarerne rullende ned ad Kinderne.

Der er heller ingen Tvivl om, at Landet har Grund til at sørge ved Prinsesse Maries tidlige Død. Hun havde en fremragende Evne til at samle Folk om sig, til at faa lukket Hjerter og Lommer op, naar der var Nød paa Færde, og især, hun var hurtig, ja øjeblikkelig ved Haanden, naar det gjaldt. Prinsesse Marie var virksom som faa, næsten rastløs somme Tider, hun var paa Færde tidlig og silde, ofte oppe ved 5—6 Tiden om Morgenen, og lagde sit personlige Arbejde til som den ivrigste af de ivrige. Det var den Egenskab, at hun altid var rede til at hjælpe, og saa den jævne, ligefremme Maade, hun optraadte paa, der vandt hende saa mange Hjerter.

Her skal der dog ikke dvæles ved det, som Dagbladene af mange Grunde kan bringe langt bedre og udførligere end vort Ugeskrift, men vi skal søge at besvare det Spørgsmaal, hvad Betydning Prinsesse Marie havde for os Katholikker. At den Betydning i en vis Henseende var meget overdrevet i Folks Bevidsthed, er der ingen Tvivl om. Det var f. Eks. ikke sjældent i en Samtale at faa slynget ud: »I Katholikker kan sagtens, I har jo Prinsesse Marie!« Dertil laa det jo nær at svare: »Ja, men I Protestanter kan dog endnu mere sagtens, for I har jo baade Kongen, Dronningen, Kronprinsen, Kronprinsessen og hele det kongelige Hus!« Hendes Hovedbetydning for os Katholikker laa ikke i Retning af almindelig Støtte og Hjælp. Og dog havde hun virkelig en stor Betydning for os, en historisk Betydning, idet hun brød den mere end 300 Aargamle, taabelige Fordom, at en Katholik ikke kunde være Medlem af det danske Kongehus. Om hun har haft Besvær med at hævde sin Stilling som Katholik i de udelukkende protestantiske Omgivelser, kan der ikke siges noget bestemt om; hun maa jo dog sikkert til at begynde med have haft adskillige Vanskeligheder at overvinde. Men vist er det, at hun opfyldte sine religiøse Pligter som katholsk Kristen med Samvittighedsfuldhed, hun var regelmæssigt i Kirken hver eneste Søn- og Festdag, og hun gav sin Datter en solid og god katholsk Opdragelse. Nogle har ment, at hun kunde være traadt mere op som Katholik; men man maa

herimod indvende, at hendes Handlemaade var dikteret af den klogeste Takt, og at hun ved mere at fremhæve sig selv som Katholik havde stødt an mange Steder, hvor hun nu gjorde et godt og vindende Indtryk. Thi det er ogsaa utvivlsomt, at i den Henseende har hun været til stor Nytte for sine Trosfæller, derved at hun har vist trindt om i de vide Kredse. hvor man kender saa umaadelig lidt til den katholske Kirke, ja ofte kun mener, at Katholicismen er noget ondt og mørkt, at man, samtidig med, at man er Katholik, kan være et elskværdigt og nyttigt og tjenstvilligt Menneske.

Om hendes Sygdom og Død skal her ikke fortælles meget, da jo Dagbladene har indeholdt vidtløftige Beretninger herom. Torsdag Aften blev den højærværdigste Biskop hentet til Prinsessen, men da denne var bevidstløs, uden et Øjeblik Afbrydelse, de sidste 4—5 Dage af sit Liv, kunde hæn kun meddele hende den sidste Salvelse; de øvrige Sakramenter var hun fuldstændig ude af Stand til at modtage.

Eet smukt Træk maa vi fremdrage til Slut, nemlig Prinsesse Mariæ Afsked med sin unge Datter og hendes sidste Ord. Det var i Ugens Begyndeise, Prinsesse Marie var syg og laa til Sengs, men samtidig blev Prinsesse Margrethe ogsaa syg og maatte ogsaa gaa i Seng. Da stod Prinsesse Marie op og gik ovenpaa for at se til sin syge Datter. Efter at have talt med hende og lagt Puderne til Rette, vilde hun gaa ned igen og sagde: »Gud velsigne dig, min Pige!«, men styrtede i det samme besvimet om og vaagnede aldrig mere til Bevidsthed. Men det er et sjælden kønt Minde for hendes nærmeste og for os, hendes Trosfæller, at Prinsesse Mariæ sidste Ord var et Ønske om Guds Velsignelse. Gud velsigne ogsaa hende og skænke hende sit Lys og sin Fred!

Niels Hansen.

Et lille Minde om Prinsesse Marie.

Ogsaa Mariahjemmet vil gerne flette et Blad ind i de Tusinder af Mindekranse, der i disse Dage bindes i Borg og i Hytte til Ære for Danmarks folkekære Prinsesse, der saa brat blev kaldt bort midt i sit Livs daad-

kraftige Alder. Thi mange lyse Minder ejer vi Katholikker om hendes Færden blandt os, og om end Forholdene maatte medføre, at hun kun sjældent traadte udpræget eller officielt frem som Katholik, udover hvad den katholske Kirke kræver af sine Børn, saa var hun dog altid rede til at være med, hvor hendes Nærværelse enten kunde gavne et katholsk Værk, eller hvor hun kunde glæde sine Trosfæller ved at vise sig blandt dem.

Jeg tænker her navnlig paa 2 Tilfælde i Mariahjemmets Historie: første Gang var, da jeg bad hende overvære Indvielsen af vort Kapel og af vort Hus. »Med største Glæde vil jeg komme« svarede hun — og hun holdt Ord og kom. Hendes Nærværelse var til stor Gavn for os, idet et saa nyt, og endda maaske i manges Øjne voveligt Værk, nok kunde trænge til den Anerkendelse, som hendes Tilslutning gav det.

Senere har Prinsessen nogle Gange deltaget i smaa Festligheder her i Mariahjemmet; navnlig mindes jeg hende en Aften, da vi havde samlet henved hundrede af vor Menigheds fattige Mødre og Hustruer for at underholde, glæde og opmuntre dem. Paa den elskværdigste og naturligste Maade gik hun om mellem dem, bød dem The og Wienerbrød og standsede af og til for at tale lidt med den ene og den anden. »Hvor gammel er De?« spurgte Prinsessen en ældre Kone. »Jeg er saamænd 61,« svarede Konen, hvorefter Prinsessen tilsyneladende uhyre glad udbrød: »Men saa er De jo paa Alder med min Moder.«

Saadanne smaa elskværdige Træk kan sikkert fortælles i Tusindvis om denne gode, vennesele Prinsesse, som nu er død, men hvis Minde lever og velsignes.

L. St.-Ch.

Tiderne skifter.

Det er i ens eget Liv, og det er i Historiens store Løb, at Tiderne skifter. Ikke mindst gælder det om den katholske Kirkes Vilkaar her i Danmark — meget, som var fornuftig Tale for en Del Aar siden, er der nu ingen,

som tænker paa eller tager Hensyn til. Er der end stadig væk enkelte, f. Eks. Pastor *Moe* i Skanderup, der til liden Ære for den indre Missions Forening er bleven valgt til dens Næstformand, som ikke kan aflægge svundne Tiders onde og raa Tankegang og Tale overfor den katholske Kirke, saa har Tonen i det hele og store i høj Grad skiftet med Tiderne. En lille Artikel af Pastor *Jørgensen* fra Faaborg, som fandtes i »Nationaltidende«s Søndagstillæg af 5. Decbr., bærer i høj Grad Vidnesbyrd herom. Vi aftrykker den her i det følgende, ikke mindst, fordi vi paa et enkelt Udtryk nær er fuldstændig enige med Pastor *Jørgensen*.

»Nede i den gamle tyske By Nürnberg med alle de mange Seværdigheder, med de stolte Borgmure og Taarne, de smalle, krogede Gader og de snurrige, spidsgavlede Huse, der ligesom ligger og drømmer om en længst forsvunden Tid — dernede er der en stille Vej, som den fremmede, der kommer til Byen, gerne søger op.

Det er Vejen ud til Johanneskirkegaarden med Adam Krafts syv »Stationer«.

Gribende har Kunstneren formaaet at fremstille Jesu Lidelsehistorie i de syv Relieffer, der med bestemte Mellemrum er anbragte langs Vejen. Alt imedens man langsomt bevæger sig fremad, ser man i skiftende Billeder den forraadte, den ensomme, forhaanede, tornekrone, segnende Frelser.

Omsider staar man ved Kirkegaardens Porte, og der møder Øjet den korsfæstede. Simpelt, men storslaet er Korsfæstelsen gengivet.

Saaledes har man under sin Gang stadig Frelserens Skikkelse for Øje.

Man kommer til at tænke paa, naar man gaar dernede: har vi hjemme i Danmark ikke for lidt af den Slags udvortes Hjælpe midler til at minde om vor Frelser? Har vi ikke været alt for bange for at skulle falde tilbage i romersk-katholsk Billeddyrkelse? Hvor blev der ikke i den første renlivede, lutherske Tid rensset ud i vore Kirker!

Og hvor har ikke senere Slægter troligt holdt sig Forskriften efterrettelig! Kalkmalerier blev oversmurt, og Krucifixer og Billeder blev slængt paa Kirkeloftet.

Man har Grund til at glæde sig, hvor man ser alt dette, som fordum smykkede Kirkerne, blive taget frem og pudset op og sat paa sin gamle Plads igen.

Men kunde man ikke ogsaa ønske, at vi havde flere Billeder fra den hellige Historie anbragte der, hvor vi har vor daglige Gang?

I Hjemmene først og fremmest. Man kan endnu i mange smaa, ældre Hjem træffe de rædselsfulde, tyske Olietryk, som i sin Tid oversvømmede vort Land, Billeder af Kristus, hans Korsfæstelse og Gravlæggelse, Maria med Barnet og Maria med det gennemstungne Hjerte. I al deres spraglede Rædselsfuldhed bringer de dog Vidnesbyrd om en Tid, da man ansaa saadanne religiøse Billeder for en Stues bedste Pryd. Nu er vi naaet langt videre i Retning af kunstnerisk udførte Reproduktioner af de store, baade hjemlige og udenlandske, Maleres Billeder fra Bibelhistorien. Lad os faa disse Billeder frem i vore Hjem!

Man sløves for et saadant Billedes Skønhed, naar man Dag ud og Dag ind gaar og ser paa det, vil man sige. Ja mon? Kan man ikke faa et saadant Billede kært? Er det ikke, som om religiøse Billeder i særlig Grad ejer Betingelsen for at kunne gaa ind i Familietraditioner? Hvor mangt et Barn vil sligt et Billede af den korsfæstede, den bedende, den velsignende Frelser tale til, saa dette Barn overalt, hvor han eller hun siden i Livet træffer det, aldrig glemmer det, men hilser det som en kær, gammel Ven!

Vilde det imidlertid være utænkeligt, at vi ogsaa udenfor vore Hjem langs Gader og Veje, hvor Menneskestrømmen gaar, anbragte saadanne Billeder, som her er Tale om? En Missionær fortæller, at ovre i visse Egne af Korea kender man straks de kristne Landsbyer paa de smaa Kors, der er anbragt rundtom paa Husene.

Vi gaar hver Dag og har saa mange markskrigerske Reklamebilleder for Øje. Fra alle Plankeværker og Husgavle raaber de os i Møde. Hvad om man forsøgte at rette Menneskers Øje mod andre, betydelig værdifuldere Billeder! De vilde blive set, blive lagt Mærke til. Det er forbavsende, hvorledes et Billede, man hver Dag blot i

flygtig Forbifart ser paa, dog formaar at bore sig ind i ens Bevidsthed.

Vilde det være rent urimeligt at foreslaa, at man søgle hist og her paa en Husmur at anbringe et Relief eller male et Billede fra den hellige Historie? Mon ikke der i alt Fald vilde være mange, som godt kunde tænke sig saadanne Billeder anbragte — ja, vilde kunne glæde sig over dem som over et udfyldt Savn — paa Vejen ud til vore Kirkegaarde? Er der noget Sted, vi trænger til at se vor Frelasers Skikkelse lyse os i Møde saa klart og levende som muligt, da er det dog maaske paa den Vej.

Der inde paa Kirkegaarden anbringer vi saa mangt et Symbol og saa mangt et Billede, der skal minde os om ham og hans evige Rige og hans Sejr over den Fjende, vi alle frygter. Derinde mellem de stille Grave, hvor kun de faa færdes, finder vi det ganske naturligt, at alt taler til os om ham. Men lige udenfor, hvor Menneskesværmen ustandseligt strømmer forbi — var der ikke fuldt saa megen Grund til paa enhver Maade at mindes ham, tage alle Hjælpemidler i Brug?«

Saa mange er Pastor Jørgensens Ord, og der er ikke videre at føje hertil. Det er gaaget mange andre som ham, at de har harmedes og bedrøvedes, naar de paa Kirke-lofter og Materialkamre fandt henslængt Krucifixer og skønne Billeder fra gamle og bedre Dage. Det var bedre Dage; der kan ikke være Tale om at falde tilbage, men om at stige op til hin frommere og barnligere Tid.

Og vi Katholikker glædes kun, jo mere der vaagner af den Aand hos vore kristne Brødre indenfor Protestantismen, som har givet sig et Udslag i Pastor Jørgensens Artikel. Vel er det jo saa, at jo fattigere Protestantismen er, des mere vil den katholske Kirke vise sig rig og skøn; men vi ønsker ikke, at Kirken paa den Maade skal blænde og bedaare Sjælene. Nej, jo mere af Sandheden Protestantismen optager i sig, des mere bliver Sjælene ogsaa modtagelige for den fulde og hele Sandhed, som kun den katholske Kirke ejer. Og derfor er der Grund til at glædes over, om Udviklingen vil gaa i den Retning, som den anførte Artikel angiver. Det sandsynligste er vel, at Udviklingen vil gaa i begge Retninger, at der vil blive et

stedse kraftigere kristeligt Parti indenfor Protestantismen, hvorefter mange vil slutte sig til den katholske Kirke, og et stedse stærkere fornægtende Parti, som vil kritisere mere og mere Kristendom bort, indtil der ingen Ting bliver tilbage. Dette sidste Parti har foreløbig mest Vind i Sejlene og vil sagtens blive det sejrende.

Julekærten 1909.

Atter brænder den katholske Julekærte i Vinterens Mørke, for niende Gang beder den om Adgang til de katholske Hjem i By og paa Land. Og denne Gang er det en rigtig pæn lille Julekærte, hyggelig og køn, med Julestemning i og saadan, at baade Smaafolk og Storfolk i Aandens Rige kan have Fornøjelse af den.

Af Billeder er der kun eet, et ganske fortrinligt Portræt i stort Format af vor vakre Trosfælle, Dr. *Egan*, De Forenede Staters Gesandt her i København. Med Billedet følger en kort Biografi af den til Diplomat forvandlede Professor og Digter. Portrættet og Biografien er et Slags Bilag til Julekærten; den selv indledes og afsluttes med to kønne Digte af provençalske Forfattere. De er virkelig kønne, og *Oscar Andersen* har oversat dem med sit sædvanlige mesterlige Greb paa at gengive de fremmede, os tit lidt fjerne sydlandske Digte. Især er det første Digt kønt; det fortæller om en lille blind Pige fra Bethlehem, der tigger sig Lov af sin Moder til at gaa med hen til Jesu Krybbe, idet hun udbryder:

»Jeg ved jo nok, jeg skal i evigt Mørke vandre
til Gravens Rand!

Guds Søns det gyldne Aasyn jeg som alle andre
ej skue kan.

Men naar jeg tror, hvad kan dog saa min Blindhed gøre?
I ydmyg Bøn

jeg knæler ned, saa kan da mine Hænder røre
Guds egen Søn.«

Men det gik herligere, end Barnet havde tænkt sig, thi
 »da de den lille Pige ind i Stalden førte,
 hvor Barnet laa,
 hun skælved. -- Og da hun ved Jesu Hjerte rørte,
 straks klart hun saa!»

Af Prosabidragene falder Dr. Egans *Den stumme Sanger* mest i Øjnene; det er en køn, lidt vemodig Fortælling om en ung Mand, der passer saare daarligt til denne Verden, men faar en velsignet Hjemgang til en bedre. *Jesus og den gode Røver* er en gammel Legende, fint genfortalt af Astrid Juel-Nissen, og *Gnavetand* en saare fornøjelig og lærerig Historie af den berømte flamske Digter Hendrik Conscience, i hvilken vi hører om en Rotteunges fortrinlige Opdragelse og Vejledning af hans ypperlige Rottemoder.

Gid saa Julekærten maa komme til at lyse i mange katolske Hjem! Var den bare lidt længere og tykkere!

Niels Hansen.

Blandinger.

Heltinder.

Det franske Akademi uddeler aarlig Præmier for fremragende moralske Gerninger, som er kommet til Akademiets Kundskab. I Aar tilfaldt en saadan »Dydspræmie« Nonnerne paa en lille Ø i Oceanet. Den berømte Vicomte Melchior de Vogué præsenterede de præmierede for det høje Akademi med disse gripende Ord: »Langt, langt borte i det stille Hav, syd for Øgruppen *Gambier*, er der en ussel lille Ø ved Navn *Mangaréva*. De ved at Spedalskhed hænger disse Øers Befolkning. Tre Kvinder fra Bretagne, Nonner af Congregationen S. Joseph de Cluny, plejer de spedalske paa Mangaréva. De afløses ofte. Det er ikke sikkert, at vor Gave paa 1000 Frs. naar dem, som den var bestemt for. Ja — det er ikke, fordi de er trætte af at leve i Land-

flygtighed; nej — de afløste er døde eller sindssyge; saaledes var der en, der blev grebet af Rædsel for Ensomheden i denne Havørken; der kommer kun Breve hjemmefra hvert halve Aar; det er en Skonnert, som bringer Posten, og den bruger 40 Dage for at naa fra Tahiti til Mangareva. Gid jeg kunde læse de Breve op for Dem, de har skrevet til deres gamle Forældre i Bretagne, disse Barmhjerlighedens yderste Forposter; de aander Mod og Sjælstyrke, de Breve. Søstrene passer Hospitalet og holder en Skole — nej, de holdt en Skole, skulde jeg sige. De *retfærdige* Love har endog virket der; skulde man have tænkt sig, at Ministeriets Blik var saa vidtskuende, at det naaede til den usle Ø midt i det stille Havs Bølger? De franske Søstre, som er autoriserede, har endnu Lov til at vove Livet i Hospitalet for spedalske; de har maattet lukke Skolen, hvor de gav smaa indfødte en Lære, der formodentlig anses for mere smitsom end — Spedalskhed.«

Vievandsskaalen.

Det samme kunde vist ske mange Steder, som skete hos en Familie, som den gamle, ærværdige Sognepræst i D. aflagde et Besøg. Ved Afskeden vilde han væde sin Finger i Vievandsskaalen, som just hang lige ved Siden af Døren. Til sin Overraskelse fandt han ikke andet end Støv i den. Han var ikke alene en ivrig Sjælesørger; men ogsaa en snild, opfindsom Mand, og derfor bar han sig ogsaa ad paa en original Maade. Uden at nogen mærkede det, lod han et Pengestykke falde ned i Skaalen og gik sin Vej uden at sige noget. En Maanedstid efter gentog han sit Besøg og var naturligvis noget nysgerrig efter at erfare, hvorledes det var gaaet med hans Pengestykke. Han ventede med sin Undersøgelse, til han skulde gaa. Da han stod ved Døren, rakte han med en vis Højtidelighed sin Haand ned i Vievandsskaalen, hvilken han atter fandt tilstøvet, og da han følte helt ned til Bunden, laa hans Pengestykke urørt der nede.

»Ser man det,« sagde den gamle Præst, »her i Huset er Pigen hverken tyvagtig eller from.« »Hvorledes, Hr. Pastor?« lød naturligvis det forundrede Spørgsmaal. »Ih jo! For nogle Uger siden har jeg lagt et Pengestykke i

Vievandsskaalen, og i Dag finder jeg det paa ganske samme Sted. Pigen er altsaa ikke tyvagtig, ellers havde hun taget Pengene, men hun er heller ikke from, ellers havde hun stukket Fingeren i Skaalen og fundet Pengene og taget dem op.« Hvad den gamle snilde Præst vilde, opnaaede han ogsaa. Man forstod uden nærmere Forklaring, hvad han egentlig mente, og da han kom næste Gang i Huset, var Vievandsskaalen rensed og fyldt med frisk Vievand. Og da den lille Hændelse blev bekendt i Sognet, virkede den kraftigere end mangan Prædiken, og Præsten behøvede ikke at ofre flere Penge paa tomme Vievandsskaale.

Opfordring til Danmarks Katholikker.

Undertegnede er traadt sammen for at opfordre deres Trosfæller til at bidrage til et Sølvkrusifix til Prinsesse Mariæ Baare. Det eventuelle Overskud vil blive overrakt Biskoppen til Nationalindsamlingen.

Bidragene bedes sendte i Løbet af de førstkommende Dage til Komiteens Medlemmer.

J. Braun, Sognepræst,
Bredgade 64.

Frøken Ella Fritsche,
Amaliegade 7.

Murermester Günther,
Bangertsgade 11.

Konsul Hitzinger,
Sølvgade 84.

Fabrikant H. Hoffmann,
Købmagergade 48.

Fru Mülertz,
J. E. Ohlsensgade 14¹.

Fru A. Osterhammel,
Nørre Farimagsgade 15¹,

Baron Rosenkrantz-Charisius,
Frederiksgade 10.

**Enke-Lehnsbaronesse
Stampe-Charisius**,
Vestervoldgade 115.

Frøken F. Stratböcker,
Villa Sommerly, Charlottenlund.

 I det Øjeblik, Bladet udsendes, bekendtgøres officielt fra Hoflet, at Prinsesse Marie i sin Tid udtrykkelig har frabedt sig alle Prydelser paa sin Kiste, hvorfor Tanken om Sølvkrusifixet maa bortfalde.

I Følge Anmodning fra Biskoppen.

Red.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København K. (R.) »Fidelitas«-Foreningen havde forleden i sit Mødelokale, Toldbodvej 14, arrangeret en lille Udstilling af Beklædningsgenstande og andre Haandarbejder, som gav en tydelig Forestilling om, at Foreningens Medlemmer ved de ugentlige Møder samles »ej blot til Lyst«, men jævnsides med den gensidige Underholdning udfører et nyttigt Arbejde. Blandt de ca. 50 forskellige Arbejder, af hvilke de fleste agtes uddelte dels ved Skolebørnenes Juletræ, dels gennem Elisabethforeningen, saas flere større eller mindre hele Sæt Klædninger til Piger og Drengene. En smuk Lysedug blev bortloddet mellem Foreningens Venner og Bekendte for 25 Øre pr. Nummer for paa denne Maade at skaffe Foreningen nyt Materiale til det kommende Aars Arbejde.

Paderborn. Til Biskop er valgt Dr. Joseph Schulte, Professor ved den theologisk-filosofiske Lærestalt i Paderborn. Den nyvalgte Biskop, hvis Lærefag var Apologetik og Kirkeret, er kun 38 Aar gammel og bliver sikkert en af Europas yngste Biskopper.

St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen Ø.s Regnskab for Halvaaret 1908-09.

INDTÆGT.		UDGIFT.	
	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Kassebeholdning	60 79	73 Kødkort à 1 Kr.	73 00
Aarlige Bidrag	32 00	900 Mælkebilletter	71 00
Indkass. ved Møderne	91 51	134 Pd. Gryn	32 10
Forsk. Ekstrabidrag	190 00	20 Pakk. Urtekramvarer	25 93
		Til Kul	58 40
		Ny Beklædningsgenst.	39 33
		Indk. af forsk. Stoffer	44 24
		Til Fodtøj	20 85
		2 Eksemp. af Ugebl.	8 00
		Kassebel. v. Mødernes	
		Slutning	1 45
	Kr. 374 30		Kr. 374 30

Desuden modtog Foreningen som Gaver: 10 Pd. Uldgarn, 100 Mælkebilletter, 2 Kaaber og adskilligt brugt Tøj.

Foreningen bestod af 8 Medlemmer, der besøgte 20 Familier paa Østerbro og Amager ca. 280 Gange i Tiden fra Slutningen af Oktober 1908 til sidst i April 1909.

Vincentiskonferensernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 12te Decbr. Kl. ca. 11^{1/2}, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Forsamlingssalen Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentbrødrenes Arbejde blandt de fattige. Især opfordres alle unge Mænd i vore Menigheder til at indmelde sig i Foreningen.

Kollekten til Fordel for Elisabethforeningens Børn

har i de forskellige Kirker indbragt:

St. Ansgars Kirke (heri en Gave paa 100 Kr.)	256 Kr. 03 Ø.
Nørrebro	70 — 00 —
Rosenkranskirken	28 — 00 —
Strandvejen	20 — 00 —
Ordrup	15 — 35 —
Amager	5 — 00 —

Ialt 394 Kr. 38 Ø.

Paa Bestyrelsens Vegne bringes herved en hjertelig Tak til alle dem, som har bidraget til Opnaelsen af dette Resultat.

J. Braun, Sognepræst.

✝ Vor kære Moder, Enkefru **Agnes Mathilde Pechüle**, døde Torsdag Aften stille og roligt efter Modtagelsen af de hellige Sakramenter.

Ordrup, den 3. December 1909.

Agnes og Betty Pechüle.

Den kære afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn.

A. C s Foredragsrækker.

Sjette Række (Oktober 1909—Marts 1910).

Tredje Foredrag: **Onsdag den 15de Decbr.**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Hr. August Hoffmann: En Vandring i Lysbilleder gennem det katolske Danmark. I.

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade (Adgang for alle).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o.l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

K.U.F. Katholsk Ungdoms-Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67, 2. o. G. Søndag den 12. Decbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.

St. Josefs Gildets Juleuddeling.

Andragender om Andel i St. Josefs Gildets Juleuddeling maa senest den 17de Decbr. tilstilles Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensgade 31.

En hjertelig og dybtfølt Tak

bringes alle dem, der paa saa mange forskellige Maader har støttet os ved vor Basar, en hjertelig Tak for den store Imødekommenhed og overordentlige Velvilje, der for hvert Aar i stigende Grad bliver os til Del. En særlig Tak retter vi til dem, som ved deres udmærkede Assistance har gjort os det muligt at afholde Aftenunderholdningerne, saavel som til alle assisterende ved Basaren.

St. Joseph-Søstrene.

Ved Lotterierne faldt Gevinsterne paa følgende Numre: 888 Uret; 189 Thevarmeren; 515 Pudens; 614 En Lyседug, 333 Opsatsen; 795 Frugtstellet; 908 Et Bordtæppe; 456 Kurvemøblerne; 278 Et tyrkisk Rygebord; 10 Et Skilderi; 1123 To Akvareller; 1271 Et Maleri; 1027 En Pude.

I 81 En Rejsetaske; 225 Blomsterkurven; H 1 En Lyседug; F 8 Et Bordtæppe; 54 Gedebukken; 142 Dukken Margrethe; 28 Akvarellen.

I Lighed med de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de fattige** i Rosenkranskirkenes Sogn. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 18de December personlig henvende sig til en af undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. M. Muus, Frk. Ronge,
H. C. Ørstedesvej 29 B¹. Lykkesholms Allé 14 C.
Frk. M. Hoffmann,
St. Hans Minde, Valby.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalter vi en Uddeling af **Fødevarer til fattige** i Anledning af Julen og beder derfor alle, som har Evne og Vilje, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa personlig henvende sig hos en af undertegnede inden den 15de December og senere ligeledes personlig afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn. og Varerne udleveres heller ikke til Børn. De trængende i St. Annæ Sogn maa i Aar henvende sig til en af undertegnede.

Fru A. Osterhammel, Enke-Lehnsbaronesse Stampe-Charisius,
Ørrefarimagsgade 15, 2. S. Vestervoldgade 115.
Frk. F. Stratbøcker, Frk. C. Tetzlaff,
Jægersborg Allé, Charlottenlund. Ved Stranden 10.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 12. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. — M. 13., Lucia, Jomfru og Martyr. — Ti. 14., Oktavdag. — O. 15.,*) Tamperdag. Oktav af Marias ubesmittede Undfangelse. — To. 16., Eusebius, Biskop og Martyr. — F. 17., Tamperdag. — L. 18.,*) Tamperdag. Forventning af Jesu Fødsel.

Søndag d. 19. December. Fjerde Søndag i Advent.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge er Tamperfastedage.

St. Francisc III Orden. Møde holdes Fredag den 17de December. Eksercitierne for Ordensmedlemmerne afholdes fra den 9de til den 16de Januar med et Foredrag hver Aften og Fælleskommunion den 16. Januar.

St. Knuds Kapel. Onsdag den 15de ds. Kl. 7½ Aften offentligt Møde for Mariabørnsforeningen og Søndag Morgen den 19de Fælleskommunion.

Gudstjeneste paa Holmegaard Søndag den 12. Decbr.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 12. Decbr (Marias ubesmittede Undfangelse) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8½.

Om Aftenen Kl. 6 i St. Ansgars Kirke Festandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer

Om Julegudstjenesterne.

Saaftremt Gudstjenesteordningen i Juletiden i Hovedstadens Kirker er forandret fra i Fjor, bedes dette venligst meddelt inden Tirsdag den 14de Decbr.

Hans Bogbinders Allé 4, København S.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aulgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronze, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y. NB. Redaktionen er f. 1 København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 51.

Søndag den 19. December.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Prinsesse Marias Bisættelse. — Hans Olrik: Absalon. — Fornyet Henvendelse til Danmarks Katholikker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Bayern. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

10.

Herren er nær.

*I Himle, drypper fra oven, og
Skyerne nedregne den relfærdige!
Jorden aabne sig og lade
Frelseren fremspire.*

De store Adventsantifoner.

O Visdom, du Gud Faders eget Ord,
som naar fra Solens Opgang til dens Leje,
som stærk og kærlig styrer alt paa Jord,
kom ned til os og lær os Klogskabs Veje.

O Adonai, du Jødefolkets Gud,
hvis Røst til Moses lød fra Tjørnens Lue,
og som paa Sina gav ham dine Bud,
kom, løft din Arm mod dem, der os vil kue.

O Jesse Rodskud, alle Slægters Tegn,
for hvem selv Jordens Konger brat forstummer,
du, som skal dyrkes i hver Hedning-Egn,
kom, tøv ej længer, frels os af vor Kummer.

O Davids Nøgle, Judas Kongestav,
du, som har Magt at aabne og at lukke,
kom, før os ud af Fængslets mørke Grav,
hvor vi endnu i Dødens Lænker sukke.

O Morgenstjerne, som ej slukkes kan,
o Retfærds Sol fra Evighedens Høje,
kom ned til os i Dødens Skyggeland
og tænd dit rene Lys her for vort Øje.

O Folkekonge, Kirkens Hjørnesteen,
som Hedningfolk med Jøder sammenknytter,
du, efter hvem vi længes hver og een,
kom ned, vor Skaber, kom, vær vor Beskytter.

O vor Emmanuel, kom til os smaa,
vor Konge, du, hvis Love evigt gælde,
Forløser, som Alverden venter paa,
kom, Gud vor Herre, frels os i din Vælde.

1012.

Anmærkning.

Sammenlign Fuldst. Bønebog S. 362, Psalmebog Nr. 68. Her er forsøgt en Bearbejdelse, der holder sig nærmere til den liturgiske, latinske Tekst end den i Psalmebogen foreliggende.

Prinsesse Maries Bisættelse.

Længe før disse Linjer kan naa Ugebladets Læsere, vil disse gennem Dagbladene have faaet vidtløftig Beretning om de alvorsfulde Dage, den 13. og 14. December. Det er derfor ikke Meningen med Ugebladets Skildring, at den skal meddele saa vidtløftig en Beretning som mulig af disse Dages Begivenheder, men vi skal søge her at fremhæve nogle Punkter, som har særlig Interesse for os, og navnlig vil vi prøve paa at give et nogenlunde fuldstændigt Referat af den højjærværdigste Biskops gribende Taler.

Mandag Aften fandt en mindre Sørgehøjtidelighed Sted i det gule Palæ. Til Stede var, som bekendt, alle Kongefamiliens Medlemmer og nogle faa andre foruden Slottets hele Personale. Under Organist *Hammermüllers* Ledelse blev Salmen »Naar min sidste Stund oprinder« sunget af St. Ansgars Kirkes Kor til en af Hr. Hammermüller komponeret ny Melodi. Derefter talte den højjærværdigste Biskop. Han bragte Prinsessen en Tak fra hendes høje Slægtninge, hendes Mand, hendes Børn, hendes Moder og hendes Fader, hvilken sidste ved Sygdom var forhindret i at være til Stede. Og han bragte hende en Tak fra hendes Broder, som straks var ilet til hendes Sygeleje, saa snart han havde hørt om hendes Sygdom. Men en Tak, der rakte langt videre, skulde bringes hende fra alle de mange, hun havde vist Godhed, fra hele den danske Befolkning, som havde lært at agte og elske hende. Og derfor vilde hun blive savnet, ikke blot af sine nærmeste, men ogsaa og ikke mindst af de mange og nødlidende Menesker, for hvem hun havde været saa trofast en Støtte.

De tilstedeværende var dybt grebne ved Biskoppens hjertelige og kærlige Ord, og det var tydeligt at se, at Prinsesse Maries Bortgang følte som et stort Tab for den kongelige Familie; ikke mindst syntes Hans Majestæt Kongen at være dybt grebet af Sorg og ligesom sin ædle Fader at have sat den afdøde Prinsesse meget højt.

Kisten, som under begge Dages Sørgefester paa ægte

katholsk Vis ikke var overlæstet med Kranse, men kun dækket med det danske og det franske Flag, blev nu i højtideligt Optog bragt hen til St. Ansgars Kirke, hvor den modtages af Præsterne Braun, Desnos, v. d. Kettenburg og Ronge foruden de vagthavende Søofficerer. Da Processionen traadte ind i Kirken, spillede Organisten Johan Svendsens højtidelige *Andante funebre*; derpaa blev Kisten hensat foran Højalteret, besprængt med Vievand af Biskoppen, hvorpaa Sognepræsten bad en inderlig Bøn for den afdøde.

Det var en sjælden Forsamling, der om Tirsdagen samledes Kl. 10 til Pontifikal-Sjælemessen i St. Ansgars Kirke. Hvem der var til Stede, har Dagbladene bragt overflødig Meddelelse om, saa Ugebladet lader den Del af Beretningen ligge hen; Fremtidens Historiekrivere vil jo i Dagspressen finde rigeligt Stof i den Henseende. Selvfølgelig var alt mødt, hvad der maatte møde ved en Prinsesses Begravelse, men det var sikkert ikke alene Pligt, men ogsaa Deltagelse, der havde samlet de mange sammen, som overhovedet kunde rummes i den ikke store Kirke. At Sjællands Stiftsprovst i fuldt Ornat var til Stede, følger af hans Stilling som den kongelige Families Præst, men det er jo ogsaa noget, som ikke ret ofte finder Sted.

Efter Sjælemessen, som refereres smukt og med ikke liden Forstaaelse i flere af de københavnske Dagblade, holdt den højærværdigste Biskop den egentlige Ligtale over Prinsesse Marie, som havde omtrent følgende Ordlyd:

»Der er Sorg i Danmark. Kold og bleg ligger den afholdte, den folkekære og vennesele Prinsesse Marie til Danmark paa denne Baare. Derfor sørger Kongehuset, derfor sørger hele Folket. Aldrig mere skal vi gense hendes hjertevindende Personlighed — aldrig mere være Vidne til hendes bramfri og elskværdige Optræden, hvorsomhelst hun færdedes midt imellem Folket, nedladende og dog stedse hævdende sin kongelige Værdighed; aldrig mere skal vi høre om hendes maalbevidste og energiske Virksomhed, hvad enten det gjaldt Foretagender, der var til det almene Bedste, eller om at iværksætte og lede Foranstaltninger, der kunde lette de fattiges og de betrængtes ublide Kaar. Navnlig her aabenbarede den afdøde Prin-

sesses kærlighedsfulde Opfindsomhed sig paa en Maade, der i lige Grad vidnede om hendes Overlegenhed og om hendes medlidende og barmhjertige Sind og Medfølelse for alle, der befandt sig paa Livets Skyggeside. Derved har hun vundet Folkets Kærlighed, derved er hun bleven os alle saa kær.

Overdriver jeg? Saa hør Folkets Røst, som den instinctivt og overalt kom til Orde, saa snart det rygtedes, at Prinsessen var bleven farlig syg. Medens den hele kongelige Familie, hendes nærmeste Slægt og tilsidst ogsaa hendes Moder, omgav hendes Sygeleje og lyttede ængstelig til den lidendes Suk, medens Joseffsøstrene viede hende den ømmeste Pleje, og dygtige Læger anvendte alle Lægekunstens Midler for at overvinde den lumske Sygdom, der havde lænkebundet Prinsessens aandelige Kræfter — lyste Folket, det hele Folk, med feberagtig Spænding og Ængstelse fra Time til Time efter Budskab om Sygdommens Gang; Folkeskarer stimlede sammen omkring det gule Palæ uden at ænse Storm og Uvejr, kun opfyldt af Ønsket om at høre bedre Nyt. Og da endelig det frygtede Budskab kom — Prinsessen er opgivet — alt Haab er ude — Prinsessen er død — da trillede mangan en Taare fra Mændenes som fra Kvindernes Øjne, da var der Sorg i Hytten som paa Slottet. Thi Folket havde kendt hende, og hun havde kendt Folket. Om end oprunden af en fremmed Kongeæt, saa var hun dog bleven dansk i Sind og Hjerte; hun var bleven Folket kær.

Det er nu ikke min Opgave nærmere at gaa ind paa, hvad den kære afdøde har været for Kongehuset og for sin egen Familiekrede. Hvorledes skulde jeg tilfulde kunne drage frem disse Træk, der udtrykker det indre Familielivs Hygge og Lykke! Kun det maa være mig tilladt at sige, at Prinsesse Marie af Danmark, Datteren af den berømmelige franske Kongeslægt, levede et lykkeligt Familieliv med den danske Kongesøn, at hun var et elsket Medlem af hele Kongehuset, at hun var en omsorgsfuld Moder for sine Børn, elsket og æret af dem alle — at hun var den stærke og vise Kvinde, der førstod at hævde Husorden og Hustugt i sit Hjem, men som ikke desto mindre blev agtet og æret af alle Husfæller som Husets ædle og vel-

gørende Styrer. — Af min egen personlige Erfaring kan jeg tilføje, at den salige afdøde havde et kristeligt Sindelag, frit for den Tivvlesyge, der nu om Stunder behersker saa mange Aander, at hun var en alvorlig Kristen, som trofast opfyldte sine kirkelige Pligter, og at hun fra dette Synspunkt betragtede sin Livsopgave. Det blev mig særlig klart paa det Tidspunkt, da hun ledede sin lille Datter, Prinsesse Margrethes Forberedelse til den første h. Kommunion. Dette var hende en virkelig Hjertesag.

Uden Tvivl vilde hun som den stærke og modige Kvinde, hun var, paa sit Dødsleje have begæret og modtaget Alterets helligste Sakrament; nu har den straks overhaandtagende Bevidstløshed været til Hinder derfor — men hun døde under Kirkens Velsignelser og efter at have modtaget den sidste Salvelse — det Sakrament, hvorom den h. Apostel Jacobus siger: »Er nogen syg iblandt Eder, da kalde han paa Kirkens Præster, og de skulle bede over ham, idet de salver ham med Olie i Herrens Navn; og Troens Bøn skal frelse den syge, og Herren skal skænke ham Lindring, og har han Synder paa sig, saa skulle de forlades ham.« (Jac. 5, 14.)

Ud fra dette Synspunkt taler denne Lære i dette Øjeblik med en gribende Kraft til os alle; den taler om Dødens Alvor og Ubønhørighed — den taler om det Ansvar, som her finder sin Afslutning, et Ansvar, der har været desto større, jo højere ens Stilling har været. Det er fremfor alt her, at Troens Velsignelse og Trøst viser sig for os i sin hele Storhed og Styrke: Døden er ikke Livets Afslutning! Hvor vilde vi være ulykkelige, om vi ikke længere kunde sige med Job i den gamle Pagt: Herren har givet det, Herren har taget det, Herrens Navn være lovet. Og atter, hvor vinder vi ikke Sindets Ligevægt og bliver styrket til at bære Livets haarde Tilskikkelser, naar vi støtter os til Apostlen Pauli Ord til Thessalonicenserne: »vi ville ikke, Brødre, at I skulle være uvidende om de hemsøvede, at I ikke skulle sørge som de øvrige, der ikke have Haab. Thi dersom vi tro, at Jesus er død og opstanden, vil Gud ogsaa føre de med Jesus hemsøvede frem med ham.«

Ja, hvor Menneskevisdommen viser sin Afmagt og Uvidenhed — der aabenbarer Religionen sin vidunderlige

Kraft og Trøst; hvor det sanselige Blik ikke viser andet end Tilintetgørelse, der udfolder Religionen sin Fane, hvorpaa Guds Finger har skrevet de tre Ord: Udødelighed, Opstandelse, Gensyn. — Ligesom 3 lysende Stjerner straalere disse Ord igennem Timelighedens Taager og Skyer og nedsænker Trøst, Tillid og Hengivenhed i Guds hellige Vilje i den bange Menneskesjæl. Naar vi staar ved en Kristens Baare, sørger vi ikke som de, der ikke har Haab.

Vi er udødelige, udødelige som Sandheden, der er Næringen for vor Aand, udødelige som Saligheden, som vor Sjæl føler en uudslukkelig Længsel efter, udødelige som Retfærdigheden, der er saa ufuldkommen her paa Jorden, udødelige som Gud selv, der har skænket os Livet og paa-trykt os sit Billede. Selve den timelige Død er kun en Gennemgang til det evige Liv. Dødens Sejrrherre, Jesus Kristus, som ved sin salighedsfulde Opstandelse fra Klippegraven har godtgjort Sandheden af sit Ord: »Jeg er Opstandelsen og Livet,« han har ogsaa overvundet Døden for os; han har efterladt os den trøstefulde Forsikring: »Hver som tror paa mig, skal leve, om han end dør,« — og »hver den, som lever og tror paa mig, skal ikke dø evindeligt.« (Joh. 11, 25.)

Da bliver Døden ikke andet end en Engel, der sendes af Gud, for at lede Sjælen fra Forvisningens og Udlændighedens Land til det evige Hjem, hvor ogsaa engang Legemet paa den almægtiges Røst skal dele dens Lykke. I dette Troens Lys er Graven ikke det mørke og uhyggelige Gemmested for de hensmuldrende jordiske Levninger, ikke den evige Tilintetgørelses Grav, men et Hvilested, hvor det trætte Legeme udhviler fra Livets Møje og Besvær, og hvorfra det skal rejses i Kraft og Herlighed til en frydefuld Genforening med Sjælen.

Disse den kristne Religions trøstefulde Sandheder — fletter de ikke et Haabets Baand omkring denne Baare, et Baand, der er uendelig skønnere end de Baand, der er flettede af Jordens Slægter? — Tilvisse lukker vi ikke vore Øjne for den kristne Fordring, at vi bør være rene for at kunne træde frem for Guds Aasyn, — thi intet urent kan indgaa i Himmeriges Rige.

Tit stiller vi os selv det bange Spørgsmaal: hvor-

ledes skal vi bestaa for Guds retfærdige Domstol? — Da nærmer Kirken sig i de bange Timer som en barmhjertig Moder, som en Frelsesanstalt, udsendt og bemyndiget af vor Herre selv; den kommer med sin Nøglemagt: »Hvem I forlader Synderne, dem er de forladte«, den kommer med Alterets helligste Sakramente som Vandringsbrødet: »Hvo, som æder dette Brød, han skal leve evigt, og jeg skal opvække ham paa den yderste Dag.« Men naar Sygdom og Ulykke har umuliggjort Modtagelsen af disse hellige Sakramenter, saa staar Kirken dog ikke afmægtig overfor den døende; som umyndige Børn modtager Herrens Naade, saaledes modtager den af Sygdom og Svaghed umyndiggjorte og bevidstløse syge, om han ellers har ført et kristeligt Liv, den Naade, som Apostlen Jacobus har talt om, naar han formaner til at hente Kirkens Præster til den syge, for at de skal bede over ham og salve ham med Olie til Syndernes Forladelse. Og Kirken forlader endda ikke den døende, men vedbliver til det sidste at bede for den ængstede og stridende Sjæl: Saa drag da bort, du kristne Sjæl, fra denne Verden i Gud Faderens, den Almægtiges Navn, som har skabt dig, i Jesu Kristi den levende Guds Søns Navn, som har lidt for dig, i den Helligaands Navn, som er udgydt over dig. Herre, vi anbefaler til dig denne Sjæl og beder dig, Herre Jesus Kristus, Naadens Frelser, du som ogsaa for denne Sjæls Skyld barmhjertig er steget ned til Jorden, at du ikke vil nægte den Hvilen i dine Patriarkers Skød. Vedkend dig, Herre, din Skabning. Herre, glæd denne Sjæl ved din Beskuelse og kom ikke dens Synder ihu. Thi har den end syndet, saa har den dog ikke fornægtet Faderen og Sønnen og den Helligaand, den har troet og haft Iver for Gud og har med Troskab tilbedt Gud, som har skabt alt. —

Saaledes taler Kirken til os, saaledes beder den for os med trøstefulde Ord i sine rituelle Bønner; og er den sidste Strid udstridt og er det afsjælede Legeme nedsænket i Graven, saa følger Kirken med Bønnens Almagt den bortdragne Sjæl: i ethvert helligt Messeoffer, der tilvender os vor Herres Jesu Kristi uendelige Fortjenester, ihukommer den de hedengangne med de rørende Ord: Herre, vær ogsaa alle dine Tjenere og Tjenerinder naadig, som er

hensovet i Kristus, men endnu i Skærsilden maa gøre Bod for deres Synder. Ved Kraften af dette hellige Offer, ved det kostbare Blod, som flød ud af Jesu Hjerter, oplad deres Fængsel og før dem ind i den evige Hviles Boliger.

Saa beder vi da med fuld Fortrøstning om Guds Barmhertighed ved din Baare, du ædle Fyrstinde, Kirkens ældgamle Bøn: *Requiem æternam dona ei Domine. Requiescat in pace.* Ja, Freden, Hvilen, Lyset give den Almægtige dig! Ak, her i Livet er der ingen, der opnaar disse Goder tilfulde. Her er alt fragmentarisk, stykkevis. Ligesom vi hernede erkender Gud kun stykkevis og som i et Spejl, saaledes er det med Freden, Hvilen, Lyset, som vi nærer en uudslukkelig Længsel efter. Vort Hjerter er uroligt, indtil det hviler i dig, min Gud. Derfor er det den inderligste Bøn, vi udtaler ved denne Baare: *Requiem æternam dona ei, Domine, et lux perpetua luceat ei.* Maatte du nu ved Guds Barmhertighed finde den fuldkomne Hvile og Fred og skue det himmelske Lys!

Men hvorledes skulde jeg kunne tage Afsked fra denne Baare uden at fremdrage det sidste Moderord, den kære afdøde har talt til sin lille Datter. Dette Moderord, det sidste Barnet har hørt af sin Moders Mund: Gud velsigne dig, mit Barn! — er det ikke Troens modne Frugt, bærer det ikke Forudanselsens hemmelighedsfulde Præg. Ja, vi tør vel opfatte det som det aandelige Testamente, Prinsessen har efterladt, ikke blot til det ene Barn, ikke blot til alle Børn, men ogsaa til den sorgfyldte og bekymrede høje Ægtefælle, som nu med Sorg i Hjertet styrer sin Kurs fra de fjerne Farvande til Hjemmet for at kunne knæle ved sin Hustrus Kiste. Maatte da Moderordet: Gud velsigne eder! blive en Trøstens Engel for Fader og Børn, for det hele Hjem. Amen!

Efter denne gribende Tale, som gjorde et stærkt Indtryk paa de tilstedeværende, bestænkede Biskoppen Kisten med Vievand og foretog Jordpaakastelsen. Biskoppen og Præsterne forlod nu Koret, hvorefter Hans Majestæt Kongen rejste sig og traadte hen til Kisten, hvor han knælede ned i stille Bøn, medens flere af Kongefamiliens Medlemmer fulgte hans Eksempel.

Tirsdag Aften kørtes Prinsesse Maries Kiste under en

umaadelig Tilstrømning af Mennesker fra St. Ansgars Kirke til Holmens Kirkes Kapel, hvor som bekendt Kisten foreløbig skal have et Hvilested blandt vort Fædrelands ypperste Søhelte. Den kongelige Familie afhentede Prinsesse Mariæ Kiste ved St. Ansgars Kirkes Port, og den højærværdigste Biskop ledsagede efter Opfordring fra højeste Side ogsaa Prinsesse Mariæ Kiste paa dette Sørgetog.

Niels Hansen.

Hans Olrik: Absalon.

(J. F.)

(Sluttet.)

Det er en Selvfølge, at en Absalon fødes; det er ligesaa givet Selvfølge, at han ikke blot fødes. Man kan ikke læse til Absalon eller tage Eksamen til det; men selv om en har faaet alle Muligheder i Vuggegave, kommer ikke Evner og Karakter i den rette Skole, Livets og Lærdommens, bliver de kun et af de Billioner Æg, som Naturen aarlig har Raad til at »lege« med, men hvoraf der aldrig bliver Yngel. Danmark, som det var den Gang, kunde fostre en Absalon, som Haiti eller Madagaskar vilde kunne det, hvis det netop traf sig, men opfostre ham kunde det ikke. Og det var en af de mange Gaver, som Lykken lod regne over Absalon, at være født i Sydevropas frodigste Grødetid, da Clugny havde baaret sin historiske Frugt og Citeaux netop modnedes til sin. Det er ret beset en overdaadig Tid, hvor alting svulmer og er bristefærdigt; alle aandelige Agre drær. Kunstnerisk karakteriseres Tiden ved de to Tal: Abbed Suger i S. Denis dør 1151 (altsaa under Absalons Ophold i Paris), og Grundstenen til Notre Dame i Paris lægges 1163. Tidens aandelige Mærketal ser saaledes ud: S. Bernhard dør 1153 (ogsaa medens Absalon er i Paris). Den videnskabelige Situation gør Forfatteren udførlig Rede for just saa vidt og saa dybt, som det er Historikerens Sag, men heller ikke mer. Og det havde

været en Vinding mer for Bogen, om han havde nøjedes dermed. Men han har valgt at karakterisere og dømme Systemer og Skoler imellem, og det maa Professorenastik-skyldte, jeg synes han er kommen skævt fra. Det var mig en Skuffelse at se enkelte pudsigte Quæstioner fra Skolastikkens rige Skatkamre dragne frem som karakterisitske. Gives der mon noget System, Skole eller endda Videnskab, der ikke har Udvækster? Men man karakteriserer ikke dermed, hvis man da ikke agter at karrikere. Af hele den h. Anselms store grundige Tænkning, der i mangt og meget har staaet Aarhundredernes Prøve og som Helhed endnu staaer for Skud, fremhæves saaledes kun hans »halsbrækkende« Gudsbevis. Dermed indføres iøvrigt en ny Terminus, for ellers kaldes det det »ontologiske« Gudsbevis, og skal det end villig indrømmes, at det er ganske og aldeles uholdbart, saa er det dog samme Fejl begaaet i en enkelt Bevisførelse, som Hegel, Fichte og til Dels Schelling, blandt andre, bygger deres Systemer paa fra Kælder til Kvist.

Det havde pyntet paa Bogen, om det var fremhævet, at Skolastikken den Gang var en Videnskab i sin Vorden; der var et godt Stød endnu til Albertus Magnus og Thomas af Aquino. De forskellige Skoler og Retninger, som da brødes, var Tilløb, somme heldige, mange mislykkede, til at gøre Springet. Ogsaa den Gang maatte det sandes, at kun Øvelse gør Mester.

Det er i det hele taget underligt saa ofte at se, hvor selv redelige og klarsynede Mænd har ondt ved at gøre Ret og Skel imod Skolastikken. Metoden affejes som Formalisme, skønt dens Navn jo straks ærlig slaar Visiret op og betegner sig selv som »til Skolebrug«. Mon der kan tænkes en ordentlig Skole uden mere eller mindre Formalisme. Den vilde vist give magre Resultater.

Et Sted siges der, at Skolastikken satte sine Spekulationer i den barnlige Tros Sted. Hvad der er ment dermed, ser jeg nok, men hvad er der tænkt dermed? Skal Theologien som Videnskab være barnlig Tro? eller skal den barnlige Tro være Videnskab? Eller er den egentlige Mening, den eneste legitime, der kan ligge deri, at Troen — den barnlige til Salighed — slet ikke maa gøres til Genstand for videnskabelig Behandling og Granskning? Er

det et Ridt paa den gamle grundtvigske Kæphest (om det splittende i Ordet disputere (hvorfor mon det aldrig blev fordansket med det dejlige »drøfte«, sætte i Drift?), saa maa jeg sige, jeg troede, den Ganger forlængst var i Stald, om den da ikke var afleveret til Veterinærskolen.

Hvad er Skolastik? Da det er en historisk Bog, der har forført mig til denne Afstikker, saa lad mig svare: det er pragmatisk Behandling af Troens Fakta. Som Historikeren tager Annalistens Opgivelser og behandler dem i deres Sammenhæng og Aarsagsforhold, ofte ogsaa gennem Slutninger famler sig videre frem, saaledes modtager Skolastikken sine Fakta af Troen og underkaster dem netop en Behandling, der godt kan jævnføres med Historikerens Pragmatik. Skolastikken er ihærdigt Bjergværksarbejde i Aabenbaringens Fjelde for at komme saa dybt ned som muligt og hente ædle Metaller op. Jo dybere den naaede, des varmere blev det dernede, og Varmen dernede er Mystikken, som altsaa paa det inderligste er knyttet netop til Skolastikken trods al Kamp imellem deres Repræsentanter. Nægtes skal det ikke, at mangen en Bjergværksmand har bragt Glimmer op og ment, det var Guldet det røde; mange Skakter er blevet hugget, hvor Arbejdet viste sig ørkesløst, og nu er de styrtet sammen eller spærret, eller der er i al Fald opslaaet en Advarsel mod at trænge derind. Det er alt, som det skal være. Men hvad der ikke er, som det skal være, det er de idelige Paastande om, at dernede er næsten lutter saadanne Skakter, eller Forsøgene paa at flytte Advarslen op til selve Bjergværkets Hovednedgang. Der hører den ikke hjemme og skal ikke faa Lov til at staa der.

Skolastikken er Rationalisme, vel at mærke Troens Rationalisme, Aarhundreders sejge Arbejde paa at gøre Tro og Aabenbaring til Forstandens Næring, ikke at gøre Forstanden til Troens Herre eller Tøndemaal eller Gradestok. Der gives som bekendt en anden Slags Rationalisme, som jeg trods al Udsigt til Protester og Preater vil kalde Vantroens Rationalisme, og som er Arbejdet paa at gøre Tro og Aabenbaring til Forstandens Legetøj. Skolastikkens vildeste Udvækster er i Arten Udvækster rene Bagateller mod de Latterligheder, som for enhver, der vil se, gør Ra-

tionalismens Træ til et Fastelavnris. Men sammenlign engang den Maade, hvorpaa de behandles -- ikke af Professor Olrik, men saadan i Almindelighed — det giver sære Tanker.

Læseren og — ak! — Læserinden — — »ak!« for jeg véd det saa vel, hun har længe ønsket mig og Skolastikken til Hekkenfelt. Altsaa Læseren og — ak! — Læserinden maa tilgive, at gammel Kærlighed tog Monnet fra mig. Jo oftere man har Løjlighed til at tie, des farligere bliver det at faa Lejlighed til at tale.

Men nu er jeg igen hos Absalon, og han er kommen hjem i det Herrens Aar 1155.

Og han er bleven Biskop i Roskilde 1157.

Og Kampen »mod de Vender« kommer i Gang med Absalon som drivende Kraft og egentlige Leder. Og som jeg allerede har gjort opmærksom paa, den som vil forfriske sig med interessant og klar Historieskrivning, han gaar ikke fejl, naar han tager Hans Olriks Absalon i Haand. Olrik faar Vinduerne op til alle Sider og lader Læseren se sig frit om i Terrænet. Nægtes kan det ikke, at Danmarks Stortid derved faar en Maalestok, der reducerer Forbløffelsen, og endnu eet kan ikke nægtes, at man faar en hel Medlidenhed med det stakkels Venderfolk. Tyskerne sydfra og de Danske fra Norden, det maa have været en slem Klemme at være i.

Men, som sagt, det vil læses hos Forfatteren selv; interessantere Læsning bliver vanskelig at finde. Absalon som Kriger, Absalon som Statsmand, Absalon som Grundlægger af Borgen ved Havn, Absalon som Munkeven og Bindeled mellem det gammeldags Danmark og det fremskredne Syd, den, som det ikke kan interessere, fortljener at komme paa Romankost.

Og saaledes fører første Bind Læseren frem til 1170. Imidlertid er jeg blevet opmærksom paa, at ogsaa andet Bind allerede er udkommet. Saasnart jeg har gjort mig bekendt dermed, skal jeg med Redaktionens Tilladelse give mit Skøn derom uden først at nødes med en Opfordring som den, jeg meddelte i Begyndelsen.

Forny et Henvendelse til Danmarks Katholikker.

Komiteen for Indsamlingen i Anledning af Prinsesse Mariæ Død bekendtgør herved, at de Bidrag, som indkommer, vil blive anvendt dels til en stiftet Sjælemesse for den afdøde Prinsesse, dels til velgørende Øjemed indenfor den katholske Menighed og dels til Nationalindsamlingen ved Biskoppen.

J. Braun, Sognepræst,
Bredgade 64.

Frøken *Ella Fritsche*,
Amaliegade 7.

Konsul *Hitzinger*,
Sølvgade 84.

Fru *Mülertz*,
J. E. Ohlsensgade 14¹.

Baron *Rosenkrantz-Charisius*,
Frederiksgade 10.

Murermester *Günther*,
Bangertsgade 11.

Fabrikant *H. Hoffmann*,
Købmagergade 48.

Fru *A. Osterhammel*,
Nørre Farimagsgade 15¹,

Enke-Lehnsbaronesse
Stampe-Charisius,
Vestervoldgade 115.

Frøken *F. Stratböcker*,
Villa Sommerly, Charlottenlund.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Der har kun yderst sjælden været saa fuldt i Stenosgades Sal som i Onsdags Aftes, da Hr. August Hoffmann fremviste en Række Lysbilleder af katholske Kirker, Skoler, Hospitaler, Klostre o. s. v. Trods Hr. Hoffmann talte og viste Billeder frem i henvend halvanden Time naaede han ikke længere end København igennem, saa der vil behøves endnu en lignende Aften for at naa Danmark igennem. Det var overordentlig interessante og nøjagtige Oplysninger, Hr. Hoffmann var i Stand til at give, og kun de færreste aner vist, hvor stort et Arbejde der somme

Tider kan ligge bagved en eneste lille af de historiske Meddelelser, hvoraf han gav saa mange. Bestyrelsen for Foredragsrækken har bedt os minde om, at sikkert de fleste Foredragsholdere er rede til at gentage deres Foredrag i Provinsbyer, om de skulde blive opfordret dertil.

Bayern Den berømte Øjenlæge, Hertug Carl Theodor, er død d. 30 November i en Alder af 70 Aar. Den afdøde hørte til en ulykkelig Slægt — hans to Fættre var den nuværende og forhenværende Konge af Bayern, begge sindssyge, og hans Søster var den skønne, ulykkelige Kejserinde af Østerrig — men selv bestemte han sig i sin Ungdom til, at han for at forebygge sin Slægts uhyggelige Dipositioner vilde sætte alle sine Kræfter ind paa at blive en Velgører for ulykkelige. Gud velsignede i rigt Maal dette Forsæt, og mange øjensvage vendte tilbage fra deres Ophold paa Hertugen og Hertuginde's Hospitaler og Klinikker med sunde Øjne, takket være Hertug Carls store Dygtighed som Operatør. Han var i lige Grad elsket af høje og lave. En Franciscanerpræst gav Hertugen de sidste Sakramenter og blev ved hans Dødsseng, til han udaandede — efter kun faa Dages Sygdom.

Meddelelse fra det apostoliske Vikariat

Der gives herved Dispens fra Abstinentsbudet Juleaften.

Det apostoliske Vikariat.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Indsamling. Under Henviisning til omstaaende Opfordring vil der paa førstkommande Søndag i St. Ansgars Kirke (eventuel senere i de andre Kirker) blive henstillet en Bøsse ved Kirkens Indgang, hvor selv de mindste Bidrag kan nedlægges til Mindegaven for Prinsesse Marie.

Komiteen.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 19. December. Fjerde Søndag i Advent. — M. 20. Ferialdag (Vigilie). — Ti. 21., Thomas, Apostel. — O. 22.,*) To. 23., Ferialdage. — F. 24.*), Julens Vigilie.

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden er Fastedage.

Lørdag 25., Juledag. Guds Søns Fødsel i Kødet.
Søndag 26., St. Stephansdag. (2. Juledag.)

Gudstjenesten paa 1ste Juledag.

St. Ansgars Kirke:

Kl. 12 Midnat. Pontifikalmesse med Prædiken. Fra Kl. 7 om Morgenen stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Aftenandagt.

Rosenkranskirken:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Prædiken; derefter stille Messer indtil den sædvanlige stille Messe ved Ottetiden. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke:

Kl. 12 Midnat Højmesse med Prædiken. Kl. 7 Sangmesse med Fælleskommunion. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Prædiken og Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke:

Kl. 6 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirké:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Exposition af det Allerhelligste. Kl. 6 stille Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel:

Kl. 7½ stille Messe. Kl. 3 Prædiken og Festandagt.

Immaculatakirken (Strandvej 91);

Kl. 6 og 6½ stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 2½ Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup):

Fra Kl. 6 stille Messer. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 5 Eftm. Prædiken og Festandagt.

Gudstjenesten paa 2den Juledag

holdes alle Steder som paa en alm. Søn- og Helligdage.

Tak! »Den anonyme« takkes hjerteligst for det velkomne Bidrag og de gode Ønsker. Glædelig Jul! J.

Kirkekollekt. Under Midnatsmesserne og Højmesserne afholdes der Kollektter til Kirkernes Opvarmning.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Oprævning af Nord. Ugeblads Abonnements-Kvitteringer forud for Januar Kvartal 1910 — henholdsvis for hele Aaret 1910 — paabegyndes ca. 14 Dage før Kvartalets Begyndelse, da Ekspeditionen skal opgive Abonnent-Antallet før Kvartalets Begyndelse til Postvæsenet.

Ligeledes kan Afbestilling af Bladet kun modtages før Kvartalets Begyndelse.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

57. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronze, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y NB. Redaktionen er i 1 København S., Hans Bogbinders Allé 4.

Nr. 52.

Søndag den 26. December.

1909.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Du funkende Julestjerne! — Fra Spanien. — Julebøger. — Til Ugebladets Abonnenter og Læsere. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg, Belgien, Tyskland. — Blandinger. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

11.

Julenat.

Denne hellige Nat, i hvilken du, Herre Jesus, blev født for at vinde mig Himlen, vil jeg ikke tilbringe sovende. Med Maria, med Joseph og de fromme Hyrder vil jeg vaage og knæle ved din Krybbe, du guddommelige Barn. O, var mit Hjerte rent og enfoldigt som deres Hjerter, dem du kendte for værdige til at se dig og tilbede dig i Krybben!

Du, hvem Himlene ikke er værdige; du, hvem intet Rum kan omfatte; du, for hvem Keruberne tilhulle deres Ansigt, du ligger som et svagt Barn foran mig i Krybben og strækker grædende dine smaa Hænder, som en Gang skabte Verden, ud efter mig, som kunde du ikke være lykkelig uden mig. — Kunde du vel bejle til min Kærlighed paa en mere rørende Maade? — Du sødste Barn, mit eet og mit alt! takke dig tilstrækkelig kan jeg ikke, men jeg vil elske dig, saa meget jeg paa nogen Maade kan. — Maatte alle min Sjæls Kræfter opløse sig i Kær-

lighed! Du vil jo, jeg skal elske dig! — Jeg har jo ikke noget andet at gøre i Himlen og paa Jorden end at elske, intet andet at søge end Kærlighed — du mit sødeste Barn, giv mig Overmaal af Kærlighed. Du alene kan give den i dig alene er al Naadens og Frelsens Skatte. Vid, jeg vil følge dig overalt, hvorhen du gaar.

Men selv maa du vække Foraaret i mit Hjerte, hint Foraar, som alene er i Stand til at smelte Isen i et Hjerte, som Verden bedrog.

O min Jesus! se hvilken bitter, haard Vinter, Verden og Synden har ført henover min Sjæl, pust den bort med Aanden fra din søde Barnemund! Aa, hvor ofte har jeg ikke raabt længselsfuldt og bedende: »Dit Aandepust vil lade dybe Vande strømme.«

Naar vil din Forjættelse gaa i Opfyldelse paa mig, o elskede Barn, hvis Baand jeg bærer? I denne hellige Stund, som bragte dig til mig, beder jeg — ja, for denne Stunds Skyld beder jeg dig, opret nu din Kærligheds Rige i mit Hjerte, antænd hin Ild i mig, som du kom for at tænde i Verden. — Ak glem, at jeg en Gang hørte til dine Fjender, at jeg trodsig nægtede dig Adgang og vendte mig fra dig. Herre, du ved, at jeg fandt ingen Fred uden dig, og at jeg, ført af din Naade, søgte dig igen i min Angst og fandt dine Spor. Giv mig derfor, Herre Jesus, at knæle ved din Krybbe og tilbede dig som et lille Barn, der græder og ler; ja, lad det være min Løn, min Arvelod, at vandre dine Veje og opfylde din Vilje, lad det være min Lykke. Søde Barn, jeg begærer meget; men sømmer det sig for dig at give lidt, din Barmhjertigheds Skatte bliver jo aldrig udtømt. Jeg haaber dristig paa din Naade. Søde Jesubarn, forbarm Dig over mig! Amen, Amen.

Hellige, søde, rene Jomfru Maria! Salige, hulde Moder, bed for mig! Hellige Joseph, bed for mig! I lykkelige Hyrder, bed for mig!

Af Louise Hensels Dagbog 1827.

Du funklende Julestjerne!

Du funklende Julestjerne!
 Send dit varmende Lys i
 Hjerterne ned
 for der at frede og værne
 den Sæd, som blev saa't der
 i Kærlighed,
 den Sæd, som skal vokse til
 Gudsrigets Fremme,
 saa aldrig vi glemme
 Forjættelsens rige, velsig-
 nede Ord:
 Fred paa Jord!

Du funklende Julestjerne!
 Send dit varmende Lys til
 den fattigste Vraa,
 hvor Staklerne vilde saa
 gerne
 holde Jul, kunde Evnen til
 Viljen forslaa,
 hvor Lykken og Glæden kun
 sjælden har hjemme,
 saa stundom de glemme,
 at Vejen gaar tit gennem
 Sorger og Savn
 til Guds Favn!

Du funklende Julestjerne!
 Send dit varmende Lys til de sorgfulde Sind,
 og lad spire den Haabets Kerne,
 som dybest i Hjerternes Gjem er lagt ind,
 den Kerne, hvis Spirekraft ej gaar til Grunde,
 om end den kan blunde
 — faar den Lys, vil mod Maalef den nok skyde frem:
 Lysets Hjem!

Carl Benzon.

Fra Spanien.

I disse Dage har jeg modtaget et Brev fra en god Bekendt af mig, en italiensk Franciskanerpater, som blev fordreven fra en lille By tæt ved Barcelona i de rædselsfulde Oprørsdage i afvigte Sommer. Da jeg tænker, at andre Katholikker vil læse disse Beretninger med samme Interesse, som jeg selv har læst dem med, vil jeg ikke undlade at meddele dem her i Oversættelse. (F. M.)

»De ønsker at høre noget fra Spanien? Jeg skal da kort og godt sige Dem, at mit Kloster, bygget med saa mange Ofre og Afsavn, nu er en Dyngge Ruiner; Ilden og hine Forbryderes Raseri har lagt alt øde. Tvungne af Borgmesteren og tilskyndede af gentagne Opfordringer fra vore Venners Side flygtede vi, ikke medtagende andet end de Klæder, vi gik og stod i, og efterstræbte paa Livet af hine Forbrydere flakkede vi en hel Uge rundt i Skovene, lidende Sult og Tørst og i bestandig Frygt for at blive overfaldet. Vor Kirke staar endnu, da den var overordentlig høj, dog er Sakristierne og Sideskibene styrtet sammen. Vi var i en Skov, og henved Kl. 4 om Eftermiddagen saa vi himmelhøje Flammer og en tæt Røgsky, der dækkede Byen, det var vort Kloster, der brændte — da brast jeg i Graad. Jeg havde endnu Farvepletter paa Hænderne, idet jeg nemlig den samme Morgen og forøvrigt i mange Dage forud havde staaet og malet St. Francisci Kapel . . . jeg havde gjort meget for vor Kirke, jeg havde end ikke skammet mig ved at gaa fra Dør til Dør og tigge Almisse til dens Bygning, . . . og nu stod den der, skøn, kunstnerisk — og paa een Dag blev alt tabt! De hellige Paramenter, Kalke, Monstranser, alt . . . Hjulpne af gode Mennesker lykkedes det os, tre i Tallet, at foretage Rejsen til Italien. En Pater blev tilbage, og nu har han allerede et Hus i Stand, og snart skal vi vende tilbage — og begynde forfra. Her sender jeg Dem et Brev, skrevet af de Søstre, hvis Kapellan jeg var, ogsaa de har lidt . . . «

. . . den 10. August 1909.

Ærværdige Fader!

Vi har med Glæde og Smerte modtaget Deres Brev. Vi skal her give Dem alle de Detailler, De ønsker at vide. Som De ved, rejste vore tre Pensionærer paa Ferietur Mandag d. 26. Juli; det var en Lettelse ikke at have Ansvaret for disse Børn, thi De kender Tirsdag Morgens Begivenheder. Henved Kl. 2 den Dag kom en af vore Smaa-piger og bad os søge Ly hos hendes Familie. Vi takkede og afslog det, og vi besluttede at forblive sammen, forbedrende os til Døden, om den skulde komme, ved Bøn og Underkastelse under Guds Vilje. Kl. 4 underrettede man os om, at man vilde brænde Deres Kloster, og De vil sikkert forstaa vor Smerte, naar vi tænkte paa Dem . . . den samme Trusel blev udtalt overfor Carmelitersøstrene, Brødrene og vort eget Hus. Kl. 5 modtog jeg et lille Brev, der raadede mig til at bringe Klosterets smaa Værdigenstande i Sikkerhed; et Kvarter senere kom talrige Mennesker og tryglede os om at flygte hurtigst muligt, eftersom Patrenes Kirke og Kloster allerede brændte . . . vi raad-slog med hverandre og var bestemte paa at forblive, hvor vi var, for ikke at udsætte Familierne, som selv var lamslaaede af Frygt, for yderligere Fare. Ved Bønner og Taa-rer formaaede man os dog til at sende Bud efter en Præst for at fjerne det højhellige Sakramente. Dom S. kom hastigt, aabnede Tabernaklet og uddelte alle de Hostier, der var i Ciboriet, til os som Vandringsbrød. Saa sagde han til os: »Gaa, der er ikke et Sekund at spilde!« Det var et forfærdeligt Øjeblik for os; vi bragte alle vort Liv som Offer til Gud og gik ud af Huset, opfyldte af Mod. Men hvor skulde vi gaa hen? . . . for ingen Pris vilde jeg bringe Familierne i Fare og udsætte dem for at blive brændte. Saa tog vi Vejen ud paa Landet, bærende de hellige Kar med os. Efter at have gaaet i nogen Tid kom vi til St. Nicolas; men vi var blevet set af hele Byen, og nogle Minutter efter kom der Trusel om Brand, dersom vi forblev der. Vi begav os altsaa paa Vej til Mollet, men undervejs sagde man os, at Landsbyen var belejret. Der var kun eet tilbage for os at gøre: gaa ind i Skovene for der at afvente Mørket og saa søge Ly. Vi havde været i

Skoven et Øjeblik, da St. Joseph stod os bi i Skikkelse af en brav Familiefader, som paa den mest indtrængende Maade bønfuldt os om at søge Ly hos ham, hvad vi ogsaa gjorde. Han lukkede os inde i et afsides Værelse, bragte os Halm, Lagener og lidt Mælk til hver. Vore Søstre prøvede at hvile, lykkelige ved at faa Del i den hellige Families Skæbne. Søster Léon og jeg vaagede ved Vinduet, rede til at give Tegn ved den mindste Fare. Onsdagen var rolig, men lidet sikker; Oprøret vedblev i Byen. Torsdagen gik ligesaa indtil Kl. 5, da Bonden, vi var hos, blev underrettet om, at man søgte efter Ordensfolkene i Husene, og han naaede lige netop at føre os til et af de mest afsides Steder i Skoven. Vi forberedte os paany til Døden, idet vi ganske overgav os i Guds Hænder og af hele vort Hjerte bragte ham vort Liv som Offer. Det var et stort og trøsterigt Syn: ikke et Ord, ikke en Klage, en blid Ro og Klarhed lyste paa alle Ansigter; det var som Børn, der skulde gaa til deres Fader. Efter et Kvarters Forløb blev vi opdaget; uhyggelig Piben og Raab lyder fra alle Sider, og paa mindre end tre Minutter er vi omringede af bevæbnede Folk. Vi troede, det var vort sidste Øjeblik, og holdt os tæt sammen i en Klynge, rolige og tavse. Jeg bad vore Søstre om intet at svare af Frygt for at udsætte os for yderligere Fare. De kender min frygtssomme og sky Karakter, dog formaaede jeg at besvare Angribernes Spørgsmaal med en Ro og en Fasthed, som blev mig indgivet fra oven. Anføreren hilste mig med disse Ord: *¡Dios os guarde!* (Gud bevare eder!) . . . hvad gør I her?« — »Vi gør ikke nogen noget ondt.« — »Hvorfor har I forladt eders Kloster?« — »Vi har intet Kloster; det Hus, vi boede i, tilhørte ikke os, og Ejeren bad os om at gaa vor Vej, før det blev brændt.« — »Hvad vil I gøre?« — »Lad os faa Lov at blive sammen, jeg bønfaller Dem derom, vi har det godt her.« En af vore Søstre sagde: »Vor Moder er syg, . . . hun har haft Opkastninger hele Dagen igaar.« Anføreren blev rørt og sagde til sine Kammerater: »Lad os lade dem være,« men det eneste Svar var gentagne Raab: *¡cap à la villa! ¡cap à la villa!**) Han sagde atter til

*) Det har ikke været mig muligt at udfinde den nøjagtige Oversættelse af *cap*, som muligt er catalonsk Dialekt. Paa Sydfransk betyder *cap*

mig: »Hvad vil I gøre her som Lam uden Hjælp?« —
 Jeg gentog: »Lad os faa Lov at blive sammen,« og hver
 især fremkom Søstrene med den samme Bøn. For anden
 Gang sagde han til sine Folk: »Lad os lade dem være!«
 — men endnu vildere lød det atter *¡cap á la villa!*
 Saa blev vi da nødt til at begive os paa Vej, ved hvert
 Skridt snublende i Brombærrankerne og Tornene. De hjalp
 os med deres Stokke og støttede os endog med deres
 Arme; Anføreren befalede uophørligt sine Mænd *cuidado*
y respeto (Omhu og Ærbødighed). Da vi kom paa Jern-
 banelinjen (Nordbanen), saa vi to af de kristne Skolebrødre
 ogsaa som Fanger. Dette sørgelige Tog bevægede sig ad
 Byen til; det tog fem Kvarter. Endog disse Revolutions-
 mænd selv syntes at skamme sig ved deres Gerning, og
 Anføreren henvendte nu og da et Ord til mig for at be-
 rolige mig. Ved Foden af den Vej, som fører til St. Nico-
 las, lod de os gaa ind i Savværket for der at vente paa
 Kommunalbestyrelsen; da var der en medlidende Dame,
 som gav os noget at spise, og efter nogle Minutters Forløb
 fortsatte vi atter vor Vej ad Byen til, ledsagede dels af
 medlidende, dels af fjendtlige Raab; men vi var omringet
 af Byens Myndigheder og af vore Elevers Forældre, som
 fra alle Sider gentog *¡respeto!* . . . *¡pau!* (Ærbødighed! . . .
 stands!) Da vi kom i Nærheden af Raadhuset, vilde Dom-
 meren lade os gaa ind ad en Bagvej, men det var ham
 umuligt at handle saa, de vilde Skrig gentog: »Til Torvet!
 til Hovedindgangen!« Der opstod en lille Tumult, og Dom-
 meren maatte give efter for Folkemængden. Da vi kom
 derhen, var det ikke uden Vanskelighed, at vi kunde naa
 Raadhusets Port under den ophidsede Folkemasses Brølen.
 Lykkeligvis fik man Dørene lukket efter os, og kun Myn-
 dighederne og nogle venligsindede Mennesker kom ind
 med. Lederen tog saa Ordet fra Raadhusets Balkon: »Her
 kommer nogle sorte Væsener, som jeg nærer Modbydelig-
 hed for! . . . lad dem blive klædt af og jaget bort! . . .«
 Der lød nogle Raab: *¡fuera!* . . . *¡fuera!* (ud med dem!),
 andre raabte: »Slaa dem ihjel! brænd dem!«, atter andre

de dious Guds Død! Meningen kan være den, at Søstrene skal dø i Byen
 eller blot, at de skal føres fangne til Byen (*captionar* = at fængsle);
 maaske kan en mere sproglyndig Læser end jeg give bedre Oplysning.

lød ærbødige og velvillige . . . han fortsatte sin Tale, idet han søgte at aflede Folkets Opmærksomhed, medens Myn-
dighederne raadslog med hinanden om, hvorledes de kunde
lade os undslippe ad en hemmelig Dør og vi saaledes naa
over i Fængselsdirektørens private Lejlighed. Der gav man
os Medicin, noget Suppe og Vin; saa bragte man os fra
alle Sider Pakker med Klædningsstykker, saa vi kunde
blive klædt paa. Efter at have spurgt os, hos hvilke
Familier vi paatænkte at søge Ly, lod de os Kl. 2 om Nat-
ten ledsage til disse Familier, i hvilke vi følte os omgivet
af Medfølelse, Medlidenhed og Agtelse, og den 3. August
kunde vi atter, iførte vore Ordensdragter, vende tilbage til
vort Samfund, ledsagede af Dommeren, som ved denne
Lejlighed viste sig beundringsværdig god og hensynsfuld
imod os. De kan tænke Dem vor Glæde og vor Taknem-
melighed ved atter alle at genfinde hverandre. Gud være
Tak derfor!

Julebøger,

Af den store Masse Julebøger, der i disse Dage strøm-
mer ud over Landet, har et Par Stykker ogsaa fundet
Vej til vort Ugeblad, og selv om det jo ikke særlig er vor
Sag at beskæftige os med Litteraturen i al Almindelighed,
skal vi dog ofre nogle faa Linjer paa de tre smukke Jule-
bøger, som Talen her er om.

Julestjernen hedder et stort, smukt Julehefte, som nu
for 11. Gang har skinnet paa den hagerupske Forlagshim-
mel. Det har en mild indre-missionsk Farve, redigeret,
som det er, af *Kristeligt Dagblads* Redaktør, Pastor Matthie-
sen, men der findes lidet eller intet deri, som kan støde
den katholske Læser, derimod meget, som kan opbygge
og fornøje denne. Dette gælder i Særdeleshed om et
meget stemningsfuldt Digt af Ingeborg Maria Sick, der
sammen med de smukke Tegninger, der ledsager det, og

sin hele Udstyrelse vilde have været en Pryd for et hvilket-somhelst katolsk Julehefte. Mange andre fornøjelige Ting indeholder samme Hefte, saaledes en smuk Fortælling fra Færøerne af Jørgen Falk Rønne, foruden flere andre Fortællinger og Betragtninger, en Mængde nydelige Billeder og særlig en fin Gengivelse af et lidet kendt Maleri af Constantin-Hansen. Heftet koster 1 Kr. 25 Øre og er i flere Henseender langt værdifuldere end det almindelige Hefte Juleroser.

Samme Forlag har udsendt en anden smuk Julebog til 2 Kr., slet og ret kaldet *Julebogen*, som nu er kommet i otte Aar. Den lægger an paa gode, lødige Fortællinger og bringer ogsaa flere saadanne, men har ikke noget særlig kristeligt Præg. Fortællingerne er alle sammen prydede af Billeder, hvoraf flere er meget kønne. Ogsaa hertil har Jørgen Falk Rønne leveret en ejendommelig Fortælling fra Færøerne, ligesom Albert Gnudtzmann og Nicolaj Bøgh har skrevet to fornøjelige Historier. De største Forfattere har derimod præsteret det mindst tiltalende; Vilhelm Bergsøe fortæller om en krakilsk, fortrukken Bonde og ædle Herregaardsfolk paa en Manér, der tidligere var ikke saa sjælden, men ikke tiltaler Nutidslæsere ret meget, og af H. C. Andersen bringes et hidtil utrykt Eventyr, vel nok en litterær Sjældenhed, men ogsaa en litterær Umulighed; det hedder *Herrebladene* og er idéforladt Væv om Billedkortene, og det meddeles i Digterens egen Retskrivning, som viser den, der ikke vidste det før, at H. C. Andersen stavede daarligere end en flink Skoledreng efter 3—4 Aars Skolegang. Det er ingen Ære for H. C. Andersens Minde, at dette »Eventyr« er draget frem; Digteren, hvis kritiske Sans jo ikke var stor, har jo selv ikke ladet det trykke.

Fra Tillges Boghandel har vi modtaget et nydeligt Hefte, som hedder *Vore gamle Julesalmer*. Det er et smagfuldt Aftryk af 14 gamle Julesalmer fra den protestantiske Salmebog, til hvilke Kunstneren Vald. Nielsen har tegnet en Række Penne tegninger, alle saare originale, flere af dem ogsaa meget smukke. Det nydelige Hefte kunde passende have været forsynet med Musik til de smukke Digte og Billeder.

Niels Hansen.

Til Ugebladets Abonnenter og Læsere.

Fra Nytaar forsvinder undertegnedes Navn fra »Nordisk Ugeblad«s Titelblad, og i Stedet træder *dens* Navn, som allerede snart et halvt Aars Tid, siden min Sygdom i Sommer, har redigeret Bladet, nemlig fhv. Sognepræst i den danske Statskirke, Hr. cand. mag. Niels Hansen.

Mangel paa stærkt og konstant Helbred i Forbindelse med andre lokale Vanskeligheder har nødsaget mig til at søge Fritagelse for det ellers meget interessante, men til Tider ret anstrengende Redaktionsarbejde.

Naar jeg da nu tager Afsked med Ugebladet, saa føler jeg Trang til at takke ikke alene mine forskellige flittige Medarbejdere, uden hvis velvillige Hjælp det vilde have været umuligt for mig stadig at fylde hvert Nummer med passende, afvekslende Stof, men ogsaa Bladets Abonnenter og Læsere for den Taalmodighed, de har udvist med min sikkert meget ufuldkomne Redaktion, og ikke mindst for den Opmuntring og Anerkendelse, som mange af dem, trods min Redaktions Mangler og Fejl, paa forskellig Maade har ladet mig blive til Del.

Jeg haaber, at baade Medarbejdere og Abonnenter overfor min Ven og Efterfølger, Hr. cand. *Niels Hansen*, vil vise i det mindste samme Velvilje, hvad hans allerede udviste udmærkede Kvalifikationer berettiger ham til.

Den bedste Maade at vise sin Tilfredshed med og sin Interesse for Bladet, det er ved at virke for dets større Udbredelse, hvad det særlig i Provinsen i allerhøjeste Grad trænger til; eller rettere sagt (det tør Ugebladet, uden at være ubeskedent, nok bemærke): hvad *Provinsen* og i det hele taget de fleste af *vore Katholikker* nok trænger til. I deres Dagblade læser de jo bestandig mere eller mindre ondsindede Angreb paa eller Forvrængninger af deres helige Religions Sandheder, snart direkte, snart indirekte Angreb, som f. Eks. for nylig i Anledning af Ferrer-

affæren.*) I saadanne Tilfælde er Ugebladet jo virkelig den eneste Modvægt imod daarlig Indflydelse, i alt Fald for dem — og det er vel de fleste — som ikke kan søge Oplysning i Udlandets katholske Blade. Og for saa vidt kunde man ogsaa sige, at det er enhver Katholiks Pligt at holde vort katholske Ugeblad. At bidrage til dets Udbredelse vil særlig være *deres* Sag, som i Følge deres Stand og Stilling bedst kan øve Indflydelse i den Retning. Af Hensyn baade til Redaktør og Udgivere og til den fælles gode Sag burde man her ikke undlade at gøre alt, hvad man kan.

Maatte den fremtidige Redaktør ogsaa i denne Henseende faa Glæde af Bladet, saa at det under hans Redaktionsvirksomhed maa kunne bringe »kristelig Oplysning og Opbyggelse« ud til altid flere og flere katholske Hjem her i Norden.

F. Ronge,

Frederiksberg, i Decbr. 1909. fhv. Redaktør af »Nord. Ugebl.«

Efterskrift. Maa undertegnede benytte Lejligheden til at rette en ærbødig Tak til forskellige? Allerførst til den højærværdigste Biskop, som har vist mig den Tillid at betro mig Hvervet som Ugebladets Redaktør, og til Bestyrelsen for Ansgarsforeningen, som med saa stor Venlighed har taget imod mig. Dernæst til Bladets forrige Redaktør, der med megen Imødekommenhed har givet mig mangt et nyttigt Vink og værdifuld Oplysning. Og dernæst til de mange, der med Venlighed har ønsket mig til Lykke til den nye Stilling, som det er mit Haab, at de med Ord og Daad vil hjælpe mig at røgte paa den bedste Maade.

20. Decbr. 1909.

Niels Hansen.

*) Apropos, hvad netop Ferrerfadæsen angaar, d. v. s. den Fadæse, som selv vore mest konservative og allerkristeligste Blade begik ved at eftersnakke Udlandets Fritænker- og Frimurerblade og hyle i Kor med spanske og franske Atheister og Anarkister. Kun yderst faa Blade har haft Mod til at tilstaa deres Fejltagelse og trække i Land igen. Af »Ferslevpressen« er det saaledes — saa vidt jeg ved — kun Nationaltidendes Læsere, som gennem Dr. Besthorns og Johannes Jørgensens Artikler har faaet Sandheden om Ferrer at vide. Det mere jævne Folk, som læser de noget billigere Blade »Aftenposten«, »Dagens Nyheder« osv. — de maa gerne endnu tro paa Fraserne om Ferrer som Offer for Munkenes Had, om de spanske Domstole, som er i Jesuiternes Ledebaand osv., osv. Det lader til, at Ferslevpressens Læsere — ligesom visse hemmelige Selskabers Medlemmer — kun delvis eller gradvis kan indvies i Sandheden, alt *eftersom de betaler.* F. P

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Onsdag den 15. ds. holdtes der i Immaculatakirken paa Strandvejen en Sørgegudstjeneste for Prinsesse Marie. Pastor *Desnos* læste Sjælemessen, assisteret af Præsterne *Ronge* og *Hillebrand*, og holdt paa Fransk en Mindetale om den saa tidlig bortkaldte Prinsesse. Til Stede var Prinsesse Mariens Moder og Broder samt hendes to yngste Børn foruden en Mængde, baade Katholikker og Protestanter. (A. H.)

— 4. Søndag i Advent prædikede Pastor *v. d. Kellenburg* i St. Ansgaars Kirken og omtalte den gode Presses Betydning. Han opfordrede alle Tilhørerne saa vidt mulig at indmelde sig i Ansgariusforeningen og at abonnere paa Nordisk Ugeblad for katholske Kristne.

Samme Opfordring skete efter Biskoppens Bestemmelse i samtlige Vikariatets Kirker.

Ansgariusforeningen haaber, at denne Opfordring ikke maa være en Røst i Ørkenen, men at talrige Katholikker i hele Landet maa indmelde sig i Ansgariusforeningen, hvis aarlige Medlemsbidrag kun er 2 Kr., og at man alle Vegne vil abonnere paa Ugebladet, som koster 4 Kr. aarlig eller 1 Kr. Kvartalet.

Indmeldelse og Abonnement modtages paa Ekspeditions-kontoret for Nordisk Ugeblad, Bredgade 69.

— De to velgørende Foreninger, *Charitas* i det sydligste København og *Lætitia* paa Toldbodvej, har holdt deres aarlige Juleudstilling af alle de Arbejder til fattige, som de unge Piger i Aarets Løb har udført. Det er ikke lidt, der gennem disse Foreninger uddeles til trængende, og de fortjener fuldt ud Støtte fra deres Side, der har Evne og Vilje dertil.

Frederiksberg. Assumptionistinderne, der arbejder i al Stilhed, hebor nu to Huse ved Siden af hinanden paa Amalievej, Nr. 14 og 16, og de har der indrettet et større og smukkere Kapel end før. De har ogsaa faaet deres egen Præst, Pastor *Lehouvais*, en Mand paa et halvt Hundrede Aar, der tidligere har været Præst i Le Havre i Frankrig. Søstrene holder Tilbedelse daglig fra Kl. 7—5, men underviser ogsaa i fremmede Sprog, Maling og Haandarbejde. De modtager unge Piger i Undervisning, som har fuldenndt deres Skolegang, og har en god halv Snes Elever, hvoraf nogle ogsaa er Pensionærer.

Belgien. Her er som bekendt i disse Dage Kong Leopold afgaaet ved Døden. Han var Katholik, men har ikke i fremtrædende Grad gjort den katholske Kirke Ære.

Dog maa to Ting ikke glemmes, for det første, at han i mange Henseender har været en meget dygtig Regent og gjort sit Land overordentlig stor Gavn, og for det andet, at de talrige Beretninger om hans private Liv sandsynligvis ikke er saa lidt overdrevne. Den mægtige Kongostat, som han har overdraget Belgien, vil sandsynligvis blive en Guldgrube for dette Land, og det er vistnok ikke rigtigt, at den er blevet saa elendig styret og de indfødte saa ubarmhjerligt behandlet, som det ofte siges. Beretningerne herom synes hovedsagelig at skyldes protestantiske Missionærer, hvis Interesser er mere engelske end kristelige; thi England har sikkert stor Lyst til den mægtige og rige Kongostat. Hvad Kongens Forhold til den meget omtalte Baronesse Vaughan angaar, med hvem han har tre Børn, maa det ikke glemmes, at hun i 4 Aar har været hans retmæssige Hustru, selvom hun ikke bar Dronningens navn; han lod sig vie til hende i sit Slotskapel, men da Vielsen ikke er blevet bekræftet af den borgerlige Øvrighed, som Belgiens Love forlanger det, vil de juridiske Myndigheder i dette Land ikke anerkende Ægteskabet. Hans Familieforhold var jo meget ulykkelige, og kun til den yngste Datter Clementine stod han i et godt Forhold; den ældste Datter Louise var først gift med en Prins af Sachsen-Koburg-Gotha, men blev skilt fra ham efter først at have været spærret inde paa en Privatklinik; den næstældste Datter var gift med den højst uheldige og ulykkelige Kronprins Rudolph, men efter hans Selvmord eller vel snarere Mord har hun giftet sig med en ungarsk Greve, mærkeligt nok til sin Faders store Forbitrelse, skønt Kejser Franz Joseph havde givet sit Minde dertil. Den nye Konge Albert, Kong Leopolds Brodersøn, er gift med en Datter af den bayerske Hertug Carl Theodor, hvis Død var omtalt i forrige Nr. af Ugebladet.

I Følge Dagbladene begynder Kong Leopolds Testamente med de smukke Ord: »Jeg dør i den katholske Religion, hvori jeg har levet. Jeg beder om Tilgivelse for de Fejl, jeg har begaaet. Jeg testamenterer den Formue, jeg har modtaget af min Fader, 15 Millioner Francs, til mine Børn. Jeg ønsker en Begravelse uden Pragt og vil kun følges af Slottets Personale.« Forresten synes det ikke, som om man vil respektere den afdøde Konges Ønske; thi han vil vist blive begravet med alle kongelige Æresbevisninger.

Tyskland. Det har vakt ikke saa lidt Opsigt i dette Land, at den ansete Historiker, Professor A. v. Ruville ved Universitetet i Halle, er gaaet over til den katholske Kirke. Det er allerede nogen Tid, siden han foretog dette Skridt, men adskillige Angreb og forkerte Be-

dømmelser, han har været udsat for rundt om i den tyske Presse, har bevæget ham til at udgive et Skrift om sin Konversion, hvilket han har kaldt »En Konvertits Oplevelser og Erfaringer«. Heri skildrer Professor Ruville strengt videnskabeligt den Vej, som han har tilbagelagt under svært aandeligt Arbejde for at finde Sandheden i den katholske Kirke. Længe søgte han Hjertets Fred i den troende Protestantisme, indtil han naaede til den Overbevisning, at denne mangler den indre Kraft, fordi den stedse paany vækker friske Tvivl og Betæneligheder. Det var ogsaa Protestantismens splittede Tilstand, der mere og mere overbeviste ham om, at de kristne Grundlærdomme maa have en fast Grundvold, hvor de er skærmede mod alle Fritænkeriets Indflydelser, og denne Grundvold sagde hans historiske Sans ham kunde Pavedømmet alene være. Han fortæller, at det varede længe, før han under sin Sandhedssøgen greb til nogen katholsk Bog, men da han endelig fik en saadan i Hænde, faldt der som Skæl fra hans Øjne. Han mener derfor, at den virksomste Maade at missionere blandt Protestanter paa er blot at belære dem om, hvad den katholske Kirke tror og forkynder, saa vil mange omvende sig: hvis de kendte den, vilde de ogsaa elske den.

Blandinger.

Som et Ekko af de smukke Ord, vi forleden aftrykte efter en Artikel af Pastor Jørgensen i Faaborg om Billeders og Crucifixers store Betydning for det daglige Liv, gengiver vi her nogle Linjer af en lille Artikel, som Hr. *Aug. Thierry* offentliggør i sidste Søndagstillæg til »Nationaltid.« Hr. *Thierry* skriver saaledes blandt andet:

»Jeg har som ung rejst en Del ogsaa i katholske Lande, og jeg mindes endnu, hvor det greb mig underligt om Hjertet — uagtet jeg dengang var alt andet end en troende Kristen — hver Gang mit Blik mødte den korsfæstede Frelser, og jeg blev Vidne til den dybe Ærefrygt og Andagt, hvormed de forhipasserende knælede ned og bad eller dog standsede, højede Hovedet og korsede sig, hvor travlt de end havde. Jeg vilde gerne spotte det; men der var dog noget i mig, der sagde: »De har Ret, du Uret, spot ikke!«

Hvor meget dette Billedstormeri og denne Billedforagt

har arbejdet Vantroen i Hænderne og hjulpet med til at afkristne de store Masser, aner sikkert kun de færreste. Ellers vilde man for længe siden have indført dem igen. Men er det ikke sket før, saa lad det dog ske nu! Verden og denne Verdens Fyrste udstiller uafbrudt og søger paa tusinde Maader at lokke Menneskenes Børn til sig. Lad dog vort Hjerte, midt i Dagens og Tidens forvirrede og forvirrende Larm og Tummel, ogsaa faa noget for Øje, der kan drage opad og bære Aanden op over den jordiske Travlhed mod det evige Hjem, Faderhuset med de mange Boliger, hvor han har forhvervet og beredt os Plads, netop paa Korset og ved Korset.

Hvorfor være saa bange for det? Man komme ikke med det gamle forslidte om Misbrug, Hyklery etc. Thi hvad kan ikke misbruges, og det bedste mest? Men derfor kan vi dog ikke undlade at bruge det bedste? Mon Sakramenterne ikke kan misbruges og bliver misbrugt? Men derfor kan vi dog ikke undlade at bruge Sakramenterne?«

Vi er ganske enige med Hr. Thierry, og vi kan ogsaa som Katholikker have noget at lære af ham. Mange af os har ogsaa noget af det samme som Hr. Thierrys Trosfæller, at vi er ligesom lidt bange for i det rent udvortes at vise vor Tro. Naturligvis, man skal og bør ikke skille med den, men man bør med sømmelig Takt bekende den og bære den til Skue.

Kalenderen 1910

er udkommen og faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2 Sal over G. (1—4. Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris **25 Øre**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Unio. Onsdag den 29de December Mødeaften med Underholdning Kl. 8^{1/2}, hvorefter en lille Dans.

St. Josefs Gildets Juleuddeling.

Andragerne ville ved Henvendelse til Gildets Kasserer, Hr. Sakristan Jensen, Bredgade 64, faa den bevilgede Understøttelse udbetalt paa Søndagene efter Kl. 5.

Elisabethforeningen. For de to Gaver (paa 100 Kr. og paa 50 Kr.), som jeg har modtaget til Elisabethforeningens Børn, bringes herved en hjertelig Tak.

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 26. December. St. Stephansdag. (2. Juledag). — **M. 27., Johannes, Apostel og Evangelist.** — **Ti. 28., Uskyldige**

Børns Dag. — O. 29., Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — To. 30., Oktavdag. — F. 31., Silvester I, Pave og Bekender.

Lørdag d. 1. Januar 1910. Jesu Omskærelse. Nytaarsdag.
Søndag d. 2. Januar. Oktav af St. Stephan.

Midnatsmessen Julenat.

I de Kirker, hvor der holdes Midnatsmesse Julenat, vil den hellige Kommunion ikke blive uddelt ved denne. Kun i Klostre og lignende Stiftelser er Uddelingen af den hellige Kommunion tilstedt Julenat, men i saa Fald er der alene Adgang til denne Messe for vedkommende Institutioners Beboere.

Nytaarsaften (Fredag den 31. Decbr.)

Takgegudstjeneste (ev. med Præd.) og **Te Deum**.

*St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6. St. Anna Kirke Kl. 6.
Jesu Hjerter Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7¹/₂.
St. Andreas Kirken (Ordrup) Kl. 7¹/₄.*

Børnegudstjeneste. *Tirsdag den 28. December* holdes Kl. 9 i *St. Ansgars Kirke* (og 8¹/₂ i *Rosenkranskirken*) den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndomsforening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillige med deres Forældre.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at underholde dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Volkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasseeer, Cand. phil. Prof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presdens store Betjæning. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke forskaar at benytte Forsvars- og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katholske Presse.“

Vivs X.

Meld Dem straks ind som Abonnent nu til Januar Kvartal!

Trykfejl. S. 838, L. 15 f. n. staar *Lære* i St. for *Baare*. Under Tak paa sidste Side i forrige Nummer skal ikke staa J. men R

Til Abonnenterne.

Med dette Nummer følger Titelblad og Indholdsfortegnelse (8 Sider) for Aaret 1909.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Opkrævning af Nord. Ugeblads Abonnements-Kvitteringer forud for Januar Kvartal 1910 — henholdsvis for hele Aaret 1910 — paabegyndes ca. 14 Dage før Kvartalets Begyndelse, da Ekspeditionen skal opgive Abonnent-Antallet før Kvartalets Begyndelse til Postvæsenet.

Ligeledes kan Afbestilling af Bladet kun modtages før Kvartalets Begyndelse.